

بایبل

د
قرآن

په رڼا کې

Ketabton.com

مکتب

بایبل
د
قرآن
په رڼا کې

آیا بایبل همغه کتاب دی چې پر عیسی علیه السلام نازل شوی؟! !!

فهرست

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۷	د بايبل لنډه معرفي
۱۷	عهد قديم
۱۷	پيداېښت
۵۷	د نړۍ د ملتونو اشعاب
۶۳	له ابرام سره د خدای ژمنه
۶۶	هاجر او اسمعيل
۶۸	د اسحاق د تولد وعده
۷۳	د سدوم د ښار وړانډېدا
۷۹	لوط او لونيې ټي
۸۰	ابراهيم او اييملک
۸۸	د ابراهيم امتحان
۹۲	اسحاق او ربکا
۹۳	د ابراهيم وفاتېدا
۹۴	د اسمعيل اعقاب
۹۵	عيسو او يعقوب
۹۸	اسحاق او اييملک
۱۰۰	يعقوب له عيسو نه برکت ترلاسه کوي
۱۰۴	د يعقوب خوب په بيت ټيل کې
۱۰۸	يعقوب فدان ارام ته رسي
۱۱۶	د يعقوب زامن
۱۲۰	په فني ټيل کې د يعقوب غېږې!!
۱۲۲	يعقوب له عيسو سره مخامخ کېږي

بايبل د قرآن په رڼا کې

- ۱۲۳ ----- د دینه رسوایی
- ۱۲۵ ----- یعقوب بیت تیل ته ځي
- ۱۲۶ ----- د یوسف خوبونه
- ۱۴۳ ----- یوسف او د فوطیفار مېرمن
- ۱۵۹ ----- یوسف د بندیانو خوبونه تعبیروي
- ۱۷۲ ----- د فرعون خوبونه
- ۱۸۴ ----- د یوسف وروڼه مصر ته ځي
- ۲۳۳ ----- خروج
- ۲۳۶ ----- په مصر کې د بني اسرائیلو مرییتوب
- ۲۶۶ ----- موسی او هارون د فرعون په دربار کې
- ۲۷۰ ----- د هارون عصا
- ۲۷۴ ----- د فصیح عید
- ۲۸۱ ----- د فرعون د مشر زوی مړینه
- ۲۸۸ ----- د فصیح د عید مقررات
- ۲۹۴ ----- د موسی سرود
- ۲۹۴ ----- من او سلوی
- ۲۹۹ ----- له ډبرې اوبه!
- ۳۰۰ ----- له عمالقیانو سره نښته
- ۳۰۱ ----- بني اسرائیل په سینا کې
- ۳۰۳ ----- لس فرمانونه
- ۳۱۷ ----- اووم کال او اوومه ورځ
- ۳۱۷ ----- درې عیدونه
- ۳۱۸ ----- د خدای وعدې
- ۳۱۹ ----- د عهد تثبیت
- ۳۲۰ ----- د معبد لپاره هدیه
- ۳۲۱ ----- د سپېڅلې ډوډۍ مېز

- ۳۴۲ ----- خو مره سره او سپین زر او نور فلزات په معبد مصرف شول؟
- ۳۴۵ ----- لایویان
- ۳۴۷ ----- حرام او حلال شیان
- ۳۵۵ ----- حیض او نفاس
- ۳۵۶ ----- د کفارې روژه
- ۳۵۷ ----- زنا او کرکجن کارونه
- ۳۵۹ ----- مختلف قوانین
- ۳۶۱ ----- اعداد
- ۳۶۳ ----- د نذر مقررات
- ۳۶۵ ----- د کنعان د سیمې خپرنه
- ۳۶۷ ----- وتي (خوندي)
- ۳۷۱ ----- د طهارت اوبه
- ۳۷۱ ----- مسي مار
- ۳۷۲ ----- د سیحون او عوج ماتې
- ۳۷۵ ----- له مدیانیانو نه انتقام
- ۳۷۷ ----- تشنیه
- ۳۷۷ ----- د حوریب د پرېښودو حکم
- ۳۷۸ ----- د ازدواج احکام
- ۳۸۳ ----- یوشع
- ۳۸۳ ----- یوشع اریحا ته جاسوسان لېږي
- ۳۸۶ ----- د عخان گناه
- ۳۸۷ ----- د عای بنار فتح
- ۳۸۸ ----- لمر له حرکت ودرېږي
- ۳۹۳ ----- قاضیان
- ۳۹۴ ----- د کنعانیانو له پاتې شونو سره جنگ
- ۳۹۵ ----- شمجر

۳۹۵	جدعون
۴۰۲	روت
۴۰۷	لومړی او دوهم سموئیل
۴۰۷	د سموئیل زېږېدا
۴۰۸	فلسطینیان د عهد صندوق ترلاسه کوي
۴۱۴	خدای شاول رد کړ
۴۱۵	داؤد د پاچا په توګه انتخاب شو
۴۲۱	داؤد او بتشبع
۴۲۷	د داؤد سرود
۴۲۸	داؤد جنګیالی شماری
۴۳۱	لومړي پاچایان
۴۳۹	دوهم پاچایان
۴۴۷	د لومړیو ورځو تاریخ
۴۵۱	دوهم تاریخ
۴۵۷	عزرا
۴۵۸	نحمیا
۴۵۹	استر
۴۶۱	ایوب
۴۶۲	د ایوب د ایمان آزموینه
۵۰۳	مزامیر
۵۰۸	امثال
۵۱۳	جامعه (ټولنه)
۵۲۲	د سلیمان غزلونه
۵۳۳	اشعیا
۵۴۳	ارمیا
۵۴۶	حزقیال نبی

۵۲۳	دانیال
۵۷۵	هو شع
۵۷۷	یوئیل
۵۷۹	عاموس
۵۸۱	عوبدیا
۵۸۳	یونس
۵۹۳	میکاه
۵۹۴	له بیت لحم نه د یوه پېشوا د ظهور وعده
۶۰۴	ناحوم
۶۰۵	حبقوق
۶۰۶	صفنیا
۶۰۸	حجی
۶۰۹	زکریا
۶۱۵	ملاکی
۶۱۹	تتمه
۶۲۳	عهد جدید
۶۲۷	د مرفس او متی انجیلونه
۶۲۹	د عیسی تولد
۶۳۱	منجمان د عیسی په لټه کې
۶۳۷	مصر ته تېښته
۶۳۷	د یحیی پیغمبر ظهور
۶۳۹	د عیسی آز مېښت
۶۴۱	د غونډی د سر موعظه
۶۴۳	د تورات احکام
۶۴۹	د روژې په اړه پوښتنه
۶۴۹	د وولس شاگردان

- د یحیی پوښتنه ----- ۲۵۲
- د یهودانو علماء د معجزې غوښتنه کوي ----- ۲۵۲
- د هیرو دیس مضطرب وجدان ----- ۲۵۴
- په عیسی باندې د کنعاني ښځې ایمان ----- ۲۵۵
- په ریاکاری سره ځان دیندار ښودل ----- ۲۶۰
- په آخري زمانې کې به زه بیا راستون شم ----- ۲۶۱
- په دنیا کې د عیسی د ژوند وروستی ورځې ----- ۲۶۳
- د لوقا انجیل ----- ۲۷۱
- د عیسی مسیح قصه ----- ۲۷۱
- د عیسی تولد ----- ۲۷۴
- د عیسی اجداد ----- ۲۷۶
- عیسی خپل خدمات پیل کړل ----- ۲۷۷
- د روژې په اړه پوښتنه ----- ۲۷۸
- د عیسی پیغام یحیی ته ----- ۲۷۹
- یوه بد لمنه مېرمن وبخښل شوه ----- ۲۸۰
- د خدای د کلام اغېز ----- ۲۸۲
- د خدای تر ټولو ستر حکم ----- ۲۸۸
- د خدای کلام ته د غوږ نیولو اهمیت ----- ۲۸۹
- عیسی د دعا کولو ترتیب شاگردانو ته ښيي ----- ۲۸۹
- د خدای د ملکوت په اړه یو مثال ----- ۲۹۲
- د عیسی د متابعت بیه ----- ۲۹۳
- خدای د وړک شوو په لټه کې ----- ۲۹۳
- د عیسی ځینې نورې خبرې ----- ۲۹۶
- د عیسی وینا د قیامت په اړه ----- ۲۹۷
- باید په جدیت سره دعا وکړئ ----- ۲۹۷
- عیسی له ماشومانو سره محبت کوي ----- ۲۹۹

- ۶۹۹ ----- د زيات ثروت خطر
- ۷۰۰ ----- عيسى د خپل مرگ او بيا ژوندون وړاندوينه كوي
- ۷۰۲ ----- اورشليم ته د عيسى ننوتل
- ۷۰۲ ----- د ظالمو مليارانو قصه
- ۷۱۱ ----- د رسولانو اعمال
- ۷۲۶ ----- د مسيح پيام اروپا ته رسېږي
- ۷۲۹ ----- د يوحنا انجيل
- ۷۲۹ ----- مسيح زمونږ دنيا ته راغی
- ۷۵۰ ----- د يوې بدلمنې بنځې محاكمه
- ۷۶۷ ----- مكاشفه
- ۷۶۸ ----- بې محبته كليسا ته د مسيح پيغام
- ۷۷۰ ----- څوړېدلې كليسا ته د مسيح پيغام
- ۷۷۰ ----- د پرغامه كليسا ته د مسيح پيغام
- ۷۷۱ ----- د طياتيرا كليسا ته پيغام
- ۷۷۲ ----- د مسيح پيغام د سارد بې روح كليسا ته
- ۷۷۲ ----- د فيلادلفيه مثالي كليسا ته د مسيح پيغام
- ۷۷۳ ----- د لائوديكيه كليسا ته د مسيح پيغام
- ۷۷۴ ----- آسماني رؤيا
- ۷۸۸ ----- د يوحنا ليكونه
- ۷۸۸ ----- لومړی ليك
- ۷۹۱ ----- د يوحنا دوهم ليك
- ۷۹۲ ----- د يوحنا درېيم ليك
- ۷۹۳ ----- د يعقوب ليك
- ۷۹۹ ----- د پطرس ليكونه
- ۷۹۹ ----- لومړی ليك
- ۸۰۲ ----- د پطرس دوهم ليك

- ۸۰۵ ----- د يهودا ليك
- ۸۰۷ ----- د پولس ليكونه
- ۸۰۷ ----- لومړی ليك د قرنيس مسيحيانو ته
- ۸۲۵ ----- د پولس لومړی ليك د تسالونيكی مسيحيانو ته
- ۸۲۵ ----- د مؤمنانو وضعیت له مرگه وروسته
- ۸۲۷ ----- د پولس لومړی ليك تيموتائوس ته
- ۸۲۹ ----- د پولس دوهم خط د قرنيس مسيحيانو ته
- ۸۳۲ ----- د پولس دوهم ليك د تسالونيكی مسيحيانو ته
- ۸۳۴ ----- د پولس دوهم ليك تيموتائوس ته
- ۸۳۶ ----- د پولس ليك د كولسي مسيحيانو ته
- ۸۳۶ ----- مسيح څوك وو او څه ئې وكړل؟
- ۸۴۴ ----- د افسس مسيحيانو ته د پولس ليك
- ۸۴۵ ----- د غلاطيه مسيحيانو ته د پولس ليك
- ۸۴۷ ----- يهودي توكمه مسيحي عبرانيانو ته ليك
- ۸۵۱ ----- د ملك صادق لوروالی پر ابراهيم
- ۸۵۲ ----- خنوخ
- ۸۵۲ ----- د پولس ليك فوليمون ته
- ۸۵۳ ----- د پولس ليك فليپي مسيحيانو ته
- ۸۵۵ ----- د پولس ليك د روم مسيحيانو ته
- ۸۵۸ ----- د آدم گناه او د عيسى مسيح بخښنه
- ۸۵۹ ----- د خدای واقعي قوم
- ۸۶۴ ----- د مسيحيانو وظيفه د دولت په وړاندې
- ۸۶۷ ----- د پولس ليك تيطوس ته
- ۸۶۹ ----- تتمه

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

د صلیبی ځواکونو په لاس د اسلامي خلافت له زواله وروسته، غرب ته پر ټولې نړۍ د برلاسی موقع په لاس ورغله، دوی اسلامي خلافت ټوټې ټوټې کړې او په وړو وړو ملکونو کې ووېشو، پاچایان، جنرالان او بې دینه واکمنان یې پرې مسلط کړل، د دې مستعمراتو د فوځ جوړښت، سیاسي نظام او تعلیمي نصاب یې داسې جوړ کړ چې له یوې خوا د دوی گټې تأمین کړي او له بلې خوا اسلام ته د مسلمانانو د بیا ورگرځېدو او د اسلامي خلافت د احیاء مخه ونیسي، خو غرب له فکري خلا سره مخامخ وو، د مسیحیت مسخه شوی دین د دې جوگه نه وو چې د غرب د نوي نسل پوښتنو او غوښتنو ته ځواب ووايي څه دا چې محکوم ولسونه یې منلو ته چمتو کړي، لا ډېره موده نه وه تېره شوې چې غرب د الحاد او دین دښمنۍ له څپانده طوفان سره مخامخ شو، د غرب ځوان نسل د انجیل، کلیسا او پاپ وینا د حقیقت او علم خلاف موندله، د انساني ژوند له تنظیمه عاجز او د انسان پوښتنو ته له ځواب ویلو معذور. له دې دین نه د بغاوت بهیر پیل شو، په بېلو بېلو پړاوونو کې یې بېل بېل رنگونه غوره کړل، په پای کې د بغاوت دې بهیر د کمونیزم بڼه خپله کړه، چې دا هم د غرب له سیاسي، اقتصادي او اجتماعي جوړښت نه بغاوت وو او هم له دیني جوړښت نه او له انجیل، پاپ او کلیسا سره د مخالفت تونده څپه. د کمونیزم له ظهوره وروسته فکري مبارزه په دريو جبهو ووېشل شوه: له یوې خوا د غرب او د غرب په غېږ کې د زېږېدلي کمونیزم ترمنځ، له بلې خوا د کمونیزم او اسلام ترمنځ او په درېیمې جبهې کې د غرب او اسلام ترمنځ، اسلامي امت په سیاسي محاذ کې د صلیبي ځواکونو په وړاندې ماتې خوړلې وه خو د فاتح ځواک

دين او مذهب له دې عاجز وو چې اسلام ته ماتې ورکړی شي، کمونيزم داسې پړاو ته ورسېدو چې غرب ئې له مقابلې عاجز شو، هم په سياسي او نظامي محاذ کې او هم په فکري محاذ کې، ټوله شرقي اروپا، د روسيې او چين په څېر دوه ستر ملکونه، چې نفوس ئې د امريکا او اروپا څو برابره دی، د جنوبي امريکا گڼ شمېر ملکونه، ټوله مرکزي آسيا او د مصر، سوډان، عراق، سوريې او يمن په څېر اسلامي هېوادونه د کمونيزم لاس ته ورغلل. خو په اسلامي هېوادونو د کمونيزم سلطه همغسې وه لکه د غرب سلطه، چې يوازې نظامي، سياسي او اقتصادي وه او له دې عاجز وو چې اسلام ته ماتې ورکړی شي. کمونيزم د اسلام په وړاندې ماتې وخوړه، د کمونيزم ستره اډه، شوروي اتحاد په افغانستان کې د ماتې په وجه په زوال محکومه شوه او د کمونيزم ټغر ټول شو. خو اسلامي امت په داسې دريغ کې نه وو چې له دې ستري بريا هغه گټه ترلاسه کړي چې ورسره مناسب وه، برعکس د شوروي اتحاد له ماتې نه امريکا ته دا مجال په لاس ورغی چې د نړۍ د يوازني زبرځواک په توگه تبارز وکړي. او په دې سره مسيحييت د يوه فاتح ځواک د مذهب بڼه غوره کړه، نن مسيحييت په داسې موقعيت کې دی چې د امريکا، انگلستان، ايټاليا، استراليا او کاناډا په څېر گڼ شمېر هېوادونه ئې په واک کې دي، هغه ملکونه ورسره دي چې په اقتصادي، سياسي او نظامي لحاظ د نړۍ په لويې برخې يا مخامخ او يا په غيرمستقيمه توگه حکومت کوي، امکانات ئې پراخ، لاس ئې آزاد او د کار مجال ورته برابر، مسيحييت ته د خلکو د راپرولو لپاره هومره پراخ امکانات په واک کې لري چې د نړۍ په تاريخ کې نه مسيحييت او نه کوم بل دين ته په لاس ورغلي، خو سره له دې، ناکام دی او له دې عاجز چې د دې دين د منونکو دائره پراخه کړي، دا خو پرېږده حتی له دې عاجز دی چې له مسيحييت نه د خلکو د اوښتو مخه ونيسي، په غربي هېوادونو کې هر کال په سلگونو کليساگانې تړل کېږي او پاتې ئې هم داسې چې د گوتو په شمېر عمر خوړلي ئې ليدو ته زړه بڼه کوي. دا په داسې حال کې چې واتيکان نږدې شپږ لکه مبلغين استخدام کړي، پراخ تبليغاتي وسايل لري، د اجتماعي خدماتو تر پردې لاندې مسيحييت ته د خلکو د ترغيب لپاره ئې په زرگونو مراکز پرانستلي، د واتيکان د ادعا له مخې دوی په اته

خلو بښت اسلامي هېوادو کې د خپلې خوښې داسې واکمنان مسلط کړي چې د دوی په امر هر څه کولو ته چمتو دي. او دا په داسې حال کې چې اسلام یتیم دی، پر اسلامي ملکونو ظالم، جابر، منافق او د پردیو په لاس مسلط شوي واکمنان حکومت کوي، د اسلام په لوري د بلنې هر خوځښت تر نورو د مخه د همدغو چارواکو په لاس خپل کېږي، پر افغانستان او عراق د صلیبي ځواکونو ګډ برید او له دوی سره د اسلامي هېوادو د حکومتونو څرګندې او پټې ملګرتیا وښوده چې اسلامي امت څومره مظلوم او اسلام څومره یوازې دی!!؟

په افغانستان کې د شوروي اتحاد ماتې او نن په عراق او افغانستان کې اسلامي مقاومت او د هغه له خپلو نه د غربي ځواکونو عجز او ناتواني اسلامي امت راوینښ کړ، غرب د اسلامي امت له راوینښدو وپرېدلی، دا وینښتیا د خپلو استعماري ګټو لپاره ستر ګواښ ګڼي، اسلام ته د ځوان نسل د پراخ راتګ، په غربي نړۍ کې له محرف مسیحیت، پانګه وال اقتصادي نظام، بې هدفې او بې فرهنگي نه د صالح وګړو ژوره کرکه او د اسلام په لوري د دوی ورځ په ورځ پراخه رجوع؛ غربي استعمارګران سخت وپړولي، د مقابلې لپاره ئې ملاتړلې، پر افغانستان او عراق د دوی وحشیانه برید او دلته په پاتې کېدو د دوی د ټینګار اصلي وجه او موخه همدا ده. خو این شاء الله دوی به په دې صلیبي جنګ کې همداسې له ماتې سره مخامخ کېږي لکه چې شوروي اتحاد ورسره مخامخ شو. افغان مجاهدین او عراقي سرتیري به دوی ته هم د کمونیزم په څېر ماتې ورکوي.

صلیبي ځواکونه په افغانستان او عراق کې یوازې د جنګ په سنگرونو کې د اسلام او مسلمانانو مقابله نه کوي، په نورو برخو کې هم پراخې هلې ځلې لري، یوازې په افغانستان کې ئې دوه نیم زره انجیوګانې (غیر دولتي مؤسسې) جوړې کړې او نږدې یو لک مامورین ئې په کې استخدام کړي چې دا ټول مسیحیت ته د افغانانو په اړولو او د اخلاقي فساد په خورلو لګیا دي. دوی له تایلند، چین، جنوبي کوریا او ګڼ شمېر نورو هېوادونو په زرهاوو بد لمنې نجونې افغانستان ته راوستې، په هوټلونو کې ئې ځای په ځای کړې او د اخلاقي فساد خورولو دنده ئې ورکړه، یوازې د جنوبي کوریا له هېواده ئې نږدې دوه زره کسان په همدې موخه خو

د سياحت په نامه راو لېږل، په باميان کې په خاصه توگه او د شمال په ځينو ولاياتو کې ئې کار پيل کړ، خبره ئې رسوايي ته ورسېده، خلکو د دوی په فعاليتونو اعتراض وکړ او حکومت ته ئې وويل چې دوی مسيحييت ته د افغانانو د اړولو هڅې کوي، بايد له هېواده وشړل شي، حکومت مجبور شو او د دوی د ايستلو اعلان ئې وکړ!!

د عبدالرحمن پنجشيري ارتداد، څرگند اعتراف، نيونه، د بش، بلير، پاپ او نورو فوري عکس العمل او له څه ځنډه پرته د ده ژر خوشې کېدا او ايتاليا ته تگ؛ د اسلام او مسلمانانو په ضد د غرب د خطرناکو توطئو ابعاد ښه برېښد کړل، دا د يوې شرمناکې توطئې يوه کړۍ وه، دا ډرامه د دې لپاره جوړه شوې وه چې مرتد شوو افغاني مسيحيانو ته وښيي چې افغانستان اوس ستاسو د ملگرو په واک کې دی، حکومت او چارواکي ئې ستاسو هم مسلکه او ستاسو په خدمت کې دي، څوک مو د ارتداد په جرم نه نيولی شي او نه محاکمه کولی، دوی ته ويل شوي وو چې په افغانستان کې زيات شمېر کسان مخصوصاً د انجيوگانو پرسونل او د حکومت لوړ پوړې چارواکي مسيحييت ته اوبنتي، خو له وېرې خپل ارتداد نه شي اعلانولی، د ايتاليې استخباراتو دا پرېکړه وکړه چې عبدالرحمن پنجشيري دې ته تيار کړي چې خپل ارتداد برېښد کړي، د کورنۍ غړي ئې اړوند ادارې ته اطلاع ورکړي، ونيولی شي، په محکمه کې په خپل ارتداد اعتراف وکړي، د محکمې بهير څرگند شي، ټول خلک ترې خبر شي، خو د امريکا، انگلستان، ايتاليا، کاناډا، استراليا او نور حکومتونه فوراً او جدي عکس العمل وښيي، د فوري خوشې کولو غوښتنه وکړي، خلاص شي او په ايتاليا کې پناه ورکړی شي، تر څو په دې سره د هغو کسانو وېره ختمه شي چې خپل ارتداد نه شي اعلانولی. دا په حقيقت کې د مسيحييت په لوري د خلکو د تشويقولو لپاره يوه کرکجنه توطئه وه.

دغه حالت ته په پام سره د دې ضرورت وو چې د مسيحييت په حقيقت د خلکو د پوهاوي لپاره انجيل ته يوه کره کتنه وشي، له قرآن سره مقايسه کړی شي، خلک په دې پوه شي چې بايبل څه وييلي؟ او قرآن څه ځواب ورکړی؟ دا حقيقت ورته جوت شي چې مسيحييت ته اوبنتي او له اسلامه مرتد شوي کسان په دې خاطر مسيحييت

ته نه دي اوبنتې چې انجيل ئې لوستلی او هغه ئې يو داسې کتاب موندلی چې تر قرآن غوره په نظر ورغلی، د انجيل استدلال ئې مضبوط او بلنه ئې اغېزمنه او لارښوونې ئې د انسان د نېک مرغۍ ضامن موندلې او په هغه کې ئې د خپلو ټولو پوښتنو ځواب ترلاسه کړی!!!

مخکې له دې چې زه بايبل ولولم، گمان مې کاوو چې دا به همغه مقدس آسماني کتاب وي چې د الله تعالی له لوري پر عیسی علیه السلام نازل شوی، خو الله تعالی په دې خاطر منسوخ کړ او پر ځای ئې قرآن راوړېږو چې دین پلورونکو مسیحي علماوو په هغه کې تحریف وکړ، ځینې برخې ئې بدلې، ځینې ئې حذف او ځینې ئې غلط تعبیر او تفسیر کړې، گمان مې دا وو چې ښايي معمولي تغیرات به په کې راغلي وي او ډېرې برخې به ئې له لاس وهنو او تحریفه خوندي پاتې وي، د همدې لپاره مې فکر کاوو چې هغو درنو مفسرینو کومه لویه اشتباه نه ده کړې چې د قرآن د تفسیر په دوران کې ئې په دې کتاب استناد کړی یا ئې ځینې قصې ترې رانقل کړې، خو کله چې ما په بايبل کې تحقیق پیل کړ؛ راته جوتنه شوه چې ما سخته اشتباه کړې وه، نه دا انجيل همغه مقدس آسماني کتاب دی او نه په دې کتاب استناد کول صحیح دی، په دې کتاب کې چې کوم څه ډېر لږ موندلی شو نو هغه؛ الهي کلام ته ورته جملات دي، ما په دې طمعې او هیلې بايبل پرانېزو او د هغه مطالعه مې پیل کړه چې په تورات او انجيل کې د يهودانو او مسیحیانو له لوري شوي تحریفونه به د قرآن په رڼا کې په گوته کړم، هره پاڼه مې په همدې طمعې اړولې چې که په مخکنۍ کې مې الهي کلام ترسترگو نه شو، ښايي په دې پاڼې کې به ئې ومومم او که په دې کتاب او رسالې کې مې ونه لیدو په نورو کې به ئې وگورم، خو ما بايبل پای ته ورساوو پرته له دې چې زما آرمان ترسره شي، باور وکړئ ما په ټول بايبل کې د الله تعالی د مبارک کلام دومره څه هم ونه موندل لکه یوازې په آیت الکرسې او یا د فاتحې د سورې په اوو آیتونو کې چې راغلي. بايبل په اصل کې د بې بنسټه روایاتو داسې مجموعه ده چې له عیسی علیه السلام نه ډېر وروسته د بېلابېلو لیکوالانو په لاس لیکل شوي، زیاتې برخې ئې د بني اسرائيلو د قوم د شجرې، نسب او تاریخ په اړه بحث کوي، یوه لویه برخه ئې د داسې قصو

مجموعه ده چې د هر هونبیار او عاقل انسان له نظره مسخره او خیالي ناولونو ته ورته برېښي، یوه برخه ئې داسې وړاند وینې دي چې تر اوسه ئې هېڅ یوه سمه او صحیح ونه ختله، ډېره لږه برخه ئې احکام دي چې په دې کې هم تر هر څه زیات د بني اسرائیلو د معبد د څرنګوالي او د قربانۍ د وړاندې کولو طریقي ښودل شوې. ما ته د تحقیق په دوران کې ثابت شوه چې قرآن کریم د دې کتاب نږدې په سلو کې د پنځه نوي برخو ترديد او د پنځو تصحيح کوي.

په بايبل د نقد په اړه تر دې د مخه هم ډېر کتابونه ليکل شوي، مخصوصاً په عربي او اردو کې، هر کتاب د نقد لپاره ځانګړې طریقه غوره کړې، خو ما چې کومه طریقه غوره کړې هغه له لوستونکي سره مرسته کوي چې له یوې خوا د بايبل یوه مشرح خلاصه ولولي او له بلې خوا د اعتراض وړ ټول موارد ورته جوت شي، ما لومړی د بايبل د هرې برخې خلاصه په پوره امانت او تفصیل سره وړاندې کړې، بیا مې تر نقد او کره کتنې لاندې نیولې، په نورو کتابونو کې دا طریقه نه ده کارول شوې، یوازې د اعتراض وړ برخې بېلې بېلې خپرل شوې، د دغو کتابونو لوستونکي دې ته اړ کېږي چې بايبل هم خپلې مخې ته کېږدي او ولټوي چې تر نقد لاندې برخه چې راغلي، په کومه صیغه او په کوم ارتباط!! زمونږ نقد ئې له دې مشکل څخه ژغوري. په دې لیکنې کې ما د دې هڅه هم کړې چې د بايبل اکثر برخې د قرآن د آیتونو په څنګ کې کېږم، توپیر ئې له الهي کلام سره په ګوته کړم او د درنو لوستونکو قضاوت ته ئې وړاندې کړم.

ما د دې کتاب په لیکلو باندې نږدې نه میاشتي تېرې کړې، تر لسو نه زیاتو علماوو او پوهانو وروڼو په خپلو مشورو او ملاحظاتو سره زما مرسته کوله، د تحقیق په دوران کې مې دغه کتابونه یا بشپړ یا په اجمالي توګه مطالعه کړي: الموسوعة الميسرة، اظهارالحق، الجواب الصحيح لمن بدل دين المسيح، عسائيت، صليب توت گیا، عيسائيت کیا هے، حوار مع زميلي المسيحي.... له ځینو نه مې په مناسبو برخو کې استفاده کړې، د شیخ احمد دیدات او ډاکټر ذاکر نایک ځینې ویناوې مې هم اورېدلې دي، الله تعالی دې دغو لیکوالانو، دعواتو او زما مشاورینو او مرستندویانو ته اجر ورکړي. که ما په دغو کتابونو کې کوم یو

کافي موندلی وی حتماً مې د هغه په ژباړې اکتفاء کوله او د نوي کتاب په ليکلو مې دومره وخت نه ضايع کولو، خو ما په بايبل باندې د يوه داسې جامع او مفصل بحث او نقد ضرورت احساس کړ چې هم د بايبل ټول اساسي مطالب د لوستونکو مخې ته کېږدي او هم ئې د انتقاد او اعتراض وړ ټولې برخې، په دغو کتابونو کې يا خو بحث اجمالي او مختصر دی، يا يوازې د بايبل تناقضات په گوته شوي او په همدې اکتفا شوې، يا ئې بحث موضوعي دی او د ځانگړو قضايو په اړه د بايبل غلطو ويناوو ته گوته نيول شوې، له دې کتابونو نه يوازې هغه څوک استفاده کولی شي چې يا ئې بايبل تردې د مخه په دقت سره لوستلی وي او يا د مطالعې په دوران کې هغه خپلې مخې ته کېږدي، خو (بايبل د قرآن په رڼا کې) داسې ليکل شوی چې هم د بايبل ټول اساسي مطالب د لوستونکو مخې ته رږدي او هم هغه جدي اعتراضات چې عقل، علم او واقعي الهي دين ئې په دغو مطالبو لري، په دې کتاب کې به تاسو د قرآن په رڼا کې د بايبل اصلي خيره وگورئ، يوه داسې مقايسه چې د قرآن او بايبل تر منځ ژور توپيرونه ستاسو مخې ته رږدي.

ما د تحقيق او نقد په دوران کې د بايبل له هغو دريو نسخو استفاده کړې چې د بايبل د يوې مشهورې او معتبرې نشراتي ادارې لخوا په فارسي، عربي او انگريزي کې ترجمه او نشر شوې، دا مرکز د نړۍ په مختلفو ژبو د بايبل د ترجمې او نشر تر څنگ، گڼ شمېر تلويزيوني شبکې، راډيويگانې او انټرنېټي صفحې هم لري، د نړۍ په نږدې دريو سوو ژبو ئې بايبل ترجمه او نشر کړی، د بايبل ډېرې قصې ئې په کارتوني بڼې کې هم تيارې او نشر کړې او هره ورځ ئې د دغو شبکو له لارې نندارې ته رږدي. دا بايد علاوه کړم چې په دغو دريو نسخو کې هم ډېر ځلې اختلافات ترسترگو کېږي، په داسې حال کې چې ژباړه او خپرېدا ئې د يوه مرکز له لوري ترسره شوې، د دغو نسخو تر منځ د اختلاف په صورت کې ما اکثراً د فارسي نسخې وينا د نقد لپاره غوره کړې.

د بايبل لنډه معرفي:

مخکې له دې چې د بايبل متن ته د مشرح او تفصيلي بحث لپاره داخل شم، په

اختصار سره لاندې مطالب ستاسو مخې ته رډم:

• که تاسو بايبل ته په دې نيت رجوع وکړئ چې پوه شئ د الله تعالی په هکله ئې څه ويلې، هغه ئې څنگه معرفي کړې، مواصفات ئې کوم او د شته والي دلایل ئې څه، نو څه به ترلاسه نه کړئ او د خپلو پوښتنو واضح او سم ځواب به په لاس درنه شي، نه يوازې دا چې تش لاس به تري پورته کېږي بلکې ډېرې نوې پوښتنې به درسره پيدا کېږي، په بايبل کې به الله تعالی داسې ومومي چې د کمزوري انسان په څېر دی، انسان ئې د ځان په شکل کې پيدا کړې، يوازې د بني اسرائيلو خدای دی، له دوی سره دی، په دوی کې اوسېږي، دوی ئې خپل قوم دی، دوی ئې زامن دي!! کله کله د انسان په شکل کې راضاه شوی، د بني اسرائيلو پيغمبرانو ته ئې ځان ښودلی، له يعقوب عليه السلام د بني اسرائيلو له جد سره ئې غېږې نيولې دي خو په دې نه دی توانېدلی چې هغه راځملي!! عادت ئې د ماشومانو په څېر دی، په وړوکي شي خوشحاله کېږي او په وړوکي شي خفه کېږي. د دوی خدای کله په ډېرې وړې خبرې سخت غصه شي او سخته جزا ورکوي حتی د گناهگار تر اووم نسله نه بخښي او کله په ډېر کم او بې اهميته کار ډېر خوشحاله شي او د عامل تر اووم نسل پورې نېکه بدله ورکوي. يوازې گناهگار نه مؤاخذه کوي بلکې اولاد ئې هم مجازات کوي. د سرد وېښتانو په خړيلو سره سخت ناراضه کېږي او په پرېښودو سره ئې ډېر راضي کېږي!! کله چې داؤد عليه السلام د بني اسرائيلو د ځلميانو د شمېرلو امر وکړ، په دې سره الله هومره پرې غصه شو چې ورته وئې ويل: له دغو درېو سترو عذابونو څخه يو غوره کړه: وچ کالي، وبا او د دښمن غلبه، ده وبا غوره کړه!!!

د بايبل خدای بني اسرائيلو ته امر کوي چې نور قومونه ووژنئ، په هيچا ئې رحم مه کوئ، ښځې، ماشومان او نارينه ئې له تيغه تېر کړئ، کورونه ئې وران او څاروي ئې ووژنئ او فصلونو ته ئې اور واچوئ.

خدای د خلکو په شتمنيو او محصولاتو کې خاصه برخه لري، خو د خدای دا برخه کاهنانو (مذهبي مشرانو) ته رسېږي، قرباني او صدقه به کاهن ته سپارل کېږي، کاهن له بل هر کاره معاف دی، يوازې د معبد خدمت به کوي، خدای د خپل

بنده دعا د کاهن له لارې اوري او قبلوی ئې، د کاهن راضي کول د خدای راضي کول دي او د ده ناراضه کول د خدای ناراضه کول دي.

کاهنان په هرې خبرې کې له خدای نه مخامخ هدایت ترلاسه کوي، ښه او بد سم او گناهگار په قرعه معلوموي، د هرې جگړې له شروع کولو مخکې ترې پوښتنه کوي چې دا جگړه وکړي که نه، خدای په خپله له دوی سره په جگړې کې برخه اخلي، دوی هغه وخت باید جگړه پیل کړي چې د خدای د گامونو غږ واورې.

د خدای په وړاندې رقص او سرود چنگ و نای وهل د عبادت په ضمن کې راځي.

• که تاسو وغواړئ چې بايبل په دې نیت ولولئ چې پوه شئ پیغمبران ئې څنگه معرفي کړي، ځانگړتیاوې ئې کومې، مأموریت ئې څه، قوم ته ئې څه ویلي، له کوم پیغام سره لېږل شوي، ولې الله تعالی د استاڅو په توگه غوره کړي، د دوی امتیاز له نورو خلکو په څه کې وو، په ولس کې چا د دوی ملگرتیا کړې، چا ئې مخالفت ته ملا ترلې...!! نو د دې پوښتنو واضح ځواب نه شئ موندلی، د مثال په توگه ابراهیم علیه السلام به په بايبل کې یو عادي انسان ومومئ، د تارح ځوی، د بني اسرائیلو جد، یو مهاجر، ... نه ئې قوم ته څه پیغام او لارښوونه درلوده، نه ئې په خپلې ټولنې د مسلط سیاسي، اجتماعي او دیني نظام مقابله کړې، څو ځلې ئې خدای لیدلی او یو ځلې ئې خدای ته ډوډۍ هم ورکړې!! خو که تاسو د قرآن په هېندارې کې د ابراهیم علیه السلام شخصیت ته نظر وکړئ نو هغه به داسې یو عظیم شخصیت ومومئ چې سر ئې له آسمان سره لگېږي، داسې شخصیت چې پیغمبر علیه السلام به د ده په هکله ویل: زمونږ سردار او سالار ابراهیم علیه السلام دی، د ده وینا، د ده دعوت، د ده شخصیت، د ده مبارزه، د ده استدلال، همت، صبر .. به هومره اوچت په نظر درشي چې له ځنډه پرته به د ده په عظمت اعتراف وکړئ!!

په بايبل کې پیغمبران او انبیاء داسې معرفي شوي: نه د اوسېدو خاص ځای لري او نه خلکو ته د ویلو لپاره کوم پیغام او لارښوونه. کار ئې یوازې دا دی چې پاچایانو ته ووايي: دې جنگ ته ولاړ شه او دې ته مه ځه، په دې کې بریا ترلاسه

کوي او په دې کې له ماتې سره مخامخ کېږي. دې قوم او دې کورنۍ ته برکت ورکوي او پر هغې بلې کورنۍ او کس د الله لعنت وروي. خلک له دوی نه د غیب خبرې پوښتي او دوی ځواب ورکوي. په غرونو او لوړو او اکثراً د خلکو له نظره پټ گرځي. پاچایان تدهین کوي، په سر کې د زیتون مبارک غوړي وراچوي او په همدې سره هغه ته پاچایي ورپه برخه کېږي. پر دوی وحی هغه وخت نازلېږي چې ساز او سرود غږېږي او دوی د وجد او مستۍ په حالت کې وي، د غیب خبرې په دې حالت کې دوی ته معلومېږي. بایبل د حزقیال په کتاب کې د انبیاوو په اړه یوه په زړه پورې وینا لري چې د دوی د انبیاوو څرنگوالی په ګوته کوي، لیکي: دوی د ګدرو په څېر وړانو ویجاړو ځایونو کې اوسېږي، دروغجنې وړاندوینې کوي، د خلکو لپاره د خیر خبره، لارښوونه او واضح پیغام نه لري، د خلکو له ژوند سره ئې هیڅ کار نه وي، هیڅ ویجاړ حصار د دوی په لاس نه رغول کېږي، د پاچایانو د سردعا کوي، د خلکو د غولولو لپاره د پاچایانو سر په زیتون غوړوي او دا د خدای له لوري ده د انتخاب نښه ګڼي!!!

- په بایبل کې د قیامت، بیاژوندون، حساب و کتاب، مکافات او مجازات، جنت او دوزخ په اړه څه نه دي ویل شوي، په داسې حال کې چې د قرآن یوه لویه برخه دې مبحث ته مختص شوې، په کومې موضوع چې په قرآن کې تر نورو زیات بحث شوی، د اثبات لپاره ئې زیات دلایل وړاندې شوي او د ټولو پیغمبرانو علیهم السلام د دعوت اساسي برخه ګڼل شوې همدا د قیامت او بیاژوندون موضوع ده، ډېره عجیبه ده چې بایبل د تورات او انجیل او د موسی علیه السلام، عیسی علیه السلام او د دوی د ټولو پیغمبرانو د دعوت دا مهمه برخه حذف کړې او په هیڅ ځای کې ئې معمولي یادونه هم نه کوي!!

- په بایبل کې د شیطان او پېریانو په اړه هم څه نه مومو، له جنت نه د آدم علیه السلام ایستل د شیطان په ځای د مار کار ګڼي، نه د انسان بد کارونه شیطاني و سوسو ته منسوبوي او نه هغه د انسان د خطرناک دښمن په توګه معرفي کوي، په داسې حال کې چې قرآن د انسان او فرشتې ترڅنګ د پېریانو یادونه کوي، د انسان په څېر ئې بااختیاره مخلوق ګڼي چې ښه او بد، کافر او مؤمن لري!

- د بايبل په مذهب کې بنسټه نجس مخلوق ده، په هغه ځای کې ئې اوسېدل ناروا دي چې مقدس شيان لکه د عهد صندوق پکې وي!!
- له غير يهودي سره نکاح کول ناروا او د الله د غضب باعث گڼل کېږي.
- د بايبل يوه لويه برخه قصې دي، خو دا قصې داسې دي لکه د ژمي په اوږدو شپو کې وړو وړو لمسيانو ته د بوډۍ انا قصې، هومره مسخره او د خدا وړ چې د هر عاقل انسان خدا پرې راځي، هيڅ هونبنيار انسان به دا ونه مني چې دا قصې د الله تعالی د کتاب برخه کېدی شي، حتی دا به ونه وايي چې دا قصې کوم هونبنيار انسان ليکلې دي.
- د بايبل بله لويه برخه د بېلابېلو قومونو په شجره بحث کوي، د دې بحث په ترڅ کې به تاسو وگورئ چې د بايبل له نظره د ځمکې او آسمان له پيداېښته او د آدم عليه السلام له پيداېښته تر نن پورې نږدې شپږ زره کاله تېر شوي چې که د هر نسل لپاره يوه پېړۍ مختصه کړو نو اوسنۍ پېړۍ د شپېتم پوښت ده، له آدم عليه السلام نه تر نوح عليه السلام پورې لس پوښته، له نوح عليه السلام نه تر ابراهيم عليه السلام پورې لس پوښته، له ابراهيم عليه السلام نه تر عيسى عليه السلام پورې نږدې شل نسله او د عيسى عليه السلام له ميلاده تر نن پورې شل پوښته!! دا په داسې حال کې چې د غرب د انسايکلوپيډيا (دائرة المعارف) له مخې د لمر عمر نږدې څلور ميليارده او شپږ سوه مليونه کاله دی او همدا دائرة المعارف وايي چې د نيل په دواړو خواوو کې داسې آثار ترلاسه شوي چې نښي له نن نه اوه زره کاله مخکې په دې سيمې کې انسانان د زراعت په کار بوخت وو، د زراعت وسايل ئې جوړ کړي او د ځمکو د خړوبولو لپاره ئې ويالې ايستلې وې!! او ليکي چې په فرانسه کې د کيندنو په ترڅ کې په غار کې داسې منظره موندل شوې چې له نن نه څوارلس زره کاله مخکې انځور شوې!! له دې معلومولی شئ چې انسان به څه وخت او د بايبل له وينا نه څو زره کاله مخکې پيدا شوی وي!! مخکې غربي څېړونکو ويل چې انسان پنځه ويشت زره کاله مخکې گانه جوړه کړې او کارولې، په ۲۰۰۶ ميلادي کال کې داسې نښې په لاس ورغلې چې نښي انسان نوي زره کاله مخکې گانه جوړه کړې خو دا گانه ئې د مېوو له زړو جوړه کړې وه، همدا راز ادعا

کوي چې د انسان لومړني اجداد نږدې درې سوه زره کاله مخکې پيدا شوي!! دغو غريبانو ته وايو: تاسو څنگه هغه بايبل منئ چې د آسمانونو او ځمکې عمر شپږ زره شپږ کاله او شپږ ورځې بولي؟! آيا د بايبل د لرې غورځولو لپاره د هغه دغه غلطه او بې بنسټه ادعا کافي نه ده!!

- د عالم د پيداېښت په اړه د بايبل وينا هومره بې بنسټه او غيرعلمي ده چې هر باشعوره انسان پرې پوهېدی شي، دا غلطه وينا په ډېر صراحت سره نښي چې دا کتاب نه الهي کتاب دی او نه د کوم عالم او پوه انسان په لاس ليکل شوی کتاب!!
- بايبل په ټولو انسانانو کې بني اسرائيل غوره قوم او د الله تعالی نازولي زامن گڼي، داسې چې جنت د دوی لپاره پيدا شوی او دوی د جنت لپاره، نورو قومونو ته د دوزخ د خس او خاشاک په سترگه گوري او په بني اسرائيلو کې د لوي قبيله چې د موسی عليه السلام قبيله ده ستانه گڼي، دا قبيله به د معبد له خدمته پرته بل کار نه کوي، مصارف به ئې د معبد له عوايدو تأمينېږي!!

- بايبل به داسې ومومئ چې ټول بحثونه ئې د اسرائيليانو او د دوی شاوخوا مېشت قومونو په محور څرخېږي، بحثونه ئې له فلسطين، مصر، سوريې، بابل او آشور نه بهر نه وځي، نه د نړۍ د نورو قومونو په اړه څه وايي او نه د نورو ملکونو نومونه اخلي، د انبياوو وړاندوينې ئې په همدې قومونو او ملکونو پورې اختصاص لري، د خدای له لوري د عذاب يا بختښې او رحمت پرېکړې يوازې په همدې قومونو پورې مختص دي، خدای د اسرائيليانو مل او د دوی د دښمنانو دښمن دی، د پيغمبرانو مأموريت ئې دا دی چې له خدای نه اسرائيليانو ته د بريا او برلاسي غوښتنه وکړي او د دوی پر دښمنانو د عذاب نازلېدو دعا وکړي، که خدای پر اسرائيليانو غصه شي او د عذاب پرېکړه وکړي دوی ئې مخنيوی کوي او که په نورو قومونو د پېرزوينې پرېکړه کوي دوی اعتراض کوي او مخه ئې نيسي!! له بايبل نه به دا انتباه واخلئ چې په نړۍ کې نه له دغو قومونو پرته بل قوم شته او نه بل ملک، خدای ټول عالم ته شا کړې او په دغې تنگې سيمې کې او سپرې، له آسمانه په داسې حال کې راکوز شوی چې تخت ئې څلور څلور سرې فرشتې پر اوږو وړي او په هغه کور کې مېشت شوی چې سليمان په اورشليم کې ورته جوړ کړ!! خو

د دې په مقابل کې د قرآن لومړۍ آيت داسې دی: الحمد لله رب العالمين: ستاينه هغه الله لره ده چې د عالمونو رب دی (نه د يوه خاص قوم رب او نه د يوې ځانگړې سيمې، د ټول عالم او عالميانو رب دی)

- په بايبل کې به کافي ډېر تناقضات وگورئ، دلته يوه خبره، څو صفحې وروسته همدا خبره په بلې بڼې کې او د مخکنۍ کاملاً خلاف راغلې، د مثال په توگه دوه ځلې ئې دا خبره ابراهيم عليه السلام ته منسوب کړې چې د سفر په دوران کې ئې خپله مېرمن د خور په نامه معرفي کړه او د پاچا عسکرو ترې بوتله، يو ځل وايي چې له ابراهيم عليه السلام سره دا معامله په مصر کې او د مصر د فرعون لخوا شوې، خو څو پاڼې وروسته ليکي چې دا پېښه د فلسطين په جرار نومي ښار کې واقع شوې او دا کار د فلسطين د پاچا ابيملك له لوري شوی، هلته ليکي چې په دې وخت کې ابراهيم پنځه نوي کلن وو!! او دلته ليکي چې په دې وخت کې ابراهيم پنځه اويا کلن وو!! او لږ وروسته همدا پېښه اسحاق عليه السلام ته منسوبوي او وايي چې له ده سره دا معامله د ابيملك له لوري شوې!!

- په بايبل کې به ډېر قبيح تکرار په نظر درشي، هومره چې که په مکرره توگه راغلي مطالب حذف کړو نو د کتاب حجم به د اوس په پرتله تر نيمائې راکم شي، د مثال په توگه د تثنيې د کتاب ټول مطالب په مخکنيو کتابونو کې راغلي او د همدې کتاب د لومړۍ برخې مطالب په وروستۍ برخې کې بيا تکرار شوي.

- بايبل به له خرافي، جعلي او درواغجنو قصو ډک ومومي، داسې قصې لکه چې وايي: سامسون د خره د ژامې په هډوکي سره زر فلسطينيان ووژل!! سامسون په داسې حال کې د يوه معبد دوه ستنې د لاس په زور ونړولې چې په سترگو پروند وو، لاس او پښې ئې تړلې وې، د دواړو ستنو تر منځ ودرول شوی وو، په دغو ستنو داسې چت ولاړ وو چې درې زره کسان ترې لاندې راغونډ شوي وو، ده دواړو ستنو ته زور ورکړ، ونړېدې، چت راپرېوت او ټول خلک د ده په شمول ترې لاندې شول!!

- يو څه چې په بايبل کې به زيات په نظر درشي، نو هغه شمېرې او ارقام دي، په دې شمېرو کې به په خاصه توگه وگورئ چې د اوو په عدد ډېر ترکيز شوی اووه، اووه سوه، اووه ورځې، اووه اونۍ، اووه مياشتې، اووه کلونه، اووه سپرې، اووه

بښځې، اووه لونيې، اووه زامن، همداسې اووه اووه، کله کله ئې اووه په دوو ضرب کړي او څوارلس څوارلس ئې ترې جوړ کړي او کله په لسو، سلو او زرو ضرب کړي او اويا، اووه سوه، اووه زره او اويا زره ئې ترې جوړ کړي، که د بايبل په شمېرو کې غور وکړئ په واضح توګه به درته معلومه شي چې دا هسې په تياره کې په پتو سترګو کاني ویشتل دي، هيڅ وزن او اعتبار نه لري، د قرآن په وينا رجماً بالغيب دي، له همدغو بې بنسټه ارقامو هم معلومولی شئ چې دا کتاب د يوه ناول ليکونکي لخوا قصه خوښو ته ليکل شوی!!

• بايبل دوه برخې لري، (عهد قديم) او (عهد جديد)، لومړۍ برخه ئې اوس له نه دېرشو کتابونو جوړه شوې، او دوهمه برخه ئې له اووه ویشتنو، لومړۍ برخې ته هم مسيحيان د سپېڅلې کتاب د مهمې برخې په سترګه ګوري او هم يهودان، د دوی له نظره دا د تورات او زبور مجموعه ده، هيڅوک په يقين سره څه نه شي ویلی چې دا کتاب کله او د چا په لاس په دې بڼې کې ترتيب شوی، د بايبل ليکونکی هم په دې هکله يقيني خبره نه شي کولی چې دا کتابونه چا ليکلي، ده ته هم د دغو کتابونو ليکوالان معلوم نه دي، که څه هم د بايبل ليکونکي هڅه کړې چې د ځينو کتابونو ليکوالان په ګوته کړي خو په دې صيغه چې وايي: دا کتاب به احتمالاً فلان کس ليکلی وي!! تاسو به د دغو کتابونو په سرليکونو کې ولولئ چې وايي: بنايي دا به سليمان ليکلی وي، بنايي دا به عزرا ليکلی وي... د عهد قديم د کتابونو او اسفارو د شمېر په اړه ټول مسيحيان او يهودان متفق نه دي، د کاتوليکيانو عهد قديم تر پروتستانتيانو اووه اسفاره زيات لري، دوهمه برخه ئې يوازې مسيحيانو ته مختص ده، دې ته د انجيل او د هغه د شرحې په سترګه ګوري، خو دا انجيل يو نه بلکې د ځينو له نظره څلور دي: انجيل متی، لوقا، يوحنا او مرقس او د ځينو له نظره پنځه دي او برنایا هم پرې علاوه کوي، د دغو انجيلونو تر منځ کله شديد اختلاف او کله توافق ترسترګو کېږي، له الفاظو او د الفاظو له ترکيب نه ئې په وضاحت سره معلومېږي چې دا د بېلابېلو ليکوالانو په لاس ليکل شوي انجيلونه دي، د انجيلونو تر څنګ به، د عيسی عليه السلام حواريونو او شاگردانو ته منسوب څه رسالې وګورئ، کله چې دا رسالې او ليکونه له انجيلونو سره مقایسه

کوئ نو متوجه به شی چی نه دا د کوم انجیل شرح او تفسیر دی او نه په خپله د کوم انجیل یوه برخه، بس یو چا بل ته لیک لېرلی او د بایبل لیکونکي هغه په بایبل کې شامل کړی، په دې کې ډېر لیکونه پولس ته منسوب شوي.

- دې ته په پام سره چې قرآن واضح او روښانه تاریخ لري، دا معلومه ده چې کومه برخه ئې کله او چېرې نازل شوې، چا چا له پیغمبر علیه السلام نه اورېدلی او لیکلی او چا چا حفظ کړی، بیا د چا په لاس او په کوم وخت کې له لیکل شوو نسخو، د حافظانو په موجودیت کې یوه نسخه جوړه شوې او په همدې نسخې د ټولو صحابه وو اتفاق شوی او په نړۍ کې خور شوی او الله تعالی د هغه داسې حفاظت کړی چې نن او د پیغمبر علیه السلام له رحلت نه څوارلس پېړۍ وروسته، چې څوک د نړۍ په یوې لرې سیمې کې خلکو ته لمونځ ورکوي او د لمانځه په دوران کې کوم لفظ ترې هېر شي، یا ئې ترتیب ترې بدل شي، یا ئې اعراب سم ونه وایي نو مقتدیان فتحه ورکړي او خپلې اشتباه ته ئې متوجه کړي!! هغه خلک چې بایبل ئې نه دی لوستلی داسې گمان کوي چې بنایي تورات او انجیل به هم قرآن ته ورته تاریخ ولري، خو خبره نه یوازې داسې نه ده بلکې کاملاً د دې عکس ده، بایبل نه د اصلي تورات او انجیل مجموعه ده او نه ئې شرح او تفسیر، په بایبل کې چې کوم کتابونه راغونډ شوي حتی د شمېر په هکله ئې هم د بایبل منونکي متفق نه دي، که څه هم د دې اختلاف د ختمولو لپاره څو ځلې په بایبل کې تصرف شوی، مشهور مذهبي مشران ئې راغونډ شوي، په دې ئې توافق کړی چې ځینې کتابونه ترې حذف کړی او هغه جعلی وگڼي، خو وروسته بیا بلې ډلې بېرته پرې علاوه کړي، کله چې د بایبل یو کتاب لولئ نو په هغه کې به ډېر تناقضات په نظر درشي او چې بیا دا له نورو سره مقایسه کوئ نو هم به ئې په مطالبو کې شدید تناقض او اختلاف وگورئ او هم ئې په الفاظو او د الفاظو په ترکیب کې. په دې اوسنۍ بڼې او ترتیب کې د بایبل د چاپ او خورېدو تاریخ هم ډېر پخوانی نه دی، که څه هم په یقین سره په دې اړه څه ویل گران دي، د بایبل منونکي هم په دې هکله له څه ویلو عاجز دي، خو په دې باندې تر لسو پېړیو لږ موده تېرېږي، د موسې علیه السلام له زمانې بیا تر دغه وخته چې بایبل د یوه کتاب بڼه غوره کوله، په تورات او انجیل

څه تېر شوي، څومره برخې ئې خوندي پاتې شوې، څومره تغير او تحريف په کې راغلی، څومره برخې ئې حذف شوې او څه څه پرې علاوه شوي، دې پوښتنو ته د تاريخ له مخې هيڅوک ځواب نه شي ويلی، خو په خپله د بايبل له مطالعې نه هر هوښيار او منصف لوستونکی دا قضاوت کولی شي چې بايبل د داسې گڼ شمېر نوم ورکو ليکوالانو د ليکنو مجموعه ده چې نه د موضوعاتو په هکله په خپلو کې توافق لري او نه ئې د ليکنو اسلوب او د استدلال انداز يوه بل ته ورته، يوه غوښتې د شعر په ژبه خبرې وکړي، بل د متلونو په ژبه، بل په فلسفي استدلال سره، بل د قصو او ناولونو په بڼې کې، بل د تاريخ ليکونکي او د شجرو مرتب کونکي په توگه خپل مطلب بيان کړی.

- په بايبل کې له تحقيق نه وروسته زه دې نتيجې ته رسېدلی يم چې ښايي په ټولې نړۍ کې به بل داسې مذهبي کتاب پيدا نه شي چې په تناقضاتو، بې بنسټو او بېهوده خبرو او دروغجنو جعلی قصو کې له بايبل سره سيالي وکړی شي، زه دې ته حيران يم چې هغه انسان به څنگه بايبل د يوه سپېڅلې کتاب په توگه مني چې عقل ولري او په سر کې ئې ماغزه وي!!

سبحان الله و بحمده، سبحان الله العظيم

حکمتيار

عسرہ قدیم

پیداېښت

دا د بايبل د لومړي کتاب نوم دی، د عالم د پیداېښت په اړه بحث کوي، له غیرعلمي بحثونو ټي په ډاگه معلومېږي چې دا کتاب د داسې چا په لاس ليکل شوی چې د پیداېښت د څرنگوالي په اړه د ده معلومات ډېر ناقص او په افسانو ولاړ وو.

د بايبل د پیداېښت د کتاب په پيل کې د عالم د پیداېښت په اړه داسې لولو: (په سر کې کله چې خدای ځمکه او آسمان پیدا کړل، ځمکه تشه او بې شکله وه، د خدای روح د تورو بخاراتو پر سر خوځېده، خدای وفرمايل: (رنا دې شي، نورنا شوه، خدای رنایي خوښه کړه او له تيارې ټي بېله کړه، ده روښنایي د ورځې په نامه او تياره د شپې په نامه ونوموله، شپه تېره او سبا شوه او دا لومړی ورځ وه!!)

د بايبل په دې وينا کې څو خبرې د غور وړ دي:

- دا خوشې او بې معنا خبره ده چې ځمکه تشه او بې شکله وه!! له دې جملې نه هيڅوک څه مطلب نه شي اخیستی، له هر چا سره دا پوښتنه راولاړېږي چې ځمکه څنگه او له څه تشه وه؟ هر شته شی شکل لري، ځمکه څنگه بې شکله وه؟
- د بايبل له دې لومړي جملې هم او له اکثرو نورو جملو هم په ډاگه معلومېږي چې دا کتاب د الله تعالی کلام نه بلکې د يوه انسان کلام دی، داسې نه دي ويل شوي چې (کله ما ځمکه او آسمان پیدا کړل) بلکې ويل شوي چې کله خدای ځمکه او آسمان پیدا کړل... رنا ټي خوښه شوه...) د دې خبرې معنا دا ده چې دا د الله تعالی په اړه د يوه انسان کلام دی، تاسو به د بايبل په هيڅ ځای کې ونه گورئ چې الله تعالی د متکلم په صيغه خبرې کړي وي. خو د دې په مقابل کې قرآن داسې دی

چې ټولې ويناوې ئې د الله تعالى له لوري پيغمبر عليه السلام ته د خطاب بڼه لري،
الله تعالى په خپله د متکلم په صيغه د قرآن مخاطبينو ته خطاب کوي.

• دلته د عالم د پيداېښت د بېلابېلو مرحلو لپاره همدا زمونږ شپه او ورځ معيار
گڼل شوی، يعنې د لومړۍ ورځې په لومړيو دولسو ساعتونو کې الله تعالى رڼا
راپيدا کړه، دا رڼا ئې په لومړي ځل وليده او خوښه ئې شوه او د ورځې په نامه ئې
ياده کړه!! که تاسو د بايبل دا خبره د يوه ساينس پوه او هغه څېړونکې په وړاندې
کېږدئ چې د عالم د پيداېښت په اړه څېړنې کوي نو تاسو ته به ووايي:

۱. دا هسې يوه خوشې، زړه او بې بنسټه قصه ده، هيڅ علمي ارزښت نه لري.

۲. د عالم د پيداېښت بېلې بېلې مرحلې په ساعتونو او ورځو نه بلکې په سلهاوو
مليونو کلونو اندازه کولی شو.

۳. رڼا او روښنائي له اجسامو نه بېل مخلوق نه دی چې په مستقلة توگه پيدا شوې
وي، رڼا همغه وخت پيدا شوې چې د لمر په څېر روښانه او ځلېدونکې ستوري
راپيدا شول، ځمکه هم په سر کې روښانه او ځلېدونکې وه، وروسته وروسته او
ورو ورو سپره او تياره شوه، خپله رڼا ئې له لاسه ورکړه او له لمره ئې رڼا او روښنائي
اخيستل پيل کړل.

۴. د ځمکې پر سر شپه او ورځ هغه وخت راپيدا شوې چې ځمکې خپله اصلي رڼا او
ځلا له لاسه ورکړه او تياره شوه!!

• د ورځې او شپې نومونه انسانانو په خپله وضع کړي، په هر ځای او هر قوم کې
ئې بېل بېل نومونه دي، څوک ئې ورځ، څوک يوم، څوک روز، څوک ئې day په نامه
يادوي، که دا نوم د الله تعالى له لوري اېښودل شوی وی نو په ټولو ژبو کې به سره
ورته وو. د بايبل له ليکونکي پوښتنه کوو چې الله تعالى ورځ په کوم نامه ياده کړې
وه، دا نوم عبري وو، عربي وو، انگليسي، چينائي که جاپاني وو!!؟

• د بايبل د پيداېښت باب چې چا ليکلی په دې وينا سره ئې هڅه کړې چې د
خدای د هغې سرگرداني روح لپاره د اوسېدو مناسب ځای جوړ کړي چې د تيارو
بخاراتو پر سر خوځېده، په دې سره ئې غوښتلي د مسيحيانو د دې عقيدې لپاره
کوم بنسټ جوړ کړي چې خدای پر ځمکه او د بني اسرائيلو په منځ کې اوسېږي، د

کائناتو د پیدایښت په لومړۍ ورځ ئې د ځمکې پر سر ځان ته مناسب ځای جوړ کړ او سرگردانه روح ئې له تورو بخاراتو راکوزه شوه!!

د بايبل د دې غلطې وینا په مقابل کې قرآن څو خبرې لري:

• ځمکه او آسمان سره جوخت او یو وو، په یوه وخت او د یوې چاودنې په ترڅ کې سره بېل شول.

• الله تعالی آسمانونه او ځمکه په شپږو ورځو کې پیدا کړي خو دا شپږ ورځې زمونږ د معیارونو مطابق شپږ ورځې نه دي چې دوه او یا ساعته کېږي، بلکې د الله تعالی له عظمت سره مناسب شپږ مرحلې دي، قرآن مونږ ته وايي چې دا ورځ کله د زرو او کله د پنځوسو زرو کلونو معادل وخت لپاره کارول شوي او دا ځکه چې د انسانانو لپاره د وخت معیار ورځ وه او الله تعالی همدا لفظ کارولی خو دا د داسې اوږدې مودې لپاره چې یوه طبیعي مرحله احتوا کوي. له دې نه په واضح توګه معلومېږي چې د اصلي انجیل الفاظ به حتماً داسې وو لکه د قرآن الفاظ، هلته به هم د ورځ لفظ د یوې طبیعي مرحلې د بیانولو لپاره کارول شوی وي، په حقیقي او متداولې معنا نه بلکې په مجازي معنا، خو د بايبل لیکونکي اشتباه کړي او دا لفظ ئې په متداولي معنا اخیستی او له دې ئې همغه د ځمکې د سر ورځ جوړه کړې. د پیدایښت د باب شپږمه او اوومه فقره وايي:

(بیا خدای وفرمایل: د بخاراتو کتلې دې سره بېلې شي، تر څو پورته آسمان او لاندې بحر جوړ شي!! نو خدای د بخاراتو کتلې د ځمکې له اوبو نه بېلې کړې او آسمان ئې ترې جوړ کړ، شپه تېره او سحر شو او دا دوهمه ورځ وه!!) که دې وینا ته لږ ځیر شئ نو څو حقایق به ستاسو مخې ته راشي:

• دلته د آسمان او اوبو بنسټ یو ګڼل شوی او ویل شوي چې بخارات سره بېل شول له یوې برخې ئې آسمان جوړ شو او له بلې د ځمکې د سر اوبه!! او دا د آسمان په اړه د یوه داسې ناپوه انسان انګېرنه کېدی شي چې د آسمان او اوبو د رنګ ورته والي ته په پام سره ئې گمان کړی چې کېدی شي د دې دواړو بنسټ او بنیاد یو وي او دواړه له بخاراتو جوړ شوي وي، هغه په دې نه پوهېدو چې دا آسمان زمونږ د ځمکې په څېر په ملیاردونو ملیاردونو ستوري او اجرام په خپلې غېږ کې لري، څه

چې زمونږ پر سر د یوې شنې پردې په خېر په نظر راځي دا آسمان نه دی، بلکې زمونږ پر ځمکې راتاو د اوبو بخارات دي چې یوازې څو کیلو متره د ځمکې له سره واټن لري، له دې پردې آخوا بې انتهاء فضاء ده خو نه ئې رنگ شین دی او نه اوبو او بخاراتو ته ورته!!

• د آسمان د پیداېښت په اړه د دې غیر علمي او عامیانه نظر په مقابل کې د قرآن وینا څومره دقیقه او علمي ده چې وايي: په سر کې آسمان او ځمکه سره یو وو او د یوې زورورې چاودنې په ترڅ کې سره بېل شوي او دا هغه خبره ده چې د یو وېشتمې پېړۍ کائنات خپرونکي او ساینس پوهان ئې کوي.

د بایبل له نهمې تر دیارلسمې فقرې پورې دا مطالب راغلي:

(بیا خدای وفرمایل: د آسمان لاندې اوبه دې په یو ځای کې راغونډې شي تر څو وچه پیدا شي، همداسې وشول، خدای وچه د ځمکې په نامه او د اوبو ډنډه ئې د بحر په نامه یاد کړل او دا ئې خوښ شول، بیا ئې وفرمایل: ډول ډول نباتات او دانه لرونکي بوټي او مېوه لرونکې ونې دې په ځمکې کې راوتوکېږي او هر یو دې خپل خپل نوع پیدا کوي. همداسې وشول او خدای پرې خوښ شو، شپه تېره شوه او سحر شو او دا درېیمه ورځ وه)

څوک چې د طبیعت په اړه ډېر سطحي او بسیط معلومات هم ولري دا خبرې بې بنسټه او غلطې گڼي، په څو دلایلو:

• له ورپسې ۱۴ او ۱۵ جملې معلومېږي چې د بایبل لیکونکي په دې عقیده دی چې لومړی اوبه، بوټي او ونې پیدا شوي او بیا لمر او سپوږمۍ؛ خو دا خبره نه عقل مني او نه علمي تحقیقات، عقل او مشاهده وايي چې د لمر له وړانگو او تودوخې پرته نه بوټي راټوکېږي او نه ونې، که لمر نه وي نو د ځمکې پر سر به هیڅ ژوی راپیدا نه شي، دا لمر دی چې ځمکې ته د ژوو د پیداېښت او د بقا دوه ضروري شیان، رڼا او تودوخه ورکوي، که ومنتو چې لمر سپوږمۍ وروسته پیدا شوي نو هغه بوټي او ونې څنگه راپیدا شوي، رڼا او تودوخه ئې له کومه ترلاسه کوله؟! علمي تحقیقات وايي چې ځمکه، لمر او سپوږمۍ په یو وخت کې پیدا شوي او د دوی له پیداېښته یوه ورځ وروسته نه بلکې په ملیونهاوو کلونه وروسته

د ځمکې پر سر د ژوندون شرایط برابر شول. د بایبل لیکوال هم له دې پلوه غلطی کړې چې د بوټو او ونو پیدایښت ئې د لمر او سپوږمۍ له پیدایښته مخکې گڼلې او هم له دې پلوه چې د لمر او سپوږمۍ پیدایښت ئې له ځمکې سره په یو وخت نه دی گڼلې!!

په څوارلسمې او پنځلسمې فقرې کې داسې لیکي:

(بیا خدای وفرمایل: په آسمان کې دې ځلانده اجسام وي چې ځمکه روښانه او ورځ له شپې بېله کړي او ورځې، فصلونه او کلونه رامنځ ته کړي او همداسې وشول، نو خدای دوه سترې رڼاوې پیدا کړې ترڅو ځمکې ته خپلې وړانگې ولېږي، لویه رڼائې ئې پر ورځې د حکومت لپاره او وړه رڼائې ئې پر شپې د حکومت لپاره، ده همداراز ستوري راپیدا کړل، خدای دا ستوري په آسمان کې ځای په ځای کړل تر څو ځمکه روښانه کړي، پر شپې او ورځې حکومت وکړي او رڼا او تیاره سره بېل کړي، خدای په دې خوښ شو، شپه تېره او سحر شو او دا څلورمه ورځ وه!!)

د دې وینا له ډېرو برخو معلومېږي چې دا د یوه کم علمه او د طبیعت له اسرارو د بې خبره انسان وینا ده، په څو دلایلو:

- سپوږمۍ د نورو ځلانده ستورو په پرتله یو ډېر وړوکی ستوری دی، دې ته د لوی او ځلانده جسم نوم ورکول یوه ستره غلطی ده، په دې خاطر مونږ ته ستره برېښي چې مونږ ته تر ټولو نورو ستورو رانږدې ده، سپوږمۍ ځلانده جسم نه دی، رڼا ئې خپله نه ده، هغه برخه ئې مونږ ته روښانه برېښي چې د لمر رڼا پرې لگېږي، که تاسو دا خبره یوه عالم ته وکړئ چې سپوږمۍ یو ستر او ځلانده جسم دی نو په دې خبرې به وځاندي او دا به یوه ستره غلطی او عامیانه انګېرنه وگڼي.

- د بایبل لیکوال په دې نه پوهېدو چې لمر نه یوازې تر ټولو ستر او ځلانده جسم نه دی بلکې د دې لمر په څېر په آسمان کې په ملیاردونو ځلانده او تردې ستر ستر اجرام شته، چې هم ئې رڼا ترې زیاته ده او هم ئې تودوخه، خو په دې خاطر چې لمر تر هغوی مونږ ته رانږدې دی نو ځکه ئې د یوازني ستر او ځلانده جرم په توګه انګېرو، که تاسو د بایبل دا خبره کوم ساینس پوه ته وکړئ نو پر هغې به تمسخر کوي.

• د بايبل دا خبره هم بې معنا خبره ده چه لمر پر ورځې، سپوږمۍ پر شپې او ستوري پر دواړو حکومت کوي، دا نه معقوله خبره ده او نه کومه خاصه معنا افاده کوي، نه دوی حکومت کولی شي او نه شپه او ورځ داسې شيان دي چې حکومت پرې کېدی شي.

د پیدایښت د باب له ۲۰ تر ۲۳ جملې پورې داسې دي:

(بیا خدای وفرمایل: اوبه دې له ژوو ډکې شي او مرغان دې د آسمان له پاسه الوتنې پیل کړي، بیا خدای په اوبو کې ژوند کوونکي ستر ستر حیوانات او ژوي او ډول ډول مرغان پیدا کړل، خدای په دې هم خوښ شو او برکت ئې ورپه برخه کړ او وئې فرمایل: د بحر ژوي دې زیات او اوبه دې ډکې کړي او مرغان دې هم د ځمکې پر سر زیات شي، شپه تېره شوه سحر شو او دا پنځمه ورځ وه.)
په دې جملو کې څو د اعتراض ټکي په نظر راځي:

• د ژوو د پیدایښت په اړه دا رایه سمه او دقیقه نه ده چې لومړی ډول ډول بوټي او ونې پیدا شوې او بیا په اوبو کې ژوند کوونکي حیوانات، دقیقه رایه دا ده چې لومړی د اوبو ژوي او بیا د وچې ژوي پیدا شوي.

• د مرغانو په اړه دا ویل چې د آسمان د پاسه دې الوتنې پیل کړي، صحیح او دقیقه وینا نه ده، ځکه دوی د آسمان د پاسه الوتنې نه کوي، زموږ د سر د پاسه او د ځمکې او آسمان ترمنځ الوتنې کوي. ممکن نه ده چې یو کلام دې د الله تعالی له لوري وي او په هغه کې دې داسې ټکیو ته پاملرنه نه وي شوې.

۲۴ او ۲۵ جملې ئې داسې دي:

(بیا خدای وفرمایل: ځمکه دې ډول ډول اهلي او وحشي حیوانات او خزندې راپیدا کړي، همداسې وشول او خدای ډول ډول اهلي او وحشي حیوانات او خزندې راپیدا کړل او له خپله کاره خوښ شو)

که دغو جملو ته لږ ځیر شئ نو دوه د اعتراض وړ خبرې به ستاسو مخې ته راشي:

• د بحث انداز داسې دی لکه له دوو خدایانو چې بحث کېږي، یو خدای فرمان ورکوي او بل خدای هغه ترسره کوي، ستر خدای وايي: ځمکه دې ډول ډول اهلي او

وحشي حيوانات او خزندې را پيدا كړي او بل خداى همدا كار كوي او لومړى خداى پرې خوشحاله پري!!

• په سر كې ويل شوي چې ځمكه دې ډول ډول اهلي او وحشي حيوانات او خزندې را پيدا كړي، خو وروسته ويل شوي چې خداى دوى را پيدا كړل. په يوه بليغ كلام كې نه بې ځايه تکرار وي او نه تناقض، پورتنى مطلب كه يو اديب انسان وليكي نو په لنډو الفاظو سره به ليكي: الله تعالى وغوښتل چې ځمكه دې ډول ډول اهلي او وحشي حيوانات او خزندې را پيدا كړي او همداسې وشول، دا په هغه صورت كې چې وغواړي د دوى پيداېښت ځمكې ته منسوب كړي خو كه وغواړي د دوى پيداېښت الله تعالى ته منسوب كړي نو ليكي به: الله تعالى وغوښتل چې په ځمكې كې ډول ډول اهلي او وحشي حيوانات او خزندې را پيدا كړي، همداسې ئې وكړل. په دې وينا كې نه ابهام شته او نه لوستونكى په شك او شبهه كې اچوي، خو د بايبل وينا هم مبهمه ده او هم لوستونكى په شك كې اچوي چې دلته يو خداى مطرح دى كه دوه، د ژوو پيدا كول د ځمكې كار دى كه د الله تعالى!!؟

له ۲۲ تر ۳۱ جملې پورې داسې دي:

(بالآخرة خداى وفرمايل: انسان به د ځان په څېر جوړوم، تر څو د ځمكې پر حيواناتو، د اوبو پر كبانو او د آسمان پر مرغانو حكومت وكړي)، (نو خداى انسان خپل ځان ته ورته پيدا كړ، هغه انسان د نارينه او بنځې په بڼه كې پيدا كړ او برکت ئې ورپه برخه كړ او وئې فرمايل: د اولاد خاوند او زيات شئ او ځمكه ډكه كړئ، پرې مسلط شئ، د سمندر پر كبانو، د آسمان پر مرغانو او پر ټولو حيواناتو حكومت وكړئ، (ټول دانه لرونكي بوټي او ټولې مېوه لرونكې ونې مې ستاسو د خوراك لپاره دركړل او ټول شنه واښه مې حيواناتو، مرغانو او خزنده وو ته وبخښل)

په دې جملو كې څو داسې سترې سترې غلطې خبرې گورو چې د الله تعالى له كلامه او له حقيقته په فرسخونو فرسخونو واټن لري:

• نه خداى د انسان په څېر كېدى شي او نه انسان د خداى په څېر، هغه خداى

چې د انسان په څېر وي حقيقي خداى نه بلکې د انسان د ذهن زېږنده خداى دى، دا يوازې بايبل نه دى چې وايي خداى د انسان په څېر دى، د نوح عليه السلام له قومه بيا تر نن پورې ټولو جاهلو قومونو د انسان مجسمه جوړه کړې او هغې ته ئې د خداى نوم ورکړى، د هندوانو او بودايانو خدايان هم د انسانانو مجسمې دي، هغوى هم له خدايه داسې يو انځور په خپل ذهن کې جوړ کړى چې انسان ته ورته دى، د ځمکې او آسمانونو خالق خداى نه په شکل، صورت او هيئت کې انسان يا بل مخلوق ته ورته کېدى شي او نه په خپلو صفاتو او افعالو کې، قرآن د الله تعالى په اړه د مسيحيانو او يهودانو دا غلطه انگېرنه په ډېر قاطعيت او صراحت سره ردوي او فرمايي چې الله تعالى د دې عالم هيڅ څه ته ورته نه دى او په دې ټول پراخ عالم کې هيڅ داسې څه نه شته چې الله تعالى ته ورته وي:

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ * الشورى: ١١

د ده مثال ته ورته څه نه شته او دى ليدونکى اورېدونکى دى.

يعني الله تعالى هغه خبرې اورې چې جاهل وگړي ئې د ده په هکله کوي او دى له خپل مخلوق سره تشبيه کوي او ټول مخلوقات د ده تر نظر لاندې دي او گوري چې هيڅ څه ده ته ورته نه دي.

- دا خبره بې معنا ده چې انسان د اوبو پر کبانو، د آسمان پر مرغانو او پر ټولو حيواناتو حکومت کوي، حکومت کول خو دې ته وايي چې حاکم امر کوي او محکوم د ده امر پر ځاى کوي، نه حيوانات زمونږ تر امر لاندې دي، نه کبان او نه مرغان، اکثر ئې له مونږ وېرېږي او تنبتي، د دې وينا بر عکس د قرآن وينا څومره دقيقه ده چې فرمايي:

وَمَا يَخِفُّ عَلَيْهَا جَبَلٌ مِّنْ جَبَلٍ وَهِيَ الْغَالِيَةُ * هود: ٦٤

وَمَا يَخِفُّ عَلَيْهَا جَبَلٌ مِّنْ جَبَلٍ وَهِيَ الْغَالِيَةُ * هود: ٦٤

لقمان: ٢٠

٢٤

ܨܘܫܘܬܐ ܕܡܢ ܘܫܬܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܘܠܡܐ

الجاثية: ١٣

ܨܘܫܘܬܐ ܕܡܢ ܘܫܬܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܘܠܡܐ ܕܥܘܠܡܐ

په دې آيتونو کې د حکومت کولو پر ځای د تسخير لفظ کارول شوی، او وايي: د ځمکې او آسمان هر څه مو ستاسو لپاره مسخر کړي، يعني ستاسو د خدمت لپاره مو گمارلي، شپه ورځ لگيا دي تاسو ته گټه رسوي، د دوی شته والی ستاسو د شته والي ضامن دی، که دوی نه وي ستاسو ژوند له گواښ سره مخامخ کېږي. مونږ پر لمر او سپوږمۍ حکومت نه کوو، خو دواړه زمونږ په خدمت کې لگيا دي، زمونږ ځمکې ته رڼا او تودوخه راکوي. په دې اړه به د اصلي انجيل وينا حتماً د قرآن دغو آيتونو ته ورته وه خو د بايبل ليکونکي په ناسمو الفاظو غلطه تعبير کړې.

• دا دواړه خبرې هم ناقصې او غلطې دي او هم د واقع خلاف چې ((ټول دانه لرونکي بوټي او ټولې مېوه لرونکې ونې مې ستاسو (انسانانو) د خوراک لپاره درکړي او ټول شنه وابنه مې حيواناتو، مرغانو او خزنده وو ته وبخښل)، دا ځکه چې نه هغه يوازې د انسانانو د خوراک لپاره دي او نه دا يوازې د حيواناتو، مرغانو او خزنده وو لپاره، مونږ له دانه لرونکو بوټو نه پرته ډېر بوټي خورو او دوی پر وښو سربېره دانه او مېوه خوري، په مرغانو کې ډېر داسې دي چې يوازې دانه خوري او وابنه نه شي خوړی او په حيواناتو کې ډېر داسې چې د وښو پر ځای غوښه خوري. د بايبل دا تقسيم نه مونږ مراعاتوو او نه دوی، دا تقسيم د واقع خلاف دی، کوم هوښيار او پوه انسان به دا غلطه او د واقع خلاف وينا د الله تعالی د کتاب وينا وگڼي؟

د پيداېښت د باب د لومړي فصل وروستۍ جمله دا ده:

(په دې وخت کې خدای ټول هغه څه له نظره تېر کړل چې ده پيدا کړي وو، د پيداېښت کار ئې ډېر په زړه پورې او عالي وموندو، شپه تېره شوه سحر شو او دا شپږمه ورځ وه)

د پيداېښت د باب دوهم فصل په دې مسخره خبرې پيل کېږي:

(په دې ترتيب آسمانونه، ځمکه او څه چې په دوی کې دي تکميل شول، د اوومې

ورځې په رارسېدو سره خدای د پیداېښت کار تمام کړ او له کاره ئې لاس واخيست، خدای اوومې ورځې ته برکت ورپه برخه کړ او هغه ئې مقدسه وبلله، دا ځکه چې دا هغه ورځ وه چې خدای د پیداېښت د کار له بشپړولو وروسته آرام وکړ. په دې توگه آسمانونه او ځمکه پیدا شول!!

په دې خبرو هر باشعوره انسان څو جدي اعتراضات کولی شي:

- بايبل په دې وينا سره له خدايه داسې څوک جوړ کړی چې په خپل ټول عمر کې ئې شپږ ورځې کار کړی، په همدغو شپږو ورځو کې ئې د پیداېښت کار بشپړ کړی او د اوومې ورځې په رارسېدو سره له خپله کاره فارغ شوی، د ځمکې او آسمانونو ټول کارونه ئې خپلې مخې ته پرېښي او ده د خپلې ستړيا رفع کولو لپاره آرام کړی، بايبل دا هم نه وايي چې دا آرام يوازې د همدغې ورځې دولس ساعته وو که ترننه دوام لري، د بيان له الفاظو څو داسې معلومېږي چې د خدای کار په شپږو ورځو کې بشپړ شوی، له کاره ئې لاس اخيستی، داسې کوم کار نه دی پاتې چې د بايبل خدای ئې د کولو لپاره راپورته شي او خپله رخصتي پای ته ورسوي!!

- دوی خدای په انسان قياس کړی، لکه څنگه چې انسان د خپلې ستړيا رفع کولو لپاره په اونۍ کې يوې ورځې رخصتی ته ضرورت لري همداراز د بايبل خدای هم بايد انسان ته ورته وي، شپږ ورځې ئې کار کړی او اوومه ورځ آرام!! آیا کوم عقلمند انسان به هغه څوک د خدای په حيث ومني چې ستړی کېږي او آرام ته ضرورت لري!؟

- مونږ څو عملاً گورو چې د پیداېښت لړۍ په مسلسل او پرله پسې توگه روانه ده، يوه شېبه په کې توقف نه راځي، د دې هستۍ هرې خوا ته چې مخ اړوو، گورو چې هر څه له هيڅ نه پيل شي، ورو ورو ستر شي، د کمال په لوري وده ورکړی شي، د خپلې ارتقاء او کمال آخری پورې ته ورسولی شي، يو ضروري او لازم کار ورباندې ترسره شي، يو ضرورت ورباندې رفع کړی شي، يوه تشه او خلا ورباندې ډکه کړی شي، بيابې زوال پيل شي، په زړښت او مرگ محکوم شي او ځای ئې بل ته تش کړی شي، زوړ او کمزوری ختم شي او ځوان او ځواکمن ته خپل ځای پرېږدي، دا کار هره شېبه، هرې خوا ته تکرارېږي، د دې مظاهرو تر شا څو مونږ ته د

خالق او پيدا کوونکي ذات د مسلسل تصرف، ربوبيت او پالنې نښې او آثار په نظر راضي، د بايبل پلويان دې مونږ ته ووايي چې دا کارونه څوک کوي؟ په خپله ترسره کېږي، که ئې الله تعالی ترسره کوي؟
 تاسو د بايبل دا کچه وينا د قرآن له دې وينا سره مقایسه کړئ چې د الله تعالی په اړه فرمایي:

الرحمن: ۲۹ **قُلْ أَسْمَانُ نُونُ وَتِلْكَ آيَاتُ الْكُرْآنِ الَّتِي نُنزِّلُهَا عَلَيْكَ لَعَلَّ لَئِىٰ تَتَذَكَّرُ**

د آسمانونو او ځمکې هر څه ده ته خپلې غوښتنې وړاندې کوي (له ده نه د خپلو غوښتنو ترسره کېدل غواړي)، دى هره ورځ په يوه کار کې لگيا دى (يعني هغه هره شېبه په چارو کې د تصرف په حالت کې دى)

الله تعالی د ځمکې او آسمانونو د ټولو مخلوقاتو اړتياوو ته په خپله ځواب وايي، دى ئې ضرورتونه رفع کوي او اړتياوي ئې پوره کوي. د دې عالم هر کار، هره شېبه، په خپله مالک الملک خداى ترسره کوي، الله تعالی داسې نه دى چې د دنيا کارونه ئې خپلې مخې ته پرېښي وي او دى هېڅ تصرف پکې نه کوي، بلکې هر کار، که سترو وي او که وړ، د ده په اراده، إذن، حکم، قدرت او مخامخ تصرف سره ترسره کېږي، هغه يوه شېبه هم د عالم د چارو له ادارې، پالنې او ساتنې څخه نه غافله کېږي،
 همدا راز په البقرة: ۲۵۵ کې فرمایي:

قُلْ أَسْمَانُ نُونُ وَتِلْكَ آيَاتُ الْكُرْآنِ الَّتِي نُنزِّلُهَا عَلَيْكَ لَعَلَّ لَئِىٰ تَتَذَكَّرُ

(د قدرت او واکمنۍ) کرسۍ ئې پر آسمانونو او ځمکې حاوي ده او د دوى دواړو (ځمکې او آسمان) ساتنه ئې نه ستومانه کوي او هغه ستر لور ذات دى.

قُلْ أَسْمَانُ نُونُ وَتِلْكَ آيَاتُ الْكُرْآنِ الَّتِي نُنزِّلُهَا عَلَيْكَ لَعَلَّ لَئِىٰ تَتَذَكَّرُ

قُلْ أَسْمَانُ نُونُ وَتِلْكَ آيَاتُ الْكُرْآنِ الَّتِي نُنزِّلُهَا عَلَيْكَ لَعَلَّ لَئِىٰ تَتَذَكَّرُ

یقیناً چې ستاسو رب هغه ذات دی چې آسمانونه او ځمکه ئې په شپږو ورځو کې پیدا کړل، بیا ئې پر عرش استوی وکړه، شپه پر ورځ راکاږي (پرې پتوي ئې)، داسې چې په تلوار ئې لټوي او لمر، سپوږمۍ او ستوري ئې امر ته منقاد دي، په دې پوه شه چې هم (خلقت یعنی پیدابښت) ده لره دی او هم (امر یعنی چارې سمبالول)، د عالمونو پالونکی الله، برکتناک دی.

بایبل وايي چې الله تعالی له شپږو ورځو کار وروسته ستومانه شو او په اوومه ورځ ئې آرام وکړ، خو قرآن د بایبل د دې غلطې خبرې په ځواب کې فرمایي چې الله تعالی د آسمانونو او ځمکې له پیدا کولو وروسته د چارو واگې په خپل لاس کې ونيولې، د ټول کائنات د سلطنت پر عرش ئې استوی وکړه، هغه هم خالق دی او هم ټولواک، لکه څنگه چې د مخلوقاتو پیدابښت د ده ځانگړتیا ده همداراز واکمني او د عالم د چارو سمبالول د ده کار دی، شپه او ورځ د ده په امر ځي راځي، لمر، سپوږمۍ او ستوري دی اداره کوي، الله تعالی هم خالق دی او هم پالونکی او ساتونکی.

گورئ چې قرآن دا عالم داسې معرفي کوي چې د الله تعالی ملک دی، دی ئې واکمن دی، هر څه د ده په امر او حکم ترسره کېږي، که لمر راخېژي او لوېږي، که ورېځې په آسمان کې خوځي، باران او واوره ترې ورېږي، که ونه او بوتې له ځمکې راټوکېږي او دانه او مېوه ورکوي، که ژوي پیدا کېږي، ستر کېږي او مري، هر څه او هرکار الله تعالی کوي، د ده په امر او توفیق ترسره کېږي. د بایبل دا خبره له بنسټه ردوي چې الله تعالی د عالم له پیدابښته وروسته د نوې پیدابښت لړۍ متوقف کړه، ستومانه شو او آرام ئې وکړ!! گورئ چې د الله تعالی په اړه د بایبل وینا څومره ناقصه او د واقع خلاف ده او د قرآن وینا څومره جامع او د حقیقت مطابق، آیا یو عقلمند انسان به هغه خدای ومني چې ستومانه کېږي او آرام کولو ته اړ کېږي او د خپل ملک چارې او واگې خپلې مخې ته پرېږدي!!؟
د دې فصل له پنځمې تر پنځلسمې پورې فقرې داسې دي:

(کله چې خدای ځمکه او آسمان پیدا کړل، هیڅ بوتی او وابنه د ځمکې پر سر نه وو شنه شوي، دا ځکه چې نه خدای باران ورولی وو او نه کوم انسان وو چې په ځمکې کې څه وکړي، خو اوبه له ځمکې راخوتېدې او ټولې وچې ئې خړوبولې!! دغه وخت خدای آدم له خاورې جوړ کړ او بیا ئې د ده په پزه کې د ژوند روح پو کړه او ده ته ئې ژوندون ورپه برخه کړ او له آدمه یو ژوندی موجود جوړ شو! له دې وروسته خدای په عدن کې چې په ختیځې سیمې کې پروت دی یو باغ پیدا کړ او هغه آدم ئې په کې ځای په ځای کړ چې مخکې ئې پیدا کړی وو!! خدای ډول ډول بناېسته ونې په دې باغ کې راپیدا کړې تر څو خوندورې مېوې ورکړي، ده د باغ په منځ کې "د حیات ونه: او همداراز "د بڼه او بد د پېژندو ونه) پیدا کړه، د عدن له سیمې د باغ په لوري یو سیند وبهېدو تر څو ئې خړوبه کړي، بیا دا رود په څلورو وړو رودونو تقسیم شو، لومړی رود ئې "فیشون" دی چې د خویله له سیمې تېرېږي او هلته خالص سره زر، مرغلي او د جزع ډبرې موندل کېږي، دوهم ئې (جیحون) دی چې د کوش له سیمې تېرېږي، درېیم ئې (دجله) دی چې د آشور ختیځ ته درومي او څلورم ئې (فرات) دی!! خدای آدم د عدن په باغ کې پرېښود تر څو هلته کار وکړي او د باغ ساتنه او پالنه وکړي او ده ته ئې وویل: د دې باغ د ټولو ونو مېوې خوره پرته د یوې ونې "د بڼه او بد د پېژندا ونه" دا ځکه چې که دا مېوه وخورې مطمئن اوسه چې حتماً مری!!

راشئ دا جملې لږ په دقت سره له نظره تېرې کړو او وگورو چې دا څومره بې معنا، مبهمې، د حقیقت خلاف او افسانې ته ورته خبرې دي!!

• مونږ هره شېبه په خپلو سترگو گورو چې الله تعالی ژوندي مخلوقات څنگه پیدا کوي، څنگه ئې له مړې خاورې جوړوي، څنگه روح په کې پو کوي او ژوندی مخلوق ترې جوړوي، آیا دغه څه چې مونږ ئې په خپلو سترگو گورو له هغه څه سره مطابقت لري چې بائبل ئې د آدم علیه السلام د پیداېښت په اړه وايي؟! آیا د ژونديو شيانو په پیدا کولو کې د الله تعالی سنت همداسې دی چې لومړی د یوه شي مجسمه جوړوي، بیا ئې په پزه کې روح ورپو کوي او ژوندی مخلوق ترې جوړوي؟! آیا د بائبل لیکونکي او منونکي همداسې پیدا شوي؟! که دوی داسې نه وي پیدا

شوي نو د دوی جد آدم علیه السلام به ولې داسې پیدا شوی وي؟! الله تعالی خو انسانان، حیوانات او بوټي داسې پیدا کوي چې په سر کې وړوکې نطفه وي، ورو ورو ستره شي او یو بشپړ ژوندی مخلوق ترې جوړ شي، څنگه و منو چې لومړی الله تعالی د ټولو ژوو مجسمې جوړې کړې بیا ئې د دوی په پزو کې روح پو کړې او ژوند ئې ورپه برخه کړی!! دا انگېرنه خو نه له انساني عقل سره اړخ لگوي او نه په پیداېنت کې د الله تعالی له مشهود او نه بدلېدونکي سنت سره.

- د پیداېنت د باب په لومړي فصل کې ويل شوي چې د آدم علیه السلام له خلقته مخکې ټول نور ژوي د بوټو او ونو په شمول پیدا شوي وو، خو دلته ويل شوي چې د ده د پیداېنت په وخت کې د ځمکې پر سر هېڅ وانښه او بوټي نه ول، د ده له پیداېنته وروسته خدای په عدن کې یو باغ پیدا کړ!! دا صریح تناقض دی.
- د بایبل له دې وینا معلومېږي چې آدم علیه السلام د ځمکې پر سر یوه باغ کې ځای په ځای شوی، خو د دې تر څنګ وایي چې په دې باغ کې خدای د نورو ونو تر څنګ او د باغ په منځنۍ برخې کې د (حیات ونه) او د (ښه او بد پېژندا ونه) هم پیدا کړه!! خو نه د ځمکې پر سر په ونو کې د حیات ونه شته او نه د ښه او بد پېژندا په نامه کومه ونه!! د بایبل لیکوال او پلویان دې ووايي چې دا دوه ونې چېرې دي؟ تاسو کومې ونې په دې نامه پېژنئ؟ د نړۍ په هېڅ ګوت کې داسې ونې نه شته!! د حیات ونه، د معرفت ونه، د حیات اوبه او دې ته ورته نورې خبرې بې بنسټه او د خیال په عالم کې جوړې شوې خبرې دي، انسان داسې پیدا شوی چې خامخا به مري، الله تعالی داسې اوبه او مېوه نه ده پیدا کړې چې د هغې په خوړو سره انسان دایمي او ابدی ژوند ترلاسه کړي، د انسان معرفت اکتسابي دی، ورو ورو زیاتېږي، د تعلیم، تعلم، زده کړې او تجربې په نتیجه کې ئې د معرفت او د ښه او بد د پېژندا سطحه لوړېږي، الله تعالی داسې مېوه نه ده پیدا کړې چې د هغې په خوراک سره انسان ته د ښه او بد د پېژندو معرفت ورپه برخه شي!! د بایبل د دې وینا په خلاف، د قرآن په هغو آیتونو کې چې تر ټولو د مخه پر پیغمبر علیه السلام نازل شوي او په همدې آیتونو د قرآن د نزول لړۍ پیل شوې داسې راغلي:

قُلْ إِنَّمَا أُحْذَرُ أَنَّ مُبَدَّلَ الْكَلِمَاتِ لِيُتَمَكَّنَ فِيهَا مَنْ يَشَاءُ اللَّهُ إِنَّهُ عَلِيمٌ ذَكِيٌّ

العلق : ۱-۵

“ ښځو ته چې د خپل رب هغه چې پيدا ئې کړي . ۲- انسان ئې له خورندو پيدا کړي . ۳- ولوله چې رب دې ډېر کریم دی . ۴- آ چې په قلم ئې پوهه ورکړه . ۵- انسان ته ئې ورزده کړل څه چې نه پرې پوهېدو .

۱- ولوله په نوم د خپل رب، هغه چې پيدا ئې کړي . ۲- انسان ئې له خورندو پيدا کړي . ۳- ولوله چې رب دې ډېر کریم دی . ۴- آ چې په قلم ئې پوهه ورکړه . ۵- انسان ته ئې ورزده کړل څه چې نه پرې پوهېدو .

په دې مبارکو آیتونو کې څو مطالب خاصه توجه غواړي:

- د الله تعالی له لوري وحی د اقرأ (ولوله) په امر پیل شوې او دا ښيي چې د اسلام له نظره د (لوست) مقام او منزلت څومره لوړ دی او څومره اهمیت لري، دا د الله تعالی لومړی امر دی، په دغه امر سره ئې د وحی لېږل پیل کړي.
- دا د الله تعالی د کرم او پېرزوینې څرگنده نښه ښودل شوې چې انسان د یوه (خورند توکي) له حالت هغه ځای ته رسوي چې (کامل انسان) ترې جوړ شي، لیک او لوست وربښيي، انسان یوازینی مخلوق دی چې کولی شي د (لوستلو) له لارې د بل په خبره پوه شي او د (لیکلو) له لارې خپل معلومات خوندي کړي او خپل پیغام نورو ته ورسوي او په دې سره د خپل سلف له قیمتي تجارېو ګټه واخلي، د معلوماتو د ضایع کېدو مخه ونیسي او راتلونکي نسل ته ئې انتقال کړي، له انسانه پرته دا وړتیا او امتیاز په هیڅ ذیروح کې نه گورو، الله تعالی په انسان کې دا استعداد او وړتیا ایښې ده چې له (قلم) نه د تعلیم او تعلم وسیله جوړه کړي، له دې اړخه ئې انسان ته پر ټولو نورو مخلوقاتو فضیلت ورکړی.
- په (قرآئت)، (علم) او (قلم) سره هم انسان ته پر نورو مخلوقاتو فضیلت ورکړی شوی او هم په خپله د انسانانو تر منځ یوه ته پر بل فضیلت.
- (قلم) د زده کړې او پوهې ډېره اغېزمنه وسیله ده، په دې سره انسان د دې مجال ترلاسه کوي چې په ډېرو هغو حقایقو پوه شي چې له بلې لارې پرې پوهېدل ورته ممکن نه وو
- لکه څنګه چې دلته د (علم بالقلم) الفاظ په دې معنا دي چې انسان ته له قلم نه د استفادې استعداد ورکړی شوی، الله تعالی د هغه په فطرت کې دا ملکه ایښې چې قلم جوړ کړي، خپل ما فی الضمیر وليکي او نورو ته ئې انتقال کړي او له دې نه

د زده کړې او تعلیم او تعلم وسیله جوړه کړي، همدا راز په نورو آیتونو کې دې ته ورته راغلي الفاظ لکه (علمه البیان) او (علم آدم الاسماء کلها) هم هغو استعدادونو ته اشاره کوي چې انسان ته ورکړی شوي، انسان ته د (بیان) ملکه ورکړی شوې، کولی شي خپل (مافی الضمیر) اظهار کړي او له کلماتو او الفاظو نه په استفادې سره خپل قصد، هدف، نظر او پیغام تشریح او توضیح کړي، هغه ته د هر څه د پېژندو او په هر څه د یوه مناسب نوم ایښودو استعداد ورکړی شوی، هغه کولی شي خپله پوهه د نومونو په قالب کې ترتیب، تنظیم او حفظ کړي او نورو ته ئې انتقال کړي. دا د انسان یوه ځانگړتیا ده، دا صفت په نورو مخلوقاتو کې نه شته، په دې سره الله تعالی انسان ته پر ټولو مخلوقاتو فضیلت او شرف ورکړي

• په اصل کې انسان (بې علمه) دی، په تدریج سره زده کړه کوي او علم ترلاسه کوي. د انسان د پوهې او علم تفاوت د نورو ژوو له شعور او پوهې سره په دې کې دی چې نور ژوي ثابت او محدود علم لري، له مخکې د دوی په خټه او دماغ کې ایښودل شوی، په فطري او الهامي توگه ورته تفهیم شوې چې څنگه ژوند وکړي، کوم کوم کارونه وکړي، څه وخوري او د څه له خوراکه ډډه وکړي، څنگه مفید او مضر سره بېل کړي، خو انسان کولی شي چې تر هغه څه زیات هم زده کړي چې په فطري او الهامي توگه ورښودل شوي او په ضمیر کې ئې ایښودل شوي. دی کولی شي زده کړه وکړي، د خپلې پوهې سطحه لوړه کړي، اسرار کشف کړي او پټه حقایق ځان ته معلوم کړي، په (لوستلو)، (لیکلو) او له (قلم) نه په استفادې سره د خپلې حافظې ظرفیت لوړ او پراخ کړي او په هغه څه هم پوه شي چې نور پرې پوهېدلي او دی ترې غافل وو او له پېژندو ئې عاجز. که انسان ته له (قلم) نه د استفادې استعداد نه وی ورکړی شوی او په لیک او لوست نه پوهېدی نو د هر چا علم او پوهه به له ده سره پاتې کېده، نه به په دې توانېدو چې د نورو له پوهې او تجربو گټه واخلي او نه به ئې خپل تجارب او علم نورو ته انتقالولی شو.

تاسو د قرآن دا علمي، دقیقه او په حقیقت او واقعیت ولاړه وینا د بایبل له دغې بې بنسټې ادعا سره مقایسه کړئ چې وايي: انسان د معرفت د ونې مېوه وخوره، سترگې ئې پرانستې شوې، د ځان او خپل ماحول په حال پوه شو.

• بايبل دلته وييلي چې لومړی آدم عليه السلام ته د عدن په سيمې کې يو باغ جوړ کړی شو، بيا د دې باغ د خړوبولو لپاره د همدې عدن له سيمې يو دومره ستر سيند جاري کړی شو چې د دجلې او فرات په خېر څلور رودونه ترې جلا شوي وو، خو دا باغ دومره وړو وړو چې آدم عليه السلام يوازې په هغه کې کار کاوو او د هغه ساتنه به ئې کوله!! او دا ستر سيند له هغه وروسته د عدن له سيمې په بهېدو شو چې خدای دا باغ تيار پيدا کړی او جوړ کړی وو!! دا ټولې خبرې هم د عقل خلاف دي او هم د واقع خلاف، معمول خو دا ده چې لومړی په يوې سيمې کې او به پيدا کېږي بيا په کې بوتې او ونې، خو بايبل د دې عکس خبره کوي!! نه د دې څلورو رودونو سرچينه يوه ده، نه له يوه سينده سره جلا شوي، نه د دجلې او فرات شاوخوا کې داسې بل ستر رود شته چې دجله او فرات ترې بېل شوي وي، د بايبل دا خبره ډېره عجيبه ده چې وايي دجله او فرات له يوه ستر سينده بېل شوي، حال دا چې دجله او فرات په سر کې نه بلکې په پای کې سره يو ځای شوي، بنايي د بايبل ليکونکي ته چا وييلي وو چې دا دواړه رودونه په فلانۍ سيمې کې سره يو ځای دي او بر سره بېل، ده گمان کړی چې له بره سره يو ځای دي او په پای کې سره بېل!! که دا رودونه له جنوب شرقه د شمال غرب په لوري بهېدی نو بيا د بايبل خبره سمه وه، خو خبره برعکس ده، دا رودونه د عراق له شمال غربه د جنوب شرق په لوري بهېږي او د خليج خولې ته نږدې سره يو ځای کېږي، د بايبل دا خبره هم نامعقوله ده چې د يوه کس تر څارنې او ساتنې لاندې يو وړو باغ دې په دومره ستر سيند خړوبه شي، که د دجلې او فرات ترڅنگ د فيشون او جيحون په نامه رودونه هم وي، چې نه شته او په نقشه کې هم نه ترسترگو کېږي، نو داسې څلور رودونه خو دومره ستر ملک ته او به ورکولی شي چې ټول عراق او ايران احتوا کړي، الله تعالی به څنگه داسې ستر رود د آدم عليه السلام تر څارنې لاندې د يوه واړه باغ د خړوبولو لپاره پيدا کوي!! او که له جيحون نه مراد د آمو دريا وي چې سرچينه ئې د پامير له لوړو ده او د دجلې او فرات له سرچينو نږدې پنځه زره کيلو متره فاصله لري، نو بيا خو به د بايبل د ليکونکي هغه د عدن باغ هومره ستر وي چې يوه څنډه ئې په افغانستان، تاجکستان او اوزبکستان کې او بله ئې په عراق کې!! او که جيحون کوم داسې رود

وي چې له کوش نه تېرېږي نو کوش اوس د ايران مربوطه سيمه ده!! دا خبره هم صحيح نه ده چې د سيند سرچينه او د باغ موقعيت دې يوه سيمه (عدن) وي، معمولاً خو د سيند سرچينه له هغو ځمکو ډېره لرې وي چې خړوبوي نې.

• د بايبل له منونکو پوښتنه کوو: آدم عليه السلام ته د کومې مېوې د نه خوړلو توصيه شوې وه او گواښل شوی وو چې که دا مېوه وخورې حتماً مري؟ د حيات د ونې که د معرفت د ونې؟ بايبل دلته په دې هکله څه نه وايي خو ډېر وروسته د دې وضاحت کوي، طبيعي ده چې دا د حيات د ونې مېوه نه شي کېدی دا ځکه چې هغه خو په مرگ نه بلکې په دائمي ژوند منتج کېږي!! او د دوهمې خبرې معنا خو دا ده چې که ته د معرفت ترلاسه کولو هڅه وکړې او (د ښه او بد پېژندو د ونې) مېوه وخورې نو هرو مرو مري، يعني په پتو سترگو ژوند کوه، د معرفت د ونې مېوه مه خوره، دا مېوه ستا د مرگ باعث کېږي!! په دې هکله څو پوښتنې لرو:

۱. آدم عليه السلام خو دا مېوه وخوره، ولې مړ نه شو؟ ولې د بايبل د خدای خبره غلطه وخته؟ هغه خو ورته ويلي وو چې که دا مېوه وخورې مطمئن اوسه چې حتماً مري!!

۲. د انسان د مرگ يو ستر عامل خو د بايبل د خبرې برعکس د ده عدم معرفت دی، هغه که له بيمارۍ مري وجه ئې دا ده چې د دې بيمارۍ د علاج دوا نه پېژني، هغه که د کوم دښمن په لاس مغلوبېږي او په قتل رسېږي سبب ئې دا دی چې معرفت ئې ناقص دی، د دښمن د پرځولو او د ده له شره د ځان ژغورلو په چل او چم نه پوهېږي، معرفت خو د ده د ژوند د اوږدوالي باعث دی نه د مرگ باعث، الله تعالی به څنگه ده ته وايي چې د معرفت د ونې مېوه ستا د مرگ باعث کېږي!!؟

د دې فصل له ۱۸ تر ۲۴ پورې جملې دا دي:

(خدای وفرمايل: مناسبه نه ده چې آدم يوازې وي، بايد ده ته کوم مناسب يار او ملگری پيدا کړم، نو دغه وخت خدای ټول هغه حيوانات او مرغان د آدم خوا ته راوړل چې له خاورو ئې جوړ کړي وو، ترڅو وگوري چې آدم به څه څه نومونه پرې ږدي، په دې توگه ټول حيوانات او مرغان ونومول شول، نو آدم ټول حيوانات او مرغان ونومول، خو د ده لپاره مناسب يار ونه موندل شو، دغه وخت خدای آدم ويده

کړې، د ده یوه پښتۍ ئې راوايسته او د هغې تش ځای ئې په غوښې ډک کړ او له دې پښتۍ ئې یوه ښځه جوړه او د آدم خوا ته ئې راوسته، آدم وویل: دا زما د هډوکو یو هډوکی او زما د غوښې یوه غوښه ده، نوم دې (نسا) وي ځکه چې له (انسان) نه اخیستل شوې، (په همدې وجه ده چې انسان له خپل مور پلار نه بېلېږي او له خپلې مېرمنې سره جوخت کېږي او له دې وروسته دواړه سره یو کېږي)!!

په دې څو لنډو جملو کې څو عجیبې او د خدا وړ خبرې گورو:

- دا وینا داسې ده لکه چې څوک ووايي: خدای خپلې اشتباهه ته متوجه شو چې آدم ئې یوازې پیدا کړی او دا مناسب کار نه وو اوس غواړي دا اشتباهه جبران کړي او ده ته کومه جوړه او ملگری راپیدا کړي.

- دا ملگری باید دی په خپله او د حیواناتو او مرغانو له منځه غوره کړي، نو ځکه ئې ټول حیوانات او مرغان د ده خوا ته راوستل، ده د ځان لپاره کوم مناسب (یار) په دوی کې ونه موندو، هیڅ یو ئې د ملگری لپاره غوره نه کړ، صرف دا کار ئې وکړ چې په هر یوه ئې یو نوم کېښود او په دې توگه د ټولو شیانو لپاره همغه وخت او د آدم علیه السلام له لوري نومونه غوره شول!!

- نو کله چې آدم علیه السلام له حیواناتو او مرغانو څخه کوم (یار) ځان ته غوره نه کړ، الله تعالی د دې لپاره خوب پرې راوست چې یوه پښتۍ ئې ترې راوباسي، پرته له دې چې درد احساس کړي او له هغې څخه ده ته یو (یار او ملگری) جوړه کړي، آدم علیه السلام په ژور خوب ویده وو چې پښتۍ ئې ترې وايستی شوه، تش ځای ئې په غوښې ډک کړی شو، له پښتۍ ئې یوه ښځه جوړه کړی شوه، د آدم علیه السلام له راوینښودو مخکې د ده خوا ته حاضره کړی شوه، کله چې هغه له خوبه راوینښو شو په خپلې خوا کې ئې ومونده او فوراً ئې وویل: دا زما د هډوکو یو هډوکی او زما د غوښې یوه غوښه ده، نوم دې (نسا) وي ځکه چې له (انسان) نه اخیستل شوې!! ډېره ډېره عجیبه ده چې یو هوښیار او عقلمند انسان داسې خبرې په خوله راوړي یا ئې له بله واوري او وئې مني!! آیا داسې ناپېرې او خوشې خبرې د الله تعالی کتاب ته منسوبول لویه بې باکي او جسارت نه دی؟! مگر الله تعالی خپل مخلوقات دغسې پیدا کوي لکه بایبل چې وایي؟ مگر دا هره شېبه چې الله تعالی

حيوانات او د دوی جوړې پيدا کوي دغسې ئې پيدا کوي لکه بايبل چې ادعا کوي؟ آيا کوم عاقل انسان به دا خبره ومني چې د ژوو د جوړه جوړه پيدا کولو په اړه د الله تعالی سنت همداسې دی لکه په بايبل کې چې ليکل شوي؟ آيا سمه ده چې ووايو: لومړی د ټولو حيواناتو نارينه پيدا شوي بيا ئې له پښتنيو د دوی ښځينه پيدا شوي؟! د بايبل له منونکو پوښتنه کوو: آدم عليه السلام څنگه پوه شو چې دا زما د هډوکو يو هډوکى او زما د غوښې يوه غوښه ده؟ د بايبل د ادعا په اساس خو دی ويده وو او په دې هم نه دی پوه شوی چې د جراحي عمليات پرې ترسره شوي او يوه پښتۍ ترې ايستل شوې!! چا تاسو ته ويلي او څنگه به دا خبره ثابتوي چې د آدم عليه السلام ژبه عبري يا عربي وه او پر خپلې ملگرې ئې د نسا نوم اېښی؟! که د بايبل له ادعا سره سم په ټولو شيانو باندې نومونه د آدم عليه السلام له لوري ايښودل شوي وي ولې دا نومونه په ټولو انساني ژبو کې سره ورته نه دي؟ ستاسو په لور، زوی، خور، مور او پلار چا نومونه ايښي؟ په موټر، کمپيوټر، سيکل، تلويزيون، راډيو او... دا نومونه آدم عليه السلام ايښي که د ده اولاد؟

- دا خبره له مخکنيو سره څه ارتباط لري چې بايبل ويلي: (په همدې وجه ده چې انسان له مور او پلاره بېلېږي او له خپلې مېرمنې سره جوخت کېږي او له دې وروسته دواړه سره يو کېږي!! مونږ خو د مخکنيو جملو په هيڅ ځای او هيڅ لفظ کې داسې څه نه وينو چې له مور او پلاره د انسان بېلېدا او له خپلې مېرمنې سره يو ځای کېدا توجیه کړي!! دا بې ربطه خبرې ښيي چې د بايبل ليکوال له ادبي لحاظه هم ډېرې ستونزې درلودې.

د بايبل په درېيم فصل کې، د انسان سقوط تر عنوان لاندې په لومړيو ۱۹ جملو کې دا مطالب لولو:

- مار تر ټولو هغو حيواناتو ډېر زيرک وو چې خدای پيدا کړي وو، يوه ورځ مار د ښځې خوا ته راغی او هغې ته ئې وويل: آيا رښتيا ده چې خدای تاسو د باغ د ټولو ونو د مېوو له خوړلو منع کړي يی؟ ښځې په ځواب کې ورته وويل: مونږ ته اجازه راکړې شوې چې د ټولو ونو مېوه وخورو پرته د يوې ونې چې د باغ په منځ کې ده، خدای امر کړی چې د دې ونې مېوه ونه خورو او حتی لاس ورنه وړو که نه نو مرو.

مار ورته وويل: "مطمئن اوسه چې نه مری، بلکې خدای ښه پوهېږي چې کله تاسو دا مېوه وخورئ سترگې مو پرانستل کېږي، د خدای په خبر کېږئ او ښه له بده بېلولی شئ"، هغه ونه ښځې ته ښایسته وېرېښېده او له ځان سره ئې فکر وکړ چې "کېدی شي د دې ښایسته ونې مېوه خوندوره وي او پوهه مې په برخه کړي، نو د دې ونې مېوې ئې راوشکولې، وئې خوړلې او خپل خاوند ته ئې هم ورکړې او هغه هم وخورلې" په همدې سره د دوی دواړو سترگې پرانستلې شوې، په خپلې برېښتیا پوه شول، نو د انځر له پانیو ئې د ځان پتولو جامه جوړه کړه، د همدې ورځې په مازدیگر کې، آدم علیه السلام او ښځې ئې د خدای غږ واورېدو چې په باغ کې گرځېدو، نو په ونو کې پټ شول، خدای آدم ته غږ کړ: ای آدمه! چېرې یې، ولې پټېږې؟ آدم ځواب ورکړ: ستا غږ مې په باغ کې واورېدو، وورېدم، دا ځکه چې لوڅ وم، نو ځکه پټ شوم، خدای وفرمایل: چا درته وویل چې لوڅ یې؟ آیا د هغې ونې مېوه دې خوړلې ده چې ترې منع کړی مې وې؟ آدم ځواب ورکړ: دغې ښځې چې زما ملگرې دې گرځولې، ما ته ئې دا مېوه راکړه او ما هم وخوره، دلته نو خدای له ښځې وپوښتل: دا څه کار وو چې تا وکړې؟ ښځې وويل: مار وغولولم!! نو خدای مار ته وويل: د دغه کار د کولو په سبب به د ځمکې تر ټولو وحشي او اهلي حیواناتو زیات ملعون وي، تر څو چې ژوندی وي په خپلې سینې به خوځي، خاورې به خورې، ستا او د ښځې او ستا د نسل او د ښځې د نسل تر منځ به تلپاتې دښمني اچوم، د ښځې نسل به ستا سر ځپي او ته به د ده پندۍ چيچي، دغه وخت خدای ښځې ته وفرمایل: ستا د زېږولو د وخت درد به درته زیات کړم، ته به په درد او کړاوو سره خپل اولاد زېږوي، د خپل مېړه مشتاقه به وي او هغه به پرتا برلاسی وي، بیا خدای آدم ته وفرمایل: له دې کبله چې د خپلې ښځې خبره دې ومنله او د هغې ونې مېوه دې وخورله چې درته ویلي مې وو مېوه ئې مه خوره، ځمکه به تر لعنت لاندې راشي او ته به په خپل ټول عمر کې په زحمت او کړاو سره خپل معاش ترې ترلاسه کوي، له ځمکې به اغزي او خاشاک درته راټوکېږي او د بېدیا بوتې به خورې، د عمر تر پایه به د تندي په خولو سره ډوډۍ خورې او په پای کې به همغې خاورې ته بېرته ورگرځې چې ترې واخیستی شوې، دا ځکه چې ته له خاورو جوړ

شوی یې او خاورو ته به بېرته ورگرځې، آدم خپله بنځه حوی (یعني ژوندون) ونوموله، ځکه چې دا باید د ټولو ژونديو مور شي!!!

په دې برخې کې دومره بېهوده او د خدا وړ خبرې دي چې انسان ورته حيران شي، نه پوهېږو مسيحيان څنگه دا خبرې د الله تعالی له لوري او د يوه مقدس آسماني کتاب خبرې گڼي!! لاندې څو خبرو ته ئې متوجه شئ:

• وايي مار تر ټولو حيواناتو زيات زيرك دی، حال دا چې د مار زيركتيا تر ډېرو ډېرو حیواناتو لږ ده.

• وايي مار د بنځې د غولولو لپاره باغ ته ورغی!! نه پوهېږو د مار ئې د بنځې له غولولو سره څه؟ کوم عاقل انسان به دا خبره ومني چې مار کولی شي بنځه وغولوي!!

• وايي: مار بنځې ته وويل: خدای تاسو ته حقيقت نه دی ويلی، دا سمه نه ده چې د دې مېوې په خوړلو سره تاسو مړئ، حقيقت دا دی چې د دې مېوې په خوړلو سره تاسو په بڼه او بد پوهېږئ، خدای په دې خاطر نه غواړي چې تاسو دا مېوه وخورئ چې په دې سره تاسو د خدای په څېر معرفت ترلاسه کوئ او په بڼه او بد پوهېږئ او د ده رقيبان درنه جوړېږي، هغه نه غواړي چې رقيب ولري!! د همدې لپاره ئې تاسو د دغې مېوې له خوړلو منع کړي يئ!! بايبل وايي چې د مار خبره سمه وخته او د خدای خبره ناسمه او د حقيقت خلاف، دوی دواړو دا مېوه وخوره، مړه نه شول، برعکس په بڼه او بد پوه شول!!

• بايبل په دې بحث سره بنځه د گناه اصلي عامل او باعث معرفي کوي، د گناه پيل د دې لخوا شوی، د ځمکې پر سر لومړۍ گناه د دې له لوري وه، نارينه هم د دې په لاس گناه ته هڅول شوی! او دا د حقيقت او واقع کاملاً خلاف خبره ده، د گناه په کولو کې د بنځې جسارت تر نارينه ډېر لږ دی، په نارينه وو کې د مجرمانو شمېر تل تر بنځو زيات وي، بنځه غالباً د نارينه تقلید کوي، په هغه پسې اقتدا کوي، د بنځو جوړښت داسې دی چې تر نارينه ئې بڼېگرو ته تمايل زيات وي، قوي عاطفه ئې د بدو په ځای بڼو ته هڅوي، تل گورو چې نارينه د گناه لپاره په بنځو پسې ورځي.

په جنت کې د ممنوعه مېوې په اړه به د اصلي انجيل وينا حتماً هغسې وي چې په قرآن کې راغلې، قرآن دا موضوع د يوې ډېرې ژورې علمي موضوع په حيث خپرلې او يوه ستر علمي حقيقت ته ئې اشاره کړې او هغه دا چې د عالم په ټولو ژوو کې يوازې انسان داسې پيدا شوی چې مجبور دی د مفيد او مضر خوراک په هکله له بله معلومات ترلاسه کړي، نور ژوي داسې پيدا شوي چې د پيداېښت له لومړيو شېبو په دې پوهېږي چې کوم څه وخورې او کوم څه نه، په دماغ کې ئې د مضر او گټور بوتي او دانې د تشخيص استعداد ايښودل شوی، د دغه استعداد په مرسته د پيداېښت له لومړۍ ورځې سم او ناسم خوراک معلومولی شي، د آهو بچۍ، وری، سپرلی، وزگورۍ، سخوندر، جونگی او ټول نور ژوي او بچيان ئې هغه بوتي نه په خوله کوي چې ورته مضر وي، خو د انسان بچۍ ډېره، خاوره، سکروټه او هر څه په خوله کوي، تر اوږدې مودې ئې بايد مور سمبال کړي او د تاواني شيانو له خوړلو ئې وساتي، قرآن په جنت کې د آدم عليه السلام د ځای په ځای کېدو او د ممنوعه شجرې په يادولو سره دغې اساسي او مهمې خبرې ته اشاره کړې، خو د بايبل ليکوال له دې نه يوه خندونکې بې بنسټه قصه جوړه کړې!!

دا ډېره ډېره مسخره خبره ده چې د دغې مېوې له خوړلو مخکې دوی خپل برېښد توب نه احساساوو او له خوړلو وروسته پوه شول چې برېښد دي!! او دا ځکه چې مخکې بې معرفته ول او د معرفت د مېوې له خوړلو وروسته ئې سترگې پرانستلې شوې او خپل لوڅوالی ئې احساس کړ!! حقيقت د دې خبرې کاملاً عکس او دا دی چې: الله تعالی د ځمکې په سر هر ژوي ته داسې لباس ورکړی چې هم بنایسته دی، هم ئې په ځان برابر دی، نه گنډل غواړي او نه اوبدل، نه زړېږي او نه شپېږي، هم ئې په ژمي کې له يخنۍ ساتي او هم په دوبي کې له تودوخې. د ځينو لباس خو دومره بنایسته دی چې که د نړۍ ټول انسانان راغونډ شي نو نه په دې ظرافت، لطافت، بنایست او رنگ کې داسې لباس اوبدلی شي او نه ئې گنډلی. په ټولو ژوو کې يوازې انسان هغه مخلوق دی چې برېښد دی، د نورو په څېر جامه نه لري، دې ته اړ دی چې ځان ته به جامه جوړوي، د ژمي لپاره بېله او د دوبي لپاره بېله، د قرآن له وينا معلومېږي چې انسان په سر کې داسې نه وو، وروسته برېښد شوی، له لوڅېدو مخکې ئې

داسې جامه وه چې هيڅکله به نه برېنډ کېدو، تل ئې دى پټ ساتو، نه د جامو او بدلو ته اړ وو او نه گنډلو ته، له دې جامو نه د يوې اشتباه په نتيجه کې محروم شو، د ممنوعه شجرې مېوه ئې و خوړه او په دې سره هغه جامه ترې وايستې شوه او برېنډ شو، لومړى ئې د ونو له پاڼو ځان ته جامه جوړه کړه او وروسته ئې نورې جامې، ځينې ئې يوازې د ځان پتولو لپاره، ځينې ئې د بنايست او سينگار لپاره او ځينې ئې د تقوى لباس، سنگين، باوقاره له گناه نه مانع لباس. د بايبل ليکونکي د آدم عليه السلام برېنډېدا هغسې توجيه کړې، له سره لوڅ ول، خو نه پرې پوهېدل، د معرفت د مېوې په خوړلو سره پرې پوه شول!! په مسلمانانو کې د بايبل تر اغېز لاندې راغلي خلک د آدم عليه السلام له لومړني لباس نه داسې تعبير لري چې گواکې دا به له وړيو، ورېښمو، سنډو او يا مالوچو نه او بدل شوې کومه جامه وه، چې د ده په قد قامت برابره گنډل شوې وه، حال دا چې او بدلي او گنډل شوې جامه بني آدم جوړه کړې، الله چې کومه جامه ورکوي هغه او بدل او گنډل نه غواړي. دوى نه د قرآن الفاظو ته پام کړى او نه هغه څه ته چې هره شېبه ئې په خپلو سترگو گوري، يوې خوا ته په مليونهاوو هغه ژوي گوري چې په بنايسته الهي جامو پټ دي او بلې خوا ته يوازې بني آدم چې له دې جامې محروم او دې ته اړ شوى چې له وړيو، ورېښمو، سنډو، نيلون او يا مالوچو نه ځان ته جامه جوړه کړي، قرآن په دې سره يو ستر علمي حقيقت بيان کړى خو د اسراييلي رواياتو په دام کې پرېوتو کسانو له دې نه افسانه جوړه کړې.

- له کومې ورځې چې انسان له لومړنۍ الهي جامې محروم شوى او په خپل لاس د جامو جوړولو ته اړ شوى، نو همدا جامه د انسانانو ترمنځ د تفريق، تبعيض او يو په بل د لويې او تېرې وسيله گرځېدلې، نه گورئ چې په دغه جامه کې څومره ظلمونه کېږي، په عسکري او پوليسي جامو کې هره ورځ څومره بې گناه انسانان ځورول کېږي، څومره شريف انسانان د څړو جامو په سبب تحقير کېږي، څومره ذليل انسانان په فاخره جامو کې تر نورو ځان لوړ گڼي، نه گورئ چې يوه له خپلې جامې د گيدرې پوستکي جوړ کړى خلک پرې غولوي، بل له جامو نه د پسه په څېر بې آزاره برېښي خو په سينه کې ئې د لېوه زړه او هغه بل به په خپلو جامو سره ځان

داسې نښي چې زمري دی خو تر گيډر به زيات بې زړه او جبون وي. الله تعالى انسان ته د جامو جوړول وربښودلي، د دې لپاره چې ځان له تودوخې او يخنۍ پرې وژغوري او د هغه لباس ئې په درېو ډولونو وېشلی: د ځان پټولو لباس، د ښايست لباس او د تقوی لباس، خو انسان له خپلې جامې نه يا د غولولو وسيله جوړه کړې، يا د ظلم او تېري وسيله، يا يو په بل د لويي او تکبر ذريعه!!

- قرآن د آدم عليه السلام د غولولو او له جنت نه د ده د ايستلو کار شيطان ته منسوبوي، شيطان همغه څوک دی چې د آدم عليه السلام اولاد (انسان) گناه ته هڅوي، دا نن چې مونږ يو څوک احساسوو چې په زړه مو چولوی لگوي، گناه ته مو هڅوي، گناه او حرام راته ښايسته کوي، زمونږ د (ارتقاء) او (دوام) باعث ئې گڼي، همغه چې مونږ ئې په سترگو نه گورو خو هره شېبه ئې اغېز احساسوو، زمونږ جد ته همدا دوکه مار مخلوق او همدا وسوسه اچوونکی په همدې توگه ورغلی، همدا سې ئې ورته ويلې: که دا مېوه وخورئ (په جنت کې تل پاتې کېدا) او (معنوي ارتقاء) به مو په برخه شي، قرآن په دې اړه همغه خبره کړې چې هر انسان ئې هره شېبه په خپل ژوند کې احساسوي، خو بايبل خوشې او بېهوده خبره کوي او دا وسوسه د مار له لوري گڼي!!

- د بايبل دا خبره تر ټولو حيرانوونکې ده چې وايي: د همدې ورځې په مازديگر کې، آدم عليه السلام او ښځې ئې د خدای غږ واورېدو چې په باغ کې گرځېدو، نو په ونو کې پټ شول، خدای آدم ته غږ کړ: اي آدمه! چېرې يې، ولې پټېږې؟ آدم ځواب ورکړ: ستا غږ مې په باغ کې واورېدو، ووبرېدم، دا ځکه چې لوخ وم، نو ځکه پټ شوم، خدای وفرمايل: چا درته وويل چې لوخ يې؟ آيا د هغې ونې مېوه دې خوړلې ده چې ترې منع کړې مې وې؟ آدم ځواب ورکړ: دغې ښځې چې زما ملگرې دې گرځولې، ما ته ئې دا مېوه راکړه او ما هم وخوره، دلته نو خدای له ښځې وپوښتل: دا څه کار وو چې تا وکړ؟ ښځې وويل: مار وغولولم!!

دلته څو خبرې د پام وړ دي:

- بايبل الله تعالى داسې معرفي کوي: په يوه وړوکي باغ کې گرځي، د گامونو غږ ئې آدم عليه السلام واورېدو، ترې پټ شو، خدای نه پوهېدو چې آدم چېرې دی،

غږ ئې ورته وکړ: اې آدمه چېرې یې؟ له دې هم خبر نه وو چې دوی دواړو هغه ممنوعه مېوه خوړلې ده!!! له آدم علیه السلام نه پوښتنه کوي: څنگه پوه شوي چې لوڅ یې؟ آیا هغه مېوه مو خوړلې چې ترې منع کړي مې وئ؟! له دې هم نه وو خبر چې ښځې دا کار کړی!! او له دې هم چې مار غولولې وه!!

• په دې سزا هم لږ غور وکړئ چې مار ته د دغه غولولو په وجه ورکړی شوه: تل دې په سینه خوځېږې، خاورې دې خوراک شه!! پوښتنه کوو: آیا مار له دې د مخه په سینه نه په پښو خوځېدو؟ دا نور ډېر حیوانات او خزندې چې په سینه خوځېږي هغوی ته د کومې گناه سزا ورکړی شوې؟! دا څومره نامعقوله او غلطه خبره ده چې د مار خوراک خاوره ده!! هیڅ مار خاوره نه خوري، د مار خوراک خاوره نه بلکې د مرغانو، مورکانو او چنگښو په څېر حیوانات دي!!

ښځې ته چې کومه سزا ورکړی شوې په دې هم لږ غور وکړئ: د زېږولو د وخت درد دې زیات شه!! د خاوند د اشتیاق په اور وسوځې، هغه دې پر تا برلاسی وي!! پوښتنه کوو: دغو بې شمېره حیواناتو ته چې د اولاد زېږولو په وخت کې همداسې درد احساس کوي، د کومې گناه سزا ورکول کېږي؟! د مېړه اشتیاق خپلې مېرمنې ته زیات دی که د مېرمنې خپل مېړه ته؟ مگر دا اشتیاق سزا ده؟ په ټولو ژوو کې دا اشتیاق شته، دوی ته د کومې گناه په وجه دا د اشتیاق سزا ورکړی شوې؟ دا اشتیاق خو سزا نه بلکې د الله تعالی یوه لویه پېرزوینه ده، د انسان او حیوان د نسل د دوام یوه ستره وسیله ده، تاسو ولې دې اشتیاق ته د سزا په سترگه گورئ؟ قرآن خو د ښځې او مېړه ترمنځ دا الفت، مینه او اشتیاق د الهي رحمت او پېرزوینې یوه ستره بېلگه گڼي!! آیا دا سمه ده چې د نارینه سلطه او برلاسی پر خپلې مېرمنې ښځې ته سزا وگڼو؟! دا برلاسی یوه طبیعي مسئله ده، په اکثر حیواناتو کې هم د دې شاهد یو، داسې چې نارینه د ښځې ساتنه او څارنه کوي، ترې دفاع کوي، بل ئې خوا ته نه پرېږدي، اداره کوي ئې، ... دا برلاسی نه یوازې ښځې ته سزا نه شو گڼلی بلکې د ښځې لپاره یوه ستره الهي پېرزوینه ده، چرگ له خپلو چرگو دومره دفاع کوي چې پرې زخمي زخمي شي، همداسې بې شمېره نور مرغان او حیوانات، هیڅ عاقل انسان به د بایبل دا وینا د منلو وړ ونه گڼي.

له ۲۰ تر ۲۴ پورې د دې فصل جملې داسې دي:

(خدای د حیوان له پوسته لباس جوړ کړ او آدم او مېرمنې ته ئې ورواغوست، بیا خدای وفرمایل: اوس چې آدم زمونږ په خېر شوی او ښه او بد پېژني، باید پرې ئې نږدو چې د "حیات د ونې" مېوه هم وخورې او تر ابده ژوندی وي، نو خدای دی د عدن له باغه وایست، تر څو ولاړ شي او په هغې ځمکې کې کار وکړي چې له خاورې ئې جوړ شوی، په دې توگه ده آدم د عدن له باغه وایست او د عدن د باغ په شرقي برخې کې ئې د اور په داسې سرو تورو سمبال فرشتې وگمارلې چې هرې خوا ته څرخي، ترڅو د حیات د ونې لاره خوندي وساتي!!)

د دې کرښو د مطالبو په اړه څو پوښتنې راولاړېږي:

- مخلوقاتو ته د لباس په ورکولو کې د الله تعالی سنت داسې نه دی چې د کوم درزي په خېر چا ته لباس جوړ کړي او وروائې غوندي، د بایبل لیکوال په دې نه پوهېږي چې د الله تعالی له لوري د لباس ورکولو معنا څه ده!! الله تعالی ټولو حیواناتو، ونو او بوټو ته مناسب مناسب لباس ورکړي، چې هم ئې له یخنی ساتي، هم له گرمۍ او هم له حشراتو او مکروبونو، آدم علیه السلام ته هم د نورو په خېر مناسب لباس ورکړی شوی وو، خو د ممنوعه مېوې په خوړلو سره له هغه لباسه محروم شو، لومړی ئې په پانو ځان پټ کړ، بیا د حیواناتو په پوستکي او وروسته وروسته د ده اولاد له وړیو او تاره او بدل شوې جامې ځان ته جوړې کړې.
- د بایبل لیکوال کله د عدن باغ په ځمکې کې گڼي او کله ئې له ځمکې بهر، مخکې ئې ویلي وو چې دا د ځمکې شرقي لوري ته واقع دی، خو دلته وایي چې آدم د عدن له باغه وایستی شو او هغې ځمکې ته ولېږلی شو چې ترې جوړ شوی!!
- دی خدای داسې معرفي کوي چې نه غواړي د ده په مخلوقاتو کې داسې څوک وي چې په ښه او بد پوهېږي، غوښتل ئې چې آدم علیه السلام د معرفت د ونې مېوه ونه خوري، خو د ده د ارادې خلاف آدم علیه السلام د هغې مېوې په خوړلو موفق شو!! اوس نو دا تدابیر سنجوي چې څنگه د دې مخه ونیسي چې آدم علیه السلام د حیات د ونې مېوه هم ونه خوري او د ده لپاره یو تلپاتې حریف او رقیب نه شي!! نو ځکه ئې له یوې خوا آدم علیه السلام د عدن له باغه وایست او له بلې خوا ئې دغې

ونې ته د رسېدو په لار کې داسې فرشتې وگمارلې چې په تورو سمبال وي او دا تورې هم د اور تورې چې هرې خوا ته څرخي او نه پرېږدي څوک ترې تېر شي!! پوښتنه کوو: که دا باغ آسمان کې وي طبيعي ده چې له آسمانه د آدم له راکوزېدو وروسته هغه باغ ته د ده ننوتل ممکن نه وو، نو په سرو تورو سمبال فرشتې د څه لپاره گمارل کېدې؟ او که دا په ځمکې کې وو نو مونږ ته ووايي چې چېرې دی اوس خو له داسې پېره دارانو تېرېدل آسانه شوي، که آدم عليه السلام نه شو تېرېدی اولاد ئې اوس کولی شي د حیات ونې ته د رسېدو لپاره په هلیکوپترو سره هلته ځان ورسوي. که عادي خلک دا کار نه شي کولی پاپ ته خو ډېره آسانه ده!!

له دغو بېهوده او چټي خبرو نه هر څوک په دې پوهېدی شي چې د بايبل ليکوال څوک او د څنگه شخصیت خاوند دی او د الله تعالی په اړه د ده انگېرنې څومره بې بنسټه دي!!

قرآن د بايبل د دغو غلطو خبرو د تردید او تصحيح لپاره فرمايي چې الله تعالی آدم عليه السلام د داسې مخلوق په څېر پيدا کړ چې معرفت ئې تر فرشتو ډېر لوړ وو، په هر څه د پوهېدو توان او استعداد ئې ورکړ، په هغه څه ئې د پوهېدو توفيق ورکړ چې فرشتې پرې نه پوهېدې او د همدې معرفت او پوهې په سبب ئې د ځمکې خلافت ده ته وسپارو، د معرفت په وجه ئې دی رټلی نه دی، د ځان رقيب او حريف ئې نه دی گڼلی بلکې د ځمکې خلافت ئې ورسپارلی او فرشتو ته ئې امر کړی چې ده ته سجده وکړي، بايبل وايي چې فرشتې په سرو تورو د آدم مقابلې کوي او قرآن وايي چې فرشتو آدم عليه السلام ته سجده وکړه او الله تعالی د ځمکې او آسمان هر څه آدم عليه السلام ته مسخر کړل.

د بايبل څلورم فصل په داسې مسخره بحثونو مشتمل دی چې جمله جمله ئې د خدا وړ او د حقيقت خلاف ده!!

لومړی څلور جملې ئې دا مطالب بيانوي: حوی حامله شوه، زوی ئې وزېږاوه او نوم ئې پرې قائن کېښود، بيا ئې بل زوی پيدا شو چې هايبل ئې ونوماوه، هايبل شپني کوله او قائن بزگري، څه موده وروسته قائن د خپلې ځمکې له حاصلاتو يوه هديه خدای ته وړاندې کړه، هايبل هم د خپلې رمې څو هغه څاروي ذبح کړل چې د

خپلو مېندو لومړني بچيان ول او د غوښې تر ټولو غوره برخه ئې خدای ته وړاندې کړه، خدای هابيل او د ده هديه قبوله او قائن او د ده هديه ئې قبوله نه کړه، قائن غصه شو او له ډېرې غصې ئې سر تپت و اچاوو ، يوه ورځ قائن له خپل ورور هابيل نه وغوښتل چې له ده سره بېديا ته ولاړ شي، کله چې په صحرا کې ول ناڅاپي قائن پر خپل ورور بريد وکړ او هغه ئې وواژو، بيا خدای ترې پوښتنه وکړه چې هابيل چېرې دى؟ قائن خدای ته ځواب ورکړ: زه څه پوهېږم چې هغه چېرې دى، زه خو ئې څارونکى نه يم؟! خدای وفرمايل: آيا دا کار د کولو وو چې تا وکړ؟ ستا د ورور وينه ما ته چيغې وهي، ته نور ملعون يې او له دغې ځمکې چې ستا د ورور په وينو سره شوې رټل کېږې، نور به ځمکه هغه حاصل نه درکوي چې بايد درکړى ئې وي، قائن وويل: دا سزا خو زما له زغمه او چته ده، له دې وروسته چې هر څوک ما وويني وژني به مې، خدای وفرمايل: داسې نه ده، هيڅوک دې نه شي وژلى، که چا ووژلې سزا به ئې ستا د سزا اووه برابره وي، بيا خدای قائن په داسې نښې سره نښانمند کړ چې که څوک ئې وگوري وئې نه وژني!! بيا ليکي چې قائن د عدن ختيځ ته د يوه ښار په جوړولو لگيا شو او د خپل زوى خنوع نوم ئې پرې کېښود!! بيا وايي چې د ده په اووم نسل کې د يابال په نامه يوه لمسي ئې په کېږديو کې ژوند کول او شپني رايج کړه او د ده ورور د لومړي ځل لپاره موسيقي اختراع کړه او چنگ او نى ئې جوړ کړل او د دوى ناسکه ورور توبل د قائن لمسي مسي اوسپنيز آلات جوړ کړل!! لمک د دوى پلار خپلو مېرمنو ته وويل: ما يو ځوان وژلى، که څوک د هغه په بدل کې ما ووژني، سزا به ئې اووه اويا برابره وي!!

په دې خيالي او له ځانه جوړې کړې جعلي قصې کې څو برخې د يادولو وړ او په دې ارزي چې نقد شي:

- د آدم عليه السلام د اولاد شمېر به د ده تر اووم اتم نسله پورې ښايي دومره هم نه وو چې يو وړوکی کلی ترې جوړ شي، د قرآن او اصلي انجيل دا وينا ډېره دقيقه ده چې د دوى د اوسېدا ځای جنت (باغ) او خوراک ئې مېوه وه، تر ډېرې اوږدې مودې بايد د ده اولاد په مېوو اکتفا کړې وي، په دې مودې کې نه دوى زراعت ته مخه کړې او نه ئې حيوانات اهلي کړي، علمي تحقيقات او څېړنې ښيي چې انسان

ډېر وروسته او له نن نه يوازې خو زره کاله مخکې زراعت ته مخه کړې او حيوانات ئې اهلي کړي او دا هم د مجبوريت په وجه او په دې خاطر چې شمېر ئې زيات شوی، يوازې ئې په مېوو اکتفا نه شوی کولی او دې ته اړ شوي چې د خوراک نوي نوي توکي او نوي نوي منابع ولټوي. د بايبل دا وينا کاملاً غير علمي او بې بنسټه ده چې د آدم عليه السلام زوی يا د ده اووم اتم نسل زراعت پيل کړی، په کېږد يو کې ژوند ئې پيل کړی او له اوسپنې او مسو ئې آلات جوړ کړي، علمي تحقيقات بنسټي چې انسان مس او اوسپنه له نن نه خو زره کاله مخکې کشف او له هغوی ئې د ساده وسايلو جوړولو لپاره استفاده پيل کړه، په ابتداء کې يوازې د بنسکار لپاره او ډېر وروسته د ځمکې کيندلو او بيا د قطع کولو او رېبلو لپاره، علمي څېړنې او تحقيقات دا هم بنسټي چې انسان په سر کې په طبيعي سوږو او غارونو کې اوسېدو، بيا ئې د لوړو ډډې تراشلي او ځان ته ئې د اوسېدو غارونه جوړ کړي، په څېمو کې ژوند او يا د ځمکې پر سر کور جوړول ډېر ډېر وروسته او له نن نه خو زره کاله مخکې پيل شوي، د آدم عليه السلام د زوی قائن په اړه دا ويل چې هغه د بنار په جوړولو بوخت شو ډېره مسخره خبره ده، هېڅ عاقل انسان به په داسې غلطې خبرې د خولې پرانستلو جسارت ونه کړي!!

• د بايبل ليکونکي هڅه کړې چې د اصلي انجيل او د هر الهي کتاب هغه لارښوونه او صريح حکم نفي کړي چې د قتل عادلانه سزا قصاص او د قاتل وژل گڼي، دی ليکي چې خدای، قائن (قاتل) په داسې توگه نښانمند کړ چې څوک ئې ونه وژني او دا پرېکړه ئې وکړه چې که څوک دا قاتل ووژني سزا به ئې د ده اووه برابره وي او د دې قاتل په اووم نسل کې لمسی وايي: ما قتل کړی، خو که څوک ما ووژني سزا به ئې اووه اويا برابره وي!! پوښتنه کوو: د بايبل له نظره د قاتل سزا څه ده؟ له مخکې بيانه خو معلومېږي چې سزا ئې لعنت او تبعيد دی، نو تاسو ووايئ چې د دې قاتل د قاتل سزا اووه برابره ټاکل شوې د دې معنا څه ده؟ اووه ځله لعنت او اووه ځله تبعيد؟ او ولې بايد د دې قاتل سزا د لومړني په پرتله اووه برابره زياته وي؟ که څوک زما زوی ووژني او زه انتقام ترې واخلم او هغه ووژنم زما سزا به ولې د هغه قاتل اووه برابره وي؟ په کوم دليل او کوم انساني معيار سره دا ظالمانه

فیصله توجیه کولی شو؟

د دې فصل وروستی ۲۲ جمله داسې ده:

کله چې شیث (د آدم علیه السلام زوی) ستر شو خدای یو زوی ورکړ چې نوم یې انوش وو، د همدې انوش په وخت کې خلکو د خدای عبادت پیل کړ!!
د دې غلطې وینا معنا دا ده چې له دې د مخه د انوش سلف، د آدم علیه السلام په شمول، د خدای عبادت نه کاوو!! پوښتنه کوو چې د دې خبرې معنا څه ده؟ ولې یې د خدای عبادت نه کاوو؟ آیا خدای یې نه پېژندو؟ د عبادت په کولو نه پوهېدل؟ که له خدایه پرته یې د بل چا عبادت کاوو؟ که بایبل په دې عقیده وي چې آدم علیه السلام پیغمبر نه وو او حتی د خدای عبادت یې هم نه کاوو، نو بیا له هغه سره د الله تعالی مسلسل لیدل او خبرې کول څنگه توجیه کوي؟

د پیدایښت بل فصل (له آدمه تر نوح پورې) نومول شوی، تر دې عنوان لاندې، گڼ شمېر نومونه اخیستل شوي او د هر یوه عمر په گوته شوی، لکه دا چې آدم ۱۳۰ کلن وو چې شیث پیدا شو، بیا یې ۸۰۰ کاله ژوند وکړ او په ۹۳۰ کلنۍ کې وفات شو، شیث ۱۳۵ کلن وو چې زوی یې انوش پیدا شو، د انوش له زېږېدو وروسته یې ۸۰۷ کاله ژوند وکړ او په ۹۱۲ کلنۍ وفات شو، همداسې د قینان، مهلل ټیل، یارد، خنوخ، متوشالغ، لمک او نوح نومونه اخلي او عمرونه یې بیانوي او لیکي چې نوح په ۵۰۰ کلنۍ کې د دريو زامنو سام، حام او یافث خاوند شو!! که پوښتنه وشي چې دا تاریخونه له دومره دقت سره مو له کومې مرجع ترلاسه کړي؟ د تاریخ په کوم کتاب کې مو لوستي او که د الله تعالی له لوري په نازل شوي کوم کتاب کې؟ له هغه وخته خو نه کوم لیکلی تاریخ شته او نه د الهي کتاب کومه پاڼه!! محال ده چې د الله تعالی له لوري لېږل شوی کتاب دې په داسې غیر ضروري خبرو بحث وکړي؟ د بایبل د ادعا له مخې له آدم علیه السلام نه تر نوح علیه السلام پورې ۱۰ نسله او له نوح علیه السلام نه تر ابراهیم علیه السلام پورې هم لس نسله تېر شوي او د دې معنا دا ده چې گواکې له آدم علیه السلام نه تر ابراهیم علیه السلام پورې شل نسله یعنی نږدې دوه زره کاله تېر شوي!! او که له ابراهیم علیه السلام نه تر نن پورې نږدې څلور زره کاله وگڼو نو باید د بایبل د ادعا له مخې د

ځمکې پر سر د انسان له پيداېښته تر نن پورې نږدې شپږ زره کاله تېر شوي وي!! خو راشئ وگورو چې علمي تحقيقات او څېړنې په دې هکله څه وايي؟! تحقيقات خو نښي چې د نړۍ په گوت گوت کې، د بايبل د عدن له سيمې نه په زرهارو ميله لرې، له نن نه نږدې لس زره کاله مخکې نه يوازې انسانان د ځمکې پر سر اوسېدل بلکې مدني ژوند ئې پيل کړی، د دې مدني ژوند ډېر آثار ترلاسه شوي، د بايبل د حساب له مخې خو بايد د نوح عليه السلام تر طوفانه د ځمکې پر سر دومره انسانان اوسېدل چې شمېر ئې د يوه کلي په اندازه وو او دا کلي به د فرات او دجلې خوا ته د عدن باغ په شا وخوا کې وو، د نوح عليه السلام له طوفانه وروسته تر ابراهيم عليه السلام پورې به هم د انسانانو شمېر همدومره وو!! نو پوښتنه کوو چې له دې نېټې ډېر د مخه په چين، اندونيزيا او افريقا کې د انسانانو د ژوند، هغه هم مدني ژوند، لپاره بايبل څه توجيه وړاندې کولی شي؟! دا د آدم عليه السلام له نسله نه وو که د بايبل ليکوال د تاريخ په ليکلو کې ستونزه درلوده؟

قرآن نه د محمد عليه السلام عمر په گوته کړی او نه د کوم بل پيغمبر يا تر بحث لاندې شخصيت، نه ئې د ده پلار، نيکه، مور، لونیو، لمسيانو نوم اخيستی او نه ئې دا ويلي چې قبيله ئې څه نومېده او شجره څه وه؟ دا ځکه چې دا مسايل د يوه لارښود الهي کتاب د بحث موضوع نه شي کېدی او په دې نه ارزي چې يو داعي پرې ځان مصروف کړي، د مسيحيانو يو مشهور شخصيت پولس خپل يوه شاگرد ته ليکي: دا خلك پرېرېده چې په خوشو قصو مشغول او په بېهوده شجرو باندې بحثونه کوي او په خپلو کې په جدل او شخړو بوخت دي، پولس دا قصې خوشې او بېهوده گڼي او په شجرو باندې بحثونه د وقت ضياع. قرآن يواځې د نوح عليه السلام په هکله دومره ويلي چې ۹۵۰ کاله ئې په دعوت او مبارزه کې تېر کړل خو د دومره اوږدې مبارزې په نتيجه کې يواځې دومره کسانو پرې ايمان راوړ چې په ډکې کشتۍ کې ځای شول، دا هم د ده د عمر په گوته کولو لپاره نه بلکې د دې لپاره چې مؤمنانو ته لارښوونه وکړي چې که مبارزه اوږده شوه نو خپله حوصله مه بايلئ، ستاسو جد ۹۵۰ کاله مبارزه وکړه، نه ستړی شو او نه نامېده!! د الله تعالی کتاب خو د تاريخ کتاب نه دی چې د شخصيتونو عمرونه او د دوی شجرې بيان

کړي!! د بايبل لويه برخه شجرو ته مختص شوې او د دې هڅه شوې چې د بني اسرائيلو د دولسو قبيلو تاريخ او شجره په ډېر تفصيل سره بيان کړي، د بايبل له دې بحثونو په ډېر وضاحت سره معلومېږي چې دا هغه انجيل نه دی چې پر عیسی علیه السلام نازل شوی، د الله تعالی له لوري هر نازل شوی کتاب باید د قرآن په څېر په لارښوونو او احکامو شامل وي نه په قصو او د دې او هغې قبيلې د شجرې په بيانولو!!

ورپسې (د نوح طوفان) تر عنوان لاندې په څو داسې گډو وډو، بې ربطه او بې معنا جملو بحث پيل کوي چې د بايبل له ليکواله پرته ئې هيڅوک په معنا نه پوهېږي او بنايي په خپله ليکوال هم نه پوهېدو چې څه ليکي:

(په دې وخت کې چې د ځمکې پر سر د انسانانو شمېر په زياتېدو وو، د خدای زامن د انسانانو د بناېسته لویو مجذوب شول (پرې مين شول) او هره يوه ئې چې خوبه شوه خپله مېرمن ئې کړه، په دې وخت کې خدای وفرمايل: زما روح به د تل لپاره په انسانانو کې نه پاتې کېږي، ځکه هغه فاني کېدونکي او نفساني مخلوق دی، نو يو سل شل کاله فرصت ورکوم، ترڅو ځان اصلاح کړي"، نو کله چې د خدای زامنو د انسانانو له لویو سره نږدېکت وکړ، د ديوانو په څېر دنگ دنگ سړي ترې پيدا شول، دا د مخکنۍ زمانې نوميالي او معروف باتوران دي، کله چې خدای وليدل چې انسانان په گناهونو کې غرق دي او تل د بدو کارونو په لوري درومي د انسانانو په پيدا کولو پېنېمانه او ناراضه شو.)

په دې اړه څو عرايض لرم:

- داسې معلومېږي چې د بايبل ليکوال غوښتل د هغو افسانوي شخصيتونو د پيداېښت د څرنگوالي لپاره يوه توجیه جوړه کړي چې د بوديو په نکلونو کې ياد شوي، د ديوانو په څېر ستر ستر او دنگ دنگ چې پيل به ئې په يوې گوتې پورته کاوو او د بحر له تله به ئې نهنګ په لاس راايسټو، دا دی بايبل دې پوښتنې ته ځواب ورکوي چې دا ديوانو ته ورته معروف شخصيتونه څنگه پيدا شول؛ د خدای زامنو د انسانانو بناېسته بناېسته لویې خپلې مېرمنې کړې، د دوی له نږدېکنه دا معروف پهلوانان پيدا شول. ډېره عجيبه ده چې کوم انسان د داسې خبرې کولو

جسارت کوي او تر دې هم ډېره د حیرانتیا خبره دا ده چې کوم انسان داسې خوشې او مسخره خبره مني.

• د بایبل ځینو مفسرینو بې ځایه هڅه کړې چې دا الفاظ توجیه کړي او د خدای له زامنو نه د شیت صالح زامن جوړ کړي، په حاشیه کې ئې لیکي: (ښایي د خدای له زامنو نه مراد د شیت خدای پالونکي زامن وي، دا ځکه چې د خدای د زامنو اطلاق په خدای پالونکو انسانانو هم کېږي، خو ځینې نور مفسرین په دې باور دي چې له دې نه مراد هغه فرشتې دي چې د خدای له امره ئې سرغړونه وکړه) خو هر څوک پوهېږي چې دا خوشې خبرې او بې ځایه هڅه ده، د بایبل لیکوال په ډېر صراحت سره ویلي چې دا د خدای زامن وو نه انسانان وو او نه هم فرشتې، وایي د خدای زامنو د انسانانو لونی نکاح کړې، د دوی له وصلته نوی نسل پیدا شو، جسد ئې دیوانو ته ورته خو روح ئې د خدای روح!! خو خدای وفرمایل: زما روح به د تل لپاره په انسانانو کې نه پاتې کېږي، دا ځکه چې انسان فاني او نفساني دی، یعني د انسانانو دا خدایي نسل د تل لپاره دوام نه کوي، د خدای روح به د تل لپاره په انسانانو کې نه پاتې کېږي!! د همدې لپاره اوس هغه دیوانو ته ورته مخکني انسانان نه شته، که څوک پوښتنه کوي چې اوس ولې داسې دیو صفتو او دیو هیکله انسانان نه شته، د بایبل لیکوال ورته لند او آسانه ځواب ورکړي!! خدای ویلي وو چې زما روح به د تل لپاره په انسانانو کې نه پاتې کېږي!!

• نه پوهېږو د دې جملې (نو یو سل شل کاله فرصت ورکوم، ترڅو ځان اصلاح کړي) له مخکنيو سره څه ارتباط دی؟! مونږ ته ووايه: د بایبل خدای د خپلو زامنو په کوم کار غصه شوی، د انسانانو د لونیو په نکاح کولو که د دیو هیکله انسانانو په پیدا کېدو؟ او ولې پوره یو سل شل کاله فرصت؟

• تاسو گورئ چې د بایبل خدای په دې نه پوهېدو، هغه انسان چې دی ئې پیدا کوي څنگه مخلوق به وي، ښه کارونه به کوي که بد، گناه ته به ئې میلان زیات وي که نېکو کارونو ته؟ خو کله چې خدای ولیدل چې انسانان په گناهونو کې غرق دي او تل د بدو کارونو په لوري درومي، د انسانانو په پیدا کولو پېښمانه او ناراضه شو. د بایبل جاهل او ظالم لیکونکی د دې پروا هم نه لري چې د الله تعالی په هکله

داسې غلطې خبرې وليکي!! بايبل د دې عنوان په اوومې جملې کې داسې ليکي: نو خدای وفرمايل: زه هغه انسان د ځمکې له سره محوه کوم چې پيدا مې کړ، حتی حيوانات، مرغان او خزندې هم له منځه وړم، دا ځکه چې د دوی په پيدا کولو متأسف يم!!

ورپسې د نوح عليه السلام د طوفان په اړه بحث کوي خو د بحث په ترڅ کې به وگورئ چې جملې ئې بې ربطه او غلطې او د واقع خلاف او په داسې توگه لکه کومه بودی چې د ژمي په شپو کې خپلو وړو وړو لمسيانو ته يوه خيالي کيسه کوي. لکه چې په ۱۲ او ۱۳ فورو کې ليکي: کله چې خدای د انسان فساد او شرارت وليدو نوح ته ئې وويل: تصميم مې نيولی چې دا خلك هلاک کړم، ځکه چې ځمکه ئې له شرارته ډکه کړې، زه به دوی له ځمکې سره يو ځای له منځه وړم!! د بايبل له منونکو پوښتنه کوو: خدای خو ځمکه له منځه نه ده وړې، يوازې د وچې څه حيوانات ئې له منځه وړې، الله تعالی به څنگه داسې خبره کوي چې حقيقت ونه لري او عملي نه شي، يا خو د بايبل ليکوال د اصلي انجيل د مطلب په سم او دقيق بيانولو کې ستونزه لري، د دې په ځای چې ووايي: دا خلك او د ځمکې پر وچې حيوانات له منځه وړم، غلط الفاظ کاروي او ليکي دا خلك سره له ځمکې له منځه وړم!! او يا خو ئې دا هر څه له خپله ځانه ليکلي او دې ته ئې هم پام نه دی شوی چې دا خبره سمه نه ده!!

ورپسې د نوح عليه السلام د کشتۍ طول، عرض او لوړوالی په ډېر دقت سره ۳۰۰، ۵۰ او ۳۰ ذراع گڼي او ليکي چې کړکۍ ئې چېرې او دروازه ئې چېرې وه!! او ادعا کوي چې دا درې پورې کشتۍ وه!! معلومه نه ده چې د بايبل ليکوال دا ارقام له کومه ترلاسه کړي؟ او که لږ ځير شو نو بنايي داسې کشتۍ له نوح عليه السلام نه څو زره کاله وروسته جوړه شوې وي!!

په اووم فصل کې ليکي: بيا خدای نوح ته وفرمايل: ته او کورنۍ دې کشتۍ ته ننوځئ، دا ځکه چې د دې دور په ټولو خلکو کې مې يوازې ته رښتونی او صالح وموندې!! پوښتنه کوو: که د هغه دور په ټولو خلکو کې يوازې نوح عليه السلام رښتونی او صالح انسان وو او د همدې لپاره الله تعالی وژغورو نو زامن او کورنۍ

ئې د څه لپاره وژغورل شول؟ آيا هغوی د نوح عليه السلام په خاطر وژغورلی شول، که داسې وي نو دا خو له عدالت او انصافه ډېره لرې خبره ده، مونږ خو هر هغه قاضي ظالم او بې انصافه گڼو چې د يوه په خاطر بل معاف يا مجازات کړي، مجرم د صالح دوست په خاطر معاف کړي او صالح د مجرم دوست په خاطر مجازات کړي، له عادل الله تعالی نه خو داسې بې انصافي او غيرعادلانه قضاوت ډېر ډېر لرې دی، مونږ ته خو قرآن ويلي چې د نوح عليه السلام مېرمن او زوی هم د غرق شوو په ډله کې ول، دا ځکه چې د ده په څېر صالح نه ول، او که دوی هم د ژغورلو وړ او نېک انسانان ول بيا نو د بايبل ليکوال غلط شوی چې ليکي: خدای نوح ته وويل ته او کورنۍ دې کشتۍ ته ننوځئ دا ځکه چې د دې دور په ټولو خلکو کې مې يوازي ته رښتونی او صالح وموندې!!

بيا ليکي چې خدای نوح ته وفرمايل: اووه جوړې هغه څاروي چې غوښه ئې حلاله ده، اووه جوړې مرغان او يوه جوړه د نورو حيواناتو درسره واخله، ترڅو له طوفانه وروسته د دوی نسل د ځمکې پر سر پاتې شي، خو په ۲۰ فقرې کې ليکي: له کشتۍ راکوځېدو سره سم نوح د خدای لپاره د قربانۍ ځای جوړ کړ او د هر حلال حيوان او مرغې ئې يو يو هلته ذبح کړل او خدای د نوح په دې کار ډېر خوښ شو، پوښتنه راولاړېږي: چې يو يو ئې نر يا ښځه ذبح شول نو بيا ئې نسل څنگه دوام وکړ، دا قرباني خو بايد لږ تر لږه يو کال وروسته شوې وي او نوح عليه السلام تر هغه صبر کړی وی چې دغو حيواناتو او مرغانو بچيان زېږولي وي!! په ۱۴ او ۱۵ فقرې کې د مخکنۍ ادعا برعکس ليکي: د هر ډول وحشي او اهلي حيواناتو، مرغانو او خزنده وو يوه يوه جوړه هم له دوی سره ول، په دې سره د بايبل ليکوال خپله مخکنۍ وينا ردوي، هلته د خدای امر داسې گڼي: اووه جوړې هغه څاروي چې غوښه ئې حلاله ده، اووه جوړې مرغان او يوه جوړه د نورو حيواناتو درسره واخله، دلته د هغې خبرې خلاف وايي: د هر ډول وحشي او اهلي حيواناتو، مرغانو او خزنده وو يوه يوه جوړه هم له دوی سره ول، که داسې وي نو دا مخکې د اووه اووه جوړو او يوې جوړې يادول د څه لپاره وو؟

بيا ليکي: او کشتۍ ته د دوی له ننوتو وروسته خدای د کشتۍ دروازه په دوی

پسې بنده كړه، ۴۰ شپې ورځې باران وورېدو، كشتۍ اوبو په سر واخيسته او خوځېده، دومره باران وورېدو چې اوبه د جگړو جگړو غرونو تر څوكو هم اووه گزه واوښتې، د ځمكې د سر ټول ژوي هلاك شول، يوازې د دې كشتۍ سورلۍ وژغورل شوې، ۱۵۰ ورځې همداسې ځمكه تر اوبو لاندې وه، ۱۵۰ ورځې وروسته كشتۍ د ارارات د غرونو پر سر تم شوه، درې مياشتې وروسته د غرونو څوكې څرگندې شوې او بيا څلوېښت ورځې وروسته نوح د كشتۍ كړكۍ پرانيسته او يو كارغه ئې بهر خوشې كړ، خو كارغه بېرته كشتۍ ته راستون نه شو، بيا ئې يوه كوتره پرېښوده، تر څو وگوري چې آيا د كښېناستو لپاره كومه وچه ځمكه پيدا كېږي، خو كوترې كوم ځاى پيدا نه كړ، دا ځكه چې لا اوبه د ځمكې پر سر وې، نوح اووه ورځې نور صبر وكړ، بيا ئې همغه كوتره خوشې كړه، دا ځل د لمر لوېدو په وخت كې په داسې حال كې د نوح خوا ته راستنه شوه چې په مېنو كې كې ئې د زيتون شنه پاڼه وه، له دې نه نوح پوه شو چې د ځمكې د اكثر و برخو اوبه ناستې دي، يوه اونۍ وروسته نوح بيا همغه كوتره پرېښوده، خو دا ځل هغه بېرته راستنه نه شوه!! د كوترې د خوشې كولو نه يوه مياشت وروسته نوح د كشتۍ سر لوڅ كړ، بهر ئې وكتل او وئې ليدل چې د ځمكې سطحه وچه شوې، اته اونۍ نورې هم تېرې شوې او بلآخره ټوله ځمكه وچه شوه، دا وخت خداى نوح ته وويل: اوس د دې وخت رارسېدلې چې ټول له كشتۍ ووځئ!!

څوك چې په دې خبرو لږ هم غور وكړي په آسانۍ ورته جوته كېږي چې ټولې بې بنسټه او له ځانه جوړې شوې خبرې دي، په دې كې لاندې څو خبرو ته ستاسو پام رااړوم:

- كه هغه وخت څلوېښت ورځې باران وړېدلى وي، نو د ځمكې د بيا وچېدو لپاره حد اكثر څلوېښت ورځې په كار وي خو د بايبل ليكونكى وايي چې نوح عليه السلام نږدې ديارلس مياشتې وروسته د ځمكې سطحه وچه ومونده!!
- كه دا كشتۍ د ارارات د غرونو په سر تم شوې وي نو هغه ځاى بايد په لومړۍ اونۍ كې كاملاً وچ شوى وي، نوح عليه السلام دا ديارلس مياشتې د څه لپاره په كشتۍ كې داسې ايسار وو چې شاوخوا ته د كتلو لپاره ئې د كشتۍ له كړكۍ نه

بهر هم ونه كتل او له كارغه او كوترې ئې كار اخیست چې وگوري چېرې وچه ځمكه شته كه نه؟! مگر د يوه جگ غره په سر ناست انسان ته د دې ضرورت وي چې د مرغانو په واسطه وچه ځمكه معلومه كړي؟ له جگه ځايه خو هم اوبه معلومېږي او هم وچه ځمكه!!

• بايبل وايي چې نوح له كشتۍ نه له راکوځېدو سره سم د هر ډول څاروي څخه يو يو د قربانۍ لپاره ذبح كړ، حال دا چې ده ته ويل شوي وو چې د دغو څارويو يوه يوه جوړه د دې لپاره په كشتۍ كې درسره واخله چې نسل ئې دوام وكړي خو ده په همغه لومړۍ ورځ د دغو جوړو يو يو ذبح كړ!! د بايبل ليكوال دې ووايي چې په دغو خبرو كې كومه يوه رنښتيا ده؟ د دغو حيواناتو نسل څنگه دوام وكړ؟ دا څاروي ئې په كشتۍ كې د ذبح كولو لپاره له ځان سره اخیستي وو كه د نسل د دوام لپاره؟! بيا ليكي: په دغې قربانۍ باندې خداى ډېر خوښ شو او له ځانه سره ئې وويل: زه به بيا د انسان په خاطر چې له ماشومتوبه ئې زړه د گناه په لوري متمایل وي ځمكه لعنت نه كړم او بيا به داسې ټول ژوي له منځه نه وړم!! بايبل مخكې ويلي وو چې الله تعالى د انسان په پيدا كولو پښېمانه شو او دلته ئې ويلي چې د دې طوفان په رالېږلو پښېمانه شو!! دا ځكه چې د انسان د گناهونو لپاره ئې ولې پر ځمكې لعنت ولېږو او د ځمكې د سر ټول ژوي ئې له منځه يووړل، له دې وروسته به تر قيامته پورې داسې كار بيا نه تکراروي!! او دا ځكه چې د انسان گناه يو طبيعي كار دی له ماشومتوبه د گناه په لوري متمایل وي!! د الله تعالى په هکله دا خبره يوازې يو كافر او بې ايمان انسان كولى شي او د انسان په هکله دا خبره يوازې هغه په گناهونو كې ترستوني غرق گناهگار انسان كولى شي چې د گناه لپاره توجيحات لټوي او هڅه ئې دا وي چې ثابتې كړي د انسان گناه كول يوه طبيعي مسئله ده، گناه له ماشومتوبه ورسره ملگري وي!! يو با ايمان انسان به څنگه دا خبره كوي چې نعوذبالله خداى اشتباه كوي، په خپلو كړو پښېمانه كېږي!!

قرآن هم په ځای ځای كې د نوح عليه السلام د قصې ځينې برخې رااخلي، خو نه د يوې تاريخي پېښې د بيانولو په منظور بلکې د پند او وعظ په موخه او په ډېرې اغيزمنې بڼې كې او هلته چې غواړي د يوه مطلب د اثبات لپاره د يوې تاريخي

بېلگې وړاندې کول مفید او مؤثر وي. کله چې غواړي دعوتگرانو او مبارزینو ته ووايي: داسې نه چې د خپلې مبارزې په اوږدېدو سره سترې یا مایوس شئ او مبارزه نیمگړې پرېږدئ، ستاسو جد نوح علیه السلام نه نیم سوه کاله مبارزه وکړه خو نه ستومانه شو او نه مایوس او نه ئې له مبارزې لاس واخیست، کله چې غواړي مخاطبینو ته دا خبره وکړي چې د الله تعالیٰ معامله له هر انسان سره د ده د ایمان او عمل له مخې وي نه د ده د نسب له مخې، نو ورته وایي: دا دی د نوح علیه السلام مېرمن او زوی د خپل عمل په وجه له نورو سره یو ځای غرق شول، له نوح علیه السلام سره د دوی خپلوي ونه ژغورل، کله چې غواړي د حق د لارې مجاهدینو ته ډاډ او اطمینان ورکړي چې الله تعالیٰ به باطل ځواکونه حتماً له ماتې او زوال سره مخامخ کوي که څه هم شمېر ئې زیات او ټوله نړۍ پرې ډکه وي او حق پالونکي به حتماً ژغوري او پر باطل پالونکو به حتماً بریا ورپه برخه کوي که څه هم شمېر ئې لږ وي، نو د نوح علیه السلام قصه ئې د یوې تاریخي بېلگې په توگه مخې ته ږدي.

بایبل تر دې عنوان لاندې (له نوح سره د خدای ژمنه) د ډېرو بې ربطه او رکیکو جملو په ترڅ کې لیکي: بیا خدای نوح او د ده زامنو ته وویل: زه له تاسو سره او ستاسو له راتلونکو نسلونو سره او حتی له ټولو حیواناتو، مرغانو او خزنده وو سره ژمنه کوم چې له دې وروسته به هیڅکله ژوي په طوفان سره هلاک نه کړم او ځمکه به هم بیا د طوفان په واسطه نه ویجاړوم، له تاسو سره زما د دې عهد نښه دا ده چې: خپل قوس قزح (د بوډۍ ټال، هغه لیندۍ ته ورته رنگینې گارې چې د باران په وخت په آسمان کې راڅرگندې شي) په ورېځو کې ږدم او دا به زما د هغې ژمنې نښه وي چې له نړۍ سره مې کړې، کله چې ورېځې د ځمکې پر سر خورې کړم او قوس قزح راڅرگند شي، هغه وخت به ما ته خپله هغه ژمنه رایادېږي چې له تاسو او نورو ژوو سره مې کړې، نو ځکه به بیا نړۍ په طوفان سره له منځه نه ځي!!

دا د بایبل یوه بله لویه بې باکي او جسارت دی چې د الله تعالیٰ په شأن کې ئې کوي او وایي چې نعوذبالله د خدای حافظه ضعیفه ده، په ورېځو کې ئې خپله رنگینه لیندۍ ایښې ده تر څو د ورېځو خورېدو په وخت کې راڅرگنده شي او خدای ته خپله هغه ژمنه ورپه یاد کړي چې له نوح علیه السلام او د ده له زامنو سره

ئې كړې وه، كه دا نښه نه وي نو كېدى شو يو ځل بيا ئې په طوفان سره دا ځمكه او ټول ژوي له منځه وړي وي!! د بايبل له منونكو پوښتنه كوو: الله تعالى خو له دغې ژمنې وروسته هم ډېر ډېر ځلي په طوفانونو سره ډېر انسانان او نور ژوي له منځه وړي، كله كله خو ئې شمېر لكونو ته رسېدلى، بايبل خو د الله تعالى له قوله داسې ليكي: ژمنه كوم چې له دې وروسته به هيڅكله ژوي په طوفان سره هلاك نه كړم!! د بايبل ليكنه ناقصه او غلطه ده كه په دې وخت كې نعوذ بالله خداى خپله ژمنه هېره كړې او يا قوس قزح نه دى څرگند شوى!!

د همدې عنوان په ۲۰ او ۲۱ فقرې كې داسې ليكي: نوح د كرهنيې په كار بوخت شو، د انگورو باغ ئې جوړ كړ، يوه ورځ چې ډېر شراب ئې څښلي وو د مستۍ په حالت كې په خپلې خېمې كې لوڅ څملاست، حام (د ده زوى او د كنعان پلار) دى په دې حالت كې وليدو، بهر ولاړ او خپلو وروڼو ته ئې حال ووايو، سام او يافت د دې خبرې په اورېدو سره يو څادر په خپلو اوږو واچاوه او په داسې حال كې د پلار په لوري وخوځېدل چې شا ئې د پلار خوا ته وه ترڅو هغه برېښي ونه گوري، بيا ئې څادر پرې وغورځاوه، كله چې نوح په سد شو او پوه شو چې حام څه كار كړى نو وئې ويل: په كنعان دې لعنت وي، د خپلو وروڼو د بنده بنده دې وي، خداى دې سام ته بركت ورپه برخه كړي او كنعان دې د ده غلام او مريى وي، خداى دې يافت ته بركت وركړي او د سام د نېك مرغۍ شريك دې وي او كنعان دې د ده غلام وي!!

دلته څو خبرې د پام وړ دي:

- بايبل يوازې د نوح عليه السلام په اړه نه بلكې د اكثر و پيغمبرانو عليهم السلام په هكله همدا سې خرابه او كچه ژبه كاروي او په شراب څښلو او نورو ناوړه كارونو ئې متهموي، حال دا چې هيڅ پيغمبر او حتى هيڅ شريف او هونبيار انسان د شرابو څښلو شوق نه كوي.
- د حام د دومره وړې گناه په وجه ولې بايد د ده زوى او اولاد د لعنت وړ وگرځي، كوم انصاف او عدالت دا خبره صحيح گڼي چې د پلار په جرم زوى د الهي لعنت مستحق شي!!
- د بايبل ليكوال هڅه كړې چې د بني اسرائيلو جد سام په داسې څېرې كې

انځور کړي چې نوح عليه السلام برکت ورپه برخه کړی او د دوی رقيب قوم کنعانيان د لعنت وړ، له برکته محروم او د دوی غلامان معرفي کړي!! تاسو به د بایبل په ځای ځای کې وگورئ چې دغه احساس خپل ځان نښي او په یوې بلې بڼې کې راڅرگندېږي.

• د دې غلطې انگېرنې په مقابل کې قرآن فرمایي چې خلك برابر دي، ټول ښه پیدا شوي، هېڅوک له خپلې مور بد نه دی پیدا شوی، ټول انسانان له یوې گډې جوړې مور او پلاره پیدا شوي، په رگونو کې ئې یوه وینه خوځېږي، نه ئې د پیداېښت ماده بېله بېله ده، نه نسل او نسب او نه پیدا کوونکی، الله تعالی یو د بل په گناه نه نښي، نه د چا په وینا بې گناه انسان د لعنت وړ گرځوي او نه ئې د برکت مستحق، له هر چا سره ئې معامله د هغه د عمل او عقیدې له مخې وي.

د نړۍ د ملتونو انشعاب

بایبل تر دې عنوان لاندې د مختلفو ملتونو شجرې بیانوي، د بایبل لویه برخه په دغې موضوع بحث ته مختص شوې!! خو د بحث په ترڅ کې د خلکو ترمنځ د ژبو د بېلوالي په اړه د بایبل د لیکوال له سلیقې سره سم داسې لیکي: هغه مهال د نړۍ ټولو خلکو په یوې ژبې خبرې کولې، شمېر ئې ورو ورو زیات شو، د شرق په لوري و خوځېدل، د بابل په سیمې کې ئې په خپلو کې مشوره وکړه چې راشئ داسې لوی ښار جوړ کړو چې لوړ برج به ئې وي ترڅو د نوم او نښان خاوندان شو او همدا به مونږ له خورېدو او بېلېدو خوندي وساتي، د ښار په جوړولو کې ئې د تیرو په ځای له پخو خښتو او د گچ په ځای له قیره کار واخیست، خو کله چې خدای دې ښار او برج ته وکتل چې د جوړېدو په حال کې وو، وئې ویل: د ټولو خلکو ژبه یوه ده او متحد شوي او دغه کار ته ئې ملا تړلې، که ئې مخه ونه نیسم نو په راتلونکې کې به هر هغه کار وکولی شي چې زړه ئې وغواړي، نو د دوی ژبه به سره بېله بېله کړم، ترڅو د یوه بل په خبرو پوه نه شي، دغه اختلاف باعث شو چې دوی د هغه ښار له جوړولو لاس واخلي او په دې توگه خدای دوی خواره واره کړل!!

گورئ چې دلته هم بایبل خدای د انسان د حریف او رقيب په توگه معرفي کړی،

د انسانانو يو والی نه خوښوي، له وحدته ئې وپره لري، د دوی ژبه ئې د دې لپاره سره بېله بېله کړه چې يو د بل په خبرو پوه نه شي او يو والی ئې له منځه ولاړ شي!!
 د ژبو تر منځ د توپير په اړه د بايبل توجه ډېره غلظه او بې بنسټه ده، نه خو دا توپير د دې مانع گرځي چې يو د بل په خبرو پوه شي او نه خو د ژبې يو والی او بېل والی خلك متحد يا متفرق کوي، ډېر قومونه داسې دي چې ژبه ئې يوه ده خو له شديد اختلاف سره مخامخ او يو د بل وینو ته تړی او ډېر بيا داسې چې ژبه ئې بېله بېله خو سره متحد او تر سکنيو وروڼو ډېر سره خواږه دي، د بايبل دا توجه نه د ژبې طبيعي ارتقاء توجه کولی شي او نه په يوې ژبې کې د اختلاف راولاړېدو دلايل په گوته کولی شي، هر ژب پوه انسان په دې پوهېږي چې دا تعبير بې بنسټه او غير علمي دی!! که بايبل ويلي وی چې د خلکو د زیاتوالي، له يوې سيمې بلې ته د دوی کوچېدل او له يوه بله بېلېدل د دې سبب شو چې په ژبو کې اختلاف راپيدا شي او نوې نوې نومونه او الفاظ او ژبې رامنځته شي، هر چا به دا خبره ورسره منله، الله تعالی انسان ته دا استعداد ورکړی چې د هر شي لپاره مناسب نوم غوره کړي، دا د انسان کمال او په ټولو نورو ژوو د ده امتياز په گوته کوي او دا بې له شکه پر ده باندې د الله تعالی لويه پېرزوينه او احسان دی، مونږ نن ډېر داسې الفاظ، کلمات او نومونه لرو چې سل کاله مخکې په هيڅ ژبې کې نه ول، دا ځکه چې مخکې دا شيان نه ول، وروسته وروسته راپيدا شوي، د دې اختلاف په عواملو او اهميت د علم او پوهې خاوندان پوهېږي لکه چې قرآن فرمايي:

وَلَوْ كُنَّا رَبُّكَ لَكُنَّا عِبَادًا لَكَ خَائِفِينَ ۝۷۲

الروم: ۲۲

وَلَوْ كُنَّا رَبُّكَ لَكُنَّا عِبَادًا لَكَ خَائِفِينَ

او د الله تعالی د قدرت له نښو څخه د آسمانونو او ځمکې پيداېښت او ستاسو د ژبو او رنگونو اختلاف دی، يقيناً چې په دې کې پوهانو او عالمانو ته نښې دي!!

په رښتيا که زمونږ ژبې ارتقاء نه شوی کولی او مونږ د نويو شيانو لپاره نومونه نه شوی وضع کولی، له څومره ستونزو سره به مخامخ وو، د يوه شي په هکله د

بحث په دوران کې به مجبور وو هغه شی په خپله راحاضر کړو!! او که زمونږ رنگونه او شکلونه سره مختلف نه وی د خلکو په پېژندا کې به له خومره کړاوونو سره مخامخ وو، په یوې کورنۍ کې دوه ماشومان جوړه او په یوه شکل او رنگ پیدا او ستر شي، هر څوک پرې غلطېږي، معامله ئې له یوه سره وي او دعوا پر بل کوي، که د ټولې نړۍ خلک یو رنگ او ژبه ئې سره ورته وی، نړېوال به له خومره ستر کړاو سره مخامخ ول، په دې اړه د قرآن وینا خومره دقیق او درنه ده چې فرمایي:

﴿لَا يَخْتَفِرُ فِيهَا مِنَ الْكُفْرِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ﴾

الحجرات: ۱۳

﴿لَا يَخْتَفِرُ فِيهَا مِنَ الْكُفْرِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ﴾

اې خلکو! يقيناً چې مونږ له يوه نارينه او يوې بنځينه راپيدا كړئ او تېر تېر او قبيلې قبيلې مو كړئ تر څو يو بل وپېژنئ، بې شكه چې د الله په نزد کې ستاسو تر ټولو غوره ستاسو تر ټولو زيات پرهېزگار دی، يقيناً چې الله بنه باخبره پوه دی.

که انجيل په خپلې اصلي بڼې کې پاتې وی او مسيحي ملايانو نه وی تحريف کړي نو هر لفظ به ئې د قرآن په څېر دقيق او هره جمله به ئې د قرآن په څېر بنکلي او بناپسته وه، نه به چا له ادبي لحاظه اعتراض پرې کولی شو او نه له علمي لحاظه او نه به چا نامناسب لفظ، بې ربطه جمله او بې معنا خبره په کې موندلی شوی. د شجرو بيانولو په لړ کې د بايبل ليکوال د ابراهيم عليه السلام او د ده د پاك لمنې مېرمنې سارا په اړه داسې ناپاکه ژبه کاروي چې انسان ورته حيران شي، دوی د ټولو پيغمبرانو عليهم السلام په هکله همداسې غلط او کافرانه اظهارات لري، د ابراهيم عليه السلام په هکله ليکي:

خدای ابرام ته وفرمايل: خپل ولايت، پلرني کور او خپلوان پرېږده او هغه ځای ته ولاړ شه چې زه به ئې درته لارښوونه وکړم، ابرام و خوځېدو، لومړی کنعان. بيا د کنعان جنوب او په پای کې مصر ته ولاړ، کله چې مصر ته ورسېدو، خپلې مېرمنې ته ئې وويل: ته بنکلي يې، که د مصر خلک پوه شې چې ته زما مېرمن يې نو ستا د تصاحب او ترلاسه کولو لپاره به ما ووژني، خو که ووايې چې زما خور يې نو ستا

لپاره به خلك له ما سره ښه چلند كوي او سر به مې خوندي وي!! فرعون ته ځينو درباريانو اطلاع ورکړه چې سارا ډېره ښکلې ده، د دې د ښاپست ډېره ستاينه ئې وکړه، فرعون امر وکړ چې زما قصر ته ئې راولئ، بيا فرعون د سارا په خاطر ابرام ته ډېرې هداياوې لکه پسونه، غوايي، او ښان، خره، غلامان او وينځې ورکړې، خو خداى فرعون او د ده په قصر کې او سېدونکي په سخت مصيبت اخته کړل، دا ځکه چې د ابرام مېرمن ئې قصر ته بېولې وه، فرعون ابرام وروغوښت او ورته وئې ويل: دا څه کار وو چې تا له ما سره وکړ، ولې دې ما ته ونه ويل چې سارا ستا مېرمن ده؟ ولې دې هغه خپله خور وښوده چې ځان ته ئې په نکاح کړم؟ او س ئې درسره بوځه او له دې ځايه ولاړ شه!!

د ابراهيم عليه السلام او د ده د پاك لمنې مېرمنې په شأن کې دې گستاخي ته او د داسې عظيم الشانه شخصيتونو په هکله د داسې سپکو او رذيلانه خبرو په اورېدو سره د انسان وښتان څېر شي، دا هغه ابراهيم عليه السلام دى چې قرآن ئې د مؤمنانو جد، ستر بت ماتونکى، ستر موحد او د کعبې معمار معرفي کوي او وايي چې د عراق د ستر ظالم حاکم په وړاندې ئې سر تپت نه کړ، له گواښونو ئې ونه وېرېدو، په اور کې له لوېدو ونه وېرېدو، په منجنیق کې د کښېنولو په وخت کې ئې ويل حسبنا الله و نعم الوكيل، نمرود په مرگ تهديد کړ ده په ځواب کې ورته وويل: د مرگ ژوند پرېکړه زما رب کوي نه ته، داسې لکه لمر چې د ده په اراده له ختيځه طلوع کوي او په مغرب کې پرېوځي، نه ئې ته وخت او مسير بدلولى شي او نه بل څوک. ابراهيم عليه السلام هغه وخت هم دروغ ونه ويل او ونه وېرېدو چې په يوازې سر معبد ته ننوت، ټول بتان ئې مات مات کړل، کله چې خلك معبد ته راغلل او خپل بتان ئې نسکور وموندل او ژر پوه شول چې دا کار له ابراهيمه پرته د بل چا نه دى، نو دى ئې را حاضر کړ او وئې پوښتو: دا کار تا کړى؟ هغه د انکار په ځاى وويل: تېر خو د ستر بت په غاړه کې دى، ترې وپوښتئ که خبرې کولى شي؟ هغوى وويل: ته پوهېږې چې دوى خبرې نه شي کولى، نو ده ورته وويل: افسوس پر تاسو او ستاسو پر دغو معبودانو، نه خبرې کولى شي، نه له ځانه دفاع کولى شي او نه د ځان په خلاف اتهام ردولى شي، څنگه د هغه څه عبادت کوئ چې نه گټه رسولى

شي او نه تاوان دفع کولی شي؟! داسې يو ستر، زړه ور او پر خپل رب متوکل پيغمبر به څنگه له وېرې دروغ وايي؟! بايبل نه يوازې د ابراهيم عليه السلام د قصې دا مهمې برخې نه رااخلي او له نمرود سره د ده د مبارزې په اړه هيڅ نه وايي بلکې د نمرود ستاينه کوي، هلته چې وايي: د نوح عليه السلام يو لمسی (د کوش زوی) نمرود نومېدو، چې يو زړه ور او نوميالی اتل وو، د هغه قدرت په سبب چې خدای ورکړی وو، ډېر ماهر غشي ويشتونکی شو، د همدې لپاره ده چې که نن څوک وغواړي د غشو په ويشتو کې د چا مهارت وستايي نو وايي: خدای دې تا د نښې په ويشتو کې د نمرود په څېر کړي!!

بايبل وايي چې کنعان ته د تلو په وخت کې ابرام (ابراهيم عليه السلام) پنځه اويا کلن وو، طبيعي ده چې مېرمن به ئې هم همدومره عمر درلود، په داسې زړښت کې د دې د ښاپست خبره کول او دا بې بنسټه ادعا او دروغجنه دعوا کول چې فرعون هغه ځان ته په دې خاطر په نکاح کړه چې ابراهيم عليه السلام ويلي وو دا زما خور ده، ډېره مسخره خبره ده، مگر فرعون ته د مصر ښاپسته او ښکلې پېغلې کمې وې چې يوه پنځه اويا کلنه بوډۍ په نکاح کړي؟ بايبل دلته ليکي چې له ابراهيم عليه السلام سره دا معامله په مصر کې او د مصر د فرعون لخوا شوې، خو پانې وروسته ليکي چې دا پېښه د فلسطين په جرار نومي ښار کې واقع شوې او دا کار د فلسطين د پاچا اييملک له لوري شوی، هلته ليکي چې په دې وخت کې ابراهيم پنځه نوي کلن وو!!

بايبل ليکي چې ابرام ډېر شتمن وو، ډېرې رمې ئې درلودې، پوښتنه کوو چې د رمو خاوند خو په صحرا او غرونو کې اوسېږي، هغه په مصر کې څه کول؟ مصر خو هغه وخت هم لوی ښار وو او د همدې لپاره د مصر (ښار) په نامه يادېدو؟! که بايبل ليکلي وي چې ابراهيم عليه السلام د دعوت په ارتباط مصر ته تللی وو، چا ورباندې اعتراض نه کاوو خو هغه ليکي چې ابرام د خپلو څارويو او له رمو سره د مصر په لوري وخوځېدو!!

قرآن چې د ابراهيم عليه السلام په هکله څه ويلي د بايبل ټولې خبرې حرف حرف ردوي. بايبل په دې هکله هيڅ نه دي ويلي چې ابراهيم عليه السلام د خپل

پلار او قوم پر غلط دين اعتراض وکړ، د خپل پلار او قوم له مخالفت سره مخامخ شو، خپل پلار له کوره په شپلو وگوانبو، بنان ئې مات کړل، زنداني شو، نمرود په مرگ تهدید کړ، په اور کې واچول شو او له عراقه ئې هجرت وکړ، بايبل د دې ټولو خبرو په هکله ساکت دی او حتی له عراقه د ابراهيم عليه السلام د وتلو په هکله ليکي چې تارح (د ابرام پلار) له خپل زوی ابرام، له خپلې نرور سارای او له خپل لمسي لوط سره يو ځای له اورکلدانيان نه د کنعان په لوري وکوچېدو او په حران کې ځای په ځای شول!! قرآن د ابراهيم عليه السلام د پلار د نوم په هکله هم د بايبل ادعا غلطه گڼي او هغه د تارح په ځای د آزر په نامه يادوي، متأسفانه زموږ ځينې مفسرين هومره د دغه جعلی بايبل تر اغيز لاندې تللي چې د قرآن د دغې صريح وينا په خلاف وايي چې د ابراهيم عليه السلام د پلار نوم تارح وو او آزر د بت نوم وو!!

بايبل د ابراهيم عليه السلام په قصې کې هم او په ډېرو نورو مواردو کې هم ليکي چې خدای دلته او هلته ابراهيم عليه السلام او نورو پيغمبرانو عليهم السلام ته راڅرگند شوی او مخامخ ئې خبرې ورسره کړې دي!! خو څوک چې د الله تعالى د عظمت او د انسان د ضعف په اړه سم او دقيق تصور ولري هېڅکله به دا خبره ونه کړي چې انسان په دغو ضعيفو او کمزورو سترگو کولی شي د ځمکې او آسمانونو پيدا کوونکی خدای وگوري، قرآن وايي چې انسان نه شي کولی الله تعالى په خپلو سترگو په دنيا کې وگوري، د موسى عليه السلام، دا د بني اسرائيلو ستر پيغمبر، چې قرآن ئې يواځنی هغه پيغمبر گڼي چې الله تعالى ورسره د حجاب له شا خبرې کړې دي، د ده په اړه قرآن فرمايي چې په خپلو سترگو د الله تعالى د ليدلو تمنا او غوښتنه ئې وکړه، الله تعالى ورته وفرمايل: هېڅکله مې نه شې ليدلی:

قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا إِنِّي كُنْتُ مِنَ الْمَلَائِكَةِ الْأَخْسَرِينَ (الأنعام: 113)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا إِنِّي كُنْتُ مِنَ الْمَلَائِكَةِ الْأَخْسَرِينَ (الأنعام: 113)

قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا إِنِّي كُنْتُ مِنَ الْمَلَائِكَةِ الْأَخْسَرِينَ (الأنعام: 113)

او کله چې موسی زموږ میقات ته راغی او رب ئې ورسره خبرې وکړې، وئې ویل: اې زما ربه! ما ته راوبښه چې درته وگورم، وئې فرمایل: هیڅکله مې لیدی نه شې، خو دې غره ته وگوره، که په خپل ځای ثابت پاتې شو، نو ته به مې هم حتماً وگورې، خو کله چې د ده رب د غره په لوري تجلی وکړه، ټوټې ټوټې شو او موسی بې سده پرېوت، کله چې راپه سد شو وئې ویل: پاکي تا لره ده، تا ته مې توبه ده او زه لومړنی مؤمن او باورکونکی یم (د دې خبرې چې هیڅوک الله تعالی په خپلو سترگو نه شي لیدی)

همداراز قرآن فرمایي:

﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّيسَةَ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ الانعام: ۱۰۳

سترگې ئې لېدی نه شي او دی سترگې ویني او دی ښه باخبره لطیف دی.

ساینس او علم مونږ ته وایي چې د انسان سترگې د انرژي، نور، جاذبې او ساحې په څېر شیانو له لیدو عاجزې دي، نو دا سترگې به لطیف خدای څنگه ولیدی شي، خو بایبل د قرآن او علم خلاف دعوا کوي چې خدای د بني اسرائیلو اکثر و پیغمبران او حتی کاهنانو ته په وار وار راڅرگند شوی او تل د انسان په څېره کې، د ورېځو له منځه راوتلی، حتی له یعقوب علیه السلام سره ئې غېږې نیولې دي او په دې نه دی توانېدلی چې هغه راڅمولي، خو د غېږو په وخت کې په یعقوب علیه السلام دومره زور راغلی چې د ښي ورون یوه عضله ئې خوږ شوه!! د دغې پېښې په سبب بني اسرائیل تراوسه د حیواناتو دغه عضله نه خوري!!

له ابرام سره د خدای ژمنه

بایبل تر دې عنوان لاندې په ۵ فقرې کې لیکي: خدای په شپه کې ابرام له خپله کوره بهر راوغوښت او هغه ته ئې وویل: د آسمان ستورو ته نظر وکړه آیا کولی شې وئې شمارې؟ ستا نسل به هم دې ته ورته بې شمېره وي!! دلته نو ابرام په خدای اعتماد

وکړ او د همدې لپاره خدای ترې راضي شو او دی ئې قبول کړ، خدای ابرام ته وویل: زه همغه خدای یم چې ته مې له اورکلدانیا نه راوايستې ترڅو دغه سیمه تا ته درکړم، ابرام وویل: خدایه! څنگه مطمئن شم چې دا سیمه ما ته راکوې؟ خدای ورته وویل: یوه درې کلنه سخوندره، یوه درې کلنه وزه، یو درې کلن پسه، یوه قمري او یوه کوتره درواخله، سرونه ترې پرې کړه، هر یو له سره تر پښو نیمايي کړه، ټوټې ئې یوه د بلې خوا ته کېږده، خو مرغان مه نیمايي کوه، ابرام همداسې وکړل، ترمانښامه ئې غوښه خوړونکي مرغان چې پر دغو غوښو به کښېناستل، ترې ایسار کړل، د مانښام په وخت کې ابرام په ژور خوب ویده شو او یوې وحشتناکې تیاري احاطه کړ!!

دلته څو خبرې د بحث وړ دي:

- بایبل دلته او په گڼ شمېر نورو ځایونو کې د دې هڅه کوي چې ثابت کړي د بني اسرائيلو خدای د مصر له پولو تر فرات پورې دا ټوله سیمه دوی ته ورکړې، دلته وایي چې له ابراهیم علیه السلام سره خدای ژمنه وکړه چې د ده نسل به د ستورو تر شمېر هم زیات کړي او دا سیمه به د ده اولاد ته وسپاري!! دا د آسمان تر ستورو او د ځمکې تر شگو د بني اسرائيلو د نسل د زیاتېدو مبالغه د بایبل په څو ځایونو کې مخې ته راځي، د بایبل لیکوال په دې نه پوهېدو چې د بني اسرائيلو ټول شمېر (د یعقوب علیه السلام له پیدایښته تر قیامت پورې) به دومره هم نه شي لکه د آسمان د یوې وړې برخې د ستورو شمېر، که تاسو د بایبل دا خبره هغه چا ته وکړئ چې د ستورو په اړه تحقیق کوي او په دې پوهېږي چې په آسمان کې څومره ستور لیکي او په هر ستور لیکي کې څومره ستوري دي، هغه به درته ووايي چې د انسان له پیدایښته تر نن پورې د ټولو انسانانو شمېر د یوه ستور لیکي د ټولو ستورو د یوې وړې برخې په اندازه هم نه دی او په آسمان کې نږدې یو سل شل ملیارده ستور لیکي دي!! آیا ممکنه ده علیم خدای داسې له مبالغې ډکې او د حقیقت خلاف خبره وکړي او ووايي چې د ابراهیم علیه السلام د اولاد شمېر به د آسمان تر ستورو او د ځمکې تر شگو هم زیات شي، داسې خبره خو یوازې یو شاعر کولی شي نه یو عالم او محقق انسان!!

- خدای ابرام ته وایي چې قرباني وکړه، که ستا قرباني قبوله شوه نو باید مطمئن شي چې زما ژمنه حتماً ترسره کېږي، د قرباني د قبلېدو نښه دا ده چې د قرباني په غوښه به یوه لوڅه راشي، همداسې وشول.

- قرآن د بايبل دا ټولې خبرې ردوي، ستورو ته د کتلو په اړه د بايبل د وينا خلاف فرمايي چې دا په خوانۍ کې له خپل قوم سره د ابراهيم عليه السلام د مناقشې يوه صحنه وه، بتانو ته ئې وکتل او وئې ويل چې دا خو تاسو په خپلو لاسونو جوړ کړي څنگه ئې خدايان گڼئ، د آسمان ستورو، سپوږمۍ او لمر ته ئې گوته ونيوله او وئې ويل: دا خو پرېوځي، زه پرېوتونکي په خدائي نه منم! د مرغانو د ذبح کولو په اړه فرمايي: ابراهيم عليه السلام دعا وکړه: خدایه! ما ته راوښيې چې مړي څنگه بېرته راژوندي کوي، الله تعالی وفرمايل: آيا په بيا راژوندي کېدو باور نه لرې؟ وئې ويل: ولې به باور نه لرم، غواړم زه مې ډاډه شي، الله تعالی وفرمايل: څلور مرغان راواخله، له ځان سره ئې روږدي کړه، بيا ځينې پر يوه، ځينې پر بل او ځينې پر بل غره کېږده او بيا ورغږ کړه، چې خوا ته دې په منډه راشي، که دا مرغان ستا په يوې اشارې ستا خوا ته راغلي، مړي به همداسې زما په يوې اشارې له قبرونو راپاڅي او زما خوا ته به راځي.

بايبل د هغې قرباني په هکله چې خلک ئې خدای ته وړاندې کوي وايي: کومه قرباني چې خدای ئې قبوله کړي، لوڅه راشي او وئې سوځوي، همداراز وايي: د دې قرباني په وینو به د معبد خاص خاص ځايونه سره کېږي، يوه برخه به د معبد په خاص ځای کې سوځول کېږي، د غوښې تر ټولو خوندورې برخې به ئې د معبد مجاور کاهن (د دوی ملا) ته ورکول کېږي!! خو قرآن وايي چې خدای نه د دې قرباني وینو ته ضرورت لري او نه ئې غوښې ته، د خدای برخه فقيرانو ته ورکړئ، دا د کاهن نه بلکې د فقيرانو برخه ده: لکه چې فرمايي:

الحج: ۳۷ ..... ۹

الله ته ئې نه غوښه رسي او نه ئې وینې، خو ستاسو تقوی وررسي.

همداراز فرمايي:

الحج: ۲۸

وَمَا يَكْفُرُ الْإِنْسَانُ لِمَا نَسِيَ

نو په خپله هم ترې وخورئ او پر بې وزلي فقير ئې هم وخورئ.

تاسو به د بايبل په ځای ځای کې له دې سره مخامخ شئ چې د بايبل خدای د ماشومانو په څېر دی، کله په وړې خبرې تر حده زیات خوشحاله شي او کله په وړې خبرې سخت غصه، کله د وړوګي کار په مقابل کې تر اووم پوښتنه مکافات ورکوي او کله د وړې اشتباه په مقابل کې د انسان تر اوومه پوښتنه سخته سزا ورکوي!! دلته وايي چې ابرام تر مابنامه د غوښو څارنه وکړه خو مابنام په ژور خوب ویده شو او خدای د همدې ویده کېدو داسې سزا ورکړه: ستا نسل به څلور سوه کاله په پردي ملک کې د غلامۍ ژوند تېروي او ظلم به پرې کېږي!! خو قرآن وايي نه زوی د پلار په گناه نیول کېږي او نه پلار د زوی په جرم، هر چا ته د خپل عمل او هڅو بدله ورکول کېږي:

النجم: ۳۸-۳۹

وَمَا يَكْفُرُ الْإِنْسَانُ لِمَا نَسِيَ

دا چې هيڅوک به د بل (د گناه) پېټې په اوږو نه وړي، او دا چې انسان ته له خپلې هڅې پرته بل څه نه ورپه برخه کېږي.

خو بايبل تر همدې عنوان لاندې له ۱۷ تر ۲۱ فقرې پورې داسې ليکي: کله چې لمر پرېوت او تياره شوه، تورې لوڅې او ځلانده لمبه د غوښو له منځه تېره شوه، په دغه ورځ خدای له ابرام سره ژمنه وکړه او وئې فرمايل: زه دغه سيمه د مصر له پولې تر فرات پورې ستا نسل ته سپارم، (يعني د قينې، قنزي، قدموني، حيتي، فرزې، رفايي، اموري، کنعاني، جرجاشي او ييوسي قبيلو ټاټوبي)

هاجر او اسمعيل

بايبل تر دې عنوان لاندې هم ډېرې سپکې سپورې او غلطې ويناوې لري او ليکي:

بايبل د قرآن په رڼا کې

سارای ابرام ته وویل: زه اولاد نه لرم، ته زما دا وینځه په نکاح کړه چې زما لپاره اولاد ترې پیدا شي، ابرام موافقه وکړه، خو کله چې هاجر حامله (امیندواره) شوه، نو مغروره شوه او سارای ته ئې د حقارت په سترگه کتل، سارای ابرام ته شکایت وکړ، هغه په ځواب کې ورته وویل: دا ستا وینځه ده، چې څنگه دې زړه غواړي همغسې ورسره وکړه!! نو سارای له هاجر سره بدسلوکی پیل کړه او هغه وتښتېده!! خو په بېدیا کې یوې فرشتې د هغه چينې خوا ته ولیده چې د شور په لارې کې پرته ده، ورته وئې ويل: بېرته خپلې بادارې ته ستنه شه او اطاعت ئې کوه، زه به ستا نسل زیات کړم، ته حامله یې، زوی به وزېږوي، د اسمعیل نوم پرې کېږده... ستا زوی به وحشي وي، دی به له ټولو سره او ټول به له ده سره جنگېږي!!... هاجر له ځان سره وویل: آیا په رښتیا ما خدای لیدلی!!... هاجر کور ته ستنه شوه او زوی ئې پیدا شو او ابرام، اسمعیل ونومولو!!

دلته څو خبرې په پام کې ولرئ:

قرآن د بایبل د دغو غلطو خبرو د تصحیح لپاره فرمایي:

- هاجر تښتېدلې نه ده بلکې ابراهیم علیه السلام د الله تعالی په امر له خپل زوی اسمعیل علیه السلام سره یو ځای د مکې په وادې کې پرېښوده.
- دا چینه هغه نه ده چې بایبل ئې ادعا کوي، بلکې دا د زمزم چینه ده، چې ترننه پاتې ده، د زمزم اوبه ترې بهېږي او په خوا کې ئې د اسمعیل علیه السلام اولاد مېشت دي.
- بایبل دلته هم او په ډېرو نورو ځایونو کې هم خدای او فرشته سره خلطوي، دلته وايي چې یوې فرشتې هاجر ولیده خو وروسته د همدغې فرشتې له خولې وايي: زه به ستا اولاد زیات کړم، د هاجر وینا هم داسې لیکي: آیا په رښتیا سره ما خدای لیدلی!! له دې وروسته د ابراهیم علیه السلام په هکله لیکي چې درې فرشتې ورته راغلې او ورپسې لیکي چې له دغو دريو څخه یو ئې خدای وو!! د بایبل لیکوال هڅه کوي چې د دريو خدایانو (خدای، زوی ئې او روح القدس) غلط او بې معنا تصور سم ثابت کړي!! دا د فرشتې او خدای نومونه یو د بل په ځای کارول د همدې لپاره دي!!

- هاجر ته الله تعالى هومره لوړ مقام ورکړ چې د صفا او مروې ترمنځ د دې هڅه ئې د حج په څېر د يوه ستر عبادت په مناسکو کې ونيول او وئې فرمايل: څوک چې د خدای د کور طواف ته راځي د هاجر په څېر به د دغو دواړو غونډيو ترمنځ منډه وهي او د هرې غونډۍ پر سر به د دې په څېر کعبې ته مخ اړوي او دعا به کوي!!
- د اسمعيل عليه السلام په هکله د بايبل د ليکوال کچه او بده ژبه خوځول د قومي او مذهبي تعصب زېږنده ده، تاسو به دې ته ورته ويناوې د بايبل په ډېرو ځايونو کې وگورئ چې د دوی کاهنانو د نورو قومونو په هکله کړې دي، پر هغوی ئې لعنت ويلى او د مرگ او له منځه وړلو مستحق ئې گڼلي!!

د اسحاق د تولد وعده

بايبل په اولسم فصل کې تر دې عنوان لاندې څو خبرې لري:

خدای ابرام ته راڅرگند شو، او ورته وئې ويل: له تا سره مې ژمنه ده چې نسل به دې زياتوم، له دې وروسته به ستا نوم د ابرام په ځای ابراهيم (د قومونو پلار) وي، دا ځکه چې غواړم ستا له نسله ډېر قومونه او پاچايان راپيدا کړم، دا ژمنه مې تر ابده پورې له تا او ستا له نسله سره ده، زه ستا او ستا د زامنو خدای يم، دغه کنعان به هم تر ابده تا او ستا اولاد ته سپارم او د دوی خدای به وم!!

دلته هم څو خبرو ته پام وکړئ:

- قرآن د بايبل دا خبرې له بنسټه ردوي او وايي چې ابراهيم عليه السلام د اسلامي امت او موحدينو جد دی، ده ته د امامت مقام په دې خاطر ورکړی شو چې په الهي آزمويينو کې بريالی شو، خو کله چې ده دا تمنا وکړه چې د امامت منصب دې د ده اولاد ته هم ورپه برخه شي، الله تعالى دا دعا ونه منله او په ځواب کې ئې ورته وفرمايل: ظالمان په دې ژمنې کې نه دي شامل، يعنې دا الهي ژمنه په قومي او نسلي بنياد نه ده ولاړه، داسې نه ده چې له پلاره به زوی ته انتقالېږي که څه هم زوی ظالم او نااهله وي!!
- قرآن د بايبل د دغو غلطو انگېرنو په خلاف وايي چې الله تعالى يوازې د بني اسرائيلو خدای نه دی، د ټولو انسانانو خدای دی، د ده په وړاندې هېڅ قوم پر بل

باندې له نسبي او قومي لحاظه غوره والی نه لري، ټول ئې له يوې خاورې او برابر پيدا کړي، نه سپين پر تور او نه عرب پر عجم څه غوره والی لري.

• تاسو به د بايبل په ډبرو ځايونو کې وگورئ چې الله تعالی ته دا ظالمانه پرېکړه منسوبوي چې د نورو قومونو مربوطه سيمې او ځمکې بني اسرائيلو ته سپاري، يوازې دا نه چې ځمکې ئې ترې اخلي او دوی ته ئې سپاري بلکې هغوی د وژلو، شړلو او په غلامۍ کې د ساتلو وړ گڼي!!

بايبل له دې وروسته په ۱۲ فقرې کې ابراهيم عليه السلام ته د اوامرو په ضمن کې ليکي:

(هر اته ورځنی ماشوم بايد ختنه (سنت) کړی شي... څوک چې ختنه نه شي بايد له قومه وشړلی شي!! ورپسې ليکي له دې وروسته به سارای د ساره (شاهزادگۍ) په نامه يادوي، له دې به د ډبر اولاد خاوند شي، ستا په زامنو کې به ډبر پاچايان راپيدا شي!!

د دغو خبرو په اړه څو ټکيو ته پام وکړئ:

• په ټول بايبل کې به دا په نظر درشي چې د ژوند مهم او اساسي مسايل له پامه غورځول شوي او د دې په ځای د ختنه په څېر وړو وړو او فرعي مسايلو ته د اساسي مسايلو په سترگه کتل شوي!! په ټول قرآن کې د ختنه، نوکانو اخيستل، وپښتان څومره پرېښودل او دې ته ورته مسايلو په اړه هيڅ نه دي ويل شوي، خو د بايبل له نظره همدغه مسايل هومره اهميت لري چې عدم مراعات ئې د سختې سزا وړ گڼل شوي، د بايبل له نظره د سر د وپښتانو په اوږدو پرېښودو خدای ډېر زيات راضي کېږي او په لنډولو ئې هومره غصه کېږي چې ستر شخصيتونه د همدې گناه په سبب سخت مواخذه کوي!!

• د بايبل له نظره د شهزادگۍ نوم ډېر دروند نوم دی، هومره چې گواکې الله تعالی ئې د ابراهيم عليه السلام د مېرمنې لپاره غوره کوي، خو د قرآن له نظره پاچايان د فساد او ظلم باعث او د عزتمندو خلکو د سپکولو عامل دي، قرآن د سبا د ملکې دا قول رااخلي او هغه تائيدوي چې د پاچايانو په اړه ئې ويلى:

۷۹% (۷۹%) ۷۹% ۷۹% ۷۹% ۷۹% ۷۹% ۷۹% ۷۹% ۷۹%

وئې ويل: يقيناً چې پاچايان كوم كلي ته ننوځي نو تباہ کوي ئې او د هغه باعزته خلك سپکوي او همداسې کوي.

بايبل د همدې باب په اتلسم فصل کې ليکي:

(هغه وخت چې ابراهيم د ممري د سيمي په بلوطو کې اوسېدو خداى يو ځل بيا ورته راڅرگند شو، چې قصه ئې داسې وه: ابراهيم په غرمه کې د خپلې خيمې خوله کې ناست وو چې ناڅاپي ئې وليدل درې کسان د ده خوا ته را روان دي، له ځايه پورته شو او د دوى استقبال ته ورغى، ابراهيم تندى پر ځمکه کېښود او دوى ته ئې وويل: اي بناغلو! هيله كوم چې لږ تم شئ، د دې ونې سيوري ته دمه شئ، زه ځم او ستاسو د پښو وينځلو لپاره اوبه راوړم، يوه مړۍ ډوډۍ به هم راوړم چې وئې خوړئ او د سفر د دوام جوگه شئ، تاسو زما مېلمانه يئ، هغوى ورته وويل: چې څه دې وويل همغسې وکړه، ... لازيات وخت نه وو تېر شوى چې ابراهيم څه کوچ، شيدې او کباب خپلو مېلمنو ته راوړ او د دوى تر مخ ئې کېښود او په داسې حال کې چې مېلمانه په خوراک لگيا ول دى ئې خوا ته د يوې ونې په څنگ کې ودرېدو، مېلمنو له ابراهيمه وپوښتل: ساره چېرې ده، هغه وويل په خېمه کې، يوه کس ئې وويل: راتلونکى کال دا وخت به ستا خوا ته راشو او ساره به زوى وزېږوي، ساره د دوى خبرې اورېدې، په دې وخت کې ابراهيم او ساره ډېر عمر خوړلي ول، ساره د دې نه وه چې اولاد ئې په برخه شي، ساره په خپل زړه کې وخنډل او وئې ويل: آيا کېدى شي زما په عمر ښځه له داسې بوډا مېړه سره د اولاد خاونده شي؟! خداى ابراهيم ته وويل: ولې ساره وخنډل او وئې ويل: آيا کېدى شي زما په عمر ښځه د اولاد خاونده شي؟ مگر داسې كوم کار شته چې خداى ته گران وي؟ لکه څنگه چې مې تا ته وويل راتلونکى کال به ستا خوا ته بيا راشو او ساره به د زوى خاونده شي، ساره چې وپېرېدلې وه، انکار ئې وکړ او وئې ويل: ما نه دي خنډلي، ورته وئې ويل: ولې نه؛ ودې خنډل!!!

د دې خبرو په اړه لاندې عرايض لرم:

• گورئ چې دلته هم بايبل خدای له يوې خوا د انسان په څېره کې انځور کړی، ابراهيم ئې پښې ورمنځلې، کوچ، شيدې او کباب ئې و خوړل او له بلې خوا ئې درې گونى گڼلې، درې کسان راغلل، ابراهيم ورته سجده وکړه، د دوى له منځه خدای ابراهيم ته وويل، د ساره د زړه خندا او وينا ئې له لرې اورېده، ساره انکار کوي او خدای ورته وايي ولې نه، ودې خندل!!

• قرآن دا ټولې خبرې دروغجنې گڼي او فرمايي چې د فرشتو يو ټولگى د ځوانانو په بڼه کې د ابراهيم عليه السلام خوا ته راغى، مأموريت ئې دا وو چې د لوط عليه السلام مرستې ته ورشي، هغه وژغوري او مفسد قوم ئې هلاک او کلی پرې رانسکور کړي، هلته د تلو په دوران کې د ابراهيم عليه السلام خوا ته راغلې، ترڅو د ده په کورنۍ کې د دوو پيغمبرانو د پيدا کېدو زېرى ورکړي، د اسحاق او د هغه د زوى يعقوب عليهما السلام د زېږېدو زېرى، ابراهيم عليه السلام د ځوانانو گمان پرې وکړ، قرآن دا خبره د دې لپاره کوي چې د بايبل دا ادعا تکذيب کړي چې پيغمبران له غيبه خبر دي، دا دى گورئ چې ابراهيم عليه السلام فرشتې ونه پېژندې، ورپسې غوښه ئې د دوى مخې ته کېښوده، کله چې هغوى د زوى او لمسي زېرى ورکړ په دې خبرې د ده او د ده د مېرمنې باور نه راتلو، کله چې فرشتو ځان ورمعرفي کړ نه پوهېدو چې د څه لپاره راغلې دي!! پوښتنه ترې کوي چې د څه لپاره لېږل شوې يئ، ورته وئې ويل: د لوط په قوم باندې د دوى کلی رانسکوروو، ابراهيم عليه السلام ورته وويل: هلته خو د لوط په څېر صالح انسان هم شته، په هغه به ئې هم رانسکورئ، ورته وئې ويل: نه، هغه او کورنۍ به ئې ژغورو!! قرآن دا ټولې خبرې د دې لپاره رااخلي چې د بايبل غلطه وينا تصحيح کړي او وښيي چې په غيب له الله تعالى پرته هيڅوک حتى پيغمبران هم نه پوهېږي.

• د بايبل له منونکو پوښتنه کوو: که ابراهيم عليه السلام دا درې کسان انسانان گڼل ولې ئې سجده ورته وکړه؟ او که ئې د خدای گمان پرې کړى ولې ئې کوچ، شيدې او کباب مخې ته ورته ايښي؟

• که خدای له خپلو دوو شريکانو سره يو ځاى د ابراهيم عليه السلام خوا ته په خوراک بوخت وو، د عالم د سنبالولو کار ئې چا ته سپارلى وو؟ آيا ستاسو عقل دا

خبره مني چې درې خدايان د بلوط د يوې ونې تر سيوري لاندې ځائېږي، ستومانه کېږي، ډوډۍ خوري، ابراهيم ئې پښې ورمينځي؟ که داسې وي نو ستاسو پر عقل ژړا په کار ده.

قرآن د بايبل د دغې خبرې د ترديد په اړه په دې قاطع دليل او حجت استدلال کوي چې څوک خوراک ته اړ وي هغه خدای نه شي کېدی، په هغه د خدای گمان مه کوئ، عيسی عليه السلام او مور ئې خوراک کاوو همدا کافي ده چې باور وکړئ هغوی انسانان وو نه خدايان، خوراک د عجز، ضعف او نقص نښه ده، همدا راز فرمايي: که په ځمکې او آسمان کې له يوه خدای نه پرته نور خدايان وی نو حتماً به د ځمکې او آسمان ټولې چارې مختل او هر څه به تباه شوي وو، دا ځکه چې په هغه صورت کې به هر خدای له خپلې خوښې سره سم د دې عالم اداره غوښتله، خپل واک او ځواک به ئې د خپلې خوښې مطابق کارولو، حتماً به د دوی تر منځ د آراوو اختلاف راولاړېدو، په اجراءاتو او تصرفاتو کې به د دوی بېلې بېلې ارادې حتماً په ټکر او تصادم منتج کېدې او دا به په کائناتو کې د لويې تباهۍ سبب جوړېدو. په هستي او کاینات کې دا حاکم نظم او نسق په دې دلالت کوي چې د مخلوقاتو د امورو د تدبير واک او اختيار له يوه ذات سره دی. په الانبياء: ۲۲ کې فرمايي:

قُلْ اِلٰهٌ اَحَدٌ ۚ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۚ اِلٰهُ اَحَدٌ ۚ

که په آسمان او ځمکې کې له الله پرته نور خدايان وی؛ دواړه حتماً تباه کېدل، نو د دوی له ستایلو نه د عرش پالونکي الله لره پاکي ده.

دا د توحید د اثبات او د متعددو خدايانو د غلطې انگېرنې د ترديد دومره مضبوط دليل دی چې هيڅ عاقل انسان ترې انکار نه شي کولی.

بايبل ورپسې ليکي:

(په دې وخت کې دا درې کسان جگ شول تر څو سدوم ته ولاړ شي، ابراهيم هم جگ شو تر څو دوی بدرگه کړي، خو خدای وويل: آيا دا سمه ده چې خپله منصوبه له ابراهيمه پته وساتم؟ ... نو خدای ابراهيم ته وفرمايل: د سدوم او عموره د خلکو چيغې د ظلم په ضد پورته شوې دي او گناهونه ئې زيات شوي، نو ځکه لاندې ځم

تر خو هغې استغاثې ته ځواب ووايم چې زما تر غوږ شوي ده!! په دې وخت کې دوه کسان د سدوم په لوري و خوځېدل او خدای د ابراهيم خوا ته پاتې شو!!

د بايبل له منونکو نه پوښتنه کوو: خدای وايي زه لاندې ځم، خو بيا نه ځي او د ابراهيم خوا ته پاتې کېږي، مگر کېدی شي خدای له خپلې خبرې داسې ژر ژر واورې؟! که بايبل وايي چې دا دوه نور کسان هم خدایان او په خدایي کې شريك دي او د دوی تگ د خدای د تگ په معنا دی، نو بيا ولې ئې د فرشتو په نامه يادوي؟ دا مغالطه او ضد او نقیض خبرې د څه لپاره؟

د سدوم د ښار وړاندېدا

بايبل تر دې عنوان لاندې ليکي: (کله چې دوه فرشتې لمر لوېدو سره د سدوم د ښار دروازې ته ورسېدلې، لوط هلته ناست وو، د دوی په ليدو سره پورته شو او د دوی استقبال ته ورغی او ورته وئې ويل: ښاغليو! نن شپه له ما سره ولاړ شئ او زما مېلمانه شئ،... دوی په سر کې دا بلنه و نه منله، خو د لوط د اصرار او ټينگار په وجه ئې موافقه وکړه، هغه ورته پتيره مړۍ پخه کړه او مکلف ماښامنی ئې ورته تيار کړ، د ودېدو په مهال د ښار خلکو، زړو او ځوانانو د لوط کور محاصره کړ او له ده ئې وغوښتل چې مېلمانه ورو سپاري، تر څو بدکاري ورسره وکړي!! لوط له کوره ورووت او هغوی ته ئې وويل: دوستانو! هيله کوم له دې کرکجن کار نه لاس واخلي، دا دي زما دوه لوني دي، چې څه مو زړه غواړي ورسره وئې کړئ، خو د دغو دوو کسانو چې ما ته ئې پناه راوړې مه مزاحم کېږئ!! هغوی ورته وويل: زمونږ له مخې لرې شه، مونږ دلته پناه درکړې او اوس ته راته امر کوې چې څه وکړو او څه نه!! اوس به له تاسره هغه څه کوو چې غوښتل مو له دغو دوو کسانو سره ئې وکړو!! نو دغه وخت ئې پر لوط بريد وکړ او د دروازې د ماتولو هڅه ئې وکړه، په دې وخت کې هغو دوو کسانو لاس وراوږد کړ، لوط ئې کور ته دننه کړ او دروازه ئې بنده کړه او د هغو کسانو سترگې ئې وړاندې کړې چې له کوره بهر ول، تر څو د کور دروازه و نه شي موندلې،... بيا ئې لوط ته وويل: زامن، لوني، زومان او ټول خپلوان دي، له ښاره وباسه، مونږ خدای رالېږلي يو چې دا ښار وران کړو،... د لوط زومانو د ده

خبره ونه منله، نو فرشتو ورته وويل: مېرمن او دوه لونيې دې له ځان سره روانې كړه... ده ځنډه وكړ، فرشتو څلور سره له لاسونو ونيول او له ښاره بهر ئې خوندي ځای ته ورسول، يوه ئې ورته وويل: د خپل ځان د ژغورلو لپاره وتښتئ، غره ته ولاړ شئ، شا ته مه گورئ، كه په دشته كې پاتې شوئ هلاكت مو حتمي دى!!... لوط وويل: تمنا كوم، مونږ پرېږدئ چې په دغه واړه كلي كې پاتې شو، غره ته نه شو رسېدلى، ... هغه ورته وويل: ډېر ښه، ستا غوښتنه مو ومنله، دا كلي نه وړانوم، ... لمر لوېدو سره خداى په عموره او سدوم سكروټې وورولې، ټول ښارونه او كلي ئې له ټولو اوسېدونكو او نباتاتو سره له منځه يووړل، خو د لوط مېرمن شا ته وكتل او د مالگې په څلې بدله شوه!!)

كه تاسو د دې قصې محتواو او هغو الفاظو ته چې ليكونكي كارولي لږ څير شئ او بيا دا له هغه څه سره مقايسه كړئ چې قرآن د دې قصې په اړه ويلي، نو په دې پوهېدل به درته گران نه وي چې قرآن د الله تعالى كلام دى او بايبل د يوه كمزوري انسان گډې وډې خبرې. قرآن د لوط عليه السلام د ژوند دغه برخه په هغه ځاى كې د يوې تاريخي بېلگې په توگه رااخلي چې غواړي د حق د لارې مبارزينو ته ووايي: الله تعالى مو هيڅكله يوازې نه پرېږدي، ستاسو د ژغورنې ذمه وار دى، كه خلك مو ملگرتيا ونه كړي او ستاسو د مخالفت لپاره په گډه ملاوتري نو ملايكې به ستاسو مرستې ته رالېږي، هغه ستاسو د دعاگانو اورېدونكي او منونكي دى، مگر د لوط عليه السلام له قصې خبر نه يئ چې په ځوانۍ كې ئې ايمان راوړ، له ټول قومو يوازې دى دې ته تيار شو چې د خپل تره ابراهيم عليه السلام سره د حق په لار كې د ملگرتيا لپاره ملا وتړي، له هغه سره ئې يو ځاى هجرت وكړ، هغه په دغې سيمې كې د دعوت چلولو لپاره پرېښود، قوم ته ئې ويل: له الله تعالى ووېرېئ، له بدكارۍ او بدلمنى لاس واخلي، آيا هغه ښځې چې الله تعالى ستاسو لپاره پيدا كړې هغه پرېږدئ او د نارينه وو په لوري د شهوت لپاره درومئ؟! دا هغه كركجن كار دى چې له تاسو مخكې هيچا نه دى كړى، د بدكارۍ څرگند محفلونه جوړوئ او لارې شكوئ، د قوم ځواب ئې له دې پرته بل څه نه وو چې لوط او ملگري ئې له خپله ملكه وشړئ، دا د پاكي او پاك لمنۍ د خبرو له

مکرر اورېدو خپل غوږونه آرام کړئ، هغه ته ئې وويل: يا دې دا خبرې بندي کړه يا خو دې ته تيار شه چې له خپل ملکه دې وشړو!! هغه خپل رب ته دعا وکړه: زما ربه! په دې مفسد قوم بريا را!!! الله تعالی د ده دعا قبوله کړه، فرشتې ئې د څو تنکيو ځوانانو په بڼه کې د ده مرستې ته راوړلې، د فرشتو دغه ټولگي مخکې له دې چې د ده خوا ته راشي ابراهيم عليه السلام ته ورغلې، هغه د مېلمنو گمان پرې وکړ، ورپسې غوښه ئې د دوی مخې ته کېښوده، چې متوجه شو مېلمانه ئې ډوډۍ ته لاس نه وروړي، وورېدو، گمان ئې وکړ چې ښايي دا خلک د دښمنۍ په نيت راغلي چې ډوډۍ ته لاس نه وروړي، فرشتو ئې پرېشاني رفع کړه او ورته وئې ويل: مونږ فرشتې يو، الله تعالی رالېږلې يو چې د لوط قوم هلاک کړو، هغه وويل: هلته خو لوط هم اوسېږي!! وئې ويل: هغه او د ده مؤمن ملگري به ژغورو، هلته له يوې کورنۍ پرته بله ايمان لرونکې کورنۍ نه شته، تا ته زېږی درکوو چې په کورنۍ کې به دې د اسحاق او يعقوب عليهما السلام په څېر دوه پيغمبران پيدا شي، دی او ښځه ئې حيران شول، ښځې ئې له ډېره حيرته خپل تندي په څپېږه وواهو او وئې ويل: زه بوډۍ او خاوند مې بوډا! څنگه به د اولاد خاوند کېږو!! هغوی ورته وويل: آيا د الله تعالی په وعدي کې شک کوئ؟ ترې رخصت شوې، د لوط عليه السلام خوا ته راغلي، هغه هم د زلمو گمان پرې وکړ، کورته ئې بوتلل، خو د دوی په راتلو سخت پرېشانه او غمجن شو، هومره چې سينه ئې پرې تنگه شوه، له کوره ايستل ئې د مروت خلاف کار گانو او له ساتلو ئې ځان عاجز گانو، قوم پرې خبر شو، د ده کور ئې محاصره کړ، مېلمانه ئې ترې غوښتل، ده ئې په يوازې سر مخنيوی کاوو او ورته ويل ئې: ما ته سپکاوی مه راوړئ، هغو ښځو ته مخه کړئ چې الله تعالی د همدې لپاره پيدا کړې، آيا په تاسو کې کوم هوښيار او عقلمند انسان نه شته چې زما خبره واورې، کاش دلته يوازې نه وي او خپل قوم راسره وي چې ستاسو مخه مې نيولې وي!! په دغه وخت کې فرشتو ورته وويل: مونږ فرشتې يو، ستا مرستې ته راغلي يو، سبا سحر به پر دوی دا کلي رانسکوروو، سبا خو به لرې نه وي!! دی او کورنۍ ئې وژغورله، ښځې ئې ورسره ملگرتيا ونه کړه، له قوم سره پاتې شوه او له هغوی سره يو ځای هلاکه شوه، کلي پرې رانسکور شو او تيرې پرې وورېدې!!

او يقيناً چې زمونږ استاخو ابراهيم ته زېرى راوړ، سلام ئې پرې واچاوه، د سلام ځواب ئې ورکړ او له څه ځنډه پرته ئې وریت شوی سخوندر راوړ، خو چې د دوی لاسونو ته ئې پام شو چې نه ورڅوځي نااشنا ئې وگڼل او ترې ووېرېدو، وئې ويل: مه وېرېږه، مونږ د لوط د قوم په لوري لېږل شوي يو، مېرمن ئې ولاړه وه او وئې خنډل، نو د اسحاق او تر اسحاق وروسته د يعقوب زېرى مو ورکړ، وئې ويل: وای وای، آیا په داسې حال کې به زوی زېږوم چې په خپله بوډی او خاوند مې بوډا دی، دا خو عجيبه خبره ده؟! وئې ويل: آیا د الله له کاره تعجب کوې، د الله رحمتونه او برکتونه دې پر تاسو وي اې د دې کور او سپدونکو! بې شکه چې هغه ستايل شوی د عظمت خاوند دی. نو کله چې له ابراهيمه وېره وتنښتېده او زېرى پرې وشو نو له مونږ سره ئې د لوط د قوم په اړه چېرې چارې پيل کړې، يقيناً چې ابراهيم د ډېر زغم خاوند، ډېر نرم زړی او انابت کوونکی وو، اې ابراهيمه! له دې تېر شه، خبره دا ده چې ستا د رب پرېکړه شوې او دوی ته داسې عذاب راتلونکی دی چې نه رد کېږي او کله چې زمونږ استاخي لوط ته ورغلل، پرې غمجن شو او د دوی په راتلو ئې سينه تنگه شوه او وئې ويل: دا خو ډېره سخته ورځ ده. او قوم ئې په منډه منډه ورته راغی او تر دې مخکې ئې هم بدکارونه کول، وئې ويل: اې زما قومه! دا مې لونيې دي، دوی درته پاکې او حلالې دي، له الله ووېرېږئ او د مېلمنو په اړه مې شرم او رسوايي مه راپوئ، آیا په تاسو کې کوم عقلمند کس نه شته؟! وئې ويل: ښه پوهېږې چې ستا د لونیو په اړه (د څه کولو) حق نه لرو او ته ښه پوهېږې چې مونږ څه غواړو! وئې ويل: کاش پر تاسو مې زور بر وی او یا مې د مضبوطې اسرې پنا ترلاسه وی! وئې ويل: اې لوطه! مونږ ستا د رب استاخي يو، هيڅکله لاس نه شي دروړی، د شپې په يوې برخې کې دې کورنۍ روانه کړه، هيڅوک مو شا ته ونه گوري، مگر مېرمن دې، يقيناً چې دې ته به همغه څه رسي چې هغو (نورو) ته رسي، بې شکه چې د دوی لپاره ټاکل شوی مهال سباوون دی، آیا سباوون نږدې نه دی؟! نو کله چې زمونږ حکم صادر شو دا سيمه مو لاندي باندې کړه او د پخو خټيو هغه ډېرې مو پرله پسې پرې وورولې چې ستا د رب خوا ته په نښه شوې وې او همداسې ورځ له دغو ظالمانو هم لرې نه ده.

گورئ چې قرآن دا قصه په څومره عبرتناکې او اغېزمنې بڼې کې وړاندې کړې، په هرې برخې کې ئې ستر ستر درسونه پراته، هر څه ئې طبيعي، الفاظ ئې ښکلي، بيان ئې دقيق، د حق د لارې مجاهد ته د صبر او نه مأيوسه کېدو درس ورکوي او ورته وايي: ښايي داسې حالت درباندي راشي چې ستا او د بري تر منځ هيڅ واټن نه وي، د نصرت فرشتې دې خوا ته رسېدلې وي خو ته پرې نه پوهېږې او په همدغه حالت کې هم الله تعالی غواړي تا آزمويي که دې صبر وکړ، بری دې حتمي دی، مه د دښمن له زياتوالي وېرېږه او مه د خپلو ملگرو او ملاتړو د لږوالي پروا کوه، د لوط عليه السلام په څېر به دې الله تعالی مرسته کوي او د دښمنانو په وړاندې به دې يوازې نه پرېږدي.

قرآن چې کله د کوم پيغمبر عليه السلام نوم اخلي نو د دې لپاره نه چې د هغه شجره بيان کړي او هدف ئې دا وي چې مونږ ته ووايي پلار ئې څه نومېدو او د زوی نوم ئې څه وو او د کومې قبيلې وو، بلکې مونږ ته ووايي چې ده خپل قوم ته څه وويل، له کومو کارونو ئې منع کړي، کومو کارونو ته ئې رابللي، چا پرې ايمان راوړې او چا ئې مخالفت ته ملا تړلې، مستکبرينو او مترفينو څه ځواب ورکړې، د اقتدار او شتمنيو خاوندانو څه چلند ورسره کړې او د قوم د بې وزلو او مستضعفينو ځواب ورته څه وو، مبارزه ئې په څه منتج شوه؟ بايبل د هيڅ پيغمبر په اړه دا خبرې نه کوي، په ټول بايبل کې به د هيڅ پيغمبر د قصې په لړ کې دا خبرې ونه مومي، وبه گورئ چې د بايبل ليکوال يوازې د هغه په شجرې ترکيز کوي!!

بايبل د قرآن په خلاف ادعا کوي چې د لوط ښځه له ده سره يو ځای له سيمې ووتله خو په دې خاطر چې شا ته ئې وکتل د مالگې په ځلي بدله شوه!! دا څومره خوشې او بېهوده خبره ده!! نه دا د خدای سنت دی چې څوک د مالگې په ځلي بدل کړي او نه الله تعالی په دومره وړې خبرې څوک داسې سخت مواخذه کوي، ولې به شا ته کتل جرم او گناه گڼي او ولې به د داسې وړې خبرې په سبب داسې ستره سزا ورکوي؟! قرآن هم وايي چې لوط عليه السلام ته ويل شوي وو چې تاسو ووځئ او شا ته مه گورئ، خو د نه کتلو معنی دا ده چې وروسته پاتې کسانو ته هيڅ اعتناء مه کوئ، دا پروا مه کوئ چې څوک پاتې شو او څه ورسره وشول؟ که ستا مېرمن هم

وروسته پاتې شوه پروا ئې مه كوه!! په يقين سره ويلى شو چې په اصلي انجيل كې به دې ته ورته وينا راغلې وي خو د بايبل ليكوال ترې داسې مسخره قصه جوړه كړې، له دې نه علاوه غريبانو ته بايد ووايو: تاسو په تاريخي څېړنو ډېر باور لرئ، آيا ستاسو كوم څېړونكي تراوسه داسې كوم نېغه ترلاسه كړې چې د بايبل دا ادعا تائيد كړي، په هغې سيمې كې د وران او نسكور شوي كلي ډېر آثار ترلاسه شوي، خو هيچا نه دي ويلي چې هلته د مالگې داسې يو څلى وموندلى شو چې د يوې بنځې مجسمه ده!!

لوط او لونيې ئې

بايبل تر دې عنوان لاندې د لوط عليه السلام او د ده د پاك لمنو او مجاهدو لونيې په هكله داسې څه ليكي چې د هر مؤمن انسان وېبستان ورته ځير شي!! ليكي: (خو لوط و وپرېدو او د صوغر په كلي كې د پاتې كېدو په ځاى غرنۍ سيمې ته ولاړ او په يوه غار كې ځاى په ځاى شول، يوه ورځ د لوط مشرې لور خپلې خور ته وويل: په دې ټولې سيمې كې هيڅ نارينه نه شته چې له مونږ سره نكاح وكړي، پلار به مو هم ډېر ژر زور شي او نور به نه شي كولى چې له ځانه وروسته نسل ترې پاتې شي، راځه چې شراب پرې وڅښو او نږدېكت ورسره وكړو او په دې توگه د خپل پلار نسل تلپاتې وساتو!! نو همدغه شپه ئې هغه مست كړ او مشره لور ورسره پرېوته، خو لوط د خپلې لور له نږدېكت او سحر د ده له څنگه له پاڅېدو څېر نه شو، سبا مشرې خور كشرې ته وويل: ما تېره شپه له هغه سره نږدېكت وكړ، راځه چې نن شپه بيا شراب پرې وڅښو او دا ځل ته ورسره شپه تېره كړه!! نو بيا ئې هغه مست كړ، كشره لور ورسره ځملاسته، خو بيا هم لوط پرې پوه نه شو، په دې توگه دواړه نجونې له خپله پلاره حامله شوې، دواړو زامن وزېږول!!)

دا د لوط عليه السلام په څېر د يوه جليل القدره او مجاهد پيغمبر او د ده د پاك لمنو او مجاهدو لونيې په هكله د بايبل كركجنې او دروغجنې خبرې دي، داسې خبرې چې انسان ئې په ويلو او ليكلو شرمېږي، يو پيغمبر به څنگه شراب څښي؟ څنگه به د شرابو د څښلو په وخت كې په دې نه پوهېږي چې دا شراب دي كه اوبه؟

څنگه به د ده پاك لمنې لونيې داسې كار كوي؟ كوم عاقل انسان به دا خبره ومني چې لوط عليه السلام په داسې ځاى كې او سپېدو چې هلته هيڅ بل انسان نه وو؟ ولې به د ابراهيم عليه السلام خوا ته نه تلو؟ ابراهيم عليه السلام خو د بايبل په وينا له ده نه يوازې دومره لرې وو چې هغه دوه مېلمانه غرمه و خوځېدل او د لمر لوېدو په مهال د لوط عليه السلام خوا ته ورسېدل؟ څنگه به دا خبره ومني چې په يو ځل نږدېكت سره بنځه حامله كېږي؟ او دا نږدېكت به حتماً په هغو ورځو كې وو چې د بنځو د حامله كېدو احتمال قوي وي؟ بايبل خو وايي چې لوط عليه السلام د يوه داسې غره په يوه غار كې او سپېدو چې هلته له دوى پرته بل څوك نه وو، نو دا شراب ئې له كومه او له چا ترلاسه كړل؟ دې بې ځوابو پوښتنو ته بايبل او د بايبل منونكي هيڅ ځواب نه لري!!

انسان هغه مهال د قرآن په عظمت ښه پوهېدى شي چې د بايبل په څېر د كوم كتاب په څنگ كې ئې كېږدي او دواړه سره مقايسه كړي او وگوري چې د دوى تر منځ څومره ژور توپير شته، دومره لكه د ځمكې او آسمان ترمنځ، يو ئې هومره لوړ او بل ئې دومره ټيټ، په دې به پوه شي چې واقعاً قرآن د الله تعالى كلام دى او بايبل د يوه داسې انسان د ذهن زېږنده چې غوښتل ئې د عوامو په مزاج برابر كومه قصه له ځانه وليكي!!

ابراهيم او ابيملك

بايبل تر دې عنوان لاندې يو ځل بيا د ابراهيم عليه السلام هغه قصه تکراراً ليكي چې يوه ظالم واکمن د ده مېرمن ساره ترې بوتله، خو دا ځل په داسې ښې كې چې له مخكنۍ سره سل په سلو كې توپير لري، لكه چې دا كاملاً بله قصه وي، دا ځل داسې ليكي: كله چې ابراهيم د جرار په ښار كې وو، ساره ئې خپله خور معرفي كړه، نو ابيملك د جرار پاچا ځينې كسان ولېږل چې ساره د ده قصر ته راولي، خو په همدې شپې خداى په خوب كې ابيملك ته ورڅرگند شو او ورته وئې ويل: ته به خامخا ومري ځكه مېړونه بنځه دې په نكاح كړي!! ابيملك لاهغه مهاله له دې سره نه وو ځملاستلى، نو عرض ئې وكړ: خدايه! زه بې تقصيره يم، آيا ته به ما او

زما قوم وژني؟ په خپله ابراهيم ما ته وويل چې دا مې خور ده او ساره هم د ده خبره تائيد كړه او وئې ويل چې دې مې ورور دى، ما هيڅ بد نيت نه درلود، خداى وويل: هو؛ ستا خبره صحيح ده د همدې لپاره مې پرې نښودې چې گناه وكړې او هغې ته لاس وروړې اوس نو دا بنځه خپل خاوند ته وسپاره، هغه به دعا درته وكړي او ته به ژوندى پاتې شې!! پاچا سبا سحر وختي پاڅېدو، په تلوار ئې خپل درباريان راوغوښتل، خپل خوب ئې ورته تېر كړ او ټول سخت ووېرېدل، نو دغه وخت پاچا ابراهيم خپل دربار ته راوغوښت او ورته وئې ويل: دا څه كار وو چې تا له مونږ سره وكړې؟ ما له تا سره څه بد كړي وو چې زه او زما ملك دې په داسې لويې گناه اخته كړو؟... ابراهيم ځواب وركړ: گمان مې دا وو چې د دې ملك خلك به له خدايه نه وېرېږي او د دې لپاره چې زما مېرمن تصاحب كړي ما به ووژني، پر دې سربېره دا زما ناسكه خور هم ده، له يوه پلاره يو او ما دا ځان ته په نكاح كړه، كله چې زما خداى زه له خپل ټاټوبي نورو ملكونو ته ولېږلم، له ساره مې وغوښتل چې دا بښگړه له ما سره وكړي چې په هر ځاى كې ځان زما خور معرفي كړي!! نو اييملك ډېر پسونه، غواوې، غلامان او وينځې وركړې، د ده مېرمن ساره ئې وروسپارله او ورته وئې ويل: زما په ټول ملك كې وگرځه د او سپدو لپاره چې دې كوم ځاى خوښ شو هلته مېشت شه!!

د بايبل په دې دواړو قصو كې دومره ژور اختلاف او توپير شته چې هيڅوك ئې نه شي توجيه كولى، په مخكنۍ كې ويل شوي چې دا د مصر فرعون وو او دلته ويل شوي چې دا د جرار پاچا اييملك وو او ورپسې ويل شوي چې اييملك د فلسطين پاچا وو، هلته ويل شوي چې ساره ئې په نكاح كړه او ډېر وروسته ورته معلومه شوه چې دا د ابراهيم خور نه بلکې مېرمن ده، خو دلته ويل شوي چې خداى پاچا ته د نكاح په همغې لومړۍ شپه په خوب كې وويل چې دا د ابراهيم مېرمن ده، هلته ويل شوي چې فرعون؛ ابراهيم او مېرمن ئې د همدې غلطۍ په سبب له خپل ملكه د فوځيانو په لاس وشړل او دلته ويل شوي چې اييملك ورته وويل: زما د ملك په هر ځاى كې چې خوښ دې وي مېشت شه!!

علاوه پر دې د بايبل له وينا خو داسې معلومېږي چې اييملك هيڅ تقصير نه

درلود، تفصیر د ابراهیم او د ساره وو چې ده ته ئې حقیقت نه وو ویلی او دا نکاح د ساره په خوښه تر سره شوې!! که داسې وي نو ایملک څه گناه درلوده؟ ولې خدای ورته ویلي چې ته حتماً مری؟ او که ده کومه گناه کړې وي ولې به خدای د ده په گناه د ده قوم هم هلاکوي؟ دا ضد او نقیض خبرې او الله تعالی ته د داسې غیر عادلانه پرېکړو نسبت به د بایبل لیکونکی او منونکی څنگه توجیه کوي؟؟ څنگه ومنو چې ساره د ابراهیم علیه السلام ناسکه خور وه او ده ورسره نکاح کړې وه!! قرآن خو مونږ ته وایي چې ستاسو دین همغه د ابراهیم دین دی، څه چې په هغه دین کې حلال وو درته حلال دي او څه چې حرام وو حرام دي، قرآن خو له خور سره نکاح تحریم کړې ده، آیا دا کېدی شي چې د ابراهیم علیه السلام په دین کې داسې نکاح جائز وي؟ نن خو علم په قاطع الفاظو د قرآن خبره تائیدوي او له داسې نږدې خپلوانو سره نکاح سخت مضر گڼي، علیم خدای به څنگه داسې مضر او تاوانی نکاح جائز شمېري!!؟

په قرآن کې د بایبل دغه غلطه او بې محتوی قصه نه مومو، خو په روایاتو کې ځینې داسې روایات شته چې دا قصه په کې راغلې، خو هغه هم د بایبل له وینا سره ژور توپیر لري، دا روایات له قرآن سره تعارض لري، هم د الفاظو له مخې او هم د محتوا له مخې، احتمالاً دا روایات له اسرائیلي منابعو څخه اخیستل شوي او یا راوي د بایبل خبره کوله خو اورېدونکي گمان کړي چې دا د ده خبره ده!! روایت داسې دی:

عن أبي هريرة: أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لم يكذب إبراهيم النبي عليه السلام قط إلا ثلاث كذبات ثنتين في ذات الله قوله إني سقيم وقوله بل فعله كبيرهم هذا وواحدة في شأن سارة....

له ابو هريرة رضي الله عنه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: ابراهیم علیه السلام له دريو درواغو پرته هيڅ درواغ نه دي ویلي، دوه ئې د الله تعالی د ذات په اړه وو، چې يو ئې د ده دا وینا وه چې وئې ويل: زه ناروغ یم او بل ئې دا وینا چې وئې ويل: د دوی دغه لوی بت دا کار کړی او يو ئې د ساره په هکله چې ویلي ئې وو دا مې خور ده...

خو د قرآن له مخې د ابراهيم عليه السلام پنځه خبرې داسې گڼل کېدې شي چې
يا ئې توريه کړې او يا ئې د استدلال لپاره داسې څه ويلي چې وروسته ئې په خپله
رد کړي:

۱- **عَلَيْكُمْ دِينُ أَبِيكُمْ** (' In # k » pl A\$% \$M qx # ad @ \$B h o d Ey_ \$B m -)

الانعام: ۷۶ **قوله**

کله چې د شپې تياره پرې راغله او ستوری ئې وليد وئې ويل: دا مې رب دی، خو
کله چې پرېوت وئې ويل: پرېوتونکي نه خونېوم.

۲- **يَا قَوْمِ إِنَّمَا إلهٌ واحدٌ لا إلهَ إلا هو** (' In # k » pl A\$% \$Z I - \$Y ty l) \$B # ad \$B m -)

الانعام: ۷۷ **قوله** **يا قوم انما اله واحد لا اله الا هو**

کله چې ئې سپورمې د راختو په حال کې وليدله وئې ويل: دا مې رب دی، خو چې
پرېوته وئې ويل: که مې خپل رب لارښوونه ونه کړي له لارورکې قوم څخه به وم.

۳- **يَا قَوْمِ إِنَّمَا إلهٌ واحدٌ لا إلهَ إلا هو** (' In # k » pl A\$% \$Z I - \$Y \$ B o # \$B # ad \$B m -)

الانعام: ۷۸ **قوله** **يا قوم انما اله واحد لا اله الا هو**

کله چې ئې لمر د راختو په حال کې وليد وئې ويل: دا مې رب دی، دا خو تر ټولو
ستر دی، خو چې پرېوت وئې ويل: اي زما قومه! زه له هغو (معبودانو) بې زاره يم
چې تاسو ئې له (خدای) سره شريکوي.

۴- **يَا قَوْمِ إِنَّمَا إلهٌ واحدٌ لا إلهَ إلا هو** (' In # k » pl A\$% \$Z I - \$Y \$ B o # \$B # ad \$B m -)
غونبتل ئې د بتانو د ماتولو لپاره په ښار کې پاتې شي، خلکو ته ئې وويل: اي
سقيم (زه ناروغ يم)، مېلې ته نه ځم.

۵- **يَا قَوْمِ إِنَّمَا إلهٌ واحدٌ لا إلهَ إلا هو** (' In # k » pl A\$% \$Z I - \$Y \$ B o # \$B # ad \$B m -)
کله چې ئې بتان مات کړل او تبر ئې د لوی بت په غاړې کې وځړاوو، خلکو ترې
وپوښتل چې دا کار تا کړئ، وئې ويل: بل فعله کيږهم: ما نه بلکې د دوی دغه ستر

بت دا کار کړی. خو ورپسې ئې ورته وویل آیا د هغه څه عبادت کوئ چې نه گټه دررسولی شي او نه تاوان درنه دفع کولی شي؟!؟

په حقیقت کې دا پنځه پورتنۍ خبرې دروغ نه وې، د درواغو اطلاق نه شي پرې کېدی، خو که د دغه روایت له مخې په هغوی د درواغو اطلاق کېږي، نو بیا خو درې کذبات نه بلکې پنځه دي او د الله تعالی په اړه خو دوه نه بلکې درې دي، د خپلې مېرمنې په هکله دا خبره ده ته منسوبول چې ویلي ئې وو دا مې خور ده، په دې هکله نه یوازې په قرآن کې کومه اشاره نه مومو، بلکې د دې خبرې په کولو سره د قرآن د وینا مخالفت کېږي، ځکه قرآن هغه پنځه خبرې یادوي او دا روایت دغه درې ترې حذفوي او په ځای ئې هغه خبره راوړي چې قرآن نه ده کړې!! د قرآن له مخې خو د الله تعالی په هکله درې ځلې درواغو ته ورته خبره شوې، درې ځلې ئې ویلي: هذا ربي، هذا ربي، هذا ربي، دا ولې دوه ځلې گڼل شوي، که په تکلف سره دا درې یو وگڼو نو دوهم ئې کوم دی، (لني سقیم) که (بل فعله کبیرهم) دا دواړه خو في ذات الله نه دي!! یو ئې د بت په اړه دی او بل ئې د ځان په اړه، په روایت کې خو ویل شوي چې: لم یکذب ابراهيم النبي عليه السلام قط إلا ثلاث کذبات تثنین في ذات الله... او دا دواړه في ذات الله گڼي: (لني سقیم)، (بل فعله کبیرهم)، حال دا چې دا دواړه (في ذات الله) نه دي، د الله تعالی د ذات په اړه خو یوازې هغه درې ځلې (هذا ربي) ویل دي، د ساره د قصې لپاره خو په دې روایت کې هم مجال نه پاتې کېږي!!

مسلمانان حدیث ته د قرآن د شرحې او تفسیر په سترگه گوري، طبیعي ده چې شرح او تفسیر هیڅکله له متن سره تعارض نه شي درلودی، کوم روایت چې له قرآن سره اړخ نه لگوي مسلمانان ورته اعتبار نه ورکوي.

دا باید ووايم چې په بايبل کې له تحقیق نه مخکې ما څو ځلې د دې حدیث په اورېدو سره ژړلي او ویلي مې دي: یا الله آیا تا ابراهيم عليه السلام، خپل خلیل، په دې سره هم ابتلاء کړی؟!؟ خو د بايبل له مطالعې وروسته چې کله ما په دې روایت کې غور وکړ او د قرآن په رڼا کې ورته څیر شوم راته معلومه شوه چې دا روایت له

قرآن سره تعارض لري او د بايبل خبره يو دروغجن او بې بنسټه تور دی. بايبل د دې قصې په پای کې ليکي: (دغه مهال ابراهيم خدای ته دعا وکړه او خدای پاچا، د ده مېرمنو او وينځو ته شفا ورکړه، ترڅو وکولی شي د اولاد خاوند شي، دا ځکه چې خدای په دې خاطر د ده ټولې مېرمنې شنډې کړې وې چې ابيملك د ابراهيم مېرمن ساره ځان ته نکاح کړي وه!!)

د بايبل له منونکو پوښتنه کوو: د دې خبرې معنا خو دا ده چې ساره دومره اوږده موده د ابيملك په نکاح کې پاتې شوې چې ده او مېرمنو ته ئې معلومه شوې چې ټولې شنډې شوې دي، د بنځو شنډېدل خو په يوه شپه کې نه بنځو ته معلومېږي او نه ئې خاوندانو ته!! د پاچا مېرمنو څه گناه کړې وه چې د مېرمن په جرم مجازات کېږي؟ وينځو څه گناه کړې وه چې هغوی هم د پاچا په جرم ناروغه کړي شوې؟! آیا دا خبره له انساني عقله سره اړخ لگوي چې د يوې شپې په څو ساعتونو کې هم د پاچا مېرمنې شنډې شي او هم بېرته روغې، د بنځې په شنډېدو خو داسې ژر ډېر حاذق ډاکټر هم له ډېرو پرمخ تللو وسايلو سره نه شي پوهېدی!! تر ټولو لويه پوښتنه دا ده چې آیا د بايبل ليکونکي خپله هغه خبره هېره کړې چې ويل ئې د ابراهيم عليه السلام خپمې ته د خدای او دوو فرشتو د راتلو په مهال د ده مېرمن ساره هومره عمر خورلې بودی. وه چې د اولاد درلودو طمع ئې ختمه شوې وه او حتی د فرشتو او حتی خدای په دې خبرې ئې باور نه شو کولی چې په راتلونکي کال کې به د اولاد خاونده شي، د ابيملك په څېر پاچا چې گڼ شمېر نورې مېرمنې ئې درلودې او حتماً به ټولې ډېرې بناېسته او پېغلې وې، ولې به يوه بودی ځان ته نکاح کوي؟ د بايبل د وينا مطابق دا مهال ابراهيم عليه السلام نه نوي کلن او د ساره عمر به تر نوي زيات وو، کوم عقل به دا خبره ومني چې يوه داسې پاچا دا په زور ځان ته نکاح کړه چې گڼ شمېر نورې مېرمنې ئې هم درلودې؟!

له دغې بې بنسټه قصې وروسته بايبل ليکي: (خدای په خپلې وعده وفا وکړه او ساره همغه مهال حامله شوه چې خدای ټاکلی وو او په زوروالي کې ئې ابراهيم ته زوی وزېږاوه او ابراهيم پر هغه د اسحاق (خندا) نوم کېښود،... په اتمه ورځ ئې سنت کړ،... د اسحاق د تولد په مهال ابراهيم نه نوي کلن وو!! ... او ساره وويل: چا

دا گمان کاوو چې زه به يوه ورځ د ابراهيم زوی ته تې ورکوم؟! خو دا دی ما په زړښت کې هغه ته زوی وزېږاوو!؟)

بايبل د ټولو تاريخي شواهدو خلاف او د ابراهيم عليه السلام په هکله د يوه ناروا او ظالمانه تور په توگه ليکي چې ابراهيم عليه السلام خپله مېرمن هاجر د ساره په وينا له کوره وشرله او هغه په بتر شبع کې ځای په ځای شوه: (يوه ورځ ساره متوجه شوه چې اسمعيل د مصري هاجر زوی اسحاق ځوروي، نو ابراهيم ته ئې وويل: دا وينځه او زوی ئې له کوره وباسه، ځکه اسمعيل به زما د زوی اسحاق ترڅنگ ستا وارث نه وي!! دې خبرې ابراهيم سخت وځوراوو، ځکه چې اسمعيل هم د ده زوی وو، خو خدای ورته وفرمايل: د خپل زوی او وينځې په اړه اندېښنه مه کوه، څه چې ساره ويلي همغسې وکړه!! نو ابراهيم سحر وختي پاڅېدو، ډوډۍ او د اوبو ډک ژۍ ئې د هاجر پر اوږو کېښود او له زوی سره ئې يو ځای له کوره وايسته، هاجر په بتر شبع کې لالهانده گرځېده... کله چې د مشک او به تمامې شوې، خپل زوی ئې د بوټو لاندې پرېښود او دا سل گزه لرې کېښناسته او له ځان سره ئې وويل: نه غواړم د خپل زوی مرگ په خپلو سترگو وگورم او په زوره زوره ئې وژړل، دغه وخت خدای د ماشوم چيغو ته متوجه شو او د خدای فرشتې هاجر ته غږ کړ: اې هاجر! څه شوې، مه ژاړه! ځکه خدای ستا د ماشوم چيغې اورېدلې دي، ورشه هغه درواخله او په خپلې غېږې کې ئې ونيسه... بيا خدای د هاجر سترگې پرانستلې او هغې په خپلې خوا کې چينه وليده، مشک ئې ترې ډک کړ او خپل زوی ته ئې او په ورکړې، خدای له اسمعيل سره وو، هغه د فاران په دشتې کې ستر شو او مور ئې يوه مصري نجلۍ ورته وکړه...)

دلته خو داسې خبرې ترسترگو کېږي چې د حقيقت خلاف او د يوه ستر پيغمبر په اړه ستر تور او اتهام گڼل کېږي:

- بايبل له يوې خوا ليکي چې دغه مهال اسمعيل عليه السلام دومره وړوکی ماشوم وو چې مور په غېږ کې گرځاوو، د يوه بوټي سيوري لاندې ئې ځملاوو، خو له بلې خوا ليکي چې ساره متوجه شوه اسمعيل اسحاق ځوروي!! پوښتنه کوو: آيا يو تې خور وړوکی ماشوم هم کولی شي بل ماشوم هومره وځوروي چې د ساره په

څېر صبرناکه مور ئې ونه شي زغملی او له ابراهيم عليه السلام نه وغواړي چې دا او مور ئې له دې کوره وشړه!!؟

• ټول تاريخي شواهد په دې شهادت ورکوي چې ابراهيم عليه السلام، د الله تعالی په حکم، خپله مېرمن هاجر رضي الله عنها او خپل زوی اسمعيل عليه السلام د مکې په وادي کې پرېښي. دلته د اسمعيل عليه السلام تر پښو لاندې د زمزم چينه راخوټېدلې او همدلته د ده له نسله د بني اسمعيل لويه قبيله جوړه شوې.

• نه ابراهيم عليه السلام خپله مېرمن له کوره شړلې ده او نه دا په بئر شبع کې ځای په ځای شوې او نه هغه چينه په بئر شبع کې راخوټېدلې، په دې هکله د بايبل ادعا بې بنسټه او د تاريخي حقايقو خلاف ده. که دا کار شوی وی نو اوس به خلکو د زمزم د چينې په ځای د بئر شبع چينې ته مخه کوله او هغې ته به ئې دومره په درنه سترگه کتل چې زمزم ته گوري!!

• څنگه به د ابراهيم عليه السلام په څېر يو ستر شخصيت، د گني شمېر پيغمبرانو پلار او نيکه، داسې د عدالت او عاطفې خلاف کار کوي چې خپله يوه مېرمن د بلې د خوشحالولو لپاره په داسې حال کې له کوره وشړي چې تې خور ماشوم ئې په غېږ کې دی!!؟

• قرآن دا خبره له بنسټه ردوي او وايي چې ابراهيم عليه السلام خپله مېرمن هاجر او زوی ئې په مکه کې پرېښودل او دا دعا ئې وکړه:

﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ إِنَّ اللَّهَ لَكَلِيمٌ عَلِيمٌ﴾
﴿وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ لِلْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ إِنَّا جَعَلْنَاهُ عِزًّا وَحُسْنِ عَمَلٍ﴾
﴿وَإِذْ يَدْعُو أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ فَجَاءَهُ الْمَلَأُ الْعُلْيَا إِنَّا أَخَذْنَا مِنَ الْمَلَأِ الْعُلْيَا إِبْرَاهِيمَ إِذْ دَعَا رَبَّهُ أَنِّي مِسْكِينٌ﴾
﴿وَإِذْ يَدْعُو أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ فَجَاءَهُ الْمَلَأُ الْعُلْيَا إِنَّا أَخَذْنَا مِنَ الْمَلَأِ الْعُلْيَا إِبْرَاهِيمَ إِذْ دَعَا رَبَّهُ أَنِّي مِسْكِينٌ﴾

ابراهيم: ۳۷-۴۰ ځیۀ

ې زموږ ربه! ما خو د خپل اولاد ځينې، ستا د محترم کور خوا ته په داسې بېديا کې مېشت کړل چې بې بوټي ده، اې زموږ ربه! د دې لپاره چې لمونځ اقامه کړي شي، د خلکو زړونه د دوی لوري ته رامات کړه او له مېوو روزي ورکړه چې شکر پر ځای کړي. اې زموږ ربه! يقيناً چې ته په هر هغه څه پوهېږې چې مونږ ئې پتو و يا ئې ښکاره کوو او پر الله خو نه څه په آسمان کې پتې پاتې کېږي او نه په ځمکې کې، ستاينه هغه الله لره ده چې ما ته ئې په زړښت کې اسمعيل او اسحاق راپه برخه کړل، بې شکه چې زما رب د دعاگانو اورېدونکی دی، اې زما ربه! لمونځ کوونکی مې کړې او اولاد مې هم، اې زموږ ربه! او دعا مې قبوله کړې!!

- د قرآن له دغو آيتونو نه چې د ابراهيم عليه السلام دعا ئې په ډېرې اغېزمنې بڼې کې بيان کړې، څو خبرې په صراحت سره معلومېږي:
- ابراهيم عليه السلام خپله مېرمن هاجر او زوی ئې اسمعيل عليه السلام د مکې په بېديا کې هغه مهال پرېښودل چې هغه ناو سپېره ډاگ وو او هېڅ بوټی په کې نه راټوکېدو.
  - دا کار ئې د الله تعالی په امر او په دې موخه کړی وو چې دلته به څو کاله وروسته د الله تعالی محترم کور (بيت الله) جوړوي.
  - د دوی لپاره ئې د رزق او د دوی په لوري د خلکو د زړونو د راماتېدو دعا ئې ورکړه. دا ځکه چې په هغې وچې بېديا کې نه بل انسان اوسېدو او نه بوټي، ونې او اوبه وې.
  - مطمئن وو چې الله تعالی به دا دعا داسې قبلوي لکه ده ته چې ئې په زړښت کې اولاد ورکړ. د دعا له الفاظو معلومېږي چې اسمعيل تر اسحق مشر وو.
  - د دعا په الفاظو کې د ده قوي عاطفه او د مېرمنې او زوی په نسبت د ده ژور زړه سوی او قوي مينه د څپانده سيند په څېر انځور شوې. د دې دعا په اورېدو سره به د هر مهربان پلار له سترگو او ښکې بهېږي.

د ابراهيم امتحان

بايبل تر دې عنوان لاندې ليکلي: (څه وخت تېر شو، خدای وغوښتل چې

بايبل د قرآن په رڼا کې

ابراهيم امتحان کړي، نو هغه ته ئې غږ کړ: اي ابراهيمه! خپل يوازنی زوی يعني اسحاق چې ډېر درباندي گران دی، درسره روان کړه او د موريا سيمې ته ولاړ شه او هلته ئې د هغه غره پر سر د سوځېدونکې هديبې په توگه قرباني کړه، چې زه به ئې دروښيم، ابراهيم سحر وختي پاڅېدو، څه د سوند لرگي ئې د قربانۍ سوځولو لپاره په خره بار کړل، زوی او دوه نوکران ئې له ځان سره په همغه لوري روان کړل او درې ورځې وروسته ئې هغه ځای له لرې وليد، نوکرانو ته ئې وويل: تاسو له خره سره دلته پاتې شئ، زه او زوی مې څو چې هلته د خدای عبادت وکړو... لرگي ئې اسحاق ته ورپه شا کړل او په خپله ئې چاره او هغه څه واخيستل چې د قربانۍ لرگي به پرې بلوي، ... اسحاق پوښتنه ترې وکړه: مونږ لرگي او اور راسره لرو خو د قربانۍ وری چېرې دی؟ ځواب ئې ورکړ چې خدای به د وري بندوبست وکړي!! ... کله چې هغه ځای ته ورسېدل، لرگي ئې پرې کېښودل او اسحاق ئې وتاړو او پر لرگو ئې پرې باسو، ... چاره ئې اوچته کړه چې اسحاق قرباني کړي، په همدې وخت کې د خدای فرشتې له آسمانه پرې غږ کړ: ابراهيمه ابراهيمه! چاره پر ځمکه کېږده او زوی ته دې تاوان مه رسوه او س پوه شوم چې د خدای مطيع بنده يې، دا ځکه چې يوازنی زوی دې ترې ونه سپماوو!!

دلته څو اعتراضات لرو:

- په دې وخت کې اسحاق عليه السلام د ابراهيم عليه السلام يوازنی زوی نه وو، تر ده مخکې اسمعيل عليه السلام پيدا شوی وو. که فرشتې ورته ويلي وي چې يوازنی زوی دې له خدایه ونه سپماوو نو دا بايد اسحاق نه بلکې اسمعيل عليه السلام وي. ځکه د يوازني زوی صيغه يوازې په اسمعيل عليه السلام صدق کولی شي. د مشر زوی په شته والي کې کشر زوی ته يوازنی زوی نه شي ويل کېدی.
- د بايبل وينا داسې ده چې گواکې ابراهيم عليه السلام خپلو نوکرانو ته رښتيا خبره ونه کړه، د دې په ځای چې ووايي زوی مې قرباني کوم ورته وئې ويل: مونږ عبادت کوو او بېرته راځو!! اسحاق عليه السلام ئې هم په حقيقت نه وو پوه کړی. معلومه نه ده چې هلته ئې په زور راځملولی او که په خپله خوښه قربانۍ ته چمتو شوی، د بايبل له الفاظو خو داسې معلومېږي چې هغه ئې په زور تړلی او د لرگيو له

پاسه ئې ځملولې!!

• قرآن د بايبل دا ادعاوې ردوي، د اسمعيل عليه السلام د قرباني کولو خبره کوي، خو داسې چې ابراهيم عليه السلام د خپل خوب او د ده د قرباني کولو خبره ورته کړې او هغه په ځواب کې ورته وايي: مهربانه پلاره! په څه چې الله تعالی مأموره کړې يې هغه ترسره کړه، ان شاء الله ما به صابر ومومي، اسمعيل ئې له ځان سره روان کړی، د قرباني لپاره ئې پرمخې ځملولې، چاره ئې په غاړه ورته ايښې، خو چې سترگې ئې پرانيستې د اسمعيل پر ځای ئې پسه تر خپلې چارې لاندې موندلې!! د قرآن الفاظ دا دي:

وَأَنذَرْتَهُمْ يَوْمَئِذٍ فَأَنبَأَهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
 وَأَنذَرْتَهُمْ يَوْمَئِذٍ فَأَنبَأَهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
 وَأَنذَرْتَهُمْ يَوْمَئِذٍ فَأَنبَأَهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
 وَأَنذَرْتَهُمْ يَوْمَئِذٍ فَأَنبَأَهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
 وَأَنذَرْتَهُمْ يَوْمَئِذٍ فَأَنبَأَهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
 وَأَنذَرْتَهُمْ يَوْمَئِذٍ فَأَنبَأَهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
 وَأَنذَرْتَهُمْ يَوْمَئِذٍ فَأَنبَأَهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
 وَأَنذَرْتَهُمْ يَوْمَئِذٍ فَأَنبَأَهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
 وَأَنذَرْتَهُمْ يَوْمَئِذٍ فَأَنبَأَهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
 وَأَنذَرْتَهُمْ يَوْمَئِذٍ فَأَنبَأَهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

الصافات: ۹۹-۱۱۱

او وئې ويل: زه خو د خپل رب په لوري ځم، يقين لرم چې هغه به لار راوښيي، اې زما ربه! له صالحينو څخه ئې راپه برخه کړې، نو د يوه صبرناک زلمي زېرى مو ورکړ، نو چې کله له ده سره د تگ عمر ته ورسېدو، وئې ويل: اې زويه! په خوب کې وينم چې تا ذبح کوم، وگوره چې ستا رايه څه ده؟ هغه وويل: پلار جانه! په کوم کار چې گمارل شوی يې هغه ترسره کړه، که خداى کول ما به له صبر کوونکو څخه ومومي، کله چې دواړه (خپل رب ته) تسليم شول او هغه ئې پرمخې پرې ايست او غږ مو ورته وکړ چې اې ابراهيمه! بې شکه چې تا خپل خوب رښتيا کړ، مونږ خو نېکانو ته داسې بدله ورکوو، يقيناً چې دا څرگنده ابتلا او آزموينه وه او لويه

قرباني مو په بدل کې ورکړه او د ده په اړه مو په وروستنيو کې دا (خبره) پرېښوده چې پر ابراهيم دې سلامونه وي، همداراز نېکانو ته بدله ورکوه، يقيناً چې هغه زما له مؤمنو بندگانو څخه وو.

له دې بيانه معلومېږي چې اسحاق عليه السلام تر اسمعيل عليه السلام وروسته پيدا شوی. که څه هم د بايبل ليکوال هڅه کړې چې اسحاق يوازنی زوی او د اسمعيل عليه السلام همزولی معرفي کړي خو داسې الفاظ ئې کارولي چې له ده سره ئې د دې ادعا په اثبات کې مرسته نه ده کړې، برعکس د ده له اظهاراتو هم معلومېږي چې اسمعيل تر اسحاق مشر وو، هغه الفاظ دا دي: کله چې هاجر حامله شوه ... ساره د دې چلند ونشو زغملی، ابراهيم عليه السلام ته ئې شکايت وکړ. اسمعيل اسحاق خوراوو نو ځکه ساره له ابراهيم عليه السلام نه وغوښتل چې دا له کوره وشړي.

له دې الفاظو خو معلومېږي چې اسمعيل عليه السلام تر اسحاق عليه السلام مشر وو او د يوازني زوی خطاب خو پر ده صدق کوي نه پر اسحاق عليه السلام. بايبل دلته له داسې يوه څرگند حقيقت نه انکار کړی چې د لمر په څېر روښانه دی، د ابراهيم عليه السلام له زمانې نه او له هغې ورځې چې مبارکه کعبه د ده او اسمعيل عليه السلام په لاسونو جوړه شوه، تر نن پورې په تېرو نږدې څلورو زرو کلونو کې په سلهاوو مليونو خلکو د دغې کعبې طواف کړی او دا لړۍ تر اوسه روانه ده، هر کال په مليونونو خلک د صفا او مروې تر منځ د هاجر سعي رايادوي، د اسمعيل عليه السلام د ذبحې په ځای کې الله تعالی ته قرباني وړاندې کوي، د اسمعيل عليه السلام اولاد (بني اسمعيل) په مکې مکرمې او د هغې شاوخوا سيمو کې مېشت دي، بايبل دا ټول تاريخي شواهد له پامه غورځولي او داسې بې بنسټه ادعائې کړې چې د ثبوت لپاره ئې هيڅ دليل نه شي وړاندې کولی، که ابراهيم عليه السلام په بل ځای کې کوم معبد جوړ کړی وی او د خپل زوی د قرباني کولو مظاهره ئې په کوم بل ځای کې کړې وی نو نن به خلک هغه معبد ته تلل او په هغه ځای کې به ئې قرباني وړاندې کوله!!

اسحاق او ربکا

تر دې عنوان لاندې هم د بايبل ليکوال داسې قصه ليکي چې هر عادي لوستونکی هم پرې پوهېدی شي چې دا حقيقت نه لري او جعلی ده، خلاصه ئې دا ده چې ابراهيم عليه السلام وغوښتل خپل زوی اسحاق عليه السلام ته واده وکړي، خپل ناظر ئې راوغوښت، هغه ته ئې قسم ورکړ چې زما زوی ته زما له خپل قوم او ټبر نه کومه نجلۍ غوره کړه او مه پرېږده چې دی له کنعانيانو نه څوک نکاح کړي، هغه ئې خپل ملک ته ولېږو، پرته له دې چې ورته ووايي چا ته ورشه او د چا لور ورته وغواړه!! هغه ولاړ، سيمې ته ورسېدو، د يوه څا په غاړه تم شو، دعا ئې وکړه چې خدای ئې په دې سفر کې بريالی کړي، له ځان سره ئې وويل: دلته ودرېږم، نجونې د اوبو لپاره راځي، کومې يوې ته به ووايم چې اوبه راکړه، که هغې اوبه راکړې او راته وئې ويل: چې زه به ستا اوبانو ته هم اوبه ورکړم، نو دا به د دې نښه وي چې خدای همدا نجلۍ د اسحاق لپاره غوره کړې، همداسې وشول، ربکا د ابراهيم د ورور لمسی راغله، ده ته ئې اوبه ورکړې اوبان ئې خړوبه کړل او دی پوه شو چې دعا ئې قبوله شوې... د دوی کور ته ولاړ، د دسترخوان په سر ئې لاس له ډوډۍ خوړلو راتم کړ او د نجلۍ پلار ته ئې وويل: تر څو خپله خبره درته ونه کړم او تاسو زما غوښتنه ونه منئ ډوډۍ نه خورم... ټوله قصه ئې ورته وکړه، هغوی موافقه وکړه او دې ته تيار شول چې ربکا له ده سره يو ځای د اسحاق په لوري وخوځي!!!

پوښتنه دا ده چې ولې به ابراهيم عليه السلام خپل ناظر ته مشخصه لارښوونه نه کوله چې چا ته ورشه او د چا لور ترې وغواړه؟ څنگه ومنو چې ناظر په پټو سترگو خوځېدلی او ناڅاپي د ابراهيم عليه السلام د ورور کلي ته رسېدلی او د هغه له لمسی سره مخامخ شوی؟ همغه چې اسحاق ته به ئې راواده کوي؟ مگر کېدی شي د زوی لپاره د ښځې غوره کولو کار دې څوک د يوه ناظر خوښې ته پرېږدي؟ که بايبل ليکلي وي چې ابراهيم عليه السلام ناظر ته وويل: ولاړ شه زما د ورور کلي ته او د هغه لمسی زما زوی ته ترې وغواړه دا خبره د منلو وړ وه، خو د بايبل دا وينا نه له عقل سره اړخ لگوي او نه د هغه وخت له دود دستور سره!! نه په قبایلي ژوند کې داسې کار معمول دی او نه په ښاري ژوند کې!!

د ابراهيم و فاتېدا

تر دې عنوان لاندې هم د بايبل ليکونکي د دې هڅه کړې چې ونيسي اسحاق عليه السلام د ابراهيم عليه السلام اصلي زوی، د ده ځای ناستی، د معنوي مقام او شتمنيو وارث دی، نور زامن ئې له وينځو پيدا شوي، ختيځو سيمو ته ئې ولېږل، اسحاق عليه السلام ئې له ځان سره پرېښود او د وفات په وخت کې ئې خپله شتمني ده ته وسپارله، نورو ته ئې هسې څه هديې وركړې!! په مسلمانانو کې هم يوه داسې ډله راپيدا شوه چې د پيغمبر عليه السلام ځينې اولاد اصلي گڼي او ځينې غير اصلي، علي رضي الله عنه ته په دې خاطر پر نورو صحابه وو ترجيح وركوي چې د پيغمبر عليه السلام د تره زوی وو!! عثمان رضي الله عنه ته چې د پيغمبر عليه السلام دوه لونيې ئې يوه په بلې پسې نكاح كړې په دې سترگه نه گوري!! د پيغمبر عليه السلام په لاس روزل شوو صحابه وو لومړی ابوبكر رضي الله عنه، بيا عمر رضي الله عنه او بيا عثمان رضي الله عنه غوره كړل او بيعت ئې ورسره وکړ، په دې بيعت کې علي رضي الله عنه او زامن ئې هم شامل ول، خو دوی نه يوازې دا اتفاقي پرېکړه نه مني بلکې هغو صحابه وو ته نعوذ باللّٰه د منافق خطاب کوي چې له علي پرته ئې بل څوک د خلافت وړ گڼلی!!

تاسو به د بايبل په ځای ځای کې وگورئ چې د قومي تعصب دا احساس په يوې او بلې بڼې کې ځان نيسي او ليکوال د دې هڅه کوي چې بني اسرائيل د ابراهيم عليه السلام اصلي اولاد او نور ئې غير اصلي اولاد ثابت کړي. د همدې لپاره قرآن د دوی د دغې غلطې انگېرنې او ادعا د ردولو لپاره فرمايي چې ابراهيم عليه السلام ته نږدې خلک تاسو نه بلکې هغه خلک دي چې د ده فکري ملگرتيا ئې کړې، د ده په لارې تللي، نه هغه چې په نسبي لحاظ ځان هغه ته منسوبوي، فرمايي:

﴿لَا يَحِلُّ لَكَ الْإِيمَانُ بِاللَّهِ إِذْ هُوَ قَدْ كَفَرًا مِن قَبْلِكَ إِلاَّ بِنِكَاحٍ﴾

آل عمران: ۶۸

﴿لَا يَحِلُّ لَكَ الْإِيمَانُ بِاللَّهِ إِذْ هُوَ قَدْ كَفَرًا مِن قَبْلِكَ إِلاَّ بِنِكَاحٍ﴾

بې شکه چې ابراهيم عليه السلام ته تر ټولو نږدې خلک هغه کسان دي چې د ده متابعت ئې کړې او دا پيغمبر او هغه چې ايمان ئې راوړی او الله د مؤمنانو ولي دی.

بني اسرائيل په دې غره ول چې د ابراهيم عليه السلام اولاده دي، گڼ شمېر پېغمبران په دوی کې مبعوث شوي، دوی د دغو پېغمبرانو ورته دي، د خلکو امامت او پيشوايي د دوی حق دی، دوی د جنت لپاره او جنت د دوی لپاره پيدا شوی،... دلته د دوی د دې غلطو او بې بنسټه تصوراتو د نفي لپاره ويل شوي چې نه تاسو ابراهيم عليه السلام ته نږدې یئ او نه ستاسو مذهب د ده مذهب ته ورته دی، ده ته نږدې خلک يا همغه وو چې د ده متابعت ئې کاوو، يا محمد عليه السلام او د ده با ايمان ملگري. او الله د دغو مؤمنانو مولا دی. تاسو د ابراهيم عليه السلام له طريقې عدول کړی، ستاسو ظلم او شرك تاسو د هغه له وراثت او امت نه ايستلي ياست، د الله په وړاندې د خپلوۍ اړيکې، قومي او نسلي تعلقات هېڅ ارزښت نه لري، په دې اساس د خلکو په هکله فيصله نه کوي، ټول ئې له يوې مادې او له يوې جوړې نه پيدا کړي، له بندگانو سره د الله تعالی معامله د دوی د ايمان او عمل له مخې وي، نه د جاه او نسب له مخې.

بايبل ليکي: ابراهيم خپله ټوله شتمني اسحاق ته ورکړه، اما نورو زامنو ته چې د ده له وينځو پيدا شوي وو، څه هديې ورکړې او هغوی ئې په خپل ژوند کې د خپل زوی اسحاق له شا وخوا لري د ختيځ سيمو ته ولېږل!!

مگر ممکن ده چې د ابراهيم عليه السلام په څېر ستر شخصيت داسې له عدالت او انصاف نه لرې وېش وکړي، يوه زوی ته پر بل ترجيح ورکړي، خپله ټوله شتمني يوه ته ورکړي او نورو ته په ټيټه سترگه وگوري، څه هديې ورکړي او د خپل يوه نازولي زوی له شا وخوا ئې لري ولېږي؟

د اسمعيل اعقاب

تر دې عنوان لاندې د بايبل ليکوال يو ځل بيا د قومي تعصب په حکم د اسمعيل عليه السلام او د ده د اولاد په اړه له اهانتته ډکه لهجه خپلوي، د وينځې زوی ئې گڼي او د اولاد په اړه ئې وايي چې تل له خپلو وروڼو سره په جگړو بوخت ول، داسې ليکي: د ابراهيم او مصري هاجر (د ساره د وينځې) د زوی اسمعيل د زامنو نومونه د دوی د پيداېښت له ترتيب سره سم دا وو: نبايوت، قيدار، ادييل،

مبسام، مشماع، دومه، مسا، حداد، تیما، یطور، نافیش او قدمه، ... له دوی
دولس قبیلې جوړې شوې... تل له خپلو وروڼو سره په جگړو بوخت ول!!

عیسو او یعقوب

تر دې عنوان لاندې د بائبل لیکونکي یوه داسې قصه راوړې چې جمله جمله ئې د
خندا وړ ده، هیڅ عاقل انسان به په داسې خوشې، جعلی او له ځانه جوړې کړې
قصې باور ونه کړي، انسان ورته حیران شي چې د بائبل منونکي څنگه دا قصه مني
او د یوه مقدس کتاب برخه ئې گڼي او گمان کوي چې کېدی شي الله تعالی په خپل
مقدس کتاب کې داسې قصې هم بیان کړې وي!! انسان دې ته هم حیران شي چې د
لندن، واشنگتن او پاریس په څېر ښارونو کې اوسېدونکي غریبان څنگه دا د عقل
او علم خلاف خبرې مني!! خو کله چې انسان دې ته متوجه کېږي چې غرب اوس هم
په خرافاتو کې ترستوني غرق دی اوس هم هلته ترټولو زیات خرڅېدونکی کتاب د
جادو کتاب دی، په ۲۰۰۶ کال کې په اروپا او امریکا کې د جادو د یوه کتاب درې
سوه ملیونه نسخې وپلورل شوې، د بائبل ډېرې قصې د جادو د دې کتاب قصې ته
ورته دي، که دا په شوق شوق لولي نو په دې هم باید تعجب ونه کړو چې څنگه د
بائبل دا خندونکې قصې مني!!

بائبل خپله قصه داسې پیل کړې: (د ابراهیم د زوی اسحاق د زامنو قصه داسې
ده: اسحاق څلوېښت کلن وو چې ربکا .... ئې په نکاح کړه، ربکا شنده وه اولاد ئې
نه کېدو، اسحاق به تل ورته دعا کوله، بالاخره خدای د ده دعا اجابت کړه، ربکا
حامله شوه، داسې معلومېده چې دوه بچیان ئې په گېډه کې دي او په خپلو کې په
ښته بوخت او یو بل ته لاس اچوي!! نو ربکا له ځانه سره وویل: په ما څه شوي؟ نو
په دې هکله ئې له خدایه وپوښتل، خدای ورته وفرمایل: له دغو دوو زامنو نه چې
ستا په رحم کې دي دوه ملتونه به پیدا شي، یو به تر بل ځواکمن وي، مشر به د کشر
غلامي کوي، کله چې د زېږېدو وخت راوړسېدو، ربکا دوه گونې وزېږول، لومړی
زوی چې وزېږېدو، له رنگه تک سور وو او په وېښتانو داسې پټ وو لکه پوستین
چې ئې اغوستی وي، نو ځکه ئې دی عیسو (په وېښتانو پټ) ونوماوو، دوهم زوی

چې زېږېدو نو د عيسو پېښه ئې ټينگه نيولې وه، نو ځکه ئې دى يعقوب (تر پېښې نيونكى) ونوماوو!! ... دا دوه زامن ستر شول، عيسو تكړه ښكاري او د بېديا او صحرا سړى وو، يعقوب آرام انسان او د كېږدى خوښوونكى وو، عيسو د اسحاق ډېر خوښ وو ځكه چې د عيسو د ښكار غوښه به ئې خوړله، خو يعقوب په ربکا گران وو، يوه ورځ يعقوب آس پخولو چې عيسو سترې او وږې له ښكاره راوگرځېدو او وئې ويل: وروره! له لورې بې سيكه يم، له دې تاوده آشه لږ راکړه، يعقوب ورته وويل: په دې شرط چې د لومړي پيدا كېدو (مشرې) حق دې ما ته وسپاري!! عيسو وويل: زه له لورې مرم، د مشرتوب حق څه گټه رارسوي!! يعقوب ورته وويل: لوړه وكړه چې له دې وروسته به ستا د مشرې حق زما وي!! عيسو لوړه وكړه او په دې توگه د مشرې حق د كشر ورور په برخه شو!!

اميد دى د دې خندوونكې قصې لاندې برخو ته لږ ځير شئ:

- د اسحاق دواړه زامن د مور په رحم كې په جگړه بوخت وو، داسې ئې يوه بل ته لاس اچولو چې مور ئې ورته حيرانه وه، له خدايه ئې پوښتنه وكړه چې دا پر ما څه شوي!! او خداى هم له ځنډه پرته ځواب وركړ: يو ئې زورور او بل كمزورى دى اولاد به ئې په جگړه بوخت وي، مشر او د ده اولاد به د كشر غلامان وي!! دا له خرافاتو او مسخره خبرو ډكه قصه به ډېر ناپوه انسان هم په خوله رانه وړي، هر ماشوم له زېږېدو څو مياشتې مخكې د مور په گېډې كې خوځېږي، مور ئې حركات او د لاس پښو اچول احساسوي، كه دوه وي نو مور ئې دا حركات لازيات احساسوي، بايبل دا يوه ځانگړې پېښه گڼي او د عيسو او يعقوب تر منځ ئې د فطري دښمنۍ نښه بولي!! د بايبل ليكوال غواړي په دې سره د دغو دواړو د اولاد تر منځ هغه نه پخلا كېدونكې دښمني توجيه كړي چې وروسته به په همدې بايبل كې د هغې تفصيلات ستاسو مخې ته راشي!! ده غوښتي دې پوښتنې ته ځواب ووايي چې ولې د يوه نيکه (اسحاق عليه السلام) اولاد داسې په خپلو كې نښتي او يو د بل وينو ته تېږي دي؟ ولې زورور پر كمزورو ظلم كوي او اسيران ئې په غلامۍ كې ساتي؟ لنډ ځواب ئې وركړى: دا ځكه چې د دوى پلرونه حتى د مور په گېډې كې هم په جگړو بوخت ول او دا ځكه چې الله تعالى ويلي دي چې مشر او اولاد به ئې د كشر غلامان

وي!! چې خدای تعالی د دوی مور ته د دې خبر ورکړی نو تاسو ولې په دې کار اعتراض کوئ!! دا شو د جگړو او غلامۍ د توجیه لپاره د بايبل استدلال!! حیرت دی هغه چا ته چې عقل ئې داسې خبرې منلی شي!!

• د بايبل له لیکونکي پوښتنه کوو: ربکا چېرې او څنگه خدای ولید او پوښتنه ئې ترې وکړه؟ که د مسیحیت له پېداېښته تر نن پورې ستاسو هیڅ پاپ په دې نه دی توانېدلی چې خدای وگوري، پوښتنه ترې وکړي او ځواب ترلاسه کړي، ربکا څنگه وتوانېده!!؟

• د ماشوم لاس خو د زېږېدو په وخت کې دومره ووړ وي چې یوه وړه گوته هم کلکه نه شي نیولی، یعقوب څنگه وتوانېدو چې د عیسو پښه داسې کلکه ونیسي چې ورپسې ښویېدو!!؟

• معمولاً خو په یوه وخت دوه گونې پیدا شوي ماشومان ډېر سره ورته وي، هومره چې کله کله مور پلار هم پرې غلط شي، دا څنگه د بايبل دوه گونې دومره له یوه بله توپیر لري چې یو ئې په وېښتانو پټ او بل داسې چې کله غواړي ځان د ده په څېر کړي نو د سپرلي پوستکي پر لاس تړي!!؟

• مگر دا د منلو خبره ده چې اسحاق علیه السلام په دې خاطر عیسو خوښولو چې ده ته ئې د ښکار غوښه پخوله، آیا دا د یوه لوی شخصیت په اړه لوی اتهام نه دی چې وویل شي، ده د محبت او درنښت پرېکړه د خوړو په بنسټ کوله!!؟

• په کلیوال ژوند کې خو تر اوسه معمول دا ده چې د پخلي کار ښځې کوي او حتی نن په یو وېشتمه پېړۍ کې او په لویو لویو ښارونو کې هم اکثراً د پخلنځي واکمنه د کور مېرمن وي، څنگه و منو چې یعقوب لگیا وو آس ئې پخواوو!! همداراز په کلیوال ژوند کې یوه لویه کورنۍ له یوه پخلنځي کار اخلي او پخلی ئې گډ وي، مخصوصاً هغه وخت چې پلار او مور ژوندي وي او زامن له دوی سره گډ او سپرې، دا خبره قطعاً د منلو نه ده چې عیسو له یعقوبه آس و غوښتو او هغه په دې شرط ورکړ چې دی د مشرۍ حق هغه ته وسپاري!! په کلیوال ژوند کې خو څوک له مېلمه هم ډوډۍ سپمول لوی عیب او پېغور گڼي!! د بايبل لیکوال خو عیسو پیاوړی ښکاري گڼي، څنگه ئې دلته هومره کمزوری ښيي چې د یوه نس ډوډۍ لپاره د کشر

ورور مشرى. ته غاړه ږدي؟ آيا مشري داسې كوم شى دى چې څوك ترې تېرېدى شي، كه ومنو چې يو زوى ترې تېر شو نو پلار او مور به ئې داسې غلطه پرېكړه څنگه ومنې؟! د دې قصې حرف حرف او جمله جمله غلطه او جعلې ده.

اسحاق او ابېمك

بايبل تر دې عنوان لاندې خپله ليكنه داسې پيل كوي: (يوه ورځ د كنعان په سيمې كې داسې قحطي راغله لكه د ابراهيم په وخت كې چې راغلې وه، نو د همدې لپاره اسحاق د فلسطين پاچا ابېمك خوا ته د جرار ښار ته ولاړ، دلته خداى ورته رابښكاره شو او ورته وئې ويل: مصر ته مه ځه، دلته پاتې شه، كه زما خبره دې ومنله نو زه به درسره وم، ډېر بركت به درپه برخه كړم، دا ټوله سيمه به تا او ستا اولاد ته وسپارم، دا ځكه چې ما له ابراهيم سره دا ژمنه كړې وه!! ستا نسل به د آسمان د ستورو په څېر بې شمېره كړم!! ...)

دلته څو خبرو ته ځير شئ:

- له دې وينا معلومېږي چې جرار د فلسطين مربوط ښار وو نه د مصر كوم ښار او ابېمك د فلسطين پاچا وو او د بايبل د ادعا له مخې له ابراهيم او ساره سره هغه جفا ده كړې وه، نو پوښتنه كوو چې بايبل ولې په بل ځاى كې ويلي چې هغه جفا د مصر فرعون ورسره كړې وه؟! دا فاحش تناقض څنگه توجيه كوي!؟
- گورئ چې يو ځل بيا خداى ته د حقيقت خلاف او يوه ستره مبالغه منسوب شوې، ستا نسل به د آسمان د ستورو په څېر بې شمېره كړم!! او گورئ چې يو ځل بيا بايبل د دې سيمې قباله د خداى له لوري بني اسرائيلو ته ورکوي او د خداى له قوله ليكي: دا ټوله سيمه به تا او ستا اولاد ته وسپارم،!!

ورپسې ليكي: اسحاق په جرار كې پاتې شو، چې كله به خلكو د ربكا په اړه پوښتنه ترې كوله ورته ويل به ئې دا مې خور ده!! دا ځكه چې ربكا ډېره ښاپسته وه، له دې وېرېدو چې كه ووايي دا مې ښځه ده د هغې د تصاحب لپاره به ئې څوك ووژني، ځه موده وروسته ابېمك له كړكې وليد چې اسحاق له ربكا سره لوبې كوي، نو اسحاق ئې راوغوښت او ورته وئې ويل: ولې دې ويلي وو چې دا مې خور

ده حال دا چې مېرمن دې ده؟! اسحاق په ځواب کې ورته وويل: وېرېدم چې څوك به مې د دې د تصاحب لپاره ووژني!!....)

دا همغه قصه ده چې بايبل د ابراهيم عليه السلام او د ده د مېرمنې ساره په هكله هم مخکې دوه ځله ليكلي ده، هلته ئې هم له اتيا نوي كلنې بوډې نه بنكلي پېغله جوړه كړې او دلته هم، د بايبل ليكوال دې ته پام نه دی كړې چې له دې څو كرښې مخکې ئې ليكلي چې اسحاق ته په څلورېنست كلنۍ كې خدای دوه زامن وركړل، دواړه تكړه او مضبوط زلميان شول، د بنكار كولو جوگه شول، له دې وروسته قحطي راغله او اسحاق جرار ته په كډه شو، د دې معنا خو دا ده چې په دې وخت كې بايد د اسحاق عمر نږدې شپېته كاله او د ربكا عمر به هم د دې شاوخوا كې وو!! نو اسحاق عليه السلام به ولې له دې وېرې خپله سپين سرې مېرمن خپله خور معرفي كوي چې څوك ئې د تصاحب لپاره دی ونه وژني؟! نه پوهېږو چې د بايبل ليكوال له داسې بنكرورو دروغو څه هدف او مقصد لري او دې ته هم حيران يو چې د بايبل منونكي څنگه دغو بنكرورو دروغو ته نه متوجه كېږي!!

كه تاسو د دې عنوان ټولې برخې له نظره تېرې كړئ متوجه به شئ چې ټول مطالب او الفاظ ئې تكراري دي، توپير يوازې په دې كې دی چې مخکې د ابراهيم او ساره نوم اخیستل شوی او دلته د اسحاق او ربكا، د ابراهيم عليه السلام او ابيمليك ترمنځ چې څه تېر شوي او څه د يوه او بل له خولې ليكل شوي دلته ئې هم ليكلي چې د اسحاق او ابيمليك ترمنځ هم همدا له معمولي تغير سره تېر شوي او ويل شوي!! هلته هم ابيمليك پاچا وو او اوس چې ابراهيم عليه السلام وفات شوی او اسحاق هم نږدې شپېته كلن دی همغه ابيمليك پاچا دی!! هلته هم ابيمليك د خپل فوځ له مشر فيكول سره د ابراهيم ليدو ته ورغی او دلته هم له هماغه فيكول سره د اسحاق ليدو ته ورغلی، هلته د ابراهيم له لوري هداياوې وركړې شوې او دلته د اسحاق له لوري!! د (ابيمليك او ابراهيم ترمنځ عهد) تر عنوان لاندې چې بايبل څه ليكلي، د (اسحاق او ابيمليك) تر عنوان لاندې همغه خبرې بيا تكرار شوې!! د عقل تقاضا خو دا ده چې دا مهال به د فلسطين پاچا يا د ابيمليك كوم زوی او يا كوم لمسی وو!!

آيا دا خبره هم كوم عقل منلی شي چې اسحاق به د ايملك قصر ته دومره نږدې اوسېدو چې هغه د خپل قصر له كړكې د دوی د لوبو تماشا كوله!!

د بايبل ليكوال دلته ليكي چې د اسحاق غلامانو د يوه كوهي د كېنډلو او په هغه كې د اوبو د راوتلو خبره كوي او وايي چې اسحاق په دې باندې د بئر شيع نوم كېښود، خو همدا خبره ئې خو صفحې مخكې د ابراهيم عليه السلام په ارتباط كړې او بئر شيع ئې هغه ته منسوب كړی، داسې معلومېږي چې ليكوال د دې عنوان مطالب بنايي له مخكني نه څه موده وروسته ليكلي وي او دا ترې هېر وو چې تردې مخكې ئې د ابراهيم عليه السلام په ارتباط ليكلي!! هلته ئې داسې ليكلي دي: ابراهيم ايملك ته د هغه كوهي په اړه شكایت وكړ چې د ايملك نوكرانو ترې غصب كړی وو، ايملك ورته وويل: ولې دې مخكې دا خبره نه وه راته كړې... له دې وروسته ئې دا كوهی د بئر شيع په نامه ياد كړ، دا ځكه چې دوی ژمنه او لوړه وكړه!! خو دلته ليكي: اسحاق هغه د شيع (قسم) په نامه ونوماوو او كوم ښار چې هلته جوړ شو هغه ئې د بئر شيع په نامه ياد كړ چې تراوسه په همدې نامه پاتې دی!!

يعقوب له عيسو نه برکت ترلاسه كوي

بايبل تر دې عنوان لاندې تر نورو قصو لازياته خندوونكې او مسخره قصه ليكلې، وايي: اسحاق ډېر زوړ او سترگې ئې پندې شوې وې، يوه ورځ ئې خپل زوی عيسو راوغوښت او ورته وئې ويل: زه نور زوړ شوی يم، ليندۍ او غشى دې درواخله، صحرا ته ولاړ شه، ښكار وكړه، له غوښې ئې زما د طبعې خواړه برابر كړه چې وئې خورم او له مرگه مخكې تا ته برکت دركړم!! خو ربکا د دوی خبرې واورېدې، كله چې عيسو د ښكار لپاره ووت، ربکا يعقوب وروغوښت او ورته وئې ويل: وامې وړېدل چې پلار دې عيسو ته داسې ويل... اوس ته هغه څه وكړه چې زه درته وايم، رمې ته ورشه، دوه ښه سپرلې ترې راجلا كړه، ما ته ئې راوله چې له غوښې ئې هغه خوراك جوړ كړم چې پلار دې ډېر خوښوي، بيا ئې ته هغه ته وروړه چې وئې خوري او له مرگه مخكې تا ته برکت دركړي!! يعقوب ځواب وركړ: د عيسو پر بدن زيات وښتان دي، زما پر بدن نه شته، كه مې پلار لاس راوړي او پوه شي

چې زه عيسو نه يم بيا به څنگه وي؟ هلته خو به دى وايي چې ما غوښتل دى دوکه کړم نو د برکت پر ځای به ما لعنت کړي!! ربکا ورته وويل: زويه! د ده لعنت دې پر ما وي، ته همغه څه وکړه چې زه درته وایم... نو هغه خوراک ئې تيار کړ چې د اسحاق ډېر خوښ وو، بيا ئې د عيسو جامې يعقوب ته ورواغوستې، بيا ئې د سپرلي پوستکى د ده پر لاسونو او غاړه کلک وټاړو، هغه خوندور خوراک ئې سره له ډوډى ورکړ چې پلار ته ئې وروړي، هغه خوراک پلار ته وروړو او وئې ويل: پلاره! اسحاق وويل: آ څوک يې؟ ورته وئې ويل: زه عيسو ستا مشر زوى يم، لکه چې تا راته وويل، ولاړم، ښکار مې وکړ، ستا د خوښې خواړه مې جوړ کړل، کښېنه وئې خوره او ما ته برکت را، اسحاق ورته وويل: زويه! څنگه وتوانېدې چې داسې ژرکوم څه ښکار کړې، هغه ورته وويل: ستا خداى مخې ته راووست، اسحاق ورته وويل: نږدې راشه چې لاس درباندي راکښ کړم او ډاډه شم چې ته په رښتيا عيسو يې!! يعقوب ورنږدې شو، پلار ئې پر لاسونو او غاړه لاس راکښ کړ او وئې ويل: غږ د يعقوب ده خو لاسونه د عيسو!! اسحاق ونه پېژاندو ځکه چې لاسونه ئې د عيسو په څېر له وېښتانو ډک وو، وئې پوښتو: آيا ته په رښتيا عيسو يې؟ هغه ورته وويل: هو پلاره! اسحاق وويل: نو ډوډى راوړه چې وئې خورم او بيا تا ته برکت درکړم!! يعقوب د ده مخې ته ډوډى کېښوده، اسحاق ډوډى وخورله او هغه شراب ئې هم وڅښل چې يعقوب راوړي ول، بيا ئې وويل: زويه! نږدې راشه او ما ښکل کړه، يعقوب نږدې ورغى او پر مخ ئې ښکل کړ، کله چې اسحاق د ده جامې بوي کړې ده ته ئې برکت ورکړ او وئې ويل: د زوى بوى مې د صحرا د گلانو په څېر ښکلى دى چې خداى برکت ورکړى، خداى دې ستا پر ځمکه باران ووروي، چې محصول دې ډېر او غله او شراب دې زيات شي، ډېر ملتونه دې ستا غلامان شي، د خپلو وروڼو سالار شي او ټول خپلوان دې ستا درناوى وکړي، پر هغو دې لعنت وي چې پر تا لعنت کوي او پر هغو دې برکت وي چې تا ته برکت درکوي، نو له دې وروسته اسحاق يعقوب ته برکت ورکړ، هغه له کوټې ووت او د ده له وتلو سره سم عيسو له ښکاره راستون شو، هغه هم هغه خوراک تيار کړ چې د پلار ډېر خوښ وو، رائي وور او ورته وئې ويل: دا ده هغه خواړه مې چې ستا خوښ دي د ښکار له غوښې سره

تیار او درته رامې وړې، راپاڅه او وئې خوره او ما ته برکت را! اسحاق پوښتنه وکړه: ته څوک یې؟ عیسو ځواب ورکړ: زه ستا مشر زوی عیسو یم. اسحاق په داسې حال کې چې له زیات درده پرېدو په لږزنده غږ ئې وویل: نو هغه بل چې له تا نه مخکې ئې ډوډۍ راوړه او ما وخوره څوک وو؟ چې هر څوک وو برکت ئې ترلاسه کړ!! عیسو له ډېره درده چیغه کړه او وئې ویل: پلاره! ما ته برکت را! هیله کوم ما ته هم برکت را! اسحاق ځواب ورکړ: ستا ورور دلته راغی، زه ئې وغولولم او ستا برکت ئې ترلاسه کړ. عیسو وویل: بې دلیل نه ده چې هغه ته خلك یعقوب "تگمار" وایي!! ... خپل پلار ته ئې وویل: آیا یو برکت دې هم زما لپاره نه دی پرېښی؟ اسحاق ځواب ورکړ: هغه مې ستا سالار کړ او ټول خپلوان مې د ده غلامان، د غلې او شرابو محصول مې ده ته ورکړ، نور څه نه دي پاتې چې تا ته ئې درکړم!! ... باران به ستا پر ځمکه نه اوري، حاصلات به دې زیات نه وي، د خپلې تورې په زور به ژوند کوي، د خپل ورور غلامی به کوي، خو په پای کې به ترې آزاد شې!!

دا ئې د بایبل قصه!! عجیبه ده که په انسانانو کې داسې څوک پیدا شي چې دا قصه واورې او خندا ئې پرې رانه شي!! د بایبل له منونکو څو پوښتنې لرو:

- آیا کېدی شي د انسان د غاړې او لاسونو وېښتان د سپرلي په څېر وي؟ آیا کېدی شي پلار خپل زوی له غږه ونه پېژني او د سپرلي په پوستکي دوکه شي؟ دا څنگه برکت وو چې یعقوب په دوکې ترلاسه کړ او پلار بېرته ترې اخیستی نه شو؟ په کار خو دا وه چې پلار نه یوازې هغه برکت بېرته له یعقوبه اخیستی وی چې په دوکې ئې ترلاسه کړی وو بلکې مزید ئې هغه رټلی وی!! د دې برکت پرېکړه الله تعالی کوي که بنده؟ الله تعالی خو نه غولېږي، مستحق او غیر مستحق پېژني، هغه به څنگه د هغه چا د غلطې دعا په اساس پرېکړه کوي چې غولېږلی؟ مگر کېدی شي چې یو پیغمبر خپل زوی ته دا دعا وکړي: غله او شراب دې زیات شه؟ ډېر ملتونه دې ستا غلامان شي!! پیغمبران علیهم السلام خو د غلامۍ په ضد او د عدالت او برابری لپاره راولاړ شوي، د فساد او شراب د مخنیوي لپاره ئې دعوت چلولی، څنگه دا خبره منی چې د اسحاق علیه السلام په څېر ستر پیغمبر به خپل زوی ته داسې دعاگانې کوي؟! څنگه منی چې اسحاق علیه السلام له ډېر وروسته

راتلونکو پېښو خبر وو خو په هغه څه نه پوهېدو چې په خوا کې ئې تېرېدل؟! په دې خبر وو چې کوم لمسيان به ئې له کوم برخليک سره مخامخ وي خو يعقوب ئې له غږه ونه پېژاندو او د وزې پر پوستکي ئې د عيسو د پوستکي گمان وکړ!! مگر کېدی شي په يوه کتاب کې دې دومره غلطې خبرې، تناقضات، خرافات، د حق او عدالت خلاف مطالب وي او سره له دې څوک هغه يو مقدس کتاب وگڼي؟

• دا ولې دوی د خپل نيکه او جد په هکله داسې ناروا توروته لگوي او مونږ ترې دفاع کوو؟ مونږ اسحاق عليه السلام او يعقوب عليه السلام له ټولو هغو اتهاماتو او توروته بری او ډېر لوړ گڼو چې په مسخه شوي تورات او انجيل کې راغلي؟!

• تاسو د بايبل دا وينا د عظيم الشان قرآن له دې وينا سره مقایسه کړئ چې فرمايي: الله تعالی د ظالم په هکله حتی د ابراهيم عليه السلام په څېر د يوه ستر پيغمبر عليه السلام دعا هم نه قبلوي، هلته چې فرمايي:

﴿إِن يَدْعُنَا إِلَى ظُلْمٍ إِنَّهُ فِي بِلَدٍ مِّثْلِ هَذَا﴾

البقرة: ۱۲۴

او کله چې خپل رب ئې ابراهيم (عليه السلام) په څو خبرو و آزمويلو ، کومې چې هغه ترسره کړې، وئې فرمايل: زه خو دې د خلکو لپاره د يوه امام او پيشوا جوړونکی يم، وئې ويل: او زما له اولاد نه هم، وئې فرمايل: زما ژمنه ظالمان نه احتوا کوي.

قرآن فرمايي چې ابراهيم عليه السلام ته هغه لوړ معنوي مقام د دې لپاره ورکړی شو چې په گڼ شمېر هغو الهي آزموينو کې بريالی شو چې يو په بل پسې ورسره مخامخ شو، د پلار او قوم مخالفت، زندان ته تگ، په اور کې لوېدل، هجرت او وطن پرېښودل، د مکې په وېروونکې وچې بېديا کې هاجر او اسمعيل يوازې پرېښودل، د اسمعيل په ذبح کولو ئې گمارل، ... هغه په ټولو دغو الهي آزموينو کې بريالی شو، د دې بريا بدله او جزاء دا وه چې د خلکو د امامت او پيشوائۍ مقام ئې په برخه شي، الله تعالی ورته وفرمايل چې اوس نو ته د خلکو د

امامت وړې، دا مقام تا ته سپارم. تمنا ئې وکړه چې کاش د خلکو د لارښوونې دا مقام د ده د اولاد هم په برخه شي! الله تعالی وفرمایل: زما په دې فرمان کې ظالمان نه دي شامل، ظالمان که څه هم ستا زامن وي د دې جلیل مقام وړ نه دي.

خو د دې په مقابل کې بایبل وایي چې نعوذ بالله یعقوب علیه السلام په درواغ ویلو، چل او دوکې سره او د خپل پلار په غولولو سره یو ستر معنوي مقام ترلاسه کړ!!!

بایبل په دې پسې لیکي چې عیسو غوښتل یعقوب وورثي، مور ئې خبره شوه، یعقوب ته ئې وویل چې حران ته وتښته او هلته تر هغه له خپل ماما لابان سره پاتې شه چې د ورور غصه دې سره شي، اسحاق ته ئې وویل چې نه غواړم زوی مې د حیثي له قبیلې کومه نجلۍ په نکاح کړي، له دوی مې زړه تور دی، له خپل قومه ورته ښځه کوم، ... اسحاق دا خبره ومنله، یعقوب ئې راوغوښت، برکت ئې ورکړ او ورته وئې ویل: پام کوه چې له کنعانیانو نه ځان ته مېرمن غوره نه کړې، فوراً بین النهرین ته د خپل نیکه بتوئیل کره ولاړ شه او د لابان کومه لور ځان ته په نکاح کړه!!

د یعقوب خوب په بیت ئیل کې

بایبل تر دې عنوان لاندې لیکي: یعقوب د حران په نیت له بئر شبع و خوځېدو، هماغه ورځ له لمر لوېدو وروسته یوه ځای ته ورسېدو، غوښتل ئې شپه دلته تېره کړي، یوه ډبره ئې راواخیسته، تر سر لاندې ئې کړه او ویده شو، په خوب کې ئې یوه زینه ولیده چې پښې ئې پر ځمکه او سر ئې آسمان ته رسي، فرشتې ورباندې ښکته پورته ځي او خدای د زینې پر سر ولاړ دی، نو خدای وویل: زه خدای، د ابراهیم او ستا د پلار اسحاق خدای یم، دغه ځمکه چې ته پرې ویده ئې دا ستا ده، زه ئې تا او ستا نسل ته درېځنم، ستا نسل به د غبار په څېر بې شمېره شي، له ختیځه تر لوېدیځه او له شماله تر جنوبه به پرې ډکه شي، چې چېرې ولاړ شي بیرته به دې دې ځای ته راولم... چې ترڅو خپله وعده پوره نه کړم نه دې پرېږدم...!!!

که دې خبرو ته لږ ځیر شی وبه گورئ چې:

- دا د همغو خبرو تکرار دی چې بایبل د ابراهیم علیه السلام په هکله مخکې لیکلې وې، توپیر ئې یوازې په دې کې دی چې مخکې ئې لیکلې: خدای ابراهیم ته راڅرگند شو او دغه وعده ئې ورسره وکړه او دلته یعقوب په خوب کې ولید او هماغه وعده ئې ورسره وکړه، هلته ئې لیکلې چې ستا اولاد به ترستورو هم زیات شي او دلته وایې د غبار په څېر به زیات شي!

- د بایبل له نظره دا خبره ډېره مهمه برېښې چې ثابتې کړي خدای له ابراهیم علیه السلام او اسحاق علیه السلام سره ژمنه کړې ده چې دغه سیمه به د یعقوب نسل (بني اسرائیل) ته سپاري، د ابراهیم علیه السلام د نورو اولادونو نسل په دې سیمې د دعوا حق نه لري!! دا خبره په بایبل کې ډېره زیاته تکرار شوې او په ډاگه ترې معلومېږي چې د بایبل لیکوال د یوه داسې هېواد د جوړولو هڅه کوي چې په هغه کې به له بني اسرائیلو پرته هیڅوک نه اوسېږي، دا نن چې صهیونستان لگیا دي د امریکایانو په مرسته د سوريې، لبنان او عراق په لوري خپله لمن پراخوي او غواړي تر دجلې او فرات پوري ورسې او له دې سیمې ټول نور قومونه وباسي، وجه ئې د بایبل دغه اظهارات دي، د همدې لپاره دوی دوه ملیونه فلسطینیان له خپلو کورونو وشړل او نه ئې پرېږدي چې بیرته خپلو کورونو ته ستانه شي!!

- د قرآن په هیڅ ځای کې به د بایبل دغې غلطې وینا ته ورته کوم مطلب ونه گورئ، قرآن نه وایې چې الله تعالی فرمایلي له عربانو او یا د عربو له کومې خاصې قبیلې سره ژمنه کوم چې فلانۍ سیمه به دوی ته سپارم، دا به د دوی په نسل پورې تړلې وي، نور قومونه به په کې د ژوند کولو او میشت کېدو حق نه لري، قرآن د بایبل دا وینا له بنسټه ردوي او فرمایي چې ځمکه ټوله د خدای ده، د خپلو بندگانو لپاره ئې پیدا کړې او هغه چا ته به ئې په میراث ورکوي چې صالح وي، د ده ټول صالح بندگان، که د هر قوم او قبیلې وي، د ځمکې اصلي وارثان دي.

ټول حق د خدای په لاس کې دي (قرآن مجید، المائد، آیت ۱۷)

الاعراف: ۱۲۸

ټول حق د خدای په لاس کې دي (قرآن مجید، المائد، آیت ۱۷)

موسی خپل قوم ته وویل: له الله مرسته وغواړئ او صبر وکړئ، ځمکه خو له شکه

پرته د الله ده، له خپلو بندگانو ئې چې چا ته غوښتي وي په ميراث ئې ورکوي او نېکه پاېله د پرهبزگارانو ده.

همداراز فرمايي:

﴿قَالَ اللَّهُ لَا هِيَ وَلَا تَرَىٰ فِيهَا عِصْيَانًا لِأَمْرِ اللَّهِ قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ ظُلْمَ الْبَنَاتِ وَأَكْنَافَ الْبَنَاتِ أُولَٰئِكَ ظُلْمٌ كَبِيرٌ﴾

الانبیاء: ۱۰۵

﴿قَالَ﴾

او یقیناً چې له توراته وروسته مو په زبور کې هم ولیکل چې ځمکه به زما صالح بندگان په میراث وړي.

ګورئ چې الله تعالی له کوم خاص قوم او قبیلې سره نه بلکې د نړۍ له ټولو صالحو بندگانو سره وعده کړې چې ځمکه به دوی ته په میراث ورکوي، د بایبل او د قرآن د وینا ترمنځ هومره ژور توپیر شته لکه د ځمکې او آسمان ترمنځ، لکه د الله تعالی د کلام او د یوه متعصب انسان د کلام ترمنځ!! یو وایي چې ځمکه د ټولو صالحانو ګډ کور دی او بل وایي چې خدای له فلان کس سره ژمنه کړې چې د ځمکې دا پراخه برخه ستا نسل ته سپارم!! او د دې ځمکې قباله په خوب کې ورکړې شوې، لیکلی سند هم نه لري!! نن اسرائیلیان په همدې خوب استناد کوي او نور قومونه له هغې سیمې شري، کورونه ئې وروړانوي او بېرته ستنېدو ته ئې نه پرېږدي!!

• قرآن مسلمانان داسې وروزل چې د حق د غلبې او د مظلومانو د ژغورلو لپاره ملا وتړي، د هغو بې وزلو او تر ظلم لاندې انسانانو استغاثې ته ځواب ووايي چې د یوه ژغورونکي راتلو ته سترګې په لار ول، د الله تعالی په وړاندې ئې د دعا لاسونه اوچت کړي ول او ویل ئې: اې زمونږ به! ته مو له ظالمانو وژغورې، له دې هېواده چې واکمنان ئې ظالمان دي کومې بلې سیمې ته د وتلو لار راته پرانېزې، داسې څوک راپیدا کړه چې مونږ ته د دوستۍ او مرستې لاس راوړد کړي!! الله تعالی مسلمانانو ته دا شرف ورپه برخه کړ چې د مظلومانو ملګرتیا وکړي، تر هند او چین پورې، تر هسپانیا او مراکش پورې پلي او په اوبسانو سواره ولاړل، د نړۍ

په ګوټ ګوټ کې ئې د ظالمانو واکمني پای ته ورسوله او مظلومان ئې آزاد کړل، خو هلته ئې اقتدار صالح انسانانو ته وسپارو، د دوی فتوحات د یوه قوم او قبیلې فتوحات نه ول، یو توکم ئې پر بل توکم نه دی مسلط کړی، دا ځکه چې قرآن ورته ویلي وو: دا ځکه د ټولو صالح بندګانو ګډ کور دی!!

- په یقین سره ویلی شو چې په اصلي انجیل کې به حتماً د قرآن دغه وینا راغلې وي خو مسیحي دین پلورونکو علماوو او د بائبل لیکونکي په هغه کې لاسوهنه کړې او داسې څه ئې ترې جوړ کړي چې د صهیونیزم لپاره مذهبي بنسټ شي!!
- داسې معلومېږي چې د بائبل لیکوال د یعقوب علیه السلام د خوب دا قصه د دې لپاره جوړه کړې ده چې د مسلمانانو د هغې بیت الله حقیقت تر پوښتنې لاندې راوړي چې د ابراهیم او اسمعیل علیهما السلام په لاس په مکه کې جوړه شوې!! خو هر څوک په دې پوهېږي چې دا یوه بېهوده هڅه ده، قرآن د بائبل په ځواب کې فرمایي چې د ځمکې پر سر لومړی جوړه شوې خونه (بیت الله) هماغه ده چې د ابراهیم علیه السلام په لاس په مکه کې جوړه شوې، دلایل ئې دا ښيي چې دلته د ابراهیم علیه السلام د قیام نښې او خاطرې پاتې دي، د ابراهیم علیه السلام له زمانه تر نن پورې خلك ورته رادرومي، دومره احترام ئې کوي چې څوک ورننوي له هراړخه تېري خوندي وي او الله تعالی تل د هغې حفاظت کړی. د ابراهیم علیه السلام په لاس د بیت الله له جوړېدو وروسته به د هغه لمسي یعقوب علیه السلام څنگه بل ځای د بیت الله په نامه یاد اوو!! د یعقوب علیه السلام د دې سفر او خوب په اړه دا پوښتنې راولاړېږي: ۱- له بشر شیع تر بیت ټیل پورې لږ تر لږه د دریو څلورو ورځو مزل دی، خو بائبل وايي چې یعقوب سحر و خوځېدو او ماښام ورسېدو!! ۲- ولې به یعقوب خپل خوب داسې تعبیروي چې همدا سیمه د خدای کور او د آسمان دروازه ده؟ د خوب کومه برخه دا معنا ورکوي؟ بائبل خو وايي چې ده خدای د زینې پر سر آسمان کې ولید، نه په هغه ځای کې چې یعقوب ویده وو، په خوب کې کومه دروازه هم په نظر نه ده ورغلې!! د آسمان دروازه خو باید په آسمان کې وي په بیت ټیل کې د آسمان د دروازې شته والی څه معنا لري؟ د بائبل له لیکواله پرته به څوک داسې خوب په دې شکل تعبیر کړي!! هغه رڼیا چې لیدونکي ته خاص پیغام له ځان سره

ونه لري، په هغه کې کارول شوي رموز دقیق او جالب نه وي، پرېشانه خوب دی چې هیڅ ارزښت نه لري، د خدای لیدل او هغه هم د زینې پر سر، د فرشتو لیدل او هغه هم په زینو د کښته پورته تلو په حال کې، له همدغو پرېشانه خوبونو څخه دی چې د بایبل لیکونکي جوړ کړي، نه داسې خوب چې له یعقوب علیه السلام سره ښایي. هیڅوک نه په خوب کې خدای لیدی شي او نه په وینښه کې، (چې د موسی علیه السلام په څېر ستر پیغمبر په وینښه نه شو لیدی، نو بل څوک به ئې په خوب کې څنگه ولیدی شي؟)، خو بایبل له داسې خوبونو ډک دی چې خدای په کې مکرر لیدل شوی، د بایبل یوه برخه، د یوحنا په نامه له سره تر پایه یو پرېشانه خوب دی، داسې خوب چې لیدونکي ئې تر خپل عمر زیات وخت له خدای سره په آسمان کې تېر کړي، هغه په عجیبي ښې کې د تخت پر سر ناست گوري او عیسی علیه السلام د یوه سپرلي په شکل کې د خدای خوا ته، تاسو به پر نوموړې برخې د بحث په دوران کې وگورئ چې څومره گډ وډ او پرېشانه خوب دی، پر هرې جملې به ئې خدا درځي.

• قرآن د بایبل د دغو بې ربطو خوبونو او غلطو تعبیرونو په مقابل کې د یوسف علیه السلام هغه خوب رااخلي چې په ماشومتوب کې ئې لیدلی او خپل پلار یعقوب علیه السلام ته ئې تېر کړی، چې تفصیل به ئې وروسته وگورئ.

یعقوب فدان ارام ته رسي

تر دې عنوان لاندې د بایبل لیکونکي لیکي: ... یعقوب په صحرا کې د یوه کوهي څنگ ته ورسېدو... هلته شپانه راغونډ وو... پوښتنه ئې وکړه: آیا لابان د ناحور زوی پېژنئ؟ هغوی ورته وویل: هو؛ هغه ده لور ئې راحیل له خپلې رمې سره راروانه ده، ... یعقوب په یوازې تن د کوهي له سره لویه تېره لرې کړه او د راحیل رڼه ئې خړوبه کړه... بیا وروړاندې شو او هغه ئې ښکل کړه او په ژړا شو، ځان ئې ورمعرفي کړ، ... هغې د کور په لوري وځغاستل او خپل پلار ئې خبر کړ... لابان راغی، خپل خوربې ئې په غېږ کې ونيو، ښکل ئې کړ او له ځان سره ئې کور ته بوت.. یوه میاشت وروسته لابان ورته وویل: زه نه غواړم چې ما ته وړیا کار وکړې،

ووایه څومره اجوره درکړم... یعقوب چې د ده په کشرې لور راحیل باندې زړه بایللی وو، ورته وویل: که کشره لور دې راکړې اووه کاله به ستا نوکري وکړم... لابان موافقه وکړه... اووه کاله پوره شول... لابان د واده بندوبست وکړ، ډېر خلک ئې راوبلل... چې کله شپه تیاره شوه نو د راحیل په ځای ئې مشره لور لیه د ده حجلې ته ورولبېرله، یعقوب ورسره نږدېکت وکړ، سهار متوجه شو چې د راحیل په ځای ئې له لیه سره شپه تېره کړې!! نو لابان ته ورغی او ورته وئې ویل: دا دې له ما سره څه وکړل، ما د دې لپاره اووه کاله ستا خدمت وکړ چې راحیل راته راکړې، ولې دې دوکه راسره وکړه؟ هغه ځواب ورکړ: زموږ دود دستور داسې دی چې لومړی مشره لور و دوو، یوه اونۍ صبر وکړه، راحیل هم درکوم خو په دې شرط چې د اووه کاله نور خدمت ژمنه وکړې!!! یعقوب ومنله، یوه اونۍ وروسته ئې راحیل هم ده ته ورکړه!!

د دې جعلی قصې دغو برخو ته ستاسو پام رااړوم:

- یعقوب یوه پېغله نجلۍ چې د واده کېدو عمر ته رسېدلې وه د نورو شپڼو په مخکې بنکل کړه!! داسې کار نه یوازې د هغه وخت په قبایلي ژوند کې لوی جرم گڼل کېدو بلکې د اروپا او امریکا په لادینه مدني ټولنو کې ئې دوه سوه کاله مخکې بېلگه نه شو وړاندې کولی، نږدې یوه پېړۍ مخکې د انگلستان د پارلمان یوه غړي خپله مېرمن د نورو په وړاندې بنکل کړه او له دې یوه لویه لاندې جوړه شوه!!

- لابان د خپلې ژمنې خلاف د کشرې لور پر ځای خپله مشره لور د شپې په تیاره کې د یعقوب حجلې ته ورولبېرله، هغه شپه ورسره تېره کړه، نه ئې له غږ نه وپېژنده او نه له رنگه!! د رنگ لپاره خو د بایبل لیکوال ښه حیله جوړه کړې او لیکلې ئې دي چې کله شپه تیاره شوه نو لابان د راحیل په ځای لیه ورولبېرله!! خو دا ئې نه دي لیکلي چې ولې ئې له غږ نه و نه پېژنده!!

- دوه خویندې په یوه وخت یوه کس ته په نکاح کېدل ئې جائز گڼلې او دا هغه څه دي چې قرآن ئې حرام گڼي، الهي شریعت نه غواړي چې د دوو خویندو مینه په رقابت او کینې بدله شي، داسې نکاح دوه نږدې انسانان چې یو له بل سره پاکه او

ژوره مینه لري سره لري کوي او د دوی ترمنځ رقابت او کینه راولاړوي. اسلامي شريعت ترڅلورو بنځو نکاح کول جائز کړي خو د يوه ضرورت په وجه، د کونډو او يتيمانو په خاطر او د دې لپاره چې که د بنځو شمېر تر نارينه وو زيات وي، نو دا ستونزه له بلې لارې نه شي حل کېدای. دا نن نن په روسیه کې نه مليونه، په امریکا کې اووه مليونه، په جرمني، فرانسه او انگلستان (هر يوه) کې له دريو تر پنځو مليونو پورې بنځې تر نارينه وو زياتې دي، د نړۍ په ټولو هېوادونو کې د بنځو شمېر تر نارينه وو زيات دی، عادتاً نجونې تر هلکانو زياتې پيدا کېږي، په جنگونو کې خو اکثر نارينه مري او هر جنگ په جگړو کې ښکېل ولسونه د کونډو او تر نارينه وو د بنځو د شمېر د زياتېدو له ستونزې سره مخامخ کوي، د شورويانو په ضد د جهاد په دوران کې يو نيم مليون افغانان په شهادت ورسېدل، چې اکثرې نارينه وو، د ايران او عراق په جنگ کې يو مليون ايرانيان ووژل شول چې غالب اکثریت ئې نارينه وو، په دې دواړو ملکونو کې به له جگړو نه دا راولاړه شوې ستونزه څنگه حل کېږي؟ د غرب په څېر د زنا د جائز گڼلو له لارې، د متعه او موقت نکاح له لارې، که د زوجاتو تعدد ته د اجازي ورکولو له لارې؟ د زنا په هکله خونن د نړۍ فرد فرد ته معلومه شوه چې پایلې ئې څومره خطرناکې دي او انسانانو ته ئې څومر ستونزې راپيدا کړي، د ايډز خطرناکه بيماري له همدې راپيدا شوې، ايران ونه توانېدو چې په موقته نکاح او متعه سره دا ستونزه حل کړي، که څه هم تر سل زرو نه زياتې ايراني بنځې افغانانو په نکاح کړې خو د ايران دا ستونزه په خپل حال پاتې ده. د دې ستر مشکل د حل يوازنی لار هغه ده چې اسلامي شريعت معرفي کړې، اسلام نه يوازې دا جائز گڼي بلکې هغه د همت او مېړانې او په يتيم او کونډې د زړه سوي نښه گڼي، خو وايي چې هم به له يوې نه د زياتو بنځو کول د عدل په موخه وي او هم به په يوې بنځې اکتفاء د عدل په حکم. هغه کم عقله کسان چې د زوجاتو د تعدد په اړه پر اسلام نيوکې او اعتراضات کوي او هغه د عدالت او مساوات خلاف کار گڼي، دې پوښتنې ته له ځواب ويلو عاجز دي چې د کونډو او يتيمانو ستونزه به څنگه حل کېږي، تر نارينه وو د بنځو د شمېر د زياتوالي په صورت کې به دا مشکل څنگه حل کوو؟ دوی نه په غرب کې د زنا په جواز اعتراض

کوي، نه په دې چې يو کس يوه قانوني بنسټه لري او لس غير قانوني او نه په دې چې په غرب کې زنا په تجارتي کار وبار بدله شوي او د حکومتونو د عوايدو يو مورد هغه ماليه ده چې له فاحشو نه ئې ترلاسه کوي، د لندن په يوه ښار کې اويا زره فاحشو ته د دې تجارت اجازه ورکړې شوې او دولت ته ماليه ورکوي، عجيبه ده چې څوک زنا جائزه گڼي، خو هغه قانوني، صفا او ستره نکاح ناجائزه گڼي چې اسلام د عدل په موخه او شرط روا کړې، په داسې حال کې چې اسلام نکاح هغه تړون ته وايي چې د بنسټې او نارينه ترمنځ او د دواړو په موافقه ترسره کېږي، که کومه بنسټه پخپله خوښه له داسې مېړه سره نکاح کوي چې نورې بنسټې هم لري نو په دې باندې د نورو د اعتراض لپاره څه مجال پاتې کېږي!!؟

نه پوهېږو هغه کسان څنگه ځانته د دې حق ورکوي چې د اسلام په دې اصل اعتراض وکړي، په داسې حال کې چې د يوې قانوني بنسټې تر څنگ د گڼ شمېر غيرقانوني جنسي ارتباطاتو په درلودو اعتراض نه لري!! کمونستان خود "کورنۍ جوړېدل" د "فردی ملکیت" په څېر د غير کمونستي ټولنې نښه گڼي او په دې باور دي چې په دې برخې کې هم بايد فردي ملکیت له منځه ولاړ شي، بايد کورنۍ منحل او آزاد جنسي تعلقات رايج شي او لاد د کورنۍ "مال" نه بلکې د ټولنې "مال" وگڼل شي، دولت د دوی روزنه په غاړه واخلي، د کورنۍ د غېږ پر ځای بايد په وړکتون کې وروزل شي، په کورنۍ کې د دوی روزنه په دوی کې د "فردی ملکیت" غلط افکار راولاړوي!! خوراشی وگورو چې د غير قانوني او آزادو جنسي تعلقاتو نتایج څه وو او نن "علم" په دې هکله څه وايي او د کومو خطرناکو اجتماعي ستونزو او ناعلاجه ناروغيو منشأ ئې گڼي!! د "ايډز" په شان ناعلاجه ناروغي، د گڼ شمېر نورو جسمي او رواني ناروغيو په شمول، د همدې فاجعې نتایج گڼي او وايي: اکثر ستر ستر جانپان هغه دي چې د مور په غېږ کې نه دي روزل شوي، د پلار د ترحم او مينې لاس ئې په سر نه دی تېر شوی، داسې څوک ئې نه دی موندلی چې صادقانه ترحم، عاطفه، زړه سوی او رښتینې مينه ئې له هغه زده کړې وي.

• عجيبه دا ده چې يهودان او مسيحيان د خپلو پيغمبرانو په هکله ليکي چې تر يوې ئې زياتې مېرمنې درلودې، حتی د داؤد عليه السلام په هکله وايي چې نه

نوي مېرمني ئې درلودې، خو پر مسلمانانو اعتراض کوي چې ولې څلور نېڅې په نکاح کول جائز گڼي؟!!!

• قرآن د بايبل دا قصه تصحيح کوي او هغه د يعقوب عليه السلام نه بلکې د موسى عليه السلام د ژوند يوه برخه گڼي، خو که تاسو دا دواړه قصې يوه د بلې خوا ته کېږدئ او ورته ځير شئ نو وبه گورئ چې د بايبل قصه ډېره بې محتوا، غير طبيعي، د واقعيتونو خلاف او جعلی ده او له ورايه معلومېږي چې د يوه کمزوري ليکوال د ناقص ذهن او ضعيف قلم زېږنده ده، نه اورېدونکي ته کوم پيغام له ځان سره لري او نه کوم درس او لارښوونه، خو د قرآن د قصې په لفظ لفظ او جملې جملې کې واضح پيغام او بې شمېره ارزښتناکې لارښوونې دي، هر څه ئې طبيعي، د واقعيتونو مطابق او پر حقايقو ولاړ. بايبل قصه له دې ځايه پيل کړې چې يعقوب عليه السلام د خپل ورور له وېرې وتښتېدو، خو قرآن وايي چې موسى عليه السلام د يوه ظالم په خلاف د يوه مظلوم ملگرتيا وکړه، له هغه نه د دفاع په خاطر ظالم او تېري کونکي قبضي ته څپېږه ورکوي او په همدې سره هغه مري، شپه په اندېښنو کې تېروي، له ده او هغه مظلوم بني اسرائيلې پرته بل څوک له پېښې نه خبرېږي، موسى عليه السلام په همدې ورځ د مبارزې پرېکړه کوي، له ظالمانو نه د براءت او بې زارۍ او د مظلومانو د ملاتړ او دفاع پرېکړه، سبا بيا ښار ته راځي بيا گوري چې هماغه پروني مظلوم بني اسرائيلې له يوه بل قبضي سره په شخړه لگيا دي او له ده نه مرسته غواړي، د مبارزې هوډ ئې دې ته اړ کوي چې د هغه مظلوم مرستې ته وروړاندې شي، خو هغه ته وايي چې ته غلط شوی يې، د ظالمانو له نارواوو د ژغورنې لار او طريقه دا نه ده، دی ئې مرستې ته وروړاندې کېږي خو هغه په زوره زوره وايي: غواړې ما هم د هغه پروني کس په څېر ووژنې! ته هم غواړې يو جابر وي، د يوه مصلح په څېر د عمل کولو اراده نه لري!! په همدې وخت کې څوک په منډه راشي او دا خبر ورته راوړي چې د فرعون درباريان په دې بحث او مشوره کوي چې تا ووژني، زه دې خواخوږی يم، له دې ځايه ووځه!! له وېرې او اندېښنې سره ترې ووت او دعا ئې وکړه: اې زما ربه! له دې ظالمانو مې وژغورې! کله چې د مدين په لارې سم شو، نو وئې ويل: امېد دی چې زما رب مې

په سمې لار بوځي او کله چې د مدين اوبو ته ورسېدو شپانه ئې وليدل چې خپلو رمو ته اوبه ورکوي، آخوا ئې دوه بنځې وليدې چې خپل څاروي ايساروي، پوښتنه ئې ترې وکړه: ستاسو څه مشکل دی؟ هغوی ورته وويل: مونږ تر هغه خپله رمه نه شو څرېبولی چې تر څو شپانه له دې ځايه نه وي وتلي، (يا به ئې له شپنو پاتې او به خپلې رمې ته ورکولې او يا خو ئې د حيا له وجهې نه غوښتل تر هغه کوهي ته رانږدې شي چې شپانه دا ځای پرېږدي)، پلار مو ډېر سپين زېري دی (په کورنۍ کې بل نارينه نه لرو، مونږ دې ته اړې شوې يو چې خپله رمه وپيايو)، موسی عليه السلام د دوی رمه څرېبه کړه او د ونې سيوري ته راستون شو او په دې وخت کې ئې يوه ډېره زړه ژړونکې دعا وکړه: اې زما ربه! پر ما دې ډېرې پېرزوينې کړې وې، نن له هغو ټولو محروم يم، هر څه ته ئې محتاج (د فرعون په کور کې هغه سوکاله او آرام ژوند او د نن ورځې لوږه، فقر او احتياج ئې مخې ته ودرېدو)، له همدې دعا سره سم، له هغو دوو نجونو نه يوه په حياء حياء کې راغله او موسی ته ئې وويل: زما پلار دې غواړي چې زموږ د رمې څرېبولو په بدل کې څه درکړي، (کور ته له ستنېدو سره سم پلار ترې پوښتنه کړې وه چې نن ولې دومره ژر راغلي؟ قصه ئې ورته تېره کړې او ورته ويلې ئې وو چې د کوهي غاړې کې يوه ناست مسافر زلمي زموږ رمې ته اوبه راوايستې، نو ځکه ئې يوه پسې ولېږله چې دی کور ته ورولي)، ورسره روان شو، دی مخکې او هغه تر شا، کله چې کور ته ورسېدو، د نجونو پلار ته ئې خپله قصه وکړه او هغه ورته وويل: نور نو له ظالمانو ژغورل شوی يې، دا سيمه د هغوی له سلطې بهر ده، يوې لور ئې پلار ته وويل: پلاره! دا په نوکړۍ ونيسه، د نوکړ په لټه کې وې، ښه ده چې همدا پياوړی او امين کس په نوکړۍ ونيسې، هغه له ځان سره فکر وکړ چې په کور کې د يوه نامحرم زلمي ساتل صحيح نه ده، ښه به وي يوه لور په نکاح ورکړم، موسی ته ئې وويل: غواړم يوه لور مې تا ته درکړم خو په دې شرط چې اته کاله به له ما سره د اجورې په مقابل کې تېروې او که تر لسو کلونو راسره پاتې شوې نو دا به ستا پېرزوينه وي، موسی عليه السلام چې د يوه ډاډمن پناځي په لټه کې وو، دا وړانديز ئې فوراً ومانو، خو ورته وئې ويل: په دې دواړو کې هره موده چې مې دلته تېروله اختيار به ئې زما وي، په همدې

ئې ژمنه سره وکړه او الله تعالیٰ ئې په خپلې ژمنې شاهد ونيولو، د مودې په پای کې ئې پرېکړه وکړه چې مصر ته ستون شي، له خپلې کورنۍ سره وخوځېدو، یوه شپه په یوې تنگې او کرلېچنې درې کې روان وو چې لار ترې ورکه شوه، لرې ئې رڼا ترسترگو شوه، مېرمنې ته ئې وویل: تاسو دلته تم شئ، هلته ورځم یا به د لارې په اړه معلومات ترلاسه کړم او یا به یوه سکروټه ترې راوړم چې اور پرې بل کړو او پرې گرم شئ، کله چې ورنږدې شو، د ناو په بڼې اړخ کې، د یوې بختورې او په شنو ونو پټې سیمې له یوې ونې ئې دا غږ تر غوږ شو: ای موسیٰ! زه د عالمونو پالونکی رب یم، د فرعون مقابلې ته ولاړ شه، د بڼې اسرائیلو د آزادۍ لپاره، هغه بغاوت کړی، د خپلې بریا په اړه ډاډه اوسه، زما آیتونه ستا د بریا لپاره کافي دي، موسیٰ علیه السلام ته دا هر څه ناخاپي او له تصور نه لوړ وو، دا کار ئې له خپل توان او طاقت نه لوړ گانو، خپل عذر ئې داسې وړاندې کړ: د ژبې طلاق نه لرم، حوصله مې کمزورې ده، یا دا پټی د هارون په غاړه کړه، هغه تر ما فصیح دی او یا ئې زما مرستیال کړه، ...

د قرآن الفاظ دا دي:

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۗ قَالَ يَا موسىٰ انا قد جعلتك نبيا ۗ خذ العَصَا وَاْتِ بِهَا حَيَاتًا ۗ فَاسْرِعْ لَهَا ۖ فَتَكُنْ مِن سَائِرِ الْاَشْيَاءِ حَيًّا ۗ فَطَرَفَتْ بِهَا حَيَاتًا ۗ وَكَذَلِكَ نَبِّئُ الْمُؤْمِنِينَ ۗ

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۗ قَالَ يَا موسىٰ انا قد جعلتك نبيا ۗ خذ العَصَا وَاْتِ بِهَا حَيَاتًا ۗ فَاسْرِعْ لَهَا ۖ فَتَكُنْ مِن سَائِرِ الْاَشْيَاءِ حَيًّا ۗ فَطَرَفَتْ بِهَا حَيَاتًا ۗ وَكَذَلِكَ نَبِّئُ الْمُؤْمِنِينَ ۗ

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۗ قَالَ يَا موسىٰ انا قد جعلتك نبيا ۗ خذ العَصَا وَاْتِ بِهَا حَيَاتًا ۗ فَاسْرِعْ لَهَا ۖ فَتَكُنْ مِن سَائِرِ الْاَشْيَاءِ حَيًّا ۗ فَطَرَفَتْ بِهَا حَيَاتًا ۗ وَكَذَلِكَ نَبِّئُ الْمُؤْمِنِينَ ۗ

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۗ قَالَ يَا موسىٰ انا قد جعلتك نبيا ۗ خذ العَصَا وَاْتِ بِهَا حَيَاتًا ۗ فَاسْرِعْ لَهَا ۖ فَتَكُنْ مِن سَائِرِ الْاَشْيَاءِ حَيًّا ۗ فَطَرَفَتْ بِهَا حَيَاتًا ۗ وَكَذَلِكَ نَبِّئُ الْمُؤْمِنِينَ ۗ

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۗ قَالَ يَا موسىٰ انا قد جعلتك نبيا ۗ خذ العَصَا وَاْتِ بِهَا حَيَاتًا ۗ فَاسْرِعْ لَهَا ۖ فَتَكُنْ مِن سَائِرِ الْاَشْيَاءِ حَيًّا ۗ فَطَرَفَتْ بِهَا حَيَاتًا ۗ وَكَذَلِكَ نَبِّئُ الْمُؤْمِنِينَ ۗ

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۗ قَالَ يَا موسىٰ انا قد جعلتك نبيا ۗ خذ العَصَا وَاْتِ بِهَا حَيَاتًا ۗ فَاسْرِعْ لَهَا ۖ فَتَكُنْ مِن سَائِرِ الْاَشْيَاءِ حَيًّا ۗ فَطَرَفَتْ بِهَا حَيَاتًا ۗ وَكَذَلِكَ نَبِّئُ الْمُؤْمِنِينَ ۗ

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۗ قَالَ يَا موسىٰ انا قد جعلتك نبيا ۗ خذ العَصَا وَاْتِ بِهَا حَيَاتًا ۗ فَاسْرِعْ لَهَا ۖ فَتَكُنْ مِن سَائِرِ الْاَشْيَاءِ حَيًّا ۗ فَطَرَفَتْ بِهَا حَيَاتًا ۗ وَكَذَلِكَ نَبِّئُ الْمُؤْمِنِينَ ۗ

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۗ قَالَ يَا موسىٰ انا قد جعلتك نبيا ۗ خذ العَصَا وَاْتِ بِهَا حَيَاتًا ۗ فَاسْرِعْ لَهَا ۖ فَتَكُنْ مِن سَائِرِ الْاَشْيَاءِ حَيًّا ۗ فَطَرَفَتْ بِهَا حَيَاتًا ۗ وَكَذَلِكَ نَبِّئُ الْمُؤْمِنِينَ ۗ

bqas b&w f&e b r Cj C E \$ i #y 7_ bqas b&w f&e b) (S B E \$ \$ Gz M a s \$ y x
 V y l e z J e y q B f A \$ % e p o p i f y o l e s A e o B @ a d a y r C I E u u A i A B e z B
 u u m f s z i w s p e y j t m C I E s i u u A i y 9 k z B y 7 9 ' t b e z s B q e z n i y 7 i b r a u s u
 d r i n C i a A \$ % s i 1 6 B a s) e i t s q s \$ e 9 r C I E u u i k e 9 k d o q e k z B o i j u E d A \$ %
 A \$ 9 k z E B p e h a e y o y r s i 1 6 B a s B f d r \$ e 9 r C I E e < i 9 k z h y m o i f y o g b e
 o l m ' A p i w s e s s (s y a z o y z s B A \$ % (e s r a s e u s e B e i j r i s ` B y o _ r r e q e p o
 ' t b e d A \$) i e j 9 k z n i # k s o e s y g r z e j i u C I E k i y z o e p s R q e r (a p a h e i y A a
 z J m i s s a s i o s i a s e a o A d s s y g r y a n) e u s y n C I E k i e k z o B k i j m e r e s y i
 w A \$ % E A) e h a e e y a 1 6 s y _ s e m \$ 9 M e y m s B t o k s j i o u i B q a e f ' i e
 z J (e e e o s m i r i f s y g r y a n) m i s s C I E u u i k e 9 k d o q e k z E B N q u l (e y ?
 o i i k s " y a n) y 7 s a r e b e w f i e p t A \$ % C I E u i e k s " t s e N o f e o s c B k z
 b e w f i e s b r (B y z a o u i # a e M o y z e b i u (B f i n o i y l o ' t e a u b e # e a e u e y l
 (y 7 i f r o i s s y e A \$ % C I E u u A i A 9 k z E B ? k e e b j p i v e f y m k s e a ; e k
 \$ e m C I E e < a r r a q z r s B k e ? # (k e e s r e a X u m i e o % e y _ E \$ s y f e
 k u a b e i e A \$ % A S R i q u 9 k z E s y _ B E R a y a e i f i d s y m e y _ E # o y q B o o %
 C I E e q e u A s N a s y i s z 9 k z E B o r o y _ e k y s z s y v B N a < i # a p y e A S R e l p e h a p t
 b e o t y e 9 k z B p z t w B e p e y z e s i C y f e k s # e s A u) e ` B s e q e s y 8 k \$ e m

۱۴-۳۵: القصص
 چې انسان د قرآن دا بليخ او اغېزمن کلام چې هر توری او هر لفظ يې په ډېر دقت سره غوره شوی، د بايبل له وينا سره مقايسه کوي بې اختياره يې دا الفاظ په ژبه راځي چې قرآن له شکه پرته د الله تعالی کلام دی.

د مدين د کوهي په خوا کې د هغه سيوري لاندې چې د موسی عليه السلام کوم حالت وو، له ننه ۳۲ کاله د مخه په ما باندې همداسې حالت راغلی وو، د وخت فرعون سردار داؤد زما د اعدام پرېکړه کړې وه، تر تعقيب لاندې وم، تخار، کندز، پروان، پکتيا، غزني او پکتیکا ته ولاړم، تر څو د پنا کوم مطمئن ځای پيدا کړم، خو موفق نه شوم، په پای کې دې ته اړ شوم چې پاکستان ته ولاړ شم، له هغه وخته تر نن پورې چې کله د موسی عليه السلام هغه دعا په قرآن کې لولم، بې اختياره مې اوبسکې پر مخ راشي.

۱۴-۳۵: القصص

چې انسان د قرآن دا بليخ او اغېزمن کلام چې هر توری او هر لفظ يې په ډېر دقت سره غوره شوی، د بايبل له وينا سره مقايسه کوي بې اختياره يې دا الفاظ په ژبه راځي چې قرآن له شکه پرته د الله تعالی کلام دی.

د مدين د کوهي په خوا کې د هغه سيوري لاندې چې د موسی عليه السلام کوم حالت وو، له ننه ۳۲ کاله د مخه په ما باندې همداسې حالت راغلی وو، د وخت فرعون سردار داؤد زما د اعدام پرېکړه کړې وه، تر تعقيب لاندې وم، تخار، کندز، پروان، پکتيا، غزني او پکتیکا ته ولاړم، تر څو د پنا کوم مطمئن ځای پيدا کړم، خو موفق نه شوم، په پای کې دې ته اړ شوم چې پاکستان ته ولاړ شم، له هغه وخته تر نن پورې چې کله د موسی عليه السلام هغه دعا په قرآن کې لولم، بې اختياره مې اوبسکې پر مخ راشي.

د يعقوب زامن

تر دې عنوان لاندې هم بايبل ډېرې ګډې وډې او غير ضروري قصې لري، د ليه او راحيل ترمنځ د زامنو په پيدا کولو کې د شديد رقابت دعوا کوي، هومره چې

کله به یوه په خپله د زمانو له پیدا کولو محرومه شوه نو له یعقوب علیه السلام نه به ئې وغوښتل چې د دې وینځه په نکاح کړي تر څو له خپلې بڼې شا ته پاتې نه شي!! او دا باب د یوسف علیه السلام په زېږېدو پای ته رسوي او داسې نښې چې یعقوب علیه السلام دا ټوله اوږده موده، د بایبل په وینا شل کاله، له خسر سره پاتې شوی، نه ئې د خپل پلار او مور پوښتنه کړې او نه د کلي او وطن!! له دې وروسته ئې له خسره اجازه وغوښته چې وطن ته ستون شي، هغه په پاتې کېدو ټینګار وکړ خو ده ونه منله، د اجرت خبره ئې رامنځ ته شوه، ده خسر ته وویل: اجازه راکړه ټول برگ او خالدار پسونه او وزې او تور سپرلي ځان ته رابېل کړم، دې ته هم تیار یم چې بیا هم درته خدمت وکړم، ... لابان موافقه وکړه... لابان صحرا ته ولاړ، د یعقوب برخه وزې، پسونه او سپرلي ئې بېل کړل او ټول ئې د هغه زمانو ته وسپارل او دوی ئې د دريو ورځو مزل په واټن له یعقوبه لرې ولېږل. یعقوب هملته پاتې شو چې پاتې رمه وپيايي!! په دې وخت کې یعقوب د چنار، بادام او ولي تازه او شنې څانګې راواخيستي، سپین خطونه ئې پرې وبنګل او دا ئې د اوبه خور خوا ته کېښودې او دا د دې لپاره چې د رمې نر او ښځې به دلته سره نږدېکت کوي، دې برگو څانګو ته به ګوري، نو ځکه به برگ بچیان زېږوي!! همدا سې وشول او یعقوب هم ټول برگ بچیان د لابان له رمې بېلول او له خپلې رمې سره ئې یو ځای کول!! همدا راز کله چې به پیاوړو وزو نږدېکت کاوو نو یعقوب به دا څانګې د دوی مخې ته کېښودې تر څو د ده لپاره پیاوړي برگ سپرلي وزېږوي، خو د کمزورو وزو مخې ته به ئې دا څانګې نه ایښودې!! ... په دې توګه یعقوب د ډېرې شتمنۍ، رمو، وینځو او غلامانو خاوند شو،... او ښو ئې دا حالت ونه شو زغملی ... یعقوب متوجه شو چې له ده سره د لابان وضعیت هم بدل شوی... یوه ورځ ئې خپلې مېرمنې صحرا ته راوغوښتې... او پرته له دې چې خپل خسر خبر کړي له هماغه ځایه له هر څه سره د کنعان په لوري وخوځېدو،... راحیل د خپل پلار بتان هم پټه له ځان سره واخيستل ... پرته له دې چې یعقوب پرې خبر کړي!! ... لابان درې ورځې وروسته پوه شو چې یعقوب تنستېدلی ... هغه ورپسې وخوځېدو... اووه ورځې وروسته ئې په جلعاد کې لاندې کړ... خو مخکې له دې چې له یعقوب سره مخامخ شي د شپې

خدای په خوب کې ورته راڅرگند شو او ورته وئې ویل: پام کوه یعقوب ته څه ونه وایې!! لابان یعقوب ته وویل: ولې دې دوکه راکړه، ولې دې خبر نه کړم چې د رخصتېدو په وخت کې مې د یوه جشن ترتیبات درته نیولې وی... لمسیان مې ښکل کړي وی... اوس د تاوان دررسولو وس لرم... خو تېره شپه ستا د پلار خدای په خوب کې راته وویل: پام کوه چې یعقوب ته تاوان ونه رسوې!!! خو دا راته ووايه چې زما بتان دې ولې په پټه درسره اخیستي؟! یعقوب ورته وویل: له دې وېرې چې لونې به دې له ما ستنې کړې ته مې خبر نه کړې، خو د بتانو په هکله باید ووايم: چا چې اخیستي باید ووژلی شي!! ... لابان په لټولو پیل وکړ... په پای کې د راحیل کېږدې ته ننوت... راحیل چې بتان ئې د اوبس د کټې لاندې پټ کړي ول د دې لپاره هملته پر کټې ناسته وه چې څوک ئې پورته نه کړي او بتان ونه مومي، لابان خپمه ولټوله، څه ئې پیدا نه کړل... راحیل ورته وویل: پلاره ما وبخښه چې ستا مخې ته پورته نه شوم... دا ځکه چې په حیض کې يم!!! ... د لابان او یعقوب ترمنځ روغه جوړه وشوه... یوه بل ته د تاوان نه رسولو ژمنه ئې سره وکړه... دلته ئې د دې ژمنې ریا دولو لپاره د ډبرو څلی جوړ کړ او سبا لابان ترې رخصت شو!!

د دې برخې جمله جمله د خدا وړ ده، د خط لرونکو څانگو په لیدو سره د برگو بچیانو پیدا کول خو داسې څه دي چې نه پوهېږو د بایبل لیکونکي څنگه د داسې مسخره خبرې د لیکلو جسارت کړی؟! نه پوهېږو د څه لپاره ئې دا هڅه کړې چې یعقوب علیه السلام د یوه دوکه مار په څېر انځور کړي او د یوسف علیه السلام محترمه مور د خپل پلار د بتانو غله!!

• ښځه معمولاً له دې حیاء کوي چې نارینه ته، پلار خو پرېږده حتی خپل خاوند ته، دا خبره وکړي چې په حیض کې ده، د دې په ځای وایې: زړه مې بد بد کېږي، سر راباندې څرخي، ناروغه يم... مگر راحیل خپل پلار ته له دې پرته بله خبره نه شوی کولی؟ داسې یوه خبره چې ښځې ئې عادتاً د حیض په وخت کې کوي؟

داسې فکر کوم چې که په دغو گډو وډو او بېهوده خبرو بحث کوم نو لوستونکي به مې ملامتوي چې ولې دې خپل وخت په داسې خوشو خبرو ضایع کړی؟ دا د خدا وړ خبرې کله په دې ارزي چې څوک ئې نقد کړي... خو څه وکړو چې

دا د بش او بلير مقدس کتاب دی، د نړۍ څو سوه مليونه وگړي ئې د يوه مقدس مذهبي کتاب په څېر مني، د دې مذهب پلويان اوس په افغانستان او عراق کې له مسلمانانو سره په لويې جگړې بوخت دي، په فلسطين کې د صهيونستانو جنگ هم د دوی جنگ دی!! او دا دی اوس ئې د اسلام په ضد يو بل خونړی صليبي جنگ پيل کړی!! غواړي مسلمانان دې ته اړ کړي چې له قرآنه لاس واخلي او بايبل د مقدس الهي کتاب په حيث ومني، دغو خبرو دې ته اړ کړی يم چې د بايبل په نقد باندې خپل وخت ضايع کړم.

له دې وروسته خپل ټاټوبي ته د يعقوب عليه السلام د بېرته ستنېدو قصه راغلي، چې په دې کې له خپل ورور عيسو سره له مخامخېدو د ده سخته وېره او د هغه د خوشحالولو لپاره دوه سوه وزې، شل وزان، دوه سوه مېرې، شل پسونه، دېرش لنگې او بڼې له خپلو جونگيو سره، څلوېښت غواوې او لس غوايي، شل خرې او لس خره د تحفې په توگه د ورلېږو خبره کوي، چې هغه ئې ډله ډله يوه په بلې پسې د خپلو نوکرانو په لاس تر خپلې قافلې مخکې د عيسو په لوري روانې کړې!! او هغوی ته ئې وويل: که له عيسو سره مخامخ شوی او پوښتنه ئې درنه وکړه چې دا د چا دي؟ ورته ووايي: ستا د غلام يعقوب هغه تحفې دي چې خپل سالار عيسو ته ئې لېږلې!! او په خپله هم تر شا راروان دی!! دوی ئې روان کړل او په خپله ئې شپه په هماغه ځای کې تېره کړه، ده خپله قافله لا د مخه په دوو برخو وېشلې وه او دا د دې لپاره چې که عيسو پر يوې برخې بريد وکړي بله برخه به په تېښته موفقه شي!! د لارې په اوږدو کې د ده هغه دعا هم رااخلي چې په هغې کې خدای ته خپله دا وعده ورپه يادوي چې ورته ويلې ئې وو: تا ته برکت درکوم او اولاد به دې د ساحل د شگو د شمېر په اندازه زيات کړم، دعا کوي چې د عيسو له شره ئې وژغوري!! دا ټولې خبرې داسې دي چې د يعقوب عليه السلام په څېر د يوه ستر او جليل القدره پيغمبر له شانه ډېرې لرې دي او يوازې له يوه بې زړه او مکار سړي سره بنايي!! يعقوب خو نه د عيسو زوی وژلی، نه ئې کوم تاوان وررسولی، نه ئې د ده کوم حق غصب کړی، آیا د انسان عقل دا خبره منلی شي چې عيسو هيڅ په هيڅه او يوازې په دې خبره دومره غصه وو او شل کاله ئې خپله غصه په زړه کې ساتلې وه چې د ده

په ځای ئې له خپل پلاره برکت ترلاسه کړی وو؟! هغه یعقوب چې د بایبل په وینا خدای نه وو توانیدلی چې راوښي ځمکوي، څنگه دومره بې زړه دی چې د عیسو له غضبه د ځان ژغورلو لپاره رشوت ورکوي؟! او رشوت هم دومره ستر، پنځه سوه اتیا او بنان، غویان، وزې، مېرې او خره!! د بایبل له دې شمېرو خو معلومېږي چې په دې وخت کې به لږ تر لږه د یعقوب د څارویو مجموعي شمېر نږدې پنځه زره وو، ځکه هدیه او تحفه خو چې ډېره وي نو د مجموعي شتمنۍ لسمه برخه دې وي!! یعقوب دا دومره څاروي له کومه کړل؟ په داسې حال کې چې دی د خپل خسر شپون وو او د بایبل په وینا ئې څوارلس کاله یوازې د دې لپاره شپني کړې وه چې ماما ئې دوه لونیې په نکاح ورکړې، آیا کوم عقل دا خبره مني چې د پاتې شپرو کلنو شپني په مقابل کې دې خپل خسر پنځه زره څاروي ورکړي وي؟ او عجیبه لا دا ده چې د دې لوی رشوت له ورکولو وروسته هم یعقوب له خپل ورور سره دوکه کوي او هغه ته وایي چې ستا خوا ته در روان یو، خو لاره بدله کړي او بلې سیمې ته ولاړ شي!! که یعقوب له خپله وروره وپېږدو ولې به ئې په خپل راتلو خبراوو؟ او په داسې حال کې چې د هغه سیمې ته ئې د ورتلو اراده هم نه وه ولې به ئې دومره رشوت ورکاوو؟

په فني ټیل کې د یعقوب غېږې!!

دا د بایبل د پیدایښت د کتاب یو بل عنوان دی، په دې کې له خدای سره د یعقوب د غېږې نیولو دا خندونکې قصه راغلي: یعقوب د شپې پاڅېدو، دوه مېرمنې، وینځې، یولس زامن او خپل شته ئې د ییوق گودر ته ورسول او له دریا به ئې آخوا واپول او په خپله ئې شپه دې خوا ته یوازې تېره کړه، بیا نو یو کس د ده خوا ته راغی، تر سهاره ئې له ده سره غېږې ونيولې، کله چې هغه کس ولیدل چې یعقوب نه شي ځملولی نو یو کلک گوزار ئې په ورون ورکړ او د یعقوب پښه ئې ډېره ورخوړه کړه!! بیا هغه کس ورته وویل: پرېږده چې ولاړ شم، زیاتي خو سهار شو، خو یعقوب ورته وویل: تر څو چې برکت رانه کړې نه دې پرېږدم چې له دې ځایه ولاړ شي، هغه ورته وویل: نوم دې څه دی؟ ځواب ئې ورکړ: یعقوب، ورته وئې ویل: له دې وروسته به ستا نوم اسرائیل (د خدای په وړاندې مقاوم) وي، ځکه چې ته د

خدای او خلکو په وړاندې مقاوم وې او بريالی شوی یې!! یعقوب ترې پوښتنه وکړه: ستا نوم څه دی؟ هغه ورته وویل: ولې زما د نوم پوښتنه کوې؟ هملته ئې یعقوب ته برکت ورکړ، یعقوب له ځانه سره وویل: ما دلته خدای مخامخ ولیدو خو سره له دې دا دی ژوندی پاتې يم!! نو ځکه ئې دا ځای فنو ئیل (د خدای څېره) ونوماوو، یعقوب د لمر ختو په مهال له هغه ځایه وخوځېدو او د دې لپاره گوډ گوډ روان وو چې تېره شپه ئې په غېږو کې پښه خوږه شوې وه!! بني اسرائیل تر اوسه د څاروي د عرق النساء هغه عضله نه خوري چې د بنی پښې په ورون کې وي!! دا ځکه چې په هغې شپې کې له خدای سره د غېږو نیولو په مهال د یعقوب دغه عضله خوږه شوې وه!!)

گورئ چې د الله تعالی په هکله د بایبل انګېرنه څنگه ده؟ یو انسان دی، د شپې په تیاره کې د یعقوب خوا ته راغلی، ټوله شپه ئې له هغه سره غېږې نیولې دي، په دې نه دی توانېدلی چې یعقوب راڅمولي!! بس دومره توانېدلی چې په بنی ورون لغته ورکړي، سهار ئې غوښتل ولاړ شي، خو یعقوب کلک نیولی وو، ځان ئې نه شو ترې خلاصولی، التماس ئې ورته وکړ!! یعقوب په دې شرط پرېښود چې برکت ورکړي، بله چاره ئې نه وه، برکت ئې ورکړ!! ډېره ډېره د حیرانتیا خبره ده، نه پوهېږم د بایبل منونکو په سر کې ماغزه دي که بوس؟ څنگه دا بېهوده او ناپرتې خبرې مني؟! هغه لوی ذات چې دا بې انتهای کائنات ئې پیدا کړي، هر څه ئې پالي او ساتي، دا بې شمېره ستور لیکي او په هغوی کې بې شمېره ستوري، دا لمر او سپوږمۍ، دا ورېځې او دا هر څه د ده په واک کې دي، دی ئې اداره کوي، د ده له سننو د بغاوت او سرغړاوي توان نه لري، دا ستر رب العالمین خدای د بایبل له نظره یو وړوکی او انسان ته ورته ذات دی چې د یعقوب له راڅمولو او د ده له منګولو د ځان له ژغورلو عاجز دی!! عجیبه لا دا ده چې یعقوب له خپل پلاره په مکر سره برکت ترلاسه کړ خو له خدایه ئې په خپل زور سره!! هغه ئې کلک نیولی وو، تلو ته ئې نه پرېښودو!! هغه وخت ئې پرېښود چې د ده غوښتنه ئې ومنله او برکت ئې ورپه برخه کړ!! او د دې لپاره ئې د ده نوم اسرائیل وټاکو چې د خدای په وړاندې (د غېږو په دوران کې) ئې پوره مقاومت کړی!!

د بايبل برکت هم عجيب برکت دی هم په زور ترلاسه کېدی شي او هم په مکر او چل سره!! تل د کمزوري په واک کې وي!! او بل ئې ترې اخلي، خو هغه ئې په بېرته راگرځولو هم نه توانېږي!! چې د چا له خولې دا خبره ووځي: څه؛ برکت مې در کې، که څه هم دا خبره ئې د مجبوریت په وجه کې وي يا د اشتباه او غلطۍ په وجه، بس خبره ختمه شي، برکت ئې له لاسه والوزي، له بېرته راگرځولو ئې عاجز وي!!

يعقوب له عيسو سره مخامخ کېږي

بايبل تر دی عنوان لاندې ليکي: کله چې يعقوب له عيسو سره مخامخ شو او وه ځله ئې د تعظيم سر ورته ټيټ کې (سجده ئې ورته وکړه!!)، عيسو په تلوار ورغی او هغه ئې په خپلې غېږ کې ونيولو... بيا د يعقوب د کورنۍ ټول غړي راوړاندې شول او تعظيم ئې پر ځای کې!! ... يعقوب عيسو ته وويل: ستا د مخ ليدل راته داسې دی لکه د خدای مخ ليدل!! ... عيسو غوښتل چې ټول له ده سره يو ځای د ده کور ته ولاړ شي خو يعقوب ورته وويل: ماشومان او ښځې تېز تگ نه شي کولی، تاسو ولاړ شئ مونږ پسې درځو... عيسو رخصت شو... او يعقوب خپله لاره بدله کړه او د سعير په ځای سکوت ته ولاړ او هلته ئې واړول!! او بيا له هغه ځايه په سلامتۍ سره د کنعان شکيم ته ورسېدو!!

د يعقوب عليه السلام په هکله د بايبل له دې ويناوو يوه خبره په واضح توگه معلومېږي چې غواړي هغه ماهر چلناک انسان معرفي کړي، ښايي په دې سره بني اسرائيلو ته دا درس ورکوي چې که غواړئ خپلو موخو او اهدافو ته ورسېږئ نو بايد د خپل نيکه په څېر له هر چا سره، که خپل وي که پردی، له چلونو او دوکو کار واخلي!! تقيه کوئ، حقيقت چا ته مه وايئ، خپله اصلي خبره له هر چا پټه ساتئ، غلطه او غولونکې خبره ورته کوئ!! پروا نه کوي که تندی پر ځمکه ورته کېږدئ او د هغه لپاره د تعظيم سر ټيټ کړئ، مهمه دا ده چې خپل مقصد ته ځان ورسوئ!! که د دښمن د غولولو لپاره اووه ځله هغه ته سجده وکړې څه باک نه لري، مگر نه گورې چې ستا نيکه او پلار همداسې وکړل؟! خو تاسو د بايبل دا درس او لارښوونه د قرآن له دې وينا سره مقايسه کړئ چې خدعه او دوکه حرام او د منافق

نښه ئې گڼي، فرمايي چې الله تعالى له صادقانو سره دی او مؤمنانو ته امر کوي چې د صادقانو ملگرتيا وکړي:

التوبة: ۱۱۹ **قُلْ إِنَّمَا أَمُوكُمْ وَمَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ كَالْغَيْبِ الَّذِي كُفِّرْتُمْ ۚ وَتِلْكَ آيَاتُ الَّتِي تُكْفَرُ بِهَا ۚ وَإِن يَرَوْا كِسْفًا مِّنَ النُّجُومِ سَأَلُوا ۖ أَتِلْكَ بَشِيرًا أَوْ نَذِيرًا ۚ**

اې مؤمنان! ايمان راوړئ، له الله وو پرېږئ او له صادقانو سره اوسئ.

صداقت او په خپلو وعدو او ژمنو وفا کول د پيغمبرانو عليهم السلام ځانگړتياوې گڼي او فرمايي:

مريم: ۵۴ **قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِمَا نَسَىٰ فَأَكْفُرُوا بِهِ ۚ وَاللَّهُ يَتَذَكَّرُ أُولَٰئِكَ ۚ**

او په کتاب کې اسمعيل درياد کړه چې په وعدو کې رښتونی او باخبره استاځی وو

مريم: ۵۶ **قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِمَا نَسَىٰ فَأَكْفُرُوا بِهِ ۚ وَاللَّهُ يَتَذَكَّرُ أُولَٰئِكَ ۚ**

او په کتاب کې د ادریس یادونه وکړه چې ډېر رښتونی پيغمبر وو

د اسلام له نظره د نفاق او منافق اصلي نښې درې دي: دروغ وايي، په خپلو ژمنو وفا نه کوي او په امانتونو کې خیانت کوي. پيغمبر عليه السلام فرمايي: څوک چې په خپلو ژمنو نه ودرېږي هيڅ دين نه لري او څوک چې امين نه وي هيڅ ايمان نه لري.

نه پوهېږو مسيحيان څنگه هغه کتاب يو مقدس کتاب گڼي او ويناوې ئې د الهي کتاب ويناوې چې خپل منونکي درواغو، دوکې، خدعې او په خپلو ژمنو نه ودرېږي او د يعقوب عليه السلام په څېر يو صادق پيغمبر د يوه دوکه مار او وعده خلاف انسان په څېر معرفي کوي!!

د دينه رسوايي

تر دې عنوان لاندې د بايبل څرگندونې تر مخکښو هم ډېرې د حيرت او خندا وړ دي!! ليکي: يوه ورځ دينه د يعقوب لور او ليه د هغو نجونو ليدلو ته ورغلې چې د دوی په گاونډ کې اوسېدې، کله چې د خوی د پاچا حمور زوی شکيم، دينه وليده،

هغه ئې ونيوله او تېرى ئې پرې وکړ، شکيم سخت پرې مين شوى وو، هڅه ئې وکړه چې په خوږو خوږو خبرو سره ئې پام ځان ته راواړوي، شکيم دا خبره له خپل پلار سره ياده کړه او له هغه ئې وغوښتل چې دا نجلى ورته وکړي، لا ډير وخت نه وو تېر شوى چې خبره تر يعقوب پورې ورسېده، خود دې لپاره چې زامن ئې صحرا ته تللي وو د دوى تر راستنېدو ئې هيڅ اقدام ونه کړ، حمور د شکيم پلار د يعقوب خوا ته ورغى... په دې وخت کې د يعقوب زامن هم راستانه شوي ول، دوى د خپلې خور په پت له تېرى او له دې سپکاوي سخت غصه ول، خو په چل سره ئې شکيم او د هغه پلار ته وويل: مونږ نه شو کولى خپله خور هغه چا ته په نکاح ورکړو چې سنت شوى نه دى، دا زمونږ لپاره سپکاوى دى، د نورو نجونو په اړه هم هغه وخت دوستي درسره کولى شو چې ستاسو ټول خلک سنت شي، بيا به ستاسو په څنگ کې اوسېږو او يو قوم به وو!! حمور او شکيم دا شرط ومانو دا ځکه چې پر دينه مين شوى وو!! ... دوى د ښار ټول خلک راغونډ کړل او ورته وئې ويل: دا خلک زمونږ دوستان دي، اجازه ورکړئ چې دلته له مونږ سره پاتې شي، ... خو دوى يو شرط لري او هغه دا چې زمونږ ټول نارينه به ختنه کېږي... ښاريانو د دوى خبره ومنله، ټول سنت شول، خو په درېيمه ورځ چې لا د دوى خوږ او درد نه وو ختم شوى، شمعون او لاوي د دينه ورونيو خپلې تورې راواخيستې او پرته له دې چې له کوم مقاومت سره مخامخ شي ښار ته ننوتل او ټول خلک ئې له تېغه تېر کړل، حمور او شکيم ئې هم ووژل او دينه ئې له ځانه سره بوتله!! بيا نو د يعقوب نور زامن ولاړل او ټول ښار ئې تالان کړ، دوى د صحرا رمې او په کورونو کې مال، دولت، ښځې او ماشومان ټول غارت کړل او له ځانه سره ئې يووړل!!

د دې مسخره قصې لاندې برخو ته ځير شئ:

۱. يعقوب او زامنو ئې له دښمنه د غچ اخیستو لپاره چل جوړ کړ، د خپل چل د پلې کولو لپاره ئې دينه شکيم ته ورکړه، هغه له ځان سره کورته بوتله (يعني د بايبل منونکي بايد داسې چلونه هم له خپلو نیکونو زده کړي)، داسې کار خو يو شريف، پتمن او غيرتي انسان هم نه کوي، د يعقوب عليه السلام په څېر ستر شخصيت به څنگه خپله لور له يوه چا سره د چل په نيت لېږي!!! او دا څومره مسخره خبره ده چې

دینه ئې په دې شرط ورکړه چې د بنار ټول نارینه به سنت کېږي!! او د بنار ټولو نارینه وو دا خبره ومنله، هیچا ونه ویل چې مونږ به ولې سنت کېږو؟ هغه څوک دې سنت شي چې د دوی له خویندو سره نکاح کوي!! دا ځای یو وړوکی کلی هم نه دی، لوی بنار دی، ښه ساتنه ئې کېږي او د ننوتلو لپاره یوازې یوه دروازه لري!! طبیعي ده چې دلته به که په زرهاوو نه وو نو په سلهاوو نارینه خو به اوسېدل، ټول د څلورو پنځو نجونو لپاره سنت شول!!

۲. په درېیمه ورځ د یعقوب دوو زامنو پر بنار برید وکړ، په دروازه کې داسې څوک نه وو چې د دوی مخه ونیسي، بنار ته ننوتل، ټول نارینه ئې له تېغه تېر کړل، شکیم او حمور ئې هم ووژل او خپله خور ئې ترې راوسته!! آیا د کوم انسان عقل دا خبره منلی شي چې دوه کسان د یوه لوی بنار په زرهاوو او یا په سلهاوو نارینه له تېغه تېر کړي؟ مگر د سنت کېدو درد هومره وي چې څوک له ځایه هم نه شي خوځېدی!! د دوو کسانو د مقابلې لپاره خو لس کمزورې ښځې هم کافي دي، په تورو خو څه کوي په سوتلي هم د دوو کسانو چاره کولی شي!! داسې مبالغه یوازې د بایبل لیکونکی منلی شي!! په بایبل کې به دې ته ورته ډېرې نورې مبالغې هم په نظر درشي.

۳. د یعقوب زامن خو د یوه جلیل القدره پیغمبر علیه السلام زامن ول، څنگه به ئې د یوه مجرم لپاره د یوه بنار ټول نارینه ووژل، لوني، ښځې، زامن او شتمنۍ به ئې غارت کولې!! خپلو منونکو ته د داسې خطرناکو درسونو ورکولو پاملې به څومره خطرناکې وي؟ او څومره بد عواقب به پرې مرتب کېږي!!

یعقوب بیت ټیل ته ځي

بایبل تر دې عنوان لاندې یو ځل بیا لیکي چې خدای په بیت ټیل کې یعقوب ته بیا راڅرگند شو، ورته وئې ویل له دې وروسته به ستا نوم د یعقوب په ځای اسرائیل وي!! ډېر پاچایان به ستا له نسله راپیدا شي، دا سیمه چې له ابراهیم او اسحاق سره مې د دوی اولاد ته د سپارلو ژمنه کړې وه تا ته ئې سپارم، بیا نو خدای د ده له څنگه آسمان ته ولاړ!! ښایي د دې خبرې د لیکلو په وخت کې د بایبل د لیکونکي

حافظې کار پرېښی وو او دا ئې په یاد نه وو چې د اردون د رود په غاړه او له خدای سره د غېږو له نیولو وروسته هم خدای ورته ویلي وو چې له دې وروسته به ستا نوم د یعقوب په ځای اسرائیل وي!! د دې تناقض او تکرار ځواب دې د بایبل منونکي ووايي، خدای هلته د اسرائیل نوم پرې ایښی وو که دلته!!
 ورپسې لیکي: یعقوب په دې خاطر دلته د ډبرو څلي جوړ کړ چې دلته ئې خدای لیدلی وو، د څلي پر سر ئې د څښاک هدیه توی کړه او د زیتون په غوړو ئې غوړ کړ!!

هر باایمانه انسان پوهېږي چې هیڅ پیغمبر او هیڅ الهي دین خلکو ته نه وایي چې د خدای په نامه څلي جوړ کړئ، شراب یا شربت پرې توی کړئ او په غوړو ئې غوړ کړئ، داسې بېهوده او خوشې کارونه د پیغمبرانو علیهم السلام له شأنه ډېر ډېر لرې دي، پیغمبران علیهم السلام د دې لپاره راغلي چې خلک له داسې جاهلانه دودونو وژغوري، داسې څلي وران کړي، الهي دین خلکو ته وایي: څه چې د خدای په نامه وقف کوئ د ده مسکینو بندگانو ته ئې ورکړئ.

بایبل د یعقوب دا د کلونو کلونو اوږد سفر په دې ختموي چې خپل ځای او د پلار خوا ته په داسې حال کې راستون شو چه پلار ئې یوسل اتیا کلن وو او همدا وخت وفات شو!! ورپسې د یعقوب او عیسو د اولاد شجرې بیانوي.

د یوسف خوبونه

د یوسف علیه السلام د هغه خوب په اړه چې قرآن هم رااخیستی، د بایبل وینا په ځینو برخو کې قرآن ته ورته ده، خو هغه ئې د یوې بې محتوی او بې مقصده قصې په ترڅ کې رااخیستې، په داسې حال کې چې قرآن دا د یوې ډېرې عبرتناکې او روزونکې قصې په ضمن کې بیانوي او په هرې برخې کې ئې په لسه او ورسونه مخاطب ته ورکوي، قرآن د دغې قصې په ترڅ کې د حق د لارې مبارزینو ته دا ډاډینه ورکوي چې الله تعالی د حقپالو مل او د دوی د بریا ذمه وار دی. دا قصه په حقیقت کې د داسې چا حالت انځوروي چې د زندان له یوې تیارې خونې پاچایی ته رسېدلی، هغه څوک چې خپلو وروڼو ورسره مخالفت ته ملاوتړله، په کوهي کې ئې

واچاوو، د یوه غلام په توګه په ارزانه بیه خرڅ شو، د پاک لمنی په جرم زندان ته ولاړ... خولاڅو کاله نه وو تېر شوي چې له همدې زندانه قصر ته ورسېدو او د هغه وخت تر ټولو د ستر هېواد د پاچایی پر تخت کښېناستو!! په دې قصې کې د دې حقیقت لپاره تاریخي بېلګې وړاندې شوې چې د باطل په مقابل کې حق، د دروغو، چل او دوکې په خلاف رښتونولې او صداقت او د اخلاقي فساد په وړاندې پاک لمنی خامخا غلبه مومي او د لاندې دريو مهمو خبرو د اثبات لپاره دا قصه د یوې عملې او تاریخي بېلګې په توګه زموږ مخې ته رږدي:

الف:- د خدای د لارې لاروي، حتماً له سختو آزموینو پښتونو او کړاوونو سره مخامخېږي، دا آزموینو کله کله هومره سخت وي چې د پیغمبرانو عليهم السلام په څېر اولوالعزمه شخصیتونه هم کله د یأس او ناهیلۍ پړاو ته رسېږي.

ب:- د سختو آزموینو په پای او له بري نه د یأس او ناهیلۍ په پړاو کې الهي مرسته دوی ته رسېدلې، ژغورل شوي او بري ته رسېدلې.

ج:- د شر او فساد ځواکونه او هغه مجرم عناصر چې د پیغمبرانو د دعوت او بلنې په وړاندې درېدلې او مخالفت ته ډېرې ملا تړلې په پای کې، ناڅاپه، د دوی د انگېرنو په خلاف، د الله تعالی له سختې نیونې او مؤاخذه سره مخامخ شوي او په دردوونکي الهي عذاب اخته شوي.

قرآن د یوسف په نامه یوه مکمله سوره لري، دا سوره په مکه مکرمه کې هغه وخت نازل شوې چې پیغمبر صلي الله عليه وسلم د قریشو له سخت مخالفت سره مخامخ وو، د دغو مخالفتونو لارښوونه هغو کسانو کوله او د تشدید لپاره یې هلې ځلې کولې چې پیغمبر علیه السلام او د هغه دعوت یې د خپل زعامت لپاره ستر ګواښ بالو، هغوی د رسول اکرم صلي الله عليه وسلم د فکري او اخلاقي عظمت په وړاندې ځان وړوکی احساساوو او داسې یې انگېرله چې د پیغمبر صلي الله عليه وسلم فکري او اخلاقي عظمت او لوړوالی به د دې سبب شي چې د قریشو محلي او قبیلوي مشران د زعامت له ډګره ووځي او ټول خلک پیغمبر علیه السلام د خپل زعيم او مخکښ په توګه غوره کړي.

دغو مخالفتونو هغه وخت زور واخیست چې د قریشو مشرانو ولیدل چې د قوم

ځوانان، د ټولني صالح او نېك شخصيتونه د پيغمبر عليه السلام دعوت ته په پراخه پيمانه گروهمن كېږي، د غورځنگ لمنه په چټكۍ سره پراختيا مومي او د مؤمنو ځوانانو گواښل، تعذيب او فشار هم د دغه دعوت د مخ په زياتېدونكي خپرو مخه نه شي نيولى، له همدې امله د مخالفينو يو ې ډلې پر دې ټينگار كاوو چې رسول الله صلي الله عليه وسلم له مكې نه تبعيد شي، بل ې ډلې ئې د وژلو پرېكړه وكړه او بلې ئې غوښتل چې بندي يې كړي.

د ابو لهب په څېر د رسول الله صلي الله عليه وسلم نږدې خپلوانو د دې پر ځاى چې د ده غوره دوستان او مرستيالان وي، د هغه د خورا بدو دښمنانو په كتار كې ودرېدل؛ د همدغو مخالفتونو او دښمنيو په طوفان كې د يوسف سوره نازلېږي او د همدې قصې په ترڅ كې مخالفينو ته ويل شوي چې ستاسو برخليک به هم د يوسف عليه السلام د مخالفينو په څېر وي، هغوى هم د يوسف عليه السلام پر ضد د رځې او كينې لاره ونيوله او د هغه په حق كې يې له هيڅ ډول تېري او جفا نه ډډه و نه كړه، يوې ډلې مخالفينو د هغه د وژلو او شړلو توطئه جوړه كړه، كوهي ته يې گوزار كړ، پرې ئې بنود چې د مريي په شان په لږه بيه وپلورل شي، بلې ډلې زنداني كړ، تر ډېرو كلونو ئې په زندان كې وساتو؛ خو په دې بريالي نه شول چې الهي مقدرات بدل كړي او هغه مقام ته د يوسف عليه السلام د رسېدو مخه ونيسي چې له ده سره وپوو.

د يوسف عليه السلام سوره هغه وخت ښه جاجولى شو او د هر آيت په مفهوم او د مضامينو په پراخو ابعادو ئې سم پوهېدى شو چې د دې سوريې د نزول په وخت كې د مكې حاكمه فضا په پام كې ولرو او هغه پيغام چې د دې سوريې له هر آيت نه د غورځنگ پلويانو او دښمنانو ترلاسه كولو په نظر كې ولرو.

دا مبارکه سوره د هغو كسانو پوښتنو ته دقيق ځوابونه وركوي چې غواړي پوه شي له مصلح او زړه سواندو دعوتگرانو سره د شديد مخالفت وجه څه وي، څوك ئې مخالفت كوي او ولې؟ او د دې مخالفت پايله به څه وي؟ هغه چې غواړي پوه شي صالح قيادتونه كوم او مواصفات ئې څه دي او د ناصالح سياسي او اجتماعي زعامتونو ځانگړتياوې كومې دي؟ د دې مبارکې سوريې په ترڅ كې د جاهلي ټولني

د سياسي او اجتماعي زعامت اخلاقي ځانگړتياوې په ډېره دقيقه او حکيمانه توگه انځور شوي، خداى خبر چې د قريشو مفسد مشران به د دې سوري په اورېدو سره څومره غصه شوي وي؟ دوى ته د دې سوري په هغې برخې کې چې د عزيز مصر او د مصر د نورو مشرانو د کورنيو اخلاقي حالت په کې انځور شوى، د خپلو کورنيو بد حالت ترسترگو کېدو او له همدې سوري نه پيغمبر عليه السلام دا درس اخيستی وو چې کله د يوه سرلوري فاتح په توگه مکې ته داخل شو، ټول قريش د ده د سختو کينه کښو دښمنانو په شمول د کعبې خوا ته راغونډ وو او دې ته منتظر چې وگوري پيغمبر عليه السلام به د دوى د تېرو دښمنيو څه سزا ورکوي، سرونه ئې له شرمه ټيټ او وېرې اخيستي، کله چې پيغمبر عليه السلام ترې پوښتنه وکړه: له ما څه انتظار لرئ؟ له عذر، خجالت، عجز او انکسار نه په ډک غږ ئې ځواب ورکړ: هماغه انتظار چې له يوه مهربان او کریم مشر وروره کېدى شي!! او هغه په ځواب کې ورته وويل: زما ځواب همغه دى چې زما ورور يوسف عليه السلام خپلو ورونيو ته ورکړى وو، اذهبوا وانتم الطلقاء: ځئ تاسو آزاد يئ!!

دا درې مهم مباحثونه د سوري له وروستي آيت نه مخکې په ايجاز او لنډيز سره داسې راغلي:

﴿لَمَّا جَاءَ الْغَمَّاءَ وَالْمَسْأَلَةَ وَكُلَّ النَّاسِ رَأْسًا وَّخَدًا يَخْتَنُونَ﴾

﴿لَمَّا جَاءَ الْغَمَّاءَ وَالْمَسْأَلَةَ﴾

تر هغه چې پيغمبران نهيلي شول او گومان يې وکړ چې کاذب (انتظار) تير ايستي وو، نابره زمونږ مرسته دوى ته رسېدلې او هغو ته نجات ورکړى شوى چې مونږ غوښتل او زمونږ عذاب به له مجرمانو نه دفع نه کړاى شي، (په هيڅ ځواک او هيڅ تدبير سره نه شي کېداى چې الهي عذاب له ظالمانو نه دفع کړاى شي)

بايبل ليکي چې يوسف عليه السلام خوب وليد او ورونيو ته ئې تېر کړ او په همدې سره د هغوى حسادت راوپارېدو!! خو قرآن د بايبل خبره تصحيح کوي او فرمايي چې له يوسف عليه السلام سره د ده د ورونيو د مخالفت سبب د ده خوب نه

بلکې د ده هغه لوړ شخصیت وو چې پلار د همدې په وجه په درنه سترگه ورته کتل او د ده راتلونکې ورته روښانه او ځلانده معلومېده، ده خپل خوب وروڼو ته نه بلکې خپل پلار ته تېر کړ او ورته وئې ويل: پلار جانه! په خوب کې یولس ستوري او لمر او سپوږمۍ گورم چې راته سجده وکړي! پلار ورته وويل: گرانه زویه! خوب دې وروڼو ته مه تېروه، داسې نه چې شيطان ئې ستا خلاف کوم خطرناک تدبير ته وهڅوي، د خوب تعبیر دې دا دی چې الله تعالی به تا غوره کړي، د خبرو په حقیقت او د خوبونو په تعبیر د پوهېدو علم به درکړي او خپل نعمتونه به پر تا او د یعقوب په کورنۍ بشپړ کړي، هغسې لکه چې ستا پر پلار او نیکه، ابراهیم او اسحاق ئې بشپړ کړي وو.

د یعقوب علیه السلام په دې دقیق تعبیر کې یولس ستوري د ده د یوولسو وروڼو، لمر او سپوږمۍ د ده پلار او مور رؤیايي رموز گڼل شوي او سجده ئې د ده په وړاندې د دوی انقیاد او د دې نښه ښودل شوې چې الله تعالی به ده ته ستر او لوړ مقام ورپه برخه کړي، هغه ته به پر نورو فضیلت وروبخښي او د یعقوب علیه السلام د کورنۍ قیادت او مشري به ئې په برخه شي. د تأویل الاحادیث (د خبرو په کنه او حقیقت د پوهېدو) او د خوبونو د سم او دقیق تعبیر پوهه به ئې په برخه شي، یعنی له یوه پلوه به د خوبونو د تعبیر علم ورکړی شي او له بله پلوه د هرې خبرې تل ته درسېدو استعداد او توانمندی به ترلاسه کړي او دا د یوه انسان د پوهې او علم تر ټولو لوړ پوړ دی. یعقوب علیه السلام له دې "رؤیا" نه پوه شو چې دی او اولاده یې د خپل وخت د ځلانده ستورو په شان دي. له همدې امله یوسف علیه السلام ته فرمایي چې الله تعالی به پر تا او د یعقوب پر کورنۍ باندې خپله پېرزوینه بشپړه کړي، هغسې لکه چې ستا پر نیکونو ابراهیم او اسحاق علیهما السلام باندې ئې بشپړه کړې وه، لکه څنگه چې هغوي د الهي انعام مستحق وگرځېدل او د خلکو د هدایت وسیله شول، تاسې به هم د خلکو د لارې د ځلانده مشالونو حیثیت غوره کوئ او له تررمیو څخه به د هغوی د ایستلو باعث وگرځئ. یعقوب علیه السلام ته له دې خوبه معلومه شوه چې په تأویل الاحادیث کې به یوسف علیه السلام تر ده هم مخکې وي، د ده په وړاندې خپله سجده ئې همدا سې تعبیر کړه، نو ځکه ئې هغه ته

وويل: الله تعالى به د تاويل الاحاديث علم درکړي.

قرآن په دې سره خو مهمې مهمې لارښوونې خپل مخاطب ته کوي:

• کله داسې وي چې په يوه صالح انسان کې ښېگړې او لوړ لوړ ښک صفات د کينه گرو او حسودو انسانانو کينه راپاروي او همدغه کينه او حسد يې د لوړو شخصيتونو دښمنۍ ته هڅوي. تل به گورئ چې فاسق او مفسد انسانان له صالح او ښک انسانانو سره دښمني کوي.

• داسې مه انگېرئ چې په انسان کې حسادت يوه طبيعي پېښه ده، داسې نه ده؛ بلکې دا شيطان دی چې په انسان کې د دې ناروغۍ سبب گرځي، که چېرې په نورو کې ښېگړې او اوچت خصلتونه، په تا کې هم دغو ارزښتونو ته د رسېدو تلوسه راولاړه کړي او تا هم ښېگړو او لوړو خصلتونو ته وهڅوي او په تا کې نوې ولولې، شوق او ارزوگانې راپاروي، دا يو طبيعي امر دی؛ مگر که د دې پر عکس تا د فضل او ښېگړې له خاوندانو سره عداوت، دښمنۍ او کينې ته وهڅوي او د دې بد کړچار سبب شي، نو پام کوه چې شيطان ستا پر زړه او دماغ سيوری غوړولی او دغه منفي احساسات يې در کې راپارولي دي.

• خپل رازونه او اسرار له ځان سره وساته او د هغه له افشا کولو نه، په خاصه توگه سيالانو او هغو کسانو ته چې له تاسره د تنافس او رقابت قصد لري، ډډه وکړه.

همدا راز فرمايي چې يعقوب عليه السلام پوه او د درايث خاوند دی، هم د خپل زوی خوب په دقيقه توگه تعبيروي او هم هغه ته لارښوونه کوي چې خپلو وروڼو ته يې له افشا کولو ډډه وکړه، داسې نه چې شيطان د هغوی کينه ونه پاروي او ستا په خلاف ئي کوم خطرناک پت تدبير ته اړ نه باسي.

قرآن د يوسف عليه السلام د وروڼو منفي احساسات او غلطه اراده د دې لپاره زمونږ مخې ته رږدي چې ځان ترې وساتو، د دوی احساسات په دې توگه انځوروي:

﴿يَا قَوْمِ إِنَّمَا إلهٌ واحدٌ لا إلهَ إلاَّ هوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ﴾

يوسف: ۷-۸

﴿يَا قَوْمِ إِنَّمَا إلهٌ واحدٌ لا إلهَ إلاَّ هوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ﴾

د يوسف او د هغه د ورونو په قصې کې پوښتونکو ته روښانه نښې دي. کله چې دوی وويل: يوسف او ورور ئې زمونږ پلار ته تر مونږ گران او محبوب دی، په داسې حال کې چې مونږ يوه ډله يو (شمېر موزيات دی)، بې شکه چې پلار مو په څرگندې اشتباه کې دی.

د قرآن په دې وينا کې څو مهم ټکي د پام او غور غوښتنه کوي:

- په داسې حال کې چې يعقوب عليه السلام له يوسف عليه السلام سره د هغه د وړتياوو او غوره غوره ځانگړتياوو په خاطر مينه کوي، د هغه ښه اخلاق او کره وړه ئې خوښېږي، د هغه په څېرې او کړنو کې د يوه لوی شخصيت نښې گوري او د همدې لپاره خاصه اعتنا ورته لري او داسې نه وه چې د خپلو زامنو تر منځ غير عادلانه توپير وکړي او بې موجه يوه ته په بل ترجيح ورکړي، د ده په څېر له يوه حساس او عادل پيغمبره داسې بې عدالتي ډېره لرې ده، خو نور زامن ئې چې د يوسف عليه السلام ځانگړتياوو او لوړ شخصيت د دوی حسادت پارولی، يوسف ته د پلار خاصه پاملرنه بې عدالتي گڼي او د تبعيض او توپير په سترگه ورته گوري.

- له يوسف عليه السلام سره د ده د ورونو د مخالفت اساسي محرک دا وو چې د يوسف عليه السلام په وړاندې ئې د حقارت او ټيټوالي احساس کاوو او د ده ستر شخصيت او چټ اخلاق، متانت او وقار ئې نه شو زغملی، په داسې حال کې چې د ده همدغه لوړ خصلتونه چې د دوی حسادت او رخه ئې راپاروله د دوی د پلار او نورو خلکو توجه او اعتنا ئې ځان ته جلبوله.

- هغه کسان چې د ذاتي مواصفتو له مخې د لوړ تلو وړ نه دي، د لوړ الوت لپاره پياوړې وزرونه نه لري، له لويو لويو شخصيتونو سره د سيالۍ اهليت نه لري، خو حرص پرې غالب دی، جاه طلبه دي، حقايقو ته د تسليمېدو او د لوړو شخصيتونو پر عظمت د اعتراف پر ځای او له هغوی سره په نېکو کارونو کې د مرستې او ملگرتيا په ځای د ناروا رقابت لار غوره کوي، د ځان د غوره والي د ثابتولو لپاره د يوسف عليه السلام د ورونو په څېر غلطو توجيهاتو ته پناه وړي او

وايي: مونږ په دې خاطر غوره او د احترام او توجه مستحق يو چې شمېر مو زيات دى!! څواکمن يو!! د دوى په څېر په عصبيتونو تکیه کوي او د تعصباتو اور ته لمن وهي. په واقعيت کې دغه وگړي د کمزورو شخصیتونو خاوندان دي، د زعامت او مشرۍ وړتياوې او ځانگړتياوې نه لري؛ مگر جاه طلبه او د قدرت وړې دي، غواړي دا حرص او اقتدار ته د رسېدو دا وژونکې تنده له نارواوو لارو اشباع کړي، د قومي او نژادي تعصباتو په پارولو سره غواړي قدرت ته ورسېږي او په دې توگه د قدرت په مسابقه کې پر خپلو رقيبانو بری ومومي. هغه چې د امت او ملت په شامله او پراخه مستوا کې د منل کېدو جوگه نه دی او دا کفایت او اهلیت په کې نه شته چې د یوه پراخ ملت په کچه د مشرۍ مقام ترلاسه کړي نو د دې هڅه کوي چې لږ تر لږه د قوم، قبیلې او عشیرې په سطح د زعامت مقام ته ځان ورسوي، خو دا مقام هم د حسادتونو او د نورو په ضد د کرکې او نفرت راپارولو له لارې ترلاسه کوي!!

- قرآن په دې قصې کې مونږ ته وايي: هغه کسان چې عصبيتونه عنوانوي، د ځان لپاره د قوم او قبیلې په نامه امتیازات غواړي او تل د قومونو تر منځ د امتیازاتو پر وېش اعتراض کوي، دوى د ځان او خپلو رقيبانو په اړه د خورا عادل مرجع قضاوت هم نه مني، داسې لکه چې د يوسف عليه السلام وروڼو د خپل حکیم، پوه، حساس او عادل پلار قضاوت هم ناعادلانه گانېو او ويل ئې: مونږ ته په پام نه کولو سره زمونږ پلار ستره اشتباه کوي؛ ان ابانا لفي ضلال مبین!!

- تاریخي تجربې نښي چې د قومي عصبيت بیرغچیان سره له دې چې د هغوی قضاوت او دریځ د خلکو په گڼه او شمېر باندې ولاړ وي او د هر قوم نفوس د ملاک او معیار په توگه مني، مگر تل د اکثریت قضاوت ته غاړه نه ږدي او مخالفت ترې کوي، د اکثریت له لارې نه خپله لاره بېلوي، د امت په وړاندې ملت، د ملت په وړاندې ملیت او قوم او د قوم او قبیلې په منځ کې کورني او عشیره یې حدونه عنوانوي. قرآن فرمایي چې دا شعارونه شیطاني لاملونه لري او د شیطان په تحریک او لمسونه رامنځ ته کېږي، شیطان وو چې دلومړي ځل لپاره یې نژادي توپیر عنوان کړ او ویې ويل: انا خیر منه، خلقتني من نار و خلقته من طین. زه تر ده غوره یم، زه

- دې له اوره پيدا كړې يم او هغه دې له خاورې پيدا كړې دى.
- په سياسي مبارزاتو كې همدغه كمزورى، مگر متعصب حريف دى چې د سالم او رغننده رقابت او سيالى پر ځاى پر پټو توطيو لاس پورې كوي، ترڅو له دې لارې خپل رقيبان ترور كاندې او د مبارزې له ډگره يې وباسي.
  - ځينې بيا داسې دي چې كه څه هم هدف ته درسېدو لپاره ناروا لارې غوره كوي؛ مگر ادعا ئې داسې وي چې گواكې د دوى هدف نېك دى او هدف ته له رسېدو وروسته به د خدمت مصدر گرځي او د صالحو افرادو په څېر به بنو عملونو ته ملا تړي، د دوى په نظر نېك هدف ته د رسېدو لپاره هره لاره غوره كول جايز دي، د هدف نېك والى نامشروع او ناروا تگلارو ته مشروعيت ورکوي، په داسې حال كې چې نه د هدف تقدس كولاى شي چې نامقدسه وسيله توجيه كړي او نه له هغه چا چې د كمزورى په پړاو كې په غلطو لارو درومي، د خپلو رقيبانو د پرځولو لپاره نارواوو وسېلو ته لاس كوي، دا توقع كېدى شي چې د ځواكمنۍ او قدرت پر مهال دې د صالح انسان په څېر عمل وكړي؛ بلكې د دې په خلاف، اقتدار به د ده د لارو زيات انحراف سبب شي او د نورو په خلاف به د ده كړچار تر مخكې هم لازيات كركجن او د غندلو وړ كړي.
  - كه چېرې د يوسف عليه السلام په څېر له يوه ستر پيغمبر سره د خپلو ډېرو نږدې خپلوانو او دوستانو لخوا، له كومې گناه پرته او بې موجه، داسې جفا او ظلم كېږي، نو ته اې د الله د لارې مجاهده! بايد د الله تعالى په لار كې او د پيغمبرانو د كړنلارو او تگلارو په تعقيب كې، د دغسې جفاگانو منتظر واوسې او په ځان كې د هغوى د زغملو ځواك او زغم راپيدا كړې، داسې نه چې د آزمېښتونو او ستونزو پروخت بې حوصلې شي، نامېده شي او مبارزه په نيمه لاره كې ناتمامه پرېږدې او تا ته، اې د دغو صحنو تماشاچي! اې د عافيت پر غونډۍ ناست د مبارزو پابلو ته منتظره! تا ته ويل شوي: داسې و نه انگېرې چې دا د الله د لارې سرتېري مجاهدين په دې خاطر له كړاوونو سره مخامخ دي چې د الله تعالى د عنايت او رعايت وړ نه دي او له الهي عنايت او پېرزوينو محروم كړي شوي!! او په دې سبب له دې برخليک سره مخامخ شوي چې غلطي او اشتباه ترې شوې!! داسې نه

ده؛ دوی نه، بلکې تا اشتباه کړې، دا لوړې ژورې او دا آزمېښتونه د دې لارې طبيعت او د الله تعالی د نه بدلېدونکو سننو څخه یو سنت دی. د خدای د لارې مجاهدین به د آزمېښت په دې لوړو ژورو او د کړاوونو او ستونزو په دې پیچومو او کړلېچونو کې روزل کېږي، د دوی صبر او استقامت به مضبوطېږي، د دوی استعدادونو ته به وده ورکول کېږي او د کمال او پوخوالي هغه پړاو ته به رسېږي چې د الله تعالی د نصرت وړ وگرځي او د بریا پرېکړه ئې وکړي.

• د یوسف علیه السلام د وروڼو دا وینا چې په تکرار سره ئې کړې: (نحن عصبه: مونږ خو یوه پیاوړې ډله یو)، ښيي چې دوی پر شمېر او عدد ترکیز کوي او په همدې سره غواړي ځان تر یوسف علیه السلام غوره او د خپل پلار د التفات او اعتنا مستحق ثابت کړي!! مخکې ئې وویل: مونږ د یوسف په نسبت غوره یو، ځکه چې هغه یوازې دی او مونږ یوه ډله یو او بیا وايي: څنگه به ئې لېوه رانه وخوري په داسې حال کې چې زمونږ په څېر څواکمنه ډله ئې په څنگ کې او ساتنه ئې کوي!! الله تعالی پر شمېر او "عده او عتاد" باندې د خپل بنده بروسه نه خوښوي، څوک چې پر ماسوی الله باندې تکیه او اعتماد وکړي یوازې ئې پرېږدي او له خپلې مرستې څخه ئې محرموي، له خپلو بندگانو څخه غواړي چې یوازې د ده عبادت وکړي، یوازې ده ته د دعا او احتیاج لاسونه اوچت کړي، یوازې له ده مرسته وغواړي او یوازې پر ده باندې تکیه او اعتماد وکړي.

بایبل لیکي چې د یوسف وروڼو خپلې رمې شکیم ته د څرولو لپاره بوولې وې... پلار ئې یوسف پسې ورولېږو چې احوال ئې واخلي، ... کله چې هلته ورنږدې شو، وروڼو ئې وویل: دا دی لوی خوب لیدونکی راغی، راځئ چې وئې وژنو او په یوه کوهي کې ئې واچوو، پلار ته به ووايو چې کوم ځناور خوړلی دی... یوه ئې وویل: د وژلو په ځای ئې ژوندی په څا کې واچوئ... په خپله به په کې مړ شي... له وررښېدو سره سم ئې برید پرې وکړ... جامې ئې ترې وایستلې او په څا کې ئې واچاوو... ناڅاپه ئې یو کاروان ولید چې د دوی خوا ته راروان دی... فیصله ئې وکړه چې پر دغه کاروان ئې وپلوري... له کوهي ئې راوایست او خرڅ ئې کړ... او کاروانیانو له ځان سره مصر ته روان کړ...

باييل دوکه، چل ول، غولول او په خپلو ژمنو نه ودرېدل د خپل داستان د اتل په څېره کې انځوروي خو قرآن کریم ئې د مجرمينو ځانگړتياوې گڼي، باييل ئې يعقوب عليه السلام ته منسوبوي او کله چې د يوسف عليه السلام د وروڼو وار رارسي د دوی هغې دوکې ته گوته نه نيسي چې قرآن ورته اشاره کړې، گمان نه کوم چې د باييل ليکونکي دې دا کار اشتباهاً کړي وي، باور مې دا دی چې دا کار ئې عمداً کړی، د ده له نظره خدعه او دوکه يو هنر او کمال دی، بايد اتلانو ته منسوب شي، نه عادي خلکو او مجرمينو ته!!

قرآن فرمايي چې د يوسف وروڼو په خپلو کې مشوره وکړه چې يوسف په کوهي کې اچوو، پرېږدو ئې چې کوم کاروان ئې له ځان سره کوم لري ملک ته بوځي او د مريي په توگه ئې وپلوري، په کار ده چې پلار مونږ ته تر ده زيات په درنه سترگه کتلی، زمونږ شمېر زيات دی، هم دکور ټول کارونه کوو او هم ئې حفاظت کوو، خپل پلار ته راغلل او ورته وئې ويل: پرېږده چې يوسف له مونږ سره د لوبو او مېوو خوړلو لپاره صحرا ته ولاړ شي، پلار ئې وويل: تاسو پوهېږئ چې زه ورپسې خفه کېږم او وېرېم چې تاسو به ترې غافله شئ او لېوه به ئې وځوري، دوی بيا خپل شمېر ته گوته ونيوله او وئې ويل: که لېوه ئې له مونږ وځوري شي په داسې حال کې چې مونږ کافي ډېر يو نو مونږ به بلا وهلي يو!! هغه ئې په کوهي کې واچاوو... د کاروانيانو يوه کس اوبه راايسي، ناڅاپه ئې وليدل چې له بوکې سره يو تنکی زلمی راپورته شو، چيغې ئې کړې: زېری زېری دا دی يو تنکی زلمی!!... په يوه خوندي ځای کې ئې پټ کړ... ښه سلوک ئې ورسره کاوو، پرې مهربانه ول... په مصر کې ئې په ارزانه بيه وپلورو... پېرېدونکي خپلې مېرمنې ته وويل: په عزت او درناوي سره ئې ښه وساته، يا به ئې خپل زوی وگڼو يا اميد دی کومه بله گټه ترې راورسي...

سېږه څو ځای ته ښه سلوک ئې ورسره کاوو، پرې مهربانه ول... په مصر کې ئې په ارزانه بيه وپلورو... پېرېدونکي خپلې مېرمنې ته وويل: په عزت او درناوي سره ئې ښه وساته، يا به ئې خپل زوی وگڼو يا اميد دی کومه بله گټه ترې راورسي...

سېږه څو ځای ته ښه سلوک ئې ورسره کاوو، پرې مهربانه ول... په مصر کې ئې په ارزانه بيه وپلورو... پېرېدونکي خپلې مېرمنې ته وويل: په عزت او درناوي سره ئې ښه وساته، يا به ئې خپل زوی وگڼو يا اميد دی کومه بله گټه ترې راورسي...

سېږه څو ځای ته ښه سلوک ئې ورسره کاوو، پرې مهربانه ول... په مصر کې ئې په ارزانه بيه وپلورو... پېرېدونکي خپلې مېرمنې ته وويل: په عزت او درناوي سره ئې ښه وساته، يا به ئې خپل زوی وگڼو يا اميد دی کومه بله گټه ترې راورسي...

مړی نه یم، دا مې ورونه دي، پلار مې خبر نه دی... هیڅوک نه غواړي په داسې لاندې کې ښکېل شي او آزاد انسان د مړیې په نامه واخلي!! قرآن فرمایي چې یوسف علیه السلام په مصر کې وپلورلی شو.

۱۳۸

۲۱

یوسف: ۲۱

د قرآن له وینا معلومېږي چې یوسف علیه السلام د کاروان سردار ته د خپلو ورونیو د جفا داستان اورولی، د هغه عاطفه او زړه سوی راپارېدلې او دې نتیجې ته رسېدلې چې یوسف علیه السلام خپلې کورنۍ ته له ستندېدو منع کړي، له ځان سره ئې بوځي، ترڅو د خپلو ځواکمنو او حسودو ورونیو لخوا ونه وژلی شي، دا ئې غوره گڼلې چې یو ښه ځای ورته پیدا کړي، د مصر په کوم معزز شخصیت باندې ئې په لږه بیه وپلوري، دا ئې هم نه دي غوښتي چې په گرانه بیه ئې وپلوري، د زیاتو پیسو ترلاسه کولو په ځای ئې د دې ښکلي او با استعداد زلمي راتلونکې ته زیاته توجه کړې.

قرآن د قصې د دغې برخې په ترڅ کې مونږ ته لارښوونه کوي چې کله کله ستر ستر شخصیتونه په ډېره لږه بیه خرڅ کړي شي!! هو په خدای قسم همداسې دی، ډېر ځله ستر ستر شخصیتونه، د خپلوانو په لاس او حتی د خپلو ضعیف النفسه ملگرو په لاس دښمنانو ته په لاس ورکړي شوي او وژل شوي!!

قرآن فرمایي چې د یوسف علیه السلام د ورونیو طمع دا وه چې په دې سره به له خپلې مخې یو ستر خنډ لرې کړي او خپلو موخو ته د رسېدو لپاره به لار آواره کړي، خو نه پوهېدل چې د دې کار پاېله به څه وي!! د خپل دغه شرمناک کار په عواقبو له پوهېدو عاجز وو او داسې گومان یې نه کاوو چې یوه ورځ به بیا له یوسف علیه السلام سره مخامخ کېږي او دا ټوله ماجرا به د دوی مخې ته کېښودی شي!! همداراز فرمایي چې په کوهي کې د لوېدو په مهال یوسف علیه السلام ته الهام وشو چې پروا مه کوه، له دې ځایه به ووځي، داسې ورځ به راشي چې دوی به

ستا مخې ته سرټيټي او شرمنده ولاړ وي او دا کار به ورپه يادوي!! او دا هغه څه دي چې د حق د لارې مبارزينو ته د ستونزو او کړاوونو په مهال الهام کېږي، الله تعالیٰ ئې له ناهيلۍ ساتي او په زړونو کې ئې هيلې او امېدونې راپيدا کوي. د يوسف عليه السلام د قصې په بيانولو سره قرآن د دغو دريو اساسي موضوعگانو د اثبات لپاره تاريخي بېلگې زمونږ مخې ته ږدي: د ورونيو مخالفت او د دوی په لاس کوهې ته لوېدل، د نامعلوم برخليک په لوري خوځېدل، په ارزانه بيه خرڅېدل، د ستونزو او کړاوونو بېلگه، په شاه کې د لوېدو په وخت کې دا الهام چې له دې ځايه به حتماً ژغورل کېږي او له کوهي وتل د نجات بېلگه او په پای کې له خپلو ورونيو سره په داسې حال کې مخامخېدل چې هغوی به په خپلو نادودو او جفاگانو شرمنده وي د بري او د دښمن د ماتې تاريخي بېلگه. تاسو به د بايبل په هيڅ برخې کې او د هيڅ قصې په ترڅ کې ونه مومئ چې له کومې قصې ئې داسې کوم ستر مطلب ثابتول او يوه مهمه لارښوونه کول په نظر کې وي.

بايبل ليکي چې د يوسف ورونيو د ده جامې د يوې وزې په وينو سرې کړې... پلار ته راغلل او وئې ويل: آيا دا د يوسف جامې نه دي؟ ... هغه جامې وپېژندې او وئې ويل: حتماً کوم ځناور خوړلی دی... نو له ويره ئې خپلې جامې خپرې کړې، زړې جامې ئې واغوستې... ډېرې ورځې ئې په ماتم تېرې کړې... د کورنۍ غړو هڅه وکړه چې هغه ته تسلي ورکړي خو گټه ئې ونه کړه... وئې ويل: ترمرگه به د يوسف غم هېر نه کړم!! قرآن د بايبل دا وينا غلطه گڼي او فرمايي:

وَقَالَ يَا قَوْمِ انظروا ماذا آتاكم يوسف بياضاً مبيناً
 قَالُوا نارا من قبلنا فلو انزلنا من السماء حديداً
 لولا اننا اقمنا يوسف السجن لوقد كذبنا
 قَالُوا وَيوسف ما كنا نعرفك
 قَالُوا وَيوسف ما كنا نعرفك
 قَالُوا وَيوسف ما كنا نعرفك

يوسف: ۱۶-۱۸

د يوسف عليه السلام ورويه ماخستن په اوښلنو سترگو خپل پلار ته ورغلل او وئې ويل: پلاره! مونږ له يوه بله د مخکې کېدو لوبه کوله، يوسف مو د خپلو شيانو خوا

ته پرېښود، په همدې کې لېوه راغی او هغه ئې وخورلو، ته به حتماً زموږ په خبرې باور نه کوي که څه هم مونږ په يقين سره رښتوني وو، هغه ورته وويل: داسې نه ده، خپلو نفسونو غولولي بڼې او کوم غلط کار ئې درباندي کړی، زما لپاره له ښه صبره پرته بل څه نه دي پاتې، ستاسو د دې خبرو په وړاندې به له الله تعالی مرسته غواړم، يوازې الله تعالی هغه ذات دی چې په داسې حالاتو کې ترې مرسته غوښتی شي!!

کورئ د بايبل او قرآن د ويناوو ترمنځ څومره ژور توپير دی، يو د قصې اتل صابر، حساس او په حالاتو پوه انځوروي، د خپلو زامنو له وينا، خبرې او حرکاتو پوهېږي چې دروغ ورته وايي، نه ئې په خبرو باور کوي، نه ئې په اوښلنو سترگو غولېږي او نه ئې د يوسف عليه السلام هغه جامې دوکه کولی شي چې په نورو وینو ئې سرې کړې. صبر کوي، په غمونو کې خپل رب ته پناه وړي. خو بل ئې د داسې بې صبره انسان په خبر انځوروي چې له ډېره ويره خپلې جامې څيري، زړې جامې پر تن کوي او ژمنه کوي چې تر مرگه به دا غم هېر نه کړي!!

قرآن د دې قصې په ترڅ کې مونږ ته څو مهمې لارښوونې کوي:

- بايد په خپلو قضاوتونو کې تلوار او عجله ونه کړو، بايد محتاط و اوسو، يوازې د متهم ظاهري بڼه، اوښلنې سترگې، غولونکې ادعاگانې او هغه شواهد چې د خپلې ادعا د ثبوت لپاره ئې وړاندې کوي کافي ونه گڼو، د متهم سوابق بايد په پام کې ولرو.
- يعقوب عليه السلام حساس او پوه انسان وو، د يوسف عليه السلام د وروڼو په تصنعې ژړا، د قضیې په باب د دوی د خبرو له څرنگوالي، د يوسف عليه السلام د کميس له وضعې او له يوسف عليه السلام سره د وروڼو مخکښو حسادتونو ته په پام سره پوه شو چې زامنو يې رښتيا نه دي ورته ويلي او اصله قضیه ئې ترې پټه کړې ده.
- د مصيبتونو په وړاندې صبر کول د پيغمبرانو طريقه ده.
- ښايي يعقوب عليه السلام ته د خپل زوی يوسف عليه السلام تر ورکېدو دا

غم او اندېښنه لازیاته درنه وه چې زامن ئې داسې دي، له ده او له خپل ورور سره ئې داسې څه کړي، بې شکه چې د یعقوب علیه السلام لپاره به د داسې زامنو زغمل او تحمل تر دې هم دروند پېټی او له زغم او حوصلې او وچت وو چې یو زوی ترې ورك شوی، د یوه شریف او باحساسه انسان لپاره دا ډېر دروند پېټی وي چې خپل زامن د خپل اوچت انتظار خلاف گوري او له داسې کسانو سره په یو ځای ژوند کولو مجبور شوی وي!!

• یعقوب علیه السلام چې په خپله جلیل القدره پیغمبر او د یوه ستر او اولوالعزمه پیغمبر ابراهیم علیه السلام لمسی دی او الله تعالی ته د نږدې توب او د معنوي مقام په لحاظ خورا اوچت مقام لري، خو سره له دې ستر او اوچت معنوي مقامه، له غیبه بې خبره دی، له دې عاجز دی چې پوه شي زامنو ئې له یوسف علیه السلام سره څه کړي دي؟! څو کیلو متره لرې د ده نازولی او گران زوی په کوهي کې پروت دی، خو دی ئې نه له حاله خبر دی او نه ئې مرسته کولی شي!! خپل عجز او ناتواني په دې الفاظو بیانوي: یوازينی مستعان او مرستندوی الله تعالی دی، فقط له هماغه ذات نه باید مرسته وغوښتلی شي. په دې بیان سره د هغو ناپوه خلکو خولو ته سخت گوزار ورکړی شوی چې په غیب باندي له الله تعالی پرته د بل چا د پوهېدا دعوا کوي!! د قصې دغه برخه مونږ ته د قرآن عظیم الشان له اساسي مطالبو نه یو مطلب په گوته کوي، هغه دا چې په ځمکه او آسمان کې له الله تعالی پرته نه څوک په غیبو علم لري او نه د چارو د سمبالولو واک او اختیار لري، هر څوک چې له خدایه پرته بل چا ته د غیبو د علم نسبت وکړي او هغه د چارو متصرف وگڼي په واقع کې بې قرآن تکذیب کړی دی.

بایبل د قصې په منځ کې د یهودا او تامار تر عنوان لاندې یوه بله خندونکې قصه رااخلي او وايي: په دغو ورځو کې یهودا د پلار له کوره عدولام ته ولاړ او د حیره نومي کس خوا ته دېره شو، هلته ئې شوعا نومي ښځه په نکاح کړه... له هغې د دريو زامنو عیر، اونان او شيله خاوند شو... عیر ته ئې تامار نومي نجلۍ راواده کړه... خو دی شریر انسان وو نو ځکه خدای وواژو، یهودا د ده ورور ته وویل چې زموږ له دود دستور سره سم ته باید د خپل ورور کونډه ځان ته په نکاح کړې تر څو

ستا د ورور نسل پاتې شي!!! ده په نکاح کړه خو د نږدېکت په وخت کې به ئې اعتزال کاوو ترڅو تمار حامله نه شي او د ده اولاد د بل په نامه یاد نه شي!!! د اونان دا کار د خدای خوښ نه شو نو ځکه ئې هغه هم مړ کړ!!! یهودا خپلې نږور تمار ته وویل چې د پلار کره ولاړه شه کله چې شیله ځوان شو تا به ورنکاح کړم... خو یهودا له دې وېرېدو چې شیله هم مړ نه شي... څه موده وروسته د یهودا مېرمن مړه شوه... یهودا غوښتل تمنه ته ولاړ شي... تمار خبره شوه... د کونډېتوب جامې ئې وایستې... د دې لپاره چې ونه پېژندی شي یو ټیکری ئې په سر کې او خپل مخ ئې پرې پټ کړ او د کور په دروازه کې د یهودا په انتظار ودرېده... غوښتل ئې له هغه غچ واخلي چې ولې ئې شیله ته په نکاح نه کړه... یهودا ولیده... د فاحشې گمان ئې پرې وکړ... خوا ته ئې ورغی... غوښتنه ئې ترې وکړه... نه پوهېدو چې خپله نږور ئې ده... د یوه سپرلي په بدل کې ئې نږدېکت ورسره وکړ... او خپله عصا او گوتې ئې په گرو کې ورته کېښوده... څه موده وروسته یهودا ته خبر ورسېدو چې تمار زنا کړې ده... ده ئې د سوځولو فیصله وکړه... تمار وویل: د دې عصا او گوتې خاوند زما د اولاد پلار دی... یهودا وویل دا څه تقصیر نه لري... ځکه ما خپل زوی شیله ته په نکاح نه کړه... له سوځولو ئې تېر شو... تمار دوه گوني وزېږول... د زېږون په وخت کې یوه ماشوم لاس راوایست او قابلې د ده په مټ سور تار وټاړو... هغه لاس شا ته کړ... او بل ترده مخکې وزېږېدو!!! یو ئې فارس (بهر راوتونکی) او بل ئې زارح (سور) ونوماوو!!!

په دې ضمني قصې کې دا د حیرت وړ خبرې مومو:

- اونان باید د دې لپاره د خپل ورور له کونډې سره نکاح وکړي چې د مړ ورور نسل دوام وکړي!! نه پوهېږو چې د دې نوې نکاح په نتیجه کې زېږېدونکې اولاد به ولې د مخکنې ورور نسل او اولاد گڼل کېږي?!!! او اونان به ولې د دې لپاره اعتزال کاوو چې اولاد ئې د بل په نامه یاد نه شي?!!!
- دا خبره کوم عقل منلی شي چې تمار د دراوزې په خوله کې ودرېده، یهودا ورباندې رابرابر شو، د دې له انتظار سره سم د دې خوا ته راغی، مطالبه ئې ترې وکړه، موافقه وشوه، یهودا هغه له خبرو ونه پېژنده، له رنگه ئې هم ونه پېژنده، د

نږد پکت په مهال ئې هم له خبرو او له رنگه ونه پېژنده!!! گواکې دا د پتو سترگو او له لیدو کتو او خبرو پرته کومه معامله وه!! په همدې یو ځل نږد پکت سره هغه حامله شوه!!! او همدا حامله کېدا هغه څه وو چې تامار غوښتل...

• یوه ماشوم خپل لاس راوايستو، قابلي سور تار ترې تاو کړ، په شا شو، بل راووت!!!

تاسو به بايبل له داسې مسخره خبرو ډک ومومئ. باور وکړئ ما ته د بايبل د لیکونکي خبرې هومره د حیرانتیا او تعجب وړ نه برېښي لکه د بايبل د منونکو دا سفاهت او بې عقلي چې له داسې مسخره قصو ډک کتاب یو مقدس کتاب گڼي، لیکونکی خو ئې خاص مقاصد لري، خو منونکي ئې څه بلا وهلي چې داسې بېهوده خبرې مني!!؟

• قرآن د بايبل دا ادعا ردوي چې کاروانیانو یوسف علیه السلام له خپلو وروڼو وپېرېدو، د دې ادعا برعکس وایي چې کاروانیانو له څاه راوايست او د موندل شوي قيمتي متاع په څېر ئې پټ کړ، د قرآن په دغو مختصرو الفاظو کې هومره ژور مطالب پراته دي چې د هغه مهال د ټولني د دردونکي وضعیت د دقيق توضیح لپاره کفایت کوي، د کاروان د سالار یو غلام هغه ته د یوه تنکي ځوان د موندلو زېری ورکوي، هغه ئې د قيمتي متاع په څېر پټ ساتي او دا ځکه چې دی به څو ورځې وروسته د مصر په بازار کې په گرانه بیه پلوري، يعني هغه مهال نه یوازې د غلامانو د پېر پلور بازار گرم وو بلکې دومره بې امنيتي خوره وه چې چا ته به کوم ماشوم او تنکی زلمی په لاس ورغی، که څه هم د کومې آزادي او عزتمنې کورنۍ غړی به وو، بس د غلامانو په ډلې کې به شامل شو، له خپلې کورنۍ سره به ئې روابط د تل لپاره وشلېدل، د بېرته ستنېدو مجال ئې نه شو ترلاسه کولی، د مجهول برخليک په لوري به یورل شو، لاس په لاس به شو، په یوه بل به خرڅ شو، په دې سره قرآن حکیم د هغه مهال اجتماعي وضعیت په دقيقه توگه انځور کړی.

یوسف او د فوطيفار مېرمن

بايبل تر دې عنوان لاندې ليکي: په مصر کې د فرعون د ساتونکو مشر

فوطيفار، يوسف په بيه واخيست... څه موده وروسته ئې دى د خپل كور او تجارت ناظر وټاكو... يوسف بناپسته ځوان وو، د فوطيفار مېرمنې زړه پرې بايلو... له هغه ئې د مباشرت غوښتنه وكړه... هغه ونه منله او وئې ويل: بادار مې پر ما دومره اعتماد كړى، د خپلو ټولو شتمنيو اختيار ئې راسپارلى... څنگه به دا كركجن كار كوم... دا د خداى په وړاندې لويه گناه ده... خو هغې لاس نه اخيست... يوه ورځ يوسف د كور په كارونو لگيا وو... له دوى دواړو پرته بل څوك په كور كې نه وو... هغې مېرمنې لاس ورواچاوو چې له ما سره خمله... يوسف ترې وتښتېدو او له كوره ووت، خو جامه ئې د هغې بښخې په منگولو كې پاتې شوه... بښخې خدمتگارانو ته چيغې كړې او هغوى ته ئې وويل: خاوند مې يو عبراني نوكر كور ته راوستى، دا دى ما ته ئې سپكاوى راواړولو... زما خونې ته راغى... لاس ئې راواچاوو... ما چيغې كړې او دى وتښتېدو او دا دى جامه ئې زما په لاس كې پاتې شوه... كله چې فوطيفار د خپلې مېرمنې خبرې واورېدې ډېر په غصه شو او يوسف ئې په هغه زندان كې واچاوو چې د پاچا نور بنديان په كې اچول شوي وو!!!

د بايبل له ليكونكي پوښتنه كوو: تا خو څو سطره مخكې ليكلي چې په كور كې بل څوك نه وو، نو د فوطيفار مېرمنې چا ته غږ كړ او دا خدمتگاران په يوې چيغې څنگه او له كومه راوړسېدل؟! راشه د قرآن وينا واوره چې څومره دقيقه او له ژورو لارښونو ډكه ده:

- قرآن د قصې دا برخه د يوسف عليه السلام د ابتلاء او آزموينې د يوه بل، خو ډېر حساس او خطرناك پړاو په توگه رااخلي، تر دې مخكې د ورونيو له مخالفت او حسادت سره مخامخ شو، په كوهي كې واچولى شو، په ارزانه بيه خرڅ شو، بل ملك ته يوړل شو، آزاد ژوند ئې د غلامۍ په ژوند بدل شو، په پاى كې د يوې مفسدې مصري كورنۍ نوكرۍ ته اړ شو او دا د ده د ژوند تر ټولو حساسه مرحله او ترټولو خطرناكه آزموينه، اوس له يوه بل دښمن سره مخامخ دى، مخكني دښمن په زړه كې ورته كينه او حسادت درلود، خو دا دښمن په زړه كې ورته هوس او شهوت لري، هغه په كوهي كې وغورځاوو او دا ئې د گناه په ډنډ كې غورځول غواړي، د دې دښمن دام ډېر غولونكى او جالب دى او ځان ترې ساتل ډېر گران.

- قرآن نه د دې مصري نوم اخلي او نه ئې د مېرمنې، دا ځکه چې قرآن د تاريخ کتاب نه دی، د نومونو يادول نه مفيد دی او نه ضروري، د عزيز مصر په نامه ئې يادوي او دا د دې لپاره چې وښيي د مصر ټول هغه شخصيتونه چې دا ئې يو وو، د ده په څېر ول، په خپلو کورونو کې ئې زلمي خدمتگاران او پېغلې خدمتگارانې ساتلې، د دې پروا ئې نه وه چې له دې څه فتنې راولاړېږي، داسې پېښو ته ئې د گناه په سترگه نه کتل، خاص اهميت ئې نه ورکاوو، دا اختلاط او حتی په جنسي روابطو کې آزادي د هغو کورنيو يوه عادي او عامه معامله وه او د هر اشرافي ژوند يوه لازمي ځانگړتيا ده.

د قرآن له وينا معلومېږي چې د مصر عزيز د يوسف عليه السلام له ليدو سره سم د هغه له څېرې، ناستې ولاړې، هونبيارتيا او زيرکتيا نه پوه شوی چې هغه يو غلام نه، بلکې له يوې شريفې کورنۍ سره تعلق لري چې د حوادثو او پېښو طوفانونو له دې برخليک سره مخامخ کړی، نو ځکه ئې خپلې ښځې ته وويل: نه ښايي له هغه سره د مريې په څېر چارچلند وشي، بلکې په کار ده ښه ئې وپالې، هيله ده چې په دې کور کې د هغه شته والی مونږ ته گټور ثابت شي، که مو په هغه کې نورې ښېگړې او وړتياوې وموندې په زويولی به ئې ونيسو او د خپلو ټولو شتمنيو امين او وارث به ئې کړو.

- قرآن فرمايي چې د عزيز مصر مېرمنې يوسف خپلې خونې ته وروغوښت، دروازې ئې کلکې وټرلې، بيا ئې يوسف ته بلنه ورکړه، هغه انکار وکړ، وئې ويل: الله تعالی مې رب دی، دغه ځای ته ئې راوړسولم، دومره پېرزوينې ئې راباندې وکړې، دا کار لوی ظلم دی، ظالمان نه ژغورل کېږي او نه بريالي کېږي!! او يقيناً چې هم هغې د ده تلوسه وکړه او که ده د خپل رب برهان نه وی ليدلی حتماً ئې د هغې تلوسه کوله، په دې توگه مو فحشاء او بدکاري ترې وگرځوله، بې شکه چې هغه زمونږ له مخلصو بندگانو څخه وو، (هغې غوښتل لاس ورواچوي، دی ترې وتښتېدو)، له لمنې ئې ونيولو، (لمنه ئې وشکېده او د هغې ښځې په منگولو کې پاتې شوه)، د دروازې له پرانستلو سره سم ئې د ښځې خاوند په خپلې مخې کې وموند، مېرمنې ئې وويل: د هغه چا سزا به څه وي چې غوښتل ئې ستا مېرمنې ته

اخلاقي انقلاب لپاره، د مصر په څېر په يوې داسې ټولنې کې چې له مدني لحاظه ډېره مخکې تللې خو له فکري او اخلاقي لحاظه ډېره وروسته پاتې، ظلم، فساد او بې عدالتي خپل تور وزر پرې غوړولی، واکمنان ئې په فساد کې تر ستونې غرق، مظلومان له خپلو ټولو انساني حقوقو محروم، د واکمنانو د هوسونو قرباني، په نه گناه زندان ته درومي او د اربابانو د مزاج خلاف په يوه معمولي کار په دار ځړول کېږي، دا ستر مأموریت سپېڅلی، مهذب، مدبر او د ډسپلين خاوند قيادت او زعامت ايجابوي، هغه کسان چې د اسلامي ټولنې د جوړولو په لاره کې مبارزه کوي، هغه ټولنه چې پيغمبران عليهم السلام ئې پر جوړولو مأمور شوي، بايد دغسې لوړ شخصيت ولري او د مبارزې په لوړو ژورو کې د دوی دا وړتياوې راڅرگندې شي.

- که چېرې ظروف او شرايط په گناه کې د انسان د پرېوتو مشوق وي او هغه گناه ته وهڅوي، نو د ډېرو سترو شخصيتونو د لوېدو او سقوط احتمال هم شته، له هغو ظروفو او شرايطو نه چې انسان گناه ته رابولي يا يې ورته را کاري بايد ځان وساتو.

- که چېرې يوسف عليه السلام د خپل رب برهان نه وی ليدلی، د هغې مېرمنې په لوري به نبويېدلې وو، راشئ وگورو چې دا الهي برهان څه وو؟ د آيت له فحوی نه معلومېږي دا برهان د يوسف عليه السلام هغه احساس وو چې په دغو الفاظو سره ئې بيان کړ: الله تعالی مې رب او پالونکی دی، دې غوره مقام ته ئې راوړسولم، ظالمان نه ژغورل کېږي، همدغه احساس د دې باعث شو چې د ځوانۍ په هغه طوفاني دوره کې د شيطان او نفس له وسوسو خوندي پاتې شي.

- قرآن فرمايي چې په دې کار سره يوازې دا نه چې دی له دغې گناه نه وژغورل شو بلکې په همدې سره بې حيايي او بدکاري له ده نه په شا وتمبول شوه!! د قرآن دا وينا په سطحي نظر سره انسان ته عجيبه برېښي، خو په لږ دقت سره پوهېدی شي چې په دې الفاظو کې ډېر ژور او ظريف مطالب پراته دي، څوک چې په لومړي ځل د خپل نفس ناروا غوښتنې او د خپل هوس د هڅونې په وړاندې صبر وکړي، تسليم نه شي او پښې ئې له نبويېدو وژغورل شي، دغه کار په ده کې د ځان ساتنې هغه

ځواک او احساس کمال او قوت ته ورسوي چې په راتلونکې کې د داسې هڅونو په وړاندې ئې پنبې ونه بنويږي، چا چې په لومړۍ مقابلې کې د بديو په وړاندې ماتې ونه خوړله، د بديو د مقابلې ځواک ئې لږيات پياوړی او مضبوط شي او چا چې په لومړۍ مقابلې کې ماتې وخوړه، بيا بيا به تر بریدونو لاندې راځي او ماتې به خوري، څوک چې د بدکاریو دروازه پرانېزي ترل ئې ورته گران شي او څوک چې د لومړي ځل لپاره د هغې له پرانستلو ډډه وکړي د تل لپاره ترې خوندي پاتې شي، يوه گناه نورو گناهونو ته لار پرانېزي، يوه گناه ته په منفي ځواب ويلو سره د نورو منځه نيول کېږي، يوسف عليه السلام هغې لومړۍ بلنې ته په منفي ځواب ويلو سره ټولو هغو کسانو ته ځواب ورکړی چې د ده د بې لارې کولو طمع ئې کوله، ټول په دې پوهېدلي چې دا هونښيار ښکار په لومړې کې نه نښلي، چې د عزيز مصر مېرمن په دې ونه توانېده نور به څنگه هغه ښکار کړي شي او څنگه به د هغه د ښکار کولو جسارت او طمع کوي؟! هو؛ په دې سره الله تعالی له يوې خوا دی د ځوانۍ په هغو شېبو کې چې احساسات ښه په ځوښ کې وي او هوس ډېر څپانده په گناه کې له پرېوتو ساتو او له بلې خوا ئې بد کاری، ته بلونکي ځواکونه په فرسخونو له ده لرې کړل.

• الله تعالی هغه د مصر د ټولني د زعامت لپاره غوره کړی وو، د مصر د هغه وخت پر ټولني د فحشا، اخلاقي فساد او جنسي آزادۍ تور ووزر غوړېدلی وو، په خاصه توگه د ټولني په لوړ پوړيو او اشرافي کورنيو کې دا بيماري په پراخه پيمانه خوره وه، له دې پلوه ئې حالت داسې وو لکه د نن ورځې د لوېديځې نړۍ د گنده ټولنو حالت، جنسي بې لاريتوب ته نه يوازې د گناه په سترگه نه کتل کېدل بلکې يو عادي کار گڼل کېدو، د يوسف عليه السلام دا کار د دې باعث شو چې د مصر ټولې هغه مېرمنې چې په خپلو نځرو سره ئې د مصر هر واکمن په آسانۍ سره ښکار کاوو له ده ناهيلې شي او د ده د بې لارې کولو طمع ونه کړي، که د عزيز مېرمن ونه توانېده چې يوسف عليه السلام د خپلې ځوانۍ په موسم کې دوکه کړي، هغه وخت چې احساسات څپانده وي او په داسې حالت کې چې دی ئې مړیې او خدمتگار وو، نو له هغه وروسته چې د عمر پوخوالي ته ورسېږي او د مصر واکمن شي، نو څنگه

به هغوی وکولای شي چې دی بنکار کړي!! د قرآن دا الفاظ خومره دقیق دي:

ايساره كړو!! (ترخو په دې توگه بدكاري او بې حيايي ترې

ايساره كړو!!)، داسې ئې نه دي ويلي چې هغه مو له بدكاري او بې حيايي راييسار كړ، نه بلکې بدكاري او فحشاء ترې ايساره شوه، يعنې هغه كار يې وكړ چې نور بدكاري او بې حيايي ورته نږدې نه شي.

• د هغو ټولو آزمېښتونو له جملې نه چې يوسف عليه السلام ورسره مخامخ شوی، خورا لوی او خطرناک ئې همدغه آزمېښت وو، د ورونيو مخالفت، کينه او حسادت، په څا کې لوېدل، مرييتوب ته لېږدېدا او بندي کېدا... دا ټول تر دې آزمېښت ډېر ډېر آسانه ول.

گورئ چې د قرآن د وينا په لفظ لفظ کې خومره ژورې لارښوونې او ظريف ټکې مخې ته راځي، دوه څېرې ئې په ډېره دقيقه او اغېزمنه توگه انځور کړې: يو د خدای بنده او بل د نفس بنده، يو له گناه تېښتي او بل په گناه پسې زغلي، يو د ځوانۍ په جذباتي موسم کې له گناه ځان ساتي او بل په داسې حال کې د گناه هڅه کوي چې ټولې جسمي او جنسي اړتياوې ئې رفع شوې، دواړه د دروازې په لوري منډې وهي خو يو ئې د پرانستلو او له گناه نه د ځان ژغورلو په نيت او بل ئې د دې لپاره چې خلاصه نه شي او بنکار ئې له منگولو ونه وځي، دواړو د دروازې په لوري وځغاستل، يو يې له گناه نه د تېښتې لپاره او بل يې د بې لارې نفس د اشباع لپاره، يو يې له خدایه ويرې تېښتې ته اړ کړی او بل يې د زړه له مراد نه د محرومېدو وېرې، عجيبه صحنه ده، دوه متضادې څېرې په يوه تگلوري کې، د يوه منزل په لور په منډو، مگر له بېلا بېلو موخو سره، څه عجيبه صحنه نندارې ته ايښودل شوې، هغه صحنه چې زړه په لږزا او درزا راولي، مشاعر هڅوي، په انسان کې وجد راپاروي. ډير داسې کسان مومې چې دوی او هڅې ئې د دې صحنې له څېرو سره ورته دي، ټول په يو تگلوري کې، د يوه هدف او مقصد په لور تلوار کې، کله نا کله له ورتو شعارونو او ادعاگانو سره، خو يو يې د رحمن خدای لپاره او بل يې د نفس او شيطان په حکم، يو يې په پاك لمنتوب سره او بل يې له لږلو او ملوثو لاسونو

سره، يو بې له الله تعالى نه د ويرې نه په ډك زړه سره او بل بې له خيرن، خچن او گنده ضمير سره.

- دواړه د خپل محسن په وړاندې ودرېږي، د يوه د ژوند ملگري او د بل آقا، يوه ته دې محسن هر څه ورکړي او د خپل ژوند شريکه ئې گرځولې، خو له بل سره ئې يوازې دومره کړي چې په نوکړۍ ئې نيولې، يو خپل محسن ته صادق او وفادار او بل ورته ځان او بې وفا، مجرم تر بې گناه مخکې د ځان د براءت ادعا کوي او بې گناه تورنوي او د هغه لپاره د سزا غوښتنه کوي!! پاك لمنی بېگناه له دې ډډه کوي چې بل تورن کړي، له ځانه دفاع ته اړ کېږي.

- لکه څنگه چې مو د يوسف او د هغه د ورونيو په قصې کې ولوستل چې تېری د يوسف عليه السلام د ورونيو لخوا شوی، هغه بې ځا ته وغورځاوو او بيا ئې د ده کميس د دې لپاره په "کاذبه وينه" سور کړ چې پلار پرې وغولوي، دلته هم وينی چې تېری د بدکار او مجرم له پلوه دی او د صالح مظلوم کميس په کې څيري شوی، هغه تورن شوی او هغه په زندان او دردناک عذاب گوانبل شوی!! که تاريخ ته يو ځغلند نظر واچوو نو وبه گورو د دغو دوو انساني لوريو ترمينځ د تاريخ د ټولو ټکرونو ماهيت همدغسې دی.

- کله چې دوی دواړه د مصر عزيز د وره خوله کې وينې، نو مجرمه بنځه ئې په جگ غږ وايي: يوسف ستا پر عزت او ناموس د تېري او لاس اچولو نيت درلود، د داسې تېري کوونکي سزا له دې پرته بل څه کېدی شي چې يا بندي شي او يا سخت تعذيب شي!! په دې صحنه کې هم گورئ چې د شر او فساد سمبول يرغلگر دی، تبليغات او افتراءات د هغه له لوري دي او د پاك لمنتوب او تقوا لوری ترتهاجم لاندې او دفاع ته اړ شوی!! تل همداسې وي، د چا لمن چې په گناهونو لړلې وي هغه څوک په گناه تورنوي چې له گناه نه د تېبستې پر وخت ئې لمن څيرې شوي. اکثراً داسې کېږي چې سپيڅلي خلك د خپل سپېڅلتوب نه د دفاع لپاره د تبليغ ډېر لږ احساس کوي او دا ضرورت لږ احساسوي چې د خپل پاك لمنتوب لپاره دلايل وړاندې کړي، دا مجرمان او گناه گاران دي چې د خپل جرم د پټولو او سپېڅلتيا د اثبات لپاره تبليغاتو ته ضرورت لري، دوی د ځان د تېرئې لپاره نور خلك تورنوي.

• الله تعالى په خپله له مخلصو بندگانو دفاع کوي، هغه تل له متقیانو او پرهېزگارانو سره دی، یوازې ئې نه پرېږدي، آزمېښتونه پرې راولي، په لوړو ژورو سره ئې آزمويي، دا ځکه چې ابتلاء او آزمېښت د الله تعالى سنت دی او دا ځکه چې د آزمېښتونو په ترڅ کې د متقیانو روزنه کوي، په دې سره د دوی شخصیت ته مزیده ځلا ورکوي، خو هیڅکله ئې د دښمنانو په وړاندې یوازې او بې اسرې نه پرېږدي، چا چې د آزمېښتونو په دوران کې تر پایه پورې صبر وکړ، الهي مرسته به ئې خامخا خوا ته را رسي، د باطل د پلویانو او ملگرو له منځه به داسې څوک راولاړوي چې له حق پالونکو دفاع وکړي، د مخالف لوري تورونه رد کړي او د دوی پر پاکۍ او پاک لمنۍ شهادت ورکړي!! د یوسف علیه السلام لمن داسې څیرې شوې چې د یوسف علیه السلام پر پاکي او د عزیز د بڼڅې په بدلمنتوب شاهدي ورکوي، هماغسې چې په وینو لړلی کمیس یې یعقوب وپوهاوو چې لېوه نه دی دارلی، بلکې ورونیو ئې کوم بل کار پرې کړی.

د عزیز مصر غبرگون ډېر سوړ، له دې هم ډډه کوي چې خپلې مېرمنې ته کومه سخته خبره وکړي، دا خو پرېږده چې طلاقه ئې کړي، سزا ورکړي، یا دا له یوسفه لرې کړي او یا یوسف ترې لرې کړي، له خپله کوره ئې وباسي او بل ځای ته ئې ولېږي، تر څو د دې فاجعي له بیا تکراره مخنیوی وکړي، فقط دومره ورته وایي: د بڼڅو مکرونه همداسې وي!! په مکرونو کې ډېر مهارت لري!! د عام خطاب په ډول، داسې چې نورې بڼڅې ئې هم په کې شاملې کړې دي: د شځو مکرونه همداسې وي!! د دې دا کار خطا او غلطې گڼي خو په دې معنا چې ولې ئې خپل حیثیت او مقام ته پام نه دی کړی، دا خو ستا نوکر دی نه سیال!! یعنی دا کار په خپل ذات کې د اعتراض وړ نه گڼي یوازې په هغه صورت کې ئې د اعتراض وړ شمېري چې له خپل سیال سره نه وي!! یوسف ته ئې وویل: له دې خبرې نه تېر شه، څه چې درسره شوي هغه هېر کړه او سترگې پرې پټې کړه!! او خپلې بڼڅې ته ئې وویل: د خپلې گناه لپاره بخښنه وغواړه، اشتباه دې کړې ده!! خو د ده په الفاظو کې دا وضاحت نه شته چې له چا بخښنه وغواړي، له الله تعالى نه که له خپل مېرې نه؟! د ده الفاظ دا وو: انك كنت من الخاطئين: یقیناً چې ته له خطا شوو څخه یې!! آیا له دې خبرې نه

د ده مقصد دا دی چې گناه دې کړې، دا عمل خو ذاتاً یوه گناه ده او یا دا چې دا گناه نه بلکې یوه اشتباه گنبي او معنا ئې دا ده چې ولې ئې په یو مریي او غلام باندې زړه بایللی او له هغه ئې د زړه مراد غوښتی؟! د آیت الفاظ ډېر صریح دي، ده په پای کې د ذنب، جرم او اثم پر ځای د "خطا" لفظ کارولی چې مطلب ئې دا دی: د یوې شریفې کورنۍ عزتمنه مېرمن چې په خپل مریي زړه بایلې لویه اشتباه کوي!!

د مصر د عزیز له خبرو نه داسې معلومېږي چې د ده قصد دا دی چې مېرمن ئې باید په خپله له ده نه بخښنه وغواړي، باید له خپل دغه مېړه نه بخښنه وغواړي چې دا ټول آرام او له عیش او عشرته ډک ژوند یې ورته مهیا کړي، دومره پراخ او زیات نعمتونه ئې تر پښو لاندې ورته غوړولي، خو له دې سره سره دا بل چا ته زړه ورکوي او یوه مریي ته پرده ترجیح ورکوي!!

گورئ چې یوسف علیه السلام د دغو ټولو نعمتونو پر یوې وړې برخې لاس موندلی، له دې ټولو نعمتونو څخه ډېر لږ څه د ده هم په برخه شوي، خو دی ئې په مقابل کې د الله تعالی پاس ساتي او گناه کول د نعمت کفران گنبي او ترې ځان ساتي، مگر د مصر د عزیز بنځه څومره ناشکره ده چې د دغو ټولو نعمتونو په وړاندې د خپل مېړه پاس نه ساتي؟! د نعمتونو وفت او ډېروالی غالباً د هغه کفران ته لاره وباسي او انسان د منع په وړاندې ناشکری ته هڅوي او په انسان کې د عصیان او طغیان سبب گرځي.

بایبل دلته د دې قصې له یوې ډېرې مهمې او حساسې برخې هسې تېرېږي، خو قرآن ئې په تفصیل سره بیانوي او فرمایي: د ښار ځینو ښځو په خپلو غونډو او مجلسونو کې دا تبصرې پیل کړې چې د عزیز مصر مېرمنې په خپل نوکر زړه بایللی، دا خو ئې څرگنده غلطې کړې ده!! (د دې له شأن سره خو دا نه ښایي چې له خپل غلام سره مینه وکړي، دا چېرې او غلام ئې چېرې!!)، قرآن فرمایي چې دا هسې د دوی مکر وو، ټولې په همدې مرض اخته وې، هسې ئې خپلو خاوندانو ته داسې ښوده چې دوی د عزیز مصر د مېرمنې په څېر نه دي، په دوی دې دا بد گمان نه کوي!! کله چې د عزیز مصر مېرمن د دوی له دې مکره خبره شوه نو د مېلمستیا بند وبست ئې ورته وکړ، د یوې صفې په سر ئې ورته ځای برابر کړ، د هرې یوې مخې ته

ئې د مېوې لوبنى او چاره كېښوده، كله چې دوى په خوراك لگيا وي يوسف ته ئې د دوى خوا ته د خه وروپولو امر وكړ، كله چې د مصر د واكمنو مېرمنو وليد، حسن ته ئې هك پك او مجذوبې شوې، بې اختياره ئې خپل لاسونه غوڅ كړل، د عزيز مېرمنې پرې غږ كړ: دا هماغه كس دى چې تاسو پرې ملامتولم، هو! ما ترې د زړه مراد وغوښتو مگر هغه ډډه وكړه او كه غوښتنه مې ونه مني او اوامرو ته مې غاړه كښېښېدي ځاى به ئې زندان وي، خوار او ذليل به شي، يوسف (چې د دوى خبرې ئې اورېدلې او متوجه شوى چې اوس نو وضعيت لا ډېر خطرناك شو، دلته راغونډې شوې مېرمنې ټولې د دې په څېر دي اوس به هغوي هم د ده د بې لارې كولو هڅه كوي، نو الله تعالى ته ئې د دعا لاسونه اوچت كړل او) وئې ويل: زما ربه! زندان تر هغه څه راته غوره دى چې دوى مې وربولي! كه ته مې د دوى له مكره ونه ساتې دوى ته به مايل شم او د نورو جاهلانو په څېر به شم!! الله تعالى د ده دعا قبوله كړه، له دې گنده محيطه ئې د ده د لرې كولو پرېكړه وكړه، عزيز مصر سره له هغه چې حقايق ورته څرگند شوي وو دا فيصله وكړه چې تر يوې مودې ئې زندان ته ولېږي.

د قرآن الفاظ دا دي:

﴿يٰٓاٰمَنُوْنَ اَتَىٰكُمُ الرِّجَالُ حٰٔمِيَةً وَيَخْتَفِيْنَ عَلَيْكُمْ وَاُولٰٓئِكَ لَمْ يَكُن لَّهُمْ جُرَآئِمٌۭ اٰثْمًا ۙ﴾
 ﴿وَلَمَّا رَاكَ عٰٓدٌ اٰتٰٓيَةً يٰٓاٰمَنُوْنَ اٰتٰٓيَةً وَاُولٰٓئِكَ لَمْ يَكُن لَّهُمْ جُرَآئِمٌۭ اٰثْمًا ۙ﴾
 ﴿وَلَمَّا رَاكَ فِرْعٰوْنُ اٰتٰٓيَةً يٰٓاٰمَنُوْنَ اٰتٰٓيَةً وَاُولٰٓئِكَ لَمْ يَكُن لَّهُمْ جُرَآئِمٌۭ اٰثْمًا ۙ﴾
 ﴿وَلَمَّا رَاكَ نٰدِيَةٌ يٰٓاٰمَنُوْنَ اٰتٰٓيَةً وَاُولٰٓئِكَ لَمْ يَكُن لَّهُمْ جُرَآئِمٌۭ اٰثْمًا ۙ﴾
 ﴿وَلَمَّا رَاكَ ثَمُوْدٌ اٰتٰٓيَةً يٰٓاٰمَنُوْنَ اٰتٰٓيَةً وَاُولٰٓئِكَ لَمْ يَكُن لَّهُمْ جُرَآئِمٌۭ اٰثْمًا ۙ﴾
 ﴿وَلَمَّا رَاكَ هٰمٰنٌ اٰتٰٓيَةً يٰٓاٰمَنُوْنَ اٰتٰٓيَةً وَاُولٰٓئِكَ لَمْ يَكُن لَّهُمْ جُرَآئِمٌۭ اٰثْمًا ۙ﴾
 ﴿وَلَمَّا رَاكَ لُوٰٓسٌ اٰتٰٓيَةً يٰٓاٰمَنُوْنَ اٰتٰٓيَةً وَاُولٰٓئِكَ لَمْ يَكُن لَّهُمْ جُرَآئِمٌۭ اٰثْمًا ۙ﴾
 ﴿وَلَمَّا رَاكَ قٰرُوْنَ اٰتٰٓيَةً يٰٓاٰمَنُوْنَ اٰتٰٓيَةً وَاُولٰٓئِكَ لَمْ يَكُن لَّهُمْ جُرَآئِمٌۭ اٰثْمًا ۙ﴾
 ﴿وَلَمَّا رَاكَ رَعِيْلٌ اٰتٰٓيَةً يٰٓاٰمَنُوْنَ اٰتٰٓيَةً وَاُولٰٓئِكَ لَمْ يَكُن لَّهُمْ جُرَآئِمٌۭ اٰثْمًا ۙ﴾

دلته خو خبرې د خانگړې توجه وړ دي:

- د بنار د بنځو یوې ډلې، نه ټولو بنځو، فقط د درباریانو او رئیسانو بنځو، هغه چې په خپل چاپیریال کې د نورو اشرافي مېرمنو له ټولو اسرارو خبرېږي، وویل: د عزیز بنځې لویه غلطې کړې ده!! خپل غلام ته یې زړه ورکړې او له هغه نه یې د زړه مراد غوښتی، د هغې په شان شریفه او لوړه نسبه بنځه وگوره او مریې ته زړه بایلل وگوره! هیڅوک داسې نه کوي لکه چې هغې کړې دي!! قرآن کریم د دوی دا خبرې هسې مکر او حيله گڼي او دا په گوته کوي چې دوی ټولې په دې ناروغۍ اخته وې، ټولې د عزیز مصر د مېرمنې په څېر وې، دا خبرې ئې د خپل پاک لمنتوب د اثبات لپاره کړې او په دې سره ئې خپلو مېرونو ته ښودله چې دوی دا کار اشتباه گڼي او هیڅ کله به یې مرتکبې نه شي!!

قرآن فرمایي: کله چې دې د دوی مکرجنې خبرې واورېدې نو په هغوی پسې ئې استازی ولېږو او د دوی لپاره ئې مجلس جوړ کړ، بالبنسونه یې ورته کښودل او (د غذا او مېوو پر دستر خوان باندې ئې) هرې یوې ته چاره کښنوده او (یوسف علیه السلام ته یې) وویل: د دوی مخې ته ورووځه! کله چې د هغوی نظر پرې ولگیدو، نو هغه یې (له خپل گومان او تصور نه) ډېر لوړ وموندو (د ټولو سترگې پرې بنځې پاتې شوې او د مېوو پرځای ئې) خپلې گوتې پرې کړې او وئې ویل: خدای ته پناه! دا خو بشر نه دی، دا خو له یوې قدرمنې فرشتې پرته بل څه نه دی!! د عزیز مصر مېرمن (له کوم شرم او حیا پرته د خپل راز او د عیاشۍ د مجلسونو سیالو او هم مسلکو ملگرو ته) وایي: زه مو په دې ملامتولم چې خپل مریې ته مي زړه ورکړې، دا دی هغه غلام! هو ما ترې د زړه مراد و غوښتو خو هغه ډډه وکړه، لوړه کوم چې یا به مې مراد پوره کوي او یا به زندان ته درومي، له ذلت او سپکاوي سره به مخامخېږي او له دې ټولو نعمتونو به محرومېږي!!

گورئ چې قرآن د مصر د اشرافي کورنیو اخلاقي وضعیت څنگه انځور کړی: د عزیز مصر د مېرمنې د عیاشۍ په محفل کې مېلمانه، آزاد خیالي، د مصر د اشرافو په کورنیو پورې مربوطې بدلمنې بنځې چې کله یوسف علیه السلام ویني، خپل

حواس بايلي، خپل کنترول له لاسه ورکوي، ټول د هغه د جمال په ننداره کې ډوبېږي او له ډېرې وارخطايۍ نه د مېوو پر ځای خپلې گوتې پرې کوي، بي له دې چې د شرم او حيا احساس وکړي ده د حسن ستاينه کوي، د عزيز مېرمنې ته براءت ورکوي او دې ته دا مجال برابرېږي چې په پوره جسارت سره پر خپل کار اعتراف وکړي!!

قرآن په دغو څو لنډو جملو سره د مصر د درباريانو او زعيمانو د کورنيو د بداخلاقو وضعيت او د هغوي د شخصي ژوندانه ټول اړخونه، پټې او ښکاره زاويې او گونې په ډېر دقت سره تصويروي او دا ښيي چې په غير اسلامي ټولنو کې او د هغو خلکو په منځ کې چې پر خدای او آخرت ايمان نه لري، زعما او مشران ئې له اخلاقي لحاظه تر دې حده په فساد کې غرق وي، دومره سپک او ذليل وي چې آزاد جنسي روابط په هغوی کې عادي کار گڼل کېږي او هيڅوک هم پرې اعتراض نه کوي.

دې ټکي ته مو بايد پام وي چې له دې قصې څخه او له هغو تبصرو او تحليلونو څخه چې د مصر د مشرانو اخلاقي وضعيت په کې خپرل شوی، د قريشو د سردارانو انتباه به څه وه؟ له دې به ئې څه پيغام اخيستو؟ آیا د دې قصې حرف حرف به ئې ځان ته متوجه نه گانو او هغه به ئې په ټولني کې پر خپل اعتبار، رسوخ او عزت يو خطرناک بريد او تېری نه بالو؟ آیا د مکې عامو خلکو به د دې قصې په هېندارې کې د خپلو سردارانو او د دوی د کورنيو څېره نه ليدله؟ او هر آيت به ئې د دوی پر بدې وضعې نه تطبيقاوو؟

په دې آيتونو کې د يوسف عليه السلام هغه وضعيت چې ورسره مخامخ وو په ډېر زړه راښکونکي، جالب او ښوونکي بڼه کې انځور شوی، هغه چې تازه رسېدلی ۱۸_۱۹ کلن ځوان دی، د صحرا په ويږه غېږه او د هغې په صافه او شفافه هوا کې دنيا ته راغلی او د ځوانۍ پړاو ته رسېدلی، الله تعالی ورته ښکلی صورت ورکړی، د ورونيو جفا يې ليدلې، په څا کې د لوبدلو بده ورځ ئې گاللې، د غلامۍ شپې او ورځې يې ليدلې او اوس د نړۍ په خورا متمدنه سيمه کې (د مصر په پلازمېنه کې) د مصر د عزيز په کور کې ژوند کوي، په هغه کې د بدوي او مدني ژوند آثار او

نښې له ورايه ښکارېدې، د هغه رابښکونکې څېره د جلال او جمال، ښايست او تقوی، وقار او مهرباني، متانت او ساده توب ښکلی امتزاج وو، هر ليدونکی به ئې ځان ته رابښکو او د ځان مجذوب به ئې گرځاوو، د يوسف عليه السلام ذاتي ښېگړې ورته حادثې او پېښې رامنځته کړې، لومړې ئې د ورونيو له کينې سره مخامخ کړ او دی اوس د عزيز په کور کې له هغه لوي آزمېښت سره مخامخ شو، د عزيز ښځه ورپسې شوه، هره شېبه ئې د گناه په ناولي ډنډه کې د لوېد وېره وه، په هرگام کې ئې مخې ته دام، له هغه محفل نه وروسته خو د مصر د سردارانو ټولې مېرمنې پرې مينې او د هغه د اغوا لپاره ئې پايڅې رابډوهلې وې، د هغه ستونزه ئې لارياته کړې وه، هرې خوا ته چې گوري، گناه ورته خپله غولونکې غېږه پرانستې ده او په هرگام کې د شر داعي او بلونکي ورته په کمين کې دی، په ناز او نخرو ئې ځان ته رابلي، که نور خلک په گناه پسې منډې وهي، دلته گناه په ده پسې ځغلي او هره شېبه د دې انتظار کوي چې هغه غافل ومومي او گوزار پرې وکړي، غافل ئې کړي، اراده ئې کمزورې وويني، گناه ته تمايل په کې راژوندي کړي او ډېر ژر ئې ښکار کاندې، څومره خطرناکه صحنه ده او څومره ارواسوځونکې آزمويښه؟ هغه په دې سخته مبارزه کې ثابت قدمه او کوتلی دی، له هر پړاو نه په بري سره سر لورې او فاتح تېرېږي، د عزيز د ښځې گواښونه يې اورېدلي او ليدلي، چې يوسف بايد له دغو دوو نه يو غوره کړي، يا په گناه کې سقوط او د دې غوښتنو ته تسليمېدا، يا زندان ته تگ او د خواريو او ذلتونو منل، خو هغه د دغو دوو بديلونو څخه د يوه په انتخاب کې ځنډ ونه کړ، بې له ځنډه ئې زندان غوره کړ، په پوره اشتياق سره هغه بدیل انتخابوي چې پرې وېراو ئې، په پوره سوز او د زړه له تله خپل رب ته دعا کوي او وايي: زما پالونکې خدايه! زندان له هغه څه ډېر راته محبوب دی چې دوی مې وربلي!!

دا برخه له يوې خوا مونږ ته دا رابښي چې له دې محفل نه وروسته د عزيز مصر مېرمن د يوسف عليه السلام په ښکارولو کې يوازې نه وه، د مصر د سردارانو ډېرې مېرمنې ورسره شريکې شوې وې او له بله پلوه يوسف عليه السلام دغه صحنه دومره خطرناکه گڼلې چې د الله تعالی له لطف او مرحمته پرته ئې په بل څه

خلاصون ترې گران ليدلی، د همدې لپاره ئې خپل رب ته په دې الفاظو دعا کړې:
که د دوی مکر را نه دفع نه کړې، نو د دوی په دام کې به ولوېږم.

د قرآن دا وينا هم خاصه توجه غواړي چې فرمايي: يوسف عليه السلام جنسي بې لاريتوب او شذوذ د جاهليت له مظاهرو څخه گڼي، د قرآن له نظره په هرې ټولنې کې چې د دې گنده او ناولي عمل مظاهر راڅرگند شي نو هغه ټولنه له تمدن نه وروسته پاتې او جهل وهلې ټولنه ده. علم او تمدن انسان د قانونمندی خوا ته کاږي او ټولې اړيکې د همدغې قانونمندی په سيورې کې تنظيموي او ټولنه له دې ژغوري چې قانون ترپنسولاندې شي، له حدودو تېری وشي، نظم له منځه ولاړ شي، يو د بل په حق او حد تېری وکړي، د انسان په ژوند کې تر ټولو مهمه او اساسي قضيه د ده جنسي اړيکې دي چې د ده او د ده د نسل ژوند او دوام ورپورې تړلی دی. د انسان د ژوند د دغه اساسي اړخ روغوالی، د قانون په چوکاټ کې د هغه تنظيمول او په دې برخه کې د پولو او حدودو د ترپنسولاندې کېدلو مخنيوی د علم او تمدن له لومړنيو غوښتنو څخه ده. جهل او د انسان له فطرت او د هغه د جسم د سلامتيا او روغتيا له غوښتنو او د هغه د روح او بدن له صحي اړتياوو نه بې خبري د دې سبب کېږي چې انسان د ژوند دغه اړخ ته لازمه اعتنا ونه شي، ضوابط ئې ترپنسولاندې شي او له حدودو ئې تېری وشي، مگر دا نه گورئ چې د لوبديځې نړۍ بې مهاره ټولنه له دې جهته څومره رنځ وړي او له څومره خطرناکو ناروغيو سره مخامخ ده؟ د ايډز وژونکې ناروغي د دې ټولنې له مظاهرو څخه يوه ده، د لوبديځې نړۍ زړه سوانده پوهان په چيغو چيغو د خطر اعلان کوي چې يا آزادي جنسي اړيکې کنترول کړئ او يا د هغه د بدو او تباه کونکو عواقبو انتظار وکړئ.

الله تعالی د يوسف عليه السلام دعا قبوله کړه، ده زندان تر دې لرلي چاپيريال غوره وگانيو، زندان ورته خوندي پناځی ښکاره شو، د مصر د واکمنانو له مکرجنو او نخره گرو ښځو نه ئې الله تعالی ته پناه يووړه، د دعاگانو اورېدونکي علیم خدای د ده دعا اجابت کړه، له هغه چټل او لرلي چاپيريال او په گناه کې له سقوط او لوېدو ئې وژغورو، الله تعالی د خپل مخلص بنده دعاگانې اوري او قبلوي ئې،

هغه د خپل بنده له هر حالته خبر دی، په دې پوهېږي چې د څه ډول معاملې وړ او مستحق دی؟

قرآن فرمایي چې درباریانو ته دا غوره وېرېښېده چې یوسف علیه السلام د څه مودې لپاره زندان ته ولېږي، په داسې حال کې چې حقایق ورته څرگند شوي او د یوسف علیه السلام په پاک لمنۍ پوه شوي ول. په دې اړه د قرآن له الفاظو معلومېږي چې یوازې د مصر عزیز نه؛ بلکې د مصر نورو درباریانو هم مصلحت په دې کې لیدلې چې د یوې مودې لپاره یوسف علیه السلام زندان کې وساتي، دوی دغه تصمیم د ځینو نښو نښانو له لیدو وروسته ونيولو!! خو دا نښې نښانې کومې وې، هغه چې د یوسف علیه السلام په پاک لمنۍ کې دلالت کاوو او که هغه اطلاعات چې د هغې مېلمستیا له وضعیتو دوی ته رسېدلې وو؟ د قرآن له دغو الفاظو (من بعد ما رأوا الايات) او (ثم بدا لهم) چې په دواړو کې د جمعې صیغې راغلې نښې چې زندان ته د یوسف علیه السلام په لېږلو کې نور درباریان هم شریک ول او دا ځکه چې دوی ته دا اطلاع رسېدلې وه چې په هغې مېلمستیا کې د دوی مېرمنو هم په یوسف علیه السلام زړه بایللې او د هماغه څه کولو هڅه کې کړې چې خو ورځې مخکې ئې د عزیز مصر مېرمن پرې ملامتوله!! دا بهیر مونږ ته د هغې جاهلې ټولني یوه بله توره زاویه هم په گوته کوي او هغه دا چې په دغو ټولنو کې فیصلې او پرېکړې د مصلحتونو له مخې کېږي، نه د عدالت له مخې، د غیراسلامي ټولنو په محاکمو کې د واکمنانو هوی او هوس واکمني او حکومت کوي نه (قانون او قضا)، حاکم او واکمن کولی شي یو بې گناه انسان د خپلې خوښې تر مودې پورې په زندان کې وساتي، همغسې لکه د مصر واکمنانو او درباریانو چې د خپلو مېرمنو د اداره کولو او له فسادو د راگرځولو پر ځای ئې یوسف علیه السلام د نامعلومې مودې لپاره زندان ته ولېږو!!

هغه شخصیت ته چې الهي تقدیر د مصر په ټولنه کې د یوه ژور بدلون راوستو لپاره غوره کړی او د دې ټولني قیادت او زعامت به ده ته سپارل کېږي، ضروري ده چې د بدوي ژوندانه د وضعیت له مشاهدې او د مصر د حکامو د وضعې له ژورې مطالعې نه وروسته، د مصر د محاکمو د پرېکړو په څرنگوالي او ماهیت پوه شي

او د زندان او زندانیانو له حال او احواله پوره خبر شي؛ او دا ځکه چې عوام د حاکمو نظامونو د پراخو تبلیغاتو له مخې داسې گومان کوي چې (محاکم) آزاد او مستقل دي او قاضي د قانون او مقرراتو په حکم قضاوت کوي او د عدالت له تامین نه پرته هیڅ څیز ته ارزښت نه ورکوي، د دې غلط ذهنیت تصحیح نه یوازې د عامه خلکو او طبقاتو تر منځ ضروري ده؛ بلکې د خواصو او د ټولنیزو انقلابونو د زعامت او مشرتابه په کچه هم ضروري ده، د زندان وضع او د زندانیانو حالت، د دې ټولنو د محاکمو او قاضیانو ماهیت په ښه توګه څرګندوي، د انقلاب مشران باید زندان ته لار شي ترڅو په جاهلې ټولنه کې د عدالت او قانون ماهیت په خپلو ټولو غړیو او روح سره احساس کړي او په دې پوه شي چې په دې مجال کې کومې تبدیلی او انقلاب ته ضرورت شته!!

قرآن په دې قصې سره مونږ ته دا درس راکوي چې که چېرې د الله تعالی کوم صالح بنده د ده په لار کې زندان ته درومي، باید ډاډه او مطمئن وي او د پابلو په اړه دې هیڅ تشویش نه کوي، دا او هره پرېکړه دې د الله تعالی له لوري وګڼي او په دې باور دې وي چې په دې کې ئې حتماً حکمتونه او مصلحتونه ایښي دي، که نن نه پرې پوهېږې، ژر به پرې پوه شي، مګر نه گورئ چې زندان ته د یوسف علیه السلام تګ نه یوازې د ده له غوښتنې سره سم وو؛ بلکې الله تعالی په دې سره دی په ګناه کې له پرېوتو وژغورو، زندان ئې ورته یوه مدرسه کړه او د هغې په غیږه کې ئې له لارې فکري او اخلاقي ودې برخمن کړ او هلته ئې د مصر د ټولنې یوه بله تیاره زاویه له نږدې وکتله... او په پای کې له همدې زندانه د مصر واکمنۍ ته ورسېدو.

یوسف د بندیانو خوبونه تعبیروي

بایبل تر دې عنوان لاندې لیکي: (فرعون د دربار د ساقیانو او نانوایانو په رئیسانو غصه شوی وو... دواړه ئې په هغه زندان کې واچول چې یوسف هم په کې وو... دوی زیاته موده هلته پاتې شول... فوطیفار یوسف د دوی د خدمت لپاره ګمارلی وو... یوه شپه دواړو خوب ولید... سهار یوسف متوجه شو چې دواړه خفه

دي... پوښتنه ئې ترې وکړه... وئې ويل: مونږ خوب ليدلی خو خوک نه شته چې مونږ ته ئې تعبير کړي... يوسف ورته وويل: د خوبونو تعبيرول د خدای کار دی!! ما ته ووايئ څنگه خوبونه مو ليدلي... د ساقيانو رئيس وويل: د انگورو داسې تاك مې وليد چې درې څانگې ئې وې... ناڅاپه څانگې وغوړېدې او زيات انگور په کې وتوکېدل... له ما سره د فرعون د شرايو جام وو، انگور مې په کې وزېښل او فرعون ته مې ورکړل او هغه وڅښل، يوسف ورته وويل: ستا د خوب تعبير دا دی: درې څانگې يعني درې ورځې، تر دريو ورځو پورې به فرعون تا له زندانه آزاد کړي او بيا به د ده ساقې شې... هيله مې دا ده چې ما هېر نه کړې، فرعون ته زما قصه وکړه او ترې وغواړه چې ما له دې زندانه آزاد کړي... کله چې د ناناوايانو رئيس دا تعبير واورېدو او هغه ئې ښه وموند نو هغه هم خپل خوب داسې ورته تېر کړ: په خوب کې په خپل سر باندې له ډوډۍ ډک درې شکورونه گورم... مرغان راغلل او هغه ئې وخوړې، يوسف ورته وويل: درې سېده يعني درې ورځې، درې ورځې وروسته به فرعون ستا سر له تنه بېل کړي او بدن به دې په دار وځړوي، مرغان به راشي او ستا د بدن غوښې به وخوري... درې ورځې وروسته د فرعون د زېږېدو کلوزه وه... دا دواړه بنديان ئې خپل حضور ته وروغوښتل... د ساقيانو رئيس ئې په خپلې مخکنۍ دندې وگمارو او بل ئې په دار وځړاوه

قرآن د بايبل د دغو خبرو اکثري برخې ردوي او په ځای ئې د قصې اصلي بهير په داسې بڼې کې بيانوي چې نه يوازې هر څه ئې طبيعي او د واقعيتونو مطابق دي بلکې ډېر ظريف نقاط او مفيدې لارښوونې زموږ مخې ته ږدي، فرمايي:

په داسې بڼه کې بيانوي چې نه يوازې هر څه ئې طبيعي او د واقعيتونو مطابق دي بلکې ډېر ظريف نقاط او مفيدې لارښوونې زموږ مخې ته ږدي، فرمايي:

Ä \$Z9#WQ & EÄ9r Ä \$Z9\$ 8ar \$lã k #EÖü` B s` 7E 46k` B k \$ B1Ö5
 \$69 88h`q8# #D&7z < q87yCB Ö \$VÖü QÖ P%ÖkA9A, ÇIE bræö9w
 \$6 ? #A1R& \$B N22 8V#ar ÖFR& \$plQÖ6E7Y' [SjU& Wj] yñirB` B br7ze3 \$B ÇIE
 EÄ9r 8h) 88G6!\$77E 4(\$f Wj] 87ze3 w& tB& 4!- w/ 88Ö8\$6) 4?«JAB` B

یوسف: ۳۶-۴۰

ÇIE < qÖ8ej W Ä \$Z9#WQ &

د دې آیتونو خلاصه دا ده:

له یوسف سره په یو وخت دوه زلمي غلامان هم بندیان شول، هر یوه ئې یو خوب بیا
 بیا لیدلی وو، یوسف ته راغلل، یوه ئې وویل: زه په خوب کې ځان داسې گورم چې
 انگور زبېنم او بل ورته وویل: زه په خوب کې ځان داسې گورم چې پر خپل سر
 ډوډۍ ورم او مارغان ئې خوري، مونږ د دې خوبونو په تعبیر پوه کړه، ته راته نېک
 سرې معلومېږې، هغه ورته وویل: لابه هغه خواره چې (معمولاً هره ورځ) درکول
 کېږي نه وي درته راغلی چې تعبیر به ئې درته ووايم، دا د هغه علم یوه برخه ده چې
 زما پالونکي خدای رابنودلی، ما د هغه قوم دین پرېښود چې پر الله ایمان نه لري او
 پر آخرت کافران شوي. او د خپلو نیکونو ابراهیم، اسحاق او یعقوب د دین متابعت
 مې وکړ، مونږ ته نه نښايي چې له الله سره کوم څه شریک کړو، دا پر مونږ او پر ټولو
 خلکو د خدای یو فضل او پېرزوینه ده؛ خو اکثر خلک شکر نه کوي، (یعني دا د الله
 تعالی لویه پېرزوینه ده چې مونږ ته ئې فرمایلي: له الله پرته بل چا ته سر مه ټیټوئ
 او بل ته لاس لمن مه اوږدوئ)، د زندان ملگرو! آیا ډول، ډول اربابان غوره دي او
 که یو غالب خدای چې پر ټولو کایناتو مسلط دی؟ له ده پرته خو تاسو د داسې څه
 عبادت کوئ چې هسې څو نومونه دي، چې تاسو او ستاسو پلرونو نومولي، الله
 هیڅ دلیل ورته نه دی نازل کړی، حکم (صادرول) خو یوازې الله لره دی، امر ئې کړی
 چې له ده پرته د هیچا عبادت مه کوئ، سم او سیده دین همدا دی، خو زیاتره خلک
 نه پوهېږي)

گورئ چې يوسف عليه السلام له خپل زندانه د دعوت او مبارزې سنگر جوړ کړی، له هره فرصته په استفادې سره خلك د الله تعالى عبادت ته رابلي، له شرك او د گني شمېر اربابانو له بندگۍ نه بغاوت ته بلنه وركوي، مخكې له دې چې د خپل زنداني ملگرو خوبونه تعبیر كړي، هغوی د توحید، معاد، رسالت، له شرك نه برائت، د الله تعالى عبادت ته رابلي، خو تر هر څه مخكې لازم بولي چې د هغوي اعتماد جلب كړي؛ ځان داسې معرفي كوي: ما د هغه قوم دين پرېښی چې پر خدای ایمان نه لري، له آخرته منكر دي، د دې په ځای مې د خپلو نيكونو ابراهيم، اسحاق او يعقوب عليهم السلام د دين متابعت ته ملا تړلې او ورته وايي: له ذلت او سپكاوي نه د خلاصون يوازینی لار دا ده چې له الله تعالى پرته بل چا ته سر ټيټ نه كړو، له شرك نه ډډه وكړو، يوازې په همدې سره د الله تعالى عنایت او فضل زمونږ او د ټولو انسانانو په برخه كېدی شي، الله تعالى په خپل دې پرېكنده او قاطع حكم او امر سره چې له ده پرته هېچا ته د بندگۍ سر ټيټ نه كړو او هېچا ته د احتياج او نیازمندي لاس اوږد نه كړو، پر مونږ لويه پيرزوينه كړې ده، خپل خاص احسان او فضل ئې زمونږ په برخه كړی او زمونږ سر لوړي او عزت ئې غوښتی دی. خو ډېر انسانان د دې الهي احسان او ستر نعمت پاس نه ساتي، د شرك په گنده ډنډو كې لوېږي، او په همدې سره ئې ذلت او سپكاوی په برخه كېږي، يوسف عليه السلام د زندان ملگرو ته وايي:

- څوك چې د ځمكې او آسمانونو د يوازي پالونكي رب له عبادته ډډه وكړي، د ډول ډول اربابانو او دروغجنو خدايانو د بندگۍ په دام كې پرېوځي، د هغه چا په خېر شي چې د كومې رسۍ په وسيله پورته تللی خو د لارې په نيمايي كې نابېره رسۍ شلېدلې، له بره سره ئې اړيكې غوڅې شوې، راپرېوتی، يا د ښكاري مرغانو منگولو كې گير شوی او يا توندو سيليو پر سر اخیستی او په كومې ژورې كندې كې ئې غورځولی، آیا نه وينئ چې زمونږ په دې شرك وهلي او له الله تعالى نه بې خبرې ټولني څومره ډول ډول اربابان حكومت كوي؟! آیا غوره نه ده چې د دوی د ظالمانه واكمنۍ نه د نجات او خلاصون لپاره يوه خدای ته پناه يوسو او يوازې د هغه عبادت وكړو؟ له الله تعالى پرته ټول معبودان او هر هغه څه چې تاسو ئې

لمانځئ، مرسته ترې غواړئ او پناه وروړئ، تش په نامه معبودان دي، هسې خوشې نومونه دي، هېڅ حیثیت نه لري، هېڅ نه شي کولی، په حقیقت کې دا تاسو اوستاسو پلرونه دي چې دوی مو په خاصو نومونو او القابو نومولي، داسې ځانگړتیاوې، کرامات او خصوصیات مو ورته منسوب کړي چې په کې نه شته، هسې گومان کوي چې ستاسو دعاگانې اوري، ستاسې مرسته کولی شي، ستاسې حاجتونه پوره کوي او دعا گانې مو قبلوي؛ په داسې حال کې چې نه د دې پراخې هستۍ په غېږ کې داسې دلیل تر سترگو کېږي چې الله تعالی شریک لري او نه په کوم الهی کتاب کې ویل شوي چې له الله تعالی پرته د بل عبادت، هغه ته سر ټیټول او له هغه مرسته غوښتل جایز دي، هغه څوک چې دا ادعا او گمان ئې کړي چې د دې عالم کوم څیز یا کوم څوک په الوهیت او ربوبیت کې د الله تعالی سیال او شریک دی او الله تعالی هغه د هستۍ په اداره او د چارو په سمبالولو کې له ځان سره شریک کړی، ادعا ئې پوچه او گمان ئې بې بنسټه دی، داسې چې په ټوله هستۍ کې به د دې ادعا د اثبات لپاره کوم دلیل وړاندې نه کړي شي!! هغه دین په دېوال ووځي او هیڅکله د الهی دین په سترگه مه ورته گورئ چې شرک ته بلنه ورکوي.

- الله تعالی ټولواک دی، د عالم د ساتلو او پاللو واگې ئې په لاس کې دي، د هر کار پرېکړه د ده له لوري کېږي، حکم او فرمان صادرول ده لره مختص دي، پر ټول عالم د ده جل جلاله حکم نافذ دی، په دې واکمنۍ او حکومت کولو کې هیڅوک ورسره شریک نه دی. الله تعالی د قانون جوړولو او پرېکړو کولو صلاحیت او اختیار هیچا ته نه دی ورکړی، باید د ژوند په ټولو چارو کې له الله تعالی او د هغه له دین نه هدایت او لارښوونه تر لاسه کړو او د هغه له حکم او امر سره سم عمل وکړو.

- ستاسې د ټولني مطلق العنانه حاکمان ظالمان دي، له خپل حد او حق نه یې تېری کړی او په خپلې دې ادعا سره د شرک مرتکب شوي چې د قانون جوړول د دوی حق دی.

- د الله تعالی دائمي او پرېکنده حکم دا دی چې له ده پرته د بل څیز او بل چا عبادت مه کوئ، د بل چا له درشل او درباره وېره او طمع مه لرئ، له الله تعالی پرته

هیچا ته د بندگی سر مه ټیټوئ او د فرمان او حکم اطاعت ئې مه کوئ، کوم مذهب او دین چې تا ته وایي: له غیر الله مرسته غوښتل جایز دي؛ نو پوه شه چې دا دروغجن دین او کور او مذهب دی، داسې دین او مذهب چې فقط جاهل وگړي ئې په دام کې ښکار کېږي!!

له دې اغېزمن دعوت نه وروسته یوسف علیه السلام د زندان ملگرو ته د دوی د خوبونو په اړه وایي:

﴿لَا يَأْتِيهِمْ فِيهِمُ الْمَلَكُ الْكَرِيمُ﴾ (سورة يوسف: ١٠١)
 ﴿يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ الْأَعْيُنَ وَيَا قَوْمِ الظُّلُمَاتِ﴾ (سورة يوسف: ١٠٢)
 ﴿سَوْفَ يُعْطِيهِمْ فِيهِمُ الْمَلَكُ الْكَرِيمُ﴾ (سورة يوسف: ١٠٣)

یوسف: ٤١-٤٢

﴿يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ الْأَعْيُنَ وَيَا قَوْمِ الظُّلُمَاتِ﴾

د زندان ملگرو! ستاسو یو تن به آزاد شي او بیا به د خپل بادار د شرابو ساقی شي او بل به په دار وځړول شي او مرغان به ئې د سر غوښې شکوي، دا دی هغه کار تر سره شو چې تاسو ئې پوښتنه کوله. بیا ئې د دوی دواړو هغه یوه ته چې گومان ئې کاوو آزاد به شي، داسې وویل: خپل بادار (د مصر پاچا) ته زما یادونه وکړه، خو شیطان د ده وریادول ترې هېر کړل، نو تر څو کلونو په زندان کې پاتې شو.

دلته څو ظریف ټکي زموږ توجه جلبوي:

- گورئ چې یوسف علیه السلام ته وروڼو په یوه سترگه کتل، د ده وړتیاوو د هغوی حسادت راپاراوو او د مصر د درباریانو عیاشو او بدکارو ښځو په بله سترگه ورته کتل، د ده حسن د دوی هوس او شهوت راپاراوو، خو د دوی دواړو په خلاف د دې دوو ستم خپلو غلامانو تاثر د ده په باب بل شان دی، د یوسف علیه السلام په څېرې، خبرو، حرکاتو او ناستې پاستې کې د یوه صالح، محسن او پرهېزگار انسان ښې او آثار د دوی توجه جلبوي او د خپلو خوبونو د تعبیر لپاره ورته رجوع کوي، هغه ته د محسن او ښکونکار خطاب کوي.

• د بايبل دا خبره هم هيڅ وزن او وقعت نه لري چې وايي: يوه شپه دواړو خوب وليد... سهار يوسف متوجه شو چې دواړه خفه دي... پوښتنه ئې ترې وکړه... وئې ويل: مونږ خوب ليدلى خو څوک نه شته چې مونږ ته ئې تعبير کړي!!! دا ځکه چې نه خو دوى داسې څه په خوب کې ليدلي وو چې پرې پرېشانه شوي وى او نه د خوب په تعبير پوهېدل!! د بايبل د دې وينا په اړه چې قرآن فرمايي چې دوى يوسف عليه السلام ته راغلي، صالح، نېک او پوه انسان ورته معلوم شوى، گمان ئې کړى چې دى کولى شي زمونږ خوبونه تعبير کړي

• لکه چې گورئ قرآن نه دا خبره کوي چې دوى درې څانگې او درې شکورونه په خوب کې ليدلي او نه دا خبره چې يوسف عليه السلام دوى ته وويل چې درې ورځې وروسته به ستاسو خوبونه په دې توگه رښتيا کېږي، د بايبل دا وينا هيڅ وزن نه لري چې د دريو څانگو او دريو شکورونو تعبير درې ورځې دى، يوسف عليه السلام د يوه له خوبه پوهېدلى چې آزاد به شي او بېرته به په خپلې مخکنۍ دندې وگمارل شي، قرآن فرمايي چې د يوسف گمان همدا وو، د ده له خوبه ئې انتباه همدا وه، د دوهم کس خوب دوه برخې درلودې: پر خپل سر د ډوډۍ وړل او د ده پر سر باندې د مرغانو خوراک، له لومړۍ برخې ئې دا انتباه اخيستې چې د هغې ډوډۍ د پخولو مسئوليت به د ده پر سر پرېوځي چې پاچا پرې غصه شوى وو او دى ئې د همدې لپاره زندان ته لېږلى وو او له دوهمې برخې ئې دا انگېرلې چې پر دار به وځړول شي او مارغان به ئې د سر پوستکى او ماغزه خوري.

د قرآن له وينا معلومېږي چې دا دواړه زلميان هم د يوسف عليه السلام په څېر بې گناه ول، د قرآن له الفاظو او د يوسف عليه السلام له تعبير نه معلومېږي چې يو ئې د دربار ساقى او بل يې نانواى وو، ويل شوي چې په دې خاطر زندان ته لېږل شوي ول چې د دربار په يوې ميلمستيا کې يوه داسې شراب مېلمنو ته وړاندې کړي وو چې مچ په کې لوبدلى وو او بل يې داسې ډوډۍ پخه کړې وه چې شگې په کې وې، د آيت له الفاظو او د هغو دواړو له خوبونو څخه دا جوتېږي چې نوموړې وينا صحيح او د بايبل خبره غلطه ده چې دوى د دربار د چارو مشران وو، قرآن دوى دواړه د زلميانو په نامه يادوي، او په دې سره مونږ ته د مصر د هغه مهال وضعيت

دقیقاً انځوروي، دا یوازې یوسف علیه السلام نه وو چې د حاکم نظام د عیاشو او ظالمو واکمنانو د هوسونو قرباني شوی وو؛ بلکې د ده په څېر گڼ شمېر کسان هره ورځ د دې مفسد نظام د مفسدو واکدارانو د هوسونو قرباني کېدل، دا یوازې دی نه وو چې له کومې گناه او جرم پرته زنداني شوی او د دې ټولني د ظالمو واکمنانو د غضب او قهر تر متروکې لاندې راغلی؛ بلکې د ده په څېر ډېر نور هم له کومې گناه پرته د دوی په لاس تعذيب کېږي، رنگ رنگ عذابونه گالي او هيڅ په هيڅ ځورول کېږي.

د قرآن له الفاظو معلومېږي چې یوسف علیه السلام د زندان دغو دوو ملگرو ته وویل: کوم خواړه چې هره ورځ په معین وخت درکول کېږي، د هغه وخت تر رارسېدو مخکې به ستاسې د خوب تعبیر درته ووايم، يعنې دا چې له دوی ئې وخت غوښتی، تر څو د دوی د خوبونو په باب فکر وکړي او صحيح او دقيق تعبیر ئې ورته ووايي. د اټکل له مخې دغو ملگرو ئې سهار له وینسېدو نه وروسته ده ته خپل خوبونه تېر کړي او ده د غرمې تر ډوډۍ پورې مهلت غوښتی، د دې وينا په اهميت هغه وخت ښه پوهېدی شو چې په راتلونکې کې د پاچا د خوب د تعبیر په اړه د یوسف علیه السلام فوري ځواب او له څه ځنډه پرته تعبیر ته ځیر شو، دلته ئې وخت غوښتی او هلته ئې له ځنډه پرته ځواب ویلی او د دې معنی دا ده چې د یوسف علیه السلام بصیرت او پوهه ورځ په ورځ زیاته شوې، زندان د ده لپاره که له یوې خوا د مبارزې او دعوت سنگر وو له بلې خوا یوه مدرسه وه، الله تعالی تر هغه مهاله په زندان کې پرېښود چې ښه روزنه ئې وشي او د هغه ستر او تاریخي مأموریت لپاره جوگه شي چې څه موده وروسته به ورسپارل کېږي، د مصر د هغه مهال د لوی ملک زعامت او قیادت ده ته سپارل کېدو، الله تعالی د همدې لپاره دی له کنعانه راروان کړی وو، د ستونزو، کړاوونو او آزموینو په لوړو ژورو کې ئې وروزو او ورو ورو ئې د هغه استعدادونو او وړتیاوو ته وده ورکړه او دا شرایط ئې ورته برابر کړل چې له زندانه قصر ته ورسېږي او له غلامۍ نه پاچاهۍ ته. متأسفانه زموږ ځینې مفسرین هم د اسرائیلي روایاتو تر اغېز لاندې تللي او د قرآن دا برخه ئې داسې تعبیر کړې چې گواکې یوسف علیه السلام په غیب پوهېدو او د زندان

ملگرو ته ئې ويلې چې زه مو په دې خبرولې شم چې نن به کوم خواړه درته راځي او سبا کوم او ځينو داسې تعبير کړی چې په خوب کې هر خواړه وگورئ زه ئې تعبير درته بنسیم!! دا دواړه تعبيرونه کمزوري دي او د قرآن له الفاظو سره اړخ نه لگوي، قرآن د يوسف عليه السلام قول په دې الفاظو رانقلوي: نبأ تکما بتأويله (تاسې دواړه به د هغه په تعبير خبر کړم، دا الفاظ صريحاً نسيي چې مراد ئې د خوب تاويل او تعبير دی؛ د خوراک لپاره د تاويل کلمه نه استعمالېږي او صحيح نه ده چې ووايو: نبأ تکما بتأويل الطعام!! سر بيره پر دې دلته زندانيانو له يوسف عليه السلام نه د خپلو خوبونو تعبير غوښتی او دا صحيح نه ده چې د خوبونو د تعبير پر ځای هغوی ته ووايي چې د هغه خوړو څرنگوالی به درته وبنسیم چې په راتلونکې کې درکول کېږي!!

د قرآن دا دقيق او له معانيو ډک الفاظ هم د غور او دقت غوښتنه کوي چې فرمايي:

﴿لَا يَأْتِي السَّابِقَ السَّابِقَ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مَّخْفِيٍّ لَهُمُ مُّجْتَمِعِينَ وَمَا يَأْتِيهِمْ أَفْجَاءً عَسَفًا﴾

يوسف: ٤٢

او د دوی دواړو له منځه ئې هغه چا ته چې گمان ئې وکړ خوشې کېږي وويل: د خپل بادار خوا ته دې ما ياد کړه، نو شيطان دا ترې هېره کړه چې خپل بادار ته ئې يادونه وکړي، نو ځکه څو کلونه په زندان کې پاتې شو.

دا آيت په ډېر صراحت سره نسيي چې:

- يوسف عليه السلام نه د ځان په اړه له الهي قضا خبر وو او نه د خپلو دوو زنداني ملگرو له مقدراتو، بلکې د دوی له خوبونو ئې اټکل کړی، د يوه خوب ته په پام سره ئې گومان کړی، حدس ئې وهلی او اټکل ئې کړی چې له زندانه به آزاد شي، د "ظن" لفظ کارول همدا مطلب افاده کوي. او په دې سره قرآن د بايبل دا وينا يو ځل بيا رد کړې چې پيغمبران عليهم السلام په غيب پوهېږي، که تاسو بايبل ته لږ ځير شئ په ځای ځای او نږدې د ټولو پيغمبرانو په اړه به وگورئ چې په غيب پوهېدا

ورته منسوب شوي او قرآن همدومره په دې خبرې تآكيد كوي چې نه پيغمبران په غيب خبر دي او نه پر حُكمه او آسمان كې له الله تعالى پرته بل خوك په غيب پوهېږي.

- يوسف عليه السلام خپل دغه ملگري ته چې د ده په گمان به له زندانه خوشې كېږي او بيا به د دربار ساقي شي، وويل: ما په ياد لره، هېر مې نه كړې، خپل بادار ته دې زما احوال واوروه؛ خو هغه چې د شيطان په لار تللی وو، د خپل زندان يار ئې هېر كړ، دربار ته نږدېوالی د دې سبب شو چې د سختو ورځو ياران هېر كړي، وئې نه غوښتل او يا ئې ونه شو كړی چې د يوسف احوال خپل بادار ته واوروي.

- د قرآن له دغو الفاظو (فلبث في السجن بضع سنين: نو د څو كلونو لپاره په زندان كې پاتې شو)، داسې معلومېږي چې يوسف عليه السلام د خوبونو د تعبير په دوران كې كوم داسې كار كړی چې له امله ئې څو كاله په زندان كې پاتې شو، دا كوم كار وو؟ كوم داسې الفاظ د ده له خولې وتلي چې له امله ئې د زندان موده د څو نورو كلونو لپاره اوږده شوې؟ كه څه هم ځينې مفسرين وايي چې د قرآن په دې الفاظو كې چې وايي: (فانساه الشيطان ذكر ربه)، يوسف عليه السلام ته اشاره شوې، خو دا ډېره كمزورې خبره ده، ځكه له دې نه دوه آيتونه وروسته وضاحت شوی چې دغه هېروونكى يوسف عليه السلام نه؛ بلكې د هغه د زندان ملگري وو چې څه موده وروسته ئې خبره ورپه ياد شوه، دا هېرېدا د يوسف عليه السلام د ملگري كار وو نه د يوسف عليه السلام كار. د دوی تعبير د قرآن له الفاظو سره قطعاً اړخ نه لگوي، هغه يوسف چې د الله تعالى لپاره ئې زندان ته پر دربار ترجيح وركړه اوس به په زندان كې څنگه خپل رب هېروي، انسان خو معمولاً په سختيو كې نسبت آسانيو ته لاس ته راوړي. د آيتونو تركيب داسې دی چې هېرېدا د آزاد شوي ملگري كار دی، ځكه له ده غوښتل شوي وو چې د خپل بادار خوا ته ما ياد كړه، نسيان او هېرېدا له دې سره جوخت راغلې او له همدې ساقي پرته بل چا ته نه شي منسوبېدی.

- د قرآن الفاظ په دې هكله ډېر صريح دي چې په زندان كې د يوسف عليه السلام د پاتې كېدو دليل دا وو چې له خپل زنداني ملگري ئې دا مطالبه وكړه چې

د ده احوال خپل بادر ته ووايي او په دې توگه له زندان نه د خلاصون په لټه کې شو، په داسې حال کې چې څه موده مخکې يې ويلي وو؛ زندان ته پر هغه څه ترجيح ورکوم چې دوی مې وربلې! ولې ئې عجله وکړه، ولې بې حوصلې شو، ولې د يوه غلام په وسيله له ظالم حاکم نه استرحام کوي؟! حکيم خداى د هغه دا کار غوره ونه بالو؛ نو ځکه څو کاله نور هم په زندان کې پاتې شو او دا ځکه چې هغه لا مزيد روزنې ته ضرورت درلود، د هغه د معنوي ودې او ارتقاء لپاره څه نوره موده په زندان کې پاتې کېدل ضروري وو. دا مطلب هغه وخت مونږ ته لازيات جوت کېږي چې گورو قرآن په همدې سوري کې او څو آيتونه وروسته، د يوسف عليه السلام لور عزم او متين صبر او زغم داسې انځوروي: څو کاله وروسته، همدا زنداني ملگرى، په داسې حال کې د ده خوا ته راځي چې د مصر د پاچا پيغام ورسره دى، دى ئې دربار ته ورغوښتى، خو دى پاچا ته له ورتلو ډډه کوي، له زندان نه د خلاصون په باب عجله نه لري، په ډېره استغنا او متانت سره وايي: اول بايد زما د زنداني کېدو وجه معلومه شي، له هغو دې پلټنه او تحقيق وشي چې زه ئې زندان ته لېږلى وم، کله چې زما برائت اعلان شو هله به دا بلنه ومنم!!

حکيم خداى غوښتل چې يوسف عليه السلام د مصر د ټولني د مشرتابه لپاره تيار کړي، د سختو آزموينو په لور وژورو کې وده ورکړي، هغه وړتياوې، ځواکونه او استعدادونه ئې راوينس کړي او ځلا ورکړي چې يوازې په سختو شرايطو کې راوينسېږي او ځلا مومي، د يوه حکيم، مدبر او زړه سواند قيادت وړتياوې په کې راپيدا کړي، پوره فهم او بصيرت ئې په برخه کړي، د کنعان په نيمه بدوي ټولني کې ممکن نه وه هغه استعدادونه په ده کې راپيدا شوي وي چې د مصر د واکمنۍ لپاره ضروري ول، کنعان د مصر له مدني ټولني نه خورا زيات توپيرونه درلودل، څوک چې په هغه محيط کې ستر شوى په دې نه توانېدو چې د مصر د محيط غوښتنې درک کړي او د هغه ستر هېواد د خلکو د قيادت له عهدې څخه ووځي، د دې لپاره چې يوسف عليه السلام د مصر د ټولني نبض ښه درک کړي، په ټولو اسرارو ئې دقيقاً پوه شي، د سياسي او اجتماعي اړيکو او مناسباتو په ماهيت ئې ښه پوه شي او په هغه کې د مصر د متمدني ټولني د زعامت وړتوب او لياقت

راپیدا شي، نو بنایي چې د کنعان د نیمه بدوي ټولني نه مصر ته لاړ شي او هلته تر یوې مودې د مصر د زمامدارانو د ډلې د یوې مرفه کورنۍ په غېږې کې پاتې شي، هماغسې لکه چې الله تعالی موسی علیه السلام د یوې اسرائیلي مظلومي کورنۍ له غېږې بیل کړ او د سیند د څپو پر اوږو ئې د فرعون کورته ورساوو، د هغه جلا د له تیغه یې وژغورو چې د بني اسرائیلو د بچیانو د وژلو او حلالولو لپاره گمارل شوی وو، د دنمن مانی یې ورته مدرسه وگرځوله او په همدغې مدرسې کې ئې هغه علم او حکمت په برخه شو چې د دغې ټولني د لارښوونې او قیادت لپاره ئې ورته ضرورت درلود، له ده نه مخکې ئې یوسف علیه السلام هم له کنعانه مصر ته ورساوو، د مصر د عزیز کور ئې ورته مدرسه کړې، دلته ئې د تأویل الاحادیث علم په برخه شو، دلته د مصر د ټولني په نبض پوه شو او دلته د دې ټولني د زعامت وړتیاوې او ځانگړتیاوې په کې وپاللی شوې. ده دیانت او خدای لمانځنه د ابراهيمي کورنۍ په غېږ کې زده کړې وه، مینه، سادگي، مروت، زړورتیا، صداقت، صبر، قناعت او ټولې هغه بڼې چې د نیمه بدوي ژوند ځانگړتیاوې دي، دا ئې په کنعان کې ترلاسه کړل، هغه درایت او فراست چې د مصر د ټولني د مشرتابه لپاره ضروري وو دا ئې باید په خپله په مصر کې، د عزیز مصر په کور او په زندان کې ترلاسه کړی وی، د کنعان په چاپیریال کې دا زده کړه ورته ممکن نه وه، نو ځکه حکیم خدای په خپل خاص الهي تدبیر سره هغه مصر ته وروست او د مصر په یوې واکمنې او حکمرانې کورنۍ کې ئې مېشت کړ او په دې سره ئې په ده کې د دغو استعدادونو د ودې شرایط برابر کړل.

په دې قصې سره قرآن مونږ ته دا ستر درس راکوي چې هیڅوک، که هر څومره ځواکمن وي، په هیڅ تدبیر او حیلې سره نه شي کولی د الله تعالی پر بکړې وځنډوي او د تحقق مخه ئې ونیسي، الله تعالی چې څوک د یوې ټولني او ملت د زعامت لپاره غوره کړی او هغه ته ئې د مشرتابه وړتیاوې ورکړې وي، کوم قدرت کولای شي د هغه په مخ کې ځنډ شي؟! او دغه مقام ته د رسېدو مخه ئې ونیسي؟! مگر د یوسف علیه السلام له عبرت او پنده ډکه قصه دا نه ثابتوي چې خدای په خپل کار کې برلاسی او غالب دی، خو ډېر خلک پرې نه پوهېږي.

قرآن فرمایي چې کله یوسف علیه السلام د پوځوالي او رشد مرحلې ته ورسېد، نو حکم او علم ورکړي شو، په قرآن کې اکثراً د پیغمبرانو د بعثت د بیانولو لپاره دا الفاظ کارول شوي چې حکم او علم ورکړي شو او په دې سره مونږ ته لارښوونه کوي چې پیغمبرانو علیهم السلام ته هم علم ورکړي شوی او هم د حکم او فیصلې قوت، هغوی هم فکري امامان دي او هم سیاسي مشران او د پرېکړو او حکم کولو مرجع، دلته د یوسف علیه السلام په هکله ویل شوي چې (حکم) او (علم) ورکړي شو، له (علم) نه مخکې د (حکم) یادښت دا مطلب په گوته کوي چې یوسف علیه السلام لومړی قدرت ته رسېدلی او د مصر واکمن شوی او بیا په پیغمبرۍ مبعوث شوی. خو دلته دا هم ویل شوي چې الله تعالی له ټولو محسنینو او نېکانو سره همداسې معامله کوي، دا الهي معامله یوازې پیغمبرانو ته نه ده مختصه شوې، بلکې ټول نېکان هم په کې شاملېږي، د هغوی هڅې به هم خامخا ثمر ته رسوي او نېکه بدله به ورکوي، د پېښو او حوادثو په لوړو ژورو او پېچومو کې به هغوی ته رشد او وده ورکوي او د دښمن د توطئو په وړاندې به ئې ساتنه او حفاظت کوي او د دوی د بریا او برلاسی لاره به آواروي.

گورئ چې قرآن په څومره حکیمانه توګه د هغه الهي نظام د مشرانو او واکمنانو ځانګړتیاوې زمونږ مخې ته ږدي چې الله تعالی ئې د انسانانو لپاره غوره ګڼي، د دې ټولني د زعامت یوه بېلګه د یوسف علیه السلام په څېره کې انځوروي او زمونږ نندارې ته ئې ږدي او مونږ ته نښي چې په دې نظام کې د چارو واګې د هغو شخصیتونو په لاس کې وي چې په پټه او ښکاره له الله تعالی څخه وېرېږي، د خلکو د سر، مال، عزت او ناموس ساتونکي وي، حرام ته له نږدې کېدو او له الهي حدودو نه د تېرې څخه په کلکه ځان ساتي، د دې پر ځای چې په ځمکه کې تمکین او قدرت ته رسېدل په دوی کې طغیان او سرکښي راوپاروي، د دې اپوټه په دوی کې انکسار او تواضع زیاتوي، پر خدای ایمان او دا باور او اعتقاد چې هر څه ئې د الله تعالی پېرزوینه، احسان او عنایت دی، نه د دوی د ذاتي کمال او هنر نتیجه، دغه احساس، باور او اعتقاد له ګناهونو نه هم او د اقتدار په وخت کې له غرور او تکبر نه هم د ځان ساتلو سبب ګرځي.

د فرعون خوبونه

بايبل تر دې عنوان لاندې ليکي: (له دې دوه کاله وروسته، يوه شپه فرعون خوب وليد چې د نيل خوا ته ولاړ دی، ناڅاپه له روده اووه څوږب غويي راووتل... ورپسې اووه ډنگر غويي راووتل... بيا دغو ډنگرو غويانو هغه مزې غويان له ستونې تېر کړل... فرعون راوینس شو... خو بيا ويده شو او دا ځل ئې وليدل چې له يوې څانگې اووه ډک وږي راوتوکېدل... ورپسې ئې اووه نازک وږي وليدل چې شرقي بادونو وچ کړي ول، وچو او نازکو وږيو ډک وږي وخورل، ... فرعون له خوبه راوینس شو، سهار ئې فکر پرېشانه وو، د مصر ټول جادوگران او پوهان ئې راوبلل... خپل خوب ئې ورته تېر کړ خو څوک نه وو چې دا خوبونه ورته تعبیر کړي... د ساقيانو رئيس راوړاندې شو او وئې ويل: اوس را په ياد شول چې ... زمونږ خوبونه يوه عبراني ځوان تعبیر کړل او تعبیرونه ئې رښتيا وختل... فرعون فوراً څوک ولېږو چې يوسف حاضر کړي... يوسف سر او صورت برابر او جامې ئې بدلې کړې ... او د فوعون حضور ته ورغی... فرعون خپل خوب ورته تېر کړ... يوسف وويل: زه په خپله خوبونه نه شم تعبیرولی خو خدای به ستا خوب درته تعبیر کړي... فرعون خپل خوبونه ورته تېر کړل... او يوسف ورته وويل: ستا د دواړو خوبونو معنی يوه ده... اووه مزي غويي او اووه ډک وږي د پرېمانۍ اووه کلونه په گوته کوي... او اووه ډنگر غويي او اووه وچ وږي د وچ کالۍ د اووه کلونو نښه ده چې ورپسې به راځي، په دې توگه خدای ته له هغه څه خبر کړې چې په مصر کې به ئې ترسره کوي... اووه کاله به پرېماني وي او بيا سخته وچ کالي او قحطي، ... زه وړاندیز کوم چې يو پوه او هونبیار کس د کر کښت په دنده وگمارې او هغه بايد د پرېمانۍ په کلونو کې د محصولاتو پنځمه برخه په شاهي انبارونو کې ذخيره کړي... فرعون او ټولو درباريانو د ده وړاندیز خوښ شو او فرعون وويل: تر يوسفه به غوره کس څوک وي چې د دې کار له عهدې ووځي... په ده کې د خدای روح ده!! يوسف ته ئې وويل: همدا اوس تا په دغه دنده گمارم، ته به د مصر دوهم لوړ پوړی کس وي او فرمان به دې په هر ځای کې چلېږي!! بيا فرعون د پاچايۍ گوتې ورپه گوته کړه، فاخره لباس ئې ورواغوست، د طلا زنجير ئې ورپه غاړه کړ، په دوهمې

معتبرې سلطنتي گاډۍ کې ئې سپور کړ... چې چېرې به تلو دا اعلان به ئې تر مخ کېدو: په گونډه شئ (د تعظیم لپاره)!!

لکه چې گورئ د بايبل په وينا کې کافي غير ضروري تفصيل، بې ځايه تکرار، نامناسب او گونگ الفاظ او نامعقولې څرگندونې شته، دغو څو ويناگانو ته ئې لږ ځير شئ: يوسف وويل: زه په خپله خوبونه نه شم تعبيرولی خو خداى به ستا خوب درته تعبير کړي!!!... دا په داسې حال کې چې څو شپې وروسته يوسف په خپله د ده خوب تعبيروي!! فرعون وويل: تر يوسفه به غوره کس څوک وي چې د دې کار له عهدې ووځي.. په ده کې د خداى روح ده!! د يوسف عليه السلام په اړه دا خبره کول چې ده ته ئې د سرو زرو زنجير ورپه غاړه کړ!! دا د هغه چا خبره کېدى شي چې پيغمبران عليهم السلام نه پېژني او په دې نه پوهېږي چې دوى د داسې جاهلانه دودونو په خلاف د مبارزې لپاره لېږل شوي، بنايي د بايبل ليکونکي دلته د يوسف عليه السلام د هغو مخالفينو وينا کټ مټ رانقل کړې وي چې د مصر د دوهم لور پورې شخصيت په توگه ئې د ده له ټاکلو سره مخالفت کاوو او دا ئې نه شوى زغملی چې د دوى په اصطلاح يو کنعاني غلام پر مصريانو حکومت وکړي، دا کار داسې ورته برېښېدو لکه څوک چې د غلام په غاړه کې د سرو زرو زنجير واچوي، بايبل دغه استعاره په حقيقي معنى رااخيستې!! په ډېرو نورو ځايونو کې به هم وگورئ چې د بايبل ليکونکى همدا غلطې کوي. د بايبل د اظهاراتو په رکاکت هغه وخت ښه پوهېدى شو چې د قرآن د وينا په رڼا کې ورته ځير شو، قرآن د بايبل دا وينا تصحيح کوي او دا جريان په ډېرو محدودو جملو کې په ډېره معقوله توگه او ښکلو الفاظو کې بيانوي او فرمايي:

بنايي د بايبل ليکونکى همدا غلطې کوي. د بايبل د اظهاراتو په رکاکت هغه وخت ښه پوهېدى شو چې د قرآن د وينا په رڼا کې ورته ځير شو، قرآن د بايبل دا وينا تصحيح کوي او دا جريان په ډېرو محدودو جملو کې په ډېره معقوله توگه او ښکلو الفاظو کې بيانوي او فرمايي:

په دغو مختصرو آيتونو کې لاندې مهم مطالب زمونږ مخې ته راځي:

• دا څلورم خوب (رؤيا) ده چې په دې سوره کې ئې يادونه کېږي او نبيي چې

کافر او مسلمان، ظالم او مظلوم، نښه او بد انسانان، ټول خلک له خوبونو سره

داسې کال راشي چې په هغه کې به پر خلکو بارانونه وورېږي او په هغه کې به (خلک

د مېوو) عصاره وباسي.

يوسف: ۴۳-۴۹

چې له هغو دوو نه يوه ژغورل شوي کس، چې له څه مودې وروسته خبره ورپه ياد شوې

وه، وويل: زه به مو پرې خبر کړم، ما (زندان ته د يوسف عليه السلام د ليدو لپاره)

ولېږئ!، (هغه وويل): اې رښتونې يوسف! د اووه څوږبو غواوو چې اووه ډنگرې

غواوې ئې وځوري او اووه شنو وړيو او اووه وچو وړيو په تعبیر مو خبر کړه، نښايي

(د مجلس له پورته کېدو د مخه) ورستون شم، هيله ده چې پرې پوه شي. (يوسف

عليه السلام) وويل: تر اووو کلونو به پر له پسې کر کښت کوئ، څه چې ترلاسه

کوئ په خپلو وړيو کې ئې پرېږدئ مگر هغه لږه برخه ئې چې څورئ ئې، بيا به له دې

وروسته اووه نور سخت (کلونه) راشي، چې هغه به ټول هغه څه درنه وځوري چې

ورته ذخيره کړي مو وي، مگر هغه لږه برخه چې ساتئ ئې. بيا به له دې وروسته

داسې کال راشي چې په هغه کې به پر خلکو بارانونه وورېږي او په هغه کې به (خلک

د مېوو) عصاره وباسي.

چې له هغو دوو نه يوه ژغورل شوي کس، چې له څه مودې وروسته خبره ورپه ياد شوې

وه، وويل: زه به مو پرې خبر کړم، ما (زندان ته د يوسف عليه السلام د ليدو لپاره)

ولېږئ!، (هغه وويل): اې رښتونې يوسف! د اووه څوږبو غواوو چې اووه ډنگرې

غواوې ئې وځوري او اووه شنو وړيو او اووه وچو وړيو په تعبیر مو خبر کړه، نښايي

(د مجلس له پورته کېدو د مخه) ورستون شم، هيله ده چې پرې پوه شي. (يوسف

عليه السلام) وويل: تر اووو کلونو به پر له پسې کر کښت کوئ، څه چې ترلاسه

کوئ په خپلو وړيو کې ئې پرېږدئ مگر هغه لږه برخه ئې چې څورئ ئې، بيا به له دې

وروسته اووه نور سخت (کلونه) راشي، چې هغه به ټول هغه څه درنه وځوري چې

ورته ذخيره کړي مو وي، مگر هغه لږه برخه چې ساتئ ئې. بيا به له دې وروسته

داسې کال راشي چې په هغه کې به پر خلکو بارانونه وورېږي او په هغه کې به (خلک

د مېوو) عصاره وباسي.

مخامخ کېږي، ځينې ئې جدي انگېرې او د تعبیر هڅه ئې کوي، غواړي پوه شي چې خوب ئې څه پیغام ورته لري، ځينې ئې جدي نه نيسي، يا ئې د ورځنيو فعاليتونو تسلسل گڼي، يا هسې گډه وډ خيالات او يا ئې د هغو هیلو او آرزوگانو انعکاس چې نه دي ترسره شوي، په شا تمبول شوې هیلې ئې گڼي چې په خوب کې ځان نيسي، د همدې لپاره د خوبونو له څنگه په بې پروايۍ تېرېږي او دا زحمت ځان ته نه ورکوي چې تعبیر ئې کړي او په هغه پیغام د پوهېدو هڅه وکړي چې خوبونه ئې له ځان سره لري. د انسان ((رؤيا)) نيسي چې انسان له محسوس او ملموس برخو نه علاوه هم ډېر څه لري، د فهم او درک دنيا ئې يوازې په محسوساتو کې نه راخلاصه کېږي، د ده د فهم او درک دنيا ډېر نور پراخ او پيچلي ابعاد او اړخونه هم لري، که هغه په خپلو ظاهري حواسو سره مشهود او ملموس شيان او ترسترگو کېدونکې نړۍ درک کوي؛ په لا شعور کې د زمان او مکان له پولو اوږي، له غيبې نړۍ نه، د پردو او حجابونو له ماورا نه پیغامونه ترلاسه کوي، دا پیغامونه څه ډول ور رسېږي، سرچينه ئې چېرې ده، څوک دی؟ څه دی؟ څنگه په خوب کې په هغه څه پوهېدی شي چې په وينه نه شي پرې پوهېدی؟ دا پوښتنې ځواب غواړي، منصف څېړونکي نه شي کولای چې له څنگه ئې په بې پروايۍ تېر شي. که مونږ په خپل ژوند کې د تخمينونو او انگېرنو په مرسته وړاند وينې کوو او ډېر ځله مو وړاندوينې سمې خپښې، که په خوب کې داسې څه گورو چې څه موده وروسته تحقق مومي، د دې لپاره څه توجیه وړاندې کولی شو؟ مگر کولی شو د يوه کس داسې په لسه اوو خوبونه او په ټولې نړۍ کې د لکونو خلکو داسې خوبونه عادي او بې اهميته خبره وگڼو او د تصادف نوم ورکړو؟ آیا لږ تر لږه د دې خبرې په کولو مجبور نه يو چې زموږ مغز د خوب په حالت کې همغسې وړاند وينې کولی شي چې په وينه ئې کوي؟ آیا دا خبره ډېره بېهوده او خوشې خبره نه ده چې څوک ووايي: زموږ مغز په وينه کې سم او په غور او دقت سره کار کوي خو د خوب په حالت کې ئې هر تحليل ناسم او له غور او دقت پرته او گډه وډ خيالات وي؟! ډېر نامعقول انسان به د داسې خبرې کولو جرأت کوي، ډېر ناپوه انسان به دا گمان کوي چې د خوب په حالت کې دماغ خپل کار پرېږدي، نه په قضاياوو غور کولی شي او نه ئې د

غور او تفکر نتایج او لاس ته راوړنې د اهمیت وړ دي!! حال دا چې په خوب کې د انسان یوازې د څو حواسو سویچونه بند او د انتظار (standby) په حالت کې شي، نور دماغ د مخکې په څېر خپل کار ته دوام ورکوي، بنایي د ځینو برخو توقف مغز ته د ښه غور او فکر کولو لار ښه موقع او فرصت په لاس ورکوي. په هر صورت؛ خوب یو حقیقت دی، رښتیا ختل ئې داسې څه چې انکار ترې گران دی. د هغو خوبونو لپاره څه توجیه وړاندې کولی شو چې د راتلونکو پېښو خبر راکوي او خبر ئې هم ډېر دقیق؟ آیا پر عالم الغیب خدای باندې له ایمان نه پرته بل تفسیر او تعبیر ورته درلودی شو؟ د الله تعالی د اثبات لپاره له خورا کوتلو دلایلو څخه یو دلیل همدغه د انسان خوبونه دي.

- له الفاظو جوتېرې چې د مصر پاچا پرله پسې یو خوب ویني، بالآخره خپل خوب ځینو درباریانو ته تېروي او ترې غواړي چې تعبیر ئې ورته ووايي، د بیان انداز داسې دی چې پاچا هسې په کوم مجلس کې ځینو درباریانو ته خپل خوب تېر کړي او ورته ویلي ئې دي: که د خوبونو په تعبیر پوهېږئ نو زما دا خوب تعبیر کړئ، د بایبل دا وینا هیڅ وزن نه لري چې پاچا سهار وختي ټول درباریان، نجومیان او جادوگران راوغوښتل چې د ده خوب ورته تعبیر کړي!! نه خو دا خوب د دومره ستر او عاجل اقدام غوښتنه کوي او نه هیڅ هونښیار انسان د یوه خوب لپاره دومره ستره غونډه جوړوي!! د درباریانو له دې ځوابه چې پاچا ته ئې وویل: دا کوم معنی لرونکی خوب نه دی، مونږ ئې په تعبیر نه پوهېږو، معلومېږي چې نه پاچا خپل خوب جدي گڼلی او نه ئې درباریانو.

- دا خبره هم د خاصې پاملرنې وړ ده چې قرآن دا پاچا د فرعون په نامه نه یادوي، بلکې د ملک (پاچا) په نامه ئې یادوي، د وروستیو علمي تحقیقاتو په ترڅ کې دا خبره معلومه شوې چې د یوسف علیه السلام په دور کې د مصر پاچایان د فرعون په نامه نه یادېدل، ډېر وروسته د فرعون نوم ورته غوره شوی، تحقیقات ښيي چې د هغه وخت پاچایان د هکسوس په نامه یادېدل چې له ۱۷۳۰ تر ۱۵۸۰ مخکې له مېلاده ئې پر مصر حکومت کړی، له دغو تحقیقاتو هم معلومېږي چې د بایبل دا وینا غلطه ده چې نوموړی پاچا د فرعون په نامه یادوي.

• د دربار ساقی، د یوسف علیه السلام د زندان ملگری ته د دې خوب له اورېدلو سره سم، یوسف علیه السلام ورپه یاد شو او وئې ویل: زه کولای شم دا خوب تعبیر کړم، په دې شرط چې ما زندان ته ولېږئ، هلته یو څوک راسره وو چې خوبونه ئې په ډېر دقت سره تعبیرول، د ساقی له دې خبرې چې (ما ولېږئ) په ډاگه معلومېږي چې دی یو غلام دی نه کوم مشر او د بایبل د وینا له مخې رئیس!! هغه یوسف علیه السلام ته ورغی، خوب ئې ورته تېر کړ، تعبیر ئې ترې وغوښت او تینگار ئې وکړ چې د درباریانو د مجلس له پورته کېدو نه مخکې د خوب تعبیر ورته ووايي او یوسف علیه السلام به له څه ځنډه د پاچا خوب داسې تعبیر کړ: اووه څوربې غواوې د اووه وو برکتني کلونو نښه ده او اووه ډنگرې غواوې د اووه وچ کالیو او قحطي کلونو څرگندونه کوي، اووه شنه وږې اووه حاصل لرونکي فصلونه په گوته کوي او اووه وچ وږي د ذکر شویو اووه وو فصلونو هغه وچ شوي حاصلات په گوته کوي چې په وږو کې به ساتل کېږي او د قحط په کلونو کې به استفاده ترې کېږي، د اووه وو برکتني کلونو حاصلات به د قحط په اووه وو کلنو کې مصرف شي، خو په دې شرط چې په وچو وږو کې وساتل شي، قحط اووه کاله دوام کوي، له هغه نه وروسته عادي حالت رامنځ ته کېږي، بارانونه به پیل شي او مصر ته به بیا پرېمانې او سمسورتیا راوگرځي او خلك به د مېوو عصارې زېښې. د مصر وگړي ښايي محتاط وي او د قحط په کلونو کې د ټولو غلو دانو له مصرفولو ډډه وکړي، هغوي باید یوه اندازه غله دانه د تخم په توگه د راتلونکي کال لپاره وساتي، همدارنگه متوجه وي چې د غلو دانو د ساتلو او ذخیره کولو غوره طریقه دا ده چې په خپلو وږو کې وساتل شي.

• له زندانه د یوسف علیه السلام د وتلو په اړه د بایبل وینا داسې ده چې د هغه ستر شخصیت له شان سره هیڅ اړخ نه لگوي، هغه ئې داسې معرفي کړی لکه چې ډېر بې حوصلې شوی وو، فقط یوې اشارې ته منتظر وو، د پاچا د پیغام له اورېدو سره ئې سم ځان تیار کړی، خپل سر او صورت ئې برابر کړی او نوې جامې ئې اغوستې دي او په تلوار سره د پاچا حضور ته حاضر شوی!!
خو قرآن بیا وایي:

د یوسف علیه السلام د زندان ملگری بپرته وگرځېدو، د خوب تعبیر ئې واوراوو،
 پاچا امر وکړ چې یوسف علیه السلام ورولی، پاچا وویل: ما ته ئې راولئ؛ خو کله
 چې (د پاچا) قاصد ورغی، وئې ویل: بادار ته دې بېرته ورشه او وئې پوښته چې د
 هغو ښځو حال به څنگه وي چې خپل لاسونه ئې پرې کړل (څه به ورسره کېږي)؟ که
 څه هم زما پالونکی رب د دوی په هغه مکر ډېر ښه پوهېږي، (پاچا هغه ښځې
 راوبللې) وئې ویل: هغه وخت چې تاسو له یوسف نه د زړه مراد غوښتی وو، خبره مو
 څنگه وه؟! هغوی وویل: خدای ته پناه وړو! مونږ په هغه کې هیڅ بدې نه ده لیدلې،
 د مصر د عزیز ښځې وویل: اوس حقیقت څرگند شو، ما ترې د زړه مراد وغوښت او
 هغه یقیناً چې له رښتونو انسانانو څخه دی، (زما دا اعتراف) د دې لپاره دی چې
 پوه شي په غیاب کې مې خیانت ورسره نه دی کړی او د دې لپاره چې (پوهېږم)
 خدای د خاینانو تدبیرونه نه هدایتوي (نه پرېږدي د خاینانو تدبیرونه دوی خپل
 مقصد ته ورسوي) او زه خپل ځان نه سپینوم، په دې کې شک نه شته چې نفس د
 بدې په لور ډېر هڅوونکی دی، مگر هغه چې زما پالونکی خدای پرې ورحمېږي،
 بې شکه چې زما پالونکی رب ډېر مهربان بڅښونکی دی.

یوسف: ۵۰-۵۳
 د یوسف علیه السلام د زندان ملگری بپرته وگرځېدو، د خوب تعبیر ئې واوراوو،
 پاچا امر وکړ چې یوسف علیه السلام ورولی، پاچا وویل: ما ته ئې راولئ؛ خو کله
 چې (د پاچا) قاصد ورغی، وئې ویل: بادار ته دې بېرته ورشه او وئې پوښته چې د
 هغو ښځو حال به څنگه وي چې خپل لاسونه ئې پرې کړل (څه به ورسره کېږي)؟ که
 څه هم زما پالونکی رب د دوی په هغه مکر ډېر ښه پوهېږي، (پاچا هغه ښځې
 راوبللې) وئې ویل: هغه وخت چې تاسو له یوسف نه د زړه مراد غوښتی وو، خبره مو
 څنگه وه؟! هغوی وویل: خدای ته پناه وړو! مونږ په هغه کې هیڅ بدې نه ده لیدلې،
 د مصر د عزیز ښځې وویل: اوس حقیقت څرگند شو، ما ترې د زړه مراد وغوښت او
 هغه یقیناً چې له رښتونو انسانانو څخه دی، (زما دا اعتراف) د دې لپاره دی چې
 پوه شي په غیاب کې مې خیانت ورسره نه دی کړی او د دې لپاره چې (پوهېږم)
 خدای د خاینانو تدبیرونه نه هدایتوي (نه پرېږدي د خاینانو تدبیرونه دوی خپل
 مقصد ته ورسوي) او زه خپل ځان نه سپینوم، په دې کې شک نه شته چې نفس د
 بدې په لور ډېر هڅوونکی دی، مگر هغه چې زما پالونکی خدای پرې ورحمېږي،
 بې شکه چې زما پالونکی رب ډېر مهربان بڅښونکی دی.

گورئ چې د پاچا قاصد د ده له پیغام سره زندان ته ورځي او یوسف علیه
 السلام ته وایي: د مصر پاچا غوښتی بي، ستا تعبیر ئې خوښ کړی اوس ستا لیدو

ته منتظر دی!! خو یوسف علیه السلام ، هغه د زندان د اولو ورځو یوسف نه دی، له زندانه د وتلو په اړه څه تلوار او عجله نه لري؛ بلکې زندان ئې د خپلې مبارزې لپاره د سنگر په توګه غوره کړی؛ له خپل مولا پرته بل ته طمع او امید نه لري، باور ئې دا دی چې له زندانه د وتلو پرېکړه د الله تعالی له لوري کېږي، نو ځکه په ډېر متانت سره قاصد ته وایي: بېرته وگرځه او خپل بادار ته دې ووايه: د هغو بنځو برخلیک به څنګه وي چې ده ته ئې هغه توطئه جوړه او زندان ته ئې ولېږو؟ باید لومړی د هغې خبرې سپیناوی وشي، زما (برائت) اعلان شي، که څه هم الله تعالی راته کافي دی، هغه د دوی له توطئو ښه خبر دی. گورئ چې د یوسف علیه السلام متانت، صبر او زغم ټوله وضعه داسې بدله کړې چې اوس پاچا تلوار لري، هغه غواړي چې له یوسف علیه السلام سره ژر تر ژره ملاقات وکړي، د ده شرط مني، هغې بنځې راغواړي چې د عزیز مصر د مېرمنې په محفل کې راغونډې شوې وي او پوښتنه ترې کوي: په کومه ورځ چې تاسو له یوسف علیه السلام نه د زړه مراد غوښتی وو، خبره څنګه وه، د پېښې جریان څنګه وو؟ ولې مو دا کار وکړ؟ د پاچا وینا او دریځ داسې دی لکه چې د یوسف علیه السلام مدافع وکیل وي، له تحقیق او پلټنې نه مخکې د هغه خبرې تصدیقوي او له بنځو نه داسې استفسار کوي چې ګواکې د دوی جرم په بشپړه توګه ثابت او څرګند دی او د شک او شېبې هیڅ مجال په کې نه شته، ټولې بنځې وضع داسې ګڼي چې له اعترافه پرته بله چاره نه لري؛ نو ځکه وایي: خدای ته پناه وړو! مونږ په هغه کې هیڅ بدې نه ده لیدلې، اصلي مجرم وروړاندې کېږي او په ټول صراحت سره اعتراف کوي او وایي: اوس حقیقت څرګند شو، ما له هغه نه د زړه مراد وغوښت او هغه رښتونی او صادق دی، په دوه دلیلونو اعتراف کوم: یو دا چې غواړم هغه په دې پوه شي چې په غیاب کې مې خیانت ورسره نه دی کړی او تور مې نه دی ورپورې کړی او بل دا چې اوس په دې باور یم چې الله تعالی نه پرېږدي خائنان په مکر او چل ول سره خپلو موخو ته ورسېږي، نه غواړم چې ځان سپین او تېرته کړم، د انسان نفس تل هغه بدو کړو وړو ته هڅوي، له شره ئې یوازې هغه څوک ژغورل کېږي چې زما د مهربان رب پېرزوینه او رحم ئې په برخه شي، یقیناً چې زما پالونکی رب مهربان بخښونکی دی.

که څه هم ځينو مفسرينو دا گمان کړی چې وروستنۍ څو خبرې د يوسف عليه السلام خبرې دي، نه د هغې مېرمنې، د دوی دليل دا دی چې دغه خبرې د هغې مېرمنې له شأن نه ډېرې اوچتې دي؛ خو دا توجیه په څو دلایلو کمزورې ده:

۱. د بیان په هیڅ برخې کې داسې کومه نښه یا قرینه نه مومو چې ثابتې کړي دا د يوسف عليه السلام خبرې دي.

۲. د آیتونو سیاق او سباق او د کلام لړۍ له دې توجیه سره اړخ نه لگوي، برعکس په ټول صراحت سره ښيي چې دا د هغې مېرمنې د خبرو دوام دی.

۳. د دغو خبرو په دوران کې يوسف عليه السلام لا په زندان کې دی او له پاچا سره نه دی مخامخ شوی او مجلس ته نه دی حاضر شوی، وروستی آیت همدغه راپه گوته کوي.

۴. د دې خبرې لپاره هیڅ دليل نه شو موندلی چې يوسف عليه السلام ووايي: غواړم چې د مصر عزیز پوه شي چې د هغه په غیاب کې مي له هغه سره هیڅ خیانت نه دی کړی، ځکه چې د مصر عزیز د پېښې په ورځ له حقیقته خبر شو او د يوسف عليه السلام پر پاک لمنتوب او سپیڅلتیا ئې باور راغی.

۵. د آیت دا برخه (إن الله لا یهدی کیدالځائین)، په هیڅ شان نه شو کولای د يوسف عليه السلام قول وگڼو، دا کلام فقط له هغې مېرمنې سره ښايي، هغه باید ووايي: که چېرې دا ځل هم له يوسف عليه السلام سره خیانت وکړم او په کوم تور ئې تورن کړم او د دې پر ځای چې پر خپل جرم اعتراف وکړم هغه متهم کړم، نو د پخوانۍ پېښې په څېر به حقیقت څرگند شي، خدای د ځایانو توطیې، جیلې او بهانې رسوا او خنثي کوي او نه پرېږدي چې د توطیو په مرسته خپلو ناولو موخو ته ورسېږي.

د هغې مېرمنې مؤمنانه څرگندونې په واقع کې دا حقیقت ثابتوي چې د يوسف عليه السلام کړو وړو او د زندان له سنگر نه د ده مبارزې او جهاد د مصر په ټولني باندې ژورې اغېزې کړې دي، ژوره تبدیلی په کې راغلې، دومره چې د پروډ ورځې هغه مېرمن نن داسې مؤمنانه څرگندونې کوي، له دوو زنداني ملگرو سره د يوسف عليه السلام بحث او د خوبونو له تعبیرولو مخکې دوی د الله لارې ته بلل، هغه هم

په دومره تفصیل او په دومره مضبوط استدلال سره، دا بنیې چې هغه په زندان کې آرام نه دی ناست، په جدي، پرله پسې او نه ستړي کېدونکې توگه نې دعوت چلولی او په دې بريالی شوی چې د مصر په ټولني کې له فکري او اخلاقي لحاظه پراخه او ژوره تبديلي راولي، یوه ستر بدلون او انقلاب ته لار آواره کړي او له همدغه زندانه د یوه سیاسي او اجتماعي انقلاب او بدلون راوستو لپاره شرایط برابر کړي.

متأسفانه لکه څنگه چې د مسیحیانو او یهودانو علماوو او مشایخو (احبار او رهبان) د الله تعالی له مقدس او لارښود کتاب نه قصې او شجرې جوړې کړې، داسې چې نن د دوی په مذهبي کتابونو کې د الله تعالی د مقدس کتاب وړه برخه هم نه تر سترگو کېږي، زموږ قصه خوښي هم د دوی تر اغېز لاندې راغلي او د یوسف علیه السلام له دغې عبرتناکې او لارښوونکې قصې نه چې د یوې داسې بدکارې بنځې د مینې داستان جوړ کړی چې غوښتل ئې یو بنایسته ځوان په دام کې واچوي او له هغه نه د زړه مراد ترلاسه کړي، تر دې پورې چې د دغو قصه خوښو ځینو ادعا کړې چې یوسف علیه السلام د ژوند په وروستیو کې همدغه پرده مینه مېرمن په نکاح کړه!!! دا په داسې حال کې چې نه په قرآن کې داسې کومه اشاره مومو او نه په روایاتو کې. له دې ارزښتناکې تاریخي قصې نه داسې نکل جوړول او پاېله ئې داسې رايستل نه یوازې د ناروغو اذهانو د بيمارو سلیقو زېږنده ده، بلکې د دوی تعبیر سل په سلو کې د دې قصې له روح او بنسټیزو موخو سره تصادم کوي، قصه اصلاً په دې اصل ولاړه ده چې دوه مخالف او متضاد شخصیتونه یو د بل په څنگ کې کېږدي او توپیرونه ئې په گوته کړي، راوښيي چې یو څومره لوړ دی او بل څومره ټیټ، یو څومره پاکیزه، امین او صادق دی او بل څومره ناولی، خائن او بې وفا، یو د خدای مخلص بنده او بل د شیطان او نفس مطیع بنده، عجیبه ده چې دغه بيمار کسان داسې غلط او معکوس نتایج ترې اخلي او دا متضادې بېلگې او متفاوت شخصیتونه سره پخلا کوي!! آیا دا شونې ده چې یو پیغمبر له هغه جلال او عظمت سره داسې بنځه په نکاح کړي؟ بایبل هم د خپلو شجرو په ترڅ کې لیکلي چې فرعون یوسف په یوه مصري نوم، صفات فعنیح، ونوماوو او د فوطي فارع

کاهن لور اسنات ئې ورته راواده کړه!!!

قرآن دربار ته د يوسف عليه السلام د ورتلو په اړه داسې فرمايي:

وَأَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَيُوسُفَ عَلَىٰ آيَاتِنَا ۚ إِنَّكَ مُرْءٍ نَجِيٍّ

وَأَرْسَلْنَا هَارُونَ وَشَاوْنَ عَلَىٰ آيَاتِنَا ۚ إِنَّكَ مُرْءٍ نَجِيٍّ

وَأَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَهَارُونَ عَلَىٰ آيَاتِنَا ۚ إِنَّكَ مُرْءٍ نَجِيٍّ

يوسف: ۵۴-۵۷

او پاچا وويل: هغه ما ته راولئ چې د ځان لپاره ئې خاص (مشاور) وټاکم، خو له هغه وروسته چې خبرې ئې ورسره وکړې وئې ويل: ته (له همدې) نننۍ ورځې زمونږ په دربار کې واکمن امين يې (د پاچا معتمد باصلاحيته چارواکي او د ټولو دولتي شتمنيو امين)!! ده وويل: ما (يوازي) د دولت د خزانو پر چارو وگماره، باور وکړه چې بڼه او پوه ساتونکي به وم (هم ئې د ساتنې له عهدې وتلی شم او هم ئې د سم مصرف او په خپل مناسب ځای د لگولو بصيرت او پوهه لرم)، او په دې توگه مو يوسف په هغه ملک کې متمکن کړ، چې هر ځای او په هر ډول ئې غوښتل مېشت کېدی شو، چا ته چې مو خوښه شي خپل رحمت او پيرزوينه ورپه برخه کوو او مونږ د نېکانو اجر او بدله نه ضايع کوو. او د هغو لپاره چې ايمان ئې راوړی او پرهيزگاري ئې کوله، اخروي اجر او بدله تر دې هم ډېره غوره ده .

پاچا له يوسف عليه السلام سره تر ملاقات نه مخکې تصميم درلود چې هغه د خپل خاص مشاور په توگه وټاکي؛ مگر له هغه سره د خبرو نه وروسته د هغه تصميم بدل شو او هغه ئې د دربار د معتبر او باصلاحيته وزير او د ځان د معتمد په توگه وټاکو او خپله فيصله ئې ورته ابلاغ کړه، مگر يوسف عليه السلام د دې پرېکړې او منصب له منلو انکار وکړ او وئې ويل: ما د دې منصب پر ځای يوازي د مصر پر خزانو وگماره، زه به په پوره احتياط او امانتدارۍ سره د هغو ساتنه وکړم، زه په ځان کې د دې څانگې د اداره کولو صلاحيت او توان وينم، پاچا له خپل نظره

تبرېږي او د يوسف عليه السلام له رأيې سره توافق نسيي او د دولت د دغې خانگې بشپړ صلاحيت ورسپاري.

د آيت له دې برخې (يتبوا منها حيث يشاء) نه دوه مطلبونه اخيستل کېږي:
الف_ د مصر ټول هېواد د ده د صلاحيت او واکمنۍ په کړۍ کې شامل وو، چېرې چې ئې غوښتتل اوسېدلی شو، د مصر هيڅ سيمه د ده د واکمنۍ او اختيار له ساحې بهر نه وه.

ب_ په هغه نظام کې ئې چې هره وظيفه او هر مقام غوښتی وی، بې له ځنډه ئې ترلاسه کولی شو، هيڅوک او هيڅ څه ئې په مخ کې ځنډ کېدی نه شو.

حکيم خدای جل شأنه په تدريج سره يوسف عليه السلام هغه مقام ته ورساوو چې په مصر کې متمکن شي، د ده پر مخ د واکمنۍ ټولې لارې پرانيستی شي، قدرت ته د رسېدو ټول اسباب ورته برابر شي، د هغه د ستر او لوړ شخصيت ټولې جليوونکې برخې د هغې ټولنيې د مختلفو طبقو او اصنافو لپاره رابرسېره شي، د خلکو اعتماد او باور، احترام او محبت ورته راجلب شي، پس له هغه چې د مصر ولس د ده له اوچتو استعدادونو، صداقت، امانت، پاک لمنتوب او نفس او هوس ته نه تسليمېدا نه خبر شول، په زندان کې د ده صبر، زغم، مقاومت، ثبات او متانت ټولو ته څرگند شو، خلکو وليدل چې د مصر پاچا د ملاقات بلنه ورکړه؛ خو ده ونه منله او تر هغه ئې دربار ته له تلو انکار وکړ چې د ده برائت اعلان شي، له پاچاهۍ نه رالاندې د هېواد تر ټولو لوړه عهده ورته سپارل کېده خو ده ونه منله او د دې پر ځای ئې داسې دندې ته ملا وتړله چې د هغې له لارې د خپل مظلوم ولس خدمت وکړی شي، د ده پوهه، بصيرت او درايت ټولو ته ثابت او څرگند شو، د ده لوړ او پياوړی شخصيت او فکري او اخلاقي عظمت داسې وو چې هيچا ورسره رقابت او سيالي نه شوی کولی، د مصر ټوله واکمني ئې عملاً په لاس کې پرېوته، پاچا له يوه سمبول نه زيات حيثيت نه درلود، د قحط په کلونو کې د اقتصادي چارو په اداره او سمون کې او له هغه ستر بحران نه د خلکو په ايستلو کې د ده درايت، وړتيا او اهليت په بشپړ ډول راڅرگند شو، هغه نور عملاً د پاچا وليعهد وو، د پاچا له مرگه وروسته ده ته د قدرت په لېږد کې هيڅ ځنډ نه وو پاتې، په دې توگه مالک الملك

خدای جل شأنه د هغه وخت د لوی هېواد واکمني یوسف علیه السلام ته وسپارله او د ده بلامنازع واکمني ئې پر هغه پراخ او ستر ملک محققه کړه. هو! دا الله تعالی جل شأنه دی چې د خپل رحمت او پېرزوینو سیوری پر هغه چا غوړوي چې دې ئې په خپله خوښ کړي او د دې لپاره ئې اهل او ور و مومي، هغه نه یوازې د خپلو صالحو بنده گانو اجر نه ضایع کوي؛ بلکې دنیوي او اخروي بدله ئې تر خپل حق څو برابره زیاته ورکوي، نه یوازې په دنیا کې د دوی پر نېکو او غوره کړنو باندې مثبت نتایج مرتب کوي، بلکې په آخرت کې تر دنیا غوره بدله ورکوي، د دوی تقوی او ځان ساتنه د دې باعث شي چې په دنیا او آخرت کې غوره بدلې تر لاسه کړي، هر څوک چې د ایمان په لار کې ثابت پاتې شو او د مبارزې په لور و ژورو کې مایوس نه شو، یوې بلې خوا ته ونه ښوید، ښي او چپ لوري ته منحرف نه شو او په اراده او عزم کې ئې تزلزل رانغی، هغه دې مطمئن اوسي چې عزیز خدای ئې د بري ضامن دی، نه پرېږدي چې قربانی ئې ضایع شي او هڅې ئې بې نتیجې پاتې شي.

د یوسف وروڼه مصر ته ځي

بایبل تر دې عنوان لاندې لیکي: (يعقوب خپلو زامنو ته وويل: ولې ناست یئ او هسې یوه بل ته گورئ... اورېدلي مې دي چې په مصر کې غله ډېره ده... مخکې له دې چې له لورې و مرو؛ ولاړ شئ او له هغه ځایه غله راوړئ... لس زامن ئې و خوځېدل... يعقوب بنیامین ورسره ونه لېږو... دوی د یوسف خوا ته ورغلل... سجده ئې ورته وکړه... یوسف وپېږندل... خو په غصې سره ئې دوی ته وویل: له کوم ځایه راغلي یئ؟ دوی ورته وویل: له کنعانه د غلې اخیستلو لپاره راغلي یو... یوسف ته خپل خوبونه ورپه یاد شول. ورته وئې ویل: تاسو جاسوسان یئ او د احوال معلومولو لپاره راغلي یئ... هغوی وویل: سالاره! مونږ د غلې اخیستلو لپاره راغلي یو، جاسوسان نه یو، یوسف ورته وویل: نه تاسو جاسوسان یئ!! هغوی وویل: باداره! مونږ ټول دولس وروڼه وو، پلار مو په کنعان کې دی، یو هلته پاتې شو، بل مړ شوی... یوسف ورته وویل: څنگه به دا معلومو چې تاسو رښتیا وایئ؟

یوازې په هغه صورت کې به ستاسو خبره ومنم چې کشر ورور مو هم راولی... که داسې ونه کړئ د فرعون په سر مې قسم چې له مصره د وتلو اجازه به درنه کړم... یو کس دې ولاړ شي او خپل ورور دې راولي، نور به دلته په زندان کې وي... بیا ئې ټول تر دریو ورځو بندیان کړل،... په درېیمه ورځ ئې ورته وویل: زه له خدایه وېرېدونکی انسان یم... تاسو ټول خوشې کوم... یو کس به په زندان کې پاتې وي، نور مو غله کور ته ورسوئ، خو خپل کشر ورور به راولی او په دې سره به ما ته ثابته شي چې تاسو صادق یئ او زه به ستاسو له وژلو تېر شم!! دوی دا شرط ومنلو!! بیا ئې سره وویل: له دې ستونزو سره په دې خاطر مخامخ شوي یو چې له یوسف سره مو بد وکړل... یوسف د دوی خبرې اورېدې او دوی نه پوهېدل چې یوسف پرې پوهېږي!! ... بیا یوسف په پټه خپلو نوکرانو ته وویل: جوالونه ئې له غلو وردک کړئ او د دوی خپلې پیسې هم د غلې په منځ کې پټې کېږدئ... غله ئې پر خړو بار کړه... د لمر لوېدو پر مهال یو ځای تم شول... یوه ورور ئې د خپل جوال خوله پرانستله چې خره ته دانه ترې ورکړي... ناڅاپه ئې ولیدل چې پیسې ئې د جوال په خوله کې پرتې دي... وروڼو ته ئې وویل... هغوی له وېرې لږ زېدل چې دا لا خدای څه بلا راباندې راوستله!! ... کنعان ته ورسېدل... ټوله قصه ئې پلار ته تېره کړه... کله چې ئې بارونه پرانستل خپلې پیسې ئې وموندلې... پلار هم ډېر وار خطا شو او وئې ویل: ولې دا مصیبتونه راباندې راځي...

د بایبل په دې برخې کې هم له ادبي لحاظه ډېر رکاکت شته او هم یوسف علیه السلام او د ده پلار ته داسې نامناسب حرکات او نامناسبې خبرې منسوب شوې چې د دوی له شانه ډېرې لرې دي!! وروڼه په مرگ گواښل، زندان ته ئې لېږل، د یوسف په شته والي کې دا خبرې کول چې له یوسف سره مو بد کړي ول ځکه له دې مصیبت سره مخامخ شوو، د فرعون په سر لوړه کول... دا ټولې خبرې نه یوازې نامعقولې دي بلکې نبيي چې دا قصه له ځانه جوړه شوې. راشئ وگورو چې قرآن په دې هکله څومره په زړه پورې او درنه وینا لري:

وَأَنذِرْ عِبَادَكَ لِظُلْمِهِمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَنَّانُ ١٨٥

١٨٦

١٨٦

١٨٦

١٨٦

د يوسف وروڼه راغلل او د هغه محضر ته ننوتل، داسې چې ده وپېژندل خو دوی ونه پېژاندو او چې کله ئې په خپلو بارونو سمبال کړل ورته وئې ويل: خپل هغه ورور هم راولئ چې له پلاره مو (ورور) دی، نه گورئ چې زه ډکې ډکې پیمانې ورکوم او ښه مېلمه پال یم؟ خو که ئې ما ته را نه ولئ؛ نو نه به له ما سره تاسو ته کومه پیمانه وي او نه به ماته رانږدې کېږئ. هغوی وویل: له پلاره به ئې حتماً د ده (د لېږلو) غوښتنه وکړو او مونږ هرومرو د دې کار کوونکي یو. خپلو (موظفونو) زلمیانو ته ئې وویل: د دوی هغه مال چې (د غلې په بدل کې ئې ورکړی)، (په پټه) د دوی په پېټو کې کېږدئ، داسې چې کور ته د ستنېدو پر مهال پرې پوه شي، ترڅو بېرته راوگرځي.

گورئ چې په دغو لنډو آیتونو او مختصرو الفاظو سره؛ عظیم الشان قرآن خومره حقایق بیان کړي او خومره ژورې لارښوونې ئې زمونږ مخې ته ایښي او څنگه ئې د بایبل غلطې ویناوې تصحیح کړې؟! لکه څنگه چې د یوه جامع او بلیغ کلام تقاضا ده قرآن پرته له دې چې ووايي یوسف علیه السلام خپل کار څنگه پیل کړ، د ښېرازه کالونو په دوران کې ئې څه وکړل او د وچ کالیو لپاره ئې څه تیارې ونيو؟ سره له دې چې په دې اړه ئې هیڅ نه دي ويلي او خبره ئې له هغه ځایه پیل کړې چې د ده وروڼه د غلې اخیستلو لپاره مصر ته راغلي او د ده په حضور کې ودرېدلې، له همدې نه د قرآن هر هونښیار لوستونکی په دې پوهېږي چې یوسف علیه السلام په دې موده کې کوم کوم کارونه کړي، له دې آیتونو نه معلومېږي چې:

- یوسف علیه السلام په خپلو لوړو قایدانه استعدادونو سره په کار پیل کړی، د مصر د ځمکو ښېرازه کولو او د کر کښت وضعیت ښه کولو ته ئې خاصه پاملرنه کړې، د پاچا د خوب تعبیر ته په پام سره ئې په لومړیو اووه و کلونو کې پیمانې غله اخیستلې او په گودامونو کې ئې ذخیره کړې، د قحط د کلونو لپاره ئې پوره

تياری نيولی، د قحطي په رارسېدو سره ئې دا کارونه کړي: د غلو دانو لپاره ئې مناسبه بيه ټاکلې، د هغې غلې مقدار ئې ټاکلی چې بنایي يوه يوه کس ته د مناسبې دولتي بيې په مقابل کې ورکړی شي، هر څوک بايد په خپله د غلې اخیستلو لپاره حاضر شي، د غلې پلورلو لړۍ ئې تر خپل نظارت او څارنې لاندې پيل کړې، په داسې حال کې چې د مصر په نورو سيمو کې خلک له سختې قحطي سره مخامخ ول، په مصر کې د غلې د زياتوالي او ارزاني انګازې هرې خوا ته رسېدې او خلک له لرېو لرېو سيمو، ډله ډله د غلو اخیستلو لپاره مصر ته راتلل او د ضرورت وړ غله ئې په ډېره ارزانه بيه ترلاسه کوله او د مصر د چارواکو د بڼه نظم، بڼو اخلاقو او بڼې مېلمه پالنې بڼې خاطرې ئې له ځانه سره وړلې.

د يوسف عليه السلام وروڼه هم د غلې د پېرلو لپاره مصر ته ورځي، په خپل نوبت سره د يوسف عليه السلام حضور ته منل کېږي، يوسف عليه السلام هغوي وپېژندل، خو دوی د هغه په پېژندلو کې ځکه پاتې راغلل چې په کوهي کې د ده له غورځولو تر دغه دمه نږدې شل کلونه تېر شوي وو، په هغه وخت کې يوسف عليه السلام تنکی ځوان وو، څه موده ئې د عزيز مصر په کور کې تېره کړه، نږدې لس کلونه ئې په زندان کې تېر کړل، له واکمنۍ نه ئې تر اوو کلونو زياته موده تېره شوې وه، دغې اوږدې مودې له خپلو لوړو ژورو سره د يوسف عليه السلام په څيرې کې ډېر بدلون راوستی وو، په ځانګړي توګه، هغوي دا تصور هم نه شو کولای چې بنایي د دوی جفا سپزلی ورور به داسې ستر مقام ته رسېدلی وي، د حضور هيبت او د احتياج او ضرورت احساس هم نه پرېږدي چې انسان تر ځان لوړ لوري ته څير شي او د څېرې خطونه ئې په دقت سره وارزوي او وئې پېژني.

د غذايي موادو د تجارت او احتکار د مخنيوي لپاره د هرې کورنۍ پر هر وګړي به په ټاکلي اندازه غله خرڅېدله، هر بالغ نارينه بايد په خپله د خپلې ټاکلې غلې د پېرلو لپاره حاضر شوی وی، د يوسف وروڼو د خپل معذور او په سترګو پوند پلار او ناسکه ورور لپاره هم غله وغوښته، د پلار عذر ئې ومنل شو؛ خو د ورور په اړه ورته وويل شو: په وروستي ځل بايد هغه هم دلته راولئ، که چېرې مو دروغ وييلې وو او هغه مو حاضر نه کړ، نو زموږ خوا ته نور مه راځئ او د غلې تر

لاسه کولو طمع هم مه کوی!! گورئ چې د بايبل او قرآن د ويناوو تر منځ خومره ژور توپيرونه شته، بايبل د يوسف عليه السلام چلند داسې انځور کړی لکه د يوه کم ظرفه انسان چلند، داسې الفاظ او کارونه ئې هغه ته منسوب کړي چې د يوه ستر شخصيت له شأنه ډېر لرې دي، خو د قرآن عظيم الشان څرگندونې داسې دي چې د يوسف عليه السلام ستر شخصيت، صبر، زغم او تدبر په کې له ورايه ښکاري، د قرآن له وينا معلومېږي چې يوسف عليه السلام له خپلو ورونيو سره په معامله کې ډېر محتاط دی، هڅه کوي چې د ده له کومې وينا او حرکت نه د ده د ورونيو حساسيت او حسادت راونه پارېږي او مصر ته له راتلو او د ده په خوا کې له مېشتېدو ډډه ونه کړي، دا اندېښنه هم ورسره ده چې داسې نه ورور ته ئې کوم ضرر ورورسوي. هغو کسانو ته چې د بدوي او صحرايي ژوند په باب پوره او دقيق معلومات نه لري، په دې مطلب پوهېدل لږ گران دی چې يوسف عليه السلام ولې په هماغه لومړني ملاقات کې خپلو ورونيو ته ځان معرفي نه کړ؟ د هغه وخت د نيمه بدوي ژوند غوښتنه او تقاضا دا وه چې يوسف عليه السلام له خپلو ورونيو سره په ډېر احتياط چلند وکړي، د دوی اعتماد جلب کړي، له داسې تدبيره کار واخلي چې لومړی د ده سکه ورور روغ رمت ورته راورسوي، مصر ته په مکررو تلو راتلو او د وړيا مرستو په ترلاسه کولو سره او د ده د ډېر ښه سلوک په ليدو سره ډاډه او مطمئن شي چې يوسف عليه السلام هغوی ته د ضرر رسولو او انتقام نيت نه لري او کولی شي په بشپړ ډاډ، اطمئنان او درناوي سره د ده په څنگ کې ژوند وکړي او د ورور گلوۍ له معاملې ئې مطمئن او ډاډه وي.

په نيمه بدوي کورنيو کې کله کله يو ناسنجول شوی او بې احتياطه حرکت د يوې لويې کورنۍ د بشپړې تباهي لامل شي، يوسف عليه السلام يوه ترخه تجربه درلوده، ښايي محتاطانه عمل ئې کړی وی، ښايي هغه وخت ئې ځان خپلو ورونيو ته معرفي کړی وی چې له يوه پلوه ئې خپل ورور په لاس ورغلی او له بله پلوه ئې پر خپلو کينه کښو او حسودو ورونيو باندې د هر ډول شاته تگ لارې بندې کړې وی، غوښتل ئې ورونيو ته ثابته کړي چې د ده په اړه ئې اشتباه کړې، بې وجهه ئې حسادت ورسره کړی، دا ورور دوی ته مينه او درناوی په زړه کې لري، غواړي د تل

لپاره ده په خوا کې په عزت او درناوي سره ژوند وکړي، نه بنایي له داسې مهربان ورور سره د دښمنۍ لار غوره کړي، دوی ته ئې تر هغه ځان معرفي نه کړ چې پر خپلو اشتباهاتو او قصور پوه شي، له دې پرته بله لاره ورته پاتې نه وي چې د دښمنۍ پر ځای وروري ورسره وپالي، کله چې هغوي هر یو د دې ناپېژندوی سړي د شرافت، مېلمه پالنې، فضیلت او احسان په اړه په خپلو منځونو کې هم او د خپلې کورنۍ په وړاندې هم په مکرر ډول یادونه کړې او په وار وار ئې ستایلی، پس له هغه چې دوی پوه شي دا همغه کس دی چې دوی ورسره حسادت کاوو او په څاه کې ئې وغورځاوو، همغه چې دوی په بده سترګه ورته کتل، د دښمنۍ وړ ئې گانو، دا یو مهربان ورور دی، د ستایلو وړ شخصیت، دا دی په نه پېژندل شوې څېرې کې ئې د ده څومره ستاینه کړې، هر ځای او د هر چا په وړاندې ئې دی ستایلی؛ مگر دا له عقل او انصافه لرې خبره نه ده چې له همدې شخصیت سره د یوسف علیه السلام په څېره کې حسد وکړي؟! په دې توګه به دوی په خپلې اشتباه پوه شي او په خپل دریغ کې به بدلون راولي.

یوسف علیه السلام نه یوازې دا چې له دوی نه د خپل ورور د راوستلو کلک تعهد اخلي بلکې داسې تدبیر کاروي چې ټوله کورنۍ د ده د ورور په لېرلو توافق وکړي، دا ترتیب ئې ونيولو چې د دوی راوړې بضاعه (هغه جنس چې د غلې د پېرلو لپاره ئې له ځان سره راوړي وو) بېرته کورنۍ ته مسترد شي، خو له دې وېرې چې که ئې خپلو وروڼو ته وسپاري بنایي ضایع شي او خپل پلار ته ووايي چې غله ئې د همغه جنس په بدل کې اخیستې ده، د خپلو وروڼو په امانتداری بې باوره وو، نو ځکه ئې خپلو معتمدو زلمیانو ته وویل: د دوی راوړي توکي د غلو په پېټو کې داسې ځای په ځای کړئ چې فقط کور ته له رسېدو وروسته او هغه وخت پرې پوه شي چې خپل پېټې پرانیزي، چې په دې سره به ټوله کورنۍ تشویق شي او مصر ته د ده د سکني ورور له لېرلو سره به توافق وکړي.

د (درهم) او (دینار) پر ځای د ((بضاعه)) د کلمې استعمال دا ښيي چې هغه مهال پېر پلور جنس د جنس په بدل کې وو او لا سیکه نه وه رایج شوې، د بایبل دا وینا هیڅ وزن او اعتبار نه لري چې د یوسف علیه السلام وروڼو سکې له ځان سره وړې

وي، له دې خبرې دا هم معلومېږي چې د دوی د راوړو توکيو حجم هومره وو چې د غلې په پېټو کې ئې پټول گران کار نه وو، له دې ټولو خبرو دا جوتېږي چې د دوی (بضاعه) بايد گانې وي چې د مجبوريت له مخې ئې د غلې په بدل کې ورکړې وي، احتمالاً د دې صحنې ليدل يوسف عليه السلام سخت ځورولی او تصميم ئې نيولی چې دا گانې سلامت او په بشپړه توگه د ده کورنۍ ته ورسېږي او په دې سره هم د ورونيو او هم د کورنۍ د نورو غړو باور او اعتماد ترلاسه کړي.

قرآن ورپسې فرمايي:

﴿وَيَسْأَلُكُمْ فِي الْبَنَاتِ أَوَلَمْ تَكُنَّ لَهُنَّ أَرْوَاحٌ قَبْلَ أَنْ يُولَدْنَ وَإِنَّ لَكُمْ لَعِندَ رَبِّكُمْ إِلَهُاتٌ مُّشْرِكِينَ﴾ (سوره بقره، آيت ۲۲۳)
 ﴿وَيَسْأَلُكُمْ فِي الْبَنَاتِ أَوَلَمْ تَكُنَّ لَهُنَّ أَرْوَاحٌ قَبْلَ أَنْ يُولَدْنَ وَإِنَّ لَكُمْ لَعِندَ رَبِّكُمْ إِلَهُاتٌ مُّشْرِكِينَ﴾ (سوره بقره، آيت ۲۲۳)
 ﴿وَيَسْأَلُكُمْ فِي الْبَنَاتِ أَوَلَمْ تَكُنَّ لَهُنَّ أَرْوَاحٌ قَبْلَ أَنْ يُولَدْنَ وَإِنَّ لَكُمْ لَعِندَ رَبِّكُمْ إِلَهُاتٌ مُّشْرِكِينَ﴾ (سوره بقره، آيت ۲۲۳)
 ﴿وَيَسْأَلُكُمْ فِي الْبَنَاتِ أَوَلَمْ تَكُنَّ لَهُنَّ أَرْوَاحٌ قَبْلَ أَنْ يُولَدْنَ وَإِنَّ لَكُمْ لَعِندَ رَبِّكُمْ إِلَهُاتٌ مُّشْرِكِينَ﴾ (سوره بقره، آيت ۲۲۳)
 ﴿وَيَسْأَلُكُمْ فِي الْبَنَاتِ أَوَلَمْ تَكُنَّ لَهُنَّ أَرْوَاحٌ قَبْلَ أَنْ يُولَدْنَ وَإِنَّ لَكُمْ لَعِندَ رَبِّكُمْ إِلَهُاتٌ مُّشْرِكِينَ﴾ (سوره بقره، آيت ۲۲۳)
 ﴿وَيَسْأَلُكُمْ فِي الْبَنَاتِ أَوَلَمْ تَكُنَّ لَهُنَّ أَرْوَاحٌ قَبْلَ أَنْ يُولَدْنَ وَإِنَّ لَكُمْ لَعِندَ رَبِّكُمْ إِلَهُاتٌ مُّشْرِكِينَ﴾ (سوره بقره، آيت ۲۲۳)
 ﴿وَيَسْأَلُكُمْ فِي الْبَنَاتِ أَوَلَمْ تَكُنَّ لَهُنَّ أَرْوَاحٌ قَبْلَ أَنْ يُولَدْنَ وَإِنَّ لَكُمْ لَعِندَ رَبِّكُمْ إِلَهُاتٌ مُّشْرِكِينَ﴾ (سوره بقره، آيت ۲۲۳)
 ﴿وَيَسْأَلُكُمْ فِي الْبَنَاتِ أَوَلَمْ تَكُنَّ لَهُنَّ أَرْوَاحٌ قَبْلَ أَنْ يُولَدْنَ وَإِنَّ لَكُمْ لَعِندَ رَبِّكُمْ إِلَهُاتٌ مُّشْرِكِينَ﴾ (سوره بقره، آيت ۲۲۳)

يوسف: ۶۳-۶۷ ﴿وَيَسْأَلُكُمْ فِي الْبَنَاتِ أَوَلَمْ تَكُنَّ لَهُنَّ أَرْوَاحٌ قَبْلَ أَنْ يُولَدْنَ وَإِنَّ لَكُمْ لَعِندَ رَبِّكُمْ إِلَهُاتٌ مُّشْرِكِينَ﴾

کله چې دوی خپل پلار ته وگرځېدل، وئې ويل: پلاره! له مونږ نه ئې يوه پيمانه وسپموله، نو خپل ورور مو راسره ولېږه تر څو (بشپړې) پيمانې ترلاسه کړو، مونږ به ئې خامخا ساتونکي وو. پلار ورته وويل: آيا د ده په اړه داسې باور درباندي وکړم لکه مخکې چې مې د ده د ورور په اړه باور درباندي کړی وو؟ همدا او بل څه نه؟ خدای خورا ښه ساتونکی دی او هغه تر هر رحم کوونکي زيات مهربانه دی. خو کله چې دوی خپل پټې پرانستل؛ نو خپله بضاعه (جنس) ئې وموندو چې ورگرځول

شوی، وئې ویل: نور نو څه غواړو؟ دا هم زمونږ بضاعه (جنس) چې بېرته راکړی شوی، (پرېږده چې بیا ولاړ شو) او خپله کورنۍ له لوږې وژغورو او د خپل ورور ساتنه وکړو، دا خو یوه آسانه پیماننه ترلاسه کول دي!! وئې ویل: تر هغه به ئې درسره ونه لېږم چې کلکه الهي ژمنه راسره وکړئ چې بېرته به ئې رارسوی مگر دا چې محاصره او ایسار کړی شی او چې کله ئې کلک قول ورکړ، وئې ویل: پر هغه څه چې مونږ ئې وایو الله وکیل او ذمه وار دی. وئې ویل: زامنو! له یوې دروازې (بناز ته) مه ننوځئ، له مختلفو دروازو ورننوځئ او زه (په دې وینا سره) د الله کومه پرېکړه درنه نه شم دفع کولی، د پرېکړو واک خو یوازې له الله سره دی، پر هغه مې توکل دی او هر توکل کوونکی باید پر هغه توکل وکړي.

د یوسف علیه السلام وروڼه خپلې کورنۍ ته وروگرځېدل، دومره غله ئې له ځان سره وړې وه چې د اوږدې مودې لپاره ټولې کورنۍ ته کافي نه وه، خپل پلار ته ئې وویل: په کار ده چې ډېر ژر بیا مصر ته ولاړ شو، نوره غله راوړو، زمونږ کشری ورور هم راسره ولېږه چې د هغه برخه هم ترلاسه کړو، ډاډ درکوو چې په ښه توګه به ئې ساتنه کوو. پلار چې د یوسف علیه السلام د بیلتون داغ پر زړه لري او پر خپلو زامنو باور نه شي کولی او د اعتماد وړ ئې نه بولي؛ په ځواب کې وایي: آیا له ما دا توقع لری چې د ده په اړه هم پر تاسو همغسې اعتماد وکړم چې د ده د ورور په اړه مې پر تاسو وکړ، همدا او بل څه نه؟ دا خو عجیبه توقع او بې ځایه انتظار دی! الله تعالی به مو په خپله وساتي هغه تر هر چا ښه ساتونکی دی، ما ته د مصر د هغه مهربان او مېلمه پال کس نوم ډېر مه اخلئ، الله تعالی تر هر رحم کوونکي زیات مهربان دی، هغه به مو په دې قحطي کې وساتي، هغه به پر مونږ مهربانه شي، د خپل رحمت له بې پایه سمندر نه به مو خړوبه کړي او زمونږ مشکل او رېږه به له بلې لارې حل کړي. خو کله چې دوی خپل پېټې پرانستل او ناڅاپه ئې خپل مال په کې وموندو، نو د هغه چا په څېر چې خپل ستر هدف ته رسېدلی وي او یا مضبوط او پیاوړی دلیل په لاس ورغلی وي، خپل پلار ته ئې وویل: نور نو تر دې زیات څه غواړو؟ دا دی مال او متاع مو هم رامسترد شوي، پرېږده چې لاړ شو، خپل ورور هم

له ځان سره بوځو، کورنۍ له لورې وژغورو، موجوده غله مو لږه ده او ټولې کورنۍ ته کفایت نه کوي! یعقوب علیه السلام مجبور شو، له خپل دریځ نه کوز شو او مصر ته د خپل کشر زوی له لېرلو سره ئې په نه زړه توافق وکړ او خپلو زامنو ته ئې وویل: په دې شرط ئې درسره لېږم چې د الله تعالی په نامه راسره ژمنه وکړئ چې خامخا به ئې روغ رمټ رارسوئ، مگر دا چې له کومې پېښې سره مخامخ شی، څوک مو په زور ایسار کړي، محاصره شی او له محاصرې د وتلو لار ونه مومئ. یعقوب علیه السلام مصر ته د خپل کشر زوی له لېرلو سره توافق وکړ، خو له ډېرو انډېښنو سره، د یوسف علیه السلام د هجران او بیلټون درد ئې لانه وو هېر کړی چې اوس په دې ناموافقو حالاتو کې خپل ټول زامن په گډه او یو ځای د سختو مجبوریتونو په وجه ناچار سفر ته لېږي، له دې پرته بله چاره نه لري، خپلو زامنو ته توصیه کوي چې کله مصر ته ننوتئ نو ټول له یوې دروازې مه ننوځئ، بلکې بېل، بېل له مختلفو دروازو او لوریو ننوځئ، نه ویل کېږي ستاسې ډله بییز ورتگ د شریرو خلکو توجه ځان ته جلب کړي او داسې وانگېري چې دا لویه ډله به خامخا د ډیرو غلو د پېرلو لپاره له اطرافه ښار ته راغلې وي او ښایي پرېمانه مال ئې هم له ځان سره راوړې وي، داسې نه چې د همدې لپاره ستاسو په ضد په کومې خطرناکې توطئې لاس پورې کړي او ضرر درورسوي، په دې پسې نه یم چې په خپلې دغې توصیې سره به الهي تقدیر بدل کړم او هغه څه چې خدای تاسې ته غوښتي دي له تاسې به ئې دفع کړم، الله تعالی چې کومه پرېکړه کړې هغه خامخا تر سره کېږي، دی یوازنی واکمن دی او پرېکړې د ده له لوري کېږي، د هستۍ په ادارې کې او د حکمونو او پرېکړو په صادرولو کې هیڅوک ورسره شریک نه دی، ما پر خدای توکل کړی، څوک چې غواړي پر چا او څه توکل وکړي نو یوازې پر الله تعالی دې توکل وکړي.

دلته گورئ چې یعقوب علیه السلام له هغه ستر معنوي شخصیت او لوړ پیغمبرانه مقام او منزلت سره او له هغه قرب او نږدې والي سره چې د الله تعالی په دربار کې ئې لري، په دنیوي چارو کې، د نورو عادي خلکو په څېر خپل انساني تدابیر په کار وړي، نه له غیبیه خبر دی او نه په چارو کې د تصرف ادعا لري او نه د دې مدعي دی چې الهي تقدیر بدلولی شي، پر خپل خدای توکل کوي او ټول خلک

پر خدای باندې توکل او اعتماد ته رابلي.

همدارنگه گورئ چې د پیغمبرانو په مکتب کې د تدابیرو غوره کول نه پر الهي مقدراتو د اعتقاد منافي دی او نه پر خدای جل شانہ باندې د توکل منافي، د دې مکتب پلویان په داسې حال کې چې پر نه بدلېدونکو الهي مقدراتو کلکه عقیده لري، خدای خپل وکیل او چاره گر بولي او پر هغه توکل کوي، له دې سره سره په چارو کې انساني تدابیر په کار اچوي، نه ئې پر الله تعالی باندې توکل او بروسه له دې ایساروي چې په خپلو چارو کې له تدبیره کار واخلي او نه ئې پر قضا او قدر باندې اعتقاد او باور.

همدا شان گورئ چې قرآن په دغه تاریخي درس او د یوه ستر پیغمبر په عملي ژوند کې مونږ ته دا رازده کوي چې د (توکل) ځای له (تدبیر) نه وروسته دی اول باید (تدبیر) خپل کړې او بیا پر الله تعالی توکل وکړې.

بایبل لیکي چې (يعقوب عليه السلام د کشر زوی له لېرلو سره موافقه وکړه او وئې ويل: که خدای غواړي چې زه بې اولاده شم نو پرېږده چې بې اولاده شم... زامنو ته ئې وويل: مخکنی پیسې هم درسره واخلي او همدومره نورې هم... شهيد، بادام، پستې، عطر لرونکي بوتې او نورې تحفې ئې ورکړې چې د مصر حاکم ته ئې ورورې... کله چې له یوسف سره مخامخ شول هغه وويل: دوی به نن غرمه له ما سره ډوډۍ خوري... ناظر دوی د یوسف قصر ته وروستل... قصر ته د تلو په وخت کې ډېر وېرېدل... گمان ئې کاوو چې ښايي د هغو پیسو په وجه به مو بنديان کړي چې زموږ په پېټو کې اېښودل شوې وې... نو ځکه ئې د قصر په دروازه کې ناظر ته وويل: مخکې چې مونږ کومې پیسې درکړې وې هغه مو په خپلو پېټو کې وموندلې... بېرته مو له ځانه سره راوړې... هغه ورته وويل: اندېښنه مه کوئ، ښايي ستاسو او ستاسو د نیکونو خدای دا پیسې ستاسو په پېټو کې اېښې وي، ځکه چې ما خپلې پیسې ترلاسه کړې دي... یوسف ته ئې هدیه ورکړې... د پلار او د کورنۍ د احوال پوښتنه ئې ترې وکړه... خپل کشر ورور ته ئې گوته ونيوله چې آیا دی همغه ستاسو کشر ورور دی؟ یوسف دوی د عمر په حساب یو تر بل مخکې پر دسترخان کښېنول... دوی په دې کار ډېر حیران شول... یوسف خپل سکه ورور ته تر

نورو پنځه برابره زيات خوراك كېښود... له ډوډۍ وروسته يوسف خپل ناظر ته وويل چې ډك ډك پېټې ورته بار كړئ... پيسې ئې هم د پېټو په خوله كې ورته كېږدئ... او زما جام د بنيامين په پېټې كې پټ كېږدئ... ناظر همداسې وكړل... سهار وختي وروڼو خپل پېټې پر خړو بار كړل او وخوځېدل، خو لاډېر لرې نه وو تللي چې ناظر ورپسې ورغی او د يوسف دا خبرې ئې ورته وكړې: ولې مو د ښېگړو په بدل كې بدي راسره وكړه؟ ولې مو زما د بادار هغه مخصوص جام چې شراب په كې څښي او فال پرې گوري غلا كړی؟ دوی ورته وويل: لوړه كوو چې مونږ دا كار نه دی كړی... له چا سره چې تا دا جام وموندو هغه ووژنه او مونږ به هم د خپل بادار غلامان وو... هغه ورته وويل: صحيح ده خو يوازې غل به زما غلام وي نور به درومي... تلاشي ئې د مشر ورور له پېټې پيل كړه... د بنيامين په پېټې كې ئې وموند... بېرته ښار ته راوگرځېدل... د يوسف په وړاندې ئې سجده وكړه... هغه ورته وويل: ولې مو دا كار راسره وكړ؟ مگر نه پوهېدئ چې زه د فال له لارې په دې پوهېدې شم چې زما جام چا غلا كړی... وئې ويل: اوس به هغه څوك زما غلام وي چې جام ئې غلا كړی... وروڼو ورته ويل: سالاره! پوهېږو چې ته د فرعون په څېر ځواكمن يې... كه مونږ له بنيامين نه پرته خپل كور ته ولاړ شو پلار به مو له ډېره غمه ومري... نو يوسف وتوانېدو چې نور صبر وكړي... خپل ځان ئې وروڼو ته معرفي كړ... ورته وئې ويل چې ژر ولاړ شئ او پلار ما ته راوړسوئ. فرعون له دې پېښې خبر شو... يوسف ته ئې وويل: وروڼو ته دې ووايه چې كنعان ته ولاړ شي، خپله كورنۍ دلته راولي، زه به ښېرازه ځمكه وركړم... خو گادۍ هم ورسره ولېږه چې ښځې او ماشومان په كې راولي... دوی د خپل پلار خوا ته ورسېدل... ورته وئې ويل: يوسف ژوندی دی او د ټول مصر حاكم دی... پلار ئې په دې خبرو باور نه كاوو خو چې سترگې ئې پر گاديو ولگېدې... وئې ويل: اوس مې باور راغی چې يوسف ژوندی دی، ځم چې له مرگه مخكې ئې ووينم!!

د بايبل په دې ويناوو كې زياتې غلطې او بې بنسټې خبرې شته چې څو بېلگې ئې دا دي:

- يعقوب خو دغه وخت هم په خپل كور كې يولس زامن درلودل، څنگه به ئې د

يوه بنيامين د لېرلو په وخت کې دا خبره کوله چې که خدای غواړي بې اولاده شم پرېږده چې بې اولاده شم؟

- دوی د فقر او لوږې له داسې حالت سره مخامخ ول چې په خپل مرگ وېرېدل، د ښځو گانې ئې د غلو لپاره پلورلې، دومره شهيد، بادام، پستې، عطر او نورې هډبې ئې له کومې کړې چې پر خړو ئې بار کړي؟
- د يوسف ناظر ورته دروغ وويل چې دا پيسې به ستاسو خدای ستاسو په پېتو کې اېښې وي!!

- يوسف دوی د عمر په حساب مشر تر کشره مخکې پر دسترخان کښنول او دې کار ته دوی حيران پاتې شول. خپل سکه ورور ته ئې د نورو په پرتله پنځه برابره زيات خواړه مخې ته کېښودل!! آيا کوم شريف انسان به داسې کار وکړي چې په يوه دسترخان باندې د خپل يوه مېلمه تر مخ د نورو په پرتله پنځه برابره خواړه کېږدي؟ که داسې کار شوی وی نو د يوسف د ورونيو لپاره همدا کافي وو چې د ده خوا ته هيڅکله رانه شي!!

- ولې به بيا هم د دوی پيسې د پېتو په خوله کې پټې ږدي؟
- دوی د يوسف د شرابو جام پټ کړی، په دې جام سره به يوسف فالونه نيول!! په داسې حال کې چې نه خو پيغمبران عليهم السلام شراب څښي او نه فالونه گوري، د بايبل له دې وينا معلومېږي چې ليکونکی ئې هغه څوک دی چې خلک په دروغجنو او غولونکو فالونو غولوي او شکرانې ترې شکوي. يوسف عليه السلام ته دا خبره منسوبول چې ورونيو ته ئې وويل، مگر په دې نه وئ خبر چې زه په فال سره هغه څوک پېژندی شم چې زما جام ئې غلا کړی، يوازې د داسې چا کار کېدی شي چې پيغمبران عليهم السلام او د دوی له تگلارو خبر نه وي.

- په داسې حال کې چې مخکې ئې په مکرره توگه ليکلي دي چې يعقوب عليه السلام په سترگو روند شوی وو، خو دلته ليکي چې کله يعقوب عليه السلام گاډۍ په خپلو سترگو وليدې نو باور ئې راغی چې يوسف عليه السلام ژوندی دی!!
قرآن د بايبل دا ټولې غلطې خبرې تصحيح کوي او په ډېرو موجزو او بليغو الفاظو سره فرمايي:

په خپلې دې توصیې سره نه شو کولای له دوی څه دفع کړي، فقط د دې توصیې حاجت ئې په خپل زړه کې احساس کړ، چې تر سره ئې کړه، د ده توصیې او ویناوې د هغه علم له مخې وې چې الله تعالی ورپه برخه کړی وو، ټولې خبرې ئې عالمانه وې، ډېر خلک په دې حقایقو نه پوهېږي، کله تدبیر د توکل منافي گڼي، کله احتیاط په الهي مقدراتو او په قضا او قدر د ایمان مغایر بولي او کله پر خدای ایمان او پر الله تعالی توکل په دې معني نیسي چې ځان تقدیر ته وسپاري او له هر ډول تدبیر نه لاس په سر شي.

د قرآن له وینا معلومېږي چې یوسف علیه السلام خپل سکه ورور په مناسب وخت کې خپلې خوا ته غوښتی، د احوال پوښتنه ئې ترې کړې، ده د نورو خبرو په ضمن کې د خپل ورورد ورکېدو قصه ورته کړې او یوسف علیه السلام ورته ویلي: زه ستا هماغه ورك شوی ورور یم، د خپلو ورونو په نارواوو کړو وړو مه مایوسه کېږه، داسې څه ترتیب نیسم چې ته له ما سره پاتې شې او ورونه دې کور ته ولاړ شي او غله له ځانه سره یوسي. د همدې لپاره ئې خپلو موظفو کسانو ته لارښوونه کړې چې د (غلي او اوبو پیمانې) د ده د سکه ورور په پېټې کې په پټه کېږدي او بیا اعلان وکړي چې شاهي پیمانې ورکه شوې ده او حتماً کاروانیانو غلا کړې ده، چا چې راوړه او یا ئې وښودله د یوه اوبښ بار غله به ورته انعام ورکوه، د یوسف علیه السلام ورونو وویل: مونږ نه غله یو او نه د فساد لپاره راغلي یو، دلته مجبوریت راوستي یو، که چېرې په مونږ کې هر څوک غل وخت، سزا به ئې دا وي چې د همدې غلا په بدل کې به ئې تاسو ته سپارو...

قرآن دلته خو خبرې لري چې زیاته توجه غواړي: فرمایي:

سُرَةُ ٢٠٦ ١٠٠

سُورَةُ ٢٠٦ ١٠٠

يوسف: ٧٦-٧٦

د دې آیتونو خلاصه دا ده: (تلاشي پیل شوې، لومړی د نورو پېټې پلټل شوي او په پای کې د ده د سکه ورور او د هغه له پېټې ئې پیمانې را ایستلې، دا یو الهي

تدبير وو چې يوسف عليه السلام ته بنودل شوی، د مصر د قوانينو له مخې ده خپل ورور نه شو راگرځولی، الله تعالى چې چا ته وغواړي پوهه او حکمت ورپه برخه کوي او په همدې حکمت سره د هغه مقام او منزلت لوړوي، خو هيڅوک دې په خپل علم او حکمت نه غره کېږي، په دې دې خبر وي چې د هر پوه په سر بل پوه شته. د دې وينا په اړه خو خبرې په پام کې ولرئ:

- قرآن د بايبل د وينا برعکس دا وړک شوی شی کله د سقاية (د اوبو څښلو لوبښی) او کله ئې صواع (پيمانې) بولي، له دې نه معلومېږي چې دا لوبښی سطل يا لويې کاسې ته ورته لوبښی وو چې هم د اوبو لپاره کارېدو او هم د پيمانې لپاره، د بايبل دا ادعا غلطه ده چې دا د يوسف عليه السلام د شرابو جام گڼي، د پاچا د شرابو جام داسې په ميدان نه وي پروت چې د غلو دانو پېرلو لپاره راغلي خلک ئې غلا کړی شي!!

- له دې نه دا هم معلومېږي چې د مصر د هغه وخت ټولنه يوه مدني ټولنه وه، نظم او قانون په کې حاکم وو، چارواکو او ځواکمنو واکدارانو هم د قانون خلاف کار نه شو کولی، د يوسف عليه السلام په څېر ځواکمن کس هم نه شو کولی خپل ورور بې دليله بندي کړي او يا ئې له ځان سره تم کړي، دې ته اړ وو چې څه قانوني چاره ورته ولټوي.

دلته قرآن يوه عجيبه صحنه انځوروي، له يوې خوا د يوسف عليه السلام لوی زغم او صبر او له بلې خوا د ده په ضد د ورونيو زړه او ژوره کينه په کې انځور شوې، فرمايي:

﴿وَلَمَّا سَأَلْتَهُ خَبْرَ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَخْبَرَ لَهُمْ أَنَّهُمْ يَكْفُرُونَ﴾

يوسف: ۷۷

﴿وَلَمَّا سَأَلْتَهُ خَبْرَ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَخْبَرَ لَهُمْ أَنَّهُمْ يَكْفُرُونَ﴾

(ورونو) ئې وويل: که ده (نن) غلا کړې، نو سکه ورور ئې تر ده د مخه غلا کړې!! (يوسف عليه السلام) دا خبره په خپل زړه کې وساتله (د دوی د دې تور او اتهام په ځواب کې ئې څه ونه ويل) او هغوی ته ئې (د خپل زړه دا خبره بنکاره نه کړه چې) وئې ويل: تاسو په ډېر بد مقام او حالت کې يئ او الله تعالى ستاسو د وينا په

حقیقت بنه پوه دی.

گورئ چې له یوې خوا ئې ورونو لا خپله ژوره کینه نه ده هېره کړې او اوس هم د ده په ضد د زړه پر اسی په داسې ناروا توروو سره راباسي او له بلې خوا یوسف علیه السلام لا پرې مهربانه دی، نه غواړي ځواب ورکړي او له ځانه دفاع وکړي، د دوی په حال افسوس کوي، بیا ئې هم تصمیم دا دی چې دغه حسود او کینه کښ ورونه ئې خوا ته راشي او د ده په څنگ کې ژوند وکړي!! قرآن په دې سره مونږ ته لارښوونه کوي چې د پیغمبرانو علیهم السلام شأن داسې وي، د پیغمبرانو علیهم السلام په لار تلونکي مشران باید داسې وي، د یوه صالح مشر ځانگړتیا دغه ده، باید داسې لوی زغم او لوی زړه ولري او له خپل قدرت نه په استفادې سره له چا نه خپل غچ او انتقام وانخلي.

ښه دې وپلورئ چې داسې ناروا توروو سره راباسي او له بلې خوا یوسف علیه السلام لا پرې مهربانه دی، نه غواړي ځواب ورکړي او له ځانه دفاع وکړي، د دوی په حال افسوس کوي، بیا ئې هم تصمیم دا دی چې دغه حسود او کینه کښ ورونه ئې خوا ته راشي او د ده په څنگ کې ژوند وکړي!! قرآن په دې سره مونږ ته لارښوونه کوي چې د پیغمبرانو علیهم السلام شأن داسې وي، د پیغمبرانو علیهم السلام په لار تلونکي مشران باید داسې وي، د یوه صالح مشر ځانگړتیا دغه ده، باید داسې لوی زغم او لوی زړه ولري او له خپل قدرت نه په استفادې سره له چا نه خپل غچ او انتقام وانخلي.

یوسف: ۷۸-۸۳

بایبل د قرآن په رڼا کې

(د یوسف ورونو) وویل: عالیقدره! رښتیا درته وایو چې دی ډېر عمر خوړلی سپین ږیری پلار لري (د ده بېلوالی نه شي زغملی)، د ده په ځای له مونږ نه یو تن په

اسارت ونيسه، مونږ دې له نېکانو څخه بولو. وئې ويل: خدای ته پناه وړم چې له هغه چا پرته چې خپله متاع مو ورسره موندلې بل څوک په اسارت ونيسو، په هغه صورت کې خو به د ظالمانو له ډلې څخه وو. نو کله چې ترې ناهيلې شول، د پتو خبرو لپاره گونښې ته (له خلکو بېل) شول، مشر ئې وويل: مگر دې ته مو پام نه دی چې خپل پلار مو د الله په نامه ژمنه درنه اخیستې؟ او تر دې د مخه مو چې د يوسف په اړه تېری کړی وو؟ زه خو به تر هغه دا ځمکه هيڅکله پرې نږدم چې يا مې پلار اجازه راکړي او يا الله تعالی زما په اړه کومه پرېکړه وکړي او هغه تر ټولو غوره حکم کوونکی دی. پلار ته مو ورشئ او ورته ووايئ: زوی دې غلا وکړه، دا شهادت مو له هغه پرته په بل څه نه دی ولاړ چې مونږ په خپله پرې پوه شوي يو (په خپلو سترگو مو وليدل چې غلا شوی مال د ده له پېټې راووت، دا کار ئې زمونږ په غیاب کې کړی) او مونږ خو په غیاب کې د ده څارنه او ساتنه نه شوی کولی. له هغه کلي چې په کې وو او له هغه کاروانه چې په کې راغلو پوښتنه وکړه، ډاډه اوسه چې مونږ رښتوني يو. وئې ويل: داسې نه ده؛ بلکې ستاسو نفسونو کوم کار درته بنایسته کړی، نو (زما دې) غوره صبر وي، امېد دی چې الله تعالی ټول راته راولي، بې شکه چې هغه باحکمته پوه دی.

په دې آيتونو کې څو اساسي مطالب د غور وړ دي:

- يوسف عليه السلام غواړي چې خپل سکه ورور له ځان سره وساتي، دا موضوع ورته خاص اهميت لري؛ خو د مصر د حاکم نظام او موجوده قوانينو له مخې نه شي کولی هغه په اسارت ونيسي او له ځان سره ئې وساتي، د ده د وروڼو دې وينا ورته کار آسانه او ستونزه ئې ورته حل کړه چې وئې ويل: له هر چا سره چې پیمانې پيدا شوه د غلا په جرم دې زنداني شي، الهي تدبير د ده مرسته وکړه، الهي تدبير داسې دی چې د دښمن خبره په خپله د دښمن د غاړې غړوندی شي، په خپل ايښي دام کې ئې پښه وښلي، تبشه د بل لپاره پورته کړي خو خپله پښه پرې ووهي او هره تېره چې پورته کوي پر خپل سر ئې لگېږي.
- له دې وينا معلومېږي چې د مصر پاچا لا ژوندی دی او د هغه قوانين په ټولني

کې نافذ دي، يوسف عليه السلام په پيغمبرۍ نه دی مبعوث شوی او د مصر په نظام کې د پيغمبرۍ له حيثيت سره وظيفه نه تر سره کوي، د هغو خلکو رايه سمه نه ده چې په دې نظام کې د يوسف عليه السلام د کار په استناد غواړي په غير اسلامي نظامونو کې کار کول توجیه کړي، ځکه دا د ده له بعثت نه مخکې حالت وو.

- يوسف عليه السلام د خپلو وروڼو د ځواب له اورېدلو وروسته، ساتونکو ته هدايت ورکوي چې بارونه وپلټئ، د پلټنې کار بايد داسې وي چې هيچا ته شک راپيدا نه کړي، نو ځکه ئې پلټنه د يوسف عليه السلام د نورو وروڼو له پټو پيل کړه او په پای کې د ده د سکه ورور وار راغی او ورکه شوې پیماننه ئې ترې وښکله او د وروڼو له ژمنې سره سم ئې په اسارت ونيو.

- په دې آيت کې د دين لفظ داسې کارول شوی چې د دين حقيقت په ډېره واضحه توگه بيانوي، فی دين الملك فقره نبيي چې د اسلام له نظره دين يعني پر ټولني حاکم نظام، يعني هغه نظام چې د انسان فردي او ټولنيز مناسبات او اړيکې تنظيموي او مشاجرې ئې حل و فصل کوي. دا سمه نه ده چې څوک دين خاص مذهبي مراسم وگڼي او په عباداتو، اورادو او اذکارو کې ئې خلاصه کړي.

- د ژوند په هرې برخې کې چې چا ته پر نورو خلکو فضيلت او لوړوالی ورپه برخه شي، نو دې ته دې متوجه وي چې دا فضيلت خپل ذاتي کار ونه گڼي او پرې مغرور نه شي؛ بلکې بايد په دې باور وي چې د دې برلاسي او فضيلت منشأ او سرچينه الهي عنایت او پېرزوينه ده، بايد باور ولري چې الله تعالی د هر سر د پاسه سر پيدا کړی او د هر پوه او عالم نه بر بل عالم، دا باور په انسان کې د غرور او تکبر احساس له منځه وړي او نه پرېږدي چې په ټولنه کې د ځان لاندې خلك تحقير کړي او په سپکه سترگه ورته وگوري.

- د يوسف عليه السلام وروڼو چې لا ئې د يوسف عليه السلام په باب په زړه کې کينه درلوده او د ده سکه ورور ئې ښه نه اېسېدو، د دې صحنې په ليدو سره د خپل زړه پراسې داسې وايستې: ورور ئې هم د ده په څېر وو، هغه هم غل وو!! د دې پر ځای چې له خپل ورور نه دفاع وکړي اپوټه د هغه په ضد شهادت ورکوي، د دې

پر ځای چې د پېښې په اړه د شک او شبهي څرگندونه وکړي او په دې کار کې د خپل ورور لاس لرل رد کړي، پر هغه باندې وارد شوی اتهام تصدیقوي او صحیح ئې گڼي او ادعا کوي چې دا کار د هغه له شانه لرې نه دی، ورور ئې هم غل وو، د هېڅ شک ځای نه دی پاتې، په کار ده چې مجازات شي او په اسارت ونيولی شي!! یوسف علیه السلام ځواب نه ورکوي، د هغه څه له ویلو ډډه کوي چې زړه ئې غوښتل، له ځان سره وایي: لا مو هغه مخکنی بدل شوی، لا له خپله ناروا دریځه نه یی راکوز شوي، الله تعالی ستاسو د خبرو په حقیقت ښه پوهېږي.

• د ورونیو حالت ډېر عجیب انځور شوی؛ چا ته چې یوه شبیه مخکې ئې غل گڼي؛ وایي: د قدر وړه! د هغه پر ځای زمونږ یو تن په اسارت ونیسی، هغه سپین ږیری پلار لري، مونږ له تا نه ډېرې ښېگړې لیدلې دي، په دې باب هم له مونږ سره احسان وکړه، ستا په څېر له یوه محسن نه د احسان طمع لرو!! یوسف علیه السلام په ځواب کې ورته وایي: الله تعالی ته پناه وړم چې یو بې گناه سړی د یوه مجرم پر ځای مؤاخذه کړو، په هغه صورت کې خو به مونږ ظالمان وو!! قرآن په دې سره مونږ ته لارښوونه کوي چې یو د بل په بدل کې مجازات کول ظلم دی، پیغمبران علیهم السلام راغلي چې د داسې ظلم تغیر ټول کړي او دا هغه ستره خبره ده چې له یوې اسلامي ټولني پرته ئې په بل ځای کې مثال نه شو موندلی، دا اوس په یو وېشتمې پېړۍ کې د مجرم پر ځای د ده پلار، زوی او ورور ځورول کېږي، د قاتل په بدل کې د ده پلار، زوی او ورور وژل کېږي، د یوه کس د جرم په مقابل کې په کلي، قوم او حتی ملت برید کېږي، په لسه او او سلهاوو وژل کېږي.

• کله چې د ورونیو ټینگار بې نتیجې پاتې کېږي او د خپل ورور له خوشې کېدو ناهیلې کېږي، نو له خلکو بېلېږي او په یوې گونې کې په ټیټ غږ په خبرو لگیا کېږي، مشر ورور ئې ورته وایي: آیا له پلار سره مو خپله کلکه ژمنه هېره کړې؟ تر دې د مخه مو د یوسف په اړه هم تېری وکړ؟ ما هوډ کړی چې تر هغه پورې به دا ځای نه پرېږدم چې یا مې پلار هدایت را کړي او یا الله تعالی خپله فیصله صادره کړي، زه د الهي فیصلې انتظار کوم، تاسې پلار ته ورشئ او ورته ووايئ چې زوی دې په غلا نیول شوی، ښه پوهېږو چې دا کار ئې کړی، صحیح ده چې مونږ باید د ده

څارنه او ساتنه کړې وی، خو هغه دا کار پټ او زموږ له نظره لرې تر سره کړی، مونږ څرنگه په غیاب کې د ده ساتنه کولی شوی؟ ته د هغه کلي له خلکو پوښتنه وکړه چې مونږ په کې اوسېدو او دا پېښه په کې وشوه، له هغه کاروان نه وپوښتنه چې مونږ ورسره یو ځای راغلو، ترڅو حقیقت درته څرگند شي او زموږ ریښتینولي درته ثابته شي. له دې وینا نه څو خبرې جوته کېږي: لومړی دا چې د بایبل دا وینا غلطه ده چې وروڼو ئې د یوسف علیه السلام په وړاندې یوه بل ته ویلي چې مونږ په دې خاطر له دغو مصیبتونو سره مخامخ شوي یو چې له یوسف سره مو بد وکړل، داسې خبره هیڅ مجرم د نورو په وړاندې نه کوي، که څه هم گمان ئې دا وي چې نور د دوی په خبرو نه پوهېږي، که ئې ویلو ته اړ شي نو په پټو غونډو کې او په ټیټ غږ ئې کوي، هغسې لکه چې قرآن د یوسف علیه السلام د وروڼو په هکله فرمایي. او دوهمه خبره دا چې مشر ورور ئې د دوی پر هغه فوري شهادت اعتراض کړی او دا ئې یوه غلطې گڼلې چې خپل کشر ورور او یوسف علیه السلام ئې په غلا تورن کړل!!

که څه هم ځینو درنو مفسرینو (و ما شهدنا إلا بما علمنا و ما کنا للغیب حفظین) داسې تفسیروي: مونږ د هغه څه په اړه شهادت ورکوو چې علم پرې لرو او په خپلو سترگو مو لیدلي، خو له هغه څه خبر نه یو چې د پردې تر شا شوي، مونږ د خپل ورور له پټي د پیمانې د وتلو صحنه ولیدله، نو ځکه وایو چې هغه غلا کړې ده؛ خو دا چې د پردې شاته څه شوي او چا دا کار کړی، له دې راز نه خبر نه یو. دا تعبیر د قصې له روح سره اړخ نه لگوي او څو اعتراضونه پرې کېږي:

الف: د (إن ابنک سرق) له فقرې په ډېر وضاحت سره څرگندېږي چې دوی د خپل ورور پر غلا تأکید لري او په هغه کې د شک او تردید ځای نه ویني.

ب_ دوی داسې نه دي ویلي چې (و ما شهدنا الا بما رأینا): او مونږ خو یوازې د هغه څه شهادت ورکوو چې په سترگو مو لیدلي، بلکې داسې ئې ویلي: (و ما شهدنا الا بما علمنا)) یعنې زموږ شهادت د هغې غلا په هکله د پوهې له مخې ده، پوهېږو چې دا کار شوی، په حقیقت ئې باور لرو.

ج_ همدارنگه، نه دي ویل شوي چې: (و ما کنا للغیب عالمین) یعنې مونږ له غیبه

خبر نه يو، بلکې ويل شوي چې (و ما کنا للغيب حافظين) يعنې مونږ څه ډول کولی شوی چې د ده ساتنه وکړو په داسې حال کې چې دا کار ئې زمونږ په غياب کې او په پټه تر سره کړی؟

• بيا هم گورئ چې حساس او هوښيار پلار د دوی خبرو ته د شک په سترگه گوري، باور پرې نه کوي دا ځکه چې هم خپل کشر زوی ښه پېژني او هم دوی، حدس وهي چې خبره داسې نه ده، حقيقت بل څه دی، د دوی شهادت د عقدو او نفساني اغراضو محصول گڼي او ورته وايي: داسې نه ده؛ بلکې ستاسو نفسونو کوم کار درته ښاپسته کړی، نو (زما دې) غوره صبر وي، امېد دی چې الله تعالی ټول راته راوړي، بې شکه چې هغه باحکمته پوه دی. يعنې الله تعالی په ټولو رازونو خبر دی او د هغه په هر کار کې حکمتونه نغښتي دي، اميد دی هغه مې په دې مصيبت کې مرسته وکړي او ټول روغ رمت راته راوړي.

• دلته يعقوب عليه السلام د الله تعالی دوه صفات يادوي او وايي: هغه (باحکمته) (پوه) دی، په دې سره د يعقوب عليه السلام د زړه دوي خبرې افاده شوې: ۱- الله تعالی ښه پوهېږي چې دا پېښه ولې او څنگه رامنځ ته شوې؟! ۲- د الله تعالی هيڅ کار بې حکمته نه وي، امېد دی په دې کې هم مونږ ته کوم خير او مصلحت مضمرو وي. او دا هغه څه دي چې هر مسلمان ئې بايد له مصيبتونو سره د مخامخ کېدو په مهال ووايي.

قرآن د بايبل د وينا خلاف د يعقوب عليه السلام حالت داسې انځوروي:

قَالَ يَا اِبْنِ اِمِّي لِمَ لَبَسَ بِكُمِ السُّودُ قَالَتْ كَانَ يَوْمَئِذٍ بِكُلِّ قَوْمٍ حُزْنٌ
قَالَ لِمَ لَبَسَ بِكُمِ السُّودُ قَالَتْ كَانَ يَوْمَئِذٍ بِكُلِّ قَوْمٍ حُزْنٌ
قَالَ لِمَ لَبَسَ بِكُمِ السُّودُ قَالَتْ كَانَ يَوْمَئِذٍ بِكُلِّ قَوْمٍ حُزْنٌ
قَالَ لِمَ لَبَسَ بِكُمِ السُّودُ قَالَتْ كَانَ يَوْمَئِذٍ بِكُلِّ قَوْمٍ حُزْنٌ

يوسف: ۸۴-۸۷

قَالَ لِمَ لَبَسَ بِكُمِ السُّودُ قَالَتْ كَانَ يَوْمَئِذٍ بِكُلِّ قَوْمٍ حُزْنٌ

او له دوی ئې مخ وړاوو او وئې ويل: وای افسوس د يوسف په حال! له غمه ئې د

سترگو تور سپين شو (سترگې ئې بې نوره شوې) او هغه د غمونو زغمونکی وو (خپل غمونه ئې زغمل)، (زامنو) ورته ويل: په خدای قسم، تل يوسف دومره يادوي چې غم خپلی (او له ډېرو اندېښنو به ويلې) شې او يا به هلاک شې. وئې ويل: زه خو خپل غم او خفگان خدای ته ژاړم او له الهي علومو نه په هغه څه پوهېږم چې تاسې پرې نه پوهېږئ (زه له الله تعالی شکایت نه کوم بلکې الله تعالی ته شکایت کوم)، زما زامنو! لاړشئ! يوسف او د هغه ورور ولتوئ او د خدای له رحمته مه ناامیده کېږئ، د خدای له رحمته له کافرې ډلې پرته بل څوک نه ناامیده کېږي

يعني نوي داغ زور داغ تازه کړ، د کشر زوی نيونه د يعقوب عليه السلام د زړه زخمونه نورهم ژور کړل او د خپل زړه ژور او سوځند درد ئې په دې الفاظو بيان کړ: (يا اسفې علی يوسف)، خو دا د زړه چيغه ئې په گوښه کې، له خپلو زامنو نه لرې او له الله تعالی سره د راز او نیاز پر وخت، د زړه له تله وايسته، په داسې حال کې چې د يوسف له غمه ئې دومره ژړلې وو چې د سترگو ليد ئې کم شوی او روندېدو ته نږدې شوی وو، هره اندېښنه به ئې په خپل زړه کې زغمله او نه ئې پرېښوده چې غم او خفگان ئې نورو ته څرگند شي. خو دا ئې نه شوی کولی چې د سترگو اوښکې تمې کړي، د خدای پيغمبران او اولياء همدغسې دي، له سختو آزموينو سره مخامخ کېږي، د خدای په لاره کې دردونه او رنځونه وينې، خو له صبر او زغم نه کار اخلي، تل صابر او شاکر وي، د خپل غم او غصې په باب يوه خبره هم پر ژبه نه راوړي، شکوه او شکایت نه کوي، څومره چې له ډېر غم او درد سره مخامخ کېږي، همدومره ئې خپل رب ته تضرع او زاري زياتېږي او الله تعالی د خپل صالح او مخلص بنده دغه حالت خوښوي، الله تعالی د خپل بنده قرب خوښوي، آزمېښتونه، کړاوونه او ستونزې انسان خپل رب ته ورنږدې کوي او اړيکې ئې له الله تعالی سره مزید ټينگوي او مزید قوت وربخښي، له دردونو او کړاوونو سره د مخامخ کېدو پر وخت د هغو مؤمنو مبارزينو تگلاره همدا ده چې د انبياوو عليهم السلام خط تعقيبوي، صبر کوي، خپل غمونه زغمي، جزع و فرع نه کوي، چيغې نه وهي، خپل سر او مخ په خپرو نه وهي، خپلې جامې نه شلوي، خپل غم او خفگان زغمي او له

څرگندولو ئې ډډه کوي، په خلوت کې خپل رب ته خپل شکایتونه وړاندې کوي او د خپل درد علاج ترې غواړي، یوازې د اوبنکو په بهېدو بسنه او اکتفاء کوي، هغه اوبنکې چې بې اختیاره بهېږي. الله تعالی ته اوبنکې تویول او په خلوت کې د غم او خفگان څرگندونه د ایمان نخبه ده او له الله تعالی نه شکایت او په ریا سره اوبنکې تویول د نفاق علامه ده.

حسود او کینه کنب زامن، د پلار له خولې، په وار وار د یوسف علیه السلام د نوم له اورېدو او د ده له غمه د اوبنکو په تویولو لازیات عقده من کېږي او ورته وایي: دا د یوسف (علیه السلام) ډېره یادونه پرېږده، دې حالت ته ئې ورسولې، پر ځان رحم وکړه، آیا تر هغه به ئې ویر کوي چې له پښو ولوېږي او ومړي؟ ستا دا بې صبري به ستا د هلاکت سبب شي او هغه ځای ته به دې ورسوي چې انسان پر الهي قضا باندې اعتراض کوي او همدا ئې د هلاکت لامل شي! پلار په ځواب کې ورته وایي: زه له الله تعالی شکایت نه کوم؛ بلکې خپل شکایتونه الله تعالی ته وړاندې کوم، د خپلو دردونو د علاج درمل ترې غواړم، هغه ته زاري کوم، پر دین او غوښتنو ئې او پر ایمان او لوازمو ئې تر تاسو ډېر ښه پوهېږم. زامنو! ولاړ شی، یوسف (علیه السلام) او ورور ئې ولټوی او د الله تعالی له رحمته مه مایوسه کېږئ؛ ځکه چې یوازې کافر د الله تعالی له رحمته ناامېده کېږي.

قرآن د بایبل د وینا په خلاف فرمایي چې د یوسف وروڼه درې ځلې مصر ته د غلې لپاره تللي او په همدې درېیم ځل یوسف علیه السلام ځان ورمعرفي کړی او جريان د یوسف د سورې په ۸۸-۹۳ آیتونو کې داسې معرفي کوي:

﴿فَإِذَا دَخَلَ الْمَدِينَةَ لِأَنْ يَبْتَاعَ بَدَنَهُ فَبُاعَ بِثَمَنٍ كَثِيرٍ مِّنْ أَسْفَلِ الْمُدَىٰ وَأَخْرَجَ إِلَىٰ مِصْرَ فَأْتَىٰ يَاقُونَ بْنَ الْعَزِيزِ فَذَكَرَ لَهُ مِثْلَ مَا قَالَ فَلَهُ سُورَةُ يَاقُونَ بِسَبْعِينَ أَلْفَ دِينَارٍ وَأَخْرَجَهُ فِي الْبَلَدِ الْأَيْمَنِ فِي الْبَيْتِ الْمَمْنُونِ﴾

وَأَمَّا إِذْ يَتُوبُ إِلَىٰ رَبِّكَ فَأَبْدَلْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

ۚ وَتَوَكَّلْ عَلَىٰ رَبِّكَ ۚ إِنَّكَ عِنْدَ رَبِّكَ بِرَبْعِ السَّمَاءِ ۚ

کله چې د ده محضر ته ننوتل؛ نو وئې ويل: عاليقدره! مونږ او زمونږ کورنۍ کړاوونو ځپلې يو، له ناڅيزې متاع سره راغلي يو، (زمونږ ستونزو ته په پام سره او پرته له دې چې زمونږ د متاع مقدار او ارزښت ته نظر وکړې) پوره پيمانته را او (څه) د صدقې په توگه راکړه، بې شکه چې خدای صدقه ورکونکو ته اجر او بدله ورکوي. وئې ويل: آيا پوهيږئ چې تاسو له يوسف او ورور سره ئې په ناپوهۍ کې څه وکړل؟ هغوی وويل: آيا په رښتيا ته يوسف يې؟ وئې ويل: هو! زه يوسف يم او دا مې ورور دی، يقيناً چې خدای پر مونږ احسان وکړ، څوک چې تقوی غوره کړي او (د مصايبو په وړاندې) صبر وکړي، نو خدای هيڅکله د دغو نېکانو اجر نه ضايع کوي. هغوی وويل: پر خدای قسم چې الله (تعالی) تا ته پر مونږ غوره والی درکړی او يقيناً چې مونږ خطا کوونکي وو. وئې ويل: نن هيڅ پره درباندي نه شته، خدای دې بخښنه درته وکړي او هغه تر هر رحم کوونکي زيات رحم کوونکی او مهربانه دی. زما دا کميس يوسئ او زما د پلار پرمخ ئې وغورځول، ليدونکی به شي او خپله ټوله کورنۍ ما ته راولئ.

د يوسف عليه السلام وروڼه د پلار په وينا بيا د مصر په لوري خوځېږي، خپله پاتې ناڅيزه شتمنۍ هم له ځانه سره اخلي تر څو نوره غله پرې واخلي، لوږې او فقر ځپلي، په ډېره پریشانۍ وضعه مصر ته ننوتل او د يوسف عليه السلام په حضور کې حاضر شول او هغه ته ئې وويل: عالي قدره! پر مونږ ډېره بده ورځ راغلې، څه مو چې کور کې درلودل ټول خلاص شوي، له لوږې شتمنۍ سره درته راغلي يو، هيله من يو چې زمونږ ناڅيزې پانگې ته له پامه پرته هماغه پخوانی مقدار غله راکړې، له تا نه د صدقې طمع لرو، يوسف عليه السلام د خپلو وروڼو خوار و زار حالت، د صدقې او خيرات غوښتلو په وړاندې خپل سيک له لاسه ورکړ، د هغوی له دردو ډکو خبرو بې تابه کړ او بڼکې ئې له سترگو و خوټېدې او له دې پرته ئې بله چاره نه

موندله چې ځان ورمعرفي کړي او ورته ووايي: آیا پوهېږئ چې د ناپوهۍ پر مهال مو له یوسف علیه السلام او د هغه له ورور سره څه وکړل؟ وروڼو ئې دا تصور نه شو کولی چې دا اوس یوسف علیه السلام ته مخامخ ولاړ دي، په حیرت سره ئې وپوښتل: آیا په رښتیا ته یوسف یې؟! هغه په ځواب کې وویل: هو! زه یوسف یم او دا مې ورور دی! خدای پر مونږ احسان وکړ او دا د الله تعالی نه بدلېدونکی او ثابت سنت دی چې څوک د تقوی لار غوره کړي او د ستونزو په وړاندې صابر وي، نو اجر ئې د ده په خوا کې خوندي او محفوظ دی، حتماً به ئې ترلاسه کوي، الله تعالی ئې هڅې هیڅکله نه عبث کوي او اجر ئې نه ضایع کوي.

قرآن د یوسف علیه السلام قصه، له دې ټول تفصیل سره د دغو څو خبرو د اثبات لپاره کوي چې یوسف علیه السلام خپلو وروڼو ته وکړې: الله تعالی د متقیانو او صابرانو اجر نه ضایع کوي، چا چې له دوی سره جفا کړې ټیټه سر به ئې په وړاندې ودرېږي، په خپلې خطا او د دوی په حقانیت به اعتراف کوي. دا دی گورئ چې د تقدیر ځواکمنو لاسونو د یوسف علیه السلام وروڼه هغه ځای ته نابیره، بې خبره او د خپلو عزایمو او ارادو خلاف رسولي او د هغه حقیقت په اعتراف ئې اړ کړي چې له هغه نه د تېښتې لپاره ئې کومې جفا گانې نه وې چې له یوسف علیه السلام سره ئې ونه کړې، کومې هڅې نه وې چې وئې نه کړې او کوم تدبیرونه نه وو چې وئې نه سنجول... خو دا دی نن د تقدیر مضبوطو او ځواکمنو لاسونو د هغه چا په وړاندې ودرولي چې دوی ئې پر ښېگړو له اعتراف نه تېښته کوله او دې ته حاضر نه وو چې ومني الله تعالی یوسف علیه السلام ته پر دوی غوره والی ورکړی، له چا سره چې دوی ناروا رقابت او سیالي کوله، هغه ئې د وژلو وړ گانې، نن د هماغه چا د صدقې طمع لري، د ده احسان ته ئې سترگې نیولې دي، هغه په پرله پسې ډول خپل محسن گڼي او غوره شخصیت ئې بولي او هر ځل د خپلو خبرو په پیل کې هغه ته عزیز او عالی قدر وایي. دا هماغه یوسف دی چې دوی ورسره کینه او حسد کاوو، هماغه شخص چې دوی کوهي کې واچاوو او کلونه، کلونه ئې د هغه کینه په زړه کې وپالله او فقط څو ورځې مخکې او له شلو کلونو وروسته ئې هغه ته (غل) وویل!! عجیبه له عبرتونو ډکه صحنه ده!! د تقدیر لاسونه څومره

خواکمن دي؟ څنگه مغرور، متعصب او کينه ور غاړه غړوونکي په گوندو کوي؟
څنگه ئې د حقيقت اعتراف ته اړ کوي!!؟

خو راشئ وگورئ چې د قرآن د دې قصې اتل، يوسف عليه السلام د بريا او
فتحې په وخت د خپل مغلوب سيال او رقيب سره څنگه چلند کوي او په دې سره
مونږ ته څه لارښوونه کوي او کوم درسونه راکوي!!؟

د يوسف عليه السلام کریمانه او له عظمته ډک ځواب د ده د شخصیت جلال او
عظمت په ډېره ښه توگه نندارې ته ږدي او دا ښيي چې د خپلو ورونيو ټولې جفا
گانې ئې هېرې کړې دي او په لطف، مهربانۍ او زړه سوي سره چلند کوي، فرمايي:
ډاډه اوسئ چې نه مو ملامتوم او نه کوم اعتراض درباندي لرم، ما بخښلي ياست،
الله تعالی دې هم تاسو ته بخښنه وکړي، په دې باور ولرئ چې الله تعالی ډېر او تر
هر چا زیات مهربانه دی. دا چې قرآن ولې دا قصه په دومره تفصیل سره رااخیستې
او په دې کې خپل مخاطب ته څه پیغامونه لري، په دې هغه وخت ښه پوهېدی شو
چې د پیغمبر صلی الله علیه وسلم هغه وینا خپلې مخې ته کېږدو چې د مکې له
فتحې وروسته ئې خپلو زړو دښمنانو ته وکړه، کله چې له لس زره فاتح فوځ سره په
داسې حال کې مکې ته ننوت چې هیچا ئې د مقابلې توان په خپلو متیو کې نه لیدو،
دښمنان ئې یا وتښتېدل او یا ئې د ځان د ژغورلو لپاره هغو پناه ځایونو ته پناه
یووړه چې پیغمبر علیه السلام ټاکلي وو، الهي وعدي ترسره شوې، د يوسف د
سورې په ترڅ کې چې کومې وړاندوینې شوې وې او پیغمبر علیه السلام ته دا ډاډ
او اطمینان ورکړی شوی وو چې ستا مخالفین به هم د يوسف علیه السلام د ورونيو
په څېر ستا په وړاندې ټیټ سر ودرېږي، همداسې وشول، رسول الله صلي الله عليه
وسلم د فتحې په دوهمه ورځ، په داسې حال کې چې د قریشو ټول مغرور سرداران د
ده په وړاندې د مغلوبو اسیرانو په څېر، په یوه لیکه، له شرم او خجالت نه ځوړند
سرونه ولاړ وو، ده د یوه مهربان او دروند ورور په توگه ورته وویل: له ما نه د
کومې معاملې توقع کوئ؟ هغوی په ځواب کې وویل: له خپل کریم ورور نه، چې
زمونږ د کریم ورور زوی دی، د عفوې او بخښنې انتظار لرو! له ځنډه پرته ئې
وفرمایل: هغه څه در ته وایم چې زما ورور يوسف علیه السلام خپلو ورونيو ته ویلي

وو:

(لا تشریب علیکم الیوم)

اذهبوا واتم الطلقاء

نن هیخ ملامتیا درباندي نه شته،

درومی تاسو آزاد یاست!

د قصو په اړه د بایبل او قرآن تر منځ نه یوازې له دې پلوه ژور توپيرونه شته چې د قرآن وینا، د بیان اسلوب، الفاظ او جوړښت یې ډېر دقیق، خوندور او اغېزناک دي، هر لفظ یې په ډېر دقت سره غوره شوی او په خپل مناسب او بنایسته ځای کې کارول شوی او هر یو خاص مطلب افاده کوي، خو د بایبل داسې چې یوه برخه یې د بلې برخې متناقض، الفاظ او د جملو ترکیب یې له رکاکتونو ډک، نه یې عقلمن انسان منلی شي او نه د ادبي سلیقې خاوند ترې خوند اخیستی شي، بلکې له دې پلوه به هم د دواړو ترمنځ ژور توپیر وگورئ چې د قرآن قصې ځانگړې موخې او اهداف تعقیبوي، هره قصه د یوه ستر مطلب د ښه توضیح لپاره وړاندې کوي، په هرې قصې کې لارښوونې او درسونه لري، خو د بایبل قصې فقط قصې او شجرې دي، د یوسف علیه السلام قصه یې یوه ښه بېلگه ده، دا قصه په قرآن کې په دومره بنایسته او خوندورې بڼې کې راغلې چې د قرآن هر مینه وال یې په ډېرې آسانی سره حفظ کولی شي، په عربي هېوادونو کې خو وضعیت داسې دی چې اکثر امامان په دې خاطر په لمانځه کې د دې سورې له قرائته ډډه کوي چې که احياناً په کې غلط شي نو له ډېرو خواوو به فتحه ورکول کېږي. په همدغې خوندورې او آسانې سورې کې د الله د لارې مجاهدینو ته هومره ژورې او پراخې توصیې او لارښوونې شوې چې هر مجاهد ته یې یادول ضروري برېښي.

دا هم د قرآن یو ستر اعجاز دی چې د نزول له نېټې تر ننه په میلیونهاوو خلکو هغه حفظ کړی، تاسو به په ټولې نړۍ او ټول بشري تاریخ کې هیڅ داسې مذهبي او غیر مذهبي، د شعر یا د نشر کوم کتاب ونه مومئ چې د قرآن په اندازه حافظان ولري!! د بایبل له منونکو پوښتنه کوو: دا ولې تاسو په خپل اوږده تاریخ کې د بایبل محدود شمېر حافظان هم نه لرئ!! ځواب یې څرگند دی؛ انسان هغه کلام ژر

حفظ کولی شي چې د زړه دره ئې ورته پرانیستلې شي، له عقل سره ئې اړخ ولگوي، محتوی ئې لوړه او د الفاظو ترکیب ئې خوندور وي، باور وکړئ چې ما په ټول بايبل کې یوازې د داوود مزامیر داسې وموندل چې څه نا څه د انسان د زړه دروازه ورته خلاصه شي او په هغه کې معنوي او ادبي خوند او ښکلا احساس کړي، له دغو څو پاڼو پرته نور په ټول بايبل کې څوک دا خوند او ښکلا نه شي موندلی.

یوسف علیه السلام د خپلو وروڼو له خبرو پوه شوی وو چې عزتمن پلار ئې د ده په فراق کې پوند شوی، خو دی په داسې موقعیت کې نه وو چې مصر پرېږدي او د خپل گران پلار لیدو ته ورشي، د قرآن له وینا معلومېږي چې په دې وخت کې دی د مصر د واکمنۍ پر تخت ناست وو، خو د بايبل وینا دلته هم د نورو مواردو په څېر له تناقضاتو ډکه ده، یوې خوا ته د یوسف علیه السلام د وروڼو له قوله داسې حکایت کوي: پلار ته ئې وویل: یوسف ژوندی دی او د ټول مصر حاکم دی، خو له بلې خوا وروسته لیکي چې یوسف د فرعون حضور ته ورغی او ورته وئې ویل: زما پلار او وروڼه له خپلو رمو، گلو او هر څه سره چې درلودل ئې له کنعانه دلته راغلي او په جوشن کې ځای په ځای شوي، خپل هغه پنځه وروڼه ئې هم ورمعرفي کړل چې له ځان سره ئې راوستي وو!! د بايبل په وینا کې نه یوازې له دې پلوه تناقض شته چې وروڼو ته ئې هغه خبره منسوبوي او بیا دا خبره کوي؛ بلکې له دې پلوه هم چې وایي: پلار او وروڼه له رمو، گلو او هر څه سره راغلي، په داسې حال کې چې له دې د مخه ئې په وار وار لیکلي چې له ډېرې لورې او فقره ئې د مرگ وېره وه!! څوک چې گلې او رمې لري ولې به د غلو دانو لپاره خپلې گانې خرڅوي، قحطي خو تر انسانانو مخکې څاروي ځیي، مالداران هغه وخت له ستونزو، لورې او فقر سره مخامخ کېږي چې خپل څاروي له لاسه ورکړي. د مصر د پاچا لپاره د فرعون نوم راوړل په خپله یوه غلطې ده ځکه د غرب د دائرة المعارف له مخې هم په دې وخت کې د مصر پاچایان د فرعون په نامه نه یادېدل.

یوسف علیه السلام خپلو وروڼو ته وویل: زما دا کمیس له ځان سره یوسئ او د پلار پر مخ ئې وغورځوئ، چې سترگې ئې روښانه شي، بیا ټوله کورنۍ زما خوا ته

راولئ. د ده احساس دا وو چې پلار ئې په دې وجه د خپلو سترگو نور له لاسه ورکړې چې د گران زوی د مرگ خبر ئې په داسې حال کې اورېدلی چې په وینو سور خیرې کمیږي ئې مخې ته پروت وو، دا د ده مهربان بودا پلار ته درنه ناخاپي صدمه وه، د ده پر زړه او دماغ دا سخت گوزار د دې باعث شوی چې له امله ئې د سترگو نور له لاسه ورکړي، یوسف علیه السلام په خپل پیغمبرانه فراست سره وانگېرله چې د زوی د ژوند زېری او هغه کمیږي چې د زوی بوی ترې احساسېږي، دا به هغه لویه صدمه جبران کړي چې له امله ئې د پلار سترگې بې نوره شوې. نو ځکه ئې په اطمئنان سره وویل: یأت بصیراً: سترگې به ئې روغې او روښانه شي.

دلته قرآن د یعقوب علیه السلام په اړه یوې داسې خبرې ته اشاره کوي چې خاصه توجه غواړي، قرآن کریم یعقوب علیه السلام د یوه دراک او حساس شخصیت په توگه معرفي کوي، داسې چې له مصره کاروان د ده د وړک شوي زوی له کمیږي سره راخوځېږي، لا له مصره ډېر نه دی لرې شوی چې دی په کنعان کې د خپل زوی د کمیږي بوی احساسوي، خو بایبل بیا د ده په هکله داسې وايي: زامنو ئې ورته وویل: یوسف ژوندی او د ټول مصر حاکم دی!! خو ده تر هغه په دې خبرې باور نه کاوو چې گادۍ ئې ولیدي!! قرآن داسې فرمایي:

﴿قَالَ يٰٓأَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ النُّجُومِ ۖ وَمَا أَنَا بِالنُّجُومِ﴾

﴿يٰٓأَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ النُّجُومِ ۖ وَمَا أَنَا بِالنُّجُومِ﴾

﴿يٰٓأَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ النُّجُومِ ۖ وَمَا أَنَا بِالنُّجُومِ﴾

﴿يٰٓأَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ النُّجُومِ ۖ وَمَا أَنَا بِالنُّجُومِ﴾

یوسف: ۹۴-۹۸ ﴿قَالَ يٰٓأَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ النُّجُومِ ۖ وَمَا أَنَا بِالنُّجُومِ﴾

کله چې کاروان له (مصره) لرې شو؛ نو پلار ئې وویل: که مې بې عقله ونه گڼئ زه خو (نن) د یوسف (علیه السلام) (خوږ) بوی احساسوم! ورته وئې ویل: په خدای قسم چې ته په خپلې پخوانۍ اشتباه کې یې (زاړه خیالونه دې غلطوي)!! نو کله چې زېری ورکونکی قاصد راوړسېد او (د یوسف) کمیږي ئې د ده پر مخ وغوړاوو ناخاپه ئې

سترگې رنې شوې، وټې ويل: نه مې وو درته ويلې چې د الله تعالى له لوري د راکړل شوي علم په وجه په هغه څه پوهېږم چې تاسو پرې نه پوهېږئ. دوی وويل: پلاره! زمونږ (د گناهونو لپاره له الله تعالى نه) بخښنه وغواړه، يقيناً چې مونږ خطا کاران وو. وټې ويل: ژر به له خپل رب نه بخښنه درته وغواړم، بې شکه چې هغه مهربان بخښونکی دی.

کله چې کاروان له مصر نه د کنعان په لور وخوځېد او له بنار نه لږ څه لرې شو، د يوسف عليه السلام پلار وويل: نن مې د يوسف عليه السلام بوي ترسپرمو کېږي، هيله من يم چې د ډېر سپين بېرتوب له لامله مې په کم عقلتوب متهم نه کړي، د کورنۍ غړو ته په دې خبرې پوهېدل او باور کول گران کار وو، په ډير تاکيد سره ئې ورته وويل: اشتباه کوي، تېر وختونه دريادېږي، ستا د خيال په فضا کې د تيرو وختونو يادونه، د کوم غولونکي بوی احساس درکوي، ته ئې د يوسف عليه السلام خوږ بوی گڼې!! لازيات وخت نه وو تېر شوی چې ناڅاپه زېږی ورکوونکی را ورسېد او د يوسف عليه السلام کميس ئې د پلار پر مخ وغواړو او په همدې سره د زوی له بېلتونه راتوکېدلی د ځگر داغ جوړ او رنډې سترگې روښانه شوې، نو د کورنۍ غړو ته ئې مخ کړ او وټې ويل: ما درته نه وو ويلې چې زه له الهي علم نه په هغه څه پوهېږم چې تاسې پرې نه پوهېږئ، ما دا احساس اوله چې يوسف عليه السلام ژوندی دی او آخر به ئې وگورم، درته ويل مې چې ولاړ شئ او دواړه ولټوئ او له الهي رحمته مه ناامېده کېږئ، درته ومې ويل چې د يوسف عليه السلام عطر مې تر سپرمو کېږي، تاسې نه منله، دا دی ټولې خبرې رښتيا وختې او حقيقت ئې درته څرگند او ښکاره شو!!

دا جريان د هغه فراست او پوهې حقيقت په واضحه توگه څرگندوي چې الله تعالى ئې خپلو پيغمبرانو او اولياوو ته ورکوي او ښيي چې هغوی پر غيب علم نه لري، خو د غيب له عالمه داسې وږمې احساسوي چې سرچينه او لوری ئې ورته څرگند نه وي، کله دا وږمې په وينه احساسوي او کله په خپلو خوبونو کې د غيب له عالمه پيغامونه ترلاسه کوي، خو دا (علم) نه بلکې (احساس) وي، دا احساس د

ظاهري پنځگونو حواسو کار نه دی، مرجع او سرچینه ئې څرگنده نه وي، بنده پرې هیڅ تسلط نه لري، د پتو حقایقو وړمې ئې په خپلو څپو سره احساس راو پاروي، نه پوهېږي دا احساس څنگه ورسره راپیدا شوی؟! د دې احساس واگې د انسان په اختیار کې نه وي، نور هم په دې نه شي قانع کولی چې په دې احساس کې ورسره شریک شي، هماغسې لکه چې یعقوب علیه السلام یو وخت نه شو کولی څو متره آخوا په کوهي کې د یوسف علیه السلام له لوبدو خبر شي؛ خوبل وخت په ډېر لرې واټن کې، له مصر نه د کنعان په لور د کاروان له خوځېدو سره سم د خپل زوی د کمیس بوی احساسوي، خو نه په دې باندې پوهېږي چې دا بوی له کومه راځي او نه په دې چې ولې نن دا احساس ورسره راپیدا شوی، منبع ئې کومه او لوری ئې کوم دی او نه نورو ته په پوره ډاډ او اطمینان سره کومه خبره کولی شي، کله چې غواړي د خپلې کورنۍ له غړو سره خپل نننی احساس شریک کړي، زړه نا زړه ورته وايي: که مې په کم عقلۍ متهم نه کړئ زه نن د یوسف بوی احساسوم!! گورئ چې دکورنۍ غړي ورسره توافق نه کوي او په ښکاره ډول او په پوره تأکید سره ورته وايي: اشتباه کوي، تیر وختونه دریاډ پرې!!

ښايي ستاسو د هر یوه په ژوند کې کله داسې واقع شوي وي چې زړه مو ناخاپه د یوې پېښې د رامنځ ته کېدو خبر درکوي او تاسو له کوم خاص دلیل نه پرته د کومې پېښې انتظار کوئ، ناخاپه وینئ چې ستاسې د زړه احساس رښتیا ثابت شو او ستاسو انتظار پر ځای وخوت، مثلاً د خپلې کورنۍ له غړو سره ناست یی، یو تن وایي: گومان کوم چې ورور جان به مې نن یا سبا له سفره راشي، د کورنۍ نور غړي وایي: نه، هغه لا د راتگ نیت نه لري، دی ورته وایي: هو! زه هم همداسې انگېرم، خو نه پوهېږم چې ولې مې زړه راته وایي چې هغه له سفره راځي!! ناخاپه ویني چې حدس ئې صحیح وخوت، ورور ئې د محاسباتو او انگېرنو خلاف او د احساس سره سم راغی!! ممکن نه دی چې دا احساس دې محض یو تصادف وي، ښايي د هغو کسانو شمېر لږ نه وي چې دې ته د تصادف په سترگه گوري، خو د قرآن له دغو ویناوو معلومېږي چې دا تصادف نه دی، دا چې په څو پر له پسې مواردو کې د یعقوب علیه السلام (احساس) سم او د حقیقت مطابق څېږي، دا ښيي چې په انسان

کې د ده له پنځو حواسو نه علاوه د احساس داسې یوه (ملکه) شته چې د راتلونکو پېښو نه اطلاع ترلاسه کوي، خو په داسې توګه چې نه د دې پیغامونو له لوري او منبع خبر وي، نه کوم سلطه پرې لري او نه د ده په امر او هغه وخت چې دی ئې غواړي ورته راځي.

دا احساس او اړوند ملکه ئې په تقوی سره وده کوي، په پیغمبرانو، پرهېزګارانو او صالح انسانانو کې کمال ته رسېږي، دوی ته داسې فراست ورپه برخه شي چې نه یوازې د ملمع، ګرانو، بېچلو او مبهمو خبرو په حقیقت پوهېدل ورته آسانوي بلکې د ملمع او غولونکو خبرو تر شا پټ زړونه او د هغوی موخې پېژندی شي، د یعقوب علیه السلام په قصې کې مونږ ته د دغه حساس لرې لید څو بېلګې مخې ته راغلي.

زامن ئې ډېر وروسته پوه شول چې دوی هم د یوسف علیه السلام په اړه اشتباه کوله او هم د خپل پلار په اړه، د پلار په وړاندې پر خپلو غلطیو اعتراف کوي او ترې غواړي چې له الله تعالی نه ورته بخښنه وغواړي.

د قرآن له وینا معلومېږي چې یوسف علیه السلام له ښاره بهر، د خپلې کورنۍ د استقبال لپاره منتظر ولاړ وو چې راوړسېدل، مور او پلار ئې په خپلې ګاډۍ کې، خپلې خوا ته کښېنول او د ښار په لوري وخوځېدل، د قرآن وینا داسې ده:

﴿وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ قَعْدِهِمْ فِي قَرْيَةٍ إِذَا بِهِمْ عِلَّةٌ رَبُّهُمْ أَذْنَبُوا قَالُوا إِنَّا بَنَاءٌ لِقَوْمٍ غَائِبِينَ أَلَا كُنَّا عَنْ قَوْمِنَا آلِافَةً﴾
﴿وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ قَعْدِهِمْ فِي قَرْيَةٍ إِذَا بِهِمْ عِلَّةٌ رَبُّهُمْ أَذْنَبُوا قَالُوا إِنَّا بَنَاءٌ لِقَوْمٍ غَائِبِينَ أَلَا كُنَّا عَنْ قَوْمِنَا آلِافَةً﴾
﴿وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ قَعْدِهِمْ فِي قَرْيَةٍ إِذَا بِهِمْ عِلَّةٌ رَبُّهُمْ أَذْنَبُوا قَالُوا إِنَّا بَنَاءٌ لِقَوْمٍ غَائِبِينَ أَلَا كُنَّا عَنْ قَوْمِنَا آلِافَةً﴾
﴿وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ قَعْدِهِمْ فِي قَرْيَةٍ إِذَا بِهِمْ عِلَّةٌ رَبُّهُمْ أَذْنَبُوا قَالُوا إِنَّا بَنَاءٌ لِقَوْمٍ غَائِبِينَ أَلَا كُنَّا عَنْ قَوْمِنَا آلِافَةً﴾
﴿وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ قَعْدِهِمْ فِي قَرْيَةٍ إِذَا بِهِمْ عِلَّةٌ رَبُّهُمْ أَذْنَبُوا قَالُوا إِنَّا بَنَاءٌ لِقَوْمٍ غَائِبِينَ أَلَا كُنَّا عَنْ قَوْمِنَا آلِافَةً﴾
﴿وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ قَعْدِهِمْ فِي قَرْيَةٍ إِذَا بِهِمْ عِلَّةٌ رَبُّهُمْ أَذْنَبُوا قَالُوا إِنَّا بَنَاءٌ لِقَوْمٍ غَائِبِينَ أَلَا كُنَّا عَنْ قَوْمِنَا آلِافَةً﴾
﴿وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ قَعْدِهِمْ فِي قَرْيَةٍ إِذَا بِهِمْ عِلَّةٌ رَبُّهُمْ أَذْنَبُوا قَالُوا إِنَّا بَنَاءٌ لِقَوْمٍ غَائِبِينَ أَلَا كُنَّا عَنْ قَوْمِنَا آلِافَةً﴾

یوسف: ۹۹-۱۰۱

﴿وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ قَعْدِهِمْ فِي قَرْيَةٍ إِذَا بِهِمْ عِلَّةٌ رَبُّهُمْ أَذْنَبُوا قَالُوا إِنَّا بَنَاءٌ لِقَوْمٍ غَائِبِينَ أَلَا كُنَّا عَنْ قَوْمِنَا آلِافَةً﴾

نو کله چې د يوسف عليه السلام محضر ته ننوتل، مور او پلار ئې په خپلې خوا کې کښېښول او وئې ويل: که خدای کول په ډاډ او امن سره مصر ته داخل شئ. او خپل مور او پلار ئې تخت ته لوړ کړل او ورته په سجده شول او وئې ويل: مهربانه پلاره! دا هماغه زما د پخواني خوب تعبیر دی چې پالونکي رب رښتونی کړ او له ما سره ئې هغه وخت هم احسان وکړ چې له زندانه ئې وایستم او تاسو ئې له بېدیا دلته راوستلئ، وروسته له هغه چې شیطان زما او زما د وروڼو تر منځ شخړه راولاړه کړه، بې شکه چې زما پالونکی رب د هر څه لپاره چې وغواړي لطیف دی، (په لطافت او دقت سره ورته رسي هېڅ څه ئې مخې ته نه شي خنډ کېدی) یقیناً چې هغه باحکمته پوه دی. زما پالونکيه! پاچاهي دې راکړه او تاویل الاحادیث دې رازده کړ، د آسمانونو او ځمکې خالقه! ته مې په دنیا او آخرت کې مولا او کار جوړوونکی یې، ما مسلمان وفات کړه او له صالحانو سره مې یو ځای کړه.

په دې آیتونو کې په لږ دقت سره څو اساسي مطالب زمونږ تر سترگو کېږي:

الف: يوسف عليه السلام د خپلې کورنۍ د استقبال لپاره له ښاره بهر وروتلئ.

ب: پلار او مور ئې په خپلې خوا کې په داسې وسیلې کې کښېښولي چې د لارې په اوږدو کې ورسره یو ځای وي.

ج: په ټولې لارې کې هم او په ټول مصر کې هم داسې خاص امنیتي تدابیر نیول شوي چې آثار او نښې نښانې ئې له واریه ښکاري او يوسف عليه السلام هغه ته په اشارې سره خپل مور او پلار ته وایي: د خدای له غوښتنې سره سم په امن او امان سره ښار ته ننوځئ.

د- د دې آیتونو له الفاظو او په خاصه توګه د (العرش) او (الملك) له الفاظو په وضاحت سره معلومېږي چې يوسف عليه السلام اوس د مصر پاچا دی او د مصر اقتدار په بشپړه توګه د ده په واک کې دی.

ه: مخامخ شاهي مانۍ ته تللي او هلته يوسف عليه السلام خپل مور او پلار پر شاهي تخت کښېښولي او په خپله له تخت نه لاندې ودرېدلی او د هغوی احترام ئې پر ځای کړی، خو مور، پلار او وروڼو ئې دی د دې درناوي وړ او مستحق ګڼلی

او هغه ته ئې د تعظیم مراسم په ځای کړي. مفسرین د (خروا له سجداً) په تفسیر کې لاندې مختلف نظریات لري:

- ځینې په دې باور دي چې د یوسف مور، پلار او وروڼو ئې د شکرانې سجده وکړه او الله جل جلاله ته په سجده شول، خو د یوسف لپاره او د هغه نعمت په خاطر چې الله جل جلاله د یوسف په وجه پر دوی پېرزو کړ.
- ځینې په دې عقیده دي چې له اسلام نه په مخکې شرایعو کې د تعظیم سجده د غیر الله لپاره روا گڼل کېده، خو اسلام د غیر الله لپاره هم د عبادت او هم د تعظیم سجده حرام وگرځوله او فقط د خدای جل شانہ لپاره ئې ځانگړې کړه؛ گواکې د یوسف مور، پلار او وروڼو یوسف علیه السلام ته د تعظیم سجده کړې نه د عبادت سجده.

- د مفسرینو یوه بله ډله په دې عقیده ده چې سجده؛ پر ځمکې باندې د تندي ایښودلو او د چا په پښو کې د لوېدلو په معنی، په هیڅ آسماني شریعت کې غیر الله ته جایز نه وه، په مخکنیو شرایعو کې هم د هغې د جواز هیڅ سند نه شو موندلی، هغوی وایي چې نه بنایي په هر ځای کې سجده پر ځمکې باندې د تندي ایښودلو په معنی تعبیر کړو؛ لکه چې په قرآن کې د لمر، سپوږمۍ، ستورو، ونو، غرونو او ... سجده په مکرر ډول راغلي؛ خو د نوموړو موجوداتو دا سجده په هغې معنی نه شو اخیستی چې گواکې دوی سر پر ځمکې باندې ایښی، ځکه دا موجودات نه شمزی لري، نه ملا او نه هم زنگڼونه چې د دغو غړو په وسیله رکوع ته لاړ شي او بیا سجده وکړي او نه وچولی لري چې پر ځمکه ئې کېږدي، د هغوی د سجدي معنی الله ته له کامل انقیاده پرته بل مفهوم نه شي درلودی، همدارنگه یوسف علیه السلام ته د مور، پلار او وروڼو سجده د تعظیم او انقیاد اظهار و نه د عبادت سجده او نه د هغه پښو ته د پرېوتلو سجده، که تېرو بحثونو ته لږ ځیر شو او د یوسف علیه السلام هغه (رؤیا) په پام کې ونیسو چې لمر، سپوږمۍ او یوولس ستوري ئې د ځان په وړاندې د سجدي په حالت کې لیدلي وو او نن د دغې صحنې د مشاهدې پر وخت وایي: گرانه پلاره! دا زما د هغه پخواني خوب تعبیر دی چې زما پالونکي رب رښتونی کړ، دا نسیي چې د وینې سجده به د خوب (رؤیا) سجدي

ته ورته وه، حتماً به د دواړو ترمنځ څه شباهت وو، نه هغه تندي پر ځمکې ايښودل وو او نه دا.

• يوسف عليه السلام د دې حالت په ليدو سره فرمايي: پالونکي خدای مې پر ما احسان وکړ (پر خپلو ښېگړو ئې ونازولم)، زه ئې له زندان نه بهر کړم او دغه مقام ته ئې ورسولم، تاسې ئې له صحرا نه دلته راوستلئ، وروسته له هغه چې شيطان زما او زما د ورونيو ترمنځ نزاع را منځته کړه، زما رب جل شانہ چې دکوم کار اراده وکړي په لطافت او دقت ئې تر سره کوي، هغه باحکمته پوه دی. په دې څرگندونو کې هم څو ټکي د غور وړ دي:

الف: د خپل پالونکي خدای په نعمتونو، احسان او عنايت اعتراف کوي او د دې پر ځای چې قدرت ته رسېدل او نعمتونه ترلاسه کول د خپلو هڅو، کمال او لياقت نتيجه وگڼي، برعکس هغه الهي احسان بولي.

ب: د ده خوا ته د ورونيو په شمول د ټولې کورنۍ راتگ لوی نعمت انگېري، يعني دا چې هغه نه يوازې ټولې جفاگانې هېرې کړي دي، بلکې دا الهي پېرزوينه او احسان گڼي چې نن ئې ورونيه په څنگ کې دي، له همدغه ځای نه کولی شو په دې پوه شو چې يوسف عليه السلام ولې له خپلو ورونيو سره هغه چلند کاوو، په ډېر احتياط سره خوځېدو، نه ئې غوښتل چې ژر او له وخت نه مخکې ځان دوی ته معرفي کړي؛ ځکه هغه داسې انگېرله چې ښايي له مقدماتي کارونو نه مخکې ځان معرفي کول به د ورونيو د حسادت او کينې د راپارېدو سبب شي او د ده خوا ته له راتلو به ډډه وکړي.

ج- هغه د خپلو ورونيو او ځان ترمنځ د منازعې او شخړې عامل شيطانې لمسونې او تحركات گڼي او په دې اړه د بحث په دوران کې اول ځان ته گوته نيسي او وروسته د ورونيو نوم اخلي؛ دا په خپله يوه ظريفه نکته او حساس ټکی افاده کوي او ښيي چې له ورونيو سره په معامله کې څومره محتاط دی او څنگه له هر هغه عادي حرکت او معمولي اشارې نه چې د دوی د احساساتو په ژوبلېدو منتج شي، ځان ساتي.

د- وايي: په دې ټولو پېښو کې الهي حکمت مضمرو وو، حکيم خدای غوښتل چې په دې توگه ما له بېديا نه مصر ته راولي او د مصر واکمني راوسپاري. يعني هغه نه

یوازې دا چې تېر هېر کړي او د خپلو ورونو جفاگانې ئې په بشپړه توگه له پامه غورځولې او هیڅکله هم د غچ په فکر کې نه دی؛ بلکې نوموړې پېښې او لوړې ژورې، داسې عادي او طبیعي پېښې گڼي چې مخکې له مخکې مقدر شوي او له الهي مقدراتو سره سم د ده مخې ته راغلې، د الله تعالی په لطف او توفیق ترې تېر شوی او دغه اوسني مقام ته رسېدلی دی.

عظیم الشان قرآن د یوسف علیه السلام دا له عبرتونو، پندونو او لارښوونو نه ډکه قصه د ده په جامع دعا پای ته رسوي: د دعا په پیل کې د الله جل جلاله پر دوو نعمتونو چې دی ئې پرې نازولی اعتراف کوي: (زما ربه! پاچاهي دې راکړه او تاویل الاحادیث دې راوښود) او دا همغه (حکم) او (علم) دی چې الله جل شأنه ئې له انبیاوو او د دوی له صادقو پلویانو سره د ورکړې ژمنه او وعده کړې ده، بیا الله جل جلاله په دنیا او آخرت کې خپل مولا او کار جوړوونکی بولي او ورپسې له الله جل شأنه څخه غواړي چې د ژوند تر پایه پورې همدغسې مطیع او منقاد پاتې شي او مرگ هغه وخت او په هغه حالت کې ورته راشي چې په بشپړه توگه خپل رب ته تسلیم، فرمان وړونکی او منقاد وي او په پای کې ئې د الله د صالحو بنده گانو په کتار کې د ودرېدو او د هغوی مقام او منزلت ته د رسېدو افتخار په برخه شي.

په دې سره قرآن مونږ ته د صالح مشرانو ځانگړتیاوې رانښيي او د دوی او د فاسدو واکمنانو تر منځ ژور توپيرونه راپه گوته کوي، دا د دوی لومړۍ ځانگړتیا گڼي چې اقتدار ته رسېدا ئې له خپل رب نه بغاوت ته نه شي هڅولی، اقتدار غرور او مستي نه په کې راولاړوي او د دې سبب نه گرځي چې د خپل رب له اوامرو سرغړاوی وکړي، ځان له قانون نه اوچت وگڼي، ضوابطو او مقرراتو ته التزام ونه لري او په خپله د قانون او شریعت ځای ونیسي؛ بلکې دوی داسې دي چې د قدرت په لوړو پوړو کې له نورو او تر مخکني وخت نه لازيات شریعت او قانون ته التزام لري او ورته غاړه ږدي، دوهمه ځانگړتیا ئې هغه تل پاتې تمنا وي چې دوی د صالح کسانو په قطار کې وي او صالح کسان د دوی په خوا کې. هر مشر له خپلو ملگرو او د ملگرو د څرنگوالي په اړه د ده له هیلو او تمنیاتو نه پېژندی شی، د کوم مشر چې ملگري او مشاورین نېک او صالح وي او غواړي چې صالح ملگري او نېک

مشاورين ئې په څنگ کې وي، هغه صالح مشر دی، نېک کسان به په چارو گماري، له دې نه به ځان ساتي چې ظالم چارواکي پر خلکو مسلط کړي، نه پرېږدي چې هغه خاينې او مکارې څېرې ئې په (بطانه) کې شامل شي او د ده شا و خوا ونيسي، چې دربارونو او واکمنانو ته د تقرب او نژدې کېدو په لارو چارو پوه دي او په غوره مالي، چاپلوسۍ او چالاکۍ سره ځان دربار ته رسوي، لوړو مقاماتو ته د رسېدو په سوړو بلد دي او په دې لار کې له هيڅ ذلت او رذالت نه ډډه نه کوي. د بد مشر خوا کې به بده (بطانه) او ناصالح ملگري او مشاورين وگورئ، هغه چې له نارواوو لارو مخکې تللي، تر دربار پورې رسېدلي، د مشرانو شا و خوا ئې نيولې، د دربار قرب او نژدې والي شهرت او قدرت ورپه برخه کړی او په همدې سره ئې د ناروا گټو ترلاسه کولو لارې ځان ته پرانيستي دي.

قرآن چې په کومې موخې دا قصه رااخيستې او د کومو مهمو مطالبو د اثبات او بڼه توضيح او د يوه تاريخي مثال په ترڅ کې ئې د بيانولو لپاره زمونږ مخې ته ايښې، د قصې په پای کې ئې داسې بيانوي:

brāyāp Nār Nār Bā qāḏāḏā ḏā Nārā MYā\$Br (7 ḏ) ĩnĥmāqĒ-ḏā\$ḏāḏā ḏB y7VĒ
 qd b) 4ḏ & ḏB ĩnā Oḏāp\$Br ÇĪĒ ūiḏB\$BĪ Mō tĥm ḏBr Ä \$79\$ḏḏ & \$Br ÇĪĒ
 \$ḏāḏā ḏ r'ḏB ÇĪ ḏĒ N'qḏ; 9\$' ĩ p'ḏā ḏB ūĒḏ r ÇĪĒ ūiḏB\$BĪ ḏḏ Ē zV)
 b& ḏBḏāḏā ÇĪĒ bqāḏāḏā Nār zV) k \$ Nāzḏ & BḏB\$ḏBr ÇĪĒ bqāḏāḏā Nār
 ḏB ÇĪĒ ḏ rāḏḏā W Nār p'āḏā p'ā\$; 9\$Bḏḏḏā r& k \$ḏ #k ā ḏB pāḏā-ā Bḏḏḏā
 z B \$ḏ \$Br k \$z ḏB (0) p'ḏ\$ḏBr ḏḏ ḏ-Ā/ 4ḏ 4k \$' n' ḏā\$ḏā p'ḏḏ 3/4Ēḏ
 3# ḏBḏāḏā ḏB Nāz) ūCqāz' ḏ' zV) ḏ 4ḏ B \$ḏḏā \$Br ÇĪĒ ḏ ūiḏB\$BĪ
 ḏ' ḏ \$ḏ \$Br 3ḏz' B ūiḏB\$BĪ ḏ % y'ā rāzā ÇĪ ḏĒ \$T ĩrĒāḏḏ
 6ḏ Nār ḏBḏā @B'9\$S ḏḏ \$ḏ) ḏm ÇĪĒ bqāḏā Xā 3(ḏ) ?\$ḏ ūiḏB \$z

چې د دوی په داسې حال کې (سره)

چې د دوی په داسې حال کې (سره)

چې د دوی په داسې حال کې (سره)

یوسف: ۱۰۲-۱۱۱

دا د غیب خبرې دي چې په وحی سره ئې تا ته درنښو او ته هغه مهال د دوی په څنگ کې نه وې چې د کار (په اړه ئې خپلې رایې) راغونډې کړې او په داسې حال کې (سره سلا) شول چې پتې تدبیر او توطئه ئې جوړوله. ډېری خلک داسې دي چې که ته هر څومره (د دوی پر هدایت باندې) حریص وې ایمان نه راوړي. او ته (د دعوت په عوض کې) کومه بدلنه ترې غواړې، دا خو عالمیانو ته له پنده پرته بل څه نه دی. او په آسمانونو او ځمکې کې څومره داسې نښې، نښانې شته چې دوی پرې تېرېږي (ویني ئې او احساسوي ئې) خو دوی (له اعتناء او تامل نه پرته) مخ ترې اړوي. او ډېری ئې پر الله ایمان نه راوړي؛ مگر دا چې شرک کوونکي وي. آیا له دې ځان خوندي گڼي چې د کوم الهي عذاب سیوری پرې وغورږېږي او یا قیامت په داسې حال کې ناڅاپه پرې راشي چې بې خبره وي. ورته ووايه: همدا مې لاره ده، د الله لور ته په بصیرت سره بلنه وړکوم، زه هم او هغه هم چې زما متابعت کوي او زه له مشرکانو څخه نه یم. او له تا نه مخکې مو چې له کلیوالو نه څوک لېږلي او وحی مو ورته کړې له سرو پرته بل څوک (فرشتې) نه ول؛ آیا د ځمکې پر مخ نه دي گرځېدلي او نه ئې دي لیدلي چې تر دوی د مخکنیو پاېله څنگه وه؟ او د استوگنې اخروي ځای خود هغو لپاره ډېر غوره دی چې تقوی ئې کوله، آیا تعقل نه کوي؟ تر هغه چې پیغمبران نامېده شوي او انګېرله ئې ده چې درواغجن انتظار تېر ایستي دي، ناڅاپه زمونږ نصرت او مرسته ورسېدلې او هغه څوک ژغورل شوی چې مونږ غوښتل او زمونږ عذاب له مجرمینو نه شي ایسارېدی. یقیناً چې د دوی په قصو کې د عقل خاوندانو ته ځانګړی پند او عبرت (پروت) دی، دا هسې له ځانه جوړه شوې وینا نه ده، بلکې تر ځان د مخکنیو تصدیق او تائید دی او د هر څه تفصیل او د ایمان راوړونکو لپاره لارښود او رحمت.

د يوسف عليه السلام د قصې له راوړلو نه د قرآن موخه دا وه چې د پورتنیو مهمو مطالبو تاریخي بېلگې زموږ مخې ته کېږدي، د دغو مطالبو شرح او تفصیل دا دی: د دغو آیتونو د نازلېدو پر مهال او هغه وخت چې رسول الله صلي الله عليه وسلم د يوسف عليه السلام د قصې مختلفې او حساسې برخې او لوړې ژورې خلکو ته بیانولې؛ نو د دې قصې د اتلانو له پیداېښت او وفاته نږدې ۲۵۰۰ کلونه تېر شوي وو، دا قصه له ټولو دغو تفصیلاتو سره او هغسې چې پیغمبر عليه السلام خلکو ته بیانوله نه په کوم کتاب کې موندل کېده او نه په خلکو کې له یوه نه بل ته ویل کېده، پیغمبر عليه السلام په لیک لوست بلد نه وو چې له کوم کتابه ئې اقتباس کړې وی، مخکنیو مسخه شوو مذهبي کتابونو په ډېرې غلطې بڼې کې وړاندې کړې وه، پوښتنه دا ده چې پیغمبر عليه السلام څرنگه دا له عبرتونو ډکه تاریخي قصه په دومره دقت او تفصیل سره او په داسې اغېزناکې بڼې کې وړاندې کړه؟ څنگه و توانېدو چې د دې قصې په ترڅ کې له یوې خوا د مکې د هغه مهال وضعیت انځور کړي، له بلې خوا هغه څه په اغېزناکه توګه بیان کړي چې د ده او مخالفینو تر منځ تېرېدل او له بلې خوا د دعوت مخالفین د دې عبرتناکې قصې په هېندارې کې خپله څېره او راتلونکې وګوري او خپلې پاملرې او محتوم برخليک درک کړي، متوجه شي او عبرت واخلي؟ او څنگه د دې قصې ټولې برخې یوه په بلې پسې رښتیا نۍ شوي؟ د قریشو مشرانو هم د يوسف عليه السلام د وروڼو په څېر له رسول الله صلي الله عليه وسلم سره د رخې او کینې لاره ونيوله، د هغه پرضد ئې د عناد او دښمنۍ لپاره ملاوې وتړلې، په خپلو منځونو کې ئې وویل: یا هغه ووژئ یا ئې زندان ته کښ کړئ او یا ئې له مکې نه تبعید کړئ، هغه او یاران ئې له مکې مکرمې نه هجرت ته اړ کړل؛ خو لا زیات کلونه نه وو تېر شوي چې ټول د يوسف عليه السلام د وروڼو په شان، د رسول الله صلي الله عليه وسلم مخې ته تیت سر او شرمېدلي ودرېدل او عذر ئې ترې وغوښت او ده هم دوی ته د يوسف عليه السلام وینا تکرار کړه: (لاتشرب علیکم الیوم) !!

پیغمبر عليه السلام په دې ټولو خبرو باندې څنگه او له کوم ځای نه پوه شو؟ قرآن فرمایي: دا غیبی اخبار دي چې الله تعالی ئې د وحی په وسیله درښيي، دا

قصه نبیې چې ته په رښتیا د الله رسول یې او الهي وحي ستا لارښوونه کوي، ځکه چې له وحي نه پرته څوک په غیبو باندې نه شي پوهیدی.

تا د دې قصې په ترڅ کې ستر ستر انکار نه منونکي حقایق د خلکو مخې ته ایښي، خو ډېری خلک داسې وي چې یوازې د حقایقو په لیدو او اورېدو سره ایمان نه راوړي، برهان او استدلال ئې نه شي قانع کولی، د زړه سواندو بلونکو او داعیانو هغه سخت حرص او تلوسه چې د دوی د هدایت په اړه ئې لري، دا هم د دوی د هدایت لپاره کفایت نه کوي او داسې نتیجه نه ورکوي چې د حقایقو په محض لیدلو سره ایمان راوړي او خپل زړه او غلط افکار او عقاید شا ته وغورځوي، ډېری خلک له حاکمې وضعې سره جوړجاړی کوي، د خپلې ټولنې له روان بهیر سره خوځي، دې ته ترجیح ورکوي چې له نورو سره اوږه په اوږه پر مخ ولاړ شي که څه هم هغوی په غلطو لارو روان وي، د خپلې زمانې له غوښتنو سره ځان عادي کړي، دا نه خوښوي چې په دوی، د دوی د ټولنې په حالت او په حاکمې وضعې کې بدلون راشي، دعوتگران باید د دې وضعې په لیدو ناامیده نه شي، هغه لږ شمېر خلک چې له حاکمې وضعې سره د ټکر جرأت، همت او شهامت لري او غواړي له روانې بدې وضعې سره مقابله وکړي، د خپلې ټولنې د ځواکمنو جاذبو له اغېز نه د وتلو ځواک په ځان کې ویني او د حاکم نظام په جوړښت کې او د حاکم او محکوم په وضعې کې د بدلون راوستلو ضرورت احساسوي، همدغه خلک د اسلامي نهضتونو د مشرانو او د مصلحو دعوتگرانو لپاره کافي دي، همدوی دي چې په وضعې کې بدلون راولي، د ټولنې د خوځښت مسیر بدلوي او بیا هغه مخالف اکثریت هم په دوی پسې روانېږي او د دوی لار تعقیبوي.

ستا د حقانیت د اثبات لپاره دا هم کافي ده چې ته د دعوت په عوض کې له خلکو نه د بدلې او عوض غوښتنه نه لرې او دا د پیغمبرانو علیهم السلام او د صالحو او رښتونو بلونکو یوه ستره نښه ده، په همدې سره یو صالح او حقیقي دعوتگر له یوه ټگمار بلونکي نه بېلولی شو، قرآن کریم له ټولو پیغمبرانو نه دا قول رانقلوي چې خپلو قومونو ته ئې ویلي: له تاسو نه څه طمع نه لرو، اجر او بدله درنه نه غواړو، مونږ د عالمیانو له پالونکي رب نه د اجر طمع لرو، د پیغمبرانو علیهم

السلام د موصفاتو او ځانگړتياوو د بيانولو په ترڅ کې په دې صفت تركيز او په مكرره توگه د هغه يادونه نسيي چې دا صفت او ځانگړتيا خاص اهميت لري؛ او مونږ دې ته متوجه كوي چې د مشر او لارښود په انتخاب كې بايد دې ته په جدي توگه پاملرنه وكړو او يوازې هغه څوك د مشر او د ټولني د لارښود په توگه غوره كړو چې نه له خلكو نه مادي طمع لري او نه معنوي، نه دا هيله ترې لري چې وئې ستايي او مداحي ئې وكړي او نه د ځان او د خپلو خپلوانو لپاره د مادي امتيازاتو په فكر كې وي، هغه څوك چې د خلكو لارښوونه خپل ديني مسئوليت او شرعي تكليف گڼي، اجر ئې له الله تعالى نه غواړي، د حق په لار كې تر نورو زياته قرباني وركوي، نه دا چې نور خلك قرباني ته دعوتوي خو په خپله د نورو د خولو او وينو په بيه له جوړ شوي رنگين دسترخانه تغذيه كېږي، نه هغه چې غواړي خلك د دوی د چرچو او عياشيو په پښو كې ذبح شي، د دې لپاره قرباني وركړي چې دوی جاه او جلال ته ورسېږي، نه هغه چې غواړي په جامو او خوږو كې تر نورو امتيازات ولري او د اوسېدو ځای ئې تر نورو غوره او مرفه وي.

په آسمانونو او ځمكې كې ډېرې داسې خورې نښې نښانې تر سترگو كېږي چې د زمانې په اوږدو كې په وار وار ځان نسيي، رابنكاره كېږي او اوږي را اوږي چې انسان د الله تعالى په لوري بلي، حق ته بلنه وركوي، د كفر له بدو پايلو نه وېرول كوي او عبرتناكې پابلې ئې انسان ته انځوروي؛ خو ډېری خلك د دغو نښو نښانو تر څنگ په بې پروايۍ او بې باكي سره تېرېږي، نه فكر په كې كوي او نه عبرت ترې اخلي.

كه چېرې انسان د خپل چاپيريال ښكارندو مظاهرو ته لږ ځير شي او د خپلو كړنو په تاريخي بېلگو لږ غور او فكر وكړي، په زرگونو بلونكي او داعيان به په كې مومي چې دی د الله تعالى لوري او لارې ته دعوتوي او د سمې لارې په تشخيص او ټاكنې كې ئې مرستې ته ورځي. خو ډېر لږ كسان دا كفايت او اهليت ترلاسه كوي، د دغو محدودو وگړو له جملې نه چې ايمان راوړي، ډېری ئې مشرك شي او خپل ايمان د شرك په گندگيو لري، ځينې ئې داسې وي چې د الله تعالى په څنگ كې له غير الله نه هم طمعه لري، مرسته ترې غواړي او د هغوی كورگي ته پناه

وړي، ځينې ئې له غير الله نه داسې وېرې لکه له الله تعالى نه، ځينې ئې له غير الله سره داسې مينه کوي چې داسې مينه او محبت يوازې له الله تعالى سره ښايي، يوه ډله ئې د غير الله په وړاندې داسې منقاد او فرمان وړونکي وي چې داسې انقياد له الله تعالى پرته بل چا ته جواز نه لري... د مشرکو وگړو په پرته د هغو سوچه او مخلصو مسلمانانو شمېر چې ايمان ئې په شرک نه دی لرل شوی، دومره دی لکه د دنگو دنگو غرونو په ډبرو بې ارزښتو ډبرو کې د قيمتي کاڼو شمېر!!

دغه کافر او مشرک عناصر چې د پيغمبرانو عليهم السلام له دعوت سره مخالفت ته ملا تړي او له حق دين سره جنگېږي، څه شي له الهي عذابه ډاډه کړي؟ ولې د قيامت له ناڅاپي راتگ نه د امنيت احساس کوي؟ آيا دې خبرې بې باکه کړي او د گناه کولو جسارت ئې ورکړی چې له الهي عذابه وېر نه لري او ځان خوندي گڼي او د قيامت په ناڅاپي راتلو باور نه لري؟! دا څومره بې بنياده ډاډ دی او دا څومره جاهلانه بې باکي!!

دوی ته ووايه: مونږ له تاسو نه خپله لار بېله کړې، زه او زما پلويان په بصيرت او پوهې سره د الله لوري ته بلنه ورکوو، الله تعالى له هر عيب او نقص نه پاک گڼو او له شرک نه ځان ساتو، مونږ په کایناتو کې د ژور غور او د تاريخ د دقيقې څېړنې او مطالعې په نتيجه کې خپله لار ټاکلې ده، د الله تعالى د قدرت له نښو نښانو نه د پندو په څېر سطحې نه تېرېږو، د دغو نښو نښانو پيغامونه په غور او تعمق سره اورو او د هغوی په رڼا کې خپله لار ټاکو.

دا دعوت او بلنه نوې نه ده، له دې نه مخکې هم ډېر ستر ستر شخصيتونه تېر شوي چې په وحې سره به ئې لارښوونه کېده، آيا ستا مخالفين او هغه ځواکونه چې ستا دعوت درواغ گڼي او ستا پر ضد د جنگ جبهه پرانېزي، له تاريخي حوادثو او د خپلو پخوانيو کافرو او مشرکو ملگرو له بدو پاېلو عبرت نه اخلي؟! آيا په دې نه پوهېږي چې وروستی بری به خامخا د حقيالو په برخه کېږي، په دنيا کې هم او په آخرت کې هم او اخروي اجر خو به ئې د دنيا په پرته ډېر ډېر غوره وي!!

دا يوازې ته نه بې چې له ستونزو، کړاوونو او مخالفتونو سره مخامخ بې، په ډبرو پيغمبرانو باندې داسې سخت او له زغملو اوچت کړاوونه راغلي او د

مخالفيينو له داسې شديد مخالفت سره مخامخ شوي چې د اولوالعزمه پيغمبرانو عليهم السلام د ياس او نامېدې اسباب ئې برابر كړي، هغوي له داسې وضعې سره مخامخ شوي چې گمان ئې كړي د دعوت د بريا په اړه د دوى باور له گمان او غولونكو هيلو پرته بل څه نه وو، ځان ئې په كلكې محاصرې كې موندلى، ټولې لارې ئې پر خپلې مخې بندې ليدلې او د بري امكان او احتمال ورته په نشت برابر او محال معلوم شوى. په همدغسې يوې ستونزمنې او له كړاوونو نه ډكې مرحلې كې الهي مرسته ورسېدلې، ياس او نامېدې ئې ختمه شوې او مخكنې هيلې ئې رښتونې ختلې، د نجات بېرې ئې له طوفانونو تېره شوې او د نجات او بريا ساحل ته رسېدلې او په همدغې مرحلې كې د دوى پر دښمنانو او مخالفيينو باندې الهي عذاب نازل شوى او په كلكه مؤاخذه شوې. تر څو چې پيغمبران نه دي مآيوس شوي، د دعوت كار ئې پر مخ بولى؛ او د خپل قوم له هدايته ئې طمع نه ده شكېدلې، الله تعالى د دوى پر مخالفيينو د عذاب لېږل ځنډولى، خو كله چې قوم دوى ته د رد ځواب وركړى، دوى ئې رټلې، شړلې او د دوى په خلاف ئې د جنگ جبهه پرانيستې، الهي عذاب پرې نازل شوى، مهلت ئې پاى ته رسېدلى او ټغر ئې ټول شوى.

قرآن چې كومې تاريخي قصې زمونږ مخې ته ايښې دي، د تاريخ په لوړو ژورو كې د حق او باطل ترمنځ د تصادم او نښتو كومې پېښې ئې بيان كړې دي، په دې كې د عقل خاوندانو ته عبرتناك درسونه دي، دا د نورو كتابونو د هغو قصو په څېر مه گڼئ چې قصه خوښو له ځانه جوړې كړې، قرآن د تاريخ د ټولو دردمنو، زړه سواندو او صالحو بلونكو او دعوتگرانو او د دوى د رښتوني الهي دعوت تصديق كوي، هر څه ئې په ډېر دقت او تفصيل سره بيان كړي، څوك چې د حق په لټه كې وي او پر حقايقو د ايمان راوړلو اراده لري، دا كتاب به ئې لارښود وي او د ده لپاره د الله تعالى د رحمت او پېرزوينې ډالۍ.

بايبل د دې قصې په پاى كې ليكي: (يوسف د كورنۍ غړو ته وويل: زه فرعون ته وايم چې تاسو شپني كوله، دا دنده له نيكونو په ميراث درته پاتې ده... اوس له خپلو رمو سره مصر ته راغلي يئ... تاسو به هم فرعون ته همدا خبره وكړئ... كه دا

خواب ورکړئ نو هغه به اجازه درکړي چې په جوشن کې پاتې شئ... د نورو سيمو خلك له شپنو کرکه لري... فرعون دوی ته په جوشن کې د پاتې کېدو اجازه ورکړه... يوسف خپل پلار هم فرعون ته راووست او هغه فرعون ته برکت ورکړ!! ... قحطي ورځ په ورځ زياتېده... يوسف د مصر او کنعان د خلکو ټولې پيسې د غلې په بدل کې ترلاسه او د فرعون په خزانه کې ئې جمع کړې... کله چې د خلکو پيسې ختمې شوې، يوسف ورته وويل: څاروي مو راکړئ چې په بدل کې ئې غله درکړم... دوی مجبور وو د يوه کال غلې په بدل کې د ولس ټول څاروي د فرعون په واک کې شول... خلك بيا راغلل، غله ئې وغوښته او وئې ويل چې اوس خو نه پيسې لرو او نه څاروي، له ځان او ځمکو پرته بل څه نه دي راته پاتې... يوسف د دوی ټولې ځمکې د فرعون لپاره ترې واخيستې... او په دې توگه ټول مصريان د فرعون غلامان شول... يوسف يوازې د کاهنانو ځمکې ترې واخيستې، دا ځکه چې هغوی ته ئې وړيا خواړه ورکول نو د خپلو ځمکو پلورلو ته اړ نه ول... نو يوسف خلکو ته وويل: ما تاسې او ستاسو ځمکې د فرعون لپاره پېرلې اوس به تاسو ته تخم درکوم چې وئې کړئ او د لو په مهال به پنځمه برخه فرعون ته ورکړئ او پاتې به ئې ستاسو او ستاسو د څارويو خوراک او د راتلونکي کال د تخم لپاره وي... دوی ورته وويل: تا راسره ښېگړه کړې ده، مونږ راضي يو چې له دې وروسته د فرعون غلامان وو!!

گورئ چې بايبل يوسف عليه السلام د يوه داسې انسان په څېره کې انځور کړی چې د فرعون خادم دی، د ولس له مجبوريتونو نه ئې د فرعون په گټه استفاده وکړه، د ولس هر څه ئې ترې واخيستل او د فرعون په واک کې ئې ورکړل او ټول مصريان ئې د ده غلامان کړل!! آیا تر دې د ستر ظلم او تېري تصور کېدی شي؟ آیا داسې انسان تر فرعون هم لوی ظالم نه دی؟ آیا دا ممکنه ده چې عادل او مهربان خدای داسې څوک په پيغمبرۍ غوره کړي؟! له دې دروغجنې وينا نه د بايبل د ليکونکې موخه دا ده چې خپلو پلويانو ته ووايي: مهمه دا ده چې اسرائيليان وژغورلی شي، که په هره بيه وي، حتی د فرعون د ملگرتيا په بيه او حتی د فرعون پښو ته د يوه لوی ولس د غورځولو او د دوی په غاړه کې د غلامۍ د کړۍ اچولو په بيه!! ځکه چې ستاسو جد يوسف عليه السلام همداسې کړي وو!! ښايي يهودي

مارکس او هیگل د ځمکو د دولتي کولو نظریه د بایبل له دغې برخې اخیستې وي!! خو تاسو د بایبل دا نظر له اسلام سره مقایسه کړئ چې وايي، ځمکه د هغه چا ده چې کړي ئې!! واکمن د خلکو له شتمنیو نه یوازې عشر او زکات ترلاسه کولی شي، خو دا د واکمن حق نه بلکې د (فقیر او مسکین) حق دی چې حکومت ئې له شتمنو اخلي او په نسبتمنو ئې وپشي. قرآن دا د یوه ظالم او فرعونې نظام ځانگړتیا گڼي چې واکمن ئې ځان ته ټولواک وایي او د ملک او ولس ټولې شتمنۍ د ځان بولي، قرآن پیغمبران علیهم السلام او د دوی تگلاره د موسی علیه السلام په څېره کې داسې انځوروي چې هم د ظالم فرعون، هم د ټکمار هامان او هم د شتمن قارون مقابله کوي، یو ئې د ظالمانه اقتدار بېلگه، بل ئې د ټکمارو مذهبي مشرانو بېلگه او درېیم ئې د حریصو شتمنو او بډایانو بېلگه. قرآن وایي چې د تاریخ په اوږدو کې تل دغو دريو طبقو د پیغمبرانو علیهم السلام مقابله کړې، خو بایبل یوسف علیه السلام د فرعون او کاهنانو ملگری معرفي کوي، د فرعون په گټه د عام ولس شتمنۍ مصادره کوي او کاهنانو ته امتیازات ورکوي، په اسلام کې نه خاصه مذهبي طبقه شته او نه د دوی لپاره ځانگړي امتیازات، اسلام فرعونې نظام په دې خاطر محکوموي چې خلک ئې په ډلو ډلو وپشلي وو، طبقاتي نظام ئې رامنځته کړی وو، چارواکو ځان ټولواک گانو او د ولس په شتمنیو کې ئې د هر راز تصرف حق ځان ته ورکاوو.

بایبل دا قصه او د (پیداېښت) کتاب په دې بېهوده خبرو پای ته رسوي:

(يعقوب له مرگه مخکې یوسف ته وویل: لوږه وکړه چې ما به په کنعان کې بنخوې... د ده دوو زامنو ته ئې برکت ورکړ... د کشر پر سر ئې بنی لاس او د مشر پر سر ئې کین لاس ایښی وو... یوسف وویل: پلاره تا اشتباه کړې... بنی لاس د مشر پر سره کېږده... هغه ورته وویل: زه پوهېږم چې څه کوم... کشر به ترده مخور او ستر وي او د ډېرو ولسونو پلار به وي... یوسف ته ئې وویل: زه خپله ټوله ځمکه هم تا ته سپارم... زامنو ته ئې وویل: زما خوا ته راغونډه شی چې درته ووايم پر تاسو به څه حالت راشي!!!... رږبي ته ئې وویل: ته د سیند د څپو په څېر څپانده یې... خو په دې خاطر چې زما پر یوې مېرمنې دې جنسي تېری کړی له دې وروسته به په خپلو

ورونو برلاسی نه یې... شمعون او لاوي ته ئې وویل: تاسو بې رحمه او بې انصافه یئ... یهودا د زمري د هغې بچي په څېر دی چې له بنکاره وروسته وېده شوی وي، څوک دا جرأت کولی شي چې هغه راوینس کړي... د سلطنت او پاچایۍ عصا به تل د ده په لاس کې وي... بولون به د دریا ساحل کې مېشت شي... یساکار د بار وړونکي حیوان په څېر دی... دان د هغه مار په څېر دی چې په لارې کې د آسونو پښې چيچي... په جاد باندې به بریدونه وشي... اشي به ښرازه ځمکې لري... نفتالي هغه غرخه دی چې ښکلي بچیان زېږوي... یوسف هغه مېوه لرونکې ونه ده چې د ویالې پر غاړه ئې څانگو سیوری غوړولی وي... بنیامین د څیرونکي لېوه په څېر دی چې په سباوون کې خپل دښمنان داړي او ماښام هغه څه وېشي چې ترلاسه کړي ئې دي!!! بیا د یعقوب علیه السلام او یوسف علیه السلام د مړینې خبره کوي او په همدې سره دا قصه او دا کتاب پای ته رسوي.

د بایبل له منونکو پوښتنه کوو: که دا د برکت ورکولو خبره رښتیا وی او یعقوب علیه السلام د دې واک او اختیار درلودی چې چا ته برکت ورکړي او بختور ئې کړي، نو آیا ده به د خپلې کورنۍ له کوم غړي سپمولی وو؟ آیا دا مجال به پاتې وو چې ځینې ترې محروم شي؟ ولې به ئې د ځینو په هکله هغه خبرې کولې چې بایبل ئې ادعا کوي؟ هیڅ پلار نه غواړي چې ځینې زامن ئې ښه او ځینې بد وي، پلار د خپل هیڅ زوی بدبختي او له سعادت نه محرومیت نه خوښوي!! د بایبل دا خبره بې بنسټه او واهي ده چې د ښه پلار ټول اولاد به ښه وي او د بد پلار نسل به ټول بد وي، که داسې وی نو د یعقوب علیه السلام په ټول اولاد کې به یو هم داسې نه پیدا کېدو چې د بایبل په وینا ئې ورته ښېرا کړې او بد ئې گڼلی!! د انسان ښه والی او بد والی د ده په تربیې او روزنې پورې تړلی، هیڅوک له خپلې مورې شریر او بد دنیا ته نه راځي او هیڅوک په دې وجه له نورو غوره نه شي کېدی چې په ځانگړې کورنۍ کې پیدا شوی، د آذر په کور کې ابراهیم پیدا کېږي او د نوح په کور کې داسې زوی او مېرمن چې د ده په ځای د کافرانو ملگرتیا کوي.

د بایبل له لیکونکي پوښتنه کوو: آیا ممکنه ده چې د یعقوب علیه السلام په څېر ستر شخصیت دې د خپلو زامنو په وړاندې یوه زوی ته گوته ونیسي او ودې

وايي: ده زما په مېرمنې تېرې کړې!! آیا کوم شريف انسان به داسې بد زوی له ځان سره وساتي؟ آیا کوم غیرتې ورور به داسې بد کار ورور په خپلې خوا کې ومني او له هغه سره به گډ ژوند ته تیار شي!!؟

قرآن د بایبل د دې بېهوده ویناوو او یعقوب علیه السلام ته د داسې پوچو او سپکو خبرو او بې بنسټو وړاندوینو د منسوبولو په خلاف فرمایي چې یعقوب علیه السلام له مرگه مخکې خپل زامن راغونډ کړل او ورته وئې ویل: له ما نه وروسته به د چا عبادت کوئ؟ هغوی په ځواب کې وویل: د هغه یوازني رب عبادت به کوو چې ستا او ستا د پلرونو ابراهیم، اسمعیل او اسحاق رب دی او مونږ ورته منقاد یو. او بیا د مخکنیو شخصیتونو په اړه د بحث په هکله یوه ډېره جامع لارښوونه کوي او د هغو خلکو غلطې انگېرنې تصحیح کوي چې نېکو شخصیتونو ته د ځان منسوبولو له لارې د امتیازاتو ترلاسه کول او ځان تر نورو غوره ثابتول غواړي، دغه غلطه انگېرنه ده چې قومي او نژادي تعصبات زېږوي او د سترو سترو فتنو او لویو لویو جگړو باعث گرځي، قرآن فرمایي:

﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ ذَاتِ الذُّمِّ إِنَّمَا كَانَ مَعَ فِئَتٍ مِّنْهُمْ يَتَّبِعُونَ آلِهَةً يُحِبُّونَ﴾

البقرة: ۱۳۴

﴿٢٣٠﴾

دا یوه ډله وه چې تېره شوه، دوی ته خپلې لاس ته راوړنې دي او تاسو ته خپلې (دوی به د خپلو کړو وړو بدله ترلاسه کوي او تاسو د خپلو کړو وړو)، له تاسو نه دا پوښتنه نه کېږي چې هغوی څه کول!!؟

یعني هر څوک به د خپلو عملونو په اړه پوښتل کېږي، نه یو د بل ځواب ورکولی شي او نه یو د بل د کړو وړو په وجه مکافات او مجازات کېږي!! او دا د بایبل د لیکونکي او د بایبل د منونکو او د ټولو هغو خلکو په خولې ستر او سخت گوزار دی چې په نسلي امتیازاتو باور لري او گمان کوي چې معنوي او مذهبي مقام او منزلت یو داسې موروثي توکی دی چې له پلاره اولاد ته انتقالېږي، لکه څنگه چې د بایبل بنسټ په همدې غلطې انگېرنې ایښودل شوی، په ټولو جاهلانه او محرفو مذهبونو کې به وگورئ چې دا انگېرنه ئې بنسټ دی، مذهبي او معنوي مقام

موروثي توکی گڼي، په نسلي امتيازاتو باور لري، يوه خاص ټبر ته پر نورو ترجيح ورکوي، د عمل او عقيدې پر ځای نژادي اړيکې او معروفو شخصيتونو ته انتساب خداى ته د تقرب وسيله بولي، په ټولو دغو محرفو مذاهبنو کې دا خبره شريکه ده چې خداى له يوه خاص توکم سره خاص تعلقات لري، هغه ورته تر نورو نازولى دى، خداى ټول خلک يو برابره دي پيدا کړي، ټول توکمونو يو شانته نه دي، د دغو مذهبونو توپير يوازې په دې کې دى چې هر يو خپل خاص او ځانگړى توکم د خداى نازولى توکم گڼي.

د اسم او ناسم مذهب، صحيح او ناصحيح مسلك، اصلي او جعلی دين تر منځ د قضاوت په اړه دا د يوه ستر اصل په توگه په پام کې ولرئ چې: کوم يو ئې په توکميز توپير باور لري او خاص توکم ته پر نورو ترجيح ورکوي او کوم يو ټول انسانان برابر او د يوه پلار اولاد گڼي، کوم يو مذهبي مقام موروثي توکی گڼي او کوم يو ئې د انسان عمل او عقیده د ده د معنوي مقام او منزلت معيار گڼي، ناسم مذهب هغه دى چې د معنوي مقام په اړه د بايبل په څېر قضاوت کوي او سالم مذهب هغه دى چې قضاوت ئې قرآن ته ورته وي او وايي: **مذہب هغه دی چې قضاوت ئې قرآن ته ورته وي او وايي.**

قوله في القرآن: ﴿لَا يَجْعَلُ اللَّهُ لِلْأَعْيُنِ عِلْمَ حُجْرٍ وَلَا لِّلْأَذْنَانِ حُجْرًا مَّا فِي سُدُورٍ أَعْيُنٌ عَابِدُونَ رَأْسَهُمْ﴾ (سجده: ٢٠)

خروج

د بايبل دوهم کتاب د خروج په نامه ياد شوی، د دې کتاب په مقدمه کې لولو: (د خروج کتاب له مصر نه د بني اسرائيلو د وتلو په هکله دی، موسی د خدای له لوري د بني اسرائيلو د مشرۍ لپاره غوره شوی وو ترڅو دوی موعود سيمې يعني کنعان ته بوځي... د کتاب دوولس لومړي فصلونه د بني اسرائيلو د دردناک حالت په اړه بحث کوي، خدای پر مصريانو رنگ رنگ مصيبتونه لېږي ترڅو د مصر پاچا فرعون دې ته مجبور کړي چې بني اسرائيل وتلو ته پرېږدي... له وتلو وروسته د خدای له اوامرو د سرغړاوي په وجه تر څلوېښتو کلونو د مصر او کنعان ترمنځ بېديا کې لالهانده پاتې شول... په دې وخت کې د خدای له لوري د نورو لارښوونو په څنگ کې (لس فرمانونه) د موسی په لاس بني اسرائيلو ته ورکړي شول، ترڅو پوه شي چې د سفر په دوران کې څنگه ژوند وکړي... د دې لارښوونو لويه برخه د هغو قربانيو په هکله وه چې د گناهونو د بڅښلو لپاره وړاندې کېدې... خو د گناهونو د بڅښنې لپاره دا قربانۍ کافي نه وې... دا هسې يوه پېلامه وه د هغې لويې قربانۍ لپاره چې خدای د ټولو انسانانو لپاره په پام کې درلوده او هغه د عیسی مسیح مړينه پر صليب باندې... واقعي قرباني دغه ده چې کولی شي ټول انسانان له خپلو گناهونو وژغوري!!!)

په کار ده د دغې مقدمې په وړاندې لږ توقف وکړو او وگورو چې د خروج کتاب په خلاصه توگه د لوستونکو لپاره څه پيغام لري؟! د مقدمې دوه برخې د پام وړ دي:

- وايي: د دې لارښوونو لويه برخه د هغو قربانيو په هکله وه چې د گناهونو د

بخښلو لپاره وړاندې کېدې.

- خو د گناهونو د بخښنې لپاره دا قربانۍ کافي نه وې... دا هسې يوه پېلامه وه د هغې لويې قربانۍ لپاره چې خدای د ټولو انسانانو لپاره په پام کې درلوده او هغه د عیسی مسیح مړینه پر صلیب باندې...واقعي قرباني دغه ده چې کولی شي ټول انسانان له خپلو گناهونو وژغوري!!!

د دغو دواړو خبرو په اړه لاندې عرایض لرو:

- په بايبل کې له قصو او شجرو وروسته تر هر څه زیات د هغو قربانیو (صدقاتو) په اړه بحث شوی چې د (معبد) په نامه د هغه (مجاورانو) ته ورکول کېږي، څه چې په بايبل کې ډېر لږ تر سترگو کېږي هغه د ژوند اړوند احکام او لارښوونې دي، دا احکام د ټول بايبل خو پرېږده یوازې د شجرو د بحث سلمه برخه هم نه جوړوي، بايبل ته څوک د یوه لارښود کتاب نوم نه شي ورکولی، ځکه د لارښوونو برخه ئې له نشت سره برابره ده، که څوک دا کتاب د بني اسرائیلو د قصو او شجرو په نامه یاد کړي، دا نوم ډېر ورته غوره او مناسب دی. د دې په مقابل کې قرآن اصلاً د شجرو په اړه بحث نه کوي، په ټول قرآن کې یوازې په څو محدودو مواردو کې د خاص ضرورت له مخې د چا د پلار یا زوی نوم اخیستل شوی.

- په قرآن کې د هغو قربانیو (صدقاتو) په اړه چې د گناه د جبران لپاره باید وړاندې شي، هغه چې د بايبل لویه برخه ورته ټاکل شوې، ډېر لږ او ضمني بحث شوی، یوازې د قسم ماتولو، د مجبوریت او ناتوانۍ په وجه د روژې نه نیولو او د حج او عمرې د ځینو مناسکو او احکامو د نه مراعاتولو په صورت کې داسې قرباني ضروري گڼي، خو د قربانۍ د حکم تر څنګ دا لارښوونه هم کوي چې دا به مسکین ته ورکوي، نه هغسې لکه چې بايبل دا قرباني د معبد د مجاور حق او برخه گڼي!!

- که بايبل ویلي وی چې عیسی علیه السلام د ټولو انسانانو لپاره قرباني ورکړه، مونږ دا خبره ورسره منله او په دې کې هیڅ شک نه لرو چې عیسی علیه السلام او د ده ملګرو د بشریت د ژغورنې لپاره ډېرې او بې سارې قربانۍ ورکړې، له بايبل سره په دې اړه زمونږ اختلاف په دې کې دی چې هغه دا قربانۍ د ټولو

انسانانو د گناهونو (فديه) گڼي، يعني دا چې د دغې قرباني په سبب الله تعالى د مسيحيانو د ټولو گناهونو نه تېرېږي او بخښنه ورته کوي!! او دا نه يوازې په دين کې يو صريح او کرکجن تحريف دی او د الله تعالى په اړه يو بهتان؛ بلکې گناه ته د مسيحيانو د ترغيب او تشويق وسيله ده، په گناه باندې د جسارت لپاره دا کافي ده چې گناهگار ته د براءت سند ورکړی شي او ورته وويلی شي چې ستا د گناهونو فديه له مخکې نه ورکړی شوې!! د مسيح وينې ستا د گناهونو فديه ده!! هغه دين چې يو انسان د بل لپاره مکافات يا مجازات کړي د حق او عدالت خلاف دين دی!! آیا مونږ هغه قاضي يو ظالم قاضي نه گڼو چې د يوه سزا بل ته ورکړي او يا يو د بل لپاره له سزا معاف کړي؟! آیا هغه محکمه چې يو مجرم د بل د ښه عمل لپاره معاف کړي د يوه ظالم نظام محکمه نه ده؟! آیا دا د عادل خدای له شأن سره ښايي چې د مسيح وينې د نړۍ د ټولو مجرمينو او گناهگارانو لپاره د فديې په توگه ومني او د هغوی له مجازات نه منصرف شي؟! د بايبل ليکونکي يوه عامه خبره تحريف کړې او هغې ته ئې غلط رنگ ورکړی، هر څوک د اتلو مبارزينو او د حق او عدالت د لارې د شهيدانو په اړه وايي چې دوی د مظلومانو د ژغورنې لپاره قرباني ورکړه، دا د دوی د قربانيو په وجه وه چې مظلومان له ظلم او بې عدالتۍ نه وژغورل شول، عيسی عليه السلام او د الله تعالى نورو پيغمبرانو عليهم السلام او د تاريخ په اوږدو کې د الله د لارې ډېرو مبارزينو او حقپالونکو د مظلومانو د ژغونې لپاره قرباني ورکړې، کړاوونه ئې گاللي، په رنگ رنگ عذابونو تعذيب شوي، زندانونو ته تللي او په شهادت رسېدلي، د دوی د دغو قربانيو په طفيل انسانان له جهل، شرک او ظلم نه ژغورل شوي، د بايبل ليکونکي دغه عامه خبر چې په هر قوم او هېواد کې د هر حق پالونکي مبارز په هکله کېږي، تحريف کړې او هغه ئې د يوه خرافي او بې بنسټه باور او اعتقاد لپاره کارولې، د دې په ځای چې ووايي: د مسيح عليه السلام دعوت، جهاد، مبارزه او قرباني د دې لپاره وې چې مونږ له جهل او ظلم نه وژغورل شو، له گناهونو نه ځان وساتو، په دنيا او آخرت کې د الله تعالى له عذابه خوندي پاتې شو، په دنيا کې مو سعادت او په آخرت کې مو د الله تعالى رضا او جنت په برخه شي، برعکس وايي: پر صليب باندې د مسيح مړينه

هغه واقعي قرباني ده چې کولی شي ټول انسانان له گناهونو نه وژغوري!! د بايبل له لیکونکي پوښتنه کوو: آیا له دې وینا نه ستا مقصد دا دی چې د ده د قربانۍ په سبب به ټول انسانان د گناه له کولو ژغورل کېږي او که به گناه کوي خو له سزا به ئې ژغورل کېږي؟! لومړۍ ادعا خو د واقع خلاف ده عملاً گورو چې له دغې قربانۍ نه وروسته خلکو او تر ټولو زیات مسیحیانو گناهونه، ظلمونه او فسادونه کړي!! او که دا قرباني د ټولو انسانانو د گناهونو فدیې گڼې نو دا خو د الله تعالی په نسبت یوه لویه او ظالمانه افتراء ده، الله تعالی به څنگه د ټولو گناهکارانو سزا مسیح علیه السلام ته ورکوله او څنگه به د مسیح علیه السلام نېک عمل او قرباني د نړۍ د ټولو مجرمینو او گناهکارانو فدیې گڼي او د هغوی له مجازاته به لاس اخلي؟ هر باشعوره انسان داسې قضاوت د عدالت خلاف او صریح ظلم گڼي، که په کومې محکمې کې او د کوم قانون له مخې پلار د زوی په جرم مواخذه شي او یا زوی د پلار په وجه له مواخذه او محاسبې وژغورلی شي، دا محکمه ظالمانه ده او دا قانون د عدالت خلاف قانون دی. مونږ خو عملاً گورو چې الله تعالی د مسیح علیه السلام له تلو وروسته ډېر گناهکاران او ظالمان په دنیا کې سخت نیولي او مناسبه سزايې ورکړې، ستا د ادعا معنی او تقاضا خو دا ده چې د مسیح علیه السلام د وینې په سبب باید دا کار نه وی شوی، ځکه چې ده د ټولو انسانانو د گناه لپاره فدیې ورکړې، که الله تعالی د ده قرباني د فدیې په توگه منلې وي نو ولې ئې د فدیې له قبلولو وروسته دا ظالمان او گناهکاران مجازات کړي؟! قرآن وايي: (چا چې له قاتل نه فدیې ترلاسه کړه او بیا ئې پر قاتل تېری وکړ د دردناک عذاب مستحق دی)، د عدل او عقل تقاضا دغه ده، د فدیې له منلو وروسته د گناهکار مواخذه او مجازات تېری او ظلم دی، د بايبل لیکونکي دغه تېری او ظلم الله تعالی ته منسوبوي!!

په مصر کې د بني اسرائيلو مرییتوب

بايبل تر دې عنوان لاندې لیکي: (...ډېر کلونه تېر شول، یوسف، وروڼه ئې او د دوی د دور ټول وگړي مړه شول... خو د دوی نسل په ډېر سرعت سره زیات شو او

لوی قوم ترې جوړ شو... په مصر کې داسې پاچا ته واگې په لاس ورغلې چې مصريانو ته ئې وویل: د اسرائیلیانو شمېر ورځ په ورځ زیاتېږي، په کار ده د دې چاره وکړو... که نه د کومې جگړې په دوران کې به له دښمن سره یو ځای شي... په دوی ئې ظلمونه پیل کړل، خپل غلامان ئې کړل او اجباري کارونه ئې پرې کول... فرعون قابلو ته امر وکړ چې د دوی زامن د زېږېدو پر مهال ووژني... دوو قابلو دا کار نه کاوو او د دوی زامن ئې نه وژل. بیا فرعون خلکو ته امر وکړ چې د اسرائیلیانو زامن د نیل سیند ته وغورځوئ او لونیې ئې ژوندی پرېږدئ... په دې وخت کې د لاوي د قبیلې یوه کس د خپلې قبیلې یوه نجلی په نکاح کړه چې یو بنایسته زوی ئې وزېږاوه... درې میاشتې ئې هغه وروزو خو نور ئې له پټ ساتلو ناتوانه شوه... په یوه شکور کې ئې کېښود او د نیل سیند کې ئې پرېښود... خور ئې څارنه کوله... په دې وخت کې د فرعون لور له دوو وینځو سره د لمبېدو لپاره نیل ته راغلې وه... سترگې ئې په شکور ولگېدې، یوه وینځه ئې ورو لېږله چې وئې نیسي... په شکور کې ئې ماشوم د ژړا په حال کې ولید، زړه ئې پرې وسوځېدو او وئې ویل: دا د کومې عبراني کورنۍ ماشوم دی... خور ئې ورغله او ورته وئې ویل: آیا غواړئ کومه عبراني مېرمن درته راولم چې تې ورکړي؟... د فرعون لور ورته وویل: ورشه!... مور ئې راوستله او د فرعون لور ورته وویل: دا ماشوم خپل کورته یوسه، تې ورکړه او زما لپاره ئې ستر کړه... کله چې ستر شو د فرعون لور ته ئې وروړو او هغې خپل زوی وگانو او موسی (له اوبو اخیستل شوی) ئې ونوماوو... کلونه تېر شول، موسی ستر شو، یوه ورځ د عبرانیانو سیمې ته ورغی، یو مصري ئې ولیدو چې یو عبراني وهي، یوې خوا بلې خوا ته ئې وکتل چې څوک ئې تر سترگو نه شو نو مصري ئې وواژه او تر شکو لاندې ئې ښخ کړ، سبا بیا د قوم لیدو ته ولاړ، دوه عبرانیان ئې ولیدل چې په خپلو کې نښتې، وهونکې ته ئې وویل: ولې خپل ورور وهي؟ هغه ورته وویل: ته څوک ئې چې مداخله کوي... آیا غواړې ما هم د هغه مصري په څېر ووژني؟... موسی پوه شو چې د هغه مصري وژل کېدا برېښه شوې، ووبرېدو... فرعون د موسی د نیولو او وژلو امر وکړ... موسی د مدیان سیمې ته وتښتېدو... یوه ورځ د هغه ځای د کوهي په غاړه ناست وو اووه نجونې ئې ولیدې

چې له کوهي ئې اوبه راايستلې تر څو خپلو څارويو ته ئې ورکړي... شپنو د يترون لوني د کوهي له غاړې لرې کړې او خپلې رمې ئې خړوبه کړې... موسی وړاندې ورغی، شپانه ئې يوې خوا بلې خوا ته کړل او له نجونو سره ئې د خپلو څارويو په خړوبولو کې مرسته وکړه... کله چې نجونې کورته ستنې شوې پلار ترې وپوښتل: نن ولې دومره ژر راغلی؟ وئې وويل: يوه مصري راسره مرسته وکړه... پلار ورته وويل: هغه دلته راوړی... موسی ورغی، د هغه په کور کې پاتې شو... هغه خپله لور صفوره په نکاح ورکړه... يوه ورځ په داسې حال کې چې موسی د رمې په پېولو بوخت وو... ناڅاپه د خدای فرشته د اور په بڼه کې د يوه بوتې له منځه ورنښکاره شوه... کله چې خدای وليدل چې موسی بوتې ته ورنږدې کېږي، د بوتې له منځه ئې پرې غږ کړ: موسی! موسی! نور مه رانږدې کېږه، خپلې دې له پښو وباسه، ځکه چې ته په يوه سپېڅلي ځای ولاړ یې... زه ستا د نيکونو ابراهيم، اسحاق او يعقوب خدای يم... ما په مصر کې د خپلو بندگانو کړاوونه ليدلي... راغلی يم چې دوی د مصريانو له منگولو وژغورم او هغې ښېرازه ځمکې ته ئې بوځم چې شات او شيدې په کې بهېږي... هغې سيمې ته چې اوس کنعاني، هيتي، اموري، فرزې، حوي او ييوسي په کې مېشت دي اوس تا فرعون ته لېږم تر څو زما قوم له مصره وباسې... موسی وويل: زه څوک يم چې دا کار وکولی شم... خدای ورته وويل: زه درسره يم... موسی وويل: که بني اسرائيل را نه پوښتنه وکړي چې د هغه خدای نوم څه دی چې ته ئې رالېږلی یې، څه ورته ووايم؟ خدای وفرمايل: (يم چې يم!!) دوی ته ووايه: (يم) ستاسو خوا ته رالېږلی يم، دا زما تليپاتې نوم دی، ټول خلک به مې په دې نامه پېژني... موسی وويل: که بني اسرائيل زما خبره ونه مني په څه به ئې قانع کوم؟ ... خدای ورته وويل: عصا دې وغورځوه... وئې غورځوله چې ناڅاپه مار ترې جوړ شو... موسی له وېرې په تېښته شو، خدای ورته وويل: لاس وراوږد کړه او مار تر لکې ونيسه... همداسې ئې وکړل او مار بېرته په عصا بدل شو... بيا ئې ورته وويل: لاس دې په خپلې جامې کې د ننه کړه... کله چې ئې لاس بېرته راوايست گوري چې د جذام په وجه د واورې په څېر تک سپين شوی... خدای ورته وويل: بيا ئې د ننه کړه... دا ځل ئې چې لاس راوايست روغ رمت شوی وو... موسی زړه نازړه وو، غوښتل ئې

د ده په ځای بل څوک ولېږلی شي... خدای پرې غصه شو... هارون ئې هم ورسره کړ او ورته وئې ویل: هارون ښه ویاند دی د خلکو په وړاندې به دی ستا ویاند وي ... موسی خپل سخرته وویل چې مصر ته ځم ترڅو د خپلې کورنۍ احوال واخلم... هغه ورته وویل: په مخه دې ښه... د مصر په لوري وخوځېدو... خدای ورته وویل: فرعون ته ورشه، دا معجزې وروښییه... ورته ووايه چې خدای فرمایي: اسرائیل زما مشر زوی دی... نو ځکه تا ته امر کوم چې دوی پرېږده چې له مصره ووځي او زما عبادت وکړي، که دا کار ونه کړې نو ستا مشر زوی به درته ووژنم... نو موسی له خپلې کورنۍ سره د مصر په لوري وخوځېدو... د لارې په اوږدو کې او هغه وخت چې دوی د آرام کولو لپاره تم شول، خدای ورته راڅرگند شو او موسی ئې په مرگ وگواښو... نو صفوره یوه تېره تېره راواخیسته او خپل زوی ئې سنت کړ او د غوښې ټوټه ئې د موسی پښو ته وغورځوله او وئې ویل: د خپل زوی د نه سنت کولو په سبب دې نږدې ځان مرگ ته ورکړی وو... د همدې لپاره خدای د موسی له وژلو تېر شو!!

د بایبل په دې قصې کې هم د محتوا له لحاظه ډېرې ستونزې شته او هم له ادبي پلوه بې شمېره نواقص، دا ستونزې او نواقص هغه وخت ښه درک کولی شئ چې د بایبل وینا د قرآن له څرگندونو سره مقایسه کړئ، خو که تاسو د بایبل دا قصه د یوه ناول لیکونکي مخې ته کېږدئ او ترې وپوښتئ چې د قصې د محتوی او ادبي جوړښت په اړه څه نظر لرئ؟ نو له شکته پرته به درته ووايي: دا د یوه ضعیف او کمزوري لیکوال لیکنه ده!! ښایي د هر هونسیار انسان لپاره د بایبل دا وروستی وینا کافي وي چې د بایبل په ماهیت پوه شي او په دې کې شک ونه کړي چې دا کتاب د یوه داسې کم عقله انسان په لاس لیکل شوی چې نه خدای سم پېژني او نه د الهي کتابونو له لارښوونو خبر دی!!

• کوم باشعوره انسان به دا خبره ومني چې خدای ویلي: اسرائیل زما مشر زوی دی!! آیا دا ممکنه ده چې د الله تعالی په کتاب کې داسې غلطه او د حقیقت خلاف خبره ترسترگو شي؟! د بایبل لیکونکی دې ووايي چې له اسرائیل نه د ده مراد یعقوب علیه السلام دی که بني اسرائیل؟ که مراد ئې بني اسرائیل وي نو بیا خو باید ویل شوي وی چې بني اسرائیل زما مشران زامن دي او که مراد ئې یعقوب

عليه السلام وي نو ده خو بل خای کې عیسی علیه السلام د خدای یوازنی زوی گڼلی!! دا متناقضې خبرې څنگه سره تلفیق کوي؟ د یوازني زوی تر څنگ خو نه د بل مشر زوی شته والی ممکن دی او نه د ډېرو زامنو!! که خدای زوی درلودی نو هغه به هم خدای وو، د بایبل لیکونکی دې مونږ ته ووايي چې خدای د اسرائیل په څېر دی که اسرائیل د خدای په څېر؟ آیا ستا په خدای کې ټول هغه عیبونه شته چې بني اسرائیلو کې شته؟ بني اسرائیل بیمارېږي، وږي او تږي کېږي، خوراک کوي، په خوراک پورې اړوند ډېرې نیمگړتیاوې لري، ویدېږي، وورې وي ستر شي او په پای کې ومري، طبیعي ده چې د دوی پلار هم باید دغسې وي!! آیا خپل خدای ته دا ټول عیبونه او نواقص راجع کوي؟!! ستا په خدای کې د بني اسرائیلو کوم صفت شته او په بني اسرائیلو کې د خدای کوم صفت؟!! ولې هغوی ته د خدای د مشر زوی لقب ورکړی شوی؟ تر دوی خو ډېر نسلونه مخکې پیدا شوي، مشر زوی خو هغه چا ته ویل کېږي چې تر نورو زامنو مخکې پیدا شوی وي!! که دا ئې مشر زوی وی نو کشر به ئې هم وو!! دا کشر زوی هم رامعرفي کړه!! چې څوک د پیداېښت نېټه لري هغه په دې دلیل خدای نه شي کېدی چې له دې نېټې مخکې نه وو!! د چا چې زوی په یوې معینې نېټې کې پیدا شوی او له هغې مخکې نه وو نو دی به هم همداسې په یوې معینې نېټې کې پیدا شوی وي او له هغه مخکې به نه وو!! څوک چې زوی لري نو هغه حتماً پلار هم لري!! آیا د خدای په هکله دا باور د منلو وړ دی؟!! په انسان باندې د خدای د زوی اطلاق به ډېر ناپوه او احمق انسان کوي!!

قرآن د بایبل د دې غلطې او واهي خبرې په رد کې فرمائي:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا قَوْلًا مَّا لَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِهِ عَمَلًا إِنَّهُ سَمِعَ عَنَّا قَوْلَ الْبَشَرِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذُنُوبِكُمْ﴾ (البقره: ۲۲۵)

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا قَوْلًا مَّا لَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِهِ عَمَلًا إِنَّهُ سَمِعَ عَنَّا قَوْلَ الْبَشَرِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذُنُوبِكُمْ﴾ (البقره: ۲۲۵)

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا قَوْلًا مَّا لَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِهِ عَمَلًا إِنَّهُ سَمِعَ عَنَّا قَوْلَ الْبَشَرِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذُنُوبِكُمْ﴾ (البقره: ۲۲۵)

يهودانو او نصاراوو وويل: مونږ د الله زامن او د ده محبوبان يو، ورته ووايه: نو ولې مو په خپلو گناهونو تعذيبوي؟ داسې نه ده بلکې تاسو همغه عادي انسانان يئ چې الله پیدا کړي. چا ته چې وغواړي بخښنه کوي او څوک چې وغواړي تعذيبوي

ئې او د آسمانونو، ځمکې او څه چې په دوی کې دي، د ټولو واک له الله سره دی او بېرته ورتګ د ده په لوري دی.

يعني که تاسو د خدای زامن او محبوبان وئ نو دا ستر ستر الهي عذابونه به پر تاسو نه نازلېدل، له هغه سپکاوي، ذلت او اسارت سره به ئې نه مخامخ کولی چې په مصر کې ورسره مخامخ وئ، هيڅ پلار نه غواړي چې زامن ئې په عذابونو اخته شي، تاسو خو همغه انسانان يئ چې الله تعالی ستاسو په څېر ډېر نور پيدا کړي، ستاسو او د هغوی تر منځ څه توپير شته چې ځان تر نورو غوره او د خدای زامن گڼئ؟! زوی ته خو هغه څوک ضرورت لري چې مري، خدای به ولې زوی لري چې هيڅکله نه مري؟! زوی او ځای ناستي ته خو هغه څوک اړ وي چې خپل ملک په خپله، د بل له مرستې پرته او د تل لپاره نه شي سمبالولی، الله تعالی خو د ځمکې او آسمانونو مالک او ټولواک دی هغه به ولې زوی او ځای ناستی غوره کوي؟! څنگه به هغه څوک د زوی په توګه غوره کوي چې ډېر ژر مري او د ده په لوري وردرومي!؟

• څوک به دا خبره ومني چې الله تعالی، موسی علیه السلام په دې خاطر په مرګ وګواښو چې خپل زوی ئې نه وو سنت کړی او بیا په دې خاطر د ده له وژلو تېر شو چې مېرمنې ئې د خپل سنت شوي زوی د غوښې ټوټه د موسی پښو ته وغورځوله؟! بايبل خو وايي چې څو ورځې مخکې خدای؛ موسی علیه السلام ته ورڅرګند شو، هغه ته ئې معجزې ورکړې او د يوه پيغمبر په توګه ئې د فرعون لوري ته ولېږو، سره له دې چې ده خپل زوی نه وو سنت کړی!! که د زوی نه سنتول دومره ستره گناه وي او د بايبل خدای دومره پرې غصه کېږي نو موسی علیه السلام ئې ولې له دې سره سره په پيغمبرۍ وټاکو؟ آیا هغه مهال دې ته متوجه نه وو او اوس د سفر په دوران کې ورته متوجه شوی؟ موسی علیه السلام ته خو لا تورات نه وو ورکړې شوی، لا د زوی د سنتولو په اړه کومه لارښوونه هم ورته نه وه شوې، ولې به ئې اوس او د سفر په دوران کې او هغه وخت چې په خوب ویده دی په مرګ گواښو؟! د الله تعالی دين خو د سفر پر مهال فرايض هم معافوي، مسافر ته د روژې ځنډول جائز گڼي، د

څلورو رکعتونو لمونځ ئې ورته دوه رکعته کړې، هر الهي دين او هر واقعي مذهب به د کړاوونو او زحمت پر وخت د انسان د مکلفیتونو پېټی سپکوي، دا د مهربان الله تعالی له شأنه ډېره لرې ده چې د سفر پر مهال د زوی د نه سنتولو په سبب خپل غوره پیغمبر پر مرگ تهدید کړي!! د بایبل له لیکونکي پوښتنه کوو چې د موسی علیه السلام مېرمن څنگه په دې پوه شوه چې خدای په دې خاطر پرده غصه دی چې خپل زوی ئې نه دی سنت کړی؟! او په هغه صورت کې به د ده له وژلو لاس اخلي چې د خپل سنت شوي زوی د غوښې ټوټه د موسی پښو ته وغورځوي؟! د بایبل منونکو ته وایو: باور وکړئ چې که له دغو غلطو او بېهوده خبرو چې بایبل ترې ډک دی او شمېر ئې زرهاوو ته رسېږي، که مسلمانانو دې ته ورته یوه غلطه خبره هم په قرآن کې موندلې وی نو (نعوذ بالله) قرآن به ئې د الله تعالی کتاب نه گڼو او ایمان به ئې پرې نه راوړو.

که د بایبل په سلهاوو خوشې، غلطې او بېهوده خبرې پرېږدو؛ یوازې دغه څو مسخره خبرې ئې کافي دي چې هر هوښیار انسان ئې په لوستلو سره دا کتاب په دېوال ووهي او لرې ئې وغورځوي. بایبل چې کوم خدای معرفي کوي هغه همدا سې د ماشومانو په څېر عادتونه لري، په وړو وړو خبرو خپل دوستان په مرگ گواښي او په وړو وړو خبرو ئې غصه کېښي او له خپلو پرېکړو اوږي!!! خو قرآن گناهونه وېشي، ځینې ئې سترگني او ځینې ئې واړه او فرمایي: که له سترو سترو گناهونو ځان وساتئ له وړو وړو به الله تعالی درته تېر شي:

﴿لَا يَجْزِيكَ اللَّهُ شَيْئًا لَوْلَا أَنَّكَ كُنْتَ تَوَكَّلُ عَلَيْنَا ۗ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

النساء: ۳۱

﴿إِنَّ﴾

که مو له هغو سترو سترو نه ډډه وکړه چې ترې منع شوي یئ، بد بد به درنه ورژوو او د ننوتو په عزتمن ځای کې به مو داخل کړو.

دلته سیئات د کبائرو په مقابل کې ذکر شوي او دا مطلب افاده کوي چې که له سترو سترو گناهونو نه ډډه وکړئ نو الله تعالی به سیئات یا واړه واړه گناهونه درته معاف کړي، خو دا ستر گناهونه کوم دي او واړه ئې کوم؟ آیا مراد ورنه یوازې دغه

گناهونه دي چې تر دې آيت نه مخکې ورته اشاره شوې؟ په ناحقه د بل مال خوړل او د نفس قتل او که معنی ئې عامه ده او ټولو هغو گناهونو ته شاملېږي چې اسلام ورته کبائر وايي؟ او دا کبائر کوم دي؟

• په مخکنیو آیتونو کې له هغو اووه سترو سترو گناهونو چې پېغمبر علیه السلام ئې موبقات گڼي درې ئې راغلي، قتل، سود او د یتیم مال خوړل، پاتې ئې په نورو آیتونو کې ذکر شوي:

عن أبي هريرة أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال اجتنبوا السبع الموبقات قيل يا رسول الله وما هن قال الشرك بالله والشح وقتل النفس التي حرم الله إلا بالحق وأكل مال اليتيم وأكل الربا والتولي يوم الزحف وقذف المحصنات الغافلات المؤمنات رواه النسائي له ابو هريره نه روایت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: له اوو تباہ کوونکو نه ډډه وکړئ، وويل شو: يا رسول الله! دا کوم کوم دي: وئې فرمايل: له الله سره شرك، بخل او حرص، د هغه نفس وژل چې الله ئې وژل حرام کړي مگر په حقه، د یتیم مال خوړل، سود خوړل، د جگړې په ورځ شا اړول او تېښته او د مؤمنو، عفيفو او له گناه نه د غافلو ښځو تورنول.

گورئ چې د اسلام له نظره هغه ستر ستر گناهونه کوم دي چې د الله تعالی د غضب باعث او د هلاکت سبب گڼل شوي؟! خو بايبل د دغو گناهونو په ځای د سر وېښتان خړيل او زوی نه سنتول ستر ستر گناهونه او د الله تعالی د غضب او غصې باعث گڼي!!

قرآن هم د موسى عليه السلام او له مصر نه د بني اسرائيلو د وتلو قصه رااخيستې ده، خو نه يوازې دا چې د بايبل د قصې ډېری برخې ئې تصحيح کړې بلکې دا قصه ئې د هغې مقدمې لپاره د يوې تاريخي بېلگې په توگه وړاندې کړې چې د قصې په پيل کې ئې د خپل مخاطب مخې ته ږدي، د فرعون تر مشرۍ لاندې د يوه طبقاتي او ظالم نظام ځانگړتياوې او د دې نظام د راپرځولو په اړه د الله تعالی سنت بيانوي او د دې سنت د توضيح لپاره دا قصه د يوې تاريخي بېلگې په توگه وړاندې کوي، د قرآن قصص د بايبل په څېر هسې قصې او شجرې نه دي، بلکې تاريخي مثالونه او بېلگې دي، د قرآن هدف دا نه دی چې د يوه قام د ژوند

قصه د يوه نکل او ناول په توګه وړاندې کړي، بلکې د يوې تاريخي قصې په ترڅ کې ئې د يوه قوم د عروج او زوال عوامل څېړلي، د يوه مهم مطلب او د الله تعالی د يوې وعدې او د يوه الهي سنت او فطري قانون د بيان او اثبات لپاره تاريخي بېلګې وړاندې کوي، هره قصه ئې ځانګړې موخه او هدف لري، په يوې مهمې خبرې د مخاطب د قانع کولو لپاره د يوه قوم د عبرتناکې قصې يوه برخه رااخلي، له هغو قصو نه چې قرآن عظيم الشان ئې يادونه په تفصيل سره کړې ده، يوه ئې د بني اسرائيلو د عروج او زوال قصه ده، قرآن عظيم الشان د دغې قصې ټول اړخونه او د دغه قوم د عروج او زوال ټولې پېښې څېړلې دي؛ له کومه ځايه د دې قوم د شرف او عزت دوران پيل شو، څنګه عزت او سرلورې ته ورسېدو، څنګه د ځمکې خلافت او وراثت او د خلکو امامت ورپه برخه شو او د نړۍ پر ټولو قومونو فضيلت او لوړوالی ورکړی شو؟ او بيا څنګه د دغه سرلورې ولس د زوال دور پيل شو؟ له هغه لور او اوچت مقام نه د راپرېوتو او زوال عوامل ئې کوم وو؟ ولې دا قوم له ذلت، مسکنت او د الله تعالی له غضب او لعنت سره مخامخ شو، داسې چې د نورو ولسونو لپاره د پند او عبرت وسيله وګرځېدل؟ د عروج، عزت او فضيلت عوامل يې کوم وو او د زوال او سقوط لاملونه ئې څه وو؟ پيغمبر عليه السلام مونږ ته دا درس راکړی چې دا تاريخي بېلګې به تل تکرارېږي، تاسې به هم د هغو امتونو پر لار درومئ او د دوی سنن او تګلارې به تعقيبوي چې تر تاسو د مخه تېر شوي. هر دور به ځان ته فرعون او موسی لري، هغه مبارک فرمايي چې ابوجهل زما د امت فرعون دی. له دې نه معلومېږي چې د قرآن قصې نکلونه نه بلکې تاريخي بېلګې دي چې په پرله پسې توګه به تکرارېږي. د قرآن په دغو قصو کې بايد ولټوو چې عزت او شرف ته د رسېدو لار کومه او د ولسونو د زوال، ذلت، اسارت او محکوميت عوامل کوم دي؟ قرآن عظيم الشان د بني اسرائيلو د عروج او زوال قصه داسې پيلوي:

﴿قَدْ أَفْلَحَ مَن زَكَّىٰ ۖ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا ذِي فَضْلٍ ۚ وَمَن يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ يُؤْتِكُمُ اللَّهُ فَتْرًا مَّا يَكْفُرُ لَكُمْ وَاللَّهُ هُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۚ﴾

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ % ۱۰۰٪

القصص: ۳-۴

د موسى او فرعون ځینې خبرې په رښتیاڼی بڼې کې پرتا لولو، د هغو خلکو لپاره چې ایمان راوړي، یقیناً چې فرعون په ځمکې کې کبر او لویي وکړه او سپدونکي ئې په ډلو ډلو ووېشل، غوښتل ئې یوه ډله ئې بې وزلې او کمزورې وي، زامن ئې ورچلول او لویې ئې ژوندۍ پرېښودې، یقیناً چې دی له مفسدینو څخه وو.

دا مبارک آیتونه مونږ ته د یوه ظالم او فرعوني نظام اساسي ځانگړتیاوې داسې رابښيي:

- واکمن ئې فرعون دی چې د دغو صفاتو څښتن دی: مغرور او متکبر دی، د خپلې لویي د ثابتولو او ساتلو په فکر کې دی، د خپل قدرت د بقا په لټه کې دی او د دې هڅه کوي چې خپله لویي پر نورو تحمیل کړي.
- خلک ئې په بېلا بېلو ډلو وېشلي دي، پر ټولني ئې طبقاتي نظام مسلط کړی.
- عاصي او مفسد دی، په ټولني کې د فساد اصلي عامل دی، که فقر او لوږه ده، که خلک د جهل او شرک په ډنډه کې غرق دي، که ظالمان پرې مسلط دي، که امنیت او عدالت نه شته، د دې ټولو ناخوالو او مفسادو اصلي عامل فرعون دی. پر دې ټولني مفسدین حکومت کوي او فرعون د دغو واکمنو مفسدینو د ډلې نه او د ټولو سالار دی

قرآن په نورو آیتونو کې مونږ ته د دې مزید تفصیلات بیان کړي او فرمایلي ئې دي چې په فرعوني نظام کې خلک په عام طور په دوو ډلو، حاکم او محکوم، ظالم او مظلوم، مستکبر او مستضعف، مرفه او فقیر وېشل کېږي او حاکمه طبقه ئې په دريو ډلو وېشل کېږي:

- ۱- واکمن او حواریون ئې، ۲- د نظام په خدمت کې ټگمار مذهبي مشران، ۳- بډای او شتمنه طبقه چې دغه نظام د شتمنیو خاوندان کړي.
- د فرعون په هکله وایي چې دی ځان د مصر د ټولو شتمنیو څښتن بولي او ځان د خلکو د هر څه مالک الرقاب گڼي: قرآن فرمایي:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ " ۱۰۰ " ۱۰۰

الزخرف: ۵۱ (۱۰۰) ۱۰۰

او فرعون په خپل قوم کې په جگ غږ وويل: اي زما قوم! آيا د مصر پاچايي زما نه ده؟ او دا نهرونه چې زما تر واک لاندې بهېږي؟ آيا نه ئې گورئ؟

گورئ چې قرآن فرعوني نظام داسې معرفي کوي چې ټولواک ئې ځان د هېواد د گردو شتمنيو، نهرونو او ځمکو څښتن گڼي!! په هر نظام کې چې واکمنان ئې ځان د خلکو مالک الرقاب او د ملي شتمنيو بې رقيب څښتن گڼي او په دغو شتمنيو کې د هر راز تصرف حق ځان ته ورکوي د قرآن له نظره دا يو مفسد، ظالمانه او فرعوني نظام دی. همداراز قرآن فرمايي:

یونس: ۸۳ ۱۰۰ ۱۰۰ ۱۰۰

یقیناً چې فرعون د ځمکې پر سر یو متکبر او باغي وو او هغه له مسرفينو څخه وو.

دا د فرعون او فرعوني نظام ځانگړتیاوې دي، قرآن کریم د دې لپاره دا یادونه کوي چې مونږ د دې په هېندارې کې فرعون ته ورته واکمنان وپېژنو او په دې پوه شو چې الله تعالی کوم نظام یو فرعوني نظام گڼي او د رانسکورولو لپاره ئې موسی لېږي!! له دې قصې نه د قرآن موخه دا نه ده چې مونږ په تاریخ کې هغه تېر شوی فرعون وپېژنو، بلکه هدف ئې دا دی چې مونږ په دې خبرې پوه کړي چې په چا کې دغه صفات وي هغه فرعون دی او د فرعون له برخليک سره به مخامخ کېږي. او ته به د دې فرعون داسې مقابله کوي لکه چې موسی د خپل فرعون مقابله کوله.

قرآن د فرعوني نظام واکمنان په دريو ډلو وېشي، د هرې ډلې د مشر یادونه کوي، د (فرعون)، (هامان) او (قارون) نومونه اخلي، دا هر یو د یوې حاکمې طبقې ممثل دی، دغه درې طبقې او په سر کې ئې دا درې مشران یوه بل ته لاس ورکوي او پر یوه ملت او هېواد حکومت کوي. په هرجاهلي نظام کې به وگورئ چې دغه درې طبقې په گډه طبقاتي نظام چلوي، هر نظام درې اړخه لري، ایديالوژیکي، سیاسي

او اقتصادي اړخونه. فرعون د مصر د هغه وخت د حاکم سياسي نظام اړخ تمشيلوي، هاملان ئې د ايديالوژيکي او فکري اړخ استاخي او د دغه نظام مفکر او تيوريسن دی، د ده طبقه ده چې فرعون ته مشورې ورکوي، مسلط فرعوني نظام توجیه کوي، د فرعون له تصرفاتو او اقداماتو دفاع کوي او د ولس د اقتناع لپاره فتوا گانې ورکوي او قارون د پانگې او شتمنۍ څښتن او د شتمنې طبقې ممثل دی. هدف له فرعون، هاملان او قارون نه يوازې درې کسان نه بلکه د فرعوني نظام درې واکمنې طبقې معرفي کول دي. په دې نظام کې فرعون محور دی او هاملان او قارون ئې بنی او کين لاسونه.

قرآن عظیم الشان فرمايي چې الله تعالی موسی علیه السلام د دې لپاره مصر ته ولېږو چې لومړی د فرعون، بیا د هاملان او په پای کې د قارون مقابله وکړي:

﴿فَاِذَا رَآهٓ اَنَّهٗ يَدْعٰٓى تَحْتِ الْاَسْفَلِ فَقَالَ اَنْجُوهُٓ يَا اَسْفَلُ الْاَسْفَلِ وَارْتَدٰٓى عَظَمًا مَّكْرًا ۗ فَلَمَّا جَاہُ الْاَسْفَلِ الْاَسْفَلِ وَارْتَدٰٓى عَظَمًا مَّكْرًا ۗ فَلَمَّا جَاہُ الْاَسْفَلِ الْاَسْفَلِ وَارْتَدٰٓى عَظَمًا مَّكْرًا ۗ فَلَمَّا جَاہُ الْاَسْفَلِ الْاَسْفَلِ وَارْتَدٰٓى عَظَمًا مَّكْرًا ۗ﴾

غافر: ۲۳-۲۴ ﴿فَاِذَا رَآهٓ اَنَّهٗ يَدْعٰٓى تَحْتِ الْاَسْفَلِ فَقَالَ اَنْجُوهُٓ يَا اَسْفَلُ الْاَسْفَلِ وَارْتَدٰٓى عَظَمًا مَّكْرًا ۗ﴾

یقیناً چې مونږ موسی له خپلو آیتونو او څرگندو دلایلو سره فرعون ، هاملان او قارون ته ولېږو.

اصلي دښمنان ئې وربښودلي، دا وضاحت ئې ورته کړې چې په مصر کې به ستا مقابله له چا سره وي، خو دا ئې هم ورته ويلي چې څنگه به ئې مقابله کوي، لومړی د چا او ورپسې د چا؟ د ټولو خو په تدریج سره، داسې چې یوه ته به پر بل اولویت ورکوي، اصلي او لومړی دښمن فرعون دی، لومړی مقابله باید له ده سره وي، داسې نه چې په نورو جهاتو کې تر دې د مخه مصروف شي او تر ټولو خطرناک او اصلي دښمن درنه پاتې شي!! په لومړي سر کې به د فرعون مقابله کوي، بیا د هاملان او ورپسې د قارون، موسی علیه السلام د همدغو دريو طبقو په ضد د مبارزې لپاره لېږل شوی وو، څوک چې د موسی علیه السلام په لار د تلو اراده لري نو د دغو دريو خطرناکو دښمنانو مقابله ته به ملا تړي.

قرآن فرمايي چې فرعون او نظام ئې له یوې ډلې سره داسې معامله کوله:

ز ب ۷ % ١٥٥٠ ٤٤٥٤١ ٤٤٥٤١ ٤٤٥٤١ ٤٤٥٤١ ٤٤٥٤١ ٤٤٥٤١ ٤٤٥٤١ ٤٤٥٤١ ٤٤٥٤١ ٤٤٥٤١ ٤٤٥٤١ ٤٤٥٤١ ٤٤٥٤١

٤٤٥٤١

القصص: ٤٤

غوبنتل ئې يوه ډله ئې بې وزلې او کمزورې وي، زامن ئې ور حلالول او لونې ئې ژوندۍ پرېبنودی، يقيناً چې دی له مفسدینو څخه وو.

که څه هم ځینو مفسرینو ویلي چې د فرعون یو خوب ورته داسې تعبیر شوی وو چې په بني اسرائیلو کې به داسې ماشوم وزېږي چې د ده تخت او تاج ته به تاوان ورسوي، نو ځکه ئې د دې احتمالي خطر د مخنيوي لپاره د بني اسرائیلو د ماشومانو په وژلو لاس پورې کړ، ځینې نور بیا وایي چې کاهنانو د داسې کوم احتمالي خطر اطلاع ورکړې وه، نو ځکه ئې د بني اسرائیلو د ماشومانو د وژلو امر کړی وو، خو د دې آيت الفاظ په ډېره څرگنده او واضحه توګه نیسي چې د ماشومانو د وژلو وجه نه خوب وو او نه د کاهنانو وړاندوینه، بلکې فرعون غوبنتل چې د بني اسرائیلو شمېر زیات نه شي، د ځواکمنۍ او قوت احساس ونه کړي او د بغاوت لپاره ملا ونه تري، په استضعاف او کمزورۍ کې د بني اسرائیلو د ساتلو لپاره ئې د دوی د نارینه ماشومانو د وژلو پرېکړه کړې وه.

همدا راز قرآن فرمایي چې فرعون د الوهیت دعوی کړې وه او د دې دعوی معنی دا نه ده چې هغه ځان خدای ګانو، نه؛ بلکې هغه داسې څه کول چې یوازې له الله تعالی سره بنایي، هغه ځان ته د هغو کارونو حق ورکاوو چې له الله تعالی پرته له بل چا سره نه بنایي، هغه ویل: د هرې قضیې په اړه به وروستی فیصله همغه وي چې زه ئې کوم، زه ستاسو، ستاسو د مرګ او ژوند او ستاسو او د دې هېواد د ټولو شتمنیو ټولواک یم، قانون همغه دی چې زه ئې وضع کوم، حلال همغه دی چې زه ئې حلال ګڼم او حرام همغه چې زه ورته حرام وایم!! هر څوک چې دا دعوی کوي هغه په حقیقت کې ځان د خلکو اله ګڼلی!! که څه هم په ژبه ونه وایي چې زه د خلکو اله او معبود یم.

قرآن فرمایي چې فرعون موسی ته داسې وویل:

الشعراء: ٢٩ " Iā \$g\$NōjB#EİS A\$% ÇİE sī ulqā p̄yāz B̄yZp̄ōV

وئې ويل: كه له ما پرته دې بل اله او معبود ونيولو، خامخا به دې له زندانيانو څخه وگرځوم. (يعني په دې ملك كې به له ما پرته بل چا ته په دې سترگه نه گورې چې احكام صادروي او د پرېكړو حق لري، دلته خو يوازې زما احكام چلېږي او كه تا د بلې مرجع دعوى وكړه نو ځاى دې زندان دى، له نورو زندانيانو سره به يو ځاى په زندان كې پروت وي)

د قرآن د وينا له مخې نن د نړۍ نږدې ټول نظامونه فرعونى نظامونه دي، شتمنى د څو محدودو شتمنو په لاس كې، پراخې او اضافي ادارې له ډېرو مامورينو سره، ستر ستر فوځونه او پوليس او د هغوى ملا ماتوونكي مصارف... دا ټول د عام ولس په اوږو بار وي او مصارف ئې له عام ولس نه ترلاسه كېږي، چارواكي ئې تر فرعون هم زيات بې رحمه، ظالم او مغرور، چې نه له الله تعالى وېرېږي او نه په ولس ترحم لري!!

قرآن عظيم الشان فرمايي: چې فرعون نه يوازې خپل مخالفين په زندان كې اچول بلكې هغوى ئې رجم كول، د دوى پر لاسونو او پښو كې ئې مېخونه ټك وهل، عادي او پردي مخالفين خو پرېږده حتى د خپلې هغې مېرمنې په لاس او پښو كې ئې هم مېخونه ټك وهل چې ايمان ئې راوړى وو!! د فرعون په اړه له دې تفصيلي بحث نه په ډاگه معلومېږي چې قرآن غواړي مونږ ته د موسى عليه السلام د بعثت اصلي هدف معرفي كړي، خو بايبل د دغو اصلي خبرو په هكله چوپه خوله دى؛ يوازې له مصر نه د بني اسرائيلو د خروج او هغې سيمې ته د دوى د تلو خبره ورته اهميت لري چې د بايبل په وينا شيدې او شات په كې بهېږي، چې مقصد ئې شام او فلسطين دى، متأسفانه د بايبل منونكي دې ته هم پام نه كوي چې الله تعالى به څنگه داسې له مبالغې ډكه او د حقيقت خلاف خبره كوي؟! آيا په شام او فلسطين يا د ځمكې په بل ځاى كې داسې سيمه پيدا كېږي چې هلته د شاتو او شيدو ويالې بهېږي??

قرآن عظيم الشان د قصې متن ته له ننوتلو مخكې د الله تعالى يو عام او نه

بدلېدونکی سنت بیانوي او دا ټوله قصه د همدې الهي سنت د توضیح لپاره رااخلي، فرمايي:

وَقَدْ عَلِمْتُمْ لِيَوْمِ هَذَا أَنَّ الْمَلَائِكَةَ تُنَادِي بِأَسْمَاءِ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا ۖ وَتُعْزِزُهُمْ فِي الْيَوْمِ ۚ وَاللَّهُ عَزِيزٌ عَلِيمٌ

وَقَدْ عَلِمْتُمْ لِيَوْمِ هَذَا أَنَّ الْمَلَائِكَةَ تُنَادِي بِأَسْمَاءِ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا ۖ وَتُعْزِزُهُمْ فِي الْيَوْمِ ۚ وَاللَّهُ عَزِيزٌ عَلِيمٌ

القصص: ۵

او غواړو پر هغو پېرزوينه وکړو چې په ځمکې کې ئې د بې وزلي لټه کېږي او پېشوايان ئې کړو او (د ټولو شتمنيو) وارثان ئې کړو او پر ځمکې کې تمکين ورپه برخه کړو او له دوی نه فرعون، هامان او لښکرو ته ئې هغه څه وښېو چې ترې وېرېدل.

يعني دا د الله تعالی نه بدلېدونکی سنت دی چې بې وزلي ولسونه به له اسارت او محکوميت نه ژغوري، له دوی نه به د لویو لویو مستکبرو طاقتونو د پرځولو او نسکورولو لپاره کار اخلي، تر ټولو د ستر مغرور ځواک د نسکورولو لپاره به د نړۍ تر ټولو ضعیف او مستضعف قوم انتخابوي، فرعون به د خپلو غلامانو (بني اسرائیلو) په لاس له منځه وړي.

الله تعالی به پر هغو کسانو احسان کوي چې په ځمکې کې ضعیف شمېرل کېږي، د ضعف او ناتوانۍ لپاره ئې هڅه کېږي، استکباري نظامونو ځپلي، الله تعالی غواړي د داسې مظلومانو په لاس دا مغرور او مستبد ځواکونه نسکور کړي، دوی ته د نورو قومونو د قیادت او مشرۍ افتخار ورپه برخه کړي، نور ولسونه هم په دوی پسې اقتدا وکړي، د ځمکو او شتمنیو وارثان ئې کړي، هغه درې طبقې چې په سیاسي، مذهبي او اقتصادي لحاظ پر خلکو حکومت کوي، د دوی هر څه دغو مظلومانو ته په میراث ورکړي، په ځمکه کې اقتدار او تمکين دوی ته وسپاري، واک او صلاحیت دوی ته انتقال کړي، هغه ضعیف او بې وزلي ولس د دوی ځای ناستی کړي چې په وېرې او خوف کې ئې ژوند کاوو، حکومتونو د دوی د وېرولو او ضعیفولو هڅې کولې، د الله تعالی سنت داسې دی چې لومړی

له دغو بې وزلو او مستضعفينو نه په فكري او اخلاقي لحاظ امامان جوړ كړي، هاماني ډله د خلكو د فكري او مذهبي قيادت له مقامه خلع كړي او دا قيادت مستضعفينو ته وسپاري، فرعونيان د ولس له سياسي او اجتماعي قيادت نه عزل كړي او دا قيادت بې وزلو ته وسپاري او په پاى كې د قارون د ډلې شتمنى دوى ته په ميراث وركړي. فرعون، هامان او لښكرې ئې چې له څه وېرېدل او تل ئې حذر ترې كاوو، رنگ رنگ تدابير ئې نيول چې دا بې وزلي راوېښ نه شي، يو بل ته لاس ورنه كړي، د نظام په ضد پاڅون ونه كړي، الله تعالى غواړي چې دوى ته همدا وروښيي، دوى له دې وېرېدل چې بې وزلي او مظلومان قوت ونه مومي، قيام ونه كړي او د خپل حق د لاس ته راوړلو لپاره د واكمنانو په خلاف راولاړ نه شي او د همدې لپاره ئې په استضعاف او ناتوانۍ كې ساتل، خو د الله تعالى سنت دا دى چې پر مظلومانو او مستضعفانو به د پېرزوينې او احسان وزر غوړوي او فرعونيانو ته به هرو مرو هغه څه ښيي چې ترې وېرېدل.

قرآن عظيم الشان فرمايي چې د دې الهي سنت د تحقق لړۍ د پيغمبر له بعثت او د قايد، مشر او زعيم له راپيدا كېدو وروسته پيل كېږي، قيادت او زعامت د دې كار مقدمه ده، د الله تعالى سنت او اراده د ولسونو د مقدراتو او برخليك په ټاكلو كې همداسې ده، خو د دې سنت د تطبيق كار چې له كومه ځايه پيل كېږي، هغه د پيغمبر بعثت او د قيادت رامنځ ته كېدل دي، له همدې ځايه د آزادۍ نهضتونه او د استبداد ضد خوځښتونه پيل كېږي.

قرآن د مصر د هغه مهال حالت داسې انځوروي چې په ټول مصر باندي د شديد اختناق تورې وړېځې خورې وې، د اختناق حالت دومره شديد او وېره او خوف دومره خوره وه چې موسى عليه السلام او د بني اسرائيلو هر ماشوم د خپلې مور په غېږ كې هم خوندي نه وو، د فرعون جلادان د بني اسرائيلو د هر نوي زېږېدونكي ماشوم لپاره توره په لاس ولاړول، موسى عليه السلام په داسې سختو حالاتو كې نړۍ ته راغى چې مور ئې له دې عاجزه وه چې دى په خپلې غېږ كې وروزي، د قوم، ملت او ولس تائيد او ملاتړ خو پرېږده، حتى د خپلې مور له هغې لومړنۍ غېږې هم محروم شو، مور ئې مجبوره وه چې دى د ماشومتوب په حالت كې د اوبو څپو ته

وسپاري!! خو قرآن فرمايي چې د الله تعالى سنت نه بدلېدونکي دي، هيڅوک ئې د تحقّق مخه نه شي نيولى، د چا په هکله چې الله تعالى غوښتي وي د يوه بې وزلي او مظلوم ولس د پاڅون لارښوونه وکړي، په طوفانونو او د څپاندو او مستو سيندونو په څپو کې به ئې وساتي، د فرعون په کور کې به ئې ستر کړي، د دښمن په خوا کې او حتی د هغه په لاس به ئې روزنه وکړي!! الله تعالى غوښتل چې موسى عليه السلام داسې وروزي چې د ولس د مشرۍ وړتياوې په ده کې وده وکړي او د ضعف او حقارت هغه احساس په ده کې را پيدا نه شي چې عادتاً په يوې مظلومې او بې وزلې کورنۍ کې د روزل شوي انسان په زړه او دماغ توره پرده اچوي. د يوه مظلوم ولس قيادت او مشري هغه څوک نه شي کولى چې په خپله د حقارت احساس کوي، په کوم چاپيريال کې چې فقر او مسکنت وي، وېره او خوف وي او د قوم بچيان په مظلوميت، بې وزلي او خوف کې پيدا کېږي او ستر کېږي، گرانه ده چې په دغسې چاپيريال کې د روزل شوي او ستر شوي انسان پر زړه او دماغ د حقارت احساس وزر ونه غوروي، د همدې لپاره حکيم خداى موسى عليه السلام د خپلې مور له غېږې جلا کړ او د فرعون کور ته ئې ولېږو چې هلته وروزل شي او د مشرتابه اړوند ځانگړتياوې ورپه برخه کړي. قرآن فرمايي:

﴿يَا قَوْمِ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١﴾ وَإِنِّي لَأَحْسَبُ أَنِّي لَأَمِينٌ ﴿٢﴾ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا يَفْكُرُونَ ﴿٣﴾ إِنَّكَ أَنتَ الْكَاذِبُ ﴿٤﴾﴾

﴿يَا قَوْمِ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١﴾ وَإِنِّي لَأَحْسَبُ أَنِّي لَأَمِينٌ ﴿٢﴾ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا يَفْكُرُونَ ﴿٣﴾ إِنَّكَ أَنتَ الْكَاذِبُ ﴿٤﴾﴾

﴿يَا قَوْمِ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١﴾ وَإِنِّي لَأَحْسَبُ أَنِّي لَأَمِينٌ ﴿٢﴾ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا يَفْكُرُونَ ﴿٣﴾ إِنَّكَ أَنتَ الْكَاذِبُ ﴿٤﴾﴾

﴿يَا قَوْمِ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١﴾ وَإِنِّي لَأَحْسَبُ أَنِّي لَأَمِينٌ ﴿٢﴾ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا يَفْكُرُونَ ﴿٣﴾ إِنَّكَ أَنتَ الْكَاذِبُ ﴿٤﴾﴾

﴿يَا قَوْمِ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١﴾ وَإِنِّي لَأَحْسَبُ أَنِّي لَأَمِينٌ ﴿٢﴾ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا يَفْكُرُونَ ﴿٣﴾ إِنَّكَ أَنتَ الْكَاذِبُ ﴿٤﴾﴾

﴿يَا قَوْمِ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١﴾ وَإِنِّي لَأَحْسَبُ أَنِّي لَأَمِينٌ ﴿٢﴾ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا يَفْكُرُونَ ﴿٣﴾ إِنَّكَ أَنتَ الْكَاذِبُ ﴿٤﴾﴾

﴿يَا قَوْمِ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١﴾ وَإِنِّي لَأَحْسَبُ أَنِّي لَأَمِينٌ ﴿٢﴾ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا يَفْكُرُونَ ﴿٣﴾ إِنَّكَ أَنتَ الْكَاذِبُ ﴿٤﴾﴾

وَأَمَّا الْفِرْعَوْنِيُّ فَجَاءَ مُجْرِمًا مُنْتَهِيًا إِلَىٰ أُولَٰئِكَ يَوْمَئِذٍ يَكْفُرًا

وَأَمَّا الْفِرْعَوْنِيُّ فَجَاءَ مُجْرِمًا مُنْتَهِيًا إِلَىٰ أُولَٰئِكَ يَوْمَئِذٍ يَكْفُرًا

القصص: ۷-۱۳

او د موسی مور ته مو وحي وکړه چې تې ورکړه او کله چې پرې ووېرېدې نو سیند ته ئې وغورځوه، مه وېرېره او مه غمجنه کېږه، مونږ ئې خامخا بېرته ستا خوا ته راگرځوونکي او د پیغمبرانو له ډلې ئې گرځوونکي یو. فرعونیانو ترلاسه کړ، تر څو ئې د بنمن شي او د اندېښنو سبب، یقیناً چې فرعون، هامان او لښکرې ئې اشتباه کوونکي ول او د فرعون مېرمنې وویل: زما او ستا لپاره یو د سترگو تور دی، مه ئې وژنئ، ښایي گټه راوړسوي یا ئې په زوی ولی و نیسو او دا په داسې حال کې چې دوی نه پوهېدل او د موسی د مور زړه بې قراره شو، که د دې لپاره چې له مؤمنانو څخه وي د دې زړه مو نه وی مضبوط کړی، نو نږدې وه چې څرگنده ئې کړي او د ده خور ته ئې وویل: ورپسې شه! نو له گونښې گونښې ئې داسې تر سترگو لاندې نیولی وو چې هغوی پرې نه پوهېدل او تر دې مخکې مو تې ورکوونکې پرې منع کړې وې، نو وئې ویل: آیا داسې کورنۍ دروښیم چې درته وئې پالي او خواخوږې ئې وي؟ نو په دې توگه مو خپلې مور ته راوگرځاوو چې سترگې ئې پرې سرې شي، غمجنه نه وي او پوه شي چې د الله وعده رښتوني ده خو ډېری خلک نه پوهېږي.

د قرآن له دې او په همدې هکله له نورو مبارکو آیتونو څو خبرې معلومېږي:

- د بني اسرائيلو لپاره د مصر وضعیت داسې وو چې مېنډو خپل ماشومان په خپلې غېږ کې نه شو ساتلی، دا پرېکړه شوې وه چې د دوی نارینه ماشومان به وژل کېږي.
- الله تعالی د موسی علیه السلام د مور په زړه کې دا خبره واچوله چې دی تر هغه وپاله چې خطر احساس کړې، د خطر په صورت کې ئې سیند ته وغورځوه او ډاډه اوسه چې نه یوازې بېرته به ئې روغ رمت درته راوگرځوو بلکې هغه به د پیغمبر په توگه غوره کړو.
- مور ئې دی په صندوق کې ایښی او په سیند کې ئې پرېښی، د بايبل وینا سمه نه ده چې وایي په شکور کې ئې ایښی، شکور نه یو ماشوم د اوبو پر سر ساتلی شي او نه د هغه لپاره خوندي او مصئون گڼل کېدی شي!!

- صندوق په داسې وخت کې له سینده د فرعونیانو (آل فرعون) لخوا راییستل شوی چې فرعون او مېرمن یې هم د سیند خوا کې وو.
  - فرعون د ده د وژلو امر کړی او مېرمنې یې ممانعت کړی.
  - نورو مېرمنو غوښتې چې تی ورکړي خو ده د هیچا پر تی خوله نه ده ایښې.
  - د موسی علیه السلام خور له لرې د صحنې تماشا کوي، چا ته یې ویلي چې زه داسې مېرمن پېژنم چې د ماشومانو په ښه ساتلو کې خاص مهارت لري، ځواب یې ترلاسه کړی چې راتې وله، خپله مور یې راوستې، کله چې هغې موسی خپل تی ته نیولی، تی یې رودلی، د فرعون مېرمنې د ماشوم د ساتلو او پاللو دنده دې ته سپارلې.
  - د الله تعالی وعدې رښتونې دي، چې دا یې یوه بېلگه وه.
- قرآن فرمایي چې موسی علیه السلام په داسې ماحول کې ستر شو چې پخې ځوانۍ ته د رسېدو پر مهال یې هم (حکم) په برخه شو او هم (علم):

﴿فَلَمَّا كَمَلَتْ مِنْهُ الْوَعْدَ الْوَعْدَ الْأَوَّلَ﴾

القصص: ۱۴

او کله چې پوځوالي ته ورسېدو حکمت او علم مو ورپه برخه کړ او همداراز نېکانو ته بدله ورکوو.

کله چې موسی علیه السلام خپل قوت او کمال ته ورسېد (د ځوانۍ هغه پړاو ته چې د انسان ټول قوتونه او استعدادونه په کې کمال ته رسېږي) نو مونږ ورته علم او حکمت ورکړ، (دا الهي پېرزوینه یوازې د ده په اړه نه وه، دا عام الهي سنت دی، له نورو نېکانو سره به هم دې ته ورته معامله کېږي)، (و كذلك نجزي المحسنين) همدغسې ټولو نېکانو ته بدله ورکوو، هرڅوک چې د نېکۍ لاره غوره کړي؛ دغسې به الله تعالی هغه ته نېکه بدله ورکوي، علم او حکمت به یې په برخه کوي.

باید وگورو چې دا کوم (علم) او کوم (حکمت) دی چې د موسی علیه السلام په برخه شوی؟! مخکنې آیتونه په خپله د دې وضاحت کوي: د موسی علیه السلام د روزنې چاپېریال داسې انځوروي چې له یوې خوا یې له خپلې مذهبي کورنۍ سره

اړيکې ټينگې دي او ديني پوهه له دې ځايه ترلاسه کوي او له بلې خوا د فرعون په دربار کې د شاهي کورنۍ د يوه غړي په توگه د ده لپاره د ډېر څه زده کولو شرايط برابر دي، په دې توگه الله تعالی ده ته له يوې خوا ديني علم ورکړ او له بلې خوا ئې هغه بصيرت او حکمت ور په برخه کړ چې د ولس د قيادت او مشرتابه لپاره ضروري وي.

دا آيتونه مونږ ته نښي چې د قيادت او زعامت لپاره يوازې (علم) کافي نه دی، بلکې د علم تر څنگ (حکمت) ته هم اړتيا شته، د قرآن په ځای ځای کې به دا مطلب ستاسو مخې ته راشي چې پيغمبران عليهم السلام له (علم) او (حکمت) سره د خپل امت په لوري تللي او دوی ته ئې هم د علم ښوونه کړې او هم د حکمت. يعنې يوازې په حقايقو پوهېدل کافي نه دي، د حقايقو پلې کول، تطبيق قول او د تطبيق په لارو چارو ئې پوهېدل ترهر څه د مخه ضروري دي. الله تعالی موسى عليه السلام ته هم علم ورکړ او هم حکمت، گورئ چې د يوه اجتماعي انقلاب لړۍ د داسې قيادت له راپيدا کېدو پيل کېږي چې الله تعالی هم علم ورکړی او هم حکمت.

قرآن عظيم الشان د موسى عليه السلام د قصې د دغې برخې په ترڅ کې د قيادت او زعامت يوه بله مهمه ځانگړتيا او وړتيا هم په گوته کوي، هغه وړتيا چې د علم او حکمت ترڅنگ ئې د قايد لپاره ضروري گڼي او هغه يو حساس ضمير دی، داسې حساس ضمير چې ظلم او تېري نه شي زغملی، پر مظلومانو او بې وزلو انسانانو د ظلم او تېري په وړاندې بې تفاوته او خاموش نه شي پاتې کېدی.

قرآن فرمايي:

بَلْ كَرِهَ الْغَافِقُونَ إِذْ يُؤْتِيهِمُ آلِهَتُهُمُ الْبَيِّنَاتِ وَهُمْ يُكْفِرُونَ
وَإِذْ يُنَادِيهِمْ لِيُحْيِيَهُمْ قَالُوا أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا فإِذَا نُحْيَاهُمْ إِنَّ أَوْلَىٰ لِحُكْمِ اللَّهِ مِنَ الْإِنْسَانِ لَئِنْ أَدْرَأْتَهُمْ قَالُوا إِنَّمَا يُحْيِيهِمُ اللَّهُ إِنَّمَا اللَّهُ عَالِمُ الْغُيُوبِ
وَإِذْ يُنَادِيهِمْ لِيُحْيِيَهُمْ قَالُوا أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا فإِذَا نُحْيَاهُمْ إِنَّ أَوْلَىٰ لِحُكْمِ اللَّهِ مِنَ الْإِنْسَانِ لَئِنْ أَدْرَأْتَهُمْ قَالُوا إِنَّمَا يُحْيِيهِمُ اللَّهُ إِنَّمَا اللَّهُ عَالِمُ الْغُيُوبِ
وَإِذْ يُنَادِيهِمْ لِيُحْيِيَهُمْ قَالُوا أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا فإِذَا نُحْيَاهُمْ إِنَّ أَوْلَىٰ لِحُكْمِ اللَّهِ مِنَ الْإِنْسَانِ لَئِنْ أَدْرَأْتَهُمْ قَالُوا إِنَّمَا يُحْيِيهِمُ اللَّهُ إِنَّمَا اللَّهُ عَالِمُ الْغُيُوبِ

۱۵-۲۲ القصة: **چي داسي حال کي ننوت چي اوسېدونکي ئې غافل ول، (د غرمې او يا شپې په مهال په خوب ويده ول)، دوه سړي ئې داسې وموندل چې په خپل منځي جگړې بوخت دي، يو ئې د ده له قبيلې (اسرائيلي) او بل ئې د دنمن (له قبيلې قبطني)، نو هغه چا چې د ده له قبيلې څخه وو د ده د دنمن په خلاف مرستې ته ورنارې کړې، نو موسی په څپېرې وواهو او کار ئې ورتمام کړ (ومړ)، وئې ويل: دا د شيطان کار وو، يقيناً چې هغه څرگند بې لارې کوونکی دنمن دی، وئې ويل: اي زما ربه! يقيناً چې ما پر خپل ځان ظلم وکړ، بخښنه راته وکړه، نو بخښنه ئې ورته وکړه، بې شکه چې هغه مهربان بخښونکی دی. وئې ويل: اي زما ربه! د دې لپاره چې پر ما دې پېرزوينه وکړه، نو (له دې وروسته به) هيڅکله د مجرمينو ملاتړي نه شم، نو په ښار کې ئې په داسې حال کې شپه تېره کړه چې وېره ئې درلوده او څار ئې کاوو، ناڅاپه هغه چا بيا ورنارې کړې چې پرون ئې مرسته ترې غوښتې وه، موسی ورته وويل: يقيناً چې ته ښکاره دوکه شوی ئې، نو کله چې ئې وغوښتل د دواړو (ګډ) دنمن ته لاس واچوي، (هغه) وويل: آيا غواړې ما هم هغسې ووژنې چې پرون دې يو کس ووژلو؟ له دې پرته بل څه نه غواړې چې ته هم په دې ځمکې کې يو (بل) جابر شې، نه غواړې چې د مصلحينو له ډلې څخه وي!! د ښار له لرې برخې يو سړي په منډه راغی، وئې ويل: اي موسی! درباريان راغونډ شوي ستا په اړه مشوره کوي چې**

۲۲-۱۵ القصة: **چي داسي حال کي ننوت چي اوسېدونکي ئې غافل ول، (د غرمې او يا شپې په مهال په خوب ويده ول)، دوه سړي ئې داسې وموندل چې په خپل منځي جگړې بوخت دي، يو ئې د ده له قبيلې (اسرائيلي) او بل ئې د دنمن (له قبيلې قبطني)، نو هغه چا چې د ده له قبيلې څخه وو د ده د دنمن په خلاف مرستې ته ورنارې کړې، نو موسی په څپېرې وواهو او کار ئې ورتمام کړ (ومړ)، وئې ويل: دا د شيطان کار وو، يقيناً چې هغه څرگند بې لارې کوونکی دنمن دی، وئې ويل: اي زما ربه! يقيناً چې ما پر خپل ځان ظلم وکړ، بخښنه راته وکړه، نو بخښنه ئې ورته وکړه، بې شکه چې هغه مهربان بخښونکی دی. وئې ويل: اي زما ربه! د دې لپاره چې پر ما دې پېرزوينه وکړه، نو (له دې وروسته به) هيڅکله د مجرمينو ملاتړي نه شم، نو په ښار کې ئې په داسې حال کې شپه تېره کړه چې وېره ئې درلوده او څار ئې کاوو، ناڅاپه هغه چا بيا ورنارې کړې چې پرون ئې مرسته ترې غوښتې وه، موسی ورته وويل: يقيناً چې ته ښکاره دوکه شوی ئې، نو کله چې ئې وغوښتل د دواړو (ګډ) دنمن ته لاس واچوي، (هغه) وويل: آيا غواړې ما هم هغسې ووژنې چې پرون دې يو کس ووژلو؟ له دې پرته بل څه نه غواړې چې ته هم په دې ځمکې کې يو (بل) جابر شې، نه غواړې چې د مصلحينو له ډلې څخه وي!! د ښار له لرې برخې يو سړي په منډه راغی، وئې ويل: اي موسی! درباريان راغونډ شوي ستا په اړه مشوره کوي چې**

ودې وژني، ووځه! زه دې له خواخوږو څخه يم. نو په داسې حال کې له وېرې سره له
بناړه ووت چې څارنې کاوو، وئې ويل: اې زما ربه! له دغه ظالم قومه مې وژغوره!

گورئ چې قرآن د دې قصې اتل څنگه انځوروي، په بناړ کې دوه سړي د نښتې
په حالت کې گوري، يو ئې ظالم او بل ئې مظلوم، يو ئې د واکمنې طبقې او بل ئې د
بې وزلې قبيلې، مظلوم او بې وزلی مرسته ترې غواړي، دی فوراً او له ځنډه پرته د
بې وسه او مظلوم مرستې ته وروړاندې کېږي، په بې تفاوتۍ له صحنې نه تېرېږي،
مخ نه ترې اړوي، ځان تر دې لوړ نه گڼي چې د دوو کسانو په لانجې کې مداخله
وکړي، که څه هم دی اوس د شاهي کورنۍ غړی دی او کېدی شي چې مداخله او له
يوه بني اسرائيلي نه د ده دفاع پر تاوان ورورسوي، خپل موقف له لاسه ورکړي، د
فرعون له پېرزوينو محروم شي، په داسې حالت کې د ډېرو عقلمنو خلکو عقل دا
ورته وايي چې غوږ مه پرې گروه، مخ بېلې خوا ته واړوه او تېر شه، ولې ځان په يوې
لانجې کې اچوي!! موسی عليه السلام په دې خاطر نه شي کولی له صحنې بې پروا
او بې تفاوته تېر شي چې الله تعالی حساس ضمير ورکړی، پر يوه مظلوم انسان
تېری نه شي زغملی، د خپل حساس ضمير په حکم مداخله کوي، هسې د خلاصون
مداخله هم نه، چې که ئې يو يا دواړه خواوې ونه مني نو خپله لار وهي او صحنه
پرېږدي، بلکې له مظلومه دفاع کوي، ظالم او تېری کوونکی په سوک يا څپېږه
وهي، خو دا گوزار داسې وو چې په همدې سره د ظالم چاره وشوه، کار ئې تمام شو
او ومې، (فقضی عليه)، د موسی عليه السلام په يوه وار سره د هغه ظالم د ژوند
فيصله وشوه او په قتل ورسېد. قرآنکریم دا د يوه صالح او زړه سواند قايد او زعيم
د درېيم صفت په توگه وړاندې کوي او د دې قصې په ترڅ کې مونږ ته وايي چې له
صالح مشر سره د علم او حکمت تر څنگ داسې حساس ضمير ضروري دی، د ظلم
او تېري په مقابل کې چوپ او بې تفاوته نه پاتې کېدل او له مظلومانو دفاع کول.

د قتل له پېښې وروسته د موسی عليه السلام په وينا کې څو ډېرې حساسې او
مهمې خبرې زمونږ مخې ته ايښودل شوې:

- موسی عليه السلام له همدې پېښې وروسته تصميم نيسي چې له دې نېټې

وروسته به هیڅکله د ظالمانو او مجرمانو ملاتړ او ملگرتیا نه کوم، دا له فرعون او فرعونې نظام سره د ده د تلپاتې مقاطعې او پرېکون هوډ او عزم وو!! د دې په ځای چې دا ناڅاپي پېښه ئې د مظلوم له ملگرتیا او د نورو په شخړو کې له مداخلې منصرف کړي او ووايي چې له دې وروسته به په داسې قضایاوو کې مداخله نه کوم او ځان ته به بې ځایه ستونزې نه راپیدا کوم، برعکس له ظالمانو نه خپل براءت اعلانوي!!

• الله تعالی ته د خپلې دعا په ترڅ کې وایي: د دې لپاره چې تا راباندې پېرزوینه وکړه، نو له دې وروسته به هیڅکله د مجرمینو ملا ترې نه کوم!! خو باید وگورو چې موسی علیه السلام دلته کوم الهي نعمت او پېرزوینې ته گوته نیسي؟! که څه هم د نعمت صیغه عامه ده او په ټولو الهي پېرزوینو ئې اطلاق کېدی شي خو دلته ئې مراد د نورو نعمتونو تر څنګ دا هم دی چې الله تعالی د ده پرده وکړه او د قتل پېښه برېښه نه شوه.

• دا ظریف ټکی هم زموږ مخې ته راځي چې د گناه له دنیوي سزا نه د چا ژغورنه د الله تعالی له لوري یوه پېرزوینه او بخښنه ده، لکه څنګه چې دلته گوري چې موسی علیه السلام د قتل د پېښې بخښنه وغوښته، الله تعالی ورته بخښنه وکړه او ده د دغې بخښنې په مقابل کې ژمنه وکړه چې له دې وروسته به د مجرمینو ملا ترې نه کوم.

• قرآن د بایبل د ادعا خلاف وایي چې دا قتل عمدي قتل نه وو، موسی علیه السلام د ده د وژلو په نیت نه دی وهلی، په څپېرې ئې وهلی او طبیعي ده چې په څپېرې یا سوک څوک نه وژل کېږي!! د موسی علیه السلام فوري ندامت او بخښنه غوښتل په خپله دا ثابتوي چې دا یوه تصادفي پېښه وه.

موسی علیه السلام سبا بیا همغه پرونی مظلوم د یوه بل قبطني تر تېري لاندې وموند، هغه بیا مرسته ترې وغوښته، دی ورروان شو خو چې ورنږدې شو هغه ته ئې وویل: ته غلط شوی یې، دا یوه غلطې ده چې له دغو ظالمانو سره په جگړو کې بنکېل کېږې، اسرائیلي داسې وانگېرله چې موسی علیه السلام دی ملامت گڼي او غواړي وئې وهي، حال دا چې موسی علیه السلام د ده د مرستې په نیت ورروان

وو، خو هغه په جگ غږ نارې کړې: موسی! ته غواړې ما هم ووژنې، همغسې لکه چې پرون دې هغه بل ووژلو؟! ته هسې ځان مصلح او د مظلومانو ملگری گڼې... په دې سره قرآن مونږ ته دا رابښودل غواړي چې موسی علیه السلام د داسې یوه نااهله قوم د ژغورنې لپاره مأمور شوی، د خپل ناجي او ژغورونکي اسرار افشاء کوي، خو شېبې مخکې د یوه ناجي په سترگه ورته گوري او د ظالمانو له منگولو د ژغورنې لپاره ده ته غږ کوي او مرسته ترې غواړي خو چې د ده پر غلطۍ ئې گوته کېښوده او هغه ئې ملامت کړ، نه یوازې له ټولو ښېگڼو ئې انکار کوي، جابر او ظالم ئې گڼي، بلکې دښمن ته ئې په لاس ورکوي او اسرار ئې افشاء کوي!! او په دې سره قرآن مونږ ته دا هم رابښيي چې بني اسرائيل لا د دې وړ نه وو چې د ظالمانو له سلطې نه د نجات لپاره د یوه مشر تر قیادت لاندې راغونډ شي او پاڅون ته ملا وتړي، له یوې خو موسی علیه السلام مزید روزنې ته ضرورت لري او له بلې خوا بني اسرائيل باید څه نوره موده سختې ورځې وگوري او دې نتیجې ته ورسېږي چې د یوه مشر تر قیادت لاندې له راغونډېدو او د ظلم په خلاف له پاڅون نه پرته بله چاره نه لري!!

فرعون او درباریانو ئې فیصله وکړه چې موسی علیه السلام د قتل په تور اعدام کړي، له دربار څخه یو کس په عجله او تلوار سره د موسی علیه السلام خوا ته ځان ورساوو، د درباریانو له پرېکړې ئې خبر کړ او له مصر نه د وتلو مشوره ئې ورکړه، موسی علیه السلام د خپل دوست او خواخوږي مشوره مني او د مصر د پرېښودو پرېکړه کوي. الله تعالی غوښتل چې دا د بني اسرائيلو ناجي او د فرعون په ضد د یوه ستر انقلاب قاید د هجرت په لور و ژورو کې او د ستونزو او کړاوونو په ترڅ کې وروزي او هغه زغم او صبر ورپه برخه کړي چې د انقلابونو د مشرتابه لپاره ضروري دی. او په دې سره قرآن مونږ ته لارښوونه کوي چې د ولسونو د مشرتابه لپاره د (علم)، (حکمت) او (حساس ضمیر) تر څنګ هغه (صبر او زغم) ته ضرورت دی چې د (هجرت) او له کړاوونو او ستونزو سره ئې د مخامخ کېدو په نتیجه کې د انسان په برخه کېږي. د گلانو پر بستر شوی مشر نه د مظلومو او بې وزلو ولسونو دردونه حس کوی شي او نه د یوه انقلاب قیادت او لارښوونه کولی

۱۰۰٪ دې ډول ښارونه ته راتلونکي څه به وي؟
 ۱۰۰٪ دې ډول ښارونه ته راتلونکي څه به وي؟
 ۱۰۰٪ دې ډول ښارونه ته راتلونکي څه به وي؟

القصص: ۲۳-۲۵

څه به وي؟

او کله چې ئې د مدين په لوري مخه کړه وئې ويل: هيله ده، رب مې په سمې لارې
 بوځي او کله چې د مدين اوبو ته ورسېدو، يوه ډله خلک ئې پرې وموندل چې
 خړوبول ئې (خپل څاروي) او له دوی آخوا ئې دوې ښځې ترسترگو شوې چې (خپل
 څاروي ئې) ايسارول، (ورته) وئې ويل: ستاسو څه مشکل دی؟ (دواړو) ورته وويل:
 تر څو چې شپانه نه وي وتلي مونږ (خپل څاروي) نه شو خړوبولی (يا به ئې له شپنو
 پاتې او به خپلې رمې ته ورکولې او يا خو ئې د حيا له وجهې نه غوښتل تر هغه
 کوهي ته رانږدې شي چې شپانه دا ځای پرېږدي)، پلار مو ډېر سپين ږيري دی (په
 کورنۍ کې بل نارينه نه لرو، مونږ دې ته اړ شوې يو چې خپله رمه وپيايو)، موسی
 عليه السلام د دوی رمه خړوبه کړه او پخواني سيوري ته راستون شو، (او په دې
 وخت کې ئې يوه ډېره زړه ژړونکې دعا وکړه): وئې ويل: اې زما ربه! پر ما چې دې
 کومې پېرزوينې کړې وې، نن ورته محتاج يم (له هغو ټولو محروم او هر څه ته ئې
 محتاج يم، د فرعون په کور کې هغه سوکاله او آرام ژوند او د نن ورځې لوږه، فقر
 او احتياج ئې مخې ته ودرېدو)، (له همدې دعا سره سم) له هغو دوو نجونو نه يوه په
 حياء حياء کې راغله، (او موسی ته) ئې وويل: زما پلار دې غواړي چې زمونږ د رمې
 خړوبولو په بدل کې څه درکړي، (کور ته له ستنېدو سره سم پلار ترې پوښتنه کړې
 وه چې نن ولې دومره ژر راغلی؟ قصه ئې ورته تېره کړې او ورته ويلي ئې وو چې د
 کوهي غاړې کې يوه ناست مسافر زلمي زمونږ رمې ته اوبه راوايستې، نو ځکه ئې
 يوه پسې ولېږله چې دی کور ته ورولي، ورسره روان شو، دی مخکې او هغه تر
 (شا)، کله چې ووروسېدو، (د نجونو پلار ته ئې) خپله قصه وکړه، هغه ورته وويل:
 نور نو له ظالمانو ژغورل شوی يې، (دا سيمه د هغوی له سلطې بهر ده)، يوې لور ئې

(پلار ته) وويل: (پلاره!) دا په نوکری ونيسه، (د نوکر په لټه کې وې)، ښه ده چې همدا پياوړی او امين کس په نوکری ونيسې، (هغه له ځان سره فکر وکړ چې په کور کې د يوه نامحرم زلمي ساتل صحيح نه ده، ښه به وي يوه لور په نکاح ورکړم، موسی ته ئې) وويل: غواړم يوه لور مې تا ته درکړم خو په دې شرط چې اته کاله به له ما سره د اجورې په مقابل کې تېروې او که تر لسو کلونو راسره پاتې شوې نو دا به ستا پېرزوينه وي، نه غواړم چې زياتی درباندي وکړم، که خدای کول ما به له صالحينو څخه ومومې، (موسى عليه السلام چې د يوه ډاډمن پناځي په لټه کې وو، دا وړانديز ئې فوراً ومانو، خو ورته) وئې ويل: همدا دې زما او ستا ترمنځ (ژمنه) وي، په دې دواړو کې هره موده چې مې (دلته) تېروله (اختيار به ئې زما وي او) تېرى به راباندي نه کېږي، (په همدې ئې سره ژمنه وکړه او وئې ويل: په هغه څه چې وايو ئې الله شاهد او وکيل دى او کله چې موسی دا موده بشپړه کړه او (پرېکړه ئې وکړه چې مصر ته ستون شي)، له خپلې کورنۍ سره و خوځېدو، (يوه شپه په يوې تنگې او کېلېچنې درې کې روان وو چې لار ترې ورکه شوه) د طور په يوه اړخ کې ئې اور ترسترگو شو، خپلې کورنۍ ته ئې وويل: تم شئ! زما يو اور ترسترگو شو، يا به کوم خبر (او احوال) ترې درته راوړم او يا د اور کومه سکروټه چې (اور پرې بل کړو او) تاوده شئ، نو کله چې ورغی د ناو له ښي اړخه (په شنو ونو پټې) يوې بختورې سيمې له يوې ونې نه پرې غږ شو؛ چې اې موسی! زه د عالمونو پالونکى رب يم او دا چې عصا دې وغورځوه، چې کله ئې هغه داسې وليدله چې د تېز مار په څېر خوځي، شا ئې واړوله، په تېښته شو او تر شا ئې نه کتل، (الله تعالى وفرمايل) اې موسی! مخ راواړوه او مه وېرېږه، يقيناً چې ته خوندي يې، لاس دې په گربوان کې دننه کړه، سپين له داغه پرته به راووځي او د وېرې په حالت کې دې وزرونه (لاسونه) له ځان سره جوخت کړه، (په دې سره به دې وېره پای ته رسې)، د فرعون او د ده د درباريانو په وړاندي دا دوه (ستا د حقانيت د اثبات لپاره) نښې او دلايل دي، دوى له شکه پرته يو فاسق قوم دى، وئې ويل: اې زما ربه! ما د دوى يو کس وژلى، نو وېرېږم چې وبه مې وژني (مخکې له دې چې خپل دعوت پيل کړم) او زما ورور هارون تر ما ژبه وراو فصيح دى، نو له ما سره ئې ولېږه، يقيناً چې زه له دې

وېرم چې دروغجن به مې وگنې، وئې ويل: مت به دې په خپل ورور سره مضبوط كړم او تاسو دواړو ته به داسې ځواك درپه برخه كړم چې دوى دررسېدلى نه شي (او تاوان نه شي دررسولى) زما د آيتونو په سبب به تاسو او ستاسو پلويان او متابعين برلاسي وي....

او په نورو آيتونو كې د دې مزيد تفصيل راغلى او فرمايي چې موسى عليه السلام ته وويل شو: د فرعون مقابلې ته ولاړ شه، د بني اسرائيلو د آزادۍ لپاره، هغه بغاوت كړى، د خپلې بريا په اړه ډاډه اوسه، زما آيتونه ستا د بريا لپاره كافي دي، موسى عليه السلام ته دا هر څه ناڅاپي او له تصور نه لوړ وو، دا كار ئې له خپل توان او طاقت نه لوړ گانېو، خپل عذر ئې داسې وړاندې كړ: د ژبې طلاق نه لرم، حوصله مې كمزورې ده، يا دا پېټى د هارون په غاړه كړه، ځكه چې هغه تر ما فصيح دى او يا ئې زما مرستيال كړه، ...

الله تعالى غوښتل چې موسى عليه السلام په مدين كې د يوه نېك او صالح انسان په خوا كې واوسوي او د هغه تر روزنې لاندې اته يا لس كاله پاتې شي، په دې دوران كې شپني وكړي او دا ئې د تربيت او روزنې بله مرحله وي، د دې مرحلې په پاى كې د مصر په لوري، د خپل قوم د لارښوونې او د فرعون مقابلې ته ولاړ شي!!

د قرآن په دغو ويناوو كې څو اساسي لارښوونې مونږ ته شوې:

- هجرت د شخصيتونو د روزنې مدرسه ده، د مظلومو ولسونو لپاره چې الله تعالى كوم قيادت غوره كوي هغه به د هجرت په لوړو ژورو كې روزي.
- موسى عليه السلام بايد د څه وخت لپاره د مصر له مختنقې فضاء او له هغه ظلماني او ضيق محيط نه چې فرعون پرې حكومت كوي ووځي، د مدين په آزادي فضاء كې ژوند وكړي، د ظالمانو له هرراز سلطې نه د آزاد ژوند خوند وڅكي، شپني وكړي، دا شپني په خپله قيادت دى او د قيادت رموز انسان ته وربښي.
- د پنا ځاى په لټه كې وو، الله تعالى ورته مناسب ځاى غوره كړى وو، همغه ځاى ته ئې ورساوو.

• موسی علیه السلام خپله ژمنه تر سره او خپله موده بشپړه کړه او له خپلې کورنۍ سره د مصر په لوري وخوځېدو، دلارې په اوږدو کې په ناڅاپي توگه او په داسې حال کې چې نه ئې دا گمان کاوو او نه انتظار، الله تعالی د پیغمبر په توگه وټاکو، د بايبل دا ادعا حقیقت نه لري چې موسی علیه السلام په مدین کې پر پیغمبرۍ مبعوث شوی، حقیقت دا دی چې هغه د مدین او مصر ترمنځ د طور په غره کې او هغه مهال چې مصر ته روان وو په پیغمبرۍ مبعوث شوی. قرآن د دې خبرې په کولو سره ځانگړې موخه لري، غواړي مونږ پوه کړي چې موسی علیه السلام د زعامت او قیادت طمع او تلوسه نه درلوده، نه ئې کله دا خیال په ذهن کې تېر شوی او نه ئې د دې ستر کار توان او استعداد په ځان کې لیدو، په ناڅاپي توگه له دې بهیر سره مخامخ شوی او دا دنده ورپه غاړه شوې او دا هم د یوه صالح مشر یوه ځانگړې نښه ده، په خپله نه د مشرۍ ترلاسه کولو تلوسه لري او نه ئې هڅه کوي، دا دی گورئ چې د موسی علیه السلام په څېر ستر شخصیت او د اولوا العزمه پیغمبرانو نه یو پیغمبر د مشرۍ له دندې ځان عاجز گڼي، غواړي دا مسئولیت بل چا ته وسپارلی شي، خپل عذر او ناتواني وړاندې کوي او وایي: د زعامت لپاره دوو وړتیاو ته ضرورت دی: (پراخه حوصله) او (ښه فصاحت) چې زه له دواړو محروم یم، نه د دې دروند پېټي د وړو حوصله لرم او نه ولس ته د خپل پیغام رسولو لپاره فصیح ژبه!!

• قرآن د بايبل دا وینا غلطه گڼي چې گواکې الله تعالی موسی علیه السلام ته راڅرگند شوی، وایي چې موسی یوازې یوه رڼا لیدلې او یو غږ ئې اورېدلی، قرآن په دې خبرې تأکید کوي چې په دې دنیا کې هیڅوک د الله تعالی د لیدو توان نه لري، په داسې حال کې چې موسی علیه السلام یوازنی هغه پیغمبر گڼي چې الله تعالی ورسره خبرې کړې دي، خو د همدغه په اړه فرمایي چې الله تعالی ته ئې د لیدو سوال وکړ، الله تعالی ورته وفرمایل چې ما نه شې لیدي، دې غره ته وگوره، که زما د تجلي په وړاندې ئې مقاومت وکړی شو نو ته به هم ما ولیدي شې، خو کله چې الله تعالی غره ته تجلي وکړه، غر ټوټې ټوټې شو او موسی علیه السلام بې سده شو، کله چې راپه سد شو وئې ویل: ربه! پاکي تا لره ده، زما دې توبه وي، زه

لومړی هغه کس يم چې په دې خبرې ايمان راوړم چې انسان د الله تعالی له ليدو ډېر عاجز دی او دا د بايبل د ليکونکي په خوله يو سخت گوزار دی چې په لسه اوو ځايونو کې ئې دا ادعا کړې چې خدای دې او هغه ته، دلته او هلته راڅرگند شو!! مونږ چې لمر ته په رډو سترگو نه شو کتلی، د ځمکې او آسمانونو هغه پيدا کوونکی رب به څنگه په خپلو دغو سترگو او دلته په دنيا کې وليدی شو چې دا لمر د هغه د عظمت په وړاندې د مشنگو د دانې په څېر دی!!؟ د لمر رڼا به د الله تعالی د تجلي په وړاندې څه حيثيت ولري؟

• قرآن د بايبل دا ادعا هم ردوي چې وايي د موسى عليه السلام يوه معجزه دا وه چې لاس به ئې په جامه کې د ننه کړ نو د پېس په شان به داغجن او سپين راووت!! قرآن وايي چې لاس به تک سپين، ځلانده او بې داغه وو، نه د پېس په څېر داغجن، طبيعي ده چې څوک داغجن لاس ته د معجزې په سترگه نه گوري، سپين ځلانده او بې داغه لاس په محاوراتو کې معمولاً د دې لپاره کارول کېږي چې د يو چا پاکوالی، پاک لمنتوب، صفایي او له گناه او غدر نه لرې والی بيانول په پام کې وي، په ټولو ژبو کې هغه چا ته چې په غدر، دوکې او خيانت نه وي ککړ ويل کېږي: لاس ئې سپين دی، همداراز خپله عصا د خپل توان او ځواک او خپلو ذاتي امکاناتو لپاره د استعارې په توگه کارول کېږي، که څه هم دا دواړه د موسى عليه السلام معجزې وي، خو په دې سره مونږ ته قرآن د يوه واقعي مشر دوې نورې ځانگړتياوې رابښيي:

- ۱- د هغه لمن بې داغه وي، د هغه په شخصيت کې څوک تور داغ نه شي موندلی، پاک لمنتوب او سپېڅلې اخلاق ئې په حقانيت او رښتونولۍ شهادت ورکوي.
- ۲- له خپلې (عصا) سره د دښمن مقابلې ته درومي، له الله تعالی پرته په هيچا بروسه او توکل نه کوي او د نورو د تائيد او ملاتړ په اعتماد مبارزې ته ملا نه تړي.
- قرآن په دې سره مونږ ته دا درس هم راکوي چې که ستا (لاس سپين) وي نو د فرعون مقابلې په يوې (عصا) سره هم کولی شې، الله تعالی به ستا په دغې (عصا) کې هغه قوت او ځواک ږدي چې د فرعون د مجهزو لښکرو په وړاندې درته کافي وي، قرآن په دې ټينگار کوي چې د ښکېلو ځواکونو تر منځ نښتو کې د بري او

ماتي پرېکړه د تجهيزاتو، عدد او عدة له مخې نه کېږي، داسې نه ده چې مجهز لوري به خامخا بری ترلاسه کوي او د وسايلو له پلوه کمزوری اړخ به خامخا ماتې خوري، بلکې د دواړو لوريو اخلاقي او معنوي حالت د نښتو پای ټاکي، وروستی بريا به د هغه چا په برخه کېږي چې له فکري او اخلاقي لحاظه پر خپل حریف برلاسی وي!! دلته هم الله تعالی موسی علیه السلام ته فرمایي چې تاسو او ستاسو پلویان به زما د آیتونو په وجه برلاسی وئ، یعنی ستاسو د برلاسی او پر دښمن د غلبې لپاره همدا بینات او آیتونه کافي دي.

• د موسی علیه السلام د دې دواړو خبرو چې ویل ئې: (وېرېم چې وبه مې وژني)، (وېرېم چې دروغجن به مې وگڼي) معنی دا ده چې: بنایي ما ته د دې فرصت هم رانه کړی شي چې خپل پیغام خلکو ته ورسوم، په قتل تورن یم، له تلو سره سم به زما د وژلو پرېکړه کوي او بني اسرائيل به ما ته د شک په سترگه گوري، ځکه چې زه څه موده د فرعون په کور کې پاتې شوی یم، زما په اړه دا فکر کوي چې د قیادت او مشرۍ شوق او تلوسه ئې د فرعون له کوره ترلاسه کړې، د دې په ځای چې ما یو پیغمبر وگڼي ما به د اقتدار وړی او د پیغمبرۍ دروغجن مدعي وشمېري!! گورئ چې موسی علیه السلام هم د قبطیانو له غبرگونه اندېښنه لري او هم د اسرائیلیانو، هم له دوست نه او هم له دښمنه، قرآن حالات داسې انځور کړي چې موسی علیه السلام له هیڅ پلوه د مصر شرایط د ځان او خپل دعوت په گټه نه گڼي، یوازې دی، د دې دروند پېټي د وړلو توان او حوصله په ځان کې نه گوري، فقط یوه عصا ورسره ده، نه د دوست مثبت غبرگون ته طمع لري او نه د دښمن له پلوه څه ډاډ او اطمینان لري، خو له دې ټولو سره سره وروستی فتح د ده په برخه شوه او مجهز دښمن ئې له ماتې سره مخامخ شو!!

موسی او هارون د فرعون په دربار کې

بایبل تر دې عنوان لاندې لیکي: (د قوم له مشرانو سره له لیدو وروسته موسی او هارون فرعون ته ورغلل او ورته وئې ویل: مونږ د خدای له لوري، د بني اسرائیلو د خدای له لوري تا ته یو پیغام راوړی، هغه فرمایي: زما قوم پرېږده چې صحرا ته

ولاړ شي او زما عبادت وکړي!! فرعون ورته وويل: خدای څوک دی چې زه ئې خبرې واورم او بني اسرائيل آزاد کړم؟... دوی ورته وويل: ... د عبرانيانو خدای مونږ ته ويلې چې د دريو ورځو په مزل واټن صحرا ته ولاړ شو او هلته د خپل خدای لپاره قرباني وکړو، که دا کار ونه کړو نو هغه به مو په بيماری يا جنگ سره ووژني!! فرعون د دوی خبره ونه منله، ... په بني اسرائيلو ئې شاقه کارونه لازیات کړل... فرعون ته د شکايت لپاره ورغلل، هغه ئې شکايت ته اعتناء ونه کړه... له قصره د راوتلو په وخت کې ئې موسی او هارون ته چې د قصر په خوله کې ورته منتظر ول وويل: خدای دې زمونږ غچ له تاسو واخلي چې مونږ مو د فرعون او د ده د درباريانو له نظره وغورځولو او زمونږ د وژلو بهانه مو په لاس ورکړه!! موسی خدای ته شکايت وکړ چې ولې خپل قوم له کړاوونو سره مخامخ کوي؟ آیا زه دې د همدې لپاره رالېږلی وم؟ خدای ورته وويل: اوس به وگورې چې زه له فرعون سره څه کوم؟ داسې به ئې تر فشارونو لاندې ونيسم چې نه يوازې زما قوم پرېږدي بلکې په زور ئې له مصره وشړي، زه همغه خدای يم چې ابراهيم، اسحاق او يعقوب ته د قادر او مطلق خدای په توگه ورڅرگند شوم خو د خدای په نامه مې ځان ورمعرفي نه کړ!! ما له دوی سره وعده کړې ده چې د کنعان سيمه به دوی ته بخښم، ... خدای موسی ته امر وکړ چې بيا فرعون ته ورشه... هغه ورته وويل: چې بني اسرائيل زما خبره نه اوري نو فرعون به ئې څنگه واورې؟ ...)

د بايبل د دغو خبرو په وړاندې بايد لږ توقف وکړو او ناسموالی ئې په گوته کړو: د بايبل د ادعا له مخې موسی عليه السلام د فرعون ليدو ته ورغلی او هغه ته ئې له ځانه دا خبره کړې چې د عبرانيانو د خدای پيغام ستا لپاره دا دی چې د خدای قوم؛ بني اسرائيل پرېږده چې له مصره د دريو ورځو په واټن صحرا ته ووځي او هلته خدای ته خپلې قربانۍ وړاندې کړي، گواکې دا يو چم او چل وو، غوښتل ئې بني اسرائيل په دې پلمه له مصره ووځي او کنعان ته ولاړ شي!! قرآن دا ادعا ردوي او فرمايي چې موسی عليه السلام فرعون ته همغه څه ويلې چې هر پيغمبر ئې ولس او د ولس واکمنانو ته وايي، هغه ئې په الله تعالی او آخرت ايمان ته رابللی، د نورو اساسي خبرو په ضمن کې ئې هغه ته ويلې چې د بني اسرائيلو له تعذيب، ځورولو

او په اسارت او غلامۍ کې د دوی له ساتلو نه لاس واخله، پرېږده چې آزاد ژوند وکړي، که ترې وېرېږي او د همدې لپاره ئې په اسارت او استضعاف کې ساتي او زامن ئې ورته وژني نو پرې ئې ږده چې له مصره ووځي او د خپلې خوښې سیمې ته له مونږ سره ولاړ شي... فرعون ورته وویل: آیا ته هماغه نه یې چې ماشوم وې او مونږ وروزلې او د خپل عمر څو کلونه دې زمونږ خوا کې تېر کړل؟ او خپل هغه کار دې هم وکړ، حال دا چې هغه وخت ته هم (زمونږ په څېر) د کافرانو له ډلې وې، وئې ویل: هغه کار مې په داسې حال کې کړی چې له لارورکو او ناپوهانو څخه وم (په ناپوهۍ کې هغه کار رانه شوی، اعتراف کوم چې هغه وخت زه هم ستاسو په څېر لار ورکی وم) نو کله چې له تاسو ووېرېدم درنه وتښتېدم، نو زما رب راته حکم راکړ او له پیغمبرانو څخه ئې وگرځولم او دا پېرزوینه چې ته ئې پر ما منت ږدې، د دې وجه خو دا ده چې تا بني اسرائیل غلامان کړي (که دوی آزاد وی ولې به زه د خپلې مور له غېږې محرومېدم، ستا لاس ته به درتلم او ستا تر روزنې لاندې به نیول کېدم او ولې به تا نن د دغې خبرې منت پر ما ایښودو او خپله دا پېرزوینه به دې ما ته رایادوله؟!)) د قرآن الفاظ دا دي:

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً يَا مُوسَىٰ إِنَّكَ أَنَاكَ عَلَىٰ الْعَمَلِ وَقَدْ جِئْتَنِي بِآيَاتٍ كَذِبَةٍ ﴿١٦٦﴾
 وَمَا جِئْتَنِي بِآيَاتٍ إِلَّا كَذِبًا ﴿١٦٧﴾
 وَمَا جِئْتَنِي بِآيَاتٍ إِلَّا كَذِبًا ﴿١٦٨﴾
 وَمَا جِئْتَنِي بِآيَاتٍ إِلَّا كَذِبًا ﴿١٦٩﴾

الشعراء: ١٦-٢٢

د بایبل د لیکوال دا بد عادت دی چې تل د خپلو قصو اتلان داسې انځوروي چې په چل او چم سره غواړي خپلو موخو ته ځان ورسوي!! او له دې نه د لیکوال مقصد دا دی چې د بایبل منونکي او پلویان ذهناً دې ته چمتو کړي چې ومني په مکر او چل سره ځان خپل هدف ته رسول د اتلان او پیغمبرانو کار دی!! کاش ده داسې یوه پلمه جوړه کړې وی چې فرعون ته د منلو وړ او معقوله برېښېدی، موسی

عليه السلام به څنگه د فرعون په څېر يوه ستر ظالم ته وايي چې خدای تا ته دا پيغام لېږلی چې بني اسرائيل پرېږده له مصره صحرا ته ووځي او هلته خپل خدای ته خپلې قربانۍ وړاندې کړي!! آيا موسى عليه السلام په فرعون باندې د داسې ساده او کم عقله انسان گمان کاوو چې دا پلمه به ومني او د وتلو اجازه به ورکړي!!

- قرآن د بايبل دا خبره هم ردوي چې د بني اسرائيلو مشرانو موسى عليه السلام د خپلو ستونزو لامل گڼلی او شکايت ئې ترې کړی او ده له هغه څه شکايت کړی چې الله تعالی له بني اسرائيلو سره کول!! د دې ادعا په خلاف فرمايي چې موسى عليه السلام بني اسرائيلو ته د صبر او له الله تعالی نه د مرستې غوښتو توصيه وکړه:

وَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا يُبَدِّلُ كَلِمَ اللَّهِ فَخُذْ حُكْمَ اللَّهِ وَاصْبِرْ لَهُ لَعَلَّكَ تُرْحَمُ وَأَنْتَ عَلَىٰ سَبِيلٍ مُّبِينٍ (١٢٨)

الاعراف: ١٢٨

وَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا يُبَدِّلُ كَلِمَ اللَّهِ فَخُذْ حُكْمَ اللَّهِ وَاصْبِرْ لَهُ لَعَلَّكَ تُرْحَمُ وَأَنْتَ عَلَىٰ سَبِيلٍ مُّبِينٍ

موسی خپل قوم ته وویل: له الله مرسته وغواړئ او صبر وکړئ، یقیناً چې ځمکه د الله ده، له خپلو بندگانو نه ئې چې چا ته خوښه وي په میراث ئې ورکوي او نېکه پایله د متقیانو ده (وروستی بری د هغه چا په برخه کېږي چې له بې صبری ځان وساتي او له الله تعالی پرته بل چا ته د مرستې لاس اوږد نه کړي)

او د بني اسرائيلو همتناك او له شهامته ډك ځواب داسې بيانوي:

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً وَأَنْتَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (١٢٩)

الاعراف: ١٢٩

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً وَأَنْتَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

وئې ويل: ستا له راتلو د مخه هم کړول شوي يو او له راتلو وروسته دې هم، (موسی عليه السلام) ورته وويل: اميد دی چې رب مو ستاسو دښمن هلاک کړي او د ځمکې خلافت درپه برخه کړي او بيا وگوري چې تاسو څنگه عمل کوئ.

د قرآن د وينا له مخې بني اسرائيلو په مېړانې او صبر سره د موسى عليه السلام ملگرتيا کړې او د همدغه صبر په سبب الله تعالی پر دښمن بری ورکړ او د نړۍ پر

ټولو قومونو او ولسونو ئې دوی ته فضیلت ورکړې.

وېلې خپل قوم له کړاؤونو سره مخامخ کړ، او د همدې لپاره رالېږلی وم؟

د بني اسرائيلو په اړه په دې سبب بشپړه شوه چې صبر ئې وکړ او هغه څه مو ويچار

کړل چې فرعون او قوم ئې جوړول او لوړول. القصص: ۱۳۷

او د هغې ځمکې ختيځې او لوېديځې برخې چې برکتونه مو په کې ايښي وو هغه قوم ته په ميراث ورکړې چې په استضعاف کې ساتل کېدل او ستا د رب غوره وينا د بني اسرائيلو په اړه په دې سبب بشپړه شوه چې صبر ئې وکړ او هغه څه مو ويچار کړل چې فرعون او قوم ئې جوړول او لوړول.

دلته د بايبل په وينا کې جدي تناقض گورو، له يوې خوا بني اسرائيل داسې معرفي کوي چې د فرعون په غلامۍ کې راضي وو او پر موسى عليه السلام ئې دا اعتراض درلود چې ولې ئې د مرگ له گواښ سره مخامخ کړل، خو له بلې خوا وايي چې دوی له مصر نه د وتلو په اړه له موسى عليه السلام سره موافق ول او د همدې لپاره د دوی مشران د فرعون ليدو ته ورغلي وو، پوښتنه دا ده چې هغه ولس به څنگه د يوه انقلابي مشر قيادت ومني، پاڅون ته به ملا وتړي او له ده سره به يوځای هجرت ته تيار شي چې هغه ته ئې ځواب دا وي: ستا په سبب فرعون او درباريان ئې له مونږ ناراضه شوي، له مونږ ئې مخ اړولی او په مرگ مو گواښي!! آيا دا د يوه ستر پيغمبر په نسبت لوی اتهام نه دی چې خدای ته ئې شکايت وکړ چې ولې خپل قوم له کړاوونو سره مخامخ کوي؟ آيا زه دې د همدې لپاره رالېږلی وم؟ آيا د بايبل دا ادعا به کوم عقلمن او په دين پوه انسان ومني چې وايي: خدای موسى ته امر وکړ چې بيا فرعون ته ورشه... هغه ورته وويل: چې بني اسرائيل زما خبره نه اوري نو فرعون به ئې څنگه واوري؟

د هارون عصا

بايبل تر دې عنوان لاندې ليکي: (خدای موسى او هارون ته وويل: دا ځل به د

مصر پاچا له تاسو معجزه وغواړي، نو هارون دې خپله عصا د فرعون په مخکې پر
 ځمکه وغورځوي، عصا به مار شي... موسی او هارون بیا فرعون ته ورغلل...
 هارون د فرعون او درباریانو په وړاندې خپله عصا پر ځمکه وغورځوله او مار ترې
 جوړ شو، فرعون د مصر حکیمان او جادوگران راوغوښتل، هغوی هم د خپل جادو
 په مرسته همدا کار وکړ، خپلې عصاگانې ئې پر ځمکه وغورځولې او ماران ترې
 جوړ شول، خو د هارون مار د جادوگرانو ټول ماران وخورل... خو د دې معجزې له
 لیدو سره سره د فرعون زړه سخت پاتې شو... بیا خدای موسی ته وویل: سبا هغه
 عصا درسره واخله چې مار ترې جوړ شوی وو، د نیل ژۍ ته ورشه، د فرعون تر
 راتلو انتظار وکړه، ورته ووايه: ... اوس به خدای داسې کار وکړي چې پوه شې هغه
 خدای دی... زه به د ده په امر د نیل اوبه په یوه گوزار سره په وینو بدلې کړم...
 هارون د پاچا او درباریانو په وړاندې د نیل اوبه په خپلې عصا ووهلې او په وینو
 بدلې شوې، ټول ماهیان مړه شول او اوبه گنده شوې، ... خو د فرعون زړه همغسې
 سخت پاتې شو... له دې نه یوه اونۍ وروسته خدای موسی ته وویل: فرعون ته
 ورشه او ورته ووايه: زما قوم پرېږده چې ولاړ شي او زما عبادت وکړي، که نه نو
 ټول مصر به له چنگاښو درته ډک کړم، د نیل سیند به داسې له چنگاښو ډک شي چې
 بهر به راوځي او ستا د قصر په لوري به هجوم راوړي... ستا د خوب خونې، د اوږو
 نغریو او تنورونو ته به ځان ورسوي... هارون خپله عصا د نیل سیند، چينو او
 حوضونو ته اوږده کړه، ټول له چنگاښو ډک شول... خو مصري جادوگرانو هم په خپل
 جادو سره همدا کار وکړ او ډېرې زیاتې چنگاښې ئې راپیدا کړې!! فرعون له موسی
 نه وغوښتل چې خپل خدای ته دعا وکړي چې دا بلا زمونږ له سره لرې کړي، ژمنه
 کوم چې په هغه صورت کې به بني اسرائیل پرېږدم چې ولاړ شي او د خپل خدای
 لپاره قرباني وکړي... موسی دعا وکړه... ټولې چنگاښې مړې شوې ... خو بیا هم د
 فرعون زړه نرم نه شو... بیا خدای موسی ته وویل: هارون ته ووايه چې سبا خپله
 عصا پر ځمکه ووهي تر څو ټول مصر له ماشو ډک شي... همدا سې ئې وکړل او ټول
 مصر له ماشو ډک شو او پر خلکو ئې برید پیل کړ... د مصر جادوگرانو وغوښتل
 چې همدا کار وکړي خو دا ځل موفق نه شول... نو فرعون ته ئې وویل: په دې کار کې

حتماً خدای لاس لري... خو بيا هم د فرعون زړه نرم نه شو... ورپسې په همدې توگه د مچانو، طاعون، دانو، ژلی، ملخ او سختې تيارې داسې يادونه کوي لکه چې ئې د مخکنيو مصيبتونو يادونه کړې، الفاظ ئې تکراري او جملې ئې سره ورته، هرځل د هارون په عصا يو له دغو مصيبتونو پر مصريانو مسلط شوی او بيا فرعون له موسی غوښتي چې دعا وکړي... د موسی عليه السلام د دعا په وجه مصيبت ترې دفع شوی خو فرعون په خپل قول عمل نه دی کړی!! په پای کې ليکي چې فرعون موسی عليه السلام ته وويل: زما له مخې لري شه او بيا مه راځه که نه نو وژل کېږي، موسی ورته وويل: لکه څنگه چې تا وويل بيا به ما ونه گوري، نو خدای موسی ته وويل: داسې بلا به پر فرعون او د ده پر قوم راولم چې دی به په خپله له تاسو وغواړي چې له مصره ووځئ!! د اسرائيليانو ښځو ته ووايه چې له وتلو مخکې له خپلو مصري گاونډيو نه سره او سپين زر (په امانت) ترلاسه کړي!!! نو موسی فرعون ته وويل: خدای فرمايي: نن نيمه شپه به د مصر له منځه تېر شم، (په همدې سره به) د مصري کورنيو ټول مشران زامن ومري، د فرعون له مشره زويه چې د ده ځای ناستی دی نيولې د هغې وينځې تر زوی پورې چې کار ئې په مېچنې سره د غنمو وړه کول وي، حتی د مصر د څارويو لومړي بچيان به هم ومري!!! ... نو دغه وخت موسی له غصې سره د فرعون له قصره ووت،...

دلته د بايبل گڼ شمېر خبرې د سالم عقل او صحيح الهي دين خلاف دي او قرآن ئې ردوي:

بايبل داسې ښيي لکه چې موسی عليه السلام څو اونۍ سر په سر د فرعون په دربار کې تېرې کړې وي او په همدې مودې کې خدای په وار وار ورته راغلی او ده ته ئې د نوې معجزې ښودلو لارښوونه کړې وي، ده هم خپلې ټولې معجزې د فرعون په حضور کې او له جادوگرانو سره په مقابله کې ښودلې دي، هر څه چې ده کړي جادوگرانو هم همغه کار کړی، دوی يوازې د ماشو په پيدا کولو نه دي توانېدلي!! دا هسې يوه بې بنسټه او په خرافاتو ولاړه خبره ده، هيڅ جادوگر، که هر څومره ماهر او چالاک وي، هيڅ شی نه شي پيدا کولی، نه مړ شی او نه ژوندی، د جادوگر کمال او هنر په دې کې وي چې د خلکو ذهن تر اغېز لاندې راولي او يو شی د خپلې

اصلي بني په ځای په بدلې بني کې وگوري، جادوگر له دې پرته نور هېڅ نه شي کولی، له الله تعالی پرته نه څوک په جادو سره څه پیدا کولی شي او نه په بل څه سره، د قرآن د وینا له مخې جادوگرانو خپل پري اچولې او په جادو سره ئې د خلکو په ذهن او سترگو داسې اغېز کړی چې دوی ته دا پري د مارانو په څېر خوځنده وېرېښي، د پړو په ماهیت کې څه تبدیلی نه ده راغلې د خلکو په سترگو اغېز پرېوتی. قرآن په دې اړه فرمایي: قرآن د سحر د ماهیت په اړه فرمایي:

﴿قُلْ مَا هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ بَدَّلَ إِلَىٰ أُخْرَىٰ وَإِنَّمَا هِيَ ذُرِّيَّتُ النَّاسِ وَمَخْرَجُهُمْ وَإِنَّمَا كَانُوا أَجْمَادًا فُقِرُوا بَدَلًا﴾ طه: ٦٦

(موسی علیه السلام جادوگرانو ته) وویل: نه؛ بلکې تاسو ئې وغورځوئ، نو هغه وخت د دوی د سحر په وجه د دوی پري او عصاگانې داسې ورته وېرېښې چې گواکې ځغلي.

يعني جادوگرانو په خپل جادو سره يوازې دومره څه کړي چې پر ځمکې پراته پري او عصاگانې موسی علیه السلام او نورو ته داسې وېرېښې چې گواکې ځوځي او ځغلي، د دوی په جادو سره د دغو شيانو په ماهیت کې څه تبدیلی نه ده راغلې، بلکې د خلکو ذهن ته داسې ورغلې چې دا پري او عصاگانې د مارانو په څېر ځغلي او په دې سره د بايبل د ټولو هغو ادعاگانو تردید شوی چې وايي: جادوگرانو دا او هغه شيان راپیدا کړل!!

• د ټولو معجزو موخه دا ښودل شوې چې فرعون د بني اسرائيلو پرېښودو ته اړ کړي، نه دا چې مصريان پر خدای ايمان راوړي، له کفر او شرک نه لاس واخلي او د الله تعالی دين ته غاړه کېږدي!! خو که تاسو په دې اړه د قرآن وینا ته ځير شئ و به گورئ چې موسی علیه السلام فرعون او مصريانو ته جامع او بشپړ پیغام لري، د بني اسرائيلو آزادي د اساسي مسايلو په ضمن کې او د يوې ثانوي موضوع په څېر مطرح کوي.

• که معجزې يوازې فرعون ته ښودل کېدې او مقصد ئې دا وو چې فرعون بني اسرائيلو ته له مصره د وتلو اجازه ورکړي، ولې ئې په ټولو مصريانو دا مصيبتونه راوستل؟ ولې ئې د ټولو مصريانو حتی د هغو وينځو مشران زامن هم ورته وژل چې

مېچنې ئې چلولې؟! آيا دا خبره د كوم انسان عقل منلی شي چې الله تعالى د مصريانو د زامنو د وژلو لپاره په خپله د مصر له منځه تېر شوی؟! او آيا الله تعالى د چا د وژلو لپاره دې ته اړ کېږي چې ځمکې ته راکوز شي او د هغه کلي له منځه تېر شي چې د کليوالو د وژلو پرېکړه ئې کړې؟! دا هره ورځ چې انسانان د الله تعالى په اراده پيدا کېږي او مري، داسې مري لکه چې بايبل وايي؟! او تر ټولو مسخره خبره خو لا هغه ده چې بايبل تر دې وروسته کړې او ليکلي ئې دي چې خدای به په مصر کې د بني اسرائيلو او مصريانو کورونه له دې نښې سره بېلوي چې د بني اسرائيلو د کورونو دروازې به د قربانۍ په وينو سرې شوې وي او د دغو وينو په ليدو سره به د بايبل خدای له دغو کورونو تېرېږي، يوازې د مصريانو کورونو ته به ننوځي او د دوی مشران زامن به وژني!!!

- گورئ چې بايبل دلته هم خدای داسې معرفي کوي چې بني اسرائيلو ته د غدر او خیانت لارښوونه کوي، وايي چې خدای موسی عليه السلام ته ويلي وو: د اسرائيليانو ښځو ته ووايه چې له خپلو مصري گاونډيو نه د سرو او سپينو زرو ښه ډېرې گانې (په کومه پلمه) ترلاسه کړي، چې بيا ئې د وتلو په وخت کې له ځانه سره يوسي!! آيا ممکنه ده چې د ځمکې او آسمانونو رب به خپلو بندگانو ته داسې د غدر او خیانت درس ورکوي!!

د فصیح عید

بايبل تر دې عنوان لاندې داسې کارې: خدای موسی او هارون ته وويل: له دې وروسته به ستاسو لپاره دا مياشت د کال لومړۍ او تر ټولو مهمه مياشت وي... هر کال به د دې مياشتې په لسمه هره کورنۍ يو وری تياروي، که د کورنۍ شمېر کم وي په خپل گاونډ کې له بلې وړې کورنۍ سره دې گډ شي، دا وری يا سپرلی به نر، بې عيبه او يو کلن وي، د همدې مياشتې د څوارلسمې په مازديگر دې ټول اسرائيليان دا وري قرباني کړي او د هغوی وينې دې د دروازو د ولاړو تيرانو او د هغو خونو د دروازو پر سر وشيندي چې د وري غوښه په کې خوړل کېږي، په همدې شپه دې دا غوښه ورپته کړي او له پتيرې ډوډۍ او ترڅو سابه سره دې وخوري،

غوښه به اومه او په اوبو کې پخه شوې نه خوري، بلکې ټوله به د سر، پښو، زړه او يني په شمول وريته او ټوله به د همدې شپې تر سهاره خوري، که څه پاتې شوه هغه به سوځوي (د دې لپاره چې غير يهودي ته ئې تر پاتې کېدو سوځول غوره دي)، د وري له خوړو مخکې به خپلې خپلې په پښو کوي، خپله عصا به په لاس کې نيسي او د سفر لپاره به تيارېږي... دا مراسم به د خداى فصیح په نامه يادېږي، دا ځکه چې زه خداى يم او نن شپه به د مصر له سيمې تېرېږم او د مصريانو ټول مشران زامن او د دوى د څارويو لومړي پيدا شوي بچيان به وژنم او د دوى خدايانو ته به سزا ورکوم، کومې وينې چې تاسو د دروازو پر تيرانو شيندلې دا به د دې نښه وي چې دا کورونه ستاسې دي، زه به ئې په همدې سره پېژنم، له هغوى به تېرېږم او يوازې مصريان به وژنم!!! هر کال به د دې ورځې په ياد جشن نيسي، په دې جشن کې چې اووه ورځې به وي يوازې پتيره ډوډۍ خورئ، په لومړۍ ورځ به خمېره له کوره بهر وړئ... ځکه که څوک په دغو ورځو کې د خمېره شوو وړو ډوډۍ وخوري له اسرائيليانو نه به شړل کېږي، په لومړۍ او اوومه ورځ به ټول په گډه د خداى عبادت کوي، په دغو دوو ورځو کې به د خوراک له برابرولو پرته بل هيڅ کار نه کوي!! بايبل دلته دا خبره درې ځلې تکراروي چې په دغو اووه ورځو کې به يوازې پتيره ډوډۍ خورئ، په کور کې به خمېره نه ساتئ، چا چې خميره ډوډۍ وخورله له اسرائيليانو نه به طرد کېږي!!! دا به تر ابده پر تاسو واجب وي... دا د دې لپاره چې په دغې ورځې ما له مصره وژغورئ!!!

لکه چې گورئ دا برخه هم له ډېرو مسخره او خندوونکو خبرو ډکه ده، چې ځينې ئې دا دي:

- آيا دا عجيب مذهب نه دى چې د يو کلن وري حلالول، وريټول او په خپله ئې خوړل يو مهم مذهبي کار گڼي؟! داسې نه چې هغه حلال کړئ او د الله تعالى په نامه ئې فقيرانو او مسکينانو ته ورکړئ!! قرباني خو دې ته ويل کېږي چې څوک له يوه غوره شي، د يوه سپيڅلي هدف لپاره تېر شي، نه پوهېږو چې د داسې وريټې غوښې خوړلو ته څنگه د قرباني نوم ورکوي!!
- آيا کېدى شي الهي دين انسانانو ته ووايي چې د خپلو کورونو او خونو

دروازې د قربانۍ په وینو ولړئ؟! آیا داسې دین به د سالم فطرت خاوند ومني؟! او په خاصه توګه چې دا په وینو د دروازو لړل د دې لپاره ضروري ګڼي چې خدای ته د یوې نښې په توګه وي او په دې سره پوه شي چې دا کور او دا خونه د اسرائیلیانو ده، نو هلته به له ننوتلو ډډه کوي او د دوی زامن به نه وژني!!!

- گورئ چې د بایبل له نظره مهم مسایل کوم دي؟ د ثواب کار کوم دی او د ګناه کار کوم؟ خدای په څه راضي کېږي او په څه ناراضه کېږي؟ د بایبل خدای د پتیرې ډوډۍ په خوړلو راضي کېږي او د خمېره ډوډۍ په خوړلو دومره غصه کېږي چې خوړونکی ئې له خپل نازولي قوم نه د شړلو او ورتلو وړ ګڼي!!! آیا داسې دین ته څوک الهي دین ویلی شي؟ آیا هغه دین یو انساني دین کېدی شي چې د انسان د ژوند اړوند ټول مهم او اساسي مسایل ئې له پامه غورځولي وي او ترکیز ئې په دغسې مسایلو وي?!!

راشی وګورو چې قرآن د موسی علیه السلام د قصې د دغې برخې په اړه څه وایي او د قرآن او بایبل د ویناوو ترمنځ څومره ژور توپیر شته، دا څومره لوړ، جامع او اغېزناک او هغه بل څومره ټیټ، بې محتوی او بې ارزښته!!! قرآن فرمایي:

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اَطِيعُوْا اَمْرَ اللّٰهِ اَطِيعُوْا اَمْرَ الرَّسُوْلِ لَقَدْ جَاءَكُمْ مِنْ اللّٰهِ الْبَيِّنَاتُ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿١٣١﴾

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّبِعُوا اَمْرَ النَّاسِ اِنْ كَانَ مُخْتَلِفًا فِيْ شَيْءٍ مِنَ الدِّيْنِ لَعَلَّكُمْ تَكْفُرُوْنَ ﴿١٣٢﴾

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّبِعُوا اَمْرَ الْاَشْجَارِ اِنَّهَا لَا تَسْمَعُ لِكَلِمَةٍ سَمِعَتْ مِنْ رَّبٍّ عَالِمٍ ﴿١٣٣﴾

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّبِعُوا اَمْرَ الْاَشْجَارِ اِنَّهَا لَا تَسْمَعُ لِكَلِمَةٍ سَمِعَتْ مِنْ رَّبٍّ عَالِمٍ ﴿١٣٤﴾

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّبِعُوا اَمْرَ الْاَشْجَارِ اِنَّهَا لَا تَسْمَعُ لِكَلِمَةٍ سَمِعَتْ مِنْ رَّبٍّ عَالِمٍ ﴿١٣٥﴾

نو موسی خپله عصا وغورځوله چې ناخاپه ئې هغه څه تېرول چې دوی په درواغو جوړول، نو جادوگران په سجده پرېوتل او وئې ویل: په رب العالمین مو ایمان راوړ، د موسی او هارون په رب، (فرعون) وویل: آیا تر دې د مخه چې زه اجازه درکړم تاسو ایمان راوړو؟! په دې کې شک نه شته چې دی ستاسو هغه مشر دی چې جادو ئې درېښودلی، نو اوس به پوه شئ، حتماً به ستاسو لاسونه او ستاسو پښې بدل بدل پرې کړم او تاسو ټول به په دار وځروم، (دوی ورته) وویل: باک نه شته، مونږ د خپل رب په لوري ورگرځېدونکي یو، طمع مو دا ده چې زمونږ رب به زمونږ خطاگانې په دې خاطر راته وبخښي چې لومړني ایمان راوړونکي شوو)

د قرآن په دې موجزو او مختصرو الفاظو کې هومره پراخ او ژور مطالب او لارښوونې پرته دي چې له شرحې او تفصیل نه ئې یو کتاب جوړېږي، ځینې مهمې برخې ئې دا دي:

- فرعونان په دلایلو نه قانع کېږي، د حق د لارې مبارزین دې له ظالمو او فرعون صفتو واکمنانو دا طمع نه کوي چې د دوی دلایل به ومني او له مخالفتو به لاس واخلي.

- لکه څنګه چې فرعون د موسی علیه السلام مقابلي ته د مصر جادوگران راوړاندې کړل، همدا راز به تل او د تاریخ په هر پړاو کې، د فرعون ملګري، د هر دیني تحریک په ضد، ټګمار مذهبي مشران راوړاندې کوي او د دین مقابله به په دین او د مذهب مقابله به په مذهب سره کوي، د حقیالو دعوتګرانو په ضد به د دین پلورونکو ټګمارو مذهبي مشرانو ډله لومړي خط ته لېږي.

- که غواړئ چې یو واقعي دعوتګر وپېژنئ او له دروغجن، ټګمار، دین خرڅوونکي او مذهب پلورونکي مذهبي مشر نه ئې تفکیک کړئ نو دا به د یوه ځلانده ملاک او معیار په توګه په پام کې لرئ چې له فرعونانو سره ئې چلند څنګه دی، د هغه مقابله کوي که د هغه مزدور دی، د ده په ضد خوځېږي که د ده په امر او اشاره، خدای ته د تقرب په لټه کې دی که فرعون ته!! قرآن دلته د موسی علیه السلام په مقابل کې ټګمار او د فرعون مزدور مذهبي مشران د جادوګرانو په څېره

کې انځوروي چې دا ئې ځانگړتياوې گڼي: د حقيالونکو په ضد د فرعون په امر راغونډه پري، له فرعون نه د مزد او اجورې طمع لري، تر ټولو ستر هدف ئې دا دی چې فرعون ته تقرب او نږدې والی ئې په برخه شي او د درباريانو په ډله کې ونيولی شي.

- د فرعوني نظامونو واکمنان به تل د ديني خوځښتونو په ضد په هغه دين او مذهب ترکيز کوي چې د دوی د واکمنۍ تر سيوري لاندې په ولس کې خور شوی، د قومي مذهب بڼه ئې غوره کړې، د ټولني حاکم وضعیت د الهي مقدراتو مطابق او د الله تعالی د خوښې حالت گڼي، ولس ته په دې حالت د قناعت توصيه کوي، له مخالفت نه ئې منع کوي، ولس ته ئې پيغام دا وي چې په روان وضعیت راضي اوسه، دا واکمنان د خدای سيوري گڼه، له دې حالت سره مخالفت له الهي مقدراتو سره مخالفت بوله!! گورئ چې فرعون ولس ته څه وايي: ولې د موسی په ځای د خپلو مخکښو مذهبي مشرانو متابعت ونه کړو!!؟

- خو دغه لومړي خط ته لېرېل شوي مذهبي مشران، هغه چې فرعون خلکو ته ويل: د موسی په ځای ولې د دوی متابعت ونه کړو!! کله چې د موسی عليه السلام د دعوت پر حقانيت پوهېږي او ايمان راوړي، د دوی په اړه د فرعون دريغ او پرېکړه دا ده: موسی ستاسو په څېر دی، ستاسو استاد دی، تاسو ته هم ده د جادو ښودنه کړې، په گډه مو دا لوبه او توطئه جوړه کړې وه، که داسې نه وی نو ولې مو زما له اجازې مخکې خپله ماتې ومنله، د خلکو په وړاندې موسی ته تسليم شوئ او ايمان مو راوړو؟ اوس به پوه شئ چې له تاسو سره څه کوم، لاسونه او پښې به مو بدل بدل سره قطع کوم.

- کوم ځواب چې جادوگران ئې په دې وخت کې فرعون ته ورکوي، ډېر عجيب، د پام وړ او ارزښتناک دی، وايي: هيڅ پروا مو نه شته، مرگ ته چمتو يو، دا مرگ خو له دې پرته بل څه نه دی چې مونږ د خپل پالونکي رب په لوري بيایي، هسې هم مرو او د خپل رب په لوري خامخا ورگرځو!! په دې سره قرآن مونږ ته له يوې خوا دا لارښوونه کوي چې پر خدای باندې ايمان انسان ته داسې جرأت او شهامت ورپه برخه کوي، دا جادوگران گورئ چې څو شېبې مخکې د فرعون په امر راغونډ شوي

وو، د ده لپاره ئې د موسى عليه السلام مقابله كوله، د فرعون پر سره ئې لوړه كوله او د ده د عزت او جلال په طفيل ئې خپله بریا يقيني او حتمي گڼله، له فرعون نه ئې د اجورې طمع وه او تر ټولو ستر هدف ئې دا وو چې د فرعون د درباريانو په ډله كې ونيول شي، خو اوس او په الله تعالى باندې له ايمان نه وروسته په دوى كې دومره ژوره تبديلي راغلې چې د فرعون د گواښونو پروا نه كوي، له مرگه نه وېرېږي، مرگ د الله تعالى په لوري د تلو وسيله گڼي او پرونى مادې طمع ئې اوس په معنوي تلوسې بدله شوې او موخه ئې دا ده چې الله تعالى ترې راضي شي او گناهونه ئې ورته وبخښي!! له بلې خوا مونږ ته وايي چې د ايمان خاوند بايد داسې وي، كه تاسو په رښتيا په الله تعالى ايمان لرئ نو د فرعونانو له گواښونو به نه وېرېږئ.

- د قرآن د وينا له مخې په مصريانو باندې دا عذابونه او مصيبتونه نازل شوي: قحطي، د حاصلاتو كموالى، طوفان، ملخان، كڼې، چنگاشي، وينې، خو قرآن وايي چې د دې مصيبتونو وجه د دوى گناهونه وو او هدف ترې دا چې دوى پند واخلي او له خپل كفر، شرك، ظلم او فساد نه لاس په سر شي.

قوله تعالى: ﴿لَمَّا جَاءَ مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا مِنْ رَبِّكَ يُنَادِيهِمْ اذِئْتَابُوا عَلٰٓمِكُمْ﴾

الاعراف: ١٣٠

او يقيناً چې فرعونيان مو په قحطي او د حاصلاتو په كموالي سره ونيول ترڅو پند واخلي.

قوله تعالى: ﴿لَمَّا جَاءَ مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا مِنْ رَبِّكَ يُنَادِيهِمْ اذِئْتَابُوا عَلٰٓمِكُمْ﴾

الاعراف: ١٣٣

نو طوفان، ملخان، كڼې، چنگاشي او وينه مو د بېلابېلو نښو (په توگه) پرې راولېږل او دوى لويي وکړه او يو مجرم قوم وو.

د دې آيت د (مفصلات) له لفظ نه په څرگنده توگه معلومېږي چې دا مصيبتونه په يوه وخت او يو په بل پسې نه دي نازل شوي بلکې په بېلابېلو وختونو كې نازل

شوي، يو كال قحطي راغلي، يو كال د باغونو او ځمکو حاصلات کم شوي، يو كال ملخانو د دوی پر فصلونو برید کړی، يو وخت طوفان پرې راغلی، بل وخت کنې او بیا چنگاښې پرې مسلط شوې او يو وخت د دوی اوبه د سرو وینو په څېر شوې او دا د بایبل د دې ادعا خلاف ده چې وایي دا ټول حوادث د څو اونیو په منځ کې او د موسی او هارون علیهما السلام په لاس او هغه وخت تر سره شوي چې دوی د فرعون له جادوگرانو سره مقابله کوله، د بایبل ادعا هم د عقل او واقع خلاف ده او هم د قرآن د وینا خلاف!! د الله تعالی سنت دا دی چې له مصیبت نه وروسته خپلو بندگانو ته د توبې او تجدید نظر موقع ورکوي، که پند وانه خلي، بل او بل مصیبت پرې راولي، په یوه وخت د گڼ شمېر مصیبتونو یو په بل پسې راتلو سره د توبې او تجدید نظر مجال ختمېږي.

د فرعون د مشر زوی مړینه

بایبل تر دې عنوان لاندې لیکي: خدای په نیمه شپه کې د ټولو مصریانو ټول مشران زامن ووژل، د فرعون له مشر زویه د هغه غلام تر زویه چې تر ځمکې لاندې تور زندان کې پروت وو... په دغه شپه فرعون او درباریان راوینس شول... ټولو په جگ غږ ژړا پیل کړه... فرعون په همدغه شپه موسی او هارون راوغوښتل او ورته وئې ویل: ژر له مصره ووځئ او اسرائیلیان هم درسره بوځئ، خپل څاروي هم درسره روان کړئ... خو له وتلو مخکې ما ته دعا وکړئ، ... نورو مصریانو هم اسرائیلیانو ته وویل: له مصره ووځئ... دوی له مصریانو نه ډېر سره او سپین زر هم واخیستل... او په دې توگه ئې د مصر ټولې شتمنۍ له ځان سره یووړې... شمېر ئې له بنځو او ماشومانو پرته نږدې شپږ سوه زره سړي وو... اسرائیلیانو څلور سوه دېرش کاله په مصر کې تېر کړل...

دلته د بایبل څو عجیبو خبرو ته لږ ځیر شئ:

- خدای په نیمه شپه کې مصر ته راغی، د مصر په ټولو کورونو وگرځېدو، له هغه کوره تېر شو چې دروازه ئې په وینو لړلې وه، د هر مصري کور ته داخل شو، د هغه مشر زوی ئې ورته وواژو، په دې وخت کې د اسرائیلیانو شمېر نږدې دوه

مليونه وو، طبيعي ده چې د مصريانو شمېر به هم لږ تر لږه څلور مليونه وو، که هره کورنۍ لس کسان وگڼو نو د مصر د کورونو شمېر به شپږ لکه وو، د بايبل خدای چې د انسان په څېر دی او تگ ئې هم انسان ته ورته، گام په گام مخکې ځي، په پاتې نيمې شپې کې په دې شپږ لکه کورونو گرځېدلی، شا وخوا څلور لکه مصري ځوانان ئې وژلي، بيا په همدې پاتې نيمې شپې کې فرعون موسی او هارون ځان ته غوښتي، هغوی ته ئې له مصره د وتلو او ده ته د دعا کولو خبره کړې!!! په همدې شپه د اسرائيليانو ښځو د خپلو مصري گاونډيو له مېرمنو نه ښه ډېر سره او سپين زر ترلاسه کړي، هومره چې د مصر ټولې شتمنۍ ئې د ځان کړې او له ځان سره ئې وړې!!! نه پوهېږم مسيحيان او يهودان کومې بلا وهلي چې داسې مسخره خبرې مني، که يو ناول ليکونکی وغواړي چې ډېر حيرانوونکی ناول وليکي نو دا هڅه خامخا کوي چې خبرې ئې څه نا څه په عقل برابرې وي، که ډېر هوښيار خلک ئې ونه مني نو ځينې کم عقله خلک خو ئې ومني، خو د بايبل ليکونکي د دې پروا نه ده کړې، مسيحيان ئې داسې موندلي چې گران درواغ تر آسان رښتيا ژر مني، د زور تاريخ هره خبره ورته مقدسه برېښي!! هر څه چې د دوی پلرونو ته منسوب شي او د انجيل او تورات په نامه وړاندې شي له تعمله پرته ئې مني!!

• بايبل تر دې د مخه ليکلي وو چې په مصر کې د يعقوب عليه السلام د مېشتېدو په وخت کې د ده د کورنۍ د ټولو غړو شمېر اويا کسان وو او اوس ليکي چې څلور سوه دېرش کاله وروسته کله چې له مصره وتل نو يوازې د نارينه وو شمېر نږدې شپږ لکه وو، يعني د ښځو او ماشومانو په شمول به لږ تر لږه دوه مليونه ول او د دې معنی دا ده چې په دې مودې کې د دوی شمېر نږدې اته ويشت زره پنځه سوه ځله زيات شوی، که د بايبل دا له مبالغې ډکه محاسبه ومنو نو دا دوه مليونه يهودان بايد له نورو څلور سوه دېرشو کلونو تېرېدو وروسته اووه پنځوس مليارده شوي وي، چې دا د ټولې نړۍ د موجوده نفوس نږدې لس برابره دی او بيا په تېرو نږدې دوه نيم زرو کلونو کې به د دوی شمېر څومره شوی وي؟! آيا دا محاسبه ډېره خندونکې نه ده؟ بيا يې د بايبل ليکونکي به غوښتلي وي چې همغه زړه بې بنسټه خبره رښتونې کړي چې بايبل خدای ته منسوب کړې او ويلي ئې دي: د يهودانو

شمېر به د آسمان تر ستورو او د ځمکې تر شگو هم زیات شي!! خونن او په ۲۰۰۶ میلادي کال کې د یهودانو مجموعي شمېر شپږو ملیونو ته نه رسېږي!! بایبل دا خبرې په داسې وخت کې کړې دي چې د شمېرو په هکله ئې چا درواغ نه شوی ثابتولی، هغه وخت خو به تر زرو زیات رقم هم نه وو، چا دا محاسبه ورسره کوله چې اویا کسيزه کورنۍ څنگه په ۴۳۰ کلونو کې (يعني پنځه نسله وروسته) دوه ملیونو ته ورسېده!! په دومره مودې کې خو د سویانو په څېر د هغو حیواناتو شمېر هم دې حد ته نه شي رسېدی چې هر ځل ډېر بېچیان زېږوي!! بایبل دې ته هم پام نه دی کړی چې په مصر کې بني اسرائیلو ډېر بد ژوند درلود، فرعون د دوی زامن ورته وژل، په دې صورت کې خو باید د دوی شمېر د زیاتېدو په ځای کمېدی!! که زیاتېدل ومنو، نو په ۱۹۹۸ کال کې د دوی د نفوس وده په کال کې ۱،۹% وه که د بایبل په خاطر دا ۲% وگڼو نو د دوی شمېر باید په ۴۳۰ کلونو کې نږدې درې لکه پنځوس زره وی نه دوه ملیونه!!

له دغو غلطو ارقامو او په ارقامو باندې د بایبل له ترکیز نه د بایبل په ماهیت پوهېدی شی، په لارښود کتاب کې د ارقامو، شجرو او نومونو په ځای په اساسي مفاهیمو ترکیز کېږي او لارښوونو ته اهمیت ورکول کېږي، قرآن د ارقامو په هکله فرمایي چې په دې ځان مه مصروفوی، دا هومره ارزښت نه لري چې له چا سره پرې مناقشه وکړئ او خپل وخت پرې ضایع کړئ، د اصحاب کهف د قصې په ترڅ کې فرمایي چې په دې له خلکو سره بحثونه مه کوئ چې د دوی شمېر څومره وو او څو کلونه په غره کې پاتې شول، بس همدومره کافي ده چې ووايي: دا د مؤمنو زلمیانو یوه ډله وه، په خدای ئې ایمان راوړ، د ظالمو واکمنانو له وېرې ئې غره ته پنا یوړه او الله تعالی د اوږدې مودې لپاره په خوب ویده او ژوندي وساتل، نه د دوی شمېر په گوته کوي او نه دا وایي چې څو کلونه په غره کې پاتې شول، فرمایي:

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَاتٍ مِّمَّنْ آيَاتِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكْفِرُونَ بِآيَاتِكَ وَيَسْتَكْبِرُونَ

الكهف: ۱۳

مونږ د دوی قصه په رښتوني توگه درته بیانوو، دوی یوه داسې ډله وه چې په خپل رب ئې ایمان راوړ او مونږ ئې ایمان ورمضبوط کړ.

د خپل قوم په اړه د دوی نظر داسې بیانوي:

﴿لَا يَخْتَفُونَ لِيَؤْخَذَ بِأَبْعَابِكُمْ أَصْحَابُ الْمَدِينَةِ لَمَّا كَانُوا فِي إِسْرَارِكُمْ أَنَّكُمْ نَسِيتُمْ مَا وَعَدْتُمْ أَن تَنْزِلُوا بِهِمْ فَقَالَ ابْنُ مَرْثَدَةَ نَزَلْنَا عَلَيْهِمْ يَوْمَئِذٍ بِالْعَرَاءِ وَأَكْبَدْنَا كَدَّ الْوِجْدِ أَهْلَ الْمَدِينَةِ﴾

الكهف: ٢٠

که دوی درباندي برلاسي شي نو يا به مو د ډبرو په ويشتلو سره وژني او يا به مو خپل مذهب ته وراپوي او په دې صورت کې به هيڅکله بريا درپه برخه نه شي.

د دوی د شمېر په اړه د قصه خوښو وينا او د دوی په مقابل کې د مسلمان داعي دريغ داسې په گوته کوي:

﴿فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمٍ يَخْرُجُونَ مِنَ الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ عَنْهَا كَهْفًا ذُرِّيَّةً بَلَغَتْ مِنَ الْإِسْلَامِ أَغْلَابًا فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُخْرَجُونَ﴾

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَئِنْ لَمْ يَنْزِلْ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ بَرْدٌ مِمَّا تُوعَدُونَ لَيَخْرُجَنَّ عَنْكُمْ تَبَابًا﴾

الكهف: ٢٢

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَئِنْ لَمْ يَنْزِلْ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ بَرْدٌ مِمَّا تُوعَدُونَ لَيَخْرُجَنَّ عَنْكُمْ تَبَابًا﴾

وايي به: درې ول او څلورم ئې د دوی سپی وو او وايي به: پنځه ول او شپږم ئې د دوی سپی وو، دا هسې په تياره کې کاني ويشتل دي او وايي به: اووه ول او اتم ئې د دوی سپی وو!! ووايه: زما رب د دوی له شمېره ښه خبر دی، يوازې لږ کسان پرې پوهېږي، د دوی (د شمېر) په اړه له سر سرې بحثه پرته له چا سره شخړه مه کوه او د دغو خلکو له هيچا نه د دوی په اړه پوښتنه مه کوه.

راشئ وگورو چې قرآن د بني اسرائيلو د وتلو څرنگوالی څنگه بيانوي، د فرعون په اجازه ئې گڼي که له فرعون نه د بغاوت په توگه؟ آیا د مصريانو زلمي زامن په سيند کې غرق شوي که په خپلو کورونو کې وژل شوي؟ د شپې لخوا وتل ئې د دې لپاره وو چې فرعون په همغه شپه د وتلو امر ورته کړی وو او که د دې لپاره چې د فرعون له خبرېدو د مخه ډبر مزل ووهي او که د فرعون لښکرې ئې تعقيبوي نو وئې نه شي نيولی!!؟

قرآن فرمايي چې الله تعالی موسی عليه السلام ته د هجرت امر وکړ، ورته وئې ويل چې د شپې شپې بني اسرائيل مخکې او ته تر شا له مصره ووځئ، فرعون به له خپلو لښکرو سره په تاسو پسې درځي، د نيول کېدو وېره مه کوئ... د قرآن الفاظ

دا دي:

«...»
...»
...»
...»
...»

الدخان: ٢٣-٤٣

...»

زما بندگان د شپې شپې روان کړه، يقيناً چې ستاسو تعاقب به کېږي او بحر آرام او ولاړ پرېږده، بې شکه چې دوی غرقېدونکی لښکر دی، خومره باغونه، چينې، فصلونه او د اوسېدو غوره ځايونه ئې پرېښودل او هغه نعمتونه چې چرچې ئې په کې کولې!! همداسې او بل قوم ته مو په ميراث ورکړل، نونه آسمان او ځمکې پرې وژړل او نه مهلت ورکړې شو!! او يقيناً بني اسرائيل مو له هغه سپکونکي عذابو وژغورل، له فرعونو؛ يقيناً چې هغه د مسرفينو له ډلې نه يو ستر متکبر وو او يقيناً چې په پوهې سره مو (بني اسرائيل) پر ټولو نړيوالو غوره کړل او هغه نښې مو ورکړې چې څرگندې آزمويښې په کې وې.

همداراز فرمايي:

...»
...»
...»
...»
...»

شعر ۵۲-۲۸

الشعراء: ۵۲-۲۸

الشعراء: ۵۲-۲۸

الشعراء: ۵۲-۲۸

او موسی ته مو وحي وکړه چې زما بندگان روان کړه، (دوی ترمخ او ته ئې تر شا)،
 يقيناً چې ستاسو تعاقب به کېږي، نو فرعون بناونو ته اړکي ولېږل، (او وئې ويل)
 : دا يو لږکی ټولگی دی او دا دوی دي چې زمونږ غصه ئې راپارولې او يقيناً چې
 مونږ يو محتاط ټولی يو، نو له باغونو او چينو مو وايستل او له خزانو او غوره
 بنگلو، همداسې؛ او بني اسرائيلو ته مو په ميراث ورکړل، نو د لمر خاته پر مهال
 ورپسې شول او کله چې دواړو ډلو يو بل سره وليدل د موسی ملگرو وويل: شک نه
 شته چې مونږ وموندل شوو (دا دی مونږ ته راوړسېدل)، وئې ويل: داسې نه ده؛
 يقيناً چې زما رب راسره دی، هغه به حتماً (د نجات) لار رابښي، نو موسی ته مو
 وحي وکړه چې دا سيند په عصا ووهه، نو وچاود او هره برخه ئې د ستر غره په څېر
 (پر ځای ولاړه) وه، هغه ځای ته مو وروستني هم رانږدې کړل او موسی او ټول هغه
 کسان مو وژغورل چې له ده سره ول، بيا مو وروستني غرق کړل، يقيناً چې په دې
 کې ستره نښه ده او ډېری ئې ايمان راوړونکي نه ول او يقيناً چې ستا رب مهربان
 عزتمن دی.

گورئ چې موسی عليه السلام په هغه سخت حالت کې، چې له هرې خوا لار پرې
 بنده، د دښمن مجهز فوځ ئې تر شا، مخې ته بحر حایل او ملگري ئې هم وېرې
 اخیستي، خو دی په همدې حالت کې ډاډه او مطمئن دی او د الله تعالی مرستې ته
 سترگې په لار او د همدغه ډاډ او اطمئنان په وجه الله تعالی ورته وفرمايل: اوس نو
 دا بحر په خپلې عصا ووهه، يعنې دا الهي مرسته د هغه ډاډ او اطمئنان نتیجه وه
 چې موسی عليه السلام وښوده او خپلو ملگرو ته ئې وويل: گمان مه کوئ چې مونږ
 ونيول شوو او د دښمن په لاس کې پرېوتو!! الله تعالی راسره دی؛ هغه زمونږ د
 ژغورنې ذمه وار دی!!

بنايي هيڅ هونبنيار او د حساس ضمير خاوند به دا ضرورت احساس نه کړي چې د قرآن دا بليغه، اغېزناکه او عبرتناکه وينا د بايبل له هغې پرېوتې او گډې وډې وينا سره مقايسه شي، دې ته د انسان زړه په رپېدا راشي، د سر وېښتان ئې څير شي، دا آيتونه ئې له ځان سره همغې صحنې ته بوځي، داسې احساس ورسره راپيدا شي چې دا هر څه په خپلو سترگو گوري، يوه ډله د سيند په څپو سره وژغورل شي او بله په همدې څپو کې غرقه شي، يوه ته سيند په خپلې سينې لار ورکوي او بل ته خپل کومې پرانېزي، له يوه سره بې وزلي او وېرې اخيستي ملگري دي او له بل سره مغرور او مجهز فوځ، يو د آزادۍ لپاره خوځېدلی او بل د غلامۍ په زنجېرونو کې د يوه مظلوم ولس د ساتلو تکل کوي، يو پر الله تعالی توکل کوي، د هغه په امر خوځېدلی او خپله لار په خپلې عصا پرانېزي او بل د خدايي دعوی کوي، يو د بنگلو، باغونو او خزانو خاوند دی او بل تش لاسی ولس، له هر څه محروم، د وطن پرېښودو ته اړ، ... خو گورئ چې وروستۍ فتح او بريا د چا په برخه کېږي او له ماتې سره څوک مخامخ کېږي؟! پرېکړې له عرشه صادرېږي نه د ځمکې پر سر له قرونو نه، داسې نه ده چې د زور او ځواک خاوندان به تل برلاسي وي او په هرې نښتې کې به بريا د دوی په برخه!! نه گورئ چې فرعون له کوم برخليک سره مخامخ شو؟! آيا له خپل لښکر سره يو ځای غرق نه شو؟ او شتمنۍ ئې بني اسرائيلو ته په مېراث پاتې نه شوې!!

د فرعون غرقېدا داسې پېښه ده چې انکار ترې ډېر گران دی، د مصر فرد فرد له خپل پلار نيکه نه اورېدلې او سينه په سينه تر ننه رارسېدلې، د فرعون په موميایي شوي کالبت باندې؛ وروستيو علمي څېړنو هم ثابتې کړه چې هغه په اوبو کې د غرقېدو په وجه مړ شوی، بايبل هم دا قصه رااخيستې ده خو هسې د يوې پېښې په توگه، له قصې مخکې او وروسته به داسې څه په نظر در نه شي چې د قصې د بيانولو موخه او هدف گڼل کېږي، خو وگورئ چې قرآن په دې اړه څومره عبرتناکه وينا لري:

﴿يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اِنَّ اِيْمٰنَكُمْ كَافِرٌ بِكُمْ اَنْتُمْ كَافِرٌۭنَ﴾

١٩٠٠-٩٢ یونس: ٩٢-٩٠
 او بني اسرائيل مو له سينده تېر کړل، نو فرعون او لښکرې ئې د ظلم او تېري په
 قصد ورپسې شول، تر هغه چې غرقېدا راگېر کړ، وئې ويل: په دې ايمان راوړم چې
 له هغه معبود پرته بل معبود نه شته چې بني اسرائيلو پرې ايمان راوړی او زه (نور د
 الله تعالی په وړاندې) له غاړه اېښودونکو او تسليم شوو څخه يم!! اوس! او په
 داسې حال کې چې مخکې دې سرکښي کوله او له مفسدينو څخه وې!! نو نن به دې
 بدن وژغورو تر څو هغو کسانو ته (د عبرت) نښه وې چې له تا وروسته (راځي او
 پاتې) دي او د خلکو ډېری زما له آيتونو غافل دي!!

یونس: ٩٢-٩٠

بايبل د دغو اساسي خبرو له کولو عاجز دی، قصه د قصې لپاره راوړي نه د
 کوم اوچت او سپېڅلي مقصد لپاره!!

د فصیح د عید مقررات

بايبل دا عنوان داسې شروع کوي: بيا خداى موسى او هارون ته د فصیح د عید
 مقررات داسې وروښودل: هيڅ غیر يهودي به د قربانۍ د وري غوښه نه خوري، خو
 هغه غلام چې اخیستل شوی او ختنه شوی وي، کولی شي دا غوښه وخوري،
 خدمتگار او غیر يهودي مېلمه به ئې هم نه خوري، د وري ټوله غوښه په همغه خونو
 کې وخورئ چې په کې اوسېږئ، دا غوښه به له کوره بهر نه وړئ، هيڅ هېوکى به ئې
 نه ماتوئ... په دې مراسمو کې يوازې هغه څوک برخه اخیستى شي چې سنت شوی
 وي... اووه ورځې به پتیره ډوډۍ خورئ، په دې مودې کې بايد ستاسو په کورونو
 کې حتی ستاسو په سيمې کې خميره پيدا نه شي... ستاسو مشران زامن او د
 څارويو لومړي بچيان به زما وي... د خره د لومړي کوتي په ځای به وری ورکوی... که

وری مو نه ورکاوو نو خر ورکړئ خو غاړه به ئې ورماتوئ...

دلته خو خبرې د ځانگړې توجه وړ دي:

• دلته د څارویو د بچیانو ورکول څلور ځلې تکرار شوي، چېرې هم چې بائیل د قربانۍ په اړه بحث کوي، نو جدي تاکید او ترکیز او ډېر تکرار به مو تر سترگو شي، له دې ترکیز او تاکید نه په واضح توگه معلومېږي چې د بائیل لیکونکی حتماً د معبد مجاور وو او دا د خدای په نامه قرباني د ده د ډلې په واک کې پرېوته!!

• یهودانو ته ویل شوي چې د قربانۍ غوښه به غیر یهودي ته نه ورکوي، که غیر یهودي ته پاتې کېده نو غوره دا ده چې وئې سوځوي، دې ته ورته احکام به په بائیل او تورات کې ډېر په نظر درشي، بائیل د غیر یهودي ښځو سره نکاح نه یوازې ناروا گڼي بلکې هغه د الله تعالی د غصې او غضب باعث بولي، دا ښيي چې بائیل د کوم متعصب یهودي په لاس لیکل شوی، داسې یهودي چې یهودیت ته د مذهب په سترگه نه بلکې د قوم په سترگه گوري، د ده له نظره هر یهودي، که ښه وي که بد، که کافر وي که مؤمن، تر هر بل انسانه غوره دی، که هر څومره ښک او صالح او اوچتو اخلاقو خاوند وي، حتی که د فرشتې په څېر له گناهونو لرې وي، خو له دې امله چې یهودي نه دی او له یهودي مور او پلاره نه دی پیدا شوی، نه ئې ایمان خدای ته ارزښت لري او نه ئې صالح عملونه!! آیا د یوه دین او مذهب د لرې غورځولو لپاره همدا کافي نه ده چې د انسانانو ترمنځ په تبعیض او نابرابرۍ باور لري؟! آیا کوم شریف او عاقل انسان به داسې دین ومني چې یوه قوم ته د نړۍ په ټولو انسانانو ترجیح ورکوي؟ آیا داسې دین کولی شي په نړۍ کې صلح، عدالت، برابري او امنیت راولي او د انسانانو ترمنځ ورورگلوي او اخوت تأمین کړي؟! آیا د تاریخ د اکثر و جگړو لامل همدغه قومي او نژادي تعصب نه وو؟ د الله تعالی دین له دې منزه دی چې د الله تعالی په بندگانو کې د نژادي او قومي توپیر سپارښتنه وکړي، یو قوم د الله تعالی نازولی قوم او ستانه وگڼي او بل ذلیل، سپک او د تحقیر وړ، د الله تعالی له لوري لېږل شوي کتابونه د انجیل او تورات په شمول دا خبره کوي چې ټول انسانان یوه خدای، له خاورو او له یوه پلار او مور نه پیدا کړي،

د هیچا په رگونو کې خاصه او ځانگړې وینه نه خوځېږي، هیڅوک په بل باندې قومي او نژادي فضیلت نه لري، له ایمان او عمل نه پرته د فضیلت بل لامل نه مني، دا د جاهلو قومونو او محرفو مذهبونو خصوصیت شمېږي چې یوه قوم او ټبر ته پر نورو لوړتیا او فضیلت ورکوي او د قربانۍ په اړه فرمایي چې دا د الله تعالی بې وزلو او نېستمنو بندگانو ته ورکړئ، څه چې تاسو د خدای حق گڼئ هغه د خدای محتاجو بندگانو ته ورکړئ که څه هم کافر وي!! قرآن د بایبل د دغې غلطې خبرې په تردید کې مسلمانانو ته لارښوونه کوي چې ستاسو طعام اهل کتابو ته حلال دی او د هغوی طعام تاسو ته:

﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَآخَذَ بِمَا آتَيْنَاهُ مِنْ رَبِّهِ فَآخِذْ بِهِ ذَلِكُمْ هُوَ الْحَلَالُ الْحَقُّ لِلرَّبِّ الْأَبَدِيِّ﴾

﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَآخَذَ بِمَا آتَيْنَاهُ مِنْ رَبِّهِ فَآخِذْ بِهِ ذَلِكُمْ هُوَ الْحَلَالُ الْحَقُّ لِلرَّبِّ الْأَبَدِيِّ﴾

﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَآخَذَ بِمَا آتَيْنَاهُ مِنْ رَبِّهِ فَآخِذْ بِهِ ذَلِكُمْ هُوَ الْحَلَالُ الْحَقُّ لِلرَّبِّ الْأَبَدِيِّ﴾

المائدة: ٥ ﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَآخَذَ بِمَا آتَيْنَاهُ مِنْ رَبِّهِ فَآخِذْ بِهِ ذَلِكُمْ هُوَ الْحَلَالُ الْحَقُّ لِلرَّبِّ الْأَبَدِيِّ﴾

نن ټول پاکیزه شیان درته حلال کړي شول او د اهل کتابو طعام تاسو ته حلال دی او ستاسو طعام دوی ته حلال دی او له مؤمنانو څخه په نکاح کېدونکې ښځې هم او له هغو خلکو څخه په نکاح کېدونکې ښځې هم درته حلالې دي چې له تاسو نه مخکې کتاب ورکړی شوی، په دې شرط چې مهر ئې ورکړئ، په داسې حال کې چې نکاح کوونکي به وئ نه زنا کوونکي او نه د پټې معشوقې او محبوبې نیونکي، او څوک چې له ایمانه انکار وکړي نو یقیناً چې عمل ئې حبط او تباه شو او هغه به په آخرت کې له زیانمنو څخه وي.

تر دې آیتونو نه مخکې آیتونو کې د شیانو حل او حرمت یا د دوی د ذاتي مواصفاتو له مخې او یا د حلالولو د طریقې له مخې خپرل شوی، خو په دې مبارک آیت کې حل او حرمت ته له یوه بله پلوه اشاره شوې او هغه دا چې دا د مؤمن د لاس دي او که د غیر مؤمن د لاس، په دې اړه خو لارښوونې شوې:

- نن ټول پاکیزه شیان درته حلال شول.
- د اهل کتابو پاکیزه طعام هم درته حلال دی.
- ستاسو طعام دوی ته حلال دی، تاسو ته دا اجازه درکړی شوې چې هغوی ته طعام ورکړئ.

- لکه څنگه چې د مسلمانو بنځو نکاح درته روا ده د اهل کتابو د پاک لمنو بنځو نکاح هم درته روا ده، خو په څو شرطه: ۱- مهر ئې ورکړئ. ۲- په خپلې نکاح کې د دوی د ساتلو په موخه ئې په نکاح کړئ نه د دې لپاره چې څو ورځې خپل جنسي اړتیا رفع کړئ او نه داسې چې دا نکاح مو پتې یارانې ته ورته وي. ۳- دې ته مو پام وي چې دا نکاح تاسو کفر ته متمایل نه کړي، پام کوئ چې د اهل کتابو داسې بنځې په نکاح نه کړئ چې ستاسو ایمان ته تاوان رسوي او ستاسو آخرت تباه کوي.

دې ته مو باید پام وي چې اهل کتاب یوازې نوم نه دی او په هر هغه چا ئې اطلاق نه شې کېدی چې په قوم یهودي وي او یا له یهودي او مسیحي مور پلار نه پیدا شوی وي، اهل کتاب یعنی هغه کسان چې په کوم الهي کتاب باور لري، د تورات او انجیل متابعت کوي، د داسې اهل کتابو ذبیحه خوړل او بنځې په نکاح کول روا دي، اما هغه چې نوم ئې یهودي یا مسیحي دی خو نه په عقیده کې دوی ته ورته دی او نه په عمل او اخلاق کې، نه په تورات عمل کوي او نه په انجیل، دوی ته د اهل کتابو په سترگه کتل، ذبیحه ئې حلاله گڼل او بنځې ئې په نکاح کول روا نه دي. که د مسلمان هغه غیر شرعي ذبیحه حلاله نه وي چې د الله نوم ورباندې نه وي یاد شوی او یا له الله نه پرته د بل چا په نامه ذبح شوې وي، نو د مشرک اهل کتاب هغه ذبیحه به څنگه حلاله وي چې د خپل مذهب مطابق ئې نه ده ذبح کړې؟! که اسلام مونږ د بدلمنې مسلمانې بنځې له نکاح کولو منع کوي نو د اهل کتابو د مشرکې او بدلمنې مېرمنې د نکاح اجازه به څنگه راکوي!!! گورئ چې اسلام عقیدې او عمل ته اعتبار ورکوي او بایبل نسب ته.

- د بایبل دا خبره خو ډېره د حیرت وړ ده چې وايي: که خر مو د قربانۍ لپاره ورکاوو نو غاړه ئې ور ماته کړئ!!! بایبلیانو ته وایو: آیا د بایبل دغه خبره کافي نه

ده چې دا کتاب لرې وغورځوئ؟! عاقل انسان خو چې په يوه کتاب کې يوه داسې خرافي او مسخره خبره ومومي نو يوې خوا ته ئې رډي، بايبل خو له داسې خبرو ډک دی، دغلته وايي: هيڅ غير يهودي به د قربانۍ د وري غوښه نه خوري، خو هغه غلام چې اخیستل شوی او ختنه شوی وي، کولی شي دا غوښه وخورې، خدمتگار او غير يهودي مېلمه به ئې هم نه خوري، د وري ټوله غوښه په همغه خونو کې وخورئ چې په کې او سپړئ، دا غوښه به له کوره بهر نه وړئ، هيڅ هډوکی به ئې نه ماتوئ... په دې مراسمو کې يوازې هغه څوک برخه اخیستی شي چې سنت شوی وي... اووه ورځې به پتیره ډوډۍ خورئ، په دې مودې کې بايد ستاسو په کورونو کې حتی ستاسو په سيمې کې خمېره پيدا نه شي... نه پوهېږو په تاسو څه بلا نازله شوې چې دا کتاب د يوه مقدس او حتی الهي کتاب په توگه منئ؟! آيا د خره غاړه ورماتول قرباني ده؟ آيا الله تعالی خپلو بندگانو ته د داسې کارونو امر کوي؟!

بايبل ورپسې ليکي: په دې سفر کې به خدای د ورځې له لوري په ورېځو سره او د شپې له لوري د اور په ستنې سره د دوی لارښوونه کوله، نو ځکه ئې هم د ورځې سفر کولی شو او هم د شپې، دا د اور او ورېځو ستنې به هيڅکله له دوی څخه نه بېلېدې!! دا خبرې نه له عقلمه سره اړخ لگوي او نه د الله تعالی له سننو سره، الله تعالی نه په اور سره چا ته لار ښيي او نه په ورېځو سره، الله تعالی خو ورېځې د باران ورولو لپاره پيدا کړې، قرآن د بايبل د دې ادعا خلاف فرمايي چې په بني اسرائيلو مو په صحرا کې د ورېځو سيوری جوړ کړ، په همدې سره ئې له سختې تودوخې وژغورل، بارانونه ئې پرې وروول او له تندې ئې ژغورل. تاسو به په ډېرو نورو مواردو کې هم وگورئ چې بايبل د پورتنۍ خبرې په څېر په غيرطبيعي، د الهي عامو او مشهودو سننو خلاف او په خارق العاده خبرو ترکيز کوي او قرآن د دې برعکس د عالم طبيعي پېښې او حوادث د الله تعالی د تصرف ښه گڼي، قرآن وايي له ورېځو مو تاسو ته سيوری جوړ کړ او بايبل وايي خدای په ورېځو او د اور په سننو سره بني اسرائيلو ته لار ښوده!! بايبل وايي چې دا ورېځې او اور فرشتې وې، خو قرآن وايي چې دا همغه ورېځ وه چې باران ترې وږېږي!! بايبل وايي چې خدای د اور او ورېځو له منځه ځان وښود او قرآن په حيرت او تعجب سره پوښتي:

آيا دوی د دې انتظار لري چې خدای د ورېځو په لوڅو کې دوی ته راشي او فرشتې هم او کار پای ته ورسېږي!!؟

وَأَمَّا الْفِرْعَوْنُ فَأَنزَلْنَا سُلَاطِنًا مِنَّا لِيَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ رَبَّنَا بِأَعْيُنِنَا إِنْ يَأْمُرُ بِالْعِزَّةِ وَالشَّرَفِ لَنَكْفُرْنَهُ مَعَافٍ وَرَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا كُوفًا مِّنْ أَعْيُنِنَا إِنَّا نَخَافُ مِنَّا وَفِي آيَاتِنَا لَعَلَّةٌ لَّهُمْ

البقرة: ٢١٠

قُلْ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْبَلَاءِ إِنَّكَ عَظِيمُ الْعِقَابِ

بايبل ورپسې وايي: کله چې فرعون ته اطلاع ورسېده چې بني اسرائيل تنبېدلي نو دی او درباريان ئې پېنېمانه شول او وئې ويل: دا څه غلط کار وو چې مونږ وکړ... نو د مصر پاچا خپله گاډۍ تياره کړه... لښکر ته ئې د خوځېدو امر وکړ... نو له خپلو شپږ سوه مخصوصو گاډيو او د مصر له ټولو گاډيو سره و خوځېدل... کله چې اسرائيليانو وليدل نو ووېرېدل، موسی ته ئې وويل: ولې دې مونږ دغې صحرا ته راوستلو؟ مگر په مصر کې قبرونه نه وو چې دې بېدیا ته دې راوستلو چې ومرو... تا ته مو ويلي وو چې مونږ خپل حال ته پرېږده... په مصر کې د غلامۍ ژوند تر دې غوره وو چې په دې صحرا کې ومرو... خدای موسی ته وويل: عصا دې د درياب لوري ته اوږده کړه چې اوبه ئې سره بېلې شي او بني اسرائيل له هغې لارې تېر شي چې په اوبو کې پرانستل کېږي... په دې وخت کې هغه فرشته چې د بني اسرائيلو په مخکې به خوځېده د دوی شا ته منتقل شوه او د ورېځو ستنه هم شا ته منتقل او د مصريانو او بني اسرائيلو تر منځ حایل شوه... چې شپه شوه نو د ورېځو ستنه هم د اور په ستنې بدله شوه، داسې چې بني اسرائيل په رڼا کې او مصريان په تياره کې ول... بيا موسی خپله عصا د اوبو طرف ته اوږده کړه اوبه څيرې شوې او بني اسرائيلو ته لار پرانستل شوه... ټوله شپه له مشرقه تېز باد وچلېدو او لار ئې وچه کړه... بني اسرائيل له اوبو تېر شول... سهار خدای د ورېځو او اور له منځه مصريانو ته وکتل او هغوی ئې پرېشانه کړل، داسې چې د ټولو گاډيو څرخونه له خپله ځايه اوچت شول... حرکت ئې نه شو کولی... مصريانو وويل: راځئ چې و تېستو ځکه خدای د بني اسرائيلو لپاره له مونږ سره جنگ ته حاضر شوی... کله چې بني اسرائيل له سينده تېر شول، سهار خدای موسی ته وويل: عصا دې اوبو ته اوږده کړه چې اوبه بېرته سره ورشي... اوبه سره ورغلې او د فرعون لښکر داسې له منځه

ولاړ چې یو کس ئې ترې ژوندی پاتې نه شو...

د بایبل له منونکو پوښتنه کوو: بایبل خو لیکلې چې د بني اسرائیلو د وتلو په شپه خدای په نیمه شپه کې مصر ته ننوت، د ټولو مصریانو مشران زامن ئې د فرعون د زوی په شمول ووژل او د شپې په همدغې نیمايي کې فرعون موسی او هارون وروغوښتل چې ټول له مصره ووځئ، که دا خبرې رښتیا وی نو فرعون به څنگه په داسې حال کې موسی علیه السلام تعقیباوو؟ ده خو د بایبل د خدای زور لیدلی وو څنگه به ئې بیا دا جرأت کاوو؟ آیا ممکنه ده چې یوه قوم ته دې نږدې څلور سوه زره جنازې پرته وي بیا دې هم دومره لوی لښکر برابر کړي او په دوه ملیونه تنښتېدونکو پسې دې ووځي؟! له دې خبرو خو په ډاگه معلومېږي چې د بایبل هغه خبره دروغ ده چې خدای مصر ته ننوتی وو او د مصریانو مشران زامن ئې ورته وژلي وو!!

د موسی سرود

دلته بایبل یو سرود رانقلوي او په پای کې ئې لیکي: د دې سرود له ویلو وروسته مریم نیبه د هارون خور دریا راواخیسته او وهله ئې او نڅا ئې پیل کړه، نورو ښځو هم همدا کار وکړ... او مریم دا سرود ووايو: د خدای سرود ووايي چې په پرتمینه توگه غالب شوی او د دوی آسونه او سواره ئې په اوبو کې وغورځول!!
تاسو به د بایبل په نورو برخو کې هم وگورئ چې چنگ، رباب، دریا، رقص او نڅا د ذکر او عبادت جزء گڼي، دلته د هارون خور د رقص او نڅا او سندرو په حال کې ښيي او په نورو ځایونو کې خپل انبیا داسې معرفي کوي چې د مستی، رقص او وجد په حالت کې به غیبې خبرې ورته معلومېږي!!

من او سلوی

تر دې عنوان لاندې په بایبل کې دا خبرې د غور وړ مومو: (بني اسرائیلو بیا له موسی او هارون نه شکایت وکړ او وئې ویل: کاش چې په مصر کې پاتې وی او هملته خدای وژلي وی، هلته به له غوښو د ډکو دېگونو خوا ته کښېنستو او چې

خومره مو زړه غوښتل خوږه مو، خو اوس به په دغې دښتې کې چې تاسو ورته راوستلو ډېر ژر له لوږې ومرو... خدای موسی ته وویل: اوس به له آسمانه دوی ته ډوډۍ راوړم... هرڅوک کولی شي له خپله کوره ووځي او د همغې ورځې لپاره ډوډۍ جمع کړي... غواړم په دې حکم سره دوی و آزمویم چې زما اطاعت کوي که نه... د جمعې په ورځ کولی شي د دوو ورځو خوراک جمع کړي... دوی ته ووايه چې هر مازديگر به غوښې خوري او هر سهار به په ډوډۍ مړېږي... د همغې ورځې په مازديگر ډېر مړزان راغلل او د دوی شا و خوا سيمه ترې ډکه شوه... او سهار پرځه پرېوته او کله چې پرځه ختمه شوه وړې وړې دانې ترې پاتې شوي چې د اووړې دانو ته ورته وې... يوه له بله ئې وپوښتل: دا څه دي؟ موسی ورته وویل: دا همغه ډوډۍ ده چې خدای درکړې چې وئې خورئ... خدای فرمایلي چې هره کورنۍ د خپلې ورځنۍ اړتيا په اندازه ترې جمع کولی شي... د هر کس لپاره يو عومر (نږدې دوه نيم لیتره)،... نو دوی بهر ووتل او په ټولولو ئې لگيا شول، چا ډېر او چا کم غونډ کړل خو کله چې ئې وتلل نو وئې لیدل چې چا ډېر غونډ کړي وو زیات ونه ختل او چې چا لږ غونډ کړي وو کم ونه ختل... هر چا خپله ټاکلې برخه ترلاسه کړې وه!!! موسی ورته وویل: هیڅ څه به ئې تر سبا پورې نه ساتئ... خو ځینو د موسی خبرې ته اعتناء ونه کړه، څه ئې سبا ته ساتلي ول... خو سهار متوجه شول چې ټول خوسا شوي او چينجي په کې را پیدا شوي... موسی هارون ته وویل: له دې من څخه يو عومر (نږدې دوه نيم کیلو) په يوه لوبښي کې وساته چې راتلونکو نسلونو ته د پند او عبرت لپاره پاتې شي... چې دغه بيا (د عهد صندوق) کې له نورو مقدسو شيانو سره کېښودی شو!!!

دلته د بايبل د وينا ضعيف ټکي دا دي:

- اسراییليان ئې داسې انځور کړي لکه چې په مصر کې دوی ډېر مرفه ژوند درلود، داسې چې له غوښو د ډکو دېگونو خوا ته به کېښېستل او چې خومره به ئې زړه غوښتل خوړله به ئې!! دا په مصر کې د اسراییليانو د بد ژوند، فقر، لوږې او د غلامۍ د ژوند يو معکوس او غلط تصوير او د حقایقو خلاف وينا ده، که اسراییليانو په مصر کې داسې مرفه ژوند درلودی نو هیڅکله به له موسی عليه

السلام سره هجرت ته نه وو تيار شوي!!

• وايي: خدای له دوی سره وعده کړې وه چې مازديگر به غوښه او سهار به ډوډۍ ورکوي، خو سهار ئې د ډوډۍ په ځای سپينې دانې وموندې او موسی ورته وويل چې همدا همغه ډوډۍ ده چې خدای ئې وعده درسره کړې وه!! په دانو باندې د ډوډۍ اطلاق نه شي کېدی، د خوراک، روزي او رزق په نامه يادېدې شي خو هيڅوک دا غلطې نه کوي چې دانو ته د ډوډۍ نوم ورکړي.

• دا خوشې او بې بنسټه خبره ده چې وايي: که چا ډېر غوندې کړي وو يا لږ، چې کور ته ئې يو وړل او وئې تلل نو همغه يو (عومر) ترې جوړ شو!! دا هم بې بنسټه خبره ده چې دوی ته ويل شوي وو د ورځني خوراک په اندازه به ئې راتولوي او د سبا لپاره به ئې نه ساتئ!! د دوی جرم دا نه وو چې زيات ئې غوندې کړي وو ځکه په خپله بايبل وايي چې زيات غوندې وولو کومه گټه نه ورسوله، په تلو کې به ډېر هم يو عومر ختل او لږ هم!! ذخيره کول ئې هم دوی ته گټه نه رسوله ځکه دا به تر سهاره خوسا کېدل!! د بايبل ليکونکی دې دا معما حل کړي چې يو ځای وايي: چې چا دا (من) د سبا لپاره ذخيره کړي وو سبا ئې هغه خوسا او گنده شوي وموندل، بل ځای وايي چې د جمعې په ورځ به ئې د شنبې د ورځې لپاره هم ټولول، ځکه چې په دې ورځ له کار کولو منع شوي وو او بيا ليکي چې موسی عليه السلام هارون عليه السلام ته وويل چې د (من) يو (عومر) راتول کړه چې د راتلونکو نسلونو لپاره ئې وساتو او دا ئې (د عهد په صندوق) کې کېښودل!!! دا خبره به کوم عقل ومني چې يو شي هم په يوه شپه کې گنده کېږي او هم د راتلونکو نسلونو لپاره په ساتلو نه گنده کېږي!!!

• قرآن د بايبل دا ادعا ردوي او وايي چې اسرئيليانو بې صبري وکړه او موسی عليه السلام ته ئې وويل: تر څو به په دې يو ډول خوراک صبر کوو؟ تر څو به همدا صحرا وي او دا من و سلوی!!

بیا یې د بايبل د ادعا ردوي او وايي چې اسرئيليانو بې صبري وکړه او موسی عليه السلام ته ئې وويل: تر څو به په دې يو ډول خوراک صبر کوو؟ تر څو به همدا صحرا وي او دا من و سلوی!!

هغه څه چې تاسو وويل: اى موسى! په يوه رنگ خوراك هيڅكله صبر نه شو

كولى!! نو خپل رب ته دې زمونږ لپاره دعا وكړه چې مونږ ته هغه څه راوباسي چې

ځمكه ئې راشنه كوي: له ساگ سابه ئې، تره او بادرننگ ئې، غنم ئې، نسك ئې او

پياز ئې، وئې ويل: آيا د هغه څه په عوض كې چې غوره دى هغه څه غواړئ چې راتپت او ناغوره دى، كوم ښار ته كوز شئ، چې هلته هغه څه ترلاسه كړئ چې تاسو ئې غوښتنه وكړه، نو سپكاوى او خواري ورباندې وتپل شوه او د الله په غضب اخته شول، دا په دې خاطر چې د الله آيتونه ئې تكذيبول او پېغمبران ئې په ناحقه وژل، دا هم په دې سبب چې عصيان ئې وكړ او تېرى ئې كاوو.

قرآن له دې وروسته بني اسرائيلو ته هغه نعمتونه ورپه يادوي چې د هجرت په دوران كې الله تعالى ورپه برخه كړل، له مصر نه د شام په لوري د تلو په وخت كې، د سينا په تودې او وچې بېديا كې او هغه وخت چې د دوى كېږدى هم شړېدلى وې او د صحرا گرمې هوا سخت ځورول، الله تعالى په دوى باندې يو په بل پسې داسې وريځې راوستې چې هم ئې له گرمۍ وساتي او هم ئې د اوبو ضرورت رفع كړي، سيل سيل مېزان به راتلل او دوى به نيول، هر سهار به د بېديا د بوټو په سر داسې خوندور څه راپيدا كېدل چې دوى به راغونډول او په خوند خوند به ئې خوړل، خو دوى د هجرت په دې ژوند او يو ډول خوړو صبر ونشو كړى، موسى عليه السلام ته ئې په څرگندو الفاظو وويل چې نور نو تر دې زيات صبر نه شو كولى، د دغه بې صبرۍ په وجه له دې نعمتونو نه محروم او په فقر، لوږه او ذلت محكوم شول، د بني اسرائيلو په دې قصې كې هر مسلمان ته د دې سبق وركړې شوى: كه د الله په لار كې هجرت وكړئ، د رزق او روزي ضامن مو الله دى، د بني اسرائيلو د من او سلوى په څېر به تاسو ته روزي دركوي، خو كه بې صبري وكړئ او په نيمه لار كې ودرېږئ او

سفر نیمگړی پرېږدئ، د دوی په برخلیک به اخته شی. الله په هیچا ظلم نه کوي، د خپلې لارې په مجاهد او مهاجر خو ئې په هېڅ صورت کې نه کوي، څنگه ممکن ده چې دوی یوازې او بې اسرې پرېږدي، بني اسرائيل چې له کومو بدو پایلو سره مخامخ شول، دا د دوی د ظلمونو سزا وه.

خو که دوی په خپل حلال رزق قناعت ونه کړي او د الله په لار کې د جهاد په سنگرونو کې صبر له لاسه ورکړي، نو له ذلت، سپکاوي او خواری سره به ئې مخامخ کوي. په دوی کې به ترټولو د مخه د عصیان او د دین له حدودو نه تېری او د بل په حقوقو د تجاوز او تعدی بیماری خورېږي، دا بیماری به هغه حد ته رسي چې د پیغمبر او حق پالونکو داعیانو د مخالفت حتی وژلو لپاره به ملا وتړي او د الله له آیتونو نه به انکار وکړي. دې مطلب ته مو باید پام وي چې د آدم علیه السلام په قصې کې هم په جائز رزق عدم اکتفاء او ممنوعه شجرې ته لاس غځول له جنت نه د وتو باعث شو او ورته وویلی شو (اهبطوا) او بني اسرائيلو ته هم په همدې سبب وویلی شو: (اهبطوا)، له دې نه معلومېږي چې د انسان د سقوط او له لوړو پوړو نه د را پرېوتو یوه اساسي وجه همدا بې صبري او په خپل جائز رزق قناعت نه کول دي. د بني اسرائيلو په دې قصې کې هغه مطلب په لازيات تفصیل سره راغلی چې په جنت کې د آدم علیه السلام د ځای په ځای کېدو او بیا له هغه نه د وتو په قصې کې په اختصار سره راغلی. دا قصه د هغې شرحه ده، په دې کې د شجره ممنوعه حقیقت په ډاگه شوی، دا یوه مېوه وه نه بل څه، له شجره ممنوعه نه هر بل تعبیر بې بنسټه او غلط دی او د قرآن د دغې شرحې مخالف. د بایبل د لیکونکي په څېر د شکاک ذهن خاوندان د آدم علیه السلام د پیدایښت، په جنت کې ځای په ځای کېدل، شجره ممنوعه او له جنت نه کوزېدل او د دې قصې له ټولو برخو نه داسې څه جوړوي چې غیر طبیعي، خارق العاده او د ده د اولاد له هر څه سره توپیر ولري!! د قرآن له وینا معلومېږي چې د بني اسرائيلو جرم نه دا وو چې زیات (من) ئې راغونډول او نه دا چې سبا ته ئې ذخیره کول، جرم ئې بې صبري وه، جرم ئې د هجرت له ژوند نه ستومانه کېدل وو، په یو ډول خوراک قناعت نه کول وو!! د قرآن له وینا دا هم معلومېږي چې دوی له موسی علیه السلام نه ساگ، سابه، تره،

بادرنګ، پيازا او نسك غوښتي او په مصر کې دوی ته همدا شيان په لاس ورتلل نه د بايبل په وينا د غوښو ډك دېگونه!! نو ځكه موسى عليه السلام ورته وايي: كه دا شيان غواړئ نو مصر ته كوز شئ!! د دې شيانو د غوښتلو معنی خو دا ده چې تاسو په مصر کې د ذلت او غلامۍ په هغه ژوند راضي وئ!!

له ډبرې اوبه!

بايبل تر دې عنوان لاندې ليكي: اسرئيليانو په رفيديم کې له موسى اوبه وغوښتې او ورته وئې ويل: ولې دې له مصره راوايستلو؟ آيا دلته دې د دې لپاره راوستلو چې له تندې ومرو؟ موسى خدای ته وويل: زه له دې قوم سره څه وکړم نږدې ده ما سنگسار کړي!! خدای ورته وويل: د بني اسرئيلو ځينې مشران درسره واخله، د حوريب غره ته ولاړ شه، هلته به زه د يوې ډبرې خوا ته ستا په څنگ کې ودرېږم، په خپلې عصا دې ډبره ووهه چې اوبه ترې وبهږي...موسى همداسې وکړل او اوبه ترې وبهږې... دلته اسرئيليانو له خدای سره مجادله وکړه او وئې ويل آيا خدای زموږ په منځ کې شته...نو ځكه موسى دا ځای مريبه (يعني د شخړې او مجادلې ځای) ونوماو!!

قرآن د بايبل دا وينا هم تصحيح کوي او فرمايي:

﴿فَرَاغَ مِنْهَا فَمَنْعَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ وَجَاءَهُمْ كَذِبٌ أُولُوعَيْنٌ يَأْتِيهِمْ لِيُؤْثِرُوهُمُ فَأَدْبَارَهُمُ اللَّهُ فَأَخَذَ اللَّهُ مِنْهُمُ آلِهَتَهُمْ فَأَسْتَوَىٰ سَعْدٌ أُولُوعَيْنٌ يَأْتِيهِمُ﴾

﴿فَلَمَّا دَبَّرُونَاهُ أَوَّلَ بَدْرٍ سَهُ لَمَّا نَظَرَ مِنْ خَلْفِهِ الْغَمَامَ وَالْقَوْمَ الْأَخْيَارَ يَحْسَبُونَ أَنَّهُ مُدْبِرٌ بَيْنَ يَدَيْهِمْ فَلَمَّ أَصْحَابُ الْأَيْمَانِ وَهُنَّ عَلَيهِمْ الْكَلْبَاتُ﴾

البقرة: ٦٠ ﴿فَلَمَّا دَبَّرُونَاهُ أَوَّلَ بَدْرٍ سَهُ لَمَّا نَظَرَ مِنْ خَلْفِهِ الْغَمَامَ وَالْقَوْمَ الْأَخْيَارَ يَحْسَبُونَ أَنَّهُ مُدْبِرٌ بَيْنَ يَدَيْهِمْ فَلَمَّ أَصْحَابُ الْأَيْمَانِ وَهُنَّ عَلَيهِمْ الْكَلْبَاتُ﴾

او کله چې موسى عليه السلام د خپل قوم لپاره د خړوبه کېدو غوښتنه وکړه، نو (ورته) ومو ويل: دا تېره په خپلې عصا ووهه، نو په دې سره له هغې دوولس چينې راوخوټېدې، هرې ډلې خپل اوبه خوړ وپېژندو، د الله له رزق نه وخورئ او وڅښئ او په ځمکې کې فساد کوونکي مه گرځئ.

په دې آيتونو کې له يوې خوا د بايبل دا خبره رد شوې چې وايي: اسرئيليانو له

خدای سره شخړه وکړه او وئې ویل چې که خدای زمونږ په منځ کې وي نو چېرې دی؟ ولې ئې مونږ په خپلو سترگو نه گورو؟! قرآن فرمایي نه یوازې دوی دلته شخړه نه ده کړې بلکې دلته د دوی تر منځ د راتلونکو شخړو مخه هم نیول شوې، دلته دوولس چینې راوختېدې، د هرې قبیلې لپاره بېله چینه، او دا د دې لپاره چې د اوبو په سر ئې لانجه راولاړه نه شي. له بلې خوا د الله د لارې مجاهد او مهاجر ته ډاډ ورکړی شوی چې الله ستا د رزق او روزي ذمه وار دی، که الله وغواړي نو له ډبرې نه تاسو ته چینې رايستې شي، همغسې لکه چې بني اسرائيلو ته ئې د سینا په لویې وچې صحرا کې له تیرې نه دوولس چینې راوايستې، الله تعالی هغه ولس ته د ډاډه او پراخ رزق او روزي تضمین ورکوي چې ایمان راوړي، د دین په نسبت التزام ولري او د الله په لار کې جهاد ته ملا وتړي، د روزي په سر د دوی ترمنځ د شخړو راولاړېدو مخه به هم نیسي او الله به عزت او سوکالي ورپه برخه کوي.

دلته د بایبل ادعا دا ده چې خدای د هغې ډبرې خوا ته ولاړ وو، موسی علیه السلام لیدو، خو اسرائیلي مشرانو نه لیدو، د دې خبرې پر سر شخړه راولاړه شوه چې آیا خدای همدا اوس زمونږ په منځ کې شته که نه؟! له خپل خدای او له موسی سره ئې شخړه وه، خدای ته ئې ویل: که ته زمونږ په منځ کې یې نو مونږ ته ځان راوښییه!! موسی ته ئې ویل: که خدای دلته وي نو ولې ئې مونږ نه گورو؟! لانجه حل نه شوه، نو ځکه موسی علیه السلام دا ځای د مریبه په نامه یاد کړ!!! سل حیف هغه عقل ته چې داسې مسخره خبرې مني او هغه د الله تعالی د کتاب خبره گڼي!!!

له عمالقیانو سره نښته

بایبل تر دې سرلیک لاندې لیکي: عمالقیان له اسرائیلیانو سره د جگړې لپاره رفیدیم ته راغلل، موسی یوشع ته وویل: سبا له ځینو کسانو سره د دوی مقابلې ته ورشه، زه به د خدای عصا په لاس کې لرم او د غره پر سر به ولاړ وم!!! یوشع همدا سې وکړل... موسی، هارون او حور غره ته وختل... موسی خپل لاسونه د آسمان په لوري د دعا لپاره لوړ کړل... تر څو چې به د ده لاسونه لوړ ول نو اسرائیلیان به په جگړې کې برلاسي ول، خو کله چې به ستومانه شو او لاسونه به ئې کوز کړل نو

عماليقيان به برلاسي شول، په پای کې موسى سترې شو او خپل لاسونه ئې نه شو اوچتولی، نو هارون او حور په يوې تيرې کښېناوو او تر لمر لوېدو ئې د ده لاسونه اوچت نيولي وو او په دې سره يوشع او جنگيالو ئې عماليقيان خواره واره کړل!!!

دلته هم د بايبل د ليکونکي هغه بيماري ځان نسيي چې مهم قضایا په ډېرو بسيطو او شکلي حرکتو پورې غوټه کوي، شکلياتو ته تر اصلي حقايقو زيات اهميت ورکوي، لکه دلته چې وايي: تر څو چې به د موسى عليه السلام لاسونه لوړ ول نو اسرئيليان به برلاسي ول او چې راکوز به شول نو برلاسي به ئې په ماتې بدله شوه!!! د بايبل له ليکونکي پوښتنه کوو: د بنده د دعاگانو په وخت کې ستاسو خدای د ده لاسونو ته گوري او فيصله کوي که د ده د زړه تمنا او پر ژبې دعا ته؟! آيا د هغه چا دعا نه قبلوي چې له ډېرې ستريا ئې لاسونه راکوز شوي؟! له دې د مخه خو تا په يوه ځای کې هم نه دي ليکلي چې د لاسونو لوړ نيولو په سبب موسى عليه السلام ته هغه سترې سترې برياوې او فتوحات ورپه برخه شول!! دا ولې!!!

قرآن د ډېرو پيغمبرانو عليهم السلام هغه دعاگانې رانقل کړې چې الله تعالی قبولې کړې دي، خو په هيڅ ځای کې ئې د دعاکوونکي حالت او د لاسونو لوړولو او ټيټولو ته اشاره نه ده کړې، د دوی د منل شوو دعاگانو هغه خوندور او زړه لړزوونکي الفاظ ئې ذکر کړي چې ډېر ځله د انسان اوښکې ورته بهېږي، طبيعي ده چې د دعاگانو منونکي رب دغو الفاظو ته چې د انسان د زړه ترجماني کوي، اهميت ورکوي، نه د لاسونو حالت ته!!

بني اسرئيل په سينا کې

تر دې سرليک لاندې د بايبل ځينې ويناوې دا دي: ... خدای موسى ته وويل: زه په پرېو ورپڅو کې تا ته راکم... ترڅو چې له تا سره خبرې کوم قوم به زما غږ اوري او له دې وروسته به ستا په خبرې باور کوي... لاندې ولاړ شه او بني اسرئيل د ملاقات لپاره چمتو کړه... ورته ووايه چې خپلې جامې ووينځي، ځکه چې زه غواړم د دوی د سترگو په وړاندې د سينا په غره راکوز شم... هلته څه حدود وټاکه چې څوک ترې تېر نه شي او بر ولاړ نه شي... څوک چې له دې حدودو تېر شو وبه وژل

شي... هغه بايد په غښو يا ډبرو ووژل شي... کله چې په شپېلۍ کې پو شو نو د غره لمنې ته نږدې شئ... د درېيمې ورځې سهار د لمر ختو پر مهال د تالندې او برېښنا دروند غږ تر غوږ شو او پرېره وربخ پر غره خوره شوه او بيا د شپېلۍ په څېر غږ واوريدی شو، ټول قوم له وېرې ولرژېدو.. ټول غږ له لوخړو ډک وو... ځکه خدای د اور په لمبو کې هلته کوز شوی وو... نو په دغه وخت کې موسی له خدای سره خبرې وکړې او خدای هم د رعد غږ ته ورته غږ سره ځواب ورکړ... بيا موسی لاندې ولاړ او څه چې خدای ورته ويلې وو خلکو ته ئې وويل!!! دلته څو ځله ليکي چې خدای موسی ته وويل: بني اسرائيلو ته ووايه چې له دې حدودو به هيڅوک بر نه تېرېږي او خدای ته د ورنږدې کېدو هڅه به نه کوي، که نه نو وژل کېږي، له ډېر تاگيد او تکرار نه داسې معلومېږي لکه چې دا ټوله خبره د بايبيل د ليکونکي لخوا جوړه شوې ډرامه وي!!

د بايبيل له ليکواله پوښتنه کوو: تا په لسه او و ځله ليکلي چې خدای دې او هغه پيغمبر او نبي ته او حتی عادي انسانانو ته ځان بنودلی، خو نه په داسې هيبنتناک کيفيت او هيئت سره او په ورېځو او لوخړو کې، دا ځل څه شوي چې د ورېځو په لوخړو کې راځي او غږ ئې د تالندې په څېر دی، غږ لرژېږي او په بني اسرائيلو وېره خوره ده؟! تا خپله هغه خبره په ياد ده که نه چې ليکلي دي وو: خدای د انسان په شکل کې د يعقوب خوا ته راغی او له هغه سره ئې ټوله شپه غېږې نيولې خو په راپرځولو ئې بريالی نه شو؟! عادي راغلی وو، نه په ورېځو کې او نه په لوخړو کې او غږ ئې هم داسې وو چې يعقوب عليه السلام د انسان گمان پرې وکړ، ابراهيم عليه السلام ته هم د درېو انسانانو په بڼه کې راغی، هغه د مسافرو گمان پرې وکړ او ورپسې غوښه ئې وراته راوړه، دا ځل ولې ليکې چې هغه د غره پر سر کوز شو، ټول غږ په دود او لوخړو پټ شوی وو او غږ ئې تالندې ته ورته وو!!! اسرائيليان څنگه پوه شول چې دا د خدای غږ دی که د تالندې؟ انسان خو په هغه کلام پوهېږي چې د انسان کلام ته ورته وي، له هغه غږ نه چې تالندې ته ورته وي هيڅ مطلب نه شي اخيستی، موسی عليه السلام له هغه غږ نه څنگه د الله تعالی په مطلب پوه شو؟! قرآن د بايبيل دا ادعا ردوي چې الله تعالی په ورېځو کې او د دود په لوخړو

کې نازل شوی، دا د اسرائیلیانو وهم او بې بنسټه انتظار گڼي چې خدای او فرشتې دې په ورپځو او لوخړو کې نازل شي، فرمایي:

وَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى لَا يَأْكُلُهَا إِلَّا الشَّيْطَانُ إِنَّهُ يَكْفُرُ بِالرَّسُولِ وَالرَّسُولُ يَكْفُرُ بِالَّذِينَ هُمْ يَأْكُلُونَ مِنْهُمَا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَاللَّهُ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

البقرة: ٢١٠

قُرْآنُ الْعَرَبِيَّةِ

آيا له دې پرته د بل څه انتظار کوي چې الله د ورپځو په سيوري کې ورته راشي او ملائکې هم او د کار ترسره کېدو پرېکړه وشي، په داسې حال کې چې کارونه ټول الله ته راجع کېږي.

قرآن د بايبل دغه غلطه وينا هم تصحيح کوي او فرمایي چې موسى عليه السلام هغه وخت د قوم مشران له ځان سره غره ته بوتلل چې الله تعالی د تورات اړوند احکام ورکول، داسې حالت ئې پرې راووست چې غر ئې پر خپل سر د راپرېوتو په حال کې لیدو، په همدې حالت کې له دوی نه د الهي احکامو په نسبت د التزام غوښتنه وشوه، دوی په خوله يو څه درلودل او په زړه کې بل څه، په خوله ئې د التزام ژمنه کوله خو په زړه کې ئې د بغاوت او نه منلو اراده وه، د همدې په وجه تالنده پرې پرېوتله او دا مشران ووژل شول، موسى عليه السلام سخت پرېشانه شو، دا وېره ورسره پيدا شوه چې قوم به ئې د خپلو مشرانو په وژلو تورن کړي، دعا ئې وکړه، الله تعالی هغوی بېرته راژوندي کړل.

لس فرمانونه

دلته بايبل ليکي: خدای له موسى سره خبرې وکړې او دا احکام ئې ورکړل: (زه خدای، ستا خدای يم، همغه خدای چې ته ئې له اسارت او غلامۍ وژغورلې. له ما پرته به دې نور خدايان نه وي، د ځان لپاره هيڅ بت د حيوان، مارغه او ماهي په څېر مه جوړوه، د هغه په وړاندې مه په گونډه کېږه او عبادت ئې مه کوه، دا ځکه چې زه خدای ستا خدای يم، غيور خدای يم، څوک چې له ما سره دښمني وکړي سزا ورکوم، دا سزا به د دوی د زمانو تر درېيم او څلورم پوښته پورې ورکول کېږي!! خو څوک چې له ما سره دوستي کوي او زما احکام پر ځای کوي، تر زر پوښته به پرې

رحمت کوم!! ... زما له نومه غلطه استفاده مه کوه، که په بی احترامی سره زما نوم یاد کړې یا د درواغو قسم پرې و خورې مجازات کوم دې، ... د سبت ورځ په یاد لره او سپېڅلې ئې گڼه... په دې ورځ به هیڅ کار نه کوی... دا ځکه چې خدای په شپږو ورځو کې آسمان، ځمکه او... راپیدا کړل او په اوومه ورځ ئې له کاره لاس واخیست... نوده دا ورځ د استراحت ورځ ونوموله... د پلار او مور احترام کوه ترڅو دې عمر اوږد شي... قتل مه کوه، زنا مه کوه، غلامه کوه او درواغ مه وایه، د بل د مال او ناموس طمع مه کوه، د خپل گاونډي د مریې، وینځې، غوايي، خره او مال د لاس ته راوړو هڅه مه کوه... کله چې بني اسرائیلو رعد و برق او له غره نه د لوڅو پورته کېدا ولیده او د شپېلۍ غږ ئې واورېدو و وپرېدل او ولږېدل او له غره نه لرې ودرېدل او موسی ته ئې وویل: ته د خدای خبرې واوره، مونږ ته ئې ووايه مونږ اطاعت کوو، خدای دې مخامخ له مونږ سره خبرې نه کوي ځکه وپرېو چې وبه مرو!!! موسی ورته وویل: مه وپرېو... خدای د دې لپاره راکوز شوی چې تاسو ته خپل قدرت ونبیې ترڅو له دې وروسته ترې وپرېو او گناه ونه کړئ!!! نو بیا خدای له موسی وغوښتل چې بني اسرائیلو ته ووايه: تاسو ولیدل چې څنگه مې له آسمانه له تاسو سره خبرې وکړې!!! نو له دې وروسته د سرو او سپینو زرو نه ځان ته بتان مه جوړوئ او عبادت ئې مه کوئ... ما ته چې د قربانی کوم ځای جوړوئ باید له خاورې جوړ شوی وي، د خپلو څارویو نه چې کومې سوځېدونکې قربانی او د سلامتی هدیه وړاندې کوئ نو دلته ئې قربانی کوئ، ... که مو غوښتل چې د قربانی ځای له ډبرو جوړ کړئ نو دا ډبرې (د څټک په څېر) وسایلو سره مه ماتوئ او مه ئې تراشئ،... داسې ډبرې زما د قربانی له ځای سره نه بنایي!! د قربانی د ځای لپاره زینه هم مه جوړوئ، داسې نه چې له دغو زینو د پورته تلو په مهال مو عورت برېښه نه شي...

دلته د بایبل لیکونکي ته څو پوښتنې راجع کېږي:

- په دې کې هیڅ شک نه شته چې په تورات کې به د الله تعالی لومړی لارښوونه دا وه چې له الله جل شأنه پرته بل معبود نه شته، د انسان، حیوان، مارغه او بل څه بت به نه جوړوئ او عبادت به ئې نه کوئ، دا د هر الهي دین اساسي او لومړنی خبره

ده، خو د بايبل له منونكو پوښتنه كوو چې تاسو د بايبل د دغې څرگندې او پرېكنده وينا په خلاف ولې عيسى عليه السلام په الوهيت كې شريك كړې؟ ولې د ده او د مريمې عليهما السلام مجسمې مو جوړې كړې، ټولې كليساوې مو په دغو مجسمو ډكې دي؟ دا ولې ستاسو كشيستان د دغو مجسمو په وړاندې په گونډه كېږي، عبادت ئې كوي او مرسته ترې غواړي؟! د بايبل د وينا معنى خو دا ده چې چا له الله تعالى سره څوك يا څه شريك كړ، د هغه مجسمه ئې جوړه او د هغه په وړاندې په گونډه شو له الله تعالى سره ئې دښمني كړې، داسې دښمني چې الله تعالى به ده او د ده درې او څلور پوښتنه ته سزا ورکوي!!

• خو د بايبل دا خبره د دين له بنيادي اساساتو سره ټكر كوي چې خداى تر درې څلور پوښتنه خپل دښمن ته سزا ورکوي او تر زر پوښتنه خپل دوست په خپل رحمت او پېرزوينو نازوي!! دا باور او نظر هم د ديني اصولو او باورونو خلاف ده او هم د عدل او عقل خلاف، ولې به عادل خداى يو چا ته د پلار او غور نيکه په جرم سزا ورکوي؟! او ولې به د غور نيکه په خاطر د ده کړوسيانو ته نيکه بدله ورکوي که څه هم د الله تعالى د پېرزوينو او رحمت مستحق نه وي؟! که داسې وي نو د آدم عليه السلام په زر پوښتنه اولاد به د الهي رحمت سيورى غوړېدلى وو، خو بايبل په خپله اعتراف كوي چې د آدم عليه السلام په تېرو شپېتو پوښتنه كې ډېر د الله تعالى له رحمته محرومه او په الهي عذاب اخته شوي!!! د بايبل د ادعا په اساس خو بايد د نوح عليه السلام، ابراهيم عليه السلام، موسى عليه السلام او نورو پيغمبرانو عليهم السلام په زر پوښتنه كې د الله تعالى د لعنت او عذاب مستحق اولاد نه راپيدا كېدو!!

• الله تعالى په اونۍ كې يوه ورځ د دې لپاره د تعطيل او رخصتۍ ورځ نه ده گرځولې چې ده په خپله عالم په شپږو ورځو كې پيدا كړ او اوومه ورځ ترې وزگار شو او آرام ئې وكړ!! الله تعالى عالم پيدا كړى او له پيدا كولو وروسته ئې د دې عالم چارې په خپل واك كې نيولې، د عالم تر پيدا كولو د دې عالم ساتل او پالل كه گران كار نه وي نو آسان خو په هېڅ صورت كې نه دى، قرآن فرمايي چې الله تعالى هم خالق دى او هم ئې ټولواك، مالك او حاكم، د آسمانونو او ځمكې له پيدا

کولو وروسته ئې د دې عالم د پاچایی پر عرش استوی وکړه او د مالک الملک په توگه ئې د عالم د ادارې، ساتنې او پالنې واگې په خپل اختیار کې واخیستې او په دې سره د بايبل د دغې غلطې وینا تردید شوی چې الله تعالی په انسان قیاسوي، ستومانه کېږي او استراحت ته ضرورت لري!! د انسان لپاره په اونۍ کې یوه ورځ د عبادت لپاره مختص شوې، د یهودانو لپاره هفته، د مسیحیانو لپاره یکشنبې او د مسلمانانو لپاره جمعه، پر مسلمانانو د جمعې لمونځ فرض شوی، په دې ورځ به ټول په جومات کې راغونډېږي، په جماعت سره به لمونځ کوي او د جمعې د ورځې هغه خطبه به اوري چې د امام او د هغه د نائب له لوري ورکول کېږي او په هغې کې د تېرې اونۍ ټولې مهمې او اساسي مسئلې څېړل کېږي. په دې ورځ به یوازې د لمانځه لپاره خپل کارونه متوقف کوي، له لمانځه وروسته خپل کارونه د نورو ورځو په څېر کولی شي!! د بايبل لیکونکي ته وایو: که د اونۍ آخري ورځ د عبادت لپاره ټاکل شوې وي نو آخري ورځ خو جمعه ده نه هفته!! که دا وروستی ورځ وگڼو نو تاسو ولې د یکشنبې ورځ د تعطیل ورځ منئ؟! د بايبل کومه خبر د منلو ده؟

• د بايبل لیکونکي له یوې خوا دا ادعا کوي چې خدای د اور لمبو او لوخړو کې د غره پر سر راکوز شو... او له بلې خوا لیکي چې خدای د موسی له لارې بني اسرائيلو ته وویل: تاسو ولیدل چې څنگه مې له آسمانه له تاسو سره خبرې وکړې!!! نو له دې وروسته د سرو او سپینو زرو نه ځان ته بتان مه جوړوئ او عبادت ئې مه کوئ... دې تناقض ته څه ځواب وایي؟ په دې مهال خدای په آسمان کې وو که د غره پر سر ورپځو او لوخړو کې!!

• که الله تعالی تاسو ته دا ویلي وي چې ما ته د قربانۍ کوم ځای جوړوئ باید له خاورې جوړ شوی وي، د خپلو څارویو نه چې کومې سوځېدونکې قربانۍ او د سلامتۍ هدیې وړاندې کوئ نو دلته ئې قربانۍ کوئ، ... که مو غوښتل چې د قربانۍ ځای له ډبرو جوړ کړئ نو دا ډبرې (د خټک په څېر) وسایلو سره مه ماتوئ او مه ئې تراشئ،... داسې ډبرې زما د قربانۍ له ځای سره نه بنایي!! نو تاسو ولې خپل معبد او د عهد صندوق له څو زره کیلو گرامه سرو او سپینو زرو او ... جوړ کړې!!

الله تعالی خو تاسو ته ویلي چې د قربانۍ ځای له خاورو جوړ کړئ، که له ډبرو ئې

جوړوئ نو ډبرې به نه تراشئ... او دا د ټولو جاهلو قومونو بد عادت دی چې معبدونه ئې له معنوي لحاظه وران وي خو ظاهر ئې ډېر بنايسته او مزین، ډېر قومونه به وگورئ چې له بې وزلو او غریبو دوکه شوو دیندارانو د شکرانو او صدقو په نامه سره او سپین زر راغونډوي او د قبرونو پر سر سترې سترې بنگلې جوړوي او دروازې ئې په سرو او سپینو زرو ورته سینگاروي!! که د الله تعالی د خوښې له معبد سره تراشلې ډبرې هم نه بنایي نو د سرو زرو دروازې او په سرو زرو پوشل شوی د عهد صندوق به څنگه خوښوي!! زمونږ عظیم الشان قرآن خو فرمایي چې چا سره او سپین زر ذخیره کړل او د الله تعالی په لارې کې ئې خرڅ نه کړل او له مسکینانو او فقیرانو سره ئې له مرستې ډډه وکړه، د قیامت په ورځ به ئې تندې، اړخ او شاد همدغو سرو او سپینو زرو په سکو داغل کېږي!!

• آیا ممکن ده چې الله تعالی خپل بنده په دې مأمور کړي چې څاروي د دې لپاره ذبح کړي چې بیا ئې وسوځوي!!؟ د دې په ځای چې غوښه ئې د الله تعالی بې وزلو، وړو او نیستمونو بندگانو ته ورکړي د قربانۍ په ځای کې ئې وسوځوي!!؟ آیا هیڅ عاقل انسان به داسې دین ومني چې خلک په داسې بېهوده او له عقل او انصاف نه لرې امورو باندې مکلفوي!!؟

• د بایبل دا خبره هم ډېره مسخره او خندونکې ده چې وایي: خدای وفرمایل: د قربانۍ په ځای کې زینې هم مه جوړوئ، دا ځکه چې کېدی شي پر زینو د ختلو په مهال ستاسو عورت بریند شي!! بنایي په اصلي انجیل کې ویل شوي وي چې معبد باید پور پور نه وي، ټول باید د الله تعالی په وړاندې یو برابر ودرېږئ، نه دا چې ځینې لوړ او ځینې ټیټ، او دا همغه لارښوونه ده چې اسلام ئې مونږ ته کوي، خود بایبل لیکونکي دا خبره تحریف کړې او له هغې ئې داسې مسخره خبره جوړه کړې!!

بایبل ورپسې لیکي:

(که دې عبرانی غلام وپېرو نو یوازې شپږ کاله به ستا خدمت کوي په اووم کال به ئې وړیا آزادوي... که ارباب ئې ورته واده کړی وي او زامن او لوڼې ولري نو یوازې دی به آزادېږي، مېرمن او اولاد به ئې له ارباب سره پاتې کېږي... خو که ده وویل: زه تر آزادی خپل ارباب، مېرمن او اولاد غوره گڼم نو ارباب به ئې د قوم قاضیانو ته

ورولي، د ټولو په وړاندې به د هغه غوږ ورسوری کړي تر څو له دې وروسته د تل لپاره د ده غلام وي!!!

گورئ چې بايبل يو ځل بيا د اوو عدد معتبر گڼلی او وييلې ئې دي چې په اووم کال به مريي آزاد پري!! خو ورپسې ارباب ته نه يوازې د دې اجازه ورکوي چې هغه د تل لپاره د مريي په توگه وساتي بلکې دا حق هم ورکوي چې غوږ ئې ورسوری کړي!! آيا ممکن ده چې د الله تعالی په دين کې داسې ظلم او تېری جائز وگڼلی شي؟ اسلام خو دا هم حرام گڼي چې څوک د حيوان غوږ ورپرې کړي يا ئې وداغي!! د حيوان وهل او دروند پېټی پرې بارول هم ناروا او د عدالت او تقوی خلاف کار گڼي!! قرآن د حيوان د غوږونو لنډول او پرې کول او په فطرت او خلقت کې تغير او بدلون راوستل هغه شيطاني کار گڼي چې د انسان د پيداېښت په لومړۍ ورځې ئې په خپله ذمه اخيستی او لوړه ئې کړې چې انسان به بې لارې کوي او دې کار ته به ئې هڅوي، قرآن په دې اړه فرمايي:

﴿قَالَ يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الْكَافِرِينَ﴾
﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا حَيْثُ يَكْتُبُ الْكُفْرَ إِنَّهُ يَكْتُبُ الْكُفْرَ وَلَكِنَّ الْكُفْرَ لَشَرٌّ مِمَّا يَكْتُبُ الْمَنَافِقَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِرَبِّكَ عَلِيمًا مُذْتَكِرًا﴾
﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا حَيْثُ يَكْتُبُ الْكُفْرَ إِنَّهُ يَكْتُبُ الْكُفْرَ وَلَكِنَّ الْكُفْرَ لَشَرٌّ مِمَّا يَكْتُبُ الْمَنَافِقَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِرَبِّكَ عَلِيمًا مُذْتَكِرًا﴾
﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا حَيْثُ يَكْتُبُ الْكُفْرَ إِنَّهُ يَكْتُبُ الْكُفْرَ وَلَكِنَّ الْكُفْرَ لَشَرٌّ مِمَّا يَكْتُبُ الْمَنَافِقَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِرَبِّكَ عَلِيمًا مُذْتَكِرًا﴾

النساء: ۱۱۷-۱۲۱
دوی خو له الله پرته يوازې د ښځو عبادت کوي او له سرکښ شيطان نه پرته د بل څه عبادت نه کوي. همغه چې الله رټلی او وييلې ئې دي: هر ورو به ستا له بندگانو څخه ټاکلې برخه ترلاسه کوم. او حتماً به ئې تېرباسم او حتماً به هيلې پکې راولاړوم او خامخا به ورته امر کوم نو د څارو غوږونه به غوڅوي او هر ورو به ئې گمارم نو د الله د مخلوق جوړښت به بدلوي او څوک چې له الله پرته شيطان دوست ونيسي نو په ښکاره تاوان سره ئې تاوان وکړ. وعدې ورسره کوي او هيلې پکې راولاړوي او

شیطان خو له تپرايستو پرته څه وعده نه ورسره کوي. دوی همغه دي چې ميشت ځای ئې دوزخ دی او له هغه نه به د خلاصون چاره نه مومي.

په دغو څو لنډو جملو کې د شیطان ټول هغه خبیث کارونه په گوته شوي چې په خپلو ملگرو ئې ترسره کوي. د شیطان ملگرتیا او ټول هغه کارونه کول چې د شیطان د حزب غړي ئې باید ترسره کړي، له سمې لارې انحراف او کړېدل او په کړو لارو کې خپلو موخو ته د رسېدو هڅه کول، شرک، د دروغجن معبود لپاره قرباني، له فطرت سره جنگ او د هغو الهي سننو د بدلولو هڅه چې د ټولو مخلوقاتو په پیدایښت او جوړښت کې مراعات شوي. دا چې گورئ څوک سالم او پاکیزه جنسي تعلقات پرېږدي او ناولې لارې او غیر فطري طریقې غوره کوي، دا د همجنسانو تر منځ غیر فطري جنسي تعلقات، د خپل فطرت خلاف هغه مخدره مواد استعمالول چې بې سده ئې کړي او د خپلو حواسو اداره کول له لاسه ورکړي، دا چې نارینه غواړي ځان د بنځې په څېر کړي او بنځه ځان د نارینه په څېر، په لباس کې هم او په حرکاتو او سکاناتو کې هم، دا چې نارینه رېږه خړی، هره ورځ د خپل مخ د پوستکي په ملیوڼهاوو حجرات ریبی، لنډه موده وروسته ئې مخ گونځې گونځې شي، د زني لاندې غوښه ئې راوڅرېږي، دا همغه له فطرت سره جنگ دی چې شیطان خپل ملگري ورباندې گماری، دا چې گورئ څوک د دروغجنو معبودانو لپاره په انسان، حیوان او حتی په خپل ځان ظلم کوي، څوک د څاروي غوږ غوڅوي، څوک ځان وهي، څوک ریاضتونه په ځان مني، څوک رهبانیت ته مخه کوي او څوک له نکاح نه ډډه کوي، دا هر یو په حقیقت کې د شیطان هغه قسمونه رښتوني کوي.

• د قرآن له دغې وینا نه هم د بایبل د دې حکم حقیقت څرگندېږي چې اریاب ته د غلام د غوږ پرې کولو حق ورکوي او هم دا چې دوی ولې د مریمې علیها السلام مجسمه جوړوي او په کلیسا کې ئې نصبوي. دوی په اصل کې د شیطان عبادت کوي، شیطان غولولي، څوک ئې دې ته هڅولی چې د مریمې علیها السلام مجسمه جوړه کړي او څوک ئې دې ته چې د مناة، نائلة او عزى په څېر بنځېنه بتان معبودان ونیسي او په وړاندې ئې گونډه شي.

زیاترو مشرکانو د بنځو په څېره کې ځان ته معبودان جوړ کړي او عبادت ئې کوي، جنسي بې لارېتوب ئې هغه ځای ته ورسوي چې پر زړه او ذهن ئې بې مهاره جنسي تمایلات مسلط شي، ټول ژوند ئې د دې تراغېز لاندې راشي، هر څه له دغې زاویې گوري، د جنسي هوس بنده شي، هم ئې دوستي د دې لپاره وي او هم ئې د بنمې، له دې نه پرته بله مینه نه پېژني، شراب دا اور لا تیز کړي، د بنځو او نارینه وو آزاد اختلاط او برېښتوب ورباندې مزید تیل توی کړي، مسته موسیقي، رقص او نڅا او د عشق او شهوت په ستاینې کې سندرې لازیات ورته لمن ووهي، هم ئې بتان او هم ئې مجسمې د بنځو انځورونه شي. که تاسو دا اوس غربي ټولنې ته لږ په دقت سره څیر شئ نو د قرآن د دغه آیت مصداق به په خپلو سترگو وگورئ، هرې خوا ته به دې د بنځو مجسمې ترسترگو شي، هم په معبد کې او هم په مغازه کې، هم د کشیش په وینا کې او هم د ټلويزيون په تجارتي اعلاناتو کې، هلته د تجارت لپاره بنځه او د دې بنایست استعمالېږي، هلته لوړو مراتبو ته رسېدل د بنځو له لارې وي، هلته مور او پلار هېر شوي، د دې مینې تغیر ټول شوی، ځای ئې جنسي هوس او تعلق ته خالي شوی، له نکاح او د کورنۍ له جوړولو نه ډډه کېږي دا ځکه چې نکاح د آزاد جنسي تعلقاتو مانع کېږي، له اولاد سره د بنځې او مېړه علاقه او مینه نه شته او دا د دې لپاره چې اولاد ساتل او روزل زحمت غواړي او د جنسي تلذذ او خوند اخیستو په وړاندې خنډ کېږي، مېړه او بنځه د دې په ځای چې اولاد ولري، سپی او پشی ساتي، هلته به تاسو له کشیشانو نه هم واورئ چې مریم علیها السلام په زنا تورنه کوي او په دې خبرې خاص تأکید کوي او وایي چې هغې توبه وکړه او بیا ئې دا مقام ترلاسه کړ او دا د دې لپاره چې د یوه زناکار ولس معبود هم باید د زنا سمبول وي، هلته به تاسو د فروید په څېر د دوی له فیلسوفانو نه هم واورئ چې وایي: د انسان د ټولو کړو وړو، اړیکو او روابطو منشأ جنسي تمایل دی، د پلار مینه له لور سره او د مور مینه له زوی سره له دغه تمایل نه راولاړېږي، هم د انسان د وینې ټول فعالیتونه او هم ئې د خوب خوبونه جنسي منشأ لري.

راشئ وگورئ چې بایبل د وینځې په اړه څه وایي؟ د وینځې په هکله وایي چې هغه به د غلام په څېر له شپږ کاله خدمته وروسته نه آزادېږي... که ئې ارباب نه

غواري ځانه ته ئې واده كړي نو په بل دې خرڅه كړي... خو په غير يهودي به ئې نه خرڅوي ځكه چې دا كار له دې سره خيانت دى!!! د بايبل دا حكم د هغې يهودي وينځې په اړه ده چې پلار ئې د فقر او نېستۍ په وجه مجبور شوى وئې پلوري!!! د بايبل منونكو ته وايو: تاسو خو د انسانانو ترمنځ د برابرۍ او عدالت خبره كوئ، د آزادۍ شعارونه وركوئ خو سره له دې داسې كتاب منئ چې د دائمي غلامۍ، د وينځې او مريي ترمنځ او د يهودي او غير يهودي ترمنځ په ژور توپير باور لري او احكام ئې په دغه توپير او تبعيض ولاړ دي!! مونږ ته ووايي چې ستاسو خبره سمه نه ده كه ستاسو د مقدس كتاب خبره!!؟

بايبل د قصاص په اړه وايي: (كه چا كوم انسان داسې وواهو چې ترې مړ شو بايد ووژلى شي!! كه ئې په خطا سره وواژو نو زه به ډېر ژر داسې ځاى ورته وټاكم چې پناه وروړي!! څوك چې پلار يا مور ووهي بايد ووژلى شي، كه چا كوم انسان وتښتاوو، كه ئې د مريي په توگه پلورلى او كه ئې نه وي پلورلى بايد ووژلى شي، چا چې پر خپل مور او پلار لعنت ووايو بايد ووژلى شي... كه څوك خپل مريي يا وينځه داسې په لرگي ووهي چې زخمي شي او ومري بايد مجازات شي!!! خو كه هغه مريي او وينځه له وهلو وروسته ژوندى پاتې شوه، ارباب به ئې نه مجازات كېږي ځكه چې د دوى څښتن دى!!!)

د بايبل منونكي دې د دې بې عدالتۍ، عدم مساوات او ظالمانه احكامو توجيه وړاندې كړي او زمونږ دغو پوښتنو ته دې ځواب ووايي:

- تاسو خو اوس د قصاص قانون له خپلو اساسي قوانينو او جزايي مقرراتو حذف كړى، دا ولې؟ په بايبل ايمان نه لرئ كه هغه قوانين درته غير عادلانه برېښي؟ څوك چې بايبل مني پر اسلام څنگه د قصاص په اړه اعتراض كوي!!؟
- آيا د دې لپاره كومه معقوله توجيه لرئ چې ارباب به د خپل غلام او مريي په وژلو نه قصاص كېږي او يوازې څه مجازات به ورته ټاكل كېږي او دا مجازات هم په هغه صورت كې منتفي كېږي چې په څو ورځو كې وهل شوى مريي او وينځه له خپلو ټپونو ونه مري!!؟
- د عدالت تقاضا خو دا ده چې په قصاص كې هم انسانان برابر وگڼلى شي او هم

قصاص تېري ته ورته وي، وهونكى بايد ووھلى شي او وژونكى ووژلى شي!! بايبل ولې د عدالت خلاف هم په انسانانو كې توپير كوي او هم په قصاص كې!!؟

- د خطا قتل په اړه خو عادلانه حكم دا دى چې د مقتول ورته وو ته ديت ور كړى شي، په دې ديت سره هم د مقتول د كورنۍ هغه خساره څه ناڅه جبرانېږي چې د خپلې كورنۍ د يوه غړي له وژل كېدو راولاړه شوې، هم قاتل ته مناسب درس دى چې بيا بې احتياطي ونه كړي او هم د قاتل او مقتول د كورنيو تر منځ د روغې جوړې غوره طريقه ده او د هغو فتنو مخه پرې نيول كېږي چې اكثرأ له داسې پېښو راولاړېږي، دا بايبل ولې ټول دغه حقايق له پامه غورځولي او د خطا قتل په اړه ئې ويلې چې قاتل بايد داسې ځاى ته پناه يوسي چې د حكومت لخوا به ورته ټاكل كېږي، دا سيمه به د حكومت تر سلطې لاندې وي خو د قصاص قانون به نه په كې عملي كېږي!!؟

- راشئ لږ قرآن ته ځير شئ او وگورئ چې په دې اړه ئې قضاوت څومره عادلانه او د عقل او انصاف له غوښتنو سره سم دى او څومره له بايبل سره توپير لري!! قرآن فرمايي:

وَأُولَئِكَ يَجْزِيكَ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٧٩﴾
 وَأُولَئِكَ يَجْزِيكَ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٨٠﴾
 وَأُولَئِكَ يَجْزِيكَ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٨١﴾

الْبَقَرَةُ: ١٧٨-١٧٩

ای مؤمنانو! د وژل شوو په اړه قصاص درباندي فرض كړى شوى، آزاد په آزاد، مريبي په مريبي او ښځه په ښځې، خو كه چا ته د خپل ورور له لوري څه وبخښلى شو، نو په ښه توگه ورپسې كېدل دي او په ښكته وجه ئې ده ته ادا كول، دا ستاسو د رب له لوري تخفيف او پېرزوينه ده، نو چا چې له دې وروسته تېرى وكړ، هغه لره دردناك عذاب دى. او اى عقلمنو! په قصاص كې تاسو ته ژوندون دى، د دې لپاره چې ځان ساتنه مو كړي وي.

يعني قصاص درباندي فرض كړی شوی، قاتل به دې ته غاړه ږدي، د آزاد په بدل کې آزاد، د مړيې په بدل کې مړيې او د ښځې په بدلې کې ښځه، همدا راز نارينه د ښځې، ښځه د نارينه، مړيې د آزاد او آزاد د مړيې په مقابل کې. يوازې قاتل به وژل کېږي، که قاتل نارينه وي، يا ښځه، آزاد وي يا مړيې، د قتل بدل به له بل چا نه اخیستل کېږي، داسې نه چې د قاتل خپلوان ووژل شي. د قصاص پرېکړه به د اسلامي حکومت قاضي کوي، داسې نه چې د مقتول ورته په خپل سر دا کار وکړي. حکومت مکلف شوی چې د قصاص حکم به نافذوي، د مقتول ورته ته به دا شرائط برابروي چې قاتل قصاص کړي.

قرآن هم د بايبل دا غلط او له انصافه لرې قوانين مردود وگڼل او هم ئې د جاهليت د دور ټول هغه ناروا او ظالمانه دود دستور ختم کړ چې د قصاص او بدلې په اړه رائج وو. دوی خلک په عزيز او ذليل، شريف او رذيل، حرا و عبد و بشلي وو، د قتلونو په اړه هم د دوی دا ناروا وپش په نظر کې نيول کېدو، شتمن د بې وزلي، شريف د رذيل او بادار د غلام په بدله کې نه وژل کېدو، اسلام راغی د خلکو ترمنځ ئې د مساوات اعلان وکړ، وئې ويل چې ټول انسانان د يوه الله مخلوق او بندگان دي، په رگونو کې ئې يوه وينه خوځېږي، يو په بل له تقوی پرته په څه کې فضيلت او شرف نلري، د بدلې لپاره ئې د قصاص نوم کېښود چې معنا ئې برابري ده. او وئې ويل: نفس د نفس په مقابل کې، (أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ) دا د انسانانو ترمنځ د برابری هغه اعلان وو چې زرکاله وروسته هم د نړۍ د هېڅ هيواد په مدني قوانينو کې ئې بېلگه نه ليدل کېده، په عمل کې خو تر اوسه حتی په هغو هيوادونو کې چې په دروغو ځان د بشري حقوقو مخکښان گڼي او د انسانانو ترمنځ د برابری دعوی کوي، يوه هم دا اصلنه دی مراعات کړی، امريکا خپلو فوځيانو ته په اشغال شوو سيمو کې د هر جنايت اجازه ورکوي، د جنگي جناياتو په نړېوالو محاکمو کې د دوی د محاکمې مخالفت کوي، د بگرام، ابوغريب او گوانتانامو په جهنمي زندانونو کې چې دوی له بې وزلو بنديانو سره څه وکړل او عکسونه ئې په ټولې نړۍ کې خواره شول، دې ټولو ثابته کړه چې دا بې رحمه متمدن کافران لا څومره له هغه څه نه لرې دي چې اسلام ئې د انسان د کرامت د ساتنې، مساوات او د قصاص په

اړه وايي، عجيبه لا دا ده چې دغه د تمدن او ترحم دروغجن، مکار او ریاکار مدعیان د قصاص په اړه اسلامي قوانین د اعتراض وړگنې او وايي چې د قتل په مقابل کې د قتل حکم باید لغوه شي او د نړۍ د ټولو هیوادونو له اساسي قوانینو او جزائي احکامو نه حذف شي، خو اسلام که له یوې خوا وايي چې قصاص د خلکو ژوند خوندي کوي، په قصاص سره عدالت تأمینېږي، په قصاص سره د قتلونو مخنیوی کېږي، له بلې خوا د دیت په قانون سره قاتل او د مقتول د کورنۍ ترمنځ د روغې جوړې لار پرانیزي او د قصاص واک د مقتول ورته ته ورکوي، خو یوه ته ئې ویلي: قصاص ته به غاړه ږدې، بل ته ئې ویلي: یوازې له قاتل نه به قصاص اخلې نه ده له خپلوانو نه. یوه ته ئې وویل: که د مقتول ورته د قصاص نه منصرف او په دیت راضي شول نو په ښه توګه به هغه ادا کوي او بل ته ئې وویل: په دیت له رضایت نه وروسته به په ښه توګه د هغه مطالبه کوي، مبادا د دیت ترلاسه کولو وروسته له قاتل نه د غچ او انتقام اخیستو هڅه وکړي.

په قصاص سره د قتلونو مخنیوی کېږي، د خلکو ژوند د هغو قاتلانو له گواښونو خوندي پاتې کېږي چې د قصاص د نشتوالي په صورت کې په هر بې وزلي تېری کوي او د ټولني امنیت او د خلکو ژوند له خطر سره مخامخ کوي. په ټولني کې واقعي امنیت نه په پوليسي او جاسوسي نظام او د پوليسو په زیاتولو راتلی شي او نه د زندانونو په جوړولو او ډکولو سره، له دې لارې راغلی امنیت تل کاذب او موقتي وي، د نیویارک په څېر د امریکا په لویو لویو ښارونو کې چې په هر ګام کې پوليس او د استخباراتو غړي ولاړ وي او هرې خوا ته کامرې نصب دي، خو څوک نه په جیب کې له ځان سره پیسې ساتي او نه لاسي بکس گرځوي، له دې وېرې چې بدمعاشان به ئې په چاره تهدید او هر څه به ترې واخلي، که د څو ساعتونو لپاره برېښنا ولاړه شي، هومره جنائي پېښې ترسره شي چې د آسیا په لویو لویو ملکونو کې په یوه کال کې هم دومره پېښې نه کېږي.

بایبل د زخمونو په اړه یو ځل همغه خبره کوي چې قرآن کړې او وايي: نفس د نفس په بدل کې، سترګه د سترګې په بدل کې، غاښ د غاښ په بدل کې، لاس د لاس په بدل کې، پښه د پښې په بدل کې، داغ د داغ په بدل کې، زخم د زخم په بدل

کې او وهل د وهلو په بدل کې، خو ورپسې بېرته تبعيض ته مخه کوي او ليکي: که چا خپل مريي يا وينځه په خپل گوزار سره ږنده کړه، نو د دې په بدل کې به ئې آزادوي، که ئې غاښ ورمات کړ د غاښ په بدل کې به ئې آزادوي!! عجيبه خو لا دا ده چې بايبل د حيواناتو د مجازات په هکله داسې وايي: که کوم غويي سړي يا ښځه په ښکر ووهي او وئې وژني نو دا غويي به رجم (په تېرو ویشتل) کېږي او غوښه به ئې هم نه خوړل کېږي!! او خاوند به ئې بې گناه گڼل کېږي، خو که ئې مخکې هم داسې کار کړی وو او خاوند ئې ترې خبر وو او هغه ئې نه وو تړلی نو په دې صورت کې به غويي رجم کېږي او خاوند به ئې وژل کېږي!! مگر دا چې د مقتول خپلوان په ديت راضي شي!! خو که غويي کوم غلام يا وينځه په ښکر وهلو ووژني نو بايد د دوی ارباب ته د برش مثقاله سپين زر ورکړي شي او غويي دې ووژل شي!! د اخلاقي قوانينو تر عنوان لاندې هم د بايبل خبرې د حيرانتيا وړ دي، ليکي: که چا کومه پېغله دوکه کړه او جنسي تېري ئې پرې وکړ بايد په نکاح ئې کړي او مهر ئې ورکړي، خو که د پېغلې پلار په دې واده راضي نه وو نو يوازې مهر به ورکوي!! که ښځه جادوگري وکړي بايد ووژل شي، که انسان له کوم حيوان سره جنسي نږدېکت وکړي بايد ووژل شي، که څوک له خدای پرته بل خدای ته قرباني وکړي بايد ووژل شي، که د خپل قوم کوم کس ته دې پور ورکړ د سود خورو په څېر سود مه ترې اخله، د غلو او د انگورو د عصير لومړي حاصل به په خپله ما ته وړاندې کوي، د لومړي زوی فديه ورکړي، د غوايو او مېږو لومړي بچيان به زما وي او وه ورځې ئې له مور سره پرېږدئ او په اتمه ورځ ئې ما ته وسپاري، تاسو زما مقدس او سپېڅلی قوم يئ نو د هغه حيوان غوښه مه خوري چې ځناورو دارلي وي... دلتته خو پوښتنې لرو:

- که څوک له حيوان سره مجامعت کوي هغه د وژلو وړ گڼي خو که له انسان سره زنا (غير قانوني مجامعت) کوي هغه يوازې د مهر په ورکولو مکلف گڼي او زنا ته ئې د گناه او جرم په سترگه نه گوري!! آيا د دې لپاره څه توجيه هم وړاندې کولی شئ!! نن خو د دې غير قانوني مجامعت او جنسي آزادۍ بدې پايلې هم درته څرگندې شوې، د ايدز په څير خطرناکه بېماري له همدې زېږي، بايبل څنگه دې

خطرناك جرم ته داسې په عادي سترگه كتلي؟ د بايبل منونكي دې مونږ ته د دې
ځواب هم راکړي چې ولې نن د امريکا او بریتانیا په څېر مسيحي ملکونو کې
جنسي روابطو ته بشپړه آزادي ورکړې شوې، دومره چې حتی حکومتونه ئې فاحشو
ته د کمیشن په بدل کې رسمي مجوز ورکوي چې د ناموس عرضه کولو دکان
پرانېزي!!

- که ښځه جادوگري وکړي بايد ووژل شي خو که نارينه دا کار وکړي نو څنگه؟
ولې نه دي ويل شوي چې جادوگر به وژل کېږي که ښځه وي او که نارينه؟
- بايبل هم سود حرام گڼي خو له وينا ئې داسې معلومېږي چې يوازې به د خپل
قوم له پوروړو سود نه اخلي، ښايي د دغې وينا په وجه نن په ټولو مسيحي
هېوادونو کې سود نه يوازې جايز دی بلکې د دوی اقتصادي نظام پرې ولاړ دی!!
- بايبل د ځمکو او باغونو لومړی حاصل او د څارويو لومړي بچيان د خدای حق
گڼي، خو دا نه وايي چې دا به د خدای په نامه د ده بې وزلو او نادارو بندگانو ته
ورکوي او د الله تعالی په لار کې به ئې مصرفوي، بلکې دا د معبد د مجاور برخه
گڼي. د بايبل له دغې برخې په ډاگه معلومېږي چې دا کتاب د هغه چا له لوري جوړ
شوی چې له دين نه دام جوړوي او جاهل عوام پرې غولوي، هر هغه دين او مذهب
چې يوه مفت خوره ډله رامنځ ته کوي، د خلکو د قربانيو په اړه ئې د خدای ځای
ناستې گڼي او عوامو ته وايي: د خدای برخه دغې مذهبي ډلې ته وسپاري، دا يو
غولونکی دين او مذهب دی، دا همغه مذهب دی چې ټول پيغمبران عليهم السلام
ئې مقابلې ته لېږل شوي، دا همغه دين دی چې تر ټولو د مخه ئې د الهي دين مقابله
کړې، همدا وجه ده چې قرآن فرمايي:

أَمْ يَرْجُونَ الْآخِرَةَ
أَمْ لَهُمْ آلَاءٌ
بِالَّذِينَ هُمْ يُكْفَرُونَ
أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّجْرِبُونَ
أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّجْرِبُونَ

أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّجْرِبُونَ
أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّجْرِبُونَ
أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّجْرِبُونَ
أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّجْرِبُونَ

التوبة: ۳۴

أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّجْرِبُونَ

اې مؤمنانو! د احبار (ملايانو) او رهبان (مشايخو) ډېری د خلکو مالونه په ناحقه
خوري او د الله له لارې مخنيوی کوي او هغه چې سره او سپين زر ذخيره کوي او د

الله په لار کې ئې نه مصرفوي نو د دردناک عذاب زېری ورکړه.

اووم کال او اوومه ورځ

دا د بایبل بل عنوان دی، چې داسې ئې پیل کړی: (خپله ځمکه (پتی) شپږ کاله وکره او په اووم کال ئې پرېږده چې استراحت وکړي او په دې کال چې څه په خپله په کې راتوکېږي پرې ئې ږدئ چې فقیران او د صحرا حیوانات ئې وځوري، دا حکم د انګورو او زیتونو د باغ په اړه هم صدق کوي!!

بایبل دلته هم خپله هغه غلطه عقیده چې د خدای په اړه ئې وړاندې کړې او ویلې ئې دي چې خدای د پیداېښت په پیل کې شپږ ورځې کار وکړ او په اوومه ورځ ئې استراحت وکړ، د ځمکې او د انسان د کار په اړه هم وړاندې کړې، دوی دواړو ته ئې هم شپږ ورځې د کار لپاره او اوومه ورځ د استراحت لپاره ټاکلې!! خو هر عاقل انسان په دې پوهېږي چې نه خدای داسې ذات دی چې ستومانه کېږي او استراحت ته ضرورت لري او نه ځمکه او انسان په خدای قیاس کېدی شي!!

درې عیدونه

تر دې عنوان لاندې هم بایبل عجیبې عجیبې خبرې لري، د بني اسرائیلو لپاره ئې درې عیدونه ټاکلي: یو ئې د پتیرې ډوډۍ عید، بل ئې د حصاد عید (د هغو مېوو او دانو حاصل راټولو عید چې تر ټولو لومړی راتوکېږي) او درېیم ئې د حاصلاتو د راغونډولو عید (هغه وخت چې د فصلونو حاصلات راغونډېږي)، د دې عیدونو مهمه برخه دا گڼي چې قربانۍ، صدقات، د څارویو لومړي بچیان او د دانو او مېوو لومړي حاصلات به د خدای په نامه د معبد مجاور ته سپاری!! د همدې بحث په ترڅ کې لیکي: وزگړی به د خپلې مور په شیدو کې نه پڅوئ!! نه پوهېږو چې د دې خبرې ئې له عیدونو سره څه تړاو دی!؟

دا عیدونه د دې په ځای چې د عام ولس لپاره د خونۍ او عید ورځې وي د معبد د مجاورانو لپاره عیدونه دي، د دوی محفلونه به ډېر رنگین وي او عایدات ئې ډېر پراخ، د عام غولېدلي ولس تر ټولو غوره مال به وړیا د دوی په لاس کې

پرېوځي، هم ئې د ځمکو او باغونو له حاصلاتو او هم د رمو له لومړيو بچيانو نه، دا نه د عام ولس عيدونه دي او نه د مسکينانو عيدونه، دا د بايبل عيدونه دي، راشئ هغه د مسلمانانو له عيدونو سره مقایسه کړئ چې يو ئې د قربانۍ عيد دی، په دې ورځ مسلمانان هغه ستره قرباني راياډوي چې ابراهيم او اسمعيل عليهما السلام وړاندې کړه، دا ورځ او دا قرباني لمانځي، شتمن ئې څاروي حلالوي او غوښه ئې درې برخې کوي، يوه ئې عام مسکينانو ته، يوه ئې خپلوانو مسکينانو ته او يوه ئې خپلې کورنۍ ته ورکوي، حاجيان هغه ځای ته ځي او قرباني وړاندې کوي چې ابراهيم عليه السلام خپل زوی اسمعيل عليه السلام هلته د قربانۍ لپاره بوولی وو، دا قرباني په لومړي سر کې پيغمبر عليه السلام يوازې د مسکينانو لپاره ټاکلې وه او ساتل ئې منع کړي وو خو وروسته ئې د يوې برخې ساتلو اجازه هم ورکړه. دوهم عيد ئې د روژې عيد دی، د هغې مياشتې د پای عيد چې قرآن په کې نازل شوی او د همدې لپاره مسلمانان د دغې مياشتې د روژې په نيولو مکلف شوي او په پای کې اختر کوي، په دې کې به هم هر شتمن صدقه ورکوي، د خپلې کورنۍ لخوا مسکينانو ته، د هر تن په مقابل کې نږدې دوه کيلو غنم يا ئې معادل نور شيان، د يوه مسکين د ورځني خوراک معادل. دا نه حکومت ته ورکول کېږي او نه کومې خاصې مذهبي ډلې ته، دا د مسکين حق دی، بايد هغه ته ورکړی شي. په دې دواړو عيدونو کې به مسلمانان په لويې صحرايي غونډې کې د عيد دوه رکعته لمونځ په جمع کوي، د مسلمانانو زعيم يا نائب به ئې هم لمونځ ورکوي او هم خطبه. دا هم په يوې سيمې کې د مسلمانانو کلنۍ غونډه ده او هم د نړۍ د ټولو مسلمانانو لپاره کلنۍ ستره غونډه.

د خدای وعدې

بايبل تر دې عنوان لاندې ليکي: (زه به ستاسو د لارښوونې لپاره يوه فرشته درلېږم تر څو ستاسو په مخکې روانه وي او هغې سيمې ته مو هدايت کړي چې ستاسو لپاره مې تياره کړې... د دې سيمې ټول اوسېدونکي به درته هلاک کړم... سرې بمبرې به پرې مسلطې کړم... دوی ووژنئ او بتان ئې ورمات کړئ... له

دوی او د دوی له خدایانو سره هیڅ ژمنه او تعهد مه کوئ، هیڅوک ئې په سیمې کې مه پرېږدئ... ستاسو د دې سیمې حدود به دا وي: له بحیره احمر نه د فلسطین تر ترانگې او د جنوب له صحرا نه د فرات تر سیند پورې!!

گورئ چې د بایبل لیکونکی اسرائیلیان د نورو قومونو په ضد څه څه کولو ته هڅوي، ورته وایي: دوی ووژئ، له خپله ملکه ئې وشړئ، هیڅوک ئې مه پرېږدئ چې ستاسو په منځ کې ژوند وکړي، خدای د فرات تر سیند پورې دا ټوله پراخه ځمکه تاسو ته غوره کړې، قباله ئې د خدای له لوري تاسو ته درکړی شوې، له دې سیمې د اوسېدونکو په ایستلو کې خدای ستاسو مرسته کوي!!! تاسو به د بایبل په ډبرو نورو برخو کې هم وگورئ چې بني اسرائیلو ته دې ته ورته لارښوونې کوي او ورته وایي چې د دې سیمې په اوسېدونکو به هیڅ رحم نه کوئ او هیڅوک به ئې ژوندی نه پرېږدئ!! د بایبل له دغو ویناوو په ډبر وضاحت سره معلومېږي چې دا کتاب د یوه متعصب او بې رحمه یهودي لخوا لیکل شوی، د الله تعالی له لوري لېږل شوی کتاب له دې ډبر لوړ وي چې یوه قوم ته د نورو قومونو د وژلو او له خپلو سیمو د ایستلو امر وکړي، الله تعالی د حق لپاره د باطل په خلاف او د ظالم، کافر او مشرک په ضد د جنگ امر کوي، د الهي دین جنگ د حق او باطل ترمنځ جنگ وي نه د قومونو ترمنځ جنگ.

د عهد تشبیت

بایبل تر دې سرلیک لاندې لیکي: (موسی د غره لاندې د قربانۍ ځای جوړ کړ... څه زلمیان ئې ولېږل چې د سوځېدو او سلامتۍ قربانې خدای ته وړاندې کړي... موسی د قربانې شوو څارویو نیمايي وینې په څنکو کې واچولې او نیمې نورې ئې د قربانۍ په ځای وشیندلې... بیا ئې د عهد کتاب بني اسرائیلو ته ولوست... قوم ژمنه وکړه... بیا موسی دا د څنکو وینې پر خلکو وشیندلې او وئې ویل: دا وینې هغه ژمنه مېر کوي چې د دغو احکامو په لېږلو سره خدای له تاسو سره وکړه!! موسی، هارون، ناداب او ابیهو د اسرائیلیانو له اویاوو مشرانو سره غره ته وختل او د اسرائیلو خدای ئې ولیدو، داسې معلومېده چې د ده تر پېښو لاندې آسمان ته ورته

د شين ياقوت فرش خور وي، که څه هم د بني اسرائيلو مشرانو خدای وليدو خو دوی ته ئې کوم تاوان ونه رساوو... هغوی د خدای په حضور کې خوراک او څښاک وکړ!!!

د عقل او سليم فطرت خاوندانو ته بلنه ورکوم چې د بايبل په دغو مسخره، د عقل او سالم فطرت منافي خبرو باندې لږ غور وکړي، آيا الهي دين به خلکو ته دا وايي چې خپلې قربانۍ وسوځوئ، په وينو ئې د معبد او د قربانۍ د ځای ستنې او د بوالونه ولړئ، پاتې وينې په خلکو وشيندئ او دا له خدای سره د کړې ژمنې مهر وگڼئ؟ آيا د آسمانونو او ځمکې پيدا کوونکی خدای د غره پر څوکه راکوز شوی او د بني اسرائيلو مشرانو ليدلی او د ده پر دسترخان ئې ډوډۍ خوړلې!!! او دا خدای هم يوازې د بني اسرائيلو خدای دی او نور انسانان ورسره شريك نه دي؟ آيا د يوه کتاب د لرې غورځولو لپاره دغه بېهوده خبرې کافي نه دي؟!!

د معبد لپاره هديې

دا د بايبل بل عنوان دی، د بايبل د ليکونکي لپاره تر ټولو مهم عنوان، که تاسو په بايبل کې لږ غور وکړئ نو دا به هرو مرو درته جوته شي چې د بايبل د ليکونکي لپاره تر ټولو مهمه موضوع همدا ده، دا برخه د ده ډلې ته سره او سپين زر وړيا په لاس ورکوي، له دوی نه د خدای ځای ناستي جوړوي، خدای ته چې کومې هديې وړاندې کېږي د دوی په لاس کې پرېوځي!! بايبل چې دلته د خپل معبد، د قربانۍ ځای، د عهد صندوق، د عبادت څېمه، د سپېڅلې ډوډۍ مېز... او نورو برخو د شکل، جوړښت او څرنگوالي په اړه کوم تفصيلي بحث کوي، د سرو او سپينو زرو د بې درېغه کارولو امر کوي او په پر له پسې توگه تاکيد کوي چې هر څه به ئې د نقشې مطابق وي، له دې ټولو په ډېر وضاحت سره معلومېږي چې دا هر څه د ټگمارو مذهبي مشرانو يوه غولونکې لوبه ده، زه ئې دلته يوازې څو لومړنۍ برخې رانقلوم، له دې نه تاسو قياس کولی شئ چې د معبد د جوړښت په اړه د بايبل او امر څنگه دي او له بې عقلو عوامو نه څنگه د معبد په نامه سره او سپين زر او د دوی د شتمنيو تر ټولو غوره برخې ترلاسه کوي!! بايبل دا عنوان داسې پيلوي:

خدای موسی ته وویل: بني اسرائيلو ته ووايه چې ما ته هديې راوړي، له هغه چا هديې قبولې کړه چې په شوق او رغبت سره ئې وړاندې کوي، هديې بايد په دې توگه وي: سره زر، سپين زر، مس، شنې، ارغواني او سرې جامې، نرم کتان، د وزو وړې، د پسه سور شوی پوستکی، د دولفين (نهنگ ته ورته ماهي) پوستکی، د اقايا (سرو) لرگي، د زيتون غوړي د خراغونو لپاره، ښه بوی لرونکي هغه توکي چې د مسح کولو غوړي ترې جوړېږي، عطر او دودونکي خوشبويه لرگي، قيمتي ډبرې د ايفود (د کاهن ځانگړې جامې) او د ده د سينه بند جوړولو لپاره، بني اسرائيل بايد زما لپاره ځانگړې مقدسه خيمه جوړه کړي تر څو د دوی په خوا کې مېشت شم، دا خيمه او لوازم به ئې همغسې جوړوي چې زه ئې نقشه درکوم!! د عهد صندوق به د سرو له لرگي جوړوي، اوږدوالی به ئې ۱۲۵ سانتي متره، سور او لوړوالی ئې ۷۵ سانتي متره، منځ او بهر ئې په خالصو سرو زرو وپوښه او په ژي، ئې د سرو زرو گاره تېره کړه، د دې صندوق لپاره د سرو زرو څلور حلقې جوړې کړه، د صندوق څلور لاندنيو کونجونو سره ئې وښلوه، ... د صندوق د وړلو لپاره د سرو د لرگي دوه دستکې په سرو زرو وپوښه او په حلقو کې ئې نښاسه، کله چې د صندوق جوړول بشپړ شي هغه دوه لوحې به درکړم چې قوانين او لارښوونې مې پکې ليکلې دي تر څو ئې په دې صندوق کې کېږدي. د صندوق سرپوښ به له خالص سرو زرو جوړوي، اوږدوالی ئې ۱۲۵ او سور ئې ۷۵ سانتي، دا سرپوښ د (رحمت تخت) دی ستاسو د گناهونو د کفارې لپاره!! د رحمت د تخت پر سر د فرشتې د شکل دوه مجسمې له سرو زرو نصب کړه، دا مجسمې داسې جوړې کړه چې د رحمت له تخت سره جوخت او نښتې وي، دواړه يوې بلې ته مخامخ او سترگې ئې د تخت په لوري او وزرونه ئې په تخت خواره وي، د رحمت تخت پر صندوق نصب کړه، بيا به زه هملته ملاقات درسره کوم او د دغو دواړو فرشتو له منځه به خبرې درسره وکړم او بني اسرائيلو ته به اړينې لارښوونې وکړم!!

د سپېڅلي ډوډۍ مېز

دا مېز به د سرو له لرگي جوړوي اوږدوالی ئې يو گز، سور ئې نيم گز، لوړوالی

ئې ۷۵ سانتې، ټوله به په خالصو سرو زرو پوښل شوې وي، پر دواړو خواوو ئې د سرو زرو يو يو قاب نصب كړه، د مېز ژۍ ته د څلورو گوتو په اندازه حاشيه وركړه او د سرو زرو په قاب ئې وپوښه، څلورو كونجونو كې ئې د سرو زرو څلور حلقې نصب كړه، دغې حلقې د هغو دستكو لپاره دي چې د مېز د انتقال په وخت كې به ترې كار اخيستل كېږي، دا دستكې به هم د سرو له ونې څخه وي او په سرو زرو به پوښل شوي وي... همداراز د خالصو سرو زرو قابونه، كاسې، جامونه او پيالې به د هغو هډيو لپاره جوړوي چې څښل كېږي!! (سپېڅلې ډوډۍ) به تل زما په وړاندې د مېز پر سر پرته وي!!... د خراغ ايښودو لپاره يو لوبښی د خالص سرو زرو نه جوړ كړه، پښې او تنه ئې بايد يوه ټوټه او د خالص سرو زرو وي، د دې لوبښي د گل د گېډۍ او پاڼو انځور ئې هم بايد د سرو زرو وي... د دې لوبښي په جوړولو كې به ۳۴-۳۶ كيلو سره زر كارول كېږي... ورپسې د عبادت د خيمې طرح وركوي، په دې كې هم قيمتي رنگارنگ ټوټې، د سرو رزو گروي... په دې كې ۹۶ سپينو زرو ستنې او څلور د سرو زرو ستنې، اته تختې چې په سرو زرو به پوښل شوې وي، كارول كېږي... دوه برخې لري چې په يوې پردې سره بېلې شوې، يوه د قدس په نامه او بله ئې د قدس الاقداس په نامه!!... د عهد صندوق به په قدس الاقداس كې كېښودل كېږي... د خيمې د پردې لپاره به هم پنځه د لرگي ستنې وي چې په سرو زرو به پوښل شوې وي... د قربانۍ د ځای ټول لوازم او اړوند لوبښي به د مسو وي... د معبد لپاره به حياط جوړوي... له قيمتي او نفيس كتان نه، طول ئې پنځوس گزه او عرض ئې پنځه ويشت گزه، ستنې به ئې مسي او كړۍ، حلقې او هغه زنجيرونه ئې چې ستنې سره وصلوي د سپينو زرو وي... ټول نور لوازم او مېخونه به ئې د مسو وي!!)

د بايبل له منونكو څو پوښتنې لرو:

- بايبل خو مخكې ليكلي وو چې خدای د قربانۍ د ځای په اړه امر كړی وو چې دا به له خاورو جوړوي، ډبرې به هم نه په كې كاروي، كه د ډبرو كارولو ته اړ شوي نو تراشلي ډبرې مه كاروي، له شته ډبرو استفاده وكړئ، د ډبرو د تراشلو او ماتولو لپاره له وسايلو هم كار مه اخلئ!!! دلته څنگه د خپلې مخكنۍ وينا خلاف د معبد

او قربانی د خای لپاره د سرو او سپینو زرو د کارولو امر کوي، دقیقه نقشه ورکوي، اندازه ئې ټاکي، اوږدوالی، سور او لوړوالي ئې ټاکي او تاکید کوي چې هر څه به ئې د نقشي مطابق وي؟ ولې د دومره تذبذب او اسراف امر کوي، هومره چې یوازې د خراغ د ایښودو په لوبني کې به نږدې ۳۶ کیلو گرامه سره زر کارول شوي وي!!؟

• دا ولې په ټول بايبل کې د عبادت د څرنگوالي په اړه هېڅ واضح لارښوونه نه ترسترگو کېږي، تفصیلي بحث خو پرېږدئ اجمالي بحث هم نه مومو، خود معبد د جوړښت په اړه دومره تفصیلي او دقیق بحث شوی، پوښتنه کوو: عبادت مهم دی که د عبادت خای!!؟ مونږ په ټول قرآن کې د عبادت د خای د څرنگوالي په اړه یو آیت هم نه مومو، خود عبادت د حرکاتو، الفاظو او څرنگوالي په اړه ډېر تفصیلي او دقیق بحثونه گورو، د دې بحثونو یوه بېلگه هم په ټول بايبل کې نه شته!! دا ولې!!؟ د بايبل د دې بیان له حرف حرف او جملې جملې معلومېږي چې دا د یوه ټگمار مجاور او مکار مذهبي مشر لیکنه ده.

• آیا الله تعالی د تورات لوحې د دې لپاره لېږلې وې چې د سرو زرو په صندوق کې کېښودی شي که د دې لپاره چې د خلکو د ژوند لارښود وي او عمل پرې وشي؟ څنگه ممکن ده چې موسی علیه السلام به تورات د سرو زرو په صندوق کې ږدي!!؟ قرآن خو مونږ ته تورات د هغه کتاب په توگه معرفي کوي چې نسخې ترې جوړې شوې او په ولس کې خورې شوې (والطور و کتاب مسطور في رق منشور)، موسی علیه السلام خود تورات له راوړلو سره سم له بني اسرائيلو په دې کتاب د عمل کولو ژمنه اخیستې وه، قرآن خو مونږ ته وايي چې موسی علیه السلام دا لوحې هغه وخت لرې وغورځولې چې وئې لیدل د ده قوم د سامري په لاس دوکه شوی او د خدای په خای ئې د سخوندر د مجسمې عبادت پیل کړی، تورات هم همدغه خبره کوي، له دې نه خو معلومېږي چې د موسی علیه السلام له نظره دا لوحې نه بلکې په دې لوحو کې لیکل شوي احکام مهم ول!! د ټولو جاهلو قومونو تاریخ په دې شهادت ورکوي چې دوی له خپلو سپېڅلو کتابونو سره همدا معامله کړې ده، هغه کتاب چې په لومړي سر کې د دوی د نېکو او صالحو پلرونو لپاره لارښود کتاب

وو، خو ورو ورو ترې لرې شوي، د کتاب لارښوونې ئې هېرې کړې، په جامو کې ئې نغښتلی، په لوړ طاق کې ئې ایښی او د تبرک وسیله ئې ترې جوړه کړې، هندوانو او سیکانو له خپلو سپېڅلو کتابونو سره همداسې وکړل، په درمسال کې ئې کېښود، په گڼ شمېر جامو کې ئې پټ کړ، خواته ئې عطر شیندي، خوشبویه لرگي دودوي، بوزی ورته وهي، د برکت ترلاسه کولو لپاره ئې تر خوا تېرېږي او تعظیم ئې کوي!! مسلمانانو د جهل او انحطاط په دوران کې له قرآن سره همدا معامله وکړه، هغه کتاب چې د یوه ستر سیاسي، اجتماعي او اقتصادي انقلاب لارښود وو، د ژوند د هرې پېښې په اړه به مسلمانانو هغه ته رجوع کوله، د خپلې هرې پوښتنې ځواب به ئې له قرآن نه غوښت، هره شخړه به ئې په قرآن حلوله، د هرې قضیې په اړه به ئې د قرآن لارښوونه او پرېکړه وروستی پرېکړه گڼله، هغه کتاب چې په نړۍ کې ئې ستره او ژوره تبدیلی راوسته، له خورو ورو قومونو نه ئې یو ستر او سرلوی متحده امت جوړ کړ، د ظالمانو په ضد ئې مظلومان پاڅون ته وهڅول، اقتدار ئې له ظالمانو واخیست او مظلومانو ته ئې وسپارو، دوه سترې امپراطورۍ ئې په زوال محکومې کړې، خو آیا پوهېږئ چې څو پېرې وروسته، تش په نامه مسلمانانو له دغه لارښود او انقلابي کتاب سره څه وکړل!! هغه ئې هېر کړ، یوازې د تبرک وسیله ئې ترې جوړه کړه، په جامو کې ئې ونغښتو، د تعظیم او احترام په نامه ئې د خپلې خونې په داسې طاق کې کېښود چې تر ټولو لوړ وي او د هیچا لاس نه وررسي، هغه وخت به ئې له لوړ ځایه راکوزاوو چې غوښتل ئې د لوړې کولو لپاره لاس پرې کېږدي!!

• گمان مه کوئ چې د معبد په تزئین او سینگارولو کې تاسو یوازې یئ، د نړۍ ډېرو ټکمارانو له معبد نه ښایسته او غولونکی دام جوړ کړی، پروڼ ئې د یوه مصلح، داعي او ناجي مقابله کړې، چې هغه تللی یا وژل شوی او په همدې سره ئې په ولس کې محبوبیت زیات شوی، همدغه د ده پروڼي دښمنان راپورته شوي، د ده پر قبر ئې زیارتونه جوړ کړي، د ده په نامه ئې خلك غولولي، شکرانې او صدقې ئې ترلاسه کړې، پنځه ئې پر زیارت مصرف کړې او پنځه نوي ئې په خپل جیب کې اچولې، د زیارت دروازې، قبي او کړۍ ئې له سرو زرو جوړې کړې، ښه زیب او

زينت ئې ورکړې، چې هيبت ئې زيات شي او عوام پرې په آسانی وغولوي!! په اسلامي هېوادونو کې هم داسې خلك ډېر زيات دي چې قبر ئې دکان دی او زيارتونه ئې دام، پر قبرونو ئې داسې سترې سترې بنگلې جوړې کړې چې نه ستاسو سپينه مانۍ ورسره مقایسه کیدی شي او نه واتیکان!! او آیا پوهېږئ چې دا زيارتونه ئې د هغه چا پر قبر جوړ کړي چې هغه په خپل ژوند کې تر يوې لوبشتې لوړ قبرونه ړنگول او د قبرونو پر سر جنډې ئې نسکورولې!!

- هر عقلمن انسان په دې پوهېږي چې د معبد د سينگارولو لپاره سره او سپين زر کارول او مجاور ته ئې د نفيس ټوکر جامې جوړول او قيمتي ډبرې ئې په سينه بند او ملابند کې کارول يوازې د ټگمارو مذهبي مشرانو کار کېدی شي، په اسلام کې نه خاصه مذهبي طبقه شته، نه ئې خاص امتيازات، نه ئې خاصه تبعیضي او امتیازي جامه، نه ئې په قربانیو او صدقاتو کې خاصه برخه، اسلام مونږ ته وايي ټوله ځمکه مسجد دی، په هر ځای کې د الله تعالی عبادت کولی شئ، امام په خپله غوره کړئ، هغه امام مه نیسئ چې پر امامت اجوره غواړي، مسجد به مو ساده وي او له سينگارولو به ئې ډډه کوئ، د لمانځه پر مهال به امام له مقتديانو نه په لوړ ځای نه ودرېږي.

او دا همغه خبره ده چې د بايبل ليکونکي سهواً ليکلې وه: د قربانی ځای له خاورو جوړ کړئ، که ډبره کاروئ نو مه ئې تراشئ، تراشلې ډبرې له ما سره نه ښايي!! په معبد کې زينه هم مه جوړوئ، خو هغه د انجيل په دغې خبرې کې تحريف کړی او دا ئې پرې اضافه کړې: داسې نه چې له دغو زينو د پورته تلو په مهال مو عورت برېښه نه شي... د بايبل ليکونکی دې ته نه دی تيار چې ووايي: زینې د دې لپاره مه جوړوئ چې د الله تعالی په وړاندې يو برابر ودرېږئ!!

- قرآن مونږ ته وايي چې له سرو او سپينو زرو بټ جوړول د سامري کار دی!! واقعاً چې د سرو زرو معبد او معبود جوړل د هغو ټگمارانو کار دی چې د سامري په څېر وي!! هيڅ واقعي خدای پالونکی به په دې راضي نه شي چې د الله تعالی په نامه دې له غولېدلو عوامو نه سره زر ترلاسه شي او هغه دې په داسې مواردو کې مصرف شي، واقعي الهي دين هغه دی چې خلکو ته وايي: د الله تعالی د بې وزلو

بندگانو مرسته وکړئ، شتمنی مو د خیر په کارونو کې، د وړو په مړولو کې، د بریندو په پتولو کې، د بیمارانو په تداوي کې او د مسکینانو په لاس نیوي کې ولگوي، سره او سپین زرمه ذخیره کوي، چا چې ذخیره کړل ځای ئې جهنم دی!!

• ای کاش د بایبل منونکي په دې پوه شي چې له هغو تصنعی او بې محتوی حرکتونو نه د انسان څومره کرکه کېږي چې ستاسو په معبد کې ئې ستاسو کاهن او کشیش ترسره کوي، کاش تاسو دغو حرکتونو ته یو ځل زموږ په سترګه هم کتلي وی، کله چې انسان د دوی په معبد کې د کاهن او کشیش هغه حرکات گوري چې د سپېڅلې مېز خوا ته په نخرو نخرو راځي، خاصې جامې ئې چې په گنډل شوو گلابو، سینگار شوې اغوستې، د مېز مخې ته ودرېږي، د کتاب په وړاندې گونډه کېږي، د سرو زرو په جام کې سپېڅلې شربت یا شراب څښي، خلک یو یو راځي، د ده په وړاندې گونډه کېږي، دی د هغه په خوله کې یوه ټوټه سپېڅلې مړۍ ږدي او په همدې سره گمان کوي چې خپل مراد ئې ترلاسه کړی او خدای ئې لمانځلی!! له دې صحنې نه د انسان څومره کرکه کېږي!! دا څښاک او خوراک له عوامو ترلاسه شوي، کله چې د دوی په لاس کې وو سپېڅلي نه وو، خو چې د معبد د مجاور لاس ته ورغلل مقدس شول!! دا کاهن او کشیش د دغو عوامو لخوا تغذیه کېږي، خو په معبد کې کشیش د دوی په خوله کې یوه مړۍ ږدي او همدا د هغه لویه پېرزوینه او احسان گڼي!!

• قرآن د الله تعالی د عرش په هکله فرمایي چې وسعت او عظمت ئې هومره دی چې آسمانونه او ځمکه ئې احتوا کړې، خو بایبل وايي چې د خدای د عرش اوږدوالی ۱۲۵ او سور ئې ۷۵ سانتی دی، دا هم د یوه صندوق سرپوښ دی، د (رحمت تخت) په نامه ئې یادوي او لیکي چې خدای موسی ته وویل: بیا به زه هملته (درحمت له تخته او د عبادت د څېمې له منځه) ملاقات درسره کوم او د تخت پر سر د دوو فرشتو د مجسمو له منځه به خبرې درسره وکړم او بني اسرائيلو ته به اړینې لارښوونې وکړم!!

• بایبل له دې وروسته لیکي چې خدای د هرراز مجسمو له جوړولو او د دوی په وړاندې د عبادت له کولو ممانعت کړی او فرمایلي ئې دي: بت مه جوړوئ او بتان

مه لمانخئي، مجسمه، د ډبرو خلي او تراشلي ډبرې د لمانخني لپاره مه جوړوي... خو دلته ئې خدای د دوو فرشتو د مجسمو تر منځ پر تخت ناست انځور کړی او د تثليث او درې گونو خدایانو عقېدې ته ئې عيني تجسم ورکړی.

بايبل د څراغ په اړه امر کوي چې تل به روښانه وي او بني اسرائيل په دې گماري چې د زيتون غوړي به ورته راوړي، هيڅکله به ئې مړ کېدو ته نه پرېږدي... د کاهن د جامو په اړه ليکي: خپل ورور هارون او زامن ئې ابيهو، العازار او ايتامار له نورو بني اسرائيلو بېل کړه او د کهانت مقام ورته ورکړه تر څو زما خدمت وکړي!! مخصوصې جامې ورته تيارې کړه، داسې چې هرڅوک ئې له جامو وپېژني چې دوی زما خدمت کوي، جامه به ئې ښايسته او د ده د مقدس کار سره وړ وي، هغو خلکو ته وظيفه ورکړه چې د گنډلو په کار کې ځانگړې مهارت لري چې ده ته دا ښايسته او ځانگړې جامه جوړه کړي، جامه ئې عبارت ده له ايفود، ردا، په گنډلو گلانو ښايسته شوی کميس، عمامه، ملابند، د هارون زامنو ته به هم دا جامې جوړې تر څو د کاهن په توگه زما خدمت وکړي، بيا د ايفود، سينه بند او نورو جامو تفصيلات بيانوي، په ټولو کې کافي مقدار سره زر، جواهرات او قيمتي ډبرې ضروري گڼي... او ورپسې د کاهن په توگه د هارون او د ده د زامنو د ټاکنې په اړه ليکي: ... د معبد د دروازې په خوله کې هارون او زامنو ته ئې غسل ورکړه... دا جامې ورواغونده او د سرو زرو تاج ئې پر سر ورکېږده... بيا ئې پر سر د مسح غوړي ورتوي کړه... په دې توگه هارون او زامن ئې د کهانت د مقام لپاره سپېڅلي کړه !!! بيا سخوندر حلال کړه، په وينو ئې د قربانۍ د ځای ښکرونه سره کړه او پاتې ويني ئې پښو ته توې کړه... ځيني برخې ئې هملته او ځيني ئې بهر وسوځوه، بيا دې هارون او د ده زامن هم يو پسه حلال کړي او له وينو او وازگو او نورو برخو سره دې همداسې وکړي... دا د سوځولو قرباني د خدای ډېره خوښه ده!!! بيا يو بل پسه واخله چې هارون او زامن ئې لاس پرې کېږدي او حلال ئې کړي، په وينو ئې د هارون او د ده د زامنو د ښي غوړ پسته او د ښي لاس او ښي پښې بته گوته سره کړه... پاتې ويني د قربانۍ په ځای وشينده... له دغې ويني نه يوه برخه راواخله او د مسح له غوړو سره ئې گډې کړه او پر هارون او زامنو ئې او د دوی پر

جامو ئې وشينده!!! په دې توگه به دوی او جامې ئې سپېڅلې شي!!! او له ډېرو نورو مسخره خبرو نه وروسته ليکي: بني اسرائيل به تل د قربانۍ د پسه دا برخې يعني سينه او ورونه خدای ته وړاندې کوي چې د کاهن په برخه شي!! دلته څو خبرې د غور وړ دي:

- مذهبي مقام موروثي گڼل شوی، د هارون په کورنۍ کې به له يوه نه بل ته په ميراث پاتې کېږي!! او دا هغه څه دي چې په هيڅ عقلي معيار کې د منلو وړ نه دی او هر باشعوره انسان ترې کرکه کوي، مگر مذهبي مقام له عقېدې او عمل نه پرته په بل څه ترلاسه کېدی شي!! مگر دا د مال، ځمکې او دولت په څېر دی چې له پلاره اولاد ته په ميراث پاتې شي!! آیا هغه مذهب چې مذهبي مقام يو موروثي توکی گڼي په لته د وهلو وړ نه دی!! په مسلمانانو کې هم د جهل او د اسلام له روح نه د بې خبرۍ په وجه د ټگمارو مذهبي مشرانو په لاس داسې مذهبي فرقې راپيدا شوې چې مذهبي او روحاني مقام موروثي توکی گڼي!! ځينو خپل پير ته دا حيثيت ورکړ او ځينو خپل امير ته، چا د علي رضي الله عنه اولاد د امامت وارث وگمانو، هغه هم نه ټول بلکې ځينې ئې او حتی په ماشومتوب او حتی په غيابت کې، هڅه ئې وکړه چې شمېر ئې دولسو ته ورسوي، د عيسی عليه السلام د دولسو حواريونو او د بني اسرائيلو د دولسو قبيلو له شمېر سره برابر، په دوولسم ئې امامت ختم کړ، يو وړک شوی ماشوم ئې د غيابت د دوران داسې امام وټاکو چې اوس تر عرش نه څو گزه بر ناست دی او خدای د دوی او هغه تر منځ واسطه ده، په خپلو دعاگانو کې وايي خدايه! امام زمان له مونږ راضي کړې!! خدايه!! د قيامت په ورځ مو د امام زمان په وړاندې شرمنده مه کړې!! همغسې لکه چې بايبل له عيسی عليه السلام نه خدای او د خدای ځای ناستی او د گناهونو بڅښونکی جوړ کړ!! عجيبه لا دا ده چې بايبل د موسی عليه السلام په ځای د هارون عليه السلام اولاد د موسی عليه السلام ځای ناستي او د مذهبي مقام وارث گڼي او دوی د علي رضي الله عنه اولاد!! نه د پيغمبر عليه السلام د نورو لونیو او زومانو اولاد په دې حق کې شريکوي او نه هغه چې د علي رضي الله عنه په شمول ټولو صحابه وو د پيغمبر عليه السلام د ځای ناستي په توگه وټاکلو او بيعت ئې ورسره وکړ!!

- بايبل په دې توگه يوه ځانگړې مفت خوره مذهبي فرقه له خاصو امتيازاتو سره رامنځ ته کړه، دا فرقه به له خلکو د الله تعالی په نامه صدقې او شکرانې ترلاسه کوي، د قربانۍ تر ټولو غوره او خوندوره برخه به دوی ته ورکول کېږي، جامې به ئې تر ټولو قيمتي، نفيسي او امتيازي وي، هيڅ کار به نه کوي، دوی او اولاد به ئې سپېڅلې انسانان گڼل کېږي، نه په دې سبب چې عقیده او عمل ئې تر نورو ښه دی بلکې د دې لپاره چې په خاصې کورنۍ کې پيدا شوي او دا هم نه د دې لپاره چې د دې کورنۍ د غړو په رگونو کې ځانگړې وينه بهېږي بلکې د دې لپاره چې موسی عليه السلام د دوی پر اجدادو د قربانۍ ويني شيندلې وي!!
- الله تعالی خو دا خوښوي چې د ده په وړاندې ټول خلک يو برابر اوږه په اوږه، له لوړ ټيټ او مخکې وروسته پرته، په يو رنگ ساده جامو کې ودرېږي، اسلام مونږ ته ويلې چې د لمانځه په وخت کې همداسې يو برابر او اوږه په اوږه ودرېږئ، مونږ ئې په دې گمارلي يو چې په حج کې به يو رنگ جامې اغوندو، هر واقعي الهي دين به همداسې وي او تبعيض به حرام گڼي.
- پوښتنه کوو: ولې به د بايبل دا مفت خوره ډله خاصه جامه لري، په داسې حال کې چې دا جامه نورو ورکړې؟! آیا هغه څوک غوره دی چې صدقه ورکوي او که هغه څوک چې اخلي ئې؟ مونږ ته خو پيغمبر عليه السلام وايي برنی لاس تر لاندني لاس غوره دی!!
- بايبل وايي چې د قربانۍ تر ټولو خوندوره برخه به د خدای په نامه د کاهن وي!! که تاسو په بايبل کې لږ غور وکړئ نو وبه گورئ چې د بايبل د ليکونکي له نظره تر ټولو مهمه او اساسي خبره همدا ده، وبه گورئ چې وايي: د څارويو لومړي بچيان به د کاهن وي، د ځمکې لومړی فصل به د کاهن وي، د باغونو لومړۍ مېوه به د کاهن وي، له انگورو لومړي جوړ شوي شراب به د کاهن وي او ...!!
- د هارون عليه السلام او د ده د زامنو په غوږونو وينه موبنل او جامې ئې په وينو ورلړلو سره هغوی سپېڅلې شوي!! حيران يو چې دا خبر د بايبل پلويان څنگه مني؟! څنگه ئې عقل په دې قانع کېږي چې د وينو په لړلو سره څوک د ناپاکېدو په ځای سپېڅلی کېږي؟! قرآن د بايبل د دغې خندوونکې وينا د ترديد لپاره په موجز

او قاطع الفاظو سره فرمايي:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقْوَاهُ وَاللَّهَ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾
 ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقْوَاهُ وَاللَّهَ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾
 ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقْوَاهُ وَاللَّهَ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾
 ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقْوَاهُ وَاللَّهَ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾

الحج: ۳۷-۳۶

او د قربانی څاروي مو تاسو ته په شعائر الله کې شامل کړي، په دې کې ستاسو لپاره نښکړې دي او د ولاړې په حالت کې ئې (د ذبحه کولو په وخت کې) د الله نوم پرې یاد کړئ، نو کله چې ئې اړخ پر ځمکه ولگېدو په خپله ئې هم وخورئ او پر قانع مسکین او غیرقانع سوال کوونکي ئې هم وخورئ، په دې توگه الله تاسو ته مسخر کړي ترڅو شکر وکړئ، (د دوی په قرباني کولو سره) نه الله ته د دوی غوښې رسي او نه ئې ويني، بلکې ستاسو تقوی وررسي، همداسې ئې ستاسو لپاره مسخر کړل ترڅو الله د هغې لارښوونې په وجه په لويې یاد کړئ چې ستاسو په برخه ئې کړه او نېکانو ته زېری ورکړه.

گورئ چې قرآن د قربانی په اړه څومره مهمې لارښوونې کوي او موخه ئې څه گڼي:

- د الله تعالی په نامه د څاروي حلالول او د ده په لار کې ئې قرباني کول په الله د ایمان او باور نښه ده.
- نه ئې ويني الله تعالی ته رسي او نه ئې غوښه، په خپله ئې وخورئ او پر مسکینانو ئې وخورئ، د الله تعالی برخه مسکین ته ورکړئ. داسې مه گڼئ چې د قربانی ويني سپېڅلې دي او که څوک پرې ولړلی شو نو سپېڅلی او مقدس شو، د قرباني شوي څاروي نه وینه سپېڅلې ده نه غوښه، موخه ئې د چا تقدیس نه بلکې خپل او پردي مسکین ته طعام ورکول دي.
- په دې قربانی سره په تاسو کې تقوی راپیدا کېږي، له حرص او بخل نه

خوندي کېږئ، الله تعالی ستاسو دغه تقوی او ځان ساتنه خوښوي.
بايبل د کلنی هديې او د يوه بل هغه طلايي مکان له يادولو وروسته چې
خوشبويه بوټي به په کې دودول کېږي، د معبد د هديې يادونه په دې توگه کوي:
خدای موسی ته وويل: هر کله چې بني اسرائيل شمېرې نو د شمېرلو په وخت کې
دې هر بني اسرائيلي د خپل ځان له لوري هديه ورکړي... تر څو د شمېرلو پر مهال
بلا پرې نازل نه شي!! هر کس به نيم مثقال سره زر فديه ورکوي... نه به شتمن تر دې
زيات ورکوي او نه غريب تر دې لږ!!

اسلام د بايبل د دغې وينا په خلاف وايي: له شتمن نه واخله غريب ته ئې
ورکړه، د اسلام له نظره غريب نه يوازې له هر راز مالي مکلفيت نه معاف دی بلکې
د شتمنو په مال کې د ده ځانگړی حق دی، دولت په دې مکلف دی چې له شتمن نه
به د غريب دا حق ترلاسه کوي او هغه ته به ئې سپاري!

بايبل په دې پسې د معبد د مسي حوض تفصيلات بيانوي، بيا د مسح کولو د
سپېڅلو غوړيو د جوړولو طريقه، مواد او د هر يوه مقدار ټاکي، بيا د دودونکو
معطرو توکيو د جوړولو تفصيلات بيانوي، ورپسې د معبد د ټولو لوبو د جوړولو
لپاره هغه تکړه صنعتگران معرفي کوي چې د بايبل خدای د همدې لپاره غوره کړي
وو او ورپسې د سبت د ورځې په اړه ليکي چې دا د خدای سپېڅلې ورځ ده، په دې
کې به هيڅ کار نه کوئ، د استراحت لپاره به ئې مختص کوئ!! او په همدې لړ کې
ليکي چې کله موسی د سينا په غره کې وو خدای ورته هغه لوحې ورکړې چې په
خپلو گوتو ئې لس احکام په کې ليکلي وو!! خو د سينا په غره کې ئې ځنډ وکړ...
خلک هارون ته راغلل چې پاڅه او مونږ ته خدای جوړ کړه چې زمونږ لارښوونه
وکړي... هارون ورته وويل: د سرو زرو هغه گانې ما ته راوړئ چې ستاسو د
مېرمنو، لوبو او زامنو په غوږونو کې دي، خلکو دا کار وکړ... هارون ټولې ويلې
کړې، په يوه قالب کې ئې واچولې او سخوندر ئې ترې جوړ کړ، کله چې خلکو
سخوندر وليد چيغې ئې کړې: اي بني اسرائيلو! دا ستاسو هغه خدای دی چې له
مصره ئې راوايستئ!! هارون د دې صحنې په ليدو سره د سخوندر مخې ته د
قربانۍ ځای هم جوړ کړ او وئې ويل: سبا د خدای لپاره جشن نيسو!! سبا خلک سهار

وختي پاڅېدل، د سخوندر په وړاندې ئې د سوځولو او سلامتۍ قرباني وړانده کړه، کښېنستل... ښه ډېر خوراک څښاک او د بې حيايي کارونه ئې وکړل... خدای موسی ته وويل: په تلوار لاندې ولاړ شه چې ستا قوم فاسد شوی... پرېږده چې د خپلې غصې اور پرې بل کړم... او ټول ووژنم... خو موسی وويل: خدايه! ولې پر خپل قوم دومره غصه يې؟ سوال کوم چې خپله غصه پرېږده او د خپل قوم له مجازاته تېر شه!! ... خپله هغه لوړه را په ياد کړه چې ابراهيم او اسحاق ته دې ويلي وو: په خپل ذات لوړه کوم چې ستاسو اولاد به د آسمان د ستورو په څېر بې شمېره کړم!! ... نو له دې کبله خدای له خپل تصميم نه تېر شو!! ... نو موسی له غره راکوز شو... او هغه دوه ډبرينې لوحې ئې په لاس کې وې چې په دواړو خواوو ئې (خدای په خپل لاس) لس احکام ليکلي وو... کله چې پنډغالي ته رانږدې شو، شور او ځوږ ئې ترغوږ شو... سترگې ئې پر طلايي سخوندر ولگېدې چې څلک ئې مخې ته په نڅا او خدا بوخت دي... داسې غصه شو چې لوحې ئې تر غره!! لاندې وغورځولې او ټوټې ټوټې شوې... بيا ئې طلايي سخوندر په اور کې ويلي کړ، وئې ټکاوو او د هغه دورې ئې پر اوبو وشيندلې او دا اوبه ئې پر بني اسرائيلو وڅښلې!!! ... هارون ته ئې وويل: ولې دې له قوم سره دا جفا وکړه؟.. د پنډغالي په دروازه کې ودرېدو او غږ ئې کړ: څوک چې د خدای پلوي وي زما خوا ته دې راشي... د لوي ټول تېر د ده خوا ته راغونډ شو... ورته وئې ويل: خدای امر کوي چې تورې ترملا وتړئ، د پنډغالي له يوه سره تر بل سره ولاړ شئ، خپل ورور، دوست او گاونډي ووژنئ... لاويانو اطاعت وکړ او په دې ورځ درې زره اسرائيليان ووژل شول... موسی لاويانو ته وويل: تاسو ثابته کړه چې د خدای د خدمت وړ ياست... نو خدای به تاسو ته برکت درکړي!!!... موسی خدای ته وويل: دې قوم لويه گناه کړې، خو ته ئې وبخښه او يا خو زما نوم له خپل کتابه محوه کړه!! خدای ورته وويل: ستا نوم به ولې محوه کوم... چا چې گناه کړې هغه ته سزا ورکوم... خدای د هغه بت د لمانځنې لامله پر بني اسرائيلو لويه بلا نازله کړه چې هارون جوړ کړی وو!! بيا خدای موسی ته وفرمايل: دا قوم هغې سيمې ته بوځه چې شات او شيدې په کې بهېږي!!! خو زه به په دې سفر کې ستاسو په منځ کې نه وم، ځکه چې سرکښ يئ... ممکن په لارې

کې مو هلاک کړم!! که یوه شېبه ستاسو په منځ کې پاتې شم نو تاسو حتماً وژنم... تر
خو چې ستاسو په اړه وروستی پرېکړه کوم هر ډول گناهي او جواهرات له ځانه لرې
کړئ...

که څه هم د دې وينا جمله جمله غلطه ده او هر عاقل انسان ئې په غلطۍ
پوهېږي، خو د بايبل د هغو منونکو لپاره چې دا کتاب ئې له غور نه پرته منلی او
هره وينا ئې ورته مقدس برېښي، څو وضاحتونه ضروري گڼو:

• آیا ستاسو عقل دا خبره مني چې الله تعالی به د معبد په جوړولو کې د سرو او
سپينو زرو او قيمتي ډبر د کارولو امر کړی وي؟! آیا د خدای له یوه مسکين او
فقير بنده سره چې له لورې او بيماری مري، مرسته به غوره وي که د معبد د تزئين
او ښکلا لپاره به درېغه مصرف؟! که دا تاسو ته پرېښودی شي نو ستاسو پرېکړه
به څه وي، کوم ته به ترجیح ورکوی؟!!

• آیا ستاسو عقل دا مني چې خدای ستومانه کېږي او اوومه ورځ ئې د دې لپاره
د تعطیل او استراحت ورځ ټاکلې چې په دې ورځ ده هم له کاره لاس اخیستی او
استراحت ئې کړی وو؟! مونږ ته خو د اونۍ یوه ورځ د استراحت لپاره نه بلکې د
یوه اجتماعي عبادت لپاره ټاکل شوې، له دې نه خو په وضاحت سره معلومېږي چې
تاسو ته هم یوه ورځ د اجتماعي عبادت لپاره غوره شوې وه!! انساني ټولنه خو دې
ته زیاته اړه ده، د یوه واقعي دین لارښوونه خو به حتماً په دې ارتباط وي، د کار او
استراحت په اړه پرېکړه خو باید انسان ته پرېښودی شي چې په خپله او د خپل
مصلحت، ظروفو او شرایطو له مخې پرېکړه وکړي!!

• آیا الله تعالی زمونږ په خبر دی چې د څه لیکلو لپاره باید قلم په لاس کې
واخلي او په خپلو گوتو څه ولیکي؟! د الله تعالی په اړه داسې وينا خو یوازې هغه
څوک کولی شي چې نه ئې پېژني او په یوه کمزوري او محتاج انسان ئې قیاسوي،
راشئ د بايبل دا ضعیفه وينا د قرآن له جامع او کاملې وينا سره مقایسه کړئ چې
فرمایي:

یس: ۸۲

قُلْ إِنَّمَا أَدَّبْتُ الْقُرْآنَ بِأَقْصَىٰ بَصَرِيٍّ وَمَا كُنْتُ بِلَهُ الْغَيْبِ مُبْشِرًا

یقیناً چې د ده کار له دې پرته بل څه نه دی چې کله د کوم څه اراده وکړي نو ورته

وايي: وشه، نو هغه (له ځنډه پرته ترسره) کږي!!

• که په رښتيا دا د سرو زرو سخوندر ډوله بت او د هغه مخې ته د قرباني ځای هارون جوړ کړی وي، نو تر ټولو سخته سزا خو بايد ده ته ورکړی شوې وي!! دا ځنگه موسی علیه السلام د نورو د وژلو امر کوي، هغه هم له پوښتنې او گوډېږنې پرته او د پنډغالي له يوه سره تر بله سره د ټولو د وژلو امر او هارون علیه السلام ته نه يوازې کومه سزا نه ورکوي بلکې دی او زامن ئې د معبد د ساتونکو او پالونکو په توگه پرېږدي!!! قرآن د بايبل دا وينا ردوي او فرمايي:

﴿يَا هَارُونَ أَيَا كُنتَ لِلْعَالَمِينَ حَكِيمًا إِذْ جَاءَكَ بِالْحَقِّ مِنَ رَبِّكَ وَأَنْتَ قَائِمٌ عَلَيْهِمْ كَوَالِي السُّرَّةِ وَأَنْتَ لَمِنَ الْبَاطِلِينَ﴾
﴿يَا هَارُونَ أَيَا كُنتَ لِلْعَالَمِينَ حَكِيمًا إِذْ جَاءَكَ بِالْحَقِّ مِنَ رَبِّكَ وَأَنْتَ قَائِمٌ عَلَيْهِمْ كَوَالِي السُّرَّةِ وَأَنْتَ لَمِنَ الْبَاطِلِينَ﴾
﴿يَا هَارُونَ أَيَا كُنتَ لِلْعَالَمِينَ حَكِيمًا إِذْ جَاءَكَ بِالْحَقِّ مِنَ رَبِّكَ وَأَنْتَ قَائِمٌ عَلَيْهِمْ كَوَالِي السُّرَّةِ وَأَنْتَ لَمِنَ الْبَاطِلِينَ﴾
﴿يَا هَارُونَ أَيَا كُنتَ لِلْعَالَمِينَ حَكِيمًا إِذْ جَاءَكَ بِالْحَقِّ مِنَ رَبِّكَ وَأَنْتَ قَائِمٌ عَلَيْهِمْ كَوَالِي السُّرَّةِ وَأَنْتَ لَمِنَ الْبَاطِلِينَ﴾

الاعراف: ۱۵۰-۱۵۱

او کله چې موسی خپل قوم ته غصه ناک او اسفناک راوگرځېدو وئې ويل: له ما وروسته مو زما ډېر بد نيابت کړی، آیا د خپل رب په کار کې مو دومره تلوار وکړې؟ (داسې ژر مو د الله تعالی په ځای د بت عبادت پيل کړې؟) الواح ئې لرې وغورځولې او خپل ورور ئې تر سر ونيو او د ځان په لوري ئې رانښکود، (ورور ئې) وويل: زما د مور بچيه! قوم کمزوری وگنلم، نږدې وو ومې وژني، نو د بنمنان مه راباندې ښادوه او د ظالم قوم له ډلې مې مه گرځوه! وئې ويل: زما ربه! ما ته بخښنه وکړې او زما ورور ته هم او په خپل رحمت کې مو داخل کړې او ته خو يقيناً چې تر ټولو رحم کوونکو زيات رحم کوونکی يې.

• آیا ستاسو عقل او ايمان دا مني چې الله تعالی به داسې پرېکړه کړې وي چې يوه ډله به توري له تبکو راباسي او د پنډغالي له يوه پلوه به تر بل پلوه پورې

درومي او چې څوك مخې ته ورځي، كه ئې ورور وي، كه دوست، كه گاونډي، نو وژني به ئې!! پرته له دې چې وگوري د سخوندر عبادت ئې كړې وو كه نه، د وژلو وړ دى كه نه؟ د عقل، عدل او دين تقاضا خو دا ده چې يوازې مجرم ته سزا وركړې شي او يوازې بت لمانځونكى مجازات شي!! كه دا د پتو سترگو وژنه وي نو ولې به له شپږو لكو نه يوازې درې زره وژل كېدل؟! په كار خو دا وه چې په داسې عام قتل كې د وژل شوو شمېر ډېر زيات وي، كه د بايبل دا خبره رښتيا وي چې درې زره وژل شوي نو بيا خو د دې معنى دا ده چې يوازې مجرمان وژل شوي. متأسفانه زموږ ځينې مفسرين هم د دغو اسراييلي رواياتو تر اغېز لاندې تللي او د بايبل دا غلطه او بې بنسټه وينا ئې د قرآن د دې مبارك آيت په تفسير كې رااخيستې:

وَأُولَئِكَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لِيَتَذَكَّرُوا وَأَلَّوْا أَعْيُنَهُمْ فَذُكِّرُوا كَثِيرًا لَكِنْ كَفَرُوا

وَأُولَئِكَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لِيَتَذَكَّرُوا وَأَلَّوْا أَعْيُنَهُمْ فَذُكِّرُوا كَثِيرًا لَكِنْ كَفَرُوا

وَأُولَئِكَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لِيَتَذَكَّرُوا وَأَلَّوْا أَعْيُنَهُمْ فَذُكِّرُوا كَثِيرًا لَكِنْ كَفَرُوا

البقرة: ۵۳-۵۴

او هغه وخت چې موسى ته مو كتاب او فرقان وركړ ترڅو هدايت شى. او كله چې موسى خپل قوم ته وويل: اى زما قومه! بې شكه چې د سخوندر په نيولو سره تاسو پر خپل ځان ظلم كړى، نو د خپل رب لور ته مخه او توبه وكړئ او (مشرک شوي) خپلوان مو ووژئ، دا د خپل رب په نزد كې درته غوره دى، ستاسو توبه به قبوله كړي، بې شكه چې هغه ډېر مهربان توبه منونكى دى.

له مصر نه له وتلو او د آزادۍ له لاس ته راوړلو وروسته، بني اسرائيل يوه داسې لارښود كتاب ته اړ وو چې د دوى فردي او اجتماعي ژوند تنظيم كړي، الله ورته تورات ولېږو، چې هم ضروري احكام او قوانين پكې وو او هم د ښه او بد د پېژندو او د مفيد او مضر تر منځ د فرق كولو او تفكيك روښانه او څرگند معيارونه، د همدغه كتاب په ترڅ كې دوى ته حكم وشو چې د سامري په متابعت او له سخوندر نه ځان ته په معبود جوړولو سره مو ستر ظلم او جفا كړې، د دې لوى

جرم د جبران لپاره بايد په يوه ستر جهاد لاس پورې كړئ. ځينې گناهونه داسې وي چې په يوازې توبې سره ئې الله تعالى نه بخښي، د توبې قبلېدل ئې شرائط او لوازم لري، د بني اسرائيلو دا گناه دومره ستره وه چې د توبې قبلېدا ئې په دې مشروط شوې وه چې وسله به اخلي او د هغو كسانو په خلاف به جهاد اعلانوي چې د شرك لار ئې غوره كړه او سخوندر ئې ځان ته معبود كړ. له دې نه معلومېږي چې په ځينو حالاتو كې يوازې گناه كوونكې نه بلكې د گناه ليدونكې به هم كفاره وركوي. د هغو بني اسرائيلو لپاره چې د سخوندر د لمانځنې مخنيوى ئې نه وو كړى دا كفاره وټاكلې شوه چې د مشركانو په ضد به وسله وال جهاد پيل كوي. د دې مبارك آيت واضح او څرگنده معنى همدا ده، په نورو آيتونو سره هم د دې وضاحت شوى، لكه څنگه چې په بل آيت كې دې ته ورته الفاظ داسې راغلي: ولاتخرجون انفسكم من دياركم (خپل ځانونه (يعني خپلوان مو) له خپلو كورونو مه شړئ) او ورپسې د دې تشریح داسې شوې: وتخرجون فريقاً منكم من ديارهم (او خپله يوه ډله له خپلو كورونو باسئ)، دا نښي چې له فافتلوا انفسكم نه مراد دا دى چې د خپل قوم همغه مشرك كسان ووژنئ. خو د بايبل د غلطې وينا تر اغېز لاندې ځينو د انفسكم نه مراد خپل ځان وژل اخیستى!! د بني اسرائيلو دا گناه د هغو افغانانو گناه ته ورته ده چې د روسانو په ضد له جهاد نه وروسته امريكائيانو ته تسليم شول او پر خپل هېواد ئې د دوى سلطه او د دوى په لاس تپل شوي حكام ومنل. پرون ئې د خداى پالونكو مجاهدينو د ملگرتيا او د الله تعالى د بندگۍ دعوا كوله خو نن ئې د ډالرو د بت په وړاندې سر تپت كړى او د امريكايانو تر قومندې لاندې د خپل ولس په ضد جنگېږي!!

• آيا ستاسو عقل دا خبره مني چې موسى عليه السلام به په بني اسرائيلو له اېرو ډكې اوبه څښلې وي؟! ولې به ئې دا بېهوده او بې معنى كار كاوو او د دې گټه څه وه او څه معنى ئې درلوده؟! قرآن د بايبل دا وينا ردوي او فرمايي چې بني اسرائيلو د سوځول شوي بت په اېرو لړلې اوبه نه وي څښلې بلكې د دې بت مينه ئې څښلې وه!!

(قرآن مجید، المائدہ، آیت ۷۸) ﴿وَمَا يَتَّبِعُ الْبَشَرُ إِلَّا الْوَهْمَ﴾

بایبیل د قرآن په رڼا کې

البقرة: ۹۳

بایبیل د قرآن په رڼا کې

او چې کله مو ستاسو ژمنه درنه واخیسته او د طور غر مو ستاسو له پاسه رااوچت کړ، (او ومو ویل:) په هغه څه منگولې کلکې ولگوئ چې تاسو ته مو درکړی او غوږ شئ، وئې ویل: غوږ شوو خو سرغړونه کوو او د خپل کفر په سبب ئې سخوندر په زړونو کې ننه ایستی شو، ووايه: که تاسو مؤمنان یاست دا ایمان خو مو په ډېرو بدو شیانو گماری!!

يعني دوی په داسې حالت کې له الله سره کړې ژمنې ماتې کړې چې د طور غر ئې د سر له پاسه وو، په همدغه وخت کې ئې په ژبه د مننې او اطاعت الفاظ وو خو په زړونو کې ئې د عصیان هوډ او اراده، له همدې تعهد نه وروسته ئې جعلی معبود غوره کړ، دوی ته ویل شوي: چې د کفر په سبب د سخوندر مینه ستاسو د زړه تل ته کوزه شوه، که ستاسو دا ټول ناوړه اعمال د کوم ایمان په حکم او د کومې عقیدې له مخې وي نو دا خو ډېر کرغېړن ایمان او بده عقیده ده چې په داسې بدو کارونو مو گماری.

• آیا ستاسو ایمان دا اجازه درکوي چې د بایبیل دا خبره ومنئ: موسی وویل: خدایه! ولې پر خپل قوم دومره غصه یې؟ سوال کوم چې خپله غصه پرېږده او د خپل قوم له مجازاته تېر شه!! ... خپله هغه لوړه را په یاد کړه چې ابراهیم او اسحاق ته دې ویلي وو: په خپل ذات لوړه کوم چې ستاسو اولاد به د آسمان د ستورو په څېر بې شمېره کړم!! ... نو له دې کبله خدای له خپل تصمیم نه تېر شو!! یعنی دا چې خدای غصه وو، پرېکړه ئې دا وه چې بني اسرائیل هلاک کړي، خپله مخکنې ژمنه ئې هېره وه... موسی علیه السلام خپله ژمنه ورپه یاد کړه نو ځکه له خپل تصمیم نه منصرف شو!!

• آیا ستاسو عقل دا خبره مني چې الله تعالی به په خپلې وینا کې دومره مبالغه کړې وي او ویلي به ئې وي: دا قوم هغې سیمې ته بوځه چې شات او شیدې په کې

وئې ويل: اي زما قومه! آيا الله د غوره وعدو ژمنه نه وه درسره كړې، آيا (د وعدې دا) موده درباندي اوږده شوه، يا ومو غوښتل چې د خپل رب غضب درباندي راپرېوځي، نو ځكه مو زما له وعدې تخلف وكړ، وئې ويل: مونږ په خپلې خوښې او واك سره ستا له وعدې څخه نه يو په شا شوي، خو د هغه قوم د گانو پېټي راپه شا شول، نو ومو غورځول او سامري هم وغورځول، نو سخوندر ته ورته مجسمه ئې ورته راوايسته چې رمباره ئې وه او وئې ويل: دا ستاسو او د موسى معبود دى او (حق خبره ئې) هېره شوه، آيا دې ته ئې نه كتل چې هيڅ خبره نه ورگرځوي (د خبرې ځواب نه شي وركولى) او نه دوى ته د كومې گټې واك لري او نه د څه تاوان، او يقيناً چې هارون تر دې د مخه ورته ويلې وو: اي زما قومه! يقيناً چې په دې سره وازمويل شوئ او ستاسو رب خو له شكه پرته هماغه رحمن رب دى، نو زما متابعت وكړئ او زما د اطاعت وكړئ، وئې ويل: تر هغه به ئې تل اعتكاف كوو چې موسى راوگرځي، وئې ويل: اي هارونه! څه شي له دې منع كړې چې دوى دې بې لارې وموندل او زما اطاعت دې ونه كړي؟! آيا زما له امره دې سرغړاوى وكړي؟ وئې ويل: اي زما د مور بچيه! تر ږيري او تر سر مې مه نيسه، زه له دې وووېرېدم چې ته به (راته) ووايي: په بني اسرائيلو كې دې تفرقه راولاړه كړه او زما د وينا خيال دې ونه كړ، وئې ويل: اي سامري! ستا څه حال وو؟ وئې ويل: هغه څه مې ترسترگو شول چې د نورو ترسترگو نه شول، نو د پيغمبر له آثارو مې يو موټ ترلاسه كړل، بيا مې وغورځول، نفس مې همدا راته ښايسته كړ، وئې ويل: نو درومه او ستا لپاره به د دنيا په ژوند كې دا ويل وي چې: لاس مه راوړئ او تا ته داسې نېټه ټاكل شوې چې ترې شا ته كېدا دې نه شته او خپل هغه معبود ته دې وگوره چې پرمخې ئې پرې (خواته) پرېوتى وي، خامخا به ئې وسوځوو، بيا به ئې د ايرو په څېر په سيند كې وشيندو، خبره دا ده بله نه ده چې ستاسو معبود هغه الله دى چې له ده پرته بل معبود نه شته، علماً ئې په هرڅه احتوى كړې.

گورئ چې قرآن (طلايي بت) جوړول د (سامري) كار گڼي، مونږ ته د ټولو طلايي معبودانو او معبدونو حقيقت بيانوي او لارښوونه راته كوي چې كه چېرې تاسو ته

داسې معبد او معبود په نظر درشي چې له سرو او سپينو زرو جوړ شوی نو پوه شئ چې د دې په جوړولو کې حتماً د کوم سامري لاس وو!! قرآن مونږ ته سامري او د هغه ځانگړتياوې داسې معرفي کوي: تر عامو خلکو ئې پوهه او بصيرت نسبتاً زيات دی، يعنې شيخ او ملا دی، هم خلك ورته د پوه په سترگه گوري او هم په خپله ځان تر نورو پوه گڼي، د پيغمبر له لارښوونو، شعارونو او علومو نه ئې هم څه برخه ترلاسه کړې، خو په نيمې لارې کې ئې ټول شا ته غورځولي، نفس دوکه کړې او د خلکو غولولو ته ئې هڅولې. يعنې د شرک بنسټ د هغو ټگمارو مذهبي مشرانو په لاس ايښودل شوی چې د پيغمبر له آثارو او د دين له ويناوو ئې څه برخه درلوده، خو دا ئې شا ته غورځولي او د خلکو د دوکه کولو لپاره ئې ملا تړلې، د سرو زرو بت ئې ورته جوړ کړې، هغه هم په خپله د دوی له گټو او پيسو او ورته ويلي ئې دي: دا ستاسو رب دی او په دې توگه ئې خلك د الله تعالی په ځای د (سخوندر) عبادت ته چمتو کړي!! بنايي بې مناسبته به نه وي چې د مطلب د مزید توضیح لپاره يوه قصه رانقل کړم، له يوه دوست سره له ناگمان نومې سيمې نه پېښور ته راتلم، په لارې کې مې د جونگي بابا په نامه لوحه ترسترگو شوه، پوښتنه مې وکړه چې جونگي بابا څوک وو؟ مونږ خو د اوبښ بچي ته جونگي وايو، هغه راته وويل: څو کاله مخکې دلته د سرک په غاړه يو مړی وموندی شو، ناپېژاندو کسانو وژلی وو، کوچی وو اوښه ورسره وه، خوا ته ئې پر ځمکه چو وه، خلك راغونډ شول اوښه ئې تومبله خو هغه له خپله ځايه نه خوځېده، په همدې حال کې چې د خلکو گڼه گوڼه زياتېده، يو ملنگ راغی، دا صحنه ئې ولېده او په يوې گوښې کې ئې خپل څادر وغوړاوه او غږ ئې کړ: واچوئ د جونگي بابا په نامه، خدای مو وبخښه واچوئ د جونگي بابا په نامه!! مړی همدلته ښخ او هغه ملنگ ئې مجاور شو او ورو ورو زيارت پرې جوړ شو!! ډېر زيارتونه د جونگي بابا په څېر جوړ شوي!! ځينې ئې د ملنگانو په لاس او ځينې ئې د ملکانو او پاچايانو په لاس!! دواړو د خلکو د غولولو او شکولو لپاره دا کار کړی.

کله چې بني اسرائيل له مصر نه وتل، د لارې په اوږدو کې د داسې قوم خوا ته تېر شول چې بتان ئې درلودل، دوی هم له موسى عليه السلام نه وغوښتل چې

همداسې کوم بت ورته جوړ کړي، موسی علیه السلام سخت ورتل او دا ئې د یوه جاهل او ناپوه قوم غوښتنه وگڼله، سامري د قوم دا تلوسه او د ضعف نقطه درک کړه، منتظر وو چې په کوم مناسب فرصت کې ترې گټه واخلي، پوه شو چې دا خلک تر سترگو کېدونکي خدای غواړي، د ولس جاهلانه تلوسې او د موسی علیه السلام موقت غیابت دا موقع په لاس ورکړه، په بیرپه پاڅېدو، خلکو ته ئې وویل: باید د نورو قومونو په څېر د دعا او عبادت پر مهال د خدای انځور زمونږ مخې ته ولاړ وي، سخوندر د قوت نښه ده، د خدای قدرت او ځواکمني باید د سخوندر په بڼه کې انځور کړو، که تاسو خدای منی نو خپلې گڼې راوړئ، دوی ته ئې د سخوندر داسې مجسمه جوړه کړه چې کله کله به رمباره ترې پورته کېده، قوم ته ئې وویل: دا همغه خدای دی چې تاسو ئې له مصره وايستئ!! د گڼو له غوندوولو معلومېږي چې ښايي په دې کار کې د ښځو ونډه تر نارینه وو زیاته وه!!

• قرآن د دې قصې په ترڅ کې مونږ ته وايي: جاهل قومونه ډېر ژر د تگمارو او دوکه مارو مذهبي مشرانو په لومو کې ښکار شي، دین پلورونکي ئې د دین په نامه دوکه کړي، سامري ئې مذهبي مشر شي او د سرو زرو سخوندر ئې معبود! د خدای په ځای ئې د سخوندر په وړاندې سرتیتولو ته چمتو کړي، هم ایمان ترې واخلي او هم ئې شتمنی، د سرو زرو بت ورته جوړ کړي خو له دوی د اخیستل شوو سرو زرو له یوې وړې برخې!!

• عجیبه دا ده چې بایبل دلته ویلي چې خدای بني اسرائیلو ته په خپل اخطار کې وویل: که یوه شپبه ستاسو په منځ کې پاتې شم نو تاسو حتماً وژنم، خو له دې نه څو سطره وروسته لیکي: خدای ژمنه وکړه چې له خپل قوم سره به پاتې کېږي!! بایبل تل خپل خدای همداسې معرفي کوي چې نن یوه خبره کوي او سبا بله، اوس یوه ژمنه کوي او څو شپې وروسته له خپلې ژمنې په شا کېږي او د خپلې مخکنۍ ژمنې خلاف عمل کوي!! او تردې ئې هم عجیبه خبره دا چې مخکې ئې په لسه اوو ځله لیکلي چې خدای خلکو ته ځان ښودلی خو دلته لیکي: خدای د موسی د دې غوښتنې په ځواب کې چې ما ته خپل ځان وښی، وفرمایل: زه به خپل جلال ستا مخې ته تېر کړم، خپل نوم به هم په جگ غږ یاد کړم... خو نه پرېږدم چې زما څېره

وگوري، ځکه چې انسان نه شي کولی ما وگوري او ژوندی پاتې شي!!! نو پاڅه او پر دې ډبرې زما خوا ته ودرېږه، کله چې زما جلال تېرېږي نو تا به د دې ډبرې په سوري کې کنبېنوم او په خپل لاس به دې پټ کړم، ترڅو له دې ځايه تېر شم، بيا به خپل لاس لرې کړم چې شا مې وگوري!!

• سل حيف او افسوس د هغه چا په عقل چې داسې مسخره، متناقضې او يوه د بلې ضد خبرې مني!!! خداى ئې خوا ته ولاړ دى، خداى ئې مخې ته تېرېږي، خداى لاس پرې ايښى، د خداى شا گوري او که ئې وگوري نو مري، خو نه مړ شو او نه ئې د هغه له خولې د هغه نوم واورېدو او قصه تمامه شوه!!

• بايبل له دې وروسته ليکي: خداى موسى ته وفرمايل: زه خداى يم، مهربان خداى، ډېر وروسته غصه کېدونکى خداى، امين خداى چې په زرهاوو کسانو پېرزوينه کوم او خطا، عصيان او گناه بخښم، خو گناه بې سزا نه پرېږدم، د پلرونو د گناه انتقام د دوى له زامنو تر څلورم پوښته اخلم!!! دا ئې هم د بايبل خداى چې هم هره گناه بخښي او هم هېڅ گناه بې سزا نه پرېږدي!! يوازې گناهگار ته سزا نه ورکوي بلکې د ده له څلورم پوښته هم غچ اخلي!! او دا ټول په داسې حال کې چې ژر غصه کېدونکى هم نه دى!! زمونږ سر خو په داسې خبرو نه خلاصېږي!! د گناه د بخښلو معنى خو دا ده چې سزا ئې معاف شي، د عدل، رحمت او پېرزوينې تقاضا خو دا ده چې که سزا ورکول کېږي نو يوازې مجرم ته ورکړى شي!!

بايبل له دې وروسته يو ځل بيا د معبد په هکله ډېر مفصل بحث کوي او ټولې خبرې ئې د مخکنيو خبرو تکرار دى، د همدې تکراري بحث په ترڅ کې دا سرليک علاوه کوي:

خومره سره او سپين زر او نور فلزات په معبد مصرف شول؟

تر دې سرليک لاندې بايبل ليکي: (... بني اسرائيلو زر كيلو گرامه سره زر هديه کړل، چې ټول د معبد په جوړولو کې مصرف شول، د مصرف شوو سپينو زرو مقدار نږدې درې زره څلور سوه دېرش كيلو وو، چې له ۶۰۳۵۵۰ نفرو څخه چې عمر ئې له شلو کلونو لوړ وو، راغونډ شوي وو، هر يوه شپږ گرامه هديه کړي وو، بني

اسرائيلو دوه زره څلور سوه شل کيلو مس هديه کړل چې د معبد په ستونو او نورو لوازمو مصرف شول!!

او دا بحث په دې وينا پای ته رسوي چې: موسی معبد جوړ کړ... ورپڅو خيمه وپوښله، داسې چې موسی وټوانېدو خيمې ته ننوځي... له دې وروسته کله چې به ورپڅې د خيمې له سره لوړې شوې نو بني اسرائيلو به خپل سفر پيل کړ او تر څو چې به ورپڅې وې دوی به په خپل ځای تم وو... د ورځې پر مهال به پر خيمې ورپڅې غوړېدلې وې او د شپې به په ورپڅو کې اور راڅرگند شو، داسې چې قوم به هغه ليدلی شو، په دې توگه به ورپڅو د سفر په دوران کې د بني اسرائيلو لارښوونه کوله!!!

د بايبل دوهم کتاب همدلته پای ته رسي!!

لاويان

دا د زور بايبل درېيم کتاب دی، ځينې ئې (د کاهنانو لارښود کتاب) نوموي، د لاويانو د قبيلې او د دوی د مذهبي دندو په اړه بحث کوي، د بني اسرائيلو ټول کاهنان له دغې قبيلې څخه دي، بايبل وايي چې دا کتاب موسی عليه السلام د صحرايي سفر په دوران کې ليکلې... اووه لومړي فصلونه ئې د کاهنانو او خلکو د گناهونو اړوند قربانۍ په هکله ليکل شوي او پاتې ئې د پاک او ناپاک خوراک، د سبت د ورځې درناوی او د سم او ناسم کړو وړو مربوط مقررات څېړي... په دې کتاب کې خدای له خپل قوم سره ژمنه کوي چې تل به د دوی په منځ کې وي او له دوی سره به يو ځای په لار درومي، ستاسو خدای به وم او تاسو به زما قوم وي!!! دا د دې کتاب په هکله د بايبل مقدمه وه چې په کار ده د ځينو برخو په اړه ئې لږ بحث وکړو:

لاويان د موسی عليه السلام قبيله ده، د بني اسرائيلو نورو قبيلو دوی د موسی عليه السلام د ځای ناستو په توگه منلي او د مذهبي مشرتابه دنده ئې د دوی موروثي حق گڼلی او دا هغه څه دي چې ټول جاهل قومونه ئې له خپلو سياسي، مذهبي او اجتماعي مشرانو سره کوي، هم د پاچا او ملک زوی د ده ځای ناستی گڼي، هم د قائد زوی او هم د پير زوی، ځای ناستی ئې د خپل پلار مقام او منزلت د اهليت او خپلو وړتياوو له مخې نه بلکې د وراثت له مخې ترلاسه کوي، نه يوازې کورنۍ ئې د امتيازاتو مستحق گڼي بلکې قبيله ئې هم د امتيازاتو وړ او تر نورو لوړ گڼي، که بني اسرائيلو دا د مذهبي مشرتابه امتياز لاويانو او د هارون عليه

السلام اولاد ته ورکړ، په مسلمانانو کې یوې مذهبي فرقيې دا امتياز ساداتو او د علي رضي الله عنه اولاد ته ورکړ، هغوی وايي: کاهن بايد د لاويانو له قبيلې څخه وي او دوی وايي مذهبي مرجع بايد له ساداتو څخه وي او امام د علي رضي الله عنه له اولاد څخه، هغوی هم خپلو مذهبي مشرانو ته ځانگړې جامه جوړه کړه چې له نورو توپير لري او دوی هم، هغوی هم صدقې لاويانو ته ورکوي او دوی ئې هم خپلو مراجعو ته!! دا په داسې حال کې چې د پيغمبر عليه السلام له رحلته وروسته د ده په لاس روزل شوو صحابه وو د ده د خپلوانو په ځای د ده يو ډېر خوږ او نږدې ملگری، ابوبکر رضي الله عنه غوره کړ او د ابوبکر رضي الله عنه له وفاته وروسته ئې د ده د زوی يا نورو خپلوانو په ځای د پيغمبر عليه السلام يو بل نږدې ملگری عمر رضي الله عنه انتخاب کړ او په دې توگه ئې وښوده چې د اسلام له نظره نه امارت او قيادت موروثي توکی دی او نه داسې سپېڅلې او تر نورو غوره قبيله مني چې مذهبي مقام به د دوی تر منځ له پلاره زوی ته په ميراث رسي، د قيادت انتخاب ئې د خلکو دنده وگڼله او معنوي مقام ئې د انسان په عقيدې او عمل پورې مربوط وگڼو او دې جاهلانه او ظالمانه دود دستور ته ئې لته ورکړه چې سياسي، مذهبي او معنوي مقام په موروثي توگه له يوه بل ته انتقال شي او يوه قبيله په دې دليل تر نورو غوره او سپېڅلې وگڼلې شي چې لومړی قايد او زعيم په دوی کې راولاړ شوی!! پيغمبر عليه السلام په خپلې کورنۍ د صدقاتو او زکات اخيستل هم منع کړل او دا ئې د دوی لپاره حرام وگڼل او په دې توگه ئې په مسلمانانو کې د لاويانو په څېر د يوې ستانې قبيلې د راپيدا کېدو مخه ونيوله!!

د دې کتاب لومړۍ برخه د قربانۍ څرنگوالي ته ځانگړې شوې، په سر کې د سوځېدونکې قربانۍ په اړه بحث کوي او وايي چې د قربانۍ د څاروي کومې برخې بايد وسوځولې شي، کومې ئې کاهن ته ورکړې شي، وينې ئې څنگه د قربانۍ د ځای په ستنو وشيندلې شي، د دې بحث مطالب نه يوازې مخکې څو ځله تکرار شوي بلکې له دې وروسته هم راځي، د بايبل ليکونکي ته دا بحث ډېر په زړه پورې او مهم دی، په دوه درې ځلې ئې زړه نه سپړي، ورپسې د اوږو قرباني څېرې او ليکي چې د غلو دانو کومې برخې به څومره څومره او په څه بڼې کې کاهن ته

ورکوی، بیا د سلامتۍ قرباني، د گناه قرباني او د جبران قرباني خپري، د جبران قرباني هغې قرباني ته وايي چې د اشتباهاتو په عوض کې بايد وړاندې شي، د ټولو قربانيو يوه برخه سوځول کېږي او همدا د خدای برخه گڼي، خو دا برخه وازگي، کولمې او دې ته ورته برخې دي، خو خوندوره برخه ئې چې سينه او ورونه دي، دا د کاهن برخه ده او هغه ته به سپارل کېږي!! او کاهن به د دې په مقابل کې د خدای په وړاندې د ده شفاعت کوي او گناه به ئې بخښل کېږي!! ورپسې د دغو قربانيو عجيب عجيب مقررات بيانوي او يو ځل بيا د هارون او د ده د اولاد د تقدیس د هغو مراسمو تفصيلات مکرراً بيانوي چې مخکې ئې پرې تفصيلي بحث کړی وو!! د دې بحث ټولې خبرې هومره بېهوده او د خدا وړ دي چې که د لوستونکو د بې ځايه سرخوږي وپره راسره نه وی نو ما به له نقد نه پرته ټولې رانقل کړې وې.

حرام او حلال شيان

په دې اړه ليکي: د وچې هغه حيوانات درته حلال دي چې شخوند وهي او نوک ئې يو نه بلکې په منځ کې بېل وي، اوبن، سوی او کوني کبر حرام دي، ځکه شخوند وهي خو نوک ئې په منځ کې بېل نه دی او خوگ حرام دی چې که څه هم نوک ئې بېل دی خو شخوند نه وهي... د اوبو له ژوو هغه درته حلال دي چې پرې او په پوستکي فلس لري (د ماهي په څېر وي) له دې پرته نور ئې درته حرام دي... له مرغانو څخه به دا نه خورئ: کونگ، باز، شاهين، عقاب، باشه، ټپوس، کاغ، شترمرغ، دريايي مارغه، لکلک، ماهي خورونکی مارغه، هدهد، آسمان څکالی. وزر لرونکې خزندې به نه خوړل کېږي مگر هغه چې ټوپ وهي، يعني ملخ او مختلف ډولونه ئې،... څوک چې د دغو حيواناتو لاش ته لاس وروړي تر ماښامه به نجس گڼل کېږي... پر ځمکه بنوېدونکي حيوانات که پښې ولري که نه، حرام دي، گورئ چې بايبل هر څه حرام گڼي مگر هغه چې نومونه او ځانگړتياوې ئې په گوته کوي، خو قرآن هر څه حلال گڼي مگر هغه چې نوم ئې اخلي او ځانگړتياوې ئې بيانوي، د بايبل له نظره اصل د اشياوو حرمت دی مگر هغه څه چې بايبل حلال کړي

خو د قرآن له نظره اصل د اشياوو حلال والی دی مگر هغه څه چې الله تعالی حرام کړي، د اشياوو د حل او حرمت په اړه د دې دواړو دريځونو ترمنځ ډېر ژور او بنيادي توپير شته، بايبل د حرامو شمېر زيات کړی او قرآن د حلالو شمېر، بايبل خپل پلويان له کړاوونو سره مخامخ کړي او بې ځايه بنديزونه پرې لگوي، خو قرآن د انسانانو ستونزه حل کړې، بايبل د حلال او حرام پرېکړه له کوم منطقي او معقول دليل پرته کوي، خو قرآن هغه څه حرام گڼي چې انسان ته تاوان رسوي او هغه څه حلال گڼي چې گټه ئې تر تاوان زياته وي.

قرآن فرمايي:

ما تله انما حرام الله ورسوله من اكله وشرابه وجماعته

المائدة: ۱

ما تله انما حرام الله ورسوله من اكله وشرابه وجماعته

ای مؤمنانو! په تړونونو وفا وکړئ، څرېدونکي بوده درته حلال کړی شوي، مگر هغه چې درباندي ولوستی شي، خو حلال نه گڼونکي د بنکار کله چې په احرام کې وئ، بې شکه چې الله همغسې حکم کوي چې غواړي ئې.

په دې مبارک آيت کې درې اساسي خبرې راغلي:

- په خپلو ژمنو او تړونونو وفا وکړئ، که دا له الله سره وي او که په خپلو منځونو کې، که د مسلمان او مسلمان ترمنځ وي او که د مسلمان او نامسلمان ترمنځ. په لږ دقت سره په دې پوهېدی شو چې ديانت په دوو خبرو کې راخلاصه کېږي: خپلو تعهداتو او ژمنو ته التزام او د حلال او حرام مراعات، دا مبارک آيت دغو دوو اساسي خبرو ته گوته نيسي، په خپلو تعهداتو وفا کول په حقيقت کې د ديانت بل نوم دی، څوک چې خپلو ژمنو ته وفادار نه وي هغه هېڅ دين نلري، لکه چې پيغمبر عليه السلام فرمايي: لا دين لمن لا عهد له.
- ټول څرېدونکي حيوانات، که دا د کور څاروي وي او که د صحرا څرېدونکي حيوانات، درته حلال دي، مگر هغه چې الله تعالی له دې حکمه مستثنی کړي. د آيت دغه برخه څو لارښوونې لري:

۱. یوازې د هغو حیواناتو غوښه انسان ته حلاله کړې شوې چې څارویو ته ورته وي، وابښه او دانه خوري. په آیت کې د (صید: بنکار) له ذکر نه معلومېږي چې په بهیمه الانعام کې ټول هغه حیوانات شامل دي چې څارویو ته ورته وي، یعنې د هغو حیواناتو غوښه هم حلاله ده چې صحرائي دي، په کور کې د څارویو په څیر نه ساتل کېږي، خو څارویو ته ورته وي.

۲. له دې نه معلومېږي چې د هغو حیواناتو غوښه حلاله نه ده چې څارویو ته ورته نه وي او د وابښو په ځای غوښه خوري.

۳. دغه حکم ته په پام سره پیغمبر علیه السلام د هر داړې لرونکي ځناور او د هر منگولې لرونکي بنکاري مرغه له غوښې نه ممانعت کړې:

عن بن عباس قال نهی رسول الله صلی الله علیه وسلم عن کل ذي ناب وعن کل ذي مخلب من الطير.

• دا الهي احکام دي، الله دا پرېکړه کړې چې په ژمنو به وفا کوئ او د څرېدونکو حیواناتو غوښه خوړلې شی مگر هغه چې الله تعالی ترې مستثنی کړي. دا چې په اسلامي شریعت کې ولې د ځینو حیواناتو غوښه تحریم شوې، آیا دلیل ئې دا دی چې د دغو حیواناتو غوښه انسان ته له صحي پلوه تاوان لري؟ او که په تحریم کې ئې کوم بل غرض او حکمت په پام کې نیول شوی؟ د بقرې د سورې په ۲۱۹ آیت کې تاسو گورئ چې د (اثم: گناه) په مقابل کې د (منفعت: گټې) ذکر شوی، له دې نه په ډېر وضاحت سره معلومېږي چې د حلال او حرام د ټاکلو په اړه دا اصل په پام کې نیول شوی چې څه انسان ته گټه لري او څه تاوان، هر څه چې انسان ته ئې تاوان تر گټې زیات وي، الله تعالی هغه حرام کړی او هر څه چې گټه ئې تر تاوانه زیاته وي هغه ئې حلال کړي. انسان ته د غوښه خوړونکو حیواناتو او مرغانو د غوښې خوراک چې کوم کوم تاوانونه او ضررونه لري، په دې باندې انسان هلته په دقیقه توگه پوهېدی شي چې هم د دغو غوښو د ترکیب او خاصیت په هکله کامل معلومات ترلاسه کړي او هم ئې په انسان باندې له اغیز نه پوره خبر شي، د علمي تحقیقاتو په ترڅ کې خو تر ډېره حده دا خبره معلومه شوې چې د دغو حیواناتو غوښه له صحي پلوه انسان ته ضررونه لري، یو مثال ئې د بیزو غوښه ده چې وایي د

ایډز بیماری د دغې غوښې له خوړلو څخه له بیزو نه انسان ته منتقل شوې، اما له روحي پلوه ئې په ټولو اضرارو پوهېدل انسان ته مقدور نه ده، د موضوع دا اړخ په لابراتوار کې نه شي معلومېدی، دا به د تجارېو له مخې معلومېږي، تراوسه انسانانو په دې هکله هېڅنه دي کړي، د دې زحمت ئېنه دی ایستلی چې وگوري کوم څه له روحي پلوه انسان ته تاوان لري او کوم څه گټه، دومره ویلی شو چې هر خوراک د انسان په مزاج او روحيې ځانگړې اغیز لري، ځینې د انسان یوه غریزه پاروي او ځینې ئې بله، ځینې د نشاط او تحرك باعث شي او ځینې د کسالت او خمود، د دارونکو مرغانو او حیواناتو په غوښه کې د دارلو او خیرلو خاصیت شته، د دوی د غوښې په خوراک سره دغه خصلت په انسان کې راپیدا کېږي او وده کوي او دا معلومه ده چې که په انسان کې د دغو ځناورو دا خصلت راپیدا شي څومره خطرناک عواقب ورباندې مرتب کېدی شي، که په وسلو د مجهز انسان له زړه نه ترحم او عاطفه وایستی شي او ځای ئې د دارونکو او درنده ځناورو دغه خصلت ته خالي شي، په ځمکې کې به څومره تباهي خوره کړي؟! ځناور خو یوازې د خپل ضرورت په اندازه دارل او خیرل کوي، چې موږ شي له دارلو او خیرلو لاس واخلي، خو انسان بیا په دې حد کې توقف نه کوي، هغه د غچ، انتقام، قهر او غصې او پر نورو د خپلې لویې او برلاسي تپلو جذبات هم لري، که دا د خیرلو او دارلو خصلت هم له دغو ځناورو نه ترلاسه کړي، پایله به ئې څه وي؟ دغه ستر مصلحت او حکمت ته په پام سره د دغو غوښه تحریم شوې.

لکه څنگه چې بایبل د حرامو حیواناتو شمېر زیات کړی، په زړو ادیانو او مذاهبو کې ځینې داسې دي چې یا د غوښې خوراک ناسم او ناروا کار گڼي او یا خو هغه د روحي او معنوي ارتقاء مانع بولي او اوس داسې ډلې راپیدا شوې چې وایي انسان باید یوازې د حبوباتو، نباتاتو او مېوو په خوړلو اکتفاء وکړي او د غوښې له خوړلو ځان وساتي، له دوی نه ځینې د حیوان ذبح کول د ترحم او عاطفې خلاف کار گڼي او ځینې ئې د غوښې خوراک د انسان روغتیا او سلامتیا ته مضر شمېږي. په دې هکله څو خبرو ته ستاسو پام رااړم:

§ هر هغه مذهب چې حلال شیان تحریم کړي او د انسان روغتیا او سلامتیا ته

ئې مضر او د ده د معنوي ارتقاء په وړاندې ئې خنډ وگڼي، هغه غلط او د اسلام له دائرې وتلی مذهب دی.

§ انسان ته د غوښې د خوراك له جواز نه معلومېږي چې قرآن په دې هكله هم ډېر دقيق او علمي دريغ لري او د انسان فطري جوړښت ئې دقيقاً په پام كې نيولى، د ژورو علمي تحقيقاتو په نتيجه كې ثابت شوي چې د انسان جسمي جوړښت او د هاضمې جهاز ئې نه هغو حيواناتو ته ورته دی چې يوازې وابنه خوړی او هضموی شي او نه هغو ته چې يوازې غوښه خوړی او هضموی شي، بلكې ځينې برخې ئې يوې ډلې او ځينې ئې بلې ته ورته دي، له غاښونو او تريخي ئې معلومېږي چې هغه د غوښې خوړلو او هضمولو توان لري، د دې تحقيقاتو له مخې په قاطع توگه دا حكم كولى شو چې هر هغه دين، مذهب او مسلك چې په انسان باندې د غوښې خوراك منع كوي، هغه د انسان د فطرت خلاف غير علمي خبره كوي. په دې هكله هم د هندو مذهب دريغ غلط دی او هم هغه نظريه چې په اروپا كې نوې راتوكېدلې او يوازې د نباتاتو په خوړلو تأكيد كوي او هم د تصوف په نامه هغه عقیده چې وايي: د معنوي ارتقا لپاره بايد د غوښې له خوړو ډډه وشي، ځكه د غوښې خوراك زړه سختوي!!

§ كه څوك د حيوان ذبح كول د ترحم او عاطفې ضد عمل گڼي، هغه بايد د يوه بوټي پرې كول، وريټول او سوزول هم د ترحم خلاف عمل وگڼي، بوټي هم ژونداو احساس لري، په ژوند او احساس كې ئې له حيواناتو سره توپير ډېر لږ دی.

§ ولې بايد يوازې پر انسان باندې دا حكم جاري او نور حيوانات ترې مستثنى كړو، ناچار بايد دا پرېكړه ټولو حيواناتو ته وغځوو او ووايو چې يو د بل خوړل ظالمانه عمل دی، خو كه دا غلطه او غيرطبيعي نظريه ومنلی شي، د يوه ژوي لپاره د بل قرباني كېدل متوقف شي او د ژوو ترمنځ د ارتباط او تعلق د لويې كړې په كوم ځای كې دا رابطه قطع شي، ټول ژوي به له منځه ځي. هره هغه نظريه چې دا خبره كوي هغه غير علمي نظريه ده او خبره ئې د طبيعت د عام قانون خلاف خبره ده.

§ خنزير كه څه هم د څارويو په څير وابنه خوري، خو دوه ډېرې ناولې ځانگړتياوې لري: ۱- هر گنده شی خوري، د حيواناتو گندگي هم او حتی يو د بل

گندگي هم. ۲- په جنسي عمل کې ډېر افراط کوي، يو د بل له جنسي عمل نه خوند اخلي. په دې کار کې له هېڅ څاروي سره نه شي مقایسه کېدلی، ډېر څاروي داسې دي چې يوازې د القاح په وخت کې د لنډ وخت لپاره جنسي نږدېوالی کوي، د کال په نورو وختونو کې ئې دا تمایل سوړ او ساکت وي او ډېر نور بيا داسې دي چې په خپلې بڼې غیرت کوي او د بل د تیري په مقابل کې شدید عکس العمل ښيي، خو خنزیر له دغو دواړو څخه توپیر لري، دغو گنده او خطرناکو ځانگړتیاوو او هغو تاوانونو ته په پام سره هم چې ورو ورو به انسان ته څرگندېږي، د خنزیر غوښه حرامه شوې.

همدا راز قرآن د دې پوښتنې په ځواب کې چې څه انسان ته حلال کړی شوي، فرمایي:

﴿لَا يَحِلُّ لَكُمُ الْمَيْتَةُ وَلَا دَابُّهَا وَلَا الْخَنزِيرُ وَلَا ذِي الْأَنْفُسِ الْأَمْوَاتِ الْمَيْتَةِ وَاللَّحْيُ وَالْغَوَاظُ الْمَيْتَةُ وَالطَّيْرُ الْمَيْتَةُ وَأُولَئِكَ هُمُ الرِّجْسُ الْأَوْسَطُ حَرَامٌ عَلَيْكُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ وَرِجْسُهُمْ بِيضٌ وَسَوَادٌ﴾

﴿لَا يَحِلُّ لَكُمُ الْمَيْتَةُ وَلَا دَابُّهَا وَلَا الْخَنزِيرُ وَلَا ذِي الْأَنْفُسِ الْأَمْوَاتِ الْمَيْتَةِ وَاللَّحْيُ وَالْغَوَاظُ الْمَيْتَةُ وَالطَّيْرُ الْمَيْتَةُ وَأُولَئِكَ هُمُ الرِّجْسُ الْأَوْسَطُ حَرَامٌ عَلَيْكُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ وَرِجْسُهُمْ بِيضٌ وَسَوَادٌ﴾

المائدة: ۴ ﴿لَا يَحِلُّ لَكُمُ الْمَيْتَةُ وَلَا دَابُّهَا وَلَا الْخَنزِيرُ وَلَا ذِي الْأَنْفُسِ الْأَمْوَاتِ الْمَيْتَةِ وَاللَّحْيُ وَالْغَوَاظُ الْمَيْتَةُ وَالطَّيْرُ الْمَيْتَةُ وَأُولَئِكَ هُمُ الرِّجْسُ الْأَوْسَطُ حَرَامٌ عَلَيْكُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ وَرِجْسُهُمْ بِيضٌ وَسَوَادٌ﴾

له تا نه پوښتنه کوي چې څه ورته حلال دي؟ ورته ووايه: پاک او ستره شیان درته حلال شوي او د ښکار کوونکو حیواناتو نه چې کوم یو تاسو روزلی وي او په ښکار پسې ئې لېږئ او هغه څه وربښي چې الله تاسو ته درښودلي، نو څه چې درته وساتي هغه خورئ او د الله نوم ورباندې یادوئ او له الله ووېرېئ، بې شکه چې الله ژر حساب کوونکی دی.

مسلمانانو د حلالو شیانو په هکله مزید معلومات غوښتو، دلته د یوې جامع لارښوونې په ترڅ کې د دوی پوښتنو ته ځواب ویل شوی، داسې ځواب چې د حلال او حرام په پېژندو کې د دوی لپاره د محک حیثیت لري: هر پاکیزه شی درته حلال دی او هر گنده شی حرام، په دې لارښوونې کې څو اساسي خبرې د پوره غور غوښتنه کوي: په ځواب کې د دې په ځای چې د حلالو شیانو کوم تفصیلي لست ورکړی شي په عامه صیغه ورته ویل شوي چې له گنده شیانو نه پرته ټول پاکیزه

شیان درته حلال دي، حرام هغه دي چې الله حرام کړي، باید په دې ځان پوه کړئ چې
الله تعالیٰ څه حرام کړي، له دغو حرام شوو شیانو نه پرته نور ټول پاکیزه شیان حلال
دي، د شیانو د حل او حرمت په اړه اصل دا دی چې هر څه حلال دي مگر هغه چې
الله حرام کړي وي.

گورئ چې دلته یو ځل بیا ویل شوي چې د شیانو د حل او حرمت او حلال والي
او حراموالي په هکله د هغوی پاکي او ناپاکي په پام کې نیول شوې کوم څه چې
پاکیزه دي هغه درته حلال شوي او کوم څه چې ناپاک او گنده دي هغه حرام کړي
شوي.

قرآن فرمایي چې له هر پیغمبر نه مخکې خلکو په دین کې زیادت راوستی، ډېر
څه ئې پر اصل دین ورزیات کړي، ډېر حلال شیان ئې حرام کړي، د دین له لوري
ورکړی شوې آزادي ئې محدوده کړې، د خلکو په لاس پښو کې ئې زنځیرونه
اچولي، د پیغمبرانو علیهم السلام د بعثت یو هدف دا وو چې دا اضافي پېټي د
خلکو له اورو راکوز کړي او دا زنځیرونه وشلوي، مذهبي انحراف په اصل کې له
بدعت نه پیل کېږي، په دین کې له لاسوهنې نه، نه له څه راکمولو نه بلکې له څه
زیاتولو نه، د حلال له حرامولو نه، د تقوی په نامه په دین کې له څه زیاتولو نه، پر
پیغمبر علیه السلام د بني اسرائيلو د ټکمارو مذهبي مشرانو اعتراض دا نه دی
چې ولې ئې حلال شیان حرام کړل، بلکې اعتراض ئې دا دی چې ولې حرام شیان
حلالوي؟! دا څنگه د یوه پیغمبر او مذهبي مشر په حیث و منو چې تقوی ئې زمونږ
په اندازه نه ده، مونږ تر ده نه زیات د حرامو خیال ساتو، دا دی گورئ چې دی ډېر
هغه شیان حلال گڼي چې مونږ ئې حرام گڼو، دا تقوی مونږ ته زمونږ له جد ابراهیم
علیه السلام او زمونږ له پلار یعقوب علیه السلام نه راپاتې شوې!! قرآن په دې اړه
فرمایي: ټول هغه شیان چې په اسلام کې حلال گڼل شوي، بني اسرائيلو ته هم حلال
کړی شوي وو:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اِسْرَآئِیْلَ اِسْرَآئِیْلَ اِسْرَآئِیْلَ

آل عمران: ۹۳

ټول خوراکي شيان بني اسرائيلو ته حلال وو، مگر هغه چې د تورات له نازلېدو د مخه اسرائيل (يعقوب عليه السلام) په خپله په ځان حرام کړي وو، ورته ووايه: تورات راوړئ او وئې لولئ که رښتوني ياست.

دلته د دوی په ځواب کې ويل شوي: د الله په دين کې ټول دغه خوراکي شيان حلال وو، حرامول ئې ستاسو کار دی نه د الله د کتاب کار، يعقوب عليه السلام چې د کوم څه له خوړلو ډډه کوله، دا اجتناب له يوې خوا د ده شخصي کار وو او له بلې خوا د تورات له راتلو د مخه وو. په دې باندې استناد کول او حلال شيان حرام گڼل غلط او بې بنسټه استدلال او توجيیه ده. همدا راز فرمايي:

په دې کتاب کې د هر څه په باره چې د خداوند په کتاب کې نه وي، د خداوند په کتاب کې نه دي.

په دې کتاب کې د هر څه په باره چې د خداوند په کتاب کې نه وي، د خداوند په کتاب کې نه دي.

په دې کتاب کې د هر څه په باره چې د خداوند په کتاب کې نه وي، د خداوند په کتاب کې نه دي.

په دې کتاب کې د هر څه په باره چې د خداوند په کتاب کې نه وي، د خداوند په کتاب کې نه دي.

الاعراف: ۱۵۷

هغه کسان چې د امي رسول او پيغمبر متابعت کوي، هغه چې دوی ئې نوم په تورات او انجيل کې له ځان سره ليکلی مومي، هغه چې دوی په نېکي گماري او له بدې نه ئې منع کوي او پاک شيان ورته حلال او ناوولي ورته حرام گرځوي او بارونه ئې د دوي له اوږو راكوزوي او هغه زنځيرونه شلوي چې د دوی په لاسونو او پښو کې لويديلي وو، نو چا چې پر هغه ايمان راوړ، د ده مرسته ئې وکړه او په هغې رڼا پسې ولاړل چې په ده باندې نازل شوې، همدا کسان برلاسي او بريالي دي.

گورئ چې پيغمبر د خلکو بارونه سپکوي، زنځيرونه شلوي، انسانان آزادوي، ټول پاک شيان چې پخوا د دوی ټگمارو مذهبي مشرانو يوه برخه ورته حرام کړي وو حلال گرځوي او ټول ناوولي شيان حرام شمېري، خلکو ته داسې نور او خراغ ورکوي چې له تيارو او خرافاتو نه ورباندې ووځي او د حقيقت روښانه دنيا ته لاړ شي. د

قرآن له دې وينا په ډېر صراحت سره معلومېږي چې د مخکنيو امتونو مذهبي مشرانو په دين کې زيات کړي، له خپل لوري ئې مذهبي مراسم رايستلي، ډېر حلال شيان ئې پر خلکو حرام کړي، د خلکو آزادي ئې محدوده کړې، نوي قيود ئې وضع کړي او دا ئې د الله تعالی د دين برخه معرفي کړې، د بايبل ډېرې خبرې د قرآن د دغې وينا مصداق دي.

حيض او نفاس

بايبل د حيض او نفاس په اړه ليکي: هغه ښځه چې اولاد راوړي تر يوې اونۍ شرعاً ناولې او نجسه ده، داسې لکه د حيض په مهال چې ناولې او نجسه وي، په اتمه ورځ به ئې زوی سنت کېږي، دري دېرش ورځې به انتظار کوي تر څو وینه ودرېږي، په دې مودې که به مقدس شي ته لاس نه وروړي او معبد ته به نه ننوځي. که ئې لور وزېږوله نو تر دوو اونيو به نجسه وي، په دې صورت کې به شپږشپېته ورځې صبر کوي چې پاکه شي او وینه ئې ودرېږي!! کله چې د طهارت موده پوره شوه، که ماشوم زوی وي يا لور، مور به ئې يو کلن سپرلی د سوځېدونکې قربانۍ په توگه او يوه کوتره د گناه د قربانۍ په توگه وړاندې کوي!! دا هديې به د معبد دروازې ته راوړي او کاهن ته به ئې سپاري، چې د خدای لپاره ئې قرباني کړي او د دې لپاره د گناه كفاره شي!! دا وخت به هغه له نفاس نه پاکه شي!!

گورۍ چې بايبل د حيض او نفاس په حالت کې ښځه نجس او پليده گڼي، خو قرآن حيض او نفاس ته د اذيت او بيمارۍ د يوه طبيعي حالت په سترگه گوري، بايبل د زوی او لور تر منځ په نفاس کې توپير کوي خو قرآن په توپير باور نه لري، د ويني توقف له حيض او نفاس نه د وتلو شرط گڼي، بايبل د حيض په حالت کې د ښځې سره، ناسته، پاسته او ملاسته حرام گڼي خو قرآن يوازې د مجامعت ممانعت کوي، د حيض او نفاس په اړه د بايبل خبرې د عقل او علم خلاف او په خرافاتو مبتني دي خو د قرآن وينا علمي او د حقايقو مطابق، ولې به د حيض او نفاس په مهال د ويني راتگ د ښځې د نجاست سبب وي؟ ولې به د زوی او لور د نفاس موده بېله بېله وي؟ ولې به ثابته نېټه ورته ټاکل کېږي؟ د عقل او علم تقاضا خو دا ده چې

د وینې توقف له حیض او نفاس نه د وتلو نښه وگڼلی شي.

بایبل د جذام مریض ته هم د نجس خطاب کوي، دا پرېکړه کاهن ته سپاري چې د چا له معاینې وروسته ووايي: دی د جذام په مرض اخته دی که نه او که اخته وو ترې روغ شوی که نه، څوک چې د کاهن له معاینې وروسته روغ اعلان شو هغه به هم کاهن ته یو وری وړاندې کوي او که نادار وو نو دوه کوترې به وروړي، کاهن به د ده پر سر او غوږونو سپېڅلې غوړي موبښي او په دې توگه به له نجاسته وتلی اعلانېږي!! په دې توگه د بایبل لیکونکي د کاهن لپاره دومره فیس ټاکلی چې نن ئې د کابل ډاکټران هم له اخیستو شرمېږي او له انصافه ئې ډېر لرې گڼي!! د ډاکټر او کاهن تر منځ توپیر دومره دی چې ډاکټر د روغېدو لپاره ناروغ ته د دوا نسخه ورکوي خو کاهن د ناروغ له روغېدو وروسته د ده پر سر او غوږونو سپېڅلې غوړي ورموبښي!! له روغېدو مخکې ځکه دا کار نه کوي چې بیا خو په خپله بې اغېزه ثابتېدی شي او د غوړیو سپېڅلتوب ئې تر پوښتنې لاندې راتلی شي!! بیا خو به بیمار وایي چې نه د کاهن په لاس کې څه برکت وو او نه ئې په سپېڅلو غوړیو کې څه اغېز!!

بایبل دا هم لیکي چې د معبد له دروازې پرته په بل ځای کې قرباني کول ستر جرم دی، هومره ستر چې سزا ئې له قوم نه د دې مجرم رټل او شړل دي!! او تأکید کوي چې باید د قربانۍ حیوان د معبد په دروازې کې کاهن ته وسپارلی شي!! تر څو ئې کاهن وینې د قربانۍ په ځای وشیندي او وازگې ئې د داسې عطرو په څېر وسوځوي چې د خدای ډېر خوښېږي!! غوښه ئې د کاهن شي او دی خالي لاس کور ته ستون شي!!

د کفارې روژه

بایبل تر دې عنوان لاندې لیکي: ... هارون به قدس الاقداس ته هغه وخت ننوځي چې غسل ئې کړی وي، خاصې جامې ئې اغوستې وي،... بیا به د اسرائیلو قوم دوه وزن او یوه پسه راوړي... بیا به د خیمې مخې ته یو وز حلال کړي او بل به ژوندی په صحرا کې پرېږدي چې د اسرائیلیانو گناهونه له ځان سره یوسي!! په دې دواړو کې

به يو د قرعې په اساس غوره کوي، ... هارون به د حلال شوي څاروي لږه وینه راواخلي، يو ځل به لږ د رحمت تخت مخکنی برخې باندې وشیندي او اووه ځله به ئې د تخت مخې ته پر ځمکه وشیندي... نو بیا به نه مري!!! بیا به د ذبح شوي وز په وینه همدا کار وکړي، په دې توگه به قدس الاقداس له هغو ناولتیاوو پاک شي چې د قوم د گناهونو په سبب ورپه برخه شوی!!

آیا ډېره د حیرانتیا وړ خبره نه ده چې څوک داسې خرافات او مسخره خبرې مني؟ قدس الاقداس (د سپېڅلو سپېڅلی ځای، چېرې چې د بایبل خدای د رحمت پر تخت ناست دی، یعنی عرش) د اسرائیلیانو د گناهونو په سبب ناولی کېږي او د بایبل لیکونکی ئې د سخوندر او وزې په وینو پاکوي او د اسرائیلیانو د گناه پېټی پر وزې باروي او صحرا ته ئې لېږي!! دا وزه به هم د قرعې له مخې ټاکل کېږي، دا په داسې حال کې چې له دې مخکې ئې لیکلي چې خدای هیڅ گناه بې سزا نه پرېږدي او په داسې حال کې چې له دې وروسته وینه داسې ناولی شی گني چې که ئې څوک وڅوري نو باید له قوم نه وشړلی شي!!

زنا او کرکجن کارونه

بایبل تر دې عنوان لاندې څو سمې خبرې هم لري خو په ډېره کچه ژبه ئې کوي: وایي: له محارمو سره جنسي نږدېکت مه کوئ، له مور او د پلار له نورو مېرمنو سره مجامعت مه کوه، ځکه په دې کار سره خپل پلار ته بې احترامی کوي!! له سکه او ناسکه خوښو سره، د خپل زوی او لور له لونیو سره، نږدېکت مه کوه، ځکه په دې سره ځان رسوا کوي، له عمه او خاله سره، د تره له مېرمنې سره، له خپلې نږور سره، له ورېندار سره نږدېکت مه کوه، چې ترڅو دې مېرمن ژوندی وي خو به ئې نه په نکاح کوي، د حیض په وخت کې خپلې مېرمنې ته مه نږدې کېږه، د بل له مېرمنې سره نږدېکت مه کوه.

معلومېږي چې د بایبل دا احکام د انجیل دي خو الفاظ ئې د بایبل د لیکونکي، ممکن نه ده چې په اصلي انجیل کې د زنا ستره گناه هسې د پلار او ورور په نسبت بې احترامی گنبل شوې وي، قرآن دا حرام کړي خو په دې صیغه:

سورة النساء: ۲۲

النساء: ۲۲

سورة النساء: ۲۲

او له هغو بنځو نه څوک مه په نکاح کوي چې ستاسو پلرونو په نکاح کړي، مگر هغه څه چې مخکې تېر شوي، يقيناً چې دا څرگنده بې حیايي، د غضب وړ کار او بده طریقه ده.

له مور او میرې سره نکاح درباندي حرامه ده، که له اسلام نه مخکې دا گناه درنه شوې وي اوس به ئې پرېږدئ او له دې وروسته به هغه د څرگندي بې حیايي کار، د الله د غضب وړ او ناکاره کرکجنه طریقه گني.

سورة النساء: ۲۳

سورة النساء: ۲۳

سورة النساء: ۲۳

سورة النساء: ۲۳

سورة النساء: ۲۳

النساء: ۲۳

سورة النساء: ۲۳

خپلې ميندې، خپلې لوني، خپلې خويندې، خپلې تريندې، خپلې توريانې، ورېرې، خورزې او هغه رضاعي ميندې مو چې تې ئې درکړې او رضاعي خويندې مو او د خپلو مېرمنو ميندې مو او په خپل کور کې له هغو مېرمنو نه ستاسو پرکتې چې نږدېوالی مو ورسره کړی، که مو نږدېوالی نه وي ورسره کړی نو څه گناه به درباندي نه وي او د خپلو اصلي زامنو مېرمنې (ښندي) مو او دا چې دوه خويندې سره يو ځای په نکاح کړئ، دا پر تاسو حرام کړی شوي، مگر هغه څه چې مخکې تېر شوي، يقيناً چې الله مهربان بخښونکی دی.

نن د علمي تجربو له مخې ثابتې شوې چې له محارمو خپلوانو سره نکاح مضره ده او بدې پایلې لري، ضعيف او د بيماريو په مقابل کې کمزوري اولاد ترې پيدا کېږي.

بايبل لواطت او له حيوان سره جنسي نږدېکت قبيح او کرکجن کار گڼي، خو د بايبل پلويان اوس په امريکا او اروپا کې دا دواړه جائز گڼي او په خپلو اساسي قوانينو کې هغه د مجاز عمل په توگه پېژني. احتمالاً د بايبل دا سست الفاظ د دې باعث شوي چې په مسيحي ملکونو کې زنا ته د ستري گناه په سترگه ونه کتلی شي!!

مختلف قوانين

بايبل تر دې مبحث لاندې ځينې داسې خبرې لري چې حتماً ئې له اصلي انجيل نه اقتباس کړې خو ځينې ئې خپلې پرې علاوه کړې، ليکي: ... بت مه جوړوئ او بتان مه لمانځئ، مجسمه، د ډبرو څلي او تراشلي ډبرې د لمانځنې لپاره مه جوړوئ... د مور او پلار احترام کوئ، غلامه کوئ، درواغ مه وايئ، څوک مه دوکه کوئ، ... جادوگري مه کوئ، فال مه نيسئ، د بت لمانځونکو په څېر پر خپلو مړو ماتم مه کوئ او خپل مخ او ځان مه زخمي کوئ، د سر وپښتان مو د ماتم په توگه مه گونځې کوئ او خپل گربوان مه څيرئ او د دوی په څېر خالونه مه وهئ، کله چې د عبادت څيمې ته درومئ نو هيڅکله شراب او نور مست کوونکي مشروبات مه څښئ... د خنزير غوښه مه خورئ... زنا او لواطت کونکي بايد ووژل شي، جادوگران او د روح احضاروونکي بايد ووژل شي... دا هغه خبرې دي چې هر الهي دين ئې کوي خو بايبل د دې تر څنگ ليکي: که د قربانۍ غوښه تر درېيمې ورځې پاتې شوه وئې سوځوئ، ځکه دا نجسه ده... که چا وخوره گناهگار دی، خدای ته ئې بې احترامې کړې بايد له قومه وشړلی شي... په خپل پټې کې دوه ډوله دانې مه کړئ، دوه جنسه جامې مه اغوندئ... که چا له وينځې سره زنا وکړه نو کاهن ته دې يو پسه د قربانۍ لپاره وروړي په دې سره به ئې گناه وبخښلی شي... کله چې موعود سيمې ته ورسېدئ او ډول ډول مېوه لرونکې ونې مو وکرلې نو تر دريو کلونو ئې مېوې مه

خوړئ چې نجسې دي... د څلورم کال ټول حاصل به زما وي... کاهنان به د هارون له نسله وي... دوی به مړو ته د عادي خلکو په څېر لاس نه وروړي چې نجس کېږي... د سر او ږيري وېښتان به نه لندوي... له طلاق شوې ښځې او کونډې سره به نکاح نه کوي، یوازې باکره پېغلې به په نکاح کوي، که نه نو زامن به ئې سپېڅلي نه وي... له کاهنانو پرته به بل څوک د سپېڅلې قربانۍ توکي نه خوري... دا ټولې خبرې بې بنسټه، د عقل او علم خلاف او له الهي حق دین سره متعارضې خبرې دي.

بایبل له دې وروسته یو ځل بیا د عیدونو بحث تکراراً او بیا ئې په ډېر تفصیل سره رااخلي، الفاظ ئې همغه دي چې مونږ تر دې د مخه پرې بحث کړی. خو دلته د یوبیل په نامه یو بل عید هم پرې زیاتوي او لیکي: هر پنځوس کاله وروسته به د اوومې میاشتي په لسمه، ستاسو په ټول هېواد کې د شپېلیو په وهلو سره دا کال لمانځئ، دا مقدس کال د یوبیل کال دی، ... په دې کال به ټول اخیستل شوي شیان، ځمکه، کور او په غلامۍ اخیستل شوی انسان خپل اصلي خاوند ته مسترد کېږي... په دې کال به هیڅ څه نه کړئ، ستاسو خوراک به په خپل سر ټوکېدلي بوتې وي... د ځمکو بیعه به د دغه کال د نږدې والي او لرې والي له مخې ټاکئ، که زیات کالونه ورته پاتې وي نو بیعه به زیاته وي او په بل صورت کې کمه، خو په دې کې دوه استثنا راوړي: د لویانو ځمکې او د هغو ښارونو ځمکې چې حصار ترې تاو وي...

بایبل د دې کتاب په وروستیو برخو کې د اطاعت او عصیان پاملرې بیانوي او د نذر د اړوند مقرراتو په بحث ئې پای ته رسوي.

اعداد

دا د بايبل د څلورم کتاب نوم دی، په مقدمه کې ئې ليکل شوي: دا کتاب د هغو پېښو په اړه بحث کوي چې اسرئيليان په صحرا کې د خپل سفر په دوران کې ورسره مخامخ شوي، د کتاب په لومړي عنوان کې ليکي چې خدای موسی ته امر وکړ چې اسرئيليان وشمېره، د هرې قبيلې تر شل کلن نه بر او د جنگېدو وړ کسانو شمېر بېل بېل معلوم کړه، د ټولو شمېر ئې معلوم کړ خو د لاويانو شمېر په دې خاطر ونه شوه چې دوی له نظامي خدمت نه معاف وو، د دوی کار يوازې د عبادت د خپمې چارې سمبالول دي، د جنگياليو شمېر ۶۰۳۵۵۰ شو، له دې بحث نه وروسته دا بې ربطه عنوان راوړي: هغه مېرمنې چې د خپلو خاوندانو تر بدگمانۍ لاندې راځي او ليکي: خدای موسی ته وفرمايل: د اسرئيل قوم ته ووايه: که څوک پر خپلې مېرمنې بدگمانه شو چې له بل سره ئې يارانه کړې او شهود او دلايل ورسره نه وو نو د حقيقت معلومولو لپاره دې خپله مېرمن کاهن ته راولي، يو کيلو د وربشو اوږه دې هم له ځان سره راوړي، پرته له دې چې غوړي ئې ورسره گډه کړي وي، ځکه چې دا (د بدگمانۍ هديه) ده او د گناه د معلومولو لپاره وړاندې کېږي!! کاهن دې دا بنځه د خدای حضور ته (د رحمت تخت په وړاندې) راولي، لږ سپېڅلې اوبه دې په يوې کوزې کې واچوي، د معبد د صحن لږ دوږې دې ورسره گډې کړي، بيا دې د بنځې کوسۍ پرانېزي، د بدگمانۍ هديه دې په لاس کې ورکړي، تر څو معلومه شي چې د مېره بدگماني ئې په ځای ده که نه، کاهن دې په داسې حال کې د بنځې په وړاندې ودرېږي چې د ترڅو اوبو کوزه ئې په لاس کې

وي، بيا دې بنځې ته ووايي: لورڼه وکړه چې بې گناه يې!! بيا دې ورته ووايي: که له خپل خاوند نه پرته له بل چا سره دې نږدېکت نه وي کړې نو د لعنت د دغو ترڅو اوبو له اغېزه خوندي پاتې شي خو که دې زنا کړې وي نو د خدای لعنت دې پر تا وي، نس دې وپرسېږه او شنډه شي او د اولاد له زېږولو ولوېږي!!! او هغه بنځه دې ووايي: هو! همدا سې دې وشي، بيا دې کاهن دا لعنتونه په يوه تعويذ کې وليکي او دا تعويذ دې په هغو ترڅو اوبو کې ووينځي او اوبه دې بنځې ته ورکړي چې وئې څښي، بيا دې کاهن د بد گمانۍ هديه له بنځې واخلي، د خدای په وړاندې دې وڅوځوي او بيا دې د قربانۍ په ځای کېږدي، يو موټ دې هلته وسوځوي، بيا دې بنځې ته ووايي چې دا اوبه وڅښه، که دې له خپل مېړه سره خيانت کړې وي نو اوبه به پرې اغېز وکړي، نس به ئې وپرسېږي او شنډه به شي،... که نه نو تاوان به نه ورسېږي!!!

دلته د بايبل څو مضحکو خبرو ته لږ ځير شئ: خدای د رحمت پر تخت ناست دی، زنا کاره مېرمن ئې مخې ته ودرېږي، خدای کاهن ته نه وايي چې زنا ئې کړې که نه، په متهمې بنځې که پاک لمنه وي او که بد لمنه، ناولې ترڅې اوبه چې د معبد د صحن دورې ورسره گډې شوې څښل کېږي، که زنا ئې کړې وه څه وخت وروسته به ئې نس وپرسېږي او اولاد به ئې نه کېږي او که نه نو دا اوبه به پرې اغېز نه کوي، له دې وروسته نو خبره د دې په قسمت پورې تړلې ده، که بې گناه وه او هسې ئې د کومې بيمارۍ په وجه نس وپرسېدو او يا ئې اولاد ونه شو نو دا به د هغو اوبو اغېز گڼل کېږي!!!

راشئ د بايبل دا مسخره او د خدا وړ خبرې د عظيم الشان قرآن له هغو حکيمانه لارښوونو سره مقايسه کړئ چې په دې هکله ئې کوي. قرآن د زنا کوونکي د مجازات لپاره د ده خپل اعتراف يا د څلورو مسلمانو شاهدانو شهادت ضروري گڼي. له دې شرط نه معلومېږي چې اسلام د يوه انسان د مجازات په اړه څومره احتياط لازم کړی، که څوک بل په زنا تورن کړي خو د خپلې ادعا د اثبات لپاره څلور شاهدان حاضر نه کړي شي، هغه مفتري او فاسق گڼل کېږي، په درو به وهل کېږي او له دې وروسته به ئې هېڅ شهادت د منلو وړ نه وي. که د بنځې خپل خاوند

دا تور ولگوي نو يا به څلور شاهدان راولي او يا به څلور ځله د الله په نامه لورپه کوي چې رښتيا وايي او پنځم ځل به وايي: که دی دروغجن وي نو د الله لعنت دې ورباندې وي، خو که بنځه اعتراف ونه کړي او د خاوند په څېر په څلور ځله قسم او يو ځل لعنت سره دا اتهام رد کړي د قاضي په وړاندې بری گڼل کېږي. د شاهدانو شهادت هم يوازې په هغه صورت کې اعتبار لري چې دا عمل ئې په خپلو سترگو ليدلی وي، د شک او گمان په بنياد شهادت نه منل کېږي. دا ټول احتياطي تدابير د دې لپاره دي چې هسې د شک او وهم په بنسټ څوک مجازات نه شي او عزت ته ئې تاوان ونه رسېږي، د ناروا او په خپل سر قتلونو مخنيوی وشي، قضايا محکمې ته وړاندې شي او قاضي له پوره غور او دقت نه وروسته په احتياط سره فيصله وکړي.

د بايبل منونکو ته لورپه ورکوم چې آيا د بايبل د لرې غورځولو او پر قرآن باندې د ايمان راوړلو لپاره دغه مقايسه کافي نه ده؟!؟

د نذر مقررات

تر دې عنوان لاندې په دې کتاب کې لولو: ... کله چې يو نارينه يا بنځه ... په خاصه توگه (د تل لپاره يا تريوي مودې) ځان د خدای د خدمت لپاره نذر کړي نو له دې وروسته به په دغې مودې کې الکلي مشروبات، شراب، تازه شراب، د انگور اوبه، انگور او ممیز (وڅکي)، خپلې خولې ته نه وروړي، دوی بايد له انگورو چې څه ترلاسه کېږي ونه خوري، له زړو ئې نېولې تر پوستکې پورې ئې!! د سر وېښتان به نه خړيي، مړو ته به نه نږدې کېږي، که څه هم د ده د مور، پلار، ورور يا خور جنازه وي، که څوک ناڅاپي د ده تر څنگ ومري نو دی نجس شوی او اووه ورځې وروسته به خپل وېښتان وڅړيي چې پاک شي، بيا به دوه کوترې د خيمې مخې ته کاهن ته ورکړي چې ... د ده د گناه لپاره ئې قرباني کړي!!... او د مودې په پای کې به د عبادت د خېمې مخې ته ورځي، يو يو کلن وری او يوه يوه کلنه وری، يوه ټوکړی د اعلی اوړو ډوډی چې د زيتون غوړي په کې گډ وي... د څښاک له هديې سره به راوړي او کاهن ته به ئې سپاري!!!. له دې وروسته به خپل وېښتان وڅړيي... نور نو

کولی شي شراب وڅښي...

د بايبل له ليکونکي پوښتنه کوو:

- دا ولې دې شراب يوازې په خدايي خدمتگارانو باندې موقتاً او د خدمت په دوران کې حرام کړي؟ او ولې دې په نورو وختونو کې د څښلو اجازه ورکړي؟ شراب خو گنده شی دی، انسان به سده کوي او الله تعالی حرام کړي!
- انگور او ممیز دې ولې حرام کړي؟ آیا د دې لپاره چې شراب ترې جوړېږي؟ شراب خو له کجورو، وربشو او نورو شيانو هم جوړېږي، آیا ټول هغه شيان په خدایي خدمتگارانو حرام دي چې شراب ترې جوړېږي؟ د دې لپاره به ستا منطق او استدلال څه وي؟
- که د چا په خوا کې څوک ومري ولې به دی نجس کېږي؟ که نجس کېږي نو د غسل په کولو سره به پاکېږي، د وېښتانو په څرېلو ولې له نجاسته وځي، د دې خبرې ئې له نجاست سره تعلق دی؟ او ولې به کاهن ته د داسې خوندورې او اعلی هديې په ورکولو پاکېږي!!

له دې وروسته د دې کتاب ډېری برخې د مخکنیو کتابونو په څېر دي، موضوعات ئې ورته خو په الفاظو کې ئې ژور توپيرونه شته، د مرزانو په هکله د دې کتاب وينا د مخکنی په خلاف داسې ده: خدای سیلی راولېږله، باد د سیند له خوا مرزان د پنډغالي په لوري راوستل، شمېر ئې دومره وو چې د پنډغالي څلورو خواوو ته د یوې ورځې په مزل (یعني نږدې شل کیلومتره) یو پر بل د یوه گز په لوړوالي پراته ول، اسرائیلیانو ټوله ورځ او سبا ئې راټولول، لږ تر لږه هر اسرائیلي دومره مرزان غونډ کړي وو چې نږدې درې سوه مننه وو!! د وچولو لپاره ئې د پنډغالي شا وخوا خواره کړل، خو کله چې دوی د مرزانو خوړل پیل کړل د خدای غضب پرې نازل شو او ډېر ئې هلاک کړل!!

د من او سلوی د څرنگوالي، مقدار او ساتلو په هکله د اعداد او خروج کتابونو په وینا کې ژور تناقض شته، په خروج کې لیکل شوي چې هره ورځ به مرزان راتلل، هر کس ته ویل شوي وو چې یوازې یو عومر به جمع کوي، ساتل ئې ممکن نه وو... خو دلته په داسې له مبالغې ډک او خندوونکې بڼه کې د دوی شمېر او د راغونډولو

دروغجنه قصه کوي چې وايي هر اسرائیلي درې سوه منه راغونډه کړل، هلته وايي چې له خوړلو وروسته هېڅ بلا پرې نازل نه شوه خو دلته لیکي چې د خدای غضب پرې نازل شو او ډېر ئې هلاک کړل!! که تاسو دا دواړه برخې له نظره تېرې کړئ او ژور تناقض ته ئې ځیر شئ، نو د بایبل یوازې دغه غلطې او متناقضې خبرې به د هغه د لرې غورځولو لپاره کافي وگنئ!!

د کنعان د سیمې څېړنه

بایبل تر دې سرلیک لاندې لیکي: ... موسی د خدای له حکم سره سم دوولس کسان ولېږل... دوی ولاړل... د شکول درې ته ورسېدل... د انګورو یو وږی ئې ترلاسه کړ، هومره ستر وو چې د یوه دستک په مرسته به دوو کسانو ووړ، څه انار او زیتون ئې هم له ځان سره راواخیستل، ... څلوېښت ورځې وروسته له سفره راوگرځېدل... قوم ئې د سیمې له حالته خبر کړ او مېوې ئې وروښودې!! دوی وویل: کومې سیمې ته چې تا لېږلي وو شیدې او شات په کې بهېږي، دا ئې مېوې دي... خو خلک ئې ډېر زړور او ښارونه ئې ستر ستر دي او حصار لري او پر دې سربېره مو هلته د مخکنۍ زمانې د دیوانو په څېر غټ غټ (عناقیان) هم ولیدل!!! خو د دوی له منځه یوه کس چې کالیب نومېدو وویل: راځئ چې برید پرې وکړو، مونږ ئې نیولی شو... خو ملګرو ئې وویل: مونږ د دوی مقابله نه شو کولی... په دوی کې مو داسې دنگ دنگ خلک ولېدل چې مونږ ئې په څنگ کې د ملخانو په څېر معلومېدو!!!

د دې وینا څو ټکیو ته لږ ځیر شئ:

- د هغې سیمې حالت ئې داسې انځور کړی چې ځینې خلک ئې د دیوانو په څېر ستر ستر ول او دوی ځان د هغوی په خوا کې د ملخ په څېر ووړ لیدو، (دا به نو حتماً هغه کسان وو چې د پیداېښت په کتاب کې ئې داسې معرفي کړي: د خدای زامنو د انسانانو له پېغلو سره واده وکړ او دیوانو ته د ورته تاریخي پهلوانانو نسل ترې پیدا شو!!)، د انګورو وږی ئې هومره ستر وو چې دوو کسانو د دستک په مرسته وږی شوی!! (که ئې دا هم ویلي وی چې د انګورو دانې ئې د مصر د کدوانو په اندازه وې نو ښایي بیا به هم د بایبل منونکو ته د حیرانتیا وړ خبره نه معلومېده)

او هلته د شيدو او شاتو ويالې بهېدې!! آيا ممکن ده چې د انگور، زيتون او انار په خېر مېوې دې د څلوېښت ورځو مزل کې روغې رمتې پاتې شي او گنده دې نه شي؟ آيا په دنيا کې د شاتو او شيدو ويالې هم شته؟ په دې سيمې کې خو ابراهيم عليه السلام او د ده زامن، اسحاق عليه السلام او يعقوب عليه السلام او سېدلي، دوی ولې دا دنگ دنگ ديوانو ته ورته کسان ونه ليدل؟ د پيداېښت په کتاب کې خو ليکل شوي چې دا نسل يوازې يو سل شل کاله د ځمکې پر سر پاتې شوی... هلته ئې داسې ليکلي: په دې وخت کې خدای وفرمايل: زما روح به د تل لپاره په انسانانو کې نه پاتې کېږي، ځکه هغه فاني کېدونکی او نفساني مخلوق دی، نو يو سل شل کاله فرصت ورکوم، ترڅو ځان اصلاح کړي" نو کله چې د خدای زامنو د انسانانو له لونیو سره نږدېکت وکړ د ديوانو په خېر دنگ دنگ سړي ترې پيدا شول، دا د مخکنۍ زمانې نوميالي او معروف باتوران دي...، آيا له داسې مبالغو ډک کتاب ته د سپېڅلي کتاب په سترگه کتل لوی سفاهت نه دی!!؟ الله تعالی او د ده پيغمبران عليهم السلام خو پرېږده آيا د يوه عاقل او هونبیار انسان په کتاب کې به داسې مسخره خبرې ومومئ!!؟

راشئ وگورئ چې قرآن په دې هکله څه وايي؟ قرآن فرمايي:

قُلْ أَصْحَابُ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ لَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ يَكْفُرُونَ
 وَالَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَهِمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
 وَالَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَهِمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
 وَالَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَهِمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
 وَالَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَهِمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
 وَالَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَهِمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
 وَالَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَهِمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
 وَالَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَهِمُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ

٢٦٧

المائدة: ٢١-٢٦

(موسی علیه السلام وویل:) ای زما قومه! دغې مقدسې ځمکې ته چې الله درته لیکلې ورننوځئ او شا ته شا ته کپړئ مه، که نه نو زیانمن به راوگرځئ. وئې ویل: ای موسی! په دې کې خو یو پیاوړی قوم دی او مونږ به تر هغه هېڅکله ورداخل نه شو چې دوی ترې ووځي، که ترې ووتل بیا به ورننوتونکي شو. له دغو چې وپرېدل، دوو سړیو ئې چې الله پرې پېرزوینه کړې وه، وویل: له دروازې پرې ورننوځئ، نو کله هم چې ورننوتئ تاسو به بریالي وئ او که مؤمنان وئ نو پر الله باید توکل وکړئ. وئې ویل: ای موسی! تر څو چې دوی په کې وي مونږ به هېڅکله ورداخل نه شو، نو ته او رب دې لار شئ او وځنګېږئ، مونږ به همدلته ناست وو! وئې ویل: ای زما ربه! زما په واک کې خو له خپل ځان او له خپل وروره پرته نور څه نه شته، نو مونږ او دغه فاسق قوم په خپلو کې سره بېل کړه. وئې فرمایل: نو دا تر څلوېښتو کلونو پرې حرامه شوه، په ځمکې کې به لالهانده گرځي، نو پر دې فاسق قوم تأسف مه کوه.

بایبل له هغه وروسته چې لیکي خدای یو ځل بیا غصه شو، غوښتل ئې اسرائیلیان ووژني خو موسی له خپل تصمیم نه واپاوو او بیا ئې پرېکړه وکړه چې اسرائیلیان به څلوېښت کاله په صحرا کې لالهانده گرځي، بیا د قربانۍ بحث ته راگرځي او د مخکنیو کتابونو خبرې بیا تکراروي.

وتېي (ځونډي)

بایبل تر دې نامه لاندې لیکي چې خدای موسی ته وفرمایل: اسرائیلیانو ته ووايه چې د خپلو جامو په لمنو کې له تاره جوړ شوي وتېي (ځونډي) په شنه تار وڅړوئ او دا به تل او ستاسو د ټولو نسلونو لپاره یو دود وي، دغه وتېي به تاسو ته زما احکام دریاډوي!! او ورپسې د موسی علیه السلام په ضد د رؤیین د قبیلې د دریو مشرانو د بغاوت یادونه کوي او لیکي چې په دې کې د لاویانو د قوم دوه سوه

پنځوسو منتخبو مشرانو هم برخه اخیستې وه، غوښتل ئې د موسی علیه السلام مشري پای ته ورسوي، ... موسی دوی ته وویل: آیا ستاسو لپاره مخکني امتیازات کافي نه دي، چې اوس د کاهني مقام هم غواړئ؟ ... موسی غصه شو او خدای ته ئې وویل: نور نو د دوی قرباني مه قبلوه... سبا ټول قوم د موسی په وینا د عبادت د خیمې خوا ته راغونډ شو، ... د خدای جلال ټولو اسرائیلیانو ته راڅرگند شو، خدای موسی او هارون ته وویل: د دې قوم له څنگه لرې شی چې فوراً ئې هلاک کړم... خو موسی او هارون په سجده پرېوتل او وئې ویل: ... آیا د یوه کس د گناه لپاره په ټول قوم غصه کېږي؟ ... نو خدای وویل: اسرائیلیانو ته ووايه چې د قورح، دوتان او ابیرام له خیمو لرې شي... همداسې ئې وکړل... ناڅاپي ځمکه وچاوده او دا درې کسان له خپلو کورنیو سره په کې ښخ شول... بیا د خدای له لوري یو اور راغی او هغه دوه نیم سوه کسان ئې وسوځول (دا دوه نیم سوه کسان چې په توطیې کې ئې برخه اخیستې وه د معبد خادمان وو، سپېلني به ئې دودول، هر یوه ځان ته د سپېلنيو دودولو سامان او لوازم جوړ کړي وو او له قربانیو او هدیو نه به ئې خپله برخه ترلاسه کوله)... یوه ورځ وروسته اسرائیلیانو بیا له موسی نه شکایت وکړ... بیا خدای په ورېځو کې راڅرگند شو... څوارلس زره اووه سوه کسان ئې ترې ووژل شول!!! لیکي چې شخړه د زعامت پر سر وه، خلکو د هارون مشري نه منله... په پای کې دا لانجه داسې پای ته ورسېده چې خدای موسی ته وویل: ټول مشران دې خپلې عصاگانې تا ته راوړي، په هرې عصا د هغه د ځاوند نوم ولیکه... د عهد صندوق خوا ته ئې کېږده... هغه څوک چې زه ئې د مشرۍ لپاره غوره کوم عصا به ئې غوتی وکړي... همداسې ئې وکړل... سبا چې د عبادت خیمې ته ننوت نو وئې لیدل چې د هارون عصا غوتی کړې، گل ترې ټوکېدلی او بادام ئې کړی... موسی ټولې عصاگانې راوايستې او هر چا خپله عصا واخیسته... خو سره له دې اسرائیلیانو خپل شکایتونه تر مخکې نه هم زیات کړل. بنیایي ویل به ئې چې موسی (عليه السلام) د هارون د عصا په ځای د بادام د ونې تازه څانگه ودرولې!!

داسې معلومېږي چې د بایبل لیکونکي په تورات یا انجیل کې د فارون د خسف کېدو خبر لوستی او ده ترې دا قصه جوړه کړې، په دې کې هیڅ شک نه شته

القصص: ۷۲-۸۳

یقیناً چې قارون د موسی له قومه وو، چې پر دوی ئې تبری وکړ، له خزانو مو دومره ورکړې وې چې کونجیانې به ئې یوې خواکمنې ډلې ته درنې وې، کله چې خپل قوم ورته وویل: (په دې) مه ویاړېږه، یقیناً چې الله ویاړونکي نه خوښوي، په هغه څه کې چې الله درکړي د آخرت کور ولټوه او خپله دنیوي برخه دې هم مه هېروه او همغسې (له نورو سره) ښېگړه کوه چې الله له تا سره ښېگړه کړې او په ځمکې کې فساد مه لټوه، الله مفسدین نه خوښوي، وئې ویل: له دې پرته بل څه نه دي چې ما ته راکړل شوی (مال او دولت) زما د هغې پوهې او هنر نتیجه ده چې زه ئې لرم، آیا په دې نه پوهېدو چې الله تر ده د مخه ډېر داسې خلك هلاک کړل چې زور ئې تر ده زیات او راټول کړی (مال او دولت) ئې تر ده ډېر وو؟ او له مجرمانو نه د دوی د گناهونو (د څرنگوالي او لاملونو) پوښتنه نه کېږي. نو د خپل قوم په وړاندې له خپل شان او شوکت سره راووت، هغو چې د دنیوي ژوند په لټه کې ول وئې ویل: کاش زموږ هم دغه حالت وی چې د قارون په برخه شوی! یقیناً چې دی د لویې برخې خاوند دی او هغو چې علم ئې په برخه شوی وو وئې ویل: افسوس ستاسو په حال، الهي ثواب او بدله هغه چا ته چې ایمان ئې راوړی او نېک عمل ئې کړی (تر دې ډېر) غوره دی او دا خو یوازې د صابرانو په برخه کېدی شي، نو دی او د ده کور مو په ځمکه کې ښخ کړ، نو له الله پرته ئې نه کومه ډله وه چې مرسته ئې وکړي او نه ئې انتقام اخیستونکي، او هغه چې پرون ئې د ده د مقام او مرتبې تمنا کوله داسې شول چې ویل ئې: او هو! خبره خو دا وه چې په حقیقت کې دا الله دی چې د خپلو بندگانو نه چې چا ته وغواړي رزق ورته پراخوي او تنگوي، که دا نه وی چې الله پر مونږ احسان وکړ نو مونږ به ئې هم په ځمکې کې نویستلي وو او هو! حقیقت خو دا دی چې کافران هیڅکله نه شي ژغورل کېدی، دا اخروي کور خو د هغه چا لپاره ټاکو چې په ځمکې کې نه لویې غواړي او نه فساد، او غوره پاېله د متقیانو ده.

گورئ چې قرآن په څومره حکیمانه انداز د قارون او د ده د شان او شوکت تر اغېز لاندې د تللو ضعیف الایمانو کسانو حالت او پاېله بیانوي او د دوی په

وړاندې د واقعي مؤمنانو حالت څنگه انځوروي؟! قرآن فرمايي چې موسى عليه السلام د فرعون، هامان او قارون مقابلي ته لېږل شوی وو، قارون د موسى له قومه او اسرئيلي و و خو د خپل قوم په ضد له فرعون سره ملگري شوی او په ټولو تېريو کې ئې د هغه ملگرتيا کوله، قارون په خپل کور کې له ټولې کورنۍ سره په ځمکې کې خسف شو او فرعون له خپلو لښکرو سره په سيند کې غرق شو.

د طهارت اوبه

بايبل تر دې عنوان لاندې هم عجيبه خندونکې وينا لري چې خلاصه ئې دا ده: سور غويی ذبح کړئ، خو قطرې وينې ئې د رحمت تخت په اړخ کې وشيندئ... له معبد نه بهر ئې وسوځوئ... ايرې ئې په يو ځای کې کېږدئ... هر څوک کولی شي له دې اير واخلې... له اوبو سره ئې گډې کړي... او بيا له گناه نه د ځان پاکولو لپاره په دې اوبو ځان ووينځي!!! او هم ئې په هغه خيمه کې وشيندي چې څوک په کې مړ شوی او هم په هغو لوبنو او نورو لوازمو چې په دې خيمه کې وو او د مړي په سبب نجس شوي!!

د اعداد کتاب د خروج په خلاف له ډبرې د چينو د راخوټېدو قصه د سفر د دغې مرحلې پېشه گڼي حال دا چې د خروج کتاب ئې تر دې د مخکنۍ مرحلې پېښه، په دې ارتباط د دې دواړو کتابونو په الفاظو کې ډېر تناقضات او توپيرونه شته!!

مسي مار

اعداد په دې ارتباط ليکي: خدای موسى ته وويل: يو مسي مار جوړ کړه، ... د يوه تير پر سر ئې ځوړند کړه، که مار څوک وچيچلو، د دې مسي مار په کتلو سره به له مرگه ژغورل کېږي!!

څومره چې تاسو او هر عقلمن انسان دې مسخره خبرې ته حيرانېږي، د بايبل منونکو ته همدومره دا خندوونکې قصه اهميت لري، د بايبل په څو ځايونو کې د عيسى عليه السلام په صليب څرېدا له دغه مسي مار سره تشبيه شوي!!

د سيحون او عوج ماتې

اعداد په داسې حال کې چې شو صفحې مخکې ئې ليکلي چې د خدای په حکم سره اسرائيليان څلوېښت کاله په صحرا کې لالهانده ژوند ته اړ شول، دلته ليکي چې دوی د سيحون پاچا ټول هېواد سره له پلازمېنې او نورو ښارونو ونيوو!!

د اعداد يوه بله خندوونکې قصه هم واورئ: ... د بالاق پاچا، بلعام (د باعور زوی) ته د يوه پلاوي په لاس دا پيغام ولېږو: يو لوی قوم له مصره راوتلی او زما سيمې ته راروان دی، هيله کوم چې راشه او دا قوم زما لپاره په خپلې دعا سره د لعنت وړ وگرځوه... پلاوی له نقدو پيسو سره بلعام ته ورغی... بلعام ورته وويل: شپه دلته وکړئ، زه به له خدايه پوښتنه وکړم چې دا کار وکړم که نه؟ په دې شپه خدای د بلعام خوا ته راغی او هغه ته ئې وويل: دا خلق څوک دي؟ ده ورته وويل: دا د موآب د پاچا بالاق لخوا راغلي او زه ئې د لعنت کولو لپاره غوښتی يم... خدای ورته وويل: له دوی سره مه ځه او په دې قوم باندې لعنت مه وايه... بلعام پلاوي ته وويل: خدای ما ته د تلو اجازه رانه کړه... پلاوی بېرته ولاړ... بالاق تر مخکني مهم پلاوی له دې پيغام سره ورولېږو... ښه بدله به درکړم... چې څه غواړې هغه به درکړم... بلعام ورته وويل: که له سرو زرو ډک قصر هم راکړئ نه ځم... د خدای د امر مخالفت نه شم کولی... خو بيا هم نن شپه پاتې شئ زه به له خدايه پوښتنه وکړم چې اجازه راکوي که نه؟... هغه شپه خدای بلعام ته وويل: له دوی سره ولاړ شه خو هغه کار به کوي چې زه ئې در ته وایم... سهار ئې پر خپل خره کته واچوله او له پلاوي سره وخوځېدو... خو خدای د ده په تلو غصه شو... فرشته ئې ولېږله چې لار ئې خنډ کړي... د بلعام خره فرشته وليده چې دوه تورې ئې په لاس کې او په لار کې ولاړه ده، وترېدو او له لارې پټې ته واوښتو، خو بلعام وواهو او لارې ته ئې سم کړ... بيا د خدای فرشته په يوه تنگ ځای کې چې دواړو خواوو ته ئې دېوالونه وو، ودرېده، خره چې فرشته په لار کې ولاړه وليده نو دېوال ته داسې نږدې تېر شو چې د بلعام پښه له دېوال سره ولگېده، هغه بيا خر لارې ته سم کړ، بيا فرشته لږلاندې په داسې ډېر تنگ ځای کې ودرېده چې خر نه شو تېرېدی، نو خر پرېووت، بلعام پرې غصه شو او په لرگي ئې وواهو، په دې مهال خدای خر په خبرو راووست او وئې ويل: ما

څه کړي؟ ولې دې درې ځلې ووهلم؟ بلعام ورته وويل: د دې لپاره چې زه دې مسخره کړم، کاش توره راسره وی چې ته مې همدلته وژلی وي!! څره ورته وويل: آیا تر دې د مخه مې کله هم داسې کار کړی؟ بلعام وويل: نه! په دې وخت کې خدای د بلعام سترگې پرانستې او هغه د خدای فرشته ولیده چې توره په لاس په لارې کې ولاړه ده! نو د هغې په وړاندې په سجده پرېوت، فرشتې ورته وويل: ولې دې دا څر درې واري وواهو؟ زه راغلي يم چې ستا مانع شم، دا ځکه چې ستا دا سفر د تمرد له وجهې ده، دې څره درې واري زه ولیدم او له ما ئې لار چپه کړه، که دا کار ئې نه وی کړی نو ته مې وژلې او هغه مې ژوندی پرېښود!!! بلعام اعتراف وکړ چې ما گناه کړې، متوجه نه شوم چې تا زما لار نیولې، نو اوس که ته زما له تلو سره موافق نه یې بېرته خپل کور ته ستنېږم، فرشتې ورته وويل: له دوی سره ولاړ شه خو همغه کار به کوي چې زه ئې درته وایم،... پاچا ترې وپوښتل: ولې له لومړي پلاوي سره رانه غلې، آیا گمان دې کاوو چې ښه شکرانه به درنه کړم؟ هغه ورته وويل: اوس راغلی يم، خو د څه ويلو توان نه لرم، څه چې خدای زما پر ژبه جاري کړي همغه به وایم!!... پاچا دی له ځان سره د صورت کلي ته بوت، هلته پاچا پسه او غویي قرباني کړ او له غوښې ئې څه بلعام او د پلاوي غړو ته ورکړه، سهار ئې دی له ځان سره د بموت غره ته وخپړاوه، له هغه ځايه ئې د اسرائیلیانو یوه برخه لیدلې شوی، بلعام پاچا ته وويل: دلته د قربانۍ اووه ځايونه جوړ کړه او اووه پسونه او اووه غویي د قربانۍ لپاره حاضر کړه، پاچا همداسې وکړل، بیا ئې پاچا ته وويل: دلته د خپلو سوځېدونکو قربانیو په خوا کې ودرېږه، زه ځم چې وگورم خدای زما ملاقات ته راځي که نه، نو بلعام د یوې غونډۍ سر ته وخوت، بلعام خدای ته وويل: ما د قربانۍ اووه ځايونه او د هر یوه پر سر اووه پسونه او اووه غویي حاضر کړي، په دې وخت کې خدای د بلعام په لاس بالاق ته دا پیغام ولېږو:

بالاق پاچا زه له موآب نه دلته راوستم چې د اسرائیل قوم لعنت کړم،

زه څنگه هغه څوک لعنت کړم چې خدای نه دي لعنت کړي؟

زه ئې د ډبرې له سره گورم، د لوڅرو په څېر دي، بې شماره بې حسابه

کاش دومره بختور وی چې د یوه اسرائیلي په توگه مړ شوی وی

کاش پای مې د اسرائیلیانو په خپر وی
پاچا ورته وویل: دا دې څه کار وکړ؟ تا خو د لعنت په ځای دوی ته برکت ورکړ!
ده ورته وویل: زه خو هغه څه وایم چې خدای ئې راباندې وایي!!
بیا ئې بل غره ته بوتلو، هلته ئې هم د قربانۍ اووه ځایونه جوړ کړل... مخکنی بهیر
تکرار شو او د ده له خولې اسرائیلیانو ته بښرا ونه ختله،... بیا ئې درېیم غره ته
بوتلو هلته ئې همغه کارونه وکړل، د اسرائیلیانو ډېره ستاینه ئې وکړه،... څلورمه
وحي پرې نازل شوه... د عماليقیانو او قینیانو چې له اسرائیلیانو سره جنگېدل، د
دوی د ماتې او تباهی وړاندوینې ئې وکړې... بیا بلعام او پاچا خپل خپل ځای ته
ستانه شول!!

دا خندوونکې قصه په نقد نه ارزي، جمله جمله ئې د خدا وړ ده، ډېر احمق
انسان به ئې ومني، هغه څوک به ئې مني چې د بلعام خر ترې هونښار وي!! څو خبرې
ئې چې ټوکو ټکالو ته ورته دي بیا تکراروم:

- بلعام د خدای په اجازه خوځېدلی خو خدای ئې په روانېدو غصه شوی!!
  - خر ئې فرشته گوري او دی ئې له لیدو عاجز دی!!
  - د فرشتې په لیدو سره خر لار بدلوي خو فرشته له خپله ځایه نه شي خوځېدی
او مخه ئې نه شي نیولی!!
  - فرشتې غوښتل بلعام ووژني خو خره ترې بچ کړ!!
  - بیا ئې له وژلو تېره شوه او له پاچا سره ئې د تلو اجازه په دې شرط ورکړه چې
همغه کار به کوي چې فرشته ئې ورته وایي او دا همغه خبره وه چې خدای د اجازې
په وخت کې بلعام ته کړې وه!!
  - پاچا پر دریو غرونو یوویشت د قربانۍ ځایونه جوړ او یو ویشت غویي او
یوویشت پسونه ئې حلال کړل خو بلعام اسرائیلیانو ته د بښرا په ځای دعا کوله!!
  - دغه بلعام چې لرې لید ئې تر خپل خره هم لند وو او سترگې ئې تر هغه
کمزورې، د دریو قومونو د راتلونکې په اړه وړاندوینې وکړې!! او بائبل وروسته
لیکي چې دی په خپله لنډه موده وروسته ووژل شو!!
- چا چې جهاد کړی وي حتماً به ئې ډېر بلعامان تر سترگو شوي وي، د دښمن

لپاره مجاهدینو ته ښېرا کوونکي، خو چې مجاهدین برلاسي شوي همدغو بلعامانو ورته ویلي: مونږ هلته په خوله ښېرا او په زړه کې دعا درته کوله!! د قرآن په الفاظو سره: (اِنا کنا معکم: یقیناً چې مونږ د دښمن په خوا کې ستاسو ملگري وو)!!

انگریزانو هم د افغانستان د اشغال په وخت کې ډېر بلعامان د دوو سترو سترو سره افغانستان ته راوستل، یو له عراقه او بل له هند نه، د موسی علیه السلام بلعام د غرونو پر سر د قربانۍ ځایونه جوړول او دوی د غرونو او غونډیو پر سر چل گزي زیارتونه، هغوی هم د قربانۍ له ځایه ترصد کاوو او دوی هم له دې زیارتونو نه د ترصد لپاره کار اخیست!!

له مديانینانو نه انتقام

اعداد تردې سرلیک لاندې لیکي: خدای موسی ته وویل: له مديانینانو نه په دې خاطر انتقام واخلي چې قوم ئې بت لمانځلو ته وهڅاوو، بیا به ته مړې... موسی له هرې قبیلې زر جنگیالي وغوښتل، دوولس زره جنگیالي ئې جنگ ته ولېږل، ... د مديانینانو ټول سړي ووژل شول، له پنځو پاچایانو او بلعام سره، .. د اسرائیلیانو فوځ ټولې ښځې او ماشومان اسیران کړل، رمې او مالونه ئې تالان، ښارونه، کلي او کلاگانې ئې وړانې کړې، اسیران او غنایم ئې د موسی خوا ته راوړل، موسی د فوځ په افسرانو غصه شو چې ولې مو د دوی ښځې ژوندۍ پرېښې، دوی خو همغه خلك دي چې د بلعام نصیحتونه ئې ومنل، چې قوم ئې بت لمانځلو ته تیار کړ او زمونږ خلك ئې په بلا او مصیبت اخته کړل، نو ټول زامن او مېړونې ښځې ووژئ او یوازې پېغلې د ځان لپاره ژوندۍ پرېږدئ!!

دلته خو خبرې په پام کې ولرئ:

- د قرآن له وینا معلومېږي چې اسرائیلیانو د موسی علیه السلام په ژوند کې جهاد نه دی کړی، کله چې ده جهاد ته رابللي دوی د رد ځواب ورکړی.
- د بايبل له نورو برخو هم معلومېږي چې دوی څلویښت کاله په صحرا کې لالهانده ژوند کړی. بايبل لیکلي چې خدای لوړه کړې وه چې د اسرائیلیانو دا نسل

- به پرې نږدې موعود ځمکې ته داخل شي.
- په دې اساس په يقين سره ويلى شو چې د اعداد دا قصه بې بنسټه او سراسر جعلې ده او د بايبل د مخکنيو ويناوو خلاف ده.
- څنگه ممکنه ده چې د موسى عليه السلام په څېر يو ستر پيغمبر به د زرهاوو بڼځو او ماشومانو د وژلو فيصله کوي!!؟
- اعداد څو سطره وروسته ليکي چې ټول افسران موسى عليه السلام ته راغلل او وئې ويل: مونږ خپل ټول جنگيالي وشمېرل، له مونږ نه په دې جنگ کې يو کس هم نه دی وژل شوی!! دا خبره کافي ده چې ووايو دا قصه له ځانه جوړه شوې او حقيقت نه لري.
- د بايبل ليکونکي اسرائيليانو ته دا درس ورکوي چې د جنگ په دوران کې هم او له برلاسي وروسته به هم په هيچا رحم نه کوي، ټول نارينه، ماشومان او بڼځې به وژني، يوازې پېغلې به ژوندۍ پرېږدي، ښارونه او کلي به وړانوي... ټول هغه کارونه درته جايز دي چې د موسى عليه السلام په وخت کې ستاسو فوځ له مديانينو سره وکړل. اسرائيل چې نن له مظلومو فلسطينيانو سره څه کوي د دغې لارښوونې يوه بېلگه ده!!
- کوم بلعام چې د اعداد په وينا ئې نورو ته هره ښېرا او دعا منل کېده او د دريو قومونو د برخليک په اړه ئې وړاندوينې کړې وې، دلته ئې د موسى عليه السلام له قوله مشرک او بت لمانځونکي معرفي کوي!! او بيا وايي چې په خپله په دې جنگ کې ووژل شو!!
- د اعداد کتاب په پای کې ټول مخکني بحث په اختصار سره رااخلي او خلاصه ئې وړاندې کوي او بيا د موعود ځمکې حدود او د اسرائيليانو د هرې قبيلې برخه ټاکي او په همدې سره پای ته رسي.
- ما د اعداد کتاب د بايبل په ټولو کتابونو کې تر ټولو مسخره، له تناقضاتو ډک او په خرافاتي خبرو لړلۍ کتاب وموند، خو ښايي د بايبل منونکو ته تر ټولو جالب او غوره کتاب همدا وي!!

تثيه

د دې کتاب په مقدمه کې راغلي: دا د مقدس کتاب پنځم کتاب دی، هغه پېښې په کې لیکل شوې چې د اردن سیند غاړې ته د اسرائیلیانو له رارسېدو وروسته ئې لړۍ پیل شوې، دا مهال دوی په صحرا کې له څلویښت کاله لالهانده ژوند وروسته د سیند دې غاړې ته رارسېدلي او موعود سیمه د سیند آغاړې کې وه... د کتاب نوم ئې د دې لپاره تثیه بنودلی چې مخکنې احکام او مقررات دلته بیا تکرار شوي، ... د مقدمې په پای کې لیکي: د کتاب په آخري برخې کې راغلي چې موسی خپل ځای ناستی ټاکي تر څو موعود سیمې ته د اسرائیلیانو د تلو لار ښوونه وکړي !!

د حوريب د پرېښودو حکم

تر دې سر لیک لاندې یو ځل بیا د اسرائیلیانو د موعود ځمکې حدود په گوته کېږي او لیکي: کله چې مونږ د حوريب په غره کې وو خدای مونږ ته وویل: ... يعني د مدیترانې ټوله ژۍ تر فرات پورې د لبنان په شمول ونیسئ... ما د دغې سیمې وعده ستاسو نیکونو ابراهیم، اسحاق او یعقوب ته ورکړې وه!!... ورپسې د کنعان د سیمې د څېړنې لپاره د پلاوي د لېږلو قصه بیا تکرارېږي، ... او دا خبره کوي چې موسی خپل قوم ته وویل: خدای د اسرائیلیانو په وجه پر ما هم غصه شو او راته وئې ویل: ته به موعود سیمې ته داخل نه شې، ستا په ځای به یوشع دا کار وکړي، ... بیا تېرې شوې خبرې په داسې بڼې کې تکراروي چې قوم ته د موسی علیه السلام

د وينا او خطاب نوم ورکوي، د همدې خطاب په ترڅ کې قصه بيا تکراروي، هغه لس مخکني احکام بيا بيانوي... د همدې لړۍ په ضمن کې د موسى عليه السلام له قوله اسرئيليانو ته خبرې کوي: کله چې خدای دغې سيمې ته ورسولئ... او هلته مېشت اووه قومونه ستاسو په لاس مغلوب شول، بايد ټول ووژنئ، ... په هيچا ئې رحم مه کوئ، په بشپړه توگه ئې له منځه یوسئ، ... مه پرېږدئ چې ستاسو زامن د دوی لوني په نکاح کړي... د قربانۍ ځايونه ئې وروړان کړئ، مجسمې ئې ورماتې کړئ، بتان ئې وروسوځوئ!!!

په دې کتاب کې دا هم ويل شوي چې د پلار له ميراثه به مشر زوی ته دوه برخې او کشر ته يوه برخه ورکول کېږي!! خو دا نه وايي چې ولې؟ د څه لپاره او د کوم معقول دليل له مخې بايد دا توپير وشي، د عقل او عدل تقاضا خو دا ده چې د زامنو برخې برابرې وي او که توپير ضروري وي نو په کار خو دا ده چې کشر ته تر مشر زياته توجه وشي، مشر د کشر په نسبت هم د زور او ځواک له مخې او هم د ژوند د تجربو له مخې په خپلو پښو ولاړ او په ځان بسيا وي، کشر لا دغه حد ته نه وي رسېدلی!! اسلام خو د زامنو برخې برابرې گڼي او لور ته په داسې حال کې د زوی نيمه برخه ټاکي چې د پلار په کور کې ئې نفقه د پلار په غاړه او د مېړه په کور کې ئې د مېړه په غاړه وي او پر دې سربېره له خپل مېړه نه د خپلې خوښې مهر ترلاسه کوي.

د ازدواج احکام

تشبيه دلته ليکي: که کوم سړی يوه پېغله په نکاح کړي، بيا ئې خوښه نه شي او په دې ئې تورنه کړي چې خپل پېغلتوب ئې نه دی ساتلی او باکره نه وه، په لومړۍ شپه راته معلومه شوه چې دا باکره نه وه، نو د نجلی مور او پلار بايد داسې مدرک وړاندې کړي چې د نجلی پېغلتوب او باکره والی ثابت کړي، د سپين ږيرو په مخکې به هغه ټوټه وغوروي... قاضيان به ئې وگوري که ترې ثابته شوه چې سړي دروغ ويلی نو په درو به ئې ووهي او سل مثقاله سپين زر به د جریمې په توگه د نجلی پلار ته ورکړي... او دا به د تل لپاره د ده په نکاح کې پاتې کېږي او د

طلاقولو حق به ئې نه لري!! خو که ادعا ئې سمه وخته نو سپين پيري دې دا نجلۍ د پلار کره بوخي او د بنار سړي دې دا رجم کړي!! که کوم نارينه د کومې مېړونېې بنځې سره د زنا په حالت کې وليدی شو، دواړه بايد ووژل شي!! که کومه مېړونېه نجلۍ د کوم سړي لخوا اختطاف شوه، دواړه بايد له بناره بهر رجم شي، نجلۍ د دې لپاره چې د اختطاف په مهال ئې چيغې نه وې وهلې!! خو که دا کار له بناره بهر وشي بيا نو نجلۍ داسې جرم نه دی کړی چې د وژلو وړ وي، ځکه چا ئې مرسته نه شوی کولی!!

خو پوښتنې لرو:

- کومه ټوټه د نجلۍ پېغلتوب ثابتولی شي؟ او قاضي به څنگه د داسې يوې ټوټې له مخې پرېکړه کوي چې په وينو لرلې ده؟ څنگه به معلوموي چې دا د چا وينې او د کوم وخت دي؟ مېړه ته دا ډېره آسانه ده چې پرې نږدې بنځې ته داسې ټوټه په لاس ورشي.
- ولې به سل مثقاله سره زر د نجلۍ پلار ته ورکوي؟ دلته خود نجلۍ سپکاوی شوی او دا معاوضه بايد دې ته ورکړی شي نه پلار ته ئې؟
- د زنا په اړه د يوه کس ادعا څنگه د منلو وړ گڼل کېدی شي؟ قاضي به د ده کومو الفاظو ته اعتبار ورکوي؟ اصولاً خو بايد له مدعي نه وغوښتلی شي چې د خپلې ادعا د اثبات لپاره شواهد او دلايل وړاندې کړي، نه دا چې مدعی عليه له ځانه د دفاع په خاطر د مدارکو او شواهدو په وړاندې کولو مکلف شي، بايبل ولې له يوې خوا مېړه ته د دې فرصت په لاس ورکوي چې که ئې خپله بنځه خونبه نه شوه نو په نه پېغلتوب ئې تورنه کړي او له بلې خوا د قاضي په وړاندې د دلايلو او مدارکو په وړاندې کولو ئې هم نه مکلف کوي او دا ترې نه غواړي چې خپله ادعا ثابتنه کړه!!
- که په بنار کې اختطاف شوې نجلۍ ووايي چې ما چيغې ووهلې خو څوک مې مرستې ته رانه غی، بيا څنگه؟ او که په صحرا کې اختطاف شوې چيغې نه وي وهلې نو څنگه؟
- مونږ دې ته حيران يو چې د بنځو په حق کې له دومره بې انصافي او ظلم سره

سره د بايبل منونکي په کومه خوله او کومو سترگو د بنځو د حقوقو خبره کوي، بايبل خو په ټولو مواردو کې د بنځې حقوق تر پښو لاندې کړي او هغې ته ئې په سپکه سترگه کتلي، د بايبل منونکي دې مونږ ته د خپل سپېڅلي کتاب يوه جمله داسې راوښيي چې بنځې ته ئې په درنه سترگه کتلي وي او له نارينه سره ئې برابر حقوق ورکړي وي!! عجيبه ده چې دوی پر اسلام اعتراض کوي په داسې حال کې چې اسلام بنځې ته تر نارينه زيات حقوق ورکړي.

راشئ قرآن ته غورځئ چې په داسې مواردو کې خومره دقيقې لارښوونې لري:

- که چا خپله مېرمن په زنا تورنه کړه يا به څلور شاهدان وړاندې کوي او يا به څلور ځلې لوړه کوي چې رښتيا وايي او په پنځم ځل به وايي: که مې درواغ وييلي وي د الله تعالی لعنت دې پر ما وي، خو که بنځې په همداسې قسمونو او لعنت سره د ده خبره دروغجنه وبلله نو بنځه برئ او پاک لمنه گڼل کېږي. خو که له مېړه نه پرته بل څوک کومه بنځه په زنا تورنه کړي نو يا به څلور شاهدان وړاندې کوي او يا به په درو وهل کېږي، درواغجن او فاسق به گڼل کېږي او له دې وروسته به ئې شهادت په هيڅ مورد کې د منلو وړ نه وي.

- که چا په لومړۍ شپه او له مجامعت نه مخکې خپله مېرمن طلاق کړه، که ئې مهر ټاکل شوی وي نو نيمايي مهر به بنځې ته ورکوي او که له مجامعت نه وروسته ئې طلاق کړه بشپړ مهر به ورکوي. که ئې مهر نه وو ټاکل شوی، نو د خپل وس او توان مطابق به مناسبه متاع او جامه ورکوي. قرآن د همدې لپاره د مهر حق بنځې ته ورکړی چې مېړه ئې په ناروا او د دې لپاره طلاق نه کړي چې تر دې ئې بله بنايسته موندلې، يا ئې زړه ترې تور شوی په بلې ئې بدلول غواړي، مهر ئې د بنځې په موافقې پورې مربوط کړی، ثابت حد ئې نه دی ورته ټاکلی، دا مهر د دې راتلونکې تضمینوي، د دې ترڅنگ قرآن د زور او تپل شوې نکاح خبره نه کوي او له مېړه نه د طلاق حق نه سلبيوي، دا کار د گټې په ځای تاوان لري او کورنۍ له تلپاتې کړاوونو، شخړو او ستونزو سره مخامخ کوي. که کوم مېړه خپله مېرمن په زنا تورنه کړي، څنگه به ئې د قاضي په امر له ځان سره ساتي او څنگه به دا مېرمن داسې مېړه ته زړه ورکوي او له هغه سره به ښه او ډاډمن ژوند کوي. د بې باورۍ او بې اعتمادۍ

په صورت کې خو تر ټولو مناسبه چاره دا ده چې قاضي د طلاق پر بڼه وکړي نه دا چې د زور ملګرتيا په دواړو وټيې. د قرآن الفاظ دا دي:

Edqf r 40 fñ Egn k E l y8 r E Edqf y3 N9 \$B a\$; 1945) U b) Cate y SLā w
ÇIIE uul A s m' B \$)m (A r e y m' S a G B 1/2 % T i D C B' B a r 1/2 % Z A Q m' B A
WJ l a E t a \$ B B A i n 20 fñ E l m O E t a 6 m E d q f y 3 b k 2 6 ` B E d q B U b j r
W r 43 q 6 - 4 U t 2 k p e 3 b r 4 2 % S I 9 4 y 2 a 3 / 4 u l " Y S Q y e f r a c q e f b k

البقرة: ۲۳۶-۲۳۷ ÇIIE i A l b q e s y l i D e b j w a i t e O y m q i y 3

په دې کې هم په تاسو څه الزام او گناه نه شته چې بنځې له نږدې والي نه يا دوی ته د کوم مهر له ټاکلو نه د مخه طلاق کړئ، خو څه مال متاع ورکړئ، په توانمن د خپل توان په اندازه او په نادر د خپل وس په اندازه، مناسبه متاع په غوره توګه، دا يو حق دی پر محسنينو. او که مو له نږدې والي د مخه هغه وخت طلاقې کړې چې کوم مهر مو ورته ټاکلی وي نو د دې مهر نيمايي دی، مګر دا چې بنځه ترې تېره شي او يا هغه کس تېر شي چې د نکاح غوټه ئې په لاس کې ده او که عفو وکړئ، دا تقوی ته نږدې ده او په خپلو کې فضل او احسان مه هېرئ، بې شکه چې الله ستاسو د کړنو بڼه ليدونکی دی.

که له نږدې والي او صحيحه خلوت نه د مخه په هغه وخت کې بنځې طلاقې کړئ چې لا مو مهر نه دی ورته ټاکلی، نو په دې صورت کې نه کوم مکلفيت درپه غاړه دی او نه دا د گناه کار دی، خو دغو بنځو ته د خپل وس او توان په اندازه څه ورکړئ، په دې سره به د دواړو کورنيو ترمنځ د تاو تريخوالي مخه نيول شوې وي او له بلې خوا به د هغې بنځې تسلي شوې وي، خو که مهر مو ورته ټاکلی وو، نو بيا د دغه ټاکلي مهر نيمايي درباندي لازم ده، مګر دا چې بنځه ترې تېره شي او يا دا چې نارينه پاتې نيمايي هم ورکړي، همدغه يو بل ته عفو، له خپل حق نه بل ته تېرېدل او فضل او احسان کول درته غوره دی

- قرآن نه د نجلۍ پلار او مور په دې مکلف کوي چې د خپلې لور د پېغلتوب ثابتولو لپاره کومه ټوټه وړاندې کړي او نه مېړه په دې مکلف کوي چې د نجلۍ پلار ته جریمه ورکړي او همدا مېرمن حتماً او په نه زړه له ځان سره وساتي. د تشنې کتاب په هغه سرود پای ته رسي چې موسی علیه السلام ته ېې منسوب کړی او بیا په پای کې د موسی علیه السلام د وفات یادونه کوي

یوشع

د دې کتاب په مقدمه کې لولو: یوشع د موسی مرستیال وو چې د اسرائیلیانو په څلوېښت کلن صحرايي دوران کې ئې د لښکر مشري په غاړه وه او د موسی له مرگه وروسته د اسرائیلو د قوم مشر شو تر څو ئې سپېڅلې سیمې ته لارښوونه وکړي. په دې کتاب کې د اسرائیلیانو په هغو جگړو پورې اړوند مطالب راغلي چې دوي د کنعان له خلکو سره درلودلې او د مفتوحه ځمکو د وېش له څرنگوالي سره اړه لري.

یوشع اریحا ته جاسوسان لېږي

بایبل تر دې عنوان لاندې لیکي: یوشع دوه جاسوسان د اردون سیند آغاړې ته ولېږل تر څو ... د اریحا وضعیت معلوم کړي... کله چې هلته ورسېدل نو د شپې تېرولو لپاره د راحاب په نامه د یوې فاحشې کور ته ولاړل، په همدې شپه د اریحا پاچا ته خبر ورسېدو چې څو اسرائیلي جاسوسان ښار ته رانوتلي، ... راحاب ته ئې پیغام ولېږو چې ستا مېلماننه جاسوسان دي مونږ ته ئې وسپاره... هغې په داسې حال کې چې دوی ئې د بام په سر تر بوتو لاندې پټ کړي وو ځواب ورکړ: زما کره راغلل، ومې نه پېژندل ... ما ښام مخکې له دې چې د ښار دروازې وتړل شي زما له کوره ووتل، نه پوهېږم چېرې ولاړل... راحاب د شپې دواړو ته ورغله او ورته وئې ویل: زه شک نه لرم چې خدای به زمونږ هېواد تاسو ته په لاس درکړي... اوس له تاسو نه

غواړم چې د خپل خدای په نامه له ما سره ژمنه وکړئ چې که تاسو ښار ونيولو د دې مرستې په بدل کې به ما، زما پلار، مور، خويندې، وروڼه او د دوی کورنۍ له وژلو ساتئ، یوه نښه به هم راکوئ... دوی ورسره ژمنه وکړه... د راحاب کور له حصار سره جوخت وو... دواړه ئې د پرې په ذریعه له کړکۍ لاندې کوز کړل او ورته وئې ویل: درې ورځې په غره کې تېرې کړئ، بیا په خپله مخه ولاړ شئ... دوی ورته وویل: کله چې مونږ په دې ښار حمله کوله ته دې ټوله کورنۍ په خپل کور کې راغونډه کړه او دا سور پرې پر کړکۍ ځورند کړه... دوی د یوشع خوا ته ورغلل... اطمینان ئې ورکړ چې دا سیمه به زموږ په لاس فتح کېږي ځکه چې خلک ئې سخت له مونږه بېرېږي... سبا د اسرائیلیانو لښکر وخوځېدو... ورته امر شوی وو چې کاهنان به ترمخ د عهد صندوق وړي او تاسو به یو کیلومتر تر دوی وروسته وئ، یوشع د خدای له حکمه سره سم دوی ته وویل: د اردون سیند په غاړه تم شئ... نن به وگورئ چې ژوندی خدای ستاسو په منځ کې دی... ټوله سیمه به ستاسو په لاس کې پرېوځي... کله چې د کاهنانو پښې اوبو ته ورسېدې اوبه به ودرېږي... همداسې وشول... اسرائیلیان له روده تېر شول... کاهنان تر هغه د رود په منځ کې ولاړ وو چې ټول اسرائیلیان تېر شول... کله چې کاهنان له سینده ووتل د اوبو بهیر بېرته د مخکې په څېر پیل شو... په دې وخت کې خدای یوشع ته وویل: د اسرائیلیانو ټول سړي او هلکان دې ختنه (سنت) شي... د دې کار وجه دا وه چې په مصر کې ختنه شوي اسرائیلیان مړه شوي وو او په دې څلور پښتو کلونو کې زېږېدلې اسرائیلیان نه وو ختنه شوي، نو ځکه دا حکم ورته وشو!!!... همدلته یوشع یو کس ولید چې توره ئې په لاس کې وه، پوښتنه ئې ترې وکړه: دوست یې که دښمن؟ هغه ورته وویل: زه د خدای د لښکر مشر يم!! یوشع ورته سجده وکړه... هغه ورته وویل: خپلۍ دې وباسه چې دا ځای سپېڅلی دی!! هغه همداسې وکړل... خدای یوشع ته وفرمایل: ټول لښکر به شپږ ورځې او هره ورځ تر ښار راگرځي، اووه کاهنان چې اووه شپېلۍ به ورسره وي، د عهد صندوق به د دوی مخې ته وړي... په اوومه ورځ دې اووه ځلې راوڅرخي، په داسې حال کې چې کاهنان به شپېلۍ وهي... کله چې تاسو د شپېلۍ اوچت غږ واورېدو، ټول په لوړ غږ نارې کړئ تر څو د حصار دېوال رانسکور شي، بیا نو پر ښار له څلورو

خواوو برید وکړئ... همداسې وشول... یوشع لښکر ته وویل: دا ښار او هر څه چې په کې دي حرام دي... په بشپړه توګه ئې وران کړئ... یوازې راحاب فاحشه او څوک چې د دې په کور کې وي ژوندي پرېږدئ... نو همداسې ئې وکړل... نرو، ښځه، زور، ځوان او څاروي ئې ووژل... یوازې راحاب او خپلوان ئې ژوندي پاتې شول...)

دلته څو پوښتنې لرو:

- آیا هغه دین ته د یوه الهي دین په سترګه کتلی شو چې ختنه نه کول ورته ستره ګناه برېښي خو د زرهاوو انسانانو، ښځو، ماشومانو، بوډاګانو او د دوی د څارویو وژل ورته د ثواب کار برېښي؟

- آیا ختنه نه کول ستره ګناه ده که د یوې فاحشې په کور کې شپه تېرول؟
- آیا خدای په دې راضي کېږي چې د یوه لوی ښار ټول انسانان او څاروي دې ووژل شي خو یوه فاحشه او د دې کورنۍ دې ژوندي پرېښودی شي؟
- له دې نه خو معلومېږي چې اسرائیلیانو په تېرو څلوېښتو کلونو کې خپل زامن نه سنتول، موسی او هارون علیهما السلام دا حالت څنګه زغملو او د دې سترې ګناه په مقابل کې ئې څنګه سکوت کاوو؟!؟

- که ختنه نه کول هومره ستره ګناه وي چې د هغه په وجه اسرائیلیان په څلوېښتو کلونو کې د خدای له تائید نه محروم وو، نو څنګه دغو ناسنت شوو ته د اردون سیند پرانیستی شو؟!؟

- که د عهد په صندوق کې دومره کمال وو چې سیند ورته پرانستل کېدو او د دښمن حصارونه ئې ړنګول نو دا ولې د دې صندوق په شته والي کې دوی څلوېښت کاله د ذلت او سپکاوي ژوند تېراوو؟ دا صندوق اوس هم د اسرائیلیانو په لاس کې دی، ولې ئې د هغه لوی اسرائیل د جوړولو لپاره نه کاروي چې بایبل ئې وعده ورکړې؟ کوم صندوق چې په خپله او د بل له مرستې پرته یو سانتي متر له خپله ځایه نه شي خوځېدی، نور ئې په شا وړي، څنګه کولی شي داسې ستر ستر کارونه وکړي؟!؟

- که له سیند نه تېرېدل یوازې په هغه صورت کې ممکن وو چې اوبه ئې ودرېږي نو هغه دوه جاسوسان څنګه توانېدلي وو چې تېر راتېر شي؟ له دې نه خو

معلومېږي چې له سيند نه تېرېدل نه محال او نه گران کار وو او نه ئې د اوبو ودرولو لپاره د عهد صندوق اعجاز ته اړتيا وه!! بايبل وروسته خو ځله ليکي چې دا او هغه لښکر له دې سينده واوښت، د جدعون درې سوه ملگري هم او د اسرائيليانو د دښمن؛ مديانيانو فوځ هم له دې سيند نه د عهد صندوق له مرستې پرته تېر شوي.

• د سپېڅلو توکيو په نامه داسې جعلي صندوقونه او هغوی ته په درواغو کرامات منسوبول په ټولو جاهلو قومونو کې شته، له چا سره سپېڅلې ډېرې، له چا سره سپېڅلې جنوې، له چا سره سپېڅلې جامې، له چا سره سپېڅلې مجسمې او ... هر يو دښمن پرې ماتوي او خپل مراد پرې تر لاسه کوي!! د احد په جنگ کې د قريشو فوځ درې زره او د مسلمانانو شمېر اووه سوه وو، خو دوی خپله بريا د هبل او عزا په طفيل گڼله او د هبل او عزا مجاورانو دا بريا د دغو بتانو کرامت ته منسوبوله!!

د عخان گناه

بايبل تر دې سرليک لاندې ليکي: ... خو اسرائيليانو گناه وکړه... يوه کس د عخان په نامه د غنيمت له اموالو څه پټ کړي وو... او خدای د دغه کار په سبب پر ټولو اسرائيليانو غصه شو... يوشع د عای بنار د نيولو لپاره درې زره کسان ولېږل... خو دوی ماتې وخوړه او شپږ دېرش کسان ئې ووژل شوو... د اسرائيليانو لښکر له دې پېښې سخت ووېرېدل او خپله روحیه ئې له لاسه ورکړه... يوشع او نورو مشرانو له ويره خپلې جامې څيري کړې،... يوشع خدای ته شکايت وکړ چې ولې دې مونږ دلته راوستو تر څو د اموريانو په لاس ووژل شو؟... خدای ورته وويل: پاڅه، ولې داسې په خاورو پروت يې؟!... اسرائيليانو خيانت کړی... د غنيمت مال ئې پټ کړی... که دا له منځه يو نه سي نو زه به نور له تاسو سره نه وم... سبا ټول زما په وړاندې حاضر شئ چې زه گناهگار در معرفي کړم... قوم قوم، قبيله قبيله او کورنۍ کورنۍ دې زما مخ ته تېرې شي تر څو هغه کس درونيم چې غنيمت ئې پټ کړی... خدای هغه قوم، قبيله او کورنۍ او په دوی پورې مربوط هغه مجرم معرفي کړ، د

ده له خيمې د غنيمت پټ کړې مال ترلاسه شو... اسرائيليانو دی او کورنی ئې رجم کړل او بيا ئې وسوځول... او د ډبرو څلی ئې پرې جوړ کړ!!!

خو پوښتنې لرو:

- آیا ستاسو خدای د یوه کس په خاطر ټول قوم ته سزا ورکوي؟ هغه قوم ته چې نه په گناه کې ورسره شریک دی او نه ترې خبر؟ آیا دا لوی ظلم نه دی؟
- آیا هغه قوم او مشر ئې ډبر بې غیرته او جبون قوم او مشر نه دی چې د شپږ دېرش کسانو په مرگ دومره وارخطا کېږي، خپل گروانو نه څیږي او له خپل خدایه شکایت کوي؟ مگر کېدی شي یو پیغمبر داسې وي؟
- آیا عقل او عدل د دې اجازه ورکوي چې د غنیمت له مال نه څه پټول داسې لوی جرم وگڼلی شي چې په سبب ئې مجرم او د ده کورنی رجم او وسوځول شي؟! د بایبل پلویان خو نن په دې اعتراض کوي چې اسلام ولې د غله لاس قطع کول جائز کړي، خو په خپله د معمولي غنیمت پټولو په وجه د یوه جنگیالي سوځول او رجم کول جائز گڼي!!
- دا خو عجیب خدای دی چې د غله د معرفي کولو لپاره به ټول خلک، صف صف، قبيله قبيله د ده تر مخ تېرېږي چې غل وپېژني او ترې راوئې باسي!!

د عای بنار فتح

بایبل دلته لیکي: خدای یوشع ته وویل: وېره پرېږده، پاڅه، ټول لښکر د عای په لوري د رسره روان کړه... زه به د عای پاچا درته تسلیم کړم... له دوی سره همغه څه وکړه چې د اریحا له پاچا او خلکو سره دې وکړل... یوشع دېرش زره زره ور جنگیالي غوره کړل او ورته وئې ویل: په شپه کې ځان بنار ته نږدې ورسوئ، هملته کمین ونیسئ... او د حملې لپاره چمتو اوسئ... زه به له خپلو جنگیالیو سره بنار ته نږدې ورشم... د دښمن جنگیالي به د مخکې په څېر زموږ د مقابلې لپاره راووحې... موږ به تر شا شو... دوی به گمان وکړي چې د مخکې په څېر تښتو... موږ به تعقیب کړي... له بناره به لرې شي... په دې وخت کې تاسو پر بنار حمله وکړئ... او بنار وسوځوئ... دا د خدای امر دی!! همداسې وشول... په کمین کې ناست اسرائیلیان

بنار ته ننوتل... اور ئې ورواچاوو... د عای پاچا چې له ټول فوځ سره د یوشع په تعقیب پسې وتلی وو... تر شا ئې وکتل وئې لیدل چې بنار د اور په لمبو کې سوځي... او له دواړو خواوو تر برید لاندې راغلل او ټول ووژل شول... د بنار د اوسېدونکو شمېر دوولس زره وو او ټول ووژل شول... د عای پاچا ژوندی په لاس ورغلی وو او یوشع په دار کې، مازدیگر ئې له داره راکوز کړ او د بنار په دروازه کې ئې واچاوو او د ډبرو ډبران ئې پرې جوړ کړ!!
 خو خبرو ته پام وکړئ:

- د بایبل له نظره هم د اسیر وژل جائز دي او هم د مفتوحه سیمې د ماشومانو، ښځو او بوډاگانو وژل او هم د ښارونو وړانول او سوځول، هغه هم له فتح کولو وروسته!! خو اسلام نه د اسیر وژل جائز گڼي او نه د ماشومانو، ښځو او بوډاگانو وژل، نه د ونو قطع کول او د فصلونو سوځول او نه د عبادت ځایونو وړانول او ړنگول او نه د دښمن د مړو سپکول...
- بایبل ولې دا ځل دا لویه بریا د عهد د صندوق کرامت او د کاهنانو د دعا نتیجه نه گڼي او د یوشع د جنګي تدبیر نتیجه ئې گڼي؟! له دې نه خو معلومېږي چې یوشع یو مدبر نظامي مشر او زیرک قائد او د جنګ په تکتیکونو پوه وو، په خپله ئې عملاً په جنګ کې برخه اخیستله!! فتوحات ئې د صندوق په طفیل نه بلکې د خپل ایمان او تورې په برکت په برخه کېدل!!
- له ماتې خوړلي دښمن سره له مروت او مېړانې لرې چلند او د هغه ښځې او ماشومان وژل، د اتلانو کار نه بلکې د ذلیلو او رذیلو فاتحانو کار وي!! څنگه ومنو چې یوشع علیه السلام به داسې سپک کار ته ملا تړلې وي?!!

لمر له حرکته ودرېږي

بایبل تردې سرلیک لاندې لیکي: د اورشلیم پاچا ادوني صدق د عای او اریحا د سقوط او د دوی د پاچایانو له وژل کېدو خبر شو... دی او خلك ئې ډېر ووېرېدل... نو د شا او خوا پاچایانو ته ئې احوال ولېږو چې زما مرسته وکړئ چې جبعون ونیسم... ځکه چې خلکو ئې له اسرائیلیانو سره روغه جوړه کړې... پنځو

پاچایانو د ده مرسته وکړه... د جبعون مشران یوشع ته ورغلل او له ده ئې وغوښتل چې د دښمن په مقابل کې ئې مرسته وکړي... یوشع خپل فوځ هغې سیمې ته وخوځاوه... په شپه کې ئې ځان دښمن ته ورساوه... دښمن وارخطا شو... اسرائیلیانو د دوی ډېر کسان ووژل... او نور ئې پسې واخیستل... کله چې دښمن د بیت حورون څوړې ته ورسېدو خدای له آسمانه درنه ژلې پرې ووروله... دومره خلک دلته ووژل شول چې د اسرائیلیانو په لاس تر وژل شوو ئې شمېر زیات وو... په همدې مهال یوشع خدای ته دعا وکړه او وئې ویل: ای لمره! د جبعون پر سر او اې سپوږمۍ د ایلون پر سر له خوځېدو ودرېږه!!!... لمر سپوږمۍ له حرکت ودرېدل تر څو اسرائیلیان دښمن تباہ کړي!! نو لمر ټوله ورځ د آسمان په نیمایي کې ولاړ وو... د دې پېښې نظیر نه مخکې لیدل شوی او نه به وروسته ولیدل شي!!!... پنځه پاچایان په یوه غار کې پټ شول... یوشع خبر شو، امر ئې وکړ چې د غار خوله په لویې ډبرې بنده کړئ او څو ساتونکي پرې وگمارئ... تاسو دښمن تعقیب کړئ... له لږ کسانو پرته ټول ئې ووژل... بیا ئې دا پاچایان له غاره راوايستل... یوشع ټول اسرائیلیان راغونډ کړل... بیا ئې د قوم مشرانو ته وویل: د دغو پاچایانو پر څټ پښه کېږدئ او پرې تېر شی... بیا ئې په خپلې تورې ټول ووژل... او بیا ئې تر مازدیگره پر دار څوړند پرېښودل... او بیا ئې په هماغه غار کې کېښودل او خوله ئې وربنده کړه... او دا غار تراوسه هماغسې پاتې دی!!

د دې وینا څو برخو ته لږ ځیر شی:

- په ژلۍ دومره خلک ووژل شول چې په جنگ کې نه وو وژل شوي!! بایبل نه دي لیکلي چې په دې ژلۍ کې له اسرائیلیانو نه څومره کسان ووژل شول، دوی خو ورنږدې او ورپسې ول، که ئې لیکلي وی چې ژلۍ به یوازې پر دښمن راپرېوتې او اسرائیلیان به ترې خوندي وو نو د بایبل منونکو ته به ئې قصه لا ډېره خونده وړه او حیرانونکې وه!!

- یوشع لمر او سپوږمۍ ته وویل چې ځای په ځای ودرېږئ او همداسې وشول او دا کار نه تر دې د مخه شوی او نه به وروسته وشي!! بایبل خپله دا خبره څو صفحې وروسته بېرته اخلي او د یوه بل نبی الیشع په اړه لیکي چې هغه هم د پاچا لپاره نه

یوازې لمر ودرولو بلکې لس ساعته ئې شا ته بوت!! پوښتنه کوو چې د بايبل کومه خبره رښتیا ده؟ حقیقت دا دی چې په دې دواړو کې ئې یوه هم رښتیا نه ده، نه په دې ورځ لمر ودریدلی نه تر دې د مخه او نه تر دې وروسته!! خدای د لمر او سپوږمۍ واگې چا ته نه سپاري او د داسې وړو خبرو لپاره د ستر عالم په نظم کې تبدیلی نه راولي، د بايبل لیکونکی په دې نه پوهېږي چې که لمر او سپوږمۍ یوه ثانیه توقف وکړي نو د عالم ټول موجود نظم متلاشي کېږي!! د بايبل لیکونکی دې ته هم نه دی متوجه چې سپوږمۍ په ټکنده غرمه کې په آسمان کې څه کول او ودرېدل ئې اسرائیلیانو ته څه گټه رسوله!!؟

• دا پاچایان څنگه ټول په یوه غار کې یوازې راغونډ شوي وو، نه ورسره خپل فوځ وو او نه ساتونکي!! او څنگه ئې په رډو رډو سترگو د یوشع جنگیالیو ته کتل چې د غار خوله بندوي!! آیا له بايبل نه پرته بل چا او د تاریخ کوم بل کتاب هم دا خبره کړې؟ کوم بې عقله انسان به دا خبره ومني چې د پنځو ملکونو پاچایان له خپلو لښکرو لرې په یوه غره کې راغونډ او په یوه غار کې پټ شي، پاچایان خو اکثراً په جنگونو کې له برخې اخیستلو ډډه کوي، که برخه اخلي نو د فوځ تر شا په داسې خوندي ځای کې ولاړ او د جنگ تماشا کوي چې د ماتې په صورت کې په آسانی ځان وباسي!!

• څنگه ومني چې یوشع علیه السلام به له اسیرانو سره داسې له مروت او مېړانې لرې سلوک کړی وي!!؟

له دې وروسته بايبل د گڼ شمېر ښارونو نومونه اخلي (مقیده، لینه، لایش، جازر، عجلون، حبرون، دبیر،) او لیکي چې دا ټول فتح شول، ټول اوسېدونکي ئې د اریحا په څېر له تبغه تېر شول او هیڅوک ئې ژوندی پرې نه ښود!! له قادش برنیغ نه تر غزه پورې او له جوشن نه تر جبعون پورې ئې عام وژنه وکړه!! ... بیا د شمال ټول پاچایان د دوی په ضد متحد شول... خپل فوځونه ئې د دوی مقابلې ته راوايستل ... ټولو ماتې وخوړه او ټول ووژل شول... داسې چې یو نفر هم ترې ژوندی پاتې نه شو... خدای دوی ته ویلي وو چې د آسونو پلې ئې ورپرې کړئ نو دوی هم دښمن ته له ماتې ورکولو وروسته د ټولو آسونو پلې قطع کړې او جنگي گاډۍ ئې

وسوځولې!! بيا ئې پر حاصور او له هغه وروسته د ماتې خوړلو پاچايانو په ښارونو حمله وکړه او د هغوی ټول او سپدونکي ئې ووژل... د حاصور ښار ئې وسوځاوو خو نور ښارونه ئې ونه سوځول... يوشع دا ټوله پراخه سيمه د اسرائيليانو په مختلفو قبيلو وويشله..

دلته څو پوښتنې راولاړېږي:

- که څوک په جنگونو کې اتم بم استعمال کړي بيا هم داسې نه وايي چې د دښمن ټول خلک ووژل شول او يو کس هم ژوندي پاتې نه شو، په پلې جنگونو کې چې د دواړو خواوو په لاس کې يوازې تورې او نېزې وي څنگه دا خبره د منلو ده چې ټول ووژل شول او يو کس ترې ژوندي پاتې نه شو؟! آيا ممکن ده چې يو سپېڅلی کتاب داسې له مبالغې ډکه او غلطه خبره وکړي؟!
- آيا ممکنه ده چې يو هوښيار جنگي سالار داسې لويه غلطي وکړي چې په لاس ورغلي جنگي وسايل له منځه يوسي او د آسونو پلې قطع کړي؟
- د بايبل ليکونکي ته وايو که اسرائيليان په جنگ کې ماتې وخوري او همدا کار ورسره وشي، دښمن د دوی ټول نر ښځه او ماشومان ووژني، دا درته جائز ښکاري که ناجائز، د لوی ظلم په سترگه ورته گوري که د جنگ طبيعت او تقاضا؟!!
- ما ته د بايبل له لوستلو وروسته معلومه شوه چې پيغمبر عليه السلام ولې د مدينې له يهودانو سره هغه معامله وکړه، اوس پوهېږم چې دوی تر دې د لازيات سزا مستحق ول، څوک چې د خپل دښمن د نر، ښځې، وور، زور، په عام وژنې د يوې ديني او مذهبي عقيدې په توگه باور لري او تل ئې له خپلو دښمنانو سره همداسې کړي وي، له دوی سره بالمشله معامله کول د عقل او عدل تقاضا ده، خو پيغمبر عليه السلام هغه ورسره ونه کړل چې د دوی بايبل ئې جائز گڼي، اوس د جرمني نازيان راته ډېر بې رحمه او سخت زړې نه معلومېږي او د اسرائيليانو عام وژنه ئې راته تر هغو عام وژنو لږ معلومېږي چې د اسرائيليانو په لاس تر سره شوې او بايبل ئې په ډېر افتخار سره يادوي او هغه د الله تعالی د حکم او رضا مطابق گڼي!!

قاضيان

د دې کتاب په مقدمه کې لولو: دا کتاب د اسرائيليانو د هغه ۳۵۰ کلن تاريخ پېښې بيانوي چې د شاتول له پاچايي مخکې رامنځ ته شوې، په دې مودې کې چې کومو مشرانو د اسرائيليانو مشري کوله د قاضي په نامه به يادېدو نو ځکه د دې کتاب نوم قاضيان دی.... کله چې به اسرائيليان د دښمنانو تر برید لاندې راغلل له خدای نه به ئې مرسته وغوښتله او هغه به يو مشر ورته وټاکو... ترڅو د دوی لارښوونه وکړي او دښمن ته ئې ماتې ورکړي... د مشر له مرگه وروسته به دوی بيا د گناه لوري ته مخه کړه... کله چې به دوی د خدای له عبادت لاس واخيست نو سخت ظالمان به ترې جوړ شول او د نورو قومونو په څېر به ئې شرارتونه کول،... په خپلو منځونو کې به جنگېدل... خو خدای هيڅ گناه بې سزا نه پرېږدي!!!

د مقدمې په اړه څو پوښتنې لرو: له عبادت نه ستا مراد څه دی؟ چا ته ظالم وايي؟ او کوم کار شرارت گڼي؟ مونږ څو په تېرو پنځو کتابونو کې د عبادت په نامه له يوې ورځې روژې پرته بل څه ونه موندل، دا روژه هم د هغه ورځې په ياد نيول ضروري گڼي چې اسرائيليان له مصره په وتلو موفق شول!! مونږ ته څو له دې پرته د عبادت په نامه بل څه په نظر نه دي راغلي!! ستا د دې خبرو معنی څو دا ده چې خدای بني اسرائيل د دوی د ديندارۍ او عبادت په وجه نازولي او د عصيان او گناه په سبب ئې رټلي، په يوه صورت کې ئې د دوی مرسته کړې او په بل صورت کې ئې عذابونه پرې نازل کړي!! که داسې وي نو ته ولې اسرائيليان د خدای زامن، تر ټولو غوره او د ده خاص قوم گڼي!! الله تعالی څو دا معامله له خپلو ټولو بندگانو سره کوي، پرته له دې چې د دوی قوم او نسب ته وگوري، هم ئې تر

اسرائیلیانو مخکې له ډېرو سره همداسې کړې او هم ئې تر دوی وروسته!! له نورو قومونو نه د اسرائیلیانو امتیاز په څه کې دی چې ته دوی ته د خدای د زامنو او د ده د غوره او محبوبو بندگانو لقب ورکوي!! ستا له مخکنيو کتابونو خو معلومېږي چې اسرائیلیانو هغه وخت ظلمونه او شرارتونه پیل کړي او په سلهاوو زره ماشومان، ښځې او بوډاگان ئې وژلي، ښارونه ئې سوځولي، کلي ئې وران کړي، څاروي ئې وژلي او فصلونو ته ئې اوراچولی چې ځان ئې دیندار گڼلی او دې کار ته ئې د عبادت په سترگه کتلي، نور قومونه هغه وخت د دوی له شرارتونو خوندي پاتې شوي چې د اسرائیلیانو مذهبي جنگونه متوقف شوي!! داسې معلومېږي چې د بایبل له نظره د اسرائیلیانو خپل منځي جنگونه شرارت او ظلم دی خو له نورو قومونو سره جنگ د خدای عبادت او دینداري.

د کنعانیانو له پاتې شونو سره جنگ

تر دې سرلیک لاندې راغلي: (د یوشع له مرگه وروسته اسرائیلیانو له خدای نه پوښتنه وکړه: زمونږ کومه قبیله باید تر نورو مخکې له کنعانیانو سره وجنگېږي؟ خدای ورته وویل: د یهودا قبیله او زه به د کنعانیانو سیمه دوی ته ورکوم!!... دوی کنعانیانو ته ماتې ورکړه او لس زره ئې ترې ووژل... د دوی پاچا ادوني بازق ئې ونیولو او د لاس او پښو گوتې ئې ورپرې کړې... ادوني بازق وویل: اویا داسې پاچایانو زما په دسترخان پاتې مری، خوړله چې د لاسونو او پښو گوتې مې ورپرې کړې وې، دا دی نن ما ته د خپلو عملونو سزا را کړې شوه!! د یهودا قبیلې د یورشليم ښار ونیولو او ټول اوسېدونکي ئې ووژل!! او ښار ته ئې اور واچاوه!!... ورپسې د گڼ شمېر نورو سیمو یادونه کوي چې اسرائیلیانو فتح کړې، اوسېدونکي ئې قتل عام کړل او ښارونه ئې وسوځول!!)

دلته هم دا خبرې د غور وړ دي:

- بایبل خو مخکې لیکلي وو چې په کنعان کې ئې ټول خلک له تبعه تېر کړل، دا پاتې شوني څوک وو، دا لس زره څنگه پاتې شوي وو چې اسرائیلیان بیا د دوی په ضد جنگ ته اړ شول، ستا هغه خبره رښتیا وه که دا!؟

- ادونی بازق ډېر ظالم وو که ستاسو قاضي؟ هغه هم د پاچایانو د لاس پښو گوتې پرې کولې او تاسو هم، هغه بې دینه وو او تاسو دینداره، د دینداری او بې دینۍ په منځ کې فرق څه دی؟!؟
- آیا دا د منلو خبره ده چې ادوني بازق او یا پاچایانو ته ماتې ورکړې وه، ټول ئې نیولي وو او د لاسونو او پښو گوتې ئې ورپرې کړې وې، که د کلي پر سر یو پاچا هم وو نو دومره پاچایان په هغې وړې سیمې کې نه پیدا کېدل!!

شمجر

تر دې سرلیک لاندې د بایبل دې خندوونکې وینا ته غوږ شئ: له ایهود نه وروسته شمجر د اسرائیلیانو لارښود شو، ده یو ځل د غوښي په لرگي باندې شپږ سوه فلسطینیان ووژل!!... او اسرائیلیان ئې ترې وژغورل...

جدعون

تر دې عنوان لاندې د بایبل څو مسخره خبرو ته ځیر شئ: ... یوه ورځ د خدای فرشته... د بلوط ونې لاندې کښېنسته... جدعون ته ئې وویل: ای زړه وره! پاڅه خدای له تا سره دی... جدعون وویل: که ته په رښتیا خدای یې او له ما سره به وې نو په یوې نښې دا خبره راته څرگنده کړه... هیله کوم دلته تم شه... زه ځم او یوه هدیې درته راوړم!!... کور ته ولاړ... سپرلی ئې حلال کړ... غوښه ئې پخه کړه... له لس کیلو گرامه اوږو ئې څو پتیرې ډوډۍ پخې کړې... غوښه او شوروا ئې فرشتې ته راوړه او مخې ته ئې ورته کېښوده... فرشتې ورته وویل: غوښه او ډوډۍ په هغې ډبرې کېږده، شوروا پرې توی کړه... جدعون دا کار وکړ... فرشتې د خپلې عصا سر پرې وموښو، له ډبرې د اور لمبه پورته شوه او هغه ئې وسوځول... او فرشته له نظره غایبه شوه... بیا جدعون خدای ته وویل: که په رښتیا اسرائیلیان زما په لاس ژغورې نو ما ته ئې په دې توگه ثابت کړه: زه به د درمند په ځای لږ وړۍ کېږدم، که سبا په دې وړیو پرځه ناسته وه او ځمکه وچه وه نو زه به مطمئن شم چې ته اسرائیلیان زما په لاس ژغورې... همداسې وشول... سهار وختي کله چې له خوبه

پاڅېدو وړی، ئې لمدې او ځمکه ئې وچه ومونده، له وړی یوه کاسه اوبه وبهېدې... بیا ئې خدای ته وویل: پر ما مه غصه کېږه... اجازه راکړه یو بل امتحان هم وکړم... دا ځل پرېږده چې وړی، و چې پاتې شي او ځمکه لمده شي... هغه شپه شاوخوا ځمکه لمده او وړی، و چې پاتې شوې وي!!!... جدعون د مديانيانو په ضد جگړې ته ووت... خدای ورته وویل: ستاسو شمېر زیات دی... نه غواړم چې دا ټول له مديانيانو سره وجنگېږي... دوی ته ووايه چې څوک وېرېږي هغوی دې خپل کور ته ولاړ شي... دوه ويشت زره تر شا شول او لس زره پاتې شول... خدای جدعون ته وویل او س هم شمېر زیات دی، د چينې خوا ته ئې راو له... تر څو تا ته وېښم چې څوک بايد له تا سره ولاړ شي او څوک نه... چا چې اوبه په رغوي کې واخيستي، خولې ته ئې نږدې کړې او د سپي په څېر ئې وڅښلې دا به له هغو کسانو بېل کړې چې په اوبو پرېوځي او څښي ئې... لومړی ډله درې سوه شول... خدای جدعون ته وویل: زه په دغو دريو سوو، مديانيانو ته ماتې ورکوم... همدا درې سوه ئې له ځان سره روان کړل او نور ئې خپلو کورونو ته ولېږل... د شپې خدای جدعون ته وویل: پاڅه او پر دښمن بريد وکړه... که وېرېږي نو لومړی له خپل نوکر سره پټ د دښمن خوا ته ولاړ شه او واوره چې دوی څه وايي... جدعون همداسې وکړل... مديانيان په يوې درې کې راغونډ شوي وو، شمېر ئې د ملخانو په څېر زیات وو... اوبان ئې د بيابان د شگړو په څېر له شمېره وتلي وو... جدعون د يوې څمپې خوا ته وښوېدو... په دې وخت کې يو کس له خوبه راويښ شو او خپل ملگري ته ئې وویل: خوب مې ليدو چې د اورېشو يوه ډوډۍ زمونږ په پنډغالي کې راپرېوتې، له يوې څمپې سره ولگېده او هغه ئې نسکوره کړه... ملگري ئې ورته وویل: ستا د خوب تعبير دا دی چې خدای به مونږ د جدعون په لاس له ماتې سره مخامخ کړي... او دی به ټول مديانيان او متحدین ئې له تېغه تېر کړي!!! جدعون چې دا خوب واورېدو شکر ئې وکړ... لښکر ته راستون شو او نارې ئې کړې: پاڅئ چې خدای به مديانيان تاسو ته تسليم کړي!! څراغونه او شپېلۍ درسره واخلي... چې لښکر ته ورنږدې شوي نو هغه څه وکړئ چې ما کول... هلته ئې څراغونه روښانه کړل او په شپېليو کې ئې يو کول پيل کړل... دښمن وارخطا شو... په تېښته شو... او د اردن له سينده واوښتل!!!

د دې قصې څو برخو ته لږ پام وکړئ:

- خدای د جدعون خوا ته راغی، عصا ورسره وه، د څپرې لاندې کنبېناست... جدعون ورته وویل: که ته خدای یې نو لږ تم شه زه یوه هدیه در ته راوړم... لاړ د سپرلي په حالولو، پخولو، د لس کیلو اوږو په لمدولو او د ډوډۍ په پخولو ئې ښه ډېر وخت تېر کړ... خدای ورته منتظر وو... شوروا او ډوډۍ ئې ورته راوړه... په دې وخت کې همدا کس چې ده د خدای گمان پرې کړی وو، د خدای د فرشتې په نامه ئې یادوي... څو شېبې وروسته بیا د خدای خطاب ورته کوي... همداسې ئې کله خدای گڼي او کله د خدای فرشته... او بایبل په حاشیه کې لیکي چې خدای د فرشتې په څېره کې ورته راغلی وو!!! خو دا نه وايي چې فرشته په کومه څېره کې وه... جدعون خو د انسان گمان پرې کړی وو او شوروا ئې ورته تیاره کړه... شوروا ئې د خدای په امر د ډبرې پر سر په غوښې او ډوډۍ توی کړه... د خدای فرشتې د عصا سر ورنږدې کړ... غوښه او ډوډۍ د اور په لمبو کې وسوځېده... جدعون بیا هم ډاډه نه شو چې دا خدای دی... په وړيو ئې دوه ځله امتحان کړ... په درېیم ځل او په دې سره مطمئن شو چې د شپې پرځه وربدلې وه، ځمکه ئې لمده کړې وه خو وړی وچۍ پاتې وې، ډاډه شو چې دا حقیقتاً خدای دی، له خدایه پرته بل څوک دا کار نه شي کولی، دا ئې په زړه کې تېره نه شوه چې کېدی شي زما وړی چا اخیستې وي، له ځان سره ئې ساتلې وي او سهار ئې زما له راتلو لږد مخه هلته ایښې وي!! خدای دوه شپې هملته له جدعون سره تېرې کړې... له دريو امتحانونو وروسته جدعون مطمئن شو چې دا خدای دی!!!

- د دښمن شمېر د ملخانو په څېر زیات وو او د اوبنانو شمېر ئې د صحرا د شگو په اندازه!!! جدعون د خدای په امر د خپل فوځ له منځه چې دوه دېرش زره وو، یوازې درې سوه کسان غوره کړل او دا درې سوه کسان هغه وو چې د چینې اوبه ئې د سپو په څېر څښلې وې!!!

- جدعون د دښمن د یوې څیمې خوا ته پټ پروت دی... غوږ ئې نیولی... په همدې نیمه شپه کې یو کس راوینس شو او بل ته ئې خپل خوب تېر کړ... او هغه د اوربشو ډوډۍ د جدعون په معنی او پر څیمې راپرېوتل او د هغې نسکورېدل ئې د

خپل فوځ د ماتې او د ټولو د وژل کېدو په معنی تعبیر کړل!!! او جدعون د دغه تعبیر په اورېدو سره مطمئن شو چې بریا د ده په برخه ده... د خراغونو په بلولو او په شپېلیو کې پو کولو سره ئې د دشمن فوځ داسې خور وور کړ چې د اردن له سیند نه په تېښته واوښت!!! ... یو لک شل زره ترې مړه شوي وو او یوازې پنځلس زره ترې ژوندي پاتې وو!!!

• نه پوهېږم هغه به څنگه انسان وي چې د داسې احمقانه خبرو کولو جسارت کوي او څوک به داسې مسخره خبرې د یوه مقدس کتاب خبرې گڼي!!!
قرآن د بایبل دا خبرې ردوي او د دغې چینې اړوند قصه په هغه لښکر پورې مربوط گڼي چې طالوت ئې مشر او داؤد علیه السلام د یوه جنگیالي په توگه په کې برخه اخیستې وه، فرمایي:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿۱﴾ اِنَّا جَعَلْنَا السَّيْفَ رَافِعًا لِّمَنِ اُوْتِيَ الْاِسْلَامَ مِنْكُمْ وَارْتَدَّتْ الْعُقُوبُ عَلٰی مَنۡ اَبٰى ﴿۲﴾ وَتُحَرِّمُ عَلٰی مَنۡ اٰتٰى الْاِسْلَامَ مِمَّا حَرَّمَ عَلٰی نَبِیِّهِ الَّذِیۡ اٰتٰى الْاِسْلَامَ مِمَّا حَرَّمَ عَلٰی نَبِیِّهِ اَنْ یَّخْتَارَ لِیۡسَ لَیۡسَ لَیۡسَ لَیۡسَ ﴿۳﴾ اِنَّا جَعَلْنَا الْاِسْلَامَ رَافِعًا لِّمَنِ اُوْتِيَ الْاِسْلَامَ مِنْكُمْ وَارْتَدَّتْ الْعُقُوبُ عَلٰی مَنۡ اَبٰى ﴿۴﴾ وَتُحَرِّمُ عَلٰی مَنۡ اٰتٰى الْاِسْلَامَ مِمَّا حَرَّمَ عَلٰی نَبِیِّهِ الَّذِیۡ اٰتٰى الْاِسْلَامَ مِمَّا حَرَّمَ عَلٰی نَبِیِّهِ اَنْ یَّخْتَارَ لِیۡسَ لَیۡسَ لَیۡسَ لَیۡسَ ﴿۵﴾

البقرة: ۲۴۹ قُرْآن مجید ۲۴۹

نو کله چې طالوت لښکرې راوايستې، وئې ويل: الله تاسو په يوې ويالې آزمويي، نو چا چې ترې اوبه وڅښلې زما له ډلې څخه نه دی او چا چې (ئې خوندي) ونه څکو، نو هغه زما (ملگری) دی، مگر دا چې د خپل یوه لاس یوه لپه (اوبه) غورپ کړي، خو د دوی له لږو کسانو پرته نورو هغه وڅښلې، نو چې کله دی او د ده مؤمن ملگری ترې واوښتل، وئې ويل: نن خو مونږ د جالوت او د ده د لښکرو (د مقابلې) توان نه لرو، خو هغو کسانو چې په دې ئې باور وو چې له الله سره مخامخ کېدونکي دي وويل: څومره لږه کي ټولگي د الله په حکم سره په ډېره کي ټولگيو غالب شوي، الله خو له صابرانو سره دی.

گورئ چې د قرآن په دې حکیمانه وینا کې خومره ژورې لارښوونې دي او د بایبل له کمزورې او خرافاتي وینا سره ئې خومره ژور توپيرونه دي؟

قرآن د دې قصې په ترڅ کې مونږ ته دا لارښوونې لري:

- جهاد د صابرانو کار دی، بې صبره، بې همته، بې عزمه، بې ارادې او ضعیف النفسه کسان چې د کړاوونو د ګاللو همت او حوصله نه لري، جهاد نه شي کولی.
- د جهاد مشران باید خپل مجاهدین و آزمویي او وگوري چې په دوی کې څوک د ستونزو او کړاوونو ګاللو ته تیار دی، پیاوړې متې، غښتلی زړه، لوړ همت، کلک عزم لري او د صبر او زغم خاوند دی او د دښمن د شمېر له زیاتوالي او د وسلو له ډېرښته نه وېرېږي.

- یوازې په دغو کسانو حساب وکړئ او د همدوی په ملګرتیا بسنه وکړئ، بې همته او بې صبره کسان د نیمې لارې ملګري وي او په سختو شپږو کې له خپل صف نه بېلېږي او خپل سنگر دښمن ته پرېږدي، د داسې کسانو ملګرتیا د گټې په ځای تاوان کوي، د همدې لپاره طالوت خپلو ملګرو ته وویل: له ما سره هغه څوک ملګرتیا کولی شي چې د دې راتلونکي نهر اوبه ونه څښي، په تنده کې صبر وکړي، هغه هم راسره تللی شي چې په یوه غوړپ اکتفاء وکړي، خو هغه چې ډک نس اوبه څښي، زما د ملګرتیا وړ نه دی. (د طالوت دا آزموینه داسې ده لکه مونږ چې په روژې مکلف شوي یو، دا په اصل کې د روژې لپاره یو مثال او بېلګه ده، په روژې سره په انسان کې د صبر او ځان ساتنې خصلت وده کوي) د ده له لوی لښکر نه یو وړوکی ټولګی په دې آزموینه کې بریالي وختل او همدغو ته الله پر هغه مغرور او ظالم دښمن بری ورکړ.

- بری د صابرانو په برخه کېږي، هغه چې پر الله ئې باور وي، د هغه نصرت ته سترګې په لار وي، له الله نه په سنگر کې او د دښمن په وړاندې د صبر او استقامت غوښتنه کوي، نه د هغه چا په برخه چې د جنگیالیو شمېر ئې زیات وي.

- دا په وار وار لیدل شوې چې یوه وړوکی ټولګی ته الله تعالی په لوی لښکر فتح او بری ورکړی، دا ځکه چې الله د صابرانو مل دی.

- په دې نښتې کې د دښمن د فوځ سالار د داؤد علیه السلام په لاس ووژل شو او د

همدغه زړه ورې اتلولۍ په وجه الله تعالى داؤد عليه السلام ته د دغه ملك پاچايي او اقتدار وسپارو، علم او حكمت ئې ورکړ او د پېغمبرۍ مقام ته ئې ورساوو، د الله تعالى سنت دا دی او په دې راضي کېږي چې د مؤمنانو قيادت د دغسې مجاهدو مشرانو په لاس کې وي.

• د قرآن د دغو آيتونو په رڼا کې دوه خبرې په ډېر وضاحت سره معلومېږي:

۱- لومړۍ دا چې له تباھۍ نه د ځمکې د ساتلو يوازنی لار دا ده چې د مؤمنانو د صالح ډلې په لاس د کافرانو د فاسدې ډلې مخنيوی وشي، الله تعالى د دوی په ذريعه د هغوی شردفع کوي او په دې سره ځمکه له تباھۍ نه ژغوري.

۲- د دغه الهي سنت مطابق به تل د مؤمنانو يوه مجاهده ډله راپيدا کېږي، د مفسدو ځواکونو مقابله به کوي او الله تعالى به هغوی ته د شر او فساد پر ځواکونو غلبه ورکوي.

قرآن دا قصه د دغه مطلب د اثبات لپاره وړاندې کړې. د همدې لپاره قرآن دلته وايي چې د پېغمبرانو او د دوی د جهادونو په هکله چې څه په دې کتاب کې ويل شوي، دا الهي ارشادات دي، ټول ئې حقايق دي، پېغمبران او د دوی مأموريت همداسې وي، تل د شر او فساد له ځواکونو سره جنگېدلي، ته هم يو له دغو پېغمبرانو څخه يې، ستا مأموريت هم دوی ته ورته دی.

که يو باشعوره او با انصافه انسان د بايبل دغه قصه د قرآن له دغې وينا سره مقايسه کړي، نو همدا ورته کافي ده چې ووايي: قرآن د الله تعالى کتاب دی او بايبل د يوه کم عقله او ناپوه انسان ليکنه.

بايبل وروسته د جدعون په اړه ليکي: ... د دښمن د تعقيب په وخت کې د سوکوت او فنوئيل خلکو ده ته د ډوډۍ له ورکولو ډډه وکړه او ورته وئې ويل: تاسو لا تراوسه زبېح او صلحونع نه دي نيولي چې مونږ ډوډۍ درکړو... ده ورته وويل: کله چې دا سيمې ونيسم راگرځم او تاسو ته به سزا درکوم... د يوه قوم ئې ټول نارينه ووژل او بل ته ئې دا سزا ورکړه چې د صحرا په اغزيو ئې د دوی د بدن غوښې ترې وشکولې!!!

ورپسې د اسرئيليانو د گڼ شمېر مشرانو نومونه اخلي چې د اقتدار لپاره په

خپلو کې سره جنگېدلي او يوه بل وژلی... او بيا د سامسون په نامه د يوه داسې کس يادونه کوي چې قصه ئې ډېره ډېره د خدا وړ ده. ليکي: اسرئيليانو بيا گناه ته مخه کړه... نو خدای څلوېښت کاله د فلسطينيانو لاس ته ورکړل... يوه ورځ د خدای فرشتې د مانوح مېرمنې ته ځان وښود... او ورته وئې ويل: که څه هم تراوسه شنډه وې خو ډېر ژر به د زوی خاونده شې... پام کوه چې شراب او مست کوونکي څښاک ونه څښي او حرام او ناپاک شيان ونه خوري!!! د زوی د سروېښتان به دې هيڅکله نه خرييل کېږي، دا ځکه چې دی د زېږېدو له پيله نذر شوی، دی به له فلسطينيانو نه د اسرئيليانو د آزادولو غورځنگ پيل کوي!!! ماشوم پيدا شو او دې ئې نوم سامسون کېښود!!! ستر شو... خدای برکت ورکړ... يوه ورځ ئې يوه فلسطينی-نجلی-ولیده، زړه ئې پرې بايلو... مور او پلار ته ئې قصه وکړه او ترې وئې غوښتل چې دا نجلی-ورته وکړي... دوی مخالفت وکړ او ورته وئې ويل: ولې د دغو بت لمانځونکو فلسطينيانو نه ښځه کوي؟ ولې له خپلې کورنۍ او قوم نه څوک نه غوره کوي؟... سامسون په خپلې خبرې ټينگار وکړ... او مور او پلار ئې نه پوهېدل چې په دې خبرې کې د خدای لاس دی او غواړي له دې نه فلسطينيانو ته يوه لومه جوړه کړي... سامسون له خپلې مور او پلار سره تمنې ته روان شو... په لارې کې د انګورو په باغ کې يوه ځوان زمرې په سامسون بريد وکړ... که څه هم له ده سره وسله نه وه خو بيا ئې هم زمرې د يوه سپرلي په څېر څيري کړ!! خو په دې اړه ئې مور او پلار ته څه ونه ويل... کله چې تمه ته ورسېدو، له هغې نجلی-سره ئې خبرې وکړې او خوبه ئې شوه... له څه مودې وروسته بيا له مور او پلار سره د واده لپاره تمنې ته روان شو... په لارې کې د هغه مېرمنې خوا ته ورغی... د موچيو په گڼه گونډه ئې سترگې ولگېدې او د مېرمنې په کالبوت کې ئې د موچيو په ځالې کې شات وموندل... څه مقدار ئې له ځان سره واخيستل چې په لار کې ئې وخوري... مور او پلار ته ئې هم لږ ورکړل خو دا ئې ورته ونه ويل چې شات ئې له کومه ترلاسه کړل... پلار ئې د واده په کار بوخت وو... ده د هغه ځای د دود دستور مطابق د کلي ځوانانو ته مېلمستيا وکړه، دېرشو زلميانو په کې برخه واخيسته، سامسون دوی ته وويل: يوه معما لرم، که تاسو په اووه ورځو کې د هغې ځواب راکړ، نو دېرش کتاني څادرونه له دېرشو

جوړو جامو سره به درکوم که نه نو تاسو به دا جامې راکوئ، دوی وویل: ډېره ښه! خپله معما ووايه! هغه وويل: له خوړونکي خوراک راووت او له زوروره خواږه!! ... درې ورځې تېرې شوي خو ځواب ئې ونه موندو، په څلورمه ورځ د سامسون مېرمنې ته راغلل او ورته وئې ويل: له خپل مېړه نه د معما ځواب معلوم کړه او مونږ ته ئې ووايه، که نه نو ستا د پلار کور سوځوو، ... نو د سامسون مېرمن ده ته ورغله، وئې ژړل او ورته وئې ويل: زه درباندي گرانه نه يم، له ما کرکه لرې، ... د هغې معما ځواب ما ته نه وایې... هغه ورته وويل: ما مور او پلار ته د هغې ځواب نه دی ویلی نو ته څنگه د دې انتظار لرې؟ خو هغې نه پرېښود... او هره ورځ به ئې ورته ژړل... بلآخره ئې په اوومه ورځ ورته ووايو... او دې هم ځوانان پرې خبر کړل... نو زلميانو هم له لمر لوېدو د مخه د معما ځواب سامسون ته داسې ورکړ: تر شاتو به څه شی خوږ وي او تر زمري څه شی زورور!! سامسون ورته وويل: که زما په غوا مو يوې نه وی کړې نو د معما ځواب مو نه شو موندلی!! نو د خدای روح پرې کښېناسته، د اشقلون ښار ته ولاړ، دېرش کسان ئې ووژل او د هغوی جامې ئې دغو زلميانو ته راوړې، په غصه خپل کور ته ولاړ او د ده مېرمن بل چا ته په نکاح ورکړې شوه!!

دا ئې د سامسون معما او هغه ئې د ځوانانو ځواب او دا شوه د بايبل د سپېڅلي کتاب قصه!!! آیا د غربيانو پر عقل ژړا نه ده په کار چې داسې مسخره قصې د سپېڅلي کتاب قصې گڼي؟ داسې خبرې هم مني چې سامسون له مور او پلار سره روان وو، د انگورو په تاكونو کې لږ ترې لرې شو، ناڅاپي ځوان زمري پرې برید وکړ، که څه هم له ده سره نه توره او نه چاره وه خو دا ځوان زمري ئې له دواړو ژامو نيولی او په منځ کې ئې خیرلی، نه ئې جامې خیرې شوې، نه ئې ځان زخمي شوی، نه ئې جامې په خپلو وینو یا د زمري په وینو سرې شوې او نه ئې په خېره کې څه بدلون راغلی، نه ده مور او پلار ته د دې نښتې په اړه څه ویلي او نه مور او پلار د ده په خېرې کې تغیر موندلی چې پوښتنه ترې وکړي!! څه موده وروسته ئې د همدې زمري په کالبوت کې د شاتو د مویو ځاله موندلې او شات ئې ترې رااخيستي او له دې ئې دا معما جوړه کړې: له خوړونکي خوراک راووت او

له زوروره خواړه!! نه پوهېږو په کوم قاموس کې دې ته معما ويل کېدی شي!! او دا څنگه خدای دی چې روح ئې پر سامسون کښېناسته او دی ئې د دېرشو بې گناه کسانو وژلو ته وهڅاوو!!؟

بله ئې واورئ: سامسون څه موده وروسته يو سپرلی د هدیې په توگه له ځان سره واخیست او د خپلې مېرمنې کور ته ورغی، خو سخر ئې کور ته د ننوتلو اجازه ورنه کړه او ورته وئې ويل: ما گمان وکړ چې ته ترې کرکه لرې نو ځکه مې بل چا ته په نکاح ورکړه... د هغې خور ترې ښايسته ده، کولی شې هغه په نکاح کړې!! سامسون نارې کړې!! او س چې په فلسطینيانو کومه بلا راوړم ملامت به نه وم!! بهر ولاړ، درې سوه گېډران ئې ونيول، جوړه جوړه ئې له لکيو سره وتړل، د هرې جوړې منع کې ئې يو مشعل کېښود، بيا ئې اور ورواچاوه او د فلسطینيانو په فصلونو او پتيو کې ئې پرېښودل او په دې کار سره د فلسطینيانو ټول فصلونه او د زيتون باغونه وسوځېدل... فلسطینيانو له يوه بل نه پوښتل: دا کار چا کړی؟ ... ورته معلومه شوه چې سامسون کړی... نو دوی هغه ښځه او پلار ئې ژوندي وسوځول!! کله چې سامسون له دې پېښې خبر شو، لوړه ئې وکړه چې هرو مرو به د دې غچ اخلم... پر فلسطینيانو ئې بريد وکړ او دېرشو وژل... بيا په سوري کې پټ شو... فلسطینيانو سيمه محاصره کړه... د سيمې خلک مجبور شول چې سامسون ونيسي او فلسطینيانو ته ئې لاس تړلی وسپاري... سامسون ورته وويل: صحیح ده خو تاسو مې مه وژئ... نو په دوو پرو ئې وتړلو او له ځانه سره ئې روان کړ... کله چې لحي ته ورسېدو، فلسطینيانو د ده په لیدو سره چېغې وهل پيل کړل... په دې وخت کې د خدای روح پر سامسون کښېناسته او پري داسې وشړېدل لکه نري تارونه چې وسوځي او سره بېل شي... نو په دې وخت کې ئې د يوه مړه خره د ژامې هډوکي راواخیست او په دې سره ئې زر تنه فلسطینيان وژل!!! بيا ئې دا سرود ووايو: د خره د ژامې په هډوکي مې، له مړو دېرانونه جوړ کړل، د خره د ژامې په هډوکي مې، يو زر سړي وژل... بيا ئې هډوکي لرې واچاوه... تړی وو... له خدای نه ئې اوبه وغوښتې او خدای له يوې ژورې کندي د ځمکې په سر اوبه ورته روانې کړې!! څه وخت وروسته د فلسطینيانو ښار، غزې ته ولاړ، شپه ئې له يوې بدلمنې ښځې سره

تېره کړه... فلسطينيان خبر شول، کور ئې محاصره کړ... او تر سهاره منتظر پاتې شول... سامسون تر نيمې شپې ویده شو، بيا پاڅېدو، له ښاره د وتلو په مهال ئې د ښار لويه دروازه له بيخه وايستله او له ځان سره ئې غره ته يووړه!!

څه وخت وروسته سامسون په يوې فلسطيني چې دليله نومېده، مين شو،... د فلسطينيانو پنځو مشرانو دې نجلۍ ته وويل: هڅه وکړه چې د ده د ځواکمنۍ په رمز ځان پوه کړي... او په دې چې څنگه کولی شو دی په بند کې واچوو، که دا کار وکړې مونږ هر يو به يولس سوه مثقاله سپين زر انعام درکړو... نو دليلې سامسون ته وويل: هيله کوم راته ووايې چې ستا د قوت رمز په څه کې دی؟ څنگه کېدی شي څوک تا وتړي او کمزوری دې کړي؟ سامسون ورته وويل: که د اوو لينديو په تارونو وتړلی شم نو د نورو خلکو په څېر به ناتوانه شم!! د فلسطينيانو مشرانو دا تارونه ورته راوړل... دليلې دی په خوب کې پرې وتاړو... څو فلسطينيان ئې په خونې کې کښنولي وو... بيا ئې سامسون ته غږ کړ: سامسونه! فلسطينيان ستا د نيولو لپاره راغلي!! سامسون په ځان خوځولو سره د لېندۍ تارونه داسې وشلول لکه نري تارونه چې اور ته ورنږدې شي او وسوځي!! نو د سامسون د ځواکمنۍ راز څرگند نه شو!! دليلې ورته وويل: سامسونه!! پر ما دې ملنډۍ ووهلې، هيله کوم ما ته ووايې چې څنگه به څوک تا کمزوری کوي؟ ده ورته وويل: که په اوو داسې پرو وتړلی شم چې هيڅ کار نه وي ترې اخیستل شوی، نو بې ځواکه کېږم!!... خو دا پرې ئې هم وشلول او دی په دام کې ونه نښت،... بيا ئې ترې پوښتنه وکړه... هغه بيا ورته وويل: که زما د سر اووه وېښتان له نورو تارونو سره يو ځای تاو شي او زه پرې وتړلی شم، ځواک مې له منځه ځي... دليلې دا کار هم وکړ خو تجربه ناکامه وه... دليلې نه پرېښود... تر هغه چې ده د خپلې ځواکمنۍ راز ورته څرگند کړ او وئې ويل: زما د سر وېښتان هيڅکله نه دي خړيل شوي، ځکه چې زه د زېږېدو له نېټې نذر شوی يم، که مې د سر وېښتان وځړيلی شي، ځواک مې له منځه ځي!!! دا ځل دليله پوه شوه چې رښتيا ئې ورته ويلي، نو هغو پنځو مشرانو ته ئې اطلاع ورکړه چې راشئ راز مې پيدا کړی... دوی له پيسو سره راغلل... دليلې د سامسون سر په خپلې لمنې کېښود او ویده ئې کړ او د دې په وينا ئې د سامسون سر وځړيلو او په

دې توگه ئې سامسون بې وسه كړ... بيا ئې چيغې كړې: سامسونه! فلسطينيان راغلي چې تا ونيسي، هغه راويښ شو، گمان ئې وكړ چې دا ځل به هم ځان و خوځوم او پرې به وشلېږي، خو له دې غافل وو چې خدای يوازې پرېښی!! په دې وخت كې فلسطينيان راغلل او دى ئې د مسو په زنجيرونو وتاړو، سترگې ئې ترې وايستي او غزې ته ئې بوت او په زندان كې ئې واچاوه او غنم به ئې پرې مېچن كول، خو زيات وخت لا نه وو تېر شوى چې د ده وېښتان ورسېدل... د فلسطينيانو مشران راغونډ شول چې خپل بت دا جون ته لويه قرباني وړاندې كړي... پنځه مشران ئې له درې زرو كسانو سره په معبد كې راغونډ شوي وو... سامسون ئې راوست، سامسون هغه ځوان ته چې دى ئې راوستلو وويل: زما دواړه لاسونه په هغو دوو ستنو كېږده چې د معبد چت پرې ولاړ دى... بيا ئې دا دعا وكړه: خدایه! هيله كوم ما دريه ياد كړې، يو ځل بيا زما ځواك راپه برخه كړه چې له فلسطينيانو د خپلو سترگو غچ واخلم!... په دې وخت كې ئې پر دواړو ستنو زور وكړ... د معبد چت رانسكور شو... په دې ورځ ئې دومره فلسطينيان ووژل چې په خپل ټول عمر كې ئې نه وو وژلي!!!

په دې خندوونكې قصې كې د بايبل څو خبرو ته لږ ځير شئ: د خدای روح د داسې چا پر سر په وار وار كېښېستلې چې شپه ئې د يوې بدلمنې ښځې په كور كې تېره كړې!! ده ته ئې له ژورې كندې د ځمكې پر سر اوبه روانې كړې!! د خدای روح دومره ځواك وركړ چې د خره د ژامې په هډوكي سره زر فلسطينيان ووژني!! دا د خدای روح تر هغه پرده نازلېده چې د سرو وېښتان ئې نه وو خړيلي، بل په خوب كې وروخړيل او هغه هم د ده د هغې مېرمنې په وينا چې ده دا چم ورنښودلى وو، دى د سر د وېښتانو د خړيلو په وخت كې راويښ نه شو او په همدې سره د خدای روح ترې ولاړه او دى ئې يوازې پرېښود... خپلې مېرمنې ته ئې دا چم ورنښودلى وو چې څنگه به ئې د ده دښمنان په دام كې اچوي،... درې زره كسان په داسې معبد كې راغونډ شوي وو چې چت ئې په دوو ستنو ولاړ وو!! (درې زره كسان چې د څښتنو په څېر يو له بل سره وښلي نو اووه سوه پنځوس متره مربع ځاى ته ضرورت لري او داسې چت د بايبل له ليكونكي پرته بل چا تر شلمې پېړۍ پورې نه دى جوړ كړى).

دا چت په داسې دوو ستنو ولاړ وو چې ډېرې سره نږدې وې، دومره چې سامسون دواړه لاسونه پرې ايښي وو او دومره کمزورې وې چې کله سامسون په خپلو تړلو لاسونو زور پرې وکړ دواړه ئې رانسکورې کړې او چت ئې راپنګ کړ او دومره فلسطينيان ئې په دې ورځ ووژل چې په خپل ټول عمر کې ئې نه وو وژلي!!! دا ئې د غربيانو سپېڅلی بايبل او دا ئې د هغه قصې!!

روت

دا د بايبل د بل کتاب نوم دی، د نعو مي او روت په نامه د دوو کونډو قصه په کې راغلې، نعو مي کونډه شوه، دوه زامن ئې هم مړه شول، د زامنو کونډې ورته پاتې شوې، غوښتل ئې دواړه د خپلو پلرونو کره ولېرې خو روت ورسره پاتې شوه، روت د خپلې خوانې په وينا بل مېړه وکړ، له هغه ئې زوی پيدا شو، نوم ئې عوبيد پرې کېښود او ليکي چې همدا عوبيد د داؤد عليه السلام نيکه وو!! د بايبل د دې وينا معنا دا ده چې د داؤد عليه السلام مور يهودي نه وه او يهودان هغه څوک له خپلې قبيلې نه شمېري چې مور ئې يهودي نه وي، په دې اساس خو بايد دوی داؤد عليه السلام يهودي نه گڼلی او هغه ئې د يهودانو د پاچايانو له ډلې نه شمېرلی!! دا کتاب له دې پرته چې د شجرې مختصر کتاب وي نور څه نه لري.

لومړی او دوهم سموئیل

بایبل د لومړي سموئیل په مقدمه کې لیکي: دا کتاب د سموئیل نبي نه پیل کېږي او په شائول پای ته رسي، سموئیل په سمه توګه د اسرائیلیانو لارښوونه کوله، خو سره له دې هغوی ترې وغوښتل چې یو پاچا ورته وټاکي او هغه شائول د اسرائیلیانو د لومړي پاچا په توګه غوره کړ. شائول په سر کې ښه وو خو ورو ورو له خدایه لرې شو، خدای له سموئیل نه وغوښتل چې داؤد د شائول په ځای غوره کړي.

د سموئیل زېږېدا

بایبل دلته د سموئیل شجره او د ده د زېږېدو تفصیلات بیانوي او لیکي چې پلار ټي القانه نومېدو، دوه ښځې ټي وې، یوه ټي حنا نومېده چې اولاد ټي نه وو، ... دې په معبد کې دعا وکړه چې خدای ورته زوی ورکړي او دا ژمنه ټي وکړه چې خپل زوی به د معبد د خدمت لپاره نذر کوي، خدای زوی ورکړ، د سموئیل نوم ټي ورته غوره کړ، له دوه کلنۍ وروسته ټي معبد ته وسپارو... دلته د حنا د دعا په نامه داسې ښکلې دعا رانقلوي چې د بایبل په ټول کتاب کې دې ته د ورته مطالبو اړوند صفحې له پنځو شپږو تجاوز نه کوي، وايي چې حنا داسې دعا وکړه: هیشوک د خدای په څېر سپېڅلی نه دی، له هغه پرته بل خدای نه شته، زمونږ د خدای تر پنا غوره پنا ځای نه شته، له کبرجنو خبرو او کړو وړو لاس واخلي، دا ځکه چې خدای په هر څه پوهېږي، دا خدای دی چې د خلکو د کارونو په اړه قضاوت کوي، د جنگیالیو لېندۍ ماتې شوې، خو پریوتې ځواکمن شول، چې ماږه

ول د یوې مړې لپاره مزدوری ته تیار شول، او چې وژې ول ډک نس او سوکاله
خملاستل، شنې مېرمنې اووه زامن وزېږول، او چا چې زیات زامن درلودل بې
اولاده شوه، خدای وژني او ژوندي کوي، گور ته ئې لېږي او بیا ئې راپاخوي،
فقیروي ئې او غني کوي ئې، ټیټوي ئې او لوړوي ئې، فقیر له خاورو لوړوي، او
محتاج له بدبختۍ ژغوري، او د پاچیانو په څېر ئې د عزت پر تخت کښېښوي،
خدای خپل پاک بندگان ساتي، او بدکاران په تیارو کې ورکېږي، داسې نه ده چې
انسان په خپل قدرت بریالی کېږي، څوک چې له خدای سره مخالفت کوي له منځه
ځي، خدای به له آسمانه تندر پرې راولي ....

فلسطینیان د عهد صندوق ترلاسه کوي

بایبل تر دې سرلیک لاندې لیکي: ... د فلسطینیانو او اسرائیلیانو تر منځ
جگړې پیل شوې وې... فلسطینیانو اسرائیلیانو ته ماتې ورکړه... بیا اسرائیلیانو د
عهد صندوق له ځان سره د جگړې میدان ته یووړ... خو په دې جگړې کې د
اسرائیلیانو دېرش زره کسان ووژل شول او د عهد صندوق هم د فلسطینیانو لاس
ته ورغی... (دا همغه صندوق دی چې د بایبل د ادعا له مخې اسرائیلیانو سیندونه
پرې ودرول او حصارونه ئې پرې نسکورول او دلته هم ادعا کوي چې)، فلسطینیانو
دا صندوق په خپل معبد کې د خپل بت مخې ته کېښود، سبا ئې ولیدل چې بت د
صندوق په وړاندې په سجده پروت دی!! ... بېرته ئې په خپل ځای ودراوو... بل
سهار ئې بیا ولیدل چې د دوی بت پرمخې د صندوق په وړاندې پروت او سر او
لاسونه ئې پرې شوي،... خدای د دې سیمې خلکو ته سخته سزا ورکړه... مشوره ئې
وکړه چې دا صندوق بلې سیمې ته وړو... هلته هم خدای مصیبتونه نازل کړل... په
پای کې مجبور شول چې له اوو میاشتو وروسته صندوق له ډېرو هدیو سره
اسرائیلیانو ته مسترد کړي!!! په یوې گاډۍ کې ئې چې دوو غواوو کښوله، له
هدایاوو سره کېښود او غواوې ئې خپلې مخې ته پرېښودې او هغوی هم مخامخ د
اسرائیلیانو سیمې بیت شمس ته ورسېدې... خدای د دې سیمې اویا کسان ځکه
ووژل چې د صندوق منځ ئې کتلی وو... سموئیل خلک د توبې او دعا لپاره په مصفحه

کې راغونډه کړل... فلسطینیان خبر شول، د برید لپاره و خوځېدل... سموئیل یو وری قرباني کړ او خدای ته ئې دعا وکړه... اسرائیلیان وارخطا شول... له سموئیل نه ئې وغوښتل چې تر هغه له دعا لاس وانه خلي چې خدای فلسطینیانو ته ماتې ورکړي... فلسطینیانو برید وکړ، په دې وخت کې خدای د تالندې په څېر چیغې کړې، فلسطینیان وارخطا شول او ماتې ئې وخوړه!! اسرائیلیانو تعقیب کړل او ټول ئې ووژل!!... اسرائیلیانو له سموئیل نه وغوښتل چې دوی ته یو پاچا وټاکي... سموئیل له خدای نه وپوښتل چې څه وکړي؟ خدای ورته وویل: دوی چې څه وایي همغسې وکړه، ځکه دوی ته نه ئې رد کړی، زه ئې رد کړی يم، نه غواړي چې زه ئې پاچا وم، ... خو پوه ئې کړه چې د پاچا درلودل څومره بدې پایلې لري!! سموئیل ورته وویل: که پاچا غواړئ نو هغه به ستاسو زامن د ځان نوکران کړي، ځینې به په گاډیو، ځینې پر آسونو د ده خدمت کوي او ځینې به د گاډیو مخې ته ځغلي، ځینې به په فوځ کې او ځینې په پتیو کې وگماری، تر څو ځمکې یوې او حاصلات ورته راغونډه کړي... ستاسو لونیې به هم په کار وگماری، ځینې به ډوډۍ ورته پخوي او ځینې به ښه عطرونه ورته جوړوي، ستاسو ښې ځمکې او باغونه به درنه واخلي او خپلو خلکو ته به ئې ورکړي... له تاسو به عشر اخلي او په خپلو درباریانو به ئې مصرفوي، ... ستاسو هر څه به د ځان کړي او تاسو به خپل غلامان، .. خلکو د ده نصیحت ونه منلو... ناڅاپي یو کس چې د خپلو خرو په لټه کې له کوره وتلی وو، له خپل ملگري سره د سموئیل لیدو ته په دې نیت ورغلل چې د خرو په اړه ئې لارښوونه وکړي، د ده ملگري اورېدلي وو چې دا کس هر څه ووايي رښتیا خېژي... شاتول ورته وویل: د شکرانې لپاره څه نه لرو، ملگري ئې وویل له ما سره یوه سیکه شته دا به ورکړو... ناڅاپي له سموئیل سره په لار کې مخامخ شول، یوه ورځ مخکې خدای سموئیل ته ویلي وو چې په دغه ځای کې به سبا د بنیامین له قوم یو څوک درسره مخامخ شي، همدا زما د قوم د مشر په توگه غوره کړه او سپېڅلې غوړي ئې پر سر ورموښه... دی به زما قوم له فلسطینیانو وژغوري!! کله چې سموئیل له شاتول سره مخامخ شو خدای ورته وویل: دا همغه کس دی چې زما پر قوم به حکومت کوي!!... سموئیل دوی دواړو ته وویل: تر ما د مخه هغې غونډۍ

ته ولاړ شئ... د خپلو خړو اندېښنه مه کوئ... ځکه هغه موندل شوي... او پوه شه چې د خدای او ټول قوم امېد تا ته دی... ده وویل: زما قوم د اسرائیلیانو په ټولو قبیلو کې وور او زما کورنۍ په ټولو کورنیو کې وره ده، څنگه دا خبره ما ته کوي؟ ... بیا سموئیل په یوه لوبښي کې د زیتون غوړي راواخیستل او د شاتول پر سرې توی کړل، ښکل ئې کړ او ورته وئې ویل: خدای ته غوره کړی ئې چې د قوم پاچا وي... کورته د تلو په لار کې به د راحیل له قبر سره دوه سپرې مخې ته درشي او تا ته به ووايي چې پلار دې خره پیدا کړي... بیا به درې سپرې مخې ته درشي چې تا ته به دوه ډوډۍ درکړي... بیا به د انبیاوو یوه ډله وگورې چې له غره راکوزېږي او له چنگ، دریا او نۍ سره سرود وایي او نبوت (نخا او مستي) کوي، په دې وخت کې به د خدای روح پر تا کښېښي او له دوی سره به نبوت پیل کړي او له دې وروسته به ته نوی سپرې شي... همداسې وشول، دا وړاندوینې ټولې تر سره شوې... سموئیل خلک د خدای په وړاندې راغونډ کړل... او د خدای دا پیغام ئې ورواړاوو: ... تاسو پاچا غوښتی وو، نو اوس زما په وړاندې له خپلو قبیلو سره راغونډ شئ، سموئیل قبیلې خدای ته وړاندې کړې، پچه واچولی شوه چې بنیامین د قبیلې په نامه وخته، په دوی کې د پچې په ذریعه د مطري کورنۍ غوره شوه او په دې کورنۍ کې پچه د شاتول په نامه وخته!! خو کله چې د شاتول نوم واخیستی شو دی حاضر نه وو، خدای وفرمایل: هغه ځان د سفر په بارونو او سامانونو کې پټ کړی، ورمندې ئې کړې او هغه ئې راوست!! کله چې د خلکو په منځ کې ودرېدو نو تر ټولو لوړ وو، په دې وخت کې سموئیل وویل: دا دی هغه پاچا چې خدای درته غوره کړی، په اسرائیلیانو کې تر ده غوره نه شته!! ټولو نارې کړې: ژوندی دې وي پاچا!!

راشئ وگورو چې قرآن د بایبل د دې ویناوو په اړه څه وایي، قرآن هم دا قصه رااخیستې، خو په داسې انداز سره چې د بایبل د ویناوو د تائید په ځای د هغې جمله جمله ردوي، د قرآن له وینا داسې معلومېږي چې د بایبل د خبرو د تردید لپاره دا قصه رااخیستل شوې. قرآن فرمایي:

﴿وَإِسْرَائِيلَ إِذْ قَالُوا رَبِّنا ارْزُقْنا مِنَّا ذِبا وَاذْهَبْ عَنَّا ذِبا وَاذْهَبْ عَنَّا ذِبا﴾

اولادې پاتې شوني دي، هغه چې ملائکې به ئې حمل کوي، په دې کې تاسو ته څرگنده نښه ده که مؤمنان ياست.

د قرآن له دې وينا څو اساسي خبرې معلومېږي:

- له موسى عليه السلام نه وروسته بني اسرائيل په شرك او فساد اخته او له سمې لارې منحرف شول، د جالوت په نامه يو ظالم او بې رحمه پاچا ورباندې مسلط شوی، ډېر ئې وژلي، د دوی کورونه ئې لوټ او تاراج کړي او دوی ئې له خپل کور کلي نه شړلي، خپل لارښود پيغمبر ته راغلي، له خپلو مخکنيو کړو وړو او د الله په لار کې د جهاد له نه کولو نه ئې ندامت ښودلی او له هغه نه ئې د الله په لار کې د جهاد اجازه غوښتې، هغه د دوی مخکني حالت ته په پام سره ورته ويلې: مبادا جهاد درباندي فرض شي او بيا تاسو له هغه نه ډډه وکړئ، دوی ورته ويلې په داسې حال کې چې پر مونږ ظلمونه شوي، له خپل کلي کور نه شړل شوي يو، هيڅ داسې دليل نه گورو چې د الله په لار کې ونه جنگېږو، خو چې ورته وويلی شو چې اوس نو وسله واخلي او له دښمن سره و جنگېږئ، يوازې محدودو کسانو تياری وښود، نور ټول له خپلې ژمنې او د الله په لار کې له جنگېدو په ډډه شول.

- دوی له خپل پيغمبر څخه د يوه پاچا د ټاکلو غوښتنه کړې، پيغمبر ورته ويلې: تاسو د يوه پاچا د ټاکلو غوښتنه کړې وه، دا دی الله تعالی طالوت درته غوره کړی، د الله له دين نه اوښتي قوم ورته وويل: دی خو پر مونږ د مشرۍ وړ نه دی، نه د نسب له مخې او نه د مال او شتمنۍ له مخې، د ټول ولس قيادت او زعامت خو بايد داسې چا ته وسپارل شي چې قيادت او زعامت له پلار نيکه نه ورته په ميراث پاتې شوی وي، د کومې درنې او معتبرې کورنۍ غړی وي، ښه ډېر مال او دولت ولري!! پيغمبر د دوی په ځواب کې وايي: دی خو الله غوره کړی، د زعامت او قيادت وړتيا هغه ورکړې، ښه پوه دی او د ښه صحت او قوي بدن خاوند دی، د مشرتابه غوره مواصفات خو همدا دي، خو دوی دې ته تيار نه وو چې د طالوت قيادت ومني، د دوی معيارونه بدل شوي وو، د زعامت د مواصفتو په اړه ئې همغسې انگېرله چې بې دينه او لارورکي قومونه ئې انگېري، د پيغمبر دا وينا

ئې نه منله چې الله تعالی د دوی په خپرنه دی چې نسب او مال د قیادت لپاره ضروري وگڼي او د طالوت په څېر یو نادار او بې نوم نښانه څوک دې د دوی د مشرۍ لپاره مناسب ونه گڼي.

- قرآن د بایبل دا وینا هم ردوي چې پیغمبر د پچې او قرعې په ذریعه پاچا ورته ټاکلی او دا هم چې نومول شوی کس شاتول وو، د دې په خلاف وایي چې دا کس طالوت وو، د دوی پیغمبر د هغو وړتیاوو له مخې ټاکلی چې الله تعالی ورکړې وې، هغه (علم) او (روغتیا او ځواکمنتیا) ته گوته نیسي چې طالوت ترې برخمن وو او همدا د قیادت لپاره د ضروري مواصفتو په توگه معرفي کوي.

- قرآن فرمایي چې د دوی پیغمبر د وړک شوي صندوق بېرته راتگ د طالوت د قیادت او له ده نه د الهي تائید نښه گڼلې او دا صندوق د ملائکو په ذریعه تر دوی رارسول شوی نه د غواوو د گاډۍ په ذریعه.

- قرآن دا صندوق هسې د دوی د زړونو د تسکین وسیله گڼلې، نه هغسې چې بایبل ادعا کړې چې لوی لوی کرامتونه ئې درلودل، که داسې وی نو د همدې صندوق په شته والي کې به په یوه جنگ کې د اسرائیلیانو دېرش زره جنگیالي نه وژل کېدل، دا صندوق به د دښمن په لاس کې نه پرېوت، که په صندوق کې دا کمال وی نو فلسطینیانو ته به ئې هم همدومره برکتونه ورپه برخه کول چې اسرائیلیانو ترې طمع درلوده، دا د منلو نه ده چې یو شی دې یوه ته د برکتونو باعث او بل ته د مصیبتونو سبب وي.

- بني اسرائیلو ته له پلار نیکه نه داسې یو صندوق په میراث پاتې شوی وو چې په هغه کې څه مبارک شیان لکه د تورات لوحې او د موسی او هارون علیهما السلام د لاس څه نښې وې، دوی داسې گڼله چې تر څو دا صندوق زمونږ په واک کې وي نو تل به بريالي وو او دښمن به پر مونږ غلبه نه شي موندلی، ناڅاپي د دوی په سیمو د برید په ترڅ کې دا صندوق د دښمن په لاس کې پرېوت، په دې سره د دوی پاتې مېړانه او همت هم ختم شو، د دښمن له مقابلې ئې لاس واخیست او وتښتېدل، پیغمبر ئې ورته وویل: دا صندوق به الله تعالی بېرته تاسو ته مسترد کړي، ملائکې به ئې تاسو ته راوړي او دا به د دې نښه گڼي چې طالوت د الله له لوري تاسو ته

غوره شوی، همداسې وشول.

• د دې قصې په ترڅ کې الله تعالیٰ مؤمنانو ته دا لارښوونه کوي چې پام کوئ د جهاد له فرض کېدو وروسته ترشا نه شی، داسې نه چې د قیادت لپاره هغه معیارونه وکاروئ چې جاهلو قومونو کارولي، داسې نه چې له علمي استعداد او جسمي پیاوړتیا نه پرته د نورو مواصفتو له مخې ځانته قیادت غوره کړئ، له هغه چا سره د مخالفت لار مه غوره کوئ چې الله تعالیٰ د قیادت دغه غوره صفات ورکړي وي.

• قرآن د پاچایانو په اړه همغه خبره کوي چې بایبل کړې خو په دېرو مختصرو او جامع الفاظو سره او د سبا د ملکې د وینا د تائید په توګه، فرمایي:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾

النمل: ۳۴

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾

وئې ويل: پاچيان خو چې كوم هېواد ته ننوځي، تباه ئې كړي، عزتمن خلك ئې سپك كړي او همداسې كوي.

خدای شاتول رد کړي

بایبل تر دغه عنوان لاندې لیکي: سموئیل شاتول ته وویل: ما د پاچایۍ لپاره ستا په سر غوړې وموښل اوس د خدای پیغام ته غوړ شه! زه غواړم عمالقیانو ته سزا ورکړم، ځکه دوی اسرائیلیانو ته له مصر نه د وتلو پر مهال اجازه ورنه کړه چې د دوی له سیمې تېر شي!! پاڅه او دوی قتل عام کړه، رحم مه پرې کوه، بنځې، نارینه، تي خور ماشومان، غوايي، پسونه، اوبنان، خره او ټول څاروي ئې ووژنه، ... شاتول همداسې وکړل... ټول قوم ئې ووژلو، خو ده او جنگیالیو ئې د خدای له حکم نه سرغړاوی وکړ، د عمالقیانو پاچا او مزي غوايي او پسونه... ئې ژوندي پرېښودل... نو د همدې په وجه خدای سموئیل ته وویل: زه متأسف یم چې شاتول مې د پاچایۍ لپاره غوره کړ!! دا دی له ما ئې سرغړاوی وکړ!! سموئیل شاتول ته دا خبره وکړه،... په پای کې ئې ورته وویل: نن خدای د اسرائیلیانو پاچایي له تا

اخيستي ده، ... او داسې چا ته ئې سپارلې چې تر تا غوره دي!! سموئيل ورسره ولاړ او هغه پاچا ئې ووژلو او بيا ئې ټوټې ټوټې كړې... خو سره له دې د شاتول توبه قبوله نه شوه!!! گورئ چې د بايبل ليكوال خپلو پلويانو ته څه درسونه وركوي؟ خدای څنگه معرفي كوي او پيغمبرانو ته د خدای اوامر او لارښوونې څنگه گڼي؟ د بايبل خدای په دې راضي كېږي چې عمالقيانو ته د دوی د پلرونو د يوې وړې گناه په سبب داسې ستره سزا وركړي، ټول بايد ووژل شي، د يوه كس د ژوندي پاتې كېدو په سبب په هغه چا هم غصه شو چې په خپله ئې غوره كړې وو!! او دا خو لا څه كوي په خپل انتخاب هم پښېمانه شو!!

داؤد د پاچا په توگه انتخاب شو

دلته به تاسو د بايبل له ښكرورو درواغو او تناقضاتو څخه څو نورې بېلگې هم وگورئ، بايبل ليكي: (خدای سموئيل ته وويل: تر دې زيات د شاتول په غم كې مه اوسه، ما دی له پاچايي گوبڼه كړی اوس نو د غوړيو لوبڼی درسره واخله، د يسي كورنۍ ته ورشه، ما د ده يو زوی غوره كړی چې پاچا شي... سموئيل خدای ته وويل: دا كار به څنگه كوم؟ كه شاتول خبر شو ما وژني!! خدای په ځواب كې وويل: يو سخوندر درسره روان كړه، ووايه چې د قربانۍ لپاره راغلی يې، بيا يسي د قربانۍ ځای ته دروبله، هلته به زه درته ووايم چې كوم زوی به ئې تدھين كړې (د زيتون غوړي به ئې پر سر ورموښې او په همدې سره به دی پاچا شي)، (يعني دا چې د بايبل خدای چل وروښود او ورته وئې ويل: د دې لپاره چې شاتول پوه نه شي نو د قربانۍ په نامه هغه ځای ته ولاړ شه او په پټه دا كار وكړه)... سموئيل همداسې وكړل... د قربانۍ په ځای كې ده د يسي په اوو زامنو يو په بل پسې سترگې خښې كړې او گمان ئې وكړ چې خدای به دا يا دا يا دا د پاچايي لپاره غوره كړی وي، خو خدای قبول نه كړل، په پای كې ئې يسي ته وويل: ستا دا زامن خو خدای قبول نه كړل آیا بل زوی هم لري؟ هغه وويل: هو؛ هغه تر ټولو وړ دی، څاروي پيايي، هغه ئې راوست او خدای وويل: دا همغه كس دی چې ما غوره كړی!! نو سموئيل د هغه پر سر غوړي توی كړل، د خدای روح پرې كښېنسته او له همغې ورځې وروسته تل

ورسره وه!!! ورپسې بايبل ليکي چې د خدای روح له شاتول نه لرې شوه او داسې روح پرې کښېنسته چې دی به ئې خوراوو... درباريانو ورته وويل: پرېږده چې يوه تکړه سندرغاړی او موسيقي پوه درته راولو چې کله دا پليته روح تا خوروي نو موسيقي به درته غږوي... ده موافقه وکړه... يوه درباري وويل: د يسي زوی په دې کې ډېر ماهر دی... شاتول قاصدان ولېږل او داؤد شپون ئې ورته راووست... خوښ ئې شو... پلار ئې موافقه وکړه چې ورسره پاتې شي... کله چې به هغه پليته روح خورولو نو داؤد به په خپل ساز او سرود سره دا روح ترې شپله او دی به آرام شو... په همدې مودې کې فلسطينيانو د حملې لپاره تياری نيولو... د فوځ مشر ئې جليات نومېدو... قد ئې درې گزه وو... زره ئې اووه پنځوس کيلو وه... د مسو خود ئې وو، پښې ئې سره له زنگنونو په بېلو مسي تختو پتې وې، تر شا ئې هم د مسو تخته څرېدله... (يعني ټول په مسو کې پتې وو او ښايي د دې ټولو وزن لږ تر لږه سل کيلو وو)، د نېزې لرگي ئې د نسا جانو د لرگي په څېر ستر او پرېر وو او د نيزې سر ئې اووه کيلو وزن درلود... ډال به ئې بل چا ورسره وړ!!! جليات ميدان ته راووت او سيال ئې وغوښت... څوک حاضر نه شو... څلوېښت ورځې ئې همداسې سيال غوښتو خو څوک ئې مقابلې ته نه راووت... (دلته بايبل د خپلې مخکنۍ خبرې خلاف داؤد د پاچا له درباره بېرته شپنۍ ته بيايي او ليکي): د جنگ په دغو ورځو کې يسي خپل کشر زوی ته وويل: دا لس ډوډۍ، لس کيلو غله او لس ټوټې پوڅه (پنير) در سره واخله او سنگر ته ئې يوسه او خپلو وروڼو ته ئې ورکړه،... ده خپله رمه بل شپون ته وسپارله او روان شو... جليات بيا سيال وغوښت... داؤد پوښتنه وکړه، دا څه وايي؟... که ئې څوک ووژني پاچا به څه جائزه ورکوي؟ ورته وويل شو چې پاچا به خپله لور ورکوي... وروڼو ئې دی وراټو چې ته دلته څه کوي؟ رمه دې چا ته پرېښې؟... شاتول د ده خبرې واورېدې... ده ورته وويل: هيڅ اندېښنه مه کوه، ستا دا غلام به ولاړ شي او له دې فلسطيني سره به مقابله وکړي... پاچا وويل: ته ځوان ئې او جنگي تجربه نه لرې... خو ده ورته وويل: کله چې زه رمه پيايم او کوم يږ او زمري کوم وری وټنستوي نو زه ورپسې ځم، ترې خلاصوم ئې او که راباندې بريد وکړي نو له ستونې ئې نيسم او وژنم ئې !!! ستا دې غلام هم زمريان وژلي او هم

خرسان، دا مشرك فلسطينی به هم وژنم!! شائول راضي شو، خپل جنگي وسايل، زره او خود ئې هم ورکړ... خو چې څو گامه ئې واخيستل وئې وويل: زه په دغو کې نه شم تلی... له ځانه ئې لرې کړې... خپل لرگی او مچلوغه ئې ورسره واخيسته او مقابلې ته ورغی... جلیات راوړاندې شو... پرې وئې خندل... داؤد ورمخکې شو... ډبره ئې په مچلوغې کې کېښوده... د جلیات تندې ئې په نښه کړ... ډبره مخامخ د هغه په تندي ولگېده او په ځمکه رانسکور شو... ورمندې ئې کړې، د هغه توره ئې راواخيسته او غاړه ئې ورپرې او سر ئې ترې بېل کړ... فلسطينيانو چې خپل پهلوان له لاسه ورکړ په تېښته شول... دلته بايبل په جگړې کې د داؤد د برخې اخيستلو په اړه د مخکنيو دوو خبرو خلاف درېيمه خبره کوي او ليکي: کله چې داؤد د جلیات مقابلې ته وړاندې کېدو نو شائول د خپل فوځ له مشر ابنيړ نه پوښتنه وکړه: دا ځوان څوک دی؟ هغه ورته وويل: ستا په سر قسم چې نه ئې پېژنم! شائول ورته وويل: ولاړ شه پوښتنه وکړه چې دا څوک دی، هغه ولاړ او داؤد ئې په داسې حال کې ورته راوست چې د جلیات سر ئې په لاس کې وو، شائول ترې وپوښتل: ځوانه ته څوک ئې؟ هغه ورته وويل: ستا د غلام يسي زوی!!

د بايبل ډېری خبرې دغسې يوه د بلې متناقضې دي، لکه دلته چې گورئ يو ځل داؤد د يوه وړو کي ماشوم شپون په توگه معرفي کوي چې پلار د دې لپاره سنگر ته لېږلی چې خپلو مشرانو جنگياليو ورونيو ته ډوډۍ وروړي، بيا ئې د پاچا سندر غاړې گڼي او بيا ئې د پاچا له لوري د جلیات مقابلې ته لېږلی داسې جنگيالی ښيي چې پاچا خپل جنگي وسايل، خود او زره هم ده ته ورکړي وو، خو په پای کې ئې داسې معرفي کوي چې نه پاچا پېژاندو او نه ده د فوځ مشر!! دې ته حيران يم چې د بايبل منونکي له داسې ښکرورو درواغو او تناقضاتو ډک کتاب څنگه د يوه سپېڅلي کتاب په توگه مني!!

بايبل په دې پسې د شائول په دربار کې د داؤد عليه السلام په اړه ډېرې نورې ناپېرتې خبرې لري، ... ليکي داؤد به هره ورځ ده ته ساز غږاوو... دوه ځلې شائول د ده د وژلو لپاره د نېزې گوزار پرې وکړ خو نېزه خطا ولاړه... شائول خپله لور ميکال په دې شرط ورکړه چې د سلو وژل شوو فلسطينيانو غلغه (د نارينه تناسلي غړي)

ورته راوړي... شائول غوښتل چې په دې توگه دی د فلسطینیانو په لاس ووژل شي... مجبور شو خپله لور ورکړي... خو بیا هم د ده د وژلو په فکر کې وو... ډېرې نورې هڅې ئې وکړې خو ټولې ناکامې شوې... داؤد ترې وتښتېدو... سموئیل ته ورغی... شائول یوه ډله عسکر ورپسې ولېږل... کله چې د سموئیل خوا ته ورغلل هغه ئې د نبوت (جذبې او وجد په حالت کې وموند)، دوی هم ورسره نڅا پیل کړه... شائول دویمه او درېیمه ډله ولېږله... هغوی هم د لومړۍ ډلې په څېر جذبې واخیستل... په پای کې داؤد تښتي او د جت پاچا اخیش خوا ته پنا وړي... او هلته ځان په لېونتوب وهي... داسې چې په دېوالونو به ئې گارې ایستلې او خپله رېږه به ئې په لاندو لږله... پاچا وویل: زمونږ لېونیان لږ وو چې دا ئې هم راووست؟! داؤد له دې ځایه وتښتېدو... په یوه غره کې تم شو... ډله ئې جوړه کړه... له فلسطینیانو سره ئې څو نښتې درلودې... خو شائول ورپسې وو... یو ځل شائول د فلسطینیانو له جگړې د راستنېدو په مهال له خپلو ساتونکو بېل شو او قضای حاجت لپاره یوه سوري ته ننوت... د دې سوري په آخر کې داؤد له خپلو ملگرو سره پټ وو... شائول ئې په همدې حالت کې ولید... ملگرو ئې ورته وویل: دا ئې وخت دی، خپل غچ ترې واخله... سوکه سوکه ورنږدې شو... د وژلو په ځای ئې د څادر یوه څوکه ترې غوڅه کړه او په دې کار هم پښیمانه شو او وئې ویل: بد کار مې وکړ، وای زما په حال که مې خپل پاچا ته څه تاوان ورساوو... ځکه چې دی د خدای له لوري غوره شوی!!! کله چې پاچا له غاره ووت، داؤد ورپسې راووت او غږ ئې کړ: ولې د خلکو خبرو ته غوږ نیسې او زما د وژلو تکل کوې، نن درته ثابته شوه چې زه بد نیت نه درته لرم، دا دی خدای زما په لاس کې راکړې، خو ما ونه وژلې، دا ئې ستا د څادر پیڅه، ... کله چې داؤد خپلې خبرې پای ته ورسولې، شائول غږ کړ: داؤده زویه! دا ته یې؟ او په ژړا شو... ته تر ما غوره یې... ته به د اسرائیلیانو پاچا وې... لوړه وکړه چې کله پاچا شوې زما کورنۍ ته به تاوان نه رسوې!! داؤد په خپله مخه ولاړ او شائول په خپله مخه!!

دې ته ورته ډېرې نورې بېهوده خبرې کوي... د شائول او د یوې جادوگرې ښځې قصه رااخلي چې شائول ترې وغوښتل: د سموئیل روح راته حاضره کړه... هغې

راحاضره کړه... او ده ته ئې وویل: ولې دې احضار کړم؟ هغه ورته وویل: د دې لپاره چې وضعیت مې ډېر خراب دی، فلسطینیانو حمله پیل کړې، خدای پرېښی يم، نه په خوب کې زما د دعاگانو ځواب راکوي او نه د انبیاوو په واسطه!! ... هغه ورته وویل: چې خدای پرېښی بې نو له ما نه څه غواړي؟ دا ټول مصیبتونه د دې لپاره درباندي راغلل چې تا د عماليقيانو د ټول قوم د وژلو په اړه همغه څه ونه کړل چې خدای درته ويلي وو!! سبا به ته له خپلو زامنو سره زما په څنگ کې وئ (يعني وبه مړئ او زما خوا ته به راشئ!!)... فلسطینیان له یوې خوا او اسرائیلیان له بلې خوا د جنگ لپاره راروان ول...

بایبل د خپلو نورو تناقضاتو په څېر دلته هم لیکي چې داؤد د اخیش په فوځ کې د جگړې لپاره راروان وو، دا همغه اخیش دی چې بایبل څو سطره مخکې لیکلي وو: داؤد د ده په خوا کې ځان په لېونتوب وهلی وو، که دا کار ئې نه وی کړی نو دی ئې حتماً وژلو او ترې وتښتېدو!! خو وروسته ئې لیکلي چې اخیش یوه سیمه ورکړه، ده به له هغه ځایه په فلسطینیانو بریدونه کول خو اخیش ته به ئې ویل چې ما په اسرائیلیانو برید کړی او اخیش په دې دلیل نه ترې خبرېدو چې داؤد به د سیمې یو کس هم ژوندی نه پرېښودو او داسې څوک به نه پاتې کېدو چې اخیش د ده له حملې خبر کړي، جگړه ونښته، لومړی د شاتول زامن او ورپسې دی ووژل شو... او ټول جنگیالي ئې هم د فلسطینیانو په لاس قتل شول..

په دوهم سموئیل کې دا قصه داسې مخکې بیایي: داؤد خبر شو، له ویره ئې خپلې جامې څیرې کړې، ډېر ئې وژل او هغه ورځ ئې روژه ونيوله... او بیا داؤد له خدای نه وپوښتل: آیا د اسرائیلیانو کوم ښار ته ولاړ شم؟ خدای ورته وویل: هو؛ بیا ئې وپوښتل: کوم ښار ته ولاړ شم؟ خدای ورته وویل: حبرون ته، هلته ولاړ... هلته د یهودانو مشرانو دی پاچا کړ او پر سر ئې غوړي ورتوی کړل!!

دا د داؤد علیه السلام د پاچا کېدو په اړه د بایبل قصه وه، په دې کې به څو خبرو حتماً ستاسو پام ځان ته جلب کړی وي:

- د بایبل له نظره پیغمبر او نبي هغه دی چې څو کارونه کوي: پاچا تدهین کوي او پر سر ئې غوړي تویوي، یوه ته ښېرا او بل ته دعا کوي، وړاند وینې کوي،

پاچایانو ته وایي چې کوم جنگ ته ولاړ شي او کوم ته نه، په کوم قوم برید وکړي او څنگه ئې نر، بنځې او ماشومان ووژني، په وجد راځي، جذبه ئې نیسي، دریا، چنگ او نی ته ناڅي، کله کله د انبیاوو لویه ډله د جذبې او وجد په حالت کې په لارې روان وي او نڅا کوي!! داسې لکه نن چې تاسو د چرسي ملنگانو یوه ډله گورئ چې د بري امام، داتا گنج بخش او فلاني بابا د عرس مراسمو ته روان وي، د ځینو په پښو کې گرنجی، د ځینو په لاسونو کې بگني، د ځینو په لاسونو کې اوږده اوږده سوتی، رنگ رنگ تراړې ترې راتاو، د چرسو کرکجن بوی او د سپېلنیو لوڅرې ترې اوچت، په نڅا نڅا او په داسې حال کې چې څنې غورځوي، مستي کوي او له گرنجو ډکې پښې په زور زور په ځمکه وهي، د بایبل انبیاوو به هم همداسې کول، دوی نه خلکو ته وعظ، نصیحت او لارښوونه کوي او نه د دوی د ژوند د تنظیم لپاره احکام او مقررات بیانوي، یوازې د قربانۍ مربوط احکام وربښي!! د دې په مقابل کې قرآن هر پیغمبر او نبی د داسې شخصیت په توگه معرفي کوي چې د ژوند په ټولو چارو کې د قوم مشر دی، د خلکو لپاره قدوه او لارښود دی، د مظلومانو ملگری او د ظالمانو دښمن دی، نه د پاچایانو پر سر غوړي تویوي او نه ماشومان د پاچایانو په توگه غوره کوي، د ښېرا په ځای خلکو ته د هدایت دعا کوي. په جنگونو کې د خپلو ملگرو قومندان، په جومات کې امام او په محکمه کې قاضي وي، د مصلح، مجاهد، داعي، مبلغ، ناصح او واعظ په توگه ئې معرفي کوي.

- د بایبل له نظره د خلکو پاچایان او مشران د یوه کس لخوا غوره کېږي، عام ولس د هغه په انتخاب کې د څه ویلو حق نه لري. د دې کس لخوا کېدی شي یو ووړ ماشوم د پاچایی لپاره غوره شي، خلک به ئې مني او اعتراض به نه کوي. او دا همغه څه دي چې ټول شیطاني مذاهب او لارورکي جاهلانه ادیان له بایبل سره په کې شریک دي او دا هغه څه دي چې پیغمبران علیهم السلام د هغه په خلاف مبارزې ته لېږل شوي.

- بایبل وایي چې کله داؤد یورشليم ونيولو او د عهد صندوق ئې ورائتقالولو نو په ټول زور ځواک سره ئې نبوت وکړ (یعني د وجد په حالت کې ئې نڅا وکړه)، د

ده مېرمنې ميكا دې کار ته په سپکه سترگه وکتل او دا ئې د ده له حيثيت او شأنه لري وگانه، اعتراض ئې پرې وکړ او ورته وئې ويل: نن دې د خلکو په وړاندې ځان سپک کړ، هغه پرې غصه شو او د دغه اعتراض په وجه تر پايه بې اولاده پاتې شوه!!

- بايبل وايي چې جادوگران (چې د بايبل له نظره ښځې وي) کولی شي د پيغمبرانو روح حاضر کړي او له هغوی نه د راتلونکو پېښو په اړه معلومات ترلاسه کړي!! دا په داسې حال کې چې بايبل تر دې د مخه ليکلي: جادوگران او د روح احضاروونکي بايد ووژل شي،... خو دلته وايي چې شاول د جادوگرې ښځې په واسطه د يوه نبي روح حاضره کړه.

- قرآن داؤد عليه السلام ته د يوه جليل القدره پيغمبر په سترگه گوري خو بايبل ئې پاچا گڼي!! قرآن وايي چې داؤد عليه السلام د طالوت د لښکر په هغې ډلې کې وو چې په آزمويڼې کې بريالي شول، د صبر خاوندان ول، په آخرت ئې ايمان درلود او په دې باور وو چې الله تعالی ډېر ځله د صابرانو واره ټولگي ته په لوی لښکر بری ورکړی، د طالوت تر قومندې لاندې ئې په جگړې کې برخه واخيسته، د دښمن د فوځ سالار د ده په لاس ووژل شو او د همدغه زړه ورې اتلولی په وجه الله تعالی ده ته د دغه ملک پاچايي او اقتدار وسپارو، علم او حکمت ئې ورکړ او د پيغمبرۍ مقام ته ئې ورساوو، قرآن په دې سره مونږ ته دا درس راکوي چې همدا د الله تعالی سنت دی او الله تعالی په دې راضي کېږي چې د مؤمنانو قيادت د دغسې مجاهدو مشرانو په لاس کې وي.

داؤد او بتشيع

راشئ وگورئ چې بايبل تر دې عنوان لاندې د داؤد عليه السلام په هکله څه ليکي، هغه د يوه دروند پيغمبر په توگه نه بلکې (نعوذ بالله) د يوه عياش پاچا په څېر انځوروي او ليکي: يوه ورځ مازديگر داؤد په خپل قصر کې د بام سر ته وخت چې آزاده هوا تنفس کړي، قدم ئې واهو چې ناڅاپه ئې سترگې په يوې ښکلې ښځې ولگېدې چې لمبېده، داؤد يو څوک ولېږو چې پوښتنه وکړي دا ښځه څوک ده، معلومه شوه چې نوم ئې بتشيع او د اوريا مېرمن ده، نو داؤد څو کسان ورو لېږل او

دا بنځه ئې د ده قصر ته راوسته او داؤد ورسره خملاست... بتشيع ولمبېده... او کور ته ولاړه... څه وخت وروسته پوه شوه چې حامله ده، نو داؤد ته ئې د دې خبرې اطلاع ورکړه... داؤد د بنځې مېړه اوريا راوغوښت، (دی د جنگ له ميدانه راستون شوی وو)، داؤد د جنگ د وضعیت په اړه څه پوښتنې ترې وکړې... بيا ئې رخصت کړ او د ده له تلو وروسته ئې څه تحفې هم کور ته وروولېږلې... اوريا شپه د قصر په خوله کې له ساتونکو سره تېره کړه... داؤد خبر شو او دی ئې راوغوښت او ترې وئې پوښتل: ولې دې شپه په کور کې تېره نه کړه؟ ... ده ورته وويل: فوخ د عهد له صندوق سره په بېديا کې دي زه څنگه کور ته ولاړ شم او شپه له خپلې مېرمنې سره تېره کړم!! داؤد ورته وويل: ډېر ښه! نن شپه دلته پاتې شه او سبا بېرته د جنگ ميدان ته ولاړ شه، داؤد دی مابنامني ته راوبالو، په شرابو ئې مست کړ، خو سره له دې کور ته د تلو په ځای هملته پاتې شو... سهار داؤد د يوآب په نامه خط وليکو او د اوريا په لاس ئې وروولېږو... په خط کې ئې ليکلي وو: کله چې جگړه تنده شي اوريا لومړي خط ته ولېږه او يوازې ئې پرېږده چې ووژل شي!!! يوآب همداسې وکړل او اوريا ووژل شو!! ... يوآب اطلاع ورکړه او ده په ځواب کې خبر وروولېږو چې ستا له کاره راضي يم!! بتشيع د ماتم ورځې تېرې کړې، بيا داؤد قصر ته راوسته او په نکاح ئې کړه... خدای په دې کار ناراضه شو او ناتان نبی ئې داؤد ته له دې پيغام سره ولېږو: په يوه ښار کې دوو کسانو ژوند کاوو، يو فقير وو او بل غني، شتمن ډېر څاروي درلودل او نېستمن يوازې يوه سېرلی. درلوده... يوه ورځ د شتمن کور ته مېلمه راغی خو ده د دې په ځای چې خپل کوم څاروی ورته حلال کړي د فقير سېرلی ئې ورته حلاله کړه... داؤد وويل: په خدای قسم چا چې دا کار کړي وي بايد ووژل شي!! په دې وخت کې ناتان نبی ورته وويل: هغه شتمن ته يې!! ... تا اوريا وواژو او د ده مېرمن دې ځان ته نکاح کړه... نو زه به هم ستا په مېرمنو همداسې حالت راولم، د گاوندیو په لاس کې به پرېوځې او هغوی به په رڼا ورځ ورسره ځملي... داؤد اعتراف وکړ... ناتان ورته وويل: خدای هم ته وبخښلې او د دې گناه په سبب به تا نه هلاکوي خو ستا دا ځوی به ومري!! همداسې وشول... ماشوم مړ شو، خو بتشيع بيا حامله شوه، زوی ئې وزېږاوه او نوم ئې سليمان پرې کېښود...

د پیغمبرانو علیهم السلام په هکله د بائبل له دې توروونو او د هر یوه په ضد د داسې کرکجنې ژبې له کارولو نه معلومېږي چې دا کار عمداً او په دې خاطر کوي چې د نورو پیغمبرانو علیهم السلام شخصیت داغجن کړي، د خلکو پام او توجه له هغوی راوگرځوي او په دې نې قانع کړي چې یوازنی د منلو وړ شخصیت مسیح علیه السلام دی!! له دې پرته د بائبل د دې عمدي توروونو او الزاماتو لپاره بله معقوله توجیه نه شو موندلی. دا نن چې په مسلمانانو کې یوه ډله د پیغمبر علیه السلام له نږدې یارانو او د ده په مبارکو لاسونو روزل شوو صحابه وو نه یوازې علي رضي الله عنه او د ده درې څلور ملګري تائیدوي او د نورو په اړه حتی د دې خبرې له کولو ډډه نه کوي چې وايي: هغوی ټول له اسلامه واوښتل او منافق شول!! دوی هم د بائبل د لیکونکي په بېماری اخته شوي

دلته د بائبل له لیکوال نه څو پوښتنې لرو:

- د داؤد علیه السلام له قصر نه د اوریا کور په څومره واټن کې وو؟ طبعي ده چې د یوه عادي عسکر کور باید د پاچا له قصر نه ډېر لرې وي، که دا کور نږدې وی نو داؤد علیه السلام به حتماً پېژاندو او له نورو به ئې دا پوښتنه نه کوله چې دا څوک ده؟ نو داؤد څنگه وتوانېدو چې د خپل قصر له بامه د اوریا د کور په حمام کې د ده ښځه د لمبېدو په حال کې داسې وګوري چې ښکلا ئې هم ورته معلومه شي؟ د یوه انسان ښکلا خو په سل گزه واټن کې هم نه شي تشخیصېدی، سل گزه خو به یوازې د قصر د بوالونه له دې بامه لرې وو!!

- د کوم پاچا چې عسکر دومره مذهبي جذبه لري چې د جنگ له میدان نه راغلی خو خپل کور ته له تلو او له خپلې مېرمنې سره د شپې له تېرولو په دې خاطر ډډه کوي چې د عهد صندوق د جنگ په میدان کې او د ده ملګري په سنگر کې د دښمن مقابلې کوي!! نو د پاچا دیني او مذهبي جذبه به څنگه او څومره لوړه او قوي وي؟ په کار خو دا ده چې پاچا ئې لږ تر لږه د دغه عسکر په څېر وي!! مونږ ته خو قرآن داؤد علیه السلام د یوه ستر عابد، ذاکر، مجاهد، خدای پالونکي، له الله تعالی وپېرېدونکي او د بصیرت او کمال خاوند په توګه معرفي کوي او پیغمبر علیه السلام ته فرمایي چې د دښمنانو د ناروا تبلیغاتو په مقابل کې د داؤد علیه السلام

په خبر صبر وکړه:

AS7j&SR0x y' SRJ ÇIE ð #r& y&R) (%fE #BE \$ 1/2b SRy.Zh c&EB bq&Jz SB 4Ea 7Eo \$
 SR\$y.0r ÇIE ð #r& y&@a (m q&ts ðc09# ÇIE É#0M# 0A p&E i éhç/4pB
 r&g; #E) M&A y 2&6R y7 9%& 0p&r * ÇIE É \$Uj&0& 0&ur pyl 0& 2&0p&3#ur 1/4B 0&
 \$I 0&el 0&0r B\$y 0&yz (0y 3 w' q&9%(0&B i tyu \$ 1/2b 4Ea q&z \$ 0j ÇIE > # 0U&E
 #& yd b) ÇIE A %0&9&h& y' 4& SRy&0& N'U 0&0&r 0&S 0&E \$1V-4 /a&0& U el 4Ea
 ÇIE É \$Uj&0& i ' P'ar \$ZT&0&A\$) 0&0&h'r pf er t& r p&f er bq&0& 0p&0& 0A&
 0&0&el ' 0&0& 0&0&0& B #Z& b&Jr (3/4A \$p& 4& y7 0&f er É#Y0 y7 y&0& 0&0& 0&S%
 0&Y&0& \$yR& 0&0& E&B&r 3&0& \$B @<B&r M&S&A&9&0&0&ur q&Z&# 0&Y&0&0& ÇI el 4Ea
 4&0&0& SRy&Z& 1/2& b&Jr (y7 Y&E 1/4& SRy&0& ÇIE) > \$R&r \$0&#i \$z&r 1/4&0& t&Y&0&0&0&
 0&0&0& A \$Z9&0&0& l&0&0& ÇI 0&E \$& i p&Y& 0&yz y7 0&0&_ SRJ B/0&0&0& ÇIE U \$&B i 0&0&r
 0&#& 0& 0&0& k #0&0& y' ` 0& bq&0&f 0&Y&0&0&0& 4& #0&0& y' ` 0& y7 =0&0& 3 q&0&0&0&0& 0&0&
 4&0&0& y' \$y&0&4 \$B&r 0& ÇE # 0&0& y' %\$0&0&yz \$B&r ÇIE É \$i 0&0&0& q&Y&0& \$y&0& %y&0&

ص: ۱۷-۲۷ ÇIE I \$Z9& B r&0&0& 0&Y&0&0& @f&0& 4&0&0& 0&Y&0&0& B y7 Y&E

په هغه څه صبر وکړه چې دوی ئې وايي او زمونږ بنده داود در په یاد کړه چې د
 (بیاوړو او هنرمندو) لاسونو خاوند وو، یقیناً چې هغه (خدای ته د پردې پر او بیا بیا)
 ورگرځېدونکی وو، یقیناً چې مونږ غرونه ورسره رام کړي وو چې سهار او ماښام به
 ئې تسبیح ویله او مرغان ورته راغونډ کړی شوي، ټول ورته راگرځېدونکي، د ده
 پاچایي مو ورته مضبوطه کړه، حکمت او پرېکنده وینا مو ورپه برخه کړه او آیا د
 هغو شخړه کوونکو خبر دررسېدلی چې له دېواله محراب (د عبادت ځای) ته

واوښتل، کله چې د داؤد محضر ته داخل شول، دی ترې ووپرېدو، وئې ویل: مه وپرېږه! مونږ دوه مدعیان یو چې یوه پر بل تېری کړی، نو مونږ ترمنځ په حقه سره پرېکړه وکړه، ظلم مه کوه او د سمې لارې لارښوونه راته وکړه، دا زما ورور دی چې نه نوي مېرې لري او زما یوه مېرې ده، نو ما ته ئې وویل: دا هم ما ته وسپاره او په خبرو کې ئې زور زیاتی راسره وکړ، وئې ویل: یقیناً چې په خپلو مېرو سربېره ستا د مېرې په غوښتلو سره ئې ظلم درباندي کړی او یقیناً چې ډېری شریکان یو په بل تېری کوي پرته له هغو چې ایمان ئې راوړی او نېک عمله دي او دوی خومره لږ دي او داؤد گمان وکړ چې مونږ آزمویلی نو له خپل رب نه ئې بخښنه وغوښته، په سجده پرېووت او خدای ته ئې مخه کړه، نو مونږ دا ورته وبخښله او یقیناً چې ده ته زموږ تقرب حاصل وو او غوره پاپله، اې داؤده! یقیناً چې ته مو په ځمکې کې خلیفه گمارلی یې، نو د خلکو ترمنځ په حقه پرېکړه کوه، د هوی او هوس متابعت مه کوه چې د الله له لارې به دې بې لارې کړي، یقیناً هغه چې د الله له لارې بې لارې کېږي په دې سبب دوی ته سخت عذاب (ټاکل شوی) دی چې د حساب ورځ ئې هېره کړي او مونږ آسمان او ځمکه او څه چې په دوی کې دي خوشې او بېهوده نه دي پیدا کړي، دا هسې د هغو کسانو گمان دی چې کافران شوي، نو دغو کافرانو ته د اور لویه کنده ده.

له دغو مبارکو آیتونو نه څو اساسي خبرې معلومېږي:

- د داؤد علیه السلام په ضد ناروا او ظالمانه تبلیغات شوي، د بایبل تبلیغات ئې یوه بېلگه ده، خو ده صبر پرې کړی.
- پیغمبر علیه السلام ته ویل شوي چې ته هم د دښمنانو د تبلیغاتو پروا مه کوه او د خپل دیني ورور داؤد علیه السلام په څېر صبر وکړه.
- داؤد علیه السلام د کمال خاوند وو، د زغرو جوړولو په صنعت کې پرتولو برلاسی وو او د دې ترڅنګ د الله تعالیٰ منقاد او مطیع بنده وو.
- سبا او ماښام به د خدای په ذکر او د زبور په تلاوت مشغول وو او په خوږ غږ کې ئې دومره ستر اغېز وو چې غرونو او مارغانو ورسره زمزمه کاوو.

- مضبوط حکومت ئې وو، الله تعالی ورته پوهه او حکمت ورکړې وو او د پېچلو شخړو او منازعاتو د عادلانه او حکیمانه حل و فصل استعداد ئې ورپه برخه کړې وو.

- د دې عادلانه قضاوت یوه بېلگه ئې دا ده چې الله تعالی دوه فرشتې د دوو مدعیانو په بڼه کې ورولبړلې، له دېواله هغه ځای ته ورواوبښتلې چې داؤد علیه السلام به په تلاوت او عبادت مصروف وو، دی ووپرېدو، هغوی ورته وویل: مه وېرېږه، مونږ د یوې شخړې د حل و فصل لپاره درته راغلي یو، یوه ئې وویل: دا نه نوي مېرې لري او زه یوه، په زور سره غواړي دا هم را نه واخلي، ته زمونږ تر منځ عادلانه او سمه پرېکړه وکړه او مونږ ته سمه لار وښییه، هغه له دې مخکې چې د دوهم کس دلایل واورې او بیا فیصله وکړي، د مدعي د دعوا له مخې ئې پرېکړه وکړه او وئې ویل: ده درباندي تیری کړی، خو د دغې خبرې له کولو سره سم او متصل متوجه شو چې غلطې ئې وکړه، د عادلانه قضاوت تقاضا دا وه چې د مدعی علیه دلایل مې هم اورېدلي وی او بیا مې قضاوت کړی وی، له الله تعالی ئې بڅښنه وغوښته او په سجده پرېووت!! قرآن په دې وینا سره نه یوازې د داؤد علیه السلام ستر شخصیت مونږ ته معرفي کوي او د بایبل غلطه وینا ردوي، بلکې مونږ ته د دې لارښوونه هم کوي چې عادل او له الله تعالی نه وېرېدونکی قاضي باید هغه وخت هم یوازې د مدعي د وینا له مخې پرېکړه ونه کړي چې په سلو کې نه نوي ځان په حقه گڼي او بل ملامت او پر ثابتي، باید په سره سینه د بل دلایل هم واورې او په پای کې قضاوت وکړي.

- د قرآن له دې وینا معلومېږي چې د داؤد علیه السلام په اړه په اصلي انجیل کې همدا مطلب راغلی خو د بایبل ظالم او دروغجن لیکوال داسې ناروا او غلطه قصه ترې جوړه کړې.

متأسفانه زمونږ ځینې مفسرین هم د اسرائیلي روایاتو تر اغېز لاندې تللي او د قرآن د دغو مبارکو آیتونو په تفسیر کې ئې د بایبل دا دروغجنه او بې بنسټه قصه رانقل کړې، په داسې حال کې چې دلته په قضاوت کې د (عدالت) موضوع څېړل کېږي، فرشتې هم داؤد علیه السلام ته وایي چې زمونږ تر منځ سم او عادلانه

قضاوت وکړه او الله تعالی هم ورته فرمایي چې د قضاوت په دوران کې د خپل هوس متابعت مه کوه، د خپلو احساساتو په حکم قضاوت مه کوه، د مدعي او مدعي عليه تر منځ عدالت مراعات کړه، د يوه خبره دې واورېده بل ته هم موقع ورکړه چې خپله خبره وکړي، داسې نه چې عدالت تر پښو لاندې کړي، په قضاوت کې عجله وکړي او د شخړې د يوه لوري د وينا له مخې پرېکړه وکړي، دوی دا ټول صراحتونه له پامه غورځولي او د بايبل قصې ته ئې اعتبار ورکړي!! دا مفسرين هغه دي چې بايبل ئې په دقت سره نه دی لوستلی او دې ته ئې توجه نه ده کړې چې قرآن د بايبل تائيد او تصديق نه بلکې ترديد او تصحيح کوي، بايبل هغه انجيل او تورات نه دی چې قرآن ئې تصديق کوي!! بايبل په تورات او انجيل کې ژور او نه بڅښونکي تحريف کړی، په بايبل کې د دې الهي کتابونو ډېره لږه برخه هغه هم په کچه الفاظو کې تر سترگو کېږي، قرآن راغلی چې د دې محرف کتاب ټولې دروغجنې خبرې بريندې او حقايق خلکو ته څرگند کړي، په بايبل استناد او د قرآن د آيتونو په تفسير کې د هغه مطالب راانقلول لويه اشتباه ده!!

د داؤد سرود

بايبل تر دې سر ليک لاندې يو سرود داؤد عليه السلام ته منسوبوي چې ځينې برخې ئې دا دي:

خدای زما حصار او پنا ځای دی
 د ډال په څېر مې ساتي
 ما ته پنا راکوي او په خپل قدرت سره مې ژغوري
 زما ژغورونکي له ظالمانو وژغورلم
 بيا بيا به ئې مرستې ته رابللم او هغه به مې له دښمنانو ژغوري
 اې خدايه! ته د عبادت وړ بې....

د داؤد په دې او ځينو نورو سرودونو کې چې بايبل هغه ته منسوب کړي او همدې ته د داؤد مزامير (زبور) نوم ورکوي، دې ته ورته ښکلې جملې هم تر سترگو کېږي او ډېرې غلطې او کرکجنې هم چې بېلگې ئې دا دي:

زما نارهد د خدای غورډ ته ورسېده
هغه په خپلې سپېڅلې خونې کې زما غږ واورېدو!
نو دا مهال ځمکه و خوځېده او په لرېدو شوه!
د آسمان ستنې ولرېدې!
ځکه چې خدای غصه شوی وو!
له پزې ئې دود ختو!
د سوځونکي اور لمبې ئې له خولې وتې!
آسمان ئې سوری کړ او راکوز شو!
تر پښو لاندې ئې تیارې وربځې وې!
په خپلې آسماني گاډۍ سور شو او د باد په څېر والوت!
په تیارو کې ئې ځان ونغښت!
له اوبو ډکو پرېرو وربځو احاطه کړ! ...

داؤد جنگيالي شماری

بايبل په دې ارتباط ليکي: يو ځل بيا خدای اسرائيليانو ته په قهر شو، د دوی د تنبیه لپاره ئې داؤد دې ته وهڅاوو چې اسرائيل او يهودا وشماری!! داؤد د جنگياليو د شمېرلو لپاره پلاوی وټاکو... پلاوي دا راپور وړاندې کړ: د اسرائيليانو د جنگياليو شمېر اته سوه زره او د يهودا پنځه سوه زره دی،... (په بل ځای کې دا شمېر دومره گڼي چې تر دې څو لکه فرق لري)، داؤد په خپل کار پښېمانه شو، خدای ته ئې وويل: ...لويه گناه مې وکړه، هيله کوم زما له حماقته راتېر شې!! سبا مخکې له دې چې داؤد راوښ شي، خدای جاد نبي ته وويل: داؤد ته ووايه: له دې دريو نه يو غوره کړه: درې کاله قحطي، درې مياشتې له خپلو دښمنانو تېښته او ستا په ملک کې درې ورځې وژونکې ناروغي!! داؤد بيماري غوره کړه، سبا خدای پر اسرائيليانو باندې د دريو ورځو طاعون مسلط کړ چې اويا زره په کې ووژل شول... خو کله چې د مرگ فرشته پلازمېنې ته راوړسېده، خدای په دې پرېکړې او دې کار متأسف شو او فرشتې ته ئې وويل: کافي ده، نور لاس درتم

کړه!! داؤد فرشته لیدلې وه او خدای ته ئې وویل: زه مقصر او گناهگار یم، ما او زما کورنۍ ته سزا را، دغو خلکو څه گناه کړې؟ بیا داؤد د قربانۍ ځای جوړ کړ، سوځېدونکې قربانې ئې وړاندې کړه او خدای د ده دعا قبوله او مرض ئې دفع کړ!!
د بایبل له لیکونکي څو پوښتنې لرو:

• د داؤد د اعتراض ځواب ورکړه، گناه ده کړې ولې باید د ده په گناه عام ولس په طاعون اخته او او یا زره ترې ووژل شي!!؟

• د جنگیالیو شمېرل ولې گناه گڼل شوې؟ او ولې ستا خدای پرې غصه شوی؟ که دا گناه وي نو ولې په داسې وړې گناه دومره ستره سزا ورکوي؟ کوم عقل او عدل دې ته گناه ویلی شي او دا ئې سزا منلی شي؟

• دا اوس مسیحیان او د بایبل منونکي خپل فوځونه شمېرې، ولې خدای داسې سزا نه ورکوي؟

• بایبل څو ځلې د اسرائیلیانو شمېر په گوته کړی، طبیعي ده چې دا به له شمېرنې وروسته وو نه د تخمین له مخې، ولې په هغه وخت کې ستا خدای د اسرائیلیانو مخکنیو مشرانو ته داسې سزا نه ورکوله؟ بایبل لیکي چې خدای موسی ته وویل: هر کله چې بني اسرائیل شمېرې نو د شمېرلو په وخت کې دې هر بني اسرائیلي د خپل ځان له لوري هدیه ورکړي... تر څو د شمېرلو پر مهال بلا پرې نازل نه شي!! دا څنگه د داؤد شمېرنه گناه گڼي خو موسی علیه السلام په شمېرلو مکلف کوي؟! که دا گناه دومره لویه وي، نو په هر ځای او مستوی او د هر چا لخوا چې وي باید جرم وگڼلی شي، پلار باید خپله کورنۍ ونه شمېري او افسر باید خپل عسکر ونه شمېري...

• په خپلو پرېکړو هغه څوک پښېمانه کېږي او تأسف کوي چې علم ئې محدود وي، د خپلو پرېکړو له پاملو خبر نه وي، انتظار ئې یو څه او نتیجه بل څه راوځي، نو ځکه پښېمانه او متأسف شي، آیا ته خپل خدای ته په همدې سترگه گوري!!؟

لومړي پاچايان

دا د بايبل د بل کتاب نوم دی چې په دې مقدمه پيل شوی: داؤد ډېر زور شوی وو... چې په پرستن به ئې هم پټ کړ نه تودېدو... درباريانو ورته وويل: ستا علاج په دې کې دی چې يوه ښکلې پېغله دې پرستاري وکړي او په غېږ کې دې پرېوځي چې تود شي... نو د اسرئيليانو په ټول هېواد کې وگرځېدل او د اييشک په نامه يوه ښکلې پېغله ئې غوره کړه، د ده قصر ته ئې راوستله او په پرستاري ئې لگيا شوه، خو ده ورسره نږدېکت ونه کړ!!

بايبل له دې وروسته د داؤد عليه السلام د ځای ناستي په توگه د سليمان عليه السلام ټاکنې باندې بحث کوي او ليکي چې ده خپل ورور ادونيا چې د سلطنت مدعي وو ووژلو... او بيا د ده لخوا د يوه ستر معبد د جوړوېدو په اړه ډېر تفصيلي بحث کوي، خو الفاظ ئې د مخکنيو بحثونو تکرار او همغه دي چې موسی عليه السلام لخوا د معبد جوړولو په اړه ئې کارولي، دلته هم ليکي چې په دې معبد ښه ډېر سره او سپين زر، مس، قيمتي ډبرې او اعلى لږگي مصرف شول. بيا د ده د لوی او مجلل قصر په اړه معلومات ورکوي او ليکي چې سليمان د سرو زرو دوه سوه ډالونه چې د هر يوه وزن څلوېښت کېلو وو او درې سوه ډالونه چې د هر يوه وزن دوه کېلو وو، جوړ کړي وو او دا ئې د قصر په لوی تالار کې چې (د لبنان جنگل) نومېدو، ايښي وو، د قصر ټول لوبښي د خالصو سرو زرو وو، سليمان اووه سوه مېرمنې او درې سوه وينځې درلودې، دغو مېرمنو ورو ورو سليمان له خدايه لرې

کړ او د دې په ځای چې د عمر په پای کې د خپل پلار په څېر د خدای عبادت ته تر مخکې زیات توجه وکړي د بتانو عبادت ته ئې مخه کړه!!! د یورشليم په غره ئې د موآب او مولک بتانو لپاره دوه معبدونه جوړ کړل!! مېرمنې ئې اکثرأ مشرکانې وې او ده هرې یوې ته خپله خپله د بت خونه جوړه کړه!!! که څه هم خدای دوه ځلې ده ته ځان وروښود او دی ئې د بتانو له لمانځنې منع کړ خو ده د خدای له امره سرغړونه وکړه، نو خدای په سلیمان غصه شو او ورته وئې ویل: له دې کبله چې زما له اوامرو دې سرغړاوی وکړ سلطنت درنه اخلم او ستا ترلاس لاندې یوه کس ته ئې سپارم، خو ستا د پلار داؤد په خاطر دا کار ستا په ژوند کې نه بلکې ستا د زوی په سلطنت کې کوم!!! سلیمان څلوېښت کاله پاچایي وکړه کله چې وفات شو نو زوی ئې رحبعام پاچا شو!! بایبل له دې وروسته د گني شمېر پاچایانو او د هر یوه په وخت کې د هغو نبیانو یادونه کوي چې وړاند وینې به ئې کولې... د دوی تر منځ جگړو او نښتنو ته گوته نیسي، ارقام او شمېرې ورکوي او دا ټول داسې لکه چې څوک تاریخ لیکي، خو د فاتحانو په گټه او د فاتحانو له ستاینو ډک او یا څوک د نکلونو او قصو داسې کتاب لیکي چې غواړي د لوستونکي تعجب او حیرت راوپاروي!! په دې ټولو قصو کې به نه کومه گټه وره خبر په نظر درشي او نه کومه لارښوونه!! ښه به وي چې له دغو قصو څخه یوه د بېلگې په توگه ستاسو مخې ته کېږدو چې نورې پرې قیاس کړئ:

د اخاب له مرگه وروسته د موآب خلکو بغاوت وکړ او اسرائیلیانو ته د باج او جزیې له ورکولو ئې ډډه وکړه، په دې ورځو کې اخزيا پاچا د قصر له پورتنې پور نه لاندې راپرېوتی او سخت ټپي شوی وو، ده د عقرون د خلکو بت بعل زبوب ته څوک ولېږو ترڅو پوښتي چې دی به روغ شي که نه!! خو د خدای فرشتې ایلیا نبي ته وویل: ځان د پاچا پلاوي ته ورسوه او ورته ووايه: آیا په اسرائیلیانو کې خدای نه شته چې د پاچا د روغېدو په اړه پوښتنه ترې وکړي؟ لاړ شی خپل پاچا ته ووايي: د دغه کار په سبب به روغ نه شي او وبه مړي!! پلاوي دا خبره پاچا ته ورسوله... پاچا پوښتل: د دې کس ظاهر او جامه څنگه وه؟ هغوی وویل: پوستین ئې اغوستی وو او د څرمنې ملابند ئې تړلی وو، پاچا وویل: دا ایلیا نبي دی! نو یو سردار ئې له

پنځوسو عسکرو سره ولېږو چې هغه راولي... دوی هغه د یوې غونډۍ پر سر ناست وموند او ورته وئې ویل: ای د خدای نازولیه! پاچا امر کړی چې له مونږ سره یو ځای ولاړ شې! هغه په ځواب کې وویل: که زه د خدای نازولی بنده یم نو له آسمانه دې اور راشي او تا او ستا پنځوس عسکر دې وسوځوي، همداسې وشول، له آسمانه اور نازل شو، سردار او عسکر ئې وسوځول، پاچا بیا پنځوس عسکر ولېږل، هغوی هم د مخکنیو په برخلیک اخته شول!! درېیم سردار ئې ولېږو خو هغه ایلیا ته وویل: په ما او دغو عسکرو رحم وکړه، د مخکنیو په برخلیک مو مه اخته کوه!! فرشته راغله او ایلیا ته ئې وویل: مه وپېرېږه، ورسره ولاړ شه... پاچا ته ورغی او د ده د مرگ خبر ئې ورکړ او هغه د ایلیا له وړاند وینې سره سم مړ شو!!! او بیا آسمان ته د ایلیا د ختلو خبره کوي او لیکي: الیشع له ایلیا سره یو ځای د بیت ټیل په لوري وخوځېدو، په لارې کې د انبیاوو له یوې ډلې سره مخامخ شو او هغوی الیشع ته وویل: آیا خبر یې چې نن به خدای ستا مولا درنه اخلي، هغه ورته وویل: هو؛ خاموش اوسئ، بیا د اریحا په لوري وخوځېدل، هلته هم د انبیاوو بلې ډلې الیشع ته همدا خبره وکړه او ده همغه ځواب ورکړ، بیا د اردون د سیند په لوري روان شول، د رود په غاړه ودرېدل، پنځوسو انبیاوو له لري د دوی تماشا کوله، په دې وخت کې ایلیا خپل څادر ونغاښت او اوبه ئې پرې ووهلې اوبه په منځ کې بېلې شوې او دوی دواړه په وچه لار تېر شول، د سیند آخوا ته ایلیا الیشع ته وویل: مخکې له دې چې آسمان ته ولاړ شم، ووايه څه رانه غواړې؟ ده ورته وویل: د خپل ځواک دوه برابره روحي ځواک درنه غواړم، ده ورته وویل: ډېر گران شی دې رانه وغوښت، که آسمان ته د تلو په وخت کې دې ولیدم نو ستا تمنا به تر سره شي که نه نو غوښتنه به دې ترسره نه شي!! کله چې دوی دواړو هلته قدم واهو ناڅاپي د اور گاډۍ چې د اور آسونو کښوله راڅرگنده شوه، دوی دواړه ئې سره بېل کړل او ایلیا په لوڅرو کې آسمان ته وخوت،... الیشع خپل څادر څیري کړ او د ده څادر ئې له ځان سره واخیست، بېرته راروان شو، د سیند غاړې ته راوړسېدو، په څادر ئې سیند وواهو، لار ورته پرانیستی شوه!! بیا لیکي چې الیشع دا او هغه معجزه خلکو ته وښوده، تروې اوبه ئې خوږې کړې، څلوېښتو تنکیو زلمیانو دی توهین کړ

ناخاپي له ځنگله بڼه راووت او دوی ئې وخورل، په وچ نهر کې ئې اوبه وبهولې، مړی ئې راژوندی کړ، د اسرائیلیانو په لاس د موآب د ماتې وړاند وینه ئې وکړه او همداسې وشول، د یوې کونډې له یوې کوزې زیتون غوړیو ئې د ټول کلي کوزې له غوړیو ډکې کړې او د سوریې د فوځ مشر نعمان ئې د جذام له مرضه روغ کړ، داسې چې ورته وئې ویل: د اردون سیند په اوبو کې اووه ځله غوټه شه مرض به دې ختم شي، ده زړه نا زړه دا خبره ومنله اوومې غوټې سره روغ شو!!! هغه غوښتل چې تحفه ورکړي خو ده قبوله نه کړه... روان شو، د الیشع خدمتگار جیحزي له ځان سره وویل: په خدای قسم چې پسې ځم او هدیه ترې اخلم... کله چې جیحزي ورنږدې شو هغه ئې مخې ته راوړاندې شو او وئې پوښتل: څه شوي؟ ده ورته وویل: ستا له روانېدو وروسته دوه ځوان انبیا راغلل او له الیشع ئې درې زره مثقاله سپین زر او دوی جوړې جامې وغوښتې، نعمان ورته وویل: هیله کوم شپږ زره مثقاله درسره واخلي، په کڅوړو کې ئې ورواچول، کله چې د الیشع خوا ته ورغی هغه ورنه وپوښتل: جیحزي چېرې تللی وي؟ هغه وویل: چېرې نه وم تللی!! الیشع وویل: آیا گمان کوي کله چې نعمان له خپلې گاډۍ راکوز شو او ستا استقبال ته راوړاندې شو زما روح پرې خبره نه شوه؟... د دې کار په سبب به د نعمان جذام پر تا راشي او ستا نسل به تر ابدې پرې مبتلا وي!! جیحزي د ده لخوا ووت او پوستکی ئې د واورې په څېر له جذامه سپین شوی وو!! یو ځل له یوه نبي نه امانتي تبر له لاستې ووت او د سیند په اوبو کې ولوېد، له الیشع نه ئې مرسته وغوښته، هغه ورغی، یو لرگی ئې په هغه ځای کې په اوبو کې داخل کړ، تبر له اوبو راووت او د اوبو په سر روان شو او هغه ئې راوايست!! دې ته ورته گڼ شمېر نورې معجزې یادوي!!

په دې هکله څو خبرې د پام وړ دي:

- دغه قصې د بايبل ماهیت څرگندوي او بنیې چې دا کتاب د الله تعالی له کوم سپیڅلي کتاب نه ماخوځ نه بلکې د درباري وقایع لیکونکو د لیکنو مجموعه ده.
- بايبل د ایلیا او الیشع معجزې بیانوي خو دا نه وايي چې دوی په خپله د څنگه شخصیت خاوندان وو او خلکو ته ئې څه ویل؟ پیغام ئې څه وو؟ د چا عبادت ته ئې رابلل او د چا له عبادت نه ئې د ځان ساتلو توصیه ورته کوله؟ او د دغو معجزو له

بښودلو ئې هدف څه وو؟

- د دې په مقابل کې قرآن لومړی د ده د اصلي نوم په هکله د بايبل اشتباه تصحيح کوي او هغه د ايليا په ځای د الياس په نامه يادوي، پيغمبر ئې گڼي او د ده په شأن کې داسې فرمايي:

مَا يَبْقَا مِنْكُمْ مِنْ شَيْءٍ فَيُعَذِّبُنَا بِهِ نَجْزِي الشَّاكِرِينَ
 مَا يَبْقَا مِنْكُمْ مِنْ شَيْءٍ فَيُعَذِّبُنَا بِهِ نَجْزِي الشَّاكِرِينَ
 مَا يَبْقَا مِنْكُمْ مِنْ شَيْءٍ فَيُعَذِّبُنَا بِهِ نَجْزِي الشَّاكِرِينَ
 مَا يَبْقَا مِنْكُمْ مِنْ شَيْءٍ فَيُعَذِّبُنَا بِهِ نَجْزِي الشَّاكِرِينَ

الصفۃ: ۱۲۳-۱۲۲

مَا يَبْقَا مِنْكُمْ مِنْ شَيْءٍ فَيُعَذِّبُنَا بِهِ نَجْزِي الشَّاكِرِينَ

او يقيناً چې الياس د پيغمبرانو له ډلې څخه وو، خپل قوم ته ئې وويل: آيا ځان (له گناهونو، فساد او ظلم نه) نه ساتئ؟ آيا د بعل عبادت کوئ او تر ټولو غوره خالق پرېږدئ؟ همغه ستاسو رب او ستاسو د مخکښو پلرونو رب!! نو دروغجن ئې وگانو نو خامخا به (زمونږ په وړاندې) حاضر کړي شي، د الله له مخلصو بندگانو نه پرته او په وروستنيو کې مو د ده په اړه دا وينا پرېښوده چې په الياسين دې سلامونه وي، مونږ همداسې نېکانو ته بدله ورکوو، يقيناً چې دی زمونږ له باايمانو بندگانو څخه وو.

قرآن په دغو موجزو الفاظو سره د الياس عليه السلام د شخصيت مهم ابعاد او د ده د دعوت او رسالت ټول اساسي برخې بيانوي او فرمايي چې دی يو پيغمبر وو، د الله تعالی مخلص او مؤمن بنده وو، قوم ئې تقوی او پرهېزگاری ته رابلو، د بتانو له عبادت نه ئې منع کول، ورته ويل ئې چې تر ټولو د غوره خالق عبادت وکړئ نه د هغه څه چې تاسو په خپل لاس جوړ کړي، هم ئې وجود ستاسو د لاس محصول او هم ئې کرامتونه ستاسو د وهم زېږنده، له پلار نيکه درياتې بتان پرېږدئ، د هغه الله عبادت وکړئ چې هم ئې تاسو پيدا کړي يئ او هم ئې ستاسو پلرونه، قوم د ده

مخالفت ته ملا ترلې، دی ئې دروغجن گڼلی، قرآن له هغو معجزو نه چې بایبل ئې ایلیا ته منسوبوي یوه هم نه یادوي، په حقیقت کې دا معجزې د ده له وفاته وروسته بایبل لیکونکي جوړې کړې او ده ته ئې منسوب کړې او دا معامله د الله تعالی له ډېرو مخلصو بندگانو سره شوې، په ژوند کې خلکو له دوی سره دښمنۍ ته ملا ترلې، دوی ئې دروغجن او دعوت ئې کاذب گڼلی، خو همدغو کسانو چې په ژوند کې ئې د دوی مخالفت کولو، له وفاته وروسته ئې دوی ته کرامات او معجزې منسوب کړې او د دوی په قبرونو ئې زیارتونه جوړ کړي.

- قرآن فرمایي چې په ځمکې او آسمان کې له الله تعالی پرته هیڅوک په غیب نه پوهېږي، نه فرشتې، نه انبیاء، نه اولیاء او نه پېریان، څوک چې په غیب د پوهېدو ادعا کوي دروغ وایي، څوک چې له الله تعالی پرته بل ته د غیب علم ثابتوي دروغجن دی، په غیب د پوهېدو ادعا هغه ټگمار مذهبي مشران کوي چې خلک غولوي او شکرانې ترلاسه کوي، الله تعالی هیچا ته د غیب علم نه دی ورکړی، هیڅوک نه پوهېږي چې کله او چېرې به مري، نه د خپل مرگ له نېټې او ځای نه خبر دی او نه د بل، کوم مریدان چې د خپلو پیرانو په هکله تبلیغات کوي او دوی ته علم غیب ثابتوي یا جاهل او له دینه بې خبره دي او یا ټگماران او له جاهلو خلکو د خپل پیر په نامه د شکرانو د شکولو په لټه کې. له الله تعالی پرته هیڅوک د مړې د راژوندي کولو توان نه لري، په پیغمبرانو علیهم السلام کې یوازې عیسی علیه السلام ته دا معجزه ورکړی شوې وه چې خلکو ته د قیامت او بیاژوندون د اثبات لپاره ئې له خټو د مارغه څېره جوړه کړه او د ده په پو سره ژوندی مارغه ترې جوړ شو!!

- قرآن فرمایي چې د عالم د چارو په سمبالولو کې الله تعالی شریک نه لري، داسې څوک ئې نه دی پیدا کړی چې د عالم ځینې چارې ئې هغه ته سپارلې وي، ترڅو د خلکو غوښتنو ته ځواب ووايي او حاجتونه ئې ترسره کړي، الله تعالی هم خالق دی، هم مالک دی، هم ټولواک دی، هم د عالم چارې سمبالوي، هم د مخلوق غوښتنې پوره کوي او هم ئې حاجتونه ترسره کوي. کوم مذهب او دین چې خپل مذهبي مشر، پیغمبر، امام، پیر او شیخ ته د غیب علم منسوبوي او د دعاگانو د

اجابت مرجع ئې گڼي، جعلی مذهب او خرافي دين دی.

- په قرآن کې د ځينو پيغمبرانو عليهم السلام معجزې ذکر شوي: لکه ابراهيم عليه السلام چې د نمرود په اور کې ونه سوځېدو، د موسى عليه السلام عصا او يد بيضاء او عيسى عليه السلام چې پيس د ده په دعا روغېدو، له ختې جوړ شوی مارغه د ده په پو سره په ژوندي مارغه بدلېدو او د راتلونکې ورځې د خوراک په هکله ئې خلك خبرولی شو، خو دا معجزې داسې نه وې چې د نوموړو پيغمبرانو عليهم السلام ذاتي کار وي او يا نور پيغمبران د دوی په ځانگړو معجزو کې ورسره شريك وي او دا کارونه د هر يوه په وس کې وي او داسې هم نه وې چې وخت ناوخت ئې هر چا ته ونسي، دا په خاص خاص وختونو کې او د الله تعالی په اذن او امر سره د يوه لوی مصلحت لپاره ښودل شوي!! په قرآن کې زمونږ پيغمبر عليه السلام ته هيڅ داسې معجزه نه ده منسوب، په خپله (قرآن) د ده معجزه گڼل شوې. او دا د مړو تر راژوندي کولو هم ستره او تلپاتې معجزه ده!!

- دا يوازې مسيحيان او يهودان نه دي چې خپل مذهبي مشران ئې له مرگه وروسته آسمان ته خېژولي، تر دوی د مخه هم ډېرو جاهلو قومونو دا کار کړی او تر دوی وروسته هم، ايليا يوازی کس نه دی چې د بايبل ليکوال د اور په گاډۍ کې آسمان ته لېرلی، ډېرو نورو هم ورك پيران، شيخان او امامان آسمان ته لېرلي او د عرش په شاوخوا کې ئې کښېنولي، ډېر نور تر خاورو لاندې باباگان او امامان په آسمان کې لتوي.

- دا يوازې بايبل نه دی چې مذهبي مقام موروښي گڼي او روحي مقام له يوه نه بل ته د انتقال وړ متاع، ټول جاهلي مذاهب په دې کې له بايبل سره ملگري دي او د بايبل خبره کوي!! د خان خاني او پاچايي نظامونو په څېر زوی د پلار ځای ناستی وي، له ايليا نه خپل شاگرد اليشع ته د روحي مقام انتقال خو لا څه ناڅه توجیه کېدی شي، داسې مذهب هم شته چې له پنځه کلن ورك ماشوم نه ئې امام زمان جوړ کړی!! په خپل لاس جوړ کړی بت اور، لمر، غویي،... ئې د خدای ځای ناستی گرځولی!!

دوهم پاچايان

بايبل تردې عنوان لاندې د څو نورو پاچايانو شجرې او د دوی جنگونه بيانوي او په ضمن کې ئې د اشعيا نبي يادونه کوي او ليکي: په دې ورځو کې حزقيا پاچا بيمار وو، اشعيا نبي عيادت ته ورغی او د خدای له لوري ئې دا پيغام ورووې: وصيت دې وکړه، عمر دې پای ته رسېدلی او له بيمارۍ څخه نه روغېږې! حزقيا خپل مخ دېوال ته واړاوه او دا دعاء ئې وکړه: خدایه! څومره ستا لپاره وفادار او امين وم او څنگه مې هڅه کړې چې ستا د خوبنې سره سم عمل وکړم! ستونۍ ئې ونښت او ډېر ئې وژړل، مخکې له دې چې اشعيا له قصره ووځي خدای يو ځل بيا ورسره خبرې وکړې او وئې فرمايل: حزقيا ته ورستون شه او ورته ووايه: ستا خدای، ستا د جد داؤد خدای، ستا دعا واورېده، ستا اوښکې ئې ولېدې، هغه به شفا درکړي، درې ورځې وروسته به له بستره پاڅې... او پنځلس کاله به ستا عمر دراوږد کړي!! بيا اشعيا نبي وويل: لږ انځر درواخلئ، وئې ټکوي او د پاچا په دانو ئې کېږدئ، همداسې ئې وکړل او هغه روغ شو!! خو حزقيا اشعيا ته وويل: يوه نښه راته وښيه چې ډاډه شم خدای روغتيا راکوي! هغه ورته وويل: دې ساعت ته چې د سيوري له مخې وخت ټاکي وگوره، آيا غواړې سيوري ئې لس درجې مخکې ولاړ شي که وروسته؟ (يعني لمر مخکې ولاړ شي که وروسته)، حزقيا ورته وويل: غوره به دا وي چې سيوري وروسته راشي، اشعيا له خدایه وغوښتل چې سيوري شا ته کړي او همداسې وشول!!

بايبل له دې د مخه د اليشع په اړه ليکلي وو چې لمر او سپوږمۍ د ده لپاره

ودر بدل او دا کار نه تر دې د مخه شوی او نه به وروسته وشي، خو خپله هغه خبره
 ئې هېره کړې او دلته ئې ويلي چې لمر د اشعيا په امر لس ساعته شا ته ولاړ!!
 د بايبل د دې خبرې معنا دا ده چې د خدای پرېکړې د انسانو په څېر بدلېږي
 رابدلېږي، حتی پرېکنده او قاطع پرېکړې ئې هم، پاچا ته ئې پيغام ولېږو چې
 مړې، خو څو شېبې وروسته ئې بل پيغام ولېږو او ورته وئې ويل: نه يوازې دا چې
 روغ به شي بلکې پنځلس کاله نور هم ستا عمر زياتوم!! او د ده د اندېښنې ختمولو
 لپاره ئې لس ساعته لمر شا ته بوت، که د مازديگر څلور بجې وې نو د سهار شپږ
 بجې ئې کړې!!! نو حرقيا ډاډه شو!!

د بايبل ليکوال په دې نه پوهېږي چې د الله تعالی پرېکړې قاطع او نه
 بدلېدونکې دي او سنن ئې تغير نه منونکي، نه اجل مخکې وروسته کېږي او نه لمر
 او سپوږمۍ!! بايبل خدای په داسې انسان قياس کړی چې هره شېبه ئې افکار او
 عزائم بدلېږي، په دې نه پوهېږي چې په انسان کې دا عيب د کم علمۍ په وجه دی،
 دا شېبه يو کار ورته ښه معلوم شي او د هغې له مخې پرېکړه وکړي، خو څو شېبې
 وروسته يا په خپلې غلطۍ پوه شي، يا تر مخکنۍ پرېکړې غوره په نظر ورشي نو
 ځکه خپل تصميم بدل کړي او له مخکنۍ پرېکړې په شا شي، دا يو نقص دی، دا د
 علم د کم والي او د هوډ او عزم د سست والي ښه ده، الله تعالی له دې نقص او
 عيبه مبراء دی، هغه خدای خدای نه دی چې علم ئې ناقص وي او پرېکړې ئې
 بدلېږي رابدلېږي، قرآن په دې هکله فرمايي:

﴿لَا يَتَّخِذُ الْوَعْدَ بِشَيْءٍ﴾

یونس: ۴۹

﴿لَا يَتَّخِذُ الْوَعْدَ بِشَيْءٍ﴾

ووايه: خپل ځان ته نه د ضرر (دفع کولو) واک لرم او نه د گټې (رسولو واک)، پرته له
 هغه څه چې الله غوښتي، د هرامت لپاره ثابتې نېټه ټاکل شوې، کله چې د دوی اجل
 راوړسېږي نه يوه شېبه وروسته کېږي او نه مخکې کېږي.

گورئ چې قرآن پيغمبر عليه السلام ته وايي: په خپله خوله خلکو ته ووايه چې

د تاوان او گټې پرېکړه زما په واک کې نه ده، نېټې نه شم بدلولی، د گټې او تاوان پرېکړه الله تعالی کوي او د هر چا نه بدلېدونکی اجل هغه ټاکلی!!
 دا مطلب په قرآن کې څو ځله تکرار شوی او دا د دې لپاره چې د بايبل د لیکونکي په څېر د هغو ټگمارانو مخه ونیسي چې خلکو ته وايي: راشئ په یوه دم او دعا سره ستاسو تقدیر بدلولی شو، مرگ مو ځنډولی شو، عمر مو زیاتولی شو، تاوانونه دفع کولی شو، مرادونو ته د رسېدلو لارې درته پرانیستلی شو!!
 قرآن همدا راز فرمایي: الهي سنن ثابت او نه بدلېدونکي دي، هيڅوک نه شي کولی د الله تعالی هغه ثابت سنن بدل کړي چې په دې عالم کې ئې وضع کړي او هر څه د هغوی مطابق تر سره کېږي:

الاحزاب: ۶۲ **قُلِ اللَّهُ لَا يَمُرُّ بِشَيْءٍ إِلَّا وَأَعْلَمُ مَا فِي سُرَّتِهِمْ إِنَّهُمْ إِلَى اللَّهِ كُنُوزٌ عُظْمَىٰ**
 دا د الله هغه سنت دی چې په مخکنيو کې تېر شوی او هيڅکله به د الله د سننو لپاره تغیر او تبديلي ونه مومي.

قُلِ اللَّهُ لَا يَمُرُّ بِشَيْءٍ إِلَّا وَأَعْلَمُ مَا فِي سُرَّتِهِمْ إِنَّهُمْ إِلَى اللَّهِ كُنُوزٌ عُظْمَىٰ

فاطر: ۴۳ **قُلِ اللَّهُ لَا يَمُرُّ بِشَيْءٍ إِلَّا وَأَعْلَمُ مَا فِي سُرَّتِهِمْ إِنَّهُمْ إِلَى اللَّهِ كُنُوزٌ عُظْمَىٰ**

آيا دوی د مخکنيو له سنت نه پرته بل څه ته انتظار لري؟ په داسې حال کې چې هيڅکله به د الله د سننو لپاره هيڅ تبديلي ونه مومي او هيڅکله به د الله د سننو لپاره هيڅ بدلون ونه مومي.

د بايبل لیکونکی په دې نه پوهېږي چې الله تعالی د دې عالم نظم هومره دقيق جوړ کړی او هر څه ئې په خپل خپل ځای کې داسې مناسب پيدا کړي چې که په دې نظم کې معمولي تبديلي راشي هر څه ئې يو له بل سره تصادم کوي، که لمر لس ساعته په شا کېدل خو پرېږده که لس ثانيې په خپل ځای ودرېږي دا عالم له منځه ځي!! قرآن په المؤمنون: ۷۱ کې په دې هکله فرمایي:

قُلِ اللَّهُ لَا يَمُرُّ بِشَيْءٍ إِلَّا وَأَعْلَمُ مَا فِي سُرَّتِهِمْ إِنَّهُمْ إِلَى اللَّهِ كُنُوزٌ عُظْمَىٰ

که حق د دوی د هوس تابع شي، نو آسمانونه او ځمکه او هر هغه څه چې په دوی کې

دي، تباہ کبړي، ...

يعني که د عالم دا حقيقي نظام د انسان د هوس تابع کړی شي او ده ته د خپل هوس مطابق د تصرف موقع ورکړی شي، د دې عالم هر څه له تباهي سره مخامخ کبړي. د دې عالم نظم داسې وگڼئ لکه په يوه ډبر ستر هوایي ميدان کې چې هره شېبه گڼ شمېر جهازونه ترې الوزي او په کې کښيني او دا ټول د يوه حساس کمپيوټر په واسطه اداره کبړي، که د دې کمپيوټر سر انجنير خپل نازولی ماشوم زوی د کمپيوټر خونې ته له ځان سره بوځي او اجازه ورکړي چې د کمپيوټر په هرې بټنې چې زړه ئې غواړي گوته کبړدي، د دې پايله به څه وي؟! همدا راز که د دې عالم په نظم او اداره کې د انسان هوس دخالت وکړي، د تودوخې کم والی زیاتوالی، د ورځې او شپې اوږدوالی او لنډ والی، د لمر او سپوږمۍ د راختو او لوېدو اوقات د ده د خوښې مطابق بدل رابدل شي، دا عالم تباہ کبړي!!

دا وضاحت هم ضروري دی چې دغو اسرائیلي روایاتو پر مسلمانانو هم خپل اغېز کړی، په مسلمانانو کې هم داسې روایات خواره شوي چې ځینې ئې وايي: پیغمبر علیه السلام ته لمر ودرېدو، سلیمان علیه السلام ته لمر په شا راغی، علي رضي الله عنه ته لمر ودرېدو او یو روایت هم د ابوهریره رضي الله عنه دی چې وايي: پیغمبر علیه السلام وفرمايل: إن الشمس لم تحبس لبشر إلا ليو شع ... لمر له یوشع نه پرته هیچا ته نه دی ودرېدلی... د دې روایاتو په اړه څو خبرو ته پام په کار دی:

• ځینې محدثین د دې وروستي روایت اسناد صحیح گڼي، خو نور ضعیف او حتی موضوعي گڼي.

• دا روایت ټول هغه روایات ردوي چې د بل چا لپاره د لمر د ودرېدو خبره په کې راغلې، یوازې یوشع ته د لمر د ودرېدو معنی دا ده چې دا نور روایات چې وايي د سلیمان علیه السلام، پیغمبر علیه السلام، علي رضي الله عنه... لپاره لمر ودرېدلی حقیقت نه لري، ډېره عجیبه ده چې څوک دا حدیث هم مني او نور روایات هم!! زه هغه چا ته حیران یم چې د قرآن دا صریح او واضح آیت د دغو اسرائیلي روایاتو تر اغېز لاندې غلط تفسیروي:

﴿إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعُ أَمَّا السَّامِيُّ أَوْ الْمَسِيحِيُّ أَمَّا الْيَهُودِيُّ أَمَّا النَّصَارِيُّ﴾

چې د هغه په ځای کې د لمر بېرته راغول!! او (فَطْفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ) د

ص: ۳۱-۳۳

کله چې مازديگر تېز خفاستي بڼه آسونه ور وړاندې کړې شول، نو (سليمان عليه السلام) وويل: د خپل رب د ذکر په سبب مې د آسونو مينه غوره کړې، تر څو چې (د دورو) په حجاب کې پټ شول، (وئې ويل) بېرته ئې راوگرځوئ، نو (د دوی) په پښو او غاړو ئې لاس راکاږو.

آيا ډېره عجيبه نه ده چې څوک په دې آيت کې (توارت بالحجاب) د لمر لوبدل گڼي او (رُدُّوَهَا عَلَيَّ) د لمر بېرته راگرځول!! او (فَطْفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ) د آسونو پښې او غاړې قطع کول!!؟ په داسې حال کې چې دلته نه په خپله آيت کې او نه له هغه نه مخکې يا وروسته د لمر هيڅ ذکر نه دی شوی او هر عادي انسان هم پوهېږي چې دا د (صافنات الجياد) په هکله دي، همدا آسونه له سترگو پټ شوي، د دوی د بېرته راگرځولو امر ئې کړی او د دوی په غاړو او پوندیو ئې لاس راکښ کړی، آيا هغه روايت او تفسير د منلو وړ دی چې د قرآن د دغه صريح آيت داسې غلط تفسير او تعبير په کې راغلی وي؟

- او دا وروستی حديث يوازې له ابوهريرة رضي الله عنه نه روايت شوی.
- په قرآن کې نه يوازې د دې لپاره هيڅ تائيد نه شو موندلی بلکې له قرآن سره ئې متعارض مومو.
- که پيغمبر عليه السلام دا خبره کړې وي نو حتماً به ډېرو صحابه وو اورېدلې وه، ډېرو نورو به هم ويلي وو چې مونږ له رسول الله صلى الله عليه و سلم څخه دا خبره واوږېده.
- د لمر د ودرېدو په څېر يوه عجيبه او نادره خبره خو حتماً بايد ډېرو يوه بل ته کړې وي، ولې له ابوهريرة رضي الله عنه نه پرته بل چا دا خبره نه ده کړې؟
- د دې روايت په اړه غالب گمان دا دی چې ابوهريرة رضي الله عنه د پيغمبر عليه السلام دا خبره کړې چې اِنَّ الشَّمْسَ لَمْ تَحْبَسْ لِبَشَرٍ: لمر د هيڅ انسان لپاره نه دی ودرول شوی، وروسته ئې د اهل کتابو دا خبره کړې چې هغوی وايي يوازې د

یوشع لپاره ودرول شوی اورېدونکي دا گمان کړی چې دا هم د پیغمبر علیه السلام د قول ضمیمه ده!! والله اعلم.

بایبل د الیشع د معجزاتو په لړ کې لیکي: د سوریې پاچا له اسرائیلیانو سره په جگړو کې ښکېل شو... خپل فوځ ئې د برید لپاره په یوې سیمې کې ځای په ځای کړ، خو الیشع د اسرائیلیانو پاچا ترې خبر کړ چې ورنږدې نه شي، همداسې څو ځلې نور ئې هم پاچا ته د سوریې د لښکر د ځای په اړه اطلاع ورکړه... د سوریې پاچا غصه شو او خپل افسران ئې راوغوښتل چې په تاسو کې حتماً داسې څوک شته چې له ما سره خیانت کوي او زما له نقشبې نه اسرائیلیان خبروي.. یوه افسر ورته وویل: قربان! په مونږ کې خائن نه شته، دا د الیشع نبی کار دی چې حتی ستا هغه خبرې هم د اسرائیلیانو پاچا ته رسوي چې ته ئې په خپل پالنګ کې کوي!!... د سوریې پاچا زیات شمېر فوځ له گاډیو او آسونو سره ولېږو چې هغه ونیسي... د دوتان ښار ئې محاصره کړ... سهار د الیشع خدمتګار متوجه شو چې محاصره شوي، په منډه الیشع ته ورغی او ورته وئې ویل: باداره! مونږ محاصره شوي یو، څه وکړو؟ هغه وویل: مه وپرېږه، زموږ فوځ تر دوی زیات دی، الیشع دعا وکړه، خدایه! د ده سترګې پرانېزه چې وويني، د الیشع د خدمتګار سترګې پرانیستل شوې او وئې لیدل چې د شاوخوا غرونه د اور له گاډیو او آسونو ډک دي، کله چې د سوریې لښکر د دوی خوا ته راروان شو الیشع دعا وکړه: خدایه! د دوی سترګې ړندې کړې، ټول ږانده شول، الیشع ورووت او وئې ویل: تاسو لار غلطه کړې... په ما پسې راشئ تر څو مو هغه ښار ته ورسوم چې ستاسو مطلوب سړی په کې اوسېږي... (نو دوی ئې سامرې ته چې د فلسطینیانو پلازمېنه وو ورسول)، هلته ئې دعا وکړه: خدایه د دوی سترګې روغې کړې! او دوی ولیدل چې د اسرائیلو په پلازمېنې کې دي... پاچا غوښتل دوی ووژني خو الیشع پرې نه ښود او له مېلمستیا وروسته ئې رخصت کړل... او له دې وروسته سوریې په اسرائیلیانو له حملې ډډه کوله!!!

د بایبل له منونکو پوښتنه کوو: آیا ستاسو عقل دا بې منطقه او دروغجنه قصه مني؟ آیا کېدی شي یو لوی فوځ په ړندو سترګو له سوریې نه د اسرائیلیانو

پلازمېنې سامرې ته رسول شوی وي؟ او په دې څو ورځني مزل کې هېڅوک دې ته نه وي متوجه شوی چې چېرې ئې بيایي؟ او د لارې په اوږدو کې ئې د سوريې له کوم چا نه پوښتنه هم نه وي کړې چې مونږ چېرې روان يو؟ او اسرائیليانو هم د دوی مخه نه وي نيولې چې دا د دښمن فوځ ولې زمونږ د پلازمېنې په لور روان دی؟

که و منو چې دا کار شوی او د سوريې د فوځ يوه مسلح ډله له الیشع سره د اسرائیليانو پلازمېنې ته تللې، نو د دې لپاره يوازې يوه توجیه کېدی شي او هغه دا چې الیشع د اسرائیليانو او سوريې ترمنځ منځگړیتوب کړی، له ده سره د سوريې يو پلاوی د اسرائیليانو پلازمېنې ته تللی، د دوی ترمنځ روغه جوړه شوې او د جگړې حالت پای ته رسېدلی. خو د بايبل لیکونکي له دې نه د الیشع معجزه جوړه کړې!! ما ته د بايبل له دې قصې نه د دوو افغاني ډلو د مشرانو قصه مخې ته ودرېده، له روسانو او پرچميانو سره ئې د يوه ائتلافي حکومت د جوړولو په اړه خبرې آترې روانې وې، د وروستي توافق لپاره بايد پنجشیر ته ورغلي وي، دواړو بېل بېل داخل ته سفر وکړ، خو په جهاد کې د برخې اخیستو او د مجاهدينو د وضعیت د لیدو په نامه، له توافق نه وروسته يو ئې د روسانو د يوې پوستې خوا ته تېرېدو، چا ورته وويل: استاده! دلته خو د روسانو پوسته ده، داسې نه چې ډزې راباندې وکړي!! هغه ورته وويل: بې غمه اوسه، روسان اوس بگېل شوي او له ډزو لوبډلي!! له دې سفره وروسته د دوی ترمنځ اوربند، يو په بل ډزې نه کول، ملگرتيا او د نورو په ضد گډ عمليات پيل شول او دا کت مټ د بايبل د لیکونکي خبرې ته ورته ده چې وايي: د سوريې د فوځ لويه ډله د اسرائیلو پلازمېنې ته روانه وه چا پرې ډزې نه کولې او مخه ئې نه نيوله!! په ړندو سترگو د اسرائیل پلازمېنې ته ورسېدل، پاچا ورته مجلله مېلمستيا برابره کړه، په عزت سره ئې رخصت کړل او له دې وروسته سوريې په اسرائیليانو له حملې ډډه کوله!! او دا ټول د الیشع معجزه وه!!

د لومړيو ورځو تاريخ

دا د بايبل د بل کتاب نوم دی، په مقدمه کې ئې ليکي: دا کتاب هم د اسرئيليانو د تاريخي کتابونو له جملې څخه دی، په دې کې ځينې هغه مطالب راغلي چې د دوهم سموئيل په کتاب کې هم راغلي، خو دا کتاب د اسرئيليانو په ځای د يهودا په قبيلې پورې اړوند پېښو ته اشاره کوي، دا کتاب د مذهبي چارو او د معبد په اړه بحث کوي، خو د پاچايانو د تاريخ کتابونو د سياسي پېښو او د دربارونو اړوند قضايوو باندې بحث کړی، دا کتاب احتمالاً د عزرا په لاس چې کاهن او ليکوال وو ليکل شوی، په ۵۸۶ مخکې له مېلاده، د يهودا خلک د هغه يرغل په نتيجه کې چې د بابليانو لخوا د دوی پر سيمه وشو، په اسارت ونيول شول او بابل ته انتقال شول، څو لسيزې وروسته کله چې اسرئيليان د کورش کبير په حکم خپل وطن ته ستانه شول، عزرا په همدې وخت کې دا کتاب وليکلو، تر څو دوی له خپل تاريخ او د داؤد او سليمان د حکومتونو له اهميته خبر کړي، مذهبي مراسم او په معبد کې د خدای د عبادت قواعد ئې دوی ته وروښودل، نه لومړي فصلونه ئې له آدم نه تر شائول پورې د لومړنيو انسانانو د نومونو فهرستونه دي، له لسم نه تر شلم فصله پورې د داؤد پاچا د ژوند په اړه دي، ...

گمان کوم په دې کتاب باندې بحث کولو ته ضرورت نه وي، همدا مقدمه کافي ده چې پوه شو دا د شجرو کتاب دی او د نومونو يو لوی فهرست، د عزرا په لاس ليکل شوي، نه له انجيل نه مأخوذ دی او نه له تورات نه او اهميت ئې تر يوه تاريخي کتاب زيات نه دی، دا چې د بايبل ليکونکي ولې دا کتاب د سپېڅلو

کتابونو په ضمن کې نیولی، په ځواب ئې یوازې دی ښه پوهېږي!! د شجرو په اړه د دې کتاب دروغجنې ادعاگانې له دې معلومولی شئ چې د شاتول د مرگ په اړه دلته یو څه او تر دې د مخه ئې بل څه لیکلي، دلته وایي: چې شاتول په جگړې کې ژوبل شو، خپل ساتونکي ته ئې وویل چې وئې وژني تر څو د دښمن په لاس کې اسیر نه شي،... خو هغه ډډه وکړه، نو په خپلې ولاړې تورې ئې ځان واچاوه او مړ شو، ساتونکي ئې هم په خپلې تورې ځان وواژه!! خو بایبل په دوهم سموئیل کې د دې وینا خلاف داسې لیکلي دي: د شاتول له لښکره یوه کس ځان داؤد ته ورساوه... داؤد د شاتول د لښکر په اړه ترې وپوښتل، هغه وویل، لښکر ماتې وخوړه، شاتول او زوی ئې یوناتان ووژل شوو، داؤد ترې وپوښتل: څنگه پوه شوې چې شاتول وژل شوی؟ هغه وویل: تصادفاً زه د جلبوع په غره کې وم، شاتول مې ولید چې په خپلې نېزې ئې تکیه کړې، د دښمن لښکرو محاصره کړې وو او شېبه په شېبه ورته رانږدې کېدل، کله چې د شاتول سترگې راباندې ولگېدې ما ته ئې غږ کړ او پوښتنه ئې رانه وکړه چې څوک یې؟ ما ورته وویل: یو عماليقي یم، بیا ئې راته وویل: راشه ما ووژنه چې سخت تپي شوی یم، غواړم ژر له دردونو بې غمه شم، زه هم ورغلم او هغه مې وواژه!! داؤد ورته وویل: څنگه دې دا جسارت وکړ چې د خدای غوره پاچا ووژني، نو یوه ځوان ته ئې امر وکړ چې دی ووژنه او هغه وواژه!!

همدا راز بایبل مخکې لیکلي وو چې (یو ځل بیا خدای اسرائیلیانو ته په قهر شو، د دوی د تنبیه لپاره ئې داؤد دې ته وهڅاوه چې اسرائیل او یهودا وشماری!!) خو دلته لیکي: شیطان وغوښتل چې اسرائیلیان په مصیبت اخته کړي، نو داؤد ئې دوکه کړ او هغه ئې د اسرائیلیانو شمېرلو ته وهڅاوه!! او دا لومړی ځل دی چې د بایبل له پیل نه تر دې کتاب پورې د (شیطان) نوم اخیستل کېږي، تر دې د مخه د بایبل په هیڅ ځای کې د شیطان نوم نه دی اخیستل شوی!!!

د دې کتاب نورې قصې هم دې ته ورته د مخکنیو کتابونو له قصو سره ژور توپيرونه لري! په دې کتاب کې د داؤد له قوله خپل زوی سلیمان ته دا خبره راغلې: ما غوښتل چې د خدای لپاره کور په خپل لاس جوړ کړم، خو خدای راته وویل: تا

ډېر جنگونه کړي او لاسونه دې د ډېرو انسانانو په وینو سره دي، نو دا کار به نه کوي، خو له ما سره ئې وعده وکړه چې تا ته به داسې زوی درکړم چې نوم به ئې سلیمان یعنی صلح غوښتونکی وي، ... هغه به زما لپاره کور جوړ کړي، دی به زما زوی او زه به د ده پلاروم... او د ده زامن او نسل به تر ابدې د اسرائیلیانو د پاچایۍ پر تخت کښینوم...

د بایبل له لیکونکي پوښتنه کوم: آیا ستا د خدای دا ژمنه تر سره شوې؟ آیا تر نن پورې د اسرائیلیانو ټول پاچایان د سلیمان اولاده دي؟ که دا ژمنه نه وي ترسره شوې او په اسرائیلیانو کې گڼ شمېر چارواکي او پاچایان له نورو قبیلو قدرت ته رسیدلي وي، نو تا دروغ ویلي که ستا خدای؟

د ارقامو په اړه د تل په څېر دلته هم څرگند اختلاف مخې ته راځي، چې یوه بېلگه ئې دا ده: یو ځای لیکي چې له شمېرنې وروسته معلومه شوه چې د اسرائیلیانو د جنگالیو شمېر اته لکه او د یهودا د قبیلې پنځه لکه وو، خو بل ځای لیکي: چې د اسرائیلیانو شمېر یولس لکه او د یهودا څلور لکه او یا زره وو!! یو ئې درې لکه زیات کړی او بل ئې دېرش زره راکم کړی او دې ته ئې هم پام نه دی کړی چې یو ځل ئې شمېرنه داسې جرم گڼلې چې په سبب ئې اسرائیلیان په طاعون اخته شول او په دريو ورځو او یا زره ترې مړه شول، خو په بل ځل کې هیڅ ونه شول!!

دوهم تاريخ

دا د بايبل دولسم کتاب دی، په سريزه کې ئې لولو: دا د مخکني کتاب ادامه ده، په اصل کې دواړه سره يو وو او ليکونکي ئې هم همغه عزرا دی، په دې کتاب کې راغلي چې سليمان د اسرئيليانو بې رقيبې پاچا وو، د خدای کور ئې په اوو کلونو کې جوړ کړ، د سبا ملکه د ده له پوهې او حکمته خبره شوه او د ده ملاقات ته راغله، ... ډېر نور مشران هم راغلل چې د ده له حکمته برخه من شي، ... دی د خپل پلار په څېر له خدایه نه وېرېدو، مشرکې بنځې ئې په نکاح کړې، د خدای د اطاعت په ځای ئې د دغو مېرمنو خبرو ته غوږ نيولو، د دوی په څېر مشرک او بت لمانځونکي شو او خلک به ئې په زور په خپلو کارونو گمارل، په پای کې له څلوېښتو کلونو حکومت نه وروسته پرته له دې چې توبه وکړي له دنيا ولاړ، په داسې حال کې چې د نړۍ له ډېرو شتمنو پاچايانو څخه وو!! خو له مرگه وروسته ئې د سلطنت هغه شان او شوکت هم له منځه ولاړ!! ورپسې ليکي: له لسم نه تر شپږ دېرشمه فصله پورې د يهودا د قبيلې تاريخ بيانوي، په دې برخې کې د مذهبي اصلاحاتو او نظامي برياوو په اړه بحث شوی، کومو پاچايانو چې په دې دوران کې ئې حکومت کړی ټول ئې له خدایه وېرېدونکي نه وو، شرور او گناهگار وو، پاچايانو خلک د گناه او شرارت په لوري بېول او نېکو پاچايانو به د خدای او بڼه ژوند په لوري هدايت کول... دا کتاب د يهودا د حکومت په سقوط، بابل ته د يهودا د قبيلې تبعيد او د خدای د کور په وړاندې پای ته رسې!!!

د بايبل له ليكونكي خو پوښتنې لرو:

- تا خو خو پانې مخکې ليکلي وو چې سليمان د خدای له لوري د زوی په توگه غوره شوی وو او خدای د خپل کور د جوړولو لپاره هم دی تر خپل پلار غوره او مناسب گڼلی وو، خو اوس څنگه ليکې چې دی د خپل پلار په څېر له خدایه نه وېرېدو، مشرکې بنسټې ئې په نکاح کړې، د خدای د اطاعت په ځای ئې د دغو مېرمنو خبرو ته غوږ نيولو، د دوی په څېر مشرک او بت لمانځونکی شو؟! ستا کومه خبره رښتیا ده؟
- تا خو ليکلي وو چې خدای له داؤد سره ژمنه کړې وه چې د سليمان نسل به تر ابدې د اسرائيليانو پاچايان وي!! دلته ولې ليکې چې اقتدار د سليمان له خپل نسل نه خو پرېږده حتی د ده له قبيلې اسرائيليانو هم يهودا ته انتقال شو!؟
- خدای څنگه په دې راضي شو چې د ده کور وران شي؟ د عهد صندوق په شته والي کې دا کور څنگه او ولې وران شو؟! تا خو په دې صندوق سره سيندونه څيرلي او حصارونه دې نسکور کړي، د خدای د کور د ورانېدو په وخت کې ئې ولې کرامات راڅرگند نه شول!؟
- ستا په خبرې کې قبيح تناقض گورو، له يوې خوا وايې چې سليمان د خدای له لوري غوره شوی او له بلې خوا وايې چې دی د خپل پلار په څېر له خدایه نه وېرېدو، مشرکې بنسټې ئې په نکاح کړې وې، د خدای د اطاعت په ځای ئې د دغو مېرمنو خبرو ته غوږ نيولو، د دوی په څېر مشرک او بت لمانځونکی شو!! آیا دا ممکن ده چې د عليم او خبير الله له لوري غوره شوی کس داسې وڅېږي؟ ستا د خبرې معنی خو يا دا ده چې ستا خدای په خپل انتخاب کې اشتباه کړې وه، د سليمان په هکله ئې چې څه وړاندوينې کړې وې او څه انتظار ئې ترې درلود صحيح نه وو!! او يا دا چې د سليمان په هکله ستا ټولې خبرې غلطې دي، څوک چې يو کس د کوم کار لپاره غوره کوي او هغه په خپل کار کې پاتې راځي او د خپل مأموريت خلاف عمل کوي، نو په دې کې نه يوازې همدا کس ملامت دی بلکې هغه څوک هم ملامت دی چې دی ئې انتخاب کړې او په دې کار کې گمارلی، د ده ناکامي د ده د غوره کوونکي د ضعيف تشخيص او بې خبرۍ نښه ده، مونږ خو د پيغمبرانو عليهم

السلام په اړه دا باور لرو چې هغوی له گناه معصوم او خوندي دي، دوی تر ټولو غوره انسانان دي، د رشد او کمال هغې او چټې څوکې ته رسېدلي چې له دوی پرته بل څوک هلته نه شي رسېدلی، الله تعالی هغوی ته په معنوي، اخلاقي او عملي لحاظ داسې ورو ورو وده ورکړې او د کمال وروستي پور ته ئې رسولې چې د دوی د ژوند د لومړي او وروستي پړاو تر منځ د ځمکې او آسمان په اندازه توپیر وو، عجیبه ده چې ته ئې په سر کې ښه گڼې او په پای کې خراب!! په سر کې د الله تعالی له لوري غوره شوی نېک بنده او په پای کې بې لارې او د بت بنده!!

راشئ وگوره چې قرآن د سلیمان علیه السلام په هکله څه وایي؟ قرآن فرمایي:

﴿إِن مِّن مِّن دَابَّةٍ أَوْ إِنسٍ أَوْ فِئَةٍ مِّن دَابَّةٍ أَوْ إِنسٍ غَلَبَتْ قُوَّةً أَوْ كَانَتْ كُفْرًا أَوْ إِتْرَابًا أَوْ كَانَتْ كُفْرًا أَوْ إِتْرَابًا﴾
 ﴿وَمَا يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِمْ مِنْ سَمَانٍ وَلَا مِنْ ذُرِّيَّتِهِمْ مِنَ الْمَاءِ وَلَا يُسْمِنُ إِلَىٰ خِزْيَافٍ وَلَا يَتَّبِعُهُمْ الْوَلَدُ أُولَٰئِكَ عِزٌّ بِصُلْحِ اللَّهِ﴾
 ﴿وَمَا يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِمْ مِنْ سَمَانٍ وَلَا مِنْ ذُرِّيَّتِهِمْ مِنَ الْمَاءِ وَلَا يُسْمِنُ إِلَىٰ خِزْيَافٍ وَلَا يَتَّبِعُهُمْ الْوَلَدُ أُولَٰئِكَ عِزٌّ بِصُلْحِ اللَّهِ﴾
 ﴿وَمَا يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِمْ مِنْ سَمَانٍ وَلَا مِنْ ذُرِّيَّتِهِمْ مِنَ الْمَاءِ وَلَا يُسْمِنُ إِلَىٰ خِزْيَافٍ وَلَا يَتَّبِعُهُمْ الْوَلَدُ أُولَٰئِكَ عِزٌّ بِصُلْحِ اللَّهِ﴾
 ﴿وَمَا يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِمْ مِنْ سَمَانٍ وَلَا مِنْ ذُرِّيَّتِهِمْ مِنَ الْمَاءِ وَلَا يُسْمِنُ إِلَىٰ خِزْيَافٍ وَلَا يَتَّبِعُهُمْ الْوَلَدُ أُولَٰئِكَ عِزٌّ بِصُلْحِ اللَّهِ﴾
 ﴿وَمَا يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِمْ مِنْ سَمَانٍ وَلَا مِنْ ذُرِّيَّتِهِمْ مِنَ الْمَاءِ وَلَا يُسْمِنُ إِلَىٰ خِزْيَافٍ وَلَا يَتَّبِعُهُمْ الْوَلَدُ أُولَٰئِكَ عِزٌّ بِصُلْحِ اللَّهِ﴾
 ﴿وَمَا يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِمْ مِنْ سَمَانٍ وَلَا مِنْ ذُرِّيَّتِهِمْ مِنَ الْمَاءِ وَلَا يُسْمِنُ إِلَىٰ خِزْيَافٍ وَلَا يَتَّبِعُهُمْ الْوَلَدُ أُولَٰئِكَ عِزٌّ بِصُلْحِ اللَّهِ﴾

ص: ۳۰-۴۰ ۵ ۵۸

او داؤد ته مو سلیمان ورپه برخه کړ، (د خدای) څومره غوره بنده!! یقیناً چې هغه (خپل رب ته) ډېر ورگرځېدونکی وو، کله چې ده ته (یو) مازدیگری ځغاستې ته چمتو ښه او گړندي آسونه وړاندې کړی شول، نو وئې ویل: د خپل رب د ذکر په سبب مې د آسونو مینه غوره کړې، تر څو چې (د دوړو) په حجاب کې پټ شول، (وئې ویل) بېرته ئې راوگرځوئ، نو (د دوی) په پښو او غاړو ئې لاس راکاږو. او یقیناً چې سلیمان مو و آزمویو او د ده په کرسی- مو یوه (هسې) جسته واچوله، بیا ئې

انابت وکړې، وئې ويل: اې زما ربه! ما ته بخښنه وکړه، داسې پاچايي راپه برخه کړه چې له ما وروسته له هيچا سره نه ښايي، بې شکه چې ته ډېر لورونکې بې، نو هغه باد مو ورته مسخر کړ چې د ده په امر به آرام آرام هغه لوري ته خوځېدو چې ده غوښتو او هغه پېريان چې ماني جوړوونکي او غوټه وهونکي وو او نور ئې ترلي په زنځيرونو کې، دا زمونږ پېرزوينه ده، نو احسان کوه يا لاس راتموه، له (کوم) حساب پرته او يقيناً چې ده لره زمونږ خوا کې تقرب او نږدېوالی دی او غوره پاېله.

گورئ چې قرآن عظيم الشان سليمان عليه السلام داسې معرفي کوي:

- هغه د الله تعالی غوره او نېک بنده وو، تل ئې خدای ته مخه وه، مجاهد وو او د الله تعالی لپاره ئې له ښو او گړنديو آسونو سره مينه وه، د دوی د خغاستې تماشا به ئې کوله، بيا بيا به ئې غوښتل چې د ده مخې ته تېر شي، د دوی په پښو او غاړو به ئې لاس راکاږو.
  - داسې زوی ئې په برخه او د ده ځای ناستی شو چې هسې (تش کالبوت او له اوچتو انساني ارزښتونو خالي) جسد وو، د ده په سبب ئې هم خپل رب ته په وار وار رجوع کوله. او ښايي د همدې لپاره ئې ويلې چې ما ته داسې پاچايي راپه برخه کړه چې له ما نه وروسته له هيچا سره نه ښايي!! په يوه آيت کې او يوه په بلې پسې د دې دواړو خبرو ذکر همدا مطلب په گوته کوي. بايبل هم د ده زوی همداسې نااهله گڼي.
  - بادونه ورته مسخر شوي وو، ښايي مراد ئې دا وي چې د لومړي ځل لپاره بادي کښتۍ د ده له لوري جوړې شوې.
  - پېريان ورته مسخر وو، ښايي کارونه ئې پرې کول او له سيندونو ئې مرجان او مرغلرې پرې راايستلې.
  - د الله تعالی په خوا کې ئې لوړ مقام وو او د غوره پاېلې خاوند.
- همدا راز قرآن فرمايي:

﴿وَمَا يَدْرَأُكَ اللَّهُ مِنْ غُلَامٍ ذَكَرْتَهُ لَكَ حَدِيثًا وَإِذْ كُنْتَ فِي وَجْهِكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ﴾

« ښه خبرې د سړي په ځان کې ليدلای شول، خو نه د بل کس په ځان کې. »

« ښه خبرې د سړي په ځان کې ليدلای شول، خو نه د بل کس په ځان کې. »

« ښه خبرې د سړي په ځان کې ليدلای شول، خو نه د بل کس په ځان کې. »

۸۱-۷۸ الانبياء: د ښه خبرې د سړي په ځان کې ليدلای شول، خو نه د بل کس په ځان کې.

او داؤد او سليمان چې کله ئې د هغه کښت په اړه پرېکړه کوله چې د بل چا رڼه په کې ننوته (او هغه ئې تباه کړي)، مونږ ئې د پرېکړې شاهد وو، نو سليمان مو پرې پوه کړ او دواړو ته مو حکمت او علم ورپه برخه کړی وو، داؤد ته مو غرونه داسې مسخر کړي وو چې تسبیح به ئې ویله او مارغان او کوونکي ئې مونږ وو او هغه ته مو د پوښاک (زغري) جوړول ووزده کړل چې تاسو د جگړو (پرمهال) ساتي، نو آیا شکر کوونکي یئ؟ او سليمان ته مو باد مسخر کړ د ده په امر به هغې سيمې ته خوځېدو چې برکت مو ورکړی او مونږ په هر څه پوه یو.

دلته هم گورئ چې د داؤد او سليمان عليهما السلام خو ځانگړتياوې بيان شوې:

- د خلکو د شخړو د حل و فصل ښه بصيرت او حکمت ئې په برخه شوی وو. په دې کې سليمان عليه السلام تر خپل پلار هم مخکې وو. بېلگه ئې د هغې نزاع او شخړې حل و فصل ده چې د يوه کس رڼه د بل د انگورو تاكونو ته د شپې لخوا ننوتله، ټول تاكونه ئې له پاڼو، مېوو او ځانگو سره وخوړل، د منازعې د حل لپاره داؤد عليه السلام ته راغلل، هغه پرېکړه وکړه چې د تاكونو د تاوان په مقابل کې دې د رمې د خاوند مېرې د باغ خاوند ته ورکړي شي، سليمان عليه السلام دا پرېکړه عادلانه ونه گڼله او خپل پلار ته ئې وويل: په کار ده د رمې خاوند په دې مکلف شي چې په باغ کې کار وکړي او بېرته ئې خپل مخکني حالت ته ورسوي، تر هغه دې د ده رڼه د باغ د خاوند په واک کې وي چې له شيدو او نورو محصولاتو ئې استفاده کوي، بيا دې رڼه او باغ خپل خپل خاوند ته وسپارلی شي. داؤد عليه

السلام د ده پرېکړه غوره وگڼله او شخړه په دې توگه حل شوه.

- له مسو نه د زغرې جوړول د دوی لخوا پیل شوي.
- د لومړي ځل لپاره بادي کشتۍ د سليمان عليه السلام لخوا جوړه شوي.
- له يمن نه تر شام پورې د ده ملک غزېدلی وو، د فلسطين او لبنان خوا ته د مديترانې اوبه هم د دوی په ملک پورې مربوطې وي او همدلته به د دوی بادي کشتۍ تلې راتلې.
- همدا راز قرآن فرمايي چې د نظامي موخو او د خطونو وړو راوړو لپاره له مارغانو د استفادې لړۍ د ده په دور کې پیل شوې. د سبا ملکې ته د ده ليک د هدهد په واسطه لېږل شوی.
- د بايبل د وينا خلاف قرآن فرمايي چې سليمان عليه السلام يو مجاهد پيغمبر وو، د سبا ملکه ئې په دې وگواښله چې که تسليم نه شي نو د داسې ستر فوځ مقابلې ته دې چمتو شي چې مخې ته ئې نه شي تم کېدی.
- قرآن نه يوازې د بايبل دا خبره بې بنسټه گڼي او د سليمان عليه السلام په اړه ئې يو دروغجن تور چې ده د ژوند په پای کې د بتانو عبادت پیل کړ او مېرمنې ئې هم مشرکې وې، بلکې فرمايي چې ده د سبا ملکه هم له شرك نه لاس اخيستو او د يوازني رب عبادت ته چمتو کړه:

النمل: ٤٣ ﴿لَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِسْرَائِيلَ وَجَعَلْنَاهُ آيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ ۝٤٣﴾

او (د سبا ملکه ئې) له هغه څه راوگرځوله چې دې ئې له الله پرته عبادت کاوو، هغه له يوه کافر قوم څخه وه.

حقيقت دا دی چې سليمان عليه السلام يو موحد او مجاهد شخصيت وو، د ده لوی او مضبوط حکومت د ده او د ده د پلار د جهادونو نتيجه وه، د دوی دواړو په هکله د بايبل خبرې پوچې او بې بنسټه دي، عياش خلك نه لوی لوی دولتونه جوړولی شي او نه ئې ساتلی شي، د چا چې توره د سرو زرو شوه جنگ ئې بايللی او د چا په معبد کې چې سره زر وکارول شول خدای ئې هېر کړی او دين ئې له لاسه ورکړی.

عزرا

د دې کتاب په مقدمه کې لولو: ... د دې کتاب لیکونکی په غالب گمان عزرا دی، دی کاهن هم وو او کاتب هم... دی له نورو یهودانو سره بابل ته تبعید شوی وو... او کله چې کورش یهودان له اسارت آزادوي، دی هم له نورو سره یو ځای خپل ملک ته ستنېږي... او له څلورو میاشتو خطرناک سفر نه وروسته یورشليم ته رسېږي... هلته د یهودانو مشران ده ته اطلاع ورکوي چې ځینو یهودانو له غیر یهودي نسحو سره واده کړی، په دې خبرې سخت خفه شو او د خپل قوم لپاره ئې په ژړا او اوبسکو دعا وکړه... په پای کې خلك په خپلې غلطۍ پوهېږي او ځان اصلاح کوي (غیر یهودي مېرمنې طلاقوي!!).. په دې هکله د بايبل الفاظ دا دي: ... نو کاهن عزرا پاڅېدو او دوی ته ئې وویل: تاسو گناه کړې ده چې غیر یهودي مېرمنې مو په نکاح کړې دي، ... اوس د خپل خدای، د خپلو نیکونو خدای په وړاندې اعتراف وکړئ او د ده غوښتنه ترسره کړئ، له دغو قومونو چې ستاسو شاوخوا کې دي لرې شئ او له دغو پرديو نسحو بېل شئ!!

گورئ چې بايبل په خپله اعتراف کوي چې دا کتاب عزرا لیکلی، هغه په اسارت نیول شوی او بابل ته انتقال شوی وو، د ده یو غیر مستند تاریخ په داسې حال کې د بايبل برخه گرځول شوی چې مطالب ئې مخکې او وروسته تکرار شوي!! گورئ چې د بايبل خدای یهودانو ته د الله تعالی له نورو بندگانو نه د بېلېدو او د غیر یهودي مېرمنو د طلاق امر کوي!! آیا کېدی شي دا د هغه الله تعالی امر وي چې د ټولو انسانانو رب دی؟! آیا که کوم انسان داسې قانون وضع کړي چې د دوو

انسانانو تر منځ په دې خاطر د بېلتون حکم کوي چې یو د یوې قبیلې او بل د بلې قبیلې دی، دا قانون به کوم عاقل او عادل انسان عادلانه او معقول وگڼي؟ هغه به کوم بې عقله انسان وي چې دې ته په درنه سترگه وگوري او هغه د الله تعالی له لوري وگڼي!!؟

نحمیا

دا د بایبل بل کتاب دی، نحمیا نومې لیکلی، دا د ده د خاطراتو کتاب دی، خو بایبل د سپېڅلو کتابونو په ضمن کې نیولی، د ده ځینو خبرو ته لږ ځیر شئ: (د شوش په سلطنتي قصر کې وم، یو یهودي ورور مې لیدو ته راغی، نوم ئې حناني وو، د بېرته ستانه شوو خلکو او د اورشلیم د وضعې پوښتنه مې ترې وکړه، هغه راته وویل: دوی په ډېرې خواری کې ژوند کوي... د ښار حصار لا همغسې وران دی او دروازې لا نه دي جوړې شوې، ... ډېر مې وژړل، خو ورځې مې هېڅ ونه خوړل او خدای ته مې دعا وکړه... څلور میاشتې وروسته کله چې مې د شرابو جام پاچا ته ورکاوو، له ما ئې وپوښتل: ولې داسې غمجن یې؟... تر دې مهاله زه هیڅکله پاچا غمجن نه وم لیدلی!! له پوښتنې ئې ووبرېدم، ځواب مې ورکړ: پاچا دې تر ابدې ژوندی وي!! چې زما هغه ښار وران وي چې نیکونه مې په کې ښخ دي او دروازې ئې سوځېدلې، نو زه به ولې غمجن نه وم، پاچا وویل: غوښتنه دې څه ده؟ ومې ویل: که د پاچا خوښه وي او په ما ئې د لطف نظر وي نو ما دې خپل وطن ته ولېږي ترڅو د خپلو نیکونو ښار آباد کړم!! پاچا موافقه وکړه...

گورئ چې نحمیا د شوش د هغه پاچا د شرابو ساقی دی چې دوی ئې له خپل هېواده تبعید کړي وو، له خپل یهودي وروره ئې د هېواد غمجن احوال واورېدو، دومره خفه شو چې څو ورځې ئې هېڅ ونه خوړل!! خو سره له دې په هغو ورځو کې هم او تر څلورو میاشتو پورې پاچا د ده په خبرې کې هیڅکله د غم نښې ونه لیدې، خو

خلور میاشتی وروسته ئې د ده په خېره کې هغه مهال د خفگان نښې ولیدلې چې د شرابو جام ئې ورکاوو!! نه پوهېږو چې دا خبرې په کوم منطق د منلو وړ گڼلې شو!!

دی له دې وروسته د اورشلیم د حصار په جوړولو او په هغه کې د خپلې مهمې ونډې په هکله په ډېر تفصیل سره بحث کوي، له دې وروسته د هغو کسانو د نومونو یو اوږد فهرست وړاندې کوي چې له تبعیده راستانه شوي وو، د حصار په جوړولو کې ئې برخه اخیستې وه، له عزرا سره ئې ژمن لیک امضا کړی وو او د هغو قبیلو نومونه چې په اورشلیم کې ځای په ځای شوي او گڼ شمېر نور نومونه، ...

نه پوهېږم د بايبل لیکوال د خاطراتو په دې بې محتوی کتاب کې څه لیدلي چې هغه ئې د سپېڅلو کتابونو په فهرست کې شامل او د بايبل برخه ئې گرځولی.

استر

بايبل لیکي چې استر د یوې یهودي یتیمې نوم دی، دا کتاب د دې په هکله بحث کوي، په مقدمه کې ئې راغلي: د پارس پاچا خشایار په خپلې مېرمنې په دې سبب غصه شوی وو چې په یوې مېلمستیا کې ئې برخه نه وه اخیستې... په دې سبب ئې هغه له ملکه والي خلع کړه او په ځای ئې استر ځان ته په نکاح کړه!! د استر تره مردخای ورته وویل چې خپل یهودي والی مه څرگندوه، د خشایار صدراعظم هامان نومېدو، چې ډېر متکبر وو او له ټولو ئې د احترام هیله درلوده، یو ځل مردخای د ده درناوی ونه کړ، نو دی ډېر غصه شو، پاچا ته ئې د ټولو یهودانو د وژلو مشوره ورکړه، پاچا له دې خبر نه وو چې استر د ده ملکه هم یهودی ده، د یهودانو د وژلو امر ئې وکړ، مردخای استر ته د دې حکم په اړه خبر ورکړ، هغې پاچا ته وویل: زه هم له هغو خلکو څخه یم چې تا ئې د وژلو امر کړی، پاچا دومره غصه کېږي چې فوراً حکم کوي چې هامان باید په هماغه دار وځړول شي چې د

يهودانو لپاره ئې جوړ کړې وو!! او د ده په ځای ئې مردخای د صدر اعظم په توگه وټاکو!! يهودان دغه ورځ د پوريم د جشن په نامه لمانځي!!

له دې مقدمې قياس کولی شئ چې دا څنگه کتاب دی؟ د بودی انا تر نکل هم خندوونکی نکل، بودی انا چې د ژمې په اوږدو اوږدو شپو کې خپلو ورو ورو لمسیانو ته کوم نکل کوي نو د ورځې ئې له ځان سره جوړ کړي او دې ته ئې پام وي چې داسې نه کوم شوخ لمسی ئې ورته ووايي: انا انا!! نه منو نه منو، دا کیسه دې له ځانه جوړه کړې، نن مونږ ته رښتوني کیسه وکړه!! خو د بایبل لیکوال د دې پروا هم نه کوي، خپلو لوستونکو او منونکو ته د هغو ورو ورو لمسیانو په سترگه هم نه گوري، د دې پروا نه کوي چې د درواغو داسې مجموعه یو ماشوم هم نه مني!! څنگه به پاچا خپله مېرمن په دې سبب طلاقوي چې په یوې مېلمستیا کې ئې برخه نه وه اخیستې او د دې په ځای به داسې نسخه کوي چې نه ئې پلار ورته معلوم دی او نه نسب او قبيله!! څنگه به ئې صدراعظم د یوه کس د عدم احترام په سبب د ټولو يهودانو د وژلو پرېکړه کوي او پاچا به هم ورسره موافقه کوي، بیا به د قصر مخې ته دار جوړوي او په دې وخت کې به استر ځان پاچا ته معرفي کوي او بیا به پاچا پر خپل همغه صدراعظم غصه کېږي او د ده د وژلو او په دار ځړولو امر به کوي!! او په ځای به ئې يهودي مردخای صدراعظم کوي!! پوښتنه کوو: هاماښ څنگه پوه شو چې د استر تره مردخای يهودي دی، تا خو لیکلي چې استر خپل يهودي والی پټ ساتلی وو!! که تا لیکلي وی چې پاچا د يهودانو مذهب قبول کړی وو، د همدې لپاره ئې یوه يهودي نسخه وکړه، د همدې لپاره ئې یو يهودي صدراعظم کړ او د همدې لپاره ئې يهودانو ته اجازه ورکړه چې په دريو ورځو کې ۷۵۰۰۰ خلک ووژني، نو د بودی انا کوم شوخ لمسی به هم له کومې پوښتنې پرته ستا نکل منلو، خو تا خپل نکل داسې جوړ کړی چې هیچا ته د منلو نه برېښي!!

داسې معلومېږي چې د بایبل لیکونکي دا قصه د دې لپاره له ځانه جوړه کړې چې د يهودانو پېغلې د استر په څېر کارونو ته چمتو کړي او ورته ووايي چې یوه ښایسته يهودي پېغله کولی شي خپل قوم ته له داسې لارو دومره ستر ستر خدمتونه وکړي!!

ایوب

د بایبل د دې کتاب په مقدمه کې لولو: د ایوب کتاب د رنځ او ستونزې او د هغې د عواملو په اړه بحث کوي،... ایوب یو نېک، پوه او شتمن سړی وو، ناڅاپه له کړاوونو سره مخامخ شو، لس زامن ئې په یوه طوفان کې مړه شول، شتمني ئې له لاسه ووتله او په سختې ناروغۍ اخته شو، درې دوستان ئې پوښتنې ته ورغلل،... ایوب ته ئې وویل: د گناهونو په سبب له بدې ورځې سره مخامخ شوی یې!! ایوب ټینګار کوي چې داسې نه ده، خو خلك د ده خبره نه مني... پرېشانه دی خو په دې باور دی چې خپل خدای نه دی هېر کړی، که څه هم د مصیبتونو په علت او سبب نه پوهېږي، بالآخره خدای د لوڅو له منځه ورباندې غږ کوي او ورته وایي: انسان هیڅکله د خدای په عظمت نه شي پوهېدی!! د خدای د خبرو له اورېدو وروسته ایوب وویل: تر دې د مخه زما غوږونو ستا په اړه نور څه اورېدلي وو، خو نن زما سترګې تا گوري!! نو ځکه له ځانه بې زاره یم او ستا په وړاندې په خاورو او ایرو کې توبه کوم!! ایوب په دې پوه شو چې په خدای باندې د ده باور باید له هغو پېښو سره ونه تړل شي چې دی ورسره مخامخ کېږي!! خدای د ایوب شتمني دوه برابره بېرته ورکوي او لس زامن وربخښي... د ایوب له کتابه دا نتیجه ترلاسه کوو: (کوم څه چې مونږ په خپل ژوند کې ورسره مخامخ کېږو، دا د خدای له اقتداره بهر نه دي، د شیطان قدرت او اختیار په هغې محدودې کې دی چې خدای ئې اجازه ورکړې...)

مخکې له دې چې د دې کتاب د موضوع په اړه بحث ته داخل شم خو خبرې

ضروري گڼم: ما په ټول بايبل کې يوازې دا کتاب داسې وموندو چې څه نا څه د الهي کتاب نښې او آثار په کې ترسترگو کېږي، که څه هم د کتاب ليکونکي موضوعات سره خلط کړي او د مطلب له سمې او روغې افادې عاجز پاتې شوی. سره له دې چې د ايوب کتاب د بايبل د نورو کتابونو په څېر له بې بنسټو او بې محتوي خبرو ډک دی خو له نورو څخه ئې توپير په دې کې دی چې دلته څه ناڅه د انسان يوې اساسي پوښتنې ته د ځواب ورکولو هڅه شوې، خو په ډېره ناقصه او کمزورې توگه!! بايبل هڅه کړې د مصيبتونو په اړه پنځه توجيهاټ وړاندې کړي او په پنځو کې ئې يوه غوره او معقوله ثابته کړې!! د ايوب په څېر کې د مصيبتونو د لاملونو په اړه يوه انگېرنه انځوروي او د ده د څلورو دوستانو په څېرو کې څلور نورې انگېرنې تمثيلوي. دا يوه له هغو اساسي مسايلو څخه ده چې هر دين او مذهب بايد ځواب ورته ولري او دا توضيح کړي چې د مصيبتونو اسباب څه دي؟ انسان ولې له مصيبتونو سره مخامخ کېږي؟ څوک ئې ورسره مخامخ کوي؟ خدای که شيطان؟ ولې ئې مخامخ کوي؟ د ده د گناه په سبب ئې خدای له مصيبتونو سره مخامخ کوي که شيطان ئې د خپلې دښمنۍ په سبب ورسره مخامخ کوي؟

بايبل ليکي: (د عوص په سيمې کې يو کس اوسېدو چې نوم ئې ايوب وو، له خدای څخه وپرېدونکی، نېک او له گناهونو ځان ساتونکی وو، اووه زامن او درې لونيې ئې وې اووه زره مېږې، درې زره اوبنان، پنځه سوه جوړې غوايي، پنځه سوه خړې او ډېر نوکران ئې درلودل!!)

د بايبل دغو ارقامو ته هم ځير شئ: اووه زامن، اووه زره مېږې، درې لونيې، درې زره اوبنان، پنځه سوه جوړې غوايي او پنځه سوه خړې!! دا هماغه اووه دي چې بايبل ئې ډېر ډېر راوړي او په هر ځای کې ئې کاروي!!

د ايوب د ايمان آزموينه

بايبل تر دې سرليک لاندې يوه مهمه اعتقادي مسئله د پنځو څېرو د ويناوو په ترڅ کې څېړي، دا بحث په ټول بايبل کې ځانگړی او استثنايي حيثيت لري، د بحث موضوع او د څېړنې څرنگوالي دې عنوان ته د بايبل په ټولو نورو عنوانو غوره

والی ورکړی، په دې هکله ئې بحث کړی چې انسان ولې له کړاوونو او مصیبتونو سره مخامخ کېږي، څوک او څه ئې مخامخ کوي؟ او د مصیبتونو په وړاندې د چا غبرگون مثبت او صحیح دی او د چا ناسم او غلط؟ څوک د صبر او قناعت لار غوره کوي او څوک د شکایت او اعتراض لار؟ د پنځو کسانو په ویناوو کې ئې دې ته پنځه ځوابونه ورکړي، خو متأسفانه په دې نه دی توانېدلی چې دې پوښتنې ته واضح او معقول ځواب ووايي، تاسو به وگورئ چې بېل بېل نظریات ئې سره خلط کړي، په داسې حال کې چې غواړي یو کس د صابر او قانع په توگه معرفي کړي او د هغه په وینا او عمل کې صبر او قناعت انځور کړي، هغه ته ئې شکایت او اعتراض هم منسوب کړی، له دې بحث نه لوستونکی دا نتیجه نه شي ترلاسه کولی چې د چا وینا سمه ده او د چا ناسمه؟ او په الله تعالی د ایمان او باور تقاضا څه ده؟ ...

بایبل لیکي: یوه ورځ چې فرشتې د خدای په وړاندې حاضرې شوې وې، شیطان هم ورسره وو، خدای له شیطان وپوښتل: چېرې وې؟ شیطان ورته وویل: د ځمکې چارچاپېر گرځېدم، خدای وویل: آیا زما بنده ایوب دې ولید؟ د ځمکې پر سر د ده په څېر انسان نه شته، نېک، له خدایه وېرېدونکی، له گناه نه ځان ساتونکی، شیطان وویل: که له خدایه وېرې ده ته گټه نه رسولی نو دا کار ئې نه کاوو!! هرڅه دې ورکړي... شتمني ئې ترې واخله بیا وگوره چې په څرگنده به له تا انکار کوي!! خدای شیطان ته وویل: لار شه، د شتمنیو په اړه ئې چې څه غواړې هغه وکړه خو ده ته تاوان مه رسوه، شیطان ووت... یوه ورځ چې د ایوب زامن د ده د مشر زوی په کور کې مېلمانه وو، یو کس ایوب ته راغی او وئې ویل: مونږ یوې کوله، څه خرېدل چې سایانو ناڅاپي برید وکړ، کارگران ئې ووژل او څاروي ئې له ځان سره یوړل، یوازې زه ژوندی پاتې شوم، د ده خبرې لا پای ته نه وې رسېدلې چې بل قاصد راغی او وئې ویل: له آسمانه اور راپرېوت، ټول شپانه او رمې ئې وسوځول، یوازې زه ژوندی پاتې شوم... د ده خبره لا نه وه ختمه شوې چې بل کس راغی او وئې ویل: کلدانیانو پر مونږ برید وکړ، ستا اوښان ئې یوړل او نوکران ئې ووژل، یوازې زه ترې ژوندی پاتې شوم، په همدې کې بل کس راوړسېدو او وئې ویل: ستا ټول زامن او لونیې د مشر زوی په کور کې مېلمانه وو، چې ناڅاپي تنده سیلی راغله او

کور ئې وران کړې، ټول تر چتونو لاندې شول، یوازې زه ترې ژوندی پاتې شوم، په دې وخت کې ایوب پاڅېدو، له ډېره ویره ئې خپلې جامې خیرې کړې، د سر وېښتان ئې وخریيل او د خدای په وړاندې په خاورو کې پرېووت او وئې ویل: د مور له رحمه لوڅ دنیا ته راغلم او لوڅ به ځم، خدای راکړې وو او خدای واخیستل، د خدای نوم دې مبارک وي!! له دې ټولو سره سره ایوب گناه ونه کړه او خدای ته ئې نامناسبه خبره ونه کړه!! بیا ملائکې د خدای په وړاندې حاضرې شوې، شیطان هم ورسره وو، د شیطان او خدای ترمنځ همغه مخکنۍ خبرې تکرار شوې او دا ځل خدای ورته وویل: څه د ده د بدن په اړه چې څه غواړې ورسره وئې کړه خو وژنه ئې مه!! نو شیطان د خدای له حضوره ووت او ایوب ئې په دردوونکو دانو اخته کړ، ایوب په ایرو کې کښېناست او یو کودړی ئې راواخیست او ځان ئې پرې گراوو، مېرمنې ئې ورته وویل: آیا سره له دې چې خدای دا ټول مصیبتونه درباندي راوستل بیا هم ورته وفادار یې، په خدای لعنت ووايه او ومړه!! ایوب ورته وویل: ته د یوې بې عقلې ښځې په څېر خبرې کوې، آیا یوازې ښه شیان به له خدایه مونږ ته رسېږي او بد نه؟! د دغو ټولو مصیبتونو سره سره ایوب د خدای په اړه بده خبره ونه کړه.

د بایبل په دې وینا کې څو خبرې د پام وړ دي:

- شیطان داسې معرفي کوي چې کولی شي د ملائکو په څنګ کې د الله تعالی په حضور کې په وار وار ودرېږي، د خبرو کولو مجال او د الله تعالی د مخلصو بندګانو د ځورولو او په مصیبتونو د دوی د اخته کولو اجازه ترلاسه کړي!! دا خبرې نه له الهي کتابونو سره اړخ لګوي او نه د الله تعالی له شأن سره، له مقربو فرشتو سره یو ځای د الله تعالی په حضور کې د شیطان په وار وار حاضرېدل او د الله تعالی د یوه مخلص او صالح بنده د ځورولو اجازه ترلاسه کول، له دیني ارشاداتو سره متصادمه رایه ده، الله تعالی له دې ډېر لوړ دی چې شیطان په خپل حضور کې ومني او هغه ته د مصیبتونو د نازلولو واک ورکړي، قرآن، شیطان داسې معرفي کوي چې الله تعالی رټلی، لعنت ئې پرې ویلی او آسمان ته د ختلو لار ئې پرې تړلې. همدا راز قرآن فرمایي چې په آسمان او ځمکې کې الله تعالی داسې څوک نه دی پیدا کړی چې د گټې او تاوان رسولو واک ئې هغه ته سپارلی وي، شیطان خو

پرېږده مقربو فرشتو او پيغمبرانو عليهم السلام ته هم دا واك نه دی وركړی شوی. په الهي دين كې د شرك او توحيد ترمنځ توپير په دې كې دی چې يو ئې الله تعالى ټولواك گڼي او بل ئې د الله تعالى ترڅنگ نور ذوات د واك خاوند او د الله تعالى شريك.

• له يوې خوا ايوب عليه السلام د يوه شاكر او صابر بنده په توگه معرفي كوي خو له بلې خوا ئې د يوه شاكې، ناراضه او د الله تعالى په پرېكړو د اعتراض لرونكي په توگه!! له يوې خوا ده ته دا خبره منسوبوي چې مېرمنې ته ئې وويل: آيا له خدايه به يوازې ښه شيان رارسي او بد شيان نه؟ خو له بلې خوا ئې داسې معرفي كوي چې په الله تعالى باندې سخت اعتراض لري چې ولې ئې له كړاوونو سره مخامخ كړي!! خو قرآن د ايوب عليه السلام په هكله فرمايي:

وَلَمَّا كَانَتْ آيَاتُهُ تُنزلُ عَلَيْكَ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ الَّذِي فِيهِ بَيِّنَاتٌ لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

31:2 عر SRVdE ÒB poy OGB NGVBr WEdk nV-S#ur (FE ~ B 3/47 SB S#u± Sù

الانبياء: ۸۳-۸۴

قېښه دىږه

او ايوب درياد كړه چې كله ئې خپل رب ته داسې دعا وكړه: ما ته تكليفونه رارسېدلي او ته تر هر رحم كوونكي ډېر مهربان يې! نو د ده دعا مو قبوله كړه او هغه كړاو مو ترې دفع كړ چې پرې اخته شوى وو، د ده كورنۍ مو وركړه او له مثل سره ئې، زمونږ له لورې د يوې پېرزوينې په توگه او عابدانو ته د يوه تذكار او يادونې په توگه.

گورئ چې دلته ايوب عليه السلام د الله تعالى د واقعي بندگانو لپاره د يوې بېلگې په توگه معرفي شوى خو بايبيل له يوې خوا ده ته دا خبره منسوبوي چې وئې ويل: د مور له رحمه لوخ دنيا ته راغلم او لوخ به ځم، خداى راكړي وو او خداى واخيستل، د خداى نوم دې مبارك وي!! خو له بلې خوا ليكي چې په دې وخت كې ايوب پاڅېدو، له ډېره ويره ئې خپلې جامې څيرې كړې، د سر وېښتان ئې وڅرېيل او د خداى په وړاندې په خاورو كې ورغښت!!! يوه كس ته په يوه وخت كې دا دواړه

خبرې منسوبول صريح تناقض دی.

قرآن د ده د مېرمنې په هکله فرمایي چې هغه هم نېک انسان، صبرناکه مېرمن او الله تعالی ته ډېره مخه کوونکې ښځه وه:

ص: ۴۱-۴۴ ... ﴿لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ أَخْرَجَهُمْ مِنَ ظُلُمَاتٍ إِلَى نُورٍ بِإِذْنِ اللَّهِ﴾

خو بايبل وايي چې هغې ايوب عليه السلام ته وويل: آيا سره له دې چې خدای د اتول مصيبتونه درباندي راوستل بيا هم ورته وفادار يې، په خدای لعنت ووايه او ومړه!!

په يقين سره ويلي شو چې په اصلي انجيل کې به د ايوب عليه السلام يادونه په همغه توگه شوې وي چې په قرآن کې راغلي، خو د بايبل کمزوري ليکوال له هغه داسې بې محتوی قصه جوړه کړې، که د بايبل ليکوال په دې قصې کې د قرآن اسلوب غوره کړی وی، ايوب عليه السلام ئې د صبر او قناعت بېلگه، مېرمن ئې د وفادار دوست په توگه، زامن او خپلوان ئې د بې وفا خپلوانو او دوستانو په توگه او دا څلور کسان ئې داسې انځور کړي وی چې يو ئې د مصيبتونو او کړاوونو په وخت کې په مصيبتونو اخته دوست ملامتوي او مصيبتونه د ده د اشتباهاتو او گناهونو نتيجه گڼي، بل ئې له کړاوونو د وتلو لپاره د غلطو لارو چارو غوره کولو ته هڅوي او بل ئې په خپلو کړنلارو کې تجديد نظر ته تشويقوي، د قصې په ترڅ کې ئې د شيطان ونډه ښه تمثيل کړې وی او الله تعالی ئې هغسې معرفي کړی وی چې له هغه سره ښايي، نو دا کتاب به د بايبل تر ټولو غوره او مفيد کتاب وو، خو متأسفانه هغه اشتباه کړې او قصه ئې په ناسم لوري غزولې ده.

• د بايبل د نظر په خلاف قرآن شيطان داسې معرفي کوي چې کار ئې يوازې د انسان وسوسه کول، گناه او بد کار ته هڅول، بد عزائم او غلط افکار ئې په سينه کې راپيدا کول دي، نه پر انسان څه تسلط لري او نه د تاوان او ضرر رسولو توان.

• د حوادثو، مصيبتونو او پېښو په هکله څلور نظريې وړاندې کيږي:
۱. يوه د بايبل دغه نظريه چې وايي: په انسان باندې چې کوم مصيبتونه راځي، دا د شيطان کار دی، خدای شيطان ته دا اجازه ورکوي چې انسان له کړاوونو او مصيبتونو سره مخامخ کړي.

۲. بله دا چې انسان د خپلو گناهونو په سبب له مصیبتونو سره مخامخ کېږي، هر په مصیبت اخته انسان په حقیقت کې یو گناهگار انسان دی!! دا ځکه چې مصیبتونه یوازې یو لامل لري او هغه د انسان گناه ده او بس.

۳. درېیمه نظریه هغه ده چې وايي: ټولې پېښې تصادفي حوادث دي، که دا ستر ستر طوفانونه دي، که سیلابونه، که زلزلې او وچ کالي او که وړې وړې پېښې، د یوه انسان له عادي بیماری نیولې تر هغو لویو لویو پېښو چې په میلیونونو خلک ترې متاثره شي، دا ټول طبیعي اسباب او عوامل لري، د خلکو له کړو وړو او گناهونو سره ئې هیڅ تعلق نه شته، هم گناهگار نیسي او هم بې گناه، نه ئې د انسان بد عمل په راتلو کې څه ونډه لري او نه ئې ښه عملونه په مخنیوي کې.

۴. خو قرآن فرمایي چې د ښه او بد، راحت او مصیبت، نعمت او نعمت پرېکړه د الله تعالی له لوري کېږي، نه شیطان په دې کې څه تصرف او مداخله کولی شي او نه په ځمکې او آسمان کې له الله تعالی پرته بل څوک. د هرې پېښې پرېکړه د الله له لوري کېږي، هره حادثه د هغه په اراده رامنځته کېږي، الله نه په چا ظلم کوي او نه د عدالت خلاف پرېکړه، له هر فرد او ټولني سره همغه څه کوي چې د عدالت له مخې ئې مستحق وي، نه ستر ستر حوادث تصادفي پېښې دي او نه واړه واړه مصیبتونه، کله د انسان بد عملونه د دې مصیبتونو د راتلو لامل وي او نېک عملونه ئې د تم کیدو باعث او کله الله تعالی غواړي د مصیبتونو په ترڅ کې انسان وروزي، کمال ته ئې ورسوي او هغه استعدادونه په کې راوینس او ځلانده کړي چې یوازې له کړاوونو سره د مخامخ کېدو په صورت کې په انسان کې وده کوي، لکه هغه ماشوم چې د لومړي ځل لپاره په خپلو پښو تگ زده کوي نو په وار وار لوېږي او لټېږي او په همدغو لوېدلو او لټېدلو کې د ده روزنه کېږي، ډېر څه وربښودل کېږي، هډوکي ئې مضبوطېږي او په لوړو ژورو کې د تلو هنر زده کوي.
قرآن فرمایي:

الشوری: ۳۰

او په کوم مصیبت چې تاسو اخته کېږئ نو دا ستاسو د خپلو لاس ته راوړنو په وجه دی او له ډېرو ئې (الله) تېرېږي.

دا آیت په ډېر صراحت او قاطعیت سره وایي چې مصیبتونه ستاسو د کړو وړو په سبب راځي او دا چې دا ستاسو د گناهونو یوازې د یوې برخې سزا ده، که الله عفو ونه کړي او له تاسو سره د فضل او عفو په ځای د عدل له مخې معامله وکړي نو تر دې به ئې ستر ستر مصیبتونه درباندي نازل کړي وو. همدا راز فرمایي:

وَمَا يَكْفُرُ الْإِنْسَانُ لِمَا نَسِيَ مِنَ الْغِنَىٰ أَنَّ كُنِيَ غَنِيًّا وَإِنَّ لَهُ لِنِسْيَانِ الْغِنَىٰ شَرًّا مِّنْ لِّمَآ تَذَكَّرُ بِهِ ۚ إِنَّهُ كَانَ كَارِهًُّا

التغابن: ١١

هیڅ مصیبت نه راځي مگر د الله په اذن سره او څوک چې پر خدای ایمان لري، زړه ئې ورهدایت کړي او الله په هر څه بڼه پوه دی.

دا آیت هم په ډېر تأکید او قاطعیت سره وایي چې هیڅ مصیبت په خپل سر او تصادفي نه راځي، د الله په حکم او اذن راځي، د ایمان خاوندان ئې په وجه او حقیقت پوهېږي او په دې هکله ئې الله زړونه روښانه کوي او له شک او اعتراض نه ئې خوندي ساتي. مسلمانانو ته په دې هکله داسې لارښوونه کوي:

وَمَا يَكْفُرُ الْإِنْسَانُ لِمَا نَسِيَ مِنَ الْغِنَىٰ أَنَّ كُنِيَ غَنِيًّا وَإِنَّ لَهُ لِنِسْيَانِ الْغِنَىٰ شَرًّا مِّنْ لِّمَآ تَذَكَّرُ بِهِ ۚ إِنَّهُ كَانَ كَارِهًُّا

وَمَا يَكْفُرُ الْإِنْسَانُ لِمَا نَسِيَ مِنَ الْغِنَىٰ أَنَّ كُنِيَ غَنِيًّا وَإِنَّ لَهُ لِنِسْيَانِ الْغِنَىٰ شَرًّا مِّنْ لِّمَآ تَذَكَّرُ بِهِ ۚ إِنَّهُ كَانَ كَارِهًُّا

التوبة: ٥١-٥٢

ووايه: له هغه څه پرته چې الله راته لیکلي هیڅکله څه نه رارسي، هغه مو مولا دی او مؤمنان خو باید پر الله توکل وکړي، ورته ووايه: آیا مونږ ته له دوو نه د یوې نښکې پرته د بل څه انتظار لرئ او مونږ خو ستاسو لپاره یا دې ته سترگې په لاره یو چې الله مو له خپل لوري په کوم عذاب اخته کړي او یا زمونږ په لاس، نو انتظار وکړئ چې مونږ هم درسره انتظار کوونکي یو.

دا مبارک آیتونه هم په پرېکنده ډول وایي چې هیڅکله کوم داسې مصیبت نه دررسېږي چې الله تعالی له مخکې نه وي درته لیکلی، که دا مرگ ژوبله وي، په جگړې کې ماتې وي، یا کوم بل مصیبت، مؤمنان به په خدای توکل کوي، د مصیبتونو په اړه به هیڅکله دا شک نه کوي چې دا په خپل سر او د الله تعالی له عادلانه پرېکړې پرته نازل شوي. قرآن د یوې داسې ډلې یادونه کوي چې ورته وویلی شو: لاسونه مو راتم کړئ، لمونځ وکړئ او زکات ورکړئ، خو کله چې پر دوی جهاد فرض کړی شو نو ځینې ئې له خلکو نه داسې وېرېدل لکه له الله نه او یا تردې هم سخته وېره او ویل ئې: ای زموږ ربه! ولې دې پر مونږ جنگېدل فرض کړل؟ ولې دې تر یوې نږدې نښتې ونه ځنډولو؟ الله تعالی وفرمایل: دوی ته ووايه چې د دنیا متاع خو وړوکی شی دی او آخرت غوره دی، د هغه لپاره چې تقوا ئې غوره کړه او د بڅرکي په اندازه به پر تاسو تېری ونه شي، چې چېرې وئ مرگ به مو بیا مومي، که څه هم په دنگو کلکو مانیو کې وئ، او ورپسې د مصیبت په اړه فرمایي:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا زِينَتَكُمْ لِكُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلِّ مَكَاتٍ يُرْتَدُّ مِنْكُمْ وَكُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلِّ مَكَاتٍ يُرْتَدُّ مِنْكُمْ وَكُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلِّ مَكَاتٍ يُرْتَدُّ مِنْكُمْ﴾

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا زِينَتَكُمْ لِكُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلِّ مَكَاتٍ يُرْتَدُّ مِنْكُمْ وَكُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلِّ مَكَاتٍ يُرْتَدُّ مِنْكُمْ﴾

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا زِينَتَكُمْ لِكُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلِّ مَكَاتٍ يُرْتَدُّ مِنْكُمْ وَكُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلِّ مَكَاتٍ يُرْتَدُّ مِنْكُمْ﴾

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا زِينَتَكُمْ لِكُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلِّ مَكَاتٍ يُرْتَدُّ مِنْكُمْ وَكُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلِّ مَكَاتٍ يُرْتَدُّ مِنْكُمْ﴾

النساء: ۷۸-۷۹

او چې کومه نښېګړه ئې په برخه شي نو وایي: دا خو د الله له لوري ده، خو که کړاو ئې په برخه شي نو وایي: دا خو له تا څخه دی، ورته ووايه: ټول د الله له لوري دي، په دې خلکو څه شوي چې په هیڅ خبرې نه پوهېږي. له نښېګړې چې څه ستا په برخه شي نو د الله له لوري ده او چې کړاو او ستونزه درورسېږي نو هغه په خپله ستا لخوا ده، ته خو مو خلکو لره یو استاځی لېږلی یې او الله د شاهد په حیث کافی دی.

گورئ چې قرآن مصيبتونه د الله تعالى له لوري گڼي، د گټې او تاوان پرېکړه هغه ته منسوبوي، ښېکړه د ده پېرزوينه او کړاو د انسان د عمل سزا بولي، کله ئې د مرگ په څېر يو فطري بهير گڼي چې پرېکړه ئې الله تعالى کوي او د انسان ښه يا بد عمل هيڅ اغېز پرې نه لري او کله ئې د انسان د عملونو پايله او سزا.

بايبل له دې وروسته د هغو څلورو کسانو خبرې رااخلي چې ايوب عليه السلام ته راغلي، د ده دردناکه وضعه ئې ليدلې، د ده شکايتونه ئې اورېدلي او ده د شکايتونو په اړه ئې خپل نظر وړاندې کړی، ليکي:

درې دوستان ئې خوا ته راغلل، اليفاز تيماني، بلدد شوجي او سوفر نعماتي،... د ده دردونو ته په پام سره ئې اووه ورځې (بيا هم اووه!!) له څه ويلو پرته د ده په خوا کې تېرې کړې... ايوب په شکايت کولو پيل وکړ، وئې ويل: په هغې ورځې هم لعنت چې زه په کې دنيا ته راغلم او په هغې شپې هم چې زه د مور په رحم کې پيدا شوم، کاش دا ورځ د تل لپاره هېره شي، د خداى له ياده هم ووځي!! ... محوه شي او نور نو د مياشتې په ورځو کې حساب نه شي!! ... په دې شپې لعنت ووايئ چې زما د زېږېدو سبب شوه او له دغو مصيبتونو سره مخامخ شوم، ولې په دې ورځ مې نه شوم؟! ... کاش مې پيدا شوى وى... ځکه د مرگ په دنيا کې انسان آرامه وي او د شريرو خلکو له ځورونو خوندي، زنداني د زندان د ساتونکي چينغې نه ځوروي، غني او فقير يو شاني وي، غلام د ارباب له لاسه آزاد وي، ... ولې بايد پر هغو خلکو د ژوند رڼا ولگېږي چې په بدبختۍ کې ژوند کوي؟ ولې هغو خلکو ته مرگ نه راځي چې د مرگ په انتظار کې دي، داسې لکه څوک چې د گنج په لټه کې وي؟...

گورئ چې دلته ايوب عليه السلام داسې ښودل شوى: له خپل پيداېښته بې زار، مرگ تر ژوند غوره گڼي او تمنا ئې کوي، د هغو خلکو په پيدا کولو اعتراض لري چې بدمرغيو کې ژوند کوي!! دا خبرې نه له يوه پيغمبر سره ښايي او نه له يوه صابر بنده سره، دا يوازې د يوه شاکي او بې صبره بنده خبرې کېدې شي.

بايبل د هغو شکايتونو په اړه چې ايوب عليه السلام ته ئې منسوب کړي، د ده د يوه دوست غبرگون داسې انځوروي: اليفاز تيماني وويل: ايوبه! اجازه راکوې چې

خو خبرې وکړم، ځکه نور نو چوپ نه شم پاتې کېدی، تا مخکې خلکو ته ویل: چې پر خدای توکل وکړئ، کمزورو ته دې ډاډ ورکاوو او د دوی زړونه دې مضبوطول، ستا په څېر نېک سړی باید په داسې حالت کې خپل اعتماد له لاسه ورنه کړي او ناامېده نه شي... لږ فکر وکړه آیا تراوسه دې لیدلې چې کوم نېک او بې گناه سړی هلاک شوی وي؟ تجربې بنودلې: چې څه کړې هغه به رېبې!! ... یوه شپه چې په ژور خوب ویده وم، ناڅاپه مې یو غږ تر غوږ شو او یو حقیقت راته څرگند شو، د روح حضور مې احساساوه خو نه مې لیدله، وېرې اخیستی وم... په هغه وحشتناک سکوت کې مې دا زمزمه واورېده: آیا خاورین انسان کولی شي د خالق خدای په نظر کې بې گناه وي، حتی د آسمان فرشتې هم د خدای له نظره پاکې نه دي!!!... انسان بې موجه او بې علت په بلا او بدبختۍ نه اخته کېږي، د بدبختۍ چینه په خپله له انسانه راخوټېږي، که زه ستا په ځای وی خپل مشکلات به مې خدای ته وړاندې کړي وو، ځکه خدای عجیب عجیب کارونه او خارق العاده معجزې ترسره کوي... هغه باران وروي، فقیران او مظلومان ژغوري او ظالمان او بدکاران له بدو پابلو سره مخامخ کوي... هغه څوک نېک مرغه دی چې خدای ئې تنبیه کړي، د هغه په تنبیه مه غمجنه کېږه، که تا ټپې کړي نو د ټپونو علاج دې هم کوي او له هرې بلا دې ژغوري!! ... حیوانات به ضرر نه شي دررسولی، له قحطي او جگړو به وېر نه لري، کور به دې خوندي وي او څه به دې نه غلا کېږي، نسل به دې د وینو په څېر زیات شي، بریالی به له دنیا ولاړ شي... تجربې ما ته ثابتې کړې چې دا خبرې حقیقت لري، نو زما نصیحت واوره!!

که لږ څیر شو نو د ایوب علیه السلام د دې دوست ډېرې خبرې به هغسې ومومو چې له دیني ارشاداتو سره سمون خوري، خو څو اساسي اشتباهات په کې لیدل کېږي: د مصیبتونو یوازنی لامل د انسان گناه گنې او گناه ته هومره عمومیت ورکوي چې فرشتې هم نه ترې مستثنی کوي، د ده د خبرې معنی دا ده چې هر په مصیبت اخته انسان گناهگار دی او دا خبره حقیقت نه لري، ډېر بڼه خلک هم په مصیبتونو اخته شوي او ډېر بد خلک هم په دنیا کې د خپلو گناهونو له سزا نه خوندي پاتې شوي.

بايبل دې کس ته د ايوب عليه السلام ځواب داسې گڼي: (که تاسو توانېدی شوی چې زما غمونه وتلی نو درته معلومه شوې به وه چې د ساحل تر شگو هم درانه دي، د همدې لپاره مې خبرې تندې او ترخې دي، قادر خدای زه په خپلو غشو ویشتلې او پر ځمکې غورځولې يم، د ده زهرجن غشي زما په زړه کې ننوتې، ... حيوان هغه مهال چيغې وهي چې وږی وي... کاش خدای زما هيله ترسره کړي او ومړم!! که پوهېدی چې دا کار کوي نو له دې ټولو دردونو سره سره به خوښ وم، ما هيڅکله د خدای له اوامرو سرغړاوی نه دی کړی، څنگه کولی شم دا حالت وزغوم، ... انسان باید د خپل عاجز دوست په اړه مهربان وي... زه ستاسو په دوستۍ باور نه لرم، ځکه تاسو د هغه ويالې په څېر یې چې په دوبي کې اوبه په کې بهېږي او په ژمي کې وچه وي، کاروانیان د خپلې تندې د رفع کولو لپاره ورشي خو اوبه په کې ونه مومي او له تندې ومري... زه هم له تاسو نامېده شوی يم، تاسو زما د وضعې له لیدو وېرېږئ، دې ته تیار نه یې چې زما مرسته وکړئ... آیا له تاسو مې غوښتي چې له دښمنانو مې وژغورئ؟ یوازې یو منطقي ځواب درنه غواړم: ما ته ووايئ چې څه غلطې او گناه مې کړې؟ آیا په دې دلیل مې ملامتوئ چې له ډېرې نامېدۍ مې بې ارادې چيغې وهلې دي؟ ما مه محکوموئ ځکه بې گناه يم!!... زما بدن له پرهارونو او چينجو ډک دی،... پرېږدئ چې خپل غمونه بیان کړم، اې خدایه! آیا زه یو وحشي ځناور يم چې په بند کې دې اچولی يم؟! حتی هغه وخت هم چې په خپل پالنگ سر ږدم چې په خوب سره څو شېبې غمونه هېر کړم، ته مې د تورې شپې په هولناکې تیارې سره وېرې!! ... زه له ژونده بې زاره يم، په دغو څو ورځو کې چې زما له ژونده پاتې دي ما خپلې مخې ته پرېږده!!... اې خدایه چې د بندگانو د عملونو شاهد یې! آیا زما گناه تا ته کوم تاوان دررسولی؟ ولې دې زه په خپلو غشو په نښه کړې يم?... ولې زما گناه نه بڅېښي؟...)

دلته ايوب عليه السلام ته داسې خبرې منسوب شوې چې د شکوې او شکايت انتهاء ورته ویلی شو، ځان بې گناه گڼي، د الله تعالی په پرېکړې او پر هغه مصیبت چې دی ئې پرې اخته کړی سخت اعتراض لري، د مرگ تمنا کوي، له خپلو دوستانو دا ځواب غواړي چې الله تعالی په کومې گناه نیولی؟!...

بلدد ځواب ورکوي:

اې ايوبه! تر کله به دا خبرې کوي؟ ستا خبرې هسې بابوزې دي، آيا قادر خداى عدالت تر پېښو لاندې کوي؟ زامنو دې گناه وکړه او خداى په حقه سزا ورکړه، خداى ته دعا وکړه، که پاك او ښه سړى يې نو خداى به ستا دعا قبوله کړي، برکت به ستا د کورنۍ په برخه کړي، دومره څه به درکړي چې ستا مخکنى ژوند به د هغه په پرتله هيڅ وي، له سپين زير و پوښته چې له خپلو تجربو دې خبر کړي، مونږ هومره ژوند نه دى کړى چې په هرڅه پوه شو، د مخکنيو له پوهې او حکمت نه څه زده کړه، هغوى به درته ووايي: څوک چې خداى هېر کړي نامېده شي، بې خدايه خلک داسې وي لکه څوک چې د غنې ځالې ته پناه وړي، که تکيه پرې وکړي لوبېږي او که ځان ترې راځورند کړي نه ئې شي ساتلى، ... پوه شه چې خداى خپل نېک بندگان يوازې نه پرېږدي او بدکاران نه بريالي کوي...

د بلدد د ځواب اساسي ټکي دا دي: زامنو دې گناه کړې وه او خداى مناسبه او عادلانه سزا ورکړه، که ته پاك يې نو خداى ته دعا وکړه خداى د پاکانو دعا قبولوي، له کړاوونو به دې وژغوري، ايوب ځواب ورکړ:

په دې خبرو پوهېږم، .. خو ما ته ووايي چې انسان څنگه کولى شي د خداى له لوري ښه وگڼلى شي؟ که وغواړي له هغه سره بحث وکړي نه شي کولى چې له زرهاوو پوښتنو نه ئې يوې ته ځواب ووايي!! ځکه چې خداى پوه او ځواکمن دى او هېڅوک ئې مقابله نه شي کولى!! ناڅاپه غرونه خوځوي او په غصې سره ئې رانسکوروي او د ځمکې ستنې لړزوي، ... عجيب کارونه کوي... زما تر څنگ تېرېږي خو زه ئې نه وينم، هر څه چې وغواړي له ځان سره ئې وړي، څوک پرې دا اعتراض نه شي کولى چې دا څه کوي؟... زه څوک يم چې مجادله ورسره وکړم... حتى که هغه مرستې ته راوبلم او راشي، پوهېږم چې زما خبرې نه اوري، لوڅرې به راولېږي، ما به وځپي او هسې به زما پرهارونه رازيات کړي، څوک کولى شي عادل خداى محکمې ته احضار کړي؟! که څه هم زه بې گناه يم، دا ما ته اهميت نه لري، خداى هم گناهگار له منځه وړي او هم بې گناه!! کله چې يو بې گناه په کوم مصيبت

اخته شي او وئې وژني، خدای پرې خاندې!! خدای دنیا د گناهگارانو لاس ته ورکړې!! هغه د قاضیانو سترگې رندې کړې دي ترڅو عدالت ونه شي کړی!! که دا د خدای کار نه وي نو د چا کار دی؟! غواړم بناد اوسم او خپل غمونه هېر کړم خو نه شم کولی، وېرېم چې خدای به مې په بل غم اخته کړي، ځکه پوهېږم چې ته ما بې گناه نه شمېرې، نو که په هر صورت کې زه گناهگار یم زما هڅې به څه گټه ولري!! ته د انسان په څېر نه یې چې ځواب درکړم یا محکمې ته درسره ولاړ شم، کاش زمونږ تر منځ کوم شفیع وی چې سره پخلا کړي ئې وی، هغه مهال به تا زما له تنبیه کولو لاس اخیست او ما به له تا وېر نه درلوده!! اې خدایه! ما مه محکوموه، فقط راته ووايه چې ما څه کړي چې داسې چلند راسره کوي؟! آیا ستا له نظره دا سم کار دی چې پر ما ظلم وکړي او هغه انسان سپک او ذلیل کړي چې تا په خپله پیدا کړی او بدکارانو ته خوښي او سوکالي ورپه برخه کړي!! ... تا پیدا کړم، تا ژوند راکړ، تا ستر کړم، تا وروزلم، ... خو له دې ټولو سره سره له اوله ستا په اړه دې فکر کې وم چې که زه گناه وکړم نو ته به مې نه بخښې او له منځه به مې وړې!! څومره بې وزلی انسان یم، که سم کار وکړم مهم نه گڼل کېږي، خو که وړوکې گناه وکړم سملاسي تنبیه کېږم، که وغواړم له ځمکې پاڅم نو د زمري په څېر راباندې برید کوي او خپل قدرت ښيي، ... نو ولې دې زه پیدا کړم!! ...

دلته هم ډېرې ناسمې او د ایوب له شأن نه ډېرې لرې خبرې هغه ته منسوب شوې، له خدایه کاملاً نامېده ښودل شوی، غواړي محکمې ته ئې بوځي، ځان بې گناه گڼي خو وایي چې دا هیڅ اهمیت نه لري ځکه خدای هم بې گناه وژني او هم گناهگار نو بې گناهي څه گټه لري!! وایي خدای هغه وخت خاندې چې یو بې گناه انسان په مصیبت اخته کړي او وئې وژني، خدای دنیا د گناهگارانو په لاس کې ورکړې، په دې اعتراض لري چې خدای ولې هغه انسان سپکوي چې ده په خپله پیدا کړی، ولې بدکارانو ته سوکالي ورپه برخه کوي؟ که د بايبل لیکونکي دا خبرې بل چا ته منسوب کړې وی او ځواب ئې د ایوب لخوا ورکړی وی، نو د منلو وړ وو، خو داسې خبرې یوه پیغمبر ته منسوبول چې الهي ادیان ئې د کافرانو ناسمې انگېرنې او غلطې خبرې گڼي او ځواب ئې وایي، د بايبل د لیکوال مشوش

ذهن په گوته کوي، که تاسو قرآن ته مراجعه وکړئ نو وبه گورئ چې داسې ويناوې کافرانو ته منسوبوي او ځواب ئې وايي، قرآن مرگ ته د سزا په سترگه نه گوري بلکې يو فطري بهير ئې گڼي، هم ښه انسان مري او هم بد، قرآن فرمايي چې الله تعالی د ځمکې اقتدار صالحانو ته سپاري نه گناهگارانو ته، که چېرې گناهگاران اقتدار ترلاسه کړي نو دا د الله تعالی د مرضي خلاف حالت دی، دا حالت د انسانانو د خپلو غلطو تصرفاتو او گناهونو نتيجه ده، الله تعالی انسان آزاد او د اختيار خاوند پيدا کړی، ده له خپل اختيار نه غلطه استفاده کړې او دا حالت ئې راپيدا کړی، يوه د ظلم لار غوره کړې او بل ظلم ته تسليم شوی، الله تعالی نه په دې راضي کېږي چې څوک ظلم وکړي او نه په دې چې څوک ظلم ته تسليم شي او د ظالم ملگرتيا وکړي. الله تعالی په دې نه راضي کېږي چې څوک په مصيبتونو اخته شي، برعکس له مصيبتونو نه د انسان ژغورل خوښوي او خپلو صالح بندگانو ته امر کوي چې په مصيبتونو د اخته انسانانو مرسته وکړي، دوی ته فرمايي: وږې، تږې او لوڅ ته خوراک، څښاک او جامه ورکول داسې وگڼئ لکه چې ما ته مو راکړي وي، د مظلوم ملگرتيا داسې وشمېرئ لکه چې زما مرسته مو کړې وي، قاضي ته د عدالت کولو امر کوي، د ده بې عدالتي د دې لپاره نه ده چې خدای غواړي همداسې وشي، يوه مظلوم ته د ظالم قاضي په لاس سزا ورکړي او په دې سزا خوشحاله کېږي، ظالم قاضي د الله تعالی د حکم او رضا خلاف عمل کړی، له هغه اختياره ئې غلطه استفاده کړې چې الله تعالی هغه ته د نورو انسانانو په څېر ورکړی، که له ظالم او مظلوم نه دا اختيار سلب شي بيا خو انسان د تيرې او ونې په څېر په يوه محکوم او مجبور مخلوق بدلېږي!! څوک چې د انسان د بدو کارونو په وجه په هغه خدای اعتراض کوي چې انسان ئې پيدا کړی!! او هغه ته اختيار او د ښه او بد له منځه د يوه د غوره کولو واک ورکړی، هغه د سطحي نظر خاوند دی، د قضیې يوه اړخ ته ئې کتلي، د انسان ښېگړي ئې له پامه غورځولې، دې ته ئې پام نه دی کړی چې دا د انسان د هغه اختيار نتيجه ده چې په سبب ئې انسان ته پر ټولو مخلوقاتو شرف او غوره والی ورپه برخه شوی، د همدې اختيار په سبب هغه ترملاکو هم غوره گڼل شوی. چا چې يو ډېر حساس کمپيوټر جوړ کړی، داسې چې

بېلگه ئې نه موندل کېږي، اتيا په سلو کې خلك ترې د نېكو مقاصدو لپاره استفاده كوي او شل په سلو کې ئې د غلطو مقاصد لپاره كاروي، آيا سمه ده چې د كمپيوټر جوړوونكې ملامت كړو او د اعتراض وړ ئې وگڼو؟!؟
سوفر نعماتي ځواب وركوي:

آيا دغو بې معنی خبرو ته بايد ځواب ونه وايو؟ آيا څوك كولى شي په ډېرو خبرو سره ځان تېرته كړي؟ آيا ته دا گمان كوي چې مونږ ځواب نه شو دركولى؟ كله چې ته پر خداى ملنډې وهې مونږ به خاموش پاتې کېږو؟ ته ادعا كوي چې خبرې دې سمې دي او هيڅ گناه دې نه ده كړې، خو كاش چې خداى خبرې كولى او ويلى ئې وى چې ستا په اړه ئې نظر څه دى؟ كاش خداى داسې څه وکړي چې ته خپل ځان هغسې وگورې چې بې، دى په ټولو هغو كارونو پوه دى چې تا كړي، په دې پوه شه چې خداى تر هغه څه لږ سزا دركړې چې ته ئې مستحق يې!! آيا ته د خداى له ارادو خبر يې؟ ... ته په خپل عقل سره د هغه په وړاندې څه كولى شي؟ كله چې خداى غواړي تا محاكمه كړي نو بايد مخالفت ونه كړې، هغه پوهېږي چې څوك گناهگار دى... نو خپل زړه پاك كړه، خداى ته لاسونه او چت كړه، گناهونه له ځانه لرې كړه او له بدو كارونو لاس واخله، ترڅو وتوانېږي چې خپل سر له شرمه رااوچت كړې او په جرأت او اطمینان سره ودرېږي!!... خو پوه شه چې د گناهگار لپاره له مرگه پرته د تېښتې بله لار نه شته!!

ايوب ځواب وركوي:

آيا دا گمان كوي چې عقل كل بې، كه وړئ نو حكمت به هم له تاسو سره يو ځاى مري؟ زه هم ستاسو په څېر د فكر او عقل خاوند يم... هغه به څوك وي چې په دې خبرو نه پوهېږي؟ زه هغه يم چې يو وخت به مې دعا كوله او خداى به قبلوله، خو اوس د خپلو دوستانو د خندا يم، هو يو رښتونى او صادق انسان د خندا وړ گرځېدلى!! خو هغه چې سوکاله ژوند لري، بې وزلي سپكوي، ځورېدلي سپك گڼي، غله، خداى نه پېژندونكي ځواکمنان، چې په خپل ځواک متكي دي نه پر خداى، خوندي دي او سوکاله ژوند لري!! ستاسو په دې خبرو خو نه يوازې هر انسان بلکې حيوانات او مارغان، ځمکه او سيندونه هم پوهېږي!! كه له هر يوه

پوښتنه وکړئ نو درته وبه وايي چې دا هر څه خدای پيدا کړي او د هر ژوي ژوند د ده په واک کې دی، لکه څنگه چې زما خوله د خوندور خوراک په خوند پوهېږي، همداراز کله چې حقيقت اورم زما غوږ ئې تشخيصوي. تاسو وايئ چې مشران او عمر خوړلي د حکمت او تجربې خاوند وي او په هر څه پوهېږي، خو حقيقي حکمت او قدرت له خدای سره دی يوازې هغه پوهېږي چې څه بايد وکړو. د پوه مشاورانو پوهه ترې واخلي او احمق ترې جوړ کړي، پاچايان غلامان کړي، کاهنان ذليل کړي، ځواکمن رانسکور کړي، له سپين ږيرو بصيرت واخلي او له خوله ورو بلاغت او فصاحت، رڼا په تياره بدله کړي، ... کاش ما په خپله مخامخ له خدای سره خبرې کولی شوی، ځکه چې تاسو حقيقت په درواغو پتوئ، تاسو دروغجن طبيبان يئ، که مو حکمت درلودی نو دا خبرې به مو نه کولې!!

اوس زما دلایلو ته غوږ شئ: آیا دې ته اړ يئ چې د خدای په عوض خبرې وکړئ او هغه څه ده ته منسوب کړئ چې هغه نه دي ويلي؟ غواړئ د ده په پلوي حق تحريف کړئ؟ ... آیا گمان کوئ چې خدای هم د انسانانو په څېر غولولی شئ؟ آیا له خدايه نه وېرېږئ؟ ستاسو ويناوې د يوه توت په اندازه هم ارزښت نه لري، ستاسو استدلال د زور دېوال په څېر سست دی، ... زما خبرو ته ځير شئ: زما دعوا دا ده چې زه هيڅ تقصير نه لرم، څوک کولی شي په دې هکله له ما سره بحث وکړي؟ که تاسو ثابته کړه چې زه گناهگار يم نو له ځانه به دفاع نه کوم، پرېږدئ چې ومړم!! ... خدايه! ما ته ووايه: څه خطا مې کړې؟! زما گناه راوښييه، ولې له ما مخ اړوې؟ زه څه يم چې ما خپل دښمن گڼې؟ يوه پاڼه، يو خس، ما تورنوې او زما دځوانۍ حماقتونه زما مخې ته ږدې، ... اې خدايه! آیا له ضعيفو انسانانو سره بايد داسې سخت چلند وکړې او له دوی وغواړې حساب درکړي، څنگه دا انتظار لرې چې له يوه ناولي شي نه پاک شی راووځي؟ د ده عمر دې له مخکې ټاکلی او دی نه شي کولی بدل ئې کړي، نو خپلې قهرجنې سترگې ترې واړوه او پرېږده چې څو ورځې آرامه او سوکاله تېرې کړي!! ... ای کاش زه دې تر هغه د مړو په څنگ کې پټ کړی وی چې ته غصه يې او له هغه وروسته دې درپه ياد کړی وی!! ... ته د انسان هيلې شنې کړې، ناتوانه ئې کړې، زور او عمر خوړلی ئې کړې او د مرگ کومي ته ئې ولېږې، که ئې

زامن عزت او سرلوري ته ورسې نه ترې خبرېږي او که له خواری سره مخامخ شي هم نه ترې خبرېږي، يوازې غمونه د انسان په برخه شوي!!...

اليقاز تيماني ځواب ورکوي:

اي ايوبه! مونږ گمان کاوو چې ته يو هونبنيار انسان يې، خو احمقانه خبرې دې له خولې وځي... هيڅ هونبنيار انسان په داسې پوچو خبرو له ځانه دفاع نه کوي، آيا له خدايه نه وېرېږي؟ ستا خبرې ستا گناهونه څرگندوي، ... په کار نه ده چې زه دې ملامت کړم ستا خبرې په خپله تا ملامتوي!!... مونږ د خدای له لوري په نرمۍ درسره خبرې کوو خو ته له غصې سور او بنستی يې، ... ته د خدای په ضد خبرې کوي!! ته ځان هومره پاک گڼې چې د ځمکې پر سر ستا سيال نه موندل کېږي، خو خدای حتی په فرشتو هم اعتماد نه لري، د ده له نظره فرشتې هم پاکې نه دي، انسان خو لري پرېږده چې گناه د اوبو په څېر په سر اړوي! له ما واوره چې خبرې مې د هونبنيارو مشرانو خبرې دي: شريړ سپی به په ټول عمر کې له کړاوونو سره مخامخ وي، هيبتناک غرونه به ئې ترغوږ کېږي، هغه وخت چې د امنيت گمان به کوي ناڅاپي به د يرغلگرو تر بريد لاندې راشي، د وژل کېدو له وېرې به په تياره کې له خپله کوره د وتلو جرأت نه شي کولی، د دوډۍ لپاره به دا او هغه دروازه ټکوي، راتلونکې ته به ئې امېد نه وي، مصيبتونه او بدمرغۍ به ئې تر بريد لاندې نيسي، دا ځکه چې دی له خدای سره جنگېږي... شريړ انسان که شتمن هم وي په پای کې به په وړانو او ويجاړو بناونو او کورونو کې ژوند کوي او ټوله شتمني به ئې له منځه ځي، ...

ايوب ځواب ورکوي:

ما دا خبرې ډېرې اورېدلې دي، تاسو ټول مزاحم تسلي ورکوونکي يئ، آيا ستاسو دا بېهوده خبرې پای لري؟ چا مجبور کړي يې چې دا خبرې وکړي؟ که ستاسو په ځای وی نو د تمسخر په ځای به مې داسې څه درته ويل چې مرسته مې درسره کړې وی او ستاسو غمونه مې راکم کړي وی ... اي خدايه! زه دې په داسې کړاوونو کې اچولی يم چې له پوستکي او هډوکو پرته څه نه دي راته پاتې او زما دوستان زما دا حالت زما د گناهونو نتيجه گڼي، خدای د دېنمن په سترگه راته

گوري، خلك ملنډې راباندې وهي، خدای زه د گناهگارانو په لاس کې ورکړی يم، دومره مې ژړلي چې سترگې مې سرې شوې، خو زه خپلې اوبنکې د خدای په وړاندې تويوم، هغه ته زارې کوم چې د يوه دوست په توگه زما خبرې واورې، هيڅوک ما بې گناه نه گڼي، ځکه تا دا پوهه نه ده ورکړې چې زما مرسته وکړي، صالح خلك زما په ليدلو حيران شي، خو نېکان به په پای کې په بدکارانو بريالي شي، که ومرم نو قبر به لکه خپل پلار او چينجي به لکه مور او خور ومومم، زما هيلې به چيرې وي؟ آيا څوک ئې موندلی شي؟! نه، زه او زما هيلې به په قبر کې بنخ شو. بلدد شوجي ځواب ورکوي: ... آيا دا انتظار لرې چې ځمکه ستا لپاره ولزېږي او ډبرې راوړي؟ د بدکار انسان خراغ مري، په هر کور کې چې شرارت وي تياره به پرې حکومت کوي، د شير انسان قدمونه سستېږي، په خپلې لومې کې ئې پښې ونښلي، وېره قدم قدم ورپسې وي، مصيبتونه خپل کومې ورته پرانېزي، مهلك مرضونه پرې بريد کوي، جرړې ئې وچې شي، له منځه ولاړ او د هر چا هېر شي، دا مصيبتونه پر گناهگارانو راځي پر هغو چې خدای نه پېژني!!

ايوب ځواب ورکوي: ولې ما نه پرېږدئ؟... که ما خطا کړې زما خطا تاسو ته څه تاوان دررسولی؟ تاسو ځان تر ما ښه گڼئ او زما دا وضعیت زما د گناهونو نتيجه بولئ، حال دا چې زه خدای په دې مصيبتونو اخته کړی يم، ... زما خپلوان او دوستان ئې رانه لرې کړل، مېرمن مې رانه تښتي، وروڼه مې زما وجود نه شي زغملی، اې دوستانو په ما رحم وکړئ. ولې تاسو هم د خدای په څېر ما ځوروي، ... خو زه پوهېږم چې زما ژغورونکی ژوندی دی، په پای کې به پرځمکه ودرېږي، که مې بدن وروست هم شي خدای به وگورم، زه به ئې په خپلو دغو سترگو وگورم، څومره ښاپسته هيله!!...

سوفر ځواب ورکوي: تر دې زيات سنا خبرې نه شم زغملی، مجبور يم ځواب درکړم، ما په دې خاطر رتې چې تا ته مې گناهگار ويلي، خو زه پوهېږم چې څنگه ځواب درکړم، آيا په دې نه پوهېږي چې له مخکې نه تراوسه تل د شيرانو نېک مرغی لنډه وي، که څه هم بدکار انسان سرلوری او شمله ئې آسمان ته ورسې، ډېر ژر د خوشايو په څېر لرې وغورځولی شي، ... داسې چې خلك به ورته حيران شي

چې دا څه پرې وشول، ... زامن به ئې فقيرانو ته د سوال لاس اوږدوي او په زحمت سره به د خپل پلار پورونه ادا کوي، له زړښته مخکې به ومري، له شرارت نه به خوند اخلي، خو په گېډه کې به ئې گنده شي، له کومې تېر کړې ثروت به بېرته استفراغ کړي، نه به ئې هڅې ثمره لري او نه به ثروت خوښي ورپه برخه کړي، دا ځکه چې په فقيرانو ئې ظلم کړی او له خپل کور او ژوند نه ئې محروم کړي، کله چې د برياوو اوج او لوړو څوکو ته ورسې بدمرغي به ئې په برخه شي، خدای به خپل غضب پرې نازل کړي، ... يو په بل پسې به د عذابونو غشې او تورې پرې راپرېوځي، شتمني به ئې تباه شي، آسمان به ئې گناهونه برېښد کړي او ځمکه به پرې شهادت ورکوي، دا د بدکارانو هغه برخليک دی چې خدای ورته ټاکلی!!

ايوب ځواب ورکوي: ما ته غوږ شئ، ... زه له خدايه شکايت لرم نه له انسان نه، زما د بې تابې وجه همدا ده، ما ته وگورئ او له حيرته گوته په غاښ کړئ، واقعيت دا دی چې بدکاران تر زړښته ژوندي وي او بريالي شي، زامن او لمسي ئې ستر شي او په خوا کې ئې راغونډ وي، کورونه ئې له هر خطر نه خوندي وي او خدای ئې نه مجازات کوي، رمې ئې ډېرې او زامن ئې خوشحاله او ساز او سرود ته نڅېرې، خپلې ورځې په راحت او سوکالۍ کې تېروي او آرام مري! په داسې حال کې چې نه د خدای په لټه کې وو او نه د هغه د لارې د پېژندو په لټه کې، شروران وايي: قادر مطلق څوک دی چې مونږ ئې عبادت وکړو؟! څه گټه لري چې د دعا لاس ورته او چت کړو؟ گناهگاران چې هر کار ته لاس کوي موفق وي، خو زه ما ورسره کار نه شته، تر اوسه څو ځلې داسې شوي چې د بدکارانو خراغ ومري او په بدمرغۍ اخته شي!! او څو ځله داسې شوي چې خدای سزا ورکړې وي؟! ... تاسو وايئ چې خدای د شريانو زامن مجازات کوي! خو زه وایم چې خدای بايد په خپله شريان مجازات کړي، پرېږده چې د شرارت خوند په خپله وڅکي او د خپلو اعمالو سزا وگوري، کله چې انسان ومري نو د خپلې کورنۍ کوم حالت احساسولی شي؟ څوک کولی شي خدای دا ستر قاضي ملامت کړي؟ هغه هم بډايان او ځواکمنان هلاکوي او هم هغه چې په فقر کې ژوند کوي او هيڅکله ئې په خپل ژوند کې د خوښيو خوند نه دی څکلی، دواړه مري او ترخاورو لاندې کېږي او چينجي ئې خوري!! هيڅوک شير

خلك نه ملامتوي، له مرگه وروسته هم په درناوی سره بنځ کړی شي، پر قبر ئې ساتونکي وگمارل شي، د بنځېدو په مراسمو کې ئې ډېر خلك برخه واخلي، تاسو څنگه کولی شئ په خپلو پوڅو او دروغجنو خبرو ما ته تسلي راکړئ!!؟
الیفاز تیماني ځواب ورکوي:

آیا له انسانه خدای ته کومه گټه رسېږي،... که ته عادل او صادق وي آیا گټه ئې خدای ته رسېږي؟ آیا که ته له خدایه وېرېدونکی وي خدای به تا مجازات کړي؟ هیڅکله نه؛ ستا مجازات د هغو بې شمېره گناهونو په سبب ده چې تا په خپل ژوند کې کړي، تا به له خپل هغه پوروري خپلې ټولې جامې په گرو کې اخیستې وي چې محتاج وو، ترې ته دې اوبه نه دي ورکړي، وژى دې نه دی مور کړی، که څه هم شتمن وي او ډېر ثروت دې درلود، کونډې دې تش لاس له ځانه لرې شولې او په یتیمانو دې رحم نه دی کړی، د همدې لپاره له دې کړاوونو او تیاري ورځ سره مخامخ شوی یې!! خدای له آسمان او ستورو هم لوړ دی او ته وایې چې خدای څنگه کولی شي د تیارو پرېرو ورېځو له شا زما عملونه وگوري او قضاوت وکړي!!؟ ورېځو احاطه کړی او مونږ نه شي لیدلی، دی هملته د آسمان د گنبدو د پاسه خوځي!! آیا غواړې د هغو خلکو په لار ولاړ شې چې مخکني گناهگاران پرې تللي، چې تباه شول او په مرگ محکوم، ځکه مطلق قادر خدای ته ئې ویلي وو: ای خدایه! له مونږ لرې شه، ته زمونږ لپاره څه کولی شې؟ په داسې حال کې چې خدای د دوی کورونه له برکتونو ډک کړي وو، نېکان به د بدکارانو هلاکت په خپلو سترگو گوري خوشحالیږي به او خاندي به او وایې به: زمونږ دښمنان له منځه ولاړل او په شتمنیو ئې اورگې شو، ای ایوبه! د خدای له مخالفته لاس واخله او روغه جوړه ورسره وکړه چې خپل لطف ستا په برخه کړي، ... که د خدای په لوري بېرته ستون شې او ټولې بدې کړنې پرېږدې، ژوند به دې د مخکې په څېر رغنده او ښپرازه شي، ... ته به دعا ورته کوي او هغه به ئې قبلوي، هر کار ته چې ملا وترې بریالی به وي، ...
ایوب ځواب ورکوي:

زه اوس هم له خدایه شکایت لرم... نه پوهېږم خدای چېرې ومومم چې د تخت خوا ته ئې ودرېږم او خپل دلایل ورته ووايم او د ده ځوابونه واورم!! او په دې به پوه

شوی وم چې له ما څه غواړي، ... خو زما لتیون بې فایده دي، نه ئې په شرق کې موندلی شم، نه په غرب کې، نه په شمال او نه په جنوب کې، په هر لوري چې ځم د ده نښه نه مومم، که څه هم زه پاک یم، هیڅ قصور نه لرم، خو دی هیڅکله نه بدلېږي، هیڅوک ئې له خپل هوډ نه نه شي اړولی، څه چې غواړي هغه کوي، نو څه چې ئې زما لپاره غوښتي هغه به راباندې راوړي، هغه د خپلو منصوبو مطابق کار کوي، کله چې زه د دغو خبرو په اړه فکر کوم نو ترې وېرېږم، قادر خدای له ما نه جرأت سلب کړی او په تیارو کې ئې پرېښی یم... خدای ولې د قضاوت لپاره یوه نېټه نه ده ټاکلې، تر کله به خدای نه منونکو ته مهلت ورکول کېږي، د ظلم خپو محاصره کړي یو، خدای نه منونکي ځمکې غصبوي، رمې غلا کوي، حتی د یتیمانو له خرو هم نه تېرېږي، د کونډو هر څه ترې گرو کړي، د فقیرانو حق ترې پښو لاندې کوي، فقیران د دوی له وېرې ځان پټوي، د صحرايي خرو په څېر د ځان او خپل اولاد مړولو لپاره په بېدیا کې ژوند کوي او وابسه او د شیرانو د باغونو هغه انکور خوري چې پر ځمکه پرېوتې، نه پوښاک لري او نه د سرپټولو سیوری، په سړو شپو کې لوڅ ځملي، د کور نه درلودو په سبب غارونو ته پناه وړي او غرونو کې له بارانه لوند خيشت شي، ظالمان ماشوم یتیمان له خپلو مېندو تښتوي او د فقیرانو بچیان په گرو ترې بیایي، فقیران مجبور دي لوڅ لپږ وگرځي او په لوڅ بدن د بدکارانو پټې په شا یوسي، په ژړندو کې د دوی لپاره د زيتون غوړي وباسي پرته له دې چې خوند ئې وځکي او په داسې حال کې چې له تندې مري په انکورو خېژي چې زېښ ئې ترلاسه او ظالمانو ته شراب ترې جوړ کړي، د مظلومانو او دردمندانو د مرگ چيغې له ښاره اورېدل کېږي او مرسته غواړي خو خدای د دوی چيغې نه اورې،!! بد کاران د نور او رڼا په ضد پاڅېدلي، ... انسان وژونکي دي، سهار وختې د دې لپاره پاڅېږي چې فقیران او محتاجان ووژني او د شپې راتلو ته انتظار کوي چې غلا او زنا وکړي، وايي: په تیاره کې به مونږ څوک نه گوري، خپل مخونه پټ کړي ترڅو ونه پېژندل شي، د شپې تالان کوي او د ورځې ځان پټوي، ... د شپې تیاره دوی ته د ورځې د رڼا په څېر ده... خو دوی به ډېر ژر د ځمکې له مخه ورک شي، پر ملک ئې لعنت ویل شوی او ځمکه ئې حاصل نه لري، مرگ به ئې تر

خپل کومې تېر کړي، ... د گناهگارانو جرړې به غوڅې شي، ... نو که ظالمان هر څومره په ظاهر کې موفق او بريالي وي، خو په خپل ژوند کې هيڅ هيله او امېد نه لري، د لرې مودې لپاره به بريالي شي خو له لنډې شېبې وروسته به د نورو په څېر له منځه ولاړ شي... آيا څوک کولی شي ووايي چې حقيقت له دې پرته بل څه دی؟! دلته که څه هم بايبل د ايوب عليه السلام په وينا کې د ده د ټولني د هغه مهال بد وضعیت، د بې وزلو او نېستمنو خلکو دردوونکی حالت ډېر بنسکلی انځور کړی، له مظلومانو سره د ظالمانو معامله ئې ډېره بڼه او دقيقه توضيح کړې، سره له دې چې دوه سترې نقيصې په کې ترسترگو کېږي: د حاکمانو د ظلم په اړه څه نه دي ويل شوي او د دوی د ملگرو ټگمارو مذهبي مشرانو په اړه څه نه وايي، خو لوی عيب ئې دا چې د دې خبرو تر څنگ له يوې خوا ئې بيا هم ايوب عليه السلام د شاکي او د الله تعالی په پرېکړو د معترض په توگه معرفي کړی، د دې په ځای چې ظلم د ظالمانو کار او د الله تعالی د رضا خلاف وگڼي د الله تعالی کار ئې گڼي او له بلې خوا ئې هغه خبرې ايوب ته منسوب کړې چې له دې د مخه نورو کولې او ده ورسره مخالفت کاوو!!

بلد شوحې ځواب ورکوي:

خدای ځواکمن او هيبتناک دی، پاچايي ئې په آسمان کې مضبوطه ده، څوک کولی شي د ده آسماني لښکرې وشمېري؟! ... څوک د ده په وړاندې پاک او سپېڅلی گڼل کېدی شي؟ حتی سپورمې او ستوري د ده په وړاندې پاک او نوراني نه دي، انسان خو تر يوه چينجي زيات نه دی!!

ايوب ځواب ورکوي:

... څنگه مو داسې عالي خبرې فکر ته راغلې؟! د مړو ارواح د خدای په وړاندې پرېږي او د مړو په نړۍ کې هيڅ څه له ده پټ نه دي، خدای آسمان پر خالي فضا غورولې او ځمکه ئې پر نيستی ځورنده کړې، خدای خپل تخت پر ورېځو پټ کړی... په هغه قادر او ژوندي خدای لوړه کوم چې زما حق ئې ترېښو لاندې کړی او زما ژوند ئې راتريخ کړی، ترڅو چې ژوندي وم ناسمه خبره به له خولې ونه باسم او په ژبې به درواغ ونه وایم، ستاسې خبرې به رښتيا ونه گڼم، تر هغې ورځې چې مړم

په خپلې بې گناهی. به لوړه کوم ... تاسو ولې د خدای په اړه دا پوچ او بې بنسټه خبرې کوئ؟ دا دی د گناهگارانو برخلیک چې خدای ورته ټاکلی: که گناهگار هر څومره زامن ولري، دوی به یا په جنگونو کې مري، یا به له لوږې تلف کېږي، څوک چې له جنگ او لوږې روغ رمت وځي نو په بیماریو او مصیبتونو سره به مري او مېرمنې به ئې هم پر دوی ویر نه کوي، که د شگو په اندازه ثروت جمع کړي او خپل صندوقونه له جامو ډک کړي خو په پای کې به نېکان د دوی جامې اغوندي او د دوی پیسې به په خپل منځ کې وېشي، ... خلک به په دې خوښي کوي چې پر دوی مصیبتونه نازل شوي، خلک د ځمکې له زړه نه د سرو او سپینو زرو معادن راباسي، غرونه سوري کوي، کمرونه ماتوي چې قیمتي ډبرې ترې راوباسي، ... خو نه پوهېږي چې حکمت څنگه ترلاسه کړي، حکمت تر دغو ټولو قیمتي متاع ده، خو هیڅوک نه پوهېږي چې حکمت له کوم ځای نه ترلاسه کړي، ... یوازې خدای پوهېږي چې حکمت له کومه ترلاسه کېدی شي، ... هغه خلکو ته وایي: په دې پوه شئ چې واقعي حکمت له خدای نه وېره ده او حقيقي پوهه له شرارت نه لرې والی دی!! ای کاش مخکنی ورځې بیا راشي، هغه ورځې چې خدای زما ساتونکی وو، زما لارښوونه ئې کوله، بريالی وم او د خدای ترسیوري لاندې وم، زامن مې په خوا کې، هر چا مې درناوی کاوو... ځوانان به زما په لیدو سره یوې خوا ته کېدل او مشران به زما لپاره ودرېدل، ... هر چا زما خبرو ته غوږ نیولو، زما خبرې به ئې وروستی خبرې گڼلې، خو نن هغه کسان پر ما ملنډې وهي چې تر ما کشران دي، له ما کرکه لري، زما په مخ د لارو له توکلو هم ډډه نه کوي، ... ای خدایه! تا ته استغاثه کوم خو ته مې چيغې نه اورې، ستا په وړاندې ودرېم خو ما ته نظر نه کوي، زما په اړه بې رحمه شوی یې او په ټول توان سره ما ځوروي، ... ما ښه کړي خو بده بدله ئې راکول کېږي، ما خپلې سترگې پردی ښځې ته د شهوت په نظر نه دي اړولې، درواغ مې نه دي ویلي، پرېږده چې خدای په خپله ما د عدل په تلې کې وتلي، که مې پښه کړه اینسې وي نو سزا راکړي، زما د گناه مطابق، (خپل ټول نېک کارونه شمېري او ځان له بدو او گناهونو تېرته کوي)...

بایبل ورپسې لیکي: د ایوب دريو دوستانو نور ځواب ورنه کړ، ځکه هغه په

خپلې بې گناهی- ټینګار کاوو، نو د البهو په نامه یوه کس چې تراوسه ئې څه نه وو ویلي او د دوی خبرو ته ئې غوږ نیولی وو، په دې هم غصه وو چې ایوب ځان بې گناه گڼي او دا نه مني چې خدای د عدالت له مخې ده ته سزا ورکړې او په دې دريو کسانو هم غصه وو چې ایوب ته د کوم قانع کوونکي ځواب له ورکولو پرته هغه ملامتوي، ده په دې خاطر تراوسه صبر کړی وو چې دا نور تر ده مشران ول خو چې وئې لیدل هغوی ځواب ورنه کړی شو غصه شو او وئې ویل: زه ځوان یم او تاسو زاړه، ویلي ئې دي چې مشران تر کشرانو پوه وي، خو حکمت په عمر پورې نه دی تړلی، هغه د خدای روح ده چې د انسان په برخه کېږي، ... تاسو یو هم ونه توانېدئ چې د ایوب ځواب ورکړئ یا ثابته کړئ چې هغه گناهګار دی، .. ما ته داسې مه وایئ چې فقط خدای کولی شي انسان په خپلې گناه ملزم کړي (یوازې هغه د ده په گناه پوهېږي او ملامتولی ئې شي) که ایوب له ما سره مباحثه کړې وی نو ما به هیڅکله داسې ځواب نه وو ورکړی!!... ایوبه! زما خبره واوړه: تا وویل: زه بې تقصیره یم او هیڅ گناه نه لرم، خدای هسې بهانې لټوي، ... خو ایوبه ته اشتباه کوي، واوړه:...د څه لپاره دا شکایت کوي چې خدای ولې د هغو کارونو په اړه وضاحت نه کوي چې ترسره کوي ئې؟! خدای له مختلفو لارو له انسان سره خبرې کوي (او دا وضاحت ورته کوي)،... د خوبونو او رؤیوو له لارې ئې خبروي، تنبیه کوي ئې او له گناه او تکبر نه ئې منع کوي، په درد او مرض سره ئې تأدیبوي، ... له سختې ناروغۍ د قبر ژۍ ته ورسېږي، خو که د آسمان له لوري کوم لېږل شوی استاځی (فرشته) هلته حاضر شي او د ده لپاره شفاعت وکړي او هغه څه وروښيي چې سم دي، نو هغه وخت خدای پرې رحم وکړي او وفرمایي: آزاد ئې کړئ مه پرېږدئ چې ومري!! دا ځکه چې د ده لپاره مې فدیة ترلاسه کړه!!... نوروغ، قوي او ځواکمن شي، که دعا وکړي خدای ئې دعا قبلوي،... خلکو ته به ووايي: ما گناه وکړه، سم ونه چلېدم، خو خدای زما له تقصیره راتېر شو او وئې نه غوښتو چې ومرم!! ... ای حکیمانو!! ایوب وایي: ما گناه نه ده کړې خو خدای مې گناهګار شمېږي، ... سره له دې چې هیڅ تقصیر نه لرم هغه سخت تنبیه کړی یم... وگورئ هغه څومره سپکې سپورې خبرې کوي، ځکه وایي: څه گټه لري چې څوک د خدای د

راضي کولو هڅه وکړي؟! نو اې هونبسيارانو! ما ته غوږ شئ: څنگه ممکنه ده چې قادر خدای به ظلم او بدې کوي، هغه هر چا ته د خپل عمل مطابق سزا ورکوي، ... خدای بې انصافي نه کوي، ... که خدای له عدالت او انصاف نه متنفر وي نو آیا دا عالم ئې اداره کولی شو؟ آیا غواړې دا ستر قاضي محکوم کړې؟ هغه پاچایان او اشراف په بې انصافي او بدې متهموي، هيڅکله د ځواکمنو پلوي نه کوي او شتمن ته پر فقير ترجيح نه ورکوي، ځکه ټول ده پيدا کړي، خدای د ټولو انسانانو کارونه گوري، هيڅ تياره نه شي کولی بدکاران ترې پټ کړي، نو خدای دې ته اړ نه دی چې د قضاوت لپاره صبر وکړي، پرته له دې چې څېړنې او تحقيق ته څه ضرورت وي واکمنان ځپي او نور د دوی پر ځای کښېنوي، ځکه خدای د دوی له عملونو خبر دی، ... دوی په مظلومانو دومره ظلم کړی چې چيغې ئې تر خدای پورې رسېدلې، هو! خدای د مظلومانو چيغې اوري، نه پرېږدي چې بدکاران پر خلکو حکومت وکړي، اې ايوبه! آیا د خپلو گناهونو په اړه دې د خدای په وړاندې اعتراف کړی؟ آیا له هغه سره دې ژمنه کړې چې بيا به گناه نه کوې؟ ... ترڅو چې له مخالفته لاس وانه خلې دا انتظار نه شې کولی چې خدای به همغسې در سره کوي چې ته ئې غواړې، اوس تصميم ستا په لاس کې دی... هر انسان پوهېږي چې ته د يوه احمق په څېر خبرې کوي!! د دې وړ يې چې د دغو کفري خبرو په سبب په کلکه مجازات شې، ځکه اوس دې د نورو گناهونو په څنگ کې سرغړاوی، کفر او اهانت هم ورزيات کړی، آیا دا سمه ده چې وايې: بې گناه يم او له بې گناهی مې هيڅ گټه نه ده ترلاسه کړې؟! زه ئې تا ته او ستا امثالو ته ځواب درکوم: آسمان ته وگوره، که ته گناه وکړې نو خدای ته څه تاوان رسولی شې، ... او که گناه ونه کړې څه گټه ور رسولی شې؟! د دواړو اغېز يوازې پر انسانانو پرېوځي، ... اې ايوبه! ته وايې چې خدای نه شې ليدلی، انتظار وکړه، هغه به ستا دې دعوا ته ځواب درکړي، ... وايې: خدای گناهگاران نه مجازات کوي، خو ستا دا خبرې پوچې او باطل دي، ... هغه بدکاران بې مجازاته نه پرېږدي او د مظلومانو پوښتنه کوي، له نېکانو حمايت کوي او ابدي عزت ورکوي، ... که دوی د خپل تکبر او گناه په سبب له کړاوونو سره مخامخ شي نو گناه ئې د دوی مخې ته نه ږدې، مرسته ورسره کوي چې له گناه لاس واخلي... خو

بدکاران له فسادنه لاس نه اخلې، نو په ځوانۍ کې ومري، خدای د کړاوونو او مصیبتونو په ژبه له انسان سره خبرې کوي او له ستونزو ئې باسي، ... خدای په خپلو ټولو کارونو کې د ستاینې وړ دی، خلک د ده کارونه گوري خو له بشپړ درک کولو ئې عاجز دي، ځکه خدای هومره ستر دی چې په بشپړه توگه ئې پېژندل ممکن نه دی، آیا څوک کولی شي په آسمان کې د وربځو د خورېدو او د برېښنا او تالندې په حقیقت پوه شي؟ په تالندې سره د طوفان د راتلو خبر ورکوي، ... هغه وربځي یا د خلکو د مجازات لپاره، یا د ځمکې د خړوبولو او یا د خپل رحمت د بنودلو لپاره رالېږي، آیا ته پوهېږې چې له خدای سره څنگه مخامخ شو؟! څنگه ورسره خبرې وکړو؟ په کوم جرأت له هغه سره وغږېږو؟ لکه چې په یوې تودې او بې وربځو ورځ کې نه شو کولی د لمر په لوري وگورو، همدا راز نه شو کولی د خدای پر تمین جلال ته چې له آسمانه مونږ ته راڅرگند شي نظر وکړو، ...)

د الیهو د وینا څو برخې د غور وړ دي:

- دی له یوې خوا د ایوب د دريو دوستانو خبرې ناقصې گڼي او د ایوب د پوښتنو مناسب او سم ځواب ئې نه شمېري، خو له بلې خوا د ایوب وینا هم پوچه او بې بنسټه گڼي، په حقیقت کې د دواړو خواوو د اظهاراتو په هکله دا قضاوت کول چې د مصیبتونو د لاملونو په اړه ئې استدلال ضعیف دی او څوک نه شي قانع کولی، صحیح قضاوت دی او هر څوک به له دغو خبرو همدا انتباه اخلي چې الیهو اخیستې، خو آیا د ده استدلال څه وزن او وقعت لري؟! آیا دی کولی شي په دې استدلال سره څوک قانع کړي؟! د دې ځواب په خپله بایبل هم ویلی، بایبل له دې وروسته د خدای د وینا په نامه څه مطالب رااخلي چې په هغې که د الیهو په شمول د ټولو ځوابونه غلط گڼل شوي.

- الیهو هم مصیبت د گناه مناسبه او عادلانه سزا گڼي او وایي چې خدای له ځنډه پرته سزا ورکوي او د ایوب له دې وینا سره مخالفت کوي چې خدای باید د محاسبې او مجازات لپاره حتماً یوه نېټه وټاکي، د ایوب وینا د قیامت او مکافات او مجازات ضرورت په گوته کوي، خو د الیهو وینا ئې تردید کوي.

- الیهو د هغو دريو کسانو پر خبرو د (شفاعت) او (فدیې) خبره علاوه کوي او

وايي: خدای له مختلفو لارو له انسان سره خبرې کوي ... د خوبونو او رؤياوو له لارې ئې خبروي، تنبيه کوي ئې او له گناه او تکبر نه ئې منع کوي، په درد او مرض سره ئې تاديبيوي، ... له سختې ناروغۍ د قبر ژۍ ته ورسېږي، خو که د آسمان له لوري کوم لېږل شوی استاخی (فرشته، دا د شارح خبره ده) هلته حاضر شي او د ده لپاره (شفاعت) وکړي او هغه څه وروښيي چې سم دي، نو هغه وخت خدای پرې رحم وکړي او وفرمايي: آزاد ئې کړئ مه پرېږدئ چې ومري!! دا ځکه چې د ده لپاره مې فديه ترلاسه کړه!! ... نو روغ، قوي او ځواکمن شي!!! يعني خدای انسان په خپلې گناه نيولی، عادلانه سزا ئې ورکړې، په مصيبت ئې اخته کړې، خو که په دې وخت کې د ده (شفاعت) وشي او خدای کومه (فديه) ترلاسه کړي، نو له وژلو ئې لاس واخلي!! او دا داسې وگڼئ لکه يو قاضي چې يو مجرم محاکمه کړي، د ده سزا اعلان کړي، زندان ته ئې ولېږي، د اعدام پرېکړه ئې ورواوري، خو په دې منځ کې څوک واسطه شي، سفارش وکړي، رشوت ورکړي، نو هم ئې له زندانه وباسي او هم ئې د اعدام پرېکړه باطله کړي!! که کوم قاضي دا کار وکړي آيا حق نه لرو ووايو چې دا ظالم او بې انصافه قاضي دی؟ آيا د بايبل منونکي د خپل هېواد داسې قاضي ته په کومه سترگه گوري؟! عادل ئې گڼي که ظالم؟! که بايبل همدا کار خپل خدای ته منسوبوي نو د بايبل او د بايبل د خدای په هکله ستاسو قضاوت څه دی؟ آيا الله تعالی ته داسې څه منسوبول ډېره بې باکي نه ده؟!

• بايبل له دغسې خبرو د (شفاعت) او (فديې) بې بنسټه او د الهي عدالت خلاف عقیده راايستلې ده.

خو راشئ وگورو چې بايبل د اليهو او د دغو ټولو ويناوو په اړه چې بايبل نوموړو کسانو ته منسوب کړې د خپل خدای غبرگون څنگه انځوروي؟! بايبل ليکي: په دې وخت کې خدای د لوخړو له منځه ايوب ته ځواب ورکړ: دا ته څوک يې چې په خپلو پوڅو او بې معنی خبرو زما حکمت ردوي؟ نو اوس د يوه مېړني په څېر ودرېږه او زما پوښتنو ته ځواب راکړه؛

کله چې مې د ځمکې بنسټ کېښودو ته چېرې وې؟! آيا پوهېږې چې د ځمکې اندازې څنگه وټاکل شوې، ... کله چې د سباوون د ستورو او د آسمان د فرشتو په

خوښيو كې د ځمكې بنسټ ايښودل كېدو ستنې ئې پر څه باندې ودرول شوې؟ !! چا د سيند لپاره حدود وټاكل، دا زه وم چې سمندر ته مې ساحل او حدود وضع كړل او ورته ومې ويل چې له دې نه به تېرى نه كوي، ... آيا دا ته بې چې لمر ته د راختو امر كوي، ورځې ته وايې چې ځمكه رڼا كړه، تر څو د شپې د شرارت ټغر ټول شي، آيا ته د سباوون شفق ته سور رنگ وركوي چې د ورځې راتگ اعلان كړي او بدكاران له شرارت او ظلم نه منع كړي؟! آيا د دريابونو سرچينې دې كشف كړې؟ د سيند تل ته رسېدلى يې؟ آيا د مړو د تيارې دنيا دروازې دې ليدلې؟ آيا پوهېږې چې د ځمكې پراخوالى څومره دى؟ كه پوهېږې ما ته ووايه، آيا پوهېږې چې رڼا او تياره له كومه راځي؟ (دلته څو داسې خبرې كوي چې له مخكنيو سره هېڅ اړخ نه لگوي، ليكي) البته ته په دې ټولو پوهېږې ځكه چې ته د دنيا د پيداېښت په وخت كې موجود وي!! (يعنې څه؟) آيا د واورو له مخزنه خبر يې؟ آيا پوهېږې چې څلى چېرې جوړېږي او ذخيره كېږي؟ ما هغه د جنگ او بلا د ورځو لپاره ذخيره كړې، آيا پوهېږې چې رڼا له كومه راځي او شرقي بادونه له كوم ځاى نه؟ چا ناوونه د سېلابونو لپاره ژور كړي او د آسمان د برېښنا لورى ئې ټاكلې؟ څوك په وچو بېدياوو بارانونه وروي تر څو تازه واښه راوتوكوي؟ آيا باران او پرځه پلار لري؟ څوك يخ رامنځ ته كوي او پرځه راپيدا كوي، اوبه كنگل كړي او د درياب مخ د ډبرې په څېر كلك كړي؟ آيا كولى شې چې د پېړوتې د ستورو مجموعه سره وتړې؟ او د جبار د منظومې تړاو وشلوي؟ آيا د فصلونو منظم تگ راتگ اداره كولى شې؟ او ضب اكبر له خپلو ستورو سره په آسمان كې هدايت كولى شې؟ (دلته د بايبل ليكوال غواړي وښيي چې فصلونه په ضب اكبر پورې تړل شوي)، آيا د آسمان له قوانينو خبر يې چې اغېز ئې پر ځمكې څنگه دى؟ آيا كولى شې ورپځو ته غږ كړې چې وورېږئ؟ آيا د آسمان برېښنا ته ويلى شې چې په دې استقامت و خوځېږه؟ آيا هغه ستا امر مني؟ انسان ته فهم او شعور څوك وركوي؟ هغه څوك دى چې په خپل حكمت سره د آسمان ورپځې شماري او د آسمان د اوبو ژي پر ځمكې تشوي او خاوره د خټو د لوتو په څېر گرځوي؟ دې ته ورته ډېرې نورې داسې خبرې كوي چې: حيواناتو او مرغانو ته څوك روزي وركوي؟ د حيواناتو زېږېدا څنگه تر سره كېږي؟

دا ولې ځينې حيوانات وحشي دي چې انسان ته نه رام کېږي؟ ځينې مرغان الوتې شي او ځينې نه؟ د شتر مرغ په هکله د حقيقت خلاف خبره کوي او وايي: هغه خپلې هگۍ پر ځمکې ږدي چې خاوره ئې تودې وساتي، دې ته ئې پام نه کوي چې بنيايي څوک به ئې ترپښو لاندې کړي يا به ئې وخورې، د خپلو چوچنو په اړه هومره بې اعتنا وي چې گواکې بچيان ئې نه دي، ... دا ځکه چې ما ورته شعور او فهم نه دی ورکړی، (حال دا چې شتر مرغ هم د نورو مارغانو په څېر پر خپلو هگيو کښېني او د خپلو بچيانو پالنه او ساتنه کوي)، خو چې خپل وزرونه پرانېزي او ځغاسته پيل کړي نو نه کوم آس پسې رسېدی شي او نه کوم سور، (دا هم د حقيقت خلاف دی، آس تر شتر مرغ تېز دی، د شتر مرغ اعظمي سرعت نږدې شپېته کيلو متره په ساعت کې دی)، آیا آس ته د ده ځواک تا ورکړی؟ غاړه ئې تا په څنډو پوښلې؟ آیا تا دا ځواک ورکړی چې د ملخ په څېر توپ ووهي او په خپل شنهار سره په زړونو کې وېره اچوي؟ (د آس توپ قطعاً له ملخ سره ورته نه دی، دا ډېره کمزورې تشبیه ده) وگوره څنگه خپله پونده په ځمکې ووهي او له خپل ځواک نه خوند اخلي، چې کله جگړې ته ځي نه وېرېږي، د تورو څوکې او د غشو باران ئې نه شي په شا کولی، د جنگ له اعلان سره سم ميدان ته دانگي، .. د جنگ بوی له لرې احساسوي، د جنگ له شور ماشور او د افسرانو له چيغو خوند اخلي، (دا ډېر ښکلې تعبیر دی خو کاش په خپل ځای کې شوې وی، قرآن د آسونو په اړه دې ته ورته خبرې لري خو په ډېرې ښکلې بڼې او په مناسب ځای کې، هلته چې د آس وفاداري او د خپل سور په وړاندې د ده اطاعت د الله تعالی په وړاندې د انسان له اطاعت سره پرتله کوي او فرمايي: وگورئ، انسان د خپل رب په وړاندې څومره بې وفا او ناشکره دی، آس يوازې د خوراک، څښاک او د ده په غاړې د لاس رانېکلو په سبب خپل خاوند ته دومره مطيع وي، د ده د لاس په يوې اشارې د جنگ ميدان ته دانگي، نه د ايستلو تورو پروا کوي او نه د غشو د باران، خو انسان د هغو ټولو نعمتونو په مقابل کې د خپل پالونکي رب نه سرغړاوی او ناشکري کوي چې پر ده ئې پېرزو کړي او دی ئې ښه پېژني!!!) آیا تا شاهين ته ورنسودلي چې څنگه والوزي او خپل وزر د جنوب په لوري پرانېزي؟ (د جنوب په لوري د وزر پرانيستل بې معنا خبره ده)، آیا عقاب ستا

په امر د غرونو پر سر الوزی او په څوکو کې ئې ځاله جوړوي ... له لوړو نه خپل
بنکار تر نظر لاندې نیسي... آیا سره له دې غواړې له ما سره چې قادر مطلق خدای یم
مباحثه وکړې؟ ته چې پر ما انتقاد کوي آیا کولی شې زما ځواب راکړې؟
دلته څو ټکو ته اشاره کول ضروري برېښي:

- په دې ځواب کې الله تعالی ته هغه خبرې منسوب شوې دي چې د ده له شأن او
عظمت نه ډېرې ټیټې دي، لکه دا خبره چې د ایوب په څېر یوه وړو کې مخلوق، په
مصیبتونو اخته یوه عاجز بنده ته وایي: که مېرني یې نو اوس تم شه او زما د خبرو
ځواب راکړه!!

- دا خبرې له اصلي موضوع سره هیڅ ربط نه لري، نه ایوب له دغو خبرو انکار
کړی نه ئې دوستانو، ټول په دغو خبرو باور لري او د خپلو ویناوو په ترڅ کې ئې
دې ته ورته خبرې کړې دي، اصل موضوع دا ده چې آیا هر مصیبت د گناه مناسبه او
عادلانه سزا ده؟ آیا هر په مصیبت اخته انسان ته د گناهگار په سترگه کتلې شو؟
بایبل نه دی توانېدلی چې دې پوښتنو ته ځواب ووايي، د خپل خدای په خبرو کې
ئې دا پوښتنه بې ځوابه پرېښي.

- د ایوب د پوښتنو ځواب باید داسې وی: مصیبتونه د الله تعالی له لوري دي،
همداراز لکه چې نعمتونه د ده له لوري دي، خو مصیبتونه کله فطري پېښې وي
لکه د هغه ماشوم پر له پسې پر مخ لوبدل چې د لومړي ځل لپاره په خپلو پښو تگ
زده کوي او یا هغه تنکی ځوان چې باپسکل او په آس سورېدل زده کوي، لکه کله
چې شپه وي او کله ورځ، کله یخني وي او کله گرمي، په گرمي کې خولې درنه
بهېرې او په یخني کې دې ژامې رپي، او کله د انسان د گناه په سبب وي او دا یا په
دې معنی چې گناهگار ته د گناه بشپړه سزا او یا د گناه د یوې برخې سزا ورکول
کېږي او یا دا کس د بل د ظلم او گناه بنکار شوی، د ده بل همنوع انسان پرې ظلم
کړی، الله تعالی انسان داسې پیدا کړی چې گناه هم کولی شي، د ده له احکامو
سرغړاوی هم کولی شي او پر خپل همنوع انسان ظلم هم کولی شي، د آدم علیه
السلام د دوو زمانو په هغې قصې کې چې قایبل خپل بې گناه ورور هابیل وژني،
قایبل ظالم او قاتل دی او هابیل مظلوم، مونږ ته همدا حقیقت رانښيي، عجیبه ده

چې بايبل د دې قصې له راورپلو سره سره په دې نه پوهېږي چې هر مصيبت د گناه سزا نه ده او هر په مصيبت اخته انسان گناهگار نه دی!!

بايبل د خدای د دغو پوښتنو په وړاندې د ايوب ځواب داسې گڼي:

زه تردې ډېر ووړيم چې ستا ځواب درکړم، لاس پر خوله ږدم او نور نو خبرې نه کوم؟ (دا هم مناسب ځواب نه دی، د ايوب ځواب بايد دا وي: اعتراف کوم چې دا ټول کارونه زما رب کوي، په دې مې باور او ايمان دی).

بايبل بيا ليکي: دا وخت خدای بيا د دوړو له منځه پر ايوب غږ کړ: د مېرني په څېر ودرېږه او زما پوښتنو ته ځواب راکړه، آيا ما په بې عدالتۍ تورنوې او ما محکوموې تر څو ثابتې کړې چې ته په حقه يې؟ آيا ته زما په څېر ځواکمن يې؟ آيا ستا غږ کولی شي زما د غږ په څېر تالندې ته ورته شي، که داسې وي نو له خپل شان او جلال سره پاڅه او متکبرو او مغرورو انسانو ته وگوره او په خپل غضبناک کتلو سره ئې پر ځمکې رانسکور کړه؟ ... که دا کار دې وکولی شو نو بيا منم چې ته کولی شي په خپل قوت سره وژغورلی شي!! ... بيا د بهيموت په نامه د يوه حيوان نوم اخلي او په ځانگړتياوو کې ئې وايي: لکۍ ئې د سروې د ونې په څېر سيده ولاړه وي، هډوکې ئې د مسو په څېر او پوښتۍ ئې د اوسپنو په څېر کلکې، عجيب مخلوق دی، يوازې زه ئې له پښو غورځولی شم، ... او بيا د نهنگ يادونه کوي او وايي: ... هيڅوک ئې نه شي رامولی، څوک په پوزې کې پرې نه شي وراچولی، پوستکې ئې په نېزه نه شي سوری کولی، خوله ئې څوک نه شي پرانيستلی (دا ټول کارونه کېدی شي او نن خو د غربي نړۍ تلویزیونونه نږدې هره ورځ د هغه د نيول کېدو، په خوله کې ئې د پرې اچولو او د ده د خولې پرانيستل بڼې) سترگې ئې د لمر په څېر ځلېږي، له خولې ئې اور وځي!!! هغه دود چې د ده له پوزې وځي هغه بخار ته ورته وي چې له خوټېدونکي دېگه پورته کېږي، سا ئې په لرگيو اور گډوي، سوځوونکې لمبې ئې له خولې وځي!!! ... زړه ئې د ژرندې تر لاندې ډېرې هم سخت دی!!! چې پاڅي نو ځواکمن کسان ئې له ليدو بې سده شي، توره، غشی او نېزه پرې اغېز نه کوي، اوسپنه ورته د خس په څېر او مس ورته د وروست لرگي په څېر دی، غشي ئې تېښتې ته نه شي اړ کولی، د مچلوغې ډېرې ورته داسې

برېښي لکه د پروړې ډکي، هغو ډېرو ته خاندي چې د ده په لوري وبشتل کېږي!!! د بايبل له منونکو پوښتنه کوم: آیا داسې نهنګ مو ليدلی؟ آیا ستاسو په دائره المعارف کې د داسې حيوان يادونه شوې؟! آیا د نړۍ کوم مست او ټوکي شاعر به هم داسې مبالغه وکړي؟! آیا هغه کتاب د خدای کتاب گڼی چې داسې خندوونکي او مسخره خبرې په کې راغلې وي؟! آیا دا خبرې د هغه چا نه دي چې نهنګ ئې په خپلو سترگو نه دی ليدلی، په عوامي قصو کې ئې د هغه نوم اورېدلی؟

بايبل د دې ويناوو په ځواب کې د ايوب خبرې داسې گڼي:

زه پوهېږم چې ته هر څه وغواړې هغه کولی شې، ته پوښتنې: هغه څوک دی چې په خپلو پوڅو او بې معنی خبرو زما د حکمت منکر شي؟ هغه کس زه يم، زه نه پوهېدم چې څه وایم، د هغه څه په هکله مې خبرې کولې چې زما له عقله اوچتې وې!! تا له ما وغوښتل چې خبرو ته دې غورځم او ستا پوښتنو ته ځواب ووايم، تر دې د مخه زما غورځونو ستا په اړه څه اورېدلي وو خو اوس زما سترگې تا گوري، نو له همدې کبله پر خاورو او ايرو توبه کوم!!

تاسو د بايبل هغه خبرې وليدې چې ايوب او خپل خدای ته ئې منسوب کړې، ما ته ووايئ: آیا په دې خبرو کې تاسو د ايوب ځواب وموندو؟ آیا ايوب داسې څه له خدای نه واورېدل چې نه پرې پوهېدو، په خپله ئې نه وې کړې او يا ئې له خپلو دوستانو نه وې اورېدلي؟ هغه خبره کومه وه چې ايوب پرې قانع شو او پوښتنه ئې ځواب شوه؟! ما ته راوښيي چې د ايوب د دې پوښتنې ځواب څه دی چې وايي: زه گناهگار نه يم نو خدای ولي په مصيبتونو اخته کړی يم؟! خدای ده ته په کومې وينا سره ځواب ويلي؟! بايبل ورپسې ليکي:

کله چې خدای خپلې خبرې له ايوب سره خلاصې کړې، نو اليقاز تيماني ته ئې وويل: له تا او ستا له دوو ملگرو خفه يم، ځکه زما په هکله ستاسو خبرې زما د بنده ايوب په څېر سمې نه وې، نو اوس اووه سخوندران او اووه پسونه (هماغه د بايبل تلني اووه) درسره بوځئ او زما د بنده ايوب خوا ته ورشئ او د خپلې گناه لپاره ئې قرباني کړئ، هغه به تاسو ته دعا وکړي او زه به ستاسو له مجازاته تېر شم!! همداسې ئې وکړل، ... او ايوب ته هم خپل ثروت او شتمني بېرته ورکړي

شوه، وروڼه، خوښې او مخکنې دوستان ئې کور ته راغلل .... او هدیې ئې ورته راوړې... بیا ایوب یو سل څلو پښت کاله (یعنې شل واره اووه) عمر وکړ او تر څلورم پوښت ئې خپل اولادونه ولیدل...

که ایوب ته منسوب شوو ویناوو ته لږ څیر شو نو په آسانی راته جوته پرې چې د ده ټول اظهارات د بایبل په هغې نظریې د شدید او مضبوط اعتراض بڼه لري چې د مصیبتونو د لاملونو په اړه ئې وړاندې کړې، هغه وایي: زه گناهگار نه یم، که یم خدای او تاسو ئې ما ته راوښیئ، هیڅوک دا نه شي ثابتولی چې ما غلطې کړې، نو ولې خدای په دغو مصیبتونو اخته کړی یم؟! د ده د دوستانو ځوابونه په حقیقت کې د بایبل د مختلفو نورو کتابونو ځوابونه دي، خو په دې نه توانېږي چې ایوب قانع کړي او اعتراضونو ته ئې قانع کوونکې ځواب ووايي، هغوی فقط دا ورته وایي: ته حتماً گناهگار یې، هسې ځان پاک گڼې، یوازې خدای پاک دی، فرشتې هم د خدای له نظره پاکې نه دي، انسان خو په خپل ځای پرېږده چې له سره گناهگار پیدا شوی، مصیبتونه د گناه نتیجه ده، یوازې مجرمان له مصیبتونو سره مخامخ کېږي، ستا کړاوونه شهادت ورکوي چې گناهگار یې، هغه څوک اعدام او په دار ځړول کېږي چې ملعون وي او خدای پرې لعنت ویلی وي!!

خو د ایوب پوښتنه بې ځوابه پرېږدي، نه ئې د دوستانو په ویناوو کې د ده ځواب ویلی او نه خدای ته په منسوب وینا کې!!

د بایبل له منونکو پوښتنه کوو: دا ستاسو خدای ولې د ایوب درې دوستان ورتل؟ دوی خو ایوب ته همغه خبرې کولې چې خدای هم ورته وکړې، دوی هم پر خدای د ایوب نیوکو ته ځواب وایو، د خدای عظمت ئې ثابتولو، ایوب ته ئې توصیه کوله چې توبه وکړي!! دوی ولې د (فدیې) په ورکولو مکلف شول؟ ولې ئې د بڅښنې لپاره (شفیع) ته ضرورت پیدا شو؟! دا ولې سره له دې چې خدای د ایوب خبرې هم د ده د دوستانو په څېر غلطې خبرې وگڼلې او سخت پرې غصه وو او په داسې سختو الفاظو ئې وگواښو خو په پای کې ئې نه یوازې هغه په (فدیې) مکلف نه کړ بلکې (شفیع) ئې ترې جوړ کړ؟! ولې ستا خدای د هغه څلورم کس د وینا په هکله هیڅ ونه ویل؟! نه د فدیې په ورکولو مکلف شو او نه ئې خبره تائید یا تردید

شوه؟ په دې معما خو زموږ سر خلاص نه شو، باور وکړئ چې دا خود سامسون تر معما هم پېچلې ده!!

قرآن د مصیبتونو څو لاملونه او اسباب په گوته کوي:

- طبعي او فطري بهير ئې گڼي، داسې چې هر انسان په يوې او بلې بڼې کې ورسره مخامخ کېږي او فرمايي:

البلد: ۴

﴿وَمَا يَكْفُرُ الْإِنسَانُ لِمَا خَلَقَهُ﴾

بې شکه چې انسان مو پیدا کړی په سختۍ کې.

دا د بايبل او د هر هغه دين او مذهب د دې غلطې وينا لپاره قاطع دليل دی چې وايي: هر په مصیبت اخته انسان گناهگار دی!! دلته هغو خلکو ته ځواب ورکړی شوی چې د پیغمبر علیه السلام او د ده له دعوت سره ئې مخالفت ته ملاتړلې وه او هغه څه ئې ده ته ویل چې د ایوب علیه السلام دوستانو ورته ویل، خو دوی د دې وينا تر څنګ خپل ټول وسایل او امکانات د الهي نهضت د مقابلې لپاره کارول او د پیغمبر علیه السلام یاران ئې ځورول او ویل به ئې: په دې خبرې څنګه باور وکړو چې محمد علیه السلام د خدای پیغمبر دی، د ټولو ملاتړکو مطاع جبرئیل د الله له لوري ده ته د الهي وحی قاصد دی، دا ادعا کوي چې لار ئې حقه او الله ئې مل دی!! په داسې حال کې چې دی او یاران ئې له دغو سختو کړاوونو او ستونزو سره مخامخ دي، په هرګام کې مصیبتونه او ابتلاءات ورته منتظر، تعذیب کېږي، له ملک نه شړل کېږي او وژل کېږي!! دا ولې د ده خدای د ده مرسته نه کوي؟ ولې ملائکې د ده مرستې ته نه راځي؟ ولې د ده مخالفین د الله په عذاب نه اخته کېږي؟ قرآن په دغه مبارک آیت کې ځواب ورکوي چې: له کړاوونو او ستونزو سره مخامخېدل یو ثابت الهي سنت دی، خدای جل شأنه انسان داسې پیدا کړی چې خامخا به د راز راز محنتونو او مشقتونو له کړلېچونو نه تېرېږي، لوړې ژورې به گوري، کړاوونه به ګالي، له مصیبتونو سره د چا د مخامخ کېدو معنی دا نه ده چې هغه د الله له تائید نه محروم او لاره ئې ناسمه ده!! تاسو سخته اشتباه کړې چې دا انګېرنه مو د خپلو قضاوتونو لپاره ملاک او معیار ګرځولی، مګر خبر نه یاست چې

څنگه ستاسو جد ابراهيم عليه السلام د خدای خلیل، خپله ناتوانه مېرمن، هاجر رضي الله عنها او خپل وړوکی ماشوم زوی، اسمعيل عليه السلام په دغې سوځنده وادي کې هغه وخت يوازې پرېښودل چې نه په کې د څښاک اوبه وي، نه ونه او بوټي، نه سيوري، نه حيوان او انسان، وېرونکې وچه دره او سپېره ډاگ، دواړه ئې د الله تعالی په حکم دلته يوازې پرېښودل، څومره ستره ابتلاء، هم پلار ته او هم مور او زوی ته!! څومره سختې ورځې ورباندې راغلې؟ که ابراهيم عليه السلام دا د کعبې معمار او زوی ئې اسمعيل ذبيح الله، هغه دوه ستر شخصيتونه چې تاسو اې قريشو! اې اسرئيليانو، ځان ورته منسوبوئ او په دې انتساب فخر کوئ، که دوی له داسې ابتلاءاتو سره مخامخ شوي او تاسو دا نه وياست چې ولې ستاسو جد له داسې سختو ورځو سره مخامخ شوی نو د محمد عليه السلام په اړه ولې دا خبره کوئ؟ د پيغمبرانو د ابتلاءاتو قصې خو دا حقيقت ثابتوي چې دا يو ثابت الهي سنت دی.

د هر انسان د ژوند بهير ته پام وکړئ، که پلار وي او که زوی، د هر چا ژوند له لوړو ژورو ډک، کمزوری، ضعيف او محتاج دنيا ته راشي، بل ته په هرڅه کې اړ، لاس پېښې وهي، له يوه نه بل اړخ ته نه شي اوښتی، بل څوک بايد د ده مرسته وکړي، خپله غذا په اوښکو، ژړا او چېغو ترلاسه کوي، چې له ځمکې د پورته کېدو شي نو هرگام په ډېر زحمت پورته کوي، په هر قدم کې پر مخ لوېږي، له راز راز بيماريو سره د دوامدارې مقابلې لړۍ ئې په مخ کې، دردونه او رنځونه، تر څو ځوان شي، د ژوند بهير ئې نوی پړاو پيل کړي او ستونزې ئې نوې بڼه او پېچلي ابعاد، له يوې نزاع لا نه وي فارغ شوی چې په بلې سر شي، يو مشکل ئې لا نه وي حل چې له بل سره مخامخ شي، له يوې بيمارۍ روغ شي په بلې اخته، دغه دی د انسان د ژوند حقيقي انځور، له ستونزو سره مخامخ کېدل ئې د ژوند طبيعي بهير، د الهي سننو مطابق او د ژوند لازمه. خدای جل شأنه انسان داسې نه دی پيدا کړی چې تل به د گلانو د پانو په بستر ځملي، الله د گلانو ترڅنگ اغزي پيدا کړي، د خدا تر څنگ ژړا، د خوشحالی ترڅنگ غم، د سوکالی ترڅنگ ستونزې. څوک وپوند، گوډ او کون پيدا شي، دا نه د ده د جرم او گناه په سبب ده او نه د ده د مور او

پلار د گناه په سبب، الله تعالى له خاورو نبات هم پيدا كوي او حيوان او انسان هم، هيڅوك دا نه شي ويلي چې الله تعالى په نبات او حيوان ظلم كړي چې دوى ئې د انسان په څېر نه دي پيدا كړي او دا هم نه شي ويلي چې د انسان په پيدا كولو سره ئې د نورو په اړه بې عدالتي كړې، ظلم او بې عدالتي دې ته وايي چې د چا حق تلف شي، د ځمكې په سر هم د نبات پيداېښت ضروري وو او هم د حيوان، تر څو د انسان د پيداېښت لپاره شرايط برابر شي، هر يو په خپل خپل ځاى كې غوره او مفيد دى، كه روند او كورن نه وي څوك به د غوړونو او سترگو په اهميت نه پوهېدو، كه بيمارى نه وي مرگ به هم نه وو او خلك به له ډېره زړېښته ځورېدل، څوك به د روغتيا او صحت په اهميت نه پوهېدو.

- قرآن كله مصيبتونه د گناه سزا گڼي، خو په څنگ كې ئې وايي چې دا د ټولو گناهونو د يوې برخې سزا ده، له ډېرو ئې الله تعالى انسان ته تېرېږي. بايبل يوازې دا برخه يادوي خو هغه هم په ډېره ناقصه بڼه.

- قرآن د دې تر څنگ فرمايي چې په دنيا كې د مكافات او مجازات لړۍ نسبي ده، د ډېرو ته د خپلو عملونو د يوې برخې بدله او سزا ور كړي شي او ځينو ته يا لږ او يا هيڅ، خو د بشپړ او مكمل مجازات او مكافات لپاره الله تعالى د قيامت ورځ ټاكلې، هلته به د هر نېك عمل لس برابره بدله او د هر بد عمل عادلانه سزا ور كول كېږي او دا هغه خبره ده چې هر الهي دين او هر پيغمبر خپل امت ته كړې او په همدې سره ټولې هغه پوښتنې ځواب كېږي چې بايبل ئې له ځواب ويلو عاجز دى او د ايوب په دې قصې كې ئې ځواب ونه شو ويلي، كه بايبل د دې په ځاى چې ليكلي ئې دي: ايوب عليه السلام وويل: ولې خداى د محاكمې لپاره يوه نېټه نه ټاكي!! داسې ويلي وي: ايوب دا ځواب ور كړ چې الله تعالى د بشپړې محاكمې لپاره يوه ثابتې نېټه ټاكلې، په دنيا كې ئې هم د ځينو مجازاتو لپاره نېټه ټاكلې، انسان ته مهلت ور كوي، له گناه سره سم ئې فوراً نه نيسي، د مهلت په پاى كې سزا ور كوي، ځكه فوري مجازات د اختيار او آزادۍ منافي ده او له انسان څخه يو محكوم او مجبور مخلوق جوړوي، د بشپړې او مكملې محاكمې لپاره ئې د قيامت ورځ ټاكلې، نو هم به ئې خبره سمه او هم ځواب قانع كوونكى وو.

• د مصیبتونو د لاملونو په اړه د بایبل ناقص او غلط تصور د دې باعث شوی چې ووايي: څوک چې په دار شو هغه لعنتي دی (خدای د خپل لعنت وړ گڼلی وو چې په دار کړی شو) او دا څومره بې بنسټه او غلطه عقیده ده؟ آیا ټول اعدام شوي او په دار ځړول شوي، مجرمان او د الله تعالی د لعنت وړ کسان دي؟ آیا دا قضاوت ډېر ظالمانه او د حقایقو او واقعیتونو خلاف نه دی؟ آیا دا د ټولو سرکاري ملایانو فتوی نه ده؟ آیا تل د ظالمو واکمنانو په خدمت کې دین پلورونکو ملایانو د مصلحتینو او عدالت غوښتونکو په اړه همدا خبره نه ده کړې؟ آیا مونږ حق نه لرو چې ووايو د بایبل لیکونکي دا خبره د روم د هغه امپراطور په گټه کړې ده چې د عیسی علیه السلام د اعدام پرېکړه ئې وکړه؟! عجیبه دا ده چې د همدغې غلطې انگېرنې په څنګ کې دوی دا هم وایي چې مسیح علیه السلام په صلیب وځړولی شو!! او بیا د دې لپاره توجیحات وړاندې کوي چې ثابته کړي دی د لعنتیانو په ضمن کې نه راځي!!

د مصیبتونو په هکله د الله تعالی یو سنت دا هم دی چې کله ئې مصیبت یوازې ظالمان نه نیسي بلکې عام وي او د ظالمانو تر څنګ نور هم نیسي، قرآن فرمایي:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا ظُلْمًا فَتَبْتَئُوا بِهِ ۚ وَمَن يَكْسِبْ ظُلْمًا فَإِنَّهُ يَكْسِبُ لِنَفْسِهِ ۚ إِنَّهُ كَانَ مُجِيبًا لِّلْعَمَلِ﴾

الانفال: ۲۵

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا ظُلْمًا فَتَبْتَئُوا بِهِ ۚ وَمَن يَكْسِبْ ظُلْمًا فَإِنَّهُ يَكْسِبُ لِنَفْسِهِ ۚ إِنَّهُ كَانَ مُجِيبًا لِّلْعَمَلِ﴾

او له هغې فتنې او مصیبت نه ووېرېږئ چې یوازې ستاسو ظالمان نه نیسي (بلکې عام وي) او په دې پوه شئ چې الله سخت عذاب ورکوونکی دی.

دا هغه مصیبتونه دي چې مختص د ظالمانو په سر نه راپېرېځي، بلکې عام وي او نور خلک هم پرې اخته کېږي، خو باید په دې پوه شو چې دا نور خلک څوک دي چې د ظالمانو تر څنګ دوی هم په دې الهي مصیبتونو اخته کېږي. دا یا هغه خلک دي چې د ظالمانو ملګرتیا ئې کړې، د دوی په څنګ کې ودرېدلي، دوی ته تسلیم شوي، د دوی واکمني ئې منلې، د عسکر، پولیس، مأمور او مستخدم په حیث ئې د دغو ظالمانو خدمت کړی، مالیه ئې ورکړې او یا پر ظلم راضي شوي او د ظالمانو په مقابل کې ساکت پاتې شوي. له عام مصیبت نه مقصد دا نه دی چې

گناهگار او بې گناه دواړه نيسي، دا ځکه چې قرآن د لوط عليه السلام د قوم د هلاکت په اړه په ډېر صراحت سره فرمايي چې هلته له يوې مسلمانې کورنۍ پرته بل داسې څوک نه وو چې د ژغورلو مستحق وو او الله تعالی همدغې يوې کورنۍ ته نجات ورکړ او نور ټول ئې هلاک کړل، فرمايي:

الذاريات: ٣٦

نو مونږ په هغه (کلي) کې د مسلمانانو له يوې کورنۍ پرته (بله) ونه موندله. د مصيبتونو او پېښو په هکله د قرآن ټول آيتونه په دې تاکيد لري چې دا تصادفي پېښې نه دي او په خپل سر او د الله له حکم او ارادې پرته نه واقع کېږي، قرآن دا يو کافرانه تصور او انگېرنه گڼي چې څوک پېښې او حوادث يوازې طبيعي عواملو ته منسوب کړي او په هغه کې د الله تعالی تصرف نفي کړي.

قرآن ټول هغه مصيبتونه چې د فرعون د اقتدار په وخت کې په مصريانو راغلي دا د فرعون او فرعونيانو د کفر، ظلم، طغيان او فساد په وجه گڼي، د نوح عليه السلام په قوم طوفان د دوی د عملونو سزا بولي، همداراز نور ټول هغه عذابونه چې په بېلو بېلو قومونو راغلي. همدا راز د الاعراف د سوريې ٩٦ آيت کې فرمايي:

٢٠٠

٢٠١

که کليوالو ايمان راوړی وی او تقوا ئې درلودی نو مونږ به حتماً د آسمانونو او د ځمکې د برکاتو (دروازې د دوی پر مخ) پرانيستې وې، خو دوی دروغ وگڼلو، نو په هغه څه مو ونيول چې دوی کول.

٢٠٢

٢٠٣

النحل: ١١٢

او الله د يوه داسې کلي مثال بيانوي چې خوندي او ډاډمن وو، له هرې سيمې تازه

او پرېمانه رزق ورته راتلو، نو دوی د الله د نعمتونو کفران وکړ، نو الله هم د لوږې او وېرې د لباس خوند وروڅاکو، د هغه څه په سبب چې دوی کول.

﴿لَا يَخْرُجُ فِيهَا زَكَاةٌ وَهُمْ لَا يُصَلُّونَ﴾ (سورة الاحقاف: ۲۱)

الحج: ۴۵

او څومره کلي چې ظالمان وو او تباه مو کړل، نو دا ئې په خپلو چتونو راپړیوتې او وزگار پاتې څاگان او تینګې ماڼۍ.

﴿لَا يَخْرُجُ فِيهَا زَكَاةٌ وَهُمْ لَا يُصَلُّونَ﴾ (سورة الاحقاف: ۲۱)

الحج: ۴۸

او څومره کلي چې فرصت مو ورکړ سره له دې چې ظالم ول، بیا مو ونيول او بېرته ګرځېدل خو زما په لوري دي

په لاندې مبارک آیت کې الله تعالی د هغو مغرورو ځواکونو په هکله چې خپل زور ځواک مغرور کړي او په نورو ئې تیری کړی او ملکونه ئې ترې نیولي خو الله تعالی هلاک کړي، داسې فرمایي:

﴿لَا يَخْرُجُ فِيهَا زَكَاةٌ وَهُمْ لَا يُصَلُّونَ﴾ (سورة الاحقاف: ۲۱)

ق: ۳۷

او لدوی نه مخکې مو څومره داسې نسلونه هلاک کړل چې تر دوی ځواکمن او (د خلکو په نیولو او تعذیبولو کې) شدید ول، نو ښارونو ته (د اشغال لپاره) ننوتل، خو آیا کوم پناه ځی ئې وو.

خلك دا واوري چې په فلاني ملك کې زلزله وشوه، طوفان راغی، وچ کالي ده او وبا خوره شوې او په زرگونو او لکونو خلك په کې مړه شوي، طبيعي ده چې

عواطف ئې تحريك شي، د زړه له تل نه خواخوږي وښيي او دا پوښتنه ورسره راولاړه شي چې دا ولې او د څه لپاره او د کومې گناه په وجه دومره خلک په يو ځای مري؟ دلته به خامخا ډېر بې گناه خلک هم وو، ولې الله تعالی د دومره بې گناه خلکو په مرگ راضي کېږي؟! د دغو کسانو قضاوت يو اړخيز او پر عاطفې ولاړ قضاوت وي، د قضیې له ټولو ابعادو او اړخونو خبر نه وي، په دې نه پوهېږي چې په هغه ځای کې څه تېرېدل، د خلکو عملونه څنگه وو، که په قرآن کې د هغو ولسونو چې ستر ستر عام عذابونه ورباندې راغلي، يوازې د عذاب څرنگوالی راغلی وی او عوامل او د خلکو گناهونو ته گوته نه وی نيول شوي نو خلکو به همدا ويل چې دا دومره خلک ولې په يو ځای او په يو وخت وژل شوي، د خلکو گناه څه وه؟! خو الله تعالی د دغو عذابونو لاملونه هم په گوته کړي، د همدې لپاره نن مونږ قانع يو چې په عاد، ثمود، د نوح او لوط عليهمالسلام په قومونو او په فرعونيانو مسلط شوي عذابونه د الله تعالی له لوري د عادلانه پرېکړې او د خلکو د عملونو په وجه وو، که همداسې هره هغه سيمه وڅېړو چې داسې الهي عذابونه پرې مسلط شوي نو عوامل به ئې هرومرو ترلاسه کړو او په دې به پوه شو چې دا عذابونه نه خو د ږندو او پټيو سترگو پرېکړو نتيجه ده او نه غيرعادلانه، که دا پېښې په دقت سره وڅېړئ نو حتماً به په ټولو کې هغه عوامل بيا مومي چې د هغه په وجه مخکني قومونه په الهي عذابونو اخته شوي.

مزامير

د دې کتاب په مقدمه کې لولو: د مزامير کتاب چې د زبور په نامه هم يادېږي، د سپېڅلي کتاب له خوندورو کتابونو څخه دی، دا د هغو شعرونو او سرودونو مجموعه ده چې د اسرئيليانو روحیه او تاريخي پېښې په کې بيان شوي، ډېری برخې ئې د داؤد په وخت کې او څه تر هغه وروسته ليکل شوي!! دوه اويا سرودونه ئې داؤد ليکلي، دوه ئې سليمان، دوولس ئې آساف، نه ئې د قورح کورنۍ او په پای کې يو ئې موسی ليکلی...

دا جملې ښيي چې بايبل هم په دې اعتراف کوي چې دا کتاب د الله تعالی له لوري لېږل شوی کتاب نه دی، په بېلو بېلو وختونو کې د بېلابېلو خلکو لخوا ليکل شوي سرودونه او اشعار په کې راغونډ شوي، نه ئې راغونډوونکی معلوم دی او نه ئې راوي، د بايبل له ليکونکي پوښتنه کوو: په سپېڅلي کتاب کې خو بايد يوازې تورات او انجيل راغونډ شوي وي، د انسانانو په لاس ليکل شوي کتابونه، په ځانگړې توگه د دوی اشعار او سرودونه ولې په دې کتاب کې راخيستل شوي؟ ته خو د شجرو په راوړلو کې ډېر مهارت لري او نيمايي کتاب دې له شجرو ډک کړی، دلته ولې نه ليکې چې د اشعارو او سرودونو دا مجموعه چا راغونډه کړې؟ څنگه درته ثابته شوې چې دا اشعار د نوموړو شخصيتونو دي؟ ولې د راوي او سند يادونه نه کوې؟ هغه بې معنا شجرې مهمې دي که د راويانو او سند يادونه!! مونږ خو خپل پيغمبر عليه السلام ته منسوب هغه حديث هم نه منو چې له قرآن سره مطابقت ونه لري او راويان ئې موثق نه وي، ته څنگه له خپلو منونکو

غواړې هغه خبره ومني چې نه ئې راوي معلوم دی او نه ئې سند؟! په داسې حال کې چې ستا نوموړي شخصيونه زمونږ تر گران پیغمبر علیه السلام نه ډېرې پېرې مخکې تېر شوي!!

چې د کوم کتاب په نثر کې هومره مبالغې وي، هغه هم په داسې نثر کې چې د خدای د کلام نوم ورکوي، نو په اشعارو کې به ئې د مبالغې کچه څومره وي؟ که تاسو د دغو سرودونو الفاظو او محتوی ته څیر شئ نو وبه گورئ چې د ډېرو بڼکلو او سمو خبرو په څنګ کې ډېرې ناسمې او غلطې خبرې هم په کې شته. زه د دې کتاب په اړه بحث مفید نه گڼم، په مخکینو بحثونو اکتفاء کوم، دلته اکثراً مخکني مطالب د شعر په ژبه تکرار شوي، هسې مختصر پرې څو خبرې کوم: د دې کتاب په سر کې دا جملې گورو:

هغه څوک بختور دی چې له بدکارانو سره مشوره نه کوي، د گناهکارانو لار نه غوره کوي، له هغو سره نه کښيښي چې په خدای ملنډې وهي، هغه څوک چې په شوق سره د خدای د اوامرو اطاعت کوي او شپه ورځ په هغوی کې فکر کوي، هغه د داسې ونې په څېر دی چې د اوبو د نهر په ژۍ کرل شوې، په خپل وخت مېوه ورکوي، پانې ئې هيڅکله نه مړاوې کېږي، د ده کارونه تل خپل نتایج ورکوي. خو بد کاران داسې نه دي، د دوی هڅې هغې پروړې ته ورته وي چې د باد په وړاندې خورې شي، دوی به د خدای د عدالت په وړاندې محکوم شي او د خدای پالونکو ډلې ته به لار ونه مومي، نېکان د خدای له لوري ساتل کېږي او لارښوونه ئې کېږي خو بدکاران د نابودۍ په لور خوځي.

دا ئې د سمو خبرو بېلګې دي، چې قرآن ئې تائید کوي او تردې ئې په ډېرو بڼکلو او اغیزمنو الفاظو سره رااخلي، هلته چې فرمايي:

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ إِلَى الْكُفْرِ وَالْعَدْوِيِّ يُؤْتِيهِمْ أَجْرَهُم بِمَا لَعَنُوا وَعَنْهُمْ يُعَذِّبُهُمْ وَأَسَدًا يُصَلِّىٰ

ابراهيم: ۱۸

د هغو خلکو عملونه چې کافران شوي، هغو شگو ته ورته دي چې د سختې سيلۍ په ورځ تند باند پرې ولگېږي، د خپلو لاس ته راوړنو په هيڅ څه نه شي برلاسي

کېدلی، دا هماغه ژور ضلالت دی.

او د مؤمنانو د نیکی وینا او نېک عمل مثال داسې بیانوي:

'İ şğācūr MİŞÖ Şğē & p̄kū oṯf t̄x p̄kū p̄l̄k̄ XMB ? \$> ĩk̄l̄ y# a t̄3 k̄k̄
 Öğy9 Ä \$r-ŷASMBE \$? \$U İÖm Şğh̄ B̄öf̄ öüm @äşğm2 ep̄sēçİE İŞy; %\$
 \$B Çİ ÇE \$Éçp̄ ` B̄ İVİGÖ #p̄-öy oṯf t̄x p̄l̄y p̄l̄k̄ @VBr ÇİE ĩ rē2 x Çf
 † İr \$ur%\$İçp̄çİ İ MİŞİŷ\$Éçp̄ ÇZB# İ İVİGÖ \$BİŷçİE 9%` B̄ Şğ9

ابراهيم: ۲۴-۲۷ ÇİE aēf \$B ? \$e p̄r k̄s̄ ūİİÖ9\$? \$@Ör (İÄŷ\$

آيا نه گوري چې الله د سپېڅلې کلمې مثال څنگه بيانوي، د هغې پاکې ونې په څېر چې جرړې ئې مضبوطې او څانگې ئې د آسمان (په غېږ) کې، د خپل رب په حکم هر وخت خپله مېوه ورکوي، الله خلکو ته دا مثالونه بيانوي چې پند واخلي، او ناپاکه کلمه هغه پلټي بوتي ته ورته ده چې د ځمکې له سر نه ايستل شوی (جرړې ئې په ځمکې کې نه وي بنځې او څانگې ئې د ځمکې له سره نه وي لوړې شوې) هيڅ ټيکاو ئې نه شته، (نه ئې ځمکه جرړې په خپلې سينې کې قبلوي او نه ئې آسمان څانگې په خپلې غېږ کې نيسي)، الله مؤمنان په مضبوطې وينا سره هم په دنيوي ژوند کې او هم په آخرت کې مضبوطوي او ظالمان بې لارې کوي او همغه څه کوي چې وئې غواړي.

د مزامير خو کچه خبرې هم وگورئ:

... اې پاچايانو! غور شئ، اې پېشوايانو ځير شئ، په وېرې او درناوي سره د خدای عبادت وکړئ، مخکې له دې چې د ده زوی غصه شي او تاسو تباه کړي!! په پښو کې ئې ولوېرئ او هغه ښکل کړئ، ځکه کېدی شي د هغه غصه هره شېبه راوپاري، هغه خلک بختور دي چې ده ته پناه يوسي!!!
 د بايبل له ليکونکي پوښتنه کوو:

- دا د خدای زوی څوک دی؟ داؤد که مسیح؟ دا شعر موسی، داؤد یا سلیمان د ځان په هکله ویلی که د مسیح په هکله؟
- آیا د خدای عبادت د دې لپاره وکړو چې د خدای زوی غصه نه شي؟ یعنی د سزا پرېکړه د زوی له لوري کېږي؟ خدای یوازې د عبادت لپاره دی، سرکښو انسانانو ته سزا د ده د زوی له لوري ورکول کېږي؟
- په انساني قاموس کې خو د زوی اصطلاح د هغه چا لپاره کارول کېږي چې پلار او مور ولري، له مور پیدا شوی وي او د پیدایښت ټاکلې نېټه ولري، د دې زوی مور څوک ده؟ کله پیدا شوی؟ د ده له پیدایښته مخکې سرکښانو ته چا سزا ورکوله؟
- د هر انسان، حیوان او مارغه زوی او بچی پلار ته ورته وي، مونږ ته ووايه: خدای د خپل کوم زوی په څېر دی؟ آیا د ځمکې او آسمانونو پیداکوونکی خدای د خپل زوی په څېر وور دی؟ ټول هغه انساني عیبونه لري چې زامن ئې لري؟ نه وو، پیدا شوی، وور وو، ستر شوی، وړې شوی، تېرې شوی، بیمار شوی، مړ شوی؟ مونږ خو اورېدلي چې د ده زامنو د خپل وزن دوه برابره پېټې نه شو پورته کولی، څنگه ومنو چې دوی د هغه خدای زامن دي چې یو سل شل ملیارده ستور لیکي اداره کوي، د دې ستر او پراخ عالم دا بې شماره ستوري په خپل خپل ځای کې ساتي!! آیا په هغه عقل ژړا نه ده په کار چې دا ضعیف او کمزوری انسان د هغه ځواکمن او قدیر خدای زوی گڼي!! او هغه باعظمته خدای د دغه ناتوان او وړوکی انسان په څېر گڼي!!
- د سرودونو په ضمن کې د بایبل دا خبره هم واورئ: بالآخره خدای د هغه چا په څېر چې له خوبه راویښ شي او د هغه پیاوړي انسان په څېر چې د شرابو له څښلو مست شوی وي، د اسرائیلیانو مرستې ته راوړاندې شو، د خپل قوم د بنمنانو ته ئې ماتې ورکړه او د تل لپاره ئې سپک او رسوا کړل، هغه د یوسف زامن او د افرایم قبیله ورتله، خو د یهودا قبیله او د صهیون غرنی غوره کړ ځکه چې له مخکې ئې خوښېدل!! او هلته ئې خپل سپېڅلی او تلپاتې کور د نړۍ د مضبوطو غرونو په څېر جوړ کړ!!

په دې کتاب کې به تاسو د بېلابېلو مناسبتونو په اړه د دعاگانو يو اوږد فهرست ومومئ، ما ته دې اوږد فهرست د هغې مذهبي فرقې دعاگانې مخې ته ودرولې چې د هرې ورځې لپاره ئې يوه خاصه دعا جوړه کړې او گمان کوي چې که په دغه ورځ په دغو الفاظو خدای ته دعا وکړي نو خدای ئې هرو مرو مني!!! احساس مې دا دی چې دې فرقې خپلې دا دعاگانې له بايبل نه نقل کړې او په معمولي تصرف سره ئې اسلامي رنگ ورکړی، په داسې حال کې چې نه په قرآن کې د دعاگانو د وختونو داسې فهرست شته او نه په احاديثو کې، الله تعالی د اخلاص دعا قبلوي، هغه دعا قبلوي چې د انسان له زړه راولاړه شي، د الله تعالی بنه پېژندا، د ده په عظمت اعتراف او د ده په وړاندې د انسان عجز او اړتيا ئې محرک وي، که په هرې ژبې او په هرو الفاظو وي.

امثال

لکه څنگه چې د دې کتاب له نامه نه معلومېږي دا د متلونو مجموعه ده، مواظ او نصائح د متلونو په ژبه وړاندې کوي، په مقدمه کې ئې راغلي: د امثال د کتاب ډېری برخې د سلیمان، د نړۍ تر ټولو باحکمه انسان، لخوا لیکل شوې، د کتاب اصلي موضوع کولی شو په خلاصه توګه په اووم، اتم او نهم آیتونو کې ومومو چې وايي: د حکمت او پوهې د ترلاسه کولو لپاره لومړی ګام له خدای نه وېره ده، څوک چې حکمت او ادب خوار ګڼي احمق دی، اې ځوانه! د پلار نصیحت واوره او د مور له لارښوونو مخ مه اړوه، ځکه د دوی خبرې به د ملغلرو په څېر ستا تاج بڼا پسته کړي... د امثال کتاب ډېری برخې د حکیمانو او پوهانو د کارونو په اړه بحث کوي او د ناپوهانو له کړو وړو سره ئې مقایسه کوي، لکه دا: ناپوه انسان داسې فکر کوي چې د ده هر کار سم دی، د چا نصیحت ته ضرورت نه لري، خو پوه انسان د نورو نصیحت ته غوږ نیسي، د امین او چغلګر په هکله وايي: چغلګر انسان چې هر چېرې ولاړ شي د نورو اسرار افشاء کوي او امین انسان اسرار په خپل زړه کې ساتي، ... دا کتاب دوه ډوله انسانان مونږ ته معرفي کوي: هغه چې د خپل نفس د ارضاء په لټه کې وي او هغه چې د خدای رضاء لټوي...

د دې کتاب په اړه دومره ویلی شو چې د بايبل تر نورو کتابونو ئې ګټه ورې برخې ډېرې دي، خو اهمیت ئې ښايي دومره وي لکه د پښتو د متلونو یوه مجموعه!!

ښه به دا وي چې دلته د حکمت په اړه د قرآن خبرې هم واورو او وګورو چې د بايبل په ځواب کې قرآن څه ته د (حکمت) نوم ورکړی او کوم کوم کارونه د حکمت

بَابُ الْاِسْرَاءِ وَتِلْكَ اَيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

الاسراء: ۲۲-۳۹

د الله تر څنگ بل څوک معبود مه گرځوه که نه نو سپېره گنل شوی او یوازې پاتې شوی به شې، او ستا رب دا پرېکړه کړې چې له ده پرته د بل چا عبادت مه کوه، او له مور پلار سره نښکړه وکړه، که د دوی یو یا دواړه ستا په ژوند کې زړښت ته ورسېدو نو اف قدرې هم مه ورته وایه، مه ئې رته او په غوره وینا ورته خبره کوه، د پېرزوینې له مخې د ټیټوالي وزر ورته پرانېزه او دا دعا کوه چې: ای زما ربه! داسې پېرزوینه پرې وکړه لکه چې دوی په ماشومتوب کې وروزلم، ستاسو رب په هغه څه ښه پوه دی چې ستاسو په زړونو کې دي، که دوی نېکان وي نو الله د توبه کوونکو لپاره بخښونکی دی، او خپلوانو ته هم د هغوی (د خپلوی) حق ورکړه او مسکینانو او مسافرانو ته هم، او اسراف مه کوه، یقیناً چې اسراف کوونکي د شیطانانو وروڼه دي او شیطان د خپل رب په وړاندې ډېر ناشکره دی، او که دې له دوی اعراض کاوو (له کومې غلطۍ ئې تېرېدئ) د خپل رب د یوې پېرزوینې په لټه کې چې هیله ئې کوي، نو دوی ته پسته خبره وکړه، مه دې لاسونه تر خپلې غاړې تړلي ساته (له ورکړې لاس مه راتموه) او مه ئې په بشپړ پرانستو سره پرانېزه، داسې چې (سبا ته) (خان) ملامتوي او حسرت کوي، یقیناً چې ستا رب چا ته وغواړي رزق پراخوي او تنگوي ئې، یقیناً چې هغه د خپلو بندگانو په حال ښه خبر او ښه لیدونکی دی، او خپل زامن د لوږې له وېرې مه وژنئ، مونږ دوی ته هم روزي ورکو او تاسو ته هم، بې شکه چې د دوی وژل لویه گناه او خطا ده، زنا ته مه نږدې کېږئ چې دا یوه بې حیايي او کرکجن کار دی، او هغه څوک مه وژنئ چې الله ئې وژل حرام کړي مگر په حقه سره، او څوک چې په مظلومیت سره ووژل شو نو مونږ د ده خپلوانو ته (د قصاص) واک ورکړی، نو هغه دې په وژلو کې تېری نه کوي، ځکه (د الله له لوري ئې) مرسته شوې، او د یتیم مال ته مه نږدې کېږئ، مگر په هغه توگه چې ترټولو غوره وي، تر څو خپل پوځوالي ته ورسېږي، او په ژمنو وفا وکړئ، دا ځکه چې د ژمنو خامخا پوښتنه کېږي، او کله چې څه پیمانې کوي نو پیمانې بشپړه

کړئ او په سمې تلې تلل وکړئ، دا غوره دی او د پاپلې له مخې ډېر ښه، او په هغه څه پسې مه ځه چې پرې نه پوهېږې، دا ځکه چې غوږ، سترگې او زړه داسې دي چې د هر یوه پوښتنه کېږي (چې څنگه دې کارولی)، او په ځمکې کې په کبر او نخرو مه درومه، ځکه ته خو نه ځمکه سورۍ کولی شي او نه په خپل لوړوالي کې د غرونو څوکو ته رسېدی شي، د دې هر یوه بدوالی ستا د رب په نزد کې کرکجن دی، دا د حکمت هغه برخې دي چې ستا رب درته وحي کړې، نو له الله سره بل معبود مه گرځوه که نه نو په دوزخ کې به ملامت شوی او رټل شوی وغورځولی شي.

د حکمت په اړه د بايبل انګېرنه داسې ده لکه هوا ګز کول، لکه د باد په سر ماني جوړول، لکه له هغه چا د ښېګړې او نېکۍ طمعه درلودل چې نه ئې زړه ورته چمتو دی او نه ذهن، له ښوره ځمکې د ښېرازه فصل طمع، څوک چې خدای نه پېژني له هغه نه دا انتظار درلودل چې له خدای نه ووېرېږي او له ګناه ځان وساتي، بې ځايه توقع ده، بايبل د خدای په اړه واضح تصور نه لري، د قیامت او حساب و کتاب، مکافات او مجازات په اړه واضح خبره نه کوي، د بيا ژوندون د اثبات لپاره هيڅ دليل نه وړاندې کوي، برعکس وايي چې مسيح زموږ د ګناهونو فديې ورکړې، نو د بايبل منونکي ته دا خبره کول چې له خدای نه وېره د حکمت سرچينه ده، يوه باييزه خبره ده، خو د بايبل په مقابل کې د قرآن وينا نه يوازې داسې ده چې د انسان له عملي ژوند سره ژور ارتباط لري، انسان ته لارښوونه کوي چې خپل ژوند او له نورو سره خپلې اړیکې څنگه تنظيم کړي، چې هم په دنيا کې له حسرت او ندامت نه خوندي وي او هم په آخرت کې، بلکې لومړی خدای ورمعرفي کوي، داسې معرفي چې هم د انسان ژور محبت ورسره راپيدا شي او هم ژوره وېره، رحمت ته ئې امېدوار او له مواخذي ئې په وېرې کې، د اثبات لپاره ئې مضبوط دلايل مخې ته ږدي، بيا ژوندون او مکافات او مجازات ورته ثابتوي، ... له دې وروسته ورته وايي چې څه به کوي او له څه به ځان ساتي.

جامعه (ټولنه)

د دې کتاب په سر لیک کې راغلي: کولی شو دې کتاب ته یو فلسفي کتاب ووايو، په عربي نسخې کې ئې لیکل شوي چې بنایي له مېلاد نه لس پېړۍ مخکې لیکل شوي وي او په انگرېزي نسخې کې ئې لیکل شوي چې لیکونکي ئې په قوي احتمال سلیمان دی، یو پوه او فیلسوف انسان چې د ایمان او شک، امید او یأس، خوند او ځور، ژوند بامفهومه یا پوچ گڼلو، تر منځ لالهانده دی، هغه پوهېږي چې خاورین انسان باید حال ته شا کړي او د مستقبل په لوري مخکې ولاړ شي، انسان د امید تېری دی خو له راتلونکې بې خبره، نو دا ورته غوره ده چې له حاضرې زمانې خوند واخلي، د کتاب لیکونکي په دې لټه کې شوی چې د ژوند مفهوم په لذت، ثروت او حکمت کې ومومي خو څه نتیجه ئې نه ده ترلاسه کړې، دا ټول ئې آزمویلي خو هغه پوچ او بې ارزښته گڼي، ځکه شر او بدې په هرې هغې هڅې سیوری غوړولی چې د ژوند په معنا د پوهېدو لپاره ترسره کېږي، خو تر ټولو بد ئې مرگ دی چې د سیند د څپو په څېر د ژوند له ساحل سره تصادم کوي او ښگمنه مانۍ ئې وروړانوي، انسان د حیوان په څېر، حکیم د احمق په څېر او عادل د شریر په څېر مري!! په دې دنیا کې عدالت تل بريالی نه وي، په بلې دنیا کې عدالت ته امید درلودل هم یو بېهوده کار دی، له مرگه وروسته ژوند ئې هم نه شي هیله من کولی!! د ده وروستی نصیحت دا دی: انسان باید له خدایه ووېرېږي او احکام ئې په ځای کړي، دا ځکه چې د ده ټوله دنده همدا ده!!

که د دې کتاب مطالبو ته ځیر شو او دا خبره په پام کې ولرو چې د کتاب په مقدمه کې هم ویل شوي چې (احتمالاً) دا کتاب به د سلیمان لخوا لیکل شوی وي،

نو په يقين سره ويلى شو چې دا كتاب له سليمان عليه السلام نه ډېر وروسته او هغه وخت ليكل شوى چې د يونان الحادي فلسفه خپل اوج ته رسېدلې او كليسا ئې دې ته اړ كړې وه چې د دې فلسفې د بحثونو په اړه خپلو پلويانو ته څه په لاس وركړي او دا تشه ډكه كړي چې د دوى سپېڅلى كتاب د فلسفي بحثونو لپاره څه نه لري، دا نه ده معلومه چې دا كتاب چا له خپلې خوا ليكلې او هغه ئې سليمان عليه السلام ته منسوب كړى او د بايبل ليكونكى هم په دې هكله څه نه وايي چې دا كتاب كله د بايبل د سپېڅلو كتابونو په فهرست كې علاوه شوى، خو په يقين سره ويلى شو چې دا كتاب په همدې مرحله كې ليكل شوى!! كه د مذهبي كتابونو په هكله غور وكړو ډېر به داسې ومومو چې يوه ټگمار ليكلې او يوه معروف او منلي مذهبي شخصيت ته ئې منسوب كړى، پيغمبر عليه السلام ته په لكهاوو جعلي احاديث منسوب شول، محدثين په ډېر زحمت او زيار سره وتوانېدل چې د لكهاوو جعلي، ضعيف او له قرآن سره متصادم رواياتو له منځ نه يوازې څو زره راوباسي، په سلو كې يو ئې ترې غوره كړى او په سلو كې نه نوي ئې لرې ايښي!! الله تعالى دې دوى ته ډېر ډېر اجر وركړي، كه د دوى دا مبارك زيار نه وى نو نږدې وه چې اسراييلي روايات مونږ ته هومره ستونزې راولاړې كړي چې مسيحيت ئې ورسره مخامخ كړ، د عظيم الشأن قرآن شته والي هم د داسې جعلي احاديثو د عام كېدو مخه نيوله، مسيحيت داسې مطمئننه او ډاډمنه مرجع نه درلوده او دې تشې ټگمارو مذهبي مشرانو ته دا موقع په لاس وركړه چې خپلې غرضناكې خبرې د الله تعالى او د هغه پيغمبرانو ته منسوب كړي!! د علي رضي الله عنه له شهادت نه نږدې څلور سوه كاله وروسته يو څوك راولاړ شو، كتاب ئې وليكو، ده ته ئې منسوب كړ او ډېر داسې څه ئې په كې وليكل چې د ده له شأن نه ډېر ډېر لرې او د قرآن او عقل خلاف، خو همدا كتاب د يوې مذهبي فرقې د رامنځ ته كېدو باعث شو، داسې كتاب هم وليكل شو چې په هغه كې له خره او چنگاښې هم احاديث روايت شوي!! ښايي بې مناسبتنه به نه وي كه دې مطلب ته اشاره وكړم چې يوه ورځ مې د ايران په تلويزيون كې يو آخوند تر سترگو شو چې وايي: كله چې د آدم عليه السلام په كالوت كې روح پو شوه او راژوندى شو نو لومړى خبره ئې دا وه: يا علي! كله چې نوح عليه

السلام په کښتۍ کې سورېدو وئې ويل: يا علي! کله چې ابراهيم عليه السلام اور ته لوېدو وئې ويل يا علي!! او... او... او کله چې پيغمبر عليه السلام د معراج په شپه له اوومه آسمانه تېر او عرش ته نږدې ورسېدو يو غږ ئې واورېدو او وئې ويل: يا الله دا ته يې که دا علي؟ له هغې خوا ورته وويل شو: دا زه يم خو ما د ځمکې پر سر تر علي غوره انسان پيدا نه کړ چې د هغه په غږ له تا سره خبرې وکړم!!!! دا نن چې تاسو ايران ته ولاړ شئ نو وبه گورئ چې څوک کومې خونې ته ننوځي نو وايي: يا علي! چې له ځايه پاڅېږي وايي: يا علي!! له علي رضي الله عنه نه مرسته غواړي، له هغه چا نه چې جومات ته په داسې حال کې روان وو چې يو قسي القلب دښمن ورته په کمين کې ناست وو، دى ترې خبر نه وو، تر بريد لاندې راغى، په زهرجنې تورې زخمي شو او په شهادت ورسېدو، لمسيان ئې په کربلا کې د يزيد د بي رحمه لښکر په لاس شهيدان شول، نه هغوى ځان وژغورلى شو او نه علي رضي الله عنه د دوى مرسته وکړې شوه!! څوک چې په خپل ژوند کې د ځان مرسته ونه کړې شي له مرگ نه وروسته به څنگه د بل مرسته وکړې شي!! په خداى قسم چې که د علي رضي الله عنه په وړاندې چا دا خبرې کړې وي نو په خپلې تورې به ئې د هغه سر ترې غوځاوو!! که داسې کتاب ئې ليدلى وي نو تنور ته به ئې غورځاوو، ده ته منسوب دروغجنې او جعلې خبرې خو پرېږده د خپلو اصلي خبرو په هکله به ئې ويل: دا زه څوک يم چې د قرآن په شته والي کې او د پيغمبر عليه السلام د احاديثو په موجوديت کې زما اقوال راغونډوئ، په هغه استدلال کوئ او هغه د خپل مذهب بنسټ گرځوئ، ما له قرآن نه پرته او د پيغمبر عليه السلام له قول نه پرته بله خبره نه ده کړې!! ما له ابوبکر، عمر او عثمان رضي الله عنهم سره صادقانه بيعت کړې، تل مې په دوى پسې لمونځ کاوو او په صداقت سره مې د دوى اطاعت کړې!! ما هيڅکله نه دي ويلې چې د مخکښو خلفاوو په ټاکنې خفه وم، ما نه دي ويلې چې (تقيه) مې کوله، په ستونې کې مې هډوکى نښتى وو، څه مې نه شو ويلې او خپلې خبرې مې په زړه کې ساتلې، ما منافقت نه دى کړې، ما ځان ته امارت نه دى غوښتى، زه د عثمان رضي الله عنه په شهادت د خپل زوى تر شهادت زيات خفه شوى يم، زه د مسلمانانو وحدت غواړم، څوک چې زما په نامه د مسلمانانو تر منځ

د اختلاف او تفرقي باعث کېږي، هم زما د بنمن دی او هم د اسلام د بنمن، زه د الله تعالی په وړاندې له هغه چا نه خپل براءت اعلانوم چې زما او زما د اولاد په قبرونو قصرونه جوړوي، له هغوی مرستې غواړي، د دعاگانو د اجابت وسیله ټي گڼي، له دې قبرونو نه ټي د جاهلو خلکو د غولو دام جوړ کړي، امامت زما د اولاد منصوبي حق گڼي او په دې سره په اسلامي امت کې اختلاف راولاړوي!! خو ما لیدل چې د دغه جاهل آخوند همدغو مسخره خبرو ته ځينو جاهلو او غولېدلو اوبسکې تویولې!! راشئ وگورو چې بایبل د جامعې په کتاب کې سلیمان علیه السلام ته کوم له شرك او کفر نه ډکې خبرې منسوب کړې دي، لیکي:

(دا د داؤد د زوی خبرې دي چې په اورشلیم کې ټي حکومت کاوو او په حکیم مشهور وو: بېهوده دی، بېهوده دی، ژوند له سره تر پایه بېهوده دی!! انسان ته له خپل ټول هغه زیار او زحمت نه چې تر آسمان لاندې ټي باسي څه گټه ورسېږي؟ نسلونه یو په بل پسې راځي او ځي خو دنیا همغسې پاتې وي، لمر خپښي او لوېږي او بیا په تلوار هغه ځای ته ځان رسوي چې ترې راخپښي، سیلی د جنوب په لور خوځي او له هغه ځایه د شمال په لوري راواوړي او بیا خپل لومړي ځای ته ځان رسوي (دا د سیلی په اړه ډېر ضعیف او د حقیقت خلاف تعبیر دی)، د ویالو اوبه په بحر کې توئېږي خو هیڅکله نه ډکېږي، دا اوبه بېرته ویالو ته راوگرځي او بیا د بحر په لوري و خوځېږي، هر څه ستونزمن او ستومانه کوونکي دي، داسې چې ژبه ټي له بیانولو عاجزه ده، نه سترگې له لیدو مړېږي او نه غوږونه له اورېدو!! څه چې وو بیا به هم وي او څه چې شوي بیا به هم وشي، تر آسمان لاندې داسې څه نه شته چې ووايو: دا خو تازه او نوی دی!!)

د بایبل دا وینا غلطه او بې بنسټه ده، هره شېبه او هره ورځ نوې نوې شیان پیدا کېږي، د تکرار عقیده بې بنسټه ده، مونږ په دې عالم کې د (تکرار) په ځای د (ابتکار) شاهد یو، نه زړې پېښې تکرارېږي او نه زاړه شیان په خپلې زړې بڼې کې بیا راپیدا کېږي، هره پېښه نوې وي او هر توکی نوی، د انسانانو له پیداېښته تر نن پورې دوه انسانان په یو رنگ نه دي پیدا شوي!! د عالم له پیداېښته تر نن پورې دوه ورته ورځې نه دي راغلې، قرآن دې حقیقت ته په دغو الفاظو اشاره کړې:

@ā 'īqā Būq ' Ālĕ Būq Ālĕ Būq هره ورخ (شبهه) الله تعالى په يوه خانگړې کار لگيا وي.

د تکرار عقیده هغه څوک وړاندې کولی شي چې قضاوت ئې سطحې وي او د پېښو ظاهري شباهتونو ته په پام سره قضاوت کوي. نه تللی دور بیا تکرارېږي او نه تللې پېښې.

دلته بايبل د گڼ شمېر شيانو نومونه اخلي او ټول بېهوده شمېري، وايي حکمت بېهوده دی، داسې لکه په باد پسې منډې وهل، د حکمت او حماقت، او د پوهې او جهالت ترمنځ په توپير د پوهېدو هڅه هم خوشې او بېهوده ده، ... عيش او عشرت ته مخه کول، شراب څښل، ځان ته بنگلې او باغونه جوړول، غلامان او وينځې درلودل، رمې او سره او سپين زر راغونډول، .. هم خوشې او بېهوده کار دی، د هر کار بدله يوازې هغه خوند دی چې د کولو په وخت کې ئې انسان ترې اخلي!! ما ستر ستر کارونه وکړل خو چې په پای کې ورته ځير شوم ټول خوشې او بېهوده ول... د احمق انسان او حکيم انسان ترمنځ هيڅ توپير نه شته، ځکه دواړه په پای کې مري!! زه له هر څه بې زاره شوم ، له خپلو ټولو هغو هڅو هم چې تر اوسه مې کړې... دا ځکه چې انسان د هغه څه لپاره زيار باسي چې بل ته ئې پرېږدي... هر زيار بېهوده دی که د ښه کار لپاره وي او که د بد کار لپاره، د هر څه لپاره يوه نېټه ټاکل شوې: د پيداېښت لپاره، د مرگ لپاره، د کرلو او رېښو لپاره، د جوړولو او وړانولو لپاره ... نو د انسان د ټولو هڅو گټه څه ده؟ خدای تللی دور او تللې پېښې تکراروي.. بيا مې فکر وکړ چې خدای انسان آزمويي تر څو وروښيي چې تر حيواناتو غوره نه دي!! (يوازې يو بې عقله انسان دا خبره کولی شي چې انسان تر حيواناتو غوره نه دی!!)... د حيوان او انسان ترمنځ توپير نه شته ځکه دواړه مري.. نو هر څه بېهوده دي، مخکې تگ بېهوده دی، ثروت بېهوده دی... نو ښه دا ده چې وخوره، وڅښه، خوند واخله او حاضر غنيمت وگڼه، خو دا هم بېهوده دی...

که دې خبرو ته ځير شئ نو ستاسو قضاوت به هم دا وي چې دا ټولې خبرې خوشې، بې بنسټه او بېهوده دي، څنگه ممکنه ده چې د الله تعالى يو جليل القدره پيغمبر داسې خوشې او بې بنسټه خبرې وکړي او هر څه د بېهوده، بې مقصده،

بې گټې او باطل په سترگه وگوري!! څوك چې الله تعالى پېژني او په دې ئې باور وي چې دا عالم او د هغه هر څه ده پيدا كړي، په دې ئې ايمان وي چې خداى عليهم او حكيم دى، دا ايمان او باور اجازه نه وركوي چې د عالم په اړه دا غلطه انگېرنه ولري او هر څه ئې باطل وگڼي!! قرآن فرمايي:

وَيَوْمَ نَبْذِي الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْفِتْرِاتِ ۗ هُمْ فِيهَا لِيَدٍ مُّسَبَّرَةٍ لَّا يُنصَرُونَ ۗ

ص: ۲۷

وَيَوْمَ نَبْذِي ۗ

او آسمان او ځمكه او څه چې په دوى كې دي، دا مې خوشې او بېهوده نه دي پيدا كړي، دا خو هسې د هغو كسانو (غلط) گمان دى چې كافران شوي، نو د كافرانو په حال چې اور (ئې په برخه كېږي) افسوس دى.

كه په ټول عالم كې يو عيب او نقص ترسترگو شي او څوك په دې و توانېږي چې په دې پراخ عالم كې كومه تشه او خلا او كوم اضافي يا بېهوده شى په گوته كړي او دا ثابته كړى شي چې واقعي دا شى بېهوده دى نو له الله تعالى نه د انكار لپاره همدا كافي ده!! خو بايبل سليمان عليه السلام ته داسې اقوال منسوبوي چې د عالم هر څه خوشې او بېهوده گڼي، د داسې ناپرتو خبرو د كولو جسارت خو يوازې هغه څوك كولى شي چې نه په الله تعالى باور لري او نه دا عالم او په هغه كې بدلونونه د يوه عليهم او حكيم خداى د تصرف نتيجه گڼي!! چا چې د يونان هغه فلسفي افكار وړاندې كړل چې عالم بېهوده او بې هدفه گڼي، هغه ملحد او د الله تعالى له شته والي منكر وو. خو دا دى د بايبل بې عقله ليكونكى همدا الحادي افكار يوه پيغمبر ته منسوبوي او مذهبي رنگ وركوي!! د عالم په اړه دغه انگېرنه چې بايبل ئې سليمان عليه السلام ته منسوبوي يوازې د هغه چا انگېرنه كېدى شي چې يا خداى نه مني، يا دا عالم د ده ملك او دى ئې ټولواك نه گڼي، يا په دې باور وي چې د عالم هر څه په خپل سر او له كومې خاصې منصوبې پرته د تصادف له مخې رامنځ ته شوي او ټولې پېښې ئې تصادفي دي!! او دا نه يوازې په الله تعالى باندې له ايمان سره سخت تصادم كوي بلكې د حقيقت خلاف او دروغجنې خبرې دي،

هيڅوك نه شي کولی په دې پراخ عالم کې يو بېهوده، بې مقصده او خوشې شی په گوته کړي!!

خدای منونکی انسان ټول موجودات د خپل رب د صفاتو او افعالو مظهر گڼي او په دې عقیده وي چې هيڅ څه بېهوده او عبث نه دی پيدا شوی، په دې خور عالم کې نه څه خلا او تشه شته، نه څه کمالی او زیاتوالی، نه داسې کوم څه پاتې دی چې کمالی ئی احساس شي او نه داسې څه چې اضافي او غیر ضروري وگڼلی شي، هر څه پوره او په خپله اندازه پيدا شوي. موحد ته د دې عالم هر څه بنايسته او بشپړ برېښي او هيڅ عیب په کې نه گوري او که ئې کوم عیب تر سترگو شي نو دا یا د خپل لند او محدود فکر او نظر عیب گڼي او یا ئې د خپلې نامناسبې معاملې او ناسمو کړو محصول عیب. تل د خدای ستاینه کوي، په هر حالت او هر صورت کې، د دی خور عالم په غېږ کې هره ښکلا، کمال او جمال دی د همدې ښکلا، کمال او جمال د خالق ستاینې ته هڅوي، د هر بدلون او تحول تر شا حکمتونه او مصلحتونه گوري، که له کوم نعمت نه برخمن شي هغه د خپل مهربان او منعم خدای ورکړه او عنایت گڼي او که له کوم نعمت، کړاو او ستونزې سره مخ شي هغه د خپلو کړو عادلانه بدله او جزا بولي. د ملحد او کافر انسان عیب دا دی چې خپله غلطی او د ده له غلطو تصرفاتو نه راولاړې شوې ستونزې خدای ته راجع کوي، د دې په ځای چې د ظلم او بې عدالتۍ په لیدو سره ظالم محکوم کړي خدای محکوموي، د دې په ځای چې وایي الله تعالی انسان ته د واک او اختیار په ورکولو سره خپله ستره پېرزوینه په انسان کړې او په دې سره ئې انسان ته پر ټولو مخلوقاتو شرف او فضیلت ورکړی، خو انسان له دې واک او اختیار نه چې پر ټولو مخلوقاتو د ده د فضیلت ښه او امتیاز دی، غلطه استفاده کوي، برعکس خدای په هغه څه ملامتوي چې په کار ده د هغه په سبب ئې د الله تعالی ستاینه او مننه کولی!!

د بایبل له لیکونکي پوښتنه کوم: ستا د بدن کوم غړی بېهوده او بې فایدې دی، سترگې، غوږونه، خوله، ژبه، غاښونه، لاس، پښه، گوتې، نوکان...؟ نور څو پرېږده دا د سترگو څو بانوگان، چې بنایي تا ته بې فایدې وښتان معلوم شي، پرې کړه او بیا په هېندارې کې خپل مخ ته وگوره او قضاوت وکړه، وروځې دې بېهوده

وگڼه او وټې خريبه ... که ستا په وجود کې خو وبنستان هم ضروري وي او هر يو ئې خاصه دنده لري او نشتوالی ئې هم ستا وجود او هم ستا بڼاپست ته تاوان رسوي، نو ته څنگه په ټول عالم د بېهوده حکم کوي؟ تا ته خو په کار وه چې سليمان عليه السلام ته دې داسې وينا منسوب کړې وي چې دا عالم مونږ ته په جگ غږ وايي: دا هر څه يوه عليهم او خبير ذات پيدا کړي، دلته هر څه سم پيدا شوي، دلته بېهوده شی نه شته، هغه ذات چې دا عالم ئې پيدا کړی، د هغه ساتنه او پالنه کوي، په هر څه او ټولو برخو کې ئې د رب (پالونکي) په حيث تصرف کوي او د ربوبيت او پالنې او روزنې دا آثار او مظاهر هرې خوا ته په هرگام کې تر سترگو کېږي، بې شکه چې دا ذات د ټولو ستاينو وړ دی، له هر عيب نه منزّه، د ده په هکله دا خبره کول چې بېهوده او عبث شيان ئې پيدا کړي لوی ظلم او ستر جهالت دی، دا عالم او په هغه کې دا بې شمېره توکي مونږ دغه حقيقت ته هدايت کوي او په دغه اعتراف مو مجبوروي، دا هرې خوا ته تر سترگو کېدونکې بڼکلا او بڼاپست، کمال او جمال، نظم او دقت او دا چې گورئ هر څه سم پيدا شوي، هر څه د خاص مقصد لپاره پيدا شوي، سمه پالنه او روزنه ئې کېږي، هر يو ئې په ډېر دقت او ظرافت سره، په ډېره غوره او بڼاپسته بڼه کې پيدا شوی، هر يو ئې د يوه مشخص هدف او ځانگړې غايې د تحقق لپاره په کار گمارل شوی، چې په منظم او پرله پسې توگه او په کامل انهماک سره په خپل خاص کار او د خپل ځانگړي مأموريت په ترسره کولو کې شپه ورځ لگيا دی، په خپله او په خپل وجود سره ئې هم يوه تشه ډکه کړې او په هغه څه هم چې د ده په کار او هلو ځلو مرتب کېږي هم يوه تشه ډکوي او يوې اړتيا ته ځواب وايي. په ټول خور وور عالم کې، خوشی، بې هدفه، له اړتياو زيات او له ضرورت نه کم څه نه شی موندلی، هغه ذات چې دا بې انتهاء پراخ عالم ئې له ټولو دغو بڼکلاوو او بڼېگرو او له دې ژور او دقيق نظم سره پيدا کړی، د عالم پالنه او روزنه ئې په واک کې ده، هره ذره ئې ساتي او پالي، رشد ورکوي، کمال ته ئې رسوي، د کمال په لوري د خوځېدو توفيق ورکوي او له مخکې نه ټاکلې نتيجه وړباندي مرتب کوي، بې له شکه چې دا ذات د ټولو بڼېگرو واجد او د ټولو ستاينو وړ دی. د دې هستی هرې خوا ته چې مخ واړوم، گورم چې هر څه له هيڅ نه پيل شي، ورو ورو

ستر شي، د کمال په لوري وده ورکړی شي، د خپلې ارتقاء او کمال آخری پورې ته ورسولی شي، یو ضروري او لازم کار ورباندې ترسره شي، یو ضرورت ورباندې رفع کړی شي، یوه خلا ورباندې ډکه کړی شي، بیایې زوال پیل شي، په زړښت او مرگ محکوم شي او ځای یې بل نوې، ځواکمن او وده موندونکي توکي ته خالي کړی شي، هرڅه ښه پیدا شوي او د واضح هدف او مقصد لپاره پیدا شوي، په پیداښت کې یې د "علم"، "حکمت" او "قدرت" څرگند آثار گورو. د دې مظاهرو تر شا، ما ته د ربوبیت او پالنې یو نامرئي او ناڅرگند لاس په نظر راځي، هماغه زما الله دی او هماغه د دې هستي الله دی. زه نه یوازې په دې عالم کې د روزنې او پالنې یو نامرئي لاس احساسوم، بلکې گورم چې د هرڅه پیداښت، پالنه، روزنه او ساتنه په ډېر دقت سره ترسره کېږي. د دې عالم په هر جزء او د هر جزء په حرکت او خوځښت کې زه ښاپست، ښکلا، کمال او هدفمندی گورم. خوشی، بې مقصده، اضافي او غیر ضروري شی مې په نظر نه راځي. زما هرې خوا ته خواره شیان، هر یو بېل بېل هم او ټول په گډه هم، د خاص مقصد لپاره په کار لگیا دي، د ټولو ترمنځ د نظم، یووالي او ژور تنسيق شاهد یم. د دې عالم همدا ملموس او مشهود کیفیت، زما په ژبه د دې الفاظو د جاري کېدو لامل دی چې: ټولې ستاینې د عالمونو رب الله لره دي. مونږ د دې خور عالم په پراخې غېږ کې داسې شی نه شو موندلی چې پیداښت یې بې مقصده او بې هدفه وي، داسې شی نه شو په گوته کولی چې ځای یې خالي وي، د دې عالم هرڅه د الله په شته والي شهادت ورکوي، په الله له ایمان نه پرته نه د دې ستر او خور عالم عظمت او په ډېر دقت سره د هغه ساتنه او پالنه تعبیرولی شو او نه په دې عالم کې نظم، ښاپست او هدفمندی تفسیرولی شو.

الله تعالی هماغه ذات دی چې ته یې په دې عالم کې د رحمت او پېرزوینې څرگندې نښې او واضح مظاهرو گوري: ماشوم لا دنیا ته نه وي راغلی او د خپلې مور په گېډې کې وي خو د ده ټول حیاتي ضروریات، د خوندورو شېدو په شکل کې د مور په تې کې، مخکې له مخکې ورته تیار کړی شوي وي او د مور، پلار په زړه کې یې هومره مینه ورته ځای په ځای شوې وي چې د ده لپاره هر کړاو زغمي!! هغه ماشوم ته د ده له احتیاج نه د مخه، څوک روزي برابروي؟ د ده د مور، پلار په زړه

کې دا مینه چا اچولې؟ چا د ده خېره، حرکات او غږ داسې جوړ کړي چې نه یوازې د مور پلار بلکې د هر چا مینه ورباندې راځي او دا هغه څه دي چې دا ماشوم ورته تر هرڅه زیات ضرورت لري! دا څوک دی چې د انسان، حیوان او نبات هر ضرورت ته ځواب وايي؟ د رڼا، تودوخې اوبو او هوا انتظام ورته کوي؟ د څښاک اوبه یې له استعمال نه وروسته، یا د نهرونو له لارې د لویو لویو بحرونو په لور وځوځېږي، تروې او تېزابي شي او یا په ځمکه کې ننوځي او انسان ته یې هم له ځمکې نه راییستل گران شي او هم یې له بحرونو نه بېرته راوړل محال شي، خو گورو چې د لمر د وړانگو په ذریعه د بحرونو همدا تروې او تېزابي اوبه تبخیر او تصفیه شي، دا بخارات د بادونو په ذریعه د آسمان په لوري اوچت کړي شي، هلته د سرې هوا په وجه په ورېځو بدل شي، مؤظف بادونه دا ورېځې په سر واخلي، ناڅاپي ووبشلی شي، هر یو، خپله برخه، په خپل خاص سمت، خاصې منطقې ته د رسولو لپاره وځوځوي، په بېدیا او د آوارې په محتاجو او باران ته سترگې په لاره خلکو باندې باران ووروي او په غرونو باندې واورې. ترڅو د دنگو دنگو غرونو په ژورو او پراخو لمنو کې، د واورې کافي ذخیره، د دوبي لپاره خوندي وساتي او بیا د دوبي په سختې گرمۍ کې چې انسان، حیوان او نبات اوبو ته سخت اړ وي، همدا ذخیره شوې واوره ورو ورو ویلې شي او په نهرونو، کارپزونو او چینو کې د دوی د ځړوبولو لپاره راوځوځېږي او د هر یوه ضرورت رفع کړي. بې شکه چې ټولې ستاینې هغه رب لره دي چې په دې عالم کې د ده د بې انتهای رحمت او پېرزوینې وسیع آثار او نښې هرې خوا ته خورې گورو.

مونږ په دې عالم کې د "رحمت" او "پېرزوینې" څرگندې نښې گورو او د نښو تر شا د داسې ذات نامرئي لاسونه احساسوو چې په پوره زړه سوي او خواخوږي د هرڅه پالنه او روزنه کوي. "انسان" لا د ځمکې په سر قدم نه وي ایښی چې د مور په تي کې ده ته داسې شېدې برابرې شوې وي چې ټولو اړتیاوو ته ئې ځواب وايي، دا کار څوک کوي، د چا په اراده د راتلونکو پېښو لپاره تیاری نیول شوی، کوم مهربان ذات د انسان اړتیاوې په پام کې نیولې او د ده له پیداېښت نه مخکې ئې د مهربانې مور په تي کې ورته تیاری کړې؟ چې کله انسان، حیوان او نبات باران ته اړ

شي دا خوك دى چې د هغه په اراده باران ورېږي، چې كله رڼا او حرارت ته اړ شي دا خوك دى چې لمر راخېژوي چې د دوى مېشت ځاى روڼ او تود كړي، چا په انسان او حيوان كې د هرې بيمارۍ او د هر مكروب د مقابلي استعداد ايښى؟!

مونږ په دې عالم كې منظم او هدفمند بدلونونه گورو چې د خاصو ضوابطو او سننو مطابق تر سره كېږي، د دې بدلونونو تر شا د يوه داسې ذات نامرثي لاسونه په خپل عقل او شعور سره لمس كوو چې په ډېر دقت او انتهائې ظرافت سره چارې سنبالوي، د هر شي پيداېښت له هېڅ نه پيل كړي، له يوه حالت نه ئې بل ته واړوي، ورو ورو وده وركړي، كمال ته ئې ورسوي، ځانگړى له مخكې نه ټاكلې كار ورباندې ترسره كړي، خاصې اړتياوې ورباندې رفع كړي، زېښت ته ئې ورسوي او په پاى كې ئې په مرگ محكوم كړي.

د دې عالم له ښكلا، نظم او بامقصده بدلونونو نه هر باشعوره او باحساسه انسان دې نتيجې ته په آسانۍ رسي چې دا هر څه هرو مرو د هغه حكيم رب او علیم پالونكي د تصرف مظاهر دي چې په ټولو غورو صفاتو متصف او د ټولو ستاينو مستحق دى. مونږ ته د پلاستيك يوه ټوټه، د مات شوي چيني لوبښي يوه برخه، په سپين كاغذ څو كرښې په نظر راشي، ورته ځير شو، په هغه كې د يوه رسام، انجنير، خطاط او ليكوال د لاس اثر گورو او ډېر ژر دې نتيجې ته رسو چې په دې كې دا رسم د هغه چا د لاس نښه ده چې ښه رسام دى، د پلاستيك دا ټوټه درته وايي چې زه يوه داسې كس جوړه كړې يم چې د پلاستيك له خصوصياتو خبر او له هغه نه د راز راز شيانو په جوړولو قادر دى، د چيني لوبښي دا ټوټه هم خپل صانع درته معرفي كوي او ته په هغه كې د چيني جوړوونكي د مهارت، علم او هنر نښې گوري، دا ليكنه هم تا د خپل ليكونكي په وړتياوو او استعدادونو خبروي، څنگه ممكن ده چې انسان دې د عالم دا بې شمېره ښاېسته، ښكلي او غوره مخلوقات؛ انسانان، رنگ رنگ ښكلي مرغان، واړه او ستر حيوانات، گټور او مفيد نباتات، ښاېسته گلان، خوندورې مېوې، زړه راښكونكې منظري او ... گوري، خو د هغه پلاستيك د ټوټې، د مات شوي چيني لوبښي هغه برخې او پر سپين كاغذ د هغو څو كرښو په اندازه دې هم اهميت ورنه كړي، له خالق او صانع دې انكار وكړي او هغه

دې بېهوده وگنبي؟ بنایي څوك په ژبه انكار وكړي خو گرانه ده چې د چا زړه او دماغ
دې له داسې دروغجنې ژبې سره ملگرتيا وكړي. قرآن د هغه چا وينا د آسمانونو او
ځمكې د پيداېښت په اړه داسې بيانوي چې تل خپل رب يادوي:

﴿ اِنَّ اِسْمٰىءَ لَمِنْ اَسْمٰىءِ الَّتِي سَمٰىءُ بِهَا الْكٰفِرِيْنَ اَلْبٰسُ لَئِنْ سَمٰىءُ بِهَا رَحْمٰتٌ مِّنْ رَبِّكَ لَأَكْفُرْنَ ﴿١٠٠﴾
اِنَّ اِسْمٰىءَ لَمِنْ اَسْمٰىءِ الَّتِي سَمٰىءُ بِهَا الْكٰفِرِيْنَ اَلْبٰسُ لَئِنْ سَمٰىءُ بِهَا رَحْمٰتٌ مِّنْ رَبِّكَ
لَأَكْفُرْنَ ﴿١٠١﴾ اِنَّ اِسْمٰىءَ لَمِنْ اَسْمٰىءِ الَّتِي سَمٰىءُ بِهَا الْكٰفِرِيْنَ اَلْبٰسُ لَئِنْ سَمٰىءُ
بِهَا رَحْمٰتٌ مِّنْ رَبِّكَ لَأَكْفُرْنَ ﴿١٠٢﴾ اِنَّ اِسْمٰىءَ لَمِنْ اَسْمٰىءِ الَّتِي سَمٰىءُ
بِهَا الْكٰفِرِيْنَ اَلْبٰسُ لَئِنْ سَمٰىءُ بِهَا رَحْمٰتٌ مِّنْ رَبِّكَ لَأَكْفُرْنَ ﴿١٠٣﴾ اِنَّ اِسْمٰىءَ
لَمِنْ اَسْمٰىءِ الَّتِي سَمٰىءُ بِهَا الْكٰفِرِيْنَ اَلْبٰسُ لَئِنْ سَمٰىءُ بِهَا رَحْمٰتٌ مِّنْ رَبِّكَ
لَأَكْفُرْنَ ﴿١٠٤﴾ اِنَّ اِسْمٰىءَ لَمِنْ اَسْمٰىءِ الَّتِي سَمٰىءُ بِهَا الْكٰفِرِيْنَ اَلْبٰسُ لَئِنْ
سَمٰىءُ بِهَا رَحْمٰتٌ مِّنْ رَبِّكَ لَأَكْفُرْنَ ﴿١٠٥﴾ اِنَّ اِسْمٰىءَ لَمِنْ اَسْمٰىءِ الَّتِي
سَمٰىءُ بِهَا الْكٰفِرِيْنَ اَلْبٰسُ لَئِنْ سَمٰىءُ بِهَا رَحْمٰتٌ مِّنْ رَبِّكَ لَأَكْفُرْنَ ﴿١٠٦﴾
اِنَّ اِسْمٰىءَ لَمِنْ اَسْمٰىءِ الَّتِي سَمٰىءُ بِهَا الْكٰفِرِيْنَ اَلْبٰسُ لَئِنْ سَمٰىءُ بِهَا
رَحْمٰتٌ مِّنْ رَبِّكَ لَأَكْفُرْنَ ﴿١٠٧﴾ اِنَّ اِسْمٰىءَ لَمِنْ اَسْمٰىءِ الَّتِي سَمٰىءُ
بِهَا الْكٰفِرِيْنَ اَلْبٰسُ لَئِنْ سَمٰىءُ بِهَا رَحْمٰتٌ مِّنْ رَبِّكَ لَأَكْفُرْنَ ﴿١٠٨﴾ اِنَّ
اِسْمٰىءَ لَمِنْ اَسْمٰىءِ الَّتِي سَمٰىءُ بِهَا الْكٰفِرِيْنَ اَلْبٰسُ لَئِنْ سَمٰىءُ بِهَا
رَحْمٰتٌ مِّنْ رَبِّكَ لَأَكْفُرْنَ ﴿١٠٩﴾ اِنَّ اِسْمٰىءَ لَمِنْ اَسْمٰىءِ الَّتِي سَمٰىءُ
بِهَا الْكٰفِرِيْنَ اَلْبٰسُ لَئِنْ سَمٰىءُ بِهَا رَحْمٰتٌ مِّنْ رَبِّكَ لَأَكْفُرْنَ ﴿١١٠﴾

آل عمران: ۱۹۱-۱۹۴

هغه چې الله په ولاړه، ناسته او په خپل اړخ ملاسته باندې يادوي او د آسمانونو او
ځمكې په پيداېښت كې فكر كوي، (وايي:) اى زمونږ ربه! دا دې خوشې نه دي پيدا
كړي، پاكي تا لره ده، مونږ د اور له عذابه وساته. اى زمونږ ربه! بې شكه څوك چې
اور ته داخل كړي نو هغه دې رسوا كړ او ظالمان خو هېڅ مرستندوى نه لري. اى
زمونږ ربه! يو بلونكى مو واورېدو چې د ايمان په لوري ئې دا بلنه وركوله چې په
خپل رب ايمان راوړئ، نو ايمان مو راوړ، اى زمونږ ربه! نو زمونږ گناهونه راته
وبخښه او زمونږ بدې او سيئات رانه ورېژوه او له نېكانو سره مو وفات كړه. اى
زمونږ ربه! هغه څه راپه برخه كړه چې وعده دې د پېغمبرانو په واسطه راسره كړې ده
او د قيامت په ورځ مو مه رسوا كوه، بې شكه چې ته له وعده نه نه په شا كېږې.

په دې مباركو آيتونو كې څو مهمې لارښوونې زمونږ مخې ته اېښودل شوې:
• څوك چې د سالم عقل خاوند وي، د آسمانونو او ځمكې په پيداېښت كې او د
شپې ورځې په تلو راتلو كې د ډېرو حقايقو په لوري څرگندې نښې گوري. خو هغه د

عقل خاوندان چې الله ئې تل او په هر حالت کې په یاد وي، له الله نه غافل زړه په دغو حقایقو د پوهېدو وړتیا او اهلیت نه لري.

• دوی نه یوازې په الله باور لري او تل ئې په یاد وي، بلکې د آسمانونو او ځمکې په پیداېښت کې فکر کوي، هم ئې پر الله باور له دغه فکر کولو راولاړ شوی او هم د الله یاد او ذکر، د ځمکې او آسمانونو هر څه الله ورپه یادوي، دوی په هر څه کې د الله د قدرت نښې گوري.

• د ځمکې او آسمانونو په پیداېښت کې د دوی د غور او تفکر حاصل او نتیجه دا وي چې: الله هېڅ څه خوشې او عبث نه دي پیدا کړي، هر څه ئې حکیمانه پیدا کړي، الله له دې عیب نه منزّه او لوړ گڼي چې څه ئې عبث او بې فایده پیدا کړي وي. دا احساس او د غور او تفکر دا نتیجه، دوی په دې باور کولو ته اړ کوي چې الله تعالی به له خپلو بندگانو سره هرو مرو محاسبه کوي او حتماً به تېري کوونکو ته سزا ورکوي، دا ځکه چې عدم محاسبه او د مجرم عدم مجازات په دې معنی ده چې دا ځمکه او آسمان خوشې او عبث پیدا شوي. د همدې لپاره د عقلمنو لومړی دعا دا وي چې: مونږ د اور له عذاب نه وساته. عقلمن په دې پوهېږي چې له الله نه انکار کوونکي ظالمان د الله له عذاب نه هېڅوک او هېڅ څه نه شي ژغورلی.

• عقلمن د هغه منادي نداء اوري چې دوی په الله باندې ایمان راوړو ته بلي، دا منادي څوک دی؟ دوی د کوم منادي غږ ته لیبیک ویلی او په الله ئې ایمان راوړی؟ پېغمبر، کوم داعي، خپل عقل او ضمیر، که کوم بل منادي؟! دا هر یو کېدی شي د دوی منادي وي خو د آیت له سیاق او سباق نه معلومېږي چې دا همغه منادي دی چې د مضمون په سر کې ورته اشاره شوې: د آسمانونو او ځمکې په پیداېښت او د شپې ورځې په تگ راتگ کې پرته نښې، دغه منادي دوی په خپل رب باندې ایمان ته رابللي، د دغه منادي دعوت ته ئې لیبیک ویلی او په خپل رب ئې ایمان راوړی.

• له ایمان نه وروسته دوی له خپل رب نه پنځه اساسي غوښتنې لري: زمونږ گناهونه راوبخښه، زمونږ بد عادات او اخلاق رااصلاح کړه، دا توفیق راپه برخه کړه چې مرگ مو د ابرارو او نېکانو مرگ وي، تا چې د پېغمبرانو په لاس کومې وعدې له مونږ سره کړې دي هغه ترسره کړه او د قیامت د ورځې له رسوایي او

سپکاوي مو وساته!

د سليمان غزلونه

د بايبل د دې کتاب په سرريزه کې لولو: دا د هغو عاشقانه شعرونو مجموعه ده چې د عاشق او معشوق تر منځ د يوه بل په ستاينې کې ويل شوي،... باور کېږي چې دا کتاب سليمان ليکلی، يهودان دا اشعار د خدای او دوی تر منځ د مينې او محبت انځور گڼي او مسيحيان ئې هغه روحاني رابطه بولي چې د مسيح او کليساوو تر منځ شته!!

که تاسو د دغو شعرونو متن، محتوی او الفاظو ته په لږ دقت سره ځير شئ نو حيران به شئ چې له داسې گنده الفاظو ډک اشعار څنگه الله تعالی ته منسوب شوي، څنگه د يوه مذهبي کتاب په پاڼو کې ليکل شوي او څنگه ئې د خدای او بنده او يا د مسيح او کليسا تر منځ د مينې او محبت انځور گڼي؟! د بايبل په دې کتاب کې د اخلاق، عفت او معنويت ټولې ټولې نړول شوې او ټول اخلاقي حدود ترپنسو لاندې شوي، هغه الفاظ په کې کارول شوي چې د جيمز باند په څېر گنده او د اخلاق ضد کتابونو کې کارول شوي، هغه څه په کې ويل شوي چې د خرابات په محفلونو او له چټې وتلو بدکارو ځلميانو او په شرابو مستو ځوانانو او پېغلو په گډو مجلسونو کې ويل کېږي، عجيبه ده چې له داسې گنده کلماتو ډک کتاب ته څنگه د يوه سپېڅلي کتاب په سترگه کتل کېږي. خدای پال انسان خو پرېږده يو عادي شريف انسان هم د هغه له اورېدو کرکه کوي، خو دا يو عام مصيبت دی، اکثراً دين او مذهب د داسې کړيو په لاس کې ولوېږي چې نه ئې افکار او عقايد له واقعي دين نه خړوبه کېږي، نه ئې اخلاق هغه وي چې دين ئې غوښتنه کوي او نه ئې سليقه او مزاج د دين په رنگ رنگ شوي، که په مسيحيانو او يهودانو کې داسې

ډله راپيدا شوه چې له داسې گنده الفاظو ډك كتاب ته د سپېڅلي كتاب په سترگه گوري نو په مسلمانانو كې هم د داسې ډلې په راپيدا كېدو حيرت او تعجب نه دی په كار چې د عمر خيام يا حافظ عاشقانه اشعارو ته صوفيانه توجه لټوي!! ځكه چې پيغمبر عليه السلام فرمايي:

عن أبي سعيد الخدري قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لتتبعن سنن الذين من قبلكم شبرا بشبر و ذراعا بذراع حتى لو دخلوا في جحر ضب لاتبعتموهم قلنا يا رسول الله آيهود والنصارى؟ قال فمن؟ رواه مسلم

له ابو سعيد خدري رضي الله عنه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفرمايل: د هغو خلکو کړنلارې به خپلې کړئ او لوېشت لوېشت او گام گام به د دوی په پل پل ږدئ چې تر تاسو مخکې وو، حتی که د سمسارې سوري ته ننوتلي وي، تاسو به هم ننوځئ، مونږ وويل: يا رسول الله!! يهود او نصاری بنسبي؟ وئې فرمايل: نو څوک؟

که هغوی دا کتاب سپېڅلی وگانو نو زمونږ صوفيان هم ملامت نه دي چې د حافظ شيرازي کتاب ته د تصوف د کتاب په سترگه گوري!!!

ما ته د بايبل دې کتاب هغه مناقشه او شخړه راپه ياد کړه چې د حافظ شيرازي د کتاب په اړه په ايران کې پيل شوه، خراباتي کړيو د حافظ کتاب د خپلو احساساتو بنسکلی انځور گانو، په داسې بڼې کې ئې چاپ کړ چې د هر غزل په خوا کې ئې بڼاېسته پېغله، له اوږدو کوڅيو، سرو شونډو، تورو سترگو سره د ساقې په توگه د شرابو صراحي او جام په لاس، د يوه مخمور مخې ته ولاړه بڼوده او ترڅنگ ئې د موسيقي ډله له رباب، چنگ او دريا سره، هر لوستونکي به د حافظ له اشعارو نه يوازې هغه معنی اخيستله چې په دغو انځورونو کې ئې تر سترگو کېده، خو د دې په مقابل کې د صوفيانو داسې ډله راولاړه شوه چې هڅه ئې کوله حافظ ته براثت ورکړي، اشعار ئې توجه کړي، شراب، ساقې، بت، بتخانه، می کده، پيرمغان، مست، مخمور، دوه کلن شراب، څوارلس کلن محبوب، سپينې او بربنډې لېچې، تورې زلفې، چاک گرېوان او نور هغه الفاظ چې کتاب ئې ترې ډک دی او داسې شعر په ندرت سره تر سترگو کېږي چې له دغو الفاظو تش وي، ...

داسې تعبیر او توجیه کړي چې هم حافظ د خپلې ډلې غړی ثابت کړي او هم ئې اشعار د تصوف په خدمت کې، مرتضی مطهری د ایران معروف مذهبي مشر د خراباتي حلقو د گڼ شمېر کتابونو په ځواب کې یوه وړه رساله ولیکله او دا هڅه ئې وکړه چې له حافظ نه دفاع وکړي او هغه ته برائت ورکړي!! خو نه د هغو کتابونو په ځوابولو موفق شو او نه حافظ ته په برائت ورکولو!!

د غزلونو کتاب خپل (یار) ته د (معشوقې) په دې وینا پیل شوی:

ما په خپلو شونډو بڼکل کړه، ځکه ستا محبت تر شرابو هم ډېر خوندور دی، ته بڼه بوی لرې، ستا نوم د خوندورو عطرونو بڼا پسته وږمې رایادوي او نجونې په تا مینې کېږي، ... اې زما محبوبه! ما ته ووايه چې نن خپله رمه چېرې پیايې او غرمه ئې چېرې تم کوي تر څو دې په پیدا کولو کې ستا د ملگرو شپڼو له منځ نه تېرېدو ته اړه نه شم!

محبوب ځواب ورکوي:

اې د نړۍ تر ټولو بڼکلې! ... که ځای درته معلوم نه وي نو د رمو په پلونو پسې هغه ځای ته خپل سپرلي د څړولو لپاره راوله چې د شپڼو خېمې ولاړې دي، اې زما محبوبې! ته د فرعون د گادۍ د اسپو په څېر بڼکلې یې، ستا اوبدلو کوڅیو ستا منځ ته بڼا بست ورکړي او د مرغلرو د هار په څېر ستا غاړې ته بڼکلا ورکوي...

محبوبه ورته وايي:

زما بادار، زما له بڼکلې بوی نه مست، په خپل پالنگ ځملاست (!!!)، زما محبوب چې زما په غېږ کې پروت دی د بڼکلې عطر بوی لري، د هغه بڼا پسته وحشي گل په څېر دی چې په (عين جدي) کې راتوکېږي...

محبوب ځواب ورکوي:

ته څومره بڼا پسته یې، ستا سترگې د بڼکلو کوترو په څېر دي!!

محبوبه ورته وايي:

...کين لاس ئې زما تر سر لاندې، په بڼي لاس سره ئې په خپلې غېږ کې ټينگه نيولې يم، اې د اورشليم پېغلو! تاسو ته د صحرا په هوسيو لوړه درکوم چې زمونږ مه مزاحم کېږئ،

همدا هوس پاروونکو له شهوت نه ډکو خبرو ته تر هغه پورې دوام ورکوي چې وایي:

محبوب وویل:

... ستا ورنونه داسې دي لکه هنرمندو مجسمه جوړوونکو چې له جواهراتو جوړ کړي وي، ستا نو (نوم) هغه جام ته ورته دی چې له شرابو ډک وي، ستا ملا د غنمو د هغې گڼې په څېر ده چې گلان ترې راتاوي، ستا تي د هوسۍ يوې جوړې بچيانو ته ورته دي... ستا د زلفو کړۍ پاچايان په خپلو لومو کې ترې... ستا قد د خرما د ونې په څېر او ستا سينې د هغې د وږو په څېر... او محبوبه ورته وایي:

اې کاش ته مې ورور وي، چې چېرې مې ليدلی نو پرته له دې چې رسوا شم ته مې بنکولوی، ته مې د خپلې مور کورته راوستی وی او عشق دې را ښودلی وی، هلته به مې خپل خوندور شراب او د خپلو انارونو شربت تا ته درکړي وو چې څښلي دې وی، ...

بايبل دا گنده شعر، دا د يوه بد اخلاق او له معنويت نه د محروم شاعر د گنده جذباتو انځور، سليمان عليه السلام ته منسوب کړی، د عربي نسخې په مقدمه کې ئې ليکل شوي چې دا د سليمان د هغې پاکې او صفا مينې ښودنه کوي چې د شموليټ په نامه له يوې پېغلې سره ئې درلوده!!

پوښتنه کوو: که پاکه او صفا مينه دا وي نو ناپاکه او گنده مينه څه ته وایي؟ مونږ خو د دې غزل په هيڅ بيت او هيڅ لفظ کې د صفا او پاکې مينې هيڅ نښه ونه لیده، صفا او پاکه مينه خو هغه ده چې مور ئې له خپل اولاد سره لري، هر څه ئې ورته ښاېسته ښکاري، له هر څه ئې خوند اخلي، خپل راحت د هغه د راحت لپاره قرباني کوي، د ماشوم غږ، ژړا، خندا، د شونډو، سترگو، لاس پښو حرکات ئې په زړه چونډی (سکونډاري) ورلگوي، صفا مينه خو هغه ده چې پلار ئې له خپل اولاد سره لري، نېک اولاد ئې له مور او پلار سره لري، هغه چې د خور او ورور تر منځ وي، هغه چې د پاک لمني مېړه او وفادارې مېرمن تر منځ وي، هغه مېړه او مېرمن چې غواړي تل يو ځای وي، د خپل اولاد لپاره د وفادارۍ، پېرزوينې، قربانۍ او

اخلاص بېلگې وي.

د چا چې مزاج او سليقه گنده شي نو گنده او بوى ناك شيان هم ورته بنسكلې او بناېسته بنسكاري، په اخلاقي گندگيو لړلي ټكمار مذهبي مشران داسې گنده اشعارو ته هم د سپېڅلو اشعارو نوم ورکوي!!

په يقين سره ويلى شو چې د غربي نړۍ په اوسني بې مهاره اخلاقي انحراف او انحطاط كې د بايبل لويه ونډه ده، بايبل نه يوازې د غربي نړۍ عام ولس ته د بد اخلاقۍ په ډنډ كې د لوېدو لار آواره كړه، بلكې كليسا ئې هغه ځاى ته ورسوله چې ډېر ئې د فحش او بد اخلاقۍ د سپېڅلي ځاى په نامه ياده كړي. بناييې د گريگوري هغه وينا د دې حقيقت د بيانولو لپاره كافي وي چې د ليونز په هغې غونډې كې ئې برخه والو مهمو پادريانو ته وويل: تاسو د نړۍ د اخلاقي تباھۍ باعث يئ!!

تر دې د مخه تاسو ته د بايبل د اخلاقي لارښوونو معيار په هغو څرگندونو كې څرگند شو چې د پيغمبرانو عليهم السلام په هكله ئې كړې، يو ئې په زنا، بل په درواغو، دوکې، قتل، شرك، ... تورن كړي او دا دى دلته ئې يوه ستر پيغمبر عليه السلام ته داسې گنده شعر منسوب كړى!!

راشئ وگورو چې قرآن د شعر او شاعرانو په اړه څومره په زړه پورې او دقيقه وينا لري: هلته چې فرمايي:

لَا تَجْعَلُوا لِحُكْمِ اللَّهِ كَلِمًا فَاسِدًا يُؤْتَىٰ بِهَا ضَلَالًا كَثِيرًا وَلَا تَوَلُّوهُ كَالْحُضَيْقِ الَّذِي يُبْتِغَىٰ الْحَبْلَ وَلَا يَنفَعُ الْخَالِقَ

الشعراء: ٢٢٢٤-٢٢٢٧

لَا تَجْعَلُوا لِحُكْمِ اللَّهِ كَلِمًا فَاسِدًا يُؤْتَىٰ بِهَا ضَلَالًا كَثِيرًا وَلَا تَوَلُّوهُ كَالْحُضَيْقِ الَّذِي يُبْتِغَىٰ الْحَبْلَ وَلَا يَنفَعُ الْخَالِقَ

او دا شاعران خو (هغه دي چې) لار ورکي ئې متابعت کوي، آيا نه گورې چې په هر ناو کې لالهانده وي او دوى هغه څه وايي چې نه ئې کوي.

قرآن په دې لارښوونې کې مونږ ته بد شعر او خراب شاعر رامعرفي کوي او دا ئې ځانگړتياوې گڼي:

- لار ورکي او بدکاران به دى او د ده شعر خوبسوي، د ده شعر به د دوى په

- محفلونو کې زمزمه کېږي، دی به د هغوی ملگری ومومي او هغوی به د ده ملاتړي.
- د ده د اشعارو له مخې به په دې پوه نه شې چې د ده هدف څه دی؟ خپل مخاطب څه ته رابلي؟ بس هغه چوتکي ته ورته دی چې کله په یوې ځانګې کښېني او کله په بلې، لالهانده، کله په یوې درې سر شي او کله په بل ناو، د ده په شعرونو کې به واضح او سپېڅلی پیغام ونه مومي، بس غواړي خپل مخاطب راضي کړي، له هغه څه ترلاسه کړي، که نور هیڅ نه وي نو یو شاباش خو ئې په برخه شي!!
  - هسې د بې مقصده ویناوو او خوشو خبرو گوډی وي، په رګونو کې ئې د عمل کولو جوهر نه وي، د خبرو د میدان اتل وي خو د عمل د میدان ملا ماتې او شل، هغه څه وايي چې نه ئې د کولو اراده لري او نه ئې همت!
- خو قرآن له دې ډلې هغه شاعر مستثنی کوي چې ځانګړتیاوې ئې دا وي:
- د ایمان خاوند وي، شعر ئې له ایمان نه راخوتېدلی او د ایمان په خدمت کې، د ایمان نښې به د ده د هر شعر په هرې مصرع کې وګوري.
  - د عمل د میدان مېړنی دی، عمل ئې نېک وي، تر دې د مخه چې شاعر وي یو صالح انسان دی، داسې نه دی چې په عمل پانې کې ئې له شعره پرته بل څه نه شته، د ژوند ټوله پانګه ئې یوازې خو اشعار دي، ټول عمر، وختونه او استعدادونه ئې د دغې پانګې په ترلاسه کولو کې ضایع کړي، بلکې هغه یوازې د فراغت وختونه د شعر لیکلو او ویلو ته مختص کړي.
  - تل ئې الله تعالی په یاد وي، ژبه ئې د الله په یاد لمده، زړه ئې د الله په یاد درېږي، شعر ئې له ذاکر زړه راخوتېدلی، په خپلو اشعارو کې خدای ډېر یادوي، که څوک ستایي نو هغه خدای دی، که له چا سره د مینې اظهار کوي هغه خدای دی، که له چا طمع یا وېره لري نو هغه یوازې خدای دی، خدای پالي، خدای لمانځي، له خدایه مرسته غواړي، د الله په لوري بلنه ورکوي.
  - مبارز او مجاهد شاعر دی، له مظلومانو دفاع کوي، له ظالمانو نه د غچ اخیستلو لپاره ملا تړي او په خپلو انقلابي او ظالم ځپونکو اشعارو سره د ظالمانو پر سر کلک کلک مرګوني ګوزارونه کوي، د ظالمانو په ضد پاڅون ته بلنه ورکوي، د مظلومانو دردونه منعکس کوي.

﴿قَدْ أَفْلَحَ مَن زَكَّاهُ﴾

الشعراء: ۲۷

﴿قَدْ أَفْلَحَ مَن زَكَّاهُ﴾

په استثنا د هغو چې ایمان ئې راوړی، نېک عملونه ئې کړي، الله ئې ډېر یاد کړی او وروسته له هغه چې ظلم پرې شوی غچ ئې اخیستی، ظالمان به ډېر ژر پوه شي چې په کومې کندی کې به نسکور کړی شي!!

ډېره عجیبه ده چې خوک په قرآن د ایمان دعوی هم کوي او د حافظ او عمر خیام په څېر اشعارو ته د صوفیانه او سپېڅلو اشعارو په سترگه هم گوري!! د حافظ ټول کلیات د اقبال په دې څلورو مصرعو نه ارزي چې وايي:

جهان اگر چه دگرگون هے ، قم باذن الله
وهی زمین وهی گردون هے ، قم باذن الله
کیا نوای انالحدق کو آتشین جس نی
تیری رگوب میں وهی خون هے ، قم باذن الله

د شعر په ژبه ئې ترجمه داسې ده:

که جهان درته بدل برېښي زلمیه! قم باذن الله
نه آسمان دی بدل شوی نه هم ځمکه! قم باذن الله
چا چې نعره د انالحدق کړه شررناکه پرون
ستا په رگ رگ کې ده دا وینه! قم باذن الله

اشعيا

بايبل دا کتاب داسې معرفي کوي: د عهد جديد په کتاب کې چې له دغه کتاب نه څومره يادونه شوې او مطالب ترې رانقل شوي د عهد قديم تر ټولو نورو کتابونو زيات دي، ... اشعيا تر مسيح نه اووه سوه (همغه د بايبل اووه سوه) کاله مخکې اوسېدو، تر هر نبي ئې د مسيح راتلو ته زياته توجه درلوده، ... بنايي تر ټولو مهم فصل ئې دري پنځوسم فصل وي چې په هغه کې د مسيح د زحماتو يادونه شوې!!

که تاسو بايبل ته په دقت سره ځير شئ نو دا حقيقت به درته جوت شي چې د بايبل په مخکنيو کتابونو کې د مسيح منتظر په هکله هيڅ نه دي ويل شوي، د دې بحث لړۍ له دغه کتابه پيل شوې، په يهودانو کې د (انتظار) عقیده هغه وخت راپيدا شوه چې دوی د ذلت او اسارت په ډېر دردناک حالت کې ژوند کاوو، هېواد ئې د پلازمېنې په شمول د دښمنانو په لاس کې پرېوتی وو، دوی له خپل کور کلي شړل شوي وو، ځينې ئې په اسارت ونيول شول او ځينې ئې تبعيد شول، د غلامۍ او خواری په دې بد حالت کې او د دې حالت د فطري غوښتنې په توگه، په دوی کې يوه ناجي او ژغورونکي ته د (انتظار) عقیده راولاړه شوه، په ظلم ځپلو او جهل وهلو قومونو کې د داسې يوې عقېدې راپيدا کېدل او يوه داسې چا ته انتظار کول چې راشي، د يوې گوتې په خوځولو سره او د سترگو په رپ کې، د دوی حالت بدل کړي، له ذلت او سپکاوې ئې وژغوري او د عزت لوړو څوکو ته ئې ورسوي، يوه فطري طمع او انتظار دی، د انتظار عقیده د دې په ځای چې مذهبي بنسټ ولري، ذهني بنسټ لري، د دې په ځای چې بې وزلو قومونو دا عقیده له خپلو مذهبي کتابونو نه اخیستې وي، برعکس همدا د مظلوميت او بې وزلی حالت د هغو

کتابونو د رامنځ ته کېدو سبب شوی چې د (انتظار) عقیده ئې وړاندې کړې!! هیڅ الهي کتاب چا ته نه وایي چې د یوه ناجي راتلو ته انتظار وکړه، برعکس ورته وایي: ستا نجات په دې کې دی چې په الله ایمان راوړې، له الله پرته بل ته سر تیت نه کړې، له الله پرته نه له بل نه طمع و لرې او نه وېره، ظلم ته تسلیم نه شې، د ظالمانو په ضد جهاد ته ملا وتړې، د مظلومانو ملگرتیا وکړې، قرآن پیغمبران علیهم السلام داسې معرفي کوي چې هر یوه ئې له ځان نه د مخکني پیغمبر تصدیق کړی او تر ځان نه د وروستني تائید، خو دا تائید هیڅکله د انتظار په معنی نه ده، قرآن په خپل دې بیان سره د پیغمبرانو علیهم السلام یوه مهمه ځانگړتیا او له نورو مشرانو نه د دوی یو اساسي توپیر په گوته کوي، نور زعماء او مشران داسې وي چې مخکني محکوموي او په خپل څنگ کې د بل قیادت او زعامت د راولاړېدا ټول امکانات له منځه وړي، د چا په هکله چې گمان وکړي د دوی ځای به ونیسي او د دوی قیادت به له گواښ سره مخامخ کړي، د هغوی د ورکولو او وژلو لپاره له هیڅ جنایت نه دریغ نه کوي، هغوی هر د استعداد خاوند ځان ته رقیب او حریف گڼي او د ختمولو هڅه ئې کوي، خو پیغمبرانو او د دوی له لارې د دوی امتونو ته ویل شوي چې تاسو به د هر هغه چا ملا تر کوی چې له تاسو وروسته راځي او په هغه لار درومي چې تاسو پرې روان یئ، قرآن په دې هکله فرمایي:

وَأُولَٰئِكَ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ وَمَا يُحَدِّثُ إِلَىٰ أَذُنِهِمْ فَلا يَحْسَبُوا أَنَّهَا حُجُورٌ يَذَّكَّرُ بِهِ لِمُنَّزَلِهَا وَأُولَٰئِكَ يَنْتَظِرُونَ

وَأُولَٰئِكَ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ وَمَا يُحَدِّثُ إِلَىٰ أَذُنِهِمْ فَلا يَحْسَبُوا أَنَّهَا حُجُورٌ يَذَّكَّرُ بِهِ لِمُنَّزَلِهَا وَأُولَٰئِكَ يَنْتَظِرُونَ

﴿١٥﴾ "فَأُولَٰئِكَ يَنْتَظِرُونَ" (١٥) آل عمران: ٨١

او کله چې الله د پیغمبرانو ژمنه واخیسته چې دا دی تاسو ته مې کتاب او حکمت درکړې، نو که بیا تاسو ته داسې کوم پیغمبر راغی چې تاسو ته د درکړې شوي کتاب تصدیق وونکی وي نو حتماً به ایمان پرې راوړئ او مرسته به ئې کوی، وئې فرمایل: آیا په دې اقرار کوی او پر دې باندې زما دا پېټی (پراوړو) اخلئ؟ وئې ویل: اقرار کوو، وئې فرمایل: نو شاهد اوسئ چې زه هم له شاهدانو څخه یم.

گوری چې الله تعالی له پیغمبرانو نه دا ژمنه اخیستې ده چې یو به د بل ملاتړ او

مرسته کوي، په دې ژمنې کې د دوی امتیان هم شامل دي، دوی به هم د خپلو پېغمبرانو پر پله گام ږدي او د هر مؤمن او د کتاب تصدیقوونکي ملگرتیا او ملاتړ به کوي. څوک چې دا کار ونه کړي په حقیقت کې ئې له الله سره کړې ژمنه ماته کړې او د پېغمبرانو له لارې منحرف شوی. دا د انتظار د عقیدې درس نه ورکوي، بلکې د عدم تعصب درس ورکوي، د هر حق پال د ملاتړ او تائید درس ورکوي!!

په تورات او انجیل کې حتماً دې ته ورته خبره شوې خو یهودانو او مسیحیانو له دې نه یوه ناجي ته د انتظار عقیده را ایستلې!!

په مسلمانانو کې هم یوه فرقه راپیدا شوه او له مسیحیانو او یهودانو نه ئې د انتظار عقیده کاپي کړه او له یوه وړک شوي ماشوم نه ئې (منتظر امام) جوړ کړ، داسې چې نن په خپلو دعا گانو کې وايي: عجل الله فرجه الشريف: الله دې د ده را خلاصېدل رانږدې کړي!! يعني دا چې دا منتظر امام چېرې په زولنو تړل شوی، خدای ته سوال کوي چې راخوشې ئې کړي او راشي د دوی آرمانونه تر سره کړي!! د اشعيا د کتاب څو برخې د پام وړ دي:

• د اسرائیلیانو وضعیت داسې انځوروي چې د انتظار عقیده ئې طبیعي زېږنده وي.

• د خدای په هکله وايي چې اسرائیلیانو ته ئې وویل: چا تاسو ته ویلي چې ما ته د راتلو په وخت کې د قربانۍ پسونه له ځان سره راوړئ، نور دا باطلې هدېې ما ته مه راوړئ، ستاسو له مذهبي مراسمو بې زاره يم ...

یقیناً چې د حقیقي الهي دین له نظره دا خبرې رښتیا دي، هر الهي دین د داسې قربانیو او مراسمو په هکله همدا پرېکړه کوي.

د اشعيا د کتاب دې خبرو ته ځیر شئ:

... ای اسرائیلیانو! آیا په کافي اندازه مجازات نه شوی؟ له سر تر پښو تپي تپي بې، روغ ځای دې په بدن کې نه دی پاتې، زخمونه دې ناسور شوي، هېواد مو وران شوی، ښارونه مو سوځېدلي، پردې هر څه ستاسو په مخ کې غارت کوي، اورشلیم داسې دی لکه په پتیو کې ویجاړه خونه، ... بې دفاع او یوازې پاتې دی، که قادر خدای زمونږ چيغې نه وی اورېدلې نو زمونږ دا لږ پاتې شمېر به هم نه وو پاتې... دا

الفاظ په ډېر وضاحت سره نښي چې د انتظار عقیده په دغسې حالت کې زېږېدلې!!
د همدې لپاره ده چې د اشعيا کتاب په دې پسې ليکي: ... په راتلونکو ورځو کې به
خلک هغه غره ته ځي چې د خدای کور پرې جوړ شوی او وايي به: راشئ د خدای هغه
غره ته ولاړ شو چې د اسرئيليانو د خدای کور پرې جوړ شوی، د خدای او امر
واورو او اطاعت ئې وکړو، خدای به د قومونو تر منځ جگړې پای ته ورسوي، دوی
به له خپلو تورو يوې او له خپلو نېزو اړې جوړې کړي...

يهودانو له خپلو ملایانو دې ته ورته خبرې اورېدلې او دا ئې د يوه ناجي د
راتلو په اړه وړاندوينې گڼلې، خو کله چې عيسی عليه السلام مبعوث شو نو تر هر
چا زيات دوی د هغه مخالفت ته ملا وتړله او د دې مخالفت اساسي وجوهات دا
وو:

- د (موعود مسيح) په اړه چې دوی له خپلو ټگمارو مذهبي مشرانو څه اورېدلې
وو، په ده کې ئې هغه ونه موندل، دوی ته ويل شوي وو چې ناجي مسيح به د يوې
گوتې په خوځولو سره غرونه له ځايه خوځوي، د فرشتو لښکرې به ورسره وي، د
اسرئيليانو ټول آرمانونه به ترسره کړي، د دوی ټول دښمنان به مجازات کړي، د
ټولې نړۍ پاچايي به دوی ته وسپاري... خو د عيسی عليه السلام له راتلو وروسته
دا هيلې ترسره نه شوې، دی ئې د هغه موعود مسيح په څېر ونه موندو چې مذهبي
مشرانو ئې د راتلو زېږی ورکاوو!! په ده کې ئې هغې نښې ونه موندلې چې مذهبي
مشرانو په درواغو پيغمبرانو ته منسوبولې.

- دوی گمان کاوو چې موعود مسيح به د دوی د اوسنيو مذهبي مشرانو په څېر
وي، خو عيسی عليه السلام ئې داسې وموندو چې تر هر چا د مخه د اسرئيليانو په
مذهبي مشرانو سخت گوزارونه کوي، دوی ټگمار او مذهب ئې غلط او محرف
گڼي، د ده هره وينا د هغوی د ويناو خلاف، د ده هر عمل د دوی د کړو وړو خلاف،
د ټگمارو مذهبي مشرانو ډېر حلال ئې حرام او ډېر حرام ئې حلال کړل، د ده د
دعوت په هېندارې کې دغو مذهبي مشرانو ته خپله څېره ډېره کرکجنه معلومېده،
په دې پوهېدل چې که خلک د عيسی عليه السلام دعوت قبول کړي نو د دوی
دکانونه تړل کېږي، نور نو نه شي کولی د دين په نامه خلک وغولوي او د خدای په

نامه خلك وشكوي او شكراني ترلاسه كړي...

د قرآن له ويناوو معلومېږي چې له ټولو پيغمبرانو عليهم السلام سره همدا معامله شوې، چا چې تر ټولو زيات د دوى مخالفت ته ملا ترلې، هغه دين پلورونكي ټگمار مذهبي مشران وو چې تر ټولو مخكې ئې بايد په هغوى ايمان راوړى وى، خو دوى له دين نه دكان جوړ كړى وو او له مذهب نه دام!! پيغمبرانو حقيقي دين ته بللي، له الله تعالى وېرې ته، حق او عدالت ته، له حرامو ځان ساتلو ته، صداقت او رښتيا ته او دا هغه څه وو چې دوى ئې منلو ته تيار نه وو، دوى د هر نوي پيغمبر مقابله په دې سره كوله چې خلكو ته به ئې ويل: په ده كې هغه ځانگړتياوې نه شته چې په مخكښو پيغمبرانو كې وې، عوامو له دوى نه د مخكښو پيغمبرانو په اړه هغه څه اورېدلي وو او هغه څه ئې هغوى ته منسوب كړي او په هغو الفاظو ئې ستايلي وو چې يوازې له الله تعالى سره نښايي، دوى پيغمبران د خدايى او الوهيت مقام ته رسولي، عوام د دوى د غلطو تبليغاتو تراغېز لاندې له پيغمبرانو نه د هغه څه انتظار كاوو چې په وس كې ئې نه وو، قرآن دا حالت څومره ښكلى او دقيق انځوروي، هلته چې فرمايي:

بقره ۱۷۹

سوره اعراف ۱۰۱

سوره اعراف ۱۰۱

سوره اعراف ۱۰۱

سوره اعراف ۱۰۱

الاسراء: ۹۰-۹۴

او وئې ويل: تر هغه به هيڅكله درباندي باور ونه كړو چې له ځمكې يوه چينه راته جاري نه كړې، يا د كجورو او انگورو داسې باغ دې وي چې هرې خوا ته ويالې په كې وبهوې او يا لكه څنگه چې گمان كوي د آسمان يوه تكړه پر مونږ راپرې باسې،

يا خداى او فرشتې مخامخ راولې، يا د سرو سپينو زرو كور ولرې، يا آسمان ته لوړ ولاړ شې او پورته تگ دې هم تر هغه نه منو چې داسې كتاب درسه راوړې چې مونږ ئې ولولو، ورته ووايه: پاكي زما رب لره ده، آيا زه له يوه داسې انسان نه پرته بل څه يم چې د پيغمبر په توگه لېږل شوى؟ او خلكو ته د هدايت له راتلو وروسته يوازې دې خبرې دوى له ايمان راوړو منع كړل چې ويل ئې: آيا خداى يو انسان د پيغمبر په توگه رالېږلى!!؟

گورئ چې (خلك) دغې خبرې له ايمان راوړلو منع كړي چې پيغمبر ئې د نورو انسانانو په څېر يو انسان موندلى، داسې چې حيرتلك او خارق العاده كارونه نه شي كولى، د ده په خوا كې نه څوك خداى په څرگنده گوري او نه د فرشتو لښكري، آسمان ته نه شي ختلى، له ځمكې چينې نه شي راخوټولى، سره او سپين زړئ په لاس كې نه شته، د باغونو او بنگلو خاوند نه دى!!

د يهودانو مذهبي مشرانو د خپلو پيغمبرانو په هكله خلكو ته همدا ويلي وو چې دوى دغه ټول كارونه كولى شو، نو ځكه ئې د عيسى عليه السلام په څېر په هغه پيغمبر هم ايمان رانه ووړ چې معجزې ئې تر ټولو پيغمبرانو زياتې وې!!

كه واقعاً د اسرائيليانو په كتابونو كې د موعود مسيح په اړه وړاندوينې شوې وى، نو دوى ولې په عيسى عليه السلام د ايمان راوړلو په ځاى د ده د وژلو لپاره ملا وتړله؟ ولې مسيحيانو دا وړاندوينې د عيسى عليه السلام په هكله وگڼلې او يهودانو ورسره توافق ونه كړ او اوس هم د بل چا په انتظار كې دي!!؟

بايبل د اشعيا د يوې مراقبې يادونه كوي او د ده له خولې ليكي: (وامې وړېدل چې خداى وايي: څوك ولېږم چې زما پيغام زما قوم ته ورسوي؟ ما وويل: خدايه! زه حاضر يم چې ولاړ شم، ما ولېږه!! وئې فرمايل: ولاړ شه او زما دا پيغام وركړه: هر څومره چې زيات واوړئ همدومره به لږ پوه شئ!! هر څومر چې زيات ووينئ لږ به ئې درك كړئ!! بيا ئې وفرمايل: د دې قوم زړه سخت كړه، غوږونه ئې درانه كړه او سترگې ئې وروتره، داسې نه چې وويني، واوري او پوه شي او زما په لور راوگرځي او شفا ئې په برخه شي!!)

زه له هر خدای پال انسان نه پوښتنه كوم: آیا په دې ټولو خبرو کې تاسو ته د الله تعالی او د هغه د یوه پیغمبر کومه وینا په نظر درځي؟! آیا دا د الله تعالی له شأن سره ښایي چې ووايي: زه خپل قوم ته یو پیغام لرم، هغه به څوک وي چې دا پیغام ورسوي!! او بیا داسې پیغام: هر څومره چې زیات واورئ همدومره به لږ پوه شئ!! هر څومره چې زیات وویئ لږ به ئې درک کړئ!! یعنې څه؟! د دې وینا کومه برخه پیغام ته ورته ده؟ خدای به څنگه یوه انسان ته وایي چې د دې قوم زړه سخت کړه، غوږونه ئې درانه کړه او سترگې ئې وروتره، داسې نه چې وویني، واورې او پوه شي او زما په لور راوگرځي او شفا ئې په برخه شي!! آیا دا پیغام دی که پیغام وړونکي ته داسې دنده ورکول چې د ده په وس پوره نه ده؟

بیا لیکي: ما وویل: خدایه! تر کله به دا حالت روان وي؟ ځواب ئې راکړ: تر هغه چې ښارونه ئې وران شي، څوک په کې پاتې نه شي او ټول هېواد ئې وران شي او زه دوی ټول نورو ملکونو ته ولېږم او د دوی هېواد تش پاتې شي، په دې وخت کې که څه هم لسمه برخه ئې پاتې وي دا به هم له منځه ولاړ شي، خو له دې سره سره د اسرائیل قوم د چنار او بلوط د ونې په څېر دی چې غوڅ شي نو سټه ئې بیا راشنه شي!!

که څه هم دا بیان له ډېرو تناقضاتو ډک دی، یو ځای وایي ټول ښارونه به وران او هیڅوک به په کې پاتې نه شي، بیا وایي که لسمه برخه هم پاتې شي، بیا وایي دا به هم له منځه ولاړ شي، بیا وایي چې سټه به ئې پاتې شي او هغه به راشنه شي!! د یوه عادي انسان په کلام کې هم دومره تناقضات نه وي، د الله تعالی په کلام کې به څنگه دومره ضد او نقیض خبرې راځي؟! خو یوه خبره ترې معلومېږي او هغه دا چې اسرائیلیان په دې وخت کې په ډېر بد او دردناک حالت کې وو او یوه ناجي ته د انتظار عقیده دغه حالت په دوی کې راولاړه کړې!!

د بایبل لاندې وینا دا حقیقت ښه په گوته کوي:

(اشعیا وویل): خو دا تیاره به چې د خدای قوم په تنگسې کې دی تر ډېرو پاتې نه شي، خدای د زبولون او نفتالیانو د قومونو سیمه له ذلت سره مخامخ کړې وه خو په راتلونکې کې به دا سیمه له مدیترانې نیولې د اردن تر آخوا حتی تر جلیل پورې

چې اوس پردي په کې اوسېږي، دې ټولې سيمې ته به درناوی ورپه برخه شي، هغه قوم چې په تياره کې خوځېدل، ستره رڼا به وگوري، په هغو به رڼا وځلېږي چې په تيارو کې ئې ژوند کاوو!! ... خداى به ئې د غلامۍ جگ مات کړي... ټولې هغه وسلې او جنگي جامې به وسوځي چې په وينو سرې دي... ځکه زمونږ لپاره يو زوی دنيا ته راغلی، ... هغه به پر مونږ حکومت کوي... نوم به ئې (عجيب)، (مشير)، (قدير خداى)، (تلياتی پلار) او (د خوښۍ سرود) وي، هغه به د داؤد پر تخت کښېني او د ده پر هېواد به د تل لپاره پاچايي کوي!!... د ده د سلطنت پراخېدا به پای نه لري... قادر او متعال خداى همدا اراده کړې... په هغه وخت کې به لېوه او وری يو ځای اوسي، پړانگ او سپرلی به يو ځای سره ځملي، سخوندر به له زمري سره يو ځای درومي او يو ماشوم به ئې هرې خوا ته چې زړه ئې غواړي بيایي!! غویي به د يو خوا ته څري، د يو بچی به له سخوندر سره يو ځای ځملي او زمري به د غوايي په څېر واښه خوري!! تى خور ماشوم به له مارانو سره پرته له وېرې او خطر لوبې کوي!!! له تي نيول شوی ماشوم به د افعي ځالې ته لاس نښاسي خو هيڅ تاوان به نه وررسېږي، ... په دې ورځ به د داؤد د کورنۍ دا نوی راولاړ شوی پاچا د ټولو قومونو لپاره د نجات بيرغ وي، خلک به د ده خوا ته راځي او د ده هېواد به له جلال او عظمت نه ډک وي، په دې وخت کې به خداى بيا خپل لاس راوړد کړي او د خپل قوم پاتې شونې به له مصر، سودان... راغونډ کړي، اسرئيليان به متحد شي... په فلسطينيانو به بريد وکړي... ادوم او موآب به ونيسي، عمون به ځان ته تابع کړي!!! خداى به د مصر خليج وچ کړي، فرات به په اوو نهرونو وويشي... لار به په بابل کې د خپل قوم پاتې شونو ته پرانېزي چې خپل هېواد ته راستانه شي!!! ... په دې پسې گن شمېر وړاندوينې کوي، له تبعيد نه د اسرئيليانو راستنېدا، د بابل د پاچايي نسکورېدا، د فلسطين، موآب، دمشق، حبشه، بابل، ادوم د سقوط وړاند وينې کوي، د مصر، سعودي اورشليم، فنيقيه، د وړانېدو او ضعيفېدو خبر ورکوي... او په پای کې ليکي چې ټوله ځمکه به وړانه شي... خداى به په دې ورځ هغه ځواکونه هم مجازات کړي چې په آسمانونو کې دي او هغه هم چې پر ځمکې حکومت کوي، نه به سپورمۍ رڼا لري او نه لمر، دا ځکه چې متعال او قادر خداى به حکومت

کوي، د صهيون په غره به کښېني، په اورشليم کې به حکومت کوي او د نړۍ واکمنان او مشران به د ده عظمت وگوري!! په دې ورځ به خدای په اورشليم کې، د صهيون د غره پر سر ټولو قومونو ته لويه مېلمستيا برابره کړي، پر دسترخان به رنگارنگ خوندور خوراکونه او خوندور زاړه شراب پراته وي، هغه توره ورپېڅ به ختمه کړي چې پر خلکو ئې خپل وزر خور کړې وو او مرگ به له منځه يوسي... د خدای لاس به د صهيون غر خوندي وساتي خو د موآب قوم به د ده ترپښو لاندې شي، ... د موآب کلاگانې او دنگ دنگ دېوالونه به ئې نسکور او له خاورو سره برابر کړي...

دلته څو خبرې د پام وړ دي:

- اسرائيليانو ته ويل شوي چې د يوه ځواکمن پاچا راتلو ته انتظار وکړئ، دا پاچا به د يهودانو ټول دښمنان ورته وځپي او ملکونه به ئې ترې ونيسي. نه يوازې فلسطينيان به مجازات کړي بلکې د موآب قوم چې دوی ئې د ځان حريف او رقيب گڼي، هم کلک مجازات او د دوی کلاگانې به نسکورې کړي.
- د بايبل ليکوال د قيامت د ورځې الهي محاسبه، حساب و کتاب، مکافات او مجازات او د جنت او دوزخ هغه خبرې چې ټولو پيغمبرانو عليهم السلام خپلو امتونو ته کړې او هر الهي دين ورباندې ټينگار کوي، تحريف کړې او هغه ئې په ډېر کرکجن او غلط رنگ کې په اورشليم کې، د صهيون د غره پر سر د خدای د مېلمستيا په توگه وړاندې کړې!!
- بايبل دا وضاحت نه کوي چې له خدای نه ئې مراد څوک دی، د ځمکې او آسمانونو پيدا کوونکی خدای، که هغه خدای چې د مسيح په بڼې کې به راڅرگند شي، خو له وينا ئې هر عادي لوستونکی دا انتباه اخلي چې مراد ئې موعود مسيح دی.
- بايبل د اسرائيليانو دا ناجي يو پيغمبر نه بلکې يو پاچا گڼي او ليکي: په دې ورځ به د داؤد د کورنۍ دا نوی راولاړ شوی پاچا د ټولو قومونو لپاره د نجات بيرغ وي، خلک به د ده خوا ته راځي او د ده هېواد به له جلال او عظمت نه ډک وي او د ده په پاچايۍ کې د سولې او امنيت دا انځور وړاندې کوي: په هغه وخت کې به لېوه

او وری یو ځای اوسې، پرانگ او سپرلی به یو ځای سره ځملي، سخوندر به له زمري سره یو ځای درومي او یو ماشوم به ئې هرې خوا ته چې زړه ئې وغواړي بیایي!! غویي به د یېر خوا ته څري، د یېر بچی به له سخوندر سره یو ځای ځملي او زمري به د غوايي په څېر واښه خوري!! تی خور ماشوم به له مارانو سره پرته له وېرې او خطر لویي کوي!!! له تي نیول شوی ماشوم به د افعي ځالی ته لاس ننباسي خو هیڅ تاوان به نه ورسېږي، ...

• دوی ته خپلو مذهبي مشرانو د (ناجي مسیح) په اړه داسې دروغجنې او له مبالغو ډکې وړاندوینې کولې، ځکه ئې عیسی علیه السلام د منتظر ناجي په توگه قبول نه کړ او ایمان ئې پرې رانه ووړ.

• د بایبل له مخکنیو ویناوو هم معلومېږي او له دې وروسته چې څه وایي له هغوی هم چې دا وړاندوینې د قیامت په اړه نه دي، ځکه په دې پسې (د ستاینې سرود) تر سر لیک لاندې لیکي: په دې ورځ به د یهودا په سیمې کې دا سرود ویل کېږي: زمونږ ښار قوي او محکم دی، خدای ئې په ژغورونکي حصار زمونږ ساتنه کوي، ... خدای مغرور کسان سپک او ذلیل کړل او د دوی مضبوط ښارونه ئې له خاورو سره برابر کړل، څوک چې تر ظلم لاندې وو نن په لوړ سر د دوی په وړانو ښارونو کې گرځي او تر پښو ئې لاندې کوي...

که تاسو د دې کتاب وروستیو برخو ته لږ ځیر شی نو دا حقیقت به درته جوت شي چې دا کتاب تر هغو تاریخي پېښو ډېر وروسته لیکل شوی چې د کتاب په سر کې د وړاندوینو په توگه راغلې، د مثال په توگه د کتاب په سر کې وړاندوینه شوې چې د یهودانو ښارونه به د دښمن په لاس کې پرېوځي، خو د کتاب په وروستیو برخو کې لیکي چې د آشوریانو پاچا سنجاریب د یهودانو پر سیمو برید وکړ او ټول ښارونه ئې ونيول. خو دا کتاب ئې په داسې ځای کې نیمگړی پرېښی چې اورشلیم د آشوریانو لخوا محاصره دی او په دې گواښل کېږي چې تسلیم شي، ... له دې مخکې نه ځي او دا نه وایي چې څه وشول... زما انتباه دا ده چې د کتاب پاتې برخه عمداً حذف شوې... د دې لپاره چې د وړاندوینو اهمیت ئې له منځه ووړ!!

ارمیا

دا کتاب د اشعیا د کتاب د تتمې حیثیت لري، د بابلیانو په لاس د اورشلیم د سقوط خبره کوي او لیکي چې د یهودانو د پاچا صدقیا د پاچایۍ د نهم کال د نهمې میاشتې په نهمه کې نبوکدنصر (بخت نصر) د بابل پاچا پر اورشلیم برید وکړ... حصار ئې مات کړ... ښار ته ننوتل... صدقیا له خپلو لښکرو سره اردن ته وتښتېدو... خو بابلیانو تعقیب کړل... د اریحا په دشتې کې ئې ونیولو او بنوکدنصر ته ئې وروستل، ... هغه امر وکړ چې د ده زامن او درباریان د ده په وړاندې ووژني... بیا ئې د ده سترگې ترې وایستلې او په زنځیرونو کې ئې تړلې بابل ته ولېږو... بابلیانو ښار او شاهي ماڼۍ و سوځول او حصار ئې وران کړ... ډېر ئې ووژل... پاتې ئې بابل ته د اسیرانو په توگه ولېږدول... ارمیا لیکي چې زه په دې وخت کې په زندان کې وم... د بابل پاچا د خپل فوځ مشر ته امر کړی وو چې ما پیدا کړي او په پوره درناوي سره زما مواظبت وکړي... نو د عسکرو یو ټولگي راغی او زه ئې جدلیا ته وسپارلم او په دې توگه زه د خپل قوم له پاتې شونو سره یو ځای شوم!!! جدلیا د بابلیانو لخوا د مصفغه حاکم وټاکل شو...

له دې بحث نه معلومېږي چې ارمیا او جدلیا په هغې ډلې کې ول چې د اسرائیلیانو د حکومت مخالفت ئې کاوو او بابلیانو د دوی مرسته او ملا تې کاوو، د همدې لپاره بابلیانو د اورشلیم له نیولو وروسته جدلیا د مصفغه حاکم وټاکو او ارمیا ئې له زندانه وایست.

له دې وروسته بایبل د ارمیا ډېرې هغه وړاندوینې رانقلوي چې گواکې ده ته د

خدای له لوري ويل شوې، دا وړاندوينې د اشعيا د کتاب وړاندوينو ته ورته دي، د مصر، په مصر باندي د نبوکدنصر د بريد، د فلسطينيانو، موآب، عمونيانو، ادميانو، دمشق، قیدار، حاصور، عیلام او بابل د مستقبل او برخليک په هکله د ده وړاندوينې رانقلوي، په يقين سره ویلی شو چې دا وړاندوينې نه بلکې له پېښو نه ډېر وروسته ليکل شوي مطالب دي.

د اورشليم د سقوط په اړه د دې کتاب دوې متناقضې خبرې تاسو ته د کتاب څرنگوالی او د وړاندوينو ماهيت ښه واضح کولی شي: په اورشليم د بريد په هکله دوه تاريخونه ورکوي: مخکې ئې ليکلي چې د يهودانو د پاچا صدقيا د پاچايۍ (د نهم کال د نهمې مياشتې په نهمه) کې نبوکدنصر د بابل پاچا پر اورشليم بريد وکړ... حصار ئې مات کړ... ښار ته ننوتل... صدقيا له خپلو لښکرو سره اردن ته وتښتېدو... خو څو صفحې وروسته ليکي: د صدقيا د پاچايۍ د نهم کال د لسمې مياشتې په لسمې (مخکې د نهمې مياشتې نهمه او دلته د لسمې مياشتې لسمه!!) د بابل پاچا نبوکد نصر په اورشليم بريد وکړ، دوه کاله ئې ښار محاصره کړ... خلک له لوړې تنگ شول، د حصار په يوې برخې کې ئې سوری جوړ کړ او فوځيان ترې ووتل او د اردون په لوري وتښتېدل!!!

همداراز له دې وروسته بايبل ارميا ته منسوب يو بل کتاب رااخلي چې د ده لخوا ليکل شوې مرثيه ئې گڼي، په دې کې هغه دردناک حالات انځور شوي چې اسرئيليان ورسره مخامخ او ده په خپلو سترگو ليدلي، په سر کې ئې د اورشليم هغه دردونکي وضعيت انځوروي چې د بابليانو په لاس له وړاندېدو وروسته ترسترگو کېدو!!!

پوښتنه دا ده چې بايبل به څنگه ثابته کړي چې د ارميا هغه مخکنی کتاب چې د اورشليم د سقوط وړاندوينه په کې شوې، د دې کتاب په څېر نه دی او له دغو پېښو وروسته نه دی ليکل شوی؟

د دې کتاب څو جملې چې اورشليم ته په خطاب کې ويل شوې، ډېرې په زړه پورې دي او ډېر حقايق په گوته کوي:

ای اورشليمه! ستا غم د چا له غم سره مقایسه کولی شم؟ څه ووايم او څنگه تا

ته تسلي درکړم؟ ستا پرهار د سیند په خپر ژور دی، څوک شفا درکولی شي؟ انبیاوو دې په درواغو نبوت کاوو (وړاندوینې ئې کولې) او ستا گناهونه ئې نه درنښودل، د دروغجنو پیغامونو په درکولو سره ئې ته وغولولې او ستا د اسارت باعث شول!!! اوس چې څوک ستا لخوا تېرېږي وايي: آیا دا همغه بنار دی چې د نړۍ تر ټولو ښکلی او محبوب بنار گڼل کېدو!!؟

دا جملې د بايبل د انبیاوو د وړاندوینو حقیقت په گوته کوي!! مونږ د ارمیا دغه خبره د بايبل د ټولو هغو ویناوو په هکله یو قاطع او دقیق قضاوت گڼو چې انبیاوو او پیغمبرانو ته ئې منسوب کړې او وایو: انبیاوو دې په درواغو نبوت کاوو، ستا اصلي غلطې ئې نه ده درپه گوته کړې، دوی ته دې دروغجن پیغامونه منسوب کړي، په خپله هم غولېدلی یې او یهودان او مسیحیان دې هم غولولي!!!

حزقیال نبی

بایبل د دې کتاب په مقدمه کې لیکي: حزقیال د اسرائیلیانو یو نبی وو چې د یهودا له خلکو سره ئې یو ځای په بابل کې د تبعید ژوند تېراوو، دی په دې کتاب کې وړاندوینه کوي چې یهودان به ډېر ژر خپل وطن ته ستانه شي او اورشلیم به بیا ودان کړي، دا وړاندوینه پنځوس کاله وروسته د عزرا او نحمیا په وخت کې ترسره شوه، ... د کتاب په پای کې راغلي چې خدای حزقیال ته په خوب کې وویل چې اسرائیل او یهودا به بیا سره متحد شي او د داؤد له نسله به یو پاچا پر دوی حکومت کوي!! ... ورپسې د حزقیال یو خوب داسې رااخلي: په یوه خوب کې مې یو طوفان ولیدو چې له شماله زما په لور راروان دی، په مخکې ئې د اور لوخړې خوځېدې، د نور یوه کړۍ ترې راتاو وه او په منځ کې ئې د ځلانده فلز په څېر یو شی ځلېدو، بیا د لوخړو له منځه څلور عجیب موجودات چې انسان ته ورته ول راڅرگند شول، خو هر یوه څلور مخونه او دوه جوړې وزرونه درلودل، پېښې ئې هم د انسان پېښو ته ورته وې، خو گوتې ئې د سخوندر نوك ته ورته وې او د ځلانده فلز په څېر ځلېدلې، د هر وزر لاندې مې انسان ته ورته لاسونه لیدل، د وزرونو پای ئې سره وصل وو، مخامخ به ئې تگ کاوو پرته له دې چې راوغرځي!! هر یوه څلور مخونه درلودل: مخکنی ئې د انسان د مخ په څېر، ښی ئې د زمري په څېر، کیني ئې د غوايي په څېر او شاتنی ئې د عقاب په څېر!! هر یوه دوه جوړې وزرونه درلودل، چې یوه جوړه ئې پرانستلې وه او د بل موجود د وزرونو څوکو ته به رسېدل او بلې جوړې د دوی بدن پوښلې وو، کوم ځای ته چې به د دوی روح تله په همغه لوري به

تلل، له دې پرته چې بل لوري ته کاره شي!! د دغو موجوداتو په منځ کې د بلو سکروټو په څېر شیان خوځېدل، چې له منځه ئې برېښنا راوته، دا ژوندي موجودات هم د برق په څېر تېز تېز مخکې شا ته خوځېدل، ... څلور څرخونه مې وليدل، تر هر يوه لاندې يو څرخ، د زبرجدو په څېر ځلېدل او يوه بل ته ورته ول، د هر څرخ منځ کې بل څرخ وو، د همدې لپاره په دې توانېدل چې په هر لوري وڅوځېږي، پرته له دې چې راوڅرخي، څرخونو داسې پرې درلودې چې له سترگو ډکې وې، ... کله چې به دغه موجودات خوځېدل نو څرخونه به هم ورسره خوځېدل، چې له ځمکې به پورته کېدل نو څرخونه به ورسره پورته کېدل او چې ودرېدل به نو څرخونه به هم ودرېدل، دا ځکه چې د دغو څلورو موجوداتو روح په څرخونو کې هم وه، نو دا موجودات او څرخونه د خپلې روح تر حکم لاندې ول، ... د هر يوه د سر له پاسه صفحې ته ورته څه خور وو چې د شيشې په څېر به ځلېدو او انسان به ئې وپراوو، د دغې صفحې لاندې د دوی وزرونه داسې پرانيستي وو چې د يوه وزر به د بل وزر ته رسېدو، ... کله چې به الوتل نو غږ به ئې داسې وو لکه د ساحل د څپو غږ، يا د خدای غږ يا د يوه لوی لښکر چينغې، کله چې به ودرېدل نو وزرونه به ئې راټيټ کړل، له هر ودرېدو سره به د صفحې له سر نه يو غږ اورېدل کېدو، د صفحې په سر د يوه ښکلې پاچايۍ تخت په څېر يو شى تر سترگو کېدو، داسې لکه چې له شنو ياقوتو جوړ شوی وي او د دې تخت له پاسه داسې ذات ناست وو چې انسان ته ورته وو، له ملا پورته داسې برېښېدو لکه په اور کې سور شوی فلز او له ملا لاندې لکه د اور ځلاندي لمبې، شاوخوا ئې نور راتاو وو او په دې نور کې د بودی د تال (قوس قزح) ټول رنگونه تر سترگو کېدل، د خدای پرتمين حضور داسې ما ته راڅرگند شو، کله چې ما دا صحنه وليده، په سجده پرېوتم، په دې وخت کې مې يو غږ واورېدو چې ما ته ئې وويل: اي خاورين انسانه! پاڅه چې خبرې درسره وکړم، کله چې ئې له ما سره خبرې کولې د خدای روح په ما کې وچلېده او زه ئې پاڅولم، هغه غږ مې واورېدو چې راته ويل ئې: اي خاورين انسانه! زه تا د اسرائيل قوم ته لېږم، هغه ياغي قوم چې زما په ضد ئې پاڅون کړی... تا ورلېږم چې زما کلام ورواړوي... که څه هم دوی ډېر سخت زړي او سخت سري دي... نو تا به هم سخت

سری کرم... د الماس او ډبرې په څېر د دوی په وړاندې ودرېږه... نو له یاغیانو مه وپېرېه!! بیا خدای زه له ځمکې پورته کړم، زه ئې لوړ کړم او تل ایب ته ئې د تبعید شوو یهودانو خوا ته ورسولم، ... هلته مې اوه ورځې (د بایبل اوه ورځې) تېرې شوې...

دلته څو خبرې د پام وړ دي:

- دا په اصل کې خوب نه دی، بلکې د خدای، عرش او فرشتو په اړه د بایبل عقیده ده چې د خوب بڼه ئې ورکړې او دا ښایي د دې لپاره چې له یوې خوا عوام د وینې تر خبرو د خوب په خبرو ژر باور کوي او له بلې خوا که څوک اعتراض کوي نو بایبل په آسانۍ ځواب ورکوي او ورته ووايي: دا خود حزقیال رؤیا او خوب دی!! نه بحث ته ضرورت لري او نه ځواب ویلو ته!!

- دلته بایبل د تل په څېر خدای له انسان سره تشبیه کړی، له انسان سره ئې توپیر یوازې په دې کې دی چې (له ملا پورته داسې برېښېدو لکه په اور کې سور شوی فلز او له ملا لاندې لکه د اور ځلاندي لمبې، شاوخوا ئې نور راتا و...)، عرش ئې د پاچایانو ښکلې تخت ته ورته، د عرش حمله ئې داسې څلور فرشتې چې هر یو ئې څلور سرونه او څلور وزرونه لري، یو سر ئې انسان ته، بل ئې زمري ته، بل ئې غوايي ته او بل ئې عقاب ته ورته دی!!!

- یو پیغمبر خو پرېږده هیڅ مؤمن انسان به د الله تعالی په هکله نه داسې خوب وگوري او نه به په خپل ذهن کې داسې غلط او ناقص انځور جوړ کړي!!

- ما ته د بایبل دا وینا داسې برېښي لکه چې د انسان د سر په یوه وېښته باندې ناست یو ویروس بل ته ووايي: خدای زمونږ په څېر دی، همداسې گرد مرد، نه سر لري نه پښې، ځان ته ئې کتلي او مونږ ئې د خپل ځان په څېر جوړ کړي یو، تر مونږ ښایسته او ښکلې مخلوق به چېرې وي چې خدای به هغه د ځان په څېر جوړ کړی وي؟! آیا خدای به د دغه لوی او بې عقله ځناور (انسان) په څېر وي چې مونږ ئې د وېښته په سر ناست یو، یوې خوا بلې خوا ته ځغلو او هغه پرې خبرېږي هم نه؟! سترگې ئې دومره کمزورې دي چې مونږ نه ویني، غوږونه ئې دومره درانه دي چې زمونږ غږ نه اوري!! دا به د ډایناسور په څېر له منځه ځي!! بې شکه چې خدای به

زمونږ په خېبر وي او تخت به ئې هم زمونږ د پاچا تخت ته ورته، چې وزر لرونکي بکتريا به ئې له يوه ځايه بل ځای ته په خپلو اوږو وړي!!! له مونږ نه د خدای توپير يوازې په دې کې دی چې هغه خدای دی او مونږ وپروس، د هغه بدن ځلېږي او زمونږ نه ځلېږي!!!

• د کوم احمق انسان عقل به په دې قانع شي چې ستر خدای، د دې ستر عالم خالق، ټولواک، ساتونکی او پالونکی رب، د وړوکي انسان په څېر دی، د پاچايانو په څېر تخت باندې ناست دی، دا تخت ئې څلور، څلور سرې فرشتې په اوږو وړي؟!!!

• د بايبل ليکونکي اورېدلي چې خدای اورېدونکی او ليدونکی دی، هر څه ويني او هر څه گوري، خپلو پيغمبرانو ته ئې وحي لېږلې، دوی ته ئې لارښوونې کړې، خپل احکام ئې ورته بيان کړي،... د تورات او انجيل له دغو اظهاراتو ئې دا انتباه اخیستې چې خدای حتماً د انسان په څېر دی، همداسې دوه سترگې، دوه غوږونه، دوه لاسونه او دوه پښې لري، نو ځکه ئې مخکې هم ويلي چې خدای انسان د ځان په څېر پيدا کړ او دلته د حزقيال په رؤيا کې هم خدای انسان ته ورته گڼي!! ده اورېدلي چې خدای د عرش خاوند دی، نو ځکه ئې دلته د خدای عرش د ځمکې د پاچايانو له تخت سره تشبيه کړي!! هغه په دې نه پوهېږي چې په اصلي تورات او انجيل کې د الله تعالی د عرش يادونه د دې مطلب د افادې او بيانولو لپاره شوې چې الله تعالی د عالم ټولواک دی او هر څه د ده په حکم تر سره کېږي!! ده د تورات او انجيل دا خبره اورېدلې چې الله تعالی فرمايي: که تاسو ايمان او تقوی ولرئ زه به مو يوازې نه پرېږدم، له تاسوه سره به وم او ستاسو مرسته او ملاتړ به کوم، هغه له دې وينا دا نظريه رايستلې چې خدای له اسرئيليانو سره دی، په دوی کې اوسېږي، چې چېرې دوی ځي خدای ورسره ځي، نو کله چې دوی په بېديا کې په څپمو کې اوسېدل خدای ته ئې هم د ځان په څېر خو ډېره ښکلې او قيمتي څپمه او په څپمې کې خاص ځای د قدس الاقداس په نامه جوړ کړ او کله چې په فلسطين کې ځای په ځای شول نو مجلل کور ئې، د پرېمانه سرو او سپينو زرو په کارولو سره ورته جوړ کړ، له دې وروسته خدای له آسمان نه راکوز شو او پرېکړه ئې وکړه

چې د تل لپاره به په دغه کور کې د اسرائیلیانو خوا ته اوسېږي!!! په مجازي توګه کارول شوي الفاظ ئې په اصلي معنی ونيول او د الهي کتابونو آیتونه ئې غلط تعبیر او تفسیر کړل!!

• د تورات او انجیل په شمول په ټولو الهي کتابونو کې د الله تعالی د صفاتو او د عرش په څېر د داسې شیانو په اړه هم بحث شوی چې د انسان له نظره پټ دي او انسان په خپل قاموس کې د هغه لپاره نوم نه لري، دا ځکه چې انسان په خپل قاموس کې یوازې د هغو شیانو لپاره نوم لري چې دی ئې پېژني او په خپلو سترګو ئې ګوري او د غیبی شیانو لپاره نومونه نه لري، که څوک وغواړي د انسان په ژبه دا غیبی شیان معرفي کړي نو له دې پرته بله لار نه لري چې د تشبیه له فن نه کار واخلي او د انسان د قاموس موجود الفاظ وکاروي، په الهي کتابونو کې دغه تشبیه او مجاز کارول شوي او په دې سره انسان ته د عالم غیب په اړه نسبي پوهه ورکړی شوې، کم عقلو او غرضي خلکو دغه تشبیه او په هغه کې کارول شوي الفاظ په اصلي معنا اخیستي!! داسې لکه چې د بایبل لیکونکي د الله تعالی له عرش نه د پاچا بنګلی تخت جوړ کړی، خپل خدای ئې د یوه پاچا په څېر ورباندې کښېنولی او له فرشتو ئې څلور سرې موجودات جوړ کړي، چې دا تخت پر اوږو وږي او خدای له یوه ځای بل ځای ته لېږدوي!! د بایبل لیکونکي هڅه کړې چې په دې بیان سره د مسیحیانو او یهودانو دې پوښتنې ته ځواب ووايي چې خدای څنګه له یوه ځای بل ځای ته ځان رسوي!! دا دی هغه پیاوړې فرشتې ئې له یوه ځای بل ځای ته رسوي چې هم د انسان هوبنیارتیا لري، هم د عقاب وزرونه، هم د غوايي زور، هم د زمري مضبوطې پښې او هم خدایي روح!! له انسان سره د الله تعالی په اړه یوه پوښتنه دا ده چې خدای چېرې دی؟ څه کوي؟ له دې عالم سره ئې تعلق څنګه دی؟ که څوک وغواړي چې دغه پوښتنه ځواب کړي او په دې ئې پوه کړي چې الله تعالی دا عالم اداره کوي، ساتنه او حفاظت ئې کوي، دلته هر څه د ده په حکم تر سره کېږي... د دغه مطلب د افادې تر ټولو غوره او یوازنی طریقه دا ده چې هغه ته وویلی شي: خدای د دې عالم ټولواک، پاچا او حاکم دی، لکه څنګه چې د یوه چا د پاچا کېدو په اړه وایي: د پاچایی په تخت کښېناستو، یعنی د دې ملک او هېواد

ټولواک او پاچا شو او له دې وروسته به ټول کارونه د ده په امر ترسره کېږي، په الهي کتابونو کې دغه استعاره (پر عرش استوی) د دغه مطلب د افادې لپاره کارول شوې، چې الله تعالی د دې عالم ټولواک دی، امور ئې د ده په واک کې دي او د دې عالم د پاچایي پر عرش ئې استوی کېږي!! عرش او پر عرش استوی هغه الفاظ دي چې انسان ئې د یوه پاچا د واکمنۍ او قدرت ته د رسېدو لپاره کاروي، په کومو آیتونو کې چې د الله تعالی لپاره داسې الفاظ راځي، دا متشابه آیتونه دي چې په هغه کې د تشبیه فن کارول شوی، د الله تعالی عرش چې د انسان له درک او فهمه او چټ، فوق مشهود او غائب مفهوم دی او انسان په خپل قاموس کې بل ځانگړی او خاص لفظ او نوم ورته نه لري، په داسې لفظ معرفي شوی چې په اصل کې د یوه مشهود او ملموس شي لپاره وضع شوی، د تشبیه له لارې د انسان ذهن او فهم ته نږدې کېږي شوی، په دا ډول آیتونو کې راغلي الفاظ په متبادره او متداوله معنا نه شو اخیستی، داسې نه چې د الله تعالی له عرش نه هغه تصور او انگرېنه ولرو چې د ځمکې پر سر د کوم تخت او عرش په هکله ئې لرو!! الله تعالی د مخلوق په څېر مکان ته اړ او محتاج نه دی، د عالم هیڅ څه په ذات او افعالو کې الله تعالی ته ورته نه دی، نه ئې عرش د ځمکې د کوم عرش او تخت په څېر دی او نه په عرش استوی ئې داسې لکه په کوم تخت د کوم مخلوق ناسته!! کله چې د عرش او په عرش باندې د الله تعالی د استوی خبره کوو باید دا مطلب مو په پام کې وي چې نه د عالم کوم څه الله تعالی ته ورته دي او نه الله تعالی په کوم څه کې له مخلوق سره شباهت لري. پام کوه چې د فرشتو په ذریعه د الله تعالی د عرش حمل کېدا داسې ونه گڼئ لکه چې په دنیا کې څوک کوم تخت پر اوږو وړي، که داسې تصور دې په ذهن کې راولاړ شو، اشتباه دې کېږي او الله تعالی دې له خپل مخلوق سره تشبیه کېږي. دا هغه غلطې ده چې د بائبل لیکونکي او منونکو وکړه!!

پیغمبر علیه السلام دا مطلب د یوه حدیث په ترڅ کې څومره بنایسته او دقیق انځور کړی هلته چې فرمایي:

إن الله أذن لي أن أحدثكم عن ملك قد مرقت رجلاه الارض السابعة السفلى و العرش على منكبه و هو يقول سبحانك انت أين كنت و أين تكون. مسند ابو يعلى

یقیناً چې الله (جل جلاله) اجازه راکړه چې له داسې یوې فرشتې مو خبر کړم چې پنبې ئې له اوومې بنکتنۍ ځمکې تېرې شوې او عرش ئې پر اوږو دی او هغه وایي: پاکي تالره ده اې ربه! چې چېرې وې او چېرته یې!!

گورئ چې هغه باعظمته فرشته چې قامت ئې له اوو آسمانونو او ځمکې تېر شوی او د عرش حامل ده د الله تعالی د ذات له درکه عاجزه او په عرش ئې د استوی له څرنګوالي بې خبره ده!! او په دې هکله خپل کامل عجز په دې الفاظو بیانوي: پاکي تالره ده چې هر ځای وې!!

که د عرش په هکله د پیغمبر علیه السلام دا وینا د بایبل له وینا سره مقایسه کړو همدا کافي ده چې ووايو: د الله تعالی او د هغه د عرش په اړه د بایبل وینا د هغه چا وینا ده چې خدای نه پېژني او د هغه له عظمته خبر نه دی او د ځمکې پر سر له یوه پاچا سره ئې ورته ګڼلی!!

متأسفانه په مسلمانانو کې هم یوه داسې کم عقله ډله راپیدا شوه چې د الله تعالی، عرش، د عرش حمله او پر عرش د الله تعالی د استوی په هکله بایبل ته ورته انګېرنه لري، هغوی هم وایي چې خدای انسان د ځان په څېر پیدا کړ، دوه سترګې، دوه غوږونه، دوه لاسونه، هر لاس ئې پنځه ګوتې، دوه پنبې، پنډۍ، ردا او پرتوګ لري!!! خو وایي: خدای دوه سترګې لري بلا تشبیه، دوه (پنبې او کینې) لاسونه لري بلا تشبیه، هر لاس ئې پنځه ګوتې لري بلا تشبیه، دوه پنبې او پنډۍ لري بلا تشبیه، پر عرش ناست دی بلا تشبیه، د قیامت په ورځ به خپلې پنډۍ لوڅې کړي بلا تشبیه... یعنی مُتَشَبِهًا وَ غَيْرَ مُتَشَبِهٍ!! هم سره ورته او هم نه ورته!! دوی هم له الله تعالی نه کټ مټ یو انسان جوړوي، د الله تعالی عرش همغسې ګڼي لکه د کوم پاچا تخت او پر عرش د الله تعالی استوی همغسې لکه پر تخت د یوه پاچا ناسته، له دې څرګندې او قبیح تشبیه وروسته د بلا تشبیه او بلا تکییف لفظ راوړل هیڅ ګټه او معنا نه لري، خو دوی دا لفظ د یوه مجبوریت په سبب علاوه کوي او هغه دا چې په قرآن کې راغلي:

الشوری: ۱۱

قُلْ أَشْبَهُكُمْ بِمَنْ يَخْلُقُ كَمَا يَخْلُقُكُمْ إِنَّكُمْ أَتَىٰ خَلْقَكُمْ يَوْمَ تَبْيَضُّ بياضُ عِظْمِكُمْ ثُمَّ تَرَىٰ أَصْفًا

الله تعالی ته ورته شیء نه شته او هغه اوریدونکی پوه ذات دی

النحل: ۷۴

الله تعالی ته ورته شیء نه شته او هغه اوریدونکی پوه ذات دی

الله تعالی ته مثالونه مه بیانوی، یقیناً چې الله پوهېږي او تاسو نه پوهېږئ.

دا آیتونه په ډېر قاطعیت سره وایي چې په ټول عالم کې الله تعالی ته ورته شیء نه شته، نه کوم څه په خپل ذات کې الله تعالی ته ورته دی، نه په صفاتو او افعالو کې، نه انسان په ذات، صورت، افعالو او صفاتو کې الله تعالی ته ورته دی او نه الله تعالی انسان یا کوم بل مخلوق ته، الله تعالی اوري خو د دې اورېدو معنا دا نه ده چې خدای زموږ په څېر دوه غوږونه لري او په دغو غوږونو سره زموږ خبرې اوري، الله تعالی علیم دی خو د الله تعالی علم د انسان د علم په څېر نه دی چې د زده کړې او تعلیم او تعلم له لارې ئې ترلاسه کوي، الله تعالی بصیر دی، هر څه ویني، هیڅ حجاب د ده د لیدو مانع کېدی نه شي، په مخلوقاتو کې هم لیدونکي شته، خو الله تعالی په دې صفت کې هم هیڅ مخلوق ته ورته نه دی، که انسان او ځینې حیوانات داسې دي چې دوی سترگې لري نو داسې هم شته چې یوه سترگه یا ډېرې سترگې لري او داسې هم شته چې د خپل بدن په ټول پوست کې سره هره خوا لیدی شي!! خو بصیر او لیدونکی خدای په خپل دغه صفت کې له هیڅ مخلوق سره ورته نه دی ...

• په قرآن کې د الله تعالی په اړه د لاس او سترگې ذکر شوی، هم د مفرد، هم د تشبیه او هم د جمع په صیغه، خو دا په داسې ځای کې نه چې گواکې د الله تعالی د ذات څرنگوالی بیانوي، بلکې په هغه ځای کې چې الله تعالی ته یا داسې یو فعلی صفت منسوبوي چې انسان ئې په خپلو جوارحو ترسره کوي، او یا د الله تعالی فعلی صفت په هغې استعارې سره بیانوي چې انسانان ئې د همدې لپاره کاروي، د مثال په توګه وایي چې د ټول عالم واګې د الله تعالی په لاس کې دي، تاسو پوهېږئ چې د عالم واګې په خپل واګ کې درلودل، د لاس په نامه کوم غړی، عضو او جارحه نه ایجابوي، نه عالم (د آس په څېر) واګې لري او نه واګ داسې شی دی چې

په لاس کې نیول کېږي، له دې بیان نه به ډېر ناپوه انسان دا انتباه اخلي چې خدای یو لاس لري او دا واگې ئې په لاس کې دي، د هر عاقل انسان انتباه به یوازې دا وي چې الله تعالی مالک الملک دی، همدا راز چېرې چې په قرآن کې د استوی علی العرش ذکر راغلی، ورپسې متصل ویل شوي چې د چارو واگې د الله تعالی په واک کې دي، یدیر الامر، یغشی الليل النهار، له الخلق و الامر او دې ته ورته مطالب راغلي او دا بنیې چې په استوی علی العرش سره قرآن مونږ ته دا لارښوونه کوي چې الله تعالی د دې عالم ټولواک دی، ډېر بې عقله انسان به له دې نه هغه انتباه اخلي چې د بایبل لیکونکي اخیستې او خپل خدای ئې د یوه داسې تخت په سر کښېنولی چې څلور سرې فرشتې ئې حمل کوي!! د قرآن له نظره څوک چې له عرش نه د پاچایانو د تخت په څېر تخت جوړوي او له استوی نه په تخت کېښناستل، د ده په زړه کې کوږوالی دی، مؤمن انسان به وایي: استوی علی العرش یوه استعاره ده چې انسانان ئې د چا د پاچایي لپاره کاروي، الله تعالی مونږ ته په دغو الفاظو سره بنیې چې دی د عالم ټولواک دی او ټولی واگې ئې د ده په واک کې دي، نه ئې عرش کوم تخت ته ورته شی دی او نه ئې استوی د انسان استوی ته ورته کوم فعل!! د عرش او استوی په تاویل له الله تعالی پرته هیڅوک نه پوهېږي.

په یقین او پوره ډاډ سره ویلی شو چې په اصلي تورات او انجیل کې به د قرآن په څېر د الله تعالی د ذات د څرنگوالي په اړه هېڅ نه وي ویل شوي، دا ځکه چې له یوې خوا په ټول قرآن کې د الله تعالی د ذات د څرنگوالي په اړه هېڅ بحث نه دی شوی، پیغمبر علیه السلام مونږ د الله تعالی د ذات په هکله له بحث او فکر کولو منع کړي یو او له بلې خوا په دې پوهېږو چې د انسان عقل او فکر محدود دی، له یوه خاص حد نه آخوا نه شي تلی، آخوا ته د الوت لپاره وزرونه نه لري، همداسې لکه چې د ده غوږونه د معینو څپو غږونه اوري او له معین فریکانس نه لوړ او ټیټ غږ نه شي اورېدی، لکه څنګه چې معین شیان په معینې فاصلې کې ویني او له هغه آخوا د ده سترګې د لیدو توان نه لري، همدا راز د ده د عقل وزرونه هم تر یوه ځانګړې پړاو الوت کولی شي، له هغې لیکي آخوا تېرېدل ورته ممکن نه دی. صحابه وو د الله تعالی د ذات په اړه له فکر کولو او څه ویلو ډډه کوله، د سلف

صالح منهج همداسې وو، معتبرو مفسرينو د قرطبي په شمول له دې سره مخالفت كړې چې خوك الله تعالى ته د انسان په څېر او شمېر غږي او جوارح منسوب كړي، دا بحث ډېر وروسته يوې بدعتي ډلې د مسلمانانو منځ ته راواچاوو، دوى په همغې بيمارى اخته دي چې مسيحيان پرې اخته شول، د استعارې او مجاز په توگه راغلي الفاظ ئې په حقيقي معنا ونيول او الله تعالى ئې له مخلوق سره تشبيه كړ!!

تاسو د بايبل دغې ادعا ته هم لږ ځير شئ چې حزقيال ته د خداى وينا داسې گڼي: اې خاورين انسانه! يوه خښته درواخله، خپلې مخې ته ئې كېږده، د فلسطين نقشه پرې جوړه كړه، شاوخوا ئې برجونه، مورچلې، منجنيق او د دښمن اډې انځور كړه، چې وښيي ښار تر محاصرې لاندې دى، يوه اوسپنيزه تيغنه درواخله او د ځان او انځور تر منځ ئې ودروه چې وښيي دښمن به دا ښار په فولادې هوډ سره محاصره كړي، بيا درې سوه نوي ورځې په چپ اړخ پرېوځه، زه د اسرئيليانو گناه پر تا باندې ږدم، په دې مودې كې به د دوى د گناه په سبب ډېر وځورېږي، د اسرئيليانو د هر كال مجازات لپاره به ته يوه ورځ پر اړخ پروت وي، بيا په بل اړخ راواوړه، څلوېښت ورځې په ښي اړخ پرېوځه، د يهودانو د گناه لپاره به وځورېږي، د يهود د هر كال مجازات لپاره به يوه ورځ په اړخ پروت وي!!... په دې درې سوه نوي ورځو كې به ستا خوراك هغه ډوډى وي چې د غنمو اوربشو، باقلي، نسك او ږدنو (ارزن) له اوږو جوړه شوې... او په هغه اور پخه شوې وي چې د انسان وچ فضله مواد به په كې سوځوي، دا كار به د خلكو په وړاندې كوي!!... همداسې به اسرئيليان د تبعيد په وخت كې گنده او حرامه ډوډى خوري!!... ما وويل: خدايه زه به څنگه دا كار كوم؟ زه په خپل ټول عمر كې نه يم پليت شوى، له ماشومتوب نه تراوسه مې هېڅكله حرامه غوښه نه ده خوړلې... خداى وويل: ډېر ښه، كولى شې د انسان په ځاى د حيواناتو له خوشايو استفاده وكړي!!!

دا ئې د بايبل خداى، دا ئې د هغه پرېكړه او دا ئې د سزا وركولو كيفيت!! د اسرئيليانو سزا حزقيال ته وركوي، د هر كال په مقابل كې يوه ورځ په اړخ پرېوت، د حرام خوراك په مقابل كې د انسان په خوشايو پخه شوې ډوډى او چې حزقيال اعتراض وكړ نو فوراً له خپلې پرېكړې په شا شو او ورته وئې ويل: ډېر ښه، كولى

شي د انسان په ځای د حیواناتو له خوشایو استفاده وکړي!!!
د بایبل منونکو ته وایم: تاسو او خدای مو، ما ته ووايئ: که دا خبره په کوم کاغذ وليکئ او یوه داسې متعصب یهودي یا مسیحي ته ئې ورکړئ چې بایبل ئې نه وي لوستلی او ورته ووايئ چې دا خبرې د مسلمانانو په یوه مذهبي کتاب کې لیکل شوي، هغه به د دغو خبرو په لوستلو سره څه عکس العمل ښيي؟ څه قضاوت به کوي؟ او له دې پانې سره به څه کوي؟ آیا دا به پرې نه کړي؟ تر پښو به ئې لاندې نه کړي؟ اور ته به ئې وانه چوي؟ معلومه ده چې غبرگون به ئې څه وي؟ خو وروسته ورو په غوږ کې ورته ووايئ چې دا په سپیڅلي بایبل کې راغلي!!
د دې کتاب یوه بله برخه هم په زړه پورې ده او ډېر حقایق په گوته کوي، هلته چې لیکي: ای خاورین انسانه! دا څه متل دی چې اسرائیلیان ئې وایي: عمر مو پای ته ورسېدو خو وړاندوینې رښتونې نه شوې!!! دوی ته ووايه: ... له دې وروسته به په اسرائیلیانو کې هیڅ دروغجنه وړاندوینه نه وي!!! دا ځکه چې زه خدای یم، چې څه وایم له ځنډه پرته به ئې سر ته رسوم... ورپسې لیکي: .. ای خاورین انسانه! زما کلام د اسرائیلیانو د دروغجنو انبیاوو په اړه اعلام کړه، هغه انبیا چې خپل افکار زما د پیغام په نامه بیانوي!!! افسوس په هغو ناپوه انبیاوو چې خپل خیالات زما د کلام په ځای بیانوي، په داسې حال کې چې زما لخوا هیڅ کلام په دوی نه دی نازل شوی!!!

د بایبل دا وینا له یوې خوا د ټولو هغو دروغجنو وړاندوینو ماهیت بیانوي چې بایبل ترې ډک دی او ښيي چې دا د الله تعالی له لوري نه بلکې د ټگمارو مذهبي مشرانو لخوا جوړې شوې وې، ځکه چې د الله تعالی له لوري وړاندوینې رښتونې وي، هیڅ ځنډه په کې نه راځي، خو د بایبل یوه وړاندوینه هم رښتیا نه ده ختلې او په خپل وخت نه ده ترسره شوې، یوازې د هغو پښو په هکله ئې وړاندوینې رښتیا ختلې چې له پېښې وروسته ئې د هغې په هکله وړاندوینه!!! کړې، لومړی پېښه واقع شوې، چا په خپلو سترگو لیدلې، بیا د بایبل لیکونکي د دغې پېښې په هکله د یوه مجهول راوي په حواله له پېښې نه مخکې تېر شوي کوم شخصیت ته یوه جعلی وړاندوینه منسوب کړې!!

له بلې خوا نښي چې په دوی کې ډېر د نبوت کذاب او دروغجن مدعیان راولاړ شوي، هغه د نبوت مدعیان چې خپل خیالات به ئې الله تعالی ته منسوبول، خپل کلام به ئې د الله تعالی کلام گڼلو!! قرآن د بایبل د دغې خبرې تصدیق کوي او فرمایي:

﴿عَبَسَ وَتَأْتَبَسَ ۖ سَبَّحْتَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ وَكَانَ غَضَبًا ۙ عَظِيْمًا ۙ﴾

﴿عَبَسَ وَتَأْتَبَسَ ۖ سَبَّحْتَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ وَكَانَ غَضَبًا ۙ عَظِيْمًا ۙ﴾

آل عمران: ۷۷-۷۸

﴿عَبَسَ وَتَأْتَبَسَ ۖ سَبَّحْتَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ وَكَانَ غَضَبًا ۙ عَظِيْمًا ۙ﴾

او له دوی نه یوه ډله داسې ده چې په خپلې لیکنې او کتاب خپلې ژبې داسې اړوي چې ته هغه د الله د کتاب یوه برخه وبولې، په داسې حال کې چې هغه د الله د کتاب برخه نه ده، دوی وايي: دا خبرې ټولې د الله له لوري دي په داسې حال کې چې د الله لخوا نه دي، په الله پورې دروغ تړي سره له دې چې ښه پوهېږي.

گورئ چې دا مکاره او ټگماره ډله خپلې لیکنې او خپلې خبرې د الله تعالی کتاب ته منسوبوي، خپل غلط او مغرضانه تفسیر او تعبیر ته الهي تعبیر وايي، دوی دا غلطې قصداً او په لوی لاس کوي، ښه پوهېږي چې دا خبرې نه د الله تعالی په کتاب کې شته او نه د الهي کتاب معنا هغه ده چې دوی ئې وايي. په دې آیت پسې له راغلو نورو آیتونو نه دا په ډاگه معلومېږي چې په دې رنځ اخته کسان یا هغه خلک دي چې له دین نه ناوړه گټه پورته کول ورته په میراث رسېدلي، یا هغه واکمنان دي چې له دین نه د خپل زعامت او واکمنۍ د اثبات لپاره وسیله جوړوي او دین د خلکو د غلامۍ آله گرځوي او یا هغه کسان دي چې غواړي پیغمبرانو علیهم السلام او دیني مشرانو ته د انتساب له لارې امتیازات لاسته راوړي، همدا کسان دي چې ځینې شخصیتونه د الوهیت تر مقامه پورته کوي، د الله شریکان ئې جوړوي، د علم غیب خاوند او د عالم په امورو کې د تصرف حق ورته ثابتوي، له دوی نه مرسته او پردوی توسل لازمي گڼي او ادعا کوي چې یوازې د دوی له لارې د الله تعالی دربار ته لار موندل ممکن ده!! دوی دا ادعاگانې له دغو درنو

شخصیتونو سره د محبت او هغوی ته د درناوي له امله نه کوي، بلکې له دې نه ئې هدف خپلې گټې وي، غواړي په همدې سره خپل مقام اوچت کړي، ځکه دوی ځان د دغو شخصیتونو د مادي او معنوي مقام وارث گڼي، هر کرامت چې د هغوی لپاره ثابت کړي گټه ئې دوی ته راگرځي، له همدې نه د امتیازاتو د لاسته راوړلو وسیله جوړوي، قرآنکریم په دې هکله فرمایي:

لَا يَخْتَصِمُونَكَ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْخَصِيمُ الْعَظِيمُ
بِقَوْلِهِمْ وَاللَّهُ يُخَوِّطُ لِكُلِّ شَيْءٍ خُبْرًا
لَهُ يَوْمَ يَأْتِي السَّمَاءَ بِسُحَابٍ مِمَّنَّ بِالسَّعِيرَاتِ

آل عمران: ۷۹-۸۰

هېڅ انسان ته نه ښايي چې الله تعالی ورته کتاب، حکم او نبوت ورکړي او بیا هغه "له دې الهي پېرزوينې وروسته" خلکو ته ووايي: له الله تعالی نه علاوه زما بندگان شئ! بلکې "د دې برعکس هغه ته دا ښايي چې" ووايي: د دې لپاره باید خدای پالونکي شئ چې تاسو خو نورو ته دا کتاب ورزده کوئ او په خپله ئې لولئ. او هغه تاسو ته دا امر نه کوي چې ملائکې او پېغمبران خپل اربابان ونیسئ، آیا تاسې ته به د کفر امر وکړي، وروسته له هغې چې د دوی په دعوت سره په اسلام مشرف شوي یاست؟!

يعني تاسو د پرې خبرې پېغمبرانو ته منسوبوئ، د خپل شرك، فساد، گناه او خیانت د توجیه لپاره داسې روایات راپیدا کوئ چې پېغمبرانو ته مو منسوب کړي، خو د الله یو پېغمبر به څنگه خلکو ته وایي چې الله پرېږدئ زما عبادت وکړئ، ما په خدایي ونیسئ، ما ته دعا وکړئ، له ما نه د خپلو حاجتونو د ترسره کېدو طمع وکړئ، ما د ضرر او گټې رسولو واکمن وگڼئ، د پېغمبر خبره خوله دې پرته بل څه نه شي کېدی چې خدای پالونکی شئ. تاسو اې د اهل کتابو مذهبي مشرانو! څنگه په دې خبره نه پوهېږئ چې د الله پېغمبران هېڅکله داسې خبرې نه

کوي، تاسو خو د الله د کتاب د تعليم او تدريس دعوی کوي او د الله د کتاب بنيادي او اساسي خبره خو دا ده چې يوازې د يوه خدای عبادت وکړي. څنگه به ستاسو دا خبره د منلو وي چې د الله کوم پېغمبر خلکو ته ويلې چې ملائکې او يا پېغمبران په ربوبيت کې شريک کړي، تاسو خو د پېغمبر په لاس هدايت شوي، څنگه به هغه تاسو ته د کافر کېدو بلنه درکړې وي، تاسو چې خپل پېغمبر ته څه منسوبوي دا خو د کفر طرف ته بلنه ده.

د قرآن له دې او ډېرو نورو آيتونو نه معلومېږي چې پېغمبرانو ته منسوب جعلی روايات د الله له کتاب نه د مخالفت ستره وجه ده، ټکمار مذهبي مشران په دې نه توانېدل چې مخامخ د الله کتاب تحريف کړي، په جعلی رواياتو د استناد او استدلال له لارې توانېدلي چې د الله کتاب تحريف کړي. که تاسو دا اوس اوس په اسلامي امت کې د اختلاف او انحراف عوامل ولټوي نو جعلی، موضوعي او ضعيف روايات به د ستر او اساسي عامل په څېر مخې ته درشي.

د بايبل دې وينا ته هم لږ غور شئ: اې اسرائيليانو! ستاسو انبياء هغه گيډرې دي چې وړانو ويجاړو کنډوالو کې اوسېږي، هېڅ گټه ئې تاسو ته نه ده رسولې، هغوی هېڅکله د ښار د حصار ويجاړې نه ده رغولې، تر څو هغه ورځ د دښمن په وړاندې ودرېږي چې خدای مقرره کړي!! خوبونه ئې باطل او وړاندوينې ئې دروغجنې دي، وايي چې پيغام ئې زما له لوري دی په داسې حال کې چې ما دوی نه دي لېږلي!! ما هېڅکله له دوی سره خبرې نه دي کړي!!! د دغو جعلی خوبونو او درواغو په سبب زه ستاسو په ضد يم او تاسو به مجارات کړم، دغو شريرو کسانو زما قوم وغولولو، دوی ته ئې وويل: هر څه سم دي، خو داسې نه وه، زما قوم سست دېوال جوړوي او دا دروغجن پيغمبران دوی تشويقوي او په گچ سره دا سست دېوال سپينوي، ... زه به دا دېوال نسکور کړم او دوی به ترې لاندې کړم، اې خاورين انسانه! هغو ښځو ته هم زما پيغام واوروه چې خپل افکار زما د پيغام په توگه وړاندې کوي، وای په تاسو چې زما قوم دوکه کوي، په مټ ئې د جادو او طلسم تعويذونه ترې او د کوډو تراړې پرې خرڅوي... تر څو خپل جېبونه ډک کړي، مړ کېدونکي ته په دروغو وايي چې ژوندی به پاتې شي او ژوندی پاتې کېدونکي

ته وايئ چې مې به شي، خلك غولوي او هغوی په تاسو باور کوي!! زه ستاسو د سحر او جادو په ضد يم، خلك به ستاسو له شر نه ژغورم!!!

هر څوک چې بايبل په دقت سره مطالعه کړي نو د بايبل د کوډگرو بنسټو او د بايبل د انبياوو د وړاندوينو او ويناوو په اړه به همدا انتباه لري، دوی د گيډپرو په څېر وړانو ويجاړو ځايونو کې او سپرې، دروغجنې وړاندوينې کوي، د خلکو لپاره د خیر خبره، لارښوونه او واضح پيغام نه لري، د خلکو له ژوند سره ئې هيڅ کار نه وي، هيڅ ويجاړ حصار د دوی په لاس نه رغول کېږي، د پاچايانو د سر دعا کوي، د خلکو د غولولو لپاره د پاچايانو سر په زيتون غوړوي او دا د خدای له لوري د ده د انتخاب نښه گڼي. زه حيران يم چې د بايبل منونکي ولې د داسې خبرو په رڼا کې د خپلو دروغجنو انبياوو په اړه همدا قضاوت نه لري!!!

دلته د بايبل يوه بله وينا هم داسې ده چې د هغه بې شمېره مخکنۍ خبرې ردوي، ليکي: اي خاورين انسانه! کله چې د دې سيمې خلك له ما مخ واړوي، گناه ته مخه کړي او د دې په سبب زه روزي پرې بنده کړم او داسې قحطي ورباندې راولم چې انسان او حيوان له منځه يوسي، نو هغه وخت که د دوی په منځ کې نوح، دانيال او ايوب هم وي، د دوی تقوی او صالح عمل به يوازې د دوی د ژغورنې سبب شي نه د نورو!! او که د وحشي ځناورو تر برید لاندې ئې راولم،... يا ئې له جنگ سره مخامخ کړم او د دښمن فوځ ته دا موقع ورکړم چې هر څه له منځه يوسي... يا وبا پرې مسلطه کړم... په خپل ذات لوړه کوم چې دوی (دا درې پيغمبران عليهم السلام) به خپل اولاد هم ونه شي ژغورلی، يوازې په خپله به ژغورل کېږي!!!

بيا ليکي: اي خاورين انسانه! ولې اسرائيليان دا متل تېروي چې: (تريو انگور پلرونو وخور او غاښونه ئې د زامنو پخ شول)، په خپل حیات لوړه کوم چې له دې وروسته به په اسرائيل کې دا متل نه تېرېږي،... زما قانون د قضاوت په اړه داسې دی: څوک چې گناه وکړي يوازې دی به مري... نېک انسان به ژوندي پاتې کېږي او بد زوی به ئې مري!!! او د بدکار انسان نېک زوی به ژوندي پاتې کېږي!!!

که تاسو په بايبل کې غور وکړئ نو دا څو مخکنۍ خبرې به په ټول بايبل يو سخت گوزار وگڼئ، د بايبل په سلهاوو مخکنۍ خبرې به د دې خلاف ومومي،

بايبل له دې مخکې په وار وار ويلي چې خدای نېک او بد انسان ته تر څو څو پوښته بدله او سزا ورکوي، د يوه کس د گناه په سبب د ده کورنۍ او قوم مجازات کوي، خو دلته وايي چې خدای له هر چا سره د ده د خپلو کړو وړو له مخې معامله کوي، نه نېک پلار د بد اولاد په گناه نيول کېږي او نه بد اولاد د نېک پلار په سبب ژغورل کېږي او دا هغه څه دي چې قرآن ئې په ډېر تاکيد سره او په مکرره توگه وايي.

د بايبل د نورو کتابونو په څېر د دې کتاب په وروستيو برخو کې ډېرې وړاندوينې شوې او د خدای د کور يوه تفصيلي نقشه په کې راغلې، چې په هغې کې د قربانۍ ځای او څرنگوالی ئې، د حصار اوږدوالی، دروازې او نومونه ئې... ذکر شوي، له نورو سره ئې توپير په دې کې دی چې دا نقشه حزقيال ته د خوب او رؤيا په ترڅ کې ورکړل شوې، هر څوک په لږ دقت سره په دې پوهېدی شي چې په خوب کې دومره ارقام، تاريخي پېښې، تفصيلي نقشه هېڅوک نه شي حفظ کولی، دا له مخکنيو کتابونو نه نقل شوې نقشه او ارقام دي چې د خوب نوم ورکړی شوی!! خپل آراء او افکار د خوب او رؤيا په توگه وړاندې کول داسې وگڼئ لکه څوک چې يو خيالي ناول ليکي، د بايبل دغو کتابونو ته د داسې ناولونو په سترگه وگورئ چې مذهبي شخصيتونو ليکلي او يا د هغو صوفيانو تصوفي خيالاتو په توگه چې ادعا کوي د مراقبې له لارې ئې ترلاسه کړي، د بايبل د دې ناولونو لړۍ د ارميا له کتابه پيل شوې او ورو ورو ئې شمېرزيات شوی.

سره له ټولو هغو اساسي نواقصو او اشتباهاتو چې د حزقيال په کتاب کې ترسترگو کېږي، هغه نواقص چې د بايبل د ليکونکي خونېږي او د همدې په وجه ئې دا کتاب د سپېڅلو کتابونو په ضمن کې نيولی، خو ما دا کتاب داسې وموندلو چې د بايبل د مخکنيو کتابونو په سلو کې نږدې د اويا غلطو او بې بنسټو خبرو ترديد کوي او په ځينو برخو کې د قرآن له ويناوو سره اړخ لگوي.

دانیال

دا کتاب هم د خوبونو ناول دی، په مقدمه کې ئې لولو: ... شپږ لومړي فصلونه ئې د دانیال ژوند او هغو خوبونو ته ځانگړي شوي چې ده تعبیر کړي، دوهمه نیمایي د ده خپلو خوبونو ته مختص شوې... دانیال د هغو یهودي اسیرانو په ډله کې وو چې بابل ته انتقال شوي وو او هلته د پاچا په دربار کې د خدمت لپاره غوره شوي وو، دلته ئې د هغه وخت ټول علوم او حکمت زده کړل او د خوبونو د تعبیر فهم ئې په برخه شو... نبوکد نصر (نوخد نصر او بخت نصر هم ورته ویل شوي) د بابل پاچا خوب ولید چې ډېر ئې پرېشانه کړ... نجومیان، فال لیدونکي، جادوگران او رمالان ئې راوغوښتل او ورته وئې ویل: راته ووايئ: ما څه خوب لیدلی او تعبیر ئې څه دی؟ که دا کار ونه کړئ د ټولو د وژلو امر صادروم... هغوی ئې ورته وویل: دا کار له خدای نه پرته بل څوک نه شي کولی... پاچا د ټولو د وژلو امر وکړ، دانیال هم د دغو وژل کېدونکو خلکو په ډله کې وو... دی اریا د جلادانو رئیس ته ورغی چې پاچا ولې زموږ د وژلو امر کړی؟ هغه پوه کړ... دانیال د پاچا حضور ته ورغی او مهلت ئې ترې وغوښت، بیا کور ته ولاړ او له خپلو ملگرو سره ئې خبره شریکه کړه او ورته وئې ویل چې راشئ د آسمانونو له خدای نه وغواړو چې پر مونږ رحم وکړي او دا خوب او تعبیر ئې مونږ ته راوښيي، همغه شپه دغه راز دانیال ته څرگند شو... نو دانیال د جلادانو رئیس ته ورغی او ورته وئې ویل: حکیمان مه وژنه، ما پاچا ته وروله چې خوب او تعبیر ئې ورته ووايم... هغه دانیال له ځان سره روان کړ او په تلوار سره پاچا ته ورغی او ورته وئې ویل: ما یو یهودي اسیر موندلی چې

کولی شي ستا خوب تعبير کړي، پاچا دانيال ته وويل: آيا ته کولی شي چې راته ووايي: څه خوب مې ليدلی او تعبير ئې څه دی؟ هغه ځواب ورکړ: هيڅ منجم، حکيم او ... نه شي کولی د پاچا دا غوښتنه ترسره کړي، خو په آسمان کې داسې خدای شته چې په رازونو پوهېږي، هغه پاچا ته خبر ورکړی چې په مستقبل کې به څه وشي، پاچا چې کوم خوب ليدلی داسې دی: ... تا په خوب کې يوه ستره مجسمه وليدله چې ډېره ځلانده او وېروونکې وه، د دې مجسمې سر د خالصو سرو زرو، سينه او مروندونه ئې د سپينو زرو، نس او ورنونه ئې د مسو، پونډۍ ئې د اوسپنې، پښې ئې داسې چې يوه برخه ئې د اوسپنې او بله ئې له خټې، په هماغه حال کې چې ته ورته څير وي، ودې ليدل چې يوه ډېره د کوم انسان د لاس له مداخلې پرته له غره راوړغږېده او د مجسمې په اوسپنيزې او خټينې پښو ولگېده او هغه ئې ټوټې ټوټې کړې، ... مجسمه ورژېده او سيلۍ د هغې دوږې د پروږې په څېر خوږې کړې، داسې چې هيڅ نښه ئې پاتې نه شوه، خو هغه ډېره چې مجسمه ئې ټوټې ټوټې کړه، لوی غر ترې جوړ شو. خوب دا وو او تعبير ئې دا دی: اي پاچا! ته د پاچايانو پاچا يې، ځکه د آسمانونو خدای تا ته سلطنت، قدرت، ځواک او جلال دريځنلی، هغه تا ته د نړۍ پر ټولو خلکو، حيواناتو او مارغانو واکمني درکړې، د هغې مجسمې د سرو زرو سر ته يې، کله چې ستا پاچايي پای ته ورسېږي داسې سلطنت به راشي چې ستا تر سلطنت به کمزوری وي، بيا به درېيم سلطنت راشي چې دا به د مجسمې د درېيمې برخې تعبير وي او په ټولې نړۍ به حکومت وکړي، بيا به څلورم سلطنت راشي چې د اوسپنې په څېر به مضبوط وي او هر څه به وځپي، خو لکه تا چې په خوب کې ليدلي چې يوه برخه ئې د اوسپنې او بله ئې د خټې ده، دا سلطنت به ووېشل شي، يوه برخه به ئې د اوسپنې په څېر مضبوطه او بله ئې د خټې په څېر کمزورې وي، د اوسپنې او خټې گډوالي بڼې چې سلطنتي کورنۍ به هڅه کوي چې د وصلت له لارې سره متحد شي خو ... دوی به متحد نه شي، لکه څنگه چې اوسپنه او خټه سره متحد کېدی نه شي، د دغو پاچايانو د واکمنۍ په دوران کې به د آسمانونو خدای داسې يوه پاچايي جوړه کړي چې هيڅکله به له منځه نه ځي او هيڅوک به پرې برلاسی نه شي، بلکې ټول سلطنتونه به مغلوب کړي او په

خپله به تر ابده پاتې وي!! دا د هغې ډېرې تعبیر دی چې د انسان له مداخلې پرته له غره راوړغړېده او اوسپنه، مس، خټه، سپین زر او سره زر ئې وځپل، په دې سره خدای پاچا له هغه څه خبر کړ چې له دې وروسته به راشي، د خوب تعبیر همدا دی!!! راشی د دې خوب او تعبیر خوا ته لږ ودرېږو او څو برخو ته ئې لږ ځیر شو:

- بایبل له دې مخکې د فرعون په اړه همدا خبره کړې وه چې نجومیان، فال لیدونکي او جادوگران ئې سهار وختي خپل دربار ته راغونډ کړل چې د ده د تېرې شپې خوب ورته تعبیر کړي، دلته ئې د نبوکدنصر په اړه هماغه خبره تکرار کړې!!

- آیا په تاریخ کې به داسې لیونی پاچا هم تېر شوی وي چې له نجومیانو نه هم خپل خوب پوښتي او هم ئې تعبیر او کله چې هغوی ورته وایي: ته خپل خوب راته ووايه چې بیا ئې مونږ تعبیر کړو، دا کار خو نه مونږ کولی شو او نه بل څوک چې د خوب له اوږدو پرته هغه تعبیر کړي!! پاچا غصه کېږي او جلاد ته امر کوي چې وئې وژني!! آیا دا خبره به د بایبل له لیکونکي پرته بل څوک په خوله راوړي؟

- همدا راز بایبل مخکې داسې نښي چې دانیال هره شپبه کولی شو د پاچا حضور ته ورشي، د جلادانو د رئیس له مرستې پرته پاچا ته ورغی او مهلت ئې ترې وغوښت او هغه مهلت ورکړ، خو وروسته لیکي چې اریا له ځان سره د پاچا حضور ته وروست!! او پاچا دانیال ته وویل: آیا ته کولی شې چې راته ووايي: څه خوب مې لیدلی او تعبیر ئې څه دی؟ چې د یوه کتاب په یوې صفحې کې داسې تناقضات وي د هغه خوب به څوک د اعتبار وړ وگڼي!! کوم بې عقله انسان به د ده دا خبره ومني چې دانیال هم پاچا ته د ده خوب بیان کړی او هم ئې تعبیر!!

- د دانیال د وینا دې له مبالغو ډکو خبرو ته هم ځیر شئ: ته د پاچایانو پاچا یې!! ځکه د آسمانونو خدای تا ته سلطنت، قدرت، ځواک او جلال درېځنځلی!! هغه تا ته د نړۍ پر ټولو خلکو، حیواناتو او مارغانو واکمني درکړې!! په داسې حال کې چې نه هغه د پاچایانو پاچا وو، نه ئې د نړۍ په ټولو خلکو، حیواناتو او مرغانو حکومت کاوو!! او نه اسیر دانیال د اور لمانځونکي پاچا په وړاندې د آسمان د خدای نوم اخیستی شو!! دا پاچا خو همغه دی چې په اسرائیلیانو ئې د دوی له خدای سره د دښمنۍ په سبب برید وکړ، د دوی د خدای کور ئې وران او د دې کور

ټول سپېڅلي شيان ئې تالان کړل، دانيال ئې له نورو سره يو ځای د اسيرانو په توگه بابل ته راوستل!!

• پوښتنه کوو: دانيال د دې خوب له کومې برخې دا انتباه او تعبير واخيست چې څلور سلطنتونه به يو په بل پسې راشي؟ په خوب کې خو داسې کومه صحنه نه تر سترگو کېږي چې يو شی خپل ځای بل ته پرېږدي، نو شی راشي او د زور شي ځای ونيسي، دانيال به په کوم دليل د يوې مجسمې څلور برخې د څلورو سلطنتونو په معنی تعبيروي؟ که احياناً دا څلور سلطنتونه تعبير کړي د مجسمې لاندې برخه خو بايد د زور سلطنت په معنی تعبير کړي او د مجسمې سر هغه سلطنت چې د نورو د پاسه جوړ شوی!! آيا دا پاچا دومره بې عقله وو چې داسې کمزوری تعبير ئې قبول کړ؟

• ما ته ووايئ: که تاسو د يوه هنرمند په لاس داسې جوړه شوې رمزي مجسمه وگورئ چې پورتنۍ مجسمې ته ورته وي، څه انتباه به ترې اخلي؟ سر، سينه، ورونه او پښې به ئې څنگه تعبيروي؟ آيا له دې پرته بله انتباه به ولري چې دې هنرمند په دې مجسمې سره هغه ټولنه انځور کړې چې په څلورو طبقو وېشل شوې: پاچا او کورنۍ ئې، شتمنه طبقه، فوځ او عام ولس چې يا کارگران دي يا بزگران، شتمنۍ د دوو لومړنيو په لاس کې ده، دوی او فوځ ئې د ولس په اوږو سپاره دي، مخصوصاً که تاسو په هغې زمانې کې اوسېدئ چې د فوځيانو خود او زره به له مسو جوړې شوې وي، په دې مجسمې باندې د يوې ډبرې رارغړېدل به يقيناً داسې تعبيروي چې يو مضبوط ځواک به له غرنیو سيمو راکوز شي او دا نظام به درې وړې کړي او هغه به په يوه ډبر ځواکمن او مضبوط قدرت بدل شي، ډبر ناپوه او کم عقله انسان به هم له داسې يوه خوب او منظرې نه هغه انتباه او تعبير ونه لري چې بايبل دانيال ته منسوب کړی.

• يوه بل تناقض ته هم پام وکړئ: وايي: کله چې پاچا دا تعبير واورېدو، د دانيال په وړاندې ئې د هغه د تعظيم او درناوي لپاره رکوع وکړه، د قربانۍ او د عطرناکو بوتو د دودولو امر ئې وکړ او دانيال ته ئې وويل: په رښتيا چې ستاسو خدای د خدايانو خدای، د پاچايانو خدای او د اسرارو څرگندونکی خدای دی، ... او دانيال

ئې د ټول بابل واکمن وټاکو!! او د ده درې ملگرې ئې هم په مهمو دندو وگمارل، خو ورپسې ليکي: نبوکدنصر د بابل د دورا په دشتې کې د سرو زرو يوه داسې مجسمه جوړه کړه چې لوړوالی ئې دېرش گزه او سور ئې درې گزه وو... ټول لوړرتبه حکام او عام خلک ئې راغونډ کړل... اعلان ئې وکړ چې کله مو د موسيقي غږ واورېدو ټول به د مجسمې په وړاندې سجده کوئ، چا چې سرغړاوی وکړ له ځنډه پرته به په اور کې واچول شي!!!

د دې معنی دا ده چې نبوکدنصر د دانيال په خدای ايمان نه وو راوړی او هغه ته ئې دا خبره نه وه کړې چې په رښتیا ستاسو خدای د خدایانو خدای، د پاچایانو خدای او د اسرارو څرگندونکی خدای دی!!

دا خو لا څه کوئ له دې وروسته ليکي: ... پاچا ته اطلاع ورکړی شوه چې د دانيال دريو ملگرو سجده ونه کړه، هغوی ئې راوغوښتل... اعتراف ئې وکړ او له سجده کې کولو ئې انکار وکړ... لاس پښې تړلي ئې اور ته واچول... ناڅاپه ئې پام شو چې په اور کې د دريو په ځای څلور کسان روغ رمټ چکر وهي... څلورم ئې خدایانو ته ورته وموندو... نو اور ته ورنږدې شو... هغه درې کسان ئې په نامه یاد کړل او ورته وئې ويل: له اوره راووځئ!! ... نو امر ئې وکړ چې له دې وروسته که چا د دوی د خدای په ضد څه وويل دی به وژل کېږي او کور به ئې وړانږې!!

يعني د دانيال د تعبير په اورېدو سره ئې ايمان راوړ، خو بيا بېرته مشرک شو او د سرو زرو مجسمه ئې جوړه کړه، د دانيال ملگري ئې په اور کې واچول، د اور په لمبو کې ئې د دوی تر څنگ خدای ته ورته څلورم کس وليد چې له دوی سره يو ځای د اور په لمبو کې چکر وهي، نو بيا ئې ايمان راوړ او دا ځل داسې کلک يهودي شو چې وئې ويل: که له دې وروسته چا د دوی د خدای په ضد څه وويل دی به وژل کېږي او کور به ئې وړانږې!!! او دا هغه خبره ده چې نه ئې عقل مني او نه له بايبل نه پرته بل چا کړې، په خپله بايبل څو سطره وروسته بيا ليکي چې پاچا خپل بتان لمانځل!!!

• د بايبل له منونکو پوښتنه کوو: د دانيال تعبير به کله رښتیا کېږي؟ او هغه درېيم سلطنت چې په ټولې نړۍ به حکومت کوي ولې تراوسه جوړ نه شو؟ په دې

نږدې درې زرو کلونو کې خو درې نه بلکې په لسه او سلطنتونه راغلل، هغه سلطنت چېرې دی چې په ټولې نړۍ به حکومت کوي؟! د بايبل په حاشیه کې لیکل شوي چې له دوهم سلطنت نه مراد د ماد او فارس سلطنت، له درېیم نه د یونان سلطنت او له څلورم نه احتمالاً د روم سلطنت دی!! تاسو ووايئ: په دې سلطنتونو کې کوم یوه په ټولې نړۍ حکومت وکړ؟! دانیال خو ویلي وو: د دغو پاچایانو د واکمنۍ په دوران کې به د آسمانونو خدای داسې یوه پاچایي جوړه کړي چې هیڅکله به له منځه نه شي او هیڅوک به پرې برلاسی نه شي، بلکې ټول سلطنتونه به مغلوب کړي او په خپله به تر ابدې پاتې وي!! د هغو پاچایانو په دوران کې دا تر ابدې پاتې کېدونکې پاچایي ولې جوړه نه شوه؟! په کوم کتاب کې چې دومره دروغجنې، له مبالغو ډکې، ضد او نقیض خبرې وي آیا هغه ته د یوه سپېڅلې کتاب په سترګه کتل سفاکت نه دی؟!!

بايبل مخکې وویل چې پاچا له نجومیانو وغوښتل چې هم د ده خوب ورته ووايي او هم ئې تعبیر، خو سطره وروسته د پاچا له خولې او د ده د دوهم خوب تر نامه لاندې لیکي چې ما خوب ولیدو، نجومیانو ته مې تېر کړ، هغوی تعبیر نه کړی شو، دانیال ته مې خپل خوب تېر کړ او هغه راته تعبیر کړ!! پوښتنه کوو: دا څل خو په کار وه چې پاچا له دانیال نه پرته له بل چا پوښتنه نه کولی، خپل خوب ئې هم هغه ته نه وی تېر کړی، د مخکې په څېر ئې یوازې دا ورته ویلي وی: خوب مې لیدلی، تعبیر ئې څه دی؟! او دانیال هم خوب ورته بیان کړی وی او هم ئې تعبیر!! آیا د یوه تکړه، مجرب او پوه معبر په شته والي کې څوک بل معبر او منجم ته خپل خوب تېروي؟

بايبل له دې وروسته د پاچا د لمسي یو خوب رااخلي، د ده د نیکه خوب ته ورته، خو په دې کې د مجسمې په ځای یوه ونه ګوري... حکیمان او منجمان ئې نه شي تعبیرولی، دانیال ئې ورته تعبیر کړی، ورپسې د ده د لمسي د سلطنت په دوران کې د یوه محفل قصه وړاندې کوي او لیکي چې په دې شاهي محفل کې خلک د شرابو په څښلو لګیا وو چې ناڅاپي یو لاس راڅرګند شو او په دېوال باندې ئې دا درې الفاظ ولیکل: منا، منا، ثقیل، فرسین. منجمان ونه توانېدل چې دا خط

ولولي او معنی ئې ووايي، دانیال خط ولوست او داسې ئې وژباړو: منا يعني شمېرل شوي، ثقيل يعني تلل شوي او فرسين يعني تقسيم شوي او معنی ئې دا ده چې ستا د سلطنت ورځې لنډې دي او څو شمېرل شوې ورځې ئې پاتې دي، خدای په خپلې تلې کې تللی يې او سپک ختلی يې، ستا ملك به ووبشل شي او ماديانو او فارسيانو ته به ورکړی شي!! ... نو پاچا دانیال د هېواد د درېيم لوړ پوړي شخصیت په توگه وټاکو او په همدغه شپه، د بابل پاچا ووژل شو او داريوش قدرت ته ورسېدو!! دانیال په لوړ دولتي مقام پاتې شو... څه وخت وروسته په داسې کوهي کې وغورځول شو چې زمريان په کې اوسېدل... خو دی روغ رمت پاتې شو... پاچا له پاسه پرې غږ کړ، ده ځواب ورکړ چې روغ يم او له کوهي ئې راوايست او هغه خلک ئې له خپلو کورنيو سره په دې کوهي کې وغورځول چې د ده په وژلو ئې ټينگار کړی وو... او له داريوش نه وروسته د کورس په حکومت کې هم بريالی وو...

د دې ادعا معنی دا ده چې دانیال، د نبوکدنصر، د ده د لمسي بلشصر، داريوش او کورس په سلطنت کې د وزارت او صدارت په څېر په لوړو مقامونو پاتې شوی، هر پاچا راغلی، مخکنی ئې له منځه وړی خو دانیال ئې په خپل مخکني مقام پرېښی او حتی ترفيع ئې ورکړې!!! کاش بايبل دا هم ويلي وی چې د دغو څلورو سلطنتونو د اقتدار موده څو کاله وه او د دانیال عمر څو کاله او ولې هر پاچا مخکنی پاچا له خپلو ټولو اعيانو او اعواتو سره له منځه وړل او دانیال ته ئې په کړه سترگه هم نه کتل؟! دا هم د سامسون تر معما زياته پېچلې ده، ځواب ئې يوازې د بايبل ليکونکی ويلي شي!!

بايبل له دې وروسته د دانیال څو خوبونه رااخلي چې د محتوی او ماهيت له مخې مخکنيو خوبونو ته ورته دي، په لومړي کې د څلورو سلطنتونو راتگ او زوال او د يوه ابدې او تل پاتې سلطنت ادعا کوي، خو د څلورو سلطنتونو په ځای يې شمېره سلطنتونه راغلل ولاړل او د هغه تلپاتې سلطنت په اړه د دانیال خوب رښتيا نه شو، بل خوب ئې هم دې ته ورته دی، چې يو ئې هم رښتيا نه شو... د يوې رويا په اړه دې ناپرتو خبرو ته ئې هم غوږ شئ: د دجلې خوا ته ولاړ وم، کله چې مې

پورته وکتل یو سپری مې ولیدو چې کتاني جامې ئې اغوستې وې او د سرو زرو ملابند ئې ترلې وو، بدن ئې ځلېدو، مخ ئې روښانه وو، سترگې ئې د اور د لمبو په څېر وې، ... غږ ئې داسې وو لکه د ډېرو خلکو یو ځایي چیغې، د رود په غاړه نور خلک هم ولاړ وو خو یوازې ما دا د وېښي خوب ولید، خو سره له دې زما ملگرې داسې ووېرېدل چې ټول وتښتېدل (پرته له دې چې څه ئې لیدلي وي)، دې سپری ما ته وویل: ... ای دانیاله! مه وېرېږه، ستا دعا منل شوې، ... همغه ورځ زه مأمور شوم چې تا ته راشم خو په فارس گمارل شوې فرشتې یو وېشت ورځې (درې واړه اووه) زما مقابله وکړه او زما د راتلو مانع شوه!!! په پای کې میکائیل زما مرستې ته راوړاندې شو او زه وتوانېدم چې تا ته ځان راوړسوم او درته ووايم چې ستا په قوم به څه راځي!!! ... کله چې له تا ولاړ شم نو د هغې فرشتې په ضد به جگړه کوم چې په فارس حکومت کوي، بیا به له هغې فرشتې سره جنگېږم چې پر یونان حکومت کوي، په دې مودې کې به میکائیل چې د اسرائیلیانو حامی دی زما مرسته کوي!!

ښایي د هر عاقل لوستونکي لپاره دا څو جملې کافي وي او د دې خوبونو ماهیت ورته څرگند کړي، د بائیل د ادعا معنی دا ده چې د نړۍ بېلې بېلې برخې د مختلفو فرشتو په واک کې دي، هره یوه ئې د یوه خاص قوم او قبیلې حامی ده، په خپلو منځونو کې ئې جگړې وي، هغه برلاسې شي چې کومه زوروره او خدای ته مقربه فرشته ئې ملا تر وکړي، میکائیل د اسرائیلیانو حامی ده، کومه فرشته چې خدای دانیال ته لېږلې وه، یو وېشت ورځې ئې د بابلیانو حامی فرشته مخنیوی وکړ او په دې ونه توانېده چې د خدای پیغام په خپل وخت دانیال ته ورسوي، د میکائیل په مرسته وتوانېده چې مقاومت وځپي، ځنډ له لارې لرې کړي او ځان دانیال ته ورسوي!!! د بائیل کم عقله لیکونکی په دې نه پوهېږي چې که د نړۍ په یوه وړوکي هېواد کې د پاچا او د ده د والیانو، وزیرانو او درباریانو ترمنځ دغه حالت وي چې دی ئې د خپل خدای د پاچایی او د فرشتو ترمنځ د رقابت او جگړو په اړه وړاندې کوي نو دا هېواد څو ورځې هم دوام نه شي کولی.

قرآن د فرشتو په هکله فرمایي:

پس فیما بینکم و فرشتهم و انهم یومنون بربکم و انهم لکم فی الدنیا و الاخره اعداء و انهم لکم فی الدنیا و الاخره اعداء و انهم لکم فی الدنیا و الاخره اعداء

التحریم: ٦ **ÇİE brāsbāb bāqāyān mābāsbāb dāsbāqāf w sāyāp ālāf**

اې مؤمنانو! ځان او خپله کورنۍ له هغه اوره وساتئ چې سوند به ئې خلک او ډبرې (له ډبرو جوړ شوي بتان) وي، داسې فرشتې پرې گمارل شوې چې سختې (سخت زړې) او شديدې (کلک نيونکې) دي او په هغه څه کې سرغړاوی نه کوي چې الله ئې پرې گماري او همغه څه کوي چې پرې گمارل کېږي.

brāsbāb w mābāsbāb bāqāyān mābāsbāb dāsbāqāf w sāyāp ālāf

النحل: ٤٩-٥٠ **ÇİE) brāsbāb bāqāyān ālāf w mābāsbāb ÇİE**

او الله ته هم د آسمانونو او ځمکې هر څه سجده کوي او هم فرشتې، په داسې حال کې چې دوی تکبر نه کوي، له خپل سر لور خپل رب نه وېرېږي او همغه څه کوي چې پرې گمارل کېږي.

دا خرافي عقیده له يهودانو نه مسلمانانو ته هم راانتقال شوه، په مسلمانانو کې هم ځينې په دې گنده ويروس اخته شول، له الله تعالی ئې داسې واکمن جوړ کړ چې د خپل ملک د اداره کولو لپاره دې ته اړ دی چې هغه په بېلابېلو برخو ووېشي او د هرې برخې اداره يوه نائب ته وسپاري، بايبل د الله تعالی ملک په فرشتو وېشلی، هره فرشته د يوه قوم حامي او زمونږ صوفيانو په نقيبانو، ابدالو، اقطابو، سلطان او غوث وېشلی، ټول عالم د غوث په واک کې او تر هغه لاندې دا نور هر يو په يوې يوې برخې حکومت کوي، دوی چې چا ته وغواړي اقتدار سپاري، د دوی تر منځ هم کله کله د فرشتو جگړو ته ورته جگړې رامنځ ته شي، هغه برلاسی شي چې د غوث ملاتړ ترلاسه کړي!! يوه له عبدالقادر جيلاني څخه غوث الاعظم دستگير جوړ کړی او بل له امام زمان څخه، دا بې عقلان په دې نه پوهېږي چې داسې وېش د کمزورۍ نښه ده، هر څومره چې يو واکمن کمزوری وي نائبان، وزيران او واليان به ئې ډېر وي، انسان د کمزورۍ او ضعف په وجه دې ته اړ کېږي چې د نورو په مرسته خپل کارونه ترسره کړي او خپل وظيف له نورو سره ووېشي،

الله تعالی له دې عیب نه ډېر لوړ دی، هغه صمد دی، په هیڅ څه کې بل ته اړ نه دی، هغه له شریک نه مستغنی دی، هغه ذات به څنگه شریک نیسي چې شأن ئې دا وي:

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ صَمَدٌ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

البقرة: ۱۱۷

(الله) د آسمانونو او ځمکې د پیدایښت پیل کوونکی دی او چې کله د کوم کار پرېکړه وکړي نو فقط ورته وايي: وشه، نو هغه وشي.

دلته قرآن د بایبل د هغې کفرې عقیدې په رد کې فرمایي: د چا په واک کې چې د ځمکې او آسمانونو هر څه وي او هر څه ده ته منقاد او تابع وي، ځمکه او آسمانونه ئې پیدا کړي وي او چې د هر کار اراده وکړي نو په محض امر سره ئې ترسره کېږي، هغه به ولې ځانته شریک، ځای ناستی او زوی غوره کوي، د څه لپاره به د خپل ملک د ځینو چارو واک بل ته سپاري؟ دا کار خو هغه څوک کوي چې ټولو چارو ته په خپله او یوازې او د بل له مرستې پرته نه شي رسېدی. په دې ژور او دقیق ځواب سره نه یوازې د تګمارو مذهبي مشرانو ادعا رد شوې، بلکې د هر هغه باور او عقیدې جرړې ایستل شوې چې وايي: الله تعالی داسې خاص نازولي بندګان لري چې هغوی ته ئې خاص خاص اختیارات سپارلي او د عامو بندګانو عبادت او دعا د دغو نازولو له لارې او د دوی په سپارښتنه او وساطت قبلوي!!

تل مشرک او لارورکي مذهبي مشران خلکو ته وايي: الله خاص نازولي بندګان لري، هغوی ته ئې خاص خاص اختیارات سپارلي، د عامو بندګانو عبادت او دعا د دغو نازولو له لارې او د دوی په سپارښتنه او وساطت قبلوي، که څوک غواړي الله ته ورسېږي، حاجتونه ئې ترسره او دعاګانې ئې قبولې شي، باید د دغو نازولو لاس او لمن ونیسي، دا خبره دغه تګمار مذهبي مشران په دې خاطر نه کوي چې د اولیاوو د مقام درناوی وکړي او خلک پرې قانع کړي، برعکس هدف ئې دا وي چې له دې لارې ځانته په عوامو کې خاص مقام ترلاسه کړي، دوی ځانونه د دغو شخصیتونو وارثان ګڼي او په دې سره په عوامو کې دا باور راپیدا کوي چې اوس د هغوی مقام دوی ته راانتقال شوی، که څوک غواړي دعاګانې ئې قبولې او

حاجتونه ئې ترسره شي بايد دوى ته رجوع وكړي، د دوى لمن ونيسي او د شكرانو په وركولو سره د دوى رضا حاصل كړي، د دوى په رضا كې د الله رضا نغښتې ده. د هر انحرافي مذهب بې لارې او ټگمار مذهبي مشران همداسې شي، همداسې د پېغمبر او لاده د الله ځاى ناستي او ځانونه د هغوى ځاى ناستي وگڼي او له دې لارې له مذهب نه دكان او د عوامو د غولولو دام جوړ كړي.

دانيال له دې وروسته د مخكنيو وړاندوينو په څېر د مصر او سوريې په اړه وړاندوينې كوي او په پاى كې ليكي: دغه آسماني استازې راته وويل: ... په دې وخت كې به ميكائيل ستا د قوم مرستې ته راپاڅي، داسې سخت حالت به راشي چې د بشر په تاريخ كې ئې بېلگه نه ده ليدل شوې، خو ستا د قوم هر هغه څوك به وژغورل شي چې نوم ئې له خداى سره ثبت شوى!! ټول مړي به راژوندي شي، ځينې د تلپاتې ژوند لپاره او ځينې د تلپاتې شرم او سپكاوي لپاره!! خو ته اې دانيال! دا وړاندوينه له ځان سره وساته او چا ته ئې مه وايه، مهر پرې ووهه، تر هغه چې آخري زمانه راوړسېږي!! ... په دې وخت كې متوجه شوم چې يو سړى د رود يوې غاړې ته او بل ئې بلې غاړې ته ولاړ دى، يوه له هغه آسماني استازې ويوښتل: څومره وخت به ونيسي چې دا عجيبې پېښې پاى ته ورسېږي؟ هغه په ځواب كې لاسونه د آسمان په لوري لوړ كړل او په تل پاتې خداى ئې لوړه وكړه او وئې ويل: دا ضعيفت به تر درې نيمو كلونو دوام وكړي، كله چې د خداى پر قوم ظلمونه ختم شي دا پېښې به هم پاى ته ورسېږي، ... زه ئې په مطلب پوه نه شوم، ورته ومې ويل: باداره! د دې پېښو په پاى كې به څه وشي؟ هغه ځواب راكړ: دانيال! ته خپل كار ته دوام وركړه، دوه سوه نوي ورځې به تېرې شي!! هغه څوك بختور دى چې تر هغه صبر وكړي چې يو زړدرى سوه پنځه دېرش ورځنۍ دوره پاى ته ورسېږي!!

د بايبل له منونكو پوښتنه كوم: دا تاريخونه خو تېر شول، نه قيامت راغى، نه خلك بېرته راژوندي شول او نه هغه تلپاتې او ابدي پاچايي جوړه شوه!! چا دروغ ويلي؟ بايبل، دانيال، كه هغې فرشتې چې بايبل ئې آسماني استازى گڼي؟!!

د بايبل له دغو خبرو معلومېږي چې (دانيال) او په ده پورې تړل شوې خبرې جعلي نوم او له ځانه جوړې شوې خبرې او له سره تر پايه غلطې او بې بنسټې دي،

خو عجيبه ده چې دانيال ته منسوب دغه قصې، خوبونه او تعبيرونه ئې په مسلمانانو کې خورې شوې، دانيال د يوه معروف معبر په نامه پېژني او حتی ځينو مفسرينو په خپلو تفسيرونو کې د ده خبرې نقل کړي، دا په داسې حال کې چې عمر رضي الله عنه يو کس د دې لپاره سخت تنبيه کړ چې دانيال ته دغه منسوب خبرې ئې تبليغ کړې وې او ورته وئې ويل چې زه پيغمبر عليه السلام د اهل کتابو د آثارو له لوستلو په کلکه منعه کړی وم.

هوشع

دا د بايبل بل کتاب دی چې داسې پيل شوی: لومړی پیغام چې خدای هوشع ته ورکړی دا وو: ولاړ شه او یوه فاحشه بنځه په نکاح کړه چې له نورو سړو تا ته زامن وزېږوي!!! نو هوشع گومر په نکاح کړه، ... زوی ئې وزېږاوه، خدای ورته وویل: نوم ئې یزرعیل کېږده، ځکه چې زه غواړم اسرائیلیان د یزرعیل په درې کې مجازات کړم، ... انتقام ترې اخلم... خپلواکۍ ئې پای ته رسوم!!! ... لا ډېره موده نه وه تېره شوې چې گومر بیا حامله شوه، لور ئې وزېږوله، خدای هوشع ته وویل: لوروحامه (یعني نور رحمت بس دی) ئې ونوموه، دا ځکه چې نور پر اسرائیلیانو رحم نه کوم او نه ئې بڅنم، خو د یهودا پر خلکو به رحمت کوم او زه به ئې په خپله او د دوی له فوځ او وسلې پرته له دښمنانو ژغورم!!! گومر بیا حامله شوه، زوی ئې وزېږاوه، خدای د لوعمي (زما قوم نه دی) نوم ورته غوره کړ، ځکه اسرائیلیان زما قوم نه دي او زه ئې خدای نه یم، خو له دې سره سره به د اسرائیلیانو شمېر زیات شي او داسې وخت به راوړسېږي چې خدای به ورته ووايي: تاسو د ژوندي خدای زامن یاست!! اسرائیل او یهودا به متحد شي، یو مشر به لري، له تبعید نه به بېرته راستانه شي!!

پوښتنه کوو: الله تعالی ولې هوشع ته وویل چې یوه فاحشه بنځه ځان ته په نکاح کړه؟ آیا د دې لپاره چې ډېر اولاد وزېږوي؟ آیا د مېړونو زیاتوالی د اولاد د زیاتوالي سبب کېږي؟ الله تعالی خو په تورات، زبور، انجیل، قرآن او په ټولو کتابونو کې زنا حرام کړې، ټولو پیغمبرانو علیهم السلام زنا حرام کړې، الله تعالی د انسان، حیوان او مارغه په فطرت او ختې کې دا احساس ایښی چې له خپلې

مېرمنې سره د بل له نږدېکت نه کرکه لري او نه ئې زغمي، انسان خو پرېږده دا بې شمېره حیوانات او مارغان گورو چې دوه دوه سره جوړه کېږي، ځان ته بېله کورنۍ او ځاله جوړوي، په خپلو کې ئې مینه وي، یو له بله دفاع کوي، مېړه په خپلې مېرمنې غیرت کوي، بل نږدې نه ورپرېږدي، چرگ پر خپلو مېرمنو هومره غیرت کوي چې پرې زخمي زخمي شي، دا فطري احساس د ژوو د بقا لپاره ضروري دی، د همدې لپاره الله تعالی د دوی په ختې او فطرت کې ایښی، د بایبل خدای دلته ولې د دائمې الهي سنت او د هغه فطرت خلاف امر کوي چې الله تعالی په خپله په بې شمېره ژوو کې ایښی؟! (محدود شمېر ئې ترې مستثنی دی، چې دا یا هغه ژوي دي چې انسان اهلي کړي او د دوی طبیعي ژوند ئې وربدل کړی او یا هغه چې د دوی جنسي غریزه په ټول کال کې یو ځل فعاله کېږي).

• که د بایبل دا خبرې رښتیا وي چې خدای وویل: زه غواړم اسرائیلیان د یزرعیل په درې کې مجازات کړم، ... انتقام ترې اخلم... خپلواکۍ ئې پای ته رسوم!!! نور پر اسرائیلیانو رحم نه کوم او نه ئې بڅنم، اسرائیلیان زما قوم نه دی او زه ئې خدای نه یم، نو د خدای پرېکړه خو نه بدلېدونکې وي، بیا داسې پرېکړې چې د هوشع په اولاد ئې د خپلې هرې پرېکړې نوم کېښود!! خو بایبل په دې پسې متصل لیکي چې خدای خپلې خبرې بېرته واخیستې او له خپلو قاطع پرېکړو په شا شو او وئې ویل: له دې سره سره به د اسرائیلیانو شمېر زیات شي او داسې وخت به راوړسېږي چې خدای به ورته ووايي: تاسو د ژوندي خدای زامن یاست!! او بیا به یزرعیل ته ووايي: د خپلې خور او ورور نومونه دې بدل کړه!! د ورو نوم دې عمي (زما قوم یې) او د خور نوم دې روحامه (رحم کړی شوی) کېږده!!
له دغو خبرو د دې کتاب د نورو خبرو ماهیت درک کولی شئ.

يوئيل

د دې کتاب په مقدمه کې راغلي: يوئيل دا کتاب د يهودانو لپاره وليکو، هغه وړاندوينه کوي چې خدای به د اسرائيليانو د تنبیه لپاره د ملخانو په بڼې کې لوی مصیبت راولېږي، ځکه چې دوی خدای ته وفادار نه وو... او د کتاب تر ټولو مهمه برخه دا گڼي چې په کې راغلي: خپله روح به په ټولو خلکو توی کړم، ستا لونیې او زامن به نبوت کوي، ستاسو زاړه به خوبونه او ستاسو ځوانان به رؤياگانې گوري. کتاب د ملخانو د راتلو په وړاندوينې سره پيل کېږي، د ملخانو د لښکر، بريد او د هغې تباهی په اړه چې دوی ئې ترشا پرېږدي، تفصیلي بحث کوي، ولس توبې ته رابلې او ډاډ ورکوي چې د توبې په نتیجه کې به بلا او مصیبت رد شي او خدای به ستاسو په هر څه کې برکت واچوي، خو بیا پرته له دې چې ووايي دا مصیبت راغی که نه، د خدای د قضاوت د ورځې په اړه بحث کوي او وایي: د خدای د لویې او هولناکې ورځې په رارسېدو سره به لمر تګ تور او سپوږمۍ تکه سره شي، خو هر څوک چې د خدای په یاد وي وبه ژغورل شي، لکه څنگه چې خدای وعده کړې په اورشلیم کې به ځینې روغ پاتې شي، دا ځکه چې خدای ځینې له مخکې نه غوره کړي چې پاتې شي.

یعني د ده له نظره قیامت هغې ورځې ته ویل کېږي چې نور خلک به ټول له منځه ولاړ شي، یوازې ځینې اسرائيليان به په اورشلیم کې روغ رمت پاتې شي او دا ځکه چې خدای یوازې دوی د پاتې کېدو لپاره غوره کړي!!! ټول خلک به د الهي قضاوت په درې کې راغونډ کړي شي، محاکمه به شي او پر اسرائيليانو د ظلم کولو په سبب به مجازات شي او اسرائيليانو ته به خدای ووايي: له دې وروسته به پردي فوځونه

اورشليم ته داخل نه شي، له غرونو نه به تازه شراب رابهپرې او له لوړو شيدې، د يهودا وچ نهرونه به ډك شي، د خداى له كوره به يوه چينه راوخوټېږي او د شكيم دره به خړوبه كړي، مصر او اډوم به د هغو ظلمونو په سبب له منځه ولاړ شي چې د يهودا له هېواد سره ئې كړي او بې گناه خلك ئې وژلي!! خو يهودا او اورشليم به تر ابده تليپاتي وي، زه به د خپل قوم د وينو انتقام واخلم او د هغه چا گناه به ونه بخښم چې په دوى ئې ظلم كړى، زه به په اورشليم كې له خپل قوم سره يو ځاى مېشت شم!! دا ئې د قيامت، مكافات، مجازات، جنت او دوزخ په هكله د بايبل عقیده!! او دا په داسې حال كې چې بايبل په ټولو مخكنيو كتابونو كې د قيامت، الهي محاسبې، مكافات، مجازات، دوزخ او جنت په اړه دومره څه هم نه دي ويلي، دا لومړى ځل دى چې په گونگو او لنډو الفاظو سره په دې اړه د څه ويلو جسارت كوي!!

قرآن د قيامت، بيا ژوندون او الهي محاسبې په اړه هومره ژور او مفصل بحث كوي چې د انسان هيڅ پوښتنه بې ځوابه نه پرېږدي او ټول شكوك او شبهات ئې له منځه وړي او دا د دې لپاره چې خلكو ته د دې خبرې منل تر بلې هرې خبرې گران وو چې انسان به له مرگه وروسته بيا راژوندى كېږي، د الله تعالى په وړاندې به ودرېږي او د خپلو عملونو سزا او جزا به گوري، په قرآن كې د قيامت ورځ په گڼ شمېر نومونو ياده شوې چې هر نوم د دې ورځې يو اړخ انځوروي، لكه يوم القيامة، يوم الآخرة، يوم البعث، يوم الدين، يوم الحساب، الساعة، الطامة، الصاخة، القارعة، ... كه هغه آيتونه وشمېرو چې قيامت او په دې ورځې پورې اړوند مسایل په كې خپرل شوي نو دومره به ئې ومومو چې د ټول قرآن نږدې لسمه برخه جوړوي، په دې آيتونو كې نه يوازې د دې ورځې كيفيت او څرنگوالى خپرل شوى بلكې د اثبات لپاره ئې ډېر مضبوط او قانع كوونكي دلايل ويل شوي، په يقين سره ويلي شو چې په اصلي تورات او انجيل كې به هم د قرآن په څېر په دې هكله تفصيلي بحث شوى وي خو يهودي ملايانو دا برخې عمداً او داسې حذف كړې چې اوس د دوى په سپېڅلي كتاب كې په دې هكله اجمالي اشارې هم نه ترسترگو كېږي!!

عاموس

د دې کتاب په مقدمه کې راغلي: عاموس، د دې کتاب لیکونکی شپون وو، ...
خدای وروبالو او یو رسالت یې ورکړ... هغه په وعظ او وړاندوینو پیل وکړ... خلکو
ته یې ویل: ستاسو په دې قربانیو او مذهبي جشنونو خدای لازیات غصه کېږي، د
دې په ځای له مسکینانو سره مرسته وکړئ...

د اسرائیلیانو د مذهبي مراسمو او قربانیو په هکله به د هر خدای پال او دیندار
انسان قضاوت همدا وي چې عاموس درلودو، مونږ هم تر دې د مخه د دې مراسمو
په هکله همدا د عاموس خبره کړې ده، په دې مراسمو زموږ اعتراض همدا وو چې
د اسرائیلیانو قربانی د مسکینانو په ځای ټګمارو مذهبي مشرانو ته ورکول
کېږي.

بایبل لیکي: ...خدای عاموس ته د اسرائیلیانو د مستقبل په هکله دا رڼیا
وروسته ورسیده: ...خدای د صهیون له غره نه د زمري په څېر وغږېدو، د کرم د غره ښېرازه
او سمسور څرخایونه وچ شي او شپانه ویر کوي.. او خدای د اسرائیلیانو د ګاونډیو
په هکله فرمایي: زه به سوریه مجازات کړم، د سوریې د خلکو له ګناه څخه نه
تېرېږم، زما په قوم یې تېری وکړ... د غزې د خلکو ظلمونه هم نه هېږوم، دوی زما
قوم تبعید کړ... د صور او سپدونکو ته هم عفو نه کوم، سزا ورکوم... په اسرائیلیانو
یې برید وکړ... د ادوم خلکو هم په وار وار ګناه وکړه... زه نه ترې تېرېږم... دوی په وار
وار په خپلو اسرائیلي ورونیو تېری کړی... عمون او موآب هم همداسې وکړل... سزا
ورکوم... یهودا بتان ولمانخل... اسرائیل هم ګناهونه وکړل... سزا ورکوم... او بیا د
دې سزا ورکولو دلایل په ګوته کوي... او د دوی د پرېشانه او دردونکي وضعیت په

اړه يوه مرثيه وړاندې کوي او توبې ته ئې رابلي... بيا وايي چې خدای ما ته په رؤيا کې د هغو ملخانو سيلونه راوښودل چې د اسرائيليانو لپاره ئې تيار کړي وو خو ما خدای ته زاري وکړه او هغه ومنله او دا ملخان ئې ونه لېږل، بيا ئې اور راوښود... ما زاري ورته وکړه، خدای ومنله او د اور له لېږلو تېر شو، ... خو په پای کې ئې د اسرائيليانو د مجازات داسې پرېکنده فيصله وکړه او عاموس ته ئې وويل: نور نو دا پرېکړه نه بدلېږي، ... د خدای کور به رانسکور او چت به ئې پر خلکو راپرېوځي، هيڅوک به ترې ژوندی ونه وځي، څوک چې په تېښي بريالی شي په لار کې به ووژل شي... خو خدای به اسرائيليان د نورو قومونو په واسطه تصفيه کړي، بدکاران به ترې لرې کړي... بيا به د داؤد سلطنت بېرته احيا کړي،... بيا به سوکالي او پرېماني وي!! اسرائيليان به په هغې سيمې کې مېشت کړم چې ما ورکړې او دوی به بيا له منځه نه ځي!!

که دې مذهبي ناول ته ځير شئ او له مخکنيو سره ئې مقايسه کړئ نو په آساني به درته جوته شي چې د محتوی له پلوه له مخکنيو سره خاص توپير نه لري، په دې ټولو کې يوه اساسي خبره شريکه ده او هغه دا چې يوازې له اسرائيليانو او د دوی له گاونډيو بحث کوي، نوره نړۍ او قومونه ئې هېر کړي، په ټولو کې په دې خبرې تاکيد شوی چې د اسرائيليانو بد او سخت حالت به پای ته ورسېږي، خدای به ئې له گناهونو تېر شي، د داؤد سلطنت به بيا احيا کړي او خدای به د اسرائيليانو له دښمنانو خامخا انتقام واخلي، د خدای دا پرېکړه بدلېدونکې نه ده، فلسطينيان، مصريان، د سوريې خلک او د خدای د نازولي قوم نور داخلي دښمنان به وځپي او اسرائيليانو ته به تلپاتې پاچايي ورپه برخه کړي!!

عوبديا

د دې کتاب په سريزه کې راغلي: دا د عهد قديم د کتاب تر ټولو وړ کتاب دی، لیکونکی ئې عوبديا دی خو د ده په اړه ډېر لږ معلومات ترلاسه شوي، د دې کتاب يووېشت آيتونه د اډوم د قوم په اړه خبرې کوي، د اډوم قوم د عيسو له نسله دی، ... د اسرئيليانو او اډوميانو تر منځ به اکثراً نښتې کېدې او کله کله به اډوميانو له اسرئيليانو سره په جگړو کې له فلسطينانو نه مرسته غوښته، د عوبديا کتاب وايي چې خدای به د اډوم قوم له منځه يوسي، ځکه چې دوی د نورو قومونو په مرسته غواړي د خدای قوم له منځه يوسي، نو خدای د عوبديا له لارې د اډوم قوم ته وويل: که د عقاب په څېر د آسمان لوړو ته ولاړ شې او خپله ځاله په ستورو کې جوړه کړې، تا به له هغه ځايه ځمکې ته راکوز کړم....

د دې کتاب په اړه بايد ووايو چې په بايبل کې د اډوم د قوم او د دوی د جد عيسو په هکله چې څه ويل شوي، که دا د رؤيا او خوب په بڼې کې دي او که د وړاندوينو په بڼې کې، ټول له قومي تعصب نه نشأت کوي، په کوم خوب، رؤيا او وړاندوينې کې چې تاسو د اډوميانو په ضد څه واورئ نو پوه شئ چې دا خوب، رؤيا او وړاندوينه دروغجنه او جعلی ده او له قومي تعصب نه راولاړه شوې، عيسو د يعقوب عليه السلام مشر ورور دی او اډوميان د اسرئيليانو تربرورونه دي، دوی ټول عمر له دغو تربرورونو سره په نښتو کې تېر کړي، ځان د خدای ځامن گڼي او اډوميان د خدای د نازولو زامنو دښمنان!! داسې دښمنان چې خدای ئې له گناه هيڅکله نه تېرېږي او عفو ورته نه کوي، په داسې حال کې چې دواړه د يوه پلار اسحاق عليه السلام زامن دي او د بايبل په وينا اسحاق عليه السلام غوښتل چې

عیسو ئې ځای ناستی وي، خو یعقوب په چل سره خپل پلار دوکه کړ او په داسې حال کې ئې له پلاره برکت ترلاسه کړ چې هغه د عیسو گمان پرې کاوو!! خو دا دی گورئ چې د اسرائیلیانو انبیا د دوی په ضد وړاندوینې کوي، کاهنان ئې خوبونه گوري، شاعران ئې شعرونه وايي، شجره لیکونکي ئې دا هڅه کوي چې له عیسو نه مشروالی په یو نس وړدی. یعقوب ته ترلاسه کړي،... او لیکوالان ئې قیامت داسې انځور کړي چې اډومیان به د نورو قومونو په څېر له منځه ځي او په ټولې نړۍ به یوازې د اسرائیلیانو تلپاتې پاچایي قائمېږي!!!

همداراز کله چې تاسو د بایبل په کوم کتاب کې د فلسطین، مصر، سوریې، بابل او د اسرائیلیانو د نورو گاونډیو په اړه کومه وړاندوینه، رؤیا او خوب گورئ، داسې چې په قومي او نژادي بنسټ د یوه د نابودی او ورکې خبر ورکوي او د بل د بریا زېږی، نو پوه شئ چې دا حقیقت نه لري، جعلی دي او منشأ ئې قومي تعصب دی، الله تعالی هیڅکله یوه قوم ته په بل ترجیح نه ورکوي، ټول قومونه ورته برابر دي، ټول د یوه پلار زامن دي، خدای ته هغه انسان نږدې دی چې ایمان لري او عمل ئې صالح دی، کوم خوب چې وايي: اسرائیلیان تر اډومیانو ښه دي، خدای یهودان تر نورو قومونو خوښوي، دا رحمانی نه بلکې شیطاني خوبونه دي!! دا د اولیاء الرحمان رؤیاگانې نه بلکې د اولیاء الشیطان رؤیاگانې دي.

یونس

د دې کتاب په مقدمه کې راغلي: یونس نبي د خدای له لوري په دې وگمارلی شو چې د آشور پلازمېنې نینوا ته ولاړ شي، ... او خلك خدای ته راوبلي، خو یونس له دې نه ډډه کوي، دا ځکه چې د هغه ځای اوسېدونکي د اسراییليانو دښمنان وو او د یونس هيله دا وه چې خدای دوی مجازات کړي!!! نو ځکه یونس نینوا ته د تلو په ځای ترشیش ته روان شو، ... خو د دې سفر په دوران کې خدای داسې څه وکړل چې دی نینوا ته په تلو مجبور شو!! د نینوا خلکو د خدای د کلام په اورېدو سره توبه وکړه او خدای ته ئې رجوع وکړه، یونس له دې کار نه خفه شو او خدای ته ئې شکایت وکړ، خو خدای ده ته وویل: باید هغو خلکو ته ارزښت ورکړې چې ما پیدا کړي، ځکه خدای په خلکو کې توپیر نه کوي!!!

دغه مقدمه کافي ده چې د دې کتاب په ماهیت پوه شو او ووايو چې له ځانه جوړ شوی جعلی کتاب دی، څنگه ممکن ده چې الله تعالی یو څوک د پیغمبر په توگه غوره کړي او یوه قوم ته ئې په تلو مأمور کړي، دی انکار وکړي او په بل لوري روان شي؟! د بايبل د وینا معنی دا ده چې د ده خدای په خپل انتخاب کې کمزوری دی، نه پوهېږي څوک د رسالت لپاره غوره کړي!! په داسې چا لاس ږدي چې د ده خبره نه مني او د رسالت وړتیا او اهلیت په کې نه شته!! د بايبل له منونکو نه پوښتنه کوم: تاسو نن او د موسی او عیسی علیهما السلام له بعثت نه څو زره کاله وروسته د تورات او انجیل له احکامو په دې خاطر سرغړاوی نه کوئ چې دا احکام د خدای له لوري دی، نو هغه پیغمبر به څنگه د خدای له حکم نه سرغړاوی کوي چې خدای په خپله غوره کړی او وحی ئې ورته کړې!!!

بايبل ليکي: خدای یونس ته دا پیغام ولېږو: د نینوا لوی ښار ته ولاړ شه او اوسېدونکو ته ئې ووايه چې خدای داسې فرمایي: زه ستاسو له شرارتونو غافل نه یم، ډېر ژر به مو هلاک کړم!!

که پر الله تعالی د ایمان په رڼا کې دې خبرو ته خپر شو نو پوهېږو چې دا نه الهي پیغام کېدی شي او نه د یوه پیغمبر رسالت، داسې پیغامونه یوازې هغه څوک لېږي چې له یوه قوم سره د جنگ اراده لري، داسې پیغامونه د هیتلر او موسولیني په څېر جلادانو ته منسوبول صحیح دي خو الله تعالی ته ئې انتساب لوی ظلم او ستر جسارت دی، الله تعالی د خپل رحمت او پېرزوینې په سبب او د خلکو د هدایت لپاره پیغمبران لېږي، د عذاب پرېکړه هغه وخت کوي چې د خلکو د هدایت ټولې هڅې ناکامې شي، ولس خپل پیغمبر ته د رد ځواب ورکړي، اتمام حجت وشي، نه د زړه سواندو پیغمبرانو علیهم السلام مسلسل دعوت څه نتیجه ورکړي او نه ئې معجزې، په دې وخت کې خلک په الهي عذاب گواښل هم معقول کار دی او هم عادلانه، خو له دې د مخه گواښل له مهربان رب سره نه ښایي!! قرآن فرمایي:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَئِنْ لَمْ يَنْزِلْ بِكُمْ آيَاتٌ مِنْ رَبِّكُمْ لَسْتُمْ إِذْ تَقُولُونَ أَنِ اللَّهُ يَأْتِيكُم بِالْبَيِّنَاتِ لَكِنَّ الْبَيِّنَاتِ آتَتْكُم بِالْحَقِّ وَأَنْتُمْ كَافِرُونَ﴾

القصص: ۵۹

او ستا رب تر هغه د کلیو هلاکونکی نه دی چې په مرکزي برخې کې ئې یو پیغمبر ونه لېږي، چې زما آیتونه پرې ولولي او مونږ د کلیو هلاکونکي نه یو مگر دا چې اوسېدونکي ئې ظالمان وي.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَئِنْ لَمْ يَنْزِلْ بِكُمْ آيَاتٌ مِنْ رَبِّكُمْ لَسْتُمْ إِذْ تَقُولُونَ أَنِ اللَّهُ يَأْتِيكُم بِالْبَيِّنَاتِ لَكِنَّ الْبَيِّنَاتِ آتَتْكُم بِالْحَقِّ وَأَنْتُمْ كَافِرُونَ﴾

الانفال: ۳۳

او الله داسې نه دی چې دوی تعذیب کړي په داسې حال کې چې ته (اې پیغمبره!) لا په دوی کې یې او الله ئې په داسې حال کې تعذیبونکی نه دی چې دوی د بڅښنې غوښتونکي وي.

الله تعالی دا ځواب هغه چا ته ورکړی چې په خپله خوله د عذاب نازلېدل غواړي او وايي: ولې په مونږ باندې له آسمانه ډبرې نه ورېږي؟ الله تعالی فرمايي: زما سنت دا دی چې د پیغمبر په شته والي کې او تر هغه چې په خلکو کې د توبې او استغفار امکان وي زه خپل عذاب نه نازلوم!!

تاسو گورئ چې یهودان حتی دا نه خوښوي چې د دوی خدای نورو قومونو ته پیغمبران ولېږي، یونس علیه السلام داسې معرفي کوي چې بل قوم ته ئې د هدایت په ځای د هلاکت تلوسه درلوده، د خپل خدای له امره ئې په دې خاطر سرغړاوی وکړ چې غوښتل ئې بابل وران شي او په اوسېدونکو ئې د خدای عذاب نازل شي، د خدای دا خبره ئې هم ونه منله چې زه د ټولو انسانانو خدای یم، په دوی کې توپیر نه کوم، زما بندگانو ته ارزښت ورکړه!!

بایبل ورپسې لیکي: یونس چې نه ئې غوښتل نینوا ته ولاړ شي، فیصله ئې وکړه چې له خدای نه ترشیش ته وټنښي!!... په کشتۍ کې سوړ شو... طوفان راغی، نږدې وه کشتۍ غرقه شي... د دې لپاره پچه واچول شوه چې معلومه شي چا خدای غصه کړی... پچه د یونس په نامه وختله، یونس ئې سیند ته وغورځاوو... ماهي له کومې تېر کړ، درې ورځې د ماهي په نس کې پاتې شو، یونس اوږده دعا وکړه، خدای ماهي ته امر وکړ چې یونس په ساحل کې وغورځوه او ماهي همداسې وکړل!! خدای بیا یونس ته وویل: نینوا ته ولاړ شه او هغوی ته ووايه چې بد برخليک درته منتظر دی!! یونس اطاعت وکړ، نینوا ته ولاړ، چې لوی ښار وو، له یوه سرتربل سر ئې رسېدل درې ورځې مزل غوښت، موعظه ئې پیل کړه، وئې ویل چې له څلوېښتو ورځو وروسته به ښار وران شي!! پاچا او ټول خلک ووېرېدل، توبه ئې وکړه... خدای هم پر دوی رحم وکړ او هغه بلا ئې دفعه کړه!! خو یونس په دې کار سخت ناراضه او غصه شو!!... خدای ته ئې وویل: ما ووژنه! تر دې ژوند مرگ راته غوره دی!! خدای ورته وویل: آیا دا سم کار دی چې ته د دې خلکو په ژغورنې غصه شوی یې؟ یونس له ښاره ووت چې وگوري څه پرې راځي، ناست وو چې ناڅاپي خدای یو بوتی راشین کړ، په ده ئې خپلې پانې وغورولې، له سیوري ئې خوښ شو، خو سبا دا بوتی وچ شو، یونس په دې کار ډېر خفه شو... خدای ورته وویل: آیا د دې بوتی په

وچېدو خفه شوي؟ ده ځواب ورکړ: هو!... خدای ورته وويل: ته د هغه بوتې لپاره خفه کېږي چې په يوه شپه کې راپيدا شو او په بله شپه کې له منځه ولاړ، سره له دې چې تا ئې په راپيدا کېدو کې هيڅ زحمت نه وو ايستلی، نو آیا زما زړه دې د نینوا لپاره ونه سوځېږي چې په هغه کې يوسل شل زره بې گناه ماشومان او ډېر حيوانات اوسېږي!!؟

په دې هکله څو خبرو ته پام وکړي:

• د بايبل له ليکونکي پوښتنه کوم: دلته چې تا خدای ته کومه وينا منسوب کړې، يونس ته ئې ځواب ورکړی او هغه ته ئې ويلي: ته د هغه بوتې لپاره خفه کېږي چې په يوه شپه کې راپيدا شو او په بله شپه کې له منځه ولاړ، سره له دې چې تا ئې په راپيدا کېدو کې هيڅ زحمت نه وو ايستلی، نو آیا زما زړه دې د نینوا لپاره ونه سوځېږي چې په هغه کې يوسل شل زره بې گناه ماشومان او ډېر حيوانات اوسېږي!!؟ دا ولې دلته خدای د يونس غوښتنه نه مني، د بابل خلکو ته د سزا په ورکولو کې تلوار نه کوي، د دوی توبه ئې قبوله کړه او عذاب ئې تم کړ؟ سره له دې چې دوی اسرئيليان نه دي او ستا په وينا د خدای زامن نه دي!! دا وينا ستا د ټولو مخکنيو ويناوو خلاف ده او په ټولو تېرو کتابونو کې دا لومړی او يوازی وار دی چې ته خپل خدای ته دا صفت منسوبوي، تر دې د مخه خو تا خپل خدای داسې انځور کړی چې د عذابونو له نازلولو خوند اخلي، له اسرئيليانو پرته د نورو قومونو په وژلو، شړلو او د دوی د کورونو په وړاندو خوشحاله کېږي، هغه پاچايان ئې نه دي بخښلي چې پر نورو قومونو ئې رحم کړی او د دوی د اسيرانو په وژلو کې ئې لټي کړي!!؟ د الله تعالی په اړه ستا دا وينا سمه ده که مخکني؟ دا ولې دلته خدای د يوه مهربان ذات په توگه معرفي کوي او نبي د يوه سخت زړې انسان په توگه، خو تر دې د مخه دې خدای سخت زړی او غضبناک معرفي کاوو او نبي زړه سواند؟ فقط يوه وجه په نظر راځي او هغه دا چې نبي بايد داسې انځور شي چې د خپل قوم په اړه تعصب لري، که خدای د اسرئيليانو په ضد د عذاب پرېکړه وکړي نو نبي ئې بايد مخنيوی وکړي او که د اسرئيليانو د دښمنانو په اړه د کومې پېرزوينې پرېکړه کوي نو نبي بايد داسې شديد اعتراض وکړي چې خدای ته

ووايي: د دې حالت تر ليدو خو دا راته غوره دی چې زه مړ شم!!

- که د بايبل دا کتاب د پيغمبر عليه السلام له بعثت نه وروسته ليکل شوی وي نو په يقين سره ويلى شو چې دا قصه ئې له قرآن نه اخستې او په هغې کې ئې کرکجن تصرف او تحريف کړی او که تر دې د مخه ليکل شوی وي نو قرآن د هغې تصحيح کوي او حقيقت ئې په گوته کوي. د بايبل د تدوين او په اوسنۍ بڼې کې د هغه د خپرولو واضح او يقيني تاريخ نه دی معلوم، محققين وايي چې احتمالاً له شپږمې تر لسمې ميلادي پېړۍ کې دا کار شوی.

- قرآن فرمايي چې يونس عليه السلام په داسې سيمې کې مبعوث شوی وو چې د اوسېدونکو شمېر ئې سل زره يا څه زيات وو. دا يوازنی مورد دی چې قرآن د يوه قوم د شمېر خبره کوي او هغه هم په دې توگه چې سل زره او يا څه ترې زيات او دا د دې لپاره چې قرآن د تاريخ او احصايې کتاب نه دی، قانون او لارښود دی او ښايي دا هم د دې لپاره وي چې د بايبل د ادعا پوچ والی په گوته کړي، د بايبل خبره له مبالغې ډکه ده، دومره ښار چې اوږدوالی يا سور ئې د دريو ورځو منزل په اندازه وي، يعني نږدې پنځوس كيلومتره، دا بايد د اوسني بغداد، تهران او حتی د کراچۍ په اندازه پراخ وي او نفوس به ئې هم نږدې لس مليونه او د ماشومانو شمېر به ئې يو سل شل زره نه بلکې نږدې څلور مليونه وو، په داسې ښار کې به د يوه مسافر خبره څنگه په يوه ورځ کې د ټولو ښاريانو حتی د پاچا غورځو ته رسېږي؟ هلته خو نه راږي او نه تلويزيون!! څنگه به خلك د يوه ناآشنا مسافر دا خبره مني چې په څلويښتو ورځو کې به دا ښار وران شي او بيا به ټول د پاچا په شمول توبه کوي!! عجيبه ده چې ځينو درنو مفسرينو د قرآن اسلوب او په دې هکله وضاحتونو ته پام نه دی کړی او د قوم د شمېر په اړه ئې ارقام ورکړي، چا يولک شل زره، چا يولک دېرش زره او چا تر دې څه کم يا څه زيات ښودلی!! او ځينې بيا د بايبل تر اغېز لاندې تللي او نيتوا ئې د يونس عليه السلام د دعوت سيمه ښودلې!! حال دا چې په کار ده د قرآن په الفاظو اکتفاء وکړو او داسې څه له خپل لوري ونه وايو چې قرآن نه دي ويلى او نه ئې خونبوي. قرآن دا نه خونبوي چې مخاطب ئې د شمېرو او ارقامو په بې گټې بحثونو کې مصروف شي.

• قرآن فرمایي چې یونس علیه السلام په قوم کې مېشت وو، ډیره موده ئې خلک د الله تعالی لوري ته وبلل، هغوی پرې ایمان رانه وور، ستومانه او غصه شو، خپل مأموریت ئې نیمگړی پرېښود او له وخته مخکې له سنگر نه راکوز شو او د فرار لار ئې غوره کړه، الله تعالی د دغې تېښتې په سبب د سیند څپو ته وسپارو او د کب نس ته تېر شو، خو سیند ته د لوېدو په مهال ئې په خپلې غلطۍ اعتراف وکړ او په دې الفاظو سره ئې ندامت وښود:

﴿لَمَّا سَأَلْنَا لِلَّذِينَ امْتَدَّتْ أَرْجُلُهُم بِالْحَيَاةِ أَن يُسَلِّمُوا إِلَيْنَا أَنِ الْمَوْتُ أَحْسَنُ لِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

﴿فَلَمَّا سَأَلْنَا أَن يُنقِلَهُمْ لَمَّا قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَأَنَّا إِلَيْهِ رَاغِبُونَ﴾

الانبیاء: ۸۷-۸۸

او هغه کب وال در په یاد کړه چې کله په غصې روان شو او گمان ئې وکړ چې مونږ به هیڅکله پرې ونه توانېږو، نو په تیارو کې ئې غږ کړ: له تا پرته بل معبود نه شته، پاکي تالره ده، یقیناً چې زه له ظالمانو څخه یم!! نو د ده دعا مو قبوله کړه او له غمه مو وژغورو او مؤمنان همداسې ژغورو.

یعني یوازنی معبود ته یې، زما په اړه ستا پرېکړه عادلانه ده، زه پرې قانع یم او اعتراض نه لرم، اعتراف کوم چې له ما نه تېری شوی!!

الله تعالی ورته عفو وکړه، د کب له نسه روغ رمت ووت، خپل قوم ته ستون شو، هغوی الهي عذاب د نازلېدو په حال کې لیدلی وو، ایمان ئې راوړ او الله تعالی هغه عذاب تم کړ او قرآن فرمایي چې دا یوازنی قوم دی چې د عذاب پرېکړه ئې معطل او مسترده شوه او دا ځکه چې پیغمبر خپل مأموریت نه وو بشپړ کړی او اتمام حجت نه وو شوی، که نه نو د الله تعالی پرېکړې نه بدلېږي، دا پرېکړې هغسې نه دي لکه چې بایبل ئې د ژر ژر بدلېدو ادعا کوي!!

﴿وَلَمَّا سَأَلْنَا أَن يُنقِلَهُمْ لَمَّا قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَأَنَّا إِلَيْهِ رَاغِبُونَ﴾

یونس: ۹۸

د یونس له قوم نه پرته بل داسې کلی نه دی لیدل شوی چې د عذاب له پرېکړې

وروسته ئې ایمان راوړلو گټه ورسولې وي، خو کله چې دې قوم ایمان راوړ نو د سپکاوي عذاب مو په دنیوي ژوند کې ترې لرې کړ او تر یوه وخته مو له خپلو پېرزوینو برخمن کړل.

ز ب ب%ن نړد\$ ا ÇİE ĞqS ayJEX qeS' nİ t, Y& Q ÇİE Ümİ' ÇİE Ü9 S Rqabİr
ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ'
İnadı SİFadı ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ'
ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ'

الصفت: ۱۳۹-۱۴۸ ÇİE Ümİ' ÇİE Ümİ'

او یقیناً چې یونس هم له پیغمبرانو څخه وو. کله چې د ډکې کشتۍ په لور وتښتېدو. پچه ئې سره واچوله او دی پر وخوت. نو کب په داسې حال کې تېر کړ چې ځان ئې پر گانو. که له تسبیح ویونکو څخه نه وی، نو تر هغې ورځې به د هغه په نس کې پاتې وو چې خلك بیا راژوندي کېږي. نو په داسې حال کې مو په لوخ ډاگ وغورځاوو چې ناروغ وو، او د کدو بوتی مو پرې راشین کړ. او سلو زرو یا تر دې څه زیاتو (خلکو) ته مو استازی لېږلی وو. نو ایمان ئې پرې راوړ او تر یوه وخته مو مهلت ورکړ.

گورئ چې د یونس علیه السلام په قصې کې د الله د لارې مجاهدینو او دعوتگرانو ته یو ستر درس او لارښوونه پرته ده، دوی ته وایي: پام کوئ چې له ستونزو او کړاوونو سره د مخامخېدو په سبب خپله مبارزه نیمگړې پرې نه ږدئ، د خلکو مخالفتونه باید تاسو مایوس نه کړي، د خپل دعوت له پایلو او نتایجو مه ناامېده کېږئ، سنگر مه پرېږدئ، دا گمان مه کوئ چې د سنگر په پرېښودو سره ستاسو ستونزې حل کېدی شي!! وگورئ یونس علیه السلام مخکې له وخته خپل سنگر پرېښود، له ولس نه مایوس شو، بلې سیمې ته ئې د تلو پرېکړه وکړه، نتیجه

ئې دا شوه چې د کب په کومې کې پرېوځي!! خو کله چې ده په خپلې اشتباه اعتراف وکړ، له هغه سخت مصیبت نه مو وژغورو، له مؤمنانو سره زموږ معامله همداسې وي!!

ښايي بې مناسبته به نه وي که په قرآن کې د یونس علیه السلام د قصې اغېز د خپل ژوند په یوه ډېر نازک او حساس پړاو کې ستاسو مخې ته کېږدو: دا هغه پړاو وو چې د کابل په جنوب کې په چهار آسیاب کې او له هغو جگړو سره مخامخ وو چې د شمال ائتلافي جبهې پیل کړې وې، د روسانو د وتلو پر مهال مسکو او واشنگټن په دې توافق وکړ چې روسي فوځونه دې ووځي، د مجاهدينو د حکومت د جوړېدو مخه په گډه ونيسي، د نجیب حکومت پاتې شي، د امریکا پلوي ډلې له کمونستانو سره ائتلافي حکومت جوړ کړي، پاکستان او ایران د دې ائتلافي حکومت ملاتړ وکړي، ایران موافقه وکړه، شورای نظار او شيعه ډلې ئې له نجیب سره روغې جوړې او ملگرتيا ته تيار کړل، په مشهد کې ئې نجیب ته ښه راغلاست ووايو، شيعه ډلو په باميان کې او شورای نظار په پنجشیر کې د مجاهدينو د تلو راتلو لارې بندې کړې او د دوی په کاروانونو ئې بریدونه پیل کړل، کله چې د نجیب حکومت په نسکورېدو شو، نو د ایران په وساطت د جبل السراج ائتلاف جوړ شو، دا ائتلافي جبهه د پرچم له مسکو پلوه ډلې، ایران پلوه شيعه ډلو او شورای نظار نه جوړه شوې وه، غوښتل ئې نجیب لرې کړي او په خای ئې ائتلافي حکومت جوړ کړي، د دې ائتلافي حکومت د صدارت لپاره عبدالعلي مزاری غوره شوی وو، نجیب دې نتيجې ته رسېدلی وو چې قدرت یوه داسې موقت حکومت ته پرېږدي چې د ملگرو ملتونو په وساطت جوړ شي او د دولت مخالفينو ته هم د منلو وړ وي، خو د پرچم د ډلې نظامي اړخ چې د ببرک کارمل پلويان او د حکومت ټول مهم نظامي مناصب ئې په لاس کې وو، له دې طرحې سره موافق نه وو، د یوې سپینې کودتا په ترڅ کې ئې نجیب لرې کړ او قدرت ئې په خپل لاس کې ونیولو، د شورای نظار او شيعه ډلو مسلح کسان ئې کابل ته راانتقال کړل او زموږ په خلاف ئې جگړه پیل کړه، پاکستان د امریکا تر فشار لاندې له دې بدلون سره توافق وکړ، داسې موقت حکومت ئې په پېښور کې جوړ کړ چې ترکیب ئې دغې ائتلافي جبهې او د

دوی بهرنیو حامیانو ته د منلو وړ وو، د آی اس آی جنرال د افغاني ډلو مشرانو ته ویل: که دا کار ونه کړو په کابل مسلط جنرالان مخالفت کوي!! مونږ یوازې پاتې وو، په یوازې سر مو د بریدونو په وړاندې مقاومت کاوو، پاکستان زمونږ دفترونه وتړل، ایران په خلاص او په پراخه پیمانې دې ائتلافي جبهې ته وسایل او مهمات لېږل، داسې وخت هم راوړسېدو چې هره ورځ به له مشهد نه له شپږو تر لسو طیارو مهمات او وسایل بگرام او تخار ته انتقالېدل، مسکو ورته پیسې چاپولې او هره اونۍ به له پیسو ډک کانتینرونه له مسکو نه بگرام ته رارسېدل... که څه هم زمونږ مجاهدینو په مېړانه مقاومت کاوو او د دوی ټول بریدونه ئې په شا تمبول خو ما غوښتل له دې جگړې د وتلو کومه مناسبه لار پیدا کړو، په یوه موقت حکومت توافق وشي او بیا انتخابات ترسره شي، د جگړو دوام مې مضر گانو، خو مقابل لوري او د دوی بهرنیو حامیانو خپلې گټې د جگړو په دوام کې لټولې، زمونږ هره هڅه ئې له ناکامۍ سره مخامخ کوله، په دغه سخت دوران کې مې څو ځلې په فکر کې گرځېدلي چې په یوه طرفه توگه د جگړې پای اعلان کړم، مجاهدینو ته ووايم چې له سنگرونو په شا شئ او څه موده د انتظار حالت غوره کړئ!! ښایي دا به د ډېرو له نظره یو غوره او مناسب تصمیم وو، خو زه هر ځل دوو خبرو له دې تصمیم نه په شا کړی يم:

- یو دا چې گمان مې کاوو ائتلافي جبهه به له دې اعلان سره سره زمونږ په ضد خپله جگړه متوقف نه کړي، زمونږ سیاسي شته والی به هم ونه زغمي او له کابل نه لرې په ولایاتو کې به هم مونږ آرام پرې نه رډي او د چهارآسیاب روانه جگړه به د هېواد نورو سیمو ته انتقال کړي.

- بل دا چې هر ځل مې د یونس علیه السلام دغه قصه مخې ته درېدلې او زه ئې له خپل تصمیم نه په شا کړی يم، احساس مې دا وو چې د ستریا یا ستونزو په سبب خپل سنگرونه کمونستو جنرالانو ته پرېښودل ستره گناه ده. که داسې څوک پیدا شوی وی چې دا سنگرونه ئې ساتلي وی او د کمونستانو په لاس کې ئې پرېوتو ته نه وی پرېښي نو ما به همغه وخت خپل هر څه هغه ته سپارلي وو.

میکاه

د دې کتاب په سرېزې کې لولو: دا کتاب تر هغه لږ د مخه لیکل شوی چې په ۷۲۲ مخکې له میلاد نه د اسرائیلیانو شمالي حکومت نسکور شو، میکاه په دې کتاب کې د نورو انبیاوو په څېر د اسرائیلیانو د گناهونو په ضد خبرې کوي خو په عین وخت کې د داسې راتلونکې په هکله زېږی ورکوي چې په هغې کې به د خدای برکت د ده د قوم په برخه شي!! هغه گناهونه چې خدای پرې غصه کېدو دا وو: شرک، د بتانو لمانځنه، د فقیرانو استثمار او د خدای له اوامرو سرغړونه، میکاه وړاندوینه کوله چې د اسرائیلیانو او یهودانو پلازمېنې سامره او اورشلیم به د دوی د دښمنانو په لاس وران شي،... بیا به موعود مسیح راشي او هغه منصوبه به عملي کړي چې خدای د انسانانو د ژغورنې لپاره جوړه کړې، میکاه یوازنی نبي دی چې د مسیح د زېږېدو ځای په گوته کوي!! کتاب داسې پیل شوی: د یوتا، آحاز او حزقیایا... د پاچایۍ په دوران کې خدای میکاه ته د سامره او اورشلیم په اړه دا پیغام په یوې رؤیا کې ورکړ: ای ټولو قومونو! واورئ، خدای له خپل سپېڅلي کور څخه ستاسو په ضد شهادت ورکوي، خدای په آسمانونو کې خپل تخت پرېږدي او د غرونو له لوړو ځمکې ته راکوزېږي، غرونه به د ده ترپښو لاندې د مومو په څېر ویلي شي او د سېل په څېر به له لوړو نه درو ته راوبهېږي!! دا ټول به د اسرائیلیانو او یهودانو د گناهونو په سبب ترسره شي!! بیا د یهودانو او اسرائیلیانو د مختلفو سیمو، بنارونو او قبیلو نومونه اخلي او لیکي چې څه به ورسره وشي، څنگه به دا سیمې ورانې شي او خلک به له کوم برخلیک سره مخامخ شي!! بیا د اسرائیلیانو انبیا او د قوم مشران ملامتوي او ورته وایي: ...تاسو له ښو کرکه لرئ او بد

خونبوی، تاسو زما قوم له پوسته کوی، غوبنه ئې په هډوکو نه پرېږدئ، هډوکي ئې ورماتوی... نو خدای ستاسو دعا نه قبلوي او مخ درنه اړوي...خدای وایي: اې دروغجنو انبیاوو چې زما قوم بې لارې کوی! څوک چې اجوره درکوي په جگ غږد هغه د سلامتی دعاگانې کوی او څوک چې شکرانې نه درکوي گوانبې ئې.. اې ظالمانو، اې رشوت خورو، اې اجیرو واعظانو! چې اجوره درنه کړي موعظه نه کوی او په درواغو وایئ چې خدای له مونږ سره اوسېږي نو ځکه به مونږ ته هیڅکله زیان نه رسېږي... ستاسو په سبب به اورشلیم وران شي!! او په پای کې همغه وړاندوینې کوي چې الفاظ ئې د اشعیا له کتاب نه رانقل کړي: په راتلونکو ورځو کې به خلک هغه غره ته ځي چې د خدای کور پرې جوړ شوی او وایي به: راشئ د خدای هغه غره ته ولاړ شو چې د اسرائیلیانو د خدای کور پرې جوړ شوی، د خدای اوامرو او اطاعت ئې وکړو، خدای به د قومونو تر منځ جگړې پای ته ورسوي، دوی به له خپلو تورو یوې او له خپلو نېزو اړې جوړې کړي...

د بایبل له منونکو پوښتنه کوو: خدای کله په آسمانونو کې خپل تخت پرېښود او د غرونو له لوړو ځمکې ته راکوز شو؟ کله غرونه د ده ترپښو لاندې د مومو په څېر ویلي شول او د سېل په څېر له لوړو نه درو ته راوبهېدل؟!! تاسو ولې بیا هم د هغو انبیاوو وړاندوینې منئ چې میکاه ئې په دغو الفاظو محکوموي: اې دروغجنو انبیاوو چې زما قوم بې لارې کوی! څوک چې اجوره درکوي په جگ غږد هغه د سلامتی دعاگانې کوی او څوک چې شکرانې نه درکوي گوانبې ئې.. اې ظالمانو، اې رشوت خورو، اې اجیرو واعظانو! چې اجوره درنه کړي موعظه نه کوی او په درواغو وایئ چې خدای له مونږ سره اوسېږي نو ځکه به مونږ ته هیڅکله زیان نه رسېږي... ستاسو په سبب به اورشلیم وران شي!!!

له بیت لحم نه د یوه پېښوا د ظهور وعده

د میکاه لیکونکی تردې سرلیک لاندې لیکي: اې بیت لحم افراته! که څه هم په یهودا کې وړوکی کلی یې، خو له تا به داسې څوک ظهور وکړي چې له ازله وو او هغه به زما د قوم اسرائیل لارښوونه وکړي، خدای به خپل قوم تر هغه دښمن ته

تسليم نه کړي چې حامله بنځه خپل زوی وزېږوي، په دې وخت کې به د اسرائیليانو پاتې شونې چې په اسارت کې ژوند کوي بېرته راستانه شي او له خپلو وروڼو سره به یوځای شي... کله چې هغه د خدای، خپل خدای له قوت او جلال سره راشي، خپله رڼه به وپیايي، د ده قوم به په امنیت کې ژوند کوي، دا ځکه چې د نړۍ ټول خلک به د ده په عظمت پوه شي!! کله چې آشوریان زمونږ په سیمې برید وکړي او زمونږ کلاگانو ته داخل شي، مونږ به خپل ځواکمن مشران مقابلې ته ورولېږو او دوی به آشور، دا د نمرود هېواد په خپلو ایستلو تورو فتح کړي!! او کله چې آشوریان پر مونږ برید وکړي، دی به مو له هغوی ژغوري!! په دې وخت کې به اسرائیليان نورو خلکو ته د خدای له لوري د پرځې او باران په څېر وي، دوی به د نورو قومونو په منځ کې داسې وي لکه زمري د مېړو په رمو کې، چې د دوی له منځه د تېرېدو په وخت کې به ئې تر پښو لاندې کوي او څیرې به ئې خو څوک به ئې مخنیوی نه شي کولی... دښمنان به نابود کړي..

خو اساسي خبرو ته ستاسو پام رااړوم:

- د بايبل د وینا له مخې دا لومړی ځل دی چې د یوه ناجي د راتلو او د هغه د زېږېدو په اړه وړاندوینه کېږي، پوښتنه دا ده چې تر دې مخکې د بايبل په ټولو مهمو کتابونو کې ولې دا وړاندوینه نه ترسترگو کېږي؟ دا خو د مسیحیانو د مذهب تر ټولو ستره او اساسي خبره ده، له دې پرته خو مسیحیت هیڅ معنی نه لري، ولې دا موضوع د کتاب په پای کې، په لنډو او مجملو الفاظو راغلې؟! د یوه مذهب اساسي موضوع خو د کتاب په سر کې، په واضح الفاظو او په مکرره توګه راځي!!

- بايبل له یوې خوا وايي چې دا ناجي به له حاملې بنځې دنیا ته راشي او له بلې خوا ادعا کوي چې دی په ازل کې وو!! آیا کوم عاقل انسان به دا خبره ومني چې یو څوک هم ازلي وي او هم له مور پیدا شوی، ازلي خو هغه چا ته وايي چې د پیدا کېدو نېټه ونه لري او له حاملې بنځې پیدا شوی هغه چا ته وايي چې له زېږېدو مخکې نه وو!! دا معما هم د سامسون معما ته ورته ده، یوازې د بايبل لیکونکی پرې پوهېږي!!

- تبعید شوي اسرائیلیان خو له بابل نه هم او له نورو سیمو هم خپل هېواد ته ستانه او له خپلو وروڼو سره یو ځای شول، خو مخکې له دې چې هغه ناجي راشي، دا ولې؟! که دا وړاندوینه رښتیا وي نو هغه ماشوم خو به د دوی له ستنېدو مخکې پیدا شوی وي، تاسو ولې بل ته انتظار کوئ؟
- اوس خو نه د آشور په نامه کوم هېواد شته او نه آشوریان داسې ځواکمن قوم چې تاسو وگواښي، ستاسو په هېواد حمله وکړي او کلاگانو ته مو داخل شي، د دغې وړاندوینې معنی څه ده؟ له دې الفاظو خو معلومېږي چې دا د هغه وخت خبرې دي چې آشوریان ځواکمن وو او تاسو ئې گواښلئ اوس به دا وړاندوینه څنگه تعبیروئ.
- آیا د هغه ناجي له راتلو وروسته به ستاسو معامله له نورو قومونو سره داسې وي لکه له رمو سره د هغو زمریانو معامله چې مېرې تر پښو لاندې کوي او څیري ئې خو څوک ئې مخنیوی نه شي کولی؟!!
- که تاسو موعود ناجي ته د انتظار د عقیدې جرړې ولټوئ درته ثابت به شي چې دا تر مسیحیت نه ډېر زوړ تاریخ لري، مسیحیانو او تر دوی وروسته نورو جاهلي او مشرکو مذاهبو له هغوی نه اقتباس کړې، د بودا په اړه د بودایانو عقیده دا ده چې: بودا د خدای زوی دی، له کړاوونو نه د خلکو ژغورونکی دی، د دوی د گناهونو پېټی ئې په خپلو اوږو واخیست، روح القدس د (مایا) په جسد کې حلول وکړ او بودا دنیا ته راغی، کله چې وزېږېدو د آسمان لښکرو خوشحالي وکړه او فرشتو سندرې وویلې، حکیمانو بودا وپېژاندو چې په ده کې الهي روح ده، بودا یو ځل د بتانو ځای ته ننوت، ټول بتان ورته سجده شول، د ژوند په وروستیو کې یو نور پرې راکوز شو او د ده سر ئې احاطه کړ، له ده نه ستر نور خور شو، لیدونکو ئې وویل: دا انسان نه دی، حتماً ستر خدای دی، کله چې مړ شو پلویانو ئې وویل: له خپل جسد سره آسمان ته وخوت، له هغه وروسته چې خپل کار ئې په ځمکې کې بشپړ کړ، بېرته به ځمکې ته راگرځي چې صلح او برکت ورپه برخه کړي، بودا ازلي دی، له نوره جوړ شوی...
- د روم د بحیرې شاوخوا مېشت قومونو کې تر مسیحیت نه د مخه داسې

مذاهب را ولاړ شول چې په يوه سري معبود ئې باور وو او دا گمان ئې کاوو چې هغه د انسان په بڼې کې ژوند کړی، مړ شوی او بېرته راژوندی شوی، په دغو مذاهبو کې د متراس مذهب تر ټولو مشهور وو، پلویان ئې په دې عقیده وو چې متراس یو اتل ځوان او یو معبود وو، د بې وزلو خلکو مرسته به ئې کوله، آسمان ته لوړ کړی شو، اوس په هغه ځای کې د خپلو پلویانو گټو ته پاملرنه کوي، له آسمانه به بیا ځمکې ته راشي!!

• بودایان، د متراس پلویان او مسیحیان سره ورته دي، د دوی منتظر ناجي اول دنیا ته راغلی، ستر ستر کارونه ئې کړي، مړ شوی، بېرته ژوندی شوی، آسمان ته ختلی، بیا به راځي، د یهودانو منتظر ناجي لانه دی پیدا شوی، په مناسب وخت کې به پیدا شي او یهودانو ته به ستر ستر کارونه وکړي، د شيعه گانو منتظر ناجي پنځه کلن وو چې غائب شو، تر اوسه ژوندی دی، خدای د ټول عالم چارې ورسپارلې دي، د شيعه وو دعاگانې د ده له لارې او د ده په شفاعت او وساطت قبلوي، په مناسب وخت کې به راشي او د شيعه وو ټول دښمنان به ووژني!! تاسو په خپله قضاوت وکړئ چې په دغو ډلو کې د کومې ډلې عقیده تر ټولو زیاته د عقل خلاف ده!!؟

قرآن فرمایي چې مسیحیانو او یهودانو د منتظر ناجي په اړه خپل شرکي عقاید له مخکنيو کافرانو ترلاسه کړي:

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ فَقُلْنَا لَا يَخْتَصِمُونَ لَكَ

قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ فَقُلْنَا لَا يَخْتَصِمُونَ لَكَ

التوبة: ٣٠

ق٤٤

او یهودانو وویل: عزیز د خدای زوی دی او مسیحیانو وویل: مسیح د خدای زوی دی، دا هسې د دوی د خولو خبرې دي، له هغو کافرانو سره خپله خبره ورته کوي چې (تر دوی) مخکې وو، الله دې دوی هلاک کړي، څنگه دوکه کېږي!!؟

د زمانې په هر پړاو کې چې خلکو د انسان په بڼې کې ځان ته معبود جوړ کړی،

دا کاذب او دروغجن معبودان یا ټگمارو مذهبي مشرانو جوړ کړي، یا مکارو سياسي مشرانو؟! کاذب معبود هم د مذهبي مشر په لاس کې دام وي او هم د مکار سياسي مشر په لاس کې د خپل حریف د ماتولو توره او ډال، او دا دواړه د انساني نړۍ عجيبې او حيرانوونکې کرشمې دي. يو داعي او مصلح به د ظلم خلاف قيام وکړي، د محکومو او مظلومو انسانانو لپاره به آزادي او عدالت وغواړي او په اوچت غږ به ووايي: انسانان ټول برابر پيدا شوي، ظلم او جهل دوی په خپلو کې ويشلي، له يوه ئې بادار او له بل نه مریي جوړ کړی، دا د ظلم نظام ړنگ کړئ، دا د مظلومانو په لاس پښو کې پراته زنځيرونه مات کړئ، انسان بايد له خپل رب نه پرته بل ته سر تپت نه کړي... مظلومان به ده او د ده دعوت ته د شک په سترگه وگوري، ظالمان به ئې خطرناک وگڼي، د امپراطور له نظام، دين او مذهب نه د بغاوت په جرم به متهم شي، مذهبي مشران به ئې د وژلو فتوی ورکړي، قاضي به ئې په قتل محکوم کړي، په دار به شي، جسد به ئې په اور کې واچولی شي، په صليب به وځړولی شي، خو همدا باغي، مطرود، محکوم او په صليب څښول شوی به پس له لنډې مودې د يوه نوي امپراطور لپاره د خپل مخکني رقيب په ضد يوه مؤثره وسيله شي، هغه به د ظلم قرباني وگڼي، مجسمې به ئې جوړې کړي، هماغه مخکني مذهبي مشران به ئې يوه سپيڅلې هستي وگڼي، د ده د لمانځنې فتوی به ورکړي، له ده سره به هر مخالفت او د ده په ضد هره وينا او له عظمت نه ئې هر انکار به له خدای او له نوې نظام او له نوې دين او مذهب نه بغاوت وگڼي، هومره تبليغات به ورته وکړي چې عوام به ئې خدای وگڼي، د هغه مجسمې به جوړې کړي، يو به ئې د مجسمو دکان جوړ کړي، دا به ئې حرفه شي، په خرڅولو به ئې ډېر څه ترلاسه کړي، بل به ئې د څه ترلاسه کولو لپاره مجسمې ته په سجده شي، هغه ته به خپل حاجتونه وړاندې کوي، مرستې ته به ئې رابولي، د خدای ځای ناستی به ئې کړي، په دې ترتيب به د نوې سياسي نظام په څنگ کې نوی مذهب رامنځته شي، د زور نظام باغي به د نوې نظام (اله) شي، ټگمار مذهبي مشر به هم د (باغي) گرځولو په فتوی سره خپله اجوره ترلاسه کړي او هم له هغه (باغي) نه د (اله) جوړولو په فتوی سره!! پرون د مخکني نظام د معبد مجاور وو او نن د هغه (باغي) د قبر

مجاور او متولي، دا د طاغوت په لاس د هر محرف مذهب د رامنځ ته كېدو قصه ده او دا د شخصيتونو، قبرونو او بتانو د لمانځونكو قصه ده. له بودا سره همداسې وشول، له عيسى عليه السلام سره همداسې وشول او له ډېرو نورو سره همداسې!!

آيا دې ته مو توجه كړې چې څنگه نن د هرې كليسا په هر دېوال د عيسى عليه السلام هغه مجسمه ترسترگو كېږي چې په صليب ئې ځوړند نښي، په لاسونو او پښو ئې مېخونه ټك وهل شوي، وجود ئې تغمې تغمې، زخمي زخمي او په وينو سور؟ له مجاور نه پوښتنه وكړه چې دا څوك دى؟ ولې په داسې دردوونكي حالت كې بنودل شوى؟ ځواب ئې دا دى: دا مسيح، د خداى زوى او په خپله خداى دى، ځمكې ته راغلى وو، د خپلو بندگانو د ژغورنې لپاره!! پوښتنه وكړه: مگر څوك كولى شي چې خداى په دار كړي، په لاسونو ئې مېخونه ټك وهي، په درو ئې وهي؟ ځواب ئې دا دى: هيڅكله نه، ده په خپله ځان قربانى ته وړاندې كړ، چې زمونږ د گناهونو فديه وركړي او د قيامت په ورځ د ده ټول منونكي له مؤاخذه او مجازات نه پرته مخامخ جنت ته ولاړ شي!! پوښتنه وكړه: دا نورې مجسمې د چا دي، دوى ولې په صليب ځوړند بنودل شوي، دوى هم هر يو بېل خداى وو كه همغه يو خداى په بېلو بېلو خپرو كې؟ وايي به: دا د مسيح حواريون وو، د ده ملگرتيا ئې وكړه او په همدې جرم په صليب ځوړند او په اور كې وسوځول شول، پلار خداى او زوى مسيح همداسې غوره گڼله!! پوښتنه وكړه: دا ولې د هغه صليب نښه نن د هر مسيحي په سينه ځوړنده ده؟ په دې صليب خو بايد د هغه امپراطور جسد ځوړند شوى وي او د هغه د قبر د پاسه نصب شوى وي چې دا ئې مسيح عليه السلام او د ده د حواريونو لپاره جوړ كړى وو!! ولې بايد د مسيحيانو د غاړو طوق وي؟ صليب خو د ماتولو دى نه د لمانځلو، دا خو د وحشت او ظلم نښه ده، سپكول او سوځول ئې پكار ده، نه په غاړه ځوړندول؟ پوښتنه وكړه: هغه خداى به ستا حاجتونه څنگه ترسره كړي شي چې ځان ئې ونه ژغورو، خپل ملگري ئې ونه ژغورل؟ څنگه ومنو چې د ځمكې او آسمانونو پيدا كوونكى خداى د مسيح د وړوكي جسد په اندازه وړوكى كېدى شي، پر خپل ځان داسې لوبې هم منلى شي؟ او دې ته ورته سلهاوو نورو پوښتنو ته هيڅ ځواب نه شې ترلاسه كولى، يو ځواب به واوري: كليسا ته

راشه، د زېږو او بو غسل وکړه، د کشيش د لاس مقدس خواږه وخوره، مسيح ته په خپل زړه کې ځای ورکړه، په تندي او د خپلې سينې په بني او کين لوري داسې لاس کېده چې د صليب نښه ترې جوړه شي، حقيقت به درک کړې او د خپلو پوښتنو ځوابونه به ترلاسه کړې!!

حسين رضي الله عنه هم د ظالم او مفسد يزید په ضد غږ اوچت کړ، د کوفې خلکو د ملگرتيا ډاډ ورکړ، خو دی ئې د کربلا په ميدان کې يوازې پرېښود، زړه ئې له ده سره خو تورې ئې له يزید سره شوې، د خپلې کورنۍ له اويانو و کسانو سره په شهادت ورسېدل، خو کله چې د يزید واکمني پای ته ورسېده، اقتدار د ده د کورنۍ د مخالفينو په لاس کې پرېوت، نو حسين رضي الله عنه نه يوازې په خپله له شهادت نه وروسته امام حسين شو، بلکه امارت د ده د اولادې الهي مسلم حق، نه يوازې د ده په قبر زیارت جوړ شو، بلکه د ده د پلار علي رضي الله عنه لپاره هم په دغه وخت کې قبر په گوته شو او د وخت حاکم ورباندې زیارت جوړ کړ، قبر ئې هم د وخت حاکم د يوه (خوب او رؤيا) په ترڅ کې وموندو، تر دې وخته ئې قبر هېچا ته نه وو معلوم، له دې نېټې وروسته نه يوازې په نجف کې بلکه په ډېرو نورو ځايونو کې هم د ده په نامه زیارتونه جوړ شول، په مزار شريف او د کابل په کارته سخي کې هم!! چا چې يزید ته د امام حسين رضي الله عنه د وژلو فتوی ورکوله د يزید له تلو وروسته د دې زیارتونو مجاور شو، د چا چې تورې له يزید سره وې اوس د کربلا د پېښې په یاد خپلې سينې په زنجیرونو وهي، تورې جامې اغوندي او وير کوي!! همدا کسان د ده اولاده يوازني حقيقي امامان گڼي او يو پنځه کلن لمسی ئې داسې امام زمان گڼي چې خدای ته په خپلو دعاگانو کې وايي: خدایه! امام زمان له مونږ نه راضي کړه، خدایه! د قيامت په ورځ مو د امام زمان په وړاندې شرمنده نه کړې، خدایه! زمونږ دعاگانې امام زمان ته ورسوه!! اوس نو خدای د امام زمان قاصد شو، خدای د امام زمان په دربار کې يو شفيع شو، له هغه نه دا غواړي چې د امام زمان په وړاندې د دوی شفاعت وکړي!! دا امام زمان پنځه کلن ماشوم وو چې له خپله کوره غايب شو، نه ئې تر دې وخته د شهادت کلمه زده وه، نه ئې يو رکعت لمونځ کړی، نه ئې روژه نيولې، نه په قرآن پوهېدو، ... خو سره له دې د خلکو

لارښود او امام شو!! چا امام کړي؟ خدای، چا درته وویل چې خدای د خلکو لپاره یوه پنځه کلن ماشوم امام ټاکلی؟ فوراً درته وایي: داسې خبرې مه کوه چې کافر کېږي!! امام او لارښود خو هغه چا ته وایي چې د خلکو مخې ته روان، په لمانځه کې ورته مخکې او په ژوند کې ئې لارښود وي، غایب کس ته د امام لقب کارول یوه مغالطه ده، الله تعالی به څنگه د خلکو لپاره غایب امام ټاکي!!؟

چا چې له قصرونو او د قصرونو له واکمنانو نه کرکه درلوده، هر قصر ئې د ظلم نښه ګڼله او په همدې جرم له مخالفتونو سره مخامخ کېدو او چا چې هر جگ قبر پښکاوو، او د دوی له قبرونو نه داسې قصرونه جوړ شوي چې نه فرعون په خپل ژوند کې درلود، نه نمرود او نه یزید. عجیبه ده، عجیبه؛ د ژوندي لپاره قصر حرام دی او د مړي لپاره جائز او د ثواب کار!!

هو؛ په کربلا کې ستر جنایت وشو، دردوونکی او نه هېرېدونکی، خو کاش تا د کربلا د دردوونکې پېښې ترڅنګ هغه توره ورځ هم غندلی چې کربلا او نجف صلیبي ځواکونو اشغال کړل او په لسه او زړه مظلوم عراقیان، د امام حسین د جد امتیان، په خپلو وینو کې ورغړېدل، خو دا دی برعکس گورو چې د نجف مجاور په لندن کې معالجه کېږي او عراق ته له راستنېدو وروسته د نجف او کربلا کنجیانې امریکایانو ته سپاري!!

مسیحي د عیسی علیه السلام مذهب هېر کړ او د ده د مجسمې لمانځل ئې مذهب شو او ده د امام حسین د جد دین ته شا کړه، د امام حسین د قبر لمانځل ئې مذهب شو. گورئ چې مسیحي د صلیب طوق په غاړه ګرځوي او دا د کربلا له خاورې نه د جوړ شوي مهر ټاپې په خپل تندي!!

دا دی گورئ چې سیاست کله له پیغمبر نه د مذهب باغي جوړ کړي او کله له دینداره باغي نه خدای!! که د ټګمارو مذهبي مشرانو او د مکارو سیاستمدارانو مکرونه عجیب دي، نو تر دې د هغه چا سفاهت د لازیات حیرت او تعجب وړ دی چې د دوی د مکر په دام کې پرېوځي او (دروغ) د (مذهب) په نامه مني!! خو نه؛ ترڅو چې دنیا وي، ساده لوح او سفیه انسانان به هم وي او د ټګمارو په دام کې به د دوی پرېوتل هم!! که سامري له سخوندر نه معبود جوړولی شي او هندو له غوا نه،

که د یهودو ملایان د یوه واکمن په دربار کې مریم په زنا متهم کوي او زوی ئې ساحر گڼي، خو د بل واکمن په دربار کې ئې دا د خدای مور گڼي او زوی ئې د خدای زوی، نو له پنځه کلن غائب ماشوم نه امام زمان جوړول او خدای د ده قاصد گڼل هم ډېره نادره خبره نه ده!! نو په دې هم ډېر تعجب مه کوئ چې څنگه یوه داسې کس ته له مرگ نه وروسته د امام لقب ورکوي چې له بل سره ئې بیعت کړې او د هغه تر امامت لاندې ئې په دولت کې کار کړی، وائې: دا د دې لپاره چې هغه (تقیه) کوله، (تقیه) خو د ثواب ستر کار دی، هومره چې ترشهادت نه ئې هم اجر زیات دی!! یعنی (مذهبي خدعه) نه یوازې جائزه ده بلکه د ثواب موجب!! په دې هم حیرت مه کوه چې ولې به هغه څوک په خپله د زهرو جام څښي چې په غیب پوهېږي، همغه کار چې وائې امام کاظم وکړ!! او عالم الغیب به ولې په داسې خلکو اعتبار کوي چې د اعتبار وړ نه دي او دی به په میدان کې یوازې پرېږدي او ولې به هغه څوک له خپل ملک نه شړل کېږي چې (متصرف الامور) ئې گڼي او د (حاجتونو د تر سره کېدو مرجع) ئې بولي، څوک چې په خپل ژوند کې نه خپل مشکلات حل کولی شي او نه د خپلو ملگرو، نو له مرگ نه وروسته به څنگه د ژوند یو ستونزې حل کړي؟

مسیحیان د عیسی علیه السلام بیا راتلو ته منتظر دي، خو که هغه راغی نو تر هر چا د مخه به دوی د ده مخالفت کوي، د خپلو پلرونو په څېر به د هغه د وژلو لپاره ملا تړي، پلرونو ئې په دې خاطر د ده د وژلو هوډ وکړ چې دی یو انسان دی، نه له ځانه دفاع کولی شي او نه له خپلو ملگرو نه، د خدای پیغمبر خو باید داسې نه وي، باید فرشته وي او د سترگې په یوه رپ او د گوتې په یوې اشارې سره باید ځمکه او آسمان وڅوځولی شي او د دوی اوسني زمان به ئې هم دروغجن گڼي ورته وائې به: ته هغه عیسی نه یې چې مونږ ورته منتظر وو، ته یو عادي انسان یې، عیسی خو د خدای زوی دی او په متو کې ئې د خدای زور. یهودان مسیح ته منتظر وو خو چې مسیح راغی منتظر مسیح ئې ونه گانو او ایمان پرې رانه ووړ!!

که دا نن هغه امام زمان راشي چې ځینې ورته منتظر دي او ووائې: د زمانې د فرعون او د وخت د یزید په خلاف قیام وکړئ، له اسلام نه دفاع ته چمتو شی، خپل هېواد د صلیبي ځواکونو له سلطې نه آزاد کړئ، نو وبه گورئ چې تر هر چا د مخه

ئې هغه خوك مخالفت وكړي چې نن وايي : عجل الله فرجه الشريف: خدای دې د ده راوتل رانږدې كړي!! دغه خلك به ورته وايي: ته خو هغه امام زمان نه يې چې مونږ ئې په انتظار كې وو، ته خو له مونږ نه مرسته غواړې او له هغه نه خو به مونږ مرسته غوښته!! ته مونږ قيام او جهاد ته رابلې، حال دا چې امام زمان خو د يوې گوتې په خوځولو سره ځمكه او آسمان خوځولى شي!!

مونږ هم د مسيح راتلو ته منتظر يو، خو (انسان مسيح) ته، هغه چې د يوه انسان په څېر به ژوند كوي او لومړى كار به ئې د صليب ماتول وي. مونږ هم مهدي ته منتظر يو، خو يوه (انسان او مجاهد) مهدي ته، نه د خدای ځای ناستى مهدي ته، داسې مهدي ته چې د توحيد او عدالت لپاره به جهاد كوي او لومړى جنگ به ئې له هغو آخوندانو سره وي چې مشرك شوي، د جهاد مخالفت كوي او له دين نه ئې دكان جوړ كړى. په دې حيرانوونكو خبرو تعجب مه كوه، دا ځكه چې سياست له پيغمبر نه د مذهب باغي جوړولى شي او له باغي نه خدای او معبود!!

ناحوم

د دې کتاب په مقدمه کې راغلي: ناحوم نبي د دې کتاب لیکونکی دی چې د ده په اړه دقیق معلومات په لاس کې نه شته، دومره پوهېږو چې دی د القوش په نامه د یوې سیمې اوسېدونکی وو!! ... ناحوم د آشوري امپراطورۍ د سقوط وړاندوینه کوي، نینوا ته د یونس له سفره یوه پېړۍ وروسته دا وړاندوینه شوې ده، ... او په ۲۱۲ مخکې له میلاده او له دې وړاندوینې پنځوس کاله وروسته د آشور لویه امپراطورۍ د بابل په وړاندې په ګونډه شوه او نینوا داسې له خاورو سره برابر شو چې لرغون پوهانو ۲۵۰۰ کاله وروسته د هغه ځینې وران ویرې آثار او پاتې شوني وموندل!!

وړاندوینه ئې داسې ده لکه یو شاعر چې د خیال په عالم کې د خپل هېواد د دښمن د ماتې هیله کوي او دا تمنا په خپلو رنگینو الفاظو کې څرګندوي چې د دښمن په هېواد ناڅاپي برید وشي، ښارونه ئې وران شي، خلک ئې ووژل شي، په کلیو او کورونو ئې اور ګرځي او هر څه ئې له خاورو سره برابر شي!! پوښتنه دا ده چې د بایبل لیکوال به څنګه دا ثابته کړي چې دا وړاندوینه د نینوا له سقوط نه مخکې شوې؟ دی خو د لیکوال په اړه دقیق معلومات هم نه لري، له دې خبر نه دی چې څه وخت پیدا شوی، څه وخت وفات شوی او دا کتاب ئې کله لیکلی!! آیا داسې ویناوو ته څوک د یوه نبي د وړاندوینې په سترګه کتلې شي چې نیمه پېړۍ وروسته ترسره کېږي؟ که څوک ووايي: دا لویه ونه به ږنګه شي، ټوټې ټوټې به شي، وبه سوځولی شي، آیا دا وړاندوینه ګڼلې شو؟ په داسې حال کې چې لنډه موده وروسته د دې سړي خبره رښتیا کېږي، که څوک ووايي: دا ستره ماڼۍ به رانسکور

شي، دا لويه امپراطوري به په زوال محکومه شي، طبيعي ده چې دا دواړه کارونه کېږي، نه يوه ماڼۍ د تل لپاره پاتې کېږي او نه کومه ستره امپراطوري، که دا کارونه وشي آيا د دې سړي خبرې وړاندوينې گڼلې شو؟ د روسانو په ضد د جهاد په دوران کې د افغانستان ډېرو مجاهدينو داسې گمان کاوو چې شوروي اتحاد به د بریتانیا په برخليک اخته شي، همداسې وشول، له افغانستان نه ووتل او د شوروي اتحاد وېروونکې امپراطوري ټوټې ټوټې شوه، نن ډېر دا گمان کوي چې امريکا به د شوروي اتحاد په برخليک اخته کېږي، که همداسې وشول دې ته به په کومه سترگه گورې؟ آيا هغو کسانو ته به د نبي لقب ورکوي چې داسې وړاندوينې ئې سمې وختې!!!

حقوق

د دې کتاب په سريزې کې هم راغلي: حقوق نبي احتمالاً دا کتاب د ۲۰۵ او ۵۸۶ ميلاد نه مخکې کلونو په منځ کې ليکلې، په خپل کتاب کې دا پوښتنه کوي چې ولې يهودان دومره پليت او گناهگار دي او له دوی نه غواړي چې توبه وکړي او له شرارت نه لاس واخلي که نه نو خدای به د دوی شمالي دښمن، بابليان راولېږي چې د يهودانو هېواد له خاورو سره برابر کړي، ... حقوق خدای ته شکايت کوي: اې خدايه! تر کله به له تا مرسته غواړم چې زما دعا قبوله کړې؟ هر څومره چې چيغې وهم گټه نه لري ځکه ته مو له ظلمه نه ژغورې!! تر کله به د دغو بې عدالتيو شاهد وم؟ ولې څه نه کوي؟ ته زما چيغې نه اورې... اې خدايه! تا بابليانو ته قدرت ورکړ چې مونږ مجازات کړي، صحيح ده چې مونږ گناهگار يو، خو دوی تر مونږ زيات گناهگار دي، .. ته تر دې ډېر عادل يې چې بې عدالتي تحمل کړې، نو ولې هغه وخت ساکت يې چې اشرار هغه خلک له کومې تېروي چې تر دوی ئې گناه کمه ده؟ خدای ځواب ورکوي: دا درسره په ډېرې وليکه چې ... بدکاران به خامخا له منځه

خې او نېکان به ژوندي پاتې کېږي ځکه چې پر خدای ایمان لري. له دې وروسته د حبقوق دعا او هغه ډاډ بیانوي چې د دغه ځواب له اورېدو وروسته ورسره راپیدا شوی او په همدې سره کتاب پای ته رسوي!!

صنیا

د دې کتاب په سریزه کې راغلي: بنایي صنیا نبي دا کتاب په ۲۲۵ مخکې له میلاده لیکلی وي... صنیا په دې کتاب کې وړاندوینه کوي چې خدای به حتماً له یهودانو او هغو قومونو سره محاسبه وکړي او مجازات به ئې کړي چې عدالت نه مراعاتوي... هغه اسرائیلیانو ته وایي: که خدای ته راوگرځئ او د ده اطاعت وکړئ نو له دې مجازات نه به وژغورل شئ... د کتاب آخري مبحث د اسرائیلیانو د هغه قدرت او عظمت په اړه دی چې خدای به ئې د دوی په برخه کړي...

دا کتاب د بایبل د نورو کتابونو په څېر د خدای په سختو او له مبالغې ډکو گواښونو داسې پیل کېږي: خدای فرمایي: د ځمکې له سر نه به هر څه له منځه یوسم، انسانان، حیوانات، د هوا مرغان او د اوبو ماهیان... دا شریر انسان به له ټولو هغو بتانو سره له منځه یوسم چې دی ئې لمانځي!! بیا یو په بل پسې ټول هغه خلک په ډېر تفصیل سره یادوي چې خدای ئې د هلاکولو پرېکړه کړې او خدای ته دا قول منسوبوي: هغه ورځ به له څراغ سره په اورشلیم کې گرځم او هغه خلک به راپیدا او مجازات کړم چې گمان کوي زه ئې له گناهونو خبر نه یم او له دوی سره څه کار نه لرم... دا سخته ورځ ده، د خرابۍ او وړانۍ ورځ، د تیاري او ظلمت ورځ، د ورېځو او تیارو ورځ، په شپېلۍ کې به پو شي، جگړه به پیل شي، کلاگانې او برجونه به رانسکور شي... د اسرائیلیانو د گاونډیو ښارونه به ویجاړ شي، په خپل ژوند لوړه کوم چې موآب او عمون به د عموره او سدوم په څېر له منځه ولاړ شي... زما د قوم

پاتې شونې به دوی تالان کړي او سیمې به ئې ونیسي!!! نینوا به داسې وران شي چې د رمو خرڅای به ترې جوړ شي!!!

گورئ چې دلته هم د نورو کتابونو په څېر د اسرائیلیانو او د دوی د دښمنانو بحث دی او وړاندوینې په دې راڅرخي چې د خدای د قوم بهرني او کورني دښمنان به له منځه ولاړ شي، هرڅه به ئې د خدای د قوم په لاس غارت او سیمې به ئې د دوی په لاس تصرف شي!!! او داسې ورځ به راشي چې خدای دوی ته وایي: ای اورشلیمه! په خوښۍ سره سرود وایه، ای اسرائیل! د بنادۍ نعره اوچته کړه، ځکه چې خدای ستا مجازات تم کړ او ستا دښمنان ئې خواره واره کړل، په خپله خدای، د اسرائیلیانو پاچا په تاسو کې مېشت دی، نور به بلاگانې تانه وېروي!!

د بایبل لیکونکی دې ته نه دی متوجه چې څو کرښې وړاندې خدای ته دا کلام منسوبوي: د ځمکې له سر نه به هر څه له منځه یوسم، انسانان، حیوانات، د هوا مرغان او د اوبو ماهیان ئې... دا شریر انسان به له ټولو هغو بتانو سره له منځه یوسم چې دی ئې لمانځي!! خو وروسته بیا د دې پرېکنده وینا خلاف د یهودانو د ژوندي پاتې کېدو خبره کوي!! آیا یهودان د ځمکې د هغو انسانانو په ضمن کې نه راځي چې خدای ئې د ختمولو خبره کړې؟!! په مخکني کلام کې خو د استثناء هیڅ مجال نه تر سترگو کېږي!!

حجی

بایبل دا کتاب داسې معرفي کوي: دا کتاب حجی نبي لیکلی، له میلاد نه مخکې د ۲۲۰ کال شاوخوا کې، په دې وخت کې یهودان په بابل کې له تبعید نه بېرته راستانه شوي وو او په اورشلیم کې ئې د خدای د کور په جوړولو لاس پورې کړی وو... خو هغه ئې نیمگړی پرېښود... په همدې سبب خدای له لورې، فقر او وچکالی سره مخامخ کړل... په دې وخت کې حجی نبي راڅرگند شو او یهودان ئې تشویق کړل چې د خدای د کور رغونه پیل کړي.

حجی ته د خدای پیغام داسې گڼي: خلکو ته ووايه: آیا دا صحیح ده چې تاسو په آبادو کورونو کې اوسېږئ او زما کور وران پاتې دی؟! زه ناراض یم، نو ځکه ډېره دانه کړئ خو کمه غله ترلاسه کوئ، خورئ خو نه مېرېئ، څښئ خو نه خړوبه کېږئ، جامې اغوندئ خو نه تودېږئ، اجوره ترلاسه کوئ خو داسې ده لکه چې په سوریو جېبونو کې ئې اچوئ... د دې پیغام په اورېدو سره ووېرېدل او کار ئې پیل کړ، نو خدای په ځواب کې دا پیغام ورته راوړ: زه له تاسو سره یم... ډېر ژر به آسمانونه، ځمکه، سیندونه او وچه ولړزوم، ټول قومونه به نسکور کړم، شتمنۍ به ئې دغه کور ته راشي... او حجی ته د خدای بل پیغام داسې گڼي: زرو بابل د یهودا حاکم ته ووايه: ډېر ژر به آسمانونه، ځمکه ولړزوم او د واکمنانو تختونه به نسکور کړم او قدرت به ئې له منځه یوسم... خو کله چې دا کارونه ترسره شي، اې زرو بابل! زما خدمتگاره! ته به ما ته داسې وې لکه د گوتې غمې، ځکه چې ته مې غوره کړې یې!! خو زرو بابل مړ شو او له ده وروسته ډېر نور هم راغلل ولاړل او د بایبل د خدای دا وعده ترسره نه شوه!!

زکریا

بایبل د دې کتاب په مقدمه کې لیکي: د زکریا نبي کتاب د هغو زیاتو وړاندوینو په سبب ډېر معروف دی چې د موعود مسیح په اړه یې کړې دي، حجي او زکریا په یوه وخت کې اوسېدل، دواړو خلک د خدای د کور بیاوډانولو ته هڅول... زکریا به خلکو ته ویل: موعود مسیح راتلونکی دی، کله چې هغه راشي په ټولې دنیا به حکومت کوي، ... د زکریا ځینې وړاندوینې ۵۰۰ کاله وروسته د مسیح په راتلو سره ترسره شوې، نورې برخې به یې د مسیح د بیا راتلو په وخت کې ترسره شي!! دا کتاب په اتو خوبونو مشتمل دی...

دا زکریا ته د خدای لومړی پیغام گڼي: زه ستاسو له نیکونو ډېر ناراضه او پرې غصه وم، خو اوس تاسو ته وایم: که زما په لوري راوگرځئ زه ستاسو لوري ته درگرځم... بل پیغام دا رويا وه: د یو نهر په ژۍ، د ونو په منځ کې مې یوه فرشته په سره آس سوره ولیده، تر شائې سره، ژیر او سپین آسونه ولاړ وو، ومې پوښتل: زما سالاره! دا آسونه د څه لپاره هلته ولاړ دي؟ راته وئې ویل: ...خدای رالېږلې دي چې د ځمکې حالت وڅېړي، بیا د دغو آسونو سورو فرشتې ته وویل: په ټولې نړۍ کې وگرځېدو هر ځای کې صلح او آرامي ده!! د خدای فرشتې چې دا خبره واورېده وئې ویل: ای خدایه! اویا کاله کېږي چې د یهودا پر ښارونو غصه وي، څومره وخت به نور تېرېږي چې بیا پرې رحم وکړي، د خدای ځواب فرشتې ته تسلي ورکونکی وو!! بیا فرشتې ما ته وویل: زما لخوا دا پیغام اعلان کړه: زه په اورشلیم او یهودا باندې ډېر غیرت کوم او په هغو قومونو غصه ناک یم چې په امنیت او آرامۍ کې دي.

د دې خبرو معنی دا ده: د خدای فرشته د نورو فرشتو د هغې وینا په اورېدو

خفه شوه چې وئې ويل: په ټولې نړۍ کې آرامي ده!! خدای هم د دې خبرې په اورېدو خفه شو، غیرت ئې په جوش راغی او فیصله ئې وکړه چې له ډېر رحمت او پېرزوینو سره به د یهودانو خوا ته راځم!! اورشلیم ته به برکت ورکړم او په خپله به په کې مېشت شم!!

بل خوب ئې: د حیواناتو څلور بڼکران مې ولیدل، له فرشتې مې پوښتنه وکړه: دا څه دي؟ هغې راته وویل: دا د نړۍ هغه څلور ځواکونه په گوته کوي چې د یهودا، اسرائیل او اورشلیم خلک ئې خواره واره کړل، بیا فرشتې څلور پښان راوښودل، پوښتنه مې وکړه: دا د څه لپاره راغلي؟ فرشتې وویل: دا راغلي چې دغه څلور بڼکرونه ... ټوټې ټوټې کړي!!! ... بیا مې په یوه بل خوب کې یو سړی ولیدو چې د اندازه کولو لړگې ئې په لاس کې وو، ومې پوښتو: چېرې روان یې؟ هغه راته وویل: ځم چې اورشلیم اندازه کړم او وگورم چې د ټول قوم لپاره کافي پراخوالی لري که نه... بلې فرشتې وویل: ورته ووايه: یوه ورځ به اورشلیم داسې له خلکو ډک وي چې ډېر به له حصار نه بهر اوسېږي، خو خوندي به وي، ځکه په هغه ورځ به خدای په خپله د یوه اورین حصار په توگه د دوی حفاظت کوي!! ای یهودانو! د اورشلیم په لوري وتبستئ او هلته مېشت شئ، زه خدای غوره کړی يم او د هغو قومونو د مقابلې لپاره ئې لېږلی يم چې تاسو ئې ځورولي یئ، ستاسو ځورول د خدای ځورول دي، ځکه تاسو د خدای د سترگو تور یئ!! له دوی سره به وجنگېږم، ټول به ستاسو غلامان کړم... ای اورشلیمه! د خوښۍ سندرې ووايه چې خدای فرمایي: زه راځم چې په تاسو کې مېشت شم!!!

دا همغه خوبونه دي چې بايبل ئې په وار وار او د بېلابېلو انبیاوو په نامه راوړي، نه یوازې محتوی ئې یوه ده بلکې تر ډېره حده ئې الفاظ هم سره ورته دي!! دا خوبونه، وړاندوینې او زېږي داسې دي چې د ټولو محکومو او له کړاوونو، ستونزو او مصیبتونو سره لاس او گږېوان ولسونو ته د دوی سیاسي، مذهبي او قومي مشرانو ویلي، هر یوه د خپل ولس د تشویق لپاره ویل: ډاډه اوسئ ډېر ژر به دا حالت پای ته ورسېږي، دا د غم او ویر توره شپه به تېره شي، د خوشحالی او آزادۍ سباوون به راشي، ستاسو دښمنان به ډېر ژر له ماتې سره مخامخ شي....

توپیر ئې یوازې په دې کې دی چې بایبل د رؤیا او خوب رنگ ورکړی!!
د زکریا بل خوب داسې رااخلي: ستر کاهن یهوشع مې ولید چې د خدای د فرشتې په وړاندې ولاړ دی، شیطان هم د فرشتې په بڼې خوا کې ولاړ وو او په یهوشع ئې توروته لگول، ... یهوشع له گنده جامو سره ولاړ وو، ... د ده جامې ئې وربدلې کړې، بیا فرشتې ورته وویل: وگوره ستا گناهونه مې درنه لرې کړل او دا ده نوې جامه دراغوندم!! ... ای یهوشع! او ای کاهنانو! ما ته غورځئ: تاسو د هغه څه لپاره یوه نښه یئ چې وروسته به واقع شي: زه خپل خدمتگار چې بناخ (خانگه) نومېږي، راولم او په یوه ورځ به د دې سیمې گناه رفع کړم، زه به دا پر هغې ډبرې ولیکم چې د یهوشع خوا کې ده!! کله چې هغه ورځ راشي نو ستاسو هر یو به خپل گاوندی رابلي چې راشه د انگور او زیتون تر سیوري لاندې په ډاډه زړه او امنیت کې کښېنه!!

د بایبل په حاشیه کې لیکل شوي: دا خدمتگار چې نوم ئې بناخ بنودل شوی مسیح دی!!! پوښتنه کوو: څنگه پوه شوې چې دا د مسیح په اړه وړاندوینه ده؟ هغه ډبره چېرې ده چې خدای دا وړاندوینه پرې لیکلې؟ مسیح خو په هیڅ کتاب کې د خانگې او بناخ په نامه نه دی یاد شوی!! دا ستا خدای ولې صریح او سپینې خبرې نه شي کولی؟ ولې په صریح الفاظو نه وایي چې مسیح د مریمې زوی رالېږم؟ مجامله خو هغه څوک کوي چې د صریح خبرې کولو جرأت نه لري، وېرې او یا په خپلې خبرې باور نه لري او دا شک لري چې خپله خبره ترسره کولی شم که نه؟ تا خو ویلي چې زکریا له عیسی علیه السلام نه ۵۰۰ کاله مخکې تېر شوی!! که دا خبره رښتیا وي نو یهوشع او نور کاهنان څنگه د مسیح د راتلو نښه کېدی شي؟ کله چې مسیح دنیا ته راتلو نو د دوی هډوکې هم وراسته شوي او پنځه پېړۍ پرې تېرې شوې وې!! دوی ولې ونه توانېدل چې خپل گاوندې ته ووايي: راشه! د انگور او زیتون تر سیوري لاندې خاطر جمع کښېنه!!

دې ته ورته ډېر نور ګډوډ خوښونه رااخلي او د هر یوه تعبیر داسې وړاندې کوي چې له ده پرته ئې هیڅ معبر او هیڅ انسان نه شي منلی، او په پای کې د یهودانو د ستر او فاتح پاچا او په ټولې نړۍ د اسرائیلیانو د غلبې او برلاسي خبرې کوي او

وايي: په دې وخت کې به د داؤد د کورنۍ او د اورشليم د خلکو لپاره داسې چينه وبهېږي چې دوی به له ټولو ناپاکیو او گناهونو پاک کړي!!! د بتانو عبادت به پای ته ورسېږي، ځمکه به له دروغجنو انبياوو او فال نيونکو پاکه شي، انبياء به له نبوت (د جذبې نڅا) نه شرمېږي او د خلکو د غولولو لپاره به د انبياوو جامه نه اغوندي!! هر يو به وايي: زه نبي نه يم، بزگر يم، له ځوانۍ نه تراوسه مې دنده بزگري ده!! او که پوښتنه ترې وکړې چې دا د بدن زخمو نه دې څه وايي؟ ځواب به ورکړي: له دوستانو سره په نښتې کې زخمي شوم!!! (د بايبل په حاشيه کې د دې زخمونو په اړه راغلي: دروغجنو انبياوو به خپل بدن زخمي کاوو، د تفصيل لپاره ئې د لومړيو پاچايانو کتاب ته مراجعه وکړئ!!)

دا عجيب اعتراف دی، د بايبل د دروغجنو انبياوو حقيقت ئې په ډېره دقيقه توگه انځور کړی او نښي چې دوی په خپلو جامو خلک غولوي، جذبه کېدل، نڅا او حتی ځان زخمي کول به ئې د اخلاص او خدای ته د قرب نښه گڼله!! ډېر شرکي مذاهب په دې بيمارۍ اخته دي، شيعه وو هم د کربلا د پېښې په ياد ځان په زنجيرونو وهل او خپل سره پهارونه خلکو ته بنودل له دوی نه زده کړي، د بايبل دا خبره صحيح ده چې د حق او الهي دين د غلبې په وخت کې د دغو دروغجنو انبياوو ټغر ټولېږي، خلک ئې په ماهيت پوهېږي، نور نه شي کولی په خپلې سپېڅلې جامې!! او خپلو دروغجنو وړاندوينو خلک وغولوي، نور به (د جذبې نڅا)، د خدای د ذکر په نامه مستي کول، ساز سرود غږول، رقص او نڅا کول او دې ته د عبادت نوم ورکول نه وي، نه به د هندوانو رياضتونه وي، نه د مسيح د زخمونو په نامه ځان زخمي کول او نه د کربلا په نامه ځان په زنجيرونو وهل، چا چې دا غلطې کړې وه ځان به تېرته کوي!!

د بايبل دې خبرې ته هم ځير شئ: متعال او قادر خدای فرمايي: اې تورې! پاڅه زما د شپون په ضد، هغه څوک چې زما مل او همکار دی، شپون ووهه چې مېږي خورې شي!! زه به خپل قوم ووهم، له دريو دوه برخې به ئې له منځه ولاړې شي، پاتې درېيمه به له اوره تېره کړم او صفا به ئې کړم، داسې لکه سره زر چې په اور صفا کېږي!! ... زه به وایم دا زما قوم دی، دوی به وایي: خدای زمونږ خدای دی!!

په حاشیه کې لیکي چې دا د مسیح په اړه وړاندوینه ده!!
د بایبل له منونکو پوښتنه کوم:

- که د بایبل له لوستلو مخکې تاسو په کوم کتاب کې دا جملې لوستلې وئ، آیا دا شپون به مو مسیح او دا به مو د ده په اړه وړاندوینه گڼله؟ مخصوصاً که دا هم درته ویل شوي وئ چې دا وړاندوینه د ده تر تولد نه پنځه سوه کاله مخکې شوې؟ آیا له تاسو پرته به داسې څوک پیدا شي چې له دغو الفاظو همدا انتباه واخلي؟ که دا د عیسی علیه السلام په هکله وړاندوینه وئ ولې یهودانو ونه منله؟!!
- ولې به خدای تورې ته وایي چې شپون ووهه؟ او ولې به خدای دا خبره پنځه سوه کاله مخکې کوي؟ د دې گټه څه ده؟ که هدف دا وي چې خلک د مسیح راتلو ته ذهنأ چمتو شي، باید دا خبره په واضح الفاظو شوې وئ نه په داسې گونکو الفاظو چې د بایبل له لیکونکي پرته هیڅوک دا معنی نه شي ترې اخیستلی؟
- مسیح خو نه شپون وو او نه په توره وهل شوی، نو د دې حکم معنی څه ده؟
د کتاب په پای کې د نورو کتابونو په څېر د اسرائیلیانو د لویې پاچایی د جوړېدو وړاندوینه شوې!! همغه چې د مسیح له راتلو وروسته هم جوړه نه شوه!!
قرآن د بایبل دا ادعا له بنسټه ردوي چې زکریا علیه السلام تر عیسی علیه السلام نه پنځه سوه کاله مخکې تېر شوی، یا ئې وړاندوینې کولې او یا په غیب پوهېدو، وایي چې زکریا علیه السلام د عیسی علیه السلام د مور مریم علیها السلام تربیت او روزنه په غاړه درلوده، د ده هغه زوی چې الله تعالی په زړښت کې ورکړ یحیی نومېدو چې د عیسی علیه السلام نږدې همزولی او موئید وو. قرآن وایي چې زکریا علیه السلام یوه ورځ د مریمې خوا ته بې موسم مېوه ولیده، پوښتنه ئې وکړه: مریمې! دا له کومه راغلې؟ هغې ورته وویل: الله تعالی خپلو بندگانو ته له محاسبې پرته رزق ورکوي، زه ئې مستحقه نه یم، خو الله تعالی هسې پر ما پېرزوینه کړې او دا بې موسم مېوه ئې راکړې!! د مریمې دې حالت او دې وینا په ده کې دا هیله راولاړه کړه چې کېدی شي الله تعالی ما ته هم بې موسم اولاد راکړي، دعا ئې وکړه، الله تعالی ئې دعا قبوله کړه، یوه فرشته ئې د زوی د زېري لپاره ورولیږله، زکریا علیه السلام لمونځ کاوو چې فرشته زېري ورکړ، ده په

خواب کې وويل: اي خدايه! ما ته به څنگه زوی راکوې، زه خو زور یم او میرمن مې شنه ده؟! د دې نښه به څه وي؟ ورته وويل شول: نښه ئې دا ده چې د زوی د تولد په مهال به درې ورځې خبرې ونشي کړی!! په دې سره قرآن مونږ ته وايي: د بايبل دا وينا چې زکريا او نور انبياء عليهم السلام په غيب پوهېدل او وړاندوينې ئې کولې غلطه او بې بنسټه ده، زکريا عليه السلام له دې خبر نه وو چې مريمې عليها السلام ته بې موسم مېوه راځي، له دې خبر نه وو چې الله تعالی به ده ته زوی ورکړي، په دې نه پوهېدو چې کله به ئې زوی په برخه شي، په داسې حال کې چې فرشته د زوی زېری ورکړی وو له الله تعالی نه ئې نښه غوښته!! حقيقت دا دی چې قرآن له ماسوی الله نه د علم غيب په نفي کولو سره د ټولو هغو ټگمارو مذهبي مشرانو، فال نيونکو او نجوميانو په سر سخت گوزار ورکړی چې خلك غولوي او په دې نامه پيسې ترې شکوي چې له راتلونکو پېښو دې خبروو، درته وايو چې له کومو گواښونو سره مخامخ بې، چا درباندي کوډې کړې، څنگه به ترې وژغورلی شي، څنگه خپلو موخو ته رسېدی شي؟ څنگه به دې آرمانونه ترسره شي؟ کوم خنډونه دې په مخکې پراته دي؟... او بايبل د دغو ټگمارو لپاره لار پرانيستې، خو بايبل هم کله دې ته مجبور شوی چې ووايي: دا وړاندوينې د رښتنو انبياوو کار نه بلکې د دروغجنو انبياوو دروغجنې وړاندوينې وې!!

ملاکي

دا د عهد قديم وروستی کتاب دی، په سريزي کې ئې لولو: ملاکي نبي نږدې سل کاله له حجي او زکريا وروسته اوسېدو، ... په دې وخت کې د خدای د کور رغونه بشپړه شوې وه... په دې کتاب کې دا پوښتنې کوي: خدای ولې مونږ پرېښي يو؟ هغه له مونږ څه غواړي؟ په څه مو هغه له ځانه ناراضه کړي؟ کله چې هغه راڅرگند شي څوک ژوندی پاتې کېدی شي؟ آیا څوک کولی شي خدای دوکه کړي؟ د کتاب په پای کې ملاکي د موعود مسيح د راتلو زېږی ورکوي، کتاب په دې وينا پيل کېږي: خدای وايي: (ما تل له تاسو سره محبت کړی) او د مسيح د راتلو په دې وعدي پای ته رسي: (او ستاسو لپاره چې زما وېره په زړه کې لرئ، د عدالت لمر به له خپلو شفابخښونکو وړانگو سره طلوع وکړي او تاسو به داسې خوښ او خوشحاله ټوپکې وهئ لکه خوشکي چې بېدیا ته بېول کېږي!! د ملاکي په کتاب سره د عهد عتيق کتاب پای ته رسي او نړۍ به د مسيح راتلو ته څلور سوه کاله د انبياوو له ويناوو پرته په انتظار کې پاتې کېږي ...

بايبل ليکي: خدای د ملاکي په لاس اسرئيليانو ته دا پيغام ولېږو: ما تل له تاسو سره محبت او دوستي کړې، خو تاسو وايئ: له مونږ سره دې څنگه دوستي کړې؟ خدای فرمايي: ما ستاسو له جد يعقوب سره محبت او دوستي وکړه که څه هم د دې وړ نه وو!! او په دې توگه مې تاسو ته خپله دوستي دروښوده!! خو عيسو چې د ده ورور وو هغه مې وراتو او د ده غرنۍ سيمه مې وړانده کړه او د گيدرو د اوسېدو ځای مې ترې جوړ کړ!! ښايي اډوميان، د عيسو اولاد، به ووايي: مونږ بېرته څو چې خپله سيمه آباډه کړو، خو خدای وايي: که ئې آباډه کړئ زه به ئې بېرته

ورانہ کرم!! سیمہ بہ د شرارت د سیمې په نامه او دوی به د هغه قوم په نامه یاد شي چې خدای ئې هیڅکله نه بخښي!!

د دې کتاب همدا څو جملې ښايي د دې لپاره کافي وي چې لري ئې وغورځو او ووايو: دا د الله تعالی له لوري پیغام نه بلکې د يهودانو له قومي تعصب نه راخوټېدلي بې بنسټه او بېهوده افکار او عقايد دي، عادل خدای به څنگه د هغه يعقوب اولاد ته هيڅ په هيڅه او له کوم دليل نه پرته د عيسو پر اولاد ترجيح ورکوي چې دی ئې نااهله بولي؟! ولې به بې موجه او يوازې په دې سبب د ادميانو سیمه وړانوي چې د اسرائيليانو تربرونه دي؟ د الله تعالی معامله له هر انسان سره د ده د عمل او عقیدې له مخې وي، نه د قومي او نژادي توپيرونو له مخې، کوم قاضي چې د چا په اړه د ده له عمل او کړو وړو نه پرته په بل بنسټ قضاوت وکړي، مونږ ئې ظالم او بې انصافه قاضي گڼو، کوم نظام چې يوه قوم ته پر بل قوم ترجيح ورکړي هغه يو ظالمانه نظام شمېرو، په کوم قانون کې چې انسانان برابر ونه گڼلی شي او قومي او نژادي توپيرونو ته ئې اعتبار ورکړی وي غلط او د عدالت خلاف قانون گڼو، هغه حاکم چې د يوه نااهل پلار اولاد ته د اهل پلار پر اولاد ترجيح ورکړي!! بې انصافه او ظالم حاکم بولو، آیا الله تعالی ته د داسې بې عدالتۍ او بې انصافۍ نسبت کول ستر کفر نه دی؟ يهودان د قومي تعصب او په نورو د خپل قوم د غوره والي ثابتولو لپاره له دې هم ډډه نه کوي چې خپل خدای په بې عدالتۍ تورن کړي!! هيڅ عدل او عقل د بايبل دا خبره نه شي منلی، له يوه متعصب او ظالم انسان نه پرته بل څوک داسې غلطه خبره نه کوي!!

د بايبل دې خبرو ته هم غوږ شئ چې د خدای له لوري ئې کاهنانو ته کوي: ستاسو زامن به تنبیه کړم، د هغو حيواناتو خوشايي به ستاسو پر مخ وتپم چې زما لپاره ئې قرباني کوي او تاسو به د خوشايو په څېر لري وغورځوم!!

خدای خو پرېږده آیا يو شريف انسان داسې خبرې کوي؟ ولې به د پلار په گناه زوی تنبیه کېږي؟ کوم عدالت دا جائز گڼي؟ آیا دا الفاظ د الله تعالی د کلام الفاظ کېدی شي؟

دې الفاظو ته هم ځير شي: آیا مونږ ټول د يوه پلار اولاد نه يو؟ آیا ټول يوه

خدای نه یو پیدا کړي؟ نو ولې یو له بل سره خیانت کوو؟ ولې هغه ژمنه ماتوو چې خدای زموږ له پلرونو سره کړې؟ خو دا خبرې د دې لپاره کوي چې ولې د یهودا د قبیلې ځینو خلکو له نورو قبایلو سره خپلوي کړې او د دوی له لونیو سره ئې نکاح کړې!! ډېره عجیبه ده!! هغه دلیل چې د دوی د غلطې عقیدې د تردید لپاره وړاندې کېږي دوی ئې د ځان لپاره مستمسک گڼي!! د دې خبرو معنی خو دا ده چې انسانان د یوه پلار اولاده دي، خدای او خالق ئې یو دی، نسل او نژاد ئې یو دی، قومي توپیرونه ارزښت نه لري، هیڅ قوم پر بل د ځان لوړ گڼلو حق نه لري!! هغه مذهب چې د خلکو ترمنځ قومي او نژادي پولې راباسي، کوږ او شیطاني مذهب دی!! خو یهودان وايي: کوم یهودي چې له غیریهودي سره خپلوي وکړه له خدای سره ئې خیانت کړی او له خدای سره کړې ژمنه ئې ماته کړې!!

ورپسې لیکي: قادر متعال خدای فرمایي: خپل قاصد به ولېږم چې ما ته لار پرانېزي!! بیا به هغه خدای ناڅاپي خپل کور ته راشي چې تاسو ئې انتظار کوئ!! هغه رسول به راشي چې تاسو ئې لیدو ته لېوال یاست او زما عهد به درته اعلان کړي!! ... خو څوک د ده په وړاندې د ودرېدو توان لري؟ او څوک ئې راتگ زغملی شي؟ ځکه دی د هغه سوځونکي اور په څېر دی چې فلزات تصفیه کوي، هغه صابون دی چې ناولې جامې پاکوي، ... کاهنان به داسې تصفیه او سره بېل کړي لکه څوک چې سره او سپین زر په اور تصفیه کوي... هغه وخت به خدای د تل په څېر په هغو هدایاوو خوشحاله کېږي چې د یهودا او اورشلیم خلک به ئې ورته راوړي!!... نو ما ته راوگرځئ چې بڅښنه درته وکړم، تاسو وایئ: مونږ څه کړي چې بېرته دروگرځو؟ ... خدای ورته وایي: تاسو له ما غلا کړې... مقصد مې عشر او هدیې دي!! اې د اسرائیل قومه! تاسو ټول ملعون یاست!! ځکه زما مال غلا کوئ... عشر زما کور ته نه راوړئ!! ... د قضاوت ورځ به داسې راشي لکه د اور له لمبو ډک تنور، مغرور او بدکار خلک به داسې وسوځوي لکه پروړه، ... او ستاسو لپاره چې زما وېره په زړه کې لرئ، د عدالت لمر به له خپلو شفا بڅښونکو وړانگو سره طلوع وکړي او تاسو به داسې خوښ او خوشحاله ټوپکې وهئ لکه خوسکي چې بیدیا ته بېول کېږي!! تاسو به هغه ورځ چې ما ټاکلې بدکاران تر خپلو پښو لاندې کړئ!! ... د

خدای د قضاوت د هغې سترې او هولناکې ورځې له رارسېدو مخکې به زه د ایلیا نبي په څېر یو رسول تاسو ته درولېږم، هغه به د پلرونو او زامنو زړونه سره نږدې کړي او دا به د دې سبب شي چې زه ستاسو سیمه وړانه نه کړم!!
په دې اړه څو عرایض لرم:

- زه نه پوهېدم چې بايبل ولې دا تر ټولو کمزوری کتاب په پای کې رااخيستی؟ لیکوالان خو اکثراً تر ټولو غوره، جالب او جاذب خبرې د خپل کتاب په پیل او پای کې راوړي، خو ده د پای لپاره داسې کتاب غوره کړی چې هم د محتوی له لحاظه ډېر ضعیف دی او هم د ادبي ترکیب له مخې!! له غور نه وروسته متوجه شوم چې بايبل د خپلو هغو دوو خبرو لپاره دا کار کړی چې تر هر څه زیات ورته اهمیت لري او هغه دا چې:

۱. یهودانو! د خدای کور ته عشر او هدیې راوړئ!!

۲. په ټولې نړۍ د یهودانو د پاچایی هغه لویه ورځ راتلونکې ده چې دوی به داسې خوښ او خوشحاله ټوپکې وهي لکه خوسکي چې بېدیا ته بېول کېږي!! په دې ورځ به دوی خپل دښمنان تر خپلو پښو لاندې کوي!!
د بايبل له منونکو څو پوښتنې لرم:

- دا وړاندوینه د چا په اړه ده؟ د مسیحیانو مسیح که د یهودانو مسیح؟ یو مسیح خو راغی او ولاړ، ولې دا وعدې ترسره نه شوې؟ په دې وړاندوینې کې خو دا نه دي ویل شوي چې د هغه په دوهم ځل راتلو سره به دا کارونه وشي!!
- آیا د مسیح د لومړي ځل راتلو په مهال خدای خپل کور ته راغی که نه؟ ولې مسیح ونه توانېدو چې خدای ته لار پرانېزي؟ او خدای ولې په خپلې وعدې وفا ونه کړه؟

- آیا دا الفاظ د عیسی علیه السلام په اړه صدق کوي چې (هغه د داسې سوځوونکي اور په څېر دی چې فلزات تصفیه کوي، هغه صابون دی چې ناولې جامې پاکوي؟ د ده په راتلو سره خو نه یوازې کاهنان پاک او تصفیه نه شول او لارې ته رانه غلغل بلکې د ده د وژلو لپاره ئې ملا وتړله، د ده گن شمېر یاران ئې په دار کړل او په اور کې ئې واچول!! په ټولو کاهنانو کې ولې داسې څوک پیدا نه شو چې په ده

ایمان را وړي؟ ولې د کب نیونکو په څېر بې وزلو او کمزورو خلکو د ده ملګرتیا وکړه؟ ولې د ده په ژوند کې د هغو کسانو تعداد د ګوتو په شمېر وو چې په ده کې ایمان راوړ؟

• که دا حقیقتاً د خدای خبره وي چې یهودانو ته یې کړې: تاسو ټول ملعون یاست!! ځکه زما مال غلا کوی... عشر زما کور ته نه راوړئ!! نو پوښتنه کوو: خدای ولې یو ملعون قوم خپل قوم او حتی خپل زامن ګڼي؟ آیا هغه څوک عادل ګڼلی شو چې یو ملعون قوم په نورو داسې مسلط کوي چې ترېښو یې لاندې کړي!!
په دغو څو پوښتنو سره د عهد قدیم نقد پای ته رسوم او قضاوت لوستونکو ته پرېږدم، مطمئن یم چې د بائبل منونکي ټولو هغو پوښتنو ته له ځواب ویلو عاجز دي چې په دې کتاب کې د بائبل لیکونکي او منونکو ته راجع شوي.

تتمه

د قرآن په رڼا کې چې زه د بائبل په اړه کومې نتیجې ته رسېدلې یم، خلاصه یې دا ده:

په بائبل کې له تحقیق نه وروسته ما ته نه یوازې د دې کتاب ماهیت څرګند شو، بلکې د قرآن د ډېرو برخو په هکله مزید بصیرت راپه برخه شو، په ځانګړې توګه د هغو برخو په اړه چې په بائبل کې هم پرې بحث شوی، زه اوس په ډېر اطمینان او پوره ډاډ سره ویلی شم چې قرآن د بائبل په سلو کې نږدې پنځه نوي مطالب ناسم او غلط ګڼي او پاتې پنځه یې تصحیح کوي، د قرآن په عظمت هغه وخت ښه پوهېدی شو چې د بائبل په خوا کې یې کېږدو او وګورو چې د دې دواړو کتابونو ترمنځ څومره ژور توپیر شته، یو یې هومره لوړ دی چې سر یې آسمان ته رسي او بل یې هومره ټیټ چې له ځمکې سره نښلي، یو یې د الله تعالی کلام دی او بل یې د یوه کمزوري انسان ضعیف کلام، د یوه حرف حرف او جمله جمله دقیق او په حقیقت مبتني او د بل په هرې پانې کې اشتباهات، تناقضات، د عقل او علم خلاف خبرې. زه هغو خلکو ته حیران یم چې بائبل د یوه سپېڅلې کتاب په توګه مني، ګمان نه کوم چې په ټولې نړۍ کې به بل داسې مذهبي کتاب پیدا شي چې د

بايبل په څېر له دروغجنو قصو، تناقضاتو، د عقل او علم خلاف خبرو... ډك وي!!
ما ته په بايبل كې له تحقيق نه وروسته دا هم معلومه شوه چې زموږ شيعه وو د
خپل مذهب هغه عقايد او مراسم له كوم ځاى او كوم مذهب نه اقتباس كړي چې په
قرآن او حديث كې د هغه لپاره هيڅ مدرک او سند نه شته، ما ته اوس څرگنده شوې
چې دوى له بايبل نه لاندې شيان اقتباس كړي:

- په غائب او منتظر امام باور او دا گمان كول چې هغه به راځي، اقتدار به شيعه
وو ته سپاري او د دوى ټول دښمنان به له منځه وړي!! همغسې لكه يهودان او
مسيحيان چې خپل خپل مسيح ته منتظر دي.

- امام زمان د خداى نائب او په كون او عالم كې متصرف گڼل او دا عقیده
درلودل چې امامان په خپل ژوند كې هم او له مرگه وروسته هم د خداى او بندگانو
ترمنځ واسطه دي، د دوى له لارې خداى ته د انسان دعاگانې رسي او خداى د دوى
په شفاعت دعاگانې او عبادتونه قبلوي. دوى خبره هغه حد ته رسولې چې د خپلو
مرو امامانو د قبرونو خوا ته خپلې ليكلې عريضې غورځوي او جواب ته ئې انتظار
كوي!! د ايران يو جمهور رئيس د منبر په سر وايي: مونږ له امام زمان سره خطي
رابطه لرو!!

- امامت موروثي گڼل.
- په دوولسو امامانو عقیده درلودل، همغسې لكه مسحيان چې د عيسى عليه
السلام په دوولسو حواريونو باور لري او يهودان دوولس قبيلې لري.
- خپل امامان عالم الغيب بلل او ډېرې وړاندوينې هغوى ته منسوبول.
- سادات د لاويانو په څېر خاصه مذهبي طبقه او مذهبي مشري د دوى دنده
گڼل، خمس او صدقات د دوى حق شمېرل. دوى او نورو مذهبي مشرانو ته د
لاويانو په څېر خاصه مذهبي جامه ټاكل.
- د كربلا په ياد وير كول او ځان په زنجيرونو زخمي كول، هغه هم د نورو په
مخكې او د يوه مذهبي رقص په بڼې كې!!

- په فال نيولو باور ساتل، خبره ئې دې حد ته رسولې چې قرآن ئې په ځانگړې
بڼې كې داسې چاپ كړى چې د يوې پاڼې په سر ئې ليكلي: خوب (ښه) او په بلې

(بد)، په پټيو سترگو ئې د فال لپاره پرانېزي، که د (خوب) پاڼه راووتله بختور دی او کار ئې سم، بايد ډاډه وي چې ترسره کېږي او که د (بد) پاڼه ئې مخې ته راغله نو بخت ورسره ياري نه کوي، له خپل هوډ نه دې لاس په سر شي!! حتی د حافظ شيرازي په کتاب همداسې فال نيسي!! دا په داسې حال کې چې پيغمبر عليه السلام فرمايي: چا چې د عراف، منجم او فال نيونکي په وينا باور وکړ، هغه قرآن ئې تکذيب کړی چې پر محمد نازل شوی.

عن أبي هريرة قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : من أتى عرافا أو كاهنا فصدقه فيما يقول فقد كفر بما أنزل على محمد صلى الله عليه وسلم

۳۰رمضان ۱۴۲۷

۱۳۸۵۱۷۱۳۰

عهد جديد

عهد جديد د بايبل دوهمه برخه ده، دا د انجيلو او د عيسى عليه السلام حواريونو ته د څو منسوب ليكونو او مكاشفو مجموعه ده، لويه برخه ئې د پولس خطونو احتوا كړې، مسلمانان چې كله د انجيل نوم اوري نو داسې گمان كوي چې دا به همغه كتاب وي چې پر عيسى عليه السلام نازل شوى، خو حقيقت دا دى چې له هغه انجيل نه هيڅ څه نه دي پاتې، تاسو به په ټول بايبل كې داسې څه ونه گورئ چې ونيبي دا همغه انجيل يا د هغه يوه برخه ده، عيسى عليه السلام په داسې حالت كې دنيا پرېښوده چې ياران ئې يا ونيول شول، يا ووژل شول يا پټ او خواره واره شول، تر اوږدې مودې پورې د دې لپاره شرايط مساعد نه وو چې څوك ځان د عيسى عليه السلام پلوي وگني او د انجيل د ليكلو يا بيانولو جرأت وكړي، د بايبل د وينا له مخې موجود انجيلونه د عيسى عليه السلام له تلو نه نږدې يوه پېړۍ وروسته ليكل شوي. دا انجيلونه په حقيقت كې د عيسى عليه السلام د سيرت كتابونه دي چې تر ده ډېر وروسته ليكل شوي، دا نه د اصلي انجيل په اړه ليكل شوي كتابونه دي او نه ئې شرح او تفسير. كله چې تاسو دا انجيلونه لولئ نو حيران به شئ چې د عيسى عليه السلام د سيرت كتاب ته ئې ولې د انجيل نوم وركړى او ولې په دې كې د انجيل هيڅ برخه نه ترسترگو كېږي؟

ما ته د تحقيق په ترڅ كې معلومه شوه چې د عهد جديد ډېرې برخې د عيسى

عليه السلام له تلو نه خو پېړۍ وروسته ليكل شوي خو د يوه خاص غرض لپاره د ده شاگردانو ته منسوب شوي!! حقيقت دا دی چې د ده له تلو وروسته د اختناق او رعب داسې فضاء رامنځته شوې چې په هغه وخت کې د ده شاگردانو نه دا جرأت کولی شو چې د ده په ملاتړ کې څه ووايي، يا ئې وليکي او يا ئې نشر کړي او نه اصلاً په داسې موقعيت کې وو چې ځان مسيحي ونسي!! خو وروسته شرايط بدل شوي، هم د روم په سياسي نظام کې بدلون راغلی او هم د فلسطين شاوخوا سيمو کې، په دې وخت کې د عيسی عليه السلام په نسبت خواخوږي راڅرگنده شوې، د دې خواخوږي ستره وجه هم سياسي وه، له مخکنې نظام نه د غچ اخیستو په غرض عنوان شوې، په همدې وخت کې د انجيل او د ده د سيرت په اړه د کتابونو د ليکلو لړۍ پيل شوې او شمېر ئې ورځ په ورځ زيات شوی، تر دې چې کنائس مجبور شوي دا کتابونه راغونډ کړي، وئې چنې او يو کتاب ترې جوړ کړي.

په درېيمې مېلادي پېړۍ کې کنائسو څلور انجيلونه معتبر وگڼل:

د متی انجيل: بايبل ادعا کوي چې دا د متی لخوا ليکل شوی انجيل دی، متی د عيسی عليه السلام له دوولسو شاگردانو څخه وو. دا انجيل په عبري يا سرياني ليکل شوی او تر ټولو مخکنۍ نسخه ئې په يوناني ژبې کې ترلاسه شوې، په دې هکله نه يوازې په مسيحيانو کې اختلاف شته چې دا کتاب په اصل کې چا ليکلی، بلکې د همدې انجيل له متن نه معلومېږي چې ليکونکی ئې متی نه دی، ځکه په همدې کتاب کې د متی د ايمان راوړلو قصه په داسې توگه راغلې چې بنسبي ليکونکی ئې بل څوک دی، ما ته له تحقيق نه وروسته معلومه شوه چې بنسبي ليکونکی ئې کوم يوناني وي، دا په اصل کې د مرقس انجيل بله او مشرح نسخه ده، معلومېږي چې ليکونکی ئې د مرقس په انجيل کې څه له ځانه علاوه کړي او داسې بڼه ئې ورکړې چې قصه خونې او خرافات خونېونکو عوامو ته لاجالب شي. د مرقس انجيل: ويل کېږي چې ليکونکی ئې مرقس نومی دی چې د اويانو کسانو په ډله کې غوره شوی وو او په ۶۲ ميلادي کال کې ووژل شو. د لوقا انجيل: لوقا يو يهودي طبيب او د پولس ملگری وو، دی د مسيح له ملگرو څخه نه دی.

د یوحنا انجیل: د یوحنا په هکله دا خبره مشهوره شوې چې دی د عیسی له دوولسو حواریونو څخه وو، دی لومړنی کس دی چې د درې گونو خدایانو او د مسیح د الوهیت عقیده ئې رامنځته کړه.

خو د دغو انجیلونو تر څنګ د برنایا په نامه یو بل انجیل هم شته چې برنایا لیکلی، دی د مرقص ماما وو، خو انجیل ئې له هغه سره ژور اختلاف لري، د اختلاف اصلي ټکي ئې دا دي: د ده له نظره الله همغه د عالمونو رب او خالق دی، عیسی علیه السلام فقط یو پیغمبر گڼي او بس، د عیسی علیه السلام په دار کېدا نه مني بلکې وایي چې د ده په ځای بل څوک اشتباهاً په دار شو، په دې باور دی چې اسمعیل علیه السلام د قربانۍ لپاره غوره شوی وو نه اسحاق علیه السلام، هغه پیغمبر چې عیسی علیه السلام ئې د راتلو زېری ورکوي د محمد (علیه السلام) په نامه یادوي، د دغو خبرو په سبب دا کتاب د انجیلو له فهرست نه وغورځولی شو.

د بائیل په عهد جدید کې د کتابونو ترتیب داسې دی چې ما د نقد لپاره هغه ترتیب مناسب او مفید ونه گڼلو، دې ته مې ترجیح ورکړه چې لومړی ئې څلور معتبر انجیلونه وڅېرم او بیا ئې رسائل او مکاشفې. رسائل مې هم داسې ترتیب کړې چې د پولس ټولې رسالې مې یو ځای او د کتاب په پای کې راوستې.

د مرقس او متی انجیلونه

دا دواړه انجیلونه په اصل کې یو انجیل دی، لومړی مرقس لیکل شوی او بیا بل څوک راولاړ شوی په دې نې څه علاوه کړي او متی ته نې منسوب کړی او دا د دې لپاره چې لیکنه نې اعتبار پیدا کړي، د بايبل د وینا له مخې مرقس لا تنکی ځوان وو چې د عیسی له شاگرد پطرس سره ملگری شو، وروسته نې دا کتاب د عیسی د ژوند په اړه ولیکو. کتاب نې د انجیل شرح یا تفسیر نه بلکې د عیسی علیه السلام د سیرت په اړه دی او د متی د کتاب په مقدمه کې راغلي: عیسی هغه وخت وزېږېدو چې اسرائیلیان د رومي امپراطورۍ تر سلطې لاندې او مجبور ول چې دوی ته باج ورکړي، د اسرائیلیانو له نظره تر ټولو کرکجن کار د هغه چا مأموریت وو چې د روم لپاره به نې دغه باج راغونډاوو، متی د دغو باج راغونډوونکو څخه وو، کله چې عیسی دی ولیدو، دعوت نې کړ، ده هم له هغه گنده کار نه لاس واخیست او د عیسی له دوولسو شاگردانو څخه شو او دا انجیل نې آسمان ته د خپل استاد له لورېدو څو کاله وروسته ولیکو... خو دا ادعا نه یوازې حقیقت نه لري بلکې دا کتاب په خپله هغه تکذیبوي، څو صفحې وروسته به تاسو ولولئ چې دا کتاب، تر دې عنوان لاندې (یو گناهگار د عیسی شاگرد شي)، د متی د ایمان راولو قصه په دې صیغه کوي: عیسی د خپل سفر په دوران کې له یوه باج راغونډوونکي سره مخامخ شو، نوم نې متی وو... عیسی ورته وویل: راشه زما اطاعت وکړه! هغه فوراً پاڅېدو او له ده سره روان شو!! له دې الفاظو په صراحت سره معلومېږي چې دا انجیل متی نه دی لیکلی!! او د مرقس انجیل تر

همدغه عنوان لاندې ليکي چې دا گناهگار متی نه بلکه لوي د حلفي زوی وو!!
د مرقس انجيل د اشعيا نبي په هغې وړاندوينې پيل شوی چې د مسيح د راتلو په اړه ئې کړې او ليکي: خدای د اشعيا نبي په ژبه خبر ورکړی وو چې خپل زوی مسيح به دنيا ته لېږم او تر ده مخکې به يو بل څوک لېږم چې خلک د ده راتلو ته چمتو کړي، خو د متی انجيل د عیسی عليه السلام په تفصیلي شجرې پیل کېږي، ابراهيم عليه السلام ئې ستر جد او يوسف د يعقوب زوی د مريمې مېړه معرفي کوي او مريم د عیسی عليه السلام مور او ورپسې ليکي: په دې توگه له ابراهيم نه تر داؤد پورې څوارلس پوښته، له داؤد نه بابل ته د يهودانو تر تبعيد څوارلس پوښته او د تبعيد له زمانې تر يوسف پورې څوارلس پوښته!!

په دې اړه څو خبرو ته ستاسو پام رااړوم:

• گورئ چې دا انجيلونه د عیسی عليه السلام د سيرت کتابونه دي نه انجيل، د عیسی عليه السلام په شجرې پیل شوي!!

• يوسف د مريمې مېړه گڼي او وروسته وايي چې عیسی عليه السلام د ده له نطفې څخه نه دی او له مريمې سره د ده له نږدېکت نه مخکې پيدا شوی!! که دا خبره رښتيا وي نو ولې عیسی عليه السلام د يوسف زوی او ابراهيم عليه السلام د ده ستر جد گڼي؟! دلته خو د يوسف شجره وړاندې شوې او يوسف د عیسی عليه السلام پلار نه دی!!

• د دوی اصلي ستونزه دا ده چې د وړاندوينو په بنسټ گمان کوي چې موعود مسيح به د داؤد په اولاد کې راپيدا کېږي، دې ته اړ شوي چې له يوې خوا دا ثابته کړي چې مسيح د داؤد له اولاد څخه دی او له بلې خوا بايد وښيي چې مسيح د خدای زوی دی!! ځکه ئې يوسف ورته ناسکه پلار کړ او د دې پلار شجره ئې د ده شجره وگڼله!! که تاسو د عربي متن مقدمې ته لږ ځير شئ نو دا خبره به په ډېر وضاحت سره احساس کړئ، د عربي متن په مقدمه کې داسې راغلي: په لومړۍ ميلادي پېړۍ کې روح القدس وغوښتل چې څلورو کسانو ته وحی وکړي چې انجيل وليکي، چې دا د عالم د ژغورونکي مسيح زېږی دی، نو هر يوه د مسيح د نادر شخصيت د ژوند په يوه ځانگړې اړخ باندې ترکيز وکړ، هغه انجيل چې متی

ولیکلو په دې ترکیز کوي چې هغه موعود پاچا چې یهودان ئې راتلو ته منتظر ول همدا مسیح دی، خو کله چې هغه راغی نو تکذیب ئې کړ او په صلیب ئې وځړاوه، په داسې حال کې چې دی همغه د داؤد زوی دی چې د مخکنۍ زمانې نبوت پرې پای ته رسېدلی او دی د هغه ابراهیم زوی دی چې ټولو خلکو ته به برکتونه راوړي!! د بایبل له وینا خو معلومېږي چې د یهودانو خبره سمه ده او عیسی علیه السلام همغه منتظر مسیح نه دی، ځکه چې دی نه د داؤد له اولاد څخه دی او نه ئې هغه لویه پاچایي جوړه کړی شوه چې د یهودانو انبیاوو ئې وړاندوینه کړې وه!!

- د شجرې بیانولو په لړ کې د متی انجیل د څوارلس (دوه وارې اووه)، رقم وړاندې کوي، دا د بایبل تکیه کلام دی، چېرې چې غلط ارقام وړاندې کوي او غواړي هغه ته سپېڅلې الهي بڼه ورکړي نو اووه ورته بنسټ کړي!! پوښتنه دا ده چې دلته د څوارلس څوارلس ذکر څه گټه لري او ولې باید دا عدد ورکړی شي!!؟ تاسو به په راتلونکو کتابونو کې وگورئ چې دا شجره تکذیبوي او د یوسف پلار او د ده اجداد په بلې بڼې کې معرفي کوي.

- بایبل به څنگه ثابتوي چې دا کتابونه متی او مرقس لیکلي!!؟ ولې د دې اسناد او راویان نه په گوته کوي؟ په کار خو دا وه چې د عیسی علیه السلام د شجرې په ځای ئې ټول هغه کسان معرفي کړي وی چې لړۍ ئې تر متی او مرقس پورې رسېږي، داسې لکه چې زمونږ محدثین د هر حدیث اسناد او راویان په ډېر دقت او تفصیل سره معرفي کوي!!

د عیسی تولد

دا د متی عنوان دی چې په مرقس کې نه دی راغلی، تر دې سرلیک لاندې لیکي: د عیسی مسیح د زېږېدو واقعه داسې وه: مریم، د عیسی مور، د یوسف په نکاح کې وه، خو له واده مخکې د روح القدس له لوري حامله شوه، یوسف چې اخلاقي اصولو ته سخت ژمن وو، وئې غوښتل چې له دې واده لاس په سر شي، خو دا ئې مناسبه وگڼله چې دا کار په پټه او د خلکو له خبرولو پرته وکړي، ترڅو مریمه بې پټه نه شي، په دغو سوچونو کې غرق وو چې خوب پرې راغی او په خوب کې ئې

يوه فرشته وليدله چې ده ته ئې وويل: يوسف، د داؤد زويه!! له مريمې سره د واده په اړه اندېښنه مه كوه، د دې په رحم كې ماشوم د روح القدس له لوري دى، هغه به يو زوى وزېږوي ته به ئې نوم عيسى (ژغورونكى) كېږدي، ځكه دى به خپل قوم له گناھونو وژغوري. او دا همغه پيغام دى چې خداى څو پېړۍ مخكې د خپل نبى، اشعيا په ژبه لېږلى وو چې: وگورئ! پېغله نجلۍ به حامله شي او زوى به وزېږوي او هغه به عمانوئيل ونومول شي، عمانوئيل يعنې خداى له مونږ سره دى!! كله چې يوسف وينښ شو، د فرشتې له وينا سره سم ئې عمل وكړ او مريم ئې كور ته راوسته چې د ده مېرمن وي!! خو ده تر هغه وخته ورسره نږدېكت ونه كړ چې زوى ئې پيدا شو او عيسى ئې ونوماوو!!

په دې ارتباط څو پوښتنې لرو:

- كه دا خبره رښتيا وي چې مريم عليها السلام د يوسف نومې په نكاح كې وه، نو خلكو به ولې د عيسى عليه السلام پيداېښت خارق العاده گڼلو او جاهلانو به دى د خداى زوى بالو؟ بيا خو به په نړۍ كې يو داسې احمق انسان نه وو پيدا شوى چې عيسى عليه السلام د خداى زوى وگڼي!! بيا به خلكو دى د عيسى بن مريم په نوم نه بلكې د عيسى بن يوسف په نامه ياداوو او د بايبل دا ادعا به ئې هيڅكله نه منله چې عيسى د خداى كلمه وه چې د روح القدس له لوري مريمې ته القاء شوه!! له نكاح وروسته او له واده مخكې ډېرو مېرمنو اولاد زېږولي!!
- فرشتې ولې يوسف ته د داؤد د زوى خطاب وكړ؟ ستا د وينا له مخې خو د ده پلار يعقوب نومېدو!! يوازې د يوسف په نامه به ئې ياداوو، ولې ئې له ستر جد نه پلار ورته جوړ كړ!! هر څوك پوهېږي چې د داؤد له يادولو څخه ستا هدف څه دى؟! ته په زور او لجاجت سره غواړې دا ثابته كړې چې عيسى عليه السلام د يوسف زوى او د داؤد له اولاد څخه دى!!
- مونږ ته ووايه: د مريمې د زوى نوم عيسى وو كه عمانوئيل؟ د فرشتې خبره صحيح ده كه د اشعيا نبى؟ دواړه خو په يوه وخت نه شي صحيح كېدى، د دواړو نومونو معناوې هم سره ورته نه دي!!
- آيا دا خبره عقل مني چې مېرمن ئې راواده كړې، كور ته ئې راوستې، څو

مياشتې ئې شپه ورځ په يوه کور کې ورسره تېرې کړې خو نږدېکت ئې نه دی ورسره کړې، يوسف خو نه پيغمبر وو، نه نبي او نه راهب!! زمونږ په مخکې خو ستاسو د راهبو او راهبانو تاريخ هم پروت دی، چې د کليسا په سپېڅلو خونو کې ئې څه څه کارونه کړي!!

منجمان د عیسی په لټه کې

دا قصه هم د متی په انجيل کې علاوه شوې، په مرقس کې نه شته، متی تردې عنوان لاندې ليکي: عیسی د هیروديس د سلطنت په وخت کې په بیت لحم کې وزېږېدو، په دې وخت کې څو مجوس ستورپېژاندي له ختیځو سیمو اورشلیم ته راغلل او پوښتنه ئې وکړه: هغه ماشوم چېرې دی چې د یهودانو پاچا به وي؟ مونږ د ده ستوری د ختیځ په لرو سیمو کې لیدلی او راغلي یو چې د ده عبادت وکړو!! کله چې دا خبره د هیروديس غوږونو ته ورسېده نو ډېر پرېشانه شو، ... هغه د یهودانو ټول مذهبي مشران راوغوښتل او ورته وئې ویل: د پیغمبرانو د وړاندوینو له مخې به مسیح د نړۍ په کوم ځای کې پیدا کېږي؟ هغوی ځواب ورکړ: باید په بیت لحم کې پیدا شي ځکه میکای نبي همداسې ویلي دي... بیا هیروديس دغو مجوسیانو ته پټ پیغام ولېږو چې د ده ملاقات ته ورشي او ورته ووايي چې کله ئې د لومړي ځل لپاره دا ستوری لیدلی؟! .. بیا ئې دوی ته وویل چې بیت لحم ته ولاړ شئ او وئې لټوئ او ما ترې خبر کړئ... دوی و خوځېدل... ناڅاپه ئې یو ستوری ولید چې د دوی په مخ کې تر بیت لحم پورې درومي او د هغه کور پر سرودرېدو چې ماشوم په کې وو، له خوښۍ په جامو کې نه ځانېدل، کله چې هغه کور ته ننوتل چې مریم او زوی ئې په کې وو په سجده پرېوتل، د ماشوم لمانځنه ئې وکړه، بیا ئې د سرو او سپینو زرو او عطرو هډیې وړاندې کړې، خو د ستنېدو په وخت کې د اورشلیم له لارې نه ولاړل او هیروديس ئې خبر نه کړ، ځکه خدای په خوب کې ورته ویلي وو چې له بلې لارې ستانه شئ!!

یوه هوښیار او په دین پوه انسان ته د بایبل دغه بې بنسټې او خرافي خبرې کافي دي چې ووايي دا له ځانه جوړه شوې جعلی قصه ده، چې هیڅ حقیقت نه لري،

هر عاقل انسان به د بايبل له ليكونكي دا پوښتنې كوي:

• د ستورو ئې د انسان له پيداېښت سره څه؟ ستوري خو د عيسى عليه السلام له پيداېښت نه نږدې ۱۳,۷ ميليارده كاله مخكې پيدا شوي!! هرالهي دين په ستورو باندې دا باور ساتل يوه خرافي عقیده گني چې د ستورو او د انسان د پيداېښت تر منځ څه تړاو شته او د دوی له مخې كېدی شي د انسان د مستقبل په اړه وړاند وینه وشي، هيڅ عاقل انسان به دا خبره ونه مني چې د ستورو او د انسانانو د پيداېښت تر منځ څه رابطه شته.

• بايبل ولې نه وايي چې دا ستور پېژاندي مجوسان څوك وو؟ څو نفره وو؟ نومونه ئې څه وو؟ له كوم هېواده راغلي وو؟ آیا دوی په عيسى عليه السلام ايمان راوړ؟ له دوی نه كوم يو د عيسى د حواريونو او ملگرو په ډله كې شامل شو؟ بايبل خو د حواريونو په فهرست كې د هيڅ داسې مجوسي نوم نه دی ياد كړی چې ايمان ئې راوړی وي!! دا بې سنده هوايي خبره به كوم عقلمن انسان ومني!!؟

• طبيعي ده چې دې پلاوي به د ورځې سفر كاوو، په رڼا ورځ كې خو ستوري په آسمان كې نه ليدل كېږي، نو دې ستورې څنگه د دوی لارښوونه كوله؟

• دا څنگه د يهودو كاهنان، چې تاسو ئې په غيب پوه او وړاندوينې ئې رښتونې گڼئ، د عيسى عليه السلام له زېږېدو خبر نه شول او څو مشرك مجوسان خبر شول!!؟

قرآن د متي انجيل دا خبرې بې بنسټه او دروغجنې گني او د عيسى عليه السلام د پيداېښت قصه په خپلو جالبو او زړه راښكونكو الفاظو سره داسې وړاندې كوي:

MR&7R (0f 07) G#V\$B 0[0V / i\$B s 9 NlCkR' 0E d b%0E N&B&M9\$\$%E
0pE r \$yI Dme& ? # 0&R&E pE r ' 0E d 019\$\$ \$pE r \$0m CIIÈ D\$E 0E\$E %
QJL&9% B \$yGfE r s I \$pl&S&E pE r Of& \$p&E y' 0r (0&RQ\$ & 0E\$S 0r
\$y-à (\$fxy- \$gn& r \$Zi yn \$?S&R \$yF7R& 9i yn &0Q) I \$y& \$gn& Fu CIIÈ ÈS& 9%

هغه وخت چې د عمران مېرمنې وويل: اي زما ربه! زما په رحم كې چې څه دي هغه

آل عمران: ۳۵-۳۷

مې ستا لپاره نذر كړي، آزاد (له بل هر كار نه) نو له ما نه ئې قبول كړه، بې شكه چې

ته ښه پوه اوږدونكې يې. نو كله چې ئې وزېږوله، وئې ويل: اي زما ربه! ما خو نجلۍ وزېږوله او الله ښه پوهېږي چې څه ئې زېږولي او نارينه خو د ښځې په څېر نه وي او ما هغه مريم ونوموله او زه دا او اولاده ئې له رېتل شوي شيطان نه ستا په پناه كې دركوم. نو خپل رب ئې په ښه توگه قبوله كړه او د دې ښه روزنه ئې وكړه او زكريا ئې د دې روزونكې او كفيل وگرځاوو، چې كله به هم زكريا د دې عبادت ځي ته ورننووت نو د دې په خوا كې به ئې خاص خوراك وموندو، وبه ئې ويل: اي مريمې! دا له كومه درته راغلي؟ وبه ئې ويل: دا د الله له لوري ده، بې شكه چې الله هر چا ته چې وغواړي بې حسابه روزي وركوي.

د مريمې مور، د عمران مېرمن حامله وه، له الله سره ئې وعده وكړه چې خپل بچي به د ده په لار كې وقف كوي، انتظار ئې دا وو چې الله تعالی به زوی وركړي او هغه به د الله د دين خدمت ته وړاندې كوي، خو الله تعالی ورته لور وركړه، وئې ويل: زما ربه! دا خو لور ده، ما خو د زوی طمع وه، نارينه خو د ښځې په څېر نه وي، هغه محدوديتونه ئې نه وي چې ښځه عادتاً ورسره مخامخ وي، ما ئې نوم مريم (دالله بنده او خدائي خدمتگار) كېښود، زه ئې تا ته سپارم، دا او اولاد ئې له رېتلي شيطان نه په خپل حفظ او امان كې وساته، الله تعالی ښه پوهېدو چې څه ئې زېږولي، الله تعالی د دې همدا نذر قبول كړ، د مريمې د ښې روزنې انتظام ئې وكړ، كله چې لږ ستره شوه نو مور ئې دا معبد ته وسپارله، د قرعې له مخې د دې روزنه د زكريا عليه السلام په ذمه شوه، هلته په معنوي لحاظ داسې لور مقام ته ورسېده چې د الله تعالی له لوري بې موسمې مېوه ورته راتله، د روزنې په دوران كې يو ځل زكريا عليه السلام په داسې حال كې د دې هستوگنځي ته ورغی چې د مريمې خوا

ته ئې بې موسم مه مېوې وليدې، له هغې نه ئې پوښتنه وکړه چې دا له کومه راغلې،
 مريمې ځواب ورکړ: دا د الله له لوري دي، الله چې چا ته وغواړي له حسابه پرته
 روزي ورکوي، زه د داسې رزق مستحقه نه يم، دا د الله پېرزوينه ده، زما د کومې
 ځانگړتيا له مخې ئې نه راکوي، له محاسبې پرته ئې راکوي. زکريا عليه السلام
 اولاد نه درلود، دی او مېرمن ئې د عمر هغه حد ته رسېدلي وو چې څوک هغه وخت
 د اولاد طمع نه شي کولی، خو چې وئې ليدل الله تعالی بې موسم مه مېو ه هم ورکوي،
 دا طمع پکې راپيدا شوه چې ما ته به هم بې موسم اولاد راکړي.

مريم عليها السلام، يوه ورځ په داسې حال کې چې له خلکو گوښه او يوازې وه،
 يوه فرشته د سړي په شکل کې ورته راڅرگنده شوه، هغې ورته وويل: زما خوا ته مه
 راځه، زه رحمان خداى ته له تا پناه وړم، هغې ورته وويل: زه د الله تعالی له لوري
 لېږل شوې يم چې تا ته هغه زوى درپه برخه کړم چې د الله د يوې کلمې (امر او حکم)
 په وجه به پيدا کېږي، نوم به ئې مسيح عيسى د مريمې زوى وي، هغې وويل: اې
 زما به! زه به څنگه اولاد زېږوم حال دا چې د هېڅ انسان لاس راباندې نه دى
 لگېدلى؟! په ځواب کې ورته وويل شو: ستا رب چې د کوم څه د پيدا کولو اراده
 وکړي نو يوازې دا کافي ده چې ووايي: وشه او هغه له ځنډه پرته وشي، ستا زوى به
 په وړکتوب او زړښت کې خبرې کولى شي، په انجيل او تورات به پوهېږي، پېس
 او له مور ه پوند پيدا شوى به د الله تعالی په اذن روغولى شي، مړى به په دعا سره
 ژوندى کولى شي، خلکو ته به دا ويلي شي چې نن به ئې کوم خوراک په برخه کېږي
 او سبا ته به څه ذخيره کوي. قرآن د عيسى عليه السلام د زېږېدو په اړه فرمايي:

﴿وَجَاءَ بِهَا الْمَلَأَئِكَةُ غَائِبِينَ لَمَّا جَاءَهَا وَكَانَ وَجْهَهَا سَاوِيَةً لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً وَتَوَاتُرًا لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً وَتَوَاتُرًا لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً وَتَوَاتُرًا لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً

﴿وَجَاءَ بِهَا الْمَلَأَئِكَةُ غَائِبِينَ لَمَّا جَاءَهَا وَكَانَ وَجْهَهَا سَاوِيَةً لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً وَتَوَاتُرًا لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً وَتَوَاتُرًا لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً وَتَوَاتُرًا لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً

﴿وَجَاءَ بِهَا الْمَلَأَئِكَةُ غَائِبِينَ لَمَّا جَاءَهَا وَكَانَ وَجْهَهَا سَاوِيَةً لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً وَتَوَاتُرًا لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً وَتَوَاتُرًا لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً وَتَوَاتُرًا لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً

﴿وَجَاءَ بِهَا الْمَلَأَئِكَةُ غَائِبِينَ لَمَّا جَاءَهَا وَكَانَ وَجْهَهَا سَاوِيَةً لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً وَتَوَاتُرًا لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً وَتَوَاتُرًا لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً وَتَوَاتُرًا لَمْ يَجِدْهَا مَسْوِيَةً

ویل: مریمی! دا د خه بد کار کړی؟ ای د هارون خورې! نه خو ستا پلار بد سپی وو او نه دې مور بد لمنه وه!! دې ماشوم ته اشاره وکړه، چې له ده پوښتنه وکړی!! دوی وویل: څنگه له وړو کي ماشوم سره چې د زانگو دی خبرې وکړو؟ ماشوم ځواب ورکړ: زه د الله تعالی بنده یم، کتاب ئې راکړی، پیغمبر ئې گرځولی یم، برکت ئې راپه برخه کړی، د ژوند تر پایه ئې په لمانځه او زکات او له خپلې مور سره په ښه سلوک گمارلی یم، مغرور او بدبخته ئې نه یم گرځولی، الله زما او ستاسو رب دی، د هغه عبادت وکړئ چې مستقیمه لار همدا ده، دا د عیسی بن مریم حقیقت دی. دا همغه حقیقت دي چې دوی په کې شک کوي، الله تعالی له دې ډېر لوړ دی چې ځان ته زوی غوره کړي، د ده کار داسې دی چې د خه اراده وکړي ورته وایي: وشه، او هغه سملاسي ترسره شي.

گورئ چې د قرآن او بائبل د ویناوو ترمنځ څومره ژور توپیر شته، بائبل د عیسی علیه السلام پیداېښت د یوه داسې عادي انسان پیداېښت ته ورته گڼي چې په کورنۍ، کلي او سیمه کې ئې هیچا د اهمیت په سترگه نه دي ورته کتلي، خاص توپیر ئې نه دی ترسترگو شوی، ډېره موده وروسته له نامعلوم مشرق نه، نامعلوم شمېر مجوسان راغلي، دی ئې لیدلی او سجده ئې ورته کړې!! دا نه وایي چې مریمه څوک او د څنگه شخصیت خاونده وه، د عیسی علیه السلام ماشومتوب څنگه پیل شوی، د ده په معجزاتو کې دا نه رااخلي چې په وړکتوب کې او د پیداېښت په لومړیو ورځو کې ئې هغه سترې سترې خبرې کړې دي چې د یوه پیغمبر د ټول دعوت خلاصه په کې راغلي، د هغه لومړۍ خبره دا وه چې زه د خدای بنده او د هغه پیغمبر یم، آیا د انسان عقل دا خبره مني چې په مشرق کې څوک د یوه (عجیب) زوی له پیدا کېدو خبر شي خو د ده کورنۍ او کلی هغه یو (عجیب) ماشوم ونه مومي!! او له نورو سره ئې هیڅ توپیر ترسترگو نه شي؟! دا په داسې حال کې چې مسیحیان دا ماشوم د خدای زوی گڼي او پیداېښت ئې هم خارق العاده!! خو مسلمانان د قرآن د لارښوونو په رڼا کې سره له دې چې عیسی علیه السلام ته دومره سترې سترې معجزې ثابتوي چې ډېرې ئې د مسیحیانو په مذهبي کتابونو کې نه ترسترگو کېږي، خو عیسی علیه السلام یو انسان او د نورو پیغمبرانو په څېر یو پیغمبر

گني!!

مصر ته تېښته

دا قصه هم متی له ځانه جوړه کړې او په مرقس کې نه شته، متی تر دې عنوان لاندې لیکي چې د خدای فرشته یوسف ته راڅرگنده شوه او ورته وئې ویل: پاڅه او ماشوم او مور ئې درسره روان کړه او مصر ته وتښته او تر هغه هلته پاتې شه چې زه خبر درکړم، ځکه هیروډیس پاچا غواړي ماشوم ووژني، یوسف مصر ته ولاړ او د هیروډیس تر مرگه هلته پاتې شو، یوه نبي څو پېړۍ مخکې په دې هکله وړاندوینه کړې وه چې (خپل زوی مې له مصره راوبالو)!! داسې معلومېږي چې د کتاب لیکونکي دا ټوله قصه د دې لپاره جوړه کړې چې د هغه نبي وړاندوینه رښتونې ثابته کړي او عیسی علیه السلام ئې مصداق وگني، د همدې لپاره ئې مریمې ته مېړه جوړه کړې، د هغه نوم ئې یوسف ایښی، یوسف ئې د یعقوب زوی ښودلی، عوام چې دا خبرې اوري ژر ئې یقین راځي او مني ئې چې یوسف د یعقوب زوی په مصر کې اوسېدلی!! حقیقت دا دی چې مریمې مېړه نه دی کړې، که د بایبل دا دروغجنه خبره ومنلی شي نو باید ټولې هغه وړاندوینې ئې دروغجنې وگڼو چې وایي: بې مېړه (پیغله) به ماشوم وزېږوي!! له دې دواړو خبرو څو یوازې یوه رښتونې کېدی شي!! همداراز د دغې څو پېړۍ مخکې وړاندوینې الفاظ ښيي چې په تکلف سره د عیسی علیه السلام لپاره جوړه کړې شوې، د وړاندوینې الفاظ داسې دي چې (خدای څو پېړۍ مخکې ویلي چې خپل زوی مې له مصره راوبالو) د دې الفاظو معنی خو دا ده چې دا کار څو پېړۍ مخکې ترسره شوی، د کوم منطق له مخې د دې اطلاق له مصر نه د عیسی علیه السلام په راستنېدو کوي!!؟

د یحیی پیغمبر ظهور

د مرقس انجیل له دغه ځایه پیل شوی، متی دا موضوع او الفاظ ئې له مرقس نه اقتباس کړي او تر دې سرلیک لاندې لیکي: ... یحیی چې په (تعمید ورکونکي) مشهور شوی وو، د یهودا په بېدیا کې ئې خپل رسالت پیل کړ... ده به د اوښ له

وړپيو جوړه شوې جامه اغوسته او د څرمنې ملابند به ئې تارو، خوراك ئې صحرايي شات او ملخان وو، ... خلك به ورته راتلل، د ده موعظو ته به ئې غوړ نيولو، په خپلو گناهونو به ئې اعتراف كاوو او د ده په لاس به ئې د تعميد غسل په برخه كېدو، ... خلكو ته به ئې ويل: زه هغو خلكو ته چې توبه وكړي په اوبو سره تعميد وركوم، خو داسې څوك به راشي چې تر ما به ئې مقام ډېر لوړ وي، هومره چې زه به د ده پنبو ته د كپيو ايښودو وړتيا هم نه لرم، هغه به تاسو ته په روح القدس او الهي اور سره تعميد دركوي، هغه به پروره له غنمو بېله كړي او په تليپاتې اور كې به ئې وسوځوي، خو غنم به په گودام كې غونډه كړي!! ... په دې وخت كې عيسى هم د تعميد لپاره يحيى ته راغى... مرقس دا نه وايي چې يحيى ورته وويل: دا مناسب كار نه دى، زه بايد ستا په لاس تعميد شم، خو متى دا خبرې له ځانه اضافه كړې دي، همداراز متى وايي: كله چې عيسى له اوبو راوتو نو يحيى يوه كوتره وليده چې له آسمانه راكوزه شوه او د عيسى پر سر كښېنسته او له آسمانه يو غږ واوردى شو چې (دا زما گران زوى دى چې ترې راضي يم) خو مرقس وايي چې عيسى په خپله دا كوتره وليده او دا غږ ئې واوردو.

په دې اړه څو وضاحتونه ضروري برېښي:

- بايبل د خپلو نورو انبياوو په څېر يحيى عليه السلام هم داسې معرفي كړى چې د اردن سيند شاوخوا په كومي صحرا كې له خلكو لرې اوسېدو، خو د قرآن د وينا له مخې معلومېږي چې د ده محترم والد زكريا عليه السلام په يوه معبد كې مدرس او استاد وو او د مريمې عليها السلام روزنه او تربيت د ده په لاس ترسره شوې!
- عيسى عليه السلام او يحيى عليه السلام همزولي وو، په يو ځاى كې اوسېدل، د قرآن د وينا له مخې ده په عيسى عليه السلام ايمان راوړى، د ده په لاس د عيسى عليه السلام تعميد حقيقت نه لري.
- بايبل څو صفحې وروسته ليكي چې يحيى له زندانه دوه سړي عيسى ته ولېږل چې ترې وپوښتي: آيا په رښتيا ته همغه موعود مسيح يې؟ پوښتنه دا ده چې ته څو دلته ادعا كوي چې يحيى دى وپېژندو، نه ئې غوښتل دى تعميد كړي، يوه كوتره ئې هم وليده چې له آسمانه راكوزه شوه، د عيسى پر سر كښېنسته، آسماني غږ ئې

هم واورېدو چې دا زما همغه گران زوی دی، نو بیا ئې له زندانه دوه سړي د څه لپاره وړلېږل؟! متأسفانه سره له دې چې بايبل له داسې تناقضاتو ډک دی خو مسيحيان ئې د سپېڅلي کتاب په توگه مني!!

• د بايبل دا الفاظ ډېر کچه او بې معنا دي چې عیسی علیه السلام به په روح القدس او اور خلکو ته تعمید ورکوي!!

• بايبل دا ټوله جعلی قصه د دې لپاره جوړه کړه چې یوه بې بنسټه وړاندوینه رښتونې او د عیسی علیه السلام په اړه ثابته کړي، وړاندوینه دا ده: اشعيا نبي څو سوه کاله مخکې ويلي وو: له بېديا یو غږ اورم چې وايي: د خدای لپاره لار پرانېزئ او لار ورته آواره کړئ.

د عیسی آزمېښت

دا عنوان متی علاوه کړی، په مرقس کې نه شته، مرقس په مختصره توگه لیکي چې د خدای روح عیسی بیدیا ته بوت، څلورېښت ورځې هلته پاتې شو، شیطان وسوسه کولو خو فرشتو د ده ساتنه کوله، خو متی ښه ډېرې خرافي خبرې پرې علاوه کړې او تردې سرلیک لاندې لیکي: د خدای روح عیسی صحرا ته بوت، چې شیطان ئې وسوسه کړي او وئې آزمويي، عیسی څلورېښت شپې ورځې روژه ونيوله، په پای کې ډېر وږی شو، شیطان ورته راغی، وسوسه ئې کړ او ورته وئې ويل: که ته په رښتیا د خدای زوی یې نو دا ډېرې په ډوډۍ بدلې کړه! خو عیسی ورته وويل: نه زه داسې نه کوم، ځکه آسماني کتاب ويلي: انسان یوازې په ډوډۍ ژوندی نه پاتې کېږي، بلکې په هرې هغې کلمې چې د خدای له خولې وځي!!

د بايبل له لیکونکي څو پوښتنې لرو:

• ته خو عیسی علیه السلام د خدای زوی گڼې، آیا د خدای زوی وږی کېږي؟ عقل خو وايي: هر زوی پلار ته ورته وي، که خدای زوی درلودی نو نه به کله ډوډۍ ته اړ کېدو او نه اوبو ته!! او که عیسی علیه السلام یو انسان وو نو ولې ئې څلورېښت ورځې روژه نيوله؟ الله تعالی خو انسان له خپل وس او طاقت نه په اوچت کار نه مکلف کوي، په هیڅ الهي شریعت کې د څلورېښتو شپو ورځو مسلسل روژه نه

شته، د بايبل په هيڅ کتاب کې هم داسې روژه نه ده راغلې، دا خو نه د ثواب کار دی او نه د معنوي ارتقاء لپاره ضروري او مفيد کار!!

• شيطان ولې هغه ته وويل: که ته په رښتيا د خدای زوی يې؟! آیا ستا شيطان له دې خبر نه وو چې عیسی علیه السلام په خارق العاده توگه او د خدای له کلمې جوړ شوی؟ تا خو تر دې د مخه او د ایوب علیه السلام په قصې کې شيطان داسې معرفي کړی وو چې له فرشتو سره یو ځای د خدای دربار ته حاضرېدو، د ټولې نړۍ د ټولو خلکو له حالاتو نه په بشپړه توگه خبر وو، د ایوب په اړه ئې د خدای پوښتنې ته فوراً ځواب ووايو!! دلته ولې له دې نه دی خبر چې مسیح د خدای زوی دی؟ ولې ثبوت غواړي؟ او هغه هم داسې ثبوت: که دا ډبرې دې په ډوډیو بدلې کړې نو په رښتيا چې د خدای زوی يې؟! که د یوه پیغمبر معجزه د خدای د زوی والي نښه وي نو بیا خو به د خدای د زامنو شمېر ډېر زیات وي، آیا د موسی او هارون علیهما السلام هغه معجزې چې بايبل ئې ادعا کړې د عیسی علیه السلام تر معجزو ډېرې حیرانوونکې نه وې؟!!!

• آیا د عیسی په دې ځواب کې تا ته څه معقولیت په نظر درځي؟ انسان یوازې په ډوډۍ نه مړېږي یعنې څه؟ الله تعالی خو انسان داسې پیدا کړی چې په ډوډۍ مړېږي، دلته خو د لوړې خبره مطرح ده، ته په خپله وایي چې څلوېښت شپې ورځې ئې څه نه وو خوړلي، دلته خو د روحي تغذیې خبره مطرح نه ده، نو عیسی علیه السلام به ولې داسې بې ربطه ځواب ورکوي؟ په دې کې شک نه شته چې د الله تعالی کلام د انسان د روحي تسکین لپاره داسې دی لکه د ده د وجود لپاره غذا، خو دلته دا ځواب له پوښتنې سره هیڅ ارتباط نه لري، هیڅ معقول انسان داسې ځواب نه ورکوي!!

د شيطان بله آزموینه داسې گڼي: بیا شيطان اورشليم ته ورسولو او د خدای د کور پر بام ئې ودراوو او ورته وئې ويل: که د خدای زوی يې نو له دې ځایه ځان لاندې وغورځوه، ځکه آسماني کتاب وایي: خدای به خپلې فرشتې ورو لېږي او دی به له خطر و ساتي... هغوی به پرې نه ږدي چې ستا پښه په تیرې ولگېږي!! عیسی ځواب ورکړ: هو؛ خو همدا کتاب وایي: خدای هسې بې سببه مه آزمویه!

دلته هم خو پوښتنې لرو:

• آیا د خدای زوی دومره کمزوری دی چې شیطان ئې اورشليم ته له ځان سره په زور بیايي؟

• په الهي شریعت کې خو د داسې شیطاني وسوسې ځواب دا نه دی، ځواب ئې دا دی چې الله تعالی دا کار حرام کړی، په اور کې ځان اچول، زهر خوړل، له لوړې ځان لاندې غورځول او هر هغه کار چې د انسان ژوند او بدن ته تاوان رسوي په الهي کتابونو کې حرام شوی.

بیا لیکي: شیطان د یوه جگ غره سر ته ورساوو، د ټولې نړۍ ملکونه او د هغوی شأن او شوکت ئې وروښود او ورته وئې ویل: که ما ته سجده وکړې نو دا ټول تا ته درکوم!! عیسی ورته وویل: لرې شه ای شیطان! مقدس کتاب وایي: یوازې د خدای عبادت او اطاعت وکړه!

دلته هم خو پوښتنې راولاړېږي:

• آیا شیطان د خدای زوی ته داسې خبره کولی شي چې د نړۍ ټول ملکونه زما دي که ما ته سجده وکړې نو ټول تا ته درکوم؟ آیا د خدای زوی نه پوهېږي چې ځمکه او آسمان د ده د پلار دي او دی ورسره شریک دی او شیطان په دې کې هیڅ برخه نه لري، نه ئې چا ته ورکولی شي او نه ئې ترې اخیستلی شي؟

• تاسو ولې د سپیڅلي کتاب دا پرېکنده او صریح خبره له پامه غورځولې او له الله تعالی پرته د بل عبادت او اطاعت کوئ؟ د دې خبرې معنی خو دا ده چې په ځمکې او آسمان کې به له الله تعالی پرته نه بل چا ته د عبادت سر ټیټوئ او نه د دعا لاس اوږدوئ، تاسو ولې عیسی او روح القدس له خدای سره په عبادت کې شریک کړي؟!

د غونډۍ د سر موعظه

مرقس په دې اړه یوازې دومره لیکي چې عیسی یوې غونډۍ ته وخوت او خپل دولس شاگردان ئې هلته وروغوښتل، د موعظې په ارتباط هیڅ نه وایي خو متی تر دې سرلیک لاندې یو تفصیلي موعظه رااخلي، که څه هم په دې موعظې کې څو

داسې ښکلې خبرې عیسی علیه السلام ته منسوبوي چې د اصلي انجیل نښې په کې ترسترگو کېږي، خو معلومېږي چې دا هم له ځانه لیکل شوي، لیکي:

- هغه څوک بختور دی چې ځان خدای ته اړ او محتاج گڼي...
- د هغه چا په حال خوشحالي په کار ده چې کبر نه کوي، ځکه دوی به د ټول جهان خاوندان شي.

- د عدالت ورو او ترو ته زېری دی چې ماړه به شي.
- خوښې ده هغو لره چې مهربان او عفو کوونکي دي، ځکه مهرباني او عفو به ئې په برخه شي.

- پاک زړو ته زېری دی چې له خدای سره به مخامخ شي.
- خوښې ده هغو لره چې د نورو تر منځ روغه جوړه کوي... ځکه دوی به د خدای زامن ونومولی شي.

- هغه دې خوښ وي چې د نېک عملۍ په وجه ځورول کېږي، ځکه د آسمان برکتونه به ئې په برخه شي.

- که زما لپاره خلک تاسو ته بد رد ووايي، ومو ځوروي، تورن مو کړي، خوښ اوسئ ځکه په آسمان کې لویه بدله درته انتظار کوي، پوه شئ چې له مخکنیو پیغمبرانو سره هم دې ته ورته معامله شوې.

- تاسو د نړۍ مالگه یئ، چې هغې ته خوند ورکوئ، خو که تاسو هم خپل خوند له لاسه ورکړئ نو د بې کاره او بې خونده مالگې په توگه به مو لرې غورځوي او تر پښو به مو لاندې کوئ.

- تاسو د نړۍ لپاره د نور په څېر یئ،... نو خپل نور له نورو مه پټوئ، پرېږدئ چې په نورو وځلېږي او ستاسو نېکو کارونو ته په پام سره ستاسو آسماني پلار ولمانځي.

په دې ښکلو خبرو کې څو د اعتراض وړ موارد گورو:

- الله تعالی د آسماني پلار په نامه یاد شوی، که څه هم دا نوم له الله تعالی سره نه ښايي او مونږ په قرآن کې د الله تعالی لپاره داسې نوم او دې ته ورته نوم نه مومو، خو که احياناً دا نوم د مجاز په توگه کارول شوی وي، نو مسیحیان ولې دا د عیسی

عليه السلام په اړه په حقيقي معنی نيسي او د ده خاص پلار ئې گڼي؟

- دلته د مصلحينو لپاره د خدای د زامنو نوم غوره شوی، که څه هم د الله تعالی بندگانو ته د خدای د زامنو نوم ورکول نامناسب کار دی او اشتباهات راولاړوي او مونږ په قرآن کې داسې نوم نه مومو، خو که احياناً دا نوم د مجاز په توگه راغلی وي نو مسيحيان ولې يوازې د عیسی عليه السلام په اړه دا په حقيقي معنی نيسي او دی د خدای حقيقي زوی گڼي او نور ترې مستثنی کوي!؟

د تورات احکام

بايبل تر دې سرليک لاندې څو خبرې عیسی عليه السلام ته منسوبوي: گمان مه کوئ چې زه د موسی د تورات او نورو انبياوو د کتابونو منسو خولو ته راغلی يم، زه راغلی يم چې بشپړ او عملي ئې کړم، ... که تاسو د يهودانو تر علماوو او پېشوايانو غوره نه شئ د خدای ملکوت (جنت) ته به داخل نه شئ، ويل شوي: که څوک قتل وکړي بايد ووژل شي، خو زه وایم: که ته پر خپل ورور غصه شې ... بايد محاکمه شې او که خپل ورور ته ابله او کم عقله ووايې بايد تا محکمې ته بوځو او که خپل دوست ته بنکنځلې وکړې سزا دې د جهنم اور ده، که د خدای لپاره دې نذر او قرباني وړاندې کوله او دريه ياد شو چې څوک دې ځورولی، نو قرباني په خپل ځای پرېږده او ولاړ شه لومړی خپل هغه دوست راضي کړه چې تا ځورولی، تر محاکمې مخکې خپل پور ادا کړه، ويل شوي چې زنا مه کوه، خو زه درته وایم: که يوې بنځې ته د شهوت په نظر وگورې نو په زړه کې دې زنا ورسره کړې، نو که هغه سترگه چې درباندي گرانه ده، ستا د گناه باعث کېږي بڼه ده چې وئې باسې او لرې ئې وغورځوې، تر دې چې په دوزخ کې پرېوځې دا غوره ده چې يو غړی دې ناقص وي، ... ويل شوي: که څوک غواړي له خپلې مېرمنې خلاص شي نو کافي ده چې طلاق پاڼه وليکي او هغې ته ئې ورکړي، خو زه تاسو ته وایم: که څوک خپله مېرمن پرته له دې چې کوم خیانت ئې ترې ليدلی وي طلاق کړي او هغه بنځه بل مېړه وکړي، دا سرې مقصر او گناهگار دی، ځکه د دې باعث شوی چې دا بنځه زنا وکړي او هغه بل سرې چې له دې سره ازدواج کوي هم زناکار دی!! ويل شوي چې په

درواغو لوړه مه کوه او که د خدای په نوم لوړه کوې وفا پرې وکړه، خو زه وایم: هیڅکله لوړه مه کوه، مه په آسمان چې تخت ئې دی، مه په ځمکه چې د پښو ځای ئې دی، مه په اورشلیم چې د هغه ستر پاچا بناړ دی.. مه په خپل سر، ځکه نه شې کولی یو وېښته ئې توری سپین کړې... یوازې ووايه: (هو) یا (نه)، ویل شوي: که چا د بل سترگه وړېنده کړه سترگه به ئې وړېندېږي، او که چا د بل غاښ مات کړ غاښ به ئې ماتېږي، خو زه وایم: که چا تیری درباندي وکړ مقابله ئې مه کوه، حتی که په ښي مخ ئې څپېږه درکړه کین مخ هم ورواوه، که چا غوښتل د دې لپاره دې محکمې ته بوځې چې کمیس دې درنه واخلي خپله عبا هم ورکړه، که یو رومي عسکر درته ووايي چې دا بار تر یوه میله یوسه ته ئې تر دوه میله ورسره یوسه، ... تاسو اورېدلي چې له دوستانو سره دوست اوسه او له دښمنانو سره دښمن، خو زه درته وایم: له خپلو دښمنانو سره مینه وکړئ، که چا پرتاسو لعنت وایو تاسو د برکت دعا ورته وکړئ... که چا وځورولئ د خیر دعا ورته وکړئ، که دا کار وکړئ نو د آسماني پلار رښتوني زامن به وئ، ځکه هغه په نېکانو او بدانو لمر راخپروي او په دواړو باران وروي...

په دې ویناوو کې چې د یوې موعظې حیثیت لري نه د یوه قانون، هم ښې خبرې تر سترگو کېږي او هم کمزوري او د حقیقت او عدالت خلاف خبرې، لاندې خبرې ئې له الهي لارښوونو سره اړخ نه لگوي:

• طلاق حرام او له مطلقه ښځې سره نکاح زنا گڼل شوي، دا دواړه خبرې نه له الهي لارښوونو سره اړخ لگوي او نه له عدل او عقل سره، ازدواج د نارینه او ښځې تر منځ د گډ ژوند او د یوې کورنۍ د جوړولو لپاره د دوی ترمنځ گډ توافق او تعهد دی، تر هغه ئې په دوام ټینگار ضروري دی چې د دواړو تر منځ مینه، اعتماد، اخلاص او پېرزوینه وي، کله چې کرکه، بې اعتمادی او ناخوالي رامنځته کېږي او په صبر او زغم سره هم لاندې نه شي حل کېدی نو طلاق ئې یوازنی چاره ده، طلاق ته د حرام په سترگه کتل او له مطلقه ښځې سره ازدواج زنا گڼل هیڅ معقوله توجیه نه لري. داسې معلومېږي چې دلته د عیسی علیه السلام په قول کې عمداً یا سهواً تحریف شوی، اصلي الفاظ ښايي دا وو چې: که څوک بې موجه خپله مېرمن طلاق

کړي او دا طلاق د دې باعث شي چې هغه بڼځه زنا ته مخه کړي، نو دا سپړی مقصر او گناهگار دی، حکم د دې باعث شوی چې دا بڼځه زنا وکړي!!

• ظلم ته تسلیمېدل او تېري ته غاړه اېښودل، نه یوازې له الهي لارښوونو سره سمون نه خوري، بلکې له هغو فطري غوښتنو سره هم اړخ نه لگوي چې الله تعالی د ټولو ژوو په خټه کې ایښي، له ځان نه دفاع او د تېري مقابله کول یو فطري او د ژوند د بقا لپاره یو ضروري عنصر دی، الله تعالی هیڅله انسان په داسې کار نه گماري چې د ده د جبلت او فطرت خلاف وي، له دې نه علاوه هغه څوک چې ظلم ته غاړه ږدي او ظالم ته سر تیتوي، نه یوازې په خپل ځان ظلم کوي او ظالم ته جسارت ورکوي، بلکې په نورو هم ظلم کوي، ده ظالم ته دا جرأت ورکوي چې په نورو هم تېري وکړي.

• آیا ستا عقل دا خبره مني چې د عیسی علیه السلام په څېر یو عظیم لارښود، مرشد، مصلح او د شرک، ظلم او بې عدالتۍ په ضد لېږل شوي ستر پیغمبر به خلکو ته ویلي وي چې د رومي بې رحمو عسکرو په وړاندې داسې منقاد او مطیع اوسئ چې که درته وئې ویل: دا بار تر یوه میله یوسه ته ئې تر دوه میله ورسره یوسه!! دا خبره خو له سرکاري مفتیانو او د ظالمانو په خدمت کې بوخت دین پلورونکو ملایانو سره ښایي نه له پیغمبرانو علیهم السلام سره!! راشئ وگورئ چې زموږ گران پیغمبر علیه السلام په دې هکله څه فرمایي:

عن أبي هريرة قال: جاء رجل إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال يا رسول الله أرأيت إن جاء رجل يريد أخذ مالي؟ قال فلا تعطه مالك، قال أرأيت إن قاتلني؟ قال قاتله، قال أرأيت إن قتلني؟ قال فأنت شهيد، قال أرأيت إن قتلته؟ قال هو في النار.

یو سپړی رسول الله صلی الله علیه وسلم ته راغی او وئې ویل: یا رسول الله! د هغه چا په هکله څه مشوره راکوې چې راشي او زما مال رانه اخلي؟ وئې فرمایل: خپل مال مه ورکوه، وئې ویل: که جگړه ئې راسره کوله؟ وئې فرمایل: ورسره وجنگېږه، وئې ویل: که ئې ووژلم؟ وئې فرمایل: نو ته به شهید وې، وئې ویل: که مې هغه ووژلو؟ وئې فرمایل: هغه به په اور کې وي.

زموږ ایمان او عقل خو دا خبره نه مني چې زموږ د پیغمبر علیه السلام د ورور

عیسی علیه السلام خبره به دې ته ورته نه وه او له دې پرته به بل څه وه.

- دلته له دښمنانو سره دوستي او مینه کول په داسې عامه صیغه ذکر شوي چې لازم دقت نه دې په کې مراعات شوی، ټول دښمنان یو شانته نه دي، له ټولو سره ورته معامله نه شي کېدی، ځینې دښمنان داسې دي چې له هغوی سره دوستي کول له الله تعالی سره د دښمني کولو په معنی ده، د خدای او د هغه د دین له دښمنانو سره دوستي کول د ایمان منافي او د الله تعالی د غضب وړ کار دی، د منافق، مفسد او فاسق احترام کول او له هغوی سره دوستي پالل هغه کار دی چې هیڅ پیغمبر او هیڅ الهی کتاب یې سپارښتنه نه کوي!!

له دې وروسته بایبل د عیسی علیه السلام ځینې توصیې رااخلي، لکه دا چې تظاهر او ریاکاري مه کوئ، د تظاهر اجر همغه دی چې له خلکو یې د ستاینې په توګه ترلاسه کوئ، که له کوم فقیر سره مرسته کوئ په پټه یې وکړئ، داسې لکه په ښي لاس چې څه ورکوئ او کین لاس ترې خبر نه شي، د ریاکارانو په څېر د خلکو په مخ کې دعا او عبادت مه کوئ، له زړه نه دعا وکړئ نه دا چې الفاظ په ژبه تکراروئ، کله چې روژه نیسئ نو د هغو خلکو په څېر مه کېږئ چې ځان وچې شونډې او کمزوری ښيي چې خلک گمان وکړي روژه یې نیولې، دا خلک خپل اجر له لیدونکو ترلاسه کوي، ثروت په دنیا کې مه ذخیره کوه ځکه ښایي وروست شي، یا زنگ یې ووهي یا یې غل درنه غلا کړي، په آسمان کې یې درته ذخیره کړه، سترګې له طمعې او گناه خوندي وساته، په یوه وخت د دوو اربابانو خدمت نه شي کېدی، یا به د خدای بندګي کوئ یا د پیسو، د خوراک او پوښاک ډېره اندېښنه مه کوئ، خدای یې ذمه وار دی، په بل اعتراضونه پرېږدئ ځان اصلاح کړئ، ... خدای ته د رسېدو لاره نری ده، خو جهنم ته د ننوتو لار پراخه ده، له دروغجنو انبیاوو ځان وساتئ، د مېرې په جامه کې درته راځي خو په باطن کې ځیرونکي لېوان وي، دوی له خپلو عملونو پېژندی شي، داسې لکه ونه چې له خپلې مېوې پېژندی شي، دا هغه خبرې دي چې په قرآن او حدیث کې تردې په ډېرو ښکلو او اغېزناکو الفاظو او په ډېر تفصیل سره راغلي.

ورپسې د عیسی علیه السلام د ډېرو معجزو یادونه کوي، خو داسې لکه چې

هر څوك ورته راغلی، خپل حاجت ئې وړاندې كړې او ده ترسره كړې، پوند، پېس، جذامي، گونگ، فلج، لېونی... د ده په لاس روغ شوي او بيا د متی د ايمان راوړو ذكر په دې الفاظو كوي: يو گناهگار د عیسی شاگرد شي... عیسی د خپل سفر په دوران كې له يوه باج راغونډوونكي سره مخامخ شو، نوم ئې متی وو... عیسی ورته وويل: راشه زما اطاعت وكړه! هغه فوراً پاڅېدو او له ده سره روان شو!! له دې الفاظو په صراحت سره معلومېږي چې دا انجيل متی نه دی ليكلی!! ډېره عجيبه ده چې بايبل دا كتاب متی ته منسوبوي او هغه ئې ليكونكي گڼي!!

د همدې متی په ارتباط ليكي: يوه ورځ عیسی او شاگردان ئې د متی كره مېلمانان وو، ځينې باج غونډوونكي او بدنام خلك هم په دسترخوان ورسره ناست وو، ځينو روحانيونو اعتراض وكړ او د ده شاگردانو ته ئې وويل: ستاسو استاد ولې له داسې خلكو سره ناسته پاسته كوي؟! عیسی ورته وويل: د دې لپاره چې روغ سړي طبيب ته ضرورت نه لري، بيا ئې وويل: ولاړ شئ او د آسماني كتاب د دې آيت په اړه لږ فكر وكړئ چې فرمايي: زه له تاسو هديه او قرباني نه غواړم، ترحم او زړه سوی غواړم.

خو د مرقس انجيل ليكي چې دا گناهگار متی نه بلکه لاوي د حلفي زوی وو او د مېلمستيا قصه هم د ده په كور پورې مربوطوي!! نه پوهېږو چې بايبل به دې صريح تناقض ته څه توجه لري!!

دا هم بايد واضح كړو چې بايبل له معجزو نه ملنډې او ټوكې ټكالي جوړې كړې، بايبل نه يوازې د عیسی عليه السلام په هكله وايي چې هر كس او ناكس ته ئې معجزې ښودلې، بلكې ادعا كوي چې خپلو دوولسو شاگردانو ته ئې په مېراث پرېښودې، هغوی هم كولی شول همدا معجزې ترسره كړي، حتی هغه شاگرد ئې هم په دې ډلې كې گڼي چې نوم ئې اسخريوطي وو، منافق شو او دی ئې دښمن ته په لاس وركړ!! دا نه يوازې بې بنسټه ادعا ده بلكې د معجزې د حكمت او فلسفې خلاف خبره ده، معجزه د دې لپاره وي چې يو پيغمبر هغه معاندین او مخالفین قانع كړي چې د ده رسالت نه مني، دلايل غواړي، په عقلي دلايلو نه قانع كېږي او خارق العاده كارونه ترې غواړي، دا كار بايد د ډېرو كسانو په وړاندې ترسره شي،

همغسې لکه د موسی علیه السلام او جادوگرانو مقابله چې د عید د ورځې په یوې لویې غونډې کې وشوه او هلته د ده عصا د جادوگرانو جادو مات کړ، همغسې لکه ابراهیم علیه السلام چې د ټولو خلکو په وړاندې له اور نه روغ رمت ووتو!! بایبل په خپله د عیسی علیه السلام له قوله لیکي: د یهودو علماوو له عیسی نه معجزه وغوښته، هغه ورته وویل: یوازې بدکار او بې ایمانه خلک معجزې غواړي!! تاسو ته به د یونس له معجزې پرته بله معجزه درونه نشودې شي!! بایبل ادعا کوي چې عیسی په خپلې سیمې کې د دې لپاره خلکو ته معجزې نه دي ترسره کړې چې هغوی بې ایمانه وو، یعنی دا چې معجزې به مؤمنانو ته ښودل کېږي نه بې ایمانو ته!! او دا د معجزو د حکمت او هدف خلاف خبره ده، معجزه باید د هغو خلکو په وړاندې ترسره شي چې ایمان ته رابلل کېږي، نه هغو ته چې ایمان ئې راوړی!! معجزه یعنی هغه کار چې معارض او مخالف پرې پر او عاجز کړی شي.

بایبل د معجزو په لړ کې دا هم وایي چې عیسی علیه السلام له څو بیمارانو هغه پلټنه روح وایسته چې دوی ئې ناروغ کړي وو او حتی لیکي چې یو ځل ئې له څو لېونیانو پلټنه روح وایسته او په خوگانو ئې کښېنوله، بیماران جوړ شول او خوگان لیوني شول او په دریاب کې ئې ځان وغورځاوه!! دا ټولې خبرې خرافي او بېهوده خبرې دي، نه پلټنه روح شته، نه د انسان ناروغي د کومې پلټنې روح د کښېنستو په سبب راپیدا کېږي او نه دا روح له یوه نه بل ته انتقالېږي، دا د هغو ټگمارانو خبرې دي چې د مذهب په نامه خلک غولوي، کم عقلو خلکو ته وایي: ستا د بیماری وجه هغه پلټنه روح ده چې پر تا ناسته ده، مونږ کولی شو دا روح درنه وشړو خو د شکرانې په بدل کې!! خو شکرانه ئې د ډاکټر تر پیس او د دوا تر قیمت ډېره زیاته!! او چې روغ نه شي نو ورته وایي: مخکنۍ پلټنه روح مې درنه لرې کړه خو اوس یوه بله درباندي ناسته ده چې تر مخکنۍ اووه برابره زوروره ده!! همداسې لکه د بایبل دغه وینا چې عیسی علیه السلام ته ئې منسوبوي: دا بد کار قوم هغه چا ته ورته دی چې په پلټنې روح (پېرې) اخته شوی وي، کله چې دا پلټنه روح ترې ووځي نو یوې بېدیا ته ولاړه شي چې کوم آرام ځای ومومي، خو داسې ځای پیدا نه کړي او بېرته همغه سړي ته راستنه شي او د ده زړه پاک او تش ومومي، نو اووه تر

ځان لازياتې پليټې ارواح له ځان سره ملگرې کړي او د دې شخص وجود ته ننوځي او په دې سره د هغه سړي وضعيت تر مخکې لازيات خراب کړي!!
بايبل د دغو معجزو په وړاندې د يهودي روحانيونو غبرگون داسې گڼي:
روحانيونو وويل: عيسی په دې خاطر کولی شي پليته روح د خلکو له وجوده وباسي چې د پليتو ارواحو رئيس يعنې شيطان د ده په وجود کې دی!!

د روژې په اړه پوښتنه

تر دې عنوان لاندې لولو: يوه ورځ د يحيی شاگردان عيسی ته راغلل او ترې وئې پوښتل: ولې ستا شاگردان د فريسيانو په څېر روژه نه نيسي؟ عيسی ځواب ورکړ: آيا مېلمان ته هغه پورې چې زوم ورسره وي کولی شي ویر وکړي او روژه ونيسي؟ (د واده د مراسمو او د زوم په شته والي کې خلک ویر نه کوي او روژه نه نيسي)، خو يوه ورځ به راشي چې زه له خپلو دوستانو ولاړ شم، د روژو نيولو وخت دغه دی!!

دا هم ډېره خوشې او بېهوده خبره ده، روژه د ویر او ماتم نښه نه ده او د دوستانو د بېلېدو په غم او ویر کې نه نيول کېږي، په ټولو الهي اديانو کې فرض شوې، له عيسی عليه السلام نه مخکې ټولو پيغمبرانو عليهم السلام نيولې، په هغه تورات کې هم فرض وه چې عيسی عليه السلام پرې ايمان درلود او د هغه اطاعت ئې کاوو، عيسی عليه السلام به څنگه داسې غلطه خبره کوي، په خپل شته والي کې به شاگردان له روژې معاف گڼي او وايي به: خو يوه ورځ به راشي چې زه له خپلو دوستانو ولاړ شم، د روژو نيولو وخت دغه دی!!

د وولس شاگردان

دلته ليکي: عيسی خپل دوولس شاگردان راوغوښتل، ټولو ته ئې دا قدرت ورکړ چې پليټې ارواح وباسي او هر ډول بيمارانو ته شفا ورکړي، د شاگردانو نومونه اخلي او په پای کې د يهودا اسخريوطي نوم يادوي او ليکي: هغه څوک چې په پای کې ئې له عيسی سره خيانت وکړ!!

د دې خبرې معنی خو دا ده چې عیسی علیه السلام په غیب نه پوهېدو، د خدای زوی نه وو، تر آخره ئې خپل خائن شاگرد ونه پېژندو، همدغه خائن او منافق شاگرد ته ئې هم خپل کرامات لېږدولي وو!! آیا په دې خبرو له اعتراف سره سره عیسی علیه السلام خدای یا د خدای زوی گڼل ډېره د حیرت خبره نه ده؟! له دې نه خو په وضاحت سره معلومېږي چې د کراماتو د انتقال ادعا دروغجنه او بې بنسټه ده، خائن او منافق به څنگه د کرامت خاوند کېږي!!

ورپسې لیکي: عیسی دوی د دعوت لپاره ولېږل او ورته وئې ویل: سامرانیانو او غیریهودانو ته مه ورځئ، یوازې اسرائیلیانو ته ورځئ چې د خدای ورکې شوې مېرې دي!! ... بیمارانو ته شفا ورکړئ، مړي راژوندي کړي، ... پلینټې ارواحې له خلکو وباسئ!! دا کار وړیا وکړئ... د تلو په وخت کې مه پیسې درسره اخلئ، مه اضافي جامې او مه توبنه، ځکه هغه خلک چې تاسو ئې مرستې ته ورځئ ستاسو خوراک او پوښاک به درته تیار کړي!!
دلته خو اعتراضات لرو:

• د دې خبرې معنی دا ده چې عیسی علیه السلام یوازې د اسرائیلیانو پیغمبر دی او د نړۍ له نورو قومونو سره هیڅ کار نه لري!! دا خبره نه یوازې له یوه پیغمبر او مصلح سره نه ښایي بلکې د انساني ورورولۍ خلاف خبره ده، کېدی شي د یوه پیغمبر مأموریت تر یوه قوم پورې محدود وي او د نورو قومونو لپاره نور بندوبست شوی وي، خو خپلو شاگردانو او دعواتو ته دا ویل چې غیریهودانو ته مه ورځئ د عیسی علیه السلام له شأن نه لرې خبره ده!! او که له بائبل سره دا خبره ومنو نو تاسو ولې اوس په نورو قومونو کې د مسیحیت د خورولو هڅه کوئ؟ ولې مسیحیت ته د جهاني مذهب بڼه ورکوئ؟ ولې د خپل پیغمبر له وینا سرغړاوی کوئ؟

• له یوې خوا وایي چې دا کار وړیا وکړئ، یعني له خلکو هیڅ معاوضه مه اخلئ... خو له بلې خوا وایي: د تلو په وخت کې مه پیسې درسره اخلئ، مه اضافي جامې او مه توبنه، ځکه هغه خلک چې تاسو ئې مرستې ته ورځئ ستاسو خوراک او پوښاک به درته تیار کړي!! آیا دا خوراک او جامې بدله او معاوضه نه ده؟ آیا

ټگمارو مذهبي مشرانو له خلکو نه تر دې زيات غوښتل؟

• زمونږ قرآن خو د بايبل د دې وينا خلاف لارښوونه کوي چې حج ته د تلو په دوران کې حتماً توبنه درسره واخلي او دا د دې لپاره چې د نورو د اوږو پېټې نه شی او بل ته لاس اوږد نه کړئ!! او مونږ ته خو قرآن وايي: هغه څوک د لارښود په توگه غوره کړئ او متابعت ئې وکړئ چې له الله تعالی پرته له بل چا هيڅ اجر او معاوضه نه غواړي.

خپلو شاگردانو ته د لارښوونو په ضمن کې عیسی علیه السلام ته یوه ډېره عجیبه وينا منسوبوي او لیکي: گمان مه کوئ چې زه راغلي يم ترڅو صلح او امنیت راولم، نه، زه راغلی يم چې توره راوړم، زه راغلی يم چې زوی له پلاره، لور له مور، نږور له خوانښې بېل کړم، داسې چې د هر چا دښمنان به د ده خپله کورنۍ وي، که مور او پلار مو تر ما زيات درباندي گران وي زما د ملگرتيا وړ نه یی او که خپل زوی او لور تر ما غوره وگنئ د دې وړ نه یی!! او که خپل صلیب درسره وانه خلی او په ما پسې رانه شی، د دې وړ نه یی!!

دلته خو پوښتنې لرو:

• له دې نه خو معلومېږي چې عیسی علیه السلام د تورې پیغمبر دی نه د صلحې او امنیت، تاسو څنگه پر اسلام اعتراض کوئ او هغه د تورې دین گنئ!!؟

• دا وينا او هغه مخکنۍ وينا چې وايي: که چا تیری درباندي وکړي مقابلې ئې مه کوه، حتی که په نبي مخ ئې څپېږه درکړه کيڼ مخ هم ورواړوه، که چا غوښتل د دې لپاره دې محکمې ته بوځي چې کمیس دې درنه واخلي خپله عبا هم ورکړه، که یو رومي عسکر درته ووايي چې دا بار تر یوه میله یوسه ته ئې تر دوه میله ورسره یوسه... دا څنگه سره تلفیق کوي!!؟ کومه یوه ئې د عیسی علیه السلام وينا ده؟! حقیقت دا دی چې عیسی علیه السلام خلکو ته هیڅکله نه دي ویلي چې ظلم ته غاړه کېږئ، امنیت خوښي اوسئ او له حاکم نظام نه او په ټولني مسلط دود دستور نه د بغاوت هڅه مه کوئ، بلکې هغوی ته ئې ویلي: قربانۍ ته تیار شی، خپل صلیب درسره راواخلي، په صلیب باندي ځړېدو ته چمتو شی، د مور، پلار او نږدې دوستانو د شدید مخالفت انتظار وکړئ، باید داسې فکر وکړئ چې تر ټولو سخت

د بنمنان به مو د خپلې کورنۍ غړي وي!! دوی به ستاسو مخالفت او ممانعت ته ملا تړي، یوازې دغه وینا له عیسی علیه السلام او هر پیغمبر او داعي سره بنایي.

د یحیی پوښتنه

دلته هم د مرقس او متی تر منځ اختلاف شته، مرقس دا خبره نه کوي چې یحیی له زندانه څوک عیسی ته لېږلی څو متی تر دې سر لیک لاندې څو متناقضې خبرې لري: کله چې یحیی پیغمبر په زندان کې د عیسی له معجزو خبر شو دوه شاگردان ئې ورولېږل چې ترې پوښتنه وکړي: آیا ته همغه موعود مسیح یې، که نه او د هغه د راتلو انتظار باید وکړو؟ هغه ځواب ورکړ:.... زما معجزې ورته بیان کړئ او په پای کې ورته ووايئ: بختور دی هغه څوک چې زما په اړه شک ونه کړي!

بیا عیسی د یحیی په هکله خلکو ته وویل: یحیی تر یوه پیغمبر هم لوړ دی، تر ده په نړۍ کې ستر شخص نه دی پیدا شوی، که رښتیا خبره منئ نو یحیی همغه الیاس پیغمبر دی چې آسماني کتاب ئې د راتلو زېږی ورکوي!! خپل غوږونه خلاص کړئ او په غور سره واورئ چې څه درته وایم!!

• یحیی علیه السلام ته منسوب دا خبره هم د بائبل له مخکنیو خبرو سره تعارض لري او هم ئې قرآن تردیدوي، بائبل مخکې لیکلي وو چې یحیی عیسی ته د تعمیم ورکولو په جریان کې دی وپېژندو، د ده په هکله ئې آسماني غږ واورېدو چې ویل ئې: دا زما هغه زوی دی چې ترې راضي یم او قرآن وایي چې یحیی علیه السلام له لومړۍ ورځې د عیسی علیه السلام مصدق او موثید وو.

• دوهمه خبره ئې چې وایي یحیی همغه الیاس دی چې سپېڅلې کتاب ئې وړاندوینه کړې، هم له بائبل سره تعارض لري او هم له قرآن سره، بائبل الیاس علیه السلام هغه نبي گڼي چې تر عیسی علیه السلام څو پېړۍ مخکې تېر شوی او قرآن ئې هم بېل پیغمبر بولي.

د یهودانو علماء د معجزې غوښتنه کوي

بائبل تر دې سر لیک لاندې یوه بله بې بنسټه ادعا کوي او لیکي: د یهودو

علماوو له عیسی نه معجزه وغوښته، هغه ورته وویل: یوازي بدکار او بې ایمانه خلك معجزې غواړي!! تاسو ته به د یونس له معجزې پرته بله معجزه درونه نښودى شي!! لکه څنگه چې یونس درې شپې ورځې د هغه ستر ماهي په نس کې پاتې شوزه به هم درې شپې ورځې تر خاورو لاندې پاتې شم!!
په دې اړه څو خبرو ته ستاسو توجه رااړوم:

- د ماهي په نس کې د یونس علیه السلام پاتې کېدل او بېرته ژوندی راوتل، نه د ده د قوم لپاره معجزه وه او نه له یونس علیه السلام نه پرته د بل چا لپاره، ځکه دا پېښه نه د ده قوم په خپلو سترگو لیدلې او نه بل چا، په حقیقت کې د یونس علیه السلام د قوم لپاره معجزه هغه عذاب وو چې یونس علیه السلام ئې د راتلو گواښ کاوو خو خلکو نه منلو، کله چې هغه عذاب راڅرگند شو، خلکو ایمان راوړ او عذاب تم شو.

- که عیسی علیه السلام د یونس علیه السلام معجزې ته اشاره کړې وي نو مراد ئې یوازي دا کېدی شي چې له دې وروسته معجزو ته نه بلکې عذاب ته انتظار وکړئ!!

- له دې نه دا خبره رايستل هيڅ معقوليت نه لري چې گواکې ده مخالفينو ته ویلي: زه به ووژل شم، په خاورو کې به ښخ شم، درې شپې ورځې وروسته به بېرته راژوندی شم او له قبره به راووځم!! وژل کېدل خو ئې معجزه نه ده او بېرته راژوندی کېدل ئې هیچا په خپلو سترگو نه دی لیدلې، نو دا څنگه معجزه شوه!!؟

- د عیسی علیه السلام د وژل کېدا او بېرته راژوندی کېدا ادعا نه یوازي د قرآن له وینا سره تعارض لري بلکې د مسیحیانو ډېرې ډلې ئې هم نه مني.

- په دې اړه د بايبل ادعا ډېره بې بنسټه ده، ځکه د عیسی علیه السلام د نیول کېدو او د صلیب خوا ته د راوستو صحنه نه د عیسی علیه السلام شاگردانو په خپلو سترگو لیدلې او نه ئې خپلوانو او د بايبل ادعا دا ده چې نن ووژل شو، له صلیب نه راکوز کړی شو، دفن شو، سبا نه بله ورځ یو مجهول کس (روایات متفق القول نه دي) ولیدل چې قبر چاودلی او تش پاتې دی!! او په دې حساب دوه شپې او څه باندې دوه ورځې په قبر کې پاتې شوی، نه هغه درې شپې او درې ورځې چې په

وړاندوينې کې ورته اشاره شوې!! ډېره عجيبه ده چې له دغې بې بنسټې او بې
 دليلې ادعا نه يوه مذهبي عقیده جوړه شوې!!
 • دا هم بايد ووايو چې د ماهي په نس کې درې شپې ورځې د يونس عليه السلام
 پاتې کېدا د بايبل بې ثبوته ادعا ده!!

د هيروديس مضطرب وجدان

تر دې عنوان لاندې لولو: هيروديس د خپلې مېرمنې هيروديا د ټينگار په سبب
 يحيى زنداني کړ، دا ځکه چې يحيى ورته ويلي وو: د خپل ورور کونډه هيروديا په
 نکاح کول گناه او غلطې ده، مرقس وايي هيروديس يحيى ته احترام درلود او د
 يحيى په هکله ئې د خپلې مېرمنې غوښتنه نه منله، خو متی ليکلي: هيروديس هم
 غوښتل چې يحيى ووژنی خو د خلکو له شورش او بغاوت نه وپرېدو، خو د ده د
 کليزې په جشن کې د هيروديا لور داسې رقص وکړ چې د هيروديس ډېر خوښ شو
 او لوړه ئې وکړه چې هر څه وغواړي ور به ئې کړي... دې د خپلې مور په وينا ورته
 وويل: د يحيى سر په يوه پطنوس کې غواړم... پاچا مجبور شو د هغې غوښتنه ئې
 ترسره او د يحيى د وژلو امر ئې وکړ او سر ئې په پطنوس کې ورته راوړ!! د يحيى
 شاگردان راغلل، د هغه جسد ئې ترلاسه او دفن کړ او بيا عيسى ته راغلل او له
 پېښې ئې خبر کړ، کله چې عيسى له پېښې خبر شو، په کښتۍ کې کښېناست او
 يوازې په نامعلوم لوري و خوځېدو!!

په دې وينا کې څو داسې اعترافات گورو چې د بايبل ډېرې خبرې ردوي:
 عيسى عليه السلام د يحيى له شهادت نه خبر نه وو، نورو خبر کړ او له خبرېدو
 وروسته په دې خاطر په کښتۍ کې سور او په مجهول لوري و خوځېدو چې گمان ئې
 کړی نبايي دی به هم ونيولی شي!! آيا داسې چا ته د خداى زوى ويل او وړاندوينې
 ورته منسوبول صريح تناقض نه دی؟! عيسى عليه السلام نه يوازې ونه توانېدو
 چې د يحيى مرسته وکړي، له مرگه ئې وژغوري، بېرته ئې راژوندی کړي، بلکې د
 ځان له وېرې پټ شو!! آيا خداى او د خداى زوى دومره بې وسه وي؟ مونږ له دغو
 ټولو خبرو سره سره عيسى عليه السلام د الله تعالى يو ستر پيغمبر گڼو!!

په عیسی باندې د کنعاني بنځې ایمان

مرقس وایي چې دا مېرمن د سوریې له فنیقیه څخه وه، خو متی ادعا کوي چې دا د کنعان وه او تر پورتنی سرلیک لاندې همغه د مرقس الفاظ رانقلوي او لیکي: یوه کنعاني بنځه عیسی ته راغله او زارې ئې ورته وکړه چې زما لور پېریانو نیولې ده، سخته ئې ځوروي، پر ما رحم وکړه! خو ده هیڅ ځواب ورنه کړ، ترهغه چې شاگردانو ترې وغوښتل چې دې ته یو ځواب ورکړه، چېغو ئې زمونږ سر راپه درد کړ، عیسی وویل: زه خدای رالېږلی یم چې د یهودانو مرسته وکړم نه د غیریهودانو ځکه یهودان د خدای وړک شوي پسونه دي!! بنځه د ده پښو ته ولوېده او وئې ویل: باداره! زارې درته کوم چې زما مرسته وکړه، عیسی وفرمایل: دا سم کار نه دی چې زه د خپلو زامنو له لاسه ډوډۍ واخلم او سپي ته ئې واچوم!! بنځې ځواب ورکړ: ستا خبره سمه ده، خو سپي ته هم هغه اتامونه د خوراک لپاره په لاس ورځي چې د خاوند له دسترخانه ئې په ځمکې توتیږي!! عیسی ورته وویل: ای بنځې! ستا ایمان ډېر ستر دی، څه ستا هیله ترسره شوه، همغه لحظه ئې لور روغه شوه!!

د بایبل منونکو ته د خپل خدای په نامه لوړه وړکوم چې، د عیسی علیه السلام په څېر یو ستر پیغمبر خو په ځای پرېږدئ آیا یو عادي شریف انسان به داسې ځواب چا ته ورکړي؟! آیا ممکن ده چې عیسی علیه السلام به هغې بې وزله او محتاجه بنځه له سپي سره تشبیه کړې وي؟! او هغه هم د دې لپاره چې یهودي نه بلکې کنعاني وه؟! آیا دا د یوه پیغمبر له شان سره بنایي چې غیریهودان له سپو سره تشبیه کړي او یهودان خپل زامن وگڼي؟! آیا د دې انجیل د لرې غورځولو لپاره همدا ستر تور او کرکجن اتهام کافي نه دی؟

بایبل د یهودانو له مذهبي مشرانو نه د عیسی یوه پوښتنه په دې الفاظو رااخلي: د مسیح په هکله څه فکر کوئ؟ هغه د چا زوی دی؟ هغوی ځواب ورکړ: د داؤد پیغمبر زوی. عیسی پوښتنه وکړه: نو داؤد ولې د الهي الهام په رڼا کې مسیح ته د خدای خطاب کوي؟ ځکه ده په خپل کتاب زبور کې لیکلي: خدای زما خدای ته وویل: زما نبي لاس ته کښېنه، چې دښمنان دې ستا تر پښو لاندې کړم!! څنگه ممکن ده چې داؤد به خپل زوی ته خدای وایي؟ دوی څه ځواب نه درلود نو ځکه له

دې وروسته دوی هیڅ پوښتنه ونه کړه!!

دا د بایبل تر ټولو نورو خبرو ډېره بېهوده او گنده خبره ده چې مونږ دا شدید اعتراضات پرې لرو:

• بایبل خو په مکرره توگه ویلي چې موعود مسیح به د داؤد له اولاد څخه وي، د عیسی علیه السلام په دروغجنې شجرې کې ئې هم د دې هڅه کړې چې دی د داؤد له اولاد څخه ثابت کړي، اوس ولې له هغې خبرې په شا شوی او عیسی علیه السلام ته دا خبره منسوبوي: (داؤد به څنگه خپل زوی خدای گڼلو؟)، یعنی موعود مسیح به د داؤد د وینا له مخې خدای وي نه د د ده له اولاد څخه یو انسان!! مونږ ته ووايي: د بایبل دغه خبره سمه ده او که هغه چې ډېرو انبیاو ته ئې منسوب کړې؟ موعود مسیح به خدای وي او که د داؤد له اولاد څخه یو انسان؟

• که د موعود مسیح په اړه د نورو ټولو هغو انبیاوو وړاندوینې غلطې وي چې دی د داؤد له اولاد څخه گڼي نو داؤد ته منسوب دا خبره به څنگه رښتیا وي چې وایي: یو خدای به بل خدای په خپلې خوا کې کښېښوي او ورته وبه وایي: ستا ټول دښمنان به ستا تر پښو لاندې کړم؟! بایبل داسې بې بنسټه خبرې د دې دلیل گڼلی چې عیسی علیه السلام د خدای زوی او یو له دريو خدایانو څخه دی!! په کار ده دلته د مسیحیانو د دغې عقیدې په اړه لږ مفصل بحث وکړو:

• دوی په دريو خدایانو باور لري، د دې عقیدې له مخې یو خدای له دريو خدایانو جوړ شوی، پلار، زوی (مسیح) او روح القدس، یعنی خدای له دريو اقایانو جوړ شوی، یعنی پلار خدای دی، زوی خدای دی او روح القدس خدای دی، خو دا درې په گډه یو خدای دی، د ځینو مسیحیانو له نظره پلار، زوی او مریم درې گونې اقایان دي!!

• یو درې او درې یو گڼل یوه مغالطه ده، یا به هر یو مستقل ذات لري یا یو ذات، یا درې دي یا یو، په یو وخت کې دواړه خبرې نه عقل مني او نه علم، داسې عدد تراوسه نه دی پیدا شوی چې هم یو وي او هم درې، داسې شی نه شته چې هم یو وي او هم درې، که دا یو درې کړی شي نو هر یو به ئې درېیمه برخه وي نه بشپړ یو، یوازې ډېر احمق انسان به داسې ناپرته او بېهوده خبره په خوله راوړي چې

خدای هم یو دی او هم درې!!

• دوی په دې نه پوهېږي چې که له یوه شي نه څه بېل شي نو دوه ناقص شيان ترې جوړ شي، که یو په دريو وويشو درې ناقص اعداد ترلاسه کوو، که د خدای له ذات، ځواک او صفاتو نه څه بیل او بل ته انتقال شي، نو دوه ناقص خدایان ترې جوړېږي، د بايبل د عقیدې له مخې هم د ده پلار خدای ناقص دی او هم ئې زوی خدای!! دې اشکال ته په پام سره دوی دې ته مجبور شوي چې د تقسیم په ځای د تجسیم نظریه وړاندې کړي او ووايي: پلار خدای د زوی خدای په بڼې کې تجسم کړی، خدای له آسمانه راکوز شو، د انسان بڼه ئې غوره کړه، له مور نه دنیا ته راغی، ستر شو، مصلوب شو، درې ورځې وروسته بېرته ژوندی شو او آسمان ته ولاړ!! حال دا چې په دې سره دوی تر مخکې نه په لازيات ژور ډنډ کې پرېوځي، د دې غلطې عقیدې معنی خو دا ده چې د بايبل خدای له هغه وخت نه چې د مور په رحم کې ځای په ځای شو تر هغې ورځې چې بېرته آسمان ته ختو، د عالم پالنه، ساتنه او اداره ئې شا ته پرېښې وه او په خپله نورو ته محتاج وو!! په دې نږدې دېرشو کلونو کې دی هغه خدای نه وو چې دا عالم اداره کوي بلکې د یوه انسان په څېر کمزوری او ضعیف خدای وو!! داسې خو هیڅکله نه شي کېدی چې په نوې بڼې کې له تجسم سره سره په مخکنی حالت پاتې وي!!

• عجیبه دا ده چې دوی وایي: عیسی د خدای کلمه ده، کلمه د خدای صفت دی، صفت له خدای نه بېل نه دی، نو عیسی خدای دی!! دې جنابانو ته وایو: د خدای کلمه یوه نه بلکې دومره دي چې قرآن ئې داسې بیانوي: که بحر مداد (د قلم رنگ) شي، د ځمکې د سر ټولې ونې قلمونه شي، اووه بحرونه نور ورسره یو ځای شي او د الله تعالی کلمې وليکي، نورنگ به خلاص شي خو د خدای کلمې به لا پاتې وي!! دا د عالم هر شی د الله تعالی د یوې کلمې مظهر دی، الله تعالی د (کن) په امر سره راپیدا شوی!! ته هسې د الفاظو په چکر کې لوېدی یې، یوازې عیسی د خدای کلمه گڼي او کلمه یوه، په دې هم نه پوهېږي چې کلمه شی نه دی او په کلام سره له متکلم نه کوم شی نه بېلېږي، کلمه مستقل وجود نه لري، داسې نه چې عیسی علیه السلام یا د عالم دا ټول مخلوقات د الله تعالی له ذات نه رابېل شوي، بلکې دا هر

خه د الله تعالی په یوه فرمان (کلمې) له نشت نه را پیدا شوي.

• دوی روح القدس هم د الله تعالی د رحمت د صفت مظهر گڼي او د کلمې په څېر دلته هم وايي چې رحمت د خدای صفت دی، صفت له خدای نه بېل نه دی، نو روح القدس هم خدای دی!! دا یوه کرکجنه مغالطه ده، دوی دې ته پام نه کوي چې د الله تعالی د رحمت د صفت مظاهر بې انتها دي، د عالم هر لوري ته چې مخ واړوو نو د الله تعالی د رحمت بې شمېره مظاهر مو تر سترگو کېږي، آیا کولی شو دې هر یوه ته د یوه مستقل خدای نوم ورکړو!!؟

• دوی په دې هم نه پوهېږي چې د الله تعالی صفتونه یوازې دا دوه (کلام او رحمت) نه دي، هغه خدای چې یوازې دا دوه صفتونه ولري یو ناقص خدای دی، د خدای صفتونه بې انتها دي، کامل ذات هغه وي چې صفتونه ئې زیات وي، په دې خور وور عالم کې چې څه مونږ ته په نظر راځي او په هغه کې کوم صفت گورو دا په حقیقت کې د الله تعالی یو صفت مونږ ته راپه گوته کوي، دا په حقیقت کې د الله تعالی د یوه صفت مظهر دی، په دې عالم کې د اشیاو په لیدو سره په حقیقت کې مونږ د الله تعالی د بې شمېرو صفتونو مظاهر گورو، دغه عالم مونږ ته لارښوونه کوي چې خالق ئې په کومو کومو صفاتو متصف دی، مونږ په عالم کې مخلوقات گورو نو ځکه وایو چې الله تعالی خالق دی، د علم نښې گورو نو ځکه وایو چې الله تعالی علیم دی، د قدرت مظاهر گورو نو ځکه وایو چې الله تعالی قدیر دی، ښایست او جمال گورو نو ځکه وایو چې الله تعالی جمیل دی... بایبل د دې په ځای چې د عیسی علیه السلام بې پلاره پیدا کېدا د دې دلیل ونیسي چې الله تعالی له پلار نه پرته هم انسان پیدا کولی شي، له دې معکوسه نتیجه اخلي او دا خارق العاده پیداېښت د دې نښه گڼي چې عیسی علیه السلام د خدای یوه ځانگړې کلمه دی، داسې کلمه چې له خدای نه رابېله شوې، نو ځکه دی په خپل ذات کې له خدای سره ورته دی، خدای له خدای نه، نور له نور نه پیدا شوی!! د دې بېهوده خبرې معنی دا ده چې آدم علیه السلام هم باید خدای وگڼو او ترده مخکې دا د ځمکې او آسمان هر څه چې په لومړي ځل او په خارق العاده توگه او د الله تعالی په فرمان او حکم پیدا شوي، د الله تعالی له ذات نه رابېل شوي او د عیسی علیه السلام په څېر

مستقل خدايان وگڼو!! دا خبره به د بايبل له جاهل ليکونکي پرته کوم باشعوره انسان ومني!!؟

قرآن دا مطلب په څومره بنکلي او اغېزناکه توگه بيانوي، هلته چې فرمايي:

﴿ قُلْ إِنَّمَا أَدَّبْتُ الْقُرْآنَ بِأُولَئِكَ فَانظُرْ أَكفَرَ أَفْضَلًا أَمْ كَفَرَ أَسْوأً ۚ أَتَلْكُم بَشِيرًا لِّمَن يَخْتارُ ﴾

آل عمران: ۵۹-۶۰ **قُلْ إِنَّمَا أَدَّبْتُ الْقُرْآنَ بِأُولَئِكَ فَانظُرْ أَكفَرَ أَفْضَلًا أَمْ كَفَرَ أَسْوأً ۚ أَتَلْكُم بَشِيرًا لِّمَن يَخْتارُ**

د عیسی مثال خود الله په نزد یقیناً د آدم د مثال په څېر دی، چې له خاورې ئې پیدا کړي، بیا ئې ورته وویل: وشه، نو هغه وشو. دا حق دی ستا د رب له لوري، نو له شك کوونکو څخه مه کېږه.

• څوک چې د عیسی علیه السلام خارق العاده پیدایښت د دې نښه گڼي چې ده ته باید د انسان په سترگه ونه گورو او مافوق انسان ئې وگڼو نو د آدم علیه السلام په هکله به څه وایي؟ د آدم علیه السلام پیدایښت خو تر ده ډېر خارق العاده وو، دی خو مور لري او تاسو دا منئ چې هغه له مریمې رضي الله عنها پیدا شوی، خو هغه نه مور درلوده او نه پلار!! دا ولې هغه یو انسان گڼئ او دا خدای؟! هر د عقل خاوند خو به یوازې دا وایي او له دې پرته به بله خبره نه کوي چې عیسی علیه السلام په دې دلیل یو انسان دی چې له انسان نه دنیا ته راغلی، له انسان نه پیدا شوی، یو له بل نه پیدا شوي شیان په خپل ذات کې سره ورته وي، که مریم رضي الله عنها انسان گڼي نو زوی ته ئې له انسان نه پرته بل نوم نه شې ورکولی!! که ته عیسی او مریم علیهما السلام په خدایي کې شریکوي نو د مریمې ټول اجداد به خدایان گڼي!! آیا د عقل او شعور خاوند انسان دا خبره منلی شي چې له انسان نه پیدا شوی داسې انسان چې د نورو انسانانو په څېر ئې خوراک او څښاک کاوو، لوږه او تنده ئې درلوده، یخني او گرمې ئې کېده، وینښه او خوب ئې درلود، ژړا او خندا ئې درلوده، ماشوم وو ورو ورو ستر شوی او ځوانی ته رسېدلی، لږو کسانو د ده دعوت قبول کړی، د ټولني اکثریت د ده مخالفت ته ملاتړلې، مخالفینو ځورولی، یاران ئې وروژلي، په صلیب ئې ځړولي او په اور کې ئې اچولي او دی په

دې نه دی توانېدلی چې هغوی له دغو مصیبتونو وژغوري... دا مافوق انسان هستي او حتی خدای وو!!؟

- تل په مسیحیانو کې داسې شخصیتونه راولاړ شوي چې مسیحیت او د هغه سپېڅلې کتابونه ئې د عقل خلاف او د یوه الهي دین له غوښتنو نه لرې گڼلې، اعتراض ئې کړی، خپله لاره ئې بېله کړې او نوې ډله ئې جوړه کړې، په همدې سبب تراوسه په سلهاوو مذاهب په کې جوړ شوي او دا لړۍ تر ننه روانه ده، آریوس یو له دغو معترضینو څخه دی، د کلیسا له تثلیث سره ئې کله مخالفت ونبود، په توحید او د الله تعالی په یووالي ئې ټینگار وکړ، کلیسا د کشیشانو په سترې غونډې کې هغه په ارتداد محکوم کړ او د ده د افکارو د تردید لپاره ئې یو گډ بیان صادر کړ چې ځینې برخې ئې دا دي: مونږ په واحد خدای، پلار، قادر مطلق او د ټولو مشهود او غایب شیانو خالق باندې ایمان لرو او په واحد خدای عیسی مسیح، د خدای زوی، له یوازني پلار نه پیدا شوی، هغه مولود چې د پلار له ذاته دی، خدای له خدای نه، نور له نور نه، حقیقي خدای له حقیقي خدای نه، مولود دی نه مخلوق، له پلار سره ئې ذات یو دی او د ده په سبب هر څه پیدا شول، څه چې په آسمانونو کې دي او څه چې په ځمکې کې دي او دی زمونږ انسانانو لپاره او زمونږ د نجات لپاره ځمکې ته راکوز شو او مجسم شو، انسان شو، زحمتونه ئې وگالل، په درېیمه ورځ پاڅېدو او آسمان ته ولاړ، په هغه چا لعنت چې وایي: هغه نه وو او له نشته را پیدا شو او وایي چې دی له کوم بل ذات یا جنس څخه دی او یا دا چې د خدای زوی خلق شوی، یا تغیر او بدلون په کې راتلی شي....

په ریاکاری سره ځان دیندار بنودل

بایبل تر دې عنوان لاندې هم څو بنکلي خبرې لري او په یوې جاهلي ټولنې کې د ټگمارو مذهبي مشرانو حالت ډېر ښه انځوروي، لیکي: مذهبي مشران د موسی پر کرسی ناست دي او د ده احکام تفسیروي، نو کوم څه چې درنښي عمل پرې وکړئ، خو د دوی د عملونو تقلید مه کوئ، ځکه دوی هیڅکله په هغه څه عمل نه کوي چې نورو ته ئې ورنښي، دوی دیني احکام د درنو بارونو په څېر ستاسو پر اوږو رډي

خو په خپله حاضر نه دي هغه ترسره کړي!! هر کار ئې د ریا لپاره وي، دعاگانې او د خدای د کتاب آیتونه لیکي او په خپل مټ ئې تړي، د خپل کمیس لمن عمداً اوږدوي چې د خلکو توجه ځان ته جلب کړي او متقي او دیندار ئې وگڼي، دا ئې څومره خوبهږي چې په مېلمستیاوو کې ئې په لوړ ځای کې کښېښوي او د عبادت په دوران کې په لومړي صف کې ځای ورکړی شي؟ له دې څومره خوند اخلي چې په لارو او کوڅو کې ئې خلك درناوی وکړي او هغه ته استاد ووايي!! خو تاسو داسې مه کېږئ، تاسو ټول سره وروڼه او برابر یئ، اې ریاکارو علماوو! نه په خپله د خدای پاچایی ته غاړه ږدي او نه نور ورته پرېږدئ، خپل لمونځ عمداً اوږدوئ چې خلك مو دیندار وگڼي خو د خلکو له سترگو پټ د بې وزلو کونډو مالونه خوړئ!! ... ماشې په صافي چنډې خو اوښان له خپل کومي تېروئ!! اې ریاکارانو! د لوبښو مخ داسې پاکوئ چې وځلېږي خو منځ ئې د طمعې او ظلم په گندگیو ناولی وي! د هغو سپین شوو قبرونو په څېر یئ چې ظاهر ئې ښاېسته وي خو په منځ کې ئې د مړو وراسته هډوکي!! وای پر تاسو! د هغو پیغمبرانو لپاره چې ستاسو نیکونو وژلي ښاېسته قبرونه جوړوئ او وایئ: که مونږ د خپلو پلرونو په ځای وی نو پیغمبران به مو نه وژل!! خو تاسو د انبیاوو د قاتلانو زامن یئ او گام په گام د هغوی متابعت کوئ!!

په آخري زمانې کې به زه بیا راستون شم

د متی انجیل تر دې سرلیک لاندې لیکي: ... لمر به تک تور شي، سپوږمۍ به رڼا نه لري، ستوري به ورژېږي او هغه ځواکونه به ولرژېږي چې ځمکه ئې تم کړې... په پای کې به زما د راتلو نښه په آسمان کې څرگنده شي، ... د ټولې نړۍ خلك به ما وگوري چې د آسمان په ورېځو کې له شآن شوکت سره راحم او زه به خپلې فرشتې د شپېلۍ له جگ غږ سره ولېږم چې زما غوره شوي خلك د ځمکې او آسمان له کنارو راغونډ کړي!!... مطمئن اوسئ چې دا نسل به پاتې شي او دا پېښې به په خپلو سترگو وگوري!! ځمکه او آسمان به له منځه ولاړ شي خو زما کلام به پاتې وي، هیڅوک نه پوهېږي چې دنیا به کله او په کومه ورځ پای ته رسي، فرشتې هم نه

پوهېري او د خدای زوی هم ترې خبر نه دی، یوازې خدای، زما پلار ترې خبر دی!!
دلته خو خبرو ته لږ ځیر شی:

• کومې پېښې چې دلته ورته اشاره شوې، دا د قیامت پېښې دي، خو بایبل ئې د عیسی علیه السلام د راتلو نښې گڼي!! او د عیسی علیه السلام راتگ هم داسې نښې لکه د الله تعالی راتگ!! او دا یوه قبیح مغالطه ده.

• د دې پېښو په راتلو سره خو به هم آسمان له منځه ځي او هم ځمکه، داسې څوک به د ځمکې پر سر پاتې نه شي چې د عیسی علیه السلام راتگ په خپلو سترگو وگوري!! نو د دې خبرې معنی څه ده چې د ټولې نړۍ خلک به ما وگوري!!

• د دې خبرې معنی څه ده چې (مطمئن اوسئ چې دا نسل به پاتې شي او دا پېښې به په خپلو سترگو وگوري!!)، هغه نسل خو ولاړ او نږدې شل نسله نور هم راغلل او ولاړل، دا پېښې ولې تر سره نه شوې؟ ولې عیسی علیه السلام په خپلې کلکې ژمنې وفا ونه کړه؟ ده خو ویلي وو: ځمکه او آسمان به له منځه ولاړ شي خو زما کلام به پاتې وي!! د دې خبرې معنی خو دا ده چې زما خبرې نه بدلېدونکې دي، هیڅ حالت په کې تغیر نه شي راوستی، پوښتنه کوو چې دا کلام ولې رښتونی نه شو؟ آیا دا غلطه وړاندوینه کافي نه ده چې ووايو: د بایبل ټولې وړاندوینې دې ته ورته بې بنسټه او دروغجنې دي؟

• آیا دا وړاندوینه د دې خبرې ضد او نقیض نه ده چې وايي: هیڅوک نه پوهېري چې دنیا به کله او په کومه ورځ پای ته رسي، فرشتې هم نه پوهېري او د خدای زوی هم ترې خبر نه دی، یوازې خدای، زما پلار ترې خبر دی!! که داسې وي نو عیسی علیه السلام څنگه وویل: (مطمئن اوسئ چې دا نسل به پاتې شي او دا پېښې به په خپلو سترگو وگوري!!)

• بایبل خو تر دې د مخه په نورو ځایونو کې د موعود مسیح راتگ کاملاً په بلې بڼې کې ښودلی، داسې چې له دې ویناسره ژور توپیر لري، هلته خو د ځمکې او آسمان د وړاندو خبره نه کوي، د نېکانو او بدکارانو د تفکیک، جنت ته د نېکانو د تلو او په دوزخ کې د بدکارانو د پرېوتو هیڅ یادونه نه کوي، بلکې وايي چې د اسرائیلیانو لویه پاچايي به جوړه شي او د دوی دښمنان به له منځه ولاړ شي، په دې

دواړو کې کومه خبره رښتیا ده؟ او دا صریح او کرکجن تناقض د څه لپاره؟

- مونږ هم د عیسی علیه السلام په بیا راتلو باور لرو، خو تر قیامت نه مخکې او د یوه عادي انسان په توګه، د مسلمانانو په امام پسې به اقتدا کوي، په جهاد کې به برخه اخلي او په خپل طبیعي مرګ به مري او قیامت به تر دې وروسته هغه ورځ راځي چې له الله تعالی پرته هیچا ته معلومه نه ده.

په دنیا کې د عیسی د ژوند وروستی ورځې

تر دې عنوان لاندې یوه داسې دروغجنه او جعلی قصه لولو چې نه یوازې قرآن ئې تردید کوي بلکې د قصې له ډېرو برخو په وضاحت سره معلومېږي چې لیکونکي له ځانه جوړه کړې او هیڅ حقیقت نه لري، قصه داسې پیل شوې:...

عیسی خپلو شاګردانو ته وویل: دوه ورځې وروسته د فصیح عید پیل کېږي، په دې عید کې به ما ونیسي او په صلیب به مې ځوړند کړي..

دلته څو خبرې په پام کې ولرئ:

- د عیسی علیه السلام د ژوند په اړه هیڅ دقیق او د منلو وړ اسناد نه شته، د مسیحیانو محققین په خپله اعتراف کوي چې زموږ په لاس کې موجود اسناد د مسیح د ژوند یوازې پنځوس ورځې احتوی کوي!!
- دا د الله تعالی سنت نه دی چې څوک د خپل مرګ له نېټې خبر کړي، هیڅوک د پیغمبرانو علیهم السلام په شمول په دې نه پوهېږي چې کله به مري.
- که عیسی علیه السلام له دې خبر وو چې دښمن د ده د نیولو په لټه کې دی او ده سره له دې د ځان ژغورلو لپاره هڅه نه وي کړې، دا کار هم د الهي دین له غوښتنو سره سمون نه خوري او هم له هغو فطري سننو سره چې الله تعالی د انسان په خټه کې ایښي، هر انسان ته ئې دا احساس ورکړی چې د خطر له ځایه ځان وباسي.
- ورپسې لیکي: په همدې وخت کې د قوم روحانیون او مشایخ د ستر کاهن قیافا په کور کې راغونډ شوي وو او مشوره ئې وکړه چې عیسی په کومې بهانې ونیسو او وټې وژنو، خو پرېکړه ئې وکړه چې د عید په ورځو کې دا کار نه کوو، د دې لپاره چې خلك شورش ونه کړي.... په دې وخت کې یهودا اسخريوطي چې د

عیسی له دوولسو شاگردانو څخه وو، سترو کاهنانو ته ورغی او ورته وئې ویل: خومره راکوئ چې عیسی په لاس درکړم؟! هغوی د سپینو زرو دېرش سکې ورکړې، له هغې ورځې وروسته دی د مناسب فرصت په لټه کې وو چې عیسی په لاس ورکړي... یوه شپه چې عیسی له خپلو دوولسو شاگردانو سره د یوه سړي په کور کې د ماښامني لپاره په دسترخان ناست وو، عیسی وویل: له تاسو نه به یو کس له ما سره خیانت وکړي!! ټول په اندېښنه کې ولوېدل او پوښتنه ئې وکړه: هغه به څوک وي؟ ده وویل: همغه چې له ما سره یو ځای ئې د خوراک لوبښي ته لاس اوږد کړ!! ... یهودا هم پوښتنه وکړه: استاده! آیا هغه کس زه یم؟ عیسی جواب ورکړ: هو په خپله دې وویل،...

پوښتنه کوو: که عیسی علیه السلام دا ځان شاگرد پېژندو نو ولې ئې سره له دې هغه کور او بیا هغه ځنگله ته راغونښتی چې دی او نور شاگردان ئې په کې پټ وو؟ داسې کار خو هیڅ هونښیار انسان نه کوي.

بیا لیکي: د خوراک په وخت کې عیسی یوه ټوټه ډوډۍ راواخیسته، شکر ئې وکړ او بیا ئې دا ډوډۍ ټوټې ټوټې کړه او شاگردانو ته ئې ورکړه او وئې فرمایل: واخلي، وئې خورئ، دا زما بدن دی!! بیا ئې جام راواخیست، شکر ئې وکړ او وئې ویل: هر یو له دې جام څخه وڅښئ ځکه دا زما ویني دي، چې په دې سره دا نوی پیمان مهر کوم، زما وینې به توی شي چې د ډېرو گناهونه وبخښلی شي!!...

پوښتنه کوو: ډوډۍ څنگه او د کوم منطق له مخې د عیسی غوښه او هغه شراب د ده ویني دي؟ ولې عیسی علیه السلام خپله غوښه او وینې په خلکو خوري؟ شاگردانو څنگه دا بې احترامی وکړه او د ده غوښه او وینې ئې وخوړې؟! او دا څنگه پیمان دی چې یو ځان شاگرد ئې په کې شریک دی، هغه هم دا غوښه او وینې وخوړې!! آیا ممکن ده یو جلیل القدره پیغمبر داسې غلطه او بېهوده خبره وکړي؟! د ده په وینو سره کوم پیمان مهر شوی؟ د کوم عدالت له مخې د یوه بې گناه انسان د وینو توپدل د گناهگارانو د گناهونو د بخښل کېدو سبب کېدی شي؟! آیا د چا ایمان او عقل دا خبره منلی شي چې الهي عدالت به داسې وي؟!

ورپسې لیکي: بیا عیسی دوی ته وویل: نن شپه به تاسو ټول ما یوازې پرېږدئ،

ځکه په مقدس کتاب کې راغلي: خدای به شپون ووهي او د رمې پسونه به خواره شي، ... پطرس وويل: که ټول تا يوازې پرېږي زه ستا له څنگه نه بېلېږم، عیسی ورته وويل: باور وکړه چې همدا نن شپه به له هغه مخکې چې چرگان آذان وکړي درې ځلې له ما انکار وکړې او وبه وايې: زه ئې نه پېژنم!! خو پطرس وويل: که لازم وي له تا سره يو ځای مرگ منم خو له تا انکار نه کوم!! نورو شاگردانو هم دغه خبره وکړه، بيا عیسی دوی يوه څنگله ته راوستل او ورته وئې ويل: کنسېنې، منتظر اوسئ، زه ځم چې دعا وکړم، پطرس او د زيدي دوه زامن، يعقوب او يوحنا ئې له ځان سره روان کړل، .. او ورته وئې ويل: زه د ډېر غم او اندېښنې په وجه د مرگ په درشل کې يم، تاسو دلته پاتې شئ او له ما سره وېښ اوسئ، بيا لږ لږې ولاړ، پر ځمکه پرېوت او دا دعا ئې وکړه: پلاره (خدایه)! که ممکن وي دا د کړاو او عذاب جام رانه لرې کړه، خو نه زما په غوښتنه بلکې ستا په غوښتنه! بيا دغو دريو کسانو ته راستون شو او وئې ليدل چې ويده دي، غږ ئې کړ: پطرسه! يو ساعت هم ونه توانېدې چې له ما سره وېښ پاتې شي او دعا وکړې... بيا ئې دوی پرېښودل او ولاړ داسې دعا ئې وکړه: که زما له مخې د دې جام لرې کول ممکن نه وي نو زه ئې څښم، څه چې ته غواړې همغسې دې وشي، چې راستون شو وئې ليدل چې دوی بيا ويده شوي، پيرته ولاړ او هغه دعا ئې تکرار کړه، ...

دلته څو پوښتنې راولاړېږي:

- کومه دعا چې عیسی عليه السلام ته منسوب شوې له دې څو معلومېږي چې هغه نه پوهېږي څه به ورسره کېږي؟ آیا دا د کړاو او عذاب جام به ترې لرې شي که نه؟ دا دعا خو په خپله مخکنۍ ادعا ردوي او بښي چې دی له راتلونکې حالت نه خبر نه وو او نه پوهېدو چې الله تعالی به څه ورسره کوي، د دعا له الفاظو هم دا خبره معلومېږي او له مکرر دعا کولو هم.

- همداراز له دې نه خو معلومېږي چې هغه نه خدای وو، نه د خدای زوی او نه مافوق انسان ذات، بلکې ټول احساسات او مشاعر ئې يوه انسان ته ورته وو، د خطر په وخت کې د نورو انسانانو په څېر پرېشانه وو، خوب نه ورتو، پرله پسې ئې دعا کوله، ملگرو ته ئې ويل چې د ده خوا ته پهره وکړي.

ورپسې ليکي: په دې وخت کې يهودا له ډېرو نورو سره چې تورې، دُرې او لرگي ئې په لاس کې وو راورسېدل، ... خائن شاگرد نورو ته ويلې وو: څوک چې مې بنکل کړ، همغه عيسی دی وئې نيسی، نو يهودا مخامخ عيسی ته ورغی او وئې ويل: استاده! سلام او هغه ئې بنکل کړ، يوه شاگرد توره راوايسته د ستر کاهن د غلام غوړ ئې په يوه گوزار ترې غوڅ کړ، خو عيسی ورته وويل: توره دې په تېکي کې کړه، څوک چې توره راوباسي په تورې وژل کېږي، زه کولی شم له خپل پلار نه وغواړم چې زر فرشتې مې مرستې ته راولېږي، خو که دا کار وکړم نو د آسماني کتاب خبره به څنگه رېښتونې کېږي ... له راغلو سړو سره د خبرو په مهال ټول ملگرې ترې وتښتېدل، ... دی ئې د ستر کاهن ځای ته ورووست، پطرس هم تر شا ورپسې روان وو او هغه ځای ته داخل شو، هلته درې ځلې ترې پوښتنه وشوه چې ته ئې هم ملگرې يې، هغه درې ځلې انکار وکړ او وئې ويل: زه ئې اصلاً نه پېږنم!! ستر کاهن غوښتل چې څوک د عيسی په خلاف شهادت ورکړي، خو په دې موقف نه شو، بيا ئې ده ته وويل: د ژوندي خدای په نامه لوره درکوم چې آيا ته مسيح د خدای زوی يې که نه؟ عيسی ځواب ورکړ: هو، يم، يوه ورځ به ما وگورئ چې د خدای په بنی-خوا کې ناست يم او د آسمان په ورېځو کې ځمکې ته راکوزېږم!! ناڅاپه ستر کاهن خپل گروان څيري کړ او وئې ويل: کافر شو، کافر شو، نور نو شاهد ته څه ضرورت لرو، ... فيصله مو څه ده؟ ټولو ورسره چيغې کړې، مرگ، مرگ!! چا ئې پر مخ لاړې ورتو کړې او چا په څپېږو وواهو... سبا ئې وپتېبله چې د روم حکومتی مقاماتو ته ئې وسپاري، نو عيسی ئې لاس تړلی پيلاطوس ته وسپارو، خو ځاين يهودا ... له خپل کار نه پښېمانه شو او هغه دېرش سکې ئې کاهنانو ته راوړې او ورته وئې ويل: ما گناه کړې ځکه د يوه بې گناه انسان د محکومولو باعث شوم، هغوی ځواب ورکړ: په مونږ ئې څه؟ نو ده هغه سکې د خدای په کور کې وشپنډلې او ځان ئې په پرې پانسی کړ، کاهنانو سکې راغونډې کړې او وئې ويل: زموږ شريعت اجازه نه ورکوي هغه پيسې د خدای د کور په بيت المال کې واچوو چې د چا د وژلو لپاره ورکړې شوې وي!!

قرآن د دغو خبرو ترديد کوي او وايي چې عيسی عليه السلام نه وژل شوی او نه

په صلیب څړول شوی، بلکې الله تعالی آسمان ته لوړ کړی، د ده د وژلو مدعیان په اشتباه کې لوېدلې، بل څوک ئې وژلی او په هغه ئې د عیسی گمان کړی. په پورتنی بیان کې یو داسې اعتراف تر سترگو کېږي چې د قرآن د دغې وینا تصدیق کوي، دلته ویل شوي چې ځان شاگرد پشېمانه شو او ځان ئې په پرې غرغره کړ، دا هیڅ عقل نه مني چې د عیسی علیه السلام د نیول کېدو په شپه به دی پشیمان شوی وي او ځان به ئې وژلی وي، عقل خو دا حکم کوي چې همدا اسخريوطي د کاهنانو په لاس اعدام شوی، په ده ئې د عیسی گمان کړی، له بیان نه دا هم معلومېږي چې دوی عیسی نه پېژندو، ځکه نو اسخريوطي ورته وویل: څوک چې ما بنسکل کړ همغه عیسی دی. د عیسی علیه السلام په هکله لاندې نورې خبرې حقیقت نه لري او له ځانه جوړې شوې دي:

عیسی د پیلاطوس په مخکې د کاهنانو تورونو ته ځواب نه ورکاوو، ... پیلاطوس خلك راغونډ کړل او ورته وئې ویل: له عیسی سره څه وکړم؟ دوی ورته وویل مصلوب ئې کړه، ده وویل: ولې؟ څه گناه ئې کړې؟ خلکو بیا وویل: اعدام ئې کړه، اعدام ئې کړه! د خلکو د بغاوت له وېرې ئې د ده د وژلو پرېکړه وکړه خو وئې ویل: زه د ده د وینو له تویولو بری یم، مسئولیت ئې ستاسو په غاړه، خلکو وویل: مسئولیت ئې زموږ او زموږ د اولاد په غاړه!! نو پیلاطوس عسکرو ته امر وکړ چې په درو ئې ووهئ او او په صلیب ئې ځوړند کړئ!! ... عسکرو جامې ترې وایستې، سره عبا ئې پر اوږو ورواچوله او د اغزو تاج ئې ورپه سر کړ او یو لرگی ئې د پاچایی د نښې په توگه د ده په لاس کې ورکړ او په ملنډو ملنډو ئې د ده په وړاندې درناوی په ځای کړ، (داسې لکه څوک چې د یوه پاچا درناوی کوي) او په خدا خندا ئې ویل: درود د یهودانو پر پاچا!! بیا ئې پر مخ لاړې ورتو کړې، لرگی ئې ترې واخیست او په سر سر ئې پرې وواهو!! بیا ئې هغه سره عبا ترې لرې کړه او خپلې جامې ئې ورواغوستې او د اعدام لپاره ئې روان کړ، ... په صلیب له پورته کولو وروسته، ... عسکر تر هغه هلته ناست وو او تماشا ئې کوله چې د ده روح قبض شوه، دا لیکنه ئې هم د ده د سر له پاسه په صلیب نصب کړه: (دا دی عیسی، د یهودانو پاچا)، په همغه ورځ دوه غله هم د ده خوا ته په صلیب وڅړول شول، ... هر

خوك چې د ده خوا ته تېرېدو نو بد و رد به ئې ورته ويل... چا به ويل: د خدای کور دې وړانوو دا دې سزا شوه، چا به ويل: ته څنگه د خدای زوی يې چې ستا مرسته نه کوي، ولې خدای ونه ژغورلې؟... متی ليکي چې هغه ورځ له غرمې تر تېر ماسپېنينه ټوله نړۍ تياره شوه، خو مرقس دا خبره نه کوي، بيا ليکي: عیسی نارې کړې: ایللی ایللی، لما شبقتنی (يعني اي زما خدايه! اي زما خدايه! ولې دې يوازې پرېښودم؟! ... يو ځل بيا ئې يوه نارو له خولې ووتله او روح ئې ترې جلا شوه!! مرقس نه وايي چې په دې وخت کې کومه ناخاپي پېښه ترسترگو شوې خو متی ليکي: په دې وخت کې د خدای د کور هغه پرده چې د قدس الاقداس مخې ته څرېده په منځ کې څيرې شوه او داسې سخته زلزله وشوه چې ډبرې ماتې او قبرونه وچاودېدل او د خدای ډبر مقدسين چې مړه شوي وو راژوندي شول او اورشليم ته ولاړل او خلکو وليدل، عسکر له دغو پېښو ووېرېدل او وئې ويل: دا سپری حتماً د خدای زوی دی!! د لمر لوېدو په وخت کې يو بډای سپری چې يوسف نومېدو او د عیسی له پلويانو څخه وو پيلاطوس ته راغی او د عیسی جسد ئې ترې وغوښت، ... جسد ئې ورکړ، په سپين کتان کې ئې ونغښت او په هغه قبر کې ئې دفن کړ چې نوی ئې د ځان لپاره جوړ کړی وو، بيا ئې يوه لويه ډبره د قبر دروازې ته ودروله او ترې ولاړ، دوه مېرمنې چې دواړه مريمې نومېدې، (يوه مريم مجدليه چې وايي لېونۍ وه او د عیسی په دعا پيريان ترې لرې شول او بله مريم د يعقوب مور) هلته ولاړې وې او وئې ليدل چې عیسی ئې چېرې ښخ کړ، کاهنان پيلاطوس ته ورغلل او ترې وئې غوښتل چې څو ساتونکي د قبر په سر وگماري، داسې نه چې پلويان ئې وباسي او ادعا وکړي چې بېرته راژوندي شو... هغه ورته وويل: د خدای د کور له ساتونکو نه خوک ولېږئ، دوی ولاړل او د قبر ډبره ئې مهر کړه او ساتونکي ئې پرې وگمارل، شنبه تېره شوه، د يکشنبې په ورځ سهار وختي، دغه دوه ښځې چې د عیسی د وژل کېدو او ښځېدو صحنه ئې په سترگو ليدلې وه، هلته راغلي، مرقس وايي: کله چې دوی قبر ته رانږدې شوې نو هغه ئې پرانيستی وموند او د قبر خوا ته ئې يوه فرشته وليدله چې جامې ئې سپينې وې او د قبر ښي اړخ ته ناسته وه، خو متی د خپل عادت په څېر دلته هم وايي چې دوی له آسمانه د يوې فرشتې راکوزېدا وليده، چې

په راتلو سره ئې ځمکه ولړزیده او قبر پرانستل شو او لیکي چې عیسی د یکشنبې سهار وختي ژوندی شو او لومړی کس چې د ده ژوندي کېدا ئې ولیده مریم مجدلیه وه او دا همغه مېرمن ده چې وایي داسې سخته لېونۍ او پېریانۍ وه چې عیسی اووه پلېتې ارواح ترې ایستلې وې!! آیا دا ډېره د حیرانتیا خبره نه ده چې یو مذهب داسې مېرمنې ته منسوب یوه بې بنسټه وینا د یوې عقیدې لپاره بنیاد ګرځوي!!

متی لیکي: ناڅاپه یوه سخته زلزله راغله، وجه ئې د هغې فرشتې راتګ وو چې راغله او د قبر ډبره ئې لرې وغورځوله او پرې کنبېنستله، مخ ئې ځلېدو او د اوږې په څېر سپینې جامې ئې وې، ساتونکي له وېرې بې خوده شول... فرشتې دغو ښځو ته وویل: مه وېرېږئ، پوهېږم چې په عیسی پسې ګرځئ، هغه دلته نه شته، لکه څنګه چې ده په خپله ویلي وو، بېرته راژوندي شو، راوړاندې شئ او هغه ځای وګورئ چې د ده جسد ئې په کې اېشی وو او ژر ولاړې شئ او شاګردانو ته ئې ووايئ چې هغه ژوندي شوی، جلیل ته درځي چې له تاسو سره وګوري!! ګورئ چې دا پیغام مو هېر نه شي!! ښځې په تلوار ووتلې... په لارې کې ئې عیسی مخې ته راغی، هغه وویل: سلام! ښځې ئې په پښو کې پرېوتې او د ده لمانځنه ئې وکړه!! هغه ورته وویل: مه وېرېږئ، ولاړې شئ او زما وروڼو ته ووايئ چې ډېر ژر جلیل ته ولاړ شئ چې ما هلته وګورئ!! ښځې لا ښار ته نه وې رسېدلې چې ساتونکي کاهن ته ورغلل او له پېښې ئې خبر کړل، د یهودانو ټول مشران راغونډ شول چې ساتونکو ته د دې لپاره رشوت ورکړي چې ووايي: مونږ ویده وو چې د عیسی پلویان راغلل او د ده جسد ئې غلا کړ، ... ساتونکو رشوت واخیست او دا درواغ ئې وویل، ... چې دا دی تر ننه یهودان دا دروغجنه قصه مني!! نو یولس شاګردان جلیل ته ولاړل او د همغه غره په سر راغونډ شول چې عیسی وربښودلی وو، کله چې ئې عیسی هلته ولیدو سجده ئې ورته وکړه!! خو ځینو ئې په دې خبرې شک کاوو چې دا دې عیسی وي!! په دې وخت کې عیسی راوړاندې شو او وئې ویل: د آسمان او ځمکې ټول اختیارات ما ته راکړل شوي، ولاړ شئ او ټول قومونه زما شاګردان کړئ او دوی ته د پلار، زوی او روح القدس په نامه د تعمید غسل ورکړئ، ... ډاډه اوسئ د دنیا هر ځای ته چې ولاړ شئ زه به درسره وم!!

دلته خو خبرو ته پام وکړئ: د عیسی علیه السلام په وړاندې د ده د شاگردانو او پلویانو سجده کول نه یوازې حقیقت نه لري بلکې دا هغه کار دی چې عیسی علیه السلام یې مقابلې ته لېږل شوی وو، د ده لومړۍ وینا دا وه چې له الله تعالی پرته هیچا ته سجده مه کوئ. خو صفحې وروسته به تاسو وگورئ چې د مسیح شاگردانو خلك انسان ته له سجده منع کول!! دا خبره هیڅ عقل نه مني چې ساتونکو ته رشوت ورکړی شوی او هغوی دروغ ویلي نو ځکه تر نن پورې یهودان په شک کې پراته دي، د دوی شک دا وو چې که مونږ عیسی علیه السلام وژلی وي نو اسخريوطي څه شو؟! او که مو اسخريوطي وژلی وي نو عیسی څه شو؟ تاسو به په نورو انجیلونو کې او د بايبل په نورو کتابونو کې وگورئ چې د عیسی علیه السلام د وژل کېدو په اړه ضد او نقیض خبرې کوي، له دې ضد او نقیض خبرو نه په ډاگه معلومېږي چې ادعا یې بې بنسټه او قصې یې جعلي دي.

د لوقا انجيل

د عیسی مسیح قصه

دا د بايبل بل کتاب دی چې وايي لوقا ليکلی او هغه يو طبيب او د پولس ملگری گڼي، دا په حقيقت کې يو ليک دی چې تثوفيلوس ته لېږل شوی، که څه هم دې ته د انجيل نوم ورکړی شوی خو په دې کې د هغه انجيل يوه جمله هم نه شئ موندلی چې پر عیسی عليه السلام نازل شوی، دا د عیسی عليه السلام د سيرت په اړه يوه داسې ناقصه او کمزورې ليکنه ده چې حتی د هغه شخصيت، پيغام، رسالت او اخلاق هم نه دي په کې توضیح شوي. د محتوی، مطالبو او عنوانونو له مخې د متی او مرقس انجيلونو ته ورته دی، خو د قصې په ډېرو برخو کې داسې څه وايي چې له نورو سره ژور توپيرونه لري، ويلى شو چې دا په حقيقت کې د مرقس بله نسخه ده خو له ډېرو لاسوهنو او تصرفاتو سره، زه دا کتاب په دې خاطر له متی او مرقس نه وروسته راوړم چې د دوی تر منځ ژور توپيرونه په خپله وگورئ او درته واضح شي چې د بايبل په بېلابېلو کتابونو کې څومره ژور اختلافات او تناقضات شته، د لوقا کتاب داسې پيل شوی:

عاليجناب تثوفيلوس!

ډېرو هڅه کړې چې د عیسی مسیح د ژوند قصه وليکي، د دې کار لپاره ئې له هغو مطالبو نه استفاده کړې ده چې د ده د شاگردانو او د پېښو دعیني شاهدانو له لارې ترلاسه شوي، ما دا مطالب په دقت سره څېړلي دي او غواړم جريان په بشپړه

توگه او د پېښو ترتیب ته په پام سره درته ولیکم، چې په دې سره د هغه تعلیم د حقانیت په اړه ډاډه شې چې ترلاسه کړی دې دی.

ماجرا له هغه یهودي کاهن نه پیل کوم چې زکریا نومېدو او د یهودانو د پاچا هیرودیس په زمانه کې اوسېدو، دی د کلیسا د خدمه وو د هغې ډلې غړی وو چې ایبا نومېده، د ده مېرمن الیزابت هم د کاهنانو له ډلې څخه وه، د موسی د ورور هارون له نسله څخه وه، دواړه د خدای له نظره نېکان ول او په صداقت او اخلاص سره ئې د خدای احکام په ځای کول. خو دوی اولاد نه درلود، الیزابت شنېده وه او دواړه ډېر عمر خوړلي ول، ... یو ځل چې زکریا د خدای په کور کې په خدمت بوخت وو، ناڅاپه یوه فرشته ورته راڅرگنده شوه... زکریا د فرشتې په لیدو سره حیران شو او ووبرېدو، فرشتې ورته وویل: ای زکریا! مه وپرېږه، زه راغلي يم چې زېری درکړم، خدای ستا دعا اورېدلې، الیزابت په زوی وزېږوي او ته به ئې یحیی ونوموي، ... هغه به د خدای په وړاندې یو ستر شخصیت وي، هیڅکله باید شراب او مستوونکي څښاک ونه څښي، دا ځکه چې له زېږېدو د مخه به له روح القدس ډک وي... تر مسیح به مخکې راشي، چې خلک د ده ظهور ته چمتو کړي... زکریا وویل: دا کار خو ممکن نه دی، ځکه چې زه زوړ شوی يم او مېرمن مې عمر خوړلې ده، فرشتې ځواب ورکړ: زه جبرئیل يم... راغلم چې تا ته دا زېری درکړم، په دې خاطر چې زما په خبرې دې باور ونه کړ نو تر هغه به د خبرو کولو توان نه لرې چې زوی دې پیدا شي... خلک بهر منتظر وو چې زکریا راوځي، حیران وو چې ولې دومره ځنډ کوي، کله چې راووت او وئې لیدل چې خبرې نه شي کولی، د ده له اشارو پوه شول چې په سپېڅلې ځای کې ئې کومه رڼا لیدلې!! ... الیزابت امېدواره شوه... په شپږمه میاشت خدای جبرئیل په جلیل کې د ناصرې ښار ته ولېږو چې د ده وحي هغې پیغلې ته ورسوي چې مریم نومېده، مریم د یوسف په نامه یوه کس ته چې د داؤد له نسله څخه وو، کوژده شوې وه خو واده ئې لا نه وو تر سره شوی، جبرئیل ورته وویل: سلام پر تا ای پیغلې! چې د خدای لطف دې په برخه شوی، خدای له تا سره دی!! مریمه ډېره پرېشانه او ووبرېده، نه پوهېده چې د فرشتې مقصد له دې خبرې څخه څه دی! فرشتې ورته وویل: ای مریمې! مه وپرېږه، ... ډېر ژر به حامله شې،

زوی به وزېږوي، نوم به ئې عیسی کېږدي، هغه به ستر شخصیت وي، د خدای زوی به ورته ویل کېږي او خدای به د ده د جد داؤد د پاچایي تخت ده ته ورکړي چې د تل لپاره پر اسرائیلیانو حکومت وکړي، د ده سلطنت به هیڅکله پای نه مومي!! مريمې له فرشتې وپوښتل: دا کار څنگه ممکن دی، تر اوسه د هیڅ انسان لاس راباندې نه دی لگېدلی، فرشتې ځواب ورکړ: روح القدس به پر تا نازل شي او د خدای قدرت به پر تا سیوری وغوړوي!!... پوه شه چې ستا خپلوانه الیزابت هم شپږ میاشتي مخکې حامله شوې او ژر به زوی وزېږوي، ... خدای ته هیڅ کار محال نه دی. مريمې وویل: زه د خدای خدمتگاره یم، څه چې د ده خوښه وي په اخلاص سره به ئې کوم، هیله منه یم هغه څه وشي چې تا وویل.

څو ورځې وروسته مريمې د سفر بند و بست وکړ، الیزابت ته ورغله... د دې په لیدو سره د الیزابت په رحم کې بچی و خوځېدو او الیزابت له روح القدس ډکه شوه او وئې ویل: خدای تر ټولو نورو ښځو زیاته پېرزوینه په تا کړې، ستا زوی به هم د خلکو لپاره د برکتونو باعث وي، څومره د افتخار ځای دی چې زما د بادار مور زما لیدو ته راغلي... مريمه نږدې درې میاشتي د الیزابت خوا ته پاتې شوه، بیا خپل کور ته ستنه شوه.

الیزابت زوی وزېږاوه، د مبارکۍ لپاره راغلو ښځو ورته وویل چې د خپل پلار نوم پرې کېږده، خو دې ونه منله او یحیی ئې ونوماوه، دوی ورته وویل: ستا په کورنۍ کې دا نوم سابقه نه لري، بیا ئې په اشارو اشاره له زکریا وپوښتل چې څه نوم ورته غوره کوي، هغه د ټولو په وړاندې په یوې درې ولیکل: نوم ئې یحیی دی!! په همدې وخت کې ئې ژبه خلاصه شوه او د خبرو کولو قدرت ئې ترلاسه کړ او د خدای شکر ئې په ځای کړ.

دلته ستاسو پام څو خبرو ته رااړوم:

- په دې اړه د قرآن وینا مې د متی او مرقس انجیل په بحث کې وړاندې کړې امېد دی هلته مراجعه وکړئ. خو دومره ویل ضروري گڼم چې د قرآن د وینا له مخې عیسی علیه السلام په هغه ځای کې زېږېدلی چې مور، د ده کورنۍ او قوم ئې په کې او سېدل او دا د بايبل ادعا ردوي چې مريمه له خپل ټاټوبي بیت لحم ته تللي او

عیسی هلته زېږېدلی، بایبل دا خبره د دې لپاره کوي چې د مسیح د زېږېدو د ځای په اړه د دوی د سپېڅلي کتاب وړاندوینه رښتوونې کړي. همداراز د قرآن د وینا له مخې زکریا علیه السلام فرشتې ته وویل: د دې ښه به څه وي چې الله تعالی به ما ته زوی راکوي؟ هغې ورته وویل: د یحیی (علیه السلام) د پیدایښت په مهال به درې ورځې له چا سره خبرې نه شي کولی او دا د بایبل ادعا ردوي چې وایي: زکریا ته په دې سبب دا سزا ورکړی شوه چې د فرشتې په خبرې کې باور ونه کړ نو ځکه ئې له همدې ورځې نه د یحیی تر زېږېدو پورې خبرې نه شوی کولی، دا خبره په دې خاطر غلطه ده چې زکریا خو جبرائیل نه وو پېژندلی، ولې به ئې د خپلې پوښتنې به سبب مجازاتوي؟ دی څه خبر وو چې دا جبرائیل دی؟

- د لوقا وینا د مرقس او متی له وینا سره توپیر لري.
- د لوقا دا وینا د بایبل د نورو کتابونو او په خپله د لوقا له دې خبرې سره تعارض لري چې یحیی د عیسی لپاره لار آواروله!! دا خبره خو په هغه صورت کې سمه وه چې یحیی تر عیسی ډېر مشر وی، حال دا چې د لوقا د دغې وینا له مخې د دوی تر منځ نږدې شپږ میاشتې توپیر وو، د بایبل منونکي دې مونږ ته ووايي چې دې صریح تعارض ته څه ځواب لري؟ بایبل خو په وار وار ویلي چې یحیی د عیسی د راتلو لپاره خلک چمتو کول او د ده د راتلو زېږی ئې خلکو ته ورکاوو!! حال دا چې لوقا وایي: یحیی د مور په رحم کې وو او کله چې مریمه د دوی کور ته راغله نو دی له خوشحالی و خوځېدو!!

د عیسی تولد

لوقا تر دې سرلیک لاندې لیکي: ... یوسف له مریمې سره یو ځای له جلیل نه بیت لحم ته لاړ، د مریمې د وضع حمل نېټه راوړسېده، لومړی زوی ئې وزېږاوه، په یوې جامې کې ئې ونغاښتو، ښه ئې پټ کړ او د څارویو په آخور کې کېښود، دا ځکه چې د هغه ځای په مېلمستون کې د دوی لپاره ځای نه وو!! د هغه ښار په بېدیا کې ځینې شپانه وو چې خپلې رمې ئې پېولې، په دې شپه ناڅاپي یوه فرشته د دوی خوا ته راڅرگنده شوه او د خدای د جلال نور په دوی سیوری وغوړاوه او ووېرېدل،

خو فرشتې ورته وويل: مه وپرېږئ زه تاسو ته يو زېرى لرم، ټولو خلکو ته زېرى او هغه دا چې همدا نن مسيح، ستاسو بادار او ژغورونکى، د داؤد په ښار کې وزېږېدو، زما د خبرې د رښتياوالي نښه دا ده چې داسې ماشوم به وگورئ چې په جامه کې پېچل شوى او په آخور کې ئې ځملولى. ناڅاپه ډېرې نورې فرشتې له دغې سره يوځاى شوې او د خداى ستاينه ئې کوله...

کله چې فرشتې آسمان ته ولاړې، شپڼو وويل: راځئ چې بيت لحم ته ولاړ شو او دا عجيبه پېښه په خپلو سترگو وگورو!!... دوى هلته ولاړل، مريم، يوسف او ماشوم ئې وليدل او ټولو خلکو ته ئې دا قصه وکړه، (څنگه مخامخ د دوى د اوسېدو ځاى ته ورغلل؟ فرشتې خو نه ځاى وربښودلى وو او نه ئې مور او پلار)، هر چا چې به دا خبرې اورېدې نو حيران به شو، مريمې هم دا ټولې خبرې اورېدې او خپل زړه ته ئې تېرولې او په دې اړه به ئې فکر کاوو!!... په اتمه ورځ ئې ختنه کړ او عيسى ئې ونوماوو، ... کله چې د ده والدينو، يوسف او مريمې، دى د خداى کور ته راوست چې د شريعت مطابق ئې د خداى کور ته وقف کړى، ځکه د شريعت د حکم له مخې د هرې کورنۍ مشر زوى بايد د خداى کور ته وقف شوى وي، هلته يو کس چې شمعون نومېدو او روح القدس ورته ويلي وو چې د خداى کور ته ولاړ شه او مسيح وگوره، ... ماشوم ئې په غېږ کې ونيولو او وئې ويل: خدايه! اوس کولى شم په ډاډه زړه له دنيا ولاړ شم!! ؛ هغه ژغورونکى چې نړۍ ته دې بڅښلى ما په خپلو سترگو وليد، ... يوسف او مريم هک پک او حيران ورته کتل... شمعون دعا ورته وکړه او وئې ويل: اندېښنې او غمونه به ستا زړه د تورې په څېر زخمي کړي ځکه ډېر اسرئيليان به دى ونه مني او په دې سره به خپل ځان هلاک کړي!!... کله چې شمعون له دوى سره خبرې کولې، د آنا په نوم يوه کونډه ښځه چې تل د خداى په کور کې اوسېده، د دوى خوا ته راغله، د خداى شکر ئې په ځاى کړ او د اورشليم ټولو خلکو ته ئې خبر ورکړ چې موعود مسيح زېږېدلى!! له دې وروسته يوسف او مريم خپل ښار جليل ته ستانه شول، هلته عيسى ستر شو!!

حتماً به متوجه شوي يئ چې دا قصه په متى او مرقس کې نه ده راغلې، د دې په ځاى هلته ويل شوي چې له لرې ختيځ نه څو نجوميان د مسيح د ليدو لپاره

راغلل، خو دلته ويل شوي چې شپنو فرشتې وليدې او د مسيح د زېږېدو زېږې نې وركړې، دغه تناقض او گډوډې وډې خبرې كافي دي چې ووايو: دا قصې ټولې له ځانه جوړې شوې، نه مسيح په بيت لحم كې زېږېدلى، نه فرشتو د هغه ځاى نوم وركو او مجهولو شپنو ته زېږې وركړې او نه ناپېژاندو نجوميانو د نجوم په خرافي علم سره د هغه له زېږېدو خبر شوي او د ده ليدو ته راغلي، عيسى عليه السلام په خپلې سيمې كې، له پلار نه پرته، له هغې مريمې زېږېدلى چې پېغله وه، نه مېړونبه، په ماشومتوب كې ئې خبرې كړې.

لوقا دا خبره هم نه كوي چې يوسف مصر ته تللى خو د متى انجيل په دې ټينگار كوي چې هغه مصر ته تللى او هلته څه موده پاتې شوى!!

له دې وروسته لوقا د يحيى په اړه څه خبرې كوي، وايي چې هغه په بيديا كې په پېغمبرۍ مبعوث شو، هملته ئې خلكو ته د تعميمد غسل وركاوه، خلك ئې توبې او نيك عمل ته رابلل، ورته ويل ئې: كه دوه كميسونه لرئ يو ئې هغه چا ته وركړئ چې نه ئې لري، همدا راز كه اضافي خوراك لرئ بل ته ئې وركړئ، د باج او خراج غونډوونكو ته ئې ويل: له هغه مقدار نه چې د روم حكومت ټاكلې له خلكو نه زيات باج او خراج مه اخلئ، عسكرو ته ئې ويل: په زور له خلكو پيسې مه اخلئ او خلك په ناحقه مه تورنوئ او په خپل معاش قناعت وكړئ!!! كله چې به خلكو ترې وپوښتل: آيا ته موعود مسيح يې؟ هغه به ځواب وركړ: زه په ابو سره تاسو ته د تعميمد غسل دركوم، ډېر ژر به هغه څوك راشي چې په روح القدس او اور سره به تاسو ته د تعميمد غسل دركوي، د هغه مقام ترما ډېر لوړ دى، حتى زه د دې وړ نه يم چې د ده د خپلۍ بند وروترم... او ورپسې د يحيى د زنداني كېدو او عيسى ته د تعميمد غسل وركولو او له آسمانه د يوې كوترې د راتلو قصه همغسې كوي چې متى ليكلي...

د عيسى اجداد

لوقا تر دې عنوان لاندې د عيسى د شجرې يو اوږد فهرست وړاندې كوي، تر آدم عليه السلام پورې ئې رسوي، په دې شجرې كې دوه خبرې د خاصې پاملرنې وړ

دي: او هغه دا چې دی یوسف د عیسی پلار او هالي د ده نیکه گڼي، خو بايبل تر دې د مخه لیکلي چې یوسف د یعقوب زوی وو، يعني د عیسی نیکه یعقوب نومېدو!! تاسو تر دې د مخه د متی په انجيل کې ولوستل چې ابراهيم عليه السلام ئې د عیسی ستر جد او یوسف د یعقوب زوی، د مريمې مېړه ئې د ده پلار معرفي کړی وو او لیکلي وو: په دې توگه له ابراهيم نه تر داؤد پورې خوارلس پوشته، له داؤد نه بابل ته د يهودانو تر تبعید پورې خوارلس پوشته او د تبعید له زمانې تر یوسف پورې خوارلس پوشته!! يعني تر داؤد پورې اته وېشت پوشته، خو لوقا له یوسف نه تر داؤد پورې څلوېښت پوشته او له یوسف نه تر آدم عليه السلام پورې جمعاً څلور اويا پوشته حسابوي!! چې د شجره په اړه د بايبل په کتابونو کې دومره ژور اختلاف او تناقض وي نو له دې نه قیاس کولی شئ چې په نورو برخو کې به د دوی تر منځ څومره توپیر وي؟! د بايبل منونکي دې مونږ ته ووايي: د عیسی عليه السلام پلار کوم یوسف وو؟ د یعقوب زوی که د هالي زوی؟ د متی انجيل خبره صحیح ده که د لوقا؟ او که دواړه دروغ وایي او عیسی اصلاً پلار نه درلود؟! ورپسې په بېدیا کې د شیطان له لوري د عیسی د وسوسه کېدو هغه قصه رااخلي چې تر دې د مخه مرقس او متی په مختلفو الفاظو ذکر کړې، په دې هکله هم د دغو دريو اناجیلو خبرې سره ورته نه دي!!

عیسی خپل خدمات پیل کړل

لوقا تر دې عنوان لاندې څو خبرې لري: د ناصره په معبد کې ئې خلکو ته د اشعیاء د نبی له کتاب نه دا برخه ولوسته: د خدای روح پر ما ده، خدای زه غوره کړی يم چې د ده د رحمت زېری بې وزلو ته ورسوم، هغه زه لېږلی يم چې ځورېدلو ته تسلي ورکړم، رڼدو ته لیدل ورپه برخه کړم او مظلومان آزاد کړم او د هغه وخت د رارسېدو خبر ورکړم چې خدای به خپل لطف د انسان په برخه کړي. پانه ئې د معبد خدمتگار ته ورکړه او دی خلکو ته مخامخ کښېناست.. او وئې ویل: نن دا لیکنه ترسره شوه!... خلک حیران ول... عیسی ورته وویل:... ښایي ما ته ووايي: په کفرناحوم کې دې ډېرې معجزې وښودې، دلته په خپل ټاټوبي کې ئې هم وښییه!! خو

پوه شئ چې هېڅ نبي ته په خپل قوم کې په درنه سترگه نه دي کتل شوي، نه الياس په خپل قوم کې معجزه وښوده او نه اليشع!! اورېدونکي پرې غصه شول او له ښار نه ئې وايستو، غوښتل ئې له يوې لورې ئې وغورځوي خو دی ترې ووت او لاړ!!

بيا ليکي چې په کفرناحوم کې ئې د خطبې پر مهال له يوه پېرياني نه ئې چې چيغې ئې وهلې پليته روح (پېريان) لرې کړل... خلك حيران وو چې د دې سړي په خبرو کې څومره اغېز دی چې حتی پليتي ارواح ئې هم اطاعت کوي!! بيا د شمعون مور ته د شفا ورکولو غوښتنه ترې وشوه او هغه ورغی او تېې ته ئې د ختمېدو وينا وکړه، همغه شېبه ئې تبه پرې شوه او پاڅېده... ماښام ټولو خلکو خپل ناروغان ورته راوستل او ده هر يوه ته شفا ورکړه، پليتي ارواح هم د ده په وينا له لېونو لرې کېدې!! او ويل به ئې: ته د خدای زوی يې، خوده به پليتي ارواح خاموشولې او نور څه ويلو ته به ئې نه پرېښودې، ځکه هغه پوهېدې چې دی موعود مسيح دی!! ...

پطرس او د ده ملگري يعقوب او يوحنا د زېدي زامن چې ټولو به ماهيان نيول، د عيسی دا معجزه وليده چې دوی ته ئې وويل: د سيند ژورې برخې ته ورشئ او ماهيان ونيسئ، دوی ورته وويل: هلته مو توروته واچول خو څه په لاس رانه غلل، ستا په وينا به يو ځل بيا ورشو... په جال کې ئې دومره ماهيان راووتل چې په مټ کې دوو کشتيو انتقال کړی شول، ... کله چې وچې ته راووتل، خپل کار ئې پرېښود او له ده سره ملگري شول!!

بيا د يوه جذامي او يوه مفلوج د روغولو خبره کوي، ورپسې د يوه باج ټولونکي مامور د ايمان راوړلو او بيا د ده په کور کې د يوې مېلمستيا قصه همغسې کوي چې په مرقس کې راغلې او دا کس د لاري په نامه يادوي، حال دا چې بايبل د متی په انجيل کې دا کس د متی په نامه ياد کړی!!

د روژې په اړه پوښتنه

لوقا تر دې سرليک لاندې په مخکنيو کتابونو کې راغلې هغه قصه تکراروي چې عيسی دې پوښتنې ته ځواب وايي چې ولې د ده ملگري د يحيی د شاگردانو او فریسيانو په څېر روژه نه نيسي او تل په خوراک څښاک لگيا وي، ځواب ئې همغه

مخکې تکرار شوی ځواب گڼي چې عیسی ورته وویل: په واده کې تر څو زوم په مجلس کې حاضر وي آیا څوک کولی شي خلک په روژه نیولو مجبور کړي؟ خو داسې وخت به راشي چې زوم ووژنئ هغه وخت به دوی روژه نیسي!! په مخکنیو کتابونو کې دا الفاظ نه شته!! هلته داسې لیکل شوي: آیا مېلمانان تر هغه پورې چې زوم ورسره وي کولی شي ویر وکړي او روژه ونیسي؟ خو یوه ورځ به راشي چې زه له خپلو دوستانو ولاړ شم، د روژو نیولو وخت دغه دی!!

ورپسې د دولسو شاگردانو د انتخاب په اړه او دا چې څه نومېدل بحث کوي او هغوی ته د عیسی علیه السلام څو سپارښتنې راوړي، دا سپارښتنې مخکې تکرار شوي خو په نورو مواردو کې، نه شاگردانو ته د سپارښتنو په ضمن کې!! بیا د یوه رومي افسر د غلام د روغولو خبره کوي، په مخکنیو کتابونو کې د غلام په ځای د افسر د زوی خبره شوې، بیا د یوه مري د ژوندي کولو خبره داسې کوي: ... کله چې د ښار دروازې ته ورسېدو خلک ئې ولیدل چې د یوه داسې ځوان جنازه انتقالوي چې د مور یوازنی زوی وو، مور ئې ژړل، خلکو هم له دې سره ویر کاوو، کله چې عیسی هغه غمجنه مور ولیده، زړه ئې پرې وسوځېدو او هغې ته ئې وویل: ویر مه کوه، بیا تابوت ته ورغی، لاس ئې پرې کېښود... وئې ویل: اې ځوانه! پاڅه! هغه سملاسي پاڅېدو او له خلکو سره ئې خبرې پیل کړې!! تاسو تر دې د مخه د یوحنا په کتاب کې لوستلي وو چې عیسی یو ځلمی چې ایلعازر نومېدو، دوې خویندې ئې درلودې، د مریم او مرتا په نامه، مړ شو، دفن شو او څلور ورځې وروسته د عیسی په امر راژوندی شو!!

د عیسی پیغام یحیی ته

لوقا تر دې عنوان لاندې هم د مرقس او متی خبرې تکراروي، خو څو خبرې ئې د یادولو وړ دي، چې لیکي: عیسی د یحیی په هکله وویل: ... ټولو هغو خلکو چې د یحیی پیغام ئې اورېدلی، حتی د باج او خراج مأمورینو، ... په ده ایمان راوړی او د ده په لاس ئې د تعمید غسل کړی، خو فریسیانو او دیني علماوو د ده د خدای دعوت رد کړ او چمتو نه شول چې د ده په لاس د تعمید غسل وکړي... نو د دغو

خلکو په اړه به څه وايو؟ له څه سره ئې تشبیه کړو، د ماشومانو په څېر دي چې په کوڅو کې د لوبو پر مهال په غصې سره خپلو همزولو ته وايي: نه زموږ ساز ته گډېږئ او نه زموږ وېر ته ژاړئ، دوی به د یحیی په اړه ویل چې لېونی دی، هغه یحیی چې اکثراً به روژه وو او شراب ئې هم نه څښل او زما په اړه چې خورم او څښم، وايي: ډېر خوراک کوي، شراب څښي او له گناهگارانو سره ناسته پاسته کوي!! که عقلمن وئ نو داسې به مو نه ویل او په دې به پوهېدئ چې ده ولې هغسې کول او زه ولې داسې کوم!!

د لوقا د خبرو معنی دا ده چې عیسی علیه السلام په عبادت کې تر یحیی وروسته وو، شراب ئې څښل او له گناهگارانو سره ئې ناسته ولاړه وه!! او گواکې د ده له نظره له یحیی سره هغه کار مناسب وو او له ده سره دا کار!! دا خبرې نه یوازې د عیسی علیه السلام په اړه کرکجن تورو نه دي، بلکې د دې نښه ده چې د دې کتاب لیکونکی یا هغه څوک دی چې پیغمبران نه پېژني او په دې نه پوهېږي چې ټول پیغمبران له فکري او اخلاقي لحاظه سره ورته دي او د ټولو فکري او عملي تگلاره یوه ده او یا هغه څوک دی چې د خپلو غلطو کړنلارو لپاره پیغمبرانو ته هغه څه منسوبوي چې خپل کړه وړه پرې توجیه کړي!!

یوه بد لمنه مېرمن وبخښل شوه

لوقا تر دې سرلیک لاندې لیکي: یوه ورځ یوه فریسي عیسی ته د مېلمستیا بلنه ورکړه، ... د هغه کور ته ورغی... په دسترخان ناست وو چې یوه بد لمنه ښځه چې د عیسی له راتلو خبره شوې وه او یو بوتل گران بیهه عطر ئې له ځان سره اخیستي او دې کور ته راغله، ... د عیسی پښو ته کښېنسته او ژړا ئې پیل کړه، د اوبښکو څاڅکې ئې د عیسی په پښو پر بوتل او دې په خپلو وېښتانو پاکولې، بیا ئې د عیسی پښې ښکل کړې او عطر ئې پرې توی کړل، د کور خاوند چې دا ښځه ئې پېژندله له ځان سره وویل: که دی پیغمبر وی نو حتماً به پوه شوی وو چې دا ښځه بد لمنه ده!! عیسی د ده د زړه په حالت پوه شو او ورته وئې ویل: یو چا په دوو کسانو پور درلود، په یوه پنځوس او په بل پنځه سوه، یوه هم نه شو کولی خپل پور

د دې کار هیڅ څه په تا پورې اړه نلري، یا به ئې توبه قبلوي او یا به ئې د دې لپاره تعذیبوي چې ظالمان دي.

رسول الله صلي الله عليه وسلم ته فرمایي چې ته د هیڅ شي واک او اختیار نه لري، دا په الله پورې اړه لري چې د چا توبه قبلوي او چا ته عذاب ورکوي، دا یوازې د الله کار دی، نه په تا پورې اړه لري او نه په بل چا پورې.

د خدای د کلام اغېز

لوقا تر دې عنوان لاندې عیسی علیه السلام ته یو ډېر بنسکلی کلام منسوبوي او لیکي: (یوه ورځ یو بزگر خپلې کروندې ته ولاړ چې څه وکړي، کله چې ئې دانې شیندلې نو ځینې د تلو راتلو په لارې توی شوي او ترپنبو لاندې شوي او مرغان راغلل او هغه ئې وخوړې، ځینې په داسې ځمکې توی شوي چې بنسگمنه وه او لږ خاوره پرې پرته وه، دانې شنې شوي خو د دې لپاره چې ځمکې کافي رطوبت نه درلود، له لنډې مودې وروسته ژېړ او وچ شول، ځینې په اغزو کې پرېوتې، دانې له اغزو سره یو ځای لوړ شول خو ځوان بوټي د زړو بوټو تر سیوري لاندې دپ او مړاوي شول، خو ځینې په شېرازې ځمکې کې پرېوتې، وټوکېدې او سل برابره ئې حاصل ورکړې)،... د دې مثال معنی دا ده: له دانو نه مراد د خدای کلام دی، د تلو راتلو له لارې نه مراد د هغو خلکو سخت زړونه دي چې د خدای کلام اوري خو شیطان راشي او دا کلام ترې هېر کړي، نه ئې پرېږدي چې ایمان راوړي، له شگمنې ځمکې نه د هغو خلکو زړونه مراد دي چې د خدای کلام اوري خو اغېز پرې نه کوي، که څه هم پوهېږي چې د خدای کلام حق دی، د لږ وخت لپاره ایمان راوړي خو کله چې د کړاوونو او ځورونو سیلی راشي خپل ایمان له لاسه ورکړي، له اغزنې ځمکې نه مراد هغه کسان دي چې د خدای کلام اوري او ایمان راوړي خو مادیات، د ژوندانه چارې او لذتونه ئې راگیر کړي او حاصل ورکولو ته ئې پرې نه ږدي، خو شېرازه ځمکه هغه خلک په گوته کوي چې په پراخ او صفا زړه د خدای کلام ته غوږ ږدي او په پوره جدیت د هغه اطاعت کوي...

دا بنسکلی مثال دی، که څه هم په الفاظو او ترکیب کې ئې څه راکاڼونه شته خو

دوی ته د خپل رب په خوا کې خپل اجر دی، نه په دوی څه وپره شته او نه به غمجن شي. غوره وینا او بڅښنه تر هغې صدقې ډېره غوره ده چې کړول ورسې وي او الله حلیم غني دی. اې مؤمنانو! خپل صدقات په منت او اذیت سره مه باطلوئ، د هغه چا په څېر چې خلکو ته د ځان ښودنې لپاره خپل مال انفاق کوي، په داسې حال کې چې پر الله او د آخرت پر ورځې ایمان نه لري. نو د ده مثال هغې ښوې تېرې ته ورته دی چې څه خاوره ورباندې پرته وي او داسې زورور باران ورباندې وشي چې صفا او ښوېه ئې کړي، د خپلو لاس ته راوړنو د هیڅ څه په ترلاسه کولو به نه توانېږي او الله داسې کافر قوم نه هدایت کوي. او مثال د هغو چې خپل مالونه د الله د رضاء په لټه کې او د خپل نفسي ثبات په وجه انفاق کوي، د یوې لوړې ځمکې په سر یوه باغ ته ورته دی، چې که زورور باران ئې په برخه شي نو دوه برابره مېوه ورکړي او که زورور باران وروڼه رسېږي نو پرځه، او الله ستاسو د کړنو ښه لیدونکی دی. آیا ستاسو کوم یو دا خوښوي چې د کجورو او انګورو داسې باغ دې وي چې ویالې ترې لاندې بهېږي او په هغه کې ده ته هر ډول (نورې) مېوې هم وي او ده ته زوروالی رسېدلی وي او کمزوري زامن ئې وي، خو ناڅاپه ئې باغ ته داسې سخته سیلی ورسېږي چې پکې اور وي او باغ ئې وسوځي، الله دغسې آیتونه درته بیانوي ترڅو تفکر وکړئ.

په دې مثالونو کې لاندې لارښوونې ترسترگو کېږي:

- څوک چې خپل مال د الله په لار کې لگوي، دا کار د ده پر زړه، دماغ او شخصیت ژورې اغېزې او اثرات پرېږدي، ډېر ناوړه او خراب صفات او عادات ئې په غوره صفاتو او عاداتو بدلوي، حرص، بخل، له مال سره افراطي مینه، کبر، د مال په وجه په بل د لویې احساس، بې وزله او نادار انسان ته په سپکه سترګه کتل او ډېر نور اخلاقي ردائل له منځه وړي او په ځای ئې ترحم، زړه سوی، ایثار، قناعت، په حلال رزق اکتفاء او ډېرونورو انساني ارزښتونو او اخلاقو ته وده ورکوي، په پورتنی آیت کې د انفاق دا اثرات هومره ژور او پراخ ګڼل شوي لکه یوه دانه چې اوه داسې وږي راشنه کړي چې په هر یوه کې ئې سل دانې وي او تر دې هم زیات، دا

ځکه چې الله ښه پوه د وسعت خاوند دی، په دې پوهېږي چې څوک د دې وړ دی چې په انفاق باندې ئې تر دې هم زیاتې نتيجې مرتب کړي. خو په دې شرط چې له انفاق نه وروسته نه د هغو کسانو د کړولو او ځورولو باعث شي چې مرسته ئې ورسره کړي او نه منت ورباندې بار کړي، هغوی ته په سپکه سترگه ونه گوري، تل خپله مرسته ورباد نه کړي، د دې انتظار ترې ونه لري چې د مرستو په وجه به د ده تراحسان لاندې وي او د ده لويي به مني.

• تر هغې مرستې چې ځورول او منت ورپسې وي، يوه ښه وينا او د بل له اشتباهاتو تېرېدل ډېر غوره دی.

• د مال هغه انفاق کوونکی چې انفاق ئې پر الله او آخرت له ايمان نه نه دی راولاړ شوی، بلکې د ځان ښودنې لپاره انفاق کوي، له هغې ښويې سختې تيرې سره تشبيه شوی چې په سر ئې لږ غوندي خاوره پرته وي، ظاهر ئې داسې برينې چې سمسوره ځمکه او د کښت لپاره جوگه وي، خو چې تېز باران ورباندې راشي، خاوره ئې له ځان سره يوسي او حقيقت ئې راڅرگند شي، دا ریاکار منفق هم دغسې وي، له انفاق نه ئې خلك داسې انگېري چې په زړه کې به ئې ترحم او عاطفه وي، انفاق به ئې د ايمان او عقيدې په حکم وي، خو ډېر ژر ئې اصلي څېره برېښه شي، د زړه اصلي کيفيت ئې په هغه کړولو او منت بارولو کې راڅرگند شي چې له انفاق نه وروسته ئې خلك د ده په چلند کې گوري. داسې کافران له الهي هدايت نه محروم دي، له انفاق نه چې د څه ترلاسه کولو طمع لري هغه به هم ترلاسه نه کړي.

• هغه چې انفاق ئې د الله د رضاء ترلاسه کولو لپاره وي او پوخ ايمان ئې انفاق ته هڅوي، مثال ئې هغه باغ ته ورته دی چې په لوړې ځمکې راشين شوی وي، د ونو جرړې ئې د لوړې ځمکې په پرېږي خاورې کې ژورې ننوتې وي، که تېز باران ئې په برخه شي نو دوه برابره حاصل ورکړي او که تېز باران نه وو نو نرم باران او پرځه هم ورته کافي وي.

• په خپل لاس، په ریا، منت او د مسکين په کړولو سره د خپلو نېکو عملونو او انفاق نه جوړ هغه باغ مه سوځوی چې په سختې ورځې به ورته سخت اړ وي، که نه مثال به مو دغه کس ته ورته وي چې د احتياج په ورځې ئې باغ په اورنۍ سيلی.

وسوځېدو.

لوقا يو ځل بيا د معجزو په لور خوځې او يو شمېر نورې معجزې په ګوته کوي، لکه دا چې عيسى طوفاني څپو ته امر وکړ چې آرامه شي، څپې ودرېدې او د ده شاگردان له غرقېدو وژغورل شول، يوه پېرياني لېوني ته ئې شفا ورکړه، د يوې ناروغې ښځې روغول او د يايروس لور راژوندۍ کول او ورپسې ليکي چې خپل شاگردان ئې راغونډه کړل او دوى ته ئې دا قدرت ورکړ چې پليټې ارواح له ليونو وشړي او ناروغانو ته شفا ورکړي او بيا د مټې او مرقس همغه خبره کوي چې دوى ته ئې وويل: په دې سفر کې هېڅ څه درسره مه اخلئ، نه عصاء، نه بستره، نه توبنه، نه خوراک او نه اضافي جامې!! .... نو شاگردان ولاړل او ښار په ښار ګرځېدل، د انجيل پيغام ئې خلکو ته رساوو او ناروغان ئې روغول!!... ورپسې يو ځل بيا يوه بله معجزه يادوي، په پنځو ډوډيو او دوو ماهيانو پنځه زره کسان مړول، داسې چې ټول ماړه شول او دولس ټوکړۍ اتامونه ترې پاتې شول، دا همغه قصه ده چې مخکې تېره شوې!!... له خپلو شاگردانو پوښتنه کوي چې خلک زما په اړه څه وايي؟ هغوى وويل: يا يحيى، يا الياس او يا کوم بل تېر شوى پيغمبر چې بېرته راژوندى شوى، بيا ئې ترې پوښتنه وکړه: تاسو مې څوک گڼئ؟ پطرس وويل: ته موعود مسيح يې، مسيح دوى ته په کلکه وويل چې دا خبره هېچا ته مه کوئ، بيا ئې د خپل مرگ وړاندوينه وکړه او وئې ويل: بايد ډېر کړاوونه وگالم، د قوم مشران، ستر کاهنان او ديني علماء به ما محکوم کړي او زما د وژلو پرېکړه به وکړي، خو زه به درېيمه ورځ بېرته راژوندى شم، (دا لومړى ځل دى چې عيسى عليه السلام ته دا وړاندوينه په دومره صراحت سره منسوب کېږي، تر دې د مخه دا خبرې ورته منسوب شوې خو په مجمله او مبهمه توگه) بيا ئې وويل: څوک چې زما متابعت کوي بايد له خپلې سوکالۍ تېر شي، هره ورځ بايد کړاوونه د صليب په څېر پر اوږه يوسي او په ماپسې راشي، (دا مطلب هم مخکې راغلى خو په دې الفاظو: که مور او پلار مو تر ما زيات درباندي گران وي زما د ملگرتيا وړ نه يئ او که خپل زوى او لور تر ما غوره وگڼئ د دې وړ نه يئ!! او که خپل صليب درسره وانه خلئ او په ماپسې رانه شئ، د دې وړ نه يئ!!

بیا لیکي چې اته ورځې وروسته په داسې حال کې چې عیسی د یوې غونډې په سر په دعا بوخت وو، پطرس، یعقوب او یوحنا ولیدو چې څېره ئې نورانې او جامې ئې داسې سپینې شوې چې سترگې ئې تیاره کولې، په دې وخت کې موسی او الیاس هم راڅرگند شول او د عیسی د مرگ په اړه ئې له ده سره خبرې کولې، ... کله چې موسی او الیاس له هغه ځایه تلل نو پطرس پرېشانه شو او عیسی ته ئې وویل: استاده! آیا خوښه دې نه ده چې دلته تاسو دريو ته څپرې ودروو، د ده خبرې لا پای ته نه وې رسېدلې چې ناڅاپه ورېځ راغله او پر ټولو ئې وزر وغوړاوه او دا غږ ترې واورېدی شو: دا زما محبوب زوی دی، د ده خبرو ته غوږ شئ، کله چې غږ خاموش شو، وئې لیدل چې عیسی یوازې دی، دوی تر اورېدې مودې دا خبره چا ته ونه کړه!! ورپسې د یوه بیمار د روغولو معجزه یادوي او بیا د یوه کس قصه رااخلي چې عیسی ته ئې وویل: ما پرېږده چې درسره ملگری شم، هغه ورته وویل: گېډرې د اوسېدو ځایونه لري او مرغان ځالې، خو زه د ودېدو لپاره ځای نه لرم، یو بل کس ته ده بلنه ورکړه چې ورسره ملگری شي، هغه ومنله خو دا ئې د خپل پلار له مړینې نه وروسته ته موکول کړه، عیسی ورته وویل: هغه خلک داسې اندېښنو ته پرېږده چې تلپاتې ژوند نه لري، ستا وظیفه دا ده چې د خدای ملکوت په هر ځای کې اعلان کړې!! (یعني پلار په خپل حال پرېږده)، یوه بل سړي ورته وویل: باداره! زه غواړم ستا متابعت وکړم، خو پرېږده چې له خپلې کورنۍ اجازه ترلاسه کړم، هغه ورته وویل: د چا چې ټول فکر او سوچ زما خدمت ته نه وي متوجه، د دې خدمت وړ نه دی!!

لوقا بیا د عیسی له لوري د اویاوو کسانو د انتخاب او مختلفو سیمو ته د ددوی د لېږلو خبره کوي، چې د خدای کلام خلکو ته ورسوي، خو دا نه وايي چې د خدای کلام یعني څه؟ له کوم پیغام سره خلکو ته تللي؟ مونږ خو په ټول عهد جدید کې د انجیل او د خدای د کلام په نامه څه ونه موندل، لوقا یو ځل بیا لیکي چې هغوی ته ئې وویل: هیڅ څه مه درسره اخلئ، نه توبنه، نه پیسې او نه اضافي خپلۍ (مخکې جامې راغلې)، خو دې ته مو پام وي چې زه تاسو د سېرلیو په څېر د لېوانو منځ ته لېږم!! دوی ته د توصیو او لارښوونو په ضمن کې ئې د خورزین، بیت صیدا

او کفرناحوم په اړه وویل چې بد عاقبت ورته منتظر دی... له څه مودې وروسته دا او یا کسان راوگرځېدل او عیسی ته ئې وویل: باداره! ستا په نامه حتی پلټې ارواح زمونږ اطاعت کوي!! هغه ورته وویل: هو؛ ما شیطان ولیدو چې د برېښنا په څېر له آسمانه لاندې راولوېدو، ما تاسو ته قدرت درکړی چې په ټولو شیطاني ځواکونو برلاسي شئ، د مارانو او لړمانو په منځ کې به تېرېږئ، تر پښو به ئې لاندې کړئ، خو هیڅ تاوان به نه دررسېږي!!

دا خبرې ټولې خوشې او بې بنسټه دي، دا ځکه چې نه شیطان په آسمان کې اوسېږي، نه له آسمانه راغورځېدلی او له منځه تللی او نه د عیسی ملګري د مارانو او لړمانو په منځ کې له چپچلو خوندي پاتې شوي، ډېر ئې ووزل شول، ډېر ئې په صلیب وځړول شول، زندانونو ته ولاړل او له راز راز کړاوونو سره مخامخ شول!!

د خدای تر ټولو ستر حکم

لوقا تر دې عنوان لاندې عیسی علیه السلام ته څو داسې ډېرې ښکلې خبرې منسوبوي چې په بايبل کې ئې شمېر ډېر لږ دی، لیکي:

یوه ورځ یوه دیني عالم چې غوښتل ئې د عیسی عقیده معلومه کړې ترې وپوښتل: استاده! انسان څه باید وکړي چې تلپاتې ژوند ئې په برخه شي؟ هغه ورته وویل: په تورات کې په دې اړه څه لیکل شوي؟ ځواب ئې ورکړ: لیکل شوي چې له خپل خدای سره په ټول بدن، په ټول قوت او په ټول فکر سره مینه او محبت لره، له گاوندې سره محبت کوه، دومره لکه له خپل ځان سره!! عیسی وفرمایل: ډېر ښه، ته هم همداسې کوه، ... هغه وویل: زما گاوندې څوک دی؟ عیسی په ځواب کې دا قصه ورته تېره کړه: یو یهودي له اورشلیم نه اریحا ته روان وو، په لار کې شوکمارانو ته په لاس ورغی، هر څه ئې ترې واخیستل، ډېر ئې وواهو، نیم ژواندی ئې د لارې خوا ته وغورځاوو او ولاړل، ناڅاپه یو یهودي کاهن له هغې لارې تېرېدو، کله چې ئې دا کس په لارې کې پروت ولیدو، خپله لاره ئې بدله کړه او په بلې لارې روان شو، بیا د خدای د کور له خادمانو نه څوک پرې برابر شو، دی ئې ولید، خو هغه هم په خپله مخه ولاړ، په دې وخت کې یو سامري راغی (د یهودانو

او سامريانو ترمنځ زړه دښمني ده، په ده ئې زړه وسوځېدو، خوا ته ئې ورغی، زخمو ته ئې ورپرې وينځل، مرهم ئې پرې کېښودل او وئې تړل، بيا ئې پر خپل خره سور کړ او يوه ميلمستون ته ئې ورساوو او ښه پالنه ئې وکړه، سهار چې کله رخصتېدو نو د ميلمستون خاوند ته ئې څه پيسې ورکړې او ورته وئې ويل: د دې کس سمه پالنه وکړه، که تر دې زيات مصرف دې پرې وشو چې راستون شم زه به ئې درکړم، اوس ته راته ووايه چې له دغو دريو کسانو څخه کوم يو د دې بې وزلې انسان نږدې گاونډی وو؟ هغه ځواب ورکړ: هغه چې له ده سره ئې مرسته وکړه، عيسی ورته وويل: ته هم دغسې کوه.

د خدای کلام ته د غورځولو اهميت

لوقا تر دې سرليک لاندې د مريم او د دې د خور مرتا قصه کوي، د دوی نومونه او قصه مخکې هم راغلې، لوقا هغه خبرې نه کوي چې په مخکنيو کتابونو کې راغلې، يوازې دا وايي چې مريمه د عيسی د خبرو د اورېدو لپاره په غونډې کې پاتې شوه، خور ئې په کور کې په کار لگيا وه، ستومانه شوه، په مريمې پسې وگرځېده، هغه ئې په غونډې کې ومونده، عيسی ته ئې وويل: آيا دا له انصافه لري نه ده چې خور مې دلته ناسته وي او ټول کارونه ئې ما ته پرېښي وي؟ دې ته ووايه چې له ما سره مرسته وکړي.. عيسی ورته وويل: مرتا! ته هسې د هر څه لپاره ځان پرېشانه کوي، په داسې حال کې چې يوازې يو کار اهميت لري، مريمې همغه غوره کړی او زه نه غواړم چې دا له دې فيضه محرومه کړم!!

عيسی د دعا کولو ترتيب شاگردانو ته ښيي

... عيسی خپلو شاگردانو ته وويل چې داسې دعا کوئ: اي پلاره! ستا نوم دې لوړ وي! ستا ملکوت دې قائم وي! زمونږ د اړتيا وړ رزق! هره ورځ مونږ ته راکړه! زمونږ گناهونه راوبخښه! همداسې لکه مونږ چې هغه خلك بڅښو چې بد راسره کوي! د شيطان له وسوسو مو لرې وساتې!
 په دې دعا کې څو ټکي د اعتراض وړ دي: الله تعالی د پلار په نامه ياد شوی. د دې

په ځای چې ووايي: ستا نوم لوړ دی، ویل شوي چې ستا نوم دې لوړ وي، دا داسې ده لکه څوک چې د خدای د نوم لوړوالی له بل نه غواړي!! ورپسې دعا هم د مخکنۍ په څېر غلطه ده چې ویل شوي: ستا ملکوت او پاچایي دې قائمه وي!! د دې په ځای باید وویل شي: ستا ملکوت او پاچایي تلپاتې ده، همداسې لکه مونږ چې د لمانځه په پیل کې وایو:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَكَأَيْدِ اللَّهِ غَيْرُكَ ° پاكې ده تالره ای باری ربه! او ستاینې دي تالره او بابرکته دی نوم ستا او اوچت دی شأن ستا، له تا نه پرته بل معبود نه شته.

د دې جامع الفاظو معنی دا ده: ای زما ربه! ته په خپل ذات، صفاتو او افعالو کې له هر عیب او نقص نه منزّه او پاک یې. تا چې څه پیدا کړي، ته چې څنگه د دې عالم پالنه، ساتنه او روزنه کوي، ستا په اراده او ستا د سننو مطابق چې په دې هستۍ کې څه کېږي، څه له نیست نه هست کېږي، څه د کمال په لوري درومي او څه په زوال محکومېږي...؟ په دې ټولو کې نه یوازې دا چې د عیب او نقص هېڅ نښه نه گورو، بلکې په هر څه کې خاص حکمت او مصلحت گورو، په دې ټولو کې ته د هغو ستاینو وړ یې چې ستاله شأن سره ښایي، برکتونه ټول ستا له مبارک نامه سره تړلي او د خیر او برکت هره دره یوازې ستا په نامه خلاصېږي. ستا لویې او شان ډېر ډېر اوچت دی. له تا نه پرته بل داسې څوک په ټوله هستۍ کې نه گورو چې د عبادت وړ وي.

دا هم صحیح نه ده چې ویل شوي: مونږ د خلکو له اشتباهاتو تېرېږو نو ته هم زمونږ گناهونه راوبخښه!! که الله تعالی له مونږ سره داسې معامله وکړي چې مونږ ئې د ده له بندگانو سره کوو، نو له هلاکت او تباهی پرته باید د بل څه انتظار ونه کړو، د دې په ځای باید داسې وویل شي: زمونږ گناهونه راوبخښه چې ته تر ټولو غوره بخښونکی یې!

لوقا ورپسې په دعا کې د ټینگار او اصرار په اړه عیسی علیه السلام ته دا وینا منسوبوي: فرض کړئ په نیمه شپه یو مېلمه ستاسو کور ته راغی، په کور کې د خوراک لپاره هم څه نه لرئ، د مجبوریت له مخې د یوه دوست دروازه ورټکوی او

درې ډوډۍ په پور تړې غواړئ او هغه له خپلې بستري درته وايي: له بچيانو سره پروت يم، نه شم کولی چې درپاڅم او ډوډۍ درکړم، خو که بيا بيا دروازه وروټکوي نو که د دوستۍ له وجهې راپورته نه شي، له مجبوريتته به راپاڅي او چه څه غواړئ در به ئې کړي، په دعا کې بايد همداسې وکړئ، دومره دعا وکړئ چې د دعا ځواب مو درکړي شي، دومره لټه وکړئ چې وئې مومئ، دومره دروازه وټکوي چې پرانستل شي!! دا ځکه چې څوک غوښتنه وکړي ترلاسه کوي ئې، څوک چې لټه وکړي مومي ئې، څوک چې دروازه وټکوي ورته پرانستل کېږي!! ته چې پلار يې آيا که زامن درنه ډوډۍ وغواړي ډبرې ورکوي؟ او که کب درنه وغواړي مار ورکوي؟ او که د چرگې هگۍ درنه وغواړي لږم ورکوي؟ هيڅکله نه!!

دا ډبرې ښکلې خبرې دي، کاش بايبل عيسى عليه السلام ته د بې بنسټو معجزو په ځای داسې خبرې منسوب کړې وې، کاش په بايبل کې داسې خبرې تر سترگو کېدې!! دا همغه خبرې دي چې زمونږ گران پيغمبر عليه السلام ئې کوي او فرمايي چې دعا په اصرار او جدت سره کوي، داسې چې په قبلېدو ئې ډاډه او مطمئن وي.

لوقا له دې وروسته د دغو عنوانونو لاندې همغه خبرې له تغير او تبديل سره راوړي چې په مخکنيو کتابونو کې راغلې: په عيسى باندې تهمت، د عيسى د زمانې بې ايمانته خلک، پر خداى توکل، له طمعې او مادياتو لرې والى، تيار اوسى او توبه يا هلاکت او په دې پسې يو ځل بيا يوه بله معجزه يادوي او وايي: يوه د شنبې ورځ عيسى په معبد کې د خداى کلام خلکو ته ښود، هلته يوه داسې ښځه وه چې اتلس کاله پليتنې روح ځوروله، کمزورې شوې او په ملا کوپه شوې وه ... کله چې عيسى وليدله ورته وئې ويل: اې ښځې ته روغه شوې يې، د دې خبرې د کولو په مهال ئې خپل لاس په دې کېښود، ښځه سملاسي روغه شوه او سمه ودرېده او د خداى ستاينه ئې په ځاى کړه. د معبد مسئول په دې سبب غصه شو چې عيسى د شنبې په ورځ دا کار وکړ، نو خلکو ته ئې وويل: په اونۍ کې بايد شپږ ورځې کار وشي... په دغو شپږو ورځو کې راشئ او شفا ولټوي، نه د شنبې په ورځ!! عيسى ورته وويل: اې دوه مخې! آيا ته د شنبې په ورځ خپل څاروي نه خوشې کوي او د

خړوبولو لپاره ئې بهر نه بيايي؟ ولې پر ما اعتراض کوي چې د شنبې په ورځ مې دا
بنځه له ناروغۍ وژغورله؟

د خدای د ملکوت په اړه یو مثال

لوقا تر دې عنوان لاندې یوه بې مفهومه خبره عیسی علیه السلام ته منسوبوي
او لیکي: عیسی د خدای د ملکوت په اړه یو مثال راوړ او وئې فرمایل: د خدای
ملکوت څه ته ورته دی؟ له څه سره ئې تشبیه کړم؟ د خردل د وړې دانې په څېر دی
چې په یوه باغ کې وکرل شي او له څه مودې وروسته په داسې ستر بوتې بدله شي
چې مرغان ئې په ځانگو کې ځالي جوړوي او یا هغه خمېره چې په اوږو کې ئې
گډوي او ورو ورو ئې اغېز په ټولو اوږو کې راڅرگندېږي!!

او تر بل عنوان لاندې لیکي: ... یوه ورځ چا ترې پوښتنه وکړه: باداره! د ژغورل
شوو شمېر به لږ وي؟ عیسی وفرمایل: د آسمان دروازه تنگه ده، هڅه وکړئ چې
ورنځئ، ډېر به هڅه کوي چې ورنځي خو موفق به نه شي، داسې وخت به راشي
چې د کور خاوند به دروازه وتړي، تاسو به بهر پاتې شئ، دروازه به ټکوي، زاري به
کوي چې خدایه! خدایه! دروازه پرانېزه، ځواب به درکړي: زه تاسو نه پېژنم، تاسو به
وايي: مونږ درسره ډوډۍ خوړلې، تا زمونږ د ښار په کوڅو کې خلکو ته لارښوونه
کوله، څنگه مونږ نه پېژني؟ هغه به ځواب درکړي: زه قطعاً تاسو نه پېژنم، اې
بدکارانو لري شئ...

دلته عیسی علیه السلام د آسمان خاوند او د آسمان د دروازې متولي معرفي
شوی او ادعا شوې چې د دروازې تړل او پرانیستل د ده په خوښه ترسره کېږي!! دا
یقیناً چې د عیسی علیه السلام په اړه یو دروغجن تور او تهمت دی، هیڅ پیغمبر
داسې غلطه خبره نه کوي!!

یو ځل بیا د شنبې په ورځ د یوه ناروغ د جوړولو خبره د مخکې په څېر کوي او
ورپسې لیکي چې عیسی خلکو ته دا نصیحت وکړ: په مجلس کې د برکنېستو
هڅه مه کوه، ځکه کېدی شي تر تا مهم مېلمه راشي او د کور خاوند تا ته ووايي:
خپل ځای ده ته پرېږده، بیا به نو په شرمندگۍ سره پاڅېږې او د مجلس پای ته به

خې، نو لومړی د مجلس په پای کې کښېنئ چې د کور خاوند راشي او تاسو د مجلس برنۍ برخې ته بوځي، په دې سره به د مېلمنو په وړاندې سرلوړې شئ، ځکه څوک چې لويې کوي سپک کېږي او څوک چې خضوع کوي سرلوړی کېږي، بیا ئې د کور خاوند ته مخ کې او وئې فرمايل: مېلمستيا ته خپل بډای دوستان، عزیزان او گاونډيان مه رابله، ځکه دا خو د يوې راکړې ورکړې په څېر ده چې سبا به هغه تا خپلې مېلمستيا ته وربلې، هغه خلک دروبله چې فقير، گوډ، فلج، روند او بې لاس پښو وي، په دې صورت کې به خدای د دې اجر درکوي...

د عیسی د متابعت بیه

لوقا تر دې عنوان لاندې همغه مخکنۍ خبره تکراروي او ليکي: څوک چې غواړي زما متابعت وکړي باید زه تر مور، پلار، ښځې، زوی، خور، ورور او حتی تر خپل ځان زیات پرې گران وم، څوک چې خپل صلیب ورسره وانه خلي او په ما پسې رانه شي، نه شي کولی زما شاگرد وي!!

خدای د وړک شوو په لټه کې

لوقا تر دې سرليک لاندې همغه مطالب چې تر دې د مخه تکرار شوي ليکلي د: يهودانو علماوو په عیسی باندې اعتراض کولو چې ولې له گناهگارانو سره ناسته پاسته کوي، هغه په ځواب کې دوه مثالونه بيان کړل، يو دا چې يو کس سل مېږې لري، يوه ترې ورکه شي، نه نوي په خپل ځای پرېږدي او په يوې پسې لټه کوي، کله چې ئې پيدا کړي نو پرې خوشحاله شي او بل دا چې يوه مېرمن لس سکې لري، يوه ترې ورکه شي، ټول کور لټوي، چې کله ئې پيدا کړي نو دومره پرې خوشحاله شي چې گاونډيان هم خبر کړي، همداسې د خدای فرشتې د يوه گناهگار په توبې خوشحاله کېږي.

او ورپسې يو بل ښکلی مثال رااخلي او وايي: يوه سړي دوه زامن درلودل: کشر زوی ورته وويل: پلاره! ښه به دا وي چې ما ته هغه برخه سر له اوسه رابېله کړې چې په مېراث کې ما ته رسېږي، پلار ورسره ومنله او خپله شتمني ئې د دواړو تر منځ

ووبشله، کشر زوی هر څه له ځان سره واخیستل، بل ښار ته ولاړ، په عیاشۍ بوخت شو، څه وخت وروسته ئې ټوله شتمني له لاسه ووته، قحطي شوه، دی له لوږې مجبور شو له بل سره مزدور شي، هغه خپلې ځمکې ته ولېږو چې د ده خوگان وپالي، له داسې سختو ورځو سره مخامخ شو چې ډېر ځله به ئې دا هیله کوله چې د خوگانو په خوراک خپل نس موږ کړي، ... یوه ورځ ئې فکر سر ته راغی او له ځان سره ئې وویل: زما د پلار کره خدمتگاران هم کافي خوراک او حتی تر ضرورت زیات لري، خو زه دلته له لوږې مرم، ښه ده چې پاڅم، خپل پلار ته ورشم او ورته ووايم: ای پلاره! ما ستا په حق کې او د خدای په حق کې گناه کړې ده، نور د دې وړ نه يم چې ما خپل زوی وگنې، هیله کوم ما په نوکری ونیسه، نو پاڅېدو او د پلار د کور په لوري وخوځېدو، خو دی لا له کوره لرې وو چې پلار پرې خبر شو، مخې ته ئې ورغی، په غېږ کې ئې ونيولو او ښکل ئې کړ، زوی ورته وویل: پلاره! ما د خدای په حق کې او ستا په حق کې جفا کړې ده، د دې وړ نه يم چې ستا زوی وم!! خو پلار خدمتگارانو ته وویل: تلوار وکړئ، تر ټولو ښې جامې له کوره ورته راوړئ او ورواې غونډئ، گوتې ورپه گوته کړئ او خپلۍ ورپښو کړئ او یو سORB سخوندر حلال کړئ چې جشن ونیسو او خوشحالي وکړو، ځکه چې زما دا زوی مړ شوی وو بېرته راژوندی شو، ورك وو بېرته راپیدا شو!! نو شانداره مېلمستیا ئې برابره کړه، په دې وخت کې مشر زوی په پتې کې په کار بوخت وو، کله چې کور ته راغی او دا حالت ئې ولیدو، له یوه خدمتگاره ئې وپوښتل: څه خبره ده؟ هغه ورته وویل: ستا ورور کورته راستون شوی او ستا پلار د ده د موندلو په خاطر دا جشن جوړ کړی، مشر ورور غصه شو او کور ته له ننوتلو ئې ډډه وکړه، پلار خبر شو، ورغی او زارې ئې ورته وکړه چې کور ته راشي، خو هغه ورته وویل: کلونه کلونه کېږي چې زه د یوه نوکر په څېر ستا خدمت کوم او یو ځل مې هم ستا له امره سرغړونه نه ده کړې، خو په دې ټولې مودې کې تا ما ته څه راکړي؟ حتی یو سپرلی دې هم رانه کړ چې حلال ئې کړم او خپل دوستان او ملگري مېلماننه کړم، خو ستا دې زوی ستا ټوله شتمني په فاحشو ولگوله، اوس چې بېرته راستون شوی تا زمونږ سORB سخوندر ورته حلال کړ او جشن دې ورته جوړ کړ!! پلار ورته وویل:

گرانہ زویہ! ته تل زما په خوا کې وې، زما هر څه ستا او ستا د میراث برخه ده، خو اوس باید د دې لپاره خوشحالی وکړو او جشن جوړ کړو چې ستا دا ورور مړ شوی وو، بېرته راژوندی شو، وړک وو بیاراپیدا شو!!

راشئ د داسې کس په هکله د اسلام د گران پیغمبر وینا هم واورئ چې څومره اغېزناکه او جامع ده:

عن أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَللَّهِ أَشَدُّ فِرْحَانًا بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ، حِينَ يَتُوبُ إِلَيْهِ، مِنْ أَحَدِكُمْ كَانَ عَلَيَّ رَاحِلَتُهُ بِأَرْضِ فَلَاةٍ. فَأَنْقَلَتَتْ مِنْهُ وَعَلَيْهَا طَعَامُهُ وَشَرَابُهُ. فَأَيِسَ مِنْهَا. فَأَتَى شَجْرَةً. فَاضْطَجَعَ فِي ظِلِّهَا. قَدْ أَيِسَ مِنْ رَاحِلَتِهِ. فَبَيْنَا هُوَ كَذَلِكَ إِذْ هُوَ بِهَا، قَائِمَةٌ عِنْدَهُ. فَأَخَذَ بِخِطَامِهَا. ثُمَّ قَالَ مِنْ شِدَّةِ الْفَرَحِ: اللَّهُمَّ أَنْتَ عَبْدِي وَأَنَا رَبُّكَ. أَخْطَأَ مِنْ شِدَّةِ الْفَرَحِ.» رواه مسلم

له انس رضي الله عنه روايت دی چې رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وفرمايل: يقيناً چې الله تعالی د خپل بنده په توبه، هغه وخت چې ده ته توبه کوي، ستاسو تر هغه چا هم زيات خوشحاله کېږي چې په يوې بيديا کې په خپلې سورلی- سور وو، خو ترې ورکه شوه، خوراک او څښاک ئې هم پرې بار وو، نو مایوس او ناهیلی شو، يوې ونې ته راغی، په سيوري کې ئې ډډه ولگوله، له خپلې سورلی- په قطعي توگه ناامېده شوی، دی په همدې حالت کې وو چې سترگې ئې وغړولې، سورلی- ئې خوا ته ولاړه، تر واگې ئې ونيوله، بيا ئې له ډېرې خوشحالی- وويل: بارئ ربه! ته مې بنده او زه دې رب یم!! له ډېرې خوشحالی- ئې خبره غلطه کړه.

لوقا له دې وروسته د امانت په اړه د عیسیٰ څو توصیې او مثالونه بیانوي، لکه دا: څوک چې په وړو کارونو کې سم چلند کوي په سترو کې ئې هم کوي، که د خلکو په مال کې خیانت وکړئ څنگه به خلك خپل مال تاسو ته په امانت درکړي، هيڅ خدمتگار نه شي کولی دوه اربابان ولري، ځکه یا به له يوه سره مينه لري او له بل نه کرکه او یا به يو ښه گڼي او بل بد، تاسو هم نه شی کولی چې هم د خدای بنده وئ او هم د مال بنده!! فريسيانو په دې خبرې باندې ملنډې ووهلې، عیسیٰ ورته وويل: تاسو په ظاهر کې د تقوی او دیانت جامه اغوستې خو خدای ستاسو له شریر

باطن خخه بنه خبر دی.. خوک چې خپله مېرمن طلاق کړي او له بلې سره نکاح وکړي، زنا کوي او هر خوک چې له طلاق شوې نسڅې سره نکاح وکړي په حقیقت کې زنا کوي!!

دا خبره مخکې تېره شوې او مونږ ورباندې بحث کړی!!

لوقا په دې پسې عیسی علیه السلام ته یوه قصه منسوبوي چې د یوه بډای او د ایلعازر په نامه د یوه داسې فقیر قصه ده، چې تل به د دې بډای د کور په دروازې کې پروت وو چې د ده نه پاتې اتامونه ترلاسه کړي، دواړه مري، ایلعازر د ابراهیم علیه السلام خوا کې لوړ آسمان ته ځي او بل لاندې دوزخ ته، دا بډای هغه لوړ گوري او هیله کوي چې کاش ایلعازر ورشي، خپله گوته په اوبو لمده او د ده ژبه ورسره کړي، خو منفي ځواب ترلاسه کوي او ورته ویل کېږي: نه د هغه ځای خلک دلته رارسېدی شي او نه د دې ځای خلک هلته، بیا هیله کوي چې څوک دنیا ته ولاړ شي او د ده پاتې پنځه وروڼه له دې حقیقت نه خبر کړي خو ابراهیم علیه السلام ورته وایي: موسی او نورو انبیاوو په وار وار خلک له دې حقیقت نه خبر کړي، ستا وروڼه دې د دوی خبرو ته پام وکړي!!

د عیسی ځینې نورې خبرې

لوقا تر دې عنوان لاندې لیکي: عیسی خپلو شاگردانو ته وویل: د گناه په لوري وسوسه به تل وي، افسوس د هغه چا په حال چې خلک گناه ته وسوسه کوي، دې کس ته دا غوره ده چې د ژرندې لوی پل ئې په غاړه کې ولوېږي او د سیند تل کې ئې وغورځوي، تر دې چې د خدای د یوه ساده زړې او بې تجربې بنده د بې لارې کولو سبب شي، که ستا ورور اشتباه وکړه، خپلې غلطۍ ته ئې متوجه کړه، که پښیمانه شو نو وئې بڅښه، حتی که د ورځې اووه ځلې له تا سره بدې وکړي او هر ځل تا ته راشي او پښېماني څرگنده کړي وئې بڅښه،... که خپله دنده ترسره کړئ نو له چا نه د تعریف او ستاینې طمع مه کوئ، لوقا له دې وروسته بیا د لسو جذامیانو د روغېدا خبره کوي، چې په دوي کې یو ئې سامري وو، کله چې پوه شو روغ شوی، له نیمې لارې بېرته راوگرځېدو او له عیسی نه ئې مننه وکړه، هغه ورته وویل: ما

خو لسو ناروغانو ته شفا ورکړه، ولې یوازې یو د مننې لپاره راغی؟ بیا ئې ده ته وویل: څه خپل ایمان شفا درکړه!!

د عیسی وینا د قیامت په اړه

لوقا تر دې سرلیک لاندې لیکي: ... عیسی وویل: د قیامت ورځ به په ځانگړیو نښو سره نه پیل کېږي، داسې به نه ویل کېږي چې د ځمکې په دې یا هغې برخې کې پیل شوی، ځکه چې د خدای ملکوت ستاسو په منځ کې دی، ... کله چې زه بیا راشم تاسو به حتماً ترې خبر شئ، زما راتگ به د برېښنا په څېر وي چې په ټول آسمان کې به وځلېږي، خو تر دې د منځه باید ډېر زحمتونه وگالم او د دې قوم له لوري محکوم شم، زما د راتلو پر مهال به خلک داسې وي لکه د نوح او لوط په وخت کې چې خلک په گناهونو او عیش عشرت کې غرق وو او ناڅاپي عذاب پرې نازل شو!!

باید په جدیت سره دعا وکړئ

لوقا یو ځل بیا دغه موضوع څېړي او لیکي: یوه ورځ د دعا په اړه عیسی خپلو شاگردانو ته دا مثال د دې لپاره تېر کړ چې تر هغه له دعا لاس وانه ځلي چې دعا ئې قبوله شي، وئې ویل: په یوه ښار کې یو قاضي وو، نه له خدایه وېرېدو او نه ئې خلکو ته توجه کوله، یوه کونډه به تل ورته راتله او ترې غوښتل به ئې چې شکایت ئې د هغه چا په خلاف واوري چې دې ته ئې تاوان رسولی، قاضي تر یوې مودې د دې شکایت ته توجه ونه کړه، په پای کې ترې تنگ شو او له ځانه سره ئې وویل: که څه هم زه نه له خدایه وېرېږم او نه له خلکو، خو د دې لپاره چې د دې ښځې له تنگولو وژغورم ښه ده چې شکایت ئې واورم.. بیا عیسی وویل: که داسې بې انصافه قاضي د خلکو شکایت اوري نو خدای به څنگه د خپل قوم دعا نه اوري چې شپه ورځ ده ته دعا کوي؟! بیا ئې وویل: دوه نفره د خدای کور ته ولاړل چې دعا وکړي، یو ئې مغرور فریسي وو او بل ئې باج اخیستونکی مامور، مغرور فریسي په یوې گوښې کې ودرېدو او داسې دعا ئې وکړه: خدایه شکر کوم چې زه د نورو خلکو مخصوصاً دغه باج اخیستونکي په څېر گناهگار نه یم، نه څوک غولوم، نه په

چا ظلم کوم او نه زنا کوم، بلکې په اونۍ کې دوې ورځې روژه نیسم او څه چې ترلاسه کوم لسمه ئې ستا په لار کې لگوم، خو هغه باج اخیستونکي، د دعا په وخت کې د څه ویلو جرأت ونه کړ، له شرمه ئې سر تپت اچولی وو، له ډېره غمه ئې خپله سینه په سوک ووهله او وئې ویل: خدایه! پر ما گناهگار رحم وکړه!! تاسو ته وایم چې دا گناهگار باج اخیستونکی وبخښلی شو او خپل کور ته ولاړ خو دا مغرور فریسي د خدای له بخښنې او رحمت نه محروم شو.

د بایبل دا وینا ناقصه ده، ځکه چې په ښه عمل شکر کول او د بد انسان په لیدو سره دا ویل چې شکر دی الله تعالی زه د دې بدکار انسان په څېر نه یم گرځولی، نه یوازې غلط کار نه دی او الله تعالی نه پرې غصه کېږي بلکې د ثواب کار دی، داسې لکه څوک چې یو بیمار وگوري او په خپل روغ صحت د خدای شکر ادا کړي، په دې اړه، ډېره دقیقه او ښکلې خبره هغه ده چې پیغمبر علیه السلام کړې:

عن ضمضم بن جوس الیمامي قال: قال لي أبو هريرة يا يمامي لا تقولن لرجل والله لا يغفر الله لك أو لا يدخلك الجنة أبدا. فقلت يا أبا هريرة إن هذه لكلمة يقولها أحدنا لأخيه وصاحبه إذا غضب قال فلا تقلها فإني سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول "كان في بني إسرائيل رجلان أحدهما مجتهد في العبادة وكان الآخر مسرفا على نفسه فكانا متآخيين فكان المجتهد لا يزال يرى الآخر على الذنب فيقول يا هذا أقصر فيقول خلني وربي أبعثت علي رقيبا؟ قال: إلى أن رآه يوما على ذنب استعظمه فقال له: ويحك أقصر قال خلني وربي أبعثت علي رقيبا؟ فقال والله لا يغفر الله لك أو لا يدخلك الجنة أبدا قال: فبعث الله إليهما ملكا فقبض أرواحهما واجتمعا عنده فقال للمذنب اذهب فادخل الجنة برحمتي وقال للآخر أكنت بي عالما أكنت على ما في يدي خازنا؟ اذهبوا به إلى النار ... رواه احمد

له ضمضم بن جوس الیمامي نه روایت دی چې ما ته ابو هریره رضي الله عنه وویل: یا یمامي! هیچا ته داسې مه وایه چې په الله قسم چې الله به دې ونه بخښي او یا دا چې الله به دې هیڅکله جنت ته داخل نه کړي، ما ورته وویل: ای ابوهریره! مونږ خو هغه وخت دا خبره خپل ورور یا ملگري ته کوو چې پرې غصه شو، هغه وویل: دا خبره مه کوه، ځکه ما له رسول الله صلى الله عليه وسلم نه اورېدلي چې وئې فرمایل:

په بني اسرائيلو کې دوو کسانو په خپلو کې وروري کوله، يو ئې په عبادت کې ډېر زيارايستونکی وو او بل ئې مسرف او گناهگار، عابد به هر کله چې دا بل په گناه وليد نو ورته ويل به ئې: له گناه راتم شه، هغه به ورته وويل: ما له خپل رب سره پرېږده، ته خو به زما څارونکی نه ئې ټاکل شوی؟ تر دې چې هغه يوه ورځ په داسې گناه وليد چې ډېره ستره ورته معلومه شوه، نو ورته وئې ويل: افسوس په تا، راتم شه، هغه بيا هم ورته وويل: ما له خپل رب سره پرېږده، ته خو به زما څارونکی نه ئې ټاکل شوی؟ ده ورته وويل: په الله قسم چې نه به الله بخښنه درته وکړي او نه به دې هيڅکله جنت ته داخل کړي، وئې وويل: نو الله تعالی يوه ملائکه وروولېږله، د دواړو روح ئې قبض کړه، دواړه د ده خوا ته راغونډ شول، نو گناهگار ته ئې وفرمايل: زما په رحمت سره جنت ته داخل شه او هغه بل ته ئې وويل: آيا ته په دې پوهېدې چې زه به څه کوم؟ آيا ته د هغه څه خازن وې چې زما په لاس کې دي؟ دوزخ ته ئې بوځئ، پېغمبر عليه السلام وفرمايل: په هغه ذات قسم چې د ابوالقاسم روح ئې په واک کې ده چې دې عابد داسې خبره کړې وه چې خپله دنيا او آخرت ئې پرې تباه کړي.

عیسی له ماشومانو سره محبت کوي

لوقا ليکي: يوه ورځ څو ښځو خپل ماشومان عیسی ته راوستل چې پر سر ئې لاس کېښ کړي او برکت ورکړي، د عیسی شاگردانو ممانعت وکړ، عیسی ورته وويل: پرېږدئ چې واړه ماشومان زما خوا ته راشي ځکه يوازې هغه څوک د خدای د ملکوت له برکاتو برخمن کېدی شي چې د دغو ماشومانو په څېر پاک او ژر باور کوونکي زړونه لري او هغه به ترې محروم وي چې زړونه ئې د دوی په څېر نه وي.

د زيات ثروت خطر

لوقا تر دې عنوان لاندې ليکي: يوه ورځ يو بلای عیسی ته راغی او وئې ويل: استاده! انسان څه وکړي چې خدای ترې راضي شي؟ ... ده ورته وويل: ته ښه پوهېږې چې په لسو فرامينو کې (د تورات) راغلي: زنا مه کوه، قتل مه کوه، غلامه

کوه، درواغ مه وایه، د مور او پلار احترام کوه او نور، هغه وویل: دا اوامر مې یو په یو له ماشومتوبه ترسره کړي، عیسی ورته وویل: یو کار لا پاتې دی، څه چې لرې هغه وپلوره، فقیرانو ته ئې ورکړه چې ستا د آخرت لپاره درته ذخیره شي، بیا راشه زما متابعت وکړه!! هغه کس د دې خبرې په اورېدو سره ډېر غمجن شو او ولاړ، ځکه ډېر شتمن وو، ... عیسی شاگردانو ته مخ کړ او وئې ویل: څومره گرانه ده چې یو بډای د خدای ملکوت ته داخل شي، د ستنې له سپم نه د اوبن تېرېدل آسان دی خو د خدای ملکوت ته د یوه بډای ننوتل گران!! ... بیا عیسی د شاگردانو په ځواب کې وویل: څوک چې ستاسو په څېر د خدای لپاره کور، بنځه، زامن، وروڼه، خویندې، پلار او مور پرېږدي، څو برابره به ئې په دنیا کې عوض ورکړي شي او په بلې دنیا کې به ئې تلپاتې ژوند په برخه شي.

عجیبه دا چې بایبل له یوې خوا نجات ترلاسه کول دومره آسان کړی چې یوازې په عیسی مسیح باندې ایمان کافي گڼي خو له بلې خوا ئې دومره گران کړي چې د الله تعالی په ټولو اوامرو عمل کول، هغه هم له ماشومتوب نه تر زړښت پورې، کافي نه گڼي او د دغه صالح بډای په اړه د عیسی علیه السلام وینا داسې گڼي: د ستنې له سپم نه د اوبن تېرېدل آسان دی خو د خدای ملکوت ته د یوه بډای ننوتل گران!! حقیقت دا دی چې نه حقیقي الهي دین هغه خبره کوي او نه دا، نه بډای په دې گماري چې له خپلو ټولو شتمنیو به لاس اخلې او د یوه راهب په څېر به ژوند کوي او نه د پولس خبره کوي چې د نجات د لاس ته راوړو لپاره په دې مکلف نه یئ چې د شرعي احکامو متابعت به کوئ!!

عیسی د خپل مرگ او بیاژوندون وړاندوینه کوي

لوقا تر دې عنوان لاندې لیکي: عیسی خپلو شاگردانو ته وویل: ... مونږ اورشلیم ته ځو، هلته به ټول هغه څه ترسره شي چې مخکنیو انبیاءو زما په اړه وړاندوینې کړې دي، ما به غیر یهودانو ته وسپاري، زما سپکاوی به وکړي، زما مخ ته به لارې راتو کړي، په متروکو به مې ووهي او په پای کې به ما ووژني، خو زه به له خپل مرگ نه درې ورځې وروسته بیا راژوندی شم، خو شاگردان د ده د خبرو

په معنی او مفهوم پوه نه شول!! نه پوهېږو په دې خبرو کې څه ابهام شته چې شاگردان ئې پرې پوه نه شول؟! دې ته مو باید پام وي چې د بايبل نور کتابونه دا خبره نه کوي.

لوقا تردې وروسته بیا د معجزو لړۍ پیلوي، په سر کې د یوه پانده د روغېدا قصه کوي او بیا د یوه گناهگار شتمن باج اخیستونکي چې قد ئې ټیټ وو، کله چې عیسی د خلکو په ټولې کې روان وو ده نه شو لیدلی، نو ونې ته وخوت، کله چې عیسی د ونې لاندې راوړسېدو دی ئې په خپل نامه یاد کړ او ورته وئې ویل: زکی! راکوز شه چې نن ستا کور ته درځو، خلکو چې دا خبره واورېده شکایت ئې وکړ چې ولې د یوه بدنام گناهگار کره ځي؟ خو زکی د عیسی په وړاندې ودرېدو او وئې ویل: باداره! زه د خپلې شتمنۍ نیمایي فقیرانو ته سپارم، که له چا مې اضافي مالیه ترلاسه کړي وي څلور برابره ئې بېرته ورکوم، عیسی وویل: له دې نه معلومېږي چې نن نجات د دې کورنۍ په برخه شوی، دا سړی د ابراهیم له اولاد څخه وو چې بې لارې شوی وو، زه راغلم چې داسې خلک پیدا کړم او وئې ژغورم، بیا ئې دا مثال بیان کړ: د روم د امپراطورۍ په یوه ایالت کې یو معزز کس اوسېدو، یوه ورځ ئې د پلازمېنې په لوري اوږد سفر پیل کړ، چې د امپراطور له لوري د دې ایالت پاچا وټاکل شي، له سفر نه مخکې ئې لس کسان راوغوښتل، هر یوه ته ئې څه پیسې ورکړې چې تجارت پرې وکړي، ځینو خلکو امپراطور ته احوال ولېږو چې د دې کس په پاچایۍ راضي نه دي، خو دی په پاچایۍ وگمارلی شو، خپل ایالت ته راستون شو او له هغو کسانو ئې پوښتنه وکړه چې د ده له پیسو سره ئې څه کړي او څومره گټه ئې ترلاسه کړې؟ لومړني وویل: لس برابره مې گټه کړې ده، پاچا ورته وویل: آفرین پر تا اوس چې تا په یوه واړه کار کې خپل اهلیت ثابت کړ نو زه د لسو ښارونو واک تا ته سپارم، دوهم وویل چې ما پنځه برابره گټه کړې ده، هغه ته ئې هم د پنځو ښارونو واک وسپارو، خو درېیم همغه مبلغ چې ورسپارل شوی وو بشپړ بېرته ورکړ او ورته وئې ویل: ما ستا له وېرې ستا پیسې په خوندي ځای کې وساتلې، ځکه پوهېدم چې ته په حساب اخیستو کې ډېر سخت یې... پاچا ورته وویل: اې نااهله خدمتگاره! ته په دې خبرو سره ما محکوموې!! که زه سختي

کوم نو په کار خو دا وه چې تا لږ تر لږه زما پیسې په گټه چا ته ورکړې وی چې له راستنېدو وروسته مې هغه ترلاسه کړې وی، بیا ئې حاضر و کسانو ته وویل: له ده نه پیسې واخلي او هغه چا ته ئې وسپارئ چې ډېره گټه ئې کړې وه.

اورشليم ته د عیسی نوتل

لوقا تر دې سرلیک لاندې لیکي: ... عیسی اورشليم ته د تلو په دوران کې دوه شاگردان مخکني کلي ته ولېږل او ورته وئې ویل: هلته به یو کوچنی تړلی ومومئ چې تر اوسه څوک نه دی پرې سور شوی، هغه راخلاص کړئ او دلته ئې درسره راولئ، ... هغوی لاړل او هغه ئې راوست، ... جامې ئې پرې واچولې، عیسی پرې سور شو، ... خلکو د ده په احترام خپلې جامې په لار کې غوړولې... خلکو د ده په استقبال کې ویل: مبارک دې وي هغه پاچا چې د خدای په نامه راځي، سوکالي دې په آسمان کې وي او جلال خدای لره... ځینو فریسیانو عیسی ته وویل: استاده! شاگردانو ته دې ووايه چې پته خوله شي، دا څه خبرې دي چې دوی ئې کوي؟! عیسی وویل: که دوی خاموش شي د لارې خوا ته ډبرې به له خوشحالی همدا خبرې کوي... بیا د خدای کور ته داخل شو او هغه خلک ئې ترې وشړل چې هلته په پېر پلور بوخت وو، د دوی تغرونه ئې ورټول کړل او دوی ته ئې وویل: د خدای په کلام کې لیکل شوي چې زما کور به د عبادت ځای وي خو تاسو له هغه د غلو پناه ځی جوړ کړی...

د لوقا دا خبره د یوحنا له وینا سره توپیر لري، یوحنا لیکلي: ... عیسی په اورشليم کې د خدای د کور خوا کې خلک ولیدل چې د قربانۍ لپاره د غوايو، پسونو او کوترو په اخستلو لگیا دي، ... عیسی له پرې متروکه جوړه کړه او ټول خلک ئې له هغه ځایه وشړل، څاروي ئې وشړل او د صرافانو پیسې ئې خورې وړې کړې، د کوترو پلورونکو ته ئې وویل چې دا له دې ځایه لرې کړئ او زما د خدای له کوره بازار مه جوړئ!!

د ظالمو ملیارانو قصه

لوقا تر دې سرلیک لاندې لیکي: ... یوه کس خپل باغ خو ملیارانو (باغوانانو) ته

په اجاره ورکړې، دی لرې بل ځای ته ولاړ، د مېوو په وخت کې ئې څوک ورولبړو چې اجاره ئې ورکړې، هغوی وواهو او تش لاس ئې ستون کړې، د باغ خاوند بل او بل ورولبړل، هغوی ئې هم ووهل او تش لاس ئې ستانه کړل... په پای کې ئې خپل یوازی زوی ورولبړو، ملیارانو وویل: راځئ چې دا ووژنو، له پلاره وروسته به دی وارث وي، چې دی نه وي ټول باغ به زمونږ شي، هغه ئې ونيولو، له باغه ئې وایستلو او وئې وژلو... عیسی پوښتنه وکړه: نو اوس به د باغ خاوند څه کوي؟ زه به درته ووايم چې څه به کوي: هغه به ورشي او ټول ملیاران به ووژني او باغ به بل چا ته په اجاره ورکړي، ... کله چې کاهنانو دا خبرې واورېدې پوه شول چې له ظالمو ملیارانو نه د عیسی مراد مونږ یو، غوښتل ئې دی هملته ونیسي خو وېرېدل چې له دې به بلوا راولاړه شي... نو په بهانې پسې گرځېدل... په پټه ئې دوه داسې کسان ورولبړل چې ځان د حق لټوونکي معرفي کړي، هغوی عیسی ته وویل... ته خوتل د حق وینا کوي، پرته له دې چې د چا مراعات وکړې... مونږ ته ووايه چې د موسی د شریعت له مخې دا جائز ده چې مونږ د روم دولت ته باج او خراج ورکړو؟ عیسی چې د دوی مکر ته متوجه شوی وو، وئې ویل: یوه سکه راوښیئ چې د چا نوم او انځور پرې لیکل شوی؟ ځواب ئې ورکړ: د روم امپراطور، عیسی ورته وویل: د امپراطور مال امپراطور ته ورکړئ او د خدای مال خدای ته، هغوی خاموش پاتې شول او نور څه ئې ونه ویل، بیا ځینې صدوقیان چې په قیامت ئې باور نه درلود، ورته راغلل او ترې وئې پوښتل: ... اووه وروڼه وو، مشر ئې بې اولاده مړ شو، کونډه ترې پاتې شوه، د تورات له حکم سره دوهم ورور په نکاح کړه، هغه هم مړ شو، درېیم په نکاح کړه، همداسې نور ئې مړه کېدل او په پای کې تر ټولو کشرې ورور په نکاح کړه، هغه هم مړ شو او دا ښځه هم، مونږ ته ووايه چې د قیامت په ورځ به دا ښځه د کوم ورور میرمن وي؟ عیسی ځواب ورکړ: ازدواج د دې دنیا د فاني خلکو لپاره دی، خو څوک چې د دې وړ وگڼل شي چې بیا راژوندي شي، کله چې هغه عالم ته ولاړ شي نه به نکاح کوي او نه به مري، له دې لحاظه به د فرشتو او د خدای د زامنو په څېر شي، ځکه چې له مرگه وروسته به یوه نوي ژوندون ته منتقل شي!!

دلته څو غلطې خبرې عیسی علیه السلام ته منسوب شوې:

• دا چې يوازې ځينې خلك به بياراژوندي كېږي، حال دا چې ټول انسانان، كه ښه وي كه بد، كه مؤمن وي كه كافر بياراژوندي كېږي.

• دا چې په هغه عالم كې ازدواج نه شته، حال دا چې هلته به هم انسان انسان وي او ازدواجي ژوند به ئې وي، مېرمن به تر ټولو له غوره او له دې سره مناسب خاوند سره وي.

لوقا د قيامت په اړه د عيسى ځواب په ډېره ناقصه توگه وړاندې كوي او ليكي: ... اما ستاسو د اصلي پوښتنې په اړه چې آيا قيامت به راشي كه نه؟ موسى په څرگنده توگه وښوده چې د مړو قيامت شته، ځكه چې موسى د خداى په ليدو سره هغه د ابراهيم خداى، د اسحاق خداى او د يعقوب د خداى په نامه ياد كړ، كله چې خداى د يو چا د خداى په نامه يادېږي معنى ئې دا ده چې هغه شخص ژوندى دى او نه دى مړ شوى، ځكه د خداى له نظره ټول ژوندي دي!!

دا ډېره بې معنى خبره ده او د قيامت د اثبات لپاره قطعاً د دليل په توگه نه شي گڼل كېدى، امكان نه لري چې عيسى عليه السلام به د قيامت د اثبات لپاره داسې كمزورې، مبهمه او بې معنى خبره كړې وي.

لوقا ليكي چې بيا عيسى په خپله له دوى دا پوښتنه وكړه: ولې وايي چې موعود مسيح به د داؤد له نسله وي، حال دا چې داؤد په زبور كې په خپله ليكلي چې خداى زما بادار مسيح ته وويل: زما ښى خوا ته كښېنه چې دښمنان دې سنا پښو ته وغورځوم، څنگه ممكنه ده چې مسيح هم د داؤد زوى وي او هم ئې خداى؟! له دې وينا دوه خبرې ترلاسه كولى شو: لومړى دا چې د عيسى عليه السلام په هكله د بايبل دا خبره چې دى به د داؤد له نسله څخه وي، غلطه او بې بنسټه ده او عيسى عليه السلام ئې په خپله ردوي. او دوهمه دا چې كه داؤد عليه السلام مسيح له خپل نسله څخه گڼلى وي نو دا خبره غلطه ده چې دى ئې د خداى په نامه ياد كړي!! ځكه عيسى عليه السلام په خپله وايي چې دا دواړه خبرې په يوه وخت كې داؤد عليه السلام ته منسوبول غلطې ده!! بايبل دې مونږ ته د عيسى عليه السلام د دې پوښتنې ځواب راکړي!! خو متأسفانه بايبل دې پوښتنې ته ځواب نه وايي او همداسې ترې تېرېږي!!

لوقا له دې وروسته د ریاکارو علماوو په اړه همغه خبره کوي چې په متی کې تر دې عنوان لاندې راغلې (په ریاکاری سره ځان دیندار بنودل)، بیا د یوې کونډې یادونه کوي چې دوه وړې سکې ئې د اعانو په صندوق کې وغورځولې، عیسی وویل: دې مېرمنې تر ټولو زیاته صدقه ورکړه، ځکه بډایانو د خپلو اضافي شتمنیو لږ برخه د اعانې په توگه سپارلې خو دې خپله ټوله شتمنۍ صدقه کړه، بیا ئې د خدای د کور د وړاندېدو وړاندوینه وکړه او ورپسې ئې د جگړو، زلزلو، قحطیو، مصیبتونو، ناروغیو د راتلو او دا چې د ده اتباع به له کړاوونو او ستونزو سره مخامخ شي، زندانونو ته به کښ شي، ځینې به ووژل شي، خپلوان به ورسره مخالفت وکړي او د دښمن په لاس به ئې ورکړي... وړاندوینه وکړه او وئې ویل: کله چې وگورئ اورشلیم د دښمن له لوري محاصره شوی نو پوه شئ چې د خدای کور به وران شي، هغه مهال به یهودان غرونو ته وتښتي او د اورشلیم اوسېدونکي به ترې فرار وکړي... د خدای غضب به پر دې قوم نازل شي، یا به د تورو خوراک شي، یا به اسیر شي او یا به نورو ملکونو ته تبعید شي، اورشلیم به د پردیو په لاس کې پرېوځي... بیا به په آسمان، لمر او سپوږمۍ کې عجیبې پېښې تر سترگو شي، په ځمکې کې به د سیندونو د څپو له غږ نه ډېر خلک بې سده شي... په دې وخت کې به د نړۍ ټول خلک ما وگوري چې له آسمانه په ورېځو سور، له پرتم او شأن سره راکوزېږم، کله چې دا پېښې تر سترگو شوې نو پوه شئ چې ستاسو د نجات شېبه رارسېدلې... ورپسې لیکي چې د فصیح عید رانږدې شوی وو... شیطان د یهودا اسخړیوטי چې له دولسو شاگردانو څخه وو، زړه ته ننوت، ... دی کاهنانو ته ورغی او ورته وئې ویل چې څنگه به عیسی دوی ته په لاس ورکوي، چې وئې وژني، دوی ومنله او د بڼې جائزې وعده ئې ورسره وکړه، ... عیسی له خپلو دولسو ملگرو سره په اورشلیم کې د یوه کس کره د ماښامني خوړلو لپاره ولاړل، په دسترخان ناست وو او دوی ته ئې وویل: په ډېر اشتیاق سره دې ورځې ته منتظر وم، چې د خپلو کړاوونو له پیل نه مخکې د فصیح دا ماښامنی له تاسو سره خوړم، ځکه تاسو ته وایم چې داسې ماښامنی به بیا تر هغه ونه خوړم چې واقعي مفهوم ئې د خدای په ملکوت کې تحقق ومومي، بیا ئې یوه پیاله ډکه کړه او شاگردانو ته ئې

ورکړه او ورته وئې ویل: واخلى او په خپلو کې ئې ووېشئ، ځکه چې د خدای د ملکوت تر قائمېدو پورې به بیا د انگورو دا محصول ونه څښئ!! بیا ئې یوه ډوډۍ واخیسته، ټوټه ټوټه ئې کړه او په دوی ئې ووېشله او ورته وئې ویل: دا زما بدن دی چې ستاسو په لار کې فدا کېږي، دا کار زما په یاد ترسره کوئ!! له ماشامني وروسته ئې بله پیاله ورکړه او وئې ویل: دا د خدای د نوي پیمانې نښه ده چې زما په وینو مېر کېږي، هغه وینې چې ستاسو د ژغورنې لپاره به توی شي، خو دلته په دې دسترخوان داسې څوک هم ناست دی چې ځان زموږ دوست گڼي خو له ما سره به خیانت وکړي....

دلته څو خبرې د توجه وړ دي: دا قصه له دې د مخه په منی کې هم تکرار شوي او د هغه الفاظ دا دي: یوه شپه چې عیسی له خپلو دوولسو شاگردانو سره د یوه سړي په کور کې د ماشامني لپاره په دسترخوان ناست وو، عیسی وویل: له تاسو نه به یو کس له ما سره خیانت وکړي!! ټول په اندېښنه کې ولوېدل او پوښتنه ئې وکړه: هغه به څوک وي؟ ده وویل: همغه چې له ما سره یو ځای ئې د خوراک لوبني ته لاس اوږد کړي!! ... یهودا هم پوښتنه وکړه: استاده! آیا هغه کس زه یم؟ عیسی جواب ورکړ: هو په خپله دې وویل، ...

تاسو گورئ چې د دې دواړو ویناوو ترمنځ کافي توپیر شته!!
موږ له لوقا نه همغه پوښتنې کوو چې له منی مو کړې: پوښتنه کوو: ډوډۍ څنگه او د کوم منطق له مخې د عیسی غوښه او هغه شراب د ده ویني دي؟ ولې عیسی علیه السلام خپله غوښه او وینې په خلکو خوري؟ شاگردانو څنگه دا بې احترامې وکړه او د ده غوښه او وینې ئې وخوړې؟! آیا ممکن ده یو جلیل القدره پیغمبر داسې غلطه او بېهوده خبره وکړي؟! د ده په وینو سره کوم پیمانې مېر شوی؟ د کوم عدالت له مخې د یوه بې گناه انسان د وینو توپېدل د گناهکارانو د گناهونو د بڅښل کېدو سبب کېدی شي!!! آیا د چا ایمان او عقل دا خبره منلی شي چې الهي عدالت به داسې وي؟!

له دې وروسته د زیتون غره ته تگ، هلته خدای ته دعا کول او دا چې دی ډېر پرېشانه او مضطرب وو، د ده د نیولو لپاره له یهودا سره د یوې ډلې راتگ، د

دوستی په توگه د عیسی بنکلول، د کاهن په خادم باندې د تورې وار، دې ډلې ته د عیسی وینا، د ده نیونه، د کاهن کور ته د ده بېول، د دوی تر شا د پطرس تگ، درې ځلې له دې انکار کول چې د عیسی ملگری دی یا دی پېژني، د ده محاکمه، رومي حاکم پیلطوس ته د ده سپارل، د ده د اعدام او په صلیب د ځړولو مطالبه، د سپکاوي لپاره د پاچایي لباس وراغوستل، د ده تر څنگ د دوو جنایتکارانو اعدامول، له اعدامه وروسته د ده جامې د عسکرو ترمنځ وپشل کېدا، د ده د سر له پاسه دا لوحه ځور وندول چې: دا دی د یهودانو پاچا!! ... او نورې خبرې په همغه صیغه او ترتیب کوي چې په متی کې راغلي. خو دی دلته وایي چې ماسپینین درې ساعته تیاره شوه، لمر له ځلېدو ودرېدو، د خدای د کور هغه پرده په منځ کې څیرې شوه چې په سپېڅلې ځای کې ځړېده، بیا د عیسی علیه السلام د تدفین په اړه همغه د متی خبره کوي چې یوسف نومي کس په خپلې نوي هدېرې کې دفن کړ، خو دی دا کس له مذهبي مشرانو څخه گڼي او وایي: دی د یهودانو د عالي شوری غړی وو، خو متی ئې یو بډای بولي او وایي: د لمر لوېدو په وخت کې یو بډای سړی چې یوسف نومېدو او د عیسی له پلویانو څخه وو پیلطوس ته راغی او د عیسی جسد ئې ترې وغوښت، ... جسد ئې ورکړ، په سپین کتان کې ئې ونغښت او په هغه قبر کې ئې دفن کړ چې نوی ئې د ځان لپاره جوړ کړی وو، لوقا لیکي چې له جلیل نه راغلي مېرمنې له یوسف سره هغه ځای ته ورغلي چې عیسی په کې دفن شو، بېرته ستنې شوې... د یکشنبې په سهار بیا هلته ولاړې، خو وئې لیدل چې د قبر د خولې ډبره یوې خوا ته غورځېدلې، قبر ته ننوتې خو د عیسی جسد ئې ونه موندو، حیرانې ولاړې وې چې ناڅاپي دوه سړي له ځلېدونکو جامو سره راڅرگند شول، بنځې ووېرېدې او هغوی ته ئې تعظیم په ځای کړ، سړو ورته وویل: ولې د مړو په منځ کې په ژوندي پسې گرځئ؟ عیسی دلته نه شته، ژوندی شوی... په تلوار اورشلیم ته ولاړې چې یولس شاگردان او نور خبر کړئ، کومې بنځې چې د قبر خوا ته تللې وې، دا وې: مریم مجدلیه، یونا، د یعقوب مور مریم او څو نورې بنځې!! شاگردانو دا خبرې هسې خیالي قصه وگڼله او باور ئې پرې ونه کړ، خو پطرس په تلوار د قبر په لور وخوځېدو... هلته ئې تش کفن وموندو، په همغه ورځ د عیسی

دوه منونکي د عموآس کلي ته تلل، په لارې کې ئې د دغو څو ورځو پېښي سره يادولې، ناخاپه عيسی ورسره ملگری شو، دوی ونه پېژندو، عيسی ترې وپوښتل: په څه مو خبرې کولې؟ يوه ورته وويل: داسې معلومېږي چې ته يوازی کس يې چې د دغو ورځو له پېښو خبر نه يې!! عيسی وپوښتل: کومې پېښي؟ ده ورته وويل: هغه څه چې له عيسی ناصري سره وشول... څو ښځو په خپلو خبرو سره مونږ حيران کړو، نن سهار د قبر خوا ته تللې وې، کله چې بېرته راستنې شوې وئې ويل چې مونږ جسد ونه موندو!! فرشتې ئې ليدلې وې چې دوی ته ئې ويلې وو چې عيسی ژوندی شوی، نو څو نفره د قبر سر ته ورغلل، وئې ليدل چې د دغو ښځو خبره رښتيا وه!! بيا عيسی دوی دواړو ته وويل: ... ولې دومره ناپوه يئ، ولې د انبياوو په خبرو باور کول درته دومره گران دی!! عموآس ته ورسېدل... عيسی له دوی سره کورته ولاړ... د ماښامني په وخت کې ئې ډوډۍ ماته کړه او دوی ته ئې ورکړه، په همدې وخت کې د دوی سترگې پرانيستل شوې او عيسی ئې وپېژندو او همغه لحظه ترې غايب شو!! ... له ځنډه پرته اورشليم ته راغلل، يولس شاگردان ئې وموندل چې د عيسی د بياژوندي کېدو په اړه خبرې کوي او پطرس هم وايي چې ده په خپله ليدلی، دوی هم خپله قصه ورته وکړه، په همدې وخت کې چې دوی په خبرو بوخت وو، ناخاپه عيسی د دوی په منځ کې ودرېدو، سلام ئې ووايو، ټول ووېرېدل، گمان ئې وکړ چې روح گوري، عيسی ورته وويل ولې ووېرېدئ، ولې په دې کې شک کوئ چې زه په خپله يم؟ زما لاسونو او پښو کې د مېخونو ځايونو ته ځير شئ، گورئ چې زه په خپله يم، زما په بدن باندې لاس ووهئ چې ډاډه شئ زه روح نه يم، دا ځکه چې روح بدن نه لري، ... عيسی ترې وپوښتل: آيا دلته د خوراک لپاره څه شته؟ هغوی لږ پوخ شوی کب ورکړ، ده هم د دوی د حيرت وهلو سترگو په وړاندې هغه وخوړ، بيا ئې ورته وويل: آيا په ياد مو ده چې ما درته ويل: څه چې د موسی په تورات، د انبياوو په کتابونو او د داؤد په زبور کې زما په اړه ليکل شوي، ټول به ترسره شي، دا دی هر څه ترسره شول... اوس به زه هغه روح القدس تاسو ته راولېږم چې زما پلار د هغې ژمنه درسه کړې ده، مخکې له دې چې دا پيغام خلکو ته ورسوئ په اورشليم کې ترهغه پاتې شئ چې روح القدس راشي او

تاسو په الهي قدرت مجهز کړي!! بيا عيسى دوى تر بيت عنيا پورې بوتلل، هلته ئې خپل لاسونه د آسمان په لوري لوړ کړل، دوى ته ئې برکت ورکړ، له ځمکې بېل شو او د آسمان په لوري لوړ شو، شاگردانو د ده لمانځنه وکړه او په خوشحالي سره يورشليم ته ستانه شول، ...

دلته څو خبرې ضروري گڼم:

- د قرآن له مخې دا ټولې خبرې دروغجنې، بې بنسټه، جعلی او له ځانه جوړې شوې دي.

- د لوقا او نورو انجيلونو ترمنځ توپيرونه نښي چې دا قصه حقيقت نه لري، متی او مرقس ليکلي وو: يو بډای سړی چې يوسف نومېدو او د عيسى له پلويانو څخه وو پيلاطوس ته راغی او د عيسى جسد ئې ترې وغوښت، ... جسد ئې ورکړ، په سپين کتان کې ئې ونغښت او په هغه قبر کې ئې دفن کړ چې نوى ئې د ځان لپاره جوړ کړی وو، بيا ئې يوه لويه ډبره د قبر دروازې ته ودروله او ترې ولاړ، دوه مېرمنې چې دواړه مريمې نومېدې، يوه مريم مجدليه او بله مريم د يعقوب مور، هلته ولاړې وې او وئې ليدل چې عيسى ئې چپرې بنځ کړ، خو لوقا ليکي چې يونا او نورې بنځې هم ورسره وې، متی ليکي چې د يکشنبې په ورځ سهار وختي، دغه دوه بنځې چې د عيسى د وژل کېدو او بنځېدو صحنه ئې په سترگو ليدلې وه، هلته راغلې، مرقس وايي: کله چې دوى قبر ته رانږدې شوې نو هغه ئې پرانيستى وموند او د قبر خوا ته ئې يوه فرشته وليدله چې جامې ئې سپينې وې او د قبر بڼي اړخ ته ناسته وه، خو متی د خپل عادت په څېر دلته هم وايي چې دوى له آسمانه د يوې فرشتې راکوزېدا وليده، چې په راتلو سره ئې ځمکه ولړزیده او قبر پرانستل شو او ليکي چې عيسى د يکشنبې سهار وختي ژوندى شو او لومړی کس چې د ده ژوندي کېدا ئې وليده مريم مجدليه وه او دا همغه مېرمن ده چې وايي داسې سخته لېونۍ او پېريانۍ وه چې عيسى اووه پلېټې ارواح ترې ايستلې وې!!

متی ليکي: ناڅاپه يوه سخته زلزله راغله، وجه ئې د هغې فرشتې راتگ وو چې راغله او د قبر ډبره ئې لرې وغورځوله او پرې کښېنستله، مخ ئې ځلېدو او د واورې په څېر سپينې جامې ئې وې، ساتونکي له وېرې بې خوده شول... فرشتې

دغو بنځو ته وويل: مه وېرېږئ، پوهېږم چې په عيسى پسې گرځئ، هغه دلته نه شته، لکه څنگه چې ده په خپله وييلي وو، بېرته راژوندی شو، راوپاندې شئ او هغه ځای وگورئ چې د ده جسد ئې په کې اېشى وو او ژر ولاړې شئ او شاگردانو ته ئې ووايئ چې هغه ژوندی شوی، جليل ته درځي چې له تاسو سره وگوري!! گورئ چې دا پيغام مو هېر نه شي!! بنځې په تلوار ووتلې... په لارې کې ئې عيسى مخې ته راغی، هغه وويل: سلام! بنځې ئې په پښو کې پرېوتې او د ده لمانځنه ئې وکړه!! هغه ورته وويل: مه وېرېږئ، ولاړې شئ او زما ورونيو ته ووايئ چې ډېر ژر جليل ته ولاړ شئ چې ما هلته وگورئ!! بنځې لا ښار ته نه وې رسېدلې چې ساتونکي کاهن ته ورغلل او له پېښې ئې خبر کړل، خو لوقا ادعا کوي چې دغو بنځو دوه سړي وليدل!! متی وايي چې يولس شاگردان جليل ته ولاړل او د هماغه غره په سر راغونډ شول چې عيسى ورنښودلی وو، کله چې ئې عيسى هلته وليدو سجده ئې ورته وکړه!! خو ځينو ئې په دې خبرې کې شک کاوو چې دا دې عيسى وي!! خو تاسو وليدل چې لوقا د دې په خلاف ادعا کوي چې عيسى دوی ته په اورشليم کې او په يوه کور کې ځان وروښودو!!

د رسولانو اعمال

بايبل ليکي چې دا د لوقا له لوري ليکل شوی بل کتاب دی، په دې کې هغه پېښې څېړل شوې چې آسمان ته د مسيح له تلو مخکې او په آخري ځل خپلو شاگردانو ته له راڅرگندېدو وروسته رامنځته شوې، په دې کتاب کې د مسيح د رسولانو هغه فعاليتونه موندلی شو چې د روح القدس په مرسته ئې ترسره کړي، کولی شو دې کتاب ته د يوه داسې تاريخي کتاب په سترگه وگورو چې د کليسا د پيدايښت او ودې څرنگوالی بيانوي او رسولانو دا کار د هغه حکم مطابق ترسره کړی چې په انجيل کې د خدای له لوري ورکړی شوی وو او هغه دا چې: (په اورشليم، د يهودانو په ټولې سيمې کې، په سامره او د ځمکې تر آخري سره انجيل نشر کړئ)!! سره له هغه شديد اختناق چې مسيحيان ورسره مخامخ وو، کليسا وده وکړه، پولس چې تر نورو زيات له کړاوونو سره مخامخ وو په داسې رسول بدل شو چې انجيل ئې د رومي امپراطورۍ مختلفو برخو ته ورساوو، په دې توگه مسيحيت د يهودانو له دائرې ووت او غيريهودانو ته ئې هم لمن خوره شوه.

د دې مقدمې څو ټکي د غور وړ دي:

- ما ته د تحقيق په ترڅ کې ثابت شوه چې دا کتاب لوقا نه بلکې په خپله پولس ليکلی او د يوه غرض لپاره ئې لوقا ته منسوب کړی، د کتاب له ډېرو برخو دا خبره معلومېږي چې ليکونکی ئې پولس دی، هم ئې محتوی په دې شهادت ورکوي، هم ئې الفاظ او هم ئې د ليکني اسلوب، په دې کې هغه افکار او عقايد وړاندې شوي چې باني ئې پولس دی او ترده د مخه هيچا نه دي وړاندې کړي، داسې قصې په کې

راغلي چې له پولس نه پرته بل څوك ترې خبر نه وو، په دې كې پولس ته ډېرې جعلي معجزې منسوب شوې، حتى دا چې مړ شوى او بيا راژوندى شوى، د پولس زنداني كېدا، له يوې محكمې بلې ته او له يوې سيمې بلې ته د ده انتقال او هغه قصې چې يوازې پولس ترې خبر وو او د پولس بې انتهاء ستاينې ... نښې چې پولس نه شو كولى دا كتاب په خپل نامه خپور كړي، نو ځكه ئې خپل ملگري ته منسوب كړى، خو د كتاب په ډېرو ځايونو كې داسې څه ترې ويل شوي چې نښې ليكونكې ئې په خپله پولس دى، مخصوصاً هغه ځايونه ئې چې دى يوازې د ساتونكو او پوليسانو په واسطه روم ته انتقالېږي، نه لوقا ورسره شته او نه بل ملگري، خو د دې سفر قصه د متكلم په صيغه ليكل شوې او ويل شوي، مونږ هلته ورسېدو، مونږ دا وكړل او له مونږ سره دا وشول، طبيعي ده چې بل ليكونكې داسې كار نه كوي، داسې هم نه ده چې دا د ليكونكي يوه انشائي اشتباه وگنلې شي او دوه درې ځايه ترې غلطې شوې وي، بلكې څو ځايه تكرر شوې.

• دلته د بايبل دا وينا چې مسيحيت له يهودانو پرته نورو قومونو ته هم وړاندې كېدى شي، د بايبل له مخكنيو خبرو سره تعارض لري، مخكې ئې ليكلي چې مسيح خپلو شاگردانو ته وويل: يوازې يهودانو ته ورشئ او بلنه وركړئ، همداراز د عيسى له قوله ئې ليكلي: زه خداى رالېږلى يم چې د يهودانو مرسته وكړم نه د غيريهودانو، ځكه يهودان د خداى ورك شوي پسونه دي!! او حتى دا ئې هم ليكلي چې يوې غير يهودي مېرمنې د خپلې ناروغې لور لپاره د دعا هيله ترې وكړه او هغه ورته وويل: دا سم كار نه دى چې زه د خپلو زامنو له لاسه ډوډى واخلم او سپي ته ئې واچوم!!

• پولس په رومي امپراطورۍ كې د مسيحيت په خورېدو كې لويه ونډه درلوده، له دې خبرې معلومېږي چې د رومي امپراطورۍ چارواكو دې ته ترجيح وركړې چې د يهودانو په ضد د پولس مذهب ته وده وركړي، دې مذهب له يوې خوا خلكو ته د واكمنانو د اطاعت او له نظام سره د عدم مخالفت درس وركاوو، له بلې خوا ئې د يهودانو ټول شريعت او مذهبي مراسم لغو كول او يوازې له مسيح سره مينه ئې د نجات لپاره كافي گڼله!!

کتاب داسې پیل کېږي:

گران دوست تثوفیلوس!

په لومړي کتاب کې مې د عیسی د ژوند بشپړه شرحه او لارښوونې بیان کړې او ومې لیکل چې هغه څنگه له هغه وروسته چې ډېر احکام ئې د روح القدس په واسطه خپلو غوره رسولانو ته ورکړل، آسمان ته ولاړ او په څلوېښتو ورځو کې په وار وار ورته راڅرگند شو او ورته ثابته ئې کړه چې دی واقعاً ژوندی دی... یو ځل ئې دوی ته وویل: د اورشلیم له ښاره بهر مه وځئ، بلکې د روح القدس راتلو ته انتظار وکړئ... یحیی تاسو ته په اوبو سره د تعمید غسل درکاوو خو په څو راتلونکو ورځو کې به تاسو په روح القدس سره تعمید شئ!! بیا ورته راڅرگند شو او دوی ترې وپوښتل: خدایه! آیا د اسرائیلیانو له منځه تللي پاچایي به په همدې وخت کې جوړه کړي؟ ځواب ئې ورکړ: دا نېټې زما پلار خدای تعینوي، په دې پوهېدل ستاسو کار نه دی!! خو څه چې باید پرې پوه شئ دا ده چې کله روح القدس درباندي نازل شي نو تاسو به په اورشلیم، په ټول یهودیه، سامره او حتی د ځمکې تر لرو لرو برخو زما د مرگ او بیا ژوندي کېدو په هکله شهادت ورکوئ!! کله چې عیسی دا خبرې وکړې، د دوی په وړاندې آسمان ته لوړ شو او په ورېځو کې د دوی له نظره پټ شو!!

دلته څو پوښتنې راولاړېږي:

- دوی ته څو ویل شوي وو چې له اورشلیم نه مه وځئ، ولې ووتل؟ ولې ئې د اسرائیلیانو په ځای د رومیانو په منځ کې کار پیل کړ؟
- د شاگردانو له خبرې څو معلومېږي چې دوی د اسرائیلیانو د هغې پاچایي د بیا جوړېدو په انتظار کې وو چې له لاسه ئې وتلې وه!! په دې انتظار کې څو یهودان ورسره شریک وو، اختلاف ئې په دې کې وو چې یهودانو د خپل موعود مسیح نښې په عیسی علیه السلام کې ونه موندلې، ځکه ئې د ایمان په ځای د ده د وژلو لپاره ملا وتړله!! پولس او ملګري ئې څنگه له دې انتظار نه د عیسی علیه السلام د بېرته راتلو قصه جوړوي؟
- د بايبل له ادعا نه څو معلومېږي چې دا وعده به په څو راتلونکو ورځو کې

ترسره کبړي، هغه لويه پاچايي به جوړېږي او بيا به دوی په ټولې نړۍ کې د مسيح د بيا راژوندي کېدو شهادت ورکوي، خو په دې څو ورځو دا دی شل پېړۍ تېرې شوې، ولې هغه وعده ترسره نه شوه!!

• کوم عاقل انسان به دا خبره ومني چې د عيسى عليه السلام دعوت په دې کې راخلاصه شوی وو چې له مرگه وروسته به بيا راژوندي کېږي؟ آيا د انجيل خلاصه همدا وه؟

ورپسې ليکي:.... شاگردان د زيتون له غره نه چې د اورشليم له ښار نه نږدې يو کيلومتر لري پروت وو ښار ته کوز شول، د هغه کور په دوهم پور کې په دعا بوخت شول چې مخکې په کې اوسېدل، ... دې دعا څو ورځې دوام وکړ... په دې دوران کې يوه ورځ چې يو سل شل نفره حاضر ول، پطرس وويل: وروڼو! د سپېڅلې کتاب خبره د يهودا په هکله بايد رښتيا شوې وي، چې مفسدينو ته ئې لارښوونه وکړه چې عيسى ونيسي، ... داؤد نبي ډېر د مخه دا وړاندوينه کړې وه!! يهودا زمونږ له ډلې څخه وو، عيسى غوره کړی وو چې زمونږ په څېر د ده رسول او استاڅی وي، خو په هغو پېسو ئې چې د خپل خيانت په بدل کې ئې ترلاسه کړې وې يو پتې واخيست او په همغه پتې کې له لوړې نه پرمخې راپرېوت، دوه ټوټې شو او کولمې ئې راووتې!! د ده د مرگ خبر په ټول ښار کې خور شو او خلکو هغه ځمکه (د وينو پتې) ونوماوو!!

دلته هم تاسو د يوه قبيح تناقض شاهد يئ، بايبل له دې نه څو صفحې مخکې تر دې عنوان لاندې (په دنيا کې د عيسى د ژوند وروستۍ ورځې) داسې ليکي: يهودا له خپل کار نه پښېمانه شو او هغه دېرش سکې ئې کاھنانو ته راوړې او ورته وئې ويل: ما گناه کړې ځکه د يوه بې گناه انسان د محکومولو باعث شوم، هغوی ځواب ورکړ: په مونږ ئې څه؟ نو ده هغه سکې د خدای په کور کې وشپنډلې او ځان ئې په پرې پانسی کړ... هلته نه د ځمکې د اخیستو خبره کوي او نه له لوړې د راپرېوتو او دوه ټوټې کېدو، بلکې د پښېمانه کېدو او په کليسا کې د ځان پانسی کولو خبره کوي!!

د پطرس د وينا په دوام کې ليکي: اوس بايد يو بل څوک انتخاب کړو چې د ده

ځای ونیسي، چې له مونږ سره د عیسی د بیا ژوندي کېدو شاهد وي!! ... حاضرینو دوه کسان معرفي کړل... له دوی نه متیاس په قرعې سره غوره شو!!
دلته پوښتنې دا دي چې:

- ولې باید دا شمېر بشپړ شي؟ ولې ئې په خپل حال نه پرېږدي؟ یهودا اسخريو ټي خو د هغو شاگردانو په ضمن کې نه وو چې آسمان ته د عیسی ختل ئې لیدلي وو، شاهدان خو هسې هم یولس وو؟ آیا دا د دولسو رقم په دې خاطر نه دی وضع شوی چې د اسرائیلیانو د دولسو قبیلو له شمېر سره سمون وڅوري؟
- آیا کېدی شي چا ته یو مذهبي مقام د قرعې له مخې ورکړی شي؟ هر حقیقي الهي دین خو د چا وړتیا او اهلیت، علم او تقوی، د مقام او منزلت لپاره معیار گڼي، په قرعې سره د مقاماتو وېش یوازې په هغه مذهب کې موندلی شو چې بنسټه ئې په خرافاتو اېښودل شوی وي.

ورپسې لیکي: د مسیح د مرگ او بیا ژوندي کېدو نه اووه اونۍ وروسته... د پنځوسمې عید راورسېدو (دا هغه عید دی چې د فصیح له عید نه پنځوس ورځې وروسته لمانځل کېدو)، په دې ورځ کله چې مؤمنان راغونډ شول، ناڅاپه داسې غږ واورېدل شو چې د تندې سیلۍ غږ ته ورته وو او خونه ئې ډکه کړه، بیا د اور د لمبو په څېر یو شی د دوی په سر وځلېدو او په همدې وخت کې ټول له روح القدس نه ډک شول او په داسې پرديو ژبو ئې خبرې پیل کړې چې له دې مخکې نه پرې پوهېدل!! دا ځکه چې د خدای سپېڅلې روح دا قدرت دوی ته ورکړ!! ... په دې ورځ دیندار یهودان د عید د مراسمو لپاره له هرې سیمې اورشلیم ته راغلي وو، کله چې ئې له هغه کور نه دا غږ واورېدو یوه ډله په تلوار ورغله او وئې لیدل چې د عیسی شاگردان د دوی په ژبه خبرې کوي نو حیران پاتې شول او په حیرت سره ئې پوښتل: دا څنگه ممکنه ده؟ دوی خو د جلیل اوسېدونکي دي، خو دا څنگه د مختلفو قومونو په ژبو خبرې کوي!! ځینو ملنډې پرې وهلې او ویل ئې: دا مست شوي!!

دا د بایبل د ډېرو نورو خبرو په څېر یوه مسخره خبره ده چې یوازې یو ټگمار او دوکه مار ئې د بې عقلو خلکو د غولو لپاره کوي، هیڅ باایمانه او باشعوره انسان

ئې نه مني!! د بايبل له ټگمار ليکونکي نه پوښتنه کوم: آيا عيسى عليه السلام داسې کار کړی؟ آيا له ټولو هغو پيغمبرانو نه چې تاي نومونه ياد کړي کوم يوه ئې داسې کار کړی؟ آيا کوم يو ئې مست شوی او د مستۍ په حالت کې ئې د نورو قومونو په ژبه خبرې کړي؟ که پيغمبرانو دا کار نه وي کړی د مسيح شاگردان به ئې څنگه کوي!! آيا د الله تعالی له لوري لېږل شوی لارښود دين داسې وي؟ د خلکو لپاره د يوه معقول پيغام او څرگندې لارښوونې په ځای د داسې خرافاتو نندارې وړاندې کوي؟ داسې دين به د انسان کوم درد دوا او کومه ستونزه حل کړي؟ تا خو له دين، ديندارانو او رسولانو نه د يوه مداري لوبه او د ده په خوا کې د راغونډ شوو کم عقلو خلکو ننداره جوړه کړې!! داسې صحنه به يوازې بې عقله کسان په حيرت کې اچوي او هر هونبنيار انسان به دا ډله د ملنډو وړ گڼي او وايي به: دا مست شوي!!

ورپسې ليکي: پطرس له يولسو نورو رسولانو سره راوړاندې شو او خلکو ته ئې وويل: اې د اورشليم خلکو!... له تاسو نه ځينې وايي چې مونږ مست يو! مونږ مست نه وو، اوس خو غرمه ده او دا د شراب څښلو او مستۍ وخت نه دی!!... دا هغه څه دي چې يوئيل نبي څو پېړۍ مخکې د هغه وړاندوينه کړې وه، خدای د ده له قوله ويلې وو: په آخرو ورځو کې به ټول خلک له خپلې روح ډک کړم، دومره چې ستاسو لوني او زامن به نبوت کوي، ځوانان به مورؤياگانې گوري او زاړه به مو خوبونه!!... نبوت به کوي او زما له لوري به خبرې کوي!! په آسمان او ځمکې کې به عجيبې نښې راڅرگندې شي... په ځمکې به وينې وبهېږي او له آسمانه به اور وورېږي، ... لمر به تک تور شي، سپوږمۍ به د وينو په څېر تکه سره شي، ... خدای د خپلې نقشې له مخې تاسو ته دا قدرت درکړ چې مسيح د رومي چارواکو په لاس مصلوب کړئ، خو خدای له هغه وحشتناک مرگ نه وژغورو او بېرته ئې راژوندی کړ، ځکه مرگ نه شو کولی داسې څوک په خپلو منگولو کې اسير کړي!! داؤد نبي د مسيح له قوله ويلې وو: ډاډه يم چې په مرگ کې هم د خدای په امان کې يم!! ته نه پرېږدې چې روح مې په قبر کې پاتې شي او ستا د سپېڅلي زوی بدن وروست شي!! ته به ما ته بيا ژوند او نوی عمر راپه برخه کړي او په خپل حضور کې به مې له

خوښيو برخمن کړې!!

بايبل ته دا خبرې ډېرې مهمې برېښي او گمان کوي چې کولی شي په دې سره خپله غلطه ادعا سمه ثابته کړي!! خو هغه ته وایم:

• که د یوئیل وړاندوینه رښتیا وگڼو نو د دې وړاندوینې مصداق خو دا نه بلکې بل څه دی، هغه خو وایي چې: په آخرو ورځو کې به (ټول خلک) له خپلې روح ډک کړم، دومره چې ستاسو لونیې او زامن به نبوت کوي، ځوانان به مورؤیاگانې گوري او زاړه به مو خوبونه!! ... نبوت به کوي او زما له لوري به خبرې کوي!! ته خو د یوئیل د وینا خلاف وایي چې یوازې دومره کسانو نبوت کاوو چې په یوې خونې کې راغونډ شوي وو، (ټول خلک) خو پرېږده له دوی پرته په ټولې نړۍ کې بل داسې څوک نه وو چې نبوت او مستي وکړي، بلکې ځینې ورته حیران ول او ځینو ملنډې پرې وهلې او دوی ئې مست شوي گڼل!!

• ستا د ادعا له مخې خو یوئیل ویلي دي: د دې ورځې له رارسېدو نه مخکې به په ځمکې باندې وینې وبهېږي او له آسمانه به اور وورېږي، لمر به تکرور شي، سپوږمۍ به د وینو په څېر تکه سره شي... له دې کارونو نه خو هیڅ یو ئې ونه شو!! دا ولې!!

• ته خو له یوې خوا وایي: خو خدای له هغه وحشتناک مرگ نه وژغورو او له بلې خوا وایي: او بېرته ئې راژوندی کړ، ځکه مرگ نه شي کولی داسې څوک په خپلو منگولو کې اسیر کړي!! له تا پرته به آیا بل داسې څوک راوښیې چې د داسې متناقضو ویناوو جسارت وکړي؟ هم له وحشتناک مرگ نه ژغورل شوی او هم مړ شوی او له مرگ نه وروسته بیا راژوندی شوی!! مونږ خو د دې دواړو خبرو له تلفیق نه عاجز یو!!

جنابه! د داؤد هغه خبرې د مسیح خبرې نه بلکې په خپله د داؤد خبرې دي او یوازې دا معنی ترې اخیستلی شو چې د انسان روح نه بلکې یوازې د ده بدن په قبر کې پاتې کېږي او دا هم د تل لپاره د ورستو هډوکو په څېر په قبر کې نه پاتې کېږي بلکې بیا راژوندی کېږي، ته د دې وینا له کومې برخې د مسیح د مرگ او درې ورځې وروسته بیا راژوندي کېدو خبره راباسې؟ ما ته ووايه: د دې خبرې معنی څه

ده: ډاډه يم چې په مرگ کې هم د خداى په امان کې يم؟ که داسې ئې معنی کوي چې له مرگ نه په امان کې يم، نو بيا خو ستا ادعا سراسر غلطه شوه، ته خو وايې چې مسيح مړ شوی!! او که داسې ئې معنی کوي چې په مرگ کې هم د خداى په امان کې يم، نو دا خبره خو د ټولو انسانانو په اړه صدق کوي، ځکه الله تعالى هيڅ انسان له مرگه وروسته مهمل نه پرېږدي، بېرته ئې راژوندى کوي، ته ولې له دې د مسيح په اړه يوه ځانگړې خبره جوړوي!!؟

عجيبه دا ده چې بايبل د خپلې دروغجنې ادعا د اثبات لپاره وايي: داؤد دا خبرې د ځان په اړه نه دي کړې، ځکه هغه مړ شو، دفن شو او قبر ئې دا دی زمونږ په خوا کې دی!!! بلکې دا خبرې ئې د مسيح په اړه کړې دي، دی پوهېدو چې مسيح به د ده پر تخت کښېني، په دې سره ئې د مسيح د بيا راژوندي کېدو وړاند وينه کړې ده!! پوښتنه کوو: د دې وړاندوينې له کومې برخې او کوم لفظ نه د مسيح نوم او د ده د بياراژوندي کېدو خبره راباسې؟ مسيح خو د ده پر تخت نه دی کښېنستی او يهودانو هم د دې لپاره د موعود مسيح په توگه ونه مانو چې د داؤد پر تخت نه دی کښېنستلی او هغه لويه پاچايي ئې جوړه نه کړې شوه چې دوى ئې د مسيح نښه گڼي، نو دا وړاندوينه خو د عيسى عليه السلام په هکله صدق نه کوي!! ته خو دا هم وايې چې د قيامت په ورځ او د عيسى د بياراتلو په وخت کې به دی د داؤد پر تخت نه بلکې د خداى په څنگ کې پر عرش ناست وي، نو مونږ ته ووايه چې ستا د خبرې معنی څه شوه؟

له دې وروسته بايبل د مسيح د شاگردانو داسې معجزې بيانوي چې د مسيح تر معجزو ئې هم اغېز زيات ښودلی!! ليکي چې يوه ورځ پطرس او يوحنا د خداى د کور په خوا کې داسې يو کس وليدو چې له مورې شل پيدا شوی وو او څلوېښت کاله شل وو!! دوى ته ئې د سوال لپاره لاس اوږد کړ، پطرس ورته وويل: مونږ پېسې نه لرو چې درئې کړو، خو يو بل شى درکوو، د عيسى مسيح په نامه درته امر کوم چې پاڅه او روان شه!! له لاسه ئې ونيولو او اوچت ئې کړ او هغه روغ رمت شو او توپکې ئې وهلې!!... او په دغه ورځ پنځو زرو کسانو ايمان راوړ!!

پوښتنه دا ده چې ولې د عيسى عليه السلام په ټول ژوند کې له هغو ټولو

معجزو سره سره پنځو زرو کسانو ایمان نه وو راوړی او دلته په یوه ورځ دومره کسانو ایمان راوړ؟! د شاگردانو معجزه تر ده اغېزمنه وه او که ته دروغ وايي؟! ته خو له یوې خوا دوی ته داسې سترې سترې معجزې ثابتوي او له بلې خوا لیکي چې دوی دواړه ئې په درو ووهل، څوک چې له درو نه ځان نه شي ژغورلی، بل به څنگه له ناروغۍ وژغوري؟! څوک چې د یوه هیبتناک خبر په اورېدو سره تنبتي او سیمه پرېږدي او له دې نه عاجز وي چې د ځان په اړه د دښمن عزایم بدل کړي څنگه ومنو چې هغه کولی شي څلوېښت کلن گود روغ کړي?!!

بایبل ورپسې لیکي چې دا دواړه معجزه بنودونکي د کاهنانو لخوا کلیسا ته احضار او تهدید شول چې بیا به د عیسی په هکله خلکو ته څه نه وايي!! او دوی خدای ته شکایت وکړ چې ولې ټول خدای نه منونکي خلک او جاهل قومونه د خدای په ضد بغاوت کوي او د نړۍ پاچایان متحد شوي چې د خدای او مسیح په ضد وجنگېږي؟ نه پوهېږو دا دواړه متناقضې خبرې څنگه سره تلفیق کوي؟ له یوې خوا د خلکو له پراخ مخالفت نه شکایت او له بلې خوا داسې معجزه بنودل چې په یوه ورځ پنځه زره کسان ورسره ملګري کېږي!!

بایبل دلته په یوې داسې خبرې اعتراف کوي چې د ده د ډېرو کتابونو ماهیت په ډاګه کوي او ثابتوي چې دا کتابونه د عیسی علیه السلام د شاگردانو په نامه مجهولو لیکوالانو له ځانه لیکلي، هغه لیکي چې کاهنان له هغې معجزې خبر شول، جلسه ئې راوبلله چې په دې هکله تصمیم ونیسي، نه پوهېدل څه وکړي، دوی ته تر ټولو حیرانوونکې خبره دا وه چې لیدل ئې پطرس او یوحنا بې سواده او ډېر معمولي کسان دي!! د بایبل له منونکو پوښتنه کوم: دغو بې سواده کسانو څنگه هغه کتابونه ولیکل چې بایبل ئې ورته منسوبوي؟ که املاء د دوی له لوري وه او لیکل د بل چا له لوري، نو ولې بایبل دا حقیقت خلکو ته نه وايي؟ له دې خبرې خو په ډېر وضاحت سره معلومېږي چې دا کتابونه نورو د دوی په نامه لیکلي!!

بایبل دلته د برنایا یادونه کوي چې خپله ځمکه ئې وپلورله او ټولې پېسې ئې رسولانو ته ورکړې!! خو د ده تر څنګ د حنایا او د ده د مېرمنې سفیره یادونه کوي چې خپل پتی ئې وپلورو خو نیمايي پېسې ئې دوی ته ورکړې او ورته وئې ویل چې

پتی مو په همدې بیه پلورلی... پطرس پوه شوو چې دروغ وايي... هغه سپری او مېرمن ئې د همدې درواغو په سبب ځای په ځای مړه شول!! ... کاهنانو دوی زندان ته واچول خو فرشتو وژغورل او سبا د زندان ساتونکو ولیدل چې د زندان دروازې تړلې دي خو زندانیان نه شته... بیا ئې کلیسا ته احضار کړل... کاهنانو غوښتل دوی ووژني خو یو کس ئې مخنیوی وکړ.. نو څو درې ئې ووهل او خوشې ئې کړل...

د بایبل لیکوال ته وایم: الله تعالی چا ته په سزا ورکولو کې عجله نه کوي، په داسې درواغو څوک نه وژني، که ئې وژلی نو ته خو به ئې په دغو سترو سترو درواغو سل ځلې وژلی وې، تا په بایبل کې د خدای، پیغمبرانو او د الله تعالی د کتابونو په اړه دومره درواغ ویلي چې د حنانيا او سفیرې دروغ ورته هیڅ دي، دوی یوازې پطرس ته دروغ ویلي او هغه هم داسې دروغ نه چې بل ته ئې څه تاوان ورسېږي، تا ټولې نړۍ ته درواغ ویلي، په لکونو انسانان دې دوکه کړي او د دوی دنیا او آخرت دې تباه کړی!!

له دې وروسته د استیفان په نامه د یوه چا قصه رااخلي او لیکي چې دی هم د کاهنانو لخوا احضار شو، په دې ئې تورن کړی وو چې ویلي ئې دي: عیسی به د خدای کور وران او د موسی شریعت به لغو کړي!! ستر کاهن ترې وپوښتل: آیا دا تور صحیح دی؟ بایبل دلته د استیفان له لوري یو داسې مفصل ځواب وړاندې کوي چې نه خو ستر کاهن د هغه د اورېدو فرصت درلود او نه ئې تاسي د لوستلو حوصله!! د استیفان خبرې د ابراهیم علیه السلام له هجرت نه شروع کوي، په حران کې د ده مېشتېدا، د اسحاق او بیا یعقوب تولد، مصر ته د یوسف رسېدل، قحطي، د یعقوب د کورنۍ تگ مصر ته (خو دلته د بایبل د مخکنیو ادعاوو په خلاف وایي چې مصر ته تلو په مهال د یعقوب د کورنۍ شمېر پنځه او یا کسان وو خو بایبل تر دې د مخه لیکلي وو چې په مصر کې د یعقوب علیه السلام د مېشتېدو په وخت کې د ده د کورنۍ د ټولو غړو شمېر او یا کسان وو)، په مصر کې د اسرائیلیانو د ابتلاءاتو دور، (خو دلته هم د بایبل د مخکنیو ادعاوو په خلاف وایي چې په مصر کې داسې یو پاچا قدرت ته ورسېدو چې د یوسف خدماتو ته ئې اهمیت نه ورکاوو، زموږ د توکم دښمن وو، زموږ پلرونه ئې په دې گمارل چې خپل

زامن په صحرا کې پرېږدي ترڅو ومري!! حال دا چې تر دې د مخه ئې وييلې وو چې
 فرعون د اسرئيليانو زامن وژل او دوی ته ئې اجازه نه ورکوله چې بېديا ته ولاړ
 شي!!)، د موسی عليه السلام تولد، په څلورېنځت کلنۍ کې د يوه قبطني وژل، مديان
 ته تېښته، څلورېنځت کاله وروسته د سينا په بېديا کې د فرشتې ليدل او د خدای غږ
 اورېدل، مصر ته تگ، معجزې ښودل، له مصر نه د اسرئيليانو وتل، له بحر نه
 تېرېدل او څلورېنځت کاله په بېديا کې د قوم لارښوونه، د هارون په لاس قوم ته د
 سخوندر په څېر د يوه بت جوړېدل، د عبادت د څيمې تفصيلات، د يوشع او بيا د
 داؤد يادونه، د سليمان په لاس د خدای د کور جوړېدا، (خو دلته د مخکنيو ادعاوو
 په خلاف ليکي چې خدای وويل: زه د انسان په لاس جوړ شوي کور کې نه اوسېږم،
 آسمان مې تخت او ځمکه مې تړپښو لاندې کرسی ده!! تاسو به څنگه ما ته کور
 جوړ کړي شئ؟ او څنگه به زه په دې کور کې اوسېږم؟ آيا دا آسمان او ځمکه ما نه
 دي پيدا کړي؟ خو مخکې ئې ليکلي وو چې خدای راغی او په دې کور کې مېشت
 شو او وئې ويل: له دې وروسته به تل ستاسو په منځ کې اوسېږم!! او په پای کې دا
 اوږده قصه چې د استيفان دفاعيه ئې گڼي داسې پای ته رسوي: ټولو پيغمبرانو د
 مسيح د راتلو وړاندوينه کوله، خو تاسو مسيح هم ونيولو او ومو وژلو، د قوم
 مشران له دې خبرو سخت غصه شول، په ده ئې يرغل راوړ، استيفان آسمان ته
 وکتل، خدای ئې وليد چې عيسی ئې ښي لاس ته ولاړ دی، دا خبره ئې هم خلکو ته
 وکړه، نو خلکو جامې ترې وايستلې او پولس ته ئې ورکړې او بيا ئې دی رجم کړ او
 مړ شو، پولس د استيفان له وژلو سره موافق وو، له دې ورځې وروسته د مؤمنانو
 ځورول پيل شو، له رسولانو پرته نور ټول سامره او يهوديه ته وتښتېدل، پولس به د
 لېونو په څېر د مسيحيانو کورونو ته ننوتو او هغوی به ئې نيول او زندان ته به ئې
 لېږل او د ده د مسيحي کيدو په اړه ليکي: ... پولس د مسيحيانو له ځورولو او
 وژلو ډډه نه کوله، د اورشليم ستر کاهن ته ورغی او د دمشق د کنایسو او معبدونو
 په نامه ئې يو ليک ترې واخيست چې د مسيحيانو، که نارينه وي او که ښځينه، په
 نيولو کې مرسته ورسره وکړي چې لاس تړلي ئې اورشليم ته راولي... د دمشق په
 لوري وځوځېدو، په لارې کې ناڅاپي له آسمانه يو نور پرې راكوز شو، دی بې سده

شو او پر ځمکه پرېوت او يو غږ ئې واورېدو چې ورته وايي: پولسه! پولسه! ولې مې دومره ځوروي؟! هغه ورته وويل: باداره ته څوک يې؟ هغه غږ ځواب ورکړ: زه مسيح يم، هغه څوک چې ته ئې ځوروي!! اوس پاڅه، بناړ ته ولاړ شه او زما امر ته انتظار وکړه!! د پولس ملگري حيران ول، ځکه غږ ئې اورېدو خو څوک ئې نه ليدو، کله چې پولس په سد شو، پاڅېدو، خو متوجه شو چې سترگې ئې څه نه ويني، نو تر لاس ئې ونيولو او دمشق ته ئې ورسولو، هلته تر دريو ورځو روڼد وو، په دې مودې کې ئې نه څه وخورل او نه ئې څه وڅښل، ... په دمشق کې يو مسيحي د حنانيا په نامه اوسېدو، خدای په رؤيا کې هغه ته وويل: پاڅه! په ښۍ کوڅې کې د يهودا کور ته ورشه او د پولس طرسوسي پوښتنه وکړه، هغه اوس په دعا بوخت دی، ما په رؤيا کې ورته ويلي چې حنانيا به راشي، خپل لاس به ستا پر سر کېږدي او ستا سترگې به روغې شي، ... پولس مې غوره کړی چې زما پيغام قومونو، پاچايانو او اسرئيليانو ته ورسوي، زه به هغه ته وښيم چې زما په لار کې بايد څومره زيار وباسي!! حنانيا له دې کار سره موافق نه وو خو د خدای د مکرر امر په اورېدو سره ورغی، پولس روغ شو، د تعميد غسل ئې وکړ، د يهودانو معبدونو ته ورغی او خلکو ته ئې وويل: عيسى د خدای زوی دی!! د يهودانو مشرانو پرېکړه وکړه چې دی ووژني، پولس خبر شو، د خپلو پلويانو په مرسته له بناړ نه ووت او اورشليم ته ولاړ، مسيحيانو پرې باور نه کاوو، ويل ئې ښايي کومه دسيسه ئې جوړه کړې، خو برنایا ډاډه کړل او په دې توگه ئې دی په خپلې ډلې کې ومنلو، څو يوناني يهودانو وغوښتل چې دی ووژني، مسيحيان ترې خبر شول او دی ئې لومړی قيصریه او بيا خپل وطن طرسوس ته ولېږو.

دلته څو پوښتنې راولاړېږي:

- د استيفان دا تفصيلي وينا چا اورېدلې وه؟ او چا لوقا ته اورولې وه؟ لوقا خو نه په خپله په دې ځای کې حاضر وو او نه ئې دا ويلي چې دا خبرې ئې له چا اورېدلې دي. څنگه ومنو چې دا خبرې رښتيا د استيفان دي؟ کوم عقلمن انسان به دا ومني چې استيفان په هغه حالت کې دومره اوږده بې ربطه وينا کړې او ستر کاهن موقع ورکړې چې خپله موعظه واوروي او ده هم په حوصلې سره اورېده؟! او

څنگه په دې باور وکړو چې دا کتاب لوقا لیکلی؟

- ستا له وینا خو داسې معلومېږي چې پولس په دې غوندې کې حاضر وو، نو په کار خو دا ده چې دا لیکنه هم د ده وي او دا قصه هم ده جوړه کړې وي.
- پولس چې له مسیحیت سره کوم څه کړي، له دې نه خو معلومېږي چې دی له یوې خطرناکې منصوبې سره د مسیحیانو په لیکو کې ننوتی، ډېر ناپوه انسان به د ده ډرامه د یوه حقیقت په توګه ومني او په دې به باور وکړي چې ده د لارې په اوږدو کې ناڅاپي یوه رڼا ولیده، دومره زوروره رڼا چې دی ئې ږوند کړ، خو د ده ملګرو دا رڼا ونه لیده!!

- دا د مسیحیت خطرناک دښمن څنگه د مسیحیت ستر مبلغ شو؟ ده خو نه انجیل لوستلی، نه ئې څه وخت د مسیح له شاگردانو سره تېر کړی او دی په خپله وایي: ما خپل انجیل له انسانانو څخه نه بلکې د مکاشفې له لارې په خپله له مسیح نه ترلاسه کړی!! الله تعالیٰ خو انسان ته د تعلیم او تعلم له لارې څه وربښي، پیغمبرانو ته ئې هم د کتاب په لېږلو سره لارښوونه کړې، تورات او انجیل ئې د همدې لپاره لېږلي، آیا الله تعالیٰ د مکاشفې له لارې پولس ته هغه څه بنودل چې هم د تورات خلاف وي او هم د انجیل؟! د ده ویناوې ښيي چې د ده افکار شیطاني القاءات وو نه رحمانی الهامات، شیطان ډېرو ټګمارانو ته دا وسوسه القاء کړې چې له یوه انسان نه خدای جوړ کړي، د داسې جعلی خدایانو شمېر ډېر زیات دی، شیطان د زمانې په هر پړاو کې د پولس په څېر یو څوک غوره کړی او له هغه ئې د نورو د غولولو لپاره کار اخیستی، تل ګورو چې د مکاشفې خبرې یوازې جاهل، له دین نه بې خبره ټګمار پیران کوي.

بایبل له دې وروسته د پطرس لپاره یوه قصه جوړه کړې او لیکي چې: په قیصریه کې یوه رومي افسر کرنیلیوس په رؤیا کې فرشته ولیده چې هغه ته ئې وویل: ... څوک ولېږه چې پطرس تا ته راولي، کله چې د ده استاخي د پطرس د اوسېدو ځای ته ورنږدې شول، هغه د رؤیا په عالم کې ولیدل چې آسمان پرانیستل شو او یو لوی دسترخان ځمکې ته ترې راکوز شو، په دسترخان کې ټول هغه حیوانات او حشرې تر سترگو کېدل چې یهودان ئې غوښه حرامه ګڼي، بیا ئې یو غږ

واورېدو چې ویل ئې: پطرسه! پاڅه! هر یو چې غواړې ذبح او وئې خوره!! پطرس وویل: خدایه! زه به هیڅکله دا کار ونه کړم، ما په خپل ټول عمر کې حرامه غوښه نه ده خوړلې!! بیا هغه غږ ورته وویل: د خدای امر مه ردوه، چې خدای څه حلال گڼي ته ئې حرام مه گڼه!! دا رڼیا درې ځلې تکرار شوه او بیا دا دسترخان آسمان ته لوړ شو... په همدې وخت کې د کرنیلیوس استاڅي راوړسېدل... روح القدس پطرس ته اطلاع ورکړه چې درې کسان ستا لیدو ته راغلي، دوی ته ښه راغلاست ووايه او ورسره ولاړ شه... پطرس ورسره ولاړ... کله چې وروړسېدل کرنیلوس د ده په وړاندې سجده وکړه خو ده ورته وویل: پاڅه! زه ستا په څېر یو انسان یم، بیا ئې ورته وویل: ته پوهېږې چې د یهودانو شریعت ما ته د دې اجازه نه راکوي چې د یوه غیریهودي کور ته ننوځم، خو خدای ما ته په رڼیا کې وویل چې هیڅوک به نجس او ناولی نه گڼم... اوس پوه شوم چې یوازې یهودان د خدای گران او محبوب بندگان نه دي بلکې هرڅوک له هر توکم او نسل نه چې د خدای عبادت او نېک کار وکړي خدای ورسره مینه کوي... ټولو پیغمبرانو زموږ په آسماني کتاب کې لیکلي دي چې څوک پر ده ایمان راوړي ټول گناهونه ئې بخښل کېږي... لا د پطرس خبرې پای ته نه وې رسېدلې چې روح القدس پر ټولو نازل شو، هغه یهودان چې له پطرس سره راغلي وو کله چې ئې په غیریهودانو د روح القدس نازلېدل ولیدل حیران شول، خو د شک هیڅ مجال نه وو پاتې، ځکه لیدل ئې چې ټول په مختلفو ژبو خبرې کوي!! په دې وخت کې پطرس وویل: له دې وروسته هیڅوک پر ما اعتراض نه شي کولی چې ولې غیریهودانو ته د تعمید غسل ورکوم!!... د غیریهودانو د ایمان راوړلو خبره په هر ځای کې خوره شوه، ټولو رسولانو ته هم ورسېده،... کله چې پطرس بېرته ستون شو نو یهودي توکمه مسیحیانو پرې اعتراض وکړ چې ولې ئې له غیریهودانو سره ناسته پاسته کړې او تر ټولو بده دا چې پر یوه دسترخان ئې له دوی سره ډوډۍ خوړلې!!

دلته څو خبرو ته څیر شی:

- د پولس د ملگرو په مذهب کې ټول هغه حرام غوښې حیوانات او حشرې حلال گڼلي شوي چې د یهودانو په شریعت کې حرام ول!! او دا هم د پطرس د رڼیا له

مخې!! بنايي دغې رۇيا ته په پام سره نن مسيحيان د خنزير غوښه هم حلاله گڼي، په داسې حال کې چې د بايبل مخکني کتابونه په ډېر تأكيد او تکرار سره هغه حرام شمېري!!

• د بايبل له وينا داسې معلومېږي چې پطرس خپله پورتنۍ رۇيا داسې تعبير کړې ده: غير يهودان هغه حيوانات او حشرې دي چې يهودانو حرام او د دوی کور ته ننوتل ئې د شريعت خلاف عمل گڼلو، خو پطرس ته د دغې رۇيا او بيا له کرنيليوس سره له ملاقات نه وروسته ثابته شوه چې کېدی شي نور خلك هم د خدای د محبوبانو په ډلې کې راشي، نه د دوی کور ته ننوتل څه شرعي مانع لري او نه د تعميد غسل ورکول!!!

• دا خبرې ثابتوي چې مسيحيت له دې نېټې مخکې په يهودانو کې راخلاصه شوی وو او دا لومړی ځل وو چې د مسيح يو شاگرد د غير يهودي کور ته ننوځي او هغه ته د تعميد غسل ورکوي.

• يوازې په مسيح باندې ايمان د ټولو گناهونو د بخښل کېدو لپاره کافي گڼي!!

• دا ټولې خبرې د هغه مذهب خلاف دي چې بايبل ئې عيسى عليه السلام ته منسوبوي.

پطرس ليکي چې دا کار په ترکيه او يونان کې هم وشو او هلته هم ډېرو غير يهودانو په مسيح ايمان راوړ، په ترکيه کې دا کار د برناپا په لاس تر سره شو چې ډېر مهربان او له روح القدس نه ډک وو!! همدلته د لومړي ځل لپاره د عيسى پلويان د مسيحيانو په نامه ياد شول!!

بايبل د پولس لپاره هم څو معجزې ثابتوي، يوه ئې د مخکنيو په څېر د يو گوډ روغول نښي، خو په ضمن کې ئې يو عجيب اعتراف کوي او ليکي: کله چې خلکو دا صحنه وليدله نو وئې ويل: دا سړي خدايان دي چې د انسان په بڼې کې راغلي دي!! داسې ئې وانگېرله چې برناپا، زئوس دی او پولس هرمس، زئوس او هرمس د يونانيانو خدايان ول... د زئوس د معبد کاهن د گلانو له هارونو سره راغی چې د پولس او پطرس په غاړو کې ئې واچوي، ... او غوښتل ئې د دوی لپاره غوايي قرباني کړي... خو دوی ورته وويل: مونږ ستاسو په څېر انسانان يو!!

گورئ چې تر پولس مخکې داسې خلك تېر شوي چې په انسانانو ئې د خدای گمان کاوو، د دوی په نامه ئې معبدونه او زیارتونه جوړ کړي وو، د معبد ټنگمار مجاور تر نورو مخکې د داسې خدایانو په غاړه کې د گلانو هارونه اچول!! پولس خپل مذهب له دغو زړو شرکي مذاهبنو نه اقتباس کړی.

ورپسې لیکي چې پولس د یهودانو په تحریک دومره ووهل شو چې خلکو گمان وکړ مړ شوی، تر پینو ئې ونيولو او په کښولو کښولو سره ئې له ښار نه بهر وغورځاوه، خو دی هملته د ټولو په مخ کې راژوندی شو!!! بیا لیکي چې مسیحي شوو غیریهودانو ته وویل شو چې دوی باید ختنه شي، خو پولس مخالفت وکړ او وئې ویل: ولې دوی په داسې څه گماری چې مونږ عملي نه کړی شو؟! اعتراض کوونکي د ده د ځواب په اورېدو ساکت شول!!... او پرېکړه وشوه چې غیر یهودانو ته وویلی شي: یوازې د هغو حیواناتو غوښه به نه خورئ چې د بتانو په نامه ذبح شوي یا مردار شوي وي او وینه به نه خورئ او زنا به نه کوئ، بس همدا!!

گورئ چې پولس ټول مسیحیت په دغو څو خبرو کې راخلاصه کوي او د مخکنی شریعت ټول نور احکام لغو کوي؛ یوازې د هغو حیواناتو غوښه به نه خورئ چې د بتانو په نامه ذبح شوي یا مردار شوي وي او وینه به نه خورئ او زنا به نه کوئ، بس همدا!! یعنی له دې پرته بل هر کار جایز دی او د ټولو حیواناتو غوښه درته حلال ده!!

په لږ دقت سره به دا درته معلومه شي چې د پولس د ستاینو او معجزو په اړه چې دلته او تر دې د مخه څه لیکل شوي ټول ده په خپله لیکلي، خو د دې لپاره چې خلک ئې ژر او له تأمل نه پرته ومني بل ته ئې منسوب کړي، راتلونکی عنوان تاسو ته دا خبره په ډاگه کوي.

د مسیح پیام اروپا ته رسېږي

تر دې سرلیک لاندې بايبل په لاشعوري توگه د پولس او د ده د ملگرو وینا د متکلم په صیغه رااخلي او ښيي چې په خپله دوی خبرې کوي او وايي: نو ځکه په تروآس کې کشتی ته وختو او مخامخ ساموتراکي ته او له هغه ځایه یوه ورځ

وروسته نیاپولیس ته ولاړو او په پای کې فلیپی ته ورسېدو، .. خو ورځې هلته پاتې شوو، له دې وروسته د سفر ټول بهیر داسې لیکل شوی لکه چې د دوی له منځ نه چا لیکلی وي!!! پوښتنه دا ده چې د بایبل د ادعا له مخې دا کتاب لوقا لیکلی او لوقا په دې سفر کې له پولس سره نه وو او لوقا هم دلته نه وایي چې د پولس له ملگرو نه چا دا قصه ورته کړې ده او د هغه وینا ئې رانقل کړې، دا ولې؟ د څه لپاره د لیکنې بڼه بدله شوې او لیکونکي ځان د پولس له ملگرو څخه معرفي کړی؟ د بایبل لیکونکي دې پوښتنې ته د ځواب ویلو لپاره په حاشیه کې لیکلي دي چې له دې وروسته لوقا له دوی سره ملگری شوی!! خو دا هسې یوه له درواغو نه د رښتیا جوړولو بې ځایه هڅه ده. ځکه له دې څو سطره وروسته لیکنه بیا خپله بڼه بدلوي او د متکلم په ځای د غایب په صیغه خبرې کوي او لیکي چې پولس او سیلاس په دې خاطر زنداني شول چې یوه پیریانی. وینځه چې په دوی پسې به روانه وه او خلکو ته به ئې ویل: دا خدایي خدمتگاران دي او غواړي تاسو ته د نجات لار دروښيي، څو ورځې ئې همدا کار وکړي، پولس ترې تنگ شو او پلیته روح ئې ترې وایسته او روغه شوه، له دې وروسته بیا لیکي چې پولس او سیلاس ئې ونيول او په لښتو ئې ووهل او زندان ته ئې ولېږل... د زندان رئیس په زنځیرونو وتړل د زندان تر ټولو خوندي ځای ته ئې ولېږل... خو نیمه شپه چې پولس په دعا مشغول وو سخته زلزه وشوه، دېوالونه ولرژېدل او زنځیرونه مات شول، د زندان رئیس له وېرې راپاڅېدو، گمان ئې وکړ چې زندانیان تښتېدلي، غوښتل ئې ځان ووژني خو پولس پرې غږ کړ، ځان ته تاوان مه رسوه، مونږ نه یو تښتېدلي، ... نو پولس ته ئې وویل: زه څه وکړم چې نجات مې په برخه شي؟ هغه ورته وویل: زمونږ پر خدای عیسی مسیح ایمان راوړه چې ته او ټوله کورنۍ دې وژغورل شی، هغه هم ومنله ایمان ئې راوړ، د تعمید غسل ورکړی شو، ... او دوی ئې آزاد کړل!!

له دیارلسمې جملې وروسته یو ځل بیا په لاشعوري توگه همغه اشتباه کوي او بحث د متکلم په صیغه مخکې بیایي او په اورشلیم کې د پولس د نیونې تر عنوان لاندې لیکي: کله چې له دوی نه بېل شوو په کشتۍ کې کوس ته ولاړو.... په پای کې د اورشلیم په لوري وخوځېدو... هلته د مناسون کور ته ورغلو... د هغه ځای

مسیحیانو پولس ته مشوره ورکړه چې باید یهودانو ته ونیسي چې ته یهودي مذهب ته التزام لرې، ده هم ومنله، سبا د خدای کور ته ولاړ... خو هلته خلکو په ده برید وکړ، پولیسانو وژغورو... بیا ئې د افسر په اجازه هغه خلکو ته یوه تفصیلي وینا وکړه، خپل ځان ئې معرفي کړ، د مسیحي کېدو قصه ئې وکړه، .... او په پای کې ئې د غیریهودانو د ایمان راوړو خبره وکړه، خلک د دې خبرې په اورېدو سره سخت تحریک شول او د ده په ضد ئې شعارونه ورکړل او د ده د اعدام غوښتنه ئې وکړه، د پولیسانو افسر دی برج ته داخل کړ او د ده د وهلو امر ئې وکړ، خو کله چې پوه شو دی رومي دی له وهلو ئې منصرف شو، سبا ئې محکمې ته ولېږو... له یوې محکمې بلې ته د ده محول کېدا او څو ځلې او په تفصیل سره د ده د ژوند او مسیحي کېدو قصه او تکراري دفاعیه رااخلي او په پای کې ئې لاس تړلی او د پولیسانو په منع کې روم ته رسوي، خو عجیبه دا ده چې دا لیکونکی په دې ټول اوږد سفر کې، هم په زندان کې، هم په لاره او هم په کشتۍ کې ورسره دی!! په هغه ځای او وخت کې هم ورسره دی چې دی یوازې دی او له ملگرو څخه ئې هیڅوک ورسره نه شته!! خود دې قصې مجهول او غایب لیکوال ئې په همدې صیغه لیکي چې مونږ داسې وکړل او له مونږ سره داسې وشول او پولس دا او دا وویل!! او دا دا معجزې ئې وښودلې، ترهغه چې روم ته رسېږي او همدلته قصه نا تمامه پرېږدي!!

زه په ډېر اطمینان سره ویلی شم چې دا جعلی قصه یقیناً په خپله پولس لیکلې او لوقا ته ئې منسوب کړې.

د یوحنا انجیل

بایبل لیکي: یوحنا؛ دا د مسیح شاگرد چې ټول وجود ئې د خدای له مینې ډک وو، د عیسی واقعي شخصیت په دې انجیل کې څرگندوي... یوحنا په دې انجیل کې د عیسی هغه تعلق چې له خدای سره ئې لري په عرفاني او سلیسي ژبې بیانوي.

مسیح زموږ دنیا ته راغی

دا د دغه انجیل لومړی عنوان دی چې ترې لاندې لولو: په ازل کې، مخکې له دې چې څه پیدا شي، (کلمه) وه او د خدای په خوا کې وه، هغه تل ژوندی وو او دی په خپله خدای دی، چې څه شته د ده په وسیله پیدا شوي، داسې څه نه شته چې ده نه وي پیدا کړي، دا تلپاتې ژوندی خلکو ته نور او رڼا بخښي، خدای یحیی پیغمبر راولېږو چې دا نور خلکو ته معرفي کړي او خلک پرې ایمان راوړي، ... که څه هم نړۍ ده پیدا کړې وه خو کله چې دنیا ته راغی هیچا ونه پېژاندو، حتی په خپل ټاټوبي کې او په خپل قوم یهودانو کې چا ونه منلو، یوازې څو کسانو پرې ایمان راوړ، خو ده ټولو هغو کسانو ته چې ایمان ئې پرې راوړ دا حق ورکړ چې د خدای زامن شي، هو؛ یوازې دا کافي ده چې پر ده ایمان راوړي او نجات ومومي... د خدای کلمه انسان شو او د دې ځمکې پر سر او زموږ په منځ کې ئې ژوند وکړ!!
دلته څو خبرو ته توجه په کار ده:

- یوازې په مسیح ایمان د نجات لپاره کافي گڼل شوی، حال دا چې تر دې په مخکنۍ رسالې کې ویل شوي چې د الله په احکامو له عمل کولو پرته د ایمان دعوا هیڅ ارزښت نه لري او د انسان د نجات سبب نه کېږي.

• که په مسیح د ایمان راوړو په نتیجه کې نور هم د خدای زامن ګرځي، نو د دې معنی خو دا ده چې د زوی لفظ هم د مسیح په اړه په مجازي معنی راغلی او هم د نورو په اړه، دا ولې تاسو دا لفظ د مسیح په اړه په یوه معنی نیسئ او د نورو په اړه په بلې معنی؟ دا خو داسې ده لکه یوحنا چې د مسیح په هکله وایي: مسیح نور وو، یحیی دا نور خلکو ته معرفي کړ! مسیح خو نور نه وو، نور خو په سترگو نه لیدل کېږي، د نور اغېز خو هر څوک په خپلو سترگو ګوري، د بل معرفي ته اړ نه وي، دلته خو نور په مجازي معنی راغلی، همداسې د زوی لفظ هم په مجازي معنی راغلی.

• دا څومره کرکجنه مبالغه ده چې د مسیح په اړه وایي: که څه هم نړۍ ده پیدا کړې وه خو کله چې دنیا ته راغی هیچا ونه پېژاندو، حتی په خپل ټاټوبي کې او په خپل قوم یهودانو کې چا ونه منلو، یوازې څو کسانو پرې ایمان راوړ!! د دې خبرې معنی خو دا ده چې مسیح علیه السلام د نورو انسانانو په څېر یو عادي انسان وو، خدای نه بلکې د خدای پیغمبر وو او له ده سره همغه څه شوي چې له نورو پیغمبرانو سره شوي!!

• یوحنا وایي چې مسیح د خدای په خوا کې یوه کلمه وه! انسان شو، ځمکې ته راغی او زموږ په منځ کې ئې ژوند وکړ!! پوښتنه کوو: د دې خبرې معنی څه ده؟ دا خو یوه نامکمله او نامفهومه جمله ده، کلمه خو وجود نه لري، کلمه او لفظ خو (شي) نه دی چې د خدای په خوا کې ئې وګڼو، کلمه خو د متکلم د ارادې او فکر مظهر دی او د دې ښودنه کوي چې متکلم څه غواړي او څه وایي، د دې ناقصې جملې بشپړه بڼه دا ده چې وایو: مسیح د الله تعالی د یوې داسې کلمې مظهر دی چې مريمې علیها السلام ته ئې القاء کړه، الله تعالی فیصله وکړه چې مسیح له پلار نه پرته او یوازې له مور نه په فوق العاده توګه پیدا شي، دا فرمان ئې صادر کړ، مسیح د هغې کلمې مظهر دی چې دا الهي فرمان ئې منعکس کړ، قرآن هم د مسیح علیه السلام په هکله د (کلمه) لفظ کاروي خو د یوه بشپړ، مکمل او واضح آیت په ترڅ کې او فرمایي:

﴿وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَاتِلُوهُمْ رَبَّنَا إِنَّا أَتَيْنَاكَ بِهِ خَيْرٌ إِنَّا فَاعِلُونَ﴾

دې وړ نه يم چې خپلې ئې مخې ته کېږدم!! يوه ورځ وروسته ئې عيسی وليدو چې د ده خوا ته راځي نو خلکو ته ئې وويل: وگورئ! دا همغه وری دی چې خدای ليرلی تر څو د نړۍ د ټولو انسانانو د ژغورنې لپاره قرباني شي!!....

دلته څو خبرې په پام کې ولرئ: د قرآن د وينا له مخې هم معلومېږي او د بايبل د ادعا له مخې هم چې عيسی عليه السلام او يحيی عليه السلام همزولي وو، دواړه يو ځای، په يوې سيمې کې او حتی دواړه د هغه زکريا عليه السلام تر وصايت لاندې اوسېدل چې د يحيی عليه السلام پلار وو، د دې خبرې معنی دا ده چې د بايبل دا ادعا حقيقت نه لري چې يحيی عليه السلام تر عيسی عليه السلام نه هومره مشر او تر ده مخکې گڼي چې گواکې د هغه تر پيدا کېدو د مخه ئې خلکو ته د راتلو زېږی ورکاوو او لار ئې ورته آواروله، بايبل په دې اړه ډېرې متناقضې خبرې لري، کله ليکي چې دی ئې نه پېژاندو، له زندان نه ئې عيسی عليه السلام ته دوه کسان ورو لېږل او دا پوښتنه ئې ترې وکړه چې آيا ته همغه موعود مسيح يې؟ کله ليکي چې دی ئې وليدو او خلکو ته ئې وويل: وگورئ! دا همغه وری دی چې خدای رالېږلی چې د نړۍ د ټولو خلکو د گناهونو د بخښنې لپاره قرباني شي، دا همغه کس دی چې ويل مې له ما نه وروسته به راشي خو مقام به ئې تر ما لوړ وي!! ځکه چې تر ما نه مخکې موجود وو، ما هم نه پېژاندو!! خو خدای راته وويل: کله چې خلکو ته د تعميد غسل ورکوي او ودې ليدل چې خدایي روح له آسمانه راکوزېږي او د چا پر سر کښېښي، نو پوه شه چې دا همغه کس دی چې ورته منتظر يې، ما دا صحنه په خپلو سترگو وليده نو ځکه شهادت ورکوم چې دی د خدای زوی دی!!

تاسو به د بايبل په ځای ځای کې وگورئ چې د انبياوو او پيغمبرانو کار او ځانگړتيا د معجزو ښودل گڼي، داسې لکه دلته چې د عيسی عليه السلام د پيغمبرۍ د اثبات نښه دا گڼي چې له آسمانه کوتره راکوزه او پر سر ئې کښېښته، يحيی عليه السلام له آسمانه غږ واورېدو او پوه شو چې عيسی عليه السلام پيغمبر دی، خو حقيقت دا دی چې پيغمبر د خپل پيغام، وينا، اخلاق او عملي ژوند له مخې پېژندل کېږي، لکه څنگه چې ونه له مېوې پېژندل کېږي شخصيتونه هم له خپل عمل او وينا پېژندل کېږي، مونږ محمد عليه السلام په خپلو سترگو نه

دی لیدلی، د ده معجزې مو هم نه دي مشاهده کړې، خو د هغه قرآن له مخې چې ده خلکو ته وړاندې کړ، مونږ په دې ایمان راوړی او د زړه سلول سلول مو په دې شهادت ورکوي چې دی یقیناً د خدای پیغمبر دی، د ده لوړ اخلاق، د ده هغه پیغام چې خلکو ته یې درلود، هغه تبدیلی چې ده په نړۍ کې راوسته، هغه انسان چې ده یې د جوړولو هڅه کوله، دا مونږ ته ثابتوي چې دی پیغمبر وو، مونږ چې د عیسی علیه السلام له میلاده دوه زره کاله وروسته په بایبل کې داسې کوم کلام وگورو چې د یوه پیغمبر له شأن سره بنایي نو وایو چې دا به حتماً د عیسی علیه السلام وینا وي، مونږ له بایبل سره په دې اړه موافق یو چې ناپوه انسانان او فاسقان به معجزې غواړي، عاقلان له معجزو پرته په دې پوهېږي چې څوک رښتونی پیغمبر دی او څوک د پیغمبرۍ دروغجن مدعي.

د یوحنا انجیل له دې وروسته په عیسی علیه السلام باندې د څو کسانو د ایمان راوړلو بهیر په داسې بڼې کې وړاندې کوي چې د واقعیتونو تر بیان یوې قصې ته ورته دی، لومړی دوه کسان د یحیی دوه شاگردان گڼي چې یو یې اندریاس نومېدو، هغه خپل ورور شمعون ته ورغی او روته وئې ویل: شمعونه! مونږ مسیح وموندو، هغه یې له ځان سره راوست چې عیسی وگوري، عیسی څو شیبې ورته وکتل او بیا یې ورته وویل: ته شمعون د یونا زوی یې، خو له دې وروسته به پطرس یعنی ډبره نومېږي، بله ورځ عیسی وغوښتل چې جلیل ته ولاړ شي، په لارې کې یې فلیپ ولید او هغه ته یې وویل: له ما سره راشه... فلیپ ولاړ او نتنائیل یې وموندو او هغه ته یې وویل: نتنائیله! مونږ مسیح موندلی! همغه چې موسی او د خدای نورو پیغمبرانو د ده په اړه خبر راکړی وو، نوم یې عیسی دی، د یوسف زوی دی او د ناصره اوسېدونکی دی، ... کله چې عیسی ته نږدې ورسېدو عیسی وویل: وگورئ دا سړی یو شریف انسان او یو واقعي اسرائیلی دی!! نتنائیل وویل: له کومه وپوهېدې چې زه څوک یم؟ هغه ورته وویل: مخکې له دې چې فلیپ تا پیدا کړې ما د انځر تر ونې لاندې لیدلې!! نتنائیل په حیرت سره وویل: سالاره! ته د خدای زوی او د اسرائیلیانو پاچا یې!! ... دوه ورځې وروسته یې په یوه واده کې چې دی او شاگردان یې هم وربلل شوي وو، ناڅاپه شراب خلاص شول، د عیسی مور مریم

(عليها السلام) ورته راغله او وئې وويل: شراب خلاص شوي، ده وويل له ما څه غواړې؟ لا د دې وخت نه دی چې زه معجزه وښيم، مور ئې خدمتگارانو ته وويل: څه خبره چې درته وکړي همغسې عمل وکړئ، هلته د اوبو شپږ ډبرين منگي وو چې په ودونو کې به ترې استفاده کېده او په هر يوه کې سل لېتړه اوبه ځائېدې، عیسی خدمتگارانو ته وويل: دا منگي له اوبو ډک کړئ اوس له دې نه لږ واخلي او د مجلس اداره کوونکي ته ئې وروړئ، کله چې هغه دا اوبه وڅښلې، نو زوم ته ئې وويل: څومره خوندور شراب!! داسې معلومېږي چې تاسو له نورو خلکو توپير لرئ چې ښه شراب د مجلس په پای کې خلکو ته ورکوئ!! او ورپسې ليکي: د قانا په کلي کې د عیسی دا معجزه د ده د بدلوونکي قدرت لومړۍ ښه وه، شاگردانو ئې ايمان راوړ چې دی واقعاً همغه مسيح دی!!

تاسو به د بايبل په هيڅ ځای کې دا ونه مومئ چې د يوه پيغمبر د حقانيت ښه او پر هغه د ايمان راوړلو وجه دا ښودل شوې وي چې هغه خپل قوم ته حقايق بيان کړي، د الله تعالی په لوري ئې دوی ته بلنه ورکړې، د بيا ژوندون په هکله ئې دوی ته قانع کوونکي دلايل وړاندې کړي، د سم انساني ژوند په اړه ئې دوی ته لارښوونه کړې، د خپل دعوت د حقانيت لپاره ئې مضبوط دلايل وړاندې کړي، د مظلومانو د ژغورنې غږ ئې اوچت کړی او خلکو د ده دعوت او دلايلو ته په پام سره په ده ايمان راوړی، دلته خو بايبل وايي چې عیسی عليه السلام د خپلې مور په وينا له اوبو ډک منگي په شرابو بدل کړل او د همدې لپاره د ده شاگردان په دې پوه شول چې دی واقعاً همغه مسيح دی چې دوی لټولو!! آیا دا خبره د يوه مؤمن انسان عقل مني چې د عیسی عليه السلام په څېر يوه ستر پيغمبر دې داسې کار کړی وي؟ دا د يوه پيغمبر په اړه د يوه شرابي قوم انگېرنه کېدی شي خو د يوه پيغمبر معجزه نه!!

قرآن مونږ ته د محمد عليه السلام د رسالت د اثبات لپاره دا نه وايي چې ده خلکو ته دا او هغه معجزې وښودې، بلکې وايي: دا له حکمته ډک قرآن، شهادت ورکوي چې دی پيغمبر دی!! د نيس د سورې په لمړيو څلورو آيتونو کې راغلي: حکيم قرآن شهادت ورکوي چې بي شکه ته له پيغمبرانو څخه يي، په مستقيمي لارې برابر، د عزتمن رحيم خداي رالېږنه. په گڼ شمېر آيتونو کې به دې ته ورته وينا

وگورئ چې په ټولو کې قرآن د محمد عليه السلام د رسالت د حقانيت لپاره د شاهد په توگه وړاندې شوی، په دې آيتونو کې دا ويل شوي چې د قرآن عظمت او شأن، د قرآن حکيمانه لارښوونې، ذکر او پند ئې، په دې شهادت ورکوي چې محمد عليه السلام د نورو پيغمبرانو په څېر يو پيغمبر دی، د ده د پيغمبرۍ د اثبات لپاره قرآن کافي دی، د ده لار سمه ده او د عزيز رحيم خداى له لوري ښودل شوې لار ده. که څوک قرآن ته رجوع وکړي، په شفاف او صاف ذهن سره هغه مطالعه کړي، په هغه کې د ژور حکمت نه ډکو لارښوونو ته ځير شي، حکيمانه دعوت ته ئې دقيقاً پام وکړي، علمي څيړني ئې او د طبيعت په اړه د هغه دقيق او عميق علمي بحثونو ته ځير شي او بيا دا کتاب د يوه ستر ليکوال، لوی عالم، معروف حکيم او نوميالي محقق له کتاب او ليکني سره مقايسه کړي، ډير ژر او په آسانۍ به پوه شي چې د انسان لخوا د قرآن جوړېدا محال ده، خبرې ئې، لارښوونې ئې، مواظپ ئې، پريکړې او قضاوتونه ئې، احکام او قوانين ئې، استدلال ئې، د طبيعت او هستي په هکله دقيق علمي بحثونه ئې، دا ټول په څرگنده توگه ښيي چې دا يوه پيغمبر ته د الله له لوري ورکړی شوی کتاب کېدی شي نه د يوه انسان د ذهن زېږنده، که هرڅومره انسان پوه وي او د ډير اوچت نبوغ خاوند، دا ورته ممکن نه ده چې داسې کتاب جوړ کړی شي.

همداراز قرآن د عيسى عليه السلام د معرفي لپاره تر دې د مخه چې د ده معجزاتو ته اشاره وکړي د ده گڼ شمېر هغه صفتونه بيانوي چې د ده پر پيغمبرۍ دلالت کوي، فرمايي: هغه مخور، عزتمن او د وجاهت خاوند وو، د خداى مقرب بنده وو، صالح انسان وو، خلق ئې د الله تعالى بندگۍ ته رابلل، د تورات او انجيل علم ئې په برخه شوی وو، د پوهې او حکمت خاوند وو. د آل عمران د سورې له ۴۵ نه تر ۵۴ آيت پورې په دې هکله داسې راغلي:

هغه وخت چې ملائکو وويل: اي مريمې! بې شکه چې الله تا ته د يوې الهي کلمې زېږی درکوي، چې نوم به ئې مسيح عيسى د مريمې زوی وي، په دنيا او آخرت کې مخور او له مقرينو نه. او خلکو ته به په ماشومتوب او زوروالي کې وينا کوي او له صالحينو څخه به وي. وئې ويل: اي زما ربه! څنگه به ما لره زوی وي؟! حال دا چې

د هیخ بشر لاسنه دی راباندې لگېدلی، وئې فرماییل: همداسې الله چې څه وغواړي پيدا کوي ئې، چې کله د کوم کار پرېکړه وکړي ورته وايي: وشه نو هغه وشي. او کتاب، حکمت، تورات او انجيل به ورزده کړي. او د بني اسرائيلو په لوري یو رسول، په دې چې ستاسو د رب له لوري مې څرگنده نښه درته راوړې ده، هغه دا چې زه ستاسې لپاره له ختې نه د مرغه څېره جوړوم، بیا په هغه کې پو کوم، نو هغه به د الله په اذن سره ژوندي مرغه شي او د الله په حکم به له موره وړند پيدا شوی او برگی روغوم او مړي به ژوندي کوم او په هغه څه به مو خبروم چې په خپلو کورونو کې ئې خورئ یا ئې ذخیره کوئ، بې شکه چې په دې کې تاسو ته څرگنده نښه ده که مؤمن یئ. او د هغه تورات تصدیقوونکی چې له ما نه مخکې وو او ترڅو ځینې هغه شیان درته حلال کړم چې پر تاسو حرام کړي شوي او ستاسو له رب نه مې څرگنده نښه درته راوړې، نو له الله نه وو پرېئ او زما اطاعت وکړئ. بې شکه چې زما او ستاسې رب الله دی، نو عبادت ئې وکړئ، همدا نېغه لاره ده. نو کله چې عیسی د دوی کفر احساس کړ، وئې ویل: څوک مې د الله په لار کې ملگري دي؟ حواریونو وویل: مونږ د الله ملگري یو، په الله مو ایمان راوړی او ته دې شاهد وې چې مونږ مسلمانان یو. اې زمونږ ربه! په هغه څه مو ایمان راوړی چې تا رالېږلی، د پېغمبر متابعت مو وکړ، نو مونږ د شاهدانو په زمره کې ولیکه. او دوی پټ تدبیر ته لاس کړ او الله هم پټ تدبیر وکړ او الله خو تر ټولو غوره تدبیرکوونکی دی.

له دې نه په مخکنی آیت کې د پېغمبر دا صفت بیان شوی چې په خپله علم غیب نلري خو الله تعالی ئې د وحی له لارې د غیب په ځینو خبرو خبروي او دلته د عیسی علیه السلام دا صفات بنودل شوي چې:

- په دنیا او آخرت کې به مخور او منلی وي او الله ته مقرب او نږدې.
- په ماشومتوب کې به هم له خلکو سره همغسې خبرې کولی شي چې په زړښت کې به ئې کوي.
- صالح بنده به وي.
- الله تعالی، عیسی علیه السلام په ځوانۍ کې خپلې خوا ته اوچت کړ، له قیامت

نه مخکې به ئې بېرته رالېږي او خپل پاتې عمر به پوره کوي، په دې آيت کې دغه مطلب ته اشاره شوې.

دا آيتونه مونږ ته وايي چې مريم عليها السلام په دې نه پوهېږي چې الله تعالی به زوی ورکوي او په دې هم نه پوهېږي چې څنگه به ئې ورکوي، دا خو ئې په خيال کې هم نه گرځېده چې له پلار نه پرته هم اولاد پيدا کېدی شي، ورته وويلی شو: الله چې څه وغواړي داسې ئې هم پيدا کولی شي، له پلار نه پرته هم، الله چې د کوم څه د کېدو پرېکړه وکړي نو يوازې امر ئې کافي دی، د ده له امر سره سم او له ځان نه پرته هغه کار ترسره کېږي.

عيسى عليه السلام ته د تورات او انجيل علم ورکړی شوی وو، د بني اسرائيلو په لوري پېغمبر لېږل شوی وو، څرگندې معجزې ورکړې شوې وې، له ختې نه به ئې د مرغه شکل جوړ کړ او په هغه کې به ئې پو کړل او له هغه نه به ژوندي مرغه جوړ شو، له مور نه روند پيدا شوي او بره گي به د ده په دعا روغ شو، مړی به د ده په دعا راژوندي شو، له دې به ئې خلك خبرولی شو چې څه به خوري او څه به په کور کې ذخيره کوي، د نن او سبا له خوراک نه ئې خبرولی شو، خو ده به په خپله خلکو ته ويل: دا زما ذاتي کار نه دی، د الله په اذن ئې ترسره کوم، دا زما د رسالت نښې دي، دا نښې شهادت ورکوي چې زه د الله پېغمبر یم. زما وينا همغه ده چې د موسى عليه السلام وينا وه، زه د تورات مصدق یم، تاسو له تورات نه عدول کړی، ستاسو مذهبي مشرانو په خپل سر او د تورات د حکم خلاف ډېر شيان په تاسو حرام کړي، زه راغلی یم چې دا اضافي پېتې ستاسو له اوږو راکوز کړم، په دې ټولو خبرو مې ستاسو د رب له لوري څرگندې نښې درته راوړې، زما د پېغام خلاصه دا ده چې: له الله نه ووېرېږئ او زما اطاعت وکړئ، الله هم زما معبود دی او هم ستاسو معبود، د هغه عبادت وکړئ، سمه او مستقيمه لار همدا ده چې له الله نه پرته د بل چا عبادت ونه کړئ.

دا آيتونه مونږ ته لارښوونه کوي چې:

- د پېغمبرانو معجزې د دوی ذاتي کار نه دی، دا د الله کار او د دوی د رسالت نښې دي.

- د پېغمبرانو د دعوت خلاصه دا ده چې يوازې د يوه الله عبادت وشي، دوی يوازې دې ته مستقيم لار وايي او همدې ته بلنه ورکوي.
  - پېغمبران عليهم السلام يو د بل ملاتړ او تائيد کوي، موجود پېغمبر د مخکني تصديق کوي او د وروستني زېري ورکوي، د بې لارې سياسي مشرانو په څېر نه وي چې واکمن مشر هم مخکني مشران محکوموي او هم د هغو د ختمولو هڅه کوي چې د ځان سيالان ئې گڼي.
  - د پېغمبرانو يوه اساسي دنده دا ده چې د خلکو له اورېدو نه اضافي پېتې راکوز کړي او د دوی په لاس پنبو کې اچول شوي زنجيرونه مات کړي، اضافي پېتې هغه څه دي چې ټگمارو مذهبي مشرانو له خپلې خوا په خلکو باندې لازم کړي او هغه ته ئې د دين او مذهب رنگ ورکړي او له زنجيرونو نه مراد هغه اضافي او جعلی قيود او حدود دي چې دوی له خپلې خوا وضع کړي خو هغوی ته ئې مذهبي بڼه ورکړې. له دې نه معلومېږي چې په دين کې انحراف له همدې نه راولاړېږي چې په يوه او بل نامه د خلکو پېتې درانه کړي شي او د حلالو شيانو په حرامولو سره د دوی په لاس پنبو کې زنجيرونه واچولی شي.
- کله چې عيسى عليه السلام احساس کړه چې بني اسرائيلو د کفر لار غوره کړې او د دغو ټولو معجزو له ليدو سره سره ايمان نه راوړي، نو وئې ويل: زه د الله په لوري درومم، څوک مې په دې سفر کې ملگرتيا ته تيار دی؟ د ده مخلصو يارانو ورته وويل: مونږ د الله ملگرتيا ته چمتو يو، له تا سره د الله په لوري او د الله په لار کې سفر ته تيار يو، دا په اصل کې جهاد ته د تيارېدو په معنی وه او په دې سره الله تعالی له يوې خوا دا حقيقت بيانوي چې د عيسى عليه السلام په څېر پېغمبر له خپلو ټولو هغو بې ساري معجزو سره سره د انصار او ملاتړو په لټه کې دی، له هغو خاصو کارونو نه پرته نور کارونه په معجزو نه شي ترسره کولی، نور کارونه به د الله تعالی د عام او عادي سننو مطابق ترسره کوي، نه په خارق العاده توگه، له بلې خوا په پېغمبر باندې د ايمان راوړونکو مواصفات معرفي کوي، په پېغمبر واقعي او مخلص ايمان لرونکی داسې وي لکه د عيسى عليه السلام مخلص ملگري، د دوی څو خبرې رااخلي:

- ستا ملگرتيا په حقيقت کې د الله ملگرتيا ده، مونږ دې ملگرتيا ته چمتو يو.
- په کتاب ايمان لرو
- د پيغمبر متابعت کوو.
- تمنا مو دا ده چې زمونږ نومونه د شاهدانو په ډله کې وليکلی شي، د هغو کسانو په ډله کې چې د هدايت ډيوې ئې په لاس کې وي، د دوی د کړو وړو له مخې خلک په دې پوهېږي چې حقيقت څه ته ويل کېږي، حقيقي دين کوم دی، د الله په هکله مو عقیده څنگه وي او څنگه د ده عبادت وکړو او څنگه د يوه واقعي مخلص بنده په څېر ژوند وکړو، دوی، د دوی فکر او عقیده او د دوی عملي ژوند د نورو لپاره د شاهد حيثيت لري.

گورئ چې قرآن عيسى عليه السلام او ياران ئې څنگه معرفي کوي او بايبل ئې څنگه معرفي کوي؟ بايبل هغه چا ته پيغمبر وايي چې شرابيانو ته او به شراب کړي، خو قرآن هغه څوک د پيغمبر په توگه معرفي کوي چې وينا ئې نورو پيغمبرانو ته ورته وي، د حلال او حرام په اړه ئې نظر همغسې وي لکه د نورو پيغمبرانو، د دوی په څېر ټول گنده شيان د شرابو په شمول حرام وگڼي.

د بايبل له وينا معلومېږي چې خلکو پر عيسى عليه السلام د ده د معجزو له مخې ايمان نه دی راوړی، د ده د سيمې اوسېدونکو پر ده د ايمان په ځای د ده مخالفت ته ملا تړلې او د قرآن له وينا معلومېږي چې د ده نږدې ملگرو په الله تعالی ايمان او د عيسى عليه السلام متابعت او د الله په لار کې د ده مرسته او ملگرتيا خپله ځانگړتيا گڼي، دوی د الله په لار کې کړاوونه وگالل، يهودانو د عيسى عليه السلام ډېر ياران ورته ووژل، په صليب ئې وځړول، په لاس پښو کې ئې ميخونه ټک وهل، په اور کې ئې وسوځول، دا پرېکړه وکړه چې عيسى عليه السلام په خپله ووژني او په صليب ئې وځړوي، الله تعالی په خاص تدبير سره هغه وژغورو، په ده او د ده په يارانو باندې دا بې رحمانه ظلمونه او د دوی صبر او زغم او پر خپل دين ټينگار د دې باعث شول چې خلک د دوی لار خپله کړي، د دوی دين حق دين وگڼي او له بې رحمو يهودانو نه ئې کرکه او نفرت په زړونو کې راپيدا شي، د يهودانو ټگمارو مذهبي مشرانو چې د کوم مقصد لپاره په عيسى عليه السلام او د ده پر

ملگرو کوم ظلمونه کول او دې ته ئې له مذهب نه د دفاع نوم ورکاوو، دا ټول ظلمونه ئې د مذهب تر نامه لاندې کول، خو اصلي موخه ئې خپل سیادت ساتل او خپلې ناروا گټې وې، هغه گټې چې د مذهب په نامه ئې ترلاسه کولې، دین د دوی دکان وو، غوښتل ئې خلک د عیسی علیه السلام دین ونه مني او په دې سره د دوی دکانونه ونه تړل شي، د تجارت هغه بازار ئې له کساد سره مخامخ نه شي چې دوی د مذهب سودا پکې کوله او دین ئې په دنیا خرڅولو، خو دوی له دې مکر او پټ تدبیر نه برعکس نتیجه ترلاسه کړه، همدا د الله پټ تدبیر وو د دوی د پټ تدبیر په مقابل کې. وروستی آیت په څرگنده ښيي چې الهي تدبیر همدا وو، عیسی علیه السلام او ملگري ئې د همدې لپاره له هغو امتحانونو سره مخامخ شول، همدغه ابتلاءات د دې لامل شو چې خلک په پراخه پیمانته مسیحیت ته مخه کړي او همغه څه وشي چې یهودانو د هغه د مخنیوي لپاره د دوی د کړولو لار غوره کړې وه!!

د یوحنا انجیل له دې وروسته لیکي: ... عیسی په اورشلیم کې د خدای د کور خوا کې خلک ولیدل چې د قربانۍ لپاره د غوايو، پسونو او کوترو په اخستلو لگيا دي، ... عیسی له پرې متروکه جوړه کړه او ټول خلک ئې له هغه ځایه وشړل، څاروي ئې وشړل او د صرافانو پیسې ئې خورې ورې کړې، د کوترو پلورونکو ته ئې وویل چې دا له دې ځایه لرې کړئ او زما د خدای له کوره بازار مه جوړوئ، شاگردانو ته ئې د دې حالت په لیدو سره د سپېڅلې کتاب دا وینا ورپه یاد شوه چې وايي: کومه مینه چې د خدای له کور سره لرم زما په زړه کې د دې مینې اور لمبې وهي، د یهودانو مشرانو ترې پوښتنه وکړه: ته په کوم حق دا کارونه کوې، که دا د خدای په امر سره وي نو په بوي معجزې سره ئې ثابتته کړه، عیسی جواب ورکړ: ډېر ښه، کومه معجزه چې تاسو ته ئې درښیم هغه دا ده چې: د خدای دا کور وران کړئ چې زه ئې په دريو ورځو کې بېرته جوړ کړم!! هغوی ورته وویل: دا څه وايي؟ دا کور خو په شپږ څلوېښت کالونو کې جوړ شوی، ته غواړې په دريو ورځو کې ئې بېرته جوړ کړې؟... خو د خدای له کور نه د عیسی هدف د ده خپل ځان وو، کله چې عیسی له خپل مرگ نه وروسته بیا راژوندی شو، نو شاگردانو ته ئې د ده دا خبره ورپه یاد شوه او پوه شول چې له سپېڅلې کتاب نه د ده دا نقل قول د ده په اړه وو او حقیقت

ئې درلود.

د بايبل له ليكونكي پوښتنه كوو: عيسى عليه السلام ولې په دې وخت كې هغو خلكو ته يوه څرگنده معجزه ونه بنوده؟ د شرابو په محفل كې چې څوك داسې خلكو ته معجزې نښي چې مست دي او د بايبل په وينا سرونه پرې درانه شوي، نو د خداى په كور كې هغو خلكو ته ولې معجزه نه نښي چې د معجزې غوښتنه ئې ترې كړې؟ په دريو ورځو كې د خداى د كور د بيا جوړولو خبره له دې سره څه تعلق لري چې عيسى عليه السلام ووژل شو او درې ورځې وروسته بيا راژوندى شو؟! مونږ خو د دې دواړو خبرو ترمنځ تړاو نه شو موندلى!! آيا كوم عاقل انسان به د چا پوښتنې ته داسې ځواب ورکړي چې نه يوازې سوال كوونكى پرې پوه نه شي بلکې د ده خپل شاگردان هم څو كاله وروسته پرې پوه شي؟ او شاگردان ئې هم داسې تعبير كړي چې د بايبل له ليكونكي پرته هيڅوك دا تعبير نه مني!! قرآن د اهل كتابو د بې لارې مذهبي مشرانو يوه لويه ځانگړتيا دا گڼي چې د الله تعالى په كتاب كې لاسوهنې كوي او د كتاب د ويناوو موضع او ځاى بدلوي، په بايبل كې له تحقيق نه وروسته زه پوه شوم چې د دې خبرې معنا څه ده، څنگه هغوى د كلام موضع بدلوي، د دې مثالونه ډېر زيات دي، چې يو ئې دا دى دلته ستاسو له نظره تېر شو، د خداى كور يعنې د عيسى خپل بدن، د كور وړانول يعنې د ده وژل، په دريو ورځو كې د كور بياجوړول يعنې له وژل كېدو وروسته د عيسى بياراژوندي كېدا!!! او دا ټول د دې پوښتنې په ځواب كې چې ته ولې خلك د خداى په كور كې له پېر پلور څخه منعه كوي؟ كه ته د خداى په امر دا كار كوي نو مونږ ته يوه معجزه ونښه!!

راشئ د دې يوه بله بېلگه هم وگورئ:

بايبل ليكي: يوه شپه د يهودانو يو ستر روحاني د خبرو اترو لپاره عيسى ته راغى، نوم ئې نيقوديموس او له فريسيانو څخه وو، عيسى ته ئې ويل: استاده! مونږ د دې ښار ټول روحانيون پوهېږو چې ته د خداى له لوري زمونږ د هدايت لپاره راغلى يې، دليل ئې هم ستا دغه معجزې دي، عيسى ورته وويل: كه بيا ونه زېږېږي، هيڅكله د خداى ملكوت نه شې ليدلى!! څه چې وايم حقيقت همدا دى،

نيقوديموس په حيرت سره ورته وويل: له نوي پيداېښت نه ستا مقصد څه دی؟ زما په څېر يو سپين زيری څنگه کولی شي بېرته د خپلې مور رحم ته داخل او بيا پيدا شي؟ عیسی ځواب ورکړ: تر څو چې څوک له اوبو او روح نه ونه زېږېږي د خدای ملکوت ته نه شي ننوتی!! جسماني ژوند انسان پيدا کوي خو روحاني ژوند د خدای روح له آسمانه د چا په برخه کوي!! ... داسې لکه چې د باد غږ اورې خو په دې نه پوهېږې چې دا له کومه راځي او چېرې ځي، د نوي پيداېښت په اړه هم څوک نه پوهېږي چې د خدای روح څنگه وربخښي!!! نيقوديموس ترې وپوښتل: مقصد دې څه دی؟ زه ستا په خبرو پوه نه شوم! عیسی ځواب ورکړ: نيقوديموسه! ته د يهودانو له علماوو څخه يې، څنگه په دې خبرو نه پوهېږې؟ ... زه د خلکو د ژوند اړوند مسايلو په اړه درسره خبرې کوم او ته پرې باور نه کوي!! که د آسمان په اړه درسره خبرې وکړم څنگه به باور پرې وکړې؟! ... لکه څنگه چې موسی په بېديا کې مسي مار په يوه لرگي وځړاوو چې خلک ورته وگوري او له مرگه وژغورل شي، زه هم بايد په صليب وځړول شم تر څو خلک پر ما ايمان راوړي او له گناه وژغورل شي او تلپاتې ژوند ئې په برخه شي!! ځکه خدای له خلکو سره دومره مينه لري چې يوازنی زوی ئې راوېږي، چې خلک پرې ايمان راوړي او د ده په وسيله خلک له دائمي مرگ نه وژغوري!!

که دغو خبرو ته لږ ځير شئ نو ډېر ژر به پوه شئ چې دا بې ربطه، مبهمې او بې معنا خبرې هيڅکله د عیسی عليه السلام په څېر د يوه هونښيار داعي او پيغمبر خبرې نه شي کېدی، پيغمبران نه د هغو شاعرانو په څېر وي چې د شعر معنا ئې په خپل بطن کې وي او له ده پرته بل څوک نه پرې پوهېږي، نه د هغو فيلسوفانو په څېر چې خلک ئې د الفاظو په معنا او د استدلال په ماهيت نه پوهېږي، پيغمبر د (الناس) لارښود وي او خبرې ئې (عوامو) ته قابل فهم، نه په کې غموض او ابهام وي او نه د معما په څېر پوهېدل پرې گران، د يو چا په خبرو چې د يهودانو ستر ستر مذهبي مشران او روحانيون نه پوهېږي نو عام خلک به څنگه پوه شي؟ زه د بايبل منونکو ته وایم: که تاسو دا پورتنۍ خبرې له بل چا واورئ، آیا يقين به مو راشي چې دا سپری يو هونښيار انسان دی؟ د يهودانو دې مذهبي مشر خو عیسی عليه السلام ته

حقيقت ويلى وو او د ده په پيغمبري ئې اعتراف كړى وو، دغو بې ربطه او بې معنا خبرو ته څه ضرورت وو، ولې به عيسى عليه السلام د مننې په ځاى داسې ځير، غامض او مبهم ځواب ورکاوو؟! تاسو ته وايم: د بايبل د دغه ځواب له اورېدو وروسته ما ته ووايئ چې له بيا پيداېښت او نوي زېږېدو څخه د عيسى عليه السلام مراد څه وو؟ په دې ځواب قانع شوي يئ؟ آيا په معنى ئې پوه شوي يئ؟ يوه بله بېلگه ئې هم وگورئ:

عيسى جليل ته د تلو په لار كې د سوخار په كلي كې د يعقوب كوهي ته ورسېدو، د سفر له ستونزو ستومانه او د لمر له تودوخې ترې او د كوهي غاړې ته ناست وو، شاگردان ئې د خوراك اخيستلو لپاره كلي ته تللي وو، په دې وخت كې يوه سامري مېرمن راغله چې غوښتل ئې له كوهي اوبه راوباسي، عيسى اوبه ترې وغوښتې، مېرمنې تعجب وكړ چې څنگه يو يهودي له دې نه اوبه غواړي، يهودان خو له دوى نه هومره كركه لري چې خبرې ورسره نه كوي څه دا چې د خوراك لپاره څه ترې وغواړي!! دې مېرمنې دا خبره هغه ته وكړه، عيسى ځواب وركړ: كه ته پوهېدى چې خداى څه لوړه هديه تا ته دركوي او زه څوك يم نو له ما نه به دې ژوند بڅبونكې اوبه غوښتې وي!! ښځې ورته وويل: ته خو نه سلواغه لرې او نه پرې او كوهى هم ډېر ژور، نو دا د حيات اوبه به له كومه راوړې؟ آيا ته زمونږ تر جد يعقوب نه لوړ او غوره يې؟ څنگه كولى شې چې د يعقوب د كوهي تر اوبو غوره اوبه مونږ ته راکړې؟ عيسى ځواب وركړ: خلك د دغو اوبو له څښلو وروسته بيا هم ترې كېږي، خو هغه اوبه چې زه ئې وركوم د دوى په بدن كې په داسې تل خوتېدونكې چينې بدلېږي چې تل دوى ته د حيات اوبه وركوي او تليپاتى ژوند ورپه برخه كوي!! ښځې ورته وويل: باداره له دې اوبو نه لږ ما ته راکړه چې نور نو ترې نه شم او دې كوهي ته د بيا راتلو له كړاوه وژغورل شم، عيسى ځواب وركړ: ولاړه شه خپل مېړه راوله، هغې ورته وويل: مېړه نه لرم، هغه ورته وويل: رښتيا وايي، تر اوسه دې پنځه ځلې مېړه كړې او له چا سره چې اوس اوسېږې هغه ستا مېړه نه دى... ښځه هك پك حيرانه شوه او وئې ويل: داسې نه چې ته پيغمبر وي!! ... زه دومره پوهېږم چې مسيح راتلونكى دى، تاسو يهودان هم دا خبره منئ، كله چې هغه راشي ټولې

خبرې به څرگندې شي، عیسی ورتنه وویل: زه همغه مسیح یم، په دې وخت کې شاگردان راوړسېدل، که څه هم له دې حیران شول چې هغه له یوې ښځې سره خبرې کوي خو د څه ویلو جرأت ئې ونه کړ، هغې ښځې خپل منگی پرېښود، کلي ته ولاړه او خلکو ته ئې وویل: راشئ هغه څوک وگورئ چې ما ته ئې زما ټول مخکنې کړي کارونه راپه گوته کړل، آیا گمان نه کوئ چې دی به همغه مسیح وي؟ خلک له کلي راووتل چې عیسی وگوري، په دې وخت کې شاگردانو اصرار کولو چې دی څه وڅوري خو ده وویل: زه داسې خوراک لرم چې تاسو ترې خبر نه یئ، ... زما خوراک دا دی چې د خدای غوښتنې ترسره کړم او هغه کار وکړم چې ما ته ئې سپارلی دی!! آیا دا گمان کوئ چې د فصلونو ترریښو لا څلور میاشتي پاتې دي، شا و خواته مو وگورئ چې د خلکو یو لوی پتی د ریښو لپاره تیار دی، لوگرې به ډېره ښه بدله ترلاسه کړي که دا محصول په آسماني گودامونو کې ذخیره کړي، څومره ستر برکت به د کرونيکي او ربونکي په برخه شي!! دا متل دلته هم صدق کوي چې نورو وکرل او مونږ ورپیل!!... ډېر خلک راغلل او ایمان ئې راوړ او له عیسی نه ئې وغوښتل چې له دوی سره کلي ته ولاړ شي، ورسره ولاړ او دوه ورځې ئې ورسره تېرې کړې!!

دلته هم گورئ چې عیسی علیه السلام ته داسې خبرې منسوب شوې چې مخاطب ئې په مطلب نه پوهېږي، له ښځې اوبه غواړي، خو بیا همدې ښځې ته وایي: که زه دې پېژندلی وی نو له ما نه به دې د حیات اوبه غوښتي وې!!! په داسې حال کې چې هغې هیڅ څه نه وو ترې غوښتي!! ښځې ته نه وایي چې د حیات له اوبو نه د ده مراد څه دی؟ څنگه به ئې تلپاتې ژوند په برخه کېږي؟ څنگه به د تل لپاره له تندي ژغورل کېږي؟ داسې خبرې خو له هغه چا سره ښایي چې له خلکو او د دوی له عقل سره لوبې کوي نه له پیغمبر سره چې خلکو ته واضح پیغام او څرگنده لارښوونه لري، خلکو ته د نجات لار ښيي او الله تعالی ئې د همدې لپاره خلکو ته لېږي، گورئ چې د بایبل د وینا له مخې هغه بدکاره ښځه چې له پردې سړي سره اوسېده په همدې سره له ژغورل شوو څخه وگنل شوه چې مسیح ئې وپېژاندو، په داسې حال کې چې بایبل په خپله په نورو ځایونو کې وایي چې دا مهمه نه ده چې څوک په دې پوه شي چې دا کس پیغمبر دی، مهمه دا ده چې د پیغمبر متابعت

وشي، كه يوازي پيژندا كافي وي نو عيسى عليه السلام به د يهودو هغه مذهبي مشر ته نه ويل چې ته لا په دې نه پوهېږې چې جنت او د خداى ملكوت ته د داخلېدو لار كومه ده!! همداراز گورئ چې خپلو شاگردانو ته د ده خبرې داسې گڼي چې نه واضح معنا لري او نه هغوى پرې پوهېږي: زه داسې خوراك لرم چې تاسو ترې خبر نه يئ!! زما خوراك دا دى چې د خداى غوښتنې ترسره كړم او هغه كار وكړم چې ما ته ئې سپارلى دى!! ... دا متل دلته هم صدق كوي چې نورو وكړل او مونږ وربېل!!... مونږ نه پوهېږو چې دا متل دلته څنگه صدق كوي؟ كه له كرلو او رېپلو نه مراد د كليوالو لارښوونه او هدايت وي نو دلته خو كرل او رېپل دواړه په خپله عيسى عليه السلام كړي، نه نورو!! عيسى عليه السلام خو وږى او تږى وو، خوراك او څښاك ئې كاوو، د دې معنى څه ده چې شاگردانو ته وايي: زه داسې خوراك لرم چې تاسو ترې خبر نه يئ!!

بايبل له دې وروسته عيسى عليه السلام ته څو معجزې منسوبوي او وايي: د يوه افسر بيمار زوى ئې روغ كړ، يوه داسې ناروغ ته ئې شفا ورکړه چې اته دېرش كاله د يوه حوض خوا ته په دې طمع پروت وو چې كله د حوض اوبه و خوځېږي نو دى به ورودانگي او روغ به شي، دا حوض د ښار د يوې دروازې خوا ته وو، چې د پسه دروازه نومېده، مشهوره شوې وه چې دې حوض ته په كال كې يو ځل فرشته راځي او په كې لامبي، د اوبو خوځېدا د فرشتې د لامبو نښه گڼل كېده او د خلكو باور دا وو چې كه له فرشتې وروسته هر څوك تر نورو مخكې په دې حوض كې ولمېږي نو له هرې بيمارۍ روغېږي. دې بې وزلي ته دا فرصت په لاس نه وو ورغلى، مفلوج وو، نور به ترې مخكې شول، عيسى عليه السلام ولېدو او هغه ته ئې وويل: خپله بستره ونغاړه او خپل كور ته ولاړ شه چې نور نو ته روغ يې!! د بايبل ليكونكي ته وايم: څومره كسان به په دې طمع دې حوض ته راغلي وي؟ او له روغېدو پرته به تللي وي؟ خو د خلكو باور همغسې پاتې شوى او نور ورته راغلي او كلونه كلونه ئې د هغه خوا ته تېر كړي؟ ته چې عيسى عليه السلام او د ده شاگردانو ته كومې معجزې منسوبوي آيا د دغه حوض له كراماتو نه څه توپير لري؟ ما ته خو داسې ښكاري چې د نړۍ په گوټ گوټ كې دې حوض ته ورته مقامات

هومره دې چې شمېرل ئې گران دي، که ووايو د هر کلي خوا ته خلکو او مخصوصاً ټگمارانو داسې ځايونه ټاکلي او هغوی ته ئې داسې کرامات او تر دې هم زيات منسوب کړي مبالغه مو نه کړې، ډېرو قبرونو او زيارتونو ته خلک په همدې طمع درومي او په داسې حال کې چې هيچا ته ئې هيڅ گټه نه رسي خو بيا هم د منونکو اعتقاد ئې نه يوازې نه کمزوری کېږي بلکې مريدان ئې تر مخکې زياتېږي!! د شيطان د مبلغينو شمېر او پرجاهلانو د دوی د تبليغ اغېز هومره دی چې کولی شي په داسې مقاماتو د باور لرونکو شمېر کمېدو ته پرې نه ږدي!! ته خو د حوض خوا ته د يوه مفلوج يادونه کوي، مشهد ته ولاړ شه داسې بيماران به وگورې چې د زيارت له ستونو سره ئې ځان په زنجېرونو تړلي او وايي: امام رضا! زه دې سپی يم، زما مراد ترسره کړه!! آيا پوهېږې چې په دې زيارت څومره سره زر لگول شوي؟ او دا له کومه ترلاسه شوي؟ که پوه شي نو حيران به شي، دا ټول له هغو نه ترلاسه شوي چې د زيارت په کراماتو باور لري خو هيڅ کرامت ئې په خپلو سترگو نه دی ترې ليدلی!! او دا د هغه چا قبر دی چې له خپل کور کلي هجرت او له خپلو دښمنانو نه تېښتې ته مجبور شوی وو او ويل کېږي چې ډېره موده د وخت له حاکم سره ملگری وو، خو هغه وغوښتل چې دی ووژني، نو د شربت په نامه ئې په زهرو لړلی جام ورکړ چې وئې څښي او دی پوهېدو چې په دې کې زهر اچول شوي خو سره له دې ئې وڅښل او (شهيد!!) شو!! آيا پوهېږې چې دا خبرې ئې ولې په ده پسې جوړې کړې دي؟ دا د دې لپاره چې دی د خدای له لوري منصوبي امام گڼي، د دوی د عقېدې او باور خلاف دغه منصوبي امام له بل سره بيعت کړی!! اوس نو دوی مجبور دي د دې لپاره څه توجیه جوړه کړي، نو ځکه غواړي وښيي چې ده په (ظاهر) کې بيعت کړی وو خو په په (باطن) کې مخالف وو، (تقيه) ئې کوله، د وخت حاکم پرې پوهېدو، نو ځکه ئې د ده د وژلو پرېکړه وکړه!! خو دغه بې بنسټه استدلال دوی له بلې ستونزې سره مخامخ کوي، دا پوښتنه ئې مخې ته ږدي چې دا امام خو بايد په غيب پوهېدو، ولې ئې د زهرو جام وڅښلو؟ ولې ئې ځان په خپل لاس ووژلو؟ ولې ئې له دې حالت نه ځان ونه شو ژغورلی؟ څوک چې په خپل ژوند کې له وېرې (تقيه) کوي، خپل (ظاهر) د (باطن) خلاف جوړوي او له مجبوريت او وېرې د زهرو جام په

سر اړوي، هغه به له مرگه وروسته څنگه د بل مرسته وکولی شي؟ دې پوښتنو ته هغوی یو ځواب لري: ستاسو عقیده خرابه ده!! که مو عقیده سمه وی دا پوښتنې به مو نه کولې!!! د بایبل منونکو ته وایو: گورئ چې تاسو په خپلو شرکي عقایدو کې یوازې نه یئ، په دې کره لار ډېر نور درسره روان دي.

مونږ د عیسی علیه السلام په معجزو ایمان او باور لرو، قرآن په ډېر وضاحت او تفصیل سره د ده معجزې بیانوي، خو قرآن وایي چې دا معجزې د الله تعالی په إذن او حکم ترسره کېدې، په کوم ځای او وخت کې چې الله تعالی د دغو معجزو څرگندېدا ضروري او مفید گڼله همغه وخت ترسره کېدې، دا د عیسی علیه السلام ذاتي کار نه وو، د ده په خوښه او اختیار نه ترسره کېدې، (بایبل هم وایي چې عیسی خلکو ته وویل: زه په خپله خوښه او میل کوم کار نه کوم)، قرآن وایي چې دی لا د مور په غېږ کې ماشوم وو چې خلکو ته ئې همغه خبرې کولې چې په ځوانۍ کې ئې کولې، خو د ده لومړنۍ خبرې دا وې:

ب۱۷۲ SB Uia %d\$7B OImy_ r CIE \$\$\$ OImy_ r | =GABO193#k \$BZb ' ټ AS%

\$|E# #57_ OImy_ r / B1q1 #C CIE \$ym B1B3B Oq2 "9% qhA9% OImy_ r

مریم: ۳۰-۳۲

ټIE

زه د خدای بنده یم، کتاب ئې را کړی، پیغمبر ئې گرځولی یم او چې چېرې وم برکت ئې راپه برخه کړی او چې تر څو ژوندی وم په لمانځه او زکات ئې گمارلی یم او په دې چې د مور په اړه به نېکي کوونکی وم او جابر او بد بخته سخت زړی به نه وم.

دا هغه اساسي خبرې دي چې بایبل د ټولو انبیاوو په اړه هېرې کړې دي، معجزې ئې له مبالغو په ډکو الفاظو سره بیانوي خو د دوی اصلي خبرې نه کوي!!
بایبل له دې وروسته لیکي چې عیسی پنځو زرو کسانو ته د یوې غونډۍ پر سر خوراک ورکړ، ټول ئې په پنځو ډوډیو او دوو ماهیانو ماړه کړل او په پای کې دوولس ټوکړۍ اتامونه ترې پاتې وو!! بیا لیکي چې عیسی خپل شاگردان هغه وخت له غرقېدو وژغورل چې په کشتۍ کې سواره ول، ناڅاپي طوفان راغی، نږدې

وو چې کشتی غرقه شي، هوا تياره وه، ناخاپه ئې عیسی ولیدو چې د اوبو پر سر راروان دی، دوی غوښتل هغه په کشتی کې له ځان سره سور کړي، خو متوجه شول چې کشتی ساحل ته رسېدلې... بیا لیکي چې سبا خلك د همغې غونډۍ خوا ته منتظر ول چې عیسی بیا وگوري، خو خبر شول چې هغه له سیند نه تېر شوی، پسې ورغلل، وئې موندو، پوښتنه ئې ترې وکړه: استاده! دلته څنگه راغلي؟ عیسی ځواب ورکړ: حقیقت دا دی چې تاسو د خوراک لپاره زما خوا ته راغلي یئ نه په ما د ایمان لپاره... دوی وپوښتل: څه وکړو چې خدای له مونږ راضي شي؟ عیسی وفرمایل: خدای له تاسو څخه غواړي چې په ما ایمان راوړئ، زه د ده له لوري لېږل شوی یم، هغوی وویل: که غواړې چې مونږ په دې خبرې ایمان راوړو چې ته مسیح یې نو باید تر دې زیاتې معجزې راوښیې، هره ورځ مونږ ته وړیا ډوډۍ راکړه، همغسې لکه موسی چې زمونږ نیکونو ته په بېدیا کې ورکوله، عیسی وویل: دا ومنئ چې زما خدای دوی ته ډوډۍ ورکوله نه موسی او نن هم خدای له آسمانه حقیقي ډوډۍ تاسو ته درکړې!! دا حقیقي ډوډۍ خدای له آسمانه رالېږلې چې خلکو ته تلپاتې ژوند ورپه برخه کړي!! وئې ویل: باداره! له دغې ډوډۍ هره ورځ مونږ ته څه راکړه، عیسی ځواب ورکړ: دا حقیقي ډوډۍ زه په خپله یم، څوک چې زما خوا ته راشي هیڅکله نه وړې کېږي او څوک چې په ما ایمان راوړي هیڅکله به تېرې نه شي!! ... یهودانو اعتراضونه پیل کړل چې ولې عیسی وايي زه له آسمانه راغلي ډوډۍ یم؟ مگر دی د یوسف زوی نه دی؟ مونږ ئې مور او پلار پېژنو... عیسی وویل: دا حقیقت دی چې له آسمانه نازل شوې ډوډۍ زه یم، چا چې دا ډوډۍ وخوره تر ابده به ژوندی وي!! دا ډوډۍ په حقیقت کې زما بدن دی چې فدا کوم ئې ترڅو خلك وژغورل شي!! تر څو چې د مسیح بدن ونه خورئ او وینې ئې ونه څښئ هیڅکله نه شی کولی چې ابدی ژوند ترلاسه کړئ!! زما بدن واقعي خوراک او زما وینې واقعي څښاک دي، څوک چې زما بدن وخوري او زما وینې وڅښي، زه به په ده کې پاتې شم او دی به ما کې!! بایبل ورپسې لیکي: د دې خبرو درک کول دومره گران وو چې حتی د عیسی شاگردانو هم یوه بل ته ویل: گرانه ده چې پوه شو دی څه ویل غواړي؟ څوک کولی شي د ده د خبرو په مراد او مقصد پوه شي!!

نه پوهېږو دا څنگه معجزې او دا څنگه خبرې دي؟ وايي چې نن د يوې معجزې په ليدلو سره پنځو زرو کسانو ايمان راوړ، داسې ايمان چې سبا په مسيح پسي له هغه سيند نه تېر شول چې له کشتۍ پرته څوک نه شو ترې تېرېدی، خو سبا دغو ټولو کسانو مسيح يوازې پرېښود او ترې ولاړل، دا ځکه چې د ده خبرې ئې درک نه کړې شوې!! نه پوهېږو د بايبل ليکونکی عيسى عليه السلام ته د داسې خبرو له منسوبولو څخه څه مقصد لري؟ آيا مقصد ئې د ده ستاينه ده او غواړي په دې سره د ده مقام لوړ کړي؟ دا خو په حقيقت کې هغه ته يو لوی عيب منسوبول دی، څوک چې د خپل مخاطب له سويې لوړې خبرې کوي او اورېدونکي د ده د خبرو په مطلب نه پوهېږي، په حقيقت کې يو کمزوري او ضعيف مبلغ دی، هم خپل وقت ضايع کوي او هم د خپلو مخاطبينو، د عيسى عليه السلام په څېر يو حکيم پيغمبر به څنگه خلکو ته دا خلاف واقع، بې معنی او مبهمې خبرې کوي چې له آسمانه نازل شوې ډوډۍ زه يم!! زما بدن حقيقي خوراک دی!! او زما وينه حقيقي څښاک!! څوک چې زما بدن وځوري او زما وينې وڅښي ابدي ژوند به ئې په برخه شي!! زه به په ده کې پاتې شم او دی په ما کې!! بايبل په خپله ليکي چې له دې وينا وروسته ټول شاگردان ترې ولاړل، يوازې دولس کسان ورسره پاتې شول، دوی ته هم عيسى وويل چې تاسو چېرې ځئ؟ هغوی ورته وويل: له تا پرته چا ته ورشو؟ د دې معنی دا ده چې داسې خبرې نږدې ملگري او شاگردان هم ترې بېل کړل!! دا خبرې حقيقت نه لري، د مسيحيانو ټگمارو مذهبي مشرانو جوړې کړې دي، دوی د رحمانې مانې په نامه يو مذهبي دود رايج کړ، د دې دود لپاره ئې دا خبرې عيسى عليه السلام ته منسوب کړې، په دې مراسمو کې مسيحيان په کليسا کې راغونډوي، خوراک او څښاک پرې وپشي او دې ته د مسيح د بدن او وينو نوم ورکوي او ورته وايي: دغه شراب چې تاسو په دې رحمانې مانې کې څښئ په دې سره ستاسو وينه د مسيح په وينې بدلېږي او دا سپېڅلې ډوډۍ چې په دې مانېم ئې تاسو خورئ په دې سره ستاسو بدن د مسيح بدن گرځي!! چې مسيح کېدا دومره آسانه ده نو ولې د کشيش خوا ته نه راځئ؟ ولې خپلې قربانۍ او خيراتونه کليسا ته نه سپارئ!!

گورئ چې خلک له عيسى عليه السلام نه پوښتنه کوي چې مونږ څنگه د خپل

خدای رضا ترلاسه کولی شو؟ بایبل د دې پوښتنې ځواب دا گڼي چې عیسی ورته وویل: په ما ایمان راوړئ!! نور نو بایبل څه نه وایي چې د دې ایمان معنی څه ده؟ دوی باید په خپل عملي ژوند کې څه وکړي؟ عیسی له دې پرته بله خبره هغوی ته نه لري!! حال دا چې دې خلکو په عیسی ایمان راوړی وو، د ده معجزې ئې لیدلې وې، په دې ئې باور کړی وو چې دی مسیح او د خدای پیغمبر دی!! آیا بایبل دغه ایمان کافي نه گڼي، دې ته د ایمان په سترگه نه گوري؟ که دا ایمان نه وي او ایمان له دې علاوه نورې غوښتنې او مقتضیات هم لري نو بایبل ولې د هغوی له بیانولو ډډه کوي!!؟

بایبل لیکي چې حتی د عیسی وروڼو هم په ده ایمان نه وو راوړی، حتی په ملنډو ملنډو او د طعنې په توگه به ئې ده ته ویل: یهودیه ته ولاړ شه چې نور خلك هم ستا معجزې وگوري!! که ځان داسې پټ کړې نو بیا خو شهرت ته نه شې رسېدلی، که په رښتیا ستر شخصیت یې نو دا نړېوالو ته ثابته کړه!! دا خبرې ئې ځکه ورته کولې چې د یهودیه خلکو د ده د وژلو پرېکړه کړې وه او ده هلته له تلو ډډه کوله!!

د یوې بدلمنې بنځې محاکمه

یوحنا تر دې عنوان لاندې لیکي: ... عیسی د خدای کور ته ولاړ، خلك ئې شاو خوا کې راغونډ شول، عیسی کښېناست او دوی ته ئې تعلیم ورکول پیل کړ، د قوم مشرانو او فریسیانو یوه بدلمنه بنځه چې په زنا ئې نېولې وه، ترلاس نیولې د خلکو مخې ته راوسته او عیسی ته ئې وویل: استاده! مونږ دا بنځه د زنا په حالت کې موندلې او نیولې ده، د موسی د قانون مطابق باید ووژل شي، خو ستا نظر څه دی؟ د دوی مقصد دا وو چې عیسی داسې څه ووايي چې د ده د محاکمې بهانه په لاس ورکړي، خو عیسی سر تپت وچاوو او په ځمکې ئې څه لیکل پیل کړل، د قوم مشرانو تینگار وکړ چې دی څه ووايي، نو عیسی سر راوچت کړ او وئې فرمایل: ډېر ښه! دومره ډېرې پرې ووروی چې ومري، خو لومړی ډېره به هغه څوک ولي چې گناه ئې نه وي کړې!! بیا ئې خپل سر تپت وچاوو، د قوم مشران یو په بل پسې

ووتل، تر هغه چې د خلکو په وړاندې یوازې دا بڼه او عیسی پاتې شول، عیسی بیا سر رااوچت کړ او بڼه یې ته وویل: هغه خلک چې ته ئې نیولې وې څه شول؟ حتی یو کس هم پاتې نه شو چې تا محکومه کړي؟ بڼه یې وویل: نه باداره، عیسی وفرمایل: زه هم تا نه محکوموم، ځه نور گناه مه کوه.

یوحنا له دې وروسته له یهودانو سره د عیسی علیه السلام ځینې خبرې رااخلي، داسې خبرې چې هغوی په ځواب کې ورته وویل: اوس معلومه شوه چې ته لېونی یې، ته یو پردی او سامري یې، ابراهیم او ټول نور پیغمبران مړه شول او ته مونږ ته وایې: څوک چې زما اطاعت وکړي، هغه نه مري، یعنې ته له ابراهیم او له نورو پیغمبرانو هم لوړ یې، هغوی خو مړه شول!! ته ځان ته په کومه سترگه گوري؟ ... عیسی وویل: له دې د مخه چې ابراهیم دنیا ته راشي زه موجود وم، ... د قوم مشرانو چې نور ئې د ده د خبرې نه شوی زغملې، ډېرو ته ئې لاس کړ چې وئې وژني، خو عیسی د دوی له اړخه تېر شو او د خدای له کوره ووت او د دوی له نظره غایب شو!!

ورپسې د عیسی علیه السلام په لاس د یوه داسې ناروغ د روغېدا قصه رااخلي چې له مورخه روند پیدا شوی وو، د یهودانو مذهبي مشرانو ترې پوښتنه وکړه چې د چا په لاس روغ شوي؟ هغه ورته وویل: یو کس چې عیسی نومېږي، دوی په دې خبرې باور ونه کړ، د روند له مور او پلار نه ئې پوښتنه وکړه، هغوی ورته وویل: هو؛ دا زمونږ زوی دی، روند وو اوس روغ شوی، نه پوهېږو څنگه او د چا له لوري روغ شو!! دوی دا کس بیا راوغوښتو او ورته وئې ویل: د خدای شکر په ځای کړه، د عیسی نوم مه اخله، ځکه مونږ پوهېږو چې هغه شیاد او شیطان کس دی، هغه ورته وویل: زه نه پوهېږم چې هغه ښه سړی دی که بد، دومره پوهېږم چې زما سترگې د ده په دعا روغې شوې، ... عجیبه ده چې تاسو د داسې چا په اړه معلومات نه لرئ چې روند ئې په دعا روغ شو!! هرڅوک پوهېږي چې خدای د بدو او شیطانو خلکو دعا نه اوري، د دنیا له پېداېشته تر نن پورې داسې څوک نه دی پیدا شوی چې له مورخه روند پیدا شوی دې د ده په دعا روغ شي، که دی د خدای له لوري نه وي څنگه دا کار کولی شي؟ هغوی پرې چيغې کړې، اې حرامي! ته مونږ ته سبق

رانبیې؟ کله چې عیسی خبر شو ده ته ورغی او ورته وئې ویل: آیا ته په مسیح ایمان لري؟ هغه ورته ویل: باداره! راته ووايه چې مسیح څوک دی؟ عیسی ورته وویل: تا هغه لیدلی او همدا اوس له تا سره خبرې کوي، هغه وویل: هو؛ خدایه! ما ایمان راوړی او د عیسی لمانځنه ئې په ځای کړه.

بایبل له دې وروسته عیسی علیه السلام ته یوه داسې غلطه خبره منسوبوي چې نه یوازې د ده بلکې د هر پیغمبر له لور شأن نه ډېره ډېره لري ده، لیکي چې عیسی وویل: (څوک چې د پسونو غجل ته له دروازې داخل نه شي بلکې له دېواله ورواړي نو یقیناً چې هغه غل دی، ځکه چې د مېړو شپون تل له دروازې ورننوځي او دروازه وال هم شپون ته دروازه پرانېزي، مېړې د ده غږ پېژني او په اورېدو سره ئې د هغه خوا ته ورشي، شپون د هرې یوې نوم اخلي او بهر ئې بیایي، هغه د مېړو په مخ کې درومی او دوی ورپسې خوځېږي، ځکه د ده غږ پېژني، مېړې په نابلد کس پسې نه ځي، بلکې له هغه تنبتي، ځکه چې دوی ئې له غږ سره بلدې نه وي)، چا چې دا خبرې واورېدې د عیسی په مقصد پوه نه شول، نو عیسی په خپله ورته توضیح کړه او وئې ویل: د مېړو لپاره زه دروازه یم، څوک چې له ما نه مخکې راغلل ټول غله او لارې شکوونکي ول، د همدې لپاره واقعي مېړو د هغوی خبرو ته غوږ ونه نیولو، هو؛ زه دروازه یم!! څوک چې له دې دروازې ننوځي ژغورل کېږي، په داخل او بهر کې به گرځي او سمسوره ورشه او څرخای به ئې په برخه کېږي، د غله کار دا دی چې غلا وکړي، ووژني او له منځه یوسي، خوزه راغلی یم چې تاسو ته واقعي او ابدی ژوند درپه برخه کړم، زه ښه او زړه سوانده شپون یم، ښه شپون له خپل ځان نه تېرېږي چې مېړې له لېوانو وژغوري، خو هغه څوک چې مزدور دی او شپون نه دی، کله چې وگوري لېوه په رمې برید کوی نو مېړې پرېږدي او وتبنتي، دا ځکه چې مېړې د ده نه دي او دی ئې شپون نه دی، ... زه ښه او مهربانه شپون یم، مېړې مې ما پېژني او زه دوی پېژنم، داسې لکه زما پلار چې ما پېژني او زه دی پېژنم، ... څوک نه شي کولی په خپل زور سره ما ووژني، زه په خپله ځان قربانی ته وړاندې کوم، ځکه د دې اختیار او قدرت لرم چې کله وغواړم خپله سا ورکړم او بېرته ئې ترلاسه کړم، زما پلار دا اختیار ما ته راکړی!!

دلته خو خبرې د غور وړ دي:

- په دې مثال کې ویل شوي چې عیسی علیه السلام تر ځان د مخه نور پیغمبران غله او لاره شکوونکي گڼلي!! دا په داسې حال کې چې د همدې بائبل په نورو برخو کې هغه د مخکنیو پیغمبرانو علیهم السلام ستاینه او تصدیق کړی او ویلي ئې دي چې زه د مخکنیو پیغمبرانو د شریعت د لغو کولو لپاره نه یم راغلی، بلکې د بشپړ کولو لپاره راغلی یم. څنگه ممکنه ده چې د عیسی علیه السلام له مبارکې خولې نه د ابراهیم علیه السلام، موسی علیه السلام او نورو پیغمبرانو علیهم السلام په اړه داسې خبرې ووځي؟

- په دې مثال کې یو ځای عیسی علیه السلام له دروازې سره تشبیه شوی او په بل ځای کې له بڼه او زړه سواند شپون سره، دا تشبیه په خپله بڼیې چې پورتنۍ وینا د کوم کمزوري لیکونکي لخوا جوړه شوې او عیسی علیه السلام ته منسوب شوې!!

- الله تعالی د هیچا د مرگ او ژوند اختیار هغه ته نه دی سپارلی، د دې پرېکړه فقط الله تعالی کوي چې څوک کله پیدا شي او کله د مرگ داعي ته لیبک ووايي، که دا اختیار د عیسی علیه السلام په لاس کې وی نو نه به د ده کوم شاگرد وژل کېدو او نه به د بائبل په وینا دی په خپله په صلیب ځړول کېدو!! قرآن په دې اړه یوه ډېره ارزښتناکه لارښوونه لري او فرمایي: چا ته چې تاوان رسېږي او له کړاوونو او ستونزو سره مخامخ کېږي، دا بڼیې چې د ده په واک کې نه د گټې اختیار او واک شته او نه د تاوان او ضرر د دفع کولو قدرت او اختیار، پیغمبر علیه السلام ته فرمایي:

﴿مَنْ مَاتَ مِنْكُمْ فَاتَّخَذَ الْوَيْلَ حَتْمًا﴾

﴿مَنْ مَاتَ مِنْكُمْ فَاتَّخَذَ الْوَيْلَ حَتْمًا﴾

الاعراف: ۱۸۸
ووايه: نه د ځان لپاره د گټې (رسولو) واک لرم او نه د ضرر او تاوان (دفع کولو)، مگر هغه څه چې الله ئې وغواړي او که په غیب پوهېدی نو ډېر خیر او ښېگړه به مې ترلاسه کړې وه او تاوان به نه رارسېدو، زه خو مؤمنانو ته د یوه خبرداری

ورکونکي او زېري ورکونکي نه پرته بل څه نه يم.

په يقين سره ويلى شو چې خپل قوم ته د عيسى عليه السلام وينا به همداسې وه لکه دلته چې قرآن فرمايلي او د بايبل خبره يو کرکجن تور او اتهام دى او عيسى عليه السلام د داسې غلطې خبرې له کولو ډېر برى او لري!

دلته به د بايبل له يوې بلې مغالطې سره مخامخ شئ، عيسى عليه السلام ته دا خبره منسوبوي چې وايي: زه او زما پلار خداى يو يو!! ليکي چې عيسى د خداى د کور په صحن کې گرځېدو، د يهودو مشران د ده شاوخوا کې راغونډ شول او ورته وئې ويل: تر کله غواړې مونږ په شک او ترديد کې وساتې؟ که همغه مسيح يې نو مونږ ته په واضح توگه ووايه، عيسى ځواب ورکړ: ما مخکې تاسو ته ويلى دي خو تاسو باور ونه کړ، هغه معجزې چې زه ئې بنسټ ثابتوي چې زه مسيح يم، خو تاسو ايمان رانه وړ، دا ځکه چې تاسو زما پسونه نه يئ، زما مېرې زما غږ پېژني، زه ئې هم پېژنم، هغوى په ما پسې راځي، زه هغوى ته تلپاتې ژوند وربخښم چې هيڅکله ونه مري، څوک نه شي کولى هغوى له ما نه واخلي، ځکه زما پلار خداى ما ته راکړې دي، هغه تر هرچا زورور او قوي دى، هيڅوک نه شي کولى هغوى زما له پلاره واخلي، زه او زما پلار خداى يو يو!! د قوم مشرانو تېرو ته لاس کړ چې وئې وژني، عيسى وفرمايل: د خداى په امر او له خلکو سره د مرستې لپاره مې ډېرې معجزې وښودې، د کومې معجزې په سبب مې وژنئ؟ دوى ځواب ورکړ: مونږ د هغه کفر لپاره غواړو تا ووژنو چې ته ئې وايي، نه ستا د ښو کارونو په سبب، ځکه چې ته يو انسان يې خو د خدايي دعوا کوي!! عيسى ځواب ورکړ: آيا ستاسو په تورات کې نه دي ليکل شوي چې (تاسو خدايان يئ)؟ که په آسماني کتاب کې چې د غلطې خبرې راتگ په کې محال دى، هغه چا ته چې د خداى پيغام ورسېدلى وايي چې تاسو خدايان يئ، نو که هغه څوک چې خداى په خپله سپېڅلى کړى او نړۍ ته ئې لېږلى، ووايي چې زه د خداى زوى يم، نو آيا دا کفر دى؟ که ما معجزې ونه ښودې په ما ايمان مه راوړئ او که مې وښودې نو که په ما ايمان نه راوړئ لږ تر لږه زما په معجزو ايمان راوړئ چې پوه شئ پلار مې زما په وجود کې دى او زه د ده په وجود

کې!! بیا ئې وغوښتل چې دی ونیسي خو دی ولاړ او ترې لرې شو!!

د دې برخې څو خبرو ته لږ ځیر شئ:

- عیسی علیه السلام ته له منسوب شوو خبرو نه معلومېږي چې په تورات کې د پیغمبرانو علیهم السلام او صالح او نېکو بندگانو لپاره داسې الفاظ په مجازي معنی راغلي چې د آقا، بادار، سالار او د خدای د زوی په معنی وو، د کړو زړونو خاوندانو دغه الفاظ په حقیقي معنی تعبیر کړي، د دې په ځای چې ووايي: د خدای د زوی معنی دا نه ده چې خدای ئې پلار دی او دی ترې پیدا شوی، بلکې مراد ئې دا دی چې الله تعالی ته دومره نازولی دی لکه زوی خپل پلار ته، خو مشرکو مذهبي مشرانو د دې الفاظو غلط تعبیر وړاندې کړی او له عیسی علیه السلام نه ئې د خدای حقیقي زوی جوړ کړی.

- د عیسی علیه السلام له ځوابه دا هم معلومېږي چې د ځان په اړه د خدای د زوی لفظ کارول داسې دی لکه په تورات کې چې هغو خلکو ته د (سالار، بادار یا خدای) نوم راغلی چې د الله تعالی پیغام ورسېدلی، دا لفظ به حتماً د انگریزي لارډ (Lord) ته ورته لفظ وو چې په پښتو کې په سالار او بادار سره تعبیر کېږي، په انگریزي کې دا لفظ د خدای په معنا هم راځي او د سالار او بادار په معنی هم، هغه ټگمار مذهبي مشران چې د خلکو له عقل سره لوبې کوي او د الهي کتابونو الفاظ د خپلو غلطو افکارو لپاره غلط تعبیروي، په هغه ځای کې هم دا الفاظ په حقیقي معنی تعبیروي چې په حقیقت کې په مجازي معنی راغلي.

- عجیبه لا دا ده چې د کومو الفاظو په کارولو سره چې یهودي مشرانو عیسی علیه السلام د کفر په ویلو تورنولو، د مسیحیانو ټگمارو مذهبي مشرانو له همدغو الفاظو دا کرکجنه شرکي عقیده راوايسته چې عیسی علیه السلام د خدای حقیقي زوی او یو له دريو خدایانو څخه دی او یا په خپله خدای د ده په شکل کې ځمکې ته راکوز شوی!! دا په داسې حال کې چې عیسی علیه السلام له خپلو دغو الفاظو نه هم د یهودي مشرانو تعبیر ردوي او هم هغه تعبیر چې مسیحیان ئې ترې لرې!! عیسی علیه السلام له دې خبرې نه چې زه او زما پلار خدای یو یو او زه د خدای زوی یم، د دغو دواړو ډلو تعبیر ردوي او د تورات له هغې خبرې سره ئې

ورته گڼي چې د نورو پیغمبرانو او د دوی د اتباعو په اړه راغلي!!

یوحنا له دې وروسته عیسی علیه السلام ته د یوه مړي د راژوندي کولو معجزه منسوبوي او لیکي: د ایلعازر په نامه یو کس ناروغ شو، خویندو ئې چې مریم او مرتا نومېدې عیسی ته احوال ولېږو چې دوست دې ناروغ دی، مریم هغه بنځه ده چې د عیسی په پښو ئې ډېر گران عطر توی کړل او بیا ئې په خپلو وېښتانو پاک کړل، کله چې عیسی دا خبر واورېدو وئې ویل: دا ناروغي به د ایلعازر د مرگ باعث نه شي بلکې د خدای د عظمت او جلال د زیاتوالي سبب به شي او زه د خدای زوی به هم له دې پېښې جلال او پرتم ترلاسه کړم!! ... کله چې عیسی د دوی سیمې بیت عینا ته راوړسېدو نو خبر شو چې ایلعازر ئې څلور ورځې مخکې دفن کړی، ... مرتا ورته وویل: ... که له خدایه وغواړې زما ورور به بېرته راژوندي شي، هغه ورته وویل: ستا ورور به حتماً راژوندي شي، هغې وویل: البته چې هغه به له نورو سره یو ځای د قیامت په ورځ راژوندي شي، عیسی ورته وفرمایل: هغه څوک چې مړي راژوندي کوي هغه زه یم، څوک چې په ما ایمان ولري حتی که د نورو په څېر ومړي بیا به راژوندي شي... مریم او د تسلیت لپاره راغلي یهودي مذهبي مشران هم هغه ځای ته راغلل، عیسی پوښتنه وکړه چې ایلعازر مو چېرې دفن کړئ؟... د قبر خوا ته راغلل، قبر ئې یوه سوري ته ورته وو چې په خوله کې ئې یوه ډبره ودرولې وه، عیسی وویل: ډبره لرې کړئ، مرتا وویل: څلور ورځې تېرې شوې دي جسد به ئې خراب او متعفن شوی وي، عیسی وویل: تا ته مې ونه ویل چې که ایمان راوړې نو د خدای له لوري به عجیب عجیب کارونه وگورې؟ عیسی آسمان ته وکتل او وئې ویل: خدایه! شکر چې زما دعا دې اورېدلې.... بیا ئې په لوړ غږ وویل: ایلعازره! بهر راووځه! ایلعازر په داسې حال کې له قبره راووت چې کفن ئې ترې تاو وو، عیسی وویل: خلاص ئې کړي چې روان شي!! د قوم ځینو مشرانو ایمان راوړ، خو نور فریسیانو ته ورغلل او دا قصه ئې ورته وکړه، ستر کاهنان او فریسیان سره غوندې شول چې موضوع وڅېړي، پرېکړه ئې وکړه چې دا سړی ډېرې معجزې ښيي که خپلې مخې ته ئې پرېږدو ټول خلک به ورسره شي او رومیان به زمونږ په سیمې برید وکړي، هم به د خدای کور وران کړي او هم به قوم له منځه یوسي، ستر کاهن قیافا

وويل: ښه دا ده چې يو کس فدا شي چې ټول قوم وژغورل شي، آيا دا غوره نه ده چې دا کس د ټول قوم لپاره فدا شي!! قيافا په حقيقت کې په دې خبرې سره وړاندوينه وکړه چې عيسی به د خلکو لپاره فدا شي!! دا ئې له خپله لوري ونه کړه بلکې د روحاني مقام په سبب ورته الهام شوه!!

په داسې حال کې چې مونږ په دې باور لرو چې عيسی عليه السلام ته د مړو د ژوندي کولو معجزه هم ورکړې شوې وه خو د بايبل په دې وينا کې خو د اعتراض وړ خبرې تر سترگو کېږي:

- د يوې نامحرمې ښځې په لاس د يوه پيغمبر په پښو عطر تويول او بيا ئې په خپلو وښتانو پاکول، له يوه پيغمبر سره نه ښايي.

- عيسی ته منسوب دا خبره غلطه وخته چې دا ناروغي به د ايلعازر د مرگ باعث نه شي!! ځکه هغه مړ شو، بيا راژوندي کېدا ئې د ده له هغې خبرې سره اړخ نه لگوي، دا ځکه چې ده نه وو ويلي چې وبه مري خو بيا به راژوندي شي!!

- دا خبره هم د معنی له لحاظه غلطه ده او هم د الفاظو له لحاظه چې دا ناروغي به د ايلعازر د مرگ باعث نه شي بلکې د خدای د عظمت او جلال د زياتوالي سبب به شي او زه د خدای زوی به هم له دې پېښې جلال او پرتم ترلاسه کړم!! د الله تعالی عظمت او جلال هيڅکله کم نه دی چې کومه پېښه ئې زيات کړي!! د عيسی عليه السلام په څېر يو پيغمبر هيڅکله داسې غلطه خبره نه کوي، که دلته عيسی عليه السلام ته دا خبره منسوب شوې وی چې: دا پېښه به د دې باعث شي چې خلک د خدای په عظمت او جلال اعتراف وکړي او ما د پيغمبر په توگه ومني، نو دا خبره هم د الفاظو له لحاظه صحيح گڼل کېده او هم د معنی او محتوی له لحاظه.

- دا دوه خبرې هم بې بنسټه او غلطې دي چې گواکې عيسی عليه السلام مرتا ته وويل: هغه څوک چې مړي راژوندي کوي هغه زه يم!! څوک چې په ما ايمان ولري حتی که د نورو په څېر ومري بيا به راژوندي شي!! دا ځکه چې مړي عيسی نه بلکې خدای ئې راژوندي کوي، د ايلعازر د ژوندي کېدو لپاره عيسی خدای ته دعا وکړه او په دې ئې شکر وکړ چې خدای د ده دعا قبوله کړه او دا ځکه چې مسيحيان نه د تل لپاره ژوندي پاتې کېږي او نه له مرگ نه ژغورل کېږي او د قيامت په ورځ خو

یوازې مسیحیان نه بلکې ټول انسانان، مسیحي او غیر مسیحي، مؤمن او کافر بياراژوندي کېږي، عیسی علیه السلام به څنگه داسې غلطې خبرې کوي؟

- د قیافا دا خبره چې وئې ویل: (ښه دا ده چې یو کس فدا شي چې ټول قوم وژغورل شي، آیا دا غوره نه ده چې دا کس د ټول قوم لپاره فدا شي؟)، داسې تعبیرول چې دا د عیسی علیه السلام په اړه یوه وړاندوینه وه او دا خبره ده ته الهام شوې وه!! دا هغه کرکجن تحریف دی چې په بایبل کې ئې ډېرې بېلگې او مثالونه مومو!! عجیبه ده! قیافا نورو کاهنانو ته د عیسی علیه السلام د وژلو فتوی ورکوي خو یوحنا د ده فتوی یوه وړاندوینه او د خدای له لوري الهام گڼي!!

یوحنا په دې پسې اورشلیم ته د عیسی علیه السلام د تلو قصه کوي او لیکي چې د سپېڅلې کتاب له وړاند وینې سره سم په خره سور ښار ته داخل شو، خلکو د گلانو په گډيو او د خرما د څانگو په خوځولو سره ده ته ښه راغلاست وایو او ویل ئې: راتگ دې مبارک، ژوندی دې وي د اسرائیلیانو پاچا، درود پر تا ای د خدای پیغمبره!!... عیسی وویل: د دې وخت رارسېدلی چې زه په آسمان کې خپل مخکني جلال ته بېرته وگرځم،... آیا زه باید دا دعا وکړم چې ای پلاره! له هغه چې غواړي پر ما راشي ما وژغوره؟! خو زه د همدې کار لپاره دنیا ته راغلی يم!! نو وایم: ای پلاره! خپل نوم ته عزت او جلال ورکړه!! ناڅاپه له آسمانه یو غږ واورېدی شو چې وئې ویل: جلال مې ورکړی بیا به هم جلال ورکړم!! ځینو دا د تالندې غږ وگڼلو او ځینو وویل چې فرشتې ورسره خبرې وکړې!! خو عیسی وویل: دا غږ ستاسو لپاره وو اوس دا وخت رارسېدلی چې خدای د نړېوالو په اړه قضاوت وکړي او د نړۍ واکمن شیطان له قدرته عزل کړي، کله چې مسیح له ځمکې لوړ کړئ نو هغه به هم ټول خپل لوري ته لوړ کړي!! عیسی په دې خبرې سره په صلیب باندې د ده وژل کېدو ته اشاره کړې وه!!

دلته هم څو غلطې خبرې عیسی علیه السلام ته منسوب شوي: عیسی علیه السلام د نورو انسانانو په څېر په ځمکې کې او له خپلې مور مریمې نه پیدا شوی، دا خبره قطعاً غلطه ده چې ده ویلي: د دې وخت رارسېدلی چې زه په آسمان کې خپل مخکني جلال ته بېرته وگرځم. بایبل له دې مخکې لیکلي چې عیسی علیه السلام

په مکرره توگه دعا وکړه چې خدای ئې له دې کړاو نه وژغوري، خو دلته لیکي چې ده وویل: آیا زه باید دا دعا وکړم چې اې پلاره! له هغه چې غواړي پر ما راشي ما وژغوره؟! خو زه د همدې کار لپاره دنیا ته راغلی يم!! دا خبره هم غلطه ده چې عیسی علیه السلام په صلیب د څړول کېدو لپاره دنیا ته راغلی وو، حقیقت دا دی چې عیسی علیه السلام د دې لپاره دنیا ته راغلی وو چې د الله تعالی پیغام خلکو ته ورسوي، دی د خدای پیغمبر وو، انجیل د خدای پیغام وو، د ده مأموریت دا وو چې دا الهي پیغام خلکو ته ورسوي، معجزې ئې د دې لپاره وې چې خلک ئې د خدای د پیغمبر په توگه ومني او انجیل د الله تعالی د پیغام په توگه قبول کړي.

• دا خبره هم ډېره رکیکه او بې معنا ده چې گواکې عیسی علیه السلام وویل: اوس دا وخت رارسېدلې چې خدای د نړېوالو په اړه قضاوت وکړي او د نړۍ واکمن شیطان له قدرته عزل کړي، کله چې مسیح له ځمکې لوړ کړئ نو هغه به هم ټول خپل لوري ته لوړ کړي!! دا ځکه چې نه خو شیطان د نړۍ واکمن دی او نه هغه بر په آسمان کې اوسېږي او نه آسمان ته د عیسی علیه السلام له تلو وروسته شیطان پاتې خلک د ځان په لوري لوړ کړي!! د الله تعالی د وروستي قضاوت وخت هم لا تراوسه نه دی رارسېدلی!! د بائبل منونکي دې مونږ ته ووايي: آیا ممکنه ده عیسی علیه السلام داسې غلطې او خلاف واقع خبرې وکړي!!؟

یوحنا په دې پسې هغه آخري ماشامنی یادوي چې گواکې عیسی علیه السلام له خپلو شاگردانو سره درلود، د ده ځان شاگرد اسخريوطي هم په کې شرکت کړی وو او همدلته ئې تصمیم ونيولو چې خپله ځانته نقشه عملي کړي، عیسی اوبه، لوبنی او تولیا راواخیستل او د خپلو شاگردانو پښې ئې ورووینځلې او بیا ئې وچې کړلې، کله چې شمعون پطرس ته راوړسېدو، هغه وویل: استاده! ښه نه ده چې ته زمونږ پښې راووینځې! عیسی ورته وویل: اوس زما د دې کار په علت نه پوهېږې، یو وخت به پوه شي!! پطرس ټینگار وکړ، خو عیسی ورته وویل: که ما دې کار ته پرې نږدې نو زمونږ رابطه به سره قطع شي!! ... په پای کې عیسی دوی ته وویل: له دې کار نه مې مقصد دا وو چې تاسو همداسې د یوه بل پښې وویځئ!! بیا ئې وویل: آسماني کتاب وایي: داسې یو کس چې له ما سره ئې ډوډۍ خوړلې له

ما سره به خیانت وکړي!! حقیقت دا دی چې له تاسو نه به یو کس له ما سره خیانت وکړي، ... زه (د دې کتاب لیکونکی یوحنا) د عیسی خوا ته ناست وم، ورنږدې شوم او ومې پوښتل: باداره! دا کس څوک دی؟ هغه ویل: دا هغه څوک دی چې زه به یوه گوله مړی راواخلم او هغه ته به ئې ورکړم، په دې وخت کې ئې همدا کار وکړ او یهودا اسخريوطي ته ئې هغه گوله مړی ورکړه، (په نورو ځایونو کې د دې خلاف بله خبره شوې، ویل شوي چې له ما سره به یو ځای لوبښې ته لاس اوږد کړي!!)، څنگه چې دا مړی د ده له ستونې تېره شوه، شیطان ئې زړه ته ننوت، عیسی ورته وویل: تلوار وکړه او کار پای ته ورسوه! هیڅوک د دې خبرې په مقصد پوه نه شو، یهودا پورته شو او د شپې په تیاره کې ووت، عیسی د ده له وتلو سره سم وویل: زما وخت پای ته رسېدلی!! تاسو ته لارښوونه کوم چې یو له بل سره مینه او محبت کوئ، همداسې لکه زه چې له تاسو سره محبت لرم، ... شمعون پطرس وپوښتل: استاده! ته چېرې ځي؟ ... باقې قصه همغسې رانقلوي چې تر دې د مخه د متی او مرقس په کتابونو کې تر دې عنوان لاندې تېره شوې: (په دنیا کې د عیسی د ژوند وروستی ورځې)، خو څو ډېرې غلطې خبرې پرې علاوه کوي او لیکي: عیسی وویل: زه ځم چې د خدای په خوا کې تاسو ته ځای برابر کړم، کله چې هر څه تیار شي بېرته راځم او تاسو له ځان سره بیایم، که له دې پرته بله خبره وی نو حتماً مې تاسو ته کوله!!... توما وویل: مونږ نه پوهېږو چې ته چېرې ځي نو څنگه به وکولی شو چې (هلته د درتلو) لار پیدا کړو؟ عیسی وویل: لار زه یم او ژوند زه یم، هیڅوک نه شي کولی خدای ته ورسېږي مگر زما په وسیله!! که پوهېدی چې زه څوک یم، نو هله به پوه شوي وئ چې زما پلار څوک دی، خو له دې وروسته هغه پېږنئ او هغه مو لیدلی!! فلیپ وویل: باداره! خدای مونږ ته راوښیې چې همدا زمونږ لپاره کافي ده!! عیسی ځواب ورکړ: فلیپه! آیا سره له دې اوږدې مودې چې له تاسو سره وم بیا هم نه پوهېږئ چې زه څوک یم؟ چا چې زه ولیدلم، نو پلار خدای ئې لیدلی، نو نور ولې غواړې چې هغه وگورې؟ آیا په دې ایمان نه لرې چې زه په پلار خدای کې یم او هغه په ما کې؟ کومې خبرې چې کوم دا زما خبرې نه دي د پلار خدای خبرې دي چې په ما کې ژوند کوي او دا دی چې دا کارونه کوي!! دا عین حقیقت دی... څوک چې

په ما ایمان راوړي همغه معجزې تر سره کولی شي چې ما ترسره کړې، حتی تر دې هم سترې، ځکه چې زه د پلار خدای لوري ته ځم، زما د نامه په یادولو سره هر څه چې له خدایه وغواړې نو زه ئې درکوم، ؛ زما نوم واخلئ او چې څه مو زړه غواړي هغه وغواړئ، زه ئې درکوم!! ... زه له خپل پلاره غواړم چې روح القدس ستاسو په برخه کړي... دې ته ورته ډېرې نورې ناپرتې او مسخره خبرې عیسی علیه السلام ته منسوبوي، دا هغه خبرې دي چې هیڅ عقلمن انسان به ئې نه ووايي او نه به ئې ومني، آیا ممکن ده چې عیسی علیه السلام دې خپلو شاگردانو ته ویلي وي:

• لارزه یم او ژوند زه یم!! پوښتنه کوو: د دې خبرو معنی څه ده؟ عیسی خو انسان دی نه لار!! او نه ژوندون!!

• هیڅوک نه شي کولی خدای ته ورسېږي مگر زما په وسیله!! پوښتنه کوو: دا تر ده مخکې په زرگونو تېر شوي پیغمبران او د الله تعالی صالح بندگان، چې عیسی علیه السلام ئې نه لیدلی او نه ئې پېژندلی، دوی خدای ته نه وو رسېدلي او الله تعالی نه وو ترې راضي شوی، که داسې وي نو بیا خو د بایبل ټولې هغه خبرې غلطې دي چې د دغو په اړه ئې کړې او لیکلي ئې دي چې ځینو له خدای سره خبرې کړې، ځینو په خپلو سترگو لیدلی او ځینې ئې خپل نازولي زامن گڼلي!!

• که پوهېدی چې زه څوک یم، نو هله به پوه شوي وئ چې زما پلار څوک دی، خو له دې وروسته هغه پېږنئ او هغه مو لیدلی!! چا چې زه ولیدلم، نو پلار خدای ئې لیدلی، نو نور ولې غواړې چې هغه وگورې؟ آیا په دې ایمان نه لرې چې زه په پلار خدای کې یم او هغه په ما کې؟... دا خبرې له یوې خوا بې معنی، خوشې او ناپرتې دي، یو لېونی به هم ونه وایي چې زه په خدای کې یم، خدای په ما کې دی او په ما کې ژوند کوي!! له بلې خوا د دې خبرو معنی خو دا ده چې عیسی ځان خدای گڼي، د ده لیدل یعنی د خدای لیدل، دا له دې پرته بله معنی نه شي درلودی چې عیسی په خپله خدای دی، که عیسی دا خبره کړې وي نو ولې خدای د بېل ذات په توگه یادوي، ولې هغه ته د پلار خدای نوم ورکوي، ولې دعا ورته کوي او ولې وایي چې زه د خدای په لوري ځم، د ده په خوا کې تاسو ته ځای برابر وم؟!! داسې متناقضې خبرې یوازې هغه څوک کوي چې یا د خپلو خبرو په معنی نه پوهېږي او یا غواړي د

خلکو له عقل سره لوبې وکړي... آیا ممکنه ده چې عیسی علیه السلام به ویلي وي چې: زه همغه خدای یم چې تاسو ئې د لیدو تلوسه کوئ؟!!

په اسلامي امت کې هم ځینې خرافات ځپلې متصوفین په دغې بیماری اخته شول، تر مشرکو مسیحیانو هم مخکې ولاړل، د وحدت الوجود خرافي عقیده ئې راوايسته، که مسیحیانو یوازې د عیسی علیه السلام په هکله دا عقیده درلوده چې (خدای په ده کې دی او دی په خدای کې)، نو زموږ جاهلو متصوفینو وویل: کله چې صوفي د عین الیقین مقام ته ورسېږي د خدای ذات په ده کې حلول کوي، دواړه سره یو شي، خدای په صوفي کې او صوفي په خدای کې شي!! په دې گنده ډنډه کې مزید غرق شول او وئې ویل: صوفي د عالم هر څه ته د خدای په سترگه گوري، د ده له نظره یو ذات په بېلابېلو بڼو کې راڅرگند شوی، ټول شیان له خدای نه رابېل شوي او بېرته په خدای منتهی کېږي، دا په داسې حال کې چې قرآن د اذلي او ابدی (خالق) او له هیڅ نه د پیدا شوي (مخلوق) خبره کوي، دواړه له یوه بل نه متباین، نه په ذات کې سره ورته او نه په صفاتو کې.

• څوک چې په ما ایمان راوړي همغه معجزې تر سره کولی شي چې ما ترسره کړې، حتی تر دې هم سترې، ځکه چې زه د پلار خدای لوري ته ځم، زما د نامه په یادولو سره هر څه چې له خدایه وغواړئ نو زه ئې درکوم، ؛ زما نوم واخلي او چې څه مو زړه غواړي هغه وغواړئ، زه ئې درکوم! پوښتنه کوو: د بایبل لیکونکی خو په عیسی علیه السلام ایمان لري، له هغو معجزو نه چې ده ته ئې منسوبوي یوه دې ترسره کړي، که دا کار نه دی کولی شي، نه پایان او کشیشان، نو د عیسی علیه السلام د دغې پورتنۍ خبرې معنی څه ده؟ داسې ټگماران ډېر تېر شوي، ډېر اوس هم شته او ډېر به وروسته هم راشي چې خلکو ته وايي: مونږ ستاسو او د خدای تر منځ واسطه یو، زموږ له لارې خدای ته رسېدی شئ، مونږ خدای ته واسطه کړئ چې څه غواړئ خدای ئې درکوي!! مونږ د خدای د کور دروازه وان یو، زموږ له اجازې پرته نه څوک دې کور ته ننوتی شي او نه ئې عرایض خدای ته وړاندې کېدی شي!! خو قرآن دغو مشرکینو، عوام غولونکو ټگمارانو ته په خوله کلک گوزار ورکوي او فرمایي: خدای خپل بنده ته د غاړې تر رگ ورنږدې دی، د ده او بنده

ترمنخ نه حجاب شته، نه خنډ او مانع، نه ئې کور دروازه لري او نه دروازه وان، نه
الله تعالی د دنیا د حاکمانو په څېر دی چې د سفارش، واسطې او وسیلې له لارې د
خلکو عرایض اوري او غوښتنو ته ئې ځواب وايي!!

یوحنا د عیسی د نیول کېدو په اړه داسې څه لیکي چې د متی او مرقس له وینا
سره ژور توپیر لري، دی وایي چې: یهودا له عسکرو او د خدای د کور له محافظینو
سره هغه ځنگله ته راغلل چې عیسی له خپلو شاگردانو سره تللی وو، په داسې حال
کې چې مشعلونه ئې په لاسونو کې او د عیسی لټه ئې کوله، که څه هم عیسی
پوهېدو چې څه برخلیک ئې په انتظار کې دی، خو وروړاندې شو او وئې وپوښتل:
په چا پسې گرځئ؟ جواب ئې ورکړ: په ناصري عیسی پسې.

عیسی وویل: دا دی زه په خپله یم.

د دې خبرې په اورېدو سره ټول ترشا شول او پر ځمکه پرېوتل!!

عیسی بیا ترې وپوښتل: څوک غواړئ؟

بیا ئې ځواب ورکړ: ناصري عیسی

وئې فرمایل: ما درته وویل چې زه په خپله یم. که په ما پسې راغلي یئ پرېږدئ چې
نور ولاړ شي... په همدې وخت کې شمعون پطرس خپله توره راوايسته او د ستر
کاهن د خدمتگار ملوک ښی غوږ ئې پرې کړ، عیسی پطرس ته وویل: توره دې په
تېکي کې کړه، آیا هغه جام چې زما پلار را کړی باید وئې نه څښم؟ په دې وخت کې
عسکرو عیسی ونيولو او لاسونه ئې وروتړل، ورپسې همغه قصه تکراروي چې
متی او مرقس کې هم تکرار شوې او لیکي چې پطرس درې ځلې له دې انکار وکړ
چې عیسی پیژني او یا ئې ملگری دی!!

تاسو تر دې د مخه دا قصه په متی او مرقس کې ولوسته، هلته لیکل شوي چې
عسکرو عیسی نه پېژندو، یهودا اسخريوطي ورته ویلي وو چې څوک زه ښکل کړم
هغه عیسی دی وئې نیسئ، نو یهودا مخامخ عیسی ته ورغی او وئې ویل: استاده!
سلام او هغه ئې ښکل کړ، یوه شاگرد توره راوايسته د ستر کاهن د غلام غوږ ئې په
یوه گوزار ترې غوڅ کړ، خو عیسی ورته وویل: توره دې په تېکي کې کړه، څوک
چې توره راو باسي په تورې وژل کېږي، زه کولی شم له خپل پلار نه وغواړم چې زر

فرشتې مې مرستې ته راولېږي، خو که دا کار وکړم نو د آسماني کتاب خبره به څنگه رېښتونې کېږي؟ گورئ چې د دې دواړو ويناوو تر منځ څومره ژور توپير شته؟ د بايبل منونکي دې ووايي چې له دې دواړو متناقضو ويناوو څخه کومه يوه رېښتيا ده؟! تاسو څنگه له داسې کرپه تناقضاتو نه ډک کتاب د يوه سپېڅلي کتاب په توگه منئ؟!!

د يوحنا وينا له متي او مرقس سره په دې اړه هم توپير لري چې هغه ئې چېرې بوت، څنگه ئې د ښار رومي حاکم ته وسپارو، څه پوښتنې ترې وشوې، ده څه ځواب ورکړ، څه وخت ئې د اعدام پرېکړه صادره شوه، څنگه اعدام شو او په دې وخت کې له مسيحيانو نه څوک هلته حاضر وو، يوحنا ليکي چې په دې وخت کې د ده مور مريم، د ده تورې، د کلويامېرمن مريم او مريم مجدليه حاضرې وې، خو مرقس ليکي: دوه مېرمنې چې دواړه مريمې نومېدې، يوه مريم مجدليه او بله مريم د يعقوب مور، هلته ولاړې وې او وئې ليدل چې عيسی ئې چېرې ښخ کړ!! همداراز د ده د بيا راژوندي کېدو او دا چې لومړی چا ولېدو، چېرې ئې وليدو، له شاگردانو سره ئې کله او چېرې وليدل، په دې ټولو کې د دوی په ويناوو کې پوره اختلافات شته، مرقس ليکي: د يکشنبې په ورځ سهار وختي، دغه دوه ښځې چې د عيسی د وژل کېدو او ښځېدو صحنه ئې په سترگو ليدلې وه، هلته راغلې، مرقس وايي: کله چې دوی قبر ته رانږدې شوې نو هغه ئې پرانيستی وموند او د قبر خوا ته ئې يوه فرشته وليدله چې جامې ئې سپينې وې او د قبر ښي اړخ ته ناسته وه، خو متي وايي چې دوی له آسمانه د يوې فرشتې راکوزېدا وليده، چې په راتلو سره ئې ځمکه ولړزېده او قبر پرانستل شو او ليکي چې عيسی د يکشنبې سهار وختي ژوندی شو او لومړی کس چې د ده ژوندي کېدا ئې وليده مريم مجدليه وه، خو يوحنا وايي: د يکشنبې په سهار مريم مجدليه قبر ته ورغله، ناڅاپه ئې وليدل چې قبر پرانستلی شوی، نو په منډه زما (يوحنا) او شمعون پطرس خوا ته راغله، مونږ دواړو د قبر په لوري وځغاستل، زه مخکې ورسېدم، ومې ليدل چې خالي کفن پروت دی،... بيا پطرس راوړسېدو او قبر ته ننوت او هغه هم تش کفن وليدو... بيا کور ته راغلو، خو مريم مجدليه هلته پاتې شوه او ژړل ئې، په همدې حالت کې ئې

قبر ته وکتل او دوه فرشتې ئې په کې وليدې، يوه ئې د قبر په يوه سر کې او بله ئې په بل سر کې ناستې وې!! فرشتو ترې وپوښتل ولې ژاړې؟ هغې وويل: د خدای جسد ئې وړی دی!! ناخپه ئې احساس کړه چې څوک ئې شا ته ولاړ دی، دې ونه پېژاندو خو هغه عیسی وو، عیسی ترې وپوښتل ولې ژاړې؟ ... په پای کې ئې هغه وپېژندو... عیسی ورته وويل: ولاړه شه او زما وروڼو ته ووايه: زه د خپل خدای او ستاسو خدای او خپل پلار او ستاسو پلار خوا ته لوړ ځم!! مریم ولاړه او شاگردان ئې پیدا کړل او هغوی ته ئې وويل: خدای ژوندی شوی او ما په خپلو سترگو وليد!! دې ته مو باید پام وي چې دا مریم مجدلیه هغه مېرمن ده چې وایي داسې سخته لېونۍ او پېریانۍ وه چې عیسی اووه پلپټې ارواح ترې ایستلې وې!! متی لیکي: ناخپه يوه سخته زلزله راغله، وجه ئې د هغې فرشتې راتگ وو چې راغله او د قبر ډبره ئې لرې وغورځوله او پرې کښېنستله، مخ ئې ځلېدو او د واورې په څېر سپینې جامې ئې وې، ساتونکي له وېرې بې خوده شول... فرشتې دغو ښځو ته وويل: مه وېرېږئ، پوهېږم چې په عیسی پسې گرځئ، هغه دلته نه شته، لکه څنگه چې ده په خپله ويلي وو، بېرته راژوندی شو، راوړاندې شی او هغه ځای وگورئ چې د ده جسد ئې په کې اېشی وو او ژر ولاړې شی او شاگردانو ته ئې ووايي چې هغه ژوندی شوی، جلیل ته درځي چې له تاسو سره وگوري!! گورئ چې دا پیغام مو هېر نه شي!! ښځې په تلوار ووتلې... په لارې کې ئې عیسی مخې ته راغی، هغه وويل: سلام! ښځې ئې په پښو کې پرېوتې او د ده لمانځنه ئې وکړه!! هغه ورته وويل: مه وېرېږئ، ولاړې شی او زما وروڼو ته ووايي چې ډېر ژر جلیل ته ولاړ شی چې ما هلته وگورئ!! د متی په وینا عیسی له دوی سره په جلیل کې وکتل خو یوحنا وایي چې د همدغې ورځ په ماښام شاگردان راغونډ شول او د یهودانو له وېرې ئې دروازې په ځان پسې وتړلې، خو ناخپه ئې عیسی په خپل منع کې وموندو چې ولاړ دی او د خپلو لاسونو او اړخ زخمونه ئې دوی ته وروښودل!! ... یوه اونۍ وروسته بیا راغونډ شوي وو او دروازې ئې په ځان پسې تړلې وې، بیا ئې عیسی په خپلې خوا کې ولاړ وموندو، دریم ځل ئې د سیند په غاړه وموندو، دوی ته ئې ډوډۍ او کبان ورکړل او په پای کې لیکي: شاگردانو ډېرې معجزې ترې

وليدې، چې په دې کتاب کې نه دې ليکل شوي، خو ما همدومره وليکلې چې ايمان راوړئ، عيسى همغه مسيح د خداى زوى دى... او په ده باندې د ايمان په راوړو سره مو تلپاتې ژوند په برخه شي!!

د يوحنا دا وينا هم د متى له وينا سره ژور توپير لري، متى ليکلي کله چې شاگردان د عيسى له ژوندي کېدو خبر شول نو يوولس شاگردان جليل ته ولاړل او د همغه غره په سر راغونډ شول چې عيسى وربښودلى وو، کله چې ئې عيسى هلته وليدو سجده ئې ورته وکړه!! خو ځينو ئې په دې خبرې کې شک کاوو چې دا دې عيسى وي!! خو يوحنا دا ليدنه د سيند په غاړې کې بښي، په داسې حال کې چې متى په سيند کې د شاگردانو د ژغورنې پېښه د عيسى عليه السلام له غائبېد ډېر د مخه پېښه گڼي!!

له دغو ژورو توپيرونو نه په آسانۍ سره قضاوت کولى شئ چې د دغو قصو ماهيت څه دى؟ دې ته حيران يو چې د بايبل منونکي څنگه په يوه وخت په دې ټولو متناقضو قصو باور کوي؟

مکاشفه

د آخري زمانې پېښې

بايبل د دې کتاب په سرريزه کې ليکي: مکاشفه د عهد جديد وروستی برخه ده، دا برخه له ډېرو اړخونو له مخکنيو څخه توپير لري، د مکاشفې ډېری برخې په رمزي او سمبولیک ژبه ليکل شوي او ژور مفاهيم لري، د نورو برخو په څېر ئې بايد تحت اللفظي معنی نه کړو، دا کتاب په داسې وخت کې ليکل شوی چې مسيحيان تر سختو ځورونو لاندې وو، نو ځکه يوحنا خپل مطالب په رمزي توگه بيانوي چې د مسيحييت د بنسټان پرې پوه نه شي....

د مقدمې په اړه څو عراييز لرو: يوحنا نورې ليکنې هم لري چې بايبل رااخيستي دي، پوښتنه کوو چې هلته ئې ولې رمزي ژبه نه ده کارولې او په صريحو الفاظو ئې خبرې کړې دي؟! داسې وينا چې د بنسټ پرې پوه نه شي، دوست هم نه شي پرې پوهېدی، گټه ئې څه ده؟ مونږ څو په دې کتاب کې داسې څه ونه موندل چې ژور مطالب افاده کړي، ټولې خبرې ئې بې معنی، خوشې او بې بنسټه دي!!

کتاب داسې پيل شوی: دا کتاب له راتلونکو پېښو پرده اوچتوي، له هغو پېښو چې ډېر ژر به رامنځ ته شي، خدای مسيح ته اجازه ورکړه چې دا پېښې په يوې رؤيا کې خپل خادم يوحنا ته وښيي، هغه وخت يوه فرشته راغله او د دې رؤيا معنی ئې هغه ته واضح کړه، يوحنا هم د خدای او عیسی مسيح خبرې او ټول هغه څه چې ده ليدلي يا اورېدلي وو وليکل....

د يوحنا له لوري، د آسيا او وکلیساوو ته:

د هغه خدای فیض دې ستاسو په برخه وي چې شته، وو او رابه شي!! او د خدای د اووه گونو ارواحو له لوري چې د الهي تخت مخې ته دي!! او د عیسی مسیح له لوري چې ټول حقایق په بشپړه توگه مونږ ته واضح کوي!! مسیح لومړی کس دی چې له مرگه وروسته راژوندی شو او هیڅکله نه مري!! او د دې نړۍ تر ټولو پاچایانو لوړ دی، ده لره ستاینه ده چې له مونږ سره محبت لري او په خپلې وینې سره ئې مونږ ووينځلو او له گناهونو نه ئې پاک کړو!!... زه د انجیل د پیغام اعلانولو په وجه د پطموس جزیرې ته تبعید شوم.. د خدای په یوې ورځې کې د خدای روح ونيولم، ناڅاپه مې ترشا د شپېلۍ غږ ته ورته غږ تر غوږ شو چې ویل ئې: زه الف او یا یم، زه پیل او پای یم، څه چې وینې په یوه خط کې ئې ولیکه او اوو کلیساوو ته ئې ولېږه، یعنی د افسس، ازمیر، پرغامه، طیاتیرا، سارد، فیلاذلفیه او لائودیکیه کلیساوو ته، کله چې مې د غږ لوري ته مخ وړاوه د سروزرو د شمعو اووه فانوسونه مې ولیدل، د دوی په منځ کې مې عیسی مسیح ته ورته انسان ولید، چې اوږد څادر ئې اغوستی وو، د سرو زرو ملابند ئې تر سینې راتاو، سر او وېنستان ئې تک سپین لکه واوره او وړی، سترگې ئې د اور په څېر ځلېدې، پښې ئې داسې ځلېدې لکه مس چې په اور صیقل شوي وي، غږ ئې داسې وو لکه اوبه چې له بر نه راپرېوځي، په ښي لاس کې ئې اووه ستوري وو او دوه مخې تېره توره ئې په خوله کې، مخ ئې د غرمې د لمر په څېر ځلېدو، کله چې زما سترگې پرې ولگېدې د مړي په څېر ئې پښو ته ولوېدم، خو هغه ښی لاس راباندې کېښود او راته وئې ویل: مه وپرېږه، زه پیل او پای یم، زه ژوندی وم، مړ شوم اوس به تر ابدې ژوندی وم او د مرگ او د مړو د عالم کلیانې زما په لاس کې دي!! څه چې دې ولیدل او څه چې به دروښیم ټول ولیکه!! زما په ښي لاس کې اووه ستوري د اوو کلیساوو مشران دي او اووه فانوسونه په خپله کلیساوي!!

بې محبته کلیسا ته د مسیح پیغام

دا پیغام د افسس کلیسا ته ولیکه او هغه ته داسې ووايه: هغه چې د کلیساوو په منځ کې قدم وهي او د کلیساوو مشران په خپل ښي لاس کې ساتي، دا پیغام

درته لري: ستا له نېكو كارونو، زيارونو او صبر نه خبر يم، پوهېږم چې د خپلو همكارانو له هيڅ گناه سترگې نه پټوي او د هغو كسانو ادعاء دې په دقت سره خپرلې چې وايي د خداى له لوري لېږل شوي، خو پوه شوى يې چې دوى درواغ وايي، تا زما لپاره كړاوونه گاللي او مقاومت دې كړي. خو سره له دې په تا كې يوه ناخواله گورم، ته د مخكې په څېر له ما سره محبت نه لرې، نو رايا د كړه چې له كومه ځايه راپرېوتى يې، توبه وكړه او همغه ځاى ته بېرته ستون شه چې لومړى په كې وې، كه نه دربه شم او ستا فانوس به له كليساوو پورته كړم!!

څوك چې دا واورې بايد ښه پام ورته وكړي چې د خداى روح كليساوو ته څه پيغام لري: څوك چې بريالى شي هغه ته به اجازه وركړم چې د خداى په باغ كې د حيات د ونې مېوه وخورې!!!

دلته څو خبرو ته ستاسو پام راروم:

- دا همغه ونه ده چې د بايبل په وينا د آدم عليه السلام په جنت كې ولاړه وه، خداى غوښتل چې آدم د هغه مېوه ونه خوري، نو هغه ته د ننوتلو په لارې كې ئې د لوڅو تورو څرخ ودر اوو چې آدم ترې تېر نه شي او مېوه ئې ونه خوري او د ده لپاره تلپاتې رقيب او حريف جوړ نه شي!!!

- د بايبل له ليكونكي پوښتنه كوو: په دې رموزو كې كوم مهم او ژور مطالب نغښتي وو چې يو حنا غوښتل دښمنان پرې پوه نه شي؟ كه له دې نه د دښمن خبر بدل خطرناك وو ولې ئې توضيح كوي؟ ولې وايي چې له فانوس نه مراد كليسا ده او له ستورو نه مراد د كليسا مشران؟

- دا نور رموز ولې نه توضيح كوي؟ مونږ څو داسې انگېرو چې په خولې كې له تېرې تورې نه مراد تېره ژبه ده، له سپينو وښتانو نه زوروالى او د عمر او زمانې آخري پړاو، له ځلېدونكو سترگو نه مراد وقار او هيبت، له مسي پښو نه مراد دا چې د هغه مهال عسکر او فوځ به ئې په خدمت كې وي، دا ځكه چې د هغه مهال فوځيانو به د مسو خودونه او د پښو، لاسونو او سينو لپاره زغري درلودې. كه مونږ اوس د دې رموزو په معنى پوهېږو نو آيا د يو حنا دښمنان هغه وخت په دې نه پوهېدل؟

• په دغه وخت کې خو ستاسو په وينا عيسى عليه السلام اعدام شو، شاگردان او پلويان ئې له سختو ابتلاءاتو سره مخامخ شول، ځينې ووژل شول او ځينې بنديان او ځينې د يوحنا په شمول تبعيد شول، چا دا جرأت هم نه شو کولى چې ځان مسيحي وگڼي او له عيسى عليه السلام نه دفاع وکړي، په دې سختو شرايطو کې څنگه د مسيحيت لپاره اووه کليساوې جوړې شوې؟ له دې نه خو په ډېر وضاحت سره معلومېږي چې دا کتاب د هغه مهال ليکنه نه ده، ډېر وروسته او هغه وخت چې مسيحيت په نړۍ کې خور شو، يو ځاى بل ځاى کليساوې جوړې شوې، په دغه وخت کې چا دا کتاب د يوحنا په نامه ليکلى!!

څوړېدلې کليسا ته د مسيح پيغام

دا د هغه چا پيغام دى چې پيل او پای دى، مړ شو او بېرته راژوندى شو!! پوهېږم چې زما لپاره له څومره کړاوونو سره مخامخ شوې يې او څومره نېستمنه او فقيره يې، خو په عوض کې ئې له آسماني شتمنۍ برخه مننه يې، له هغو کفري خبرو هم واقف يم چې ستا مخالفين ئې کوي، دوى وايي چې يهودان د خداى زامن دي خو نه دي، ځکه د شيطان پلويان دي، له ستونزو او کړاوونو مه وېرېږه، ډېر ژر به شيطان ځينې له تاسو نه زنداني کړي چې تاسو آزمويي، لس ورځې به وځورول شي خو ترمرگه وفادار پاتې شئ چې د تلپاتې ژوند تاج درپه سر کړم.... څوک چې بريالى شي له دوهم مرگ نه به خوندي وي!!

د پرغامه کليسا ته د مسيح پيغام

هغې کليسا ته چې د غلط تعليم په وړاندې جدي غبرگون نښي، دا پيغام د هغه چا له لوري دى چې پوهېږي خپله دوه مخې تېره توره څنگه وکاروي، پوهېږم چې په هغه ښار کې يې چې د شيطان د حکومت مقر دى او خلك د شيطان عبادت کوي، خو سره له دې ما ته وفاداره پاتې شوې يې، حتى هغه وخت چې آنتيپاس زما وفادار شاهد د شيطان د پلويانو په لاس شهيد شو، ته زما په نسبت وفاداره او امين پاتې شوې، خو په تا کې يو عيب شته او هغه دا چې ته د هغو خلکو د

تعاليمو تر اغېز لاندې ځې چې د بلعام په څېر دي، چې اسرئيليان ئې زنا او د هغو شيانو خوړلو ته وهڅول چې د بتانو په نامه به نذر کېدل... نو توبه وکړه او خپله لاره بدله کړه!! که نه نو رابه شم او د خپلې خولې په تورې به ورسره وجنگېږم!! ... څوک چې بريالی شي (من) يعني هغه آسماني ډوډۍ به وځوري!! او زه به هغه سپينه ډبره ورکړم چې نوى نوم به پرې ليکل شوى وي، داسې نوم چې هيڅوک ترې خبر نه وي، مگر هغه څوک چې دا ډبره ترلاس کړي!!
پوښتنه کوو:

- (من) خو ډوډۍ نه بلکې دانې وې!! اسرئيليانو د همدې لپاره په موسى عليه السلام اعتراض وکړ چې دا خو ډوډۍ نه ده او تالو موږ سره د ډوډۍ ژمنه کړې!!
- له دې بې معنا خبرو څخه څه جوړېږي چې زه به سپينه ډبره ورکړم، داسې نوم به پرې ليکل شوى وي چې څوک به پرې نه پوهېږي!!؟ محال ده چې عيسى عليه السلام به داسې ناپرتې او بې معنى خبرې کړې وي!!

د طبياتيرا کليسا ته پيغام

دا پيغام د خداى د زوى لخوا دى، چې سترگې ئې تېزې او پښې ئې د صيقل شوو مسو په څېر ځلېدونکې دي، ستا له نېکو عملونو خبر يم... خو يو عيب لرې، ته هغې بڼې ته چې ايزابل نومېږي او ادعا کوي چې نبیه ده، اجازه ورکوي چې غلط تعليمات خواره کړي... او خلك بې لارې کړي... زه به هغه له خپلو ټولو فاسدو مريدانو سره د ناروغۍ په بستر ځملموم او په سخت مصيبت به ئې اخته کړم مگر دا چې زما خوا ته راستنه شي... له غلطو تعليماتو څخه زما مراد هغه تعليمات دي چې نوم ئې (ژور حقايق) پرې ايښى، ... څوک چې بريالى شي ... (هغه ته به قدرت ورکړم چې په ټولو قومونو په اوسپنيزې عصا سره حکومت وکړي، همغسې لکه زما پلار چې دا قدرت ما ته راکړ چې پر دوى حکومت وکړم، يوه ورځ به ټول د خټنو کوزو په څېر ختم شي، همداراز زه به د سباوون ستورى ورکړم!!!
دلته هم څو پوښتنې لرو:

- آيا له دې ژورو حقايقو نه مراد د يوحنا مکاشفه ده، ځکه ته دې ته د ژورو

حقایقو نوم ورکوي؟

- عیسیٰ علیه السلام خو په هیچا حکومت ونه کړې، تلپاتې حکومت خو څه کوي د خو شېبو لپاره ئې هم حکومت ونه کړې، آیا دی به همداسې حکومت مسیحیانو ته ورکوي؟ ولې ئې دا حکومت ورنه کړې؟
- د دې خبرې معنی څه ده چې زه به د سباوون ستوری ورکړم؟! هیڅ پیغمبر او مصلح داسې بې معنی خبره نه کوي!!

د مسیح پیغام د سارد بې روح کلیسا ته

دا پیغام د هغه چا لخوا دی چې د خدای اووه گونې ارواح او اووه ستوري لري!! پوهېږم چې په ظاهر کې فعاله کلیسا بې خو په حقیقت کې مړه بې!! نو راوینسه شه... مه پرېږده هغه څه چې پاتې دي له منځه ولاړ شي!! ... زما خوا ته راوگرځه، که نه نو د غله په څېر به راشم او ته به ناڅاپي ونیولی شي... څوک چې بریالی شي سپینه جامه به ئې په برخه شي او زه به هم د ده نوم د حیات له دفتره پاک نه کړم، بلکې د خدای په وړاندې به ووايم چې دی زما دی!!

دا هم عجیبي او د نه منلو خبرې دي چې عیسیٰ علیه السلام ته منسوب شوي، څنگه به عیسیٰ علیه السلام وایي چې زه به دغله په څېر درشم!! او څنگه به هغه وایي چې د حیات په کتاب کې د چا نوم لیکل یا حذفول زما کار دی!!؟

د فیلا دلفیه مثالي کلیسا ته د مسیح پیغام

دا پیغام د هغه چا لخوا دی چې پاک او صادق دی او د داؤد کلي ورسره ده!! هغه دروازه چې دی ئې وتړي څوک ئې پرانیستلی نه شي او چې دی ئې پرانېزي څوک ئې تړلی نه شي!! تا بنه پېژنم، پوهېږم چې ډېر ځواکمن نه یې، خو بیا دې هم خپله هڅه کړې چې زما اطاعت وکړي.... نو زه هم داسې دروازه ستا پر مخ پرانېزم چې څوک ئې تړلی نه شي!! ... ستا مخالفین به ستا پښو ته وغورځوم.... له هغې بلا او مصیبت نه به دې وساتم چې ټوله نړۍ به پرې اخته شي!! ... څوک چې بریالی شي هغه به د خدای د کور مضبوطه ستنه کړم چې تل د خدای په وړاندې وي او هیڅکله

ترې ونه وځې، د خپل خدای نوم به هم پرې کېږدم!! تر څو زما د خدای د ښار، هغه اورشليم برخه شي چې له آسمانه راځي!!

دلته هم ډېرې بې معنی خبرې عیسی علیه السلام ته منسوب شوي؛ څنگه به عیسی علیه السلام وايي چې زه به د خدای نوم پرې ږدم، له هغه نه به د خدای د کور ستنه جوړوم، د خدای دا ښار به له آسمانه راځي؟! له یوحنا نه پوښتنه کوو: که دا کلي د داؤد کلي یې، نو هغه ولې د داسې کلي د درلودو خبره نه ده کړې؟! هغه خو له ډېرو سختو ورځو سره مخامخ شوی، ډېر ځلې ئې دروازې پر مخ تړل شوي او دی ئې له پرانیستلو عاجز وو!!

د لائودیکیه کلیسا ته د مسیح پیغام

دا پیغام د هغه چا لخوا دی چې تل حقیقت په امانت سره بیانوي او د ټول خلقت منشأ دی!! زه تا ښه پېژنم چې نه سوړ یې او نه تود، کاش یو له دغو څخه وی، ... نو ځکه به تا له خپلې خولې استفراغ کړم او لرې به دې وغورځوم!! ته گمان کوې چې بډای یې او چې څه دې زړه وغواړي کولی ئې شي... خو له دې غافل یې چې بدبخت، بې وزلی، روند او برېښ یې!! نو نصیحت درته کوم چې له ما نه تصفیة شوي سره زر، سپینه جامه او درمل واخله... څوک چې پر ما گران وي تنبیه کوم ئې، تا به هم تنبیه کړم... څوک چې بریالی شي زه اجازه ورکوم چې زما پر سلطنتي تخت زما خوا ته کښېښي، همغسې لکه زه چې بریالی شوم او د خپل پلار خدای په څنگ کې د ده پر تخت کښېښتم!!

دلته هم گورئ چې د یوحنا په دروغجنې او له ځانه جوړې شوې مکاشفې کې دا مسخره خبره عیسی علیه السلام ته منسوب شوې چې زه د خدای پر تخت د ده په څنگ کې ناست یم او څوک چې بریالی شي زما په څنگ کې به زما پر سلطنتي تخت کښېښي!! نه عیسی یا بل انسان د خدای پر عرش کښېښستی شي، نه عیسی سلطان او پاچا وو او نه سلطنتي تخت لري، د هغه د پیغمبري مقام تر دې ډېر لوړ دی چې د سلطان او پاچا نوم ورکړی شي او داسې غلطې خبرې د ځان او الله تعالی په هکله وکړي!!

خو پوښتنې لرو:

- په دې اوو کلیساوو کې خو ځپنې ښې او ځینې بدې وې، څنگه د یوحنا په مکاشفې کې ټولې د فانوس په توګه ښودل شوي او مشران ئې د ستورو په توګه؟!!
- یوحنا د مکاشفې دا خبرې د مکاشفې په حالت کې لیکلې دي که هغه وخت چې مکاشفه پای ته رسېدلې او دی خپل طبیعي حالت ته راګرځېدلی؟ ځواب به حتماً دا وي چې وروسته ئې لیکلې، نو پوښتنه دا ده چې دا خطونه ئې او ټول هغه مطالب چې تر دې وروسته راځي او یوحنا ئې د همدې مکاشفې پیغام ګڼي، څنگه په یاد پاتې شوي؟! ولې صفا نه وايي چې دا کتاب یو چا د یوحنا په نامه لیکلی او خپل افکار ئې د یوحنا د مکاشفې په ښې کې وړاندې کړي؟!!

آسماني رؤیا

تر دې سرلیک لاندې لولو: بیا همغسې چې آسمان ته مې کتل .. همغه غږ مې بیا واورېدو چې ما ته ئې ویل: بر راشه چې راتلونکې پېښې در ونیسم، ناڅاپه د خدای روح احاطه کړم او ځان مې په آسمان کې ولید؛ اوه؛ څومره پرتمین وو!! یو تخت مې ولید چې داسې څوک پرې ناست وو چې د الماس په څېر ځلېدو، د ده چاپېر د زمره په څېر د بوډۍ ټال (قوس قزح) راتاو وو، د تخت چاپېر څلرویشته واړه تختونه پراته وو، پر هغوی څلرویشته روحاني مشران ناست وو، چې ټولو سپینې جامې درلودې او د سرو زرو تاجونه ئې پر سر، له لوی تخت نه برېښنا او تالنده پورته کېده او د تالندې غرا تری اورېدل کېده، د تخت په وړاندې اووه څراغونه هم روښانه وو، دا اووه څراغونه همغه د خدای اووه ګونې ارواح دي!! د تخت په وړاندې د شیشې سیند تر سترګو کېدو، څلور ژوندي موجودات هم د تخت څلورو کونجونو کې ولاړ وو، چې مخکې او شا ته ئې سترګې درلودې، لومړی ئې د زمري په څېر وو، دوهم ئې د غوايي په څېر، درېیم ئې د انسان او څلورم ئې د الوتلو په حال کې عقاب ته ورته!! هر یوه شپږ وزرونه درلودل او تر وزرونو لاندې ډېرې سترګې، دوی شپه ورځ پر له پسې د خدای ذکر کاوو او ویل به ئې: قدوس، قدوس، قدوس دی خدای، قادر خدای چې وو، شته او رابه شي!! کله چې دغو

ژوندیو موجوداتو هغه چا ته جلال، حرمت او ستاینه وړاندې کړه چې پر تخت ناست وو او د تل لپاره به ژوندی وي، نو هغه څلرویشتم مشرانو ورته سجده وکړه، ... او خپل تاجونه ئې د ده د تخت په وړاندې وغورځول... او دا سرود ئې ووايو: خدایه! جلال، حرمت او قدرت له تا سره بنایي، ځکه ته د ټولو موجوداتو پیدا کوونکی یې... بیا مې د همدغه پر تخت ناست کس نبي لاس ته لیک ولیدو چې په اوو مهورنو مهور شوی وو، بیا مې یوه فرشته ولیده چې ویل ئې: څوک د دې وړ دی چې دا لیک پرانېزي او وئې لولي؟! .. په آسمان او ځمکې کې هیڅوک پیدا نه شو چې دا کار وکړي، ما له دې کبله وژړل چې ولې څوک پیدا نه شو!! خو له دغو څلرویشتمو مشرانو نه یوه راته وویل: مه ژاړه، وگوره، د یهودا د قبیلې زمري چې د داؤد له نسله څخه دی، دا اووه مهورونه او لیک پرانېزي، خو چې ومې کتل د زمري په ځای مې یو وری ولید چې د تخت په وړاندې د څلرویشتمو مشرانو په منځ کې ولاړ دی، په بدن باندې ئې داسې زخمونه معلومېدل چې د ده د مرگ باعث شوي وو، هغه اووه بنکران او اووه سترگې درلودې چې هماغه د خدای اووه گونې ارواح دي چې د نړۍ ټولو برخو ته لېږل کېږي!! ... لیک ئې ترې واخیست، څلرویشتم مشران ورته سجده شول... دا نوی سرود ئې ووايو: ته د دې لیک د پرانیستلو او ویلو وړ یې ځکه چې ځان دې قرباني کړ... ځکه دې د خدای لپاره وپېرل... سلطنت دې ورپه برخه کړ نو ځکه به پر ځمکه حکومت کوي!!! بیا مې په رؤیا کې په زرگونو فرشتې ولیدې چې د تخت او څلرویشتمو مشرانو چاپېر راغونډې وې او دا سرود ئې وایو: د خدای وری، چې ځان ئې د خلکو د ژغورنې لپاره قرباني کړ؛ د دې وړ دی چې د قدرت، دولت، حکمت، قوت، حرمت، جلال او برکت خاوند وي!!! بیا مې د ځمکې او آسمان ټول موجودات لیدل چې همدا سرود وایي... وري لومړی مهور پرانیستو... ناڅاپه مې یو کس ولیدو چې په سپین آس سور دی، لیندی ئې په لاس کې او تاج ئې پر سر، هغه اسپ زغلاوو چې په ډبرو جگړو کې بریالی شي!!! بیا وري دوهم مهور پرانیستو، دا ځل سور آس راڅرگند شو، سور ته ئې توره ورکړې شوه چې وکولی شي صلح او آرامي له منځه یوسي او هرج و مرج راولاړ کړي، په نتیجه کې ئې په هر ځای کې جگړه پیل شوه، درېم مهور ئې پرانیستو، تور آس مې ولید چې د

سور په لاس کې ئې تله وه، دا غږ اوچت شو چې: یوه د غنمو ډوډۍ او یوه کیلو د اوربشو اوږه دې د یوه کارگر ورځنۍ اجوره وي، خو د زیتون غوړو او شرابو ته تاوان مه رسوه!! څلورم ئې پرانیستو او رنگ الوتی آس راڅرگند شو چې د سور نوم ئې مرگ وو، تر شا ئې بل آس روان وو چې د سور نوم ئې د مرو نړۍ وو، دوی دواړو ته اختیار ورکړی شو چې د نړۍ څلورمه برخه خلک د جگړو، قحطی، مرضونو او وحشي ځناورو په وسیله له منځه یوسي، کله چې ئې پنځم مهر پرانیستو نو د قربانۍ یو ځای راڅرگند شو، تر دې ځای لاندې مې د هغو خلکو روحونه ولیدل چې د خدای د کلام د تبلیغ او رښتونې شهادت ورکولو په وجه شهیدان شوي وو، دوی په جگ غږ ویل: ای خدایه! ... تر کله به زموږ انتقام نه اخلې؟ بیا هر یوه ته سپین خادر ورکړی شو او ورته وویلی شو: لږ نور دې استراحت وکړې چې د دوی نور ملگري هم ورسره یوځای شي، بیا ئې شپږم مهر پرانیستو، ناڅاپه زلزله راغله، لمر تک تور شو او سپوږمۍ د وینو په څېر سره شوه، ستوري مې لیدل چې له آسمانه لاندې پر ځمکه توښېږې، داسې لکه خام انځر چې له ونې پر ځمکه پریوځي (له دې نه معلومېږي چې یوحنا د ستورو په هکله څه انګېرنه لري، گمان کوي چې ستوري به د وړو وړو گردو گردو څراغونو په څېر وي او کله چې پر ځمکه راپرېوځي، د راپرېوتو انځرو په څېر به وي، په دې نه پوهېدو چې د آسمان اکثر ستوري تر ځمکې ستر دي، که یو ئې هم په ځمکه راپرېوځي نو ځمکه به داسې توتې توتې شي چې گردونه به ئې په آسمان کې خواره شي)... آسمان له منځه ولاړ (خو دی لا په آسمان کې دی!!)، غرونه او سیندونه له خپل خپل ځایه بې ځایه شول، هر څوک، پاچا او گدا او ... په غارونو کې پټېدل.. او دا هیله به ئې کوله چې ډېرې پرې راپرېوځي... بیا مې څلور فرشتې ولیدې چې د ځمکې په څلورو کونجونو کې ولاړې دي او نه پرېږدي چې څلور گونې بادونه پر ځمکه راشي، چې نور نو نه پانې وخوځېږي او نه د سیندونو څپې... بیا مې بله فرشته ولیده چې له ختیځه راغله، د خدای لوی مهر ئې په لاس کې او دې څلورو فرشتو ته ئې وویل: لاس درتم کړئ... پرېږدئ چې د خدای د بندگانو تندي مهر کړم!! د هغو کسانو شمېر چې د یهودانو له قبیلو مهر شول یو سل څلورڅلوېښت زره وو، له هرې قبیلې دولس زره، بیا د

دولسو قبیلو نومونه اخلي (ټول یو اندازه په جنت کې د برخې وړ گڼي، هغه قبیلې هم چې د بايبل نور کتابونه ئې د دوزخ سوند بولي)، بیا مې لویه ډله د مختلفو ملتونو ولیده چې شمېرل ئې ممکن نه وو، چې سپینې جامې ئې اغوستې وې او د خرما خانگې ئې په لاسونو کې وې... دوی په جگ غږ وویل: زموږ ژغورنه د خدای او وري له لوري ده، ... یوه مشر له ما وپوښتل: آیا دا د سپینو جامو خلک پېژنې؟ ... راته وئې ویل: دا هغه کسان دي چې له عذابه راوتلي، خپلې جامې ئې د وري په ونيو وینځلې او سپینې کړې دي!! ... اوس ... وري ورته خوراک ورکړی، له دې وروسته به نه وږې کېږي او نه ترې!! ... کله چې وري اووم مېر پرانیستو په آسمان کې نږدې نیم ساعت سکوت او خاموشي شوه، بیا مې اووه فرشتې ولیدې چې د خدای په وړاندې ودرېدې او اووه شپېلۍ ورکړې شوې، یوه بله فرشته د قربانۍ له ځای سره ودرېده، عطرنانک بوتې ورکړې شول چې د مؤمنانو له دعاگانو سره ئې یو ځای کړي او د خدای په وړاندې ځای کې ئې ودودوي، نو په دې وخت دا د عطرو بوی د مؤمنانو له دعاگانو سره یو ځای د خدای حضور ته لوړ شو، بیا دغې فرشتې د اور لوبنۍ د ځمکې خوا ته وغورځاوو، چې ناڅاپه رعد او برق او زلزله رامنځته شوه، په دې وخت هغه اووه فرشتې تیارې شوې چې شپېلۍ وغږوي، لومړۍ فرشتې خپله شپېلۍ وغږوله او ناڅاپه پر ځمکې ژلۍ، اور او وینې وورېدې، چې په دې سره د ځمکې درېیمه برخه او ونې او بوتې ئې وسوځېدل، د دوهمې فرشتې په شپېلۍ سره د غره په څېر یو شی سیند ته وغورځېدو، چې په دې سره درېیمه برخه کشتۍ غرقې شوې، او د سیند درېیمې برخې اور واخیست او درېیمه برخه کبان ئې مړه شول، (یعنې ده ټول په دقیقه توگه شمېرل او ورته معلومېده چې درېیمه درېیمه برخه ئې له منځه ځي!!)، د درېیمې فرشتې په شپېلۍ سره د سور اور په څېر یو ستوری په سیندونو او چینو ولوېدو، نوم ئې تریخ ستوری وو، په دې سره د ځمکې د اوبو درېیمه برخه ترخې شوې او ډېر ترې مړه شول!! په څلورمې شپېلۍ سره د لمر، سپوږمۍ او ستورو په درېیمې برخې سخت گوزار وشو چې درېیمه برخه ئې تکه توره شوه، په دې وخت کې مې یو عقاب ولید چې په لوړ غږ وایي: وای، وای، وای د ځمکې د اوسېدونکو په حال چې اوس به پاتې درې

فرشتې هم خپلې شپېلۍ وغږوي، د پنځمې فرشتې په شپېلۍ سره يو ستوری پر
 ځمکه پرېوت، د يوه بې انتهاء کوهي کلي ورکړی شوې وه، کله چې ئې په دې کلي
 سره دا کوهی خلاص کړ نو ستر دود ترې اوچت شو، دومره چې لمر او هوا ئې تياره
 کړه، بيا له دې دود نه ملخان راووتل، د ځمکې مخ ئې پټ کړ، د لړمانو په څېر
 نيشونه ورکړی شو، ورته وويلی شو چې له وانسو او بوټو سره به کار نه لری، يوازې
 هغه کسان وچيچي چې د خدای مھر ئې په تندي نه دی وهل شوی، دوی ته اجازه
 ورکړی شوه چې تر پنځو مياشتو خلک وځوروي، ... خلک به د دوی له لاسه د مرگ
 هيله کوي خو نه به مري، ملخان د آسونوپه څېر او پر سر ئې تاجونو ته ورته شيان
 ترسترگو کېدل، مخ ئې انسان ته ورته وو، د بنځو په څېر وېنستان ئې وو، ... په دې
 سره يوه بلا تېره شوه خو دوه لا پاتې وې!! د شپږمې فرشتې په شپېلۍ سره مې يو
 غږ واورېدو چې ويل ئې: هغه څلور فرشتې آزادې کړئ چې د فرات په سيند کې
 بنديانې دي!! دوی آزادې شوې او د خلکو درېيمه برخه ئې ووژل، وامې وربدل چې
 دوی دوه سوه مليونه جنگيالي په واك کې درلودل، د دوی آسونه او سواره مې
 وليدل ... ځينې په يوه رنگ او ځينې په بل رنگ... د آسونو لکۍ ئې د مار سر ته
 ورته وې... څوک چې له دې بلا روغ ووتل بيا هم حاضر نه شول چې د خدای عبادت
 وکړي او له گناهونو لاس واخلي!! بيا مې يوه فرشته وليده چې له آسمانه راکوزه
 شوه (دلته داسې څه وايي چې گواکې دی په ځمکه دی، خو د رؤيا له مخې دی د
 خدای خوا ته په آسمان کې دی)، شاوخوا ئې ورپېخ تاو وه، ... په لاس کې ئې وور
 ليک باز ته ورته وو، يوه پښه ئې په سيند او بله پر ځمکه کېنوده، د تالندې په څېر
 غږ ترې اوچت شو او په ځواب کې ئې اوو رعدونو څه وويل، غوښتل مې د دوی
 خبرې وليکم، خو له آسمانه راته وويل شو: لاس دې تم کړه، د رعدونو خبرې بايد
 ونه ليکل شي!! (دلته هم داسې بڼي چې دی پر ځمکه دی او هر څه د مکاشفې په
 ترڅ کې ليکي!!)، دغې فرشتې لوړه وکړه چې نور به ځنډ نه کېږي!! بلکې د اوومې
 فرشتې له شپېلۍ سره سم به د خدای منصوبه عملي شي!! بل غږ مې واورېدو چې
 ويل ئې: ولاړ شه هغه ليک چې له فرشتې سره ده درواخله، نږدې ورغلم... ليک ئې
 راکړ او راته وئې ويل: واخله او وئې خوره،... لکه څنگه چې دې راته ويلي وو په

خوله کې مې خوږ ولگېدو خو په نس کې تريخ، بيا ئې راته وويل: ته بايد د قومونو، نسلونو، ژبو او پاچايانو په اړه نورې وړاندوينې هم وکړې، ما ته ئې د لرگي گز راکړ او راته وئې ويل: لاړ شه د قربانۍ د خای او معبد د منځ اندازه معلومه کړه او په معبد کې عبادت کوونکي وشمارة، خو غولی مه اندازه کوه، دا نورو قومونو ته پرېږده، دوی به دوه څلوېښت مياشتې سپېڅلې ښار تر پښو لاندې کړي!! خو زه به دوه شاهدان په خړو جامو کې ولېږم چې دوی به يو زر دوه سوه شپېته ورځې زما پيغام خلکو ته ورسوي!! دا دوه شاهدان د زيتون همغه دوه ونې او دوه د خراغ لوبښي دي!! چې د ټولې ځمکې د خدای په وړاندې ودرېږي!! څوک چې وغواړي دوی وځوروي په هغه اور سره به له منځه ځي چې د دوی له خولو راوځي!! دوی به په دغو درې نيمو کلونو کې دا قدرت لري چې که وغواړي د باران د وړېدو مانع شي، چينې په وينو بدلې کړي او نړۍ په رنگ رنگ مصيبتونو اخته کړي!! د دوی د مأموريت په پای کې به له کوهي نه يو عجيب ځناور راووځي، د دوی په ضد به جگړه پيل کړي او دوی به ووژني!! د دوی جسدونه به درې نيمې ورځې په ستر ښار کې خلکو ته ښودل کېږي!! دا ښار به د فساد له مخې سدوم او مصر ته ورته وي او هغه خای دی چې د دوی خدای هم په صليب ووژل شو!! ... د دوی په مرگ به خلک خوشحالي کوي... خو خدای به ئې بيا راژوندي کړي... خلک به ووېرېږي، له آسمانه به غږ شي او دوی دواړه به لوړ ولاړ شي... سخته زلزله به راشي او د ښار لسمه برخه به له منځه ولاړه شي او او زره کسان به ووژل شي!! پاتې کسان به د خدای عبادت وکړي!! د اوومې فرشتې په شپېلۍ سره له آسمانه لوړ غږ تر غوږو شو چې ويل ئې: د نړۍ سلطنت زمونږ د خدای او د ده د مسيح په برخه شو او هغه تر ابده سلطان دی!! څلرويشتو مشرانو سجده وکړه او وئې ويل: ... ستا ستاينه کوو چې خپل عظيم قدرت دې په خپل لاس کې ونيولو او سلطنت دې پيل کړ... اوس د خلکو تر منځ د قضاوت وخت دی... چې خپلو انبياوو او خدمتگارانو ته اجر او بدله ورکړي!! او هغه خلک له منځه يوسي چې په نړۍ کې ئې فساد کاوو!! په دې وخت کې د خدای کور په آسمان کې پرانيستل شو او د عهد صندوق څرگند شو!! برېښنا او تالنده، ژلۍ او زلزله راغله!! بيا يوه عجيبه منظره ترسترگو شوه... داسې

ښځه مې ولېده چې لمر ئې د جامې په توگه اغوستی وو، سپوږمۍ ئې ترېښو
 لاندې وه، په سر ئې د دولسو ستورو تاج وو، ښځه د زېږون په درد اخته او زېږولو
 ته سترگې په لار وه، ناڅاپه یو سور ښامار راڅرگند شو او وه تاجونه او لس ښکرونه
 ئې درلودل، په خپلې لکۍ سره ئې د ستورو درېیمه برخه پر ځمکه وغورځول (د
 آسمان یو ستوری په ځمکه نه ځایېږي خو ده د ټولو ستورو درېیمه برخه لیدلې چې
 پر ځمکې راپرېوتې!!)، د ښځې مخې ته ودرېدو چې زوی ئې له ستونې تېر کړي،
 ښځې زوی وزېږاوه، چې پر ټولو قومونو به حکومت کوي... له پیدا کېدو سره سم
 ئې هغه د خدای لوري ته لوړ یووړ، خو مور ئې بېدیا ته وټنښتېده، خدای هغه ځای
 ورته برابر کړی وو چې یو زر دوه سوه شپېته ورځې هلته تېرې کړي، بیا په آسمان
 کې جگړه پیل شوه، میکائیل له خپلو فرشتو سره له دې ښامار او خبیثو فرشتو
 سره ئې وجنگېدو، ښامار او ملگري ئې له آسمانه وشړل شوو، هو؛ دا ښامار همغه
 ابلیس دی چې ټول خلک ئې وغولول!!! (یعنې د ابلیس لښکرې هم فرشتې دي خو
 خبیثې فرشتې او دوی هم تر همدې وخته په آسمان کې اوسېږي، د دې جگړې په
 نتیجه کې به له آسمانه وشړل شي!!!)، په دې وخت کې غږ شو چې د خدای د نجات،
 قدرت او سلطنت او د مسیح د حقیقي حکومت وخت راوړسېدو... زمونږ وروڼو د
 وري په وینو سره مدعي ته ماتې ورکړه... کله چې ښامار ولیدو چې پر ځمکه
 راپرېوت (دا ښامار څو شېبې مخکې د ښځې مخې ته ولاړ وو، خو بیا د جگړې
 لپاره آسمان ته ورسېدو، له ماتې وروسته بېرته پر ځمکې راپرېوت!!!)، د ښځې په
 لوري ئې برید وکړ خو هغې ته د عقاب دوه وزرونه ورکړی شول چې بېدیا ته
 والوزي او هلته درې نیم کاله له ښامار نه خوندي وي!! د ښامار له خولې اوبه د سېل
 په څېر ووتې چې ښځه غرقه کړي خو ځمکې خوله پرانیسته او دا اوبه ئې تېرې
 کړې، بیا ئې د دې زمانو ته مخه کړه... بیا مې له سیند نه د یوه عجیب ځناو راوتل
 ولیدل... اووه سرونه او لس ښکرونه ئې درلودل!! (یعنې د ښامار په څېر!!)، ...
 ښامار خپل تخت، قدرت او اختیار ده ته وسپارو، ... د نړۍ ټولو خلکو د دې ځناور
 متابعت پیل کړ... دوه څلوېښت میاشتې ئې ... د کفر خبرې کولې!!! ... ځینې خلک
 به زنداني شي، ځینې به ووژل شي!!! بل ځناور له ځمکې راووت... او د نړۍ له

ټولو خلکو ئې غوښتل چې د لومړي ځناور عبادت وکړي!! رنگ رنگ معجزې ئې خلکو ته ښودلې، له آسمانه به ئې اور راكوزاوو!!... خلك ئې دې ته اړ کول چې پر ښي لاس او تندي يوه خاصه نښه ولگوي، هيڅوک نه توانېدو چې کوم کسب ترلاسه او خپل معيشت د هغه له لارې تأمين کړي، مگر دا چې د دې ځناور نوم يا عدد پر خپل ځان ولري!! د ده نوم د يوه انسان نوم دی او د نامه د حروفو عددي شمېره ئې ۲۲۶ ده (که همت لرئ نو د دې عدد مصداق معلوم کړئ، د يو حنا له خپل شيطان نه پرته بل څوک نه پرې پوهېږي!!)... بيا ليکي چې وری مې له يوسل څلوېښت زرو هغو نفرو سره وليدو چې هيڅ گناه ئې نه وه کړې او هيڅ دروغ ئې نه وو ويلې، په تنديو ئې د د ده او د ده د پلار نوم ليکل شوی وو، بيا مې د ورانۍ فرشته وليده چې د بابل د وړاندېدو خبره ئې کوله، بله فرشته مې وليده چې ويل ئې چا چې د هغه ځناور عبادت وکړ د خدای غضب به پرې نازل شي... بيا مې له آسمانه شهاد اوو ته يو زېږی واورېدو!!... بيا مې د ورېځو پر سر داسې څوک وليدو چې انسان ته ورته وو،... يوې فرشتې ورته وويل: پاڅه لور دې وکاروه د لو وخت دی!! بله فرشته هم له لور سره له آسمانه راغله... انگور ئې ورېبل او د خدای د غضب په لوی لوبښي کې ئې واچول.. دومره ئې ترپښو لاندې کړل چې د وينو داسې رود ترې وبهېدو چې اوږدوالی ئې د ۱۶۰۰ د غښو د وېشتلو په اندازه او لوړوالی ئې دومره چې د يوه آس خولې ته رسېدو... بيا مې اووه فرشتې وليدې چې اووه بلاوې ئې له ځان سره درلودې چې پر ځمکه ئې رانازلې کړي چې په دې سره د خدای غضب سوړ شي... بيا مې د سيند غاړې ته يو بريالی ټولگی وليدو چې د موسی سرود ئې وايو... له مقدس ځای نه مې واورېدل چې دغو اوو فرشتو ته وايي: ولاړې شئ او د خدای د غضب جامونه پر ځمکه تش کړئ!! لومړی جام د زخم جام وو، دوهم جام ئې مرگ په سيند کې، په درېيم جام اوبه وينې شي، څلورم ئې د سوځوونکي حرارت جام وو، پنځم ئې د تيارې جام وو، په شپږم جام سره د سيند اوبه وچې شوې، اوومې فرشتې خپل جام په هوا کې تش کړ او له مقدس ځای نه دا غږ لوړ شو چې هر څه پای ته ورسېدل... داسې زلزله راغله چې مثال ئې چا نه وو ليدلی.. د بابل ښار درې برخې شو، نور ښارونه هم نسکور شول... جزېرې ختمې او غرونه نسکور شول... له دغو

اوو فرشتو خخه يوه راغله او راته وئې ويل: له ما سره راشه او وگوره چې په هغې فاحشي به خه راځي چې د نړۍ د اوبو پر سر ناسته او پاچايانو ورسره زنا كړې او د نړۍ خلك د دوى د زنا له شرايه مست دي!! ... هغه مې د يوه سره ځناور د پاڅه وليده... په تندې ئې ليكل شوي وو: لوى بابل د نړۍ د فاحشو او فساد مور... بيا مې بله فرشته وليده چې له آسمانه راغله او وئې ويل: لوى بابل وران شو... (دلته يوحنا په خپلې مكاشفې كې د اسرئيليانو پر ستر د بنمن بابل باندي ښه زړه سروي او څو نور عنوانونه هم ورته ځانگړې كوي)... بيا وايي چې د (خدای كلمه) مې پر سپين آس وليده... جامې ئې په وينو سرې وې... له خولې ئې تېره توره راووتله چې بې ايماننه قومونه پرې وځپي... په جامو او وړانه ئې ليكل شوي وو: د پاچايانو پاچا... بيا مې فرشته وليده چې هغه ښامار ئې په زنځيرونو وتاړو او د زرو كلونو لپاره ئې په كوهي كې واچاوو چې تر زرو كلونو پورې خلك ونه غولولى شي!!! بيا مې پر تختونو ناست هغه كسان وليدل چې د قضاوت اختيار وركړى شو او د هغو كسانو ځانونه مې وليدل چې د عيسى د پيغام د رسولو په وجه شهيدان شوي وو، ... دوى نوى ژوندون پيل كړ او له مسيح سره ئې زر كاله حكومت وكړ (يعني دا چې يوحنا دا زر كاله هم په دې مكاشفه كې ليدلي!!)، دا لومړى قيامت دى، بل قيامت به د دغو زرو كلونو په پاى كې راځي!! هغه وخت به نور مړي هم راژوندي كېږي!!، (خو د عيسى له تلو نه دا دى نږدې دوه زره كاله تېر شول خو هغه قيامت رانه غى او هغه زر كاله هم رانغلل چې دوى به د عيسى په څنگ كې حكومت كولو!!)، يوحنا يو ځل بيا وايي چې شيطان به د دغو زرو كلونو په پاى كې آزاد شي، د جوج ماجوج فوځ به جوړ كړي، شمېر به ئې د شكو په اندازه وي، دوى به اورشليم محاصره كړي خو له آسمانه به اور راشي او دوى به وسوځوي!! (دا كار هم د زرو كلونو په پاى كې ونه شو!!)، بيا شيطان د اور په سيند كې واچول شو چې تر ابده هلته پاتې شي، (دا كار هم ونه شو، شيطان لاهمغسي د سابق په څېر ژوندى دى او لښكرې جوړوي)، بيا مې لوى سپين تخت وليدو، داسې څوك پرې ناست وو چې په ليدو سره ئې ټول خلك خواره واره شول، بيا مې مړي وليدل چې د خدای په وړاندې ولاړ دي... مړي محاكمه شول... بيا مړي او مرگ د همدې اور په سيند كې وغورځول شول او يوازې

هغه څوك ژوندي پاتې شول چې د ژوند په دفتر کې ئې نومونه ليكل شوي وو!!
 (يعني يهودان چې نومونه ئې د خداى په كتاب کې ليكل شوي ژوندي پاتې شول او
 نورو قومونه له مرگ سره يو ځاى په دائمي مرگ محكوم شول!!)، نوى آسمان او
 نوې ځمکه مې وليده... ما يوحنا نوى اورشليم وليدو چې له آسمانه ځمکې ته
 راغى... غږ شو او راته وئې ويل: له دې وروسته به د خداى کور د خلکو په منځ کې
 وي، خداى به له دوى سره يو ځاى ژوند کوي!! بيا يوه فرشته راغله او ما ته ئې
 وويل: راشه د وري ناوې وگوره... د اورشليم ښار مې وليدو چې له آسمانه
 راکوزېږي... د فرشتې په لاس کې د سرو زرو گز وو چې ښار اندازه کړي... معلوم
 شو چې ښار مربع دى، لوړ والى ئې هم د طول او عرض په اندازه وو (غلط شوى،
 داسې ښار ته بايد مکعب ووايي، نه مربع، په مربع کې لوړولى نه وي)، هره ضلع ئې
 د دولس زرو غشو د ويشتلو په اندازه، (که هر غشى دوه سوه متره وگڼو نو دوه لکه
 څلوېښت زره گزه، که د نړۍ ټول ښارونه سره يو ځاى او سر به سر کړئ نو داسې
 عجيب ښار نه شي ترې جوړېدى چې طول، عرض او لوړوالى ئې دوه سوه څلوېښت
 كيلومتره وي)، د ښار د ټول هم يو سل څلوېښت گزه وو، په خپله ښار له خالصو
 سرو زرو جوړ شوى وو... په خپله ځلېدو او رڼا ته ئې ضرورت نه وو، ... بيا ئې د
 ژوند سيند راوښود چې د خداى او وري تر تخت لاندې بهېدو... په ښار کې هيڅ بد
 شى نه وو، دا ځکه چې د خداى او وري تخت هلته وو، ... بيا فرشتې راته وويل: دا
 خبرې ټولې رښتيا او د اعتماد وړ دي... عيسى وايي: زه ډېر ژر راځم... ما يوحنا دا
 ټول شيان وليدل او په گونډه شوم چې دغې فرشتې ته سجده وکړم، خو هغې يو ځل
 بيا له دې نه منع کړم او راته وئې ويل: مونږ ټول د عيسى خدمتگاران يو، يوازې د
 خداى عبادت وکړه (يعني عيسى خداى دى او مونږ ټول بايد د ده عبادت وکړو!!)...
 بيا ئې ما ته امر وکړ چې د دې کتاب وړاندوينې ټولو خلکو ته وکړه... او د کتاب په
 پاى کې ليکي: څوک چې په دې کتاب کې څه اضافه کړي يا څه ترې کم کړي، هغه
 بلاگانې به پرې راشي چې په دې کتاب کې ليکل شوې!!!

دا د يوحنا د خبرو يوه لويه برخه وه، دې ته ورته ډېرې نورې خبرې ئې هم کړې
 دي چې ما ونه غوښتل تر دې زيات ستاسو وخت پرې ضايع کړم، لومړنۍ برخه مې

د دې لپاره په بشپړه توګه ترجمه کړه چې له دې نه نورې برخې قیاس کړئ .
که تاسو د دې مکاشفې ټولې هغه ورځې، میاشتې او کلونه حساب کړئ چې
یوحنا ښودلې نو نه یوازې د یوحنا تر ټول عمر به ئې د کلونو شمیر زیات ومومئ
بلکې وبه گورئ چې څو پېړۍ نیسي، خو یوحنا وایي چې دا ټولې پېښې ئې د څو
شېبو مکاشفې په دوران کې لیدلې!!

په دې مکاشفې کې هومره مسخره، د خندا وړ، خوشې، بې بنسټه او خرافي
خبرې تر سترگو کېږي چې ښایي د نړۍ د هېڅ خرافي مذهب په کتابونو کې به ئې
څوک بېلګې ونه مومي!!

زمونږ اعتراض په دې نه دی چې ولې دلته د رمز ژبه کارول شوې او ولې
لیکوال خپلو افکارو او نظریاتو ته د مکاشفې بڼه ورکړې، ډېرو لیکونکو دا
اسلوب کارولی، شکسپیر هم په خپلو ډرامو کې دې ته ورته اسلوب غوره کړی،
علامه اقبال لاهوري هم د دوو سترو منافقینو د معرفي په اړه همدا طریقه کارولې،
اعتراض مو د دې مکاشفې په محتوا او کیفیت دی، د محتوی او کیفیت له پلوه د
یوه عادي ډرامه لیکونکي له ساده ډرامې سره هم نه شي مقایسه کېدلی، کاش د
بایبل لیکونکي د دې بې محتوی او بېهوده مکاشفې په ځای د شکسپیر ډرامو ته
ورته کومه لیکنه راوړې وی!! که تاسو دا مکاشفه د اقبال د یوه ډېر ښکلي شعر سره
مقایسه کړئ چې د یوې مکاشفې یا رؤیا په بڼه کې ئې لیکلی او د انگریزانو د دوو
منافقو جاسوسانو؛ میر جعفر او میر صادق د ناپاکو ارواحو حالت او برخلیک ئې
په کې انځور کړی او ښودلې ئې ده چې د دوی ناپاکې روح ته د جهنم دروازه هم
خلاصه نه شوه او ورته وئې ویل چې ستا لپاره دلته مناسب ځای نه شته!!! وبه
گورئ چې د یوحنا مکاشفه ډېره بې محتوا او پرېوتې ده، خو د علامه اقبال دا شعر
ډېر ښکلي او اغېزناک!!

دا باید واضح کړم چې بایبل تر دې د مخه د حزقیال نبي د رؤیا تر نامه لاندې هم
دې ته ورته رؤیا راوړې، خو هلته د خدای، عرش، فرشتو او نورو په اړه داسې څه
ویل شوي چې د یوحنا له مکاشفې سره ژور توپيرونه لري، هلته داسې لیکل شوي:
په یوه خوب کې مې یو طوفان ولیدو چې له شماله زما په لور راروان دی، په

مخکې ئې د اور لوخړې خوځېدې، د نور یوه کړۍ ترې راتاوه او په منځ کې ئې د ځلانده فلز په څېر یو شی ځلېدو، بیا د لوخړو له منځه څلور عجیب موجودات چې انسان ته ورته ول راڅرگند شول، خو هر یوه څلور مخونه او دوه جوړې وزرونه درلودل، پنبې ئې هم د انسان پنبو ته ورته وې، خو گوتې ئې د سخوندر نوک ته ورته وې او د ځلانده فلز په څېر ځلېدلې، د هر وزر لاندې مې انسان ته ورته لاسونه لیدل، د وزرونو پای ئې سره وصل وو، مخامخ به ئې تگ کاوو پرته له دې چې راوگرځي!! هر یوه څلور مخونه درلودل: مخکنی ئې د انسان د مخ په څېر، بنی ئې د زمري په څېر، کین ئې د غوايي په څېر او شاتنی ئې د عقاب په څېر!! (یوحنا دا څلور بېل بېل موجودات گڼي خو حزقیال ئې د څلورو مخونو یو موجود!!)، هر یوه دوه جوړې وزرونه درلودل، چې یوه جوړه ئې پرانستلې وه او د بل موجود د وزرونو څوکو ته به رسېدل او بلې جوړې د دوی بدن پوښلې وو، کوم ځای ته چې به د دوی روح تلله په همغه لوري به تلل، له دې پرته چې بل لوري ته کاره شي!! د دغو موجوداتو په منځ کې د بلو سکروتو په څېر شیان خوځېدل، چې له منځه ئې برېښنا راوته، دا ژوندي موجودات هم د برق په څېر تېز تېز مخکې شا ته خوځېدل، ... څلور څرخونه مې ولیدل، تر هر یوه لاندې یو څرخ، د زبرجدو په څېر ځلېدل او یوه بل ته ورته ول، د هر څرخ منځ کې بل څرخ وو، د همدې لپاره په دې توانېدل چې په هر لوري وڅوڅېري پرته له دې چې راوڅرخي، څرخونو داسې پرې درلودې چې له سترگو ډکې وې، (یوحنا دا سترگې تر وزرونو لاندې نښي!!)... کله چې به دغه موجودات خوځېدل نو څرخونه به هم ورسره خوځېدل، چې له ځمکې به پورته کېدل نو څرخونه به ورسره پورته کېدل او چې ودرېدل به نو څرخونه به هم ودرېدل، دا ځکه چې د دغو څلورو موجوداتو روح په څرخونو کې هم وه، نو دا موجودات او څرخونه د خپلې روح تر حکم لاندې ول (یوحنا د څرخونو یادونه نه کوي)، ... د هر یوه د سر له پاسه صفحې ته ورته څه خور وو چې د شیشې په څېر به ځلېدو او انسان به ئې وپراوو، د دغې صفحې لاندې د دوی وزرونه داسې پرانیستي وو چې د یوه وزر به د بل وزر ته رسېدو، ... کله چې به الوتل نو غږ به ئې داسې وو لکه د ساحل د څپو غږ، یا د خدای غږ یا د یوه لوی لښکر چیغې (یعني ده د خدای غږ

پېژندو)، کله چې به ودرېدل نو وزرونه به ئې راتېټ کړل، له هر ودرېدو سره به د صفحې له سر نه یو غږ اورېدل کېدو، د صفحې په سر د یوه ښکلې پاچایۍ تخت په څېر یو شی تر سترگو کېدو، داسې لکه چې له شنو یا قوتو جوړ شوی وي او د دې تخت له پاسه داسې ذات ناست وو چې انسان ته ورته وو، له ملا پورته داسې برېښېدو لکه په اور کې سور شوی فلز او له ملا لاندې لکه د اور ځلاندي لمبې، شاوخوا ئې نور راتاو وو او په دې نور کې د بودی د ټال (قوس قزح) ټول رنگونه تر سترگو کېدل، د خدای پرتمین حضور داسې ما ته راڅرگند شو....

دا په اصل کې نه خوب او رؤیا ده او نه مکاشفه، بلکې د خدای، عرش، قیامت او فرشتو په اړه د بائبل خرافي عقاید دي چې د خوب او مکاشفې بڼه ئې ورکړې او دا ښایي د دې لپاره چې له یوې خوا عوام د وینې تر خبرو د خوب او مکاشفې په خبرو ژر باور کوي او له بلې خوا که څوک اعتراض کوي نو بائبل په آسانۍ ځواب ورکړي او ورته ووايي: دا خو د حزقیال رؤیا او د یوحنا مکاشفه ده!! نه بحث ته ضرورت لري او نه ځواب ویلو ته!! د یوحنا د مکاشفې تر نامه لاندې خو ئې د خرافاتو کچه هغه ځای ته رسولې چې د بائبل کتاب ئې له دې پلوه د نړۍ د ټولو خرافي کتابونو په سر کې راوستی.

- په دې خوبونو او مکاشفو کې بائبل د تل په څېر خدای له انسان سره تشبیه کړی، له انسان سره ئې توپیر یوازې په دې کې دی چې (له ملا پورته داسې برېښېدو لکه په اور کې سور شوی فلز او له ملا لاندې لکه د اور ځلاندي لمبې، شاوخوا ئې نور راتاو وو...)، عرش ئې د پاچایانو ښکلې تخت ته ورته، د عرش حمله ئې داسې څلور فرشتې چې هر یو ئې څلور سرونه او څلور وزرونه لري، یو سر ئې انسان ته، بل ئې زمري ته، بل ئې غوايي ته او بل ئې عقاب ته ورته دی!!! خو یوحنا له څلورو مقربو فرشتو چې جبرائیل، میکائیل، اسرافیل او عزرائیل دي، څلور ژوندي موجودات جوړ کړي.

- د قیامت په اړه هم د بائبل عقیده په دې مکاشفې کې انځور شوې.
- که بائبل د آسمان دا ستر ستر ستوري له وړو وړو اومو انځرو سره تشبیه کوي، نو په دې هم حیرت مه کوئ چې خپل خدای له اوسپنیز انسان سره، عیسی

عليه السلام د قربانی له وري سره، څلور مقربې فرشتې له څلورو څلور سرو موجوداتو سره، يا يوه له انسان سره، بله له زمري سره، بله له غوايي سره او بله له عقاب سره، تشبیه کوي!! او عرش د پاچايانو له تخت سره او حمله ئې له باروونکو حيواناتو سره!! او شيطان له ښکروړ ښامار سره!! د يوه هونښيار انسان لپاره دغه مکاشفه کافي ده چې پوه شي بايبل له څومره خرافاتو ډک دی!!

- يو پيغمبر خو پرېرېده هيڅ مؤمن انسان به د الله تعالی په هکله نه داسې خوب وگوري او نه داسې مکاشفه او نه به په خپل ذهن کې داسې غلط او ناقص انځور جوړ کړي!! دا يو شيطاني خوب او يوه ابليسي مکاشفه کېدی شي خو په هيڅ صورت کې يوه رحمانی مکاشفه او خوب نه شي کېدی!!

د یوحنا لیکونه

لومړی لیک

بایبل لیکي چې یوحنا د عیسی له نږدې شاگردانو څخه وو، دی او ورور ئې یعقوب د ځیر او توندو اخلاقو خاوندان وو، د همدې لپاره مسیح دوی (د رعد زامن) ونومول، دا د ده لیک گڼي چې په دې الفاظو پیل شوی: د خدای حیات بڅښونکې (کلمه) په ابتداء کې موجوده وه، ما په خپلو سترگو لیدلې او د ده خبرې مې اورېدلې او په خپل لاس مې لمس کړې، دا کلمه د خدای له لوري راغله او مونږ ته ئې ځان راڅرگند کړ او مونږ شهادت ورکړو چې هغه مو لیدلی، یعنی عیسی مسیح مو لیدلی، هغه تلپاتې ژوند دی، هغه له پلار سره وو، خو وروسته ئې ځان مونږ ته راڅرگند کړ!!!... دا دی هغه پیغام چې خدای مونږ ته راکړی چې تاسو ته ئې ورسوو: ... خدای نور دی او هیڅ تیاره په کې نه شته... که مونږ د مسیح په څېر د خدای د حضور په نور کې ژوند وکړو نو ... د خدای د زوی عیسی وینې به مونږ له گناه پاک کړي... ځکه عیسی مسیح زموږ د گناهونو د پاکولو لپاره خپل ژوند فدا کړ... گناه مه کوه، خو که گناه درنه وشوه داسې څوک شته چې د خدای په وړاندې زموږ واسطه شي او زموږ لپاره معافي ترې وغواړي!! هغه زموږ د گناهونو تاوان ورکړی، .. هغه نه یوازې زموږ د گناهونو لپاره بلکې د ټولو انسانانو د گناهونو لپاره فدا شو!! څنگه پوه شو چې خدای پېژنو؟ لار ئې دا ده چې خپل زړه ته ځیر شو او وگورو چې آیا د خدای د احکامو عملي کولو ته چمتو یو که نه؟ څوک چې وایي خدای پېژنم خو د ده احکام نه په ځای کوي دروغ وایي!!... څوک چې وایي مسیحي یم باید د مسیح په څېر ژوند وکړي،... زامنو! د دنیا پای رانږدې شوی..د مسیح

دبښمن، دجال د راتلو په اړه به مو حتماً څه اورېدلي وي، اوس هم د مسيح مخالفين هر ځای تر سترگو کېږي... له همدې نه پوهېږو چې د دنيا پای رانږدې شوی!! د مسيح دا مخالفين له مونږ سره وو... خو له مونږ نه بېل شول او دا ښيي چې دوی اصلاً له مونږ سره نه ول... څوک چې ووايي: عیسی همغه موعود مسيح نه دی، دروغجن دی، همدا دجال دی... تاسو پوهېږئ چې خدای په مطلقه توگه نېک او غوره دی، نو په دې هم پوه شئ: څوک چې نېکي کوي د خدای زوی دی!! وگورئ مونږ څومره پر خدای گران یو، مونږ ئې خپل زامن گڼلي یو؟ او مونږ حقیقتاً همدا سې یو!!... تاسو پوهېږئ چې مسيح انسان شو چې زمونږ گناهونه پاک کړي!!... څوک چې نېک کار کوي د خدای د کورنۍ غړی دی او څوک چې گناه کوي د شیطان زوی دی... له دې لارې معلومولی شو چې څوک د خدای زوی دی او څوک د شیطان زوی!!... رښتونی او دروغجن معلم او مبلغ له دې نه معلومولی شئ چې پوښتنه ترې وکړئ: آیا په دې ایمان لرې چې عیسی مسيح د خدای زوی واقعاً انسان شو که نه؟ که ئې ایمان درلود نو پیغام ئې د خدای له لوري دی او که نه نو پیغام ئې د خدای له لوري نه دی بلکې د دجال له لوري دی!!! څوک چې په دې ایمان ولري او په ژبه ووايي چې عیسی د خدای زوی دی، نو خدای د ده په وجود کې مېشت دی او دی په خدای کې!!!... مونږ پوهېږو چې عیسی د خدای زوی دی، ځکه خدای دوه ځلې له آسمانه دا حقیقت اعلان کړ، یو ځل د ده د تعمید پر مهال او بل ځل د ده له مرگ نه لږ د مخه!!! خدایي روح چې د رښتونولۍ او صداقت مظهر دي هم دا تائیدوي چې مسيح د خدای زوی دی (یعني زمونږ زړه هم په دې شهادت ورکوي)..

دا د یوحنا د لیک خلاصه ده، چې څو خبرې ئې د غور وړ دي:

- مسيح د خدای کلمه گڼي او وایي چې په ابتداء یعنی ازل کې وه، خو ورپسې مغالطه کوي او داسې ښيي چې گواکې ده دا کلمه په ازل کې لېدلې، حال دا چې که دا لیکونکی واقعاً یوحنا د عیسی علیه السلام شاگرد وي نو دی ئې په خپلو سترگو لیدلی او خبرې ئې اورېدلې، نه هغه کلمه چې د عیسی بڼه ئې غوره کړه!!
- دا هم یوه مغالطه ده چې عیسی علیه السلام ته په دې خاطر د کلمې لفظ

کاروي چې ثابتہ کړی دی په ازل کې له پلار سره یو ځای وو او تلپاتی ژوند دي يعنې ازلي او ابدي دی!! عیسی علیه السلام ته د کلمې لفظ په دې خاطر نه دی کارول شوی چې هغه د انسان په بڼې کې د خدای کلمه ده او یا د خدای له ذات نه بېل شوی، دا غلطه خبره چې څوک کوي هغه باید د ټولو مخلوقاتو په باره کې همدا خبره وکړي، نور مخلوقات هم د الله تعالی په امر او یوې کلمې سره پیدا شوي، په کلمې سره د دوی پیداېښت په دې معنی نه ده چې ټول د الله تعالی له ذات نه راپېل شوي او په ازل کې وو!! د عیسی علیه السلام په اړه دا خبره کول همدومره غلطه ده لکه د نورو مخلوقاتو په اړه. دا خبره یا ماترليستان کوي یا هغه چې په وحدت الوجود باور لري او ټول مخلوقات د خدای له ذاته او ازلي او ابدي ګڼي، تاسو په خپله منئ چې عیسی علیه السلام له خپلې مور مريمې پیدا شوی، ماشوم وو ورو ورو ستر شوی او د انسان ټولې ځانګړتیاوې ئې درلودې!! عقل حکم کوي چې په څه کې بدلون راځي او له یوه حالت نه بل ته او پري هغه نه ازلي کېدی شي او نه ابدي، حتماً پیل او پای لري، ډېر کم عقله انسان به بدلېدونکي شي ته د ازلي او ابدي ذات په سترګه ګوري. د تفصیل لپاره رجوع وکړئ په عیسی باندې د کنعاني بنځې ایمان سرلیک لاندې بحث ته.

- یوحنا له یوې خوا وايي: څوک چې نېکي کوي د خدای زوی دی!! څوک چې نېک کار کوي د خدای د کورنۍ غړی دی او څوک چې ګناه کوي د شیطان زوی دی... له دې لارې معلومولی شو چې څوک د خدای زوی دی او څوک د شیطان زوی!! يعنې هر نېک انسان د خدای زوی دی او وايي: وګورئ مونږ څومره پر خدای ګران یو، مونږ ئې خپل زامن ګڼلي یو؟ خو له بلې خوا یوازې عیسی د خدای یوازنی زوی ګڼي!! دا هم یوه مغالطه ده، په یوه ځای کې زوی په مجازي معنی اخلي او په بل ځای کې په حقيقي معنی!! په پوره يقين سره ویلی شو چې د زوی لفظ په حقيقي معنی اخیستل یو له هغو کرکجنو تحریفونو څخه دی چې په بايبل کې ئې ډېر مثالونه مومو!! پوښتنه دا ده چې تاسو ولې دا د (زوی) لفظ په یو ځای کې په مجازي معنی اخلي او په بل ځای کې په حقيقي معنی، که مسیح د خدای زوی وي نو بیا خو به داؤد، سلیمان او ټول اسرائیليان د خدای همداسې زامن وي لکه

مسیح!! بیا خو به هر نېک بنده هم د خدای همداسې زوی وي لکه مسیح!! تاسو مونږ ته راوښیئ چې د بائبل خدای په کوم کتاب کې ویلي دي چې عیسی له ما نه پیدا شوی زوی دی؟ هغه دوه مواردې چې یوحنا ورته گوته نیسي په دواړو کې فقط دومره ویل شوي: دا مې هغه زوی دی چې پر ما گران دی!! دا خبره خو یوحنا د ټولو مسیحیانو په ارتباط کوي او وایي: وگورئ مونږ څومره پر خدای گران یو، مونږ ئې خپل زامن گڼلي یو!!؟

• یوحنا د رښتوني او دروغجن معلم او مبلغ د پېژندو لپاره همغه معیار کارولی چې پولس کارولی او وایي: چا چې مسیح د خدای زوی وگڼلو رښتونی دی او چا چې دا خبره ونه کړه دروغجن دی او پیغام ئې د دجال له لوري دی!! حال دا چې خبره د دې عکس ده، چا چې عیسی علیه السلام د خدای زوی وگڼلو شیطان دی او وینا ئې د دجال وینا!!

د یوحنا دوهم لیک

دا لیک چې یوازې یوه پاڼه ده، د یوې مېرمنې په نامه لیکل شوی، په لیک کې د دې وضاحت نه دی شوی چې دا مېرمن څوک ده، خو لوستونکي ته دا انتباه ورکوي چې ښایي د مریم علیها السلام په نامه لیکل شوی وي!! اما دا چې ولې د نامه له یادولو ډډه شوې، زما انتباه دا ده چې د یوحنا او د عیسی علیه السلام د شاگردانو په نامه لیکل شوي خطونه ټول جعلی دي، بل چا د عیسی علیه السلام د شاگردانو په نامه لیکلي، لیکونکي ئې هم بېل بېل نه دي، بلکې یو کس دی، الفاظ، د لیکنې اسلوب او محتوی ئې سره ورته ده، په ټولو کې په معینو خبرو ترکیز شوی، همغه خبرې چې د لومړي ځل لپاره پولس په مسیحیت کې اختراع کړې!!

لیک داسې پیل شوی: د کلیسا روحاني مشر یوحنا لخوا درنې مېرمنې او اولاد ته ئې چې نه یوازې زه بلکې ټوله کلیسا د زړه له تل نه ورسره مینه لري، دا محبت د هغه په وجه دی چې زموږ په بدن کې دی او د تل لپاره به په مونږ کې پاتې وي!! د پلار خدای او زوی ئې عیسی مسیح له لوري دې فیض او سوکالي ستاسو په برخه وي... ټگمارو معلمینو ته مو پام وي چې په دغو ورځو کې

ئې شمېر په زياتېدو دی، دوی دا نه مني چې عیسی مسیح د یوه انسان په توګه او
زمونږ د بدن په څېر بدن سره دې عالم ته راغی، هو؛ دوی د حقیقت او مسیح
مخالف دي!!!... په پای کې لیکي ډېرې خبرې راسره دي، نه غواړم په خط کې ئې
درته ولیکم، امېد دی هلته درشم او درسره وګورم او مخامخ سره وغږېږو!!
ګورئ چې د دې لیک هغه اساسي خبرې چې لیکوال پرې تأکید کړی دا دي:
خدای پلار، زوی خدای، مسیح د انسان په توګه له آسمانه ځمکې ته راغلی، څوک
چې دا خبره نه مني ټګمار مبلغ دی!!

د یوحنا درېیم لیک

دا لیک د یوحنا لخوا غایوس نومې کس ته لېږل شوی، د یوحنا مخکنی لیک ته
ورته دی، خو تر هغه ډېر مختصر، یوازې یوه صفحه ده او د پام وړ او مهمه خبره په
کې نه شته.

د يعقوب ليك

د بايبل دا مختصره رساله تر ټولو كتابونو او رسالو ئې غوره رساله ده، له څو محدودو برخو پرته ئې نور ټول داسې مطالب لري چې له الهي كتابونو نه اخیستل شوي. که د دې رسالې مطالب د قرآن او حدیث په رڼا کې وڅېړو نو د هرې جملې لپاره به ئې یو آیت او حدیث ومومو. دې ته ترجیح ورکوم چې د دې رسالې د ځینو برخو ژباړه وړاندې کړم.

بايبل تر دې سر ليك لاندې ليكي: په دې ليك کې د مسيح ورور يعقوب چې د اورشليم د كليسا اسقف وو، هغو كسانو ته چې مسيحي شوي وو ليكي: دا كافي نه ده چې څوك دعوا وكړي چې په خداى ايمان لري او مسيحي دى، بلكې بايد په خپلو عملونو سره دا خبره ثابته كړي، د يوه مسيحي عمل دا دى چې بايد د خداى اوامرو ته التزام ولري او رښتوني مسيحي هغه دى چې د خداى د اوامرو مطابق عمل كوي.

د دې رسالې مهم ټكي دا دي:

- كله چې ستونزې او آزمويښتې له هرې خوا درباندي برید کوي، نو خوښ اوسئ، ځکه دا مشکلات او ستونزې دي چې ستاسو صبر زیاتوي، نو پرېږدئ چې ستاسو صبر زیات شي او دا هڅه مه کوئ چې له مشکلاتو نه خپله اوږه سپکه کړئ، ځکه كله چې ستاسو صبر بشپړ شي نو كامل به شئ او هيڅ څه به به محتاج نه وئ.
- كه څوك له تاسو نه د خداى په ارادې او غوښتنې د پوهېدو حكمت او پوهه وغواړي، بايد په خپله خداى ته دعا وكړي او له خداى څخه ئې وغواړي، ځکه

خدای هر هغه چا ته پوه او حکمت په پوره سخاوت سره ورکوي چې ترې وټې غواړي، پرته له دې چې هغه ملامت کړي، خو کله چې هغه ته دعا کوئ شک ته مجال مه پرېږدئ، بلکې یقین ولرئ چې خدای ستاسو دعا قبلوي... که په یقین او باور سره دعا ونه کړئ نو له خدای نه د ځواب انتظار هم مه کوئ.

- هغه مسیحیان چې د دنیا له مال نه فقیر دي د حقارت احساس دې نه کوي، بلکې باید په دې خوښ وي چې د خدای په وړاندې سرلوري دي، شتمن مسیحیان دې هم ځان تر نورو لوړ نه گڼي باید په دې خوښ وي چې د دې دنیا ثروت او شتمني د دوی واقعي شتمني نه ده، ځکه چې د دنیا شتمني هغه گل ته ورته ده چې له لنډې مودې وروسته ... خپل بناپست له لاسه ورکوي، شتمن هم داسې وي، له لنډې مودې وروسته ومري او ټولې هڅې ئې بې ثمره پاتې شي.

- کله چې څوک وسوسه شي او د گناه لوري ته وهڅولی شي نو دا فکر دې نه کوي چې دا وسوسه د خدای له لوري ده، ځکه خدای له گناه او بدو لرې دی او هیڅوک گناه ته نه هڅوي، وسوسه یعنی دا چې څوک د خپلو غلطو او ناولو افکارو او امیالو مجذوب شي، دغه ناولي افکار او امیال دی گناه ته هڅوي... او همدا کارونه په الهي مجازات منتج کېږي.

- وروڼو! دې خبرې ته پام وکړئ: زیات واورئ، لږ خبرې وکړئ او ژر مه غصه کېږئ، ځکه ژر غصه کېدا مونږ نه پرېږدي چې همغسې ښه او رښتوني وو چې خدای پرې گمارلي یو.

- د خدای کلام واورئ، یوازې اورېدل نه بلکې عمل پرې وکړئ، ... ځان مه غولوی، څوک چې کلام اوري او عمل پرې نه کوي داسې دی لکه څوک چې خپله څېره په هېندارې کې گوري خو له هېندارې نه له لرې کېدو سره سم خپله څېره هېروي...

- څوک چې ځان مسیحي گڼي خو خپله څېره ژبه نه شي مهارولی، غولېدلی دی او مذهب ئې د یوه توت په اندازه ارزښت نه لري.

- د الله تعالی په وړاندې هغه مسیحي ارزښت لري چې د یتیمانو او کونډو مرستې ته دانگي، خدای ته وفادار وي او ځان د دنیا له ناولو کارونو ساتي.

- دوستانو! تاسو څنگه ادعا کوئ چې مسیحي یئ، په داسې حال کې چې د شتمنو پلوي کوئ او نېستمن سپک گڼئ؟! ... که یو داسې کس ستاسو کلیسا ته راشي چې قیمتي جامې ئې په تن دي او د سرو زرو گوتې ئې په گوتو او په همدې مهال یو فقیر له خیرنو جاموسره راشي او تاسو هغه شتمن ته زیات پام کوئ او تر ټولو په ښه ځای کې د کښېناستو بلنه ورکوئ او هغه فقیر ته وایئ: ولاړ شه هلته لرې ودرېږه او یا هلته پر ځمکه کښېنه، آیا دا نه ښيي چې تاسو د خلکو ارزښت د دوی د شتمنیو له مخې ټاکئ؟! ورونو! خدای فقیران غوره کړي چې په ایمان کې شتمن وي او په الهي ملکوت کې ئې برکات په برخه وي... خو تاسو همدا د خدای دوستان سپک گڼئ، آیا دا مو هېره کړې چې همدغه شتمن له یوې خوا ستاسو حقوق تر پښو لاندې کوي او له بلې خوا تاسو محکمې ته بیایي، اکثرأ همدغه کسان په مسیح ملنډې وهي. څومره به ښه وو چې تاسو د خدای په دې حکم عمل کولی چې فرمایي: خپل گاونډی داسې دوست گڼه لکه ځان چې درباندي گران دی.
- څوک چې د خدای په ټولو احکامو عمل وکړي خو په یوه واړه کار کې اشتباه وکړي، د هغه چا په اندازه مقصر دی چې په ټولو احکامو عمل نه کوي، ځکه هغه خدای چې ویلي ئې دي زنا مه کوئ دا ئې هم ویلي چې قتل مه کوئ، که تاسو زنا ونه کړئ خو د قتل مرتکب شئ، نو د خدای له حکم نه مو سرغړونه کړې او د هغه په وړاندې مقصر یئ....
- د خپلو افکارو او اعمالو مواظبت وکړئ، ځکه چا چې په دې دنیا کې رحم نه دی کړی په ده به هم رحم ونه شي، خو که د خلکو په نسبت رحیم او مهربان وئ نو د قضاوت په ورځ به ستاسو په هکله د خدای رحمت د ده پر قضاوت غالب شي.
- هغه ایمان چې په نېکو عملونو منتج نه شي، د خیر له کارونو سره توأم نه وي اصلاً ایمان نه دی، بلکې یوه تشه او پوچه ادعا ده. دا کافي نه ده چې څوک ووايي خدای یو دی، دیوان هم په دې خبرې باور لري.
- دا نېک عمل وو چې ابراهیم ئې خدای ته مقرب کړ.
- خلک په خپلو اشتباهاتو ژر مه نیسئ، مونږ ټول خطاکار یو، مونږ دیني معلمین به د خپلو اشتباهاتو په سبب تر نورو زیات مجازات کېږو، ځکه چې په دیني

احكامو پوهېږو.

• خوك چې خپله ژبه مهار كړې شي په نورو كارونو كې به هم ځان اداره كړې شي. ژبه كه څه هم وړه عضوه ده خو لوی لوی تاوانونه ترې راوړلېږي، داسې لكه يو لوی ځنگل چې په بخرکي اور وسوځي. انسانان ډېر وحشي حيوانات رامولی شي خو د خپلې ژبې له رامولو عاجز دی، کله پرې د خدای شکر ادا کوو او کله پرې پر انسانانو لعنت وايو، آیا کېدی شي له يوې چينې کله خوږې اوبه راووځي او کله تروې؟ آیا کېدی شي د انځر له ونې زيتون ټول کړو؟ نو له تريو کوهي نه خوږې او خوندورې اوبه نه شو څښلې.

• كه ځان پوه گڼئ نو تل بايد مهربان او زړه سواند اوسئ. كه ستاسو په ژوند كې كينه، كركه او حسادت وي نو خوشې ځان عاقل او پوه مه گڼئ چې دا له درواغو پرته بل څه نه دي، داسې خصلتونه د هغې روح ځانگړتياوې نه دي چې خدای ئې انسان ته ورکوي، چېرې چې حسادت او ځان غوښتنه وي هلته به هرو مرو شخړې او لانجې وي. خو هغه حکمت او پوهه چې له آسمانه وي، نو پاکه او سپېڅلې وي، مؤدبه، ملايمه او صلح غواړې وي، له نورو سره خبروآترو او د دوی د نظرياتو منلو ته چمتو وي، له مهربانۍ او نېکو عملونو ډکه وي، صميمي، بې ریا او واضح وي.

• ستاسو تر منځ د شخړو او نښتو لامل څه دی؟ آیا له هغو ناولو هیلو پرته بل لامل لري چې ستاسو په زړه کې ئې ځای نیولی؟ د هغه څه په حسرت کې سوځي چې نه ئې لرئ، نو د هغه د لاس ته راوړو لپاره خپل لاسونه د نورو په وینو سره کوئ، د دې لامل چې ولې یو څه نه لرئ دا دی چې له خدای نه ئې نه غواړئ او کله چې ئې له خدای نه غواړئ نو هغه ستاسو غوښتنو ته په دې خاطر ځواب نه وایي چې ستاسو نیت ښه نه وي، تاسو یوازې د هغه څه د لاس ته راوړو هڅه کوئ چې تاسو ته لذت او خوښي در په برخه کړي. تاسو د هغو بې وفا مېرمنو په څېر یئ چې د خپلو مېرونو له دښمنانو سره مینه کوي. آیا دې ته متوجه نه یئ چې که د دنیا له ناولو لذتونو سره مینه کوئ نو په حقیقت کې د خدای له دښمنانو سره مینه کوئ.

• نو په عجز او انکسار سره ځان خدای ته وسپارئ او د شیطان په وړاندې مقاومت وکړئ، تر هغه چې له تاسو لرې شي، خدای ته نږدې شی چې هغه هم

درنږدې شي، اې گناهگارانو! له گناه نه لاس ووينئ، د خپلو اشتباهاتو لپاره اوبسکې توی کړئ او وير وکړئ، د خدا په ځای وژاړئ، کله چې په دې پوه شوي چې د خداى په وړاندې ډېر واړه او کمزوري يې نو خداى به تاسو سرلوړي کړي او عزت به درپه برخه کړي.

- د يوه بل غيبت مه کوئ، په دې سره به تاسو د خداى د حکم متابعت کړي وي او که دا کار ونه کړئ معنی ئې دا ده چې د خداى حکم ناقص او غلط گڼئ. ستاسو دنده دا نه ده چې د نورو په اړه قضاوت وکړئ، دا قضاوت خداى ته پرېږدئ.
- داسې مه وايئ چې نن يا سبا به کوم کار کوم، څه پوهېږئ چې سبا به څه کېږي؟ ستاسو عمر د سهارني غبار په څېر دی چې يوه شېبه ترسترگو کېږي او بله شېبه له منځه ځي، بايد ووايئ: که خداى غوښتل او ژوندي پاتې شوو نو دا او دا کار به کوو.

- که په دې پوه شئ چې فلانى کار سم دی او وئې نه کړئ نو گناه مو کړې ده.
- بډايانو! توبه وکړئ، چې هيبتناکې بلاگانې درته انتظار کوي، تاسو په دې دنيا کې سره او سپين زر ذخيره کوئ خو په دې نه پوهېږئ چې په دې سره د قيامت د ورځې مجازات درته ذخيره کوئ، د هغو کارگرانو ځگېږوي ته غوږ شئ چې تاسو غولولي، تاسو ته ئې کار کړی خو تاسو ئې اجوره نه ده ورکړې، د دوی چينغې آسمان ته رسېدلې او خداى اورېدلې دي، تاسو خپل عمر په عيش او عشرت کې تېر کړی او د لاندې د پسونو په څېر سORB شوي او د ذبح کولو لپاره تيار شوي يئ، تاسو بې وزلي خلک چې له ځان نه ئې دفاع نه شوی کولی، محکوم کړي او وژلي دي.

- اې هغو عزيزانو چې د مسيح راتگ ته منتظر يئ! داسې صبر وکړئ لکه بزگر چې د خپل پتي رسېدو ته انتظار کوي، صبر او زغم له خپلو پيغمرانو زده کړئ، ټول هغه کسان بختور شوي چې صبر ئې کړی، ايوب يو له هغو کسانو څخه دی چې له ستونزو او کړاوونو سره سره ئې خپل ايمان او صبر له لاسه ورنه کړ او خداى هم دی په پای کې بريالی کړ، ځکه چې هغه ډېر مهربان دی.

- هيڅکله لوړه مه کوئ، که وايئ هو؛ نو بايد خبره مو واقعاً هو وي او که وايئ نه

نو باید قصد مو واقعاً نه وي.

- که له تاسو نه څوک په ستونزو او کړاوونو اخته وي نو باید دعا وکړي، که بیمار وي خدای به ئې روغ کړي او که بیماری ئې د گناه په سبب وي خدای به ئې گناه هم ورته وبخښي، یو بل ته دعا وکړئ، د صادق او رښتوني انسان دعا عجیب قدرت او اغېز لري.

- که څوک له سمې لارې کور شي او خپل ایمان له لاسه ورکړي او بل ئې مرسته وکړي چې سمې لارې ته راوگرځي، دغه کس چې د خدای لوري ته د ده د راگرځېدو سبب شوی، باید پوه شي چې یو انسان ئې له ابدې هلاکت نه ژغورلی او د ده د ډېرو گناهونو د بخښل کېدو سبب شوی.

د پطرس ليکونه

لومړی ليک

دا ليک پطرس ته منسوب شوی، پطرس همغه څوک دی چې بايبل د ده په هکله ليکلي دي: د عیسی علیه السلام د نيول کېدو په شپه ئې درې ځلې وويل چې زه عیسی نه پېژنم!! خو اوس ده ته داسې خط منسوبوي چې گواکې له اورشليم نه بهر ټولو مسيحيانو ته ئې لېږلی، که په ترکیه کې اوسي، يا پونتوس، غلاطيه، کيډوکیه، آسيا، يا بيطينيا کې!! د دې پروا هم نه کوي چې څوک به ئې وپوښتي: جنابه! په هغې زمانې کې چې تگ راتگ په پښو وو، دا يو خط څنگه دومره خورو ورو ملکونو ته لېږل شوی؟ چا وړی؟ او چا ته ئې سپارلی؟ آیا دا يو راډيويي او ټلوېزيوني پيغام وو؟! زه په پوره ډاډ او يقين سره ويلي شم چې دا خط نه يوازې د پطرس له لوري نه دی او هغه په داسې موقعيت کې نه وو چې داسې خطونه وليکلی شي او د ده په وخت کې مسيحيان هم د گوتو په شمېر وو او له اورشليم نه بهر يو مسيحي هم نه وو، بلکې ډېر وروسته د ده په نامه جعل شوی او په همغو خبرو ترکيز کوي چې پولس په خپلو خطونو کې ورباندې ټينگار کوي، د استدلال اسلوب او الفاظ ئې هم د پولس خطونو ته ورته دي!!

د خط خلاصه دا ده: اي عزيزانو! پلار خدای له مخکې تاسو غوره کړي يی، ځکه هغه پوهېدو چې تاسو به ايمان پرې راوړئ، د خدای روح هم تاسو د عیسی په وینو سره پاک کړئ، چې وکولی شئ د مسيح له غوښتنې سره سم ژوند وکړئ!! ... په مسيح باندې ستاسو ايمان به تاسو ته نجات درکړي... دا نجات هغه راز دی چې حتی انبياء هم ترې سم خبر نه وو!! ... بالآخره هغه وخت راوړسېدو چې مونږ په کې

ژوند کوو... او د انجیل دغه پیغام په څرگنده توګه په کې اعلان شو!! چا چې تاسو ته دا پیغام رسولی د روح القدس په واسطه ئې بیان کړی، همغه آسماني روح القدس چې له انبیاوو سره به ئې خبرې کولې!! دا پیغام دومره لوړ دی چې فرشتې هم غواړي پرې پوه شي!! ... خدای ستاسو د نجات لپاره لویه بیه ادا کړې،... دا بیه د مسیح وینې وې چې د بې گناه وري په څېر قرباني شو!! ... خدای د عالم له پیداېښته مخکې د همدې مقصد لپاره غوره کړی وو، خو وروسته ئې راوېږو چې تاسو وژغوري!! ... دا سمه ده چې تاسو له مذهبي بندیزونو آزاد شوي یئ، خو د دې معنی دا نه ده چې هر غلط او ناسم کار ته لاس کړئ!!! د خدای لپاره د هېواد له حکامو او چارواکو اطاعت وکړئ، که د هېواد مشروي او که د دولت هغه مامورین چې د مشر له خوا ټاکل شوي، د خپلو اربابانو په وړاندې هم مطیع اوسئ، یوازې د ښو اربابانو په وړاندې نه بلکې د څیرو او تند خوی ارباب په وړاندې هم!! ... د مسیح په څېر کړاونه تحمل کړئ!! هغه د صلیب په سر زموږ د گناهونو پېټی په خپلو اوږو واخیست، د ده زخمونه هم زموږ د دردونو دوا شوه!! ... مسیح اوس په آسمان کې د خدای ښي لاس ته ناست دی او ټولې فرشتې او آسماني ځواکونه ده ته تعظیم کوي او ورته مطیع دي!! د کلیسا له کشیشانو نه یوه غوښتنه لرم، زه هم کشیش یم، زه د صلیب په سر د مسیح د مرګ شاهد وم!! غوښتنه مې دا ده: دغې رمې ته چې خدای تاسو ته سپارلې ده خوراک ورکړئ... دا لیک مې په سیلاس درته ولیکلو گمان کوم چې هغه د اعتماد وړ دی... په روم کې زموږ د کلیسا غړي تاسو ته سلامونه لېږي، زما زوی مرقس هم سلام وړاندې کوي!!

دلته څو ټکیو ته توجه وکړئ:

- د پطرس له خولې ویل شوي چې زه د صلیب په سر د مسیح د مرګ شاهد وم!! حال دا چې بایبل مخکې لیکلي چې هغه مهال د مسیح له شاگردانو څخه هیڅوک هلته حاضر نه وو، یوازې څو مېرمنو هغه صحنه له لرې لیدلې! همدا راز بایبل لیکلي چې د ده ټول شاگردان ترې وتښتېدل او دی ئې یوازې پرېښود او پطرس په کلیسا کې درې ځلې وویل چې زه عیسی نه پېژنم او په همدې سره ئې ځان وژغورو!
- د عیسی علیه السلام د مصلوبېدو په ارتباط چې دلته او نورو ځایونو کې

بايبل څه ليکې داسې ترې معلومېږي چې غواړي د روم چارواکو ته براءت ورکړي او دا خبرې د دې لپاره کوي چې خلک نه يوازې دا ستر ظلم هېر کړي بلکې دا د الله تعالی له لوري يوه لويه پېرزوينه وگڼي، کله چې تاسو د دې خبرو ترڅنگ دا هم اورئ چې وايي: د خدای لپاره د هېواد له حکامو او چارواکو اطاعت وکړئ، که د هېواد مشر وي او که د دولت هغه مامورين چې د مشر له خوا ټاکل شوي، د خپلو اربابانو په وړاندې هم مطيع او سئ، يوازې د ښو اربابانو په وړاندې نه بلکې د بد، ځير او تند خوی ارباب په وړاندې هم!! ... د مسيح په څېر کړاونه تحمل کړئ!! له دې خبرو نه هر څوک دا انتباه اخلي چې دوی خلک دوکه کوي، د ظالمو حکامو اطاعت ته ئې رابلي، د مسيح عليه السلام صبر او تحمل هم داسې گڼي لکه څوک چې د ظالم حاکم په وړاندې اطاعت کوي!! داسې نه وايي چې ظلم ته مه تسليمېږئ، د ظالمانو اطاعت مه کوئ، که په دې لار کې له کړاوونو سره مخامخ شوی نو د مسيح په څېر صبر وکړئ!! د مسيح صبر او زغم غلط او د ظالمانو په گټه تعبيروي!!

• دلته له مذهبي بندېزونو نه د آزادۍ خبره شوې او دا د پولس د مسلک يوه مهمه او اساسي برخه ده، له شريعت نه خلاصون او دا عقیده درلودل چې د عيسی عليه السلام په طفيل د شريعت له متابعت او مراعات نه خلاص شوي يو، نور نو مسيحيان په دې مکلف نه دي چې مخکنې شرعي بندېزونه مراعات کړي، دا مسلک د پولس او د ده د ملگرو لخوا ابداع شو، دوی وايي: مسيح مونږ د شريعت له لعنت نه وژغورلو، دا ځکه چې دی په خپله زمونږ لپاره لعنت شو (مصلوب کړی شو)!! يعنې شرعي احکام هغو خلکو ته متوجه دي چې د خدای د لعنت وړ دي، مونږ له دې لعنت نه مسيح وژغورلو او هغه هم داسې چې دی زمونږ په خاطر په لعنت اخته شو، په صليب د ده څرېدا يو الهي لعنت وو، چې ده زمونږ د ژغورنې لپاره قبول کړ!!

• دا يوازې مسيحيت نه دی چې له بدعت سره مخامخ شو او داسې ټگمار مذهبي مشران په کې راپيدا شول چې له شريعت نه د آزادۍ خبره کوي، د مسلمانانو د نکبت او اډبار په دوران کې هم داسې شيطان صفت ټگمار مذهبي مشران راپيدا

شول چې د پولس خبره به ئې کوله او ويل به ئې: سالک د طريقت له منازلو نه داسې مقام ته ورسېږي چې د شريعت له التزام نه آزاد شي، په شرعي مکلفيتونو مکلف نه وي، د وصل مقام ته ورسېږي، عبادت او شريعت ته التزام د هغه چا کار دی چې د وصل مقام ته لانه وي رسېدلي!! د قرآن په دې آيت به ئې استناد کاوو چې فرمايي:

الحجر: ٩٩ **قُلْ لِيُحْيُوا الْاَنْفُسَ الَّتِي اَمَاتُوا لِيْ**

او داسې ئې ترجمه کاوو: تر هغه د خپل رب عبادت کوه چې د يقين مقام دې په برخه شي!!

وايي: سالک د وصل په مقام کې يقين ترلاسه کوي نو ځکه په دې مقام کې له عبادت نه معاف شي، شريعت پوست دی او طريقت ئې مغز، مونږ د اسلام مغز ترلاسه کړی، پوست مو نورو ته پرېښی!!

مسلمانانو خو دې ټگمارانو ته په ډېره آسانی ځواب ورکولی شو او ورته ويل ئې: په دې آيت کې خو د يقين معنی مرگ دی نه بل څه، بل يقين خو د ايمان له لومړۍ ورځ د مسلمان په برخه شي. د طريقت په نامه خو نه په قرآن کې کوم لفظ شته او نه په احاديثو کې. قرآن خو مونږ ته د ژوند تر پايه په شريعت د التزام حکم کوي او راته وايي: مرگ مو بايد په هغه حالت کې وي چې د خدای احکامو (شريعت) ته عملاً منقاد او تسليم یئ. پيغمبر عليه السلام او صحابه وو خو د ژوند تر وروستۍ سيلگۍ عبادت کړی، د دوی په ټول ژوند کې داسې شېبه نه ده راغلې چې له عبادت نه ئې لاس اخيستی وي! په سنگر کې د سختو نښتو په دوران کې هم او د ځنکدن په حالت کې هم، آيا کېدی شي څوک تر پيغمبر عليه السلام او صحابه وو لوړ روحاني مقام ترلاسه کړي!؟

خو مسيحيانو نه حقيقي انجيل په لاس کې درلود او نه د عیسی عليه السلام د سيرت دقيق او حقيقي انځور، د پولس په څېر دوکه مارانو ته د دوی د غولولو ټول شرايط برابر وو، هر څه ئې د انجيل او عیسی په نامه ويلی شو.

د پطرس دوهم ليک

زما شمعون پطرس د عیسی مسيح خدمتگار او رسول لخوا

ټولو هغو ته چې مونږ ته ورته ایمان لري

دعا کوم چې د خدای او زمونږ د سالار مسیح د پېژندو په سبب پراخ رحمت او سوکالي درپه برخه شي... کله چې مونږ د خپل خدای عیسی مسیح د قوت او بیا راتلو په اړه تاسو ته څه وایو نو هسې جعلی قصې درته نه کوو، ځکه ما په خپلو سترگو د ده عظمت او جلال لیدلی، کله چې د هغه غره پر سر د پلار خدای جلال د ده په خبرې کې ځلېدو زه هلته وم، ما هغه آسماني غږ واورېدو چې ویل ئې: دا زما گران زوی دی، ډېر ترې راضي یم!! لکه اوس چې درو غجن معلمین شته هغه وخت هم وو، دوی په خپلو غلطو خبرو سره غواړي ستاسو پېسې ترلاسه کړي... له زناوو نه مریږي، بې اراده بنځې په لومې کې اچوي، دوی د بلعام باعور په څېر دي... وایي: څوک چې ژغورل شوی د هر څه کولو آزادي لري، پوه شئ چې مسیح د دې لپاره خپل راتگ ځنډولی چې مونږ نورو ته د ده د ژغورونکي پیغام د رسولو لپاره کافي فرصت ولرو، زمونږ گران ورور پولس له خپل هغه حکمت سره چې خدای ورپه برخه کړی په خپلو ډېرو خطونو کې د دغه مطلب په اړه خبرې کړې دي، د ده په ځینو خطونو پوهېدل خو گران کار دی او ځینې کسان چې له آسماني کتاب نه پوره اطلاع نه لري د دې خطونو غلط تفسیر او تعبیر کوي، همغه کار ورسره کوي چې د آسماني کتاب له نورو برخو سره ئې هم کوي، خو په دې کار سره په خپل لاس ځان تباه کوي!!

په دې لیک کې د پولس له تائید نه معلومېږي چې دا خط په خپله پولس لیکلی او پطرس ته ئې منسوب کړی، نه دا ثابت ده چې پولس له پطرس سره لیدلي او نه دا چې پطرس د پولس خطونه لوستلي، نو د دې خبرې معنا څه ده چې پطرس وایي: پولس هم په خپلو لیکونو کې په همدې مطلب خبرې کوي؟! دا مو هم په پام کې وي چې د بایبل د وینا له مخې پطرس بې سواده وو او په لیک لوست نه پوهېدو!!

د يهودا ليك

بايبل د دې ليك په مقدمه کې ليکي: په لومړۍ مېلادي پېړۍ کې مسيحيت د نړۍ په مختلفو ملکونو کې په چټکتيا خورېدو... خو په مسيح باندې د رښتونو ايمان راوړونکو په ليکو کې داسې خلک ننوتل چې دروغجن او د حقيقت خلاف عقايد ئې درلودل، ځان ئې روحاني او مسيحي بنودو خو بدې موخې ئې درلودې، يهودا په دې ليک کې مسيحيان له دروغجنو روحانيونو نه احتياط ته رابلي او د حق او حقيقت متابعت ته ئې هڅوي!!

لکه څنگه چې بايبل دلته اعتراف کوي حقيقت دا دی چې په مسيحيت کې د شرکي او انحرافي عقايدو لړۍ په همدغې لومړۍ پېړۍ کې پيل شوې، د عيسی عليه السلام د شخصيت په اړه کتابونه او رسالې په همدې وخت کې ليکل شوي، همدا وجه ده چې په دې کتابونو او رسالو کې د ده د دعوت او پيغام په هکله هيڅ څه نه مومو، يوازې د ده د شخصيت او معجزو په ارتباط له مبالغو، درواغو او تناقضاتو ډکې ليکنې مومو، دا رسالې او کتابونه په همدې وخت کې او د ټگمارو مذهبي مشرانو لخوا د ده د شاگردانو په نامه ليکل شوي.

دا رساله داسې پيل کېږي: د عيسی مسيح خدمتگار او د يعقوب د ورور يهودا له لوري، هغو مسيحيانو ته چې د پلار خدای محبوب او غوره بندگان دي او په عيسی مسيح کې خوندي دي!! د خدای له درباره تاسو ته د رحمت، سوکالي او زياتېدونکي محبت غوښتونکي يم.

اې عزيزانو! ما غوښتل چې د هغه نجات په اړه څه درته وليکم چې خدای پر مونږ پېرزو کړی خو اوس لازمه گڼم چې د يوه بل مطلب په اړه تاسو ته څه وليکم... ځکه چې ځينې خدای نه پېژندونکي په چل ول سره کليسا ته ننوتې او خلکو ته د

دې خبرې تعليم ورکوي چې له مسيحي کېدو وروسته هر څه چې مو زړه وغواړي کولی ئې شو، پرته له دې چې د خدای له مجازات نه څه وېره ولرو!! د دغو دروغجنو مبلغينو او معلمينو بد عاقبت له مخکې ټاکل شوی، ځکه دوی زمونږ له آقا مسيح سره د مخالفت لار غوره کړې!! ... تاسو پوهېږئ چې خدای هغه اسرائيليان هلاک کړل چې له مصر نه له وتلو وروسته بې ايمانته شول، هغه فرشتې ئې هم په تيارو کې محبوسې کړې چې گناه ئې وکړه!! د سدوم او عموره ښارونه مو هم په ياد دي چې او سپدونکو ئې فساد، جنسي انحراف او بدکارۍ ته مخه کړه او ټول نابود شول او زمونږ لپاره د پند او عبرت باعث، تر څو پوه شو چې جهنم شته او هلته گناهگاران مجازات کېږي... دوی د قائن، بلعام او قورح په څېر دي، د خدای په لعنت به اخته شي، دوی کليسا ته د خپلو گېډو د ډکولو لپاره راځي، ....

اې عزيزانو! زمونږ د سالار عيسى د استاخو خبرې درپه ياد کړئ چې ويل ئې: په آخري زمانې کې به داسې خلك راپيدا شي چې د خپلو ناولو نفساني غوښتنو په حکم به عمل کوي او په حقيقت به ملنډې وهي، همدا خلك دي چې په تاسو کې اختلاف او تفرقه اچوي، .... تاسو خپل ژوند د ايمان پر بنسټ ودرؤئ او د روح القدس په مرسته دعا وکړئ...

لکه چې گورئ دا مختصره رساله يوازې په دې خبرې ټينگار کوي چې مفسدينو د مسيحيانو په ليکو کې نفوذ کړی، مسيحيانو ته په کار ده چې له دوی نه ځان وساتي.

د پولس ليکونه

لومړی ليک د قرنيس مسيحيانو ته

دا د عهد جديد لومړی کتاب دی، بايبل د عهد جديد په سر او پای کې د پولس خطونه رااخيستي، چې دا په خپله د دې خبرې وضاحت کوي چې بايبل څومره د پولس نظرياتو ته اهميت ورکوي، ما په دې څېړنې کې د بايبل د عهد جديد د کتابونو ترتيب مرعات نه کړي، د پولس ټول خطونه مې يو ځای په پای کې راوستل، دا ترتيب له لوستونکي سره مرسته کوي چې د پولس د ټولو خطونو له محتوی خبر شي او پوه شي چې د ده د خطونو اصلي برخې کومې دي.

د پولس د لومړي خط په سرليک کې داسې راغلي: پولس پيغمبر دا ليک د قرنيس کليسا مؤمنانو ته ولېږو چې د مسيح د ايمان او ژوند په اړه د دوی پوښتنو ته ځواب ووايي، ... له دې ليک نه د پولس اصلي موخه دا وه چې په کليسا کې د اختلاف، اخلاقي فساد، د کليسا نظام، قيامت، ... په هکله بحث وکړي...

مخکې له دې چې د پولس د دې ليک په اړه څه ووايو د ده پېژندا ضروري گڼو: پولس د يوناني مذهب او فلسفې معتقد وو، بهودانو ته واوښت، د مسيحيانو په ضد ئې پراخې هڅې وکړې، تل ئې دا هڅه کوله چې يهودي مشران او رومي چارواکي د عيسی عليه السلام د پلويانو په خلاف جدي، شديد او پراخ غبرگون ته چمتو کړي، له يهودي مشرانو نه ئې داسې احکام ترلاسه کول چې رومي چارواکي د مسيحيانو په نيولو، وژلو او تعذيبولو کې د ده مرسته وکړي، پولس د اورشليم له مذهبي مشرانو او کاهنانو نه دا اجازه ترلاسه کړې وه چې دمشق ته ولاړ شي، تکړه تکړه مسيحيان ونيسي او دوی ته ئې راورسوي، د لارې په نيمايي کې

ئې دا پرېکړه وکړه چې د دوست تر نامه لاندې او د يوه مسيحي په توگه د عيسى عليه السلام او د ده د دعوت بڼه مقابله کولى شي، نو نه يوازې مسيحي شو بلکې د دې مذهب يو جدي مبلغ ترې جوړ شو او حتى د پيغمبرۍ دعوا ئې وکړه، په ډېرې زيرکۍ ئې انجيل مسخ کړ. دى وايي چې دمشق ته د تلو په لار کې مې يوه رڼا ترسترگو شوه چې ما ته ئې غږ کړ: اې سائل! اې سائل! ته ولې ما ځوروي؟! بيا ئې وويل: زه هغه يسوع يم چې ته ئې ځوروي، همغه چې د (شاهد) په توگه ټاکل شوى!! بايبل ليکي چې د ده همسفر ملگرو دا غږ نه دى اورېدلى!! خو رڼا ئې تر سترگو شوې!!

که تاسو د پولس ليکنو او هغه ژور انحراف ته لږ ځير شئ چې دى ئې باني وو او مسيحيت ئې د شرك او تثليث په ډنډ کې وغورځاوو، نو يقيناً به ووايئ چې پولس له يوې خطرناکې او شيطاني منصوبې سره د مسيحيانو په صف کې داخل شوى او د دوستۍ تر پردې لاندې ئې له مسيحيت سره هغه څه کړي چې په دښمنۍ کې ئې نه شو کولى!! ده نه يوازې مسيحيت تحريف کړ او د توحيد عقیده ئې مسخه کړه، بلکې له هغه ئې په خرافاتو ولاړ نوى مذهب جوړ کړ.

که څوک پوښتنه وکړي چې پولس خپل نظريات له کومه ترلاسه کړل؟ نو ځواب خو ئې بايد دا وي چې له هغو رواياتو نه چې د عيسى عليه السلام له نږدې ملگرو او حواريونو ئې اورېدلي!! خو حقيقت داسې نه دى، دى په خپله وايي: ما خپل انجيل له انسانانو څخه نه بلکې د مکاشفې له لارې په خپله له مسيح نه ترلاسه کړى!! ده ټول مخکني روايات شا ته غورځولي او خپلو شيطاني افکارو ته ئې د مکاشفې نوم ورکړى!! او ادعا ئې کړې چې دا افکار ئې مخامخ له مسيح نه ترلاسه کړي!! زه د تحقيق په ترڅ کې دې نتيجه ته رسيدلى يم چې پولس له مسيحيت سره همغه څه کړي چې عبدالله بن سبا له اسلام سره کړي، دواړه يهودان وو او دواړو د دوستۍ په نامه د مسيحيت او اسلام مقابله کړې، توپير ئې په دې کې دى چې عبدالله بن سبا د قرآن په څېر له يوه داسې څرگند کتاب سره مخامخ وو چې نه ئې تحريفولى شو، نه ئې مسخه کولى شو او نه ئې مقابله کولى شوه، خو پولس ته لار آواره وه او له داسې خنډ سره نه وو مخامخ، هر زهر او زقوم ئې د انجيل او

مکاشفې په نامه خورولې شو.

دی خپل لیک داسې پیلوي:

زما (پولس) لخوا، چې د خدای په غوښتنه غوره شوی یم، چې د عیسی، رسول او استازی وم او همداراز زمونږ د ورور سوستانیس استازی!! تاسو د قرنطیس مسیحیانو ته، چې د خدای له لوري بلل شوي یئ چې د ده قوم وئ او د عیسی په واسطه ومنلی شئ او ټولو مسیحیانو ته، هر ځای چې وي او د هغه مسیح په نامه دعا کوي، چې هم زمونږ خدای دی او هم د دوی خدای!!

د پولس دغه مقدمه، د ده د شیطاني افکارو ټول بنسټونه په دې توگه په گوته کوي:

- دی ځان د خدای له لوري غوره شوی گڼي!
  - ځان د عیسی علیه السلام استازی معرفي کوي!
  - د قرنطیس مسیحیانو ته وایي چې خدای غواړي تاسو په خپل خاص او ځانگړې قوم او ټبر کې داخل کړي.
  - خودا کار د عیسی په وساطت کوي!
  - مسیح د ټولو مسیحیانو خدای گڼي!
- که تاسو هر شرکي مذهب وڅېړئ او د هر دروغجن نبی دعوی ته څیر شئ نو وبه گورئ چې بنسټ یې په دغو پنځو پنبو ولاړ وي، خو د دې په مقابل کې به حقیقي دین او واقعي پیغمبر وگورئ چې وایي:
- خدای یو دی، شریک نه لري.
  - ټول انسانان یې یو شانته بندگان دي، په انسانانو کې خاص قوم او ټبر نه لري.
  - د خدای پیغمبران هغه دي چې خلکو ته وایي: د یوازني خدای عبادت وکړئ، مه له الله تعالی پرته بل چا ته سر تپتوئ او مه لاس او لمن اوږدوئ.
  - د خدای او انسان تر منځ واسطې او وسیلې ته ضرورت نه شته، خدای له هر بنده سره د ده د عقیدې او عمل له مخې معامله کوي، دعا یې مخامخ او له واسط نه پرته اوري، د غاړې تر رگ ورنږدې دی.
  - هر څوک چې ځان خدای وگڼي او په خدایي کې ځان شریک، دروغ وایي، دجال

دی، خلك غولوي، خوك چې د چا په هكله ووايي: دا په خدايي كې له الله تعالى سره شريك دی، خدای د ده له لارې او د ده په وساطت او شفاعت دعا او عبادت قبلوي، يو خبيث ټگماردی!!

پولس له دې وروسته ليكي: ... تاسو ته د مسيح په نامه سوال كوم چې اختلاف پرېږدئ، ... ما ته ويل شوي چې له تاسو نه ځينې وايي: زه د پولس پلوي يم، ځينې وايي زه له پطرس سره يم، ځينې وايي زه له مسيح سره يم... تاسو په دې كار سره مسيح ټوټې ټوټې كوي... آيا دا پولس وو چې ستاسو د گناهونو د بخښنې لپاره په صليب وځړول شو؟ ما له دوو دريو كسانو پرته چا ته د تعميد غسل نه دی وركړی، د پولس په نامه مې كومه كليسا هم نه ده جوړه كړې!! زه مسيح د تعميد لپاره نه يم رالېږلی، د دې لپاره ئې لېږلی يم چې خلكو ته انجيل وښيم!! ... زه ښه پوهېږم چې ځينو خلكو ته دا څومره احمقانه او بېهوده خبره معلومېږي چې عيسى مسيح د صليب په سر خپل ځان قرباني كړ چې انسان ته نجات وركړي!! خو مونږ ته چې د نجات په لوري درومو دا د خدای د قدرت ښه ده!! ... خدای دا غوره ونه گڼله چې انسان ئې په عقل، علم او حكمت سره وپيژني، بلکې دی په خپله زمونږ منځ ته راغی او ټول هغه خلك ئې وژغورل چې د ده په پيغام ئې ايمان راوړ!! يعني همغه پيغام چې د نړۍ ټول خلك، كه يهودان دي او كه غير يهودان هغه پوچ او بېهوده گڼي!! يهودان معجزه غواړي او يونانيان يوازې هغه خبرې مني چې د دوی له فلسفې او حكمت سره اړخ لگوي، خو زمونږ پيغام دا دی: مسيح د انسان د نجات لپاره مصلوب شو او ومړ!!... مسيح مونږ له خپلو گناهونو پاك كړو او د خدای په وړاندې د منلو وړ ئې وگرځولو!! كه څه هم خدای دا نقشه د عالم له پيداېښته مخکې زمونږ لپاره جوړه كړې وه خو په تېرو زمانو كې ئې هيچا ته ونه ښوده، حتی د دنيا مشرانو هم دا درك نه كړه، ځكه كه ئې درك كړې وى نو (د عظمت خدای) به ئې نه وو مصلوب كړی... خدای د خپلې هغې روح په واسطه مونږ ته دا حقايق رابښيي چې مونږ ته ئې راپه برخه كړې، هيڅوك نه شي كولى پوه شي چې د بل په زړه كې څه افكار دي، خو په خپله پرې پوهېږي، همداسې هيڅوك د خدای په افكارو او نقشو نه پوهېږي، مگر د خدای روح!! خدای په حقيقت كې د همدې لپاره

خپله روح زمونږ په برخه کړه، چې په هغې سره مونږ ته راوښيي چې د خپل لطف او برکت څومره هدايا ئې زمونږ په برخه کړې دي!! طبيعي ده، هغه روح چې مونږ ترلاسه کړې د دنيا له روح نه فرق لري!! مونږ د روح القدس د کلماتو حقيقت په روح القدس سره درک کوو!! خو بې ايمانه کس هغه حقايق نه شي درک کولی چې روح القدس ئې مونږ ته راښيي، نور دا خبرې پوچ او بېهوده گڼي دا ځکه چې د خدای په خبرو هغه څوک پوهېږي چې د خدای روح ئې په وجود کې وي!!

په پورتنیو خبرو کې له لږ غور او دقت نه وروسته هر انسان دې نتيجې رسېږي

چې:

- داسې خبرې يوازې هغه څوک کولی شي چې لوی دجال، د انسان په جامه کې شيطان، د الله تعالی، د عیسی علیه السلام، د دین، توحید او حق دښمن وي!! ډېره گرانه ده چې د یوه خدای پال انسان په ژبه داسې کرکجنې خبرې راشي.
- پولس اعتراف کوي چې د ده خبرې ډېرو ته احمقانه برېښي، يهودان ئې نه مني، يونانيان ئې هم نه مني، په مخکنیو کتابونو کې نه دي راغلې، د عقل، علم او حکمت خلاف دي، همداراز وايي: خدای نه دي غوښتي چې انسان په علم او حکمت سره د دغو خبرو په حقيقت پوه شي، له مسیحیانو پرته ئې هیچا ته دا خبرې نه ده ښودلې، په مخکنیو الهي کتابونو کې ئې هم نه دي بیان کړې او دا ځکه چې که دا کار ئې کړی وی نو بیا خو عیسی په صلیب نه ځړول کېدو او انسان به له نجات نه محروم پاتې کېدو!! د خدای خبرې هغه څوک درک کولی شي چې د خدای روح ئې په وجود کې وي، دا روح يوازې د مسیحیانو په برخه شوې، د مسیحیانو روح د نورو نړېوالو له روح نه تفاوت لري!!
- پولس د مسیحیانو له عقل سره لوبې کوي، هغوی ورته احمقان برېښي، دوی ته وايي چې د خدای اصلي خبرې همدا دي چې زه ئې تاسو ته کوم، مسیح د انسان د نجات لپاره مصلوب شو، له آدم علیه السلام نه تر عیسی علیه السلام پورې هیڅوک، نه کوم انسان او نه کوم پیغمبر، د خدای په خبرې نه دي پوه شوي، خدای نه دي غوښتي چې هغوی پوه کړي، يوازې پولس ئې پوه کړی!! آیا د هغه چا په عقل ژړا نه ده په کار چې داسې احمقانه خبرې مني!؟

• پولس الله تعالى ته داسې يو ستر تور او اتهام متوجه کوي چې هېڅ خدای پال انسان به ئې جسارت ونه کړي، خدای ته داسې کلام منسوبوي چې مخاطبين ئې نه پرې پوهېږي، انسانانو ته ئې پيغمبران لېږلي او د دوی په لاس ئې کتابونه لېږلي، خو نه ئې خبرې داسې کړي دي چې انسانان پرې پوه شي او نه ئې پيغمبران پوه کړي چې د خبرو مراد ئې څه دی؟ مونږ څو هغه څوک چې خبرې ئې غامض، مبهم او پېچلې وي، خپل مخاطب پوه نه کړی شي، اورېدونکی د هغه له خبرو نه د ده په مطلب پوه نه شي، يو ناموفق او ضعيف وياند گڼو او خبرې ئې ناقصې او کمزورې، آیا الله تعالى ته دا عيب منسوبول لوي جسارت نه دی؟

• آیا ټولو مخکنیو الهي کتابونو او پيغمبرانو اشتباه کړې چې انسانانو ته ئې د نجات نورې لارې په گوته کولې او ورته ويل ئې: ستاسو د نجات لار دا ده چې عقیده مو سمه او عمل مو صالح وي، په خدای او آخرت ايمان ولرئ او د الله تعالى د احکامو اطاعت وکړئ!!!

• له پولس نه پرته هېچا، د عیسی علیه السلام په شمول، نه دې ويلي چې د مسیح په مصلوب کېدو سره د انسانانو گناه بخښل کېږي او نجات ئې په برخه کېږي!! دا ولې د بايبل په عهد قدیم کې هېڅ ځای دا خبره نه ترسترگو کېږي؟

• هغه قاضي چې يو د بل په گناه نیسي او يو د بل لپاره له مجازات نه معافوي يو ظالم قاضي دی، يوازې يو جاهل انسان به خدای داسې يوه قاضي ته ورته گڼي!!

• د مسیحیانو په وجود کې کومه روح ده چې په نورو انسانانو کې نه شته؟ د دوی او د نورو د روح تر منځ څه توپیر شته؟ آیا ستا ادعا دا ده چې الله تعالى مسیحیانو ته يوه روح ورکړې او نورو ته بله، دا روح الهي ده او د نورو غیر الهي؟! آیا په دې عالم کې، په انسانانو او نورو مخلوقاتو کې غیر الهي روح، غیر الهي وینه، یا بل څه پیدا کېږي؟ آیا پولس کولی شي مونږ ته داسې څه راوښيي چې خدای نه وي پیدا کړي؟ او آیا مونږ ته به داسې څه راوښيي چې د الله تعالى له ذات نه بېل شوی وي؟

• پولس د عقل مخالفت کوي او وايي چې د خدای خبرې په عقل سره نه بلکې په روح سره درک کېدی شي او په هغې انساني روح سره هم نه چې د ټولو انسانانو

په برخه شوې بلکې په هغې روح سره چې دی ئې روح القدس گڼي او وايي چې يوازې د مسيحيانو په برخه شوې!! دا يوازې پولس نه دی چې دا خبره کوي، هر هغه ټگمار انسان چې غواړي خلک تحميق کړي او د عقل خلاف خبرو منلو ته ئې چمتو کړي نو همدا د پولس خبره ورته کوي او ورته وايي: بس! دا خبره پرته له دې چې خپل عقل و جنگوي ومنه، زړه ته ئې واچوه، دا د عقل خبرې نه بلکې د روح او ايمان خبرې دي.

- هيڅ باشعوره انسان هغه خبره نه مني چې د عقل خلاف وي، انسان د هر څه حقيقت په خپل عقل سره درک کوي، عقل د ده د روح يوه ځانگړتيا ده، په هيڅ الهي کتاب کې به د عقل خلاف خبره ونه مومي، الله تعالی د انسان عقل ته په پام سره هغه مخاطب کوي، نه هغه څه ورته وايي چې د ده عقل ئې نه شي درک کولی او نه هغه چې د ده د عقل خلاف وي، دا کار هغه څوک کوي چې ناپوه او بې حکمته وي، الله تعالی علیم او حکيم ذات دی.

- پولس په دې هم نه پوهېږي چې روح القدس د جبرئيل عليه السلام نوم دی، د جبرئيل په ذريعه د خدای په خبرو د پوهېدو معنی خو يوازې دا کېدی شي چې هغه به هر مسيحي ته راځي او ورته وايي به: د خدای د دې خبرې معنی او مراد دا دی!!
- پولس ته وايو: دا خبرې يهودانو هم کولې، ته خو يوازې مسيح د خدای زوی گڼې هغوی خپل ټول قوم د خدای زامن گڼي، ته وايي روح القدس له مونږ سره دی او د خدای د خبرو په مراد مو خبروي، هغوی ويل خدای په خپله په مونږ کې اوسېږي، زمونږ انبياء او کاهنان په غيب پوهېږي، لمر او سپوږمۍ ودرولی شي!! دوی نه يوازې عيسى عليه السلام د مسيح په توگه قبول نه کړ بلکې په دې نامه ئې د ده د وژلو پرېکړه وکړه چې گواکې ده ويلي: زه به د خدای په نبي لاس کې ناست وم او له آسمانه به راکوز شم!! ما ته ووايه: ته خو يهودي وي او مسيحييت ته له راتلو وروسته هم هغه کتابونه مني چې يهودان هم پرې باور لري، د يهودانو او د دوی د کتابونو خبرې سمې دي که ستا!!

پولس ورپسې ليکي: گرانو ورونيو! زه تراوسه نه يم توانېدلی له تاسو سره هغسې خبرې وکړم چې له ځلميو سره کېږي، ځکه تاسو روحاني نه بلکې جسماني

بیئ، تر اوسه مو لا په مسیح کې رشد نه دی کړی، مجبور شوم د درانه او سخت خوراک په ځای شیدې درکړم، دا ځکه چې ماشومان بیئ او سخت خوراک نه شی هضمولی!! ... خدای پر ما پیرزوینه وکړه او دا ئې راوښوده چې څنگه یو ماهر معمار شم، ... داسې یو وخت به راشي چې مسیح به قضاوت کوي... هلته به معلومه شي چې د چا مانې سمه جوړه شوې، د هر چا کار به له اوره تیر او آزمویلی شي، ... که ځان هونبیار او عاقل شمېرئ غوره دا ده چې دا عقل او هونبیار لري وغورځوئ او یو ناپوه شی، ... دا ځکه چې د دې دنیا حکمت د خدای له نظره حماقت دی، همغسې لکه چې په مقدس کتاب کې راغلي: د انسان هوش او عقل څومره احمقانه دی!!... زه غواړم د خپلو زامنو په څېر تاسو ته نصیحت او لارښوونه وکړم، ځکه که څه هم په زرگونو روحاني معلمین ولري، خو یو پلار لري او هغه زه یم، ځکه دا زه وم چې د انجیل پیغام مې درورساوو او تاسو مې د مسیح په لوري هدایت کړئ!! نو تاسو ته التماس کوم چې ما درته بېلگه کړئ او په ما پسې اقتداء وکړئ!!

گورئ چې پولس څنگه د مسیحیانو له عقل سره لوبې کوي، دوی ماشومان گڼئ، ځان د دوی یوازنی پلار، ادعا کوي چې انجیل ده وربښودلی او د مسیح حقیقت ته ده هدایت کړي، نور روحاني معلمین نه د انجیل په اسرارو پوهېدل او نه د مسیح په حقیقت، خپلې خبرې د دوی تر فهم او عقل نه ډېرې لوړې بولي، داسې ښيي چې ډېر اسرار په زړه کې لري، په ډېرو شیانو پوه دی، د مجبوریت له مخې د اسرارو کڅوړه نه شي پرانیستلی، ځکه داسې څوک نه مومي چې د ده په خبرو پوه شي، دا یوازې د ده خبرې نه دي ټول ټگماران او دوکه ماران همدا سې خبرې کوي!! تاسو د پولس ټول خطونه له نظره تېر کړئ، نه یوازې له دغو اسرارو او پټو خبرو څخه به هېڅ څه په کې ونه مومئ بلکې ټولې خبرې به ئې یوه ټگمار مداري ته ورته ومومئ!!

دی ادعا کوي چې یو وخت به مسیح د قضاوت په گدی ناست وي او د ټولو خلکو د عملونو او کړو وړ په اړه به قضاوت کوي!! مراد ئې دا دی چې د قیامت د ورځې قاضي به مسیح وي!! دی نه یوازې د مسیح په اړه دا خبره کوي بلکې د ټولو

مسیحیانو په هکله لیکي: آیا نه پوهېږئ چې مونږ مسیحیان به یو وخت د ټولې نړۍ په اړه قضاوت کوو، حتی د فرشتو په اړه به هم قاضیان وو!! حال دا چې د قیامت د ورځې قاضي به فقط الله تعالی وي، عیسی علیه السلام به هم د نورو بندگانو په څنګ کې د الله تعالی د قضاوت په وړاندې ولاړ وي!! پولس د مسیحیت هغه عقیده چې وایي: د الله تعالی د مطلقه ملکوت ورځ به راځي، یعنی هغه ورځ به راشي چې اقتدار او واک به په بشپړه توګه د الله تعالی په اختیار کې وي، یوازې هغه به د بندگانو د عملونو په هکله قضاوت کوي، دا خبره تحریفوي، د الله تعالی په ځای مسیح د دغه قضاوت او ټولواکۍ په ګډۍ کښېښوي او ټول مسیحیان ورسره شریکوي!! خو که تاسو په همدې بائبل کې د قیامت په اړه د عیسی علیه السلام اقوال د دې خبرو خوا ته کېږدئ او قضاوت وکړئ نو ډېر ژر به درته جوته شي چې د قیامت په هکله د پولس نظریه د مسیح علیه السلام په دین کې یو څرګند تحریف دی!! د عیسی علیه السلام په لارښوونو او اقوالو کې په آخرت او اخروي ژوند تاکید شوی، په دنیا کې د هغې لویې پاچایي جوړولو یادونه نه ترسترګو کېږي چې یهودان ورته منتظر وو او پولس ئې ادعا کوي!! د عیسی علیه السلام ځینې اقوال دا دي: د ښه حاصل ترلاسه کولو لپاره د ښې دانې کرل ضروري دي، هغه داسې یوه خزانه ده چې که څوک خپل هر څه وپلوري او هغه پرې وپېري تاوان ئې نه دی کړی، مونږ ته په کار ده چې د دنیا د لټولو په ځای د (خدای پاچایي) یعنی آخرت ولټوو، کله چې د آسمان پاچایي راشي ښه او خراب ماهیان به سره بېل کړی شي، یعنی فرشتې به راووځي اشرار به له ابرارو بېل کړي او د اور په بټۍ کې به ئې واچوي، هلته به ژړا وي او د غاښونو چپچل.

پولس ورپسې لیکي: که څوک د یهودانو له دود سره سم ختنه (سنت) شوی وي نو تشویش دې نه کوي او که نه وي ختنه شوی اوس دې ځان نه سنت کوي، ځکه د یوه مسیحي لپاره هیڅ پروا نه لري چې سنت شوی وي یا نه وي سنت شوی!!

پوښتنه دا ده چې عیسی علیه السلام خو وایي چې زه د تورات د منسوخولو لپاره نه یم راغلی او مسیحیان په هغه تورات د ایمان دعوی کوي چې ختنه تر ټولو نېکو کارونو ستر کار ګڼي او نه ختنه کېدل تر ټولو ګناهونو ستره ګناه، هومره چې

گواکې خدای غوښتل موسی علیه السلام په دې خاطر هلاک کړي چې خپل زوی ئې نه وو سنت کړی!! پوښتنه دا ده چې پولس د تورات د منسو خولو صلاحیت له کومه ترلاسه کړی!!

د ازدواج په اړه نجونو او هلکانو ته مشوره ورکوي چې مجرد پاتې کېدل ورته غوره دي، خو که واده کوي اشکال نه لري!! دا هم یوه غلطه او د انساني فطرت خلاف مشوره ده، هیڅ عاقل او مؤمن انسان چې د الهي دین له حقیقته خبر وي داسې غلطه مشوره چا ته نه ورکوي، د الهي دین او انساني فطرت سره برابره مشوره دا ده چې ورته وویلی شي: هر ځوان او پېغله بلوغ ته له رسېدو وروسته باید ازدواج وکړي، مگر دا چې توان ئې ونه لري، ټول حیوانات او مرغان همداسې کوي.

پولس لیکي: ټول پوهېږو چې فقط یو خدای شته او بس، همغه زمونږ آسماني پلار، چې هر څه ئې پیدا کړي، ... همداراز پوهېږو چې یوازې یو آقا او سالار خدای شته چې عیسی مسیح دی، چې هر څه د ده په وسیله پیدا شوي او زمونږ ژوند د ده دی!! نو د بتانو په نامه د ذبح شوي حیوان غوښه خوړل یا نه خوړل برابر دي، په خوړلو کې ئې هیڅ اشکال نه شته!!

دا هم د تورات او د بائبل د ټولو هغو مخکنیو کتابونو خلاف حکم دی چې د بت په نامه د مذبوحې غوښه حرام گڼي خو پولس دا حکم منسوخ کړی!!

د پولس یوه بل شطارت ته هم ځیر شئ چې لیکي: زه د خدای رسول او استاخی یم، یوازې د خدای په وړاندې مسئولیت لرم، ما خپل خدای عیسی په خپلو سترگو لیدلی، ستاسو په ژوند کې دا بدلون زما د خدمتونو نتیجه ده، که نور مې پیغمبر نه گڼي تاسو مې باید پیغمبر وگڼئ، ځکه ستاسو خپل وجود زما په پیغمبرۍ دلالت کوي، تاسو زما په وسیله په عیسی مسیح ایمان راوړ!!

دا ئې د خپل رسالت د اثبات لپاره د پولس استدلال!! ما عیسی په خپلو سترگو لیدلی او تاسو زما په وسیله په مسیح ایمان راوړئ نو ځکه زه پیغمبر یم!! آیا هغه کسان ټول پیغمبران دي چې عیسی ئې په خپلو سترگو لیدلی او نور خلک د دوی په وسیله مسیحیت ته بلل شوي!!؟ ته خو وایي چې ما یوه رڼا ولیده او یو غږ مې

واورېدو چې ويل ئې زه مسيح يم، نورو خو عيسى عليه السلام په وار وار په خپلو سترگو ليدلى او د ده خبرې ئې اورېدلې، پيغمبر خو هغه وي چې خداى لېرلى وي نه هغه چې مسيح ئې ليدلى وي!!

پولس د مخالفينو دا اعتراض چې ولې د كليسا له شتمنيو تغذيه كېږي او مصارف ئې د كليسا له لوري تأمين كېږي، داسې ځوابوي: بنوال، شپون، عسکر... د خپل خدمت په مقابل كې اجوره ترلاسه كوي، آيا زه دا حق نه لرم؟! خداى ويلي: كله چې په درمن څپر تېروئ د خپل غوايي خوله مه ورتړئ، پرېږدئ چې څه وخورې، آيا دا حكم يوازې د غوايو لپاره دى؟ خداى دا حكم ورکړى چې مسيحيان بايد د روحاني خدمتگارانو معاش تأمين كړي!!

پوښتنه كوو: آيا عيسى عليه السلام د كليسا له لوري تغذيه كېدو؟ آيا په خپل دعوت ئې له چا اجوره ترلاسه كړې؟ آيا داسې پيغمبر به مونږ ته راوښي چې د دعوت او تبليغ په مقابل كې ئې له خلكو معاوضه ترلاسه كړې وي؟ آيا د عيسى عليه السلام په لارښوونو، په تورات، انجيل، زبور او نورو الهي كتابونو كې به داسې څه راوښي چې دا معاوضه اخيستل ئې جائز گڼلې وي؟ قرآن خو مونږ ته وايي: د هر پيغمبر يوه مهمه او اساسي وينا خپلو مخاطبينو ته دا وه چې: مونږ خپل اجر يوازې او يوازې له رب العالمين نه غواړو، قرآن خو مونږ ته وايي: د رښتوني او صادق لارښود نښه دا ده چې هغه له خلكو نه اجر او معاوضه نه غواړي. پولس د تعميم لپاره دا دروغجنه فلسفه راباسي: ... له مخكنيو پېښو بايد عبرت واخلو... خداى په صحرا كې ورېځې راولېږلې چې زمونږ د قوم له پاسه سيورى جوړ كړي، دوى ئې له سيند نه روغ رمت تېر كړل، په حقيقت كې دوى په ورېځو او سيند كې د تعميم غسل وكړ!! ...

دا خو لا څه كوي وايي: دوى هغه اوبه څښلې چې مسيح وركولې، مسيح په حقيقت كې همغه ډېره وه چې خداى په صحرا كې له هغې اوبه راوايستلې!! په خپله فكر وكړئ چې آيا زما خبرې صحيح نه دي؟ آيا هغه شراب چې مونږ ئې په رحماني ماښامني كې څښو په دې معنى نه ده چې په دې سره مونږ د مسيح د وينو په برکت كې شاملېږو؟ او هغه ډوډى چې په هغه ماښام ئې سره وېشو او خورو ئې په دې

معنی نه ده چې مونږ د مسیح د بدن په برکاتو کې شاملېږو؟

حیران یم چې د مسیحیانو په سر کې ماغزه دي که بوس چې د داسې مداري خبرې د یوه پیغمبر خبرې گڼي او د ده مسخره خطونه ئې په مقدس بايبل!! کې شامل کړي!! دا به کوم بې شعوره انسان ومني چې:

- مسیح همغه ډېره وو چې دوولس چينې ترې وبهېدې!!
- دوی هغه اوبه څښلې چې مسیح ورکولې!!
- په حقیقت کې دوی په ورېځو او سیند کې د تعمید غسل وکړ!!
- هغه شراب چې مسیحیان ئې په رحمانی ماښامني کې څښي په دې سره د دوی وینه د مسیح په وینې بدلېږي!! او هغه ډوډۍ چې په دې ماښام ئې خوري د دوی غوښه د مسیح په غوښه بدلوي!!

• آیا مسیح کېدل دومره آسانه دی؟ آیا د عیسی علیه السلام ملگرو اشتباه کوله چې زندانونه، شهادتونه، اعدامونه، صلیبونه او په اور کې لوېدل ئې زغمل؟ ولې ئې د مسیح مقام ته د رسېدو لپاره دغه د پولس نسخه نه کاروله؟

دا یوازې پولس نه دی چې دین ئې مسخره او په څو شکلي مسخره مراسمو کې ئې خلاصه کړی، ټول مکار او ټگمار مذهبي مشران همداسې وي، هغوی د دې لپاره چې په عوامو کې پلویان پیدا کړي نو د دین هغه بنيادي او اساسي کارونه چې ترسره کول ئې همت او قرباني غواړي، شا ته وغورځوي، په خپلو ویناوو کې هغه نه یادوي، د دې په ځای خلکو ته د پولس په څېر څو آسان کارونه ورپه گوته کوي او ورته وايي: په دې سره تاسو هغه مقام ترلاسه کولی شئ چې نه ئې مجاهد په جهاد سره ترلاسه کولی شي او نه ئې شهید په شهادت سره!! په رحمانی ماښامني کې مقدسه ډوډۍ او سپېڅلې شراب تاسو د مسیح مقام ته رسوي!!

دې مسخره خبرې ته ئې هم ځیر شئ:

څنگه کولی شو پوه شو چې څوک په خپلې دې ادعا کې دروغجن او دوکه مار دی او که رښتونی چې وایي ما ته د خدای له لوري الهام کېږي؟ وایي: په دې باندې پوهېدل ډېر آسان دی او هغه داسې: څوک چې د خدای د روح تر اغېز لاندې خبرې کوي هیڅکله نه شي کولی په مسیح باندې لعنت ووايي او هېڅوک هم نه شي کولی

په خپل ټول ځواک او توان سره مسیح خدای وگڼي مگر دا چې روح القدس دا حقیقت ورته څرگند کړي!!

یعني څوک چې مسیح ته د خدای نوم ورکوي او په پوره زور سره په دې خبرې ټینګار کوي چې هغه خدای دی، نو همدا ټینګار د دې نښه ده چې هغه ته واقعاً د روح القدس له لوري الهام کېږي او دا روح القدس دی چې دا خبرې د ده په خوله ادا کوي او څوک چې دا کار نه شي کولی نو هغه دوکه مار دی!! دا شوه د ټګمار او رښتونې د پېژندو پولسي طریقه!! اوس نو که همت لرې نو په خپلو خطبو کې سل ځله ووايه چې مسیح خدای دی او همدا کار به مسیحیانو ته ثابتې کړي چې تا ته د خدای له لوري الهام شوی او که دا خبره دې ونه کړه او هغه دی محض یو پیغمبر وگڼلو نو دروغجن یې!!

کلیسا د مسیح بدن گڼي او وايي: ځینې غړي چې خدای په کلیسا یعنی د عیسی په بدن کې ټاکلي دي:

رسولان یعنی د مسیح استاڅي

انبیاء یعنی هغه چې په الهام سره د خدای له لوري پیغامونه راوړي.

معلمان یعنی هغه کسان چې د خدای کلام نورو ته ورنښي.

هغه چې معجزې ښيي،

هغه چې بیمارانو ته شفا ورکوي

هغه چې له خلکو سره مرسته کوي

هغه چې د خلکو لارښوونه کوي

هغه چې په نامفهومو ژبو خبرې کوي، په داسې ژبو چې نه دوی تر دې د مخه پرې خبرې کړې او نه ئې زده وې، ناڅاپي ئې په خوله جاري شوې او هیڅوک هم نه پرې پوهېږي، دا یوازې د خبرې کوونکي او د خدای ترمنځ یو رمز وي!!

له دې نه معلومېږي چې دا هم د کلیسا یوه مذهبي ننداره وه چې ځینې کسان به جذبې ونيول او د مستي په حالت کې به ئې داسې خبرې له خولې وتلې چې هیڅوک به نه پرې پوهېدل!! د دغو مجذوبانو د خبرو ترجماني به خاصو کسانو کوله او خلکو ته به ئې ویل چې خدای د ده په خوله کوم پیغامونه مونږ ته لېږلي دي!! ښايي

هود: ۵۷

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»

نو که اعراض مو وکړ، پوه شئ چې ما په يقين سره هغه پيغام دررسولی چې تاسو ته ئې د رسولو لپاره لېږل شوی وم او زما رب به له تاسو پرته بل قوم راوړي او تاسو هيڅ ضرر نه شئ وررسولی، بې شکه چې زما رب د هر څه ساتونکی دی.

دې ته مو پام وي چې په مسلمانانو کې هم داسې خرافي ډلې شته چې خپله عقیده ئې له مسيحيانو اخيستي او په خپلو غونډو کې مستي، جذبه او ناپرتې خبرې له خولې ايستل د وصل او راز و نیاز حالت گڼي!!

پولس ورپسې ليکي: لکه څنگه چې د آدم د گناه په سبب مرگ دې دنيا ته راغی، همداسې د مسيح د ژغورونکي کار په سبب له مرگ نه وروسته ژوند زمونږ په برخه شو!!... چېرې چې گناه وي مرگ به هم وي، خو څوک چې د مسيح وي بيا به راژوندی شي... د ده د بياراتلو په وخت کې به ټول راژوندي شي، بيا به آخرت راشي، مسيح به خپل ټول دښمنان له منځه يوسي...خدای ټول اقتدار ده ته سپارلی... البته په خپله خدای د ده د اقتدار تر سلطې لاندې نه دی... لومړی آدم له خاورې راپيدا شو خو دوهم آدم مسيح له آسمانه راغی!!
د پولس غولېدلو پلويانو ته وايو:

- د مرگ او گناه تر منځ هيڅ تړاو نه شته، هر مخلوق د پيداېښت او مرگ يوه ثابته نېټه لري چې د هغه په گناه او نه گناه پورې ارتباط نه لري، انسانان هم مري او حيوانات هم او د ابراهيم عليه السلام په څېر ستر له گناه معصوم شخصيت هم!!
- يوازې د مسيح پلويان نه بلکې ټول انسانان به بيا راژوندي کېږي، کافر هم او مؤمن هم، دا د قيامت په اړه د پولس يو بل ستر تحريف دی چې وايي يوازې د مسيح پلويان به بيا راژوندي کېږي!! په دې سره خو د الله تعالی عدالت تر پوښتنې لاندې راځي، که ظالمان، کافران او گناهگاران راژوندي نه شي او د خپلو عملونو سزا ونه گوري، دا خو د بې عدالتۍ لويه نښه ده، د پولس دا خبره د تورات، انجيل او ټولو الهي کتابونو خلاف خبره ده. د قيامت په اړه د بايبل غامض، گونگ او متناقض بيانات پولس او د ده په څېر نورو منحرفينو ته دا موقع په لاس ورکړي

- چې داسې نظريات وړاندې کړي او مسيحيان دوکړه کړي.
- د پولس او دده د ملگرو په لاس په مسيحيت کې د پراخو تحريفونو نه وروسته چې دوی وتوانېدل په ډېرې زېرکۍ سره د مسيحيت جرړې قطع کړي او د شرک او خرافاتو په گندگيو کې ولري، په مسيحيانو کې لاندې مراسم او عقايد راولاړ شول:
- اصلي گناه: دا يوه اصطلاح ده چې دوی رامنځته کړه او په هغې گناه کې اطلاق کوي چې د ممنوعه شجرې د مېوې په خوړلو سره حوا او آدم عليهما السلام کې مرتکب شول، دا موروثي گنهي او وايي چې له دوی نه اولاد ته انتقال شوې، د آدم ټول اولاد د پيداېښت له ورځې په دې گناه اخته گنهي.
  - کفار: وايي چې د دې موروثي گناه کفار عيسی عليه السلام په خپلې قربانۍ سره ادا کړه، يعنې د آدم او حوا د گناه په سبب انسانان د خدای له رحمت نه لرې شول او د الله تعالی د کلام صفت (زوی) د دې لپاره د انسان په بڼې کې دنيا ته راغی او قرباني کې ورکړه چې د دې کفارې په سبب بېرته د خدای په رحمت کې داخل شي!
  - نجات: عيسی عليه السلام د گناهونو کفار ادا کړې، څوک چې په ده ايمان راوړي، نجات کې په برخه کېږي. له دې پرته د انسان د نجات لپاره بله لار نه شته!! د ده قرباني يوازې د هغه چا لپاره وه چې په ده ايمان راوړي. په مسيح باندې د ايمان راوړلو نېټه دا ده چې تعميد کړی شي، څوک چې دا مراسم ترسره نه کړي گناه به کې په خپل حال پاتې وي او د دائمي عذاب مستحق به وي، هغه ماشوم هم په دې ډله کې گڼل کېږي چې د دې مراسم له ادا کولو مخکې ومري.
  - بپتسمه (د تعميد غسل): دا هغه مراسم دي چې يو مسيحي کې په اوبو کې د غوټه کېدو په ترڅ کې ترسره کوي او له دې نه کې تعبیر دا وي چې دی په خپلې غوټې سره له عيسی عليه السلام سره دفن شو او په بېرته راوتو سره له ټولو گناهونو پاک شو!!
  - تصليب: يعنې مسيح عليه السلام په صليب باندې وژل شوی او دفن شوی، خو درې ورځې وروسته بېرته راژوندی شوی.
  - رباني ماښامنی: دا هغه ماښامنی دی چې په کلیسا کې د مسيح د تلين په ورځ

ترسره کبړي، روحاني پلار پتيره ډوډۍ او شراب د مسيحيانو په منځ کې وگرځوي، بيا څه اوراد او اذکار ووايي، وروسته دې ډوډۍ او شرابو ته سجده وکړي، په دې عقیده چې اوس دا ډوډۍ د مسيح جسد او دا شراب د ده په وینو بدل شوي، بيا ئې د مسيحيانو تر منځ وېشي او هر يو ئې په دې نيت خوري چې په دې کار سره د مسيح غوښه او وينه د ده بدن ته داخلېږي او دی هم د مسيح په څېر سپېڅلی کبړي!!

- د تجسم عقیده: يعني خداى د عيسى په څېره کې راڅرگند شوى، له موره زېږېدلى، ورو ورو ستر شوى، د انسان ټول ځانگړتياوې ئې درلودلې، په صليب څړول شوى، مړ شوى، درې ورځې وروسته بېرته ژوندى شوى!!
- عيسى د خداى زوى گڼل: دا عقیده چې خداى پلار دى او مسيح د خداى زوى دى، هم ئې ذات خداى ته ورته دى او هم ئې صفات! خداى له خداى نه او نور له نور نه پيدا شوى.

- بيا راتگ: يعني مسيح به بيا دنيا ته راځي!! خو ځينې ئې وايي چې دى به له قيامت نه وروسته راځي او د خلکو د عملونو په هکله به قضاوت کوي او ځينې وايي چې له قيامت نه مخکې به راځي، خپل دښمنان به له منځه يوسي او اقتدار به مسيحيانو ته وسپاري!!

په دې خرافي عقايدو او مراسمو چې د مسيح په دين کې ابداع شوي په لنډه توگه دا اعتراضات لرو: ولې بايد د پلار د گناه سزا اولاد ته ورکړي شي؟ دا عقیده له الهي عدالت سره جدي تعارض لري، حقيقي دين هغه دى چې وايي: هر ماشوم بې گناه دى، سالم الفطرت او له گناه پاک دنيا ته راځي، د گناه لړۍ ئې هغه وخت پيل کېږي چې د ده عقل پوخ شي، ښه او بد تفکيک کړى شي او له دې وروسته په خپله خوښه د گناه مرتکب شي. که دا ومانو چې آدم عليه السلام ته عفو نه ده شوې او له جنت نه وتل ئې د هغې غلطۍ په سبب وو، نو دا سزا يوازې په خپله ده ته ورکړي شوې، اولاد ئې نه په دې گناه کې شامل دي او نه په سزا کې.

- كفاره خو دا ده چې څوك خپله گناه جبران كړي، داسې څه وكړي چې كړې گناه او غلطې ئې جبران شي، بايبل هم د عيسى عليه السلام دا قول رااخلي چې وايي:

خيرات د گناه كفاره ده. د مسيحي مذهب په لومړيو پېړيو كې د كفارې دا عقیده چې وروسته ډېره خوره شوه له نشت سره برابر ده، تاسو د بايبل په عهد قديم كې يوازې په وروستيو غير مهمو كتابونو كې دوه درې ځلې په مجملو الفاظو د هغې يادونه موندلې شئ، په غالب گمان دا هم وروسته پرې اضافه شوي، پوښتنه دا ده چې د عيسی عليه السلام قرباني او د بايبل په اصطلاح مصلوب كېدا به ولې د نورو انسانانو د گناهونو كفاره گڼل كېږي؟

• مسيحيانو د فديې او كفارې دا عقیده له زړو شرکي مذاهبو څخه اخیستې ده!! په مخکنيو زمانو کې دا دود وو چې کله به يو ملك له ستر خطر او گواښ سره مخامخ شو، دا خطر به ئې د ديوانو او پېريانو لخوا گڼلو، د هغه هېواد پاچا به د خلکو له لوري خپل گران زوی دغو غچ اخیستونکو پېريانو ته د فديې په توگه وړاندې کاوو.

• آيا عقل او عدل دا خبره مني چې يوازې د تعميم په غسل سره، په اوبو كې له يوې غوټې سره انسان له ټولو گناهونو پاك وگڼلې شي او هر ظلم، تېرى او گناه ئې ورته وبخښلې شي، نوی انسان ترې جوړ شي، د مسيح په خبر شي او د نجات مستحق شي؟! د عدالت تقاضاء خو دا ده چې چا يوه ذره نيك يا بد عمل وكړ سزا ئې وگوري، هيڅ نېك عمل ئې ضايع نه شي او هيڅ بد عمل ئې بې پوښتنې پاتې نه شي، نه د بل د گناهونو په سبب له خپل اجر نه محروم شي او نه د بل د نېكو عملونو په سبب له سزا معاف شي، له ده سره هره معامله د ده د عقيدې او عمل له مخې وي، همدا د اسلام او هر واقعي الهي دين پرېكړه ده.

• مسيحيانو د تجسم خرافي عقیده هم له شرکي مذاهبو اقتباس كړې، دا عقیده هغو كسانو له ځان سره مسيحيت ته راوړه چې د شرکي مذاهبو په غېږ كې ستر شوي او د دوی له افكارو او معتقداتو متاثره شوي وو، د تجسم عقیده په اصل كې د انسان دې پوښتنې ته د يوه ناقص او غلط ځواب په توگه رامنځته شوې چې وايي: ولې يو انسان ظلمونه او گناهونه كوي، له دنيا ولاړ شي پرته له دې چې سزا وگوري او بل مظلوم او بې گناه ومري څوك ئې پوښتنه ونه كړي؟! د دې پوښتنې په ځواب كې دا عقیده وړاندې شوې چې: هم د ظالم انسان روح بېرته دنيا ته رالېږل

کېږي او هم د مظلوم انسان، په دې دوهم ځل راتلو کې دواړه په داسې حالت کې دنيا ته راځي چې د خپل مخکني ژوند د عملونو سزا او جزا ئې هم په برخه کېږي، يوه ته ښه او غوره حالت ورپه برخه شي او بل ته بد حالت!! مسيحي بدعتيانو له دې عقيدې نه د تجسم دا مفکوره راوايسته چې خدای د انسان په ښې کې دنيا ته راغی، د خدای روح د انسان په هيکل کې دنيا ته راغله، مسيح همغه خدای دی چې د انسان په ښې کې راڅرگند شوی!! حال دا چې ټول الهي کتابونه په دې تأكيد کوي چې الله تعالی ايکي يو دی، په هيڅ څه کې مخلوقاتو ته ورته نه دی، نه څه په خپل ذات کې ده ته ورته دی او نه په صفاتو کې، نه الله تعالی د انسان په ښې کې مجسم کېږي او نه انسان د الله تعالی په څېر کېدی شي، څوک چې ومري يوازې د قيامت په ورځ به بياراژوندي کېږي، د خپلو عملونو له مکافات او مجازات سره به هلته مخامخ کېږي.

د پولس لومړی ليک د تسالونیکي مسيحيانو ته

بايبل د دې ليک په مقدمه کې ليکي: تسالونیکي د يونان يو بندردی چې اوس د سالونیک په نامه يادېږي، پولس په دې ښار کې له گناه نه د انسان د آزادۍ پيغام اعلان کړ، که څه هم د يهودانو ځينې مشران د ده په ضد راپاڅېدل او دی ئې له ښاره وايست خو هغو چې پيغام ئې اورېدلی وو په مسيح ئې ايمان راوړ او له ډېرو ځورونو او کړاوونو سره سره ئې خپل ايمان له لاسه ورنه کړ!! ليک داسې پيل شوی: د پولس، سيلاس او تیموتائوس لخوا، د تسالونیکي ښار مسيحيانو ته چې د خدای پلار او زمونږ د خدای عیسی مسيح یی، د پلار خدای او زمونږ د خدای عیسی مسيح له دربار نه تاسو ته د رحمت او سوکالی غوښتونکي یو.....

د مؤمنانو وضعیت له مرگه وروسته

.... باید په دې يقين ولرو چې د مسيح د بياراتلو په مهال به خدای ټول هغه مسيحيان چې مړه شوي له ده سره يو ځای دنيا ته راولي، دا زه د خدای له لوري تاسو ته وایم: که مونږ د مسيح د بيا راتلو په وخت کې ژوندي وو نو تر مړو مخکې

آسمان ته نه ځو، ... ناخاپه به خدای په خپله ځمکې ته راکوز شي... ټول هغه مسيحيان به راژوندي شي چې مړه شوي، چې له خدای سره ملاقات وکړي او مونږ چې لابه ژوندي او د ځمکې پر سر به وو، له دوی سره به يو ځای په ورېځو کې اوچت کړی شو چې ټول له خدای سره په هوا کې ملاقات وکړو او د تل لپاره له ده سره پاتې شو!!! نو په دې خبرې يو بل ته زېری او تسلي ورکړئ!!

دا بايد هېر نه کړو چې خدای مونږ د دې لپاره نه يو پيدا کړي چې تر خپل غضب لاندې مو ونيسي، بلکې مونږ ئې غوره کړي يو چې د مسيح په وسيله مو وژغوري، هغه خپل ځان فدا کړ چې مونږ تر ابده ژوند وکړو... هيڅکله د خدای د روح د کارونو مخنيوی مه کوئ، نبوت يعني هغه پيغامونه چې خدای ئې مؤمنانو ته ورکوي سپک مه گڼئ، بلکې په دقت سره ئې واورئ، که پوه شوی چې د خدای له لوري دي وئې منئ!!!

د دې ليک څو ټکي د يادونې وړ دي:

- دلته هم پولس په څو خبرو تاکيد کوي: خدای پلار، مسيح خدای، دواړو ته يو ځای د دعا لاسونه اوچتول او مرسته ترې غوښتل. مسيح به بيا راځي او د ده په راتلو سره به يوازې مسيحيان بيا راژوندي کېږي، زما خبرې ټولې د خدای خبرې دي، مسيح زموږ لپاره ځان فدا کړ، خدای مونږ غوره کړي يو چې د مسيح په وسيله مو وژغوري!!

- قيامت به په داسې وخت کې راځي چې پولس او هغه خلک به لاژوندي وي چې ده دا خط ورته ليکلی او ورته ويلي ئې وو: او مونږ چې لابه ژوندي او د ځمکې پر سر به وو، له دوی سره به يو ځای په ورېځو کې اوچت کړی شو چې ټول له خدای سره په هوا کې ملاقات وکړو او د تل لپاره له ده سره پاتې شو!!! خو پولس، د ده ټول مخاطبين او تر ده وروسته دا دی نږدې شل پوښته انسانان راغلل ولاړل خو د پولس قيامت رانه غی!!

- پولس په دې تاکيد کوي چې د کاهنانو مذهبي رقصونو او وړاندوينو ته په سپکه سترگه مه گورئ، خدای غواړي له دې لارې خپل پيغامونه مؤمنانو ته ولېږي!!

دا هغه ټکي دي چې پولس په خپلو ټولو لیکنو کې پرې ټینګار کوي.

د پولس لومړی لیک تیموتائوس ته

دا لیک هم د محتوی او الفاظو له مخې مخکنې ته ورته دي، تیموتائوس ته ئې لومړۍ توصیه دا ده: د هغو غلطو تعالیمو مخنیوی وکړه چې ځینې ئې ورکوي، اجازه مه ورکوه چې خلک قصو او نکلونو ته مخه کړي او یا ځان په هغو اوږدو او پای نه منونکو شجرو باندې مشغول کړي، دا مسایل د بې گټو بحثونو له رامنځته کولو نه پرته هیڅ گټه نه لري!! دا پوچ عقاید او بحثونه د هغو الهي نقشو مانع کېږي چې په ایمان سره جوت کېږي!! ... که څه هم ما مخکې مسیح ته له کفره ډکې خبرې کولې، په مسیحیانو پسې گرځېدم او دوی مې نیول او ځورول، خو خدای په ما رحم وکړ او راوئې شوه چې څنگه پر مسیح ایمان راوړم!! ... زه اجازه نه ورکوم چې بښځې نارینه وو ته څه ورزده کړي، ... بښځې باید د کلیسا په غونډو کې ساکت وي، علت ئې دا دی چې خدای لومړی آدم پیدا کړ بیا ئې حوا!! او دا آدم نه وو چې د شیطان په لاس دوکه شو بلکې حوا وغولېده او گناه ئې وکړه!! د همدې لپاره خدای بښځه د اولاد د زېږولو په درد اخته کړه!! کشیش باید د یوې مېرمنې وفادار مېړه وي!! داسې کشیشان به هم راپیدا شي چې له ډېرو دروغو ویلو به داسې ځای ته ورسېږي چې نور به له درواغ ویلو څخه نه شرمېږي، مثلاً وایي به: واده کول او غوښه خوړل سم کار نه دی، ... ده ته توصیه کوي او ورته وایي: ښه ده چې کله کله د اوبو په ځای شراب وڅښې ځکه اکثرأ ناروغ کېږي!! هغه مسیحیان چې غلامان دي باید خپلو بادرانو ته ښه خدمت وکړي!! ترڅو خلک ونه وایي چې مسیحیان سم کار نه کوي!! ... واحد او مقتدر خدای، د پاچایانو پاچا او د سالارانو سالار به مسیح په معین وخت کې راولېږي، خدای هغه ذات دی چې هیڅکله نه مري، په داسې نور کې اوسېږي چې هیڅوک نه شي کولی ورنږدې شي، هیڅ انسان تر اوسه نه لیدلی او نه به ئې وگوري!!

په دې لیک کې څو ټکي د پام وړ دي:

- له بې گټو قصو او نکلونو او اوږدو پای نه منونکو شجرو نه د پولس مراد حتماً

د بايبل قصې او شجرې دي چې ټول کتاب ئې ترې ډک او لويه برخه ئې همدې ته مختص کړې، له دې نه هم معلومېږي چې پولس له بايبل نه د بغاوت لار غوره کړې، د احکامو او شريعت په څېر ئې د دې کتاب له قصو او شجرو سره هم نه ده جوړه!! حقيقت دا دی چې د بايبل قصې او شجرې تر دې هم زياتې پوچې، بېهوده او بې گټې دي چې پولس ورته اشاره کوي.

• پولس اعتراف کوي چې د عیسی او مسیحیانو سخت دښمن وو او ډېر مسیحیان ئې ځورولي، خو حقيقت دا دی چې ده په دښمنۍ کې مسیحیت ته دومره تاوان نه دی رسولی لکه په دوستۍ کې ئې چې رسولی.

• پولس چې په دې ليک کې د ښځو په اړه څه وايي په مسیحیت کې د ښځې حیثیت او مقام انځوروي، دی ښځه د لومړي گناهگار په توگه معرفي کوي، له جنت نه د انسان د ایستلو عامل، په کلیسا کې د خبرو کولو حق نه لري... عجیبه ده چې مسیحیان سره له دې د ښځو او نارینه وو تر منځ د مساوات خبره کوي او ځان ته د ښځو د حقوقو اتل مدافعین وايي!!

• دا هم ډېره عجیبه ده چې مسیحیان دا خبره هم د خدای خبره گڼي چې: حوا وغولېده او گناه ئې وکړه!! د همدې لپاره خدای ښځه د اولاد د زېږېدو په درد اخته کړه!! پوښتنه کوو: دا نور حیوانات چې د اولاد زېږولو پر مهال دردونه گالي په کومې گناه نیول شوي?!!

• پولس د تورات او انجيل د صريح احکامو په خلاف خپل شاگرد ته کله کله د شراب څښلو سپارښتنه کوي!!

• پولس په دې کې هم له کلیسا نه د بغاوت لار غوره کړې چې کشیش ته د واده کولو توصیه کوي، حال دا چې نور په دې ټينگار کوي چې کشیش باید د مسیح په څېروي او له واده نه ډډه وکړي!!

• تر ټولو نادره خبره ئې چې له بايبل سره هم او د ده له خپلو ویناوو سره هم سخت ټکر کوي دا ده چې وايي: خدای هغه ذات دی چې هيڅکله نه مري، په داسې نور کې اوسېږي چې هيڅوک ورنږدې کېدی نه شي، هيڅ انسان تر اوسه نه لیدلی او نه به ئې وگوري!! که داسې وي چې په حقيقت کې همداسې ده، نو بايبل ولې په

لسهاوو ځله وييلي چې خدای ځمکې ته راکوز شوی، لیدل شوی، له یعقوب سره ئې غېږې نیولې، د ابراهیم پر دسترخان ئې ډوډی خوړلې، موسی علیه السلام لیدلی، د اسرائیلیانو مشرانو په یوه دسترخان ورسره ډوډی خوړلې!!!...

د پولس دوهم خط د قرننيس مسیحیانو ته

د قرننيس مسیحیانو ته د پولس دا ليك د لومړي ليك په څېر پيل شوی، څو نوې خبرې په کې تر سترگو کېږي:

• خدای مونږ ته دا توفيق راکړ چې خلکو ته دا پيغام اعلان کړو: خدای د انسان د نجات لپاره نوی عهد او پیمان برابر کړی، د دې پیمان پيغام او محتوی داسې نه ده چې که څوک د خدای ټول احکام په ځای نه کړي مري، بلکې پيغام دا دی چې: د خدای روح انسان ته ژوند وربخښي، د زور پیمان او طريقې له مخې باید د نجات لپاره د موسی د ټولو احکامو اطاعت شوی وی او له دې کبله چې هيڅوک نه توانېدو ټول احکام پلي کړي نو ټول په مرگ او دائمي مجازات محکوم وو، خو د دې نوي پیمان له مخې یوازې دا کافي ده چې څوک په مسیح ایمان راوړي تر څو د خدای روح ده ته واقعي ژوند ورپه برخه کړي!! خو سره له دې هغه زړه طریقه چې د انسان په تلپاتې مرگ او مجازات منتهي کېده له داسې جلال او پرتم سره توأم وه چې خلکو د موسی مخ ته نه شو کتلی، کله چې هغه د خدای له حضور نه تورات راوړ نو د خدای له جلال نه ئې مخ ځلېدو، خو دا ځلا ورو ورو محوه کېده، خو اوس چې د خدای روح انسان ته حیات او ژوند وربخښي آیا په کار نه ده چې تر مخکې زیات جلال ته منتظر وو؟ چې د هلاکت طریقه له داسې جلال سره توأم وه نو هغه طریقه خو باید له زیات جلال سره مل وي چې د انسان د نجات سبب ده!!! په حقیقت کې هغه جلال چې د موسی په خبرې کې ځلېدو د دې پیمان د جلال په پرتله داسې دی لکه یوه قطره د بحر په وړاندې!! ... نو مونږ د انجیل پيغام په جرأت سره اعلانوو، داسې نه کوو لکه موسی چې وکړل، چې نقاب ئې پر مخ راکښ کړ تر څو اسرائیلیان د ده له مخ نه د جلال محوه کېدا ونه گوري، ... د ده د قوم پوهه او فهم هم په نقاب کې وو... حتی یهودان تر اوسه د موسی په وینا سم نه پوهېږي، گمان

کوي چې د نجات لار همغه د موسی د شریعت متابعت دی!! خو چېرې چې د خدای روح وي هلته آزادي وي، آزادي له هغو هڅو چې د مذهبي تشریفاتو له لارې سعادت ته د رسېدو په طمع ترسره کېږي!!

که لږ دقت وکړئ نو دا به درته په آسانی جوته شي چې د لیک په دې برخې کې پولس له شریعت او شرعي احکامو ته له التزام نه د آزادی خبره کوي، په دې تأکید کوي چې خدای د پولس په لاس مسیحیانو ته نوی پیغام لېږلی، دا پیغام له زړو پیغامونو نه ژور توپیر لري، په مخکنیو پیغامونو کې ویل شوي وو چې له شرعي احکامو نه سرغړاوی د انسان د هلاکت باعث کېږي، خو دا نوی پیغام وایي چې د خدای روح انسان ته ژوند وربخښي، د دې نوي پیمان له مخې یوازې دا کافي ده چې څوک په مسیح ایمان راوړي ترڅو د خدای روح ده ته واقعي ژوند ورپه برخه کړي!! یعني د نوي پیغام له مخې خلک په دې نه دي مکلف چې شرعي احکام په ځای کړي، د انسان نجات په دې پورې نه دی تړل شوی چې دغو احکامو ته غاړه کېږدي، بلکې یوازې په مسیح باندې ایمان درلودل کفایت کوي!! دی وایي: یهودان تر اوسه د موسی په وینا سم نه پوهېږي، گمان کوي چې د نجات لار همغه د موسی د شریعت متابعت دی!! خو چېرې چې د خدای روح وي هلته آزادي وي، آزادي له هغو هڅو چې د مذهبي تشریفاتو له لارې سعادت ته د رسېدو په طمع ترسره کېږي!! بیا ادعا کوي: که څه هم زړه طریقه د انسان په مرگ او هلاکت منتهی کېده، ځکه چې هیڅوک په دې نه توانېدل دا احکام په ځای کړي، خو سره له دې له جلال او پرتم سره توأم وه، خو هغه جلال موقتي وو او ورو ورو ختمېدو، خو د نوي طریقې جلال تلپاتی دی!!

د پولس دغې خبرې په هغو خلکو کې د ده مسلک ته جذابیت ورپه برخه کړ چې غوښتل ئې له مذهبي احکامو نه د آزادی جواز ترلاسه کړي، څوک ئې په دې ملامت نه کړي چې ولې شرعي احکامو ته التزام نه لري؟ پولس جنت ته رسېدا ورته آسانه کړه، له دوزخ نه د نجات آسانه لار ئې ورپه گوته کړه، یوازې په مسیح باندې ایمان ئې کافي وگانو چې جنت ئې په برخه او له دوزخ نه وژغورل شي!!

عجیبه دا ده چې مسیحیان د موسی علیه السلام په تورات د ایمان دعوی هم

کوي، د بايبل هغه برخې هم مني چې په ډېر تأكيد سره په شرعي احکامو التزام د نجات يوازنی لار گڼي او وايي: هغه څوک د ايمان په دعوی کې رښتونی دی چې الهي احکامو ته غاړه ږدي، خو سره له دې د پولس هغه خبره هم مني چې د ټولو مخکنیو پیغمبرانو د ویناوو په ضد ئې کوي!!

پولس په ډېر شطارت او مهارت سره د ناپوهو مسیحیانو له عقل سره لوبې کوي او ورته وايي: مونږ نه غواړو څوک وغولو... خدای شاهد دی چې دا له شرمه ډک کار نه کوو، بلکې له حقیقت نه پرته بل څه نه وایو!!... مونږ د مسیح سفیران یو، خدای زموږ له لارې له تاسو سره خبرې کوي!! مونږ چې له تاسو نه څه غواړو دا داسې ده لکه مسیح چې له تاسو څه غواړي!! خدای زموږ د گناهونو بار د بې گناه مسیح پر اوږو کېښود، په خپل پاک ژوند او روحاني بصیرت سره او په خپل صبر او تحمل سره مو ثابتې کړې ده چې زموږ ادعا سمه ده، مهربانه او له روح القدس نه ډک یو!! د ځان د بې حده ستاینو په لړ کې لیکي: گمان نه کوم دغه کسان چې ځان د خدای غوره رسولان گڼي تر ما زیات څه ولري!! زه که ښه ویاند نه یم خو د روحاني حقایقو په پېژندو کې هیڅ کمی نه لرم... او دا خبره مې په وار وار درته ثابتې کړې ده!! پرېږدئ زه هم لږ د ځان ستاینه وکړم، څوارلس کاله مخکې آسمان ته یووړی شوم، دا پوښتنه رانه مه کوئ چې زما روح هلته تللې او که زما جسم، زه هم نه پوهېږم فقط خدای پوهېږي، په هر حال ځان مې په جنت کې وموند، هلته مې داسې څه واورېدل چې بیانول ئې ممکن نه دي او دا اجازه نه ده راکړی شوې چې په هکله ئې چا ته څه ووایم!! تاسو زه مجبور کړم چې د یوه ناپوه په څېر داسې د ځان ستاینه وکړم!! باید تاسو زما ستاینه کولی، ځکه زه د خدای تر دغو غوره پیغمبرانو په هیڅ څه کې کم نه یم، ... خدای زما په لاس ډېرې معجزې ترسره کړې، دغه معجزې ثابتوي چې زه د خدای پیغمبر یم، یوازنی کار چې په نورو کلیساوو کې مې کړی او له تاسو سره مې نه دی کړی هغه دا دی چې له تاسو څخه مې مالي مرسته نه ده غوښتې، هیله کوم چې زما دا تقصیر راته وبخښئ!!

گورئ چې پولس څنگه د یوه ماهر مداري په څېر د مسیحیانو له عقل سره لوبې کوي، ځان تر غوره پیغمبرانو په هیڅ څه کې کم نه گڼي او خپله دا ادعا د دې

مضبوط دليل!! په وړاندې کولو سره ثابتوي چې: خوارلس کاله مخکې آسمان ته یو وړی شوم، دا پوښتنه رانه مه کوئ چې زما روح هلته تللې او که زما جسم، زه هم نه پوهېږم، فقط خدای پوهېږي، په هر حال ځان مې په جنت کې وموند، هلته مې داسې څه واورېدل چې بیانول ئې ممکن نه دي او دا اجازه نه ده راکړې شوې چې په هکله ئې چا ته څه ووایم!! یعنی مسیحیان باید دغه آسمان ته ختل چې هیچا په خپلو سترگو نه دی لیدلی، دی په خپله هم نه پوهېږي چې دا ختل څنگه وو، دا هم خلکو ته نه شي ویلی چې هلته ئې څه لیدلي!! دغه باید د ده د پیغمبرۍ نښه وگڼي!! او همداراز وایي: خدای زما په لاس ډېرې معجزې ترسره کړې، دغه معجزې ثابتوي چې زه د خدای پیغمبر یم!! خو دا نه وایي چې کومې معجزې؟! ادعا کوي چې زما په لاس د قرنتیس د خلکو ایمان راوړل زما معجزه ده او ثابتوي چې زه پیغمبر یم!!

تاسو به د پولس په لیک کې په ډېر وضاحت سره وگورئ چې اصلي موخه ئې دا ده چې د قرنتیس خلک د هدایاوو ورکولو ته وهڅوي، د لیک څو صفحې ئې همدې موضوع ته مختص کړې دي، په دې ډېر تأکید او اصرار کوي چې د قرنتیس مسیحیان باید تر نورو زیاته مرسته وکړي، په لیک کې وایي: زه په خپله درروان یم، خو څو کسان مې له دې لیک سره درولېږل چې خپلې هدایاوې زما له رسېدو مخکې تیارې کړئ!! خو په ضمن کې دا هم ورته لیکي: یوازنی کار چې په نورو کلیساوو کې مې کړی او له تاسو سره مې نه دی کړی هغه دا دی چې له تاسو څخه مې مالي مرسته نه ده غوښتې، هیله کوم چې زما دا تقصیر راته وبخښئ!!

د پولس دوهم لیک د تسالونیکي مسیحیانو ته

بایبل د دې لیک په مقدمه کې لیکي: د لومړي لیک په څېر په دې لیک کې هم پولس د مسیح د بیا راتگ په هکله خبرې کوي، د تسالونیکي ځینې مسیحیان دومره د دې خبرې تر اغېز لاندې راغلي وو چې له ورځني ژوند او کار وبار نه ئې لاس اخیستی وو او د عیسی د نامه لپاره د پېغور سبب شوي وو، نو ځکه پولس په دې لیک کې دوی په دې پوهوي چې داسې کار په مسیحیت کې ځای نه لري!!!

له دې مقدمې نه پوهېدی شئ چې د پولس زهرجنو افکارو په مسیحیانو باندې

خومره ناوړه اغېز کړی، نه یوازې دا چې دوی ئې مذهبي مراسمو او شرعي احکامو ته له التزام او غاړه اېښودو لاس په سر کړي وو بلکې له ورځني ژوند او کار وبار نه ئې هم لاس اخیستو ته هڅولي وو!! او دا یو حقیقت دی، د دې افکارو پاېله له دې پرته بل څه نه شي کېدی، څوک چې داسې گمان وکړي چې یوازې په مسیح باندې ایمان کافي دی چې د دنیا او آخرت سعادت ئې په برخه شي، ټول گناهونه ئې معاف شي، مسیح د ده د گناهونو فدیو ورکړې او خدای د ټولو انسانانو د ژغورنې لپاره خپل یوازنی نازولی زوی قربانۍ ته وړاندې کړی، مسیح به ډیر ژر بیا راځي او ده ته به تلپاتې بختور ژوند ورپه برخه کوي، داسې مسیحي به ولې له ټولو کارونو لاس نه اخلي؟! حقیقتاً چې د پولس شیطاني افکار له انسان نه یو عاطل مسیحي جوړوي.

هغه لیکي: دا خبره اعلانوم چې کله عیسی خدای د اور په لمبو او د خپلو ځواکمنو آسماني فرشتو په منځ کې له آسمانه راڅرگند شي، خدای به مونږ او تاسو ته سوکالي او آرامي راپه برخه کړي او هغو ته به سزا ورکړي چې د خدای له پېژندو او د مسیح په واسطه د نجات او ژغورنې د الهي نقشی له منلو سرغړوي، دوی به له تلپاتې مجازات سره مخامخ کړي... ځینې وايي چې د مسیح د بیاراتلو ورځ رارسېدلې ده... هیله کوم د دا راز خبرو په اورېدو سره ځان پرېشان نه کړي، په دې هکله د هیچا خبره مه منئ،... تر څو دا دوه کارونه نه وي شوي هغه ورځ نه راځي: لومړی دا چې د خدای په ضد به یو بغاوت وشي او دوهم دا چې هغه جهنمي انسان به راڅرگند شي چې دا بغاوت ئې پیل کړی، دی به له هر هغه څه سره مخالفت وکړي چې په خدای او دین پورې مربوط وي، د خدای په کور کې به کښېني او و به وایي: زه خدای یم!!... خو هغه کارونه چې دا جهنمي باغي به ئې د ظهور په وخت کې ترسره کوي، سر له اوسه پیل شوي، خودی به هغه وخت راڅرگند شي چې د ده په وړاندې مانع کس یوې خوا ته شي، خو زمونږ خدای مسیح به دی په خپلې یوې سا سره له منځه یوسي!!... تاسو ته حکم کوم چې: له هر هغه مسیحي نه ځان لرې وساتئ چې لټ وي او هغسې کار نه کوي چې ما ویلي،... د عیسی مسیح په نامه داسې خلکو ته نصیحت کوم چې کار وکړي او زیار وباسي او ځان ته ډوډۍ وگټي!!

تاسو ځان ترې لرې وساتئ چې وشرمېږي، خو دښمن ئې مه گڼئ، بلکې نصيحت ورته وکړئ!!

دلته پولس له يوې خوا هغو مسيحيانو ته نصيحت کوي چې د ده د افکارو په سبب لټ شوي، پرته له دې چې ووايي دوی د مذهبي مراسمو او عباداتو په ترسره کولو کې لټي کوي، ځکه له دې کارونو لاس اخيستل خو د ده د مذهب اساسي غوښتنه ده، دی خو ادعا کوي چې د خداى نوى پيغام له دغو عباداتو او مراسمو نه د آزادۍ پيغام دی، فقط دومره وايي چې دې مسيحيانو له ورځني کارو بار نه هم لاس اخيستى او مسيحييت ئې شرمولى!! له بلې خوا د يوه مجهول دښمن د راتلو او د ده له مخې د يوه مجهول دوست د لرې کېدو خبره کوي!! ادعا کوي چې د دې دښمن د راتلو نښې راڅرگندې شوي دي، خو دی په خپله په دې خاطر له څرگندېدو ډډه کوي چې يو څوک ئې په مخې کې خنډ دی!! پولس په ډېر شطارت سره داسې نښي چې دامانع کس په خپله پولس دی، د ده هر پلوي به له دې خبرو نه له دې پرته بله انتباه نه اخلي چې دامانع کس له پولس نه پرته بل څوک نه شي کېدى!!

د پولس دوهم ليک تيموتائوس ته

زما، پولس، لخوا چې د خداى په خوښه، د مسيح استاځى يم، په دې مأمور شوى چې په هر ځاى کې دا اعلان وکړم: څوک چې پر مسيح ايمان راوړي تلپاتى ژوند به ئې په برخه شي. گران زوى تيموتائوس ته د خداى پلار او زمونږ د خداى عيسى مسيح له درباره تا ته د فيض، رحمت او سوکالي غوښتونکى يم.

پولس په دې ليک کې ځان د غير يهودانو لپاره د عيسى مسيح پيغمبر معرفي کوي او ليکي: د انجيل د پيغام رسولو لپاره خداى زه غوره کړم چې په غير يهودانو کې د ده پيغمبر وم. بيا ليکي: هيڅکله دا حقيقت مه هېروه چې عيسى مسيح په جسماني توگه د داؤد له نسله دنيا ته راغى او له مرگه وروسته بيا راژوندى شو، دا د انجيل هغه پيغام دی چې زه ئې اعلانوم!! مسيح هغه وخت هم مونږ ته وفادار وي او زمونږ مرسته کوي چې مونږ ضعيف

او ایمان مو کمزوری شي، دا ځکه چې مونږ د ده له وجود څخه یو او نه شي کولی مونږ له ځانه بېل کړي!!

بیا د ځان ډېرې ستاینې کوي او په ضمن کې ئې خپل شاگرد ته لیکي: له ما سره یوازې لوقا پاتې دي، کله چې راتلې نو مرقس هم درسره راوله، ځکه چې د ده مرستې ته اړ يم... د محکمې په لومړۍ غونډې کې هیڅوک زما د مرستې لپاره حاضر نه شو، ټولو یوازې پرېښودم... خدای په خپله زما مرسته وکړه، ... زه ئې وژغورلم او پرې ئې نه بنوډم چې د زمريانو مخې ته مې واچوي.

گورئ چې پولس په دې لیک کې په څو خبرو تأکید کوي:

• الله تعالی د خدای پلار په نامه او عیسی علیه السلام د زوی خدای په نامه په مکرره توګه یادول.

• دا ادعا کول چې دی د خدای له لوري غوره شوی پیغمبر او د مسیح استاخی دی.

• په دې ټینګار کول چې عیسی مسیح په جسماني توګه د داؤد له نسله دنیا ته راغلی او له مرګه وروسته بیا راژوندی شوی، د ده له وینا معلومېږي چې دا خبره د لومړي ځل لپاره د ده له لوري اختراع شوې خو دی وايي: دا د انجیل هغه پیغام دی چې زه ئې اعلانوم!! خو جناب پولس دې ته نه دی متوجه چې انجیل د عیسی علیه السلام له تلو د مخه بشپړ شوی او په هغه کې عیسی علیه السلام ته د هغو حالتو په اړه لارښوونې شوې چې دی ورسره مخامخ وو، نه د هغو پېښو په اړه وړاندوینې چې د ده له تلو وروسته رامنځته کېدې.

• د پولس دا خبره د ده د نورو خبرو ماهیت ښه په ډاګه کوي چې وايي: مونږ د عیسی مسیح له وجود څخه یو!! او هغه نه شي کولی مونږ له ځانه بېل کړي!! د دې بېهوده خبرې په معنی له ده پرته بل څوک نه پوهېږي!! دا خبره هم د حقیقت خلاف ده او هم د عقل خلاف، دا ځکه چې عیسی علیه السلام نه واده کړی او نه اولاد لري، یوازې حقيقي زوی د حقيقي پلار او مور له وجود څخه ګڼلی شو، دا ویلی شو چې عیسی علیه السلام د مريمې له وجود څخه وو، خو هیڅوک د عیسی علیه السلام له وجود څخه نه شو ګڼلی، ځکه چې دی اولاد نه لري. پولس دې مونږ ته وښيي چې

په نړۍ کې څوک په حقيقي معنی د مسیح له وجود څخه دی؟
 • که دا لیک د اعتبار وړ وگڼو او په دې خبرې باور وکړو چې پولس له لوقا، مرقس او یوحنا سره لیدلې نو په یقین سره ویلی شم چې د دوی په نامه انجیلونه د پولس له لوري جعل شوي.

د پولس لیک د کولسي مسیحیانو ته

بایبل د دې لیک په مقدمه کې لیکي: د کولسي ښار په اوسنی ترکیه کې پروت وو، د دې ښار په کلیسا کې د عیسی مسیح د شخصیت په اړه دا لانجه راولاړه شوې وه چې آیا دی یوازې یو انسان وو او که د خدای له ذات څخه وو؟ یو څوک ئې پولس ته ورولبړو چې له هغه نه پوښتنه وکړي، پولس د دوی د پوښتنې په ځواب کې دا لیک ورولبړو... لیک داسې پیل شوی:

زما پولس لخوا چې خدای د عیسی مسیح د خدمت لپاره غوره کړی
 او زموږ د ورور تیموتائوس لخوا

زموږ د هغو مسیحي وروڼو لپاره چې په کولسي کې اوسېږي
 د پلار خدای او زموږ د خدای عیسی مسیح له درباره تاسو ته د رحمت او
 هوسایۍ غوښتنه کوم.

کله چې تاسو ته دعا کوم نو لومړی د هغه خدای شکر په ځای کوم چې زموږ د
 خدای عیسی مسیح پلار دی... تل د آسماني خدای ستاینه کوئ چې موږ ئې د دې
 وړ کړو چې د هغو کسانو په برکتونو او امتیازاتو کې شامل شو چې د نور په عالم
 کې ژوند کوي، هغه موږ د شیطان له تیاري دنیا وژغورلو او د خپل گران زوی
 ملکوت ته ئې منتقل کړو!! همغه زوی چې د خپلو وینو په برکت ئې موږ آزاد کړو
 او زموږ گناهونه ئې راوبخښل!!

مسیح څوک وو او څه ئې وکړل؟

مسیح د نه لیدل شوي خدای لیدل شوې څېره وه، هغه د خدای زوی دی او تر
 ټولو موجوداتو غوره دی، په حقیقت کې ټول عالم د مسیح په واسطه پیدا شوی،

يعني هر هغه څه چې په آسمان او ځمکې کې دي، ليدل کېدونکي او نه ليدل کېدونکي، روحاني عالم له ټولو واکمنانو او مشرانو سره ئې او له تاج او تخت سره ئې، ټول د مسيح په وسيله او د ده د جلال لپاره پيدا شوي، مخکې له دې چې څه پيدا شي دی وو او دا د ده قدرت دی چې عالم ساتي، ... هغه لومړنی کس دی چې له مرگه وروسته راژوندي شو!! او ثابتته ئې کړه چې په هر څه کې لومړی مقام لري!! ځکه خدای اراده وکړه چې خپل زوی ته بشپړ الوهيت ورپه برخه کړي!! د هغه کار په وجه چې مسيح زمونږ لپاره وکړ... د صليب پر سر ځان قرباني کول او هغه وينه چې ده زمونږ لپاره ورکړه، له خدای سره د پخلاينې او صلح لامل شو، دا پخلاينه ستاسو هم په برخه شوه چې يو وخت ترې لرې او ورسره د بنمن وئ... اوس د خدای په خوا کې يئ او هغه هيڅ داسې خطا او گناه په تاسو کې نه وينې چې د هغې په سبب مو مجازات کړي!! زه خدای لېږلی يم چې تاسو غيريهودانو ته د ده هغه راز څرگند کړم چې په پېړيو پېړيو ئې له هر چا پټ ساتلی وو او هغه راز دا دی: مسيح ستاسو په وجود کې ستاسو يوازينی امېد دی!! ... په مسيح کې د خدای ذات او صفات په بشپړه توگه د يوه انسان په بدن کې څرگند شوي!! نو تاسو چې مسيح لرئ هر څه لرئ، مسيح په حقيقت کې پر ټولو رياستونو او قدرتونو حاکم او مسلط دی!!... کله چې تاسو د تعميم غسل وکړ نو زور او گناهگار شخصيت مو له مسيح سره مړ او دفن شو او بيا بېرته له مسيح سره ژوندي شوی او نوی ژوند مو پيل کړ!! ستاسو گناهونه ئې له منځه يووړل او ستاسو د گناهونو پاڼه ئې د صليب پر سر مېخ کړه او د مسيح په نامه ئې حساب کړل، ... نو هيچا ته اجازه مه ورکوی چې په تاسو اعتراض وکړي چې ولې دا شی خورئ او دا شی څښئ او ولې د مذهبي عيد فلانۍ ورځ نه لمانځئ او ولې د شنبه په ورځ کار کوئ!! دا ټول موقتي احکام وو چې د مسيح په راتلو سره بې اعتباره شول!!... اوس تاسو له مسيح سره يو ځای مړه شوي او د دنيا له عقايدو آزاد شوي يئ، له هغو عقايدو نه چې وايي د نجات لپاره بايد نېک کارونه تر سره شي او د ځانگړو احکامو متابعت وشي، ... اوس چې له مسيح سره ژوندي شوي يئ، د آسمان برکتونو او خونيو ته پام وکړئ او تل د هغه څه په فکر کې واوسېږئ چې په آسمان کې دي او د دې فاني دنيا چارو ته هيڅ

اندېننه مه كوي، له دې فاني دنيا سره دومره علاقه ولري لکه مري چې ئې ورسره لري!! دا ځکه چې ستاسو واقعي ژوند په آسمان کې دی!!

د دې شیطاني ليک څو برخې د دقت وړ دي:

• يو ځل مسيح په خپله خدای گڼي چې د انسان په بڼې کې څرگند شوي او ليکي: مسيح د نه ليدل شوي خدای ليدل شوې څېره وه، بيا د دې وينا کاملاً مخالفه څېره کوي او ليکي: هغه د خدای زوی دی!! داسې متعارضې او متناقضې خبرې هغه څوک کوي چې د خپلو خبرو په معنی نه پوهېږي. يا خو بايد ووايي چې خدای د مسيح په څېرې کې مجسم شوی او يا دا چې مسيح د خدای زوی دی. او دا دواړه خبرې هم د عقل خلاف دي او هم د تورات او انجيل، او قرآن خو وايي: د الله تعالی په اړه دا خبره کول چې هغه زوی لري دومره ستره کرکجنه خبره ده چې آسمانونه او ځمکه ئې نه شي زغملی، فرمایي:

﴿قُلْ مَا كَانَ لِلرَّسُولِ أَنْ يَأْتِيَنَّكَ الْبُرْهَانُ مِنْ رَبِّكَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَنَّ الْوَيْلَ لِلْكَافِرِينَ﴾

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخِطَابُ لَكَ وَالْحَقِّ لِلرَّبِّ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ﴾

مريم: ۹۰-۹۳

﴿قُلْ مَا كَانَ لِلرَّبِّ أَنْ يَأْتِيَنَّكَ الْبُرْهَانُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَنَّ الْوَيْلَ لِلْكَافِرِينَ﴾

له دې خبرې نږدې ده آسمان ټوټې ټوټې شي، ځمکه وچوي او غرونه وران او رانسکور شي، چې رحمن خدای ته د زوی ادعا کوي، حال دا چې له رحمن خدای سره نه ښايي چې ځان ته کوم زوی غوره کړي، د آسمانونو او ځمکې هر څه د ده په وړاندې د بنده په توگه رادرومي!!

• هر عاقل انسان په دې پوهېږي چې د تجسم معنا يوازې دا ده چې يو ذات خپل حالت بدل کړي او په نوې بڼې کې راڅرگند شي او د زوی معنی دا ده چې له يوه ذات نه بل مستقل ذات او هغه ته ورته ذات راپيدا شي، د پولس د ليک له مخې هم خدای يو دی او هم دوه، مسيح هم خدای دی او هم د خدای زوی!! نه پوهېږم آيا داسې انسان به هم پيدا شي چې په سر کې ئې ماغزه وي او هغه دا خبره وکړي يا ئې ومنې!!؟

• پولس ادعا کوي: مخکې له دې چې څه پيدا شي مسيح موجود وو او دا د ده قدرت دی چې عالم ساتي، په حقيقت کې ټول عالم د مسيح په واسطه پيدا شوی، يعنې هر هغه څه چې په آسمان او ځمکې کې دي، ليدل کېدونکي او نه ليدل کېدونکي، روحاني عالم له ټولو واکمنانو او مشرانو سره ئې او له تاج او تخت سره ئې، ټول د مسيح په وسيله او د ده د جلال لپاره پيدا شوي!! پولس ته وايو: بايبل خو له دې مخکې ليکلي چې د ځمکې پر سر لومړی پيدا شوی انسان آدم وو او عيسى د داؤد له نسله څخه پيدا شوی، مونږ ته ووايه: له دې دواړو خبرو نه کومه ئې رښتوني او سمه ده، ستا ادعا او که د بايبل مخکنۍ وينا؟! دا دواړه خبرې خو په خپلو کې شديد تعارض لري، په يوه وخت دواړه صحيح نه شي گڼل کېدی!!

• د دې خبرې معنی څه ده چې د عالم هر څه د مسيح په وسيله پيدا شوي؟ ده پيدا کړي او که خدای د ده لپاره پيدا کړي؟! مونږ خو د بايبل په عهد قدیم کې هيڅ ځای دا خبره ونه لوستله چې مسيح تر ټول عالم مخکې وو، يا مخکې پيدا شوی، يا عالم د ده په وسيله او يا د ده لپاره پيدا شوی، تا دا خبره له کومه ځايه ترلاسه کړې؟

دا يوازې پولس نه دی چې د يوه انسان په ستاينې کې تر دې حده غلو کوي، تر ده مخکې ډېرو دا کار کړی او تر ده وروسته هم ډېرو، په مسلمانانو کې هم داسې جاهل غلات راپيدا شول چې د پيغمبر عليه السلام په اړه همدا د پولس خبره کوي او وايي: لولاك لولاك لما خلقت الافلاك: که ته نه وی، که ته نه وی، نو ما به آسمانونه نه وو پيدا کړي، دا شعر د دې خرافي عقيدې يوه بېلگه ده:

که رڼا د محمد نه وی پيدا پيدا کړې به خدای نه وه دا دنيا
 په صورت که آخريڼ دی پيدا شوی په معنی کې اولين دی تر هر چا
 خدای ئې مه گڼه بې شکه چې بنده دی نور ئې ټول واړه صفات دي په رښتيا

پولس ليکي: ... خدای اراده وکړه چې خپل زوی ته بشپړ الوهيت ورپه برخه کړي!! يعنې دا چې مسيح بشپړ خدای دی، د الوهيت په ټولو صفاتو متصف دی او له ټول هغه واک او ځواک نه برخمن دی چې خدای ئې لري!! په دې وينا کې هم پولس

یوازې نه دی، ډېرو تر ده مخکې دې ته ورته خبره کړې او ډېرو هم تر ده وروسته، په مسلمانانو کې هم د ده په څېر ډېر ټگماران او جاهلان راپیدا شول چې همدا خبره ئې د خپلو پيرانو، امامانو او حتی پیغمبر علیه السلام په اړه کړې ده، قرآن د دې غلطې انگېرنې د تردید لپاره یو ډېر عام فهم خو دروند او مضبوط دلیل وړاندې کوي او فرمایي: که په ځمکې او آسمان کې له یوه خدای نه پرته نور خدایان وی نو حتماً به د ځمکې او آسمان ټولې چارې مختل او هر څه به تباه شوي وو، دا ځکه چې په هغه صورت کې به هر خدای له خپلې خوښې سره سم د دې عالم اداره غوښتله، خپل واک او ځواک به ئې د خپلې خوښې مطابق کارولو، حتماً به د دوی تر منځ د آراوو اختلاف راولاړېدو، په اجراءاتو او تصرفاتو کې به د دوی بېلې بېلې ارادې حتماً په ټکر او تصادم منتج کېدې او دا به په کائناتو کې د لویې تباهي سبب جوړېدو. په هستي او کاینات کې دا حاکم نظم او نسق په دې دلالت کوي چې د مخلوقاتو د امورو د تدبیر واک او اختیار له یوه ذات سره دی.

﴿قُلْ اِنَّ اِلٰهَآءَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَبَيْنَہُمَا وَبَيْنَ اَیۡدِیۡہُمۡۗ اِلٰہٌۢ وَاحِدٌۢ لَّہٗۤ اِلٰہٌۢ لَّا یۡدۡعُۤ اِلَیۡہِۤ اِلٰہٌۢ اٰیۡہِۤ اِنۡ شِآءَ لَیۡسَۤ اِلَیۡہِۤ اِلٰہٌۢ اِلَّا ہُوَۚ سُبۡحٰنَہٗ عَمَّا یُشۡرِکُوۡنَ ﴿۲۲﴾

الانبیاء: ۲۲

که په آسمان او ځمکې کې له الله پرته نور خدایان وی؛ دواړه حتماً تباه کېدل، نو د دوی له ستایلو نه د عرش پالونکي الله لره پاکي ده.

دا د توحید د اثبات او د متعددو خدایانو د غلطې انگېرنې د تردید دومره مضبوط دلیل دی چې هیڅ عاقل انسان ترې انکار نه شي کولی.

د دجال پولس له پلویانو څو پوښتنې لرم:

۱. د دې خبرې معنی څه ده چې وایي: د صلیب پر سر ځان قرباني کول او هغه وینه چې زمونږ لپاره ئې ورکړه، له خدای سره د پخلاینې او صلح لامل شو، دا پخلاینه ستاسو هم په برخه شوه چې یو وخت ترې لرې او ورسره دښمن وئ... اوس د خدای په خوا کې یئ او هغه هیڅ داسې خطا او گناه په تاسو کې نه ویني چې د هغې په سبب مو مجازات کړي!!؟

۲. آیا تر دې قربانۍ مخکې د بایبل خدای له ټولو پیغمبرانو علیهم السلام او د

دوی له امتونو سره د دښمنۍ په حال کې وو؟ که داسې وي نو بايبل ولې په ځای ځای کې لیکلي چې خدای له فلان فلان پیغمبر نه راضي شوی، له یحیی، الیاس، زکریا، داؤد، موسی، یعقوب، اسحاق، ابراهیم، نوح او آدم علیهم السلام نه؟

۳. که له دې قربانۍ نه وروسته ټولو انسانانو یا یوازې مسیحیانو ته ټول گناهونه بخښل شوي وي نو الله تعالی ولې دوی د خپلو گناهونو په سبب مواخذه کوي او مصیبتونه پرې راولي؟

۴. کوم عقل او عدل به دا خبره معقوله او عادلانه وگڼي چې یوازې ځان ته مسیحي ویل او په اوبو کې یوه غوټه د ظلمونو، تېریو، فسادونو او گناهونو د بخښل کېدو وسیله شي!!؟

- د پولس له غولېدلو پلویانو نه پوښتنه کوم: آیا تاسو د پولس دا مسخره خبره هم منئ چې وایي: زه خدای لېرلی یم چې تاسو غیریهودانو ته د ده هغه راز څرگند کړم چې په پېړیو پېړیو کې له هر چا پټ ساتلی وو او هغه راز دا دی: مسیح ستاسو په وجود کې ستاسو یوازنی امېد دی!!؟ دا خبره خو هم د الفاظو له مخې یوه معما ده او هم د محتوی له مخې، د سامسون تر معما هم زیاته پېچلې!! آیا خدای دا راز له پولس نه مخکې حتی هیڅ پیغمبر ته هم نه وو څرگند کړی؟ له مسیح ټي هم پټ ساتلی وو؟ یوازې پولس ته ټي څرگند کړی!!؟ د دې خبرې معنی څه ده چې (مسیح ستاسو په وجود کې ستاسو یوازنی امېد دی!!؟) مسیح د دوی په وجود کې څه معنی لري؟ او بیا څنگه یوازنی امېد!!؟ آیا دا بېهوده او بې معنی خبره همغه راز دی چې خدای له پولس نه مخکې له ټولو پټ ساتلی وو!!؟ کوم بې عقله انسان به دې بې محتوی خبرې ته د راز په سترگه وگوري؟

- پولس په ډېرې بې باکۍ او جسارت سره ټول مخکنی شرعي احکام لغو کوي او وایي: ... نو هیچا ته اجازه مه ورکوی چې په تاسو اعتراض وکړي چې ولې دا شی خورئ او دا شی څښئ او ولې د مذهبي عید فلانۍ ورځ نه لمانځئ او ولې د شنبه په ورځ کار کوئ!! دا ټول موقتي احکام وو چې د مسیح په راتلو سره بې اعتباره شول!!... اوس تاسو له مسیح سره یو ځای مړه شوي او د دنیا له عقایدو آزاد شوي یئ، له هغو عقایدو نه چې وایي د نجات لپاره باید نېک کارونه تر سره

شي او د ځانگړو احكامو متابعت وشي... نه پوهېږو هغه څوك چې د پولس دا خبرې مني څنگه په بايبل، موسی او عیسی او نورو پیغمبرانو علیهم السلام د ایمان دعوا هم کوي؟ دا خو له ټولو ادیانو نه د بغاوت او له ټولو پیغمبرانو سره د مخالفت په معنی ده!! لکه څنگه چې الله تعالی یو دی، دین ئې یو دی او انسانانو ته ئې لېږلي احكام ورته دي، هر پیغمبر علیه السلام همغه خبره کوي چې تر ده مخکې او وروسته پیغمبران ئې کوي، د دوی تر منځ توپیر په حلال او حرام کې نه بلکې په هغو فرعي امورو کې دی چې د هر امت په خاص اجتماعي حالت پورې اړه لري، لکه دا چې د یوه امت لپاره بیت المقدس د قبلې په توگه ټاکل شوی او بل ته کعبه، یوه ته د شنبې ورځ د اجتماعي عبادت لپاره غوره شوې او بل ته د جمعې ورځ، د الله تعالی له لوري لېږل شوي پیغمبران د یوه بل د تگلارو تردید او تکذیب نه بلکې تائید او تصدیق کوي، یوازې د پولس په څېر د شیطان استاخي به د مخکنیو پیغمبرانو او د دوی د شریعت د لغو کولو جسارت کوي. نه یوازې یو بې دینه انسان به هر خوراک او څښاک جایز گڼي بلکې ډېر جاهل او ناپوه انسان به د داسې خبرې کولو جسارت کوي، ټول حیوانات داسې پیدا شوي چې څه خوري او څه نه خوري، د حیوان بچی د پیدا کېدو له لومړۍ ورځې په دې پوهېږي چې کوم بوټی و خوري او له کوم نه ډډه وکړي، د دوی په فطرت کې دا پوهه اېښودل شوې، د دوی د دماغ په کمپیوټر کې دا سافټ ویر اېښودل شوی چې مضر او مفید خوراک تشخیص کړي، خو انسان ته یا باید وویلی شي چې دا خوراک درته گټور دی او دا مضر او یا له ډېرو تجربو وروسته مضر او گټور شيان تشخیص کړي، پولس دې ته هم اعتناء نه کوي چې له جنت نه د آدم علیه السلام د وتلو وجه د ممنوعه خوراک خوړل وو او همدغه خوراک له خپلې ښکلې جنتي (طبیعي) جامې محروم او په خپل لاس د جامې جوړولو ته ئې اړ کړي.

- عجیبه ده چې بايبل د عیسی علیه السلام له قوله لیکي: گمان مه کوی چې زه د موسی د تورات او نورو انبیاوو د کتابونو منسو خولو ته راغلی یم، زه راغلی یم چې بشپړ او عملي ئې کړم... خو د دې تر څنگ د پولس دا خبره هم راخلې چې وایي: اوس تاسو له مسیح سره یو ځای مړه شوي او د دنیا له عقایدو آزاد شوي

بيئ، له هغو عقايدو نه چي وايي د نجات لپاره بايد نېك كارونه تر سره شي او د ځانگړو احكامو متابعت وشي، ... آيا ډېره عجيبه نه ده چې مسيحيان په يوه وخت دا دواړه خبرې مني او د دوی تر منځ شديد تعارض ته نه گوري، مسيح مخکني اديان بشپړ کوي او پولس ټول مخکني عقايد باطل گڼي، د نجات لپاره نېك عمل ضروري نه بولي او د ټولو مخکنيو اديانو احكام لغو کوي، خو له دې سره سره ناپوه مسيحيان دی د مسيح رسول گڼي!!

- د پولس دا وينا هم په ځانگړې توگه د پام وړ ده چې وايي: اوس چي له مسيح سره ژوندي شوي بيئ، د آسمان برکتونو او خوښيو ته پام وکړئ او تل د هغه څه په فکر کې او سپړئ چې په آسمان کې دي او د دې فاني دنيا چارو ته هيڅ اندېښنه مه کوئ، له دې فاني دنيا سره دومره علاقه ولرئ لکه مړي چې ئې ورسره لري!! دا ځکه چې ستاسو واقعي ژوند په آسمان کې دی!! دا په داسې حال کې چې هيڅ الهي دين دا خبره نه کوي، الله تعالی انسان ته نه وايي چې له دنيا نه لاس واخله، بلکې ورته وايي: په دنيا کې سم کار وکړه چې آخرت دې سم شي، جنت ستا د سمې عقيدې او نېك عمل بدله ده، که دنيا دې سمه وه آخرت به دې سم وي او که خرابه وه آخرت به دې خراب وي، په دنيا کې د ذلت، سپکاوي، فساد او گناه ژوند د آخرت سپکاوی او د دوزخ عذاب ستا په برخه کوي، ته د ځمکې پر سر د خدای خليفه يې، که د الله تعالی د لارښوونو مطابق دې په کې ژوند وکړ او په حقيقي معنی دې د ده نيابت وکړ، شېرازه او آباډه دې کړه، د اصلاح په چارو کې بوخت شوي، عدالت دې پلې کړ، نو زما رضا او جنت ترلاسه کوي. خو پولس له دنيا نه د لاس اخيستو درس ورکوي.

زه په ډېر ډاډ او يقين سره ويلي شم چې له هر الهي دين سره د دين دښمنانو همدا کار کړی چې پولس له مسيحيت سره کړی، د دين دښمنانو د ديندارانو په صفوفو کې داسې کسان گمارلي چې د پولس دغه عقیده په دوی کې خوره کړي، دا نن نن او په يو بښتمې پېړۍ کې امريکايان په ټول توان طاقت سره د دې هڅه کوي چې په اسلامي نړۍ کې داسې مسخه شوي تصوف ته وده ورکړي چې د پولس له دغې مفکورې سره ورته خبرو ته بلنه ورکوي، له ډېرو هغو ډلو سره مالي مرستې

کوي چې بنسټ ئې به دغسې عقایدو ولاړ دی، د اسلام په ضد جنگ کې د امریکایانو سیاست په دې ولاړ دی چې وایي: د رادیکال اسلام په ضد او د هغو ډلو په خلاف چې دین له سیاست سره گډوي او د اسلامي نظام پلي کول غواړي، هغه ډلې استخدام کړې چې دین او دنیا سره بېلوي!! دا خبره عادي مه گڼئ چې نن بي بي سي او امریکا غږ د مثنوي تصوفي اشعار خپروي او په منظمه او پرله پسې توگه پرې بحثونه کوي، که تاسو د انگریزانو استعماري تاریخ ته څیر شئ نو وبه گورئ چې دوی په اسلامي نړۍ د تسلط په دوران کې څومره داسې ډلې جوړې کړې، څومره ټگمار او استخدام شوي پیران ئې له یوې سیمې بلې ته ولېږل چې همداسې تصوف ته بلنه ورکړي او د دوی د مستعمراتو محکومو ولسونو ته ووايي: له دنیا لاس واخلي، آخرت ته مخه کړئ، کوم حالت چې خدای درباندي راوستی په دې راضي او قانع اوسئ، مه اعتراض کوئ او مه ئې د بدلولو هڅه!!

د افسس مسیحیانو ته د پولس لیک

زما پولس لخوا چې خدای د عیسی مسیح د خدمت لپاره غوره کړی يم د افسس د ښار گرانو مسیحیانو ته چې تل زمونږ خدای مسیح ته وفادار دي. د پلار خدای او زمونږ د خدای عیسی مسیح له درباره تاسو ته د رحمت او هوسایۍ غوښتونکی يم

د خدای شکر.... چې د عالم له پیدایښته مخکې ئې مونږ غوره کړو... چې د مسیح د قربانۍ په سبب د ده شو!! او په همغه وخت کې ئې فیصله وکړه چې مونږ پاک کړي، د همدې لپاره ئې مسیح راوړلېږو... د ده لطف دومره دی چې حاضر شو د خپل زوی د وینو په بیه زمونږ گناهونه وبخښي!! ... تاسو ټول د روح القدس په وسیله مهربان شوي یئ!! د خدای مهربانې پر مونږ باندې د دې نښه ده چې خدای مونږ اخیستي یو!! په تېرو زمانو کې خدای دا راز خپل قوم ته نه وو ویلی، خو اوس ئې د روح القدس په وسیله خپلو رسولانو ته څرگند کړی، دا خبره ځکه تاسو ته لیکم چې درته واضح کړم خدای څنگه په دې راز پوه کړم!! هغه راز دا دی: غیریهودان هم د یهودانو په څېر په هغه میراث کې شریک دي چې د خدای د زامنو لپاره دی، دواړه

بلل شوي چې د مسيح د بدن يعني كليسا برخه وي!! خداى دا افتخار زما په برخه كړ چې دا راز څرگند كړم... د خط په پاى كې د معمول مطابق توصيې او نصيحتونه كوي، خو دا نصيحتونه داسې دي لكه زهرجنه مړۍ په شاتو خوړول.

په دې ليك كې هم گورئ چې پولس د يوه بل داسې راز په څرگندولو افتخار كوي چې تر ده د مخه خداى هيچا ته نه دى څرگند كړي!! او هغه راز دا دى: غيريهودان هم د يهودانو په څېر په هغه ميراث كې شريك دي چې د خداى د زامنو لپاره دى!! دا د پولس راز دى، د ده د ادعا له مخې له دې راز نه مسيح هم خبر نه وو!! هو؛ كه خبر وى نو ده به هيڅكله نه ويل چې زه يوازې د يهودانو لپاره لېږل شوى يم ځكه چې يهودان د خداى د رمې ورك شوي پسونه دي!!

ښايي د پولس دې بېهوده خبرې ته به مو هم پام كړى وي چې وايي: تاسو ټول د روح القدس په وسيله مېر شوي يئ!! د خداى مېر پر مونږ باندې د دې نښه ده چې خداى مونږ اخيستي يو!! پوښتنه كوو: د دې خبرې معنى څه ده؟ روح القدس څنگه مسيحيان مېر كړي او دا مېر څنگه د دې نښه ده چې خداى مسيحيان اخيستي دي؟

د غلاطيه مسيحيانو ته د پولس ليك

زما پولس پينغمبر او ټولو هغو وروڼو لخوا چې له ما سره دي.

د غلاطيه كليساوو ته.

د پلار خداى او زموږ د خداى عيسى مسيح له درباره تاسو ته د رحمت او

هوسايي غوښتونكى يم

كه زه ځان رسول گڼم له دې نه مې قصد دا نه دى چې كومې مذهبي ډلې يا پلاوي زه د رسول په توگه گمارلى يم، زما رسالت زموږ د سالار عيسى مسيح او د پلار خداى له لوري دى... تعجب كوم چې تاسو د نجات نورې لارې لټوئ، غير له هغې لارې چې ما درښودلې... څوك چې د نجات نورې لارې تاسو ته په گوته كوي تاسو غولوي... په دغو كسانو دې د خداى لعنت وي، حتى كه دا كس زه په خپله وم او حتى كه له آسمانه كومه فرشته نازله شي او تاسو ته بله لار وښيي په هغې دې هم

د خدای لعنت وي!! له دې خبرو نه زما مقصد دا نه دی چې په غورپه مالي سره ستاسو اعتماد ترلاسه کړم!! خدای شاهد دی چې دا خبره له ځانه نه کوم، په خپله مسیح ما ته رانښودلې ده... ما دا له هېڅ انسان څخه نه ده زده کړې!!

یوه هوښیار لوستونکي ته د پولس دا الفاظ او مکرر لورپه کافي ده چې دی وپېژني او د ادعاگانو ماهیت ئې ورته جوت کړي!!

پولس له دې وروسته د نورو لیکونو په څېر خپله قصه لیکي چې یهودي وو، مسیحیان ئې ځورول، ناڅاپه په حقیقت پوه او مسیحي شو، بیا لورپه کوي او وایي خدای شاهد دی چې دا خبرې حقیقت لري، ... له پطرس سره خپل مخالفت ته گوته نیسي او وایي چې هغه له ما سره همفکره وو او مسیحیت ته د غیریهودانو له بللو سره موافق وو خو خپله رایه ئې بدله کړه، ... وایي: د تورات په لوستلو سره پوه شوم چې د شریعت او مذهبي احکامو په مراعات سره نه شو کولی د خدای په حضور کې مقبولتیا ترلاسه کړو، یوازې په مسیح باندې د ایمان له لارې کولی شو د خدای په وړاندې بې گناه وگڼلی شو!!

پوښتنه کوو:

- د تورات په کومې برخې کې دې دا خبرې لوستلې دي؟ تورات خو په ډېر تاکید سره وایي چې د خدای رضا یوازې د شرعي احکامو په مراعات سره ترلاسه کولی شئ، له تورات نه خو چې له یهودانو سره څه پاتې وو نو هغه خو لس احکام وو نه بل څه، د تورات په هغو دوو لوجو کې خو یوازې همدا احکام ذکر شوي او د مسیح یادونه هم نه ده شوې!! بایبل خو ډېر ځلې په دې تاکید کړی چې: څوک چې وایي خدای پېژنم خو د ده احکام نه په ځای کوي دروغ وایي!! نو بایبل دې مونږ ته ووايي چې د پولس دا خبره څنگه توجیه کوي؟ مونږ ته خو د بایبل د نورو ویناوو له مخې د پولس ټولې اساسي خبرې دې ته ورته دروغجنې او د حقیقت خلاف برېښي.
- مسیح خو وایي: هیڅکله لورپه مه کوه، څوک چې لورپه کوي په زړه کې ئې حتماً څه خیره شته، نو دا ته ولې د مسیح د وینا مخالفت کوي او په مکرر لورپه سره غواړي خپل مخاطب قانع کړي، مسیحیانو ته وایم: آیا د پولس دا مکرر لورپه تاسو ته د مسیح دا قول نه در په یادوي، ولې نه وایئ چې د دې قسم خور په زړه کې

خامخا څه خیره شته، باور وکړئ چې که تاسو په خلاصو سترگو د ده ویناوو ته څېر شئ نو په ډېرې آسانی سره به پوه شئ چې د ده زړه او دماغ له خپرو نه بلکې له زهرو ډک دي

د ټکمار پولس دې خبرې ته هم لږ ځیر شئ چې وايي: همداراز څوک چې غواړي د شرعي احکامو د مراعات له لارې نجات ترلاسه کړي د خدای تر لعنت لاندې دي، دا ځکه چې په تورات کې راغلي: په هغه چا دې لعنت وي چې حتی د شریعت د کتاب یو حکم هم ماتوي!! نو دا څرگنده ده چې هیڅوک نه شي کولی د شرعي احکامو د مراعات له لارې خدای راضي کړي!!

گورئ چې پولس د تورات هغه وینا څنگه تحریفوي چې غرض او غایه ئې په شرعي احکامو په کلکه او په پوره احتیاط او دقت سره عمل کول دي، دومره چې د الله تعالی یو حکم هم باید شا ته ونه غورځولی شي، پولس له دې صریح او څرگند حکم نه غلطه معنی راباسي او هغه څه ترې جوړوي چې د ټول شریعت شا ته غورځول سم او صحیح کار ثابت کړي، د ده د استدلال معنی دا ده: له دې کبله چې تورات وايي: د یوه حکم د نه پلې کولو په صورت کې انسان د لعنت وړ گرځي او هیڅوک نه شي کولی چې په ټولو احکامو عمل وکړي، نو ځکه د تورات له نظره هر څوک د لعنت وړ دی، له دې لعنت څخه د خلاصون لار دا ده چې ټول تورات شا ته وغورځوو او په دې عقیده وو چې د نجات لپاره یوازې په مسیح باندې ایمان کافي دی!! له شریعت نه د انکار په ارتباط د پولس ټول استدلالونه دې ته ورته مسخره او د خدا وړ دي!!

یهودي توکمه مسیحي عبرانیانو ته لیک

په تېرو زمانو کې خدای د پیغمبرانو په وسیله، خپله اراده او مشیت په تدریج سره زمونږ نیکونو ته بنودو، له مختلفو لارو، کله د خوب، کله د رؤیا او حتی مخامخ له پیغمبرانو سره د خبرو له لارې، خو په دې وروستیو وختونو کې ئې د خپل زوی له لارې له مونږ سره خبرې وکړې! خدای په حقیقت کې د هر څه اختیار خپل زوی ته سپارلی دی او عالم او ټول موجودات ئې د ده په وسیله پیدا کړي!! د

خداى زوى د ده د جلال منعكس كوونكى او د ده د وجود دقيق مظهر دى!! دى په خپل ځواكمن كلام سره عالم اداره كوي، دى دې دنيا ته راغى چې خپل ځان فدا كړي او مونږ پاك كړي او زمونږ ټول تېر گناهونه محو كړي، له دې وروسته د افتخار تر ټولو لوړ مقام كې، د متعال خداى په بني لاس كې كېښناست!! ... د ده نوم (د خداى زوى) دى، ... خداى د ده په اړه وفرمايل: زه د ده پلار او دى مې زوى دى!! كله چې له آسمانه راتلو خداى وفرمايل: ټولې فرشتې دې ده ته سجده وكړي!! الله تعالى دى د خداى په نامه ياد كړ او وئې فرمايل: خدايه! تا لومړى ځمكه پيدا كړه او آسمانونه ستا په لاسونو جوړ شوي، دوى به ټول له منځه ولاړ شي خو ته به تل پاتې وي!! يوه ورځ به دوى راونغاړې خو ته به هيڅكله تغير ونه مومي!! خداى خپل زوى ته وويل: زما خوا كې كېښنه چې د بنمنان دې په پښو كې درته واچوم!!

گورئ چې پولس څومره په شطارت او شيطان سره د مسيحيانو په عقل لوبې كوي، له عيسى عليه السلام نه داسې ذات جوړوي چې هم د خداى د وجود دقيق مظهر دى، يعنې دقيقاً خداى دى او بيا ئې د خداى حقيقي زوى گڼي!! خو داسې زوى چې د عالم د ادارې ټول واك د ده په لاس كې دى، آسمانونه او ځمكه ده پيدا كړي او دى به ئې بېرته له منځه وړي!! وايي چې په آسماني كتاب كې خداى د ده په اړه فرمايلي دي: خدايه! تا لومړى ځمكه پيدا كړه او آسمانونه ستا په لاسونو جوړ شوي، دوى به ټول له منځه ولاړ شي خو ته به تل پاتې وي!! يوه ورځ به دوى راونغاړې خو ته به هيڅكله تغير ونه مومي!! دا د الله تعالى له لوري مسيح ته د ده خطاب گڼي نه په خپله د الله تعالى په اړه د آسماني كتاب وينا، استدلال ئې دا دى چې خداى د بل خداى په اړه خبره كړې، داسې ئې نه دي ويلي چې ما آسمانونه پيدا كړل... بلکې ويلي ئې دي: خدايه! تا ځمكه او آسمانونه پيدا كړل، نو مراد ئې ځان نه بلکې مسيح دى!! ډېره عجيبه ده چې د مسيح عليه السلام په څېر يو مظلوم او په خپل ملك كې د دښمن تر تعقيب لاندې انسان، هغه چې د يحيى په څېر ملگري ئې نيول كېږي او وژل كېږي خو دى ئې مرسته نه شي كولى، ملگري ئې يوازې پرېږدي او د ده په هكله دا هم وايي چې په صليب وځړول شو، په قبر كې دفن شو، خپلوان او ملگري ئې په دې ونه توانېدل چې د هغه جسد ترلاسه او په درناوي سره ئې دفن

کړي، خو یوه پېړۍ وروسته داسې کسان را پیدا کېږي چې دا مظلوم او د خپل قوم له لوري مطرود انسان د خدای پر عرش کښېښوي، د ځمکې او آسمانونو پیدا کوونکې ئې گڼي او وايي: د عالم د ادارې ټول واک د ده په لاس کې دی، آسمانونه او ځمکه ده پیدا کړي او دی به ئې بېرته له منځه وړي!!

او تردې هم عجیبه لا دا ده چې دا ټول شرکي او خرافي عقاید د سپېڅلي کتاب په استناد ثابتوي!! کله سپېڅلي کتاب ته داسې الفاظ منسوبوي چې دغه خرافي او مسخره عقاید ترې راوباسي او کله ئې په الفاظو کې داسې تحریف او تأویل کوي چې خپله دروغجنه ادعا پرې سمه او صحیح ثابته کړي او بې خبره عوام پرې قانع کړي!! د پولس دغو څو خبرو ته لږ ځیر شئ چې څنگه کم عقله مسیحیان د سپېڅلي کتاب په استناد غولوي او وايي: په آسماني کتاب کې خدای فرمایلي دي: خدایه! تا لومړی ځمکه پیدا کړه او آسمانونه ستا په لاسونو جوړ شوي، دوی به ټول له منځه ولاړ شي خو ته به تل پاتې وي!! یوه ورځ به دوی راوغاړې خو ته به هیڅکله تغیر ونه مومي!! پولس ادعا کوي چې د سپېڅلي کتاب دا وینا مسیح ته متوجه ده نه الله تعالی ته!! همدا راز لیکي: په راتلونکې زمانې کې به فرشتې نه بلکې مسیح دا عالم اداره کوي، دا ځکه چې داؤد په خپل زبور کې خدای ته ویلي دي: (دا انسان څه دی چې ته دومره توجه او اعتناء ورته کوي؟ دا د انسان زوی څوک دی چې تا دومره سرلوري ورپه برخه کړې؟ څه موده دې تر فرشتو لاندې ودروو خو اوس دې د افتخار او جلال تاج پر سر ورايښی دی او هر څه دې د ده تر واکمنۍ لاندې راوستل)، پولس د داؤد په دې وینا استناد کوي او وايي: مونږ تر اوسه هیڅ انسان نه دی لیدلی چې هر څه د ده تر حکم لاندې راغلي وي خو مسیح گورو چې څه موده تر فرشتو لاندې وو خو وروسته زمونږ په خاطر د خپل ځان په فدا کولو سره د افتخار تاج ورپه سر شو!!! پولس دلته هغه کلام چې د ټولو انسانانو په اړه ویل شوی، په تورات، انجیل او قرآن کې راغلي چې الله تعالی انسان ته پر ټولو مخلوقاتو فضیلت ورکړ، فرشتې ئې د ده په وړاندې په سجدې وگمارلې، د عالم هر څه ئې د ده په خدمت کې او د ده لپاره مسخر کړل، دا یوازې د مسیح په هکله گڼي او وايي: مونږ تر اوسه له مسیح نه پرته هیڅ انسان نه دی لیدلی چې هر څه د ده

تر حکم لاندې راغلي وي... نو ځکه دا کلام يوازې مسيح ته متوجه دی!! پوښتنه کوو: آیا تا مسيح داسې ليدلی چې هر څه د ده تر واکمنۍ لاندې دي؟ تا خو مسيح په خپلو سترگو نه دی ليدلی، د ده له ځواک او قدرت نه هم خبر نه یې، د خپلې غلطې ادعا د ثبوت لپاره د داؤد عليه السلام له زبور نه په داسې خبرې استناد کوي چې له تا پرته هيچا دا معنی نه ده ترې اخيسته، چا چې عيسى عليه السلام په خپلو سترگو ليدلی وو هېڅکله ئې هغه د عالم ټولواک نه گڼلو، آیا د حيرت ځای نه دی چې کم عقله مسيحيان ستا دغه ناپرتې خبرې مني!!؟

پولس ورپسې ليکي: اوس چې مونږ د مسيح په وسيله سپېڅلي شوو نو د ده پلار زموږ پلار هم گڼل کېږي، له همدې امله مسيح له دې خبرې عار نه کوي چې مونږ خپل وروڼه وگڼي!! لکه چې په زبور کې راغلي: د خپل پلار خدای په هکله به له خپلو وروڼو سره خبرې وکړم او ټول به يو ځای د ده حمد او تسبيح وايو، په بل ځای کې هم راغلي: زه به له خپلو وروڼو سره په خدای توکل وکړم او په بل ځای کې راغلي: (وگورئ دا زه او دا هم هغه زامن چې خدای مونږ ته راپه برخه کړي)، له دې کبله چې د خدای دا زامن انسانان دي، غوښه او وينه لري، دی هم غوښه او وينه شو، د انسان په څېر شو، دا ځکه چې يوازې په انسان کېدو سره ئې کولی شو ځان زموږ لپاره فدا کړي او ومري!! او په خپل مرگ سره د هغه شيطان قدرت له منځه يوسي چې د مرگ اختيار ئې په واک کې وو!!

دا ئې د پولس استدلال!! د زبور په داسې جملو استناد کوي چې مفهوم ئې سل په سلو کې د ده د غلطې ادعا خلاف، خو دی ئې د خپلې مدعا د اثبات لپاره وړاندې کوي!! د زبور وينا د داؤد عليه السلام قول دی خو پولس ئې د مسيح قول گڼي، مسيح نورو خلکو ته ورور ويلي، د دې لپاره چې دی يو انسان دی او نور انسانان د ده همنوع وروڼه دي، خو پولس دا وينا داسې توجيه کوي چې مسيح خدای دی، هسې ئې د انسانانو لپاره ځان انسان جوړ کړی، نو ځکه اوس دوی ته د وروڼو خطاب کوي، په کار خو دا وه چې پولس ويلي وی: د مسيح له دغې وينا معلومېږي چې هغه يو انسان وو، که خدای وی نو انسانان به ئې خپل وروڼه نه گڼل!! د پولس د وينا معنی دا ده چې خدای مجبور وو د انسان په بڼې کې راڅرگند

شي، ځان فدا کړي، ځکه له دې پرته ئې د انسان د ژغورنې لپاره بله چاره نه درلوده!! ډېره عجيبه ده چې کوم انسان داسې مسخره استدلال ومني، آيا الله تعالى ته د انسان د بڅښلو او له عذاب او گناه نه د ژغورلو لپاره يوازې دا کافي نه ده چې ووايي: ما بڅښلی دی؟ ولي به هغه له خپل عذاب نه د خپلو بندگانو د ژغورلو لپاره د انسان په بڼې کې دنيا ته راځي، عذابونه به گالي او وژل کېږي به؟ عجيبه ده! پولس شيطان د مرگ ټولواک گڼي او وايي چې خدای په خپل مرگ سره غوښتل د شيطان دغه قدرت ختم کړي!! پوښتنه کوو: ستا په وينا خو خدای مړ شو، خو مرگ لا په خپل حال پاتې دی او پر مرگ د شيطان واکمني پای ته ونه رسېده، دا ولي؟ پولس څو سطره وروسته تر دې هم يوه ډېره مسخره خبره کوي او ليکي: له دې کبله چې مسيح عذاب وڅکلو، وسوسه شو، نو ځکه اوس کولی شي د عذاب په وخت کې د انسان درد احساس کړي او مرسته ئې وکړي!! يعنې مسيح، دا د انسان په بڼې کې خدای، د دې لپاره دا عذابونه وڅکل چې له دې وروسته د انسان درد احساس کړي او د همدې احساس په حکم د ده مرستې ته راوړاندې شي!! يعنی دا چې د پولس خدای يوې تجربې ته ضرورت درلود، بايد درد ئې په خپلو حواسو احساس کړی وی، له دې پرته د انسان په دردونو نه شو پوهېدی، په صليب له څوړنډېدو او په لاس پښو ئې د مېخونو له ټک وهلو وروسته پوه شو چې درد څه ته وايي!!

د ملك صادق لوړوالی پر ابراهيم

پولس تر دې سرليک لاندې ليکي چې ملك صادق نه پلار درلود او نه مور او نه ئې د پيداېښت او مرگ نېټه، مقام ئې تر ابراهيم لوړ، ابراهيم ده ته عشر ورکړی، مسيح ته ورته دی!! او د دې ادعا د اثبات لپاره گڼ شمير مسخره دلايل وړاندې کوي چې ملك صادق تر ابراهيم نه ډېر لوړ وو!! د پولس د دې خبرې معنی خو دا ده چې ملك صادق هم د مسيح په څېر خدای يا د خدای زوی وو او مقام ئې تر عیسی هم لوړ، ځکه عیسی بې پلاره پيدا شوی او ملك صادق بې پلار او بې مور، ملك صادق ته ابراهيم هديه او عشر ورکاوو، خو مسيح د ابراهيم عليه السلام اولاد هم

قبول نه کړ او د ده د مرگ لپاره ئې ملا وتړله!!

خنوخ

پولس تر دې عنوان لاندې ليکي چې خنوخ په خدای ايمان درلود، د همدې لپاره خدای دی پرته له دې چې د مرگ خوند وڅکي خپلې خوا ته لوړ کړ، هغه ناڅاپي له سترگو پټ شو، ځکه خدای له دې دنيا بل عالم ته بوت، له دې نه مخکې خدای ويلي وو: له خنوخ راضي يم!!

پوښتنه کوو: ته خو مسيح په دې دليل کله خدای گڼې او کله د خدای زوی چې آسمان ته ولاړ، د خدای په خواکې کښېناست، خدای ورته وويل: زه درنه راضي يم، دا ټولې خبرې خو ته دلته د خنوخ په اړه هم کوې، دی ولې په خدايي کې نه شريکوي؟ ولې ئې خدای او د خدای زوی نه گڼې؟ ستا له دې وينا خو معلومېږي چې د خنوخ مقام تر مسيح هم لوړ وو!!

د پولس ليک فوليمون ته

د پولس .... او تيموتاوس لخوا

زمونږ گران همکار فوليمون او هغو مسيحيانو ته چې ستا په کور کې راغونډېږي او .... د خدای او زمونږ د بادار عيسى مسيح له درباره تاسو ته د رحمت او سوکالي غوښتونکی يم.

گران فليمونه! کله چې تا ته دعا کوم نو لومړی ستا لپاره د خدای شکر په ځای کوم، ځکه له نورو اورم چې په عيسى مسيح باندې څومره مضبوط ايمان لري او له خپلو مسيحي ورونيو سره څومره مينه لري ... په ضمن کې له تا نه غواړم، که څه هم حق لرم د مسيح په نامه درته حکم وکړم، خو د هغه محبت په وجه چې له تاسره ئې لرم غوښتنه درنه کوم چې د انيسيموس په اړه مهربانه اوسه، دی مې په زندان کې له مسيح سره آشنا کړ... که څه هم د ده د نوم معنی مفيد دی، خو دی مخکې تر دې ستا لپاره مفيد نه وو خو امېد دی له دې وروسته هم تا او هم ما ته مفيد وي، اوس چې دی بېرته تا ته درلېږم داسې وگڼه لکه چې خپل زړه درلېږم... هغه د يوه غلام په

توگه د لنډې مودې لپاره له تا وټنېدو، خو اوس به د يوه ورور په توگه تل ستا په خدمت کې وي، .. هغه اوس نه يوازې ستا خدمتگار دی بلکې ستا يو مسيحي ورور دی... که ئې څه درنه غلا کړي وي په ما پسې ئې وليکه!!!... په ضمن کې ما ته يو اطاق هم تيار کړه، ځکه هيله من يم چې خدای ستاسو دعا قبوله کړي او اجازه راکړي چې ډېر ژر ستاسو خوا ته درشم!!... ايا فراس، مرقس، ارسترخوس، ديماس او لوقا هم سلامونه درلېږي

زمونږ د بادار عيسی مسيح فيض دې ستاسو د روح په برخه وي.

د پولس ليک فليپي مسيحيانو ته

د پولس .... او تيموتائوس لخوا
 د کليسا کشيشانو او خدمتگارانو او د فليپي ټولو مسيحيانو ته
 د خدای او زمونږ د بادار عيسی مسيح له درباره تاسو ته د رحمت او سوکالي غوښتونکي يم.

کله چې تاسو رايادوم نو ستاسو په وجه د خدای شکر کوم او کله چې تاسو ته دعا کوم زړه مې خوشحاله شي، دا ځکه چې تاسو له هغې ورځې چې د انجيل پيغام مو واورېدو تر اوسه مو د هغه د خورولو لپاره ډېرې مرستې کړې دي، ... يوازې خدای پوهېږي چې عيسی مسيح ستاسو څومره محبت زما په زړه کې ايښی... دعا کوم چې ستاسو ژوند داسې پاک وي چې د عيسی مسيح تر راتلو هيڅوک په تاسو کې کوم عيب ونه مومي.

گرانو وروڼو! غواړم په دې هم پوه شئ چې له دغو پېښو سره زما مخامخېدل د انجيل د پيغام د لازيات خورېدو سبب شو، اوس ټول حتی د گارد سربازان هم پوهېږي چې زه د مسيحيت په جرم بندي شوی يم، پردې سربېره زما زنداني کېدل د دې باعث شو چې د دې ځای مسيحيان له زنداني کېدو ونه وېرېږي، البته ځينې له ما سره حسادت کوي او د همدې لپاره غواړي چې دوی هم د انجيل مواعظ وړاندې کړي، د دوی مقصد دا دی چې د نورو تشويق او توجه ئې په برخه شي... تاسو بايد داسې فکر ځان ته غوره کړئ چې مسيح درلود، هغه سره له دې چې خدایي ماهيت

ئې درلود، خو وئې نه غوښتل چې له خپل خدایي حق او اختیار نه کار واخلي، بلکې خپل خدایي قدرت او جلال ئې یوې خوا ته کېښود، د یوه بنده په څېر او انسانانو ته ورته شو!! او حتی تر دې ئې هم ځان ټیټ کړ، تر دې چې حاضر شو د یوه باغي او یاغي په توګه د صلیب پر سر اعدام شي!! د همدې لپاره خدای سر لوړی کړ او داسې نوم ئې ورکړ چې تر ټولو نومونو غوره دی، چې د عیسی نامه ته د آسمان او ځمکې هر څوک ګونډه ووهي!! ... او په خپله ژبه اعتراف وکړي چې عیسی مسیح خدای دی!! .... زه، تیموتائوس او اپافرو دیتوس درلېږم... د دې خبرې له تکرار نه ډډه نه کوم چې دغو خطرناکو سپیانو ته مو پام وي، هغه چې وايي د نجات لپاره باید ختنه شو، مونږ د خپل بدن د یوې برخې په قطع کولو سره د خدای زامن نه شو ګرځېدی، بلکې په خدایي روح سره د خدای عبادت مونږ دې مقام ته رسوي، واقعي ختنه کېدا همدا ده!! ... زه یو اصیل یهودي یم، د بنیامین له نسله، په اتمه ورځ ختنه شوی یم، د فریسیانو له ډلې څخه وم چې د دیني احکامو په مراعات کې تر ټولو مخکې دي او زیات پرې عمل کوي، په یهودیت کې زما تعصب دومره وو چې مسیحیان به مې ځورول... خو اوس مې دا ټول امتیازات لرې غورځولي، چې د مسیح په نسبت خپل ایمان او امېد وټرم،... په دې هیله چې مسیح زما وي او ورسره یو شم او نور نو د نجات لپاره په خپلو ښو کارونو او له احکامو اطاعت باندې تکیه ونه کړم، دا ځکه چې په مسیح باندې ایمان سره خدای مونږ بې ګناه ګڼي... منظور مې دا نه دی چې زه کمال ته رسېدلی او کامل شوی یم، لا ډېر شیان باید زده کړم...

ګرانو وروڼو! ما ځان ته د بېلګې په توګه غوره کړئ او هغه چا ته پام کوئ چې زموږ د بېلګې په طریقه عمل کوي... زموږ اصلي سرمنزل آسمان دی، زموږ ژغورونکی عیسی مسیح خدای هم هلته دی، د ده بیاراتلو ته سترګې په لار یو، کله چې هغه راشي زموږ دا فاني بدنونه به د خپل پرتمین بدن په څېر کړي... په پای کې د دوی له هدایاوو مننه کوي او لیکي ټولو مسیحیانو ته زما سلامونه ورسوئ، د دې ځای ټول مسیحیان مخصوصاً د امپراطور د دربار مسیحیان تاسو ته سلامونه لېږي... زموږ د خدای عیسی مسیح فیض دې ستاسو په برخه وي.

- پولس په دې ليك كې هم د نورو په څېر په څو غلطو خبرو تأكيد كړی:
- مسيح د خداى په توگه معرفي كوي او وايي چې خدايي قدرت او جلال ئې يوې خوا ته كېښود او د انسان په بڼې كې دنيا ته راغى!!
  - د ديني احكامو مراعات د نجات ضامن نه دى، يوازې په مسيح باندې ايمان كافي دى چې انسان وژغورل شي!!
  - په مسيح ايمان مونږ د هغو خلكو په ډلې كې راوړي چې خداى ئې بې گناه گڼي!!

د پولس ليك د روم مسيحيانو ته

زه پولس د عيسى غلام، تاسو ته دا خط ليكم، خداى زه غوره كړى بيم چې د ده د انجيل زېرى ټولو ته ورسوم... دا زېرى د خداى د زوى، يعنې زمونږ بادار عيسى په اړه دى!! چې د يوه ماشوم په توگه د داؤد له نسله دنيا ته راغى او په خپل بيا ژوندي كېدو سره ئې ثابتته كړه چې د خداى ځواكمن زوى دى او سپېڅلى خدايي ذات لري!!

دا د پولس همغه مخكني شيطاني افكار دي چې په هر ليك كې پرې ټينگار كوي، عيسى د خداى زوى گڼي، د خدايي ذات څښتن او انجيل په همدې كې راخلاصه كوي، تاسو به د ده هيڅ ليك نه وي لوستي چې دى انجيل او د انجيل پيغام توضيح كړي، بس همدومره وايي چې د انجيل پيغام او زېرى يعنې دا چې عيسى د خداى زوى دى!!

اې عزيزانو! ... تاسو هم د عيسى په وسيله بلل شوي يئ چې د خداى سپېڅلى قوم وئ، ... د خداى او زمونږ څښتن عيسى مسيح له دربار نه تاسو ته د رحمت او سوکالي غوښتونكى يم. (د پولس دا خبره غلطه او د بايبل د نورو ويناوو خلاف ده چې عيسى روميان هم بللي چې د خداى سپېڅلى قوم وي، بايبل د عيسى له قوله مکرر ليکلي چې دى يوازې د اسرئيليانو لپاره لېږل شوى!!)

... خداى شاهد دى چې زه تل تاسو ته دعا كوم، د هغه خداى حضور ته چې په ټول توان سره د ده خدمت كوم او د ده د انجيل زېرى چې د ده د زوى عيسى مسيح

په اړه دی خلکو ته رسوم، بله دعا مې دا ده چې ډېر ژر تاسو وگورم او خدایي برکت درپه برخه کړم!! ... د انجیل پیغام په لومړي سر کې یوازې یهودانو ته وړاندې کېدو خو اوس ټول کولی شي په هغه د ایمان راوړلو له لارې د خدای حضور ته لار پیدا کړي!! دا پیغام دا دی: خدای په یوه صورت کې زمونږ له گناهونو تېرېږي او هغه دا چې په عیسی مسیح ایمان راوړو، یوازې او یوازې ایمان کافي دی!!! خلکو هغه څه لیدلي چې خدای پیدا کړي نو ځکه د بې ایمانۍ لپاره هیڅ عذر او بهانه نه لري!! ... خو سره له دې د خدای د عبادت په ځای له لرگي او ډبرې نه د فاني انسان، مرغانو، حیواناتو او خزنده وو په څېر بت جوړ کړي او د هغه عبادت کوي!! اصلي خدای پرېږدي او د ده په ځای د مخلوقاتو عبادت کوي!! (د پولس دا خبرې حیرانوونکې دي، دی په خپله له مخلوق نه خالق جوړوي، خو په نورو د همدې خبرې اعتراض کوي، پوښتنه کوو: تا خو تر دغو بت لمانځونکو هم خبره آخوا اړولې، ته خو عیسی کله اصلي خدای او کله د ده زوی گڼې!! ستا او د دوی تر منځ توپیر په څه کې دی؟! بت لمانځونکي خو وایي چې مونږ د دغو بتانو له لارې خدای لمانځو، دا زمونږ او د خدای تر منځ واسطه او وسیله دي، د دوی له لارې زمونږ دعاگانې خدای ته رسي!! او ته له یوه زېږېدلي انسان نه خدای او د خدای زوی جوړوي!!)

پولس د آسماني کتاب په استناد وایي: هیڅوک نېک نه دی!! په ټول عالم کې یو بې گناه هم نه پیدا کېږي!! هیڅوک د خدای په لار نه دی تللی!! هیڅوک د ده واقعي غوښتونکی نه دی، ټول په خطا لار تللي. یو کس هم نه شته چې نېک وي، خبرې ئې ناولې او متعفنې دي، ... ژبه د غولولو لپاره کاروي، ... پښې ئې د وینو تویولو لپاره تلوار کوي!! نو ځکه به خدای یهودان تر نورو زیات تعذیب کړي!!!

نو گورئ چې د شریعت په پلې کولو سره څوک د خدای رضا نه شي ترلاسه کولی، په حقیقت کې څومره چې په شریعت پوه شو همدومره به ئې زیات تر پښو لاندې کوو!! خو اوس خدای مونږ ته د نجات لار ښودلې، مونږ تراوسه غوښتل په شریعت د عمل کولو له لارې نجات ترلاسه کړو خو اوس داسې نه ده... اوس خدای داسې پتېلې چې څوک په عیسی ایمان راوړي له گناهونو نه ئې تېرېږي!!! او هغه به بشپړه توگه بې گناه گڼي!!!

دا هم د خبيث پولس زړه شيطاني نظريه ده چې په هر ليك كې ئې تکراروي، له شريعت نه بغاوت ته خلك رابلي او يوازې په مسيح ايمان د نجات لپاره كافي گڼي!! د ده احمقانه استدلال ته به مو حتماً پام شوی وي چې د يهودانو گناهونه او بد عملونه د دې نښه گڼي او د خپلې ادعا لپاره ئې د دليل په توگه وړاندې كوي، حال دا چې د يهودانو دا گناهونه په شريعت د عمل كولو په وجه نه بلکې له شريعت نه د بغاوت په سبب دي!! آسماني كتاب ځکه پر دوی نیوکې کوي چې دوی په شريعت عمل نه دی کړی!!

پولس ليکي: خدای مسيح راولېږو چې زموږ د گناهونو پېټې په خپلو اوږو واخلي!! د ده وينې زموږ د نجات لپاره وسيله کړې!! پولس دې پوښتنې ته چې آیا دا بې انصافي نه ده چې خدای گناهگاران بې گناه وگڼي؟ دا ځواب ورکوي: نه، ځکه خدای دا کار په عیسی باندې د دوی د ايمان په سبب کوي!! يعني په هغه چا ايمان چې په خپلې وينې سره ئې دوی پاک کړل!!

دا ئې هم د پولس استدلال او دې پوښتنې ته د ده ځواب!! گناه يوه کړې، سزا بل گالې، خو سره له دې بې انصافي نه ده شوې!! د پولس ټول استدلالونه دې ته ورته دي!! همداراز وايي موږ د خپلو نېکو کارونو په سبب د خدای رضا نه شو ترلاسه کولی، بلکې دا مقام يوازې له هغو کارونو ترلاسه کوو چې مسيح زموږ لپاره وکړل!! د پولس دا استدلال د مخکنې په څېر دی، ښه کار مسيح کوي او د ده د کارونو په سبب خدای له موږ راضي کېږي، زموږ ښه کارونه هيڅ ارزښت نه لري!!

دې بل استدلال ته ئې هم څېر شئ: وايي: حقيقت دا دی چې که هڅه وکړو چې په شريعت د عمل کولو له لارې نجات ترلاسه کړو، نو تل به ئې نتيجه دا وي چې د خدای د غضب وړ وو، دا ځکه چې هيڅکله نه شو کولی په بشپړه توگه په شريعت عمل وکړو، يوازې هغه وخت کولی شو قانون مات نه کړو چې اصلاً قانون نه وي!!

د حيراني ځای دی چې څوک داسې ټکمار انسان د پيغمبر په توگه مني، پولس خلك د خدای د قانون ترپښو لاندې کولو او لرې غورځولو ته رابلي، له شريعت او الهي دين نه د بغاوت بلنه ورکوي خو دوی ئې رسول گڼي!! د ده استدلال دا دی چې په قانون باور مه لره نو هيڅ قانون به دې نه وي مات کړی!! يعني شريعت مه منه

نو هیڅ کار به دې د شریعت خلاف نه وي!!

د آدم گناه او د عیسی مسیح بخښنه

پولس تر دې عنوان لاندې لیکي: کله چې آدم گناه وکړه، د ده گناه ټول انسانان ناولې کړل او په نړۍ کې د مرگ د خورېدو سبب شوه، ... څومره توپیر دی د آدم او موعود مسیح تر منځ!! آدم د خپلې گناه په سبب د ډېرو د مرگ باعث شو او عیسی د خدای د لطف له مخې د ډېرو د گناهونو د بخښل کېدو باعث!!... نو د موسی لس فرمانه د انسان په نجات کې څه ونډه لري!!؟

گورئ چې پولس له شریعت سره په مخالفت کې دومره مخکې تللی چې د تورات لس احکام هم د انسان د ژغورنې لپاره ضروري نه گڼي او وایي چې د انسان په ژغورنې کې هیڅ ونډه نه لري، په داسې حال کې چې عیسی علیه السلام په خپله وایي چې زه د تورات د عملي کولو لپاره راغلی يم، نه د منسو خولو لپاره!! همدا راز گورئ چې دی آدم علیه السلام ته داسې گناه منسوبوي چې د ټولو انسانانو د مرگ سبب شوي، خو دا نه وایي چې څنگه؟ څوک د دې گناه په سبب مړ شوی؟ مرگ خو یوه طبیعي الهي پېښه ده، ښه او بد پرې اخته کېږي، د بایبل په وینا عیسی علیه السلام هم مړ شوی!!

د پولس پلویانو ته باید ووايو: هیڅوک د بل په خاطر نه بخښل کېږي، نه د عیسی علیه السلام په خاطر او نه د بل انسان په خاطر، هغه څوک چې یو د بل په گناه نیسي او یو د بل په خاطر بخښي یو بې انصافه قاضي دی، الله تعالی له دې عیبه ډېر لوړ دی.

بیا لیکي: کله چې مونږ په عیسی ایمان راوړ او د تعمید غسل مو وکړ، له دې وروسته ده د سپېڅلې وجود برخه شوو، زمونږ هغه طبیعت هم مړ شو چې په گناه لړلی وو!... کله چې مسیح بیا راژوندی شي مونږ به هم په هغه پرتمین ژوند کې ورسره شریک وو!! په حقیقت کې کله چې مسیح د صلیب پر سر مړ شو مونږ هم ورسره مړه شوو او کله چې بېرته راژوندی شو مونږ په دې ژوندون کې ورسره شریک یو!! ...

د خدای واقعی قوم

پولس تر دې سرلیک لاندې هم ځپنې داسې خبرې لري چې خپرل ئې ضروري گڼم: هغه یهودان د خدای خاص قوم گڼي او ورته وايي چې ډېره مینه ورسره لري، دومره چې حتی د دوی لپاره دې ته تیار دی چې په خپله له نجاته محروم شي چې دوی وژغورل شي!! او په دې خبرې عیسی مسیح او فرشتې شاهد نیسي!!... خدای له تاسو سره خپلې وعدې رښتوني کړې، دا وعدې له واقعي یهودانو سره شوې وې... دا کافي نه ده چې څوک د ابراهیم له نسله څخه وي، ټول هغه خلک چې د ابراهیم له نسله څخه دي د خدای حقیقي زامن نه دي... خدای ابراهیم ته زوی ورکړ... دې زوی له ربکا سره نکاح وکړ... د دوه گونو زامنو له زېږولو مخکې خدای ورته وویل: ما اراده کړې چې یعقوب ته برکت ورکړم، نه عیسو ته، دا خبره ئې د دوی له زېږېدو مخکې وکړه، مخکې له دې چې دوی ښه یا بد عمل وکړي، دا ښيي چې د خدای کار د ده د مخکني تصمیم له مخې وو... نو آیا خدای بې انصافي کوله؟ نه؛ هغه موسی ته ویلي وو: که وغواړم په چا رحم وکړم نورحم پرې کوم... نو د خدای برکت د خلکو د هڅو او غوښتنو له مخې نه ورکول کېږي بلکې هغه چا ته ورکول کېږي چې خدای ئې په خپله غوره کړي!! خو دا پوښتنه چې که خبره داسې وي نو ولې خدای انسان په خپلو کړو وړو محاکمه او مجازات کوي؟ ځواب دا دی چې ته انسان د دې څه حق لري چې پر خدای اعتراض وکړي؟! آیا دوی کولی شي د خدای د ارادې نه پرته کوم کار تر سره کړي؟! آیا صحیح ده چې مخلوق خالق ته ووايي: زه دې ولې داسې پیدا کړی يم؟ آیا کولال حق نه لري له یوې خټې ښه لوبښی جوړ کړي او له بلې عادي لوبښی!!

پولس په دې اړه هم مغالطه کړې، دوی بېلې بېلې خبرې ئې سره خلط کړې، دا خبره چې خالق کوم مخلوق له کومو ځانگړتیاوو سره پیدا کوي، بېله موضوع ده او دا چې الله تعالی له خپل بنده سره څنگه او د څه له مخې معامله کوي بېله موضوع ده، پولس د دې په ځای چې مخکنۍ پوښتنې ته صحیح ځواب ووايي، مغالطه کوي او داسې څه وايي چې له پوښتنې سره هېڅ تعلق نه لري!! پوښتنه دا نه ده چې خدای ولې ځینې مخلوقات یو رنگ او ځینې بل رنگ پیدا کړي؟ بلکې پوښتنه دا

ده چې که د خدای برکت د خلکو د هڅو او غوښتنو له مخې نه ورکول کېږي بلکې هغه چا ته ورکول کېږي چې خدای ئې په خپله غوره کړي!! نو ولې خدای انسان په خپلو کړو وړو محاکمه او مجازات کوي؟ د پولس یو ځواب دا دی: انسان څه حق لري چې پر خدای اعتراض وکړي؟ بل ځواب ئې دا دی: آیا کولال حق نه لري له یوې خټې ښه لوښی جوړ کړي او له بلې عادي لوښی؟! دا ځواب خو هغه چا ته باید ورکړی شي چې وایي: زه خدای ولې داسې پیدا کړی او هغه بل هغسې؟ ولې ئې ځینې د انسانانو په ښې کې پیدا کړي او ځینې د حیواناتو، نباتاتو او مرغانو په ښې کې؟

که څوک نېک انسان مجازات کړي او بد انسان ته مکافات ورکړي نو یقیناً چې ظلم ئې کړی، الله تعالی ظلم نه کوي، که څوک یو انسان گناه کولو ته اړ کړي او بیا ئې مجازات کړي یقیناً چې ظلم ئې کړی، الله تعالی دا ظلم نه کوي، که څوک یو انسان ښه کار ته اړ کړي او بیا مکافات ورکړي بې انصافي ئې کړې، الله تعالی بې انصافي نه کوي، الله تعالی انسان داسې پیدا کړی چې هم ښه کار په خپله خوښه کولی شي او هم بد، انسان ته ئې د ښه او بد تر منځ د یوه د انتخاب قدرت او اختیار ورکړی، د همدغه اختیار او قدرت په وجه ئې په خپل غلط انتخاب او غلط عمل مجازات کوي او د ښه انتخاب او نېک عمل نېکه بدله ورکوي.

پولس ته وایو: ستا بایبل د یعقوب په هکله لیکلي چې د برکت اصلي مستحق دی نه بلکې عیسو وو، عیسو ترده مشر وو، اسحاق علیه السلام غوښتل عیسو ته برکت ورکړي، خو یعقوب له پلار سره دوکه وکړه، هغه ئې غلط کړ، ځان ئې عیسو وښود، په خپل لاس او غاړې ئې د سپرلي پوستکي وښلاوو او پلار ته ئې داسې وښوده چې دی په خپله عیسو دی، پلار پرې غلط شو او د عیسو په ځای ئې ده ته برکت ورکړ، د بایبل د وینا له مخې دا برکت ده ته خدای نه دی ورکړی، بلکې ده په دوکې سره ترلاسه کړی، د خدای پرېکړه خو دا وه چې عیسو ته برکت ورکړی شي، د همدې لپاره ئې هغه مشر پیدا کړی وو!! مونږ ته ووايه: څنگه په دغې مسخره، دروغجنې او بې بنسټې قصې استناد کوي او دا غلطه خبره پرې ثابتوي چې د خدای معامله له خپل بنده سره د ده د عمل او عقیدې له مخې نه بلکې د

خپلې مخکنۍ پرېکړې له مخې وي!!؟

پيغمبر عليه السلام فرمايي چې انسان له روغ او سالم فطرت سره دنيا ته راځي، د ده مور او پلار ئې يهودي، نصراني او مجوسي کړي، لکه څنگه چې له څاروي څاروی پيدا کېږي او تاسو په دوی کې غوږ پرې شوی نه گورئ، بلکې تاسو ئې غوږ ورپرې کوئ:

عن أبي هريرة رضي الله قال: قال النبي صلى الله عليه وسلم (كل مولود يولد على الفطرة فأبواه يهودانه أو ينصرانه أو يمجسانه كمثل البهيمة تنتج البهيمة هل ترى فيها جدعاء...) رواه البخاري
قرآن فرمايي:

﴿يُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَيُرْسِلُ الرُّسُلَ أَتَمًّا﴾ (الأنبياء: ١٠٤)

﴿يُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبِتُ بِالْأَمْثَلِ﴾ (الزمر: ٦٠)

الكهف: ٢٩-٣٠

﴿يُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبِتُ بِالْأَمْثَلِ﴾

او ووايه: دا ستاسو د رب له لوري يو حقيقت دی، نو څوک چې غواړي ايمان دې راوړي او د چا چې خوبه وي کافر دې شي، بې شکه چې مونږ د ظالمانو لپاره داسې اور تيار کړی چې ديوالونه به ئې پرې راتاو وي او چې کله د مرستې لپاره غږ کړي نو په داسې اوبو به ئې غږ ته ځواب ويلی شي چې خوتېدونکې، تورې او بويناکې دي او مخونه وريټوي، څومره بد څښاک او څومره بد ټاټوبی او بې شکه هغو چې ايمان ئې راوړی او صالح عملونه ئې کړي، مونږ د هغه چا اجر نه ضايع کوو چې د عمل له مخې ښه وي.

له دې مبارک آيت نه په ډېر صراحت او وضاحت سره معلومېږي چې انسان ته دا اختيار او واک ورکړ شوی چې په خپله خوبه يا د ايمان او صالح عمل لار غوره کړي او يا د کفر او ظلم لار، د همدغه واک او اختيار په وجه او د خپل انتخاب د څرنگوالي له مخې به سزا گوري.

گورئ چې قرآن د (ايمان) او (کفر) انتخاب په خپله د انسان کار گڼي او دې

پوښتنې ته ځواب وايي چې آیا انسان (آزاد) او (مختار) پیدا شوی که (مجبور) او (محکوم)؟ آیا په خپلو کړو وړو کې له استقلال او خپلواکۍ برخمن دی که د هغو مقدراتو په وړاندې محکوم دی چې دی ئې په خپلو منگولو کې نیولی او د هر راز مخالفت او سرغړاوي امکان ئې ترې سلب کړی؟! قرآن وايي چې الله تعالی (ظالم) ته سزا ورکوي او د (نېک عمله مؤمن) اجر نه ضایع کوي. د دې معنی دا ده چې (دوزخ) او (جنت)، (مکافات) او (مجازات) د انسان د (عقیدې) او (عمل) له مخې ورکول کېږي. خو بایبل وايي چې یو قوم د جنت لپاره پیدا شوی او نور قومونه د دوزخ لپاره، د دواړو په هکله له مخکې پرېکړه شوې!!

واقعیت دا دی چې بایبل د قضاء او قدر په اړه لکه د نورو اساسي مسایلو په څېر ناقصه او غلطه انگېرنه لري او له دې ډېر عاجز دی چې د خلکو پوښتنو ته ځواب ووايي!! په مقابل کې ئې قرآن دا موضوع په ډېره دقیقه توګه څېړلې او ټولو پوښتنو ته ئې ځواب ویلی، قرآن مونږ ته وايي چې انسان نه مجبور مطلق دی او نه مختار مطلق، بلکې په یوې محدودې کې د اختیار خاوند دی، د ده مکافات او مجازات د همدغه اختیار له مخې ترسره کېږي. د انسان په اړه دا عقیده درلودل چې هغه په مطلقه توګه محکوم او مجبور دی هم د واقع خلاف خبره ده، هم له څرګندو نصوصو سره متصادم او هم د الهي عدالت خلاف، عملاً ګورو چې انسان نه د جماداتو په څېر بې واکه او محکوم دی او نه داسې فعال مایشاء چې هر څه ئې زړه وغواړي وئې کړی شي، بلکې د ځینو کارونو د کولو واک او اختیار لري او د ځینو له کولو عاجز او ناتوانه، د همدغه واک او اختیار په وجه له هغه سره محاسبه کېږي، ده ته چې د کومو کارونو کول ممکن دي د هغوی له منځه د یوه انتخاب کولی شي، خو د ده په دې انتخاب چې کوم نتایج مرتب کېږي، دی ئې په خپله نه بلکې الله تعالی ئې پرې مرتب کوي، په دې لار کې چې دی له کومو لوړو ژورو سره مخامخ کېږي دا ټول د ده له واکه بهر شیان دي، که هغه مجبور او بې اختیاره وی نو نه محاسبه ورسره صحیح وه او نه ئې مجازات، دا ځکه چې د هغه چا مجازات او تعذیبول د عدالت خلاف کار دی چې د اختیار او واک خاوند نه وي او د هر کار په کولو اړ شوی وي، الله تعالی په خپلو بندګانو ظلم نه کوي، څنګه به هغه څوک

تعذیبوي چې بل گناه ته اړ کړی وي، الله تعالیٰ خو د مجبوریت او اضطرار په وخت کې حرام کار هم انسان ته روا کړي.

که وغواړو د قرآن لارښوونه د یوه مثال په ترڅ کې توضیح کړو نو داسې وگڼئ لکه چې تاسو د یوه داسې باغ خاوند یئ چې جگ جگ دیوالونه او دنگه مضبوطه دروازه لري، ښه ساتنه او حفاظت ئې کېږي، هیڅوک نه شي کولی ستاسو له اجازې پرته دې باغ ته ننوځي، خپل یوه دوست ته اجازه ورکوي چې باغ ته ننوځي او مېوه ئې وڅوري، د دروازې کلې ورکوي او ورته وایئ: دې باغ ته له دې کلې نه په استفادې سره ننوتی او هره مېوه ئې خوړلی شې، له دې وروسته د دې باغ اختیار ستا په لاس کې دی، خو دې ته دې پام وي چې د باغ کین لوري ته داسې ونې ولاړې دي چې د مېوو رنگ ئې ښایسته او جالب، خوند ئې ښه، خو خوړل ئې د گټې په ځای تاوان درته لري، ستا صحت او سلامتیا ته تاوان رسوي، که دغو ونو ته ورنږدې نه شې او مېوه ئې ونه خوړې نو دا به ستا په گټه او زما د رضایت باعث شي، زما خوبه داده او دا مې پرتا پېرزو کېږي چې دا نورې هغه مېوې وڅوري چې هم تا ته گټورې دي او هم ئې زه درته خوشوم او پرې راضي کېږم او په دې سره به روغ رمټ له باغه ووځې. ستا دا دوست ستا په اجازه باغ ته ننوځي، هر څه چې په دې باغ کې کوي او هره مېوه چې خوري نو ستا په اجازه او له هغه اختیاره په استفادې سره ئې څوري، چې تا ورکړی، په حقیقت کې هغه ستا په اراده، اذن او اجازه او له هغه اختیار او صلاحیت نه په استفادې سره عمل کوي چې تا ورکړی، که مضر او د ده روغتیا او سلامتیا ته تاوانی او ستا د خوبې خلاف مېوه خوري او ستا د رضایت خلاف کار کوي او یا گټوره مېوه خوري او هغه څه کوي چې ستا د رضایت باعث کېږي، دواړه کاره ئې ستا په اذن، اجازه، اراده او توفیق کړي، تا دا موقع، توان، توفیق او اجازه ورکړه چې باغ ته ننوځي او د خپلې خوبې مېوه وڅوري، که تا دا اجازه نه وی ورکړې نه باغ ته ننوتی شو، نه ئې سم او بد کار کولی شو او نه ئې تاوانی او گټوره مېوه خوړلی شوه، غلطی ئې ستا په اجازه کړې خو مسئولیت ئې پر خپله غاړه دی، د دې لپاره چې په خپل انتخاب کې ئې اشتباه کړې، له اختیار او صلاحیته ئې غلطه استفاده کړې، هغو ونو ته نږدې شوی او

مېوه ئې خوړلې چې د ده لپاره تاواني او د باغ د خاوند د خفگان باعث. باغ ته له ننوتو وروسته چې نوموړی کس هرڅه کوي مسئولیت ئې د ده په خپله غاړه دی، هم مفیده مېوه خوړی شي او هم مضره، دا ځکه چې د انتخاب واک ورکړی شوی، د خپل انتخاب نتایج به گالي، بڼه انتخاب ئې بڼه نتایج لری او بد انتخاب ئې بد. د ځمکې په سر د انسان خلافت او د قضاء او قدر په وړاندې د هغه محکومیت او ده ته د (اختیار) او (انتخاب) صلاحیت او واک ورکولو معنا همدا سې ده.

پولس له دې وروسته ځینې داسې خبرې لري چې غواړې په دې سره زهر په گورې وپوښي، خپلې زهرجنې خبرې په خوړو خبرو کې ونغاړي...

د مسیحیانو وظیفه د دولت په وړاندې

پولس تر دې عنوان لاندې لیکي: د دولت او د قوانینو په وړاندې ئې مطیع اوسئ، ځکه چې دا خدای قائم کړی!! په ټولې نړۍ کې ټول دولتونه خدای قدرت ته رسولی، نو څوک چې د دولت له قوانینو سرغړاوی وکړي په حقیقت کې له خدای نه سرغړونه کوي!!! البته چې مجازات به شي (د خدای له لوري)، د چا چې عمل سم وي د حکومت له چارواکو نه وېرېږي، خو خطاکاران او ناسم خلک ترې وېرېږي!!! که غواړې په وېره کې نه وي نو د قوانینو اطاعت وکړه، د دولت مامورین د خدای له لوري گمارل شوي چې ستا مرسته وکړي!! او که غلط کار وکړې نو وېرېږه چې هغه به دې مجازات کړي، خدای دوی د همدې لپاره گمارلي!! نو په دوه دلایلو د قانون اطاعت کوه: لومړی د دې لپاره چې مجازات نه شي او دوهم د دې لپاره چې اطاعت کول ستا وجیبه ده!! د همدغو دلایلو له مخې باید خپل مالیات دولت ته وسپاری چې د دولت د مامورینو حقوق تأمین شي او دولت د خدای په کار یعنی تاسو ته په خدمت باندې موفق شي... دلته څو خبرې د پام وړ دي:

- د پولس دا خبرې د ده اصلي څېره برېښوي او ښيي چې ده په اصل کې د رومي دولت لپاره کار کاوو، له یهودانو سره ئې د مخالفت وجه هم دغه وه، د روم امپراطوري غوښتل د یهودانو په خلاف داسې څوک راوړاندې کړي چې د دوی د مذهب مقابله وکړي، د یهودانو په لوري د خلکو د تلو مخنیوي وکړي، د همدې

لپاره گورئ چې د پولس محرف مسيحيت د يهودانو د سيمو په ځای په هغو سيمو کې وده وکړه چې د روم د امپراطورۍ تر بشپړې واکمنۍ لاندې وې، بنایي له ځينو سره دا پوښتنه راولاړه شي چې نو پولس د څه لپاره په روم کې بندي وو؟ ځواب ئې ډېر څرگند دی، پولس په فلسطين کې او د يهودي مذهبي مشرانو لخوا ونيولی شو، کله چې د فلسطين رومي واکمن ته معلومه شوه چې دی د روم اوسېدونکی دی نو د ساتونکو په لاس ئې روم ته ولېږو، پولس فليپي مسيحيانو ته په خپل خط کې ليکلي: غواړم په دې هم پوه شئ چې له دغو پېښو سره زما مخامخېدل د انجيل د پيغام د لازيات خورېدو سبب شو اوس ټول حتی د گارد سربازان هم پوهېږي چې زه د مسيحيت په جرم بندي شوی يم... د دې خبرې معنا دا ده چې د روم دولتي چارواکو ته د دې خبرې معلومېدل له ده سره مرسته کوي او د ده د خوشې کېدو سبب کېږي چې دی د مسيحيت په جرم بندي شوی، يعنې رومي چارواکي له مسيحيانو سره خواخوږي لري او که ورته ثابته شي چې پولس مسيحي دی نو له زندان نه ئې خوشې کوي!!!

- د دولتونو په اړه د پولس دا وينا د ټولو الهي اديانو خلاف وينا ده، هيڅ پيغمبر خلکو ته نه دي ويلي چې د حاکم نظام اطاعت وکړئ، دا نظام د الله تعالی د رضا او ارادې مظهر دی، د دې نظام د قوانينو اطاعت د خدای د اطاعت په معنی دی او بغاوت ئې د له الله تعالی نه د بغاوت په معنی!!! داسې خبرې يوازې سرکاري مفتيان او د ولت مزدور مبلغين کوي، پيغمبران عليهم السلام د دې لپاره لېږل شوي چې دغه نظامونه رانسکور کړي، خلک د دې نظامونو په ضد بغاوت ته راوبلي او ورته ووايي: له الله تعالی پرته بل چا ته سر مه ټيټوئ، د الله تعالی له قانون نه پرته بل قانون مه منئ، که داسې نه وی نو تل به واکمنانو د پيغمبرانو عليهم السلام مقابله نه کوله، موسی عليه السلام به د فرعون او ابراهيم عليه السلام به د نمرود مقابله نه کوله، هغه څوک چې خلکو ته د دغو طاغوتي نظامونو د اطاعت او منلو او هغوی ته د ماليې ورکولو خبره کوي، پيغمبر نه دی يو سرکاري مبلغ دی!!

- د پولس دا وينا د دين په هکله د بايبل تصور او انگېرنه په گوته کوي، دوی

گمان کوي چې دين هسې خو مذهبي مراسم دي، چې د انسان له اجتماعي ژوند، سياسي او اقتصادي نظام سره هيڅ تعلق نه لري، يو مسيحي کولی شي مسيحي هم وي او د روم د امپراطور مطيع رعيت هم!!

• همداراز بنبي چې دوی د ټولني هر حاکم حالت د الله تعالی د رضا مطابق حالت گڼي چې يو مسيحي بايد د هغه د بدلولو هڅه ونه کړي، دولت د خدای له لوري مسلط شوی، مأموریت ئې دا دی چې د خلکو خدمت وکړي، د مسيحيانو شرعي او ديني دنده دا ده چې د دولت د مامورينو اطاعت وکړي او ماليه ورکړي!! حاشا و کلا چې د عیسی علیه السلام په څېر يو اولوالعزم پيغمبر به خلکو ته داسې غلطه خبره وکړي!! که هغه داسې وی نو د بايبل په وينا به د رومي چارواکو په لاس په صليب نه ځړول کېدو!! دا د پولس په څېر د رومي امپراطور په خدمت کې مزدور مبلغين دي چې وايي: رومي چارواکو نه غوښتل عیسی علیه السلام اعدام کړي، خو يهودي مشرانو دې ته اړ کړل!! دغه مبلغين وتوانېدل چې د خلکو پام له دغې پېښې بلې خوا ته واړوي او د عیسی علیه السلام اعدام د الله تعالی د رضا، د انسانانو د ژغورنې وسيله او د مخکنيو سپېڅلو کتابونو د وړاندوينو مطابق وښيي!!

• راشئ د بايبل دا وينا د قرآن له هغې وينا سره مقایسه کړو چې فرمايي:

بَرِيۡۤءٌ مِّنۡ دُونِۤىۤ اٰیٰتِہٖۤ اُولٰٓئِکَۃُ یُجَادِلُوۡنَہٗ فَاِذَا دَخَلُوۡۤا اِلَیۡہِۤ اَخْرَجُوۡۤہُمۡ مِّنۡہَا یُحٰۤضِرُوۡۤنَہُمۡ لَیۡۤسَ لَہُمۡ فِیۡہَا حٰۤیۡۤۃٌ وَّ لَہُمۡ اَلۡعٰۤقِبٰتُ الْعٰۤقِبٰتِۚ
وَاِذَا دَخَلُوۡۤا اِلَیۡہِۤ اَخْرَجُوۡۤہُمۡ مِّنۡہَا یُحٰۤضِرُوۡۤنَہُمۡ لَیۡۤسَ لَہُمۡ فِیۡہَا حٰۤیۡۤۃٌ وَّ لَہُمۡ اَلۡعٰۤقِبٰتُ الْعٰۤقِبٰتِۚ

النساء: ۶۰

آيا هغه دې ونه ليدل چې گومان کوي هم پر هغه څه ايمان لري چې پر تا نازل شوي او هم پر هغه څه چې له تا نه مخکې نازل شوي، خو غواړي چې د تحاکم لپاره طاغوت ته ورشي، حال دا چې ورته امر شوی چې له هغه نه به انکار کوئ او شيطان غواړي چې په ژورې تېروتنې سره ئې تېرباسي.

د دې آيت له مخې د هغه چا د ايمان دعوی د منلو نه ده چې د طاغوت حکومت

ته غاړه ږدي او خپلې شخړې طاغوت ته راجع کوي، څوک چې د طاغوت واکمني ته غاړه ږدي او د خپلو مشاجراتو په هکله د هغه پرېکړې مني، د ایمان دعوا ئې د اعتبار وړنه ده، که څه هم په ځان د مؤمن گمان وکړي، حتی که په ځان ئې دا گومان وي چې هم پر قرآن ایمان لري او هم پر مخکنیو کتابونو، په حقیقت کې هغه سخت تېروتنی، شیطان دوکه کړی. تر څو چې ته له طاغوت نه انکار ونه کړې الله تعالی ستا ایمان نه قبلوي.

دا آیت نه یوازې د ایمان حقیقت مونږ ته رابښي بلکې د طاغوت معنی هم رابښي، طاغوت هغه دی چې خلک د خپلو شخړو د حل و فصل لپاره ورته رجوع کوي، حاکم او قاضي دی خو پرېکړې ئې د الله د دین مطابق نه دي او په ما نزل الله حکم نه کوي، طاغوت شیطان نه بلکې شیطان ته متقاد حاکم دی.

گورئ چې قرآن د هغه چا ایمان هسې یوه تېروتنه گڼي چې ظالمو او باغي حاکمانو ته غاړه ږدي او پرېکړې ئې مني، فرمایي چې نه یوازې د ده د ایمان دعوا باطله ده، بلکې شیطان سخت دوکه کړی، خو بایبل د روم امپراطور ته غاړه ایښودل، اطاعت ئې کول، مالیه ورکول... د مسیحیانو دیني وجیبه گڼي!!

پولس دا هم وایي چې یو په بل اعتراض مه کوئ، حتی که یو هغه څه خوري چې د بت په نامه نذر شوي او بل د غوښې له خوراک نه هم ځان ساتي، پرېږدئ چې خدای په خپله خلک خپلو غلطیو ته متوجه کړي!!! دا هم یو بل شیطاني درس دی چې پولس ئې خپلو شاگردانو ته ورکوي!! په داسې حال کې چې ټول پیغمبران راغلي له غلطو او ناروا کارونو نه خلک منع کړي، که الله تعالی په خپله خلک خپلو غلطیو ته متوجه کولی نو پیغمبران به ئې نه رالېږل!!!

د پولس منشي ترتیوس چې دا لیک ئې د ده په وینا لیکلی، په پای کې د ډېرو کسانو نومونه اخلي او هغوی ته د پولس ځانگړې سلامونو رسوي!!

د پولس لیک تیطوس ته

زما؛ پولس، د خدای خدمتگار او د عیسی مسیح رسول لخوا
زما حقیقي زوی تیطوس ته،

زمونږ د پلار خدای او زمونږ د ژغورونکي عیسی مسیح له درباره تا ته د فیض، رحمت او سوکالی غوښتونکی یم

خدای زه لېږلی یم چې د ده د غوره شوو ایمان تقویه کړم او الهي حقایق وروښیم، هغه حقایق چې د انسان په ژوند کې بدلون راولي او د تلپاتې ژوند په لوري ئې هدایت کوي!! ... خدای د نجات وعده اوس په انجیل کې څرگنده کړه او زه ئې په دې وگمارلم چې دا پیغام ټولو ته ورسوم!!

د پولس د دې خبرې معنی دا ده چې د نجات دا پیغام ترده د مخه هیچا ته نه وو ښودل شوی، د لومړي ځل لپاره د ده په لاس خلکو ته ښودل شوی!! حقیقت دا دی چې د ده دا مسخره خبرې او د انجیل په اړه د ده وینا نه ترده د مخه کوم پیغمبر کړې او نه په خپله عیسی علیه السلام چې انجیل پرې نازل شوی!! دا خبرې د شیطان مریدانو هم ترده د مخه کړې او هم ترده وروسته!!

ته مې د دې لپاره د کریت په جزېرې کې پرېښودې چې د هغه ځای کلیساگانې تقویه کړې او په هر ښار کې داسې کشیشان وټاکې چې زما له لارښوونو سره سم کار وکړي، پام کوه چې ښه کشیشان غوره کړې... غلط مبلغین هم پیدا شوي، یوه ئې د پیغمبرۍ دعوا کړې او د کریت د خلکو په اړه ئې ویل: دوی دروغجن او د حیواناتو په څېر تنبل دي او یوازې د خپلې گېډې په غم کې دي!! د ده خبره سمه ده، نو د کریت مسیحیانو ته ووايه چې په خپل ایمان او اعتقاد کې مضبوط وي!! او اجازه مه ورکوه چې د یهودانو قصو او د هغو خلکو خبرو ته توجه وکړي چې بې لارې شوي!! ... غلامانو ته ووايه چې په اخلاص سره د خپلو بادارانو خدمت وکړي... مسیحیانو ته ووايه چې د دولتي مقاماتو اطاعت وکړي... ورته ووايه چې د هیچا په اړه بده وینا او تبلیغات ونه کړي (له دې نه هم د ده مقصد دا دی چې د دولت په ضد له تبلیغاتو ځان وساتئ!!)... مونږ هم یو وخت ناپوه، یاغي او بې لارې وو... مونږ له خلکو متنفر وو او خلك له مونږ نه، خو زمونږ ژغورونکی راڅرگند شو او مونږ ئې وژغورلو، له گناهونو نه ئې پاک کړو او د روح القدس په ذریعه ئې نوی ژوند راپه برخه کړ، چې د عیسی مسیح په لطف سره بې گناه وگڼلی شو!! ... د مذهبي عقایدو او احکامو په اړه له چا سره جر او بحث مه کوه، ځکه چې دا بحثونه

نه يوازې كوم درد نه شي دوا کولی بلکي دواړو خواوو ته تاوان رسوي... غواړم آرتيماس يا تيخيکوس درولېږم، هر يو چې درغی ژر زما خوا ته راشه، غواړم ژمی په نيکوکې تېر کړم... زما ټول دوستان تا ته سلام وايي، ته هم زمونږ مسيحي دوستانو ته سلام ورسوه، د خدای فيض دې له تاسو ټولو سره وي!!

دا د بايبل وروستی رساله وه، په دې کې هم د پولس همغه څو تکراري خبرې بيا راغلې چې په خپلو نورو خطونو کې هم پرې ټينگار کوي. دلته څو خبرې ضروري گڼم:

- د بايبل ليکونکي ولې د پولس دا رساله د خپل کتاب په پای کې راوړې؟ معمولاً هر ليکونکی خپلې اساسي خبرې د کتاب په پيل او پای، مقدمه او تتمه کې کوي، خو د بايبل ليکونکي يوه داسې رساله د خپل کتاب په پای کې راوړې چې له يوې خوا تکراري ده او له بلې خوا د محتوی له پلوه ډېره کمزورې!!
- تاسو به حتماً متوجه شوي وي چې د پولس خطونه د محتوی له لحاظه کاملاً سره ورته دي، پوښتنه دا ده چې د بايبل ليکونکي د څه لپاره دا تکراري خطونه په خپل کتاب کې رااخيستي؟! آیا غوښتل ئې د کتاب ضخامت او پرېوالي زيات کړي؟ او که غوښتل ئې د پولس دا څو غلطې خبرې په وار وار د خلکو مخې ته کېږدي او ورته وښيي چې د بايبل اصلي خبرې همدا دي؟! په داسې حال کې چې د پولس مذهب له يوه کرکجن بدعت او د تورات او انجيل په ضد له يوه برېښو بغاوت نه پرته بل څه نه دی!!

تتمه

مسيحيان د بايبل عهد جديد ته د انجيل په سترگه گوري، خو تاسو وليدل چې د دې برخې له سر نه تر پای پورې د هغه انجيل څو کرښې هم نه شو موندلی چې پر عیسی عليه السلام نازل شوی، په عهد جديد کې يا د عیسی عليه السلام د سيرت او معجزو په اړه داسې ناقصې او کمزورې ليکنې گورو چې د ده شاگردانو ته منسوب شوي او يا د پولس هغه بې محتوی او تکراري خطونه چې له دين او مذهب نه بغاوت ته بلنه ورکوي. انجيل خو د هغو الهي لارښوونو مجموعه وه چې د الله

تعالی له لوري عیسی علیه السلام ته ورکړی شوې وې، خلکو ته د رسولو په غرض او د دوی د هدایت او لارښوونې لپاره، پر عیسی علیه السلام نازل شوی انجیل خو باید د مسیحیانو تر منځ داسې روغ او له هر راز تغیر او بدلونه پرته ساتل شوی وی لکه قرآن چې نن د یو نیم ملیارد مسلمانانو تر منځ د داسې متفق علیه او سپېڅلي کتاب په توګه پاتې دی چې څوک ئې په یوه حرف کې هم د تغیر او بدلون جسارت نه شي کولی، دا دی په تېرو څوارلسو پېړیو کې قرآن په بشپړه توګه له هر راز بدلون او تغیر نه خوندي پاتې شوی، پوښتنه دا ده چې ولې په عهد جدید کې د داسې ګڼ شمېر انجیلونو شاهد یو چې نه په خپلو کې سره ورته دي او نه د اصلي انجیل یوه وړه برخه په کې موندلی شو؟ ولې په انجیل کې د عیسی علیه السلام د شاگردانو لیکونه رااخیستل شوي؟ ولې د پولس په څېر د داسې خلکو شخصي لیکونه هم پرې علاوه شوي چې نه ئې عیسی علیه السلام په خپلو سترګو لیدلی، نه ئې د هغه غږ اورېدلی او نه ئې د ده له شاگردانو نه څه اورېدلي؟ دا ولې څوک د قرآن په کلماتو کې خو پرېږده حتی په زور او زیر کې ئې لاسوهنه نه شي کولی؟ دا ځکه چې قرآن د الله تعالی له لوري نازل شوی کتاب دی، الله تعالی د هغه د حفاظت داسې انتظام کړی چې هیچا ته په هغه کې د لاسوهنې مجال پاتې نه شي، خو بایبل د ګڼ شمېر داسې مجهول الهویه لیکوالانو د لیکنو مجموعه ده چې نه د مسایلو په اړه واحد نظر لري او نه ئې د لیکنو اسلوب سره ورته دی. حقیقت دا دی چې د عیسی علیه السلام له تلو سره سم اصلي انجیل هم غائب شوی، مسیحیان له داسې سختو ورځو سره مخامخ شوي چې د اصلي انجیل ساتل او راتلونکو نسلونو ته ئې انتقالول ورته ممکن نه وو، د عیسی علیه السلام له تلو وروسته د ده د دعوت اغېز په یوې محدودې ساحې کې تر لنډې مودې پاتې شوي، او ډېر ژر د پولس په څېر د داسې خلکو په لاس د هغه د تحریف او مسخه کېدو لړۍ پیل شوې چې دې دین ته د وفادارۍ تر نامه لاندې ئې د هغه د جرړو ایستلو لپاره ملا تړلې وه، رومي واکمنانو هم د دې لپاره دوی ته د کار مجال ورکاوو چې د یهودانو په ضد ترې استفاده وکړي. د عیسی علیه السلام په ځای د یوه بل پیغمبر بعثت او د انجیل په ځای د یوه بل الهي لارښود کتاب نزول یو داسې ضرورت وو چې هیڅ خدای پال

انسان ترې انکار نه شي کولی. دا تشه د محمد عليه السلام د مبارك بعثت او د قرآن په نزول سره ډکه شوه، هر باضميره او منصف انسان له دې پرته بله خبره نه شي کولی چې نن د ځمکې پر سر له قرآن نه پرته بل داسې کتاب نشته چې د انسان لارښوونه وکړي او د ده پوښتنو ته ځواب ووايي.

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ

۱۸ ذی الحجۃ ۱۴۲۷

۱۳۸۵۱۱۰۱۱۸

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**